

24/2017

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 1/601CP/02.02.2017

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINTE
Intrare Nr. 1/656/2017
14 luna 01 Ziua 25

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

Strada Lev Tolstoi nr.22-24, Sector 1 cod 011948 București

Telefon: +(40) 21.3078.818; Fax: +(40) 21.3078.875

Website: www.curteadeconturi.ro, e-mail: rei@rcc.ro

CABINET PREȘEDINTE

Nr. 565..... /NV/ 20 .01.2017

CAMERA DEPUTAȚILOR

Domnului Nicolae-Liviu DRAGNEA,

Președintele Camerei Deputaților

Stimate domnule Președinte,

Am onoarea să vă transmit atașat prezentei adrese:

- *Raportul Public pe anul 2015*, însoțit de *Sinteza* acestuia, elaborat de Curtea de Conturi a României în conformitate cu prevederile Constituției și ale Legii sale de organizare și funcționare;
- *Raportul de activitate pe anul 2016*;
- *Mapă de prezentare în format electronic (Stick de memorie) a rapoartelor mai sus menționate și a Rapoartelor anuale referitoare la finanțele publice locale pe anul 2015* elaborate de Camerele de conturi.

În cuprinsul *Raportului public* se regăsesc principalele constatări ale Curții de Conturi ca urmare a misiunilor de audit financiar desfășurate asupra conturilor de execuție bugetară, a misiunilor de audit de conformitate realizat la autorități, regii autonome, companii naționale, societăți comerciale unde statul și unitățile administrativ-teritoriale dețin pachetul majoritar de acțiuni, precum și constatările și concluziile Curții de Conturi rezultate din acțiunile de audit al performanței desfășurate în anul 2016.

În conformitate cu prevederile legii, în *Raportul Public* sunt prezentate, într-un capitol distinct, rezultatele misiunilor de audit extern efectuate de Autoritatea de Audit asupra modului de utilizare a fondurilor nerambursabile primite de la Uniunea Europeană.

Raportul de activitate cuprinde date și informații despre organizarea instituțională, activitățile specifice și rezultatele obținute, activitatea internațională, precum și resursele umane și financiare de care a dispus Curtea de Conturi în anul 2016.

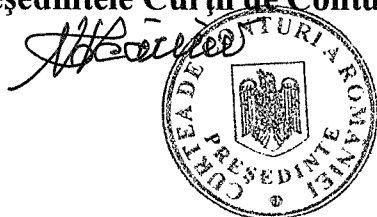
Toate aceste rapoarte se regăsesc pe site-ul Curții de Conturi, www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

În speranța că informațiile furnizate vă vor oferi o imagine de ansamblu asupra activităților specifice desfășurate de Curtea de Conturi, cu privire la legalitatea și eficiența utilizării banului public, vă asigur, domnule Președinte, de înalta mea considerație.

Cu deosebită stimă,

Nicolae VĂCĂROIU

Președintele Curții de Conturi

S.G. - pt. BPR
[Signature]
14 12 BPR
[Signature]

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

RAPORTUL PUBLIC

PE ANUL 2015

DECEMBRIE 2016

NOTĂ

***Raportul public pe anul 2015 a fost analizat
și aprobat de Plenul Curții de Conturi.***

Reproducerea textului este interzisă.

***Utilizarea datelor și informațiilor în diferite lucrări
este permisă numai cu indicarea sursei.***

CURTEA DE CONTURI

Strada Lev Tolstoi nr. 22-24, sector 1
București, cod 011948

Tel.: (+4) 021 3078731

Fax: (+4) 021 3078875

Website: www.curteadeconturi.ro

ROMÂNIA, București

Decembrie 2016

© CURTEA DE CONTURI

ISSN 1842-9394 (versiune tipărită)

ISSN 2558-8060 (versiune online)

ISSN-L 1842-9394

CURTEA DE CONTURI

În temeiul prevederilor articolului 140 alineatul (2) din Constituția României, republicată, precum și ale articolelor 38 alineatul (1) și 58 litera m) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată

Curtea de Conturi a elaborat și aprobat **RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2015**

Documentele întocmite cu ocazia misiunilor de audit financiar și audit al performanței și ale controalelor tematice, însoțite de anexele acestora, au fost depuse/transmise entităților verificate pentru a proceda conform „Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități”.

Membrii Curții de Conturi:

Nicolae VĂCĂROIU (președinte),
Elena Doina DASCĂLU și Cosmin Vasile NICULA (vicepreședinți),
Marta AURONA PELEA, Dan FÎRȚESCU, Ștefan PETE, Lucian NEGREA,
Ioan HURJUI, Miron NICA, Verginia VEDINAȘ, Petru LAKATOS, Nicu MARCU, Attila DEZSI,
Carmen Georgeta STĂNESCU, Ileana Manuela PIELEANU (consilieri de conturi),
Autoritatea de Audit: Ioan Aron POPA (președinte),
Gheorghe OANĂ și Ilie SÂRBU (vicepreședinți).

CUPRINS

Introducere	13
Capitolul 1: Audit financiar	33
Auditul financiar efectuat de Curtea de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor componente ale bugetului general consolidat pe anul 2015	34
1.1. Auditul financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015	34
1.2. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale pe anul 2015, finanțate din bugetul de stat	46
Senatul României	47
Camera Deputaților	49
Curtea Constituțională	51
Consiliul Concurenței	52
Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității	53
Consiliul Național al Audiovizualului	55
Secretariatul General al Guvernului	55
Ministerul Afacerilor Externe	63
Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice	65
Ministerul Finanțelor Publice	69
Ministerul Justiției	70
Ministerul Apărării Naționale	74
Ministerul Afacerilor Interne	75
Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice	78
Ministerul Tineretului și Sportului	84
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	88
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor	92
Ministerul Transporturilor	95
Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice	99
Ministerul Sănătății	103
Ministerul Culturii	110
Ministerul Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională	112
Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri	114
Ministerul Energiei	117
Academia Română	119
Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor	121
Secretariatul de Stat pentru Recunoașterea Meritelor Luptătorilor Împotriva Regimului Comunist Instaurat în România în perioada 1945-1989	123
Agenția Națională de Presă AGERPRES	126
Institutul Cultural Român	127
Societatea Română de Radiodifuziune	128
Societatea Română de Televiziune	129
Consiliul Superior al Magistraturii	131
Autoritatea Electorală Permanentă	133
Consiliul Economic și Social	134
Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului	135
Ministerul Fondurilor Europene	137
Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților	139
1.3. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2015	141
1.4. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor fondurilor speciale pe anul 2015	146
1.4.1. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2015	146
1.4.2. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate pe anul 2015	149
1.5. Auditul financiar asupra Contului general al datoriei publice a statului pe anul 2015	155

1.6. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome pe anul 2015	161
Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei	161
Autoritatea de Supraveghere Financiară	163

Capitolul 2: Auditul performanței 167

2.1. Performanța activității Clubului Sportiv „Rapid” București în perioada 2010-2015.....	168
2.2. Performanța activității de inspecție și control rutier la Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier, în perioada 2011-2016	169
2.3. Auditul performanței privind utilizarea fondurilor destinate emiterii, tipăririi, punerii și retragerii din circulație, conservării și comercializării timbrelor și efectelor poștale, în perioada 2004-2014	173
2.4. Performanța acordării unor beneficii de asistență socială pentru prevenirea și combaterea sărăciei, susținerea copilului și a familiei, în anul 2015, la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.....	175
2.5. Auditul performanței privind concesionarea resurselor minerale ale țării pentru perioada 2011-2015	180
2.6. Eficacitatea procesului de informatizare a activității curente la Administrația Națională a Penitenciarelor	184

Capitolul 3: Audit de conformitate (control) 187

Ministerul Finanțelor Publice	188
Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor Bugetului general consolidat, administrate de Agenția Națională de Administrare Fiscală	188
Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	196
Ministerul Transporturilor	197
Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	197
Controlul modului de acordare și utilizare a subvențiilor și alocațiilor acordate de la bugetul de stat pentru transportul de călători cu metroul, la SC Metrorex SA	204
Controlul privind legalitatea utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau a creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare, la Compania de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA	205
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	206
Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, la Autoritatea Națională Fitosanitară	206
Controlul privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului – administrarea terenurilor agricole, inclusiv a celor acoperite cu luciu de apă aparținând domeniului public și privat al statului, la Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură	208
Controlul privind legalitatea utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau a creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare, la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	210
Ministerul Afacerilor Externe	212
Controlul legalității, economicității și eficacității utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat destinate românilor de pretutindeni în perioada 2012-2014, la Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni	212
Ministerul Energiei	213
Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	213
Controlul modului de administrare a patrimoniului pentru distribuția și furnizarea energiei electrice	216
Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri	218
Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	218
Controlul modului de administrare a patrimoniului pentru activități de extracție a sării și de valorificare a produselor din sare, la Societatea Națională a Sării SA	221
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor	226
Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	226
Controlul lucrărilor de regenerare a pădurilor, pentru îmbunătățirea calității mediului prin împădurirea terenurilor degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor	228
Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice	232
Controlul fondurilor publice destinate stimulării creării locurilor de muncă pe anul 2015, la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	232

Controlul privind legalitatea utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau a creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare, la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice	233
Ministerul Sănătății	234
Controlul privind fundamentarea și utilizarea fondurilor aferente Programului național de prevenire, supraveghere și control al tuberculozei în perioada 2013-2015, la Institutul de Pneumofiziologie „Marius Nasta”	234
Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice	235
Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	235
Ministerul Afacerilor Interne	239
Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, la Inspectoratul General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne	239
Ministerul Apărării Naționale	240
Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, la Comandamentul Logistic Întrunit	240
Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice	241
Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	241
Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului	243
Control cu privire la îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale cuprinse în contractul de privatizare, la Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului	243
Academia Română	248
Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	248
Societatea Română de Radiodifuziune	250
Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	250
Casa Națională de Asigurări de Sănătate	252
Controlul privind utilizarea resurselor financiare pentru realizarea și implementarea cardului național de asigurări sociale de sănătate, în perioada 2012-2015, la Casa Națională de Asigurări de Sănătate	252
Societăți bancare și de asigurări	253
Verificarea operațiunilor ce intră în competența de control a Curții de Conturi a României, la Banca Națională a României	253
Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, la RA Monetăria Statului	255
Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, la Compania de Asigurări - Reasigurări EXIM România	257
Alte entități	259
Controlul privind legalitatea utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare, la Unitatea Administrativ-Teritorială Municipiul București	259
Controlul legalității contractării sau garantării, precum și a utilizării și rambursării finanțărilor rambursabile la nivelul unităților administrativ-teritoriale	260

Capitolul 4: Acțiuni de audit desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale **265**

1. Execuția de ansamblu a bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale pe anul 2015	266
2. Prezentarea rezultatelor acțiunilor de audit desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	270
3. Sinteza constatărilor și concluziilor acțiunilor de audit desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	270
3.1. Abateri pe linia constatării și administrării veniturilor	272
3.2. Abateri generatoare de prejudicii	275
3.3. Abateri financiar-contabile care au afectat acuratețea situațiilor financiare	278
3.4. Principalele aspecte reținute cu ocazia controlului efectuat la regiile autonome și societățile comerciale de interes local	279
3.5. Cazurile de sesizare a organelor de urmărire penală	280

Capitolul 5: Evaluarea sistemului de control intern/managerial **285**

Capitolul 6: Auditul public extern desfășurat de Autoritatea de Audit	307
--	------------

6.1. PROGRAME OPERAȚIONALE finanțate prin Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul de Coeziune și Fondul Social European	310
6.1.1. Programul Operațional Sectorial Mediu finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională	314
6.1.2. Programul Operațional Sectorial Transport finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională	318
6.1.3. Programul Operațional Regional finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	321
6.1.4. Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	326
6.1.5. Programul Operațional Asistență Tehnică finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	331
6.1.6. Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane finanțat din Fondul Social European	333
6.1.7. Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative finanțat din Fondul Social European	338
6.1.8. Autoritatea de Certificare și Plată	341
6.1.9. Agenția Națională pentru Achizițiile Publice	341
6.1.10. Acțiuni suplimentare de audit la solicitarea Comisiei Europene	343
6.2. Fonduri destinate agriculturii, dezvoltării rurale și pescuitului	343
6.2.1. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală	344
6.2.2. Fondul European pentru Pescuit	349
6.3. Programe de cooperare și vecinătate	355
6.3.1. Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	357
6.3.2. Programul IPA de Cooperare Transfrontalieră România-Republica Serbia finanțat din Instrumentul de Asistență pentru Preaderare	358
6.3.3. Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat	360
6.3.4. Programul Operațional Comun de Cooperare în Bazinul Mării Negre finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat	360
6.4. Alte fonduri	361
6.4.1. Programul General Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii (PG SOLID)	361
6.4.2. Programele PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranzitie	362
6.5. Acțiuni de audit vizând programele și fondurile aferente perioadei de programare 2014-2020	363
6.6. Concluzii	371

ANEXE	375
--------------	------------

Anexa nr. 1: Situație privind numărul de entități verificate în anul 2016	377
Anexa nr. 2: Situație privind cuantificarea abaterilor constatate ca urmare a acțiunilor de verificare desfășurate în anul 2016 și frecvența acestora – detalieri pe bugete	378
Anexa nr. 3: Constatări privind imperfecțiuni ale cadrului legal	381

ACRONIME

AA	Autoritatea de Audit
ACoR	Asociația Comunelor din România
ACN	Administrația Canalelor Navigabile
ACP	Autoritatea de Certificare și Plată
ADS	Agentia Domeniilor Statului
AEP	Autoritatea Electorală Permanentă
AFER	Autoritatea Feroviară Română
AFIR	Agentia pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
AFM	Administrația Fondului pentru Mediu
AGA	Adunarea Generală a Acționarilor
AJOFM	Agentia Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă
AJPIS	Agentia Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială
AM	Autoritatea de Management
AM PODCA	Autoritatea de Management pentru PO Dezvoltarea Capacității Administrative
AM POAT	Autoritatea de Management pentru PO Asistență Tehnică
AM POR	Autoritatea de Management pentru PO Regional
AM POS MEDIU	Autoritatea de Management pentru POS Mediu
AM POS CCE	Autoritatea de Management pentru POS Creșterea Competitivității Economice
AM POS DRU	Autoritatea de Management pentru POS Dezvoltarea Resurselor Umane
AM POS TRANSPORT	Autoritatea de Management pentru POS Transport
ANAF	Agentia Națională de Administrare Fiscală
ANAP	Agentia Națională pentru Achiziții Publice
ANC	Autoritatea Națională pentru Calificări
ANCOM	Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații
ANCPI	Agentia Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
ANF	Autoritatea Națională Fitosanitară
ANFP	Agentia Națională a Funcționarilor Publici
ANL	Agentia Națională pentru Locuințe
ANOFM	Agentia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANP	Administrația Națională a Penitenciarelor
ANPA	Agentia Națională pentru Pescuit și Acvacultură
ANPC	Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
ANPM	Agentia Națională pentru Protecția Mediului
ANPIS	Agentia Națională pentru Plăți și Inspecție Socială
ANR	Agentia Națională pentru Romi
ANRE	Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
ANRM	Agentia Națională pentru Resurse Minerale
ANRP	Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților
ANRSC	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice
APAPS	Autoritatea pentru Privatizarea și Administrarea Participațiilor Statului
APIA	Agentia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură
ARBDD	Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării
ASF	Autoritatea de Supraveghere Financiară
AVAS	Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului
BAR	Biblioteca Academiei Române
BGCUAT	Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale
BNR	Banca Națională a României
BS	Buget de stat
BVC	Buget de venituri și cheltuieli
CA	Consiliul de Administrație

CARE	Compania de Asigurări – Reasigurări EXIM România
CCM	Contract colectiv de muncă
CE	Comisia Europeană
CES	Consiliul Economic și Social
CFPP	Controlul Financiar Preventiv Propriu
CN	Companie Națională
CNADNR	Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România
CNC	Centrul Național de Cartografie
CNCAN	Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare
CNI	Compania Națională de Investiții
CNLR	Compania Națională Loteria Română SA
CRFIR	Centrul Regional pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
CRFPA	Centrul Regional de Formare Profesională a Adulților
CSNR	Cadrul Strategic Național de Referință
DAJ	Direcții pentru agricultură județene
DCIMRI	Direcția de control intern managerial și relații interinstituționale (SGG)
DGAF	Direcția Generală Antifraudă Fiscală
DGRFP	Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice
DJST	Direcția Județeană pentru Sport și Tineret
DGV	Direcția Generală a Vămilelor
DPRRP	Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni
FC	Fondul de Coeziune
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FEGA	Fondul European de Garantare Agricolă
FEN	Fonduri Europene Nerambursabile
FEP	Fondul European pentru Pescuit
FGA	Fondul de Garantare al Asigurărilor
FNGCIMM-IFN	Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii
FNUASS	Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate
FPS	Fondul Proprietății de Stat
FRDS	Fondul Român de Dezvoltare Socială
FSE	Fondul Social European
GAEC	Bunele condiții agricole și de mediu (Good Agricultural and Environmental Condition)
GNM	Garda Națională de Mediu
HG	Hotărârea Guvernului
IACS	Sistemul Integrat de Administrare și Control (Integrated Administration and Control System)
INTOSAI	Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit
IPA	Instrument de Asistență pentru Preaderare
ISC	Inspectoratul de Stat în Construcții
ISCTR	Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier
ISPA	Instrumentul pentru Politici Structurale de PreAderare (Instrument for Structural Policies for Pre-Accession)
OC	Organism de Certificare
OCPI	Oficiu de Cadastru și Publicitate Imobiliară
OG	Ordonanța Guvernului
OI	Organism Intermediar
OIR	Organism Intermediar Regional
OMFP	Ordinul Ministrului Finanțelor Publice
ORC	Oficiul Registrului Comerțului
OUG	Ordonanța de Urgență a Guvernului
PAAP	Programul Anual al Achizițiilor Publice
PAC	Politica Agricolă Comună
PCP	Politica Comună de Pescuit
PCT RO-BG	Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria

PCT RO-SE	Programul IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia
POC ROUAMD	Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova
POC BAZINUL MĂRII NEGRE	Programul operațional comun de cooperare în Bazinul Mării Negre
PHARE	Polonia și Ungaria Ajutor pentru Reconstrucția Economiei (Poland and Hungary Aid for Reconstruction of the Economy)
PG SOLID	Programul General „Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii”
PIB	Produsul Intern Brut
PO	Program Operațional
PO DCA	Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative
POAT	Programul Operațional Asistență Tehnică
POC	Programul Operațional Comun
POC ROUAMD	Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova
POP	Programul Operațional pentru Pescuit
POR	Programul Operațional Regional
POS	Programul Operațional Sectorial
POS CCE	Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice
POS DRU	Programul Operațional Sectorial de Dezvoltare a Resurselor Umane
POS M	Programul Operațional Sectorial Mediu
POS T	Programul Operațional Sectorial Transport
RA	Regie Autonomă
RA APPS	RA Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat
RNP	Regia Națională a Pădurilor
ROF	Regulament de Organizare și Funcționare
SA	Societate pe Acțiuni
SAJ	Serviciul de Ambulanță Județean
SC	Societate Comercială
SCIM	Sistem de Control Intern Managerial
SEAP	Sistemul electronic de achiziții publice
SGG	Secretariatul General al Guvernului
SMIS	Sistem Unic de Management al Informației
SN	Societate Națională
SPP	Serviciul de Protecție și Pază
SRI	Serviciul Român de Informații
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
SRR	Societatea Română de Radiodifuziune
SRTV	Societatea Română de Televiziune
SSC	Secretariatul de Stat pentru Culte
STS	Serviciul de Telecomunicații Speciale
TS	Trezoreria Statului
TVA	Taxa pe Valoarea Adăugată
UAT	Unitate administrativ-teritorială
UATC	Unitate administrativ-teritorială comunală
UATJ	Unitate administrativ-teritorială județeană
UATM	Unitate administrativ-teritorială municipală
UATMB	Unitatea administrativ-teritorială a municipiului București
UATO	Unitate administrativ-teritorială orașenească
UCAAPI	Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern
UE	Uniunea Europeană
UMP	Unitate de Management a Proiectului
VMG	Venit minim garantat

INTRODUCERE

Misiunea Curții de Conturi este aceea de a susține promovarea responsabilității, a corectitudinii și a celor mai bune practici în gestionarea performantă a resurselor publice, pentru consolidarea managementului financiar în România.

Activitatea de audit/control desfășurată de Curtea de Conturi are ca obiective: formarea și utilizarea corectă și eficace a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, evaluarea modului de implementare a bugetului aprobat, consolidarea bunei gestiuni financiare, executarea corespunzătoare a activităților administrative, precum și informarea autorităților publice și a publicului larg, prin întocmirea și furnizarea de rapoarte obiective.

Conform legii, încă de la înființare, Curtea de Conturi înaintează Parlamentului *Raportul public anual* și, prin camerele de conturi județene, unităților administrativ-teritoriale, rapoartele anuale referitoare la finanțele publice locale. Observațiile Curții de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor supuse controlului său, concluziile rezultate din controlul efectuat, precum și recomandările formulate și măsurile dispuse prin deciziile emise trebuie să fie punct de reper în materie de execuție a bugetului, contribuind, astfel, la îmbunătățirea managementului financiar și a modului de implementare a bugetului României.

Recomandările formulate de Curtea de Conturi și măsurile dispuse prin deciziile emise de aceasta pentru înlăturarea abaterilor de la prevederile legale și normative în vigoare, a neregulilor și deficiențelor identificate de auditorii publici externi, trebuie să constituie, pentru autoritățile și instituțiile publice ale administrației publice centrale și locale, instrumentele prin care să-și îmbunătățească activitatea de administrare a resurselor financiare ale sectorului public, să crească performanța utilizării acestora și să aducă un plus de valoare în ceea ce privește managementul financiar.

Într-un context mai larg trebuie subliniată importanța activității de raportare a Curții de Conturi, ca parte integrantă a bunei guvernante (creșterea răspunderii și transparenței în cheltuirea banilor publici), activitate care face parte din larga arie conceptuală a finanțelor publice, care cuprinde, pe lângă pregătirea bugetului național (politicile și calculele bugetare), aprobarea și execuția bugetară, trezoreria, managementul datoriei publice și fiscalitatea, achizițiile publice, contabilitatea consolidată, raportările financiare, controlul intern etc., precum și raportarea către legislativ despre modul în care au fost utilizate resursele publice.

Curtea de Conturi își desfășoară activitatea în mod autonom și efectuează trei tipuri de audit: auditul financiar, auditul performanței și auditul de conformitate (control tematic), prezentate pe larg în prezentul Raport.

Începând cu anul 2005, în structura Curții de Conturi este organizată și funcționează Autoritatea de Audit ca organism independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi și față de celelalte autorități responsabile cu gestionarea și implementarea fondurilor comunitare nerambursabile, fiind singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern, în conformitate cu legislația comunitară și națională asupra fondurilor comunitare prevăzute la art. 12 din Legea nr. 94/1992, republicată.

1. Structura Raportului public pe anul 2015

Raportul este structurat în 6 capitole, fiecare dintre acestea prezentând observațiile, concluziile, recomandările și măsurile specifice fiecărui segment de activitate, respectiv:

- ⇒ audit financiar;
- ⇒ audit al performanței;
- ⇒ audit de conformitate (control);
- ⇒ sinteza acțiunilor desfășurate la nivelul administrației publice locale;
- ⇒ evaluarea sistemului de control intern/managerial al entităților verificate;
- ⇒ activitatea de audit public desfășurată de Autoritatea de Audit.

Auditul financiar este activitatea prin care Curtea de Conturi urmărește dacă situațiile financiare sunt prezentate, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil, dacă oferă o imagine fidelă și corectă, sunt complete, reale și conforme cu legile și reglementările în vigoare, furnizându-se în acest sens o opinie. Printr-o examinare obiectivă și independentă de către Curtea de Conturi a situațiilor financiare poate crește gradul de încredere a utilizatorilor în situațiile financiare ale entităților auditate.

Pentru ca activitatea Curții de Conturi să nu se reducă la un singur raport anual, Plenul Curții de Conturi a luat decizia de a elabora și transmite către Parlament și către alte părți interesate, pe parcursul anului și cu aprobarea Plenului, **rapoarte-sinteză**, în care sunt prezentate date și informații relevante, care au impact real asupra situațiilor financiare sau asupra calității managementului, precum și măsurile dispuse de Curtea de Conturi.

Astfel, în anul 2016, Curtea de Conturi a transmis către Parlament și către alte părți interesate sinteze ale:

1. Raportului de audit privind Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015;
2. Raportului de audit financiar asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2015;
3. Raportului de audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2015;
4. Raportului de audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2015;
5. Rapoartelor de audit financiar asupra Contului de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2015.

De asemenea, Curtea de Conturi a elaborat și transmis Parlamentului un Raport-sinteză cuprinzând aspecte rezultate din acțiunile de audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

Toate aceste rapoarte elaborate au fost transmise Parlamentului și altor părți interesate și sunt postate pe site-ul Curții de Conturi, la adresa www.curteadeconturi.ro.

În raportul de față, în **Capitolul 1**, Secțiunea 1.1., este prezentată o analiză a *Contului general anual de execuție a bugetului de stat*, iar pentru a ilustra sfera de cuprindere în auditul financiar a fondurilor publice alocate și utilizate de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, în Raport, la Secțiunea 1.2. este prezentat *Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice finanțate din bugetul de stat*. Pentru fiecare dintre aceștia se prezintă sintetic contul de execuție bugetară, astfel încât cititorul Raportului să aibă și informații privind creditele inițiale, creditele definitive, plățile efectuate, precum și evoluția acestora pe parcursul anului, de la bugetul inițial până la închiderea exercițiului bugetar.

În anul 2016, auditul financiar s-a desfășurat asupra următoarelor conturi anuale de execuție bugetară, la entitățile care, potrivit legii, sunt obligate să le întocmească, respectiv:

⇒ <i>Contul general anual de execuție a bugetului de stat</i>	⇒ <i>MFP</i>
⇒ <i>Conturile de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale, finanțate integral sau parțial din bugetul de stat</i>	⇒ <i>55 de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, inclusiv instituții aflate în subordinea acestora</i>
<i>Contul de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat</i>	⇒ <i>Casa Națională de Pensii Publice și casele județene de pensii</i>
<i>Contul de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj</i>	⇒ <i>ANOFM și agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă</i>
<i>Contul de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate</i>	⇒ <i>Casa Națională de Asigurări de Sănătate și casele județene de asigurări de sănătate</i>
<i>Conturile anuale de execuție a bugetelor locale, ale municipiului București, ale județelor, ale sectoarelor municipiului București, ale municipiilor, ale orașelor și comunelor</i>	⇒ <i>41% din totalul ordonatorilor principali de credite ai bugetelor locale, inclusiv instituții aflate în subordinea acestora (1.318 din totalul de 3.229 de unități administrativ-teritoriale)</i>
<i>Conturile de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome</i>	⇒ <i>ANRE</i> ⇒ <i>ASF</i>
<i>Contul general al datoriei publice</i>	⇒ <i>MFP</i>

Observațiile Curții de Conturi și recomandările formulate pentru înlăturarea neregulilor și abaterilor constatate ca urmare a efectuării misiunilor de audit financiar asupra conturilor de execuție bugetară enumerate mai sus sunt prezentate în cele 6 secțiuni ale Capitolului 1.

În ultimii ani, în cazul unor instituții și autorități publice care au calitatea de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, situațiile financiare au înregistrat, în mod progresiv, o acuratețe îmbunătățită, ca urmare a măsurilor dispuse prin decizii de Curtea de Conturi și a recomandărilor formulate, concomitent cu disponibilitatea acestor autorități de a le pune în aplicare.

Acest context a determinat exprimarea unei *opinii nemodificate (fără rezerve)* pentru instituțiile și autoritățile publice ale căror situații financiare au fost reale și conforme cu legile și reglementările în vigoare, iar patrimoniul public și privat a fost corect gestionat, numărul acestora fiind în creștere de la un an la altul.

Au fost exprimate și *opinii cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte (opinie modificată)*, întrucât situațiile financiare au fost întocmite în conformitate cu cadrul general de raportare, prezentând însă unele denaturări care, analizate în mod individual și agregat, s-au aflat sub pragul de semnificație stabilit în conformitate cu standardele de audit, ori au fost remediate în timpul misiunii de audit financiar.

Totuși, la unele dintre instituțiile/autoritățile publice auditate s-au constatat abateri de la cadrul de reglementare legală, nereguli în gestionarea patrimoniului sau nerespectarea principiilor de eficiență, economicitate și eficacitate, care au afectat acuratețea datelor din situațiile financiare, astfel încât opinia exprimată a fost *opinie contrară*.

Auditul performanței, prin care Curtea de Conturi efectuează evaluări independente asupra economicității, eficienței și eficacității cu care o autoritate sau o instituție publică, un program, un proiect, un proces sau o activitate utilizează resursele publice alocate pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite prin legislația privind înființarea și funcționarea acestora, este prezentat în **Capitolul 2** al Raportului.

În cadrul competențelor sale, Curtea de Conturi a programat și desfășurat misiuni de audit al performanței, concentrându-se pe următoarele **teme**:

- 📁 *performanța activității Clubului Sportiv „Rapid” București în perioada 2010-2015;*
- 📁 *performanța activității de inspecție și control rutier la Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier în perioada 2011-2016;*
- 📁 *utilizarea fondurilor destinate emiterii, tipăririi, punerii și retragerii din circulație, conservării și comercializării timbrelor și efectelor poștale în perioada 2004-2014;*
- 📁 *performanța acordării unor beneficii de asistență socială pentru prevenirea și combaterea sărăciei, susținerea copilului și a familiei, în anul 2015, la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice;*
- 📁 *auditul performanței privind concesionarea resurselor minerale ale țării pentru perioada 2011-2015;*
- 📁 *eficacitatea procesului de informatizare a activității curente la Administrația Națională a Penitenciarelor.*

Rapoartele elaborate de Curtea de Conturi pentru aceste teme de audit al performanței au fost transmise Parlamentului și altor părți interesate și sunt postate pe site-ul Curții de Conturi, la adresa www.curteadeconturi.ro.

Acțiunile de audit de conformitate (control), programate și desfășurate de Curtea de Conturi în anul 2016, la autorități și instituții ale administrației publice centrale, precum și la unități subordonate sau aflate sub coordonarea sau sub autoritatea acestora, la operatori economici din sectorul guvernamental și la alte entități, sunt prezentate sintetic în **Capitolul 3** al Raportului.

Acțiunile de control desfășurate au avut ca principale teme:

- ⇒ *respectarea prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de ANAF, inclusiv activitatea vamală și activitatea de luptă antifraudă;*
- ⇒ *situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor;*
- ⇒ *modul de acordare și utilizare a subvențiilor și alocațiilor acordate de la bugetul de stat pentru transportul de călători cu metroul;*
- ⇒ *legalitatea utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare;*
- ⇒ *situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului - administrarea terenurilor agricole, inclusiv a celor acoperite cu luciu de apă, aparținând domeniului public și privat al statului;*
- ⇒ *controlul legalității, economicității și eficacității utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat în perioada 2012-2014, destinate românilor de pretutindeni;*
- ⇒ *modul de administrare a patrimoniului pentru distribuția și furnizarea energiei electrice;*
- ⇒ *modul de administrare a patrimoniului pentru activități de extracție a sării și de valorificare a produselor din sare;*
- ⇒ *controlul lucrărilor de regenerare a pădurilor, pentru îmbunătățirea calității mediului, prin împădurirea terenurilor degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor;*
- ⇒ *controlul fondurilor publice destinate stimulării creării locurilor de muncă pe anul 2015;*
- ⇒ *fundamentarea și utilizarea fondurilor aferente Programului național de prevenire, supraveghere și control al tuberculozei în perioada 2013-2015;*
- ⇒ *îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale, cuprinse în contractul de privatizare;*
- ⇒ *utilizarea resurselor financiare pentru realizarea și implementarea cardului național de asigurări sociale de sănătate, în perioada 2012-2015;*

- ⇒ verificarea operațiunilor comerciale ce intră în competența de control a Curții de Conturi, la Banca Națională a României;
- ⇒ legalitatea contractării sau garantării, precum și a utilizării și rambursării finanțărilor rambursabile, la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

Dat fiind faptul că, potrivit prevederilor art. 38 alin. (2) din Legea nr. 94/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *rapoartele anuale referitoare la finanțele publice locale* au ca destinatari autoritățile publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, fiind înaintate acestora de către camerele de conturi, în Raportul public a fost inclusă o **sinteză a acțiunilor de audit desfășurate la nivelul administrației publice locale**, prezentată în cadrul **Capitolului 4**.

Obiectivele acțiunilor desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale de către camerele de conturi au vizat examinarea responsabilității manageriale în utilizarea și administrarea fondurilor publice, respectarea disciplinei financiar-fiscale, eliminarea erorilor și neregularităților în scopul îmbunătățirii activității entităților verificate, dezvoltarea unor sisteme de control și audit intern.

Auditul efectuat la nivelul unităților administrativ-teritoriale a relevat o serie de curențe și neregularități în modul de formare, administrare și utilizare a resurselor publice, fiind necesare în continuare măsuri pentru îmbunătățirea managementului finanțelor publice locale și dezvoltarea la un nivel corespunzător a capacității instituționale de elaborare și execuție a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

Rapoartele privind finanțele publice locale pe anul 2015, întocmite la nivelul fiecărui județ și al municipiului București, pentru acțiunile desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, se publică pe pagina oficială a Curții de Conturi, cu prezentarea principalelor constatări și concluzii rezultate la nivelul unităților administrativ-teritoriale verificate în anul 2016. Informații privind publicarea acestor rapoarte și modalitatea de accesare a acestora vor fi transmise tuturor autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale prin intermediul camerelor de conturi.

Evaluarea sistemelor de control intern/managerial din entitățile publice verificate în anul 2016 este prezentată în **Capitolul 5** al Raportului.

În acest capitol sunt surprinse principalele constatări referitoare la modul în care au fost implementate cerințele legale cu privire la controlul intern/managerial de către managerii entităților publice care au această răspundere.

Anul 2015 a adus cerințe noi în privința elaborării, implementării și raportării asupra eficacității Sistemului de Control Intern Managerial (SCIM) al entităților publice din România, ca urmare a elaborării *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 86/17.12.2014 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, actualizată. Conform acestui act normativ, responsabilitatea elaborării și implementării politicii în acest domeniu, respectiv coordonarea și supravegherea, prin activități de verificare și îndrumare metodologică, implementarea și dezvoltarea sistemelor de control intern managerial din cadrul entităților publice, este preluată de Secretariatul General al Guvernului (SGG), prin Direcția de control intern managerial și relații interinstituționale (DCIMRI).

În evaluarea controlului intern se verifică: existența de ghiduri și manuale de proceduri, modul în care aceste proceduri sunt aplicate și dacă au ca obiectiv realizarea unui control intern eficient; se analizează evoluția sistemului de control intern, ce măsuri dispuse anterior au fost duse la îndeplinire și în ce grad; sistemul de informare și comunicare existent în cadrul entității; auditarea și evaluarea, respectiv existența unui compartiment de audit intern care să evalueze sistemul de control intern; dacă există proceduri prin care se verifică efectuarea controalelor; identificarea abaterilor și modul de remediere a acestora.

Ca urmare a misiunilor/acțiunilor de audit/control desfășurate în anul 2016 la nivelul administrației publice centrale și locale s-a constatat că nivelul de încredere în sistemul de control intern al entităților verificate, stabilit de către auditorii publici externi, a fost, de regulă, un nivel mediu, majoritatea instituțiilor având SCIM parțial implementat, mai puține entități având sisteme conforme cu standardele cuprinse în Codul controlului intern/managerial, existând și instituții la care nu a fost organizat și implementat un sistem de control sau a fost organizat total nesatisfăcător.

Nivelul de încredere mediu în controlul intern managerial a fost acordat sistemelor apreciate ca parțial conforme cu standardele de control intern managerial, cele la care, deși organizat și implementat, s-au constatat abateri frecvente și repetate, cauzate de funcționarea necorespunzătoare a sistemului de control, dar pentru înlăturarea cărora sunt create instrumente, chiar dacă nu funcționează, în toate cazurile, așa cum ar trebui.

În acest context, prin Raportul de față, Curtea de Conturi subliniază, încă o dată, necesitatea ca managerii instituțiilor publice să conștientizeze că, implementând cerințele sistemului de control intern și, implicit, cele de audit intern, creează premisele obținerii unor rezultate mai bune ale activității din entitățile pe care le conduc și, concomitent, mai puține abateri de la lege și regulamente sau de la principiile de performanță și bună guvernare, pe care le semnalează frecvent auditorii Curții de Conturi.

Autoritatea de Audit, care reprezintă autoritatea națională competentă să efectueze audit public extern, în conformitate cu legislația comunitară și națională, a desfășurat o serie de misiuni de audit public extern asupra fondurilor externe nerambursabile primite de România de la bugetul UE. Deficiențele constatate ca urmare a acestor verificări sunt prezentate în **Capitolul 6** din prezentul Raport.

2. Activitatea de audit în cifre

2.1. Acțiuni realizate

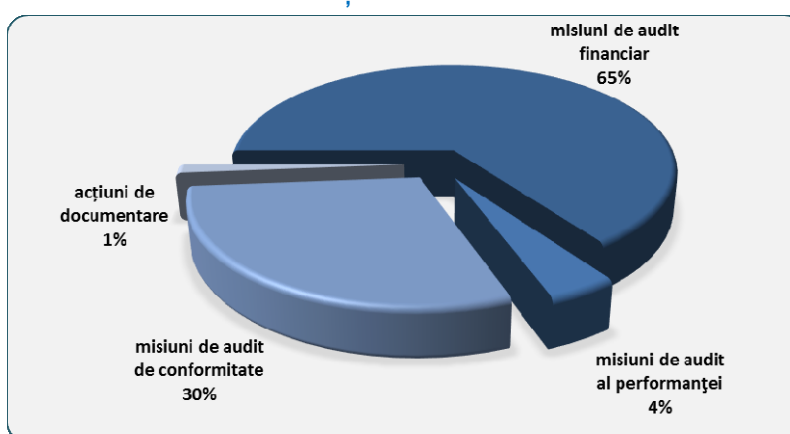
Potrivit Programului de activitate pe anul 2016, structurile Curții de Conturi, centrală și teritorială, au efectuat un număr total de **2.610** acțiuni de verificare, cuprinzând **1.699** de misiuni de audit financiar, **110** misiuni de audit al performanței, **768** de misiuni de audit de conformitate (control tematic) și **33** de acțiuni de documentare.

Referitor la auditul performanței, trebuie precizat că în anul 2016 Curtea de Conturi a abordat un număr de 40 de teme, pentru care a efectuat misiuni la 110 entități din domeniile abordate. Un număr de 17 teme de audit al performanței au vizat administrația publică centrală, iar alte 23 de teme au avut ca obiect domenii specifice administrației publice locale.

Totodată, în anul 2016 s-au efectuat **4.037** de acțiuni de urmărire a ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii, **148** de acțiuni de verificare a realității argumentelor invocate de conducerile entităților în susținerea solicitărilor de prelungire a termenelor stabilite în decizii și **57** de acțiuni de verificare a modului de implementare a recomandărilor formulate în auditul performanței.

Din datele de mai sus rezultă că misiunile de audit financiar reprezintă 65% din totalul acțiunilor efectuate în anul 2016, misiunile de audit de conformitate (control) 30%, iar misiunile de audit al performanței 4%. Cele 33 de acțiuni de documentare (1%) au fost efectuate fie în scopul obținerii unor informații relevante pentru includerea în programul pe anul 2017 a unor noi acțiuni, fie în vederea elaborării programului de activitate pe anul 2017, acțiuni care au necesitat atât resurse umane, cât și fond de timp.

Acțiuni realizate

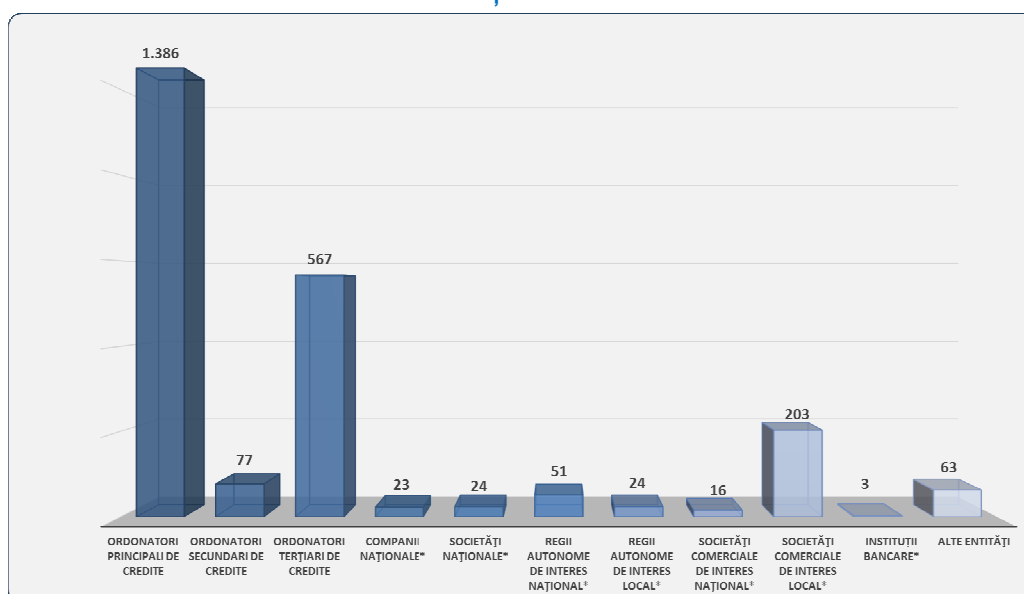

2.2. Entități verificate

Misiunile de audit financiar și acțiunile de control asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public pentru exercițiul financiar al anului 2015 s-au efectuat la un număr de **2.437** de entități. Acest număr a fost stabilit luând în calcul o singură dată fiecare entitate, indiferent de numărul și tipul de verificare care s-a efectuat la aceasta în anul 2016.

Numărul acțiunilor de audit și categoriile de entități supuse verificării în anul 2016 se prezintă grafic astfel:

Entități verificate

* Inclusive sucursalele și filialele acestora, după caz

Conform datelor prezentate mai sus, pe categorii de entități, verificările efectuate s-au desfășurat la 1.386 de ordonatori principali de credite, 77 de ordonatori secundari de credite, 567 de ordonatori terțiari de credite, 219 societăți comerciale, inclusiv cele de interes local, 23 de companii naționale, 24 de societăți naționale, 75 de regii autonome, inclusiv cele de interes local, 3 instituții bancare, precum și 63 de alte entități (asociații, fundații ș.a.).

2.3. Impactul financiar al verificărilor efectuate

Misiunile de audit financiar și de conformitate, efectuate de Curtea de Conturi în anul 2016, au identificat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri care au condus fie la nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare, fie la producerea unor prejudicii ori denaturarea unor date și informații din situațiile financiare.

Evaluarea impactului financiar, pe tipuri de acțiuni de audit, este redată în tabelul următor:

Explicații	u.m.	Total	din care:	
			Audit financiar	Audit de conformitate
Venituri suplimentare	milioane lei	1.522,27	371,46	1.150,81
	milioane euro*	339,04	82,73	256,31
Prejudicii	milioane lei	1.843,22	1.378,97	464,25
	milioane euro*	410,52	307,12	103,40
Abateri financiar-contabile	milioane lei	29.065,42	19.154,91	9.910,51
	milioane euro*	6.473,37	4.266,13	2.207,24

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2016 de 4,49.

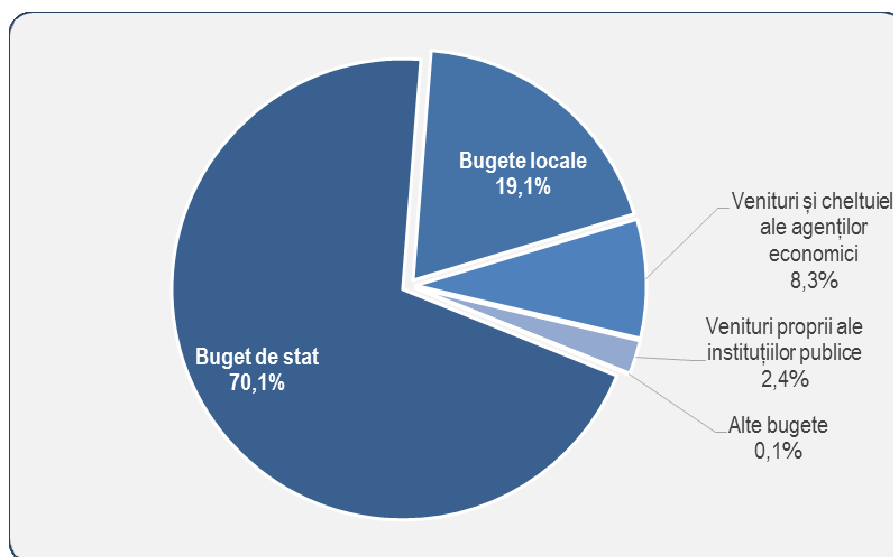
Sursa: Comisia Națională de Prognost – Prognost de toamnă, noiembrie 2016

2.3.1. Abateri generatoare de venituri suplimentare

În ceea ce privește frecvența abaterilor constatate, de menționat este faptul că abaterile care au generat venituri suplimentare s-au produs într-un număr de 3.733 de cazuri.

Veniturile suplimentare estimate de Curtea de Conturi, repartizate pe bugetele cărora li se cuvin, sunt prezentate în graficul următor:

Venituri suplimentare – pe bugete

În totalul veniturilor suplimentare estimate, ponderea cea mai însemnată o deține bugetul de stat (70,1%), cu venituri reprezentând, în principal:

- obligații de plată ale contribuabililor persoane juridice și fizice, nestabilite/stabilite incorect de către organul fiscal sau nedecarate de contribuabili;
- existența unor neconcordanțe între:
 - declarațiile fiscale și declarațiile informative depuse de contribuabili privind obligațiile la bugetul general consolidat;
 - veniturile înregistrate în contabilitate și cele din evidența fiscală;

- venituri ce puteau fi stabilite de către organul fiscal printr-o mai bună administrare, utilizând toate instrumentele și procedurile pe care le are la dispoziție, respectiv:
 - analize de risc (ex. pentru contribuabili persoane fizice și juridice care au realizat venituri totale peste plafonul de scutire la plata taxei pe valoarea adăugată, dar nu s-au înregistrat în scopuri TVA);
 - identificarea neconcordanțelor din declarațiile fiscale care conțin indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat;
 - actualizarea obligațiilor fiscale restante, prin calcularea accesoriilor aferente;
 - stabilirea din oficiu a obligațiilor fiscale, în cazul nedeunerii declarațiilor fiscale;
 - includerea în programul de control și efectuarea de inspecții fiscale la contribuabilii activi care au efectuat achiziții de bunuri/servicii de la contribuabilii inactivi;
- nevirarea, integral sau în cote stabilite, a veniturilor din închirierea bunurilor proprietate publică a statului.

Bugetele unităților administrativ-teritoriale dețin 19,1% din totalul veniturilor suplimentare estimate și provin, în principal, din:

- neevidențierea, nestabilirea și neurmărirea încasării veniturilor din impozite și taxe locale;
- necalcularea și neînregistrarea în conturile de debitori a majorărilor de întârziere și a penalităților datorate ca urmare a neachitării la termenele legale a obligațiilor de plată privind impozitele și taxele locale;
- utilizarea unor cote eronate pentru stabilirea impozitelor locale, necalcularea din oficiu a obligațiilor de plată în cazul nerespectării termenelor de depunere a declarațiilor de impunere;
- acordarea nelegală de facilități fiscale la plata unor impozite și taxe locale, fără să existe aprobarea autorităților locale deliberative privind condițiile de acordare a acestora.

Și veniturile agenților economici cu capital de stat sau al unităților administrativ-teritoriale au fost afectate de abaterile și erorile constatate de Curtea de Conturi (8,3%), în principal prin modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii (redevențe, chirii ș.a.).

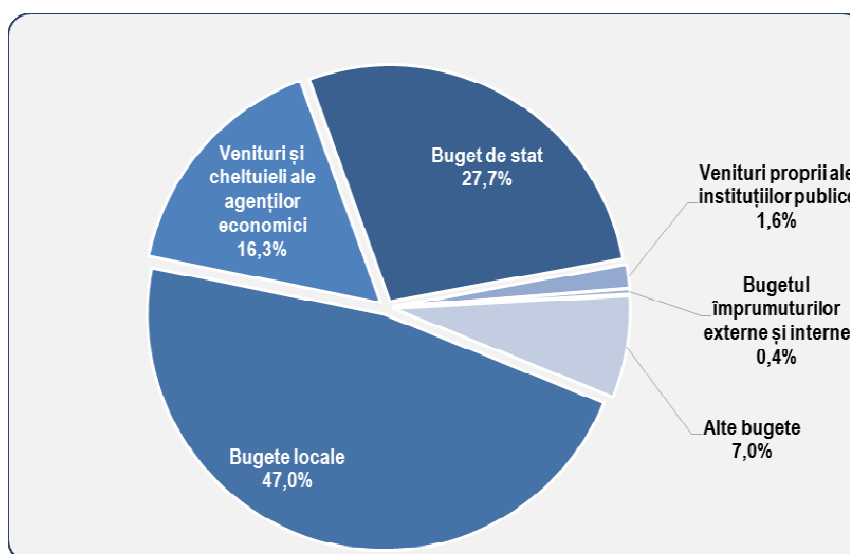
2.3.2. Abateri generatoare de prejudicii

Cele mai frecvente categorii de abateri și nereguli care au determinat producerea de **prejudicii**, prin cuantumul estimat al acestora, dar și prin perpetuarea lor de la un an la altul, s-au constatat în 7.440 de cazuri și se referă, în principal, la:

- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare cu nerespectarea prevederilor legale (586 milioane lei);
- abateri privind modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii ale unor instituții publice din administrația publică centrală și locală, a CN, SN, SC cu capital integral sau majoritar de stat sau al UAT (178 milioane lei);
- plăți nelegale ca urmare a nerespectării clauzelor contractuale privind prețurile practicate, actualizarea acestora, cantitățile, articolele din ofertele declarate câștigătoare, anexe la contractele încheiate (134 milioane lei);
- efectuarea de plăți pentru produse nelivrate, lucrări neexecutate sau servicii neprestate, în cantitatea facturată și plătită (71 milioane lei);
- stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi (55 milioane lei);
- efectuarea de cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare (51 milioane lei);
- cheltuieli supraevaluate sau majorate nejustificat (48 milioane lei);
- efectuarea de plăți fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate (38 milioane lei);
- efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită (29 milioane lei).

Prejudiciile estimate de auditorii publici externi, repartizate pe bugetele care au fost afectate de abaterile de la legalitate se prezintă astfel:

Prejudicii – pe bugete

Cele mai mari prejudicii au fost aduse bugetelor unităților administrativ-teritoriale (47,0% din total), în principal prin:

- nerespectarea prevederilor legale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare;
- utilizarea nelegală a fondurilor acordate de la buget, prin modul defectuos de alocare și utilizare a creditelor bugetare pentru investiții, a subvențiilor, transferurilor și a altor forme de sprijin financiar, precum și abateri cu privire la administrarea contractelor de achiziție publică;
- abateri privind vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesiunea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale, concesiunea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune, administrarea, gestionarea și inventarierea patrimoniului public și privat.

Bugetului de stat, care deține 27,7% din totalul prejudiciilor estimate, i-au fost aduse prejudicii, în principal, prin:

- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare fără respectarea prevederilor legale;
- nerespectarea prevederilor legale privind stabilirea, evidențierea și plata obligațiilor către bugetele publice;
- nerespectarea clauzelor contractuale stabilite prin contractul de achiziție publică referitoare la cantitatea și calitatea bunurilor livrate/lucrărilor executate/serviciilor prestate și/sau la termenele stabilite;
- efectuarea de plăți în baza unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, în favoarea salariaților, înregistrate pe cheltuielile instituției fără efectuarea unei analize în vederea stabilirii persoanelor răspunzătoare și fără a lua măsurile necesare recuperării sumelor de la acestea;
- abateri privind împrumuturile interne și externe contractate sau utilizate fără respectarea reglementărilor legale în domeniu;
- efectuarea de plăți pentru produse/lucrări/servicii, neexecutate/nerecepționate în cantitatea facturată și plătită;
- nerespectarea condițiilor legale de acordare a indemnizației pentru creșterea copilului și a ajutorului social.

Următorul buget la care s-au constatat prejudicii este cel al agenților economici din sectorul public, cu capital de stat sau al UAT-urilor (16,3%), prejudicii produse, în principal, prin efectuarea unor cheltuieli de personal neprevăzute de lege, stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor și a altor drepturi acordate personalului, sau prin supraevaluarea nejustificată a unor cheltuieli.

2.3.3. Abateri financiar-contabile care au afectat acuratețea situațiilor financiare

Neregulile financiare identificate nu au generat venituri suplimentare și nici nu au determinat producerea de prejudicii în exercițiul bugetar verificat, dar, pe termen mediu și lung, dacă nu vor fi eliminate, aceste nereguli pot conduce la pierderi de patrimoniu, la lipsirea bugetelor publice de unele venituri importante și chiar la acte de corupție.

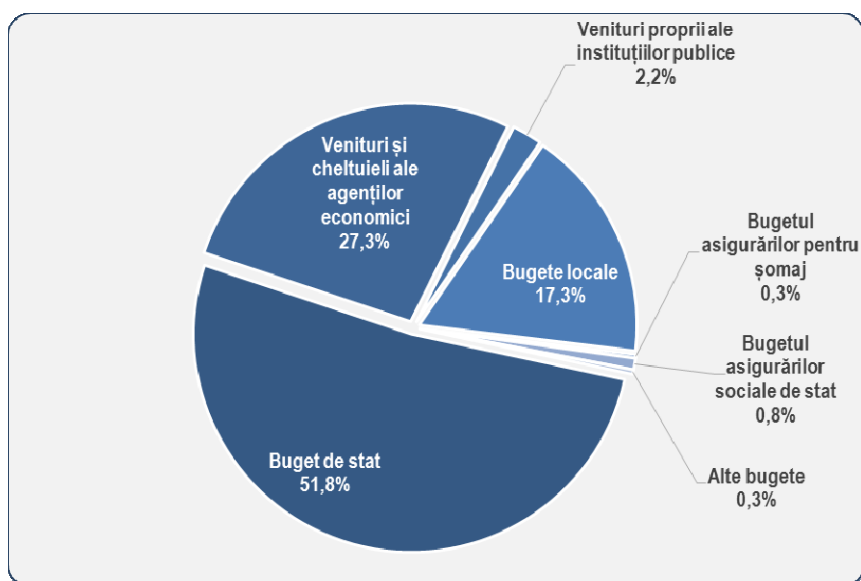
Iată câteva exemple relevante de categorii de abateri financiar-contabile și frecvența acestora:

abateri referitoare la administrarea patrimoniului, întâlnite în 1.599 de cazuri, în care entitățile:

- nu au inventariat toate elementele patrimoniale de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, la termenele prevăzute de lege, în cele mai multe cazuri fiind vorba de faptul că nu au solicitat confirmarea soldurilor conturilor de creanțe și datorii;
 - nu au respectat întocmai reglementările legale și procedurale în procesul de inventariere;
 - nu au fost valorificate rezultatele inventarii în sensul că nu au fost totalizate listele sau nu au fost realizate punctaje între bunurile înscrise în listele de inventariere și cele înregistrate în evidența tehnico-operativă și contabilă;
 - nu au respectat prevederile referitoare la organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimoniului;
 - nu au efectuat inventarierea anuală sau la termenele prevăzute de lege a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale entității, deținute cu orice titlu;
 - nu a fost efectuată reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege.
- abateri referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare identificate într-un număr de 1.205 cazuri;
- abateri de la reglementările referitoare organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu prevederile legale, constatate într-un număr de 1.096 de cazuri, dintre care cele mai frecvente sunt:
- evidența contabilă nu s-a condus și organizat conform Normelor metodologice, a Planului de conturi și instrucțiunilor de aplicare a acestuia;
 - existența unor neconcordanțe între evidența contabilă analitică și cea sintetică;
 - menținerea nejustificată în categoria de mijloace fixe a unor bunuri care nu îndeplinesc condițiile legale pentru a fi încadrate în această categorie.
- abateri privind modul de aplicare a prevederilor legale privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia și a reglementărilor privind bunurile din domeniul public al statului, identificate într-un număr de 790 de cazuri, care se referă la:
- faptul că unele entități verificate nu au solicitat ordonatorului principal de credite inițierea proiectului de act normativ prin care să se modifice *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, gestionat la Ministerul Finanțelor Publice cu bunurile primite/transferate;
 - neactualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale*, după obținerea aprobării și publicarea actului normativ;
 - neînregistrarea sau înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor bunuri care aparțin domeniului public sau privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale;
 - transmiterea sau cedarea cu titlu gratuit a dreptului de proprietate sau folosință a unor bunuri din patrimoniul public sau privat al statului sau al UAT, fără respectarea prevederilor legale;
 - nerespectarea prevederilor legale privind operațiunile de concesiune și/sau închiriere a bunurilor proprietate publică.
- abateri de la prevederile legale din domeniul administrării veniturilor publice, identificate într-un număr de cel puțin 644 de cazuri, constând în:
- neaplicarea măsurilor de executare silită, conform prevederilor legale și normelor de aplicare a acestora;
 - neconcordanțe între evidența contabilă și cea fiscală;
 - neprogramarea și neefectuarea inspecțiilor fiscale la contribuabilii la care s-au înregistrat neconcordanțe semnificative rezultate din declarațiile informative depuse;
 - existența unor neconcordanțe între datele din evidențele fiscale ale autorităților administrației publice locale și cele din registrele agricole și evidențele cadastrale.
- abateri de la reglementările legale privind investițiile publice, constatate într-un număr de peste 548 de cazuri, care se referă la:
- neconstituirea garanției de bună execuție, pentru lucrările executate la obiective de investiții publice, iar în alte cazuri, neevidențierea în conturi speciale a garanțiilor de bună execuție constituite;
 - neevidențierea în contul activelor fixe a obiectivelor de investiții finalizate, recepționate și date în folosință;
 - neinventarierea obiectivelor de investiții în curs, pe stadii de execuție.

Repartizarea pe bugete a valorii estimate pentru abaterile financiar-contabile este prezentată în graficul următor:

Abateri financiar-contabile – pe bugete

În totalul valorilor estimate ale abaterilor financiar-contabile constatate de Curtea de Conturi, ponderea cea mai mare (51,8%) o deține bugetul de stat, cu valori corespunzătoare unor erori de înregistrare a unor operațiuni în evidențele tehnico-operative sau în cele contabile, precum și cu diferențele la soldurile conturilor de creanțe și datorii pentru care nu s-a solicitat confirmarea ori cu valoarea corespunzătoare deficiențelor constatate în realizarea, conform prevederilor legale, a unor activități de administrare fiscală.

Și bugetele agenților economici din sectorul public au fost afectate de erori, a căror valoare estimată reprezintă 27,3% din totalul valorii abaterilor financiar-contabile, valoare estimată pentru abateri referitoare la: modul de evidențiere și, implicit, urmărire a încasării veniturilor proprii (CN, SN, SC cu capital integral sau majoritar de stat sau al UAT); neintabularea unor bunuri constând în construcții și terenuri; neluarea măsurilor pentru păstrarea integrității unor elemente patrimoniale și evitarea degradării și deprecierei acestora.

La bugetele locale, valoarea abaterilor financiar-contabile reprezintă 17,3% din total și provine din: erori de înregistrare a unor elemente patrimoniale sau neînregistrarea unor active, creanțe, debite, drepturi și obligații; neconcordanțe între evidența contabilă și cea fiscală; neînregistrarea amortizării; neorganizarea, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, a circuitului documentelor, care să asigure înregistrarea în contabilitate a tuturor operațiunilor patrimoniale sau a modificărilor acestora, pe bază de documente justificative, în conformitate cu prevederile legale, coroborată cu exercitarea formală a controlului financiar preventiv propriu asupra acestor operațiuni.

Conform legii și regulamentelor proprii, când se constată, cu ocazia verificărilor efectuate, nereguli și abateri de la legislația-cadru sau de la cea care reglementează funcționarea și atribuțiile entității verificate, auditorii publici externi estimează valoarea abaterilor constatate, care sunt aduse la cunoștință conducătorilor entităților verificate și care sunt consemnate în actele care se întocmesc la finalul acțiunilor de verificare, iar prin deciziile care se emit ulterior, se dispun măsuri pentru:

- ✓ suspendarea aplicării măsurilor care contravin reglementărilor legale din domeniul financiar, contabil și fiscal;
- ✓ blocarea fondurilor bugetare sau speciale, atunci când se constată utilizarea nelegală sau ineficientă a acestora;
- ✓ înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă sau fiscală controlată.

În conformitate cu dispozițiile art. 33 alin. (3) și (4) din Legea nr. 94/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare se procedează astfel:

- ✓ în situațiile în care se constată existența unor abateri de la legalitate și regularitate, care au determinat producerea unor prejudicii, se comunică conducerii entității publice auditate această stare de fapt. Stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia devin obligație a conducerii entității auditate.
- ✓ în situațiile în care în rapoartele de audit se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, se sesizează organele în drept pentru asigurarea valorificării constatării și se informează entitatea auditată.

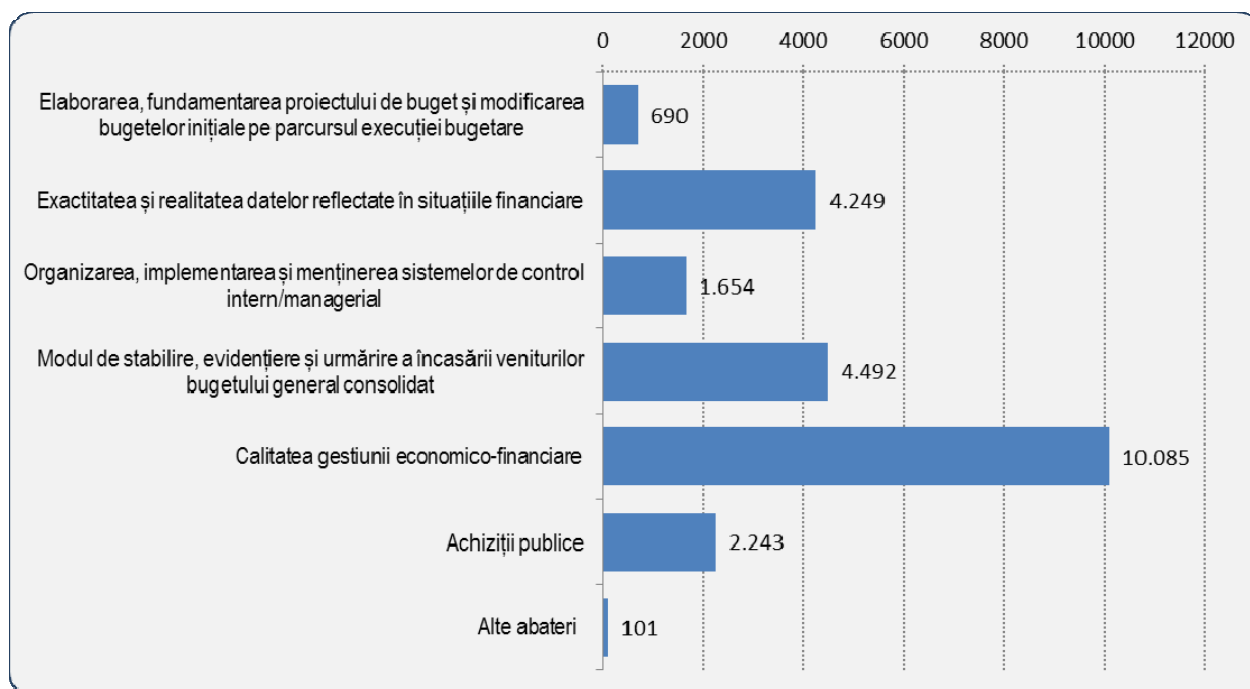
2.4. Frecvența constatărilor Curții de Conturi pe obiective

Acțiunile de audit efectuate de Curtea de Conturi în anul 2016, la cele 2.437 de entități, au identificat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri care au condus la neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare sau la

producerea unor prejudicii, precum și abateri care nu au avut astfel de consecințe cu impact financiar direct, dar care au denaturat situațiile financiare sau care au perturbat funcționarea unor sisteme interne (contabil, informatic ș.a.) ori a unor proceduri agregate la nivelul entității.

Auditorii publici externi desemnați să desfășoare activități specifice Curții de Conturi au prezentat în actele pe care le-au întocmit constatările privind abaterile de la legalitate și regularitate, faptele pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, precum și cazurile de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale.

Cu ocazia verificărilor desfășurate, urmărind obiectivele de audit stabilite, a fost identificat un număr de 23.514 de cazuri de abateri, nereguli și/sau erori, care sintetic, pe obiective, se prezintă astfel:

Obiectivele enunțate mai sus sunt cele urmărite în activitățile de control/audit și au vizat examinarea responsabilității manageriale în fundamentarea proiectului de buget, în utilizarea și administrarea fondurilor publice, în respectarea disciplinei financiar-fiscale, a bunei gestiuni economico-financiare, în scopul îmbunătățirii activității entităților verificate, eliminării erorilor și iregularităților, precum și dezvoltării unor sisteme de control și audit intern de înaltă calitate și eficiență.

Deși se poate afirma că managementul entităților auditate și-a însușit constatările auditorilor publici externi și s-a preocupat de înlăturarea abaterilor și remedierea deficiențelor constatate în urma acțiunilor de control/audit desfășurate în anii anteriori, datele statistice de mai sus, referitoare la frecvența lor, scot în evidență faptul că mare parte dintre acestea s-au înregistrat și în anul 2015.

După cum se poate observa în graficul de mai sus, sunt două obiective unde s-au înregistrat cele mai multe abateri (*Calitatea gestiunii economico-financiare* și *Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat*), iar în cadrul acestora, cele mai frecvente abateri constatate sunt:

Calitatea gestiunii economico-financiare:

- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare cu nerespectarea prevederilor legale (1.205 cazuri);
- efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită) (501 cazuri);
- stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupă funcții de demnitate publică (481 de cazuri);
- efectuarea de plăți fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate (430 de cazuri);
- efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului prin nerespectarea în totalitate a prevederilor legale (430 de cazuri);
- neefectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege (387 de cazuri);
- nerespectarea prevederilor legale privind stabilirea, evidențierea și plata obligațiilor către bugetele publice (295 de cazuri).

Se constată că primele trei categorii de abateri cu cea mai mare frecvență sunt și cele care au un impact financiar semnificativ (pct. 2.3.2. „Abateri generatoare de prejudicii”, pag. 19).

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat:

- neaplicarea măsurilor de executare silită, conform prevederilor legale și normelor de aplicare a acestora (455 de cazuri);
- nerespectarea reglementărilor legale privind stabilirea și evidențierea taxei/impozitului pe mijloc de transport datorată/datorat de către persoanele fizice și juridice (166 de cazuri);
- păgubirea bugetului prin pierderile patrimoniale provenite din neurmărirea veniturilor în termenele legale de prescripție (150 de cazuri);
- nu s-a stabilit taxa pe clădiri și pe terenuri concesionate, închiriate, date în administrare ori în folosință, după caz, persoanelor juridice (150 de cazuri);
- nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor proprii (148 de cazuri);
- stabilirea incorectă a impozitului pe clădiri (141 de cazuri);
- nu a fost stabilit, înregistrat, urmărit și încasat impozitul pe clădirile deținute de persoanele fizice și juridice (121 de cazuri);
- nu au fost stabilite/urmărite în vederea încasării, venituri cuvenite bugetului local provenind din taxe pentru eliberarea avizelor și autorizațiilor, în conformitate cu Codul fiscal (92 de cazuri).

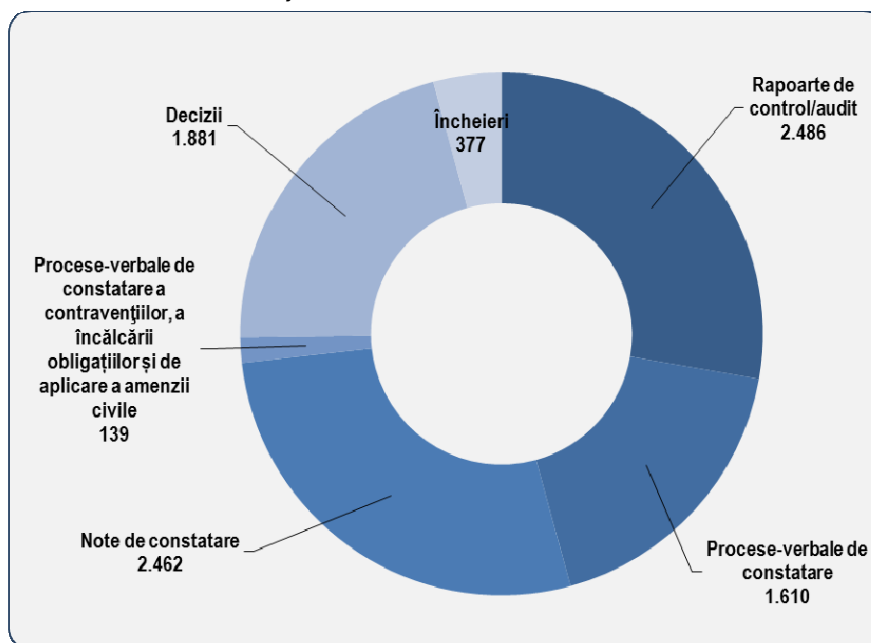
În concluzie, se poate afirma că măsurile dispuse au avut efect numai punctual, pe exercițiile financiare respective, fără ca entitățile auditate să ia măsuri pentru ca abateri asemănătoare să nu se mai repete și în anii următori.

2.5. Actele întocmite în anul 2016 pentru verificarea execuției bugetare a anului 2015

Ca urmare a acțiunilor de control/audit efectuate au fost întocmite următoarele **acte de audit**:

- 2.486 de rapoarte de control/audit;
- 1.610 procese-verbale de constatare;
- 2.462 note de constatare;
- 139 de procese-verbale de constatare a contravențiilor, a încălcării obligațiilor și de aplicare a amenzii civile;
- 1.881 de decizii;
- 377 de încheieri.

Reprezentare grafică a acestora este redată mai jos:

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, **în urma valorificării actelor de control au fost emise 1.881 de decizii**, prin care au fost dispuse **17.126 de măsuri**, pe care entitățile verificate trebuie să le implementeze pentru înlăturarea deficiențelor și neregulilor constatate, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.

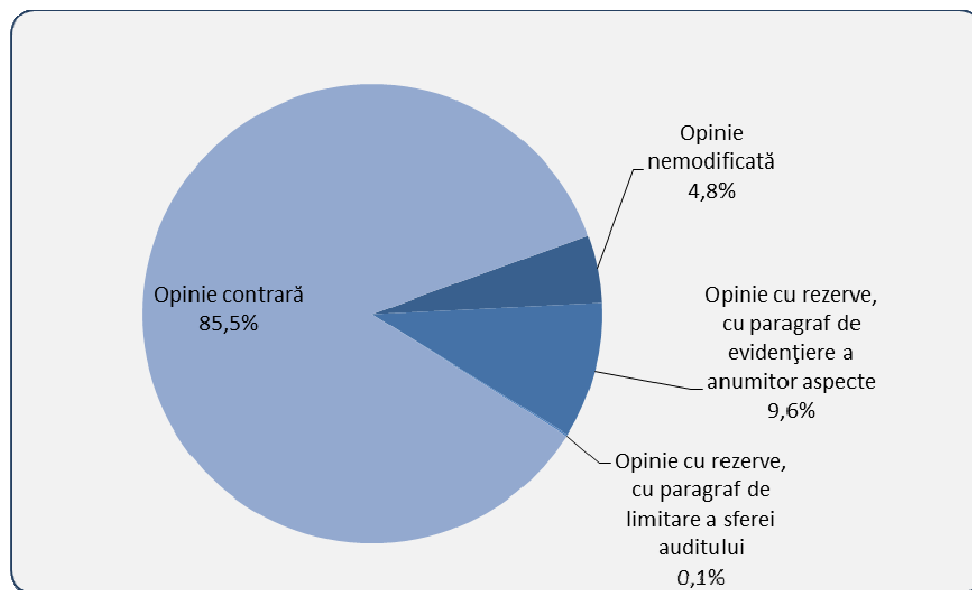
Împotriva măsurilor dispuse prin decizii, precum și a termenului stabilit pentru implementare, entitățile verificate pot depune contestații, care sunt examinate și soluționate, prin Încheiere, de către Comisiile de soluționare a contestațiilor constituite la nivelul structurilor Curții de Conturi, iar împotriva încheierilor emise de comisii, entitățile verificate pot sesiza instanța de con-

tencios administrativ competentă. În anul 2016 un număr de 2.627 măsuri au fost contestate, reprezentând 15,3% din totalul măsurilor dispuse prin deciziile emise.

2.6. Opinii de audit

Opinia de audit se exprimă la încheierea misiunilor de audit financiar asupra conturilor anuale de execuție a bugetelor auditate, după ce auditorii publici externi prezintă în rapoartele de audit constatările și concluziile și formulează recomandări cu privire la măsurile ce urmează a fi luate de conducerea entităților verificate.

Din totalul opiniilor exprimate 4,8% sunt opinii nemodificate, 9,6% sunt opinii cu rezerve cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte, situații în care conturile pentru exercițiul 2015 nu conțin denaturări semnificative, 0,1% sunt opinii cu rezerve, cu paragraf de limitare a sferei auditului și 85,5% sunt opinii contrare, pentru situațiile în care nu au fost înregistrate corespunzător veniturile, cheltuielile, activele și pasivele și nu a fost prezentată corespunzător situația financiară la 31 decembrie 2015 sau operațiunile nu au fost conforme cu cadrul juridic sau reglementările specifice.

2.7. Statistica amenzilor contravenționale și domeniile în care au fost aplicate acestea

Pentru fapte prevăzute de lege ca fiind contravenții, a căror constatare și sancționare intră în competența Curții de Conturi în temeiul dispozițiilor Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, în anul 2016, pentru exercițiul financiar al anului 2015, au fost întocmite 139 de procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, conținând un număr de 156 de abateri sancționate. În cazul a șapte dintre aceste procese-verbale abaterile constatate au fost sancționate doar cu avertisment. Cuantumul amenzilor contravenționale aplicate s-a ridicat la suma de 327 mii lei. Față de anul precedent s-a înregistrat o creștere atât a numărului de procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor întocmite, cu aproape 8%, cât și a valorii totale a amenzilor aplicate, cu aproape 24%.

Principalele acte normative încălcate au fost: Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale (115 sancțiuni), Legea nr. 82/1991 a contabilității (18 sancțiuni), OG nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice (nouă sancțiuni), Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice (șapte sancțiuni), OUG nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin Trezoreria Statului (trei sancțiuni), OUG 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii (două sancțiuni), OUG nr. 54/2006 privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică (o sancțiune), OUG nr. 48/2005 pentru reglementarea unor măsuri privind numărul de posturi și cheltuielile de personal în sectorul bugetar (o sancțiune).

Au fost sancționate fapte precum:

- ✗ organizarea și conducerea necorespunzătoare a contabilității; neinventarierea patrimoniului/efectuarea necorespunzătoare a inventarierii patrimoniului; neefectuarea reevaluării pentru activele fixe; necalcularea, neînregistrarea în contabilitate și neraportarea prin situațiile financiare, a amortizării aferente activelor fixe corporale și necorporale din patrimoniu;
- ✗ nu s-au făcut publice pe paginile de Internet ale unităților administrativ-teritoriale informații legate de situațiile financiare;
- ✗ neprezentarea în ședință publică, spre analiză și aprobare, a execuției bugetare cu scopul redimensionării cheltuielilor în raport cu gradul de colectare a veniturilor;
- ✗ nerespectarea regimului plăților prin trezorerie, respectiv efectuarea plăților în numerar către agenți economici, contrar prevederilor legale;

- ✗ efectuarea operațiunilor de lichidare, ordonanțare și plată a unor cheltuieli bugetare fără ca pentru acestea să fie întocmite și prezentate la verificare documente legale care să justifice necesitatea, oportunitatea, legalitatea și exactitatea sumelor decontate;
- ✗ achiziționarea de servicii de asistență juridică pentru reprezentarea entității la instanțele de judecată în dosarele civile aflate pe rolul acestora, dar fără ca în prealabil să existe aprobare din partea consiliului local;
- ✗ neaplicarea procedurilor de atribuire a contractelor de concesiune a terenurilor din domeniul public al primăriei;
- ✗ neaplicarea procedurilor legale de executare silită a creanțelor bugetului local, în cadrul termenului legal de prescriere;
- ✗ includerea de către primar, în calitate de ordonator principal de credite, în proiectul de buget supus aprobării consiliului local, a unor obiective de investiții, fără respectarea cerințelor de aprobare și prezentare;
- ✗ neasigurarea integrității bunurilor patrimoniale aflate în domeniul public al comunei;
- ✗ efectuarea de cheltuieli din alte capitole ale clasificăției bugetare decât cele corespunzătoare încadrării activității, fără a justifica în vreun fel schimbarea destinației;
- ✗ efectuarea de investiții fără a avea la bază documentație tehnico-economică aprobată de consiliul local;
- ✗ neîntocmirea de către ordonatorul terțiar de credite, a situației financiare la finele anului;
- ✗ nesupunerea controlului financiar preventiv propriu (CFPP) a unor proiecte de operațiuni care fac obiectul controlului financiar preventiv.

2.8. Sesizarea organelor de urmărire penală

Potrivit prevederilor din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în situațiile în care Curtea de Conturi constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale sesizează organele în drept pentru asigurarea valorificării constatării și informează entitatea verificată.

În anul 2016, pentru prejudiciile estimate în actele de audit și control aferente anului financiar 2015, Curtea de Conturi a formulat 158 de sesizări către organele de urmărire penală, la cererea departamentelor și a camerelor de conturi.

Sesizarea organelor de urmărire penală s-a făcut pentru fapte pentru care s-a apreciat că există indicii de natură penală, care privesc, în principal, infracțiuni de corupție și asimilate faptelor de corupție, infracțiuni de serviciu, infracțiuni privind încălcarea legislației din domeniul finanțelor publice, achizițiilor publice, financiar-fiscale și contabile, precum și încălcarea unor obligații (angajamente investiționale) ale Cumpărătorilor, în cadrul procesului de privatizare.

În cazul bugetelor unităților administrativ-teritoriale, faptele pentru care s-a apreciat că există indicii de natură penală în cele 124 de sesizări se referă, în principal, la:

- ✚ întocmirea cu bună știință de documente nereale și însușirea de bani/plata unor sume în folos personal din casieria instituției;
- ✚ efectuarea de cheltuieli bugetare fără existența documentelor justificative întocmite conform legii, care să confirme exactitatea lucrărilor contractate și să ateste exactitatea și realitatea sumelor achitate;
- ✚ includerea în situațiile de lucrări și decontarea unor cantități de lucrări neefectuate la obiectivele de investiții sau care nu se regăsesc faptic pe teren;
- ✚ angajarea de cheltuieli de capital în mod nelegal, prin majorarea prețului contractului, deși se cunoștea că o asemenea ajustare nu a fost prevăzută nici în documentația de atribuire, nici în contractul de achiziție publică;
- ✚ crearea de avantaje economice prin acceptarea de către entitate a unei oferte care nu respectă proiectul tehnic – caiet de sarcini – al lucrării;
- ✚ obținerea de către conducătorul instituției a unor foloase materiale prin încheierea unor contracte de achiziție mijloace de transport;
- ✚ vânzarea de terenuri din domeniul privat al unei unități administrativ-teritoriale, unor rude de gradul I și afini ai ordonatorului de credite și unei societăți comerciale la care acesta a îndeplinit calitatea de administrator;
- ✚ înscrierea unor sume nereale în adresele transmise unității de trezorerie în vederea deblocării sumelor necesare pentru plata salariilor, precum și efectuarea de operațiuni specifice plății, respectiv prin utilizarea de înscrisuri care conțineau date false în scopul sustragerii de la plata obligațiilor restante la bugetul general consolidat, pentru care era înființată poprire;
- ✚ întocmirea și semnarea de către membrii comisiei de recepție a unor documente ce conțin informații nereale, respectiv prin întocmirea de către administratorii societăților comerciale cu care entitatea verificată a avut raporturi contractuale, de facturi pentru lucrări ce nu au fost executate, documente ce au stat la baza plăților făcute de către entitatea verificată, respectiv prin folosirea înscrisului oficial cunoscând că este fals în vederea producerii unei consecințe juridice;
- ✚ efectuarea unor plăți reprezentând servicii de transport care nu au avut la bază prestații reale, fiind efectuate prin emiterea unor facturi fictive de către prestator, precum și prin contrafacerea, pe documentele de plată, a semnăturii ordonatorului principal de credite de către inspectorul cu atribuțiuni financiar-contabil și fiscal din cadrul primăriei, folosind înscrisul sub semnătură privată falsificată, în scopul producerii de consecințe juridice;

✚ eliberarea unor certificate de atestare fiscală false, menținerea în evidența contabilă ca și arierate a unor sume care fuseseră deja achitate, solicitarea nelegală din fondul de rezervă bugetară a unor sume care nu mai întruneau calitatea de arierate sau care fuseseră deja plătite în baza altor prevederi legale.

3. Impactul implementării măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi

Acțiunile de control/audit efectuate în anul 2016 asupra exercițiului financiar 2015 la entitățile publice au reliefat o serie de cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri și nereguli care au generat fie venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, fie prejudicii, fie au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entităților verificate.

Măsurile care au fost aduse la îndeplinire de către entitățile publice au avut impact pozitiv asupra activității și managementului acestora, concretizat în obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului.

În aceste condiții, o mare parte a măsurilor dispuse în anul 2016 nu a fost încă implementată la data Raportului, având termene de implementare în perioada următoare, când vor fi verificate.

Un impact financiar semnificativ este cel dat de implementarea măsurilor dispuse de Curtea de Conturi care obligă conducerea entității verificate să stabilească întinderea prejudiciilor estimate de auditorii publici externi, să le recupereze și să le vireze bugetelor cărora li se cuvin și prin care se creează premise pentru creșterea calității finanțelor publice, prin limitarea și eliminarea în viitor a neregulilor/abaterilor de la legalitate și regularitate constatate.

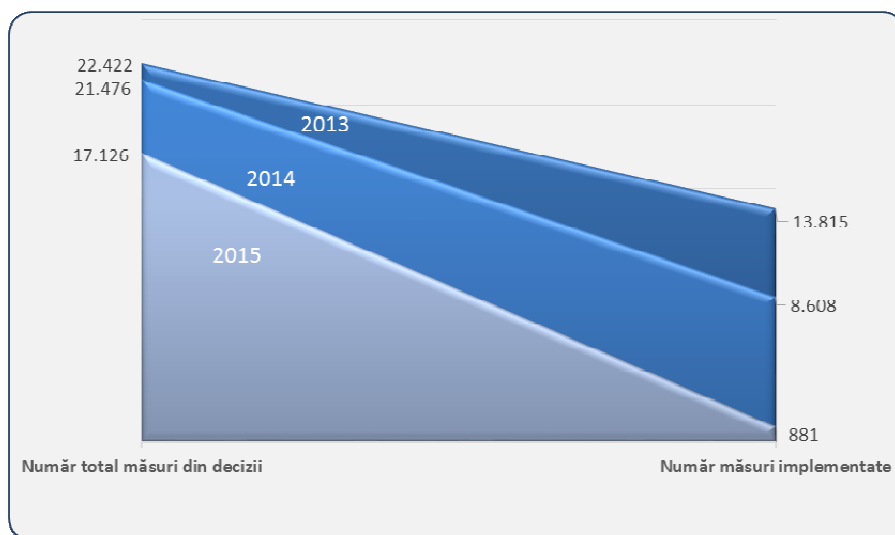
Obținerea unor astfel de rezultate în viitor depinde de măsura în care *managementul practicat la nivelul fiecărei entități publice se va orienta spre respectarea reglementărilor legale ce definesc atribuțiile specifice în domeniul fundamentei, elaborării, aprobării și executării bugetului, al gestionării patrimoniului public și privat al acestora și spre principiile de economicitate, eficiență și eficacitate în privința valorificării resurselor materiale, umane, financiare și informaționale de care dispun.*

Întrucât implementarea măsurilor dispuse prin decizii depinde de termenele stabilite de Curtea de Conturi, termene care în unele cazuri sunt prelungite de comun acord, din motive obiective, decalajul dintre momentul emiterii deciziei și verificarea implementării măsurilor se poate întinde pe mai mulți ani, îndeosebi atunci când măsurile se referă la recuperarea unor prejudicii.

În același timp, potrivit legii și regulamentului propriu, entitățile verificate pot contesta unele măsuri dispuse de Curtea de Conturi, iar procedura contestării și soluționării în instanță este, de cele mai multe ori, de lungă durată.

Pentru a ilustra acest decalaj, prezentăm în graficul următor numărul de măsuri implementate raportat la numărul de măsuri dispuse prin decizii pentru perioada 2013-2015.

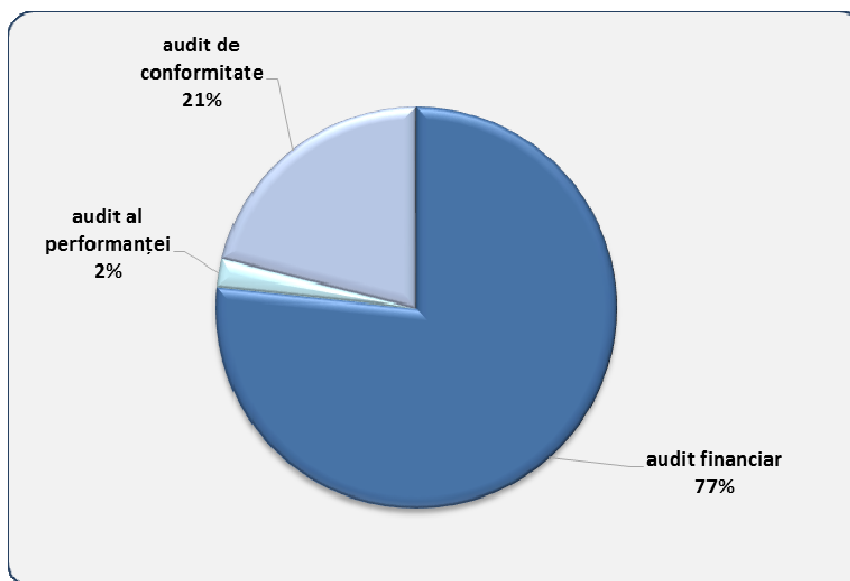
Măsuri implementate

După cum se observă, gradul de conformare a entităților în privința implementării măsurilor dispuse este destul de redus în anul în care se efectuează auditul, respectiv 5% pentru anul 2015, crește la 40% pentru anul 2014 și ajunge la 62% pentru anul 2013, astfel încât după aproximativ 4 ani gradul de implementare poate ajunge la un nivel acceptabil, în condițiile în care, luând în calcul procesul de contestare și soluționare a contestațiilor în instanță, precum și căderea în desuetudine a unora dintre măsuri prin trecerea timpului, procentul de implementare nu va fi niciodată 100%.

În graficul următor este reprezentată ponderea pe care o dețin măsurile implementate aferente perioadei 2013-2015 pentru fiecare dintre activitățile specifice Curții de Conturi, din care rezultă că ponderea cea mai însemnată a măsurilor implementate o deține auditul financiar, cu 77%, urmat de auditul de conformitate, cu 21% și de auditul performanței, cu 2% din totalul măsurilor implementate.

Măsuri implementate

În ceea ce privește acțiunile de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii (*Follow-up*), ca urmare a acțiunilor de audit, s-a identificat un număr din ce în ce mai mare de cazuri în care *măsurile dispuse de Curtea de Conturi* pentru entitățile auditate *au avut un impact pozitiv*, astfel:

- ✓ au fost obținute rezultate economico-financiare mai bune prin reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului, prin adoptarea unor măsuri care s-au concretizat în recuperarea și virarea sumelor acordate/cheltuite nelegal, reducerea cheltuielilor prin aplicarea corespunzătoare a prevederilor legale și diminuarea sumelor alocate de la bugetul de stat cu titlu de subvenții;
- ✓ s-a asigurat cadrul pentru o mai bună gestiune financiară a fondurilor publice alocate și utilizate de entitățile auditate, întrucât au fost elaborate și aprobate reglementări interne care au condus la creșterea eficienței și eficacității folosirii fondurilor publice și au contribuit la reflectarea situației reale a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu, prin situațiile financiare întocmite;
- ✓ a fost îmbunătățită activitatea de angajare, lichidare, ordonanțare și plată, dar și activitatea de acordare a vizei de control financiar preventiv propriu în unele entități publice auditate;
- ✓ s-a realizat o îmbunătățire evidentă a activității financiare, prin recuperarea unor sume și reîntregirea creditelor bugetare ale instituțiilor publice auditate;
- ✓ bunurile aflate în patrimoniul unor entități (mijloace fixe și obiecte de inventar) au fost identificate și reflectate corect în documentele de inventariere și în evidențele contabile;
- ✓ au fost organizate sisteme de monitorizare a realizării programelor de achiziții publice, astfel încât pe parcursul anului să poată fi urmărită respectarea principiului transparenței prin utilizarea mijloacelor electronice pentru aplicarea procedurilor de atribuire și pentru realizarea achizițiilor directe și, de asemenea, reducerea riscurilor specifice operațiunilor care preced atribuirii contractelor;
- ✓ a fost finalizată implementarea standardelor de control intern/managerial și au fost elaborate proceduri operaționale corespunzătoare, în conformitate cu prevederile legale în domeniu, astfel încât managementul să poată constata în orice moment eventualele abateri de la legalitate și regularitate și să dispună măsurile preventive și corective ce se impun;
- ✓ erorile/abaterile financiar-contabile identificate au fost conștientizate și asumate de managementul instituțiilor publice auditate, iar gradul de implicare al personalului de la nivelul fiecărei structuri funcționale a condus la consolidarea relațiilor instituționale și a controlului operativ la nivel instituțional, în vederea limitării riscurilor;
- ✓ creșterea gradului de pregătire și perfecționare a pregătirii profesionale a funcționarilor publici, precum și formarea profesională a personalului contractual au fost realizate cu respectarea procedurilor special elaborate în acest sens, în concordanță cu necesitățile reale ale entităților auditate;
- ✓ realizarea corelării obiective a activității funcționarului public/personalului contractual cu cerințele funcției ocupate, prin stabilirea tipurilor de indicatori de performanță și a metodologiei de calcul a gradului de îndeplinire a obiectivelor specifice fiecărui angajat cu funcție de execuție sau de conducere;
- ✓ îmbunătățirea modului de raportare, prin situațiile financiare întocmite de unele entități, a poziției financiare a acestora.

Cu toate că o parte semnificativă a măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi au fost implementate, determinând un impact pozitiv asupra activității instituțiilor publice auditate, continuă să persiste măsuri care au fost implementate parțial sau care sunt neimplementate și care generează **un impact negativ** asupra activității entităților care contestă sau amână implementarea măsurilor dispuse de Curtea de Conturi.

Dintre abaterile constatate care se perpetuează, în unele cazuri, de la un an la altul, pentru care Curtea de Conturi a dispus măsurile prevăzute de lege, pot fi menționate:

- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare fără respectarea prevederilor legale;
- efectuarea de plăți fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate;
- nerespectarea prevederilor legale privind stabilirea, evidențierea și plata obligațiilor către bugetele publice;
- neefectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege;
- efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație;
- interpretarea eronată a dispozițiilor legale privind salarizarea personalului din sectorul bugetar, stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupă funcții de demnitate publică;
- efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului fără a respecta, în totalitate, prevederile legale din domeniu;
- aplicarea cu întârziere, de către conducerea entităților, a unor măsuri ce vizează restituirea la bugetul de stat a subvențiilor și transferurilor (ex. pentru transportul feroviar de călători, pentru întreținerea infrastructurii feroviare etc.), neutilizate până la închiderea anului bugetar, precum și a celor care se referă la inițierea proiectelor de acte normative pentru actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale.

În domeniul privatizării, din verificarea modului de implementare a măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi a rezultat că, în cea mai mare parte, ducerea lor la îndeplinire nu este finalizată, acestea aflându-se în diverse stadii de implementare, perpetuându-se, de la un an la altul, aceleași deficiențe, respectiv:

- neconcordanță între valoarea participațiilor Autorității pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS) la societățile comerciale din portofoliu, înregistrată în evidența contabilă și valoarea participațiilor înregistrate în evidența operativă;
- deficiențe privind urmărirea încasării drepturilor de creanță rezultate în urma acordării unor credite de restructurare;
- menținerea, în evidența AAAS, a unor creanțe reprezentând obligații bugetare datorate de debitori care au beneficiat de scutire la plată în baza unor acte normative speciale;
- deficiențe privind modul de evidențiere, în patrimoniul AAAS, a operațiunilor de scutire de la plata unor creanțe bugetare, acordate în baza unor acte normative pentru care s-au emis ordine comune încheiate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate și instituțiile coordonatoare ale operatorilor economici;
- nefinalizarea/neexecutarea în termenul legal a procedurii de executare silită pentru recuperarea creanțelor bancare deținute la un număr însemnat de debitori;
- deficiențe privind înregistrarea și urmărirea recuperării creanțelor AAAS, rezultate din vânzarea de acțiuni; neurmărirea recuperării drepturilor de creanță reprezentând dividende;
- menținerea unor bunuri din patrimoniul instituției în folosința altor entități, bunuri ce au fost transmise în baza unor contracte de comodat, a căror durată a încetat, fără a se întreprinde toate demersurile legale necesare pentru recuperarea lor;
- necunoașterea situației exacte referitoare la înscrierea AAAS în tabloul definitiv al creditorilor la societățile pentru care instanța a decis intrarea în faliment și la societățile radiate din evidențele registrului comerțului, pentru recuperarea creanțelor bancare.

Impactul acestor abateri și erori asupra activității entităților verificate, în măsura în care nu sunt corectate la timp sau se repetă an de an, se manifestă negativ, în mod agregat și pe termen mediu și lung, asupra formării și utilizării corecte și eficiente a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, iar amânarea/tergiversarea implementării măsurilor/recomandărilor Curții de Conturi de către autoritățile și instituțiile publice, precum și de către operatorii economici cu capital integral sau majoritar al statului sau al UAT nu face decât să amplifice acest impact negativ asupra calității managementului financiar.

Principalele **cauze** ale gradului redus de implementare a măsurilor dispuse prin decizii pot fi grupate astfel:

din sfera instanțelor de judecată:

- stabilirea unor termene de judecată foarte lungi față de data sesizării sau la perioade foarte mari pentru măsurile dispuse prin decizii;
- suspendarea, de către instanțele de judecată, a punerii în aplicare a tuturor măsurilor dispuse prin decizia atacată până la judecarea cauzei, chiar dacă entitatea nu a contestat toate măsurile cuprinse în decizie;

- anularea în totalitate a întregii decizii de către instanțele de judecată, în condițiile în care au fost atacate doar unele măsuri din decizie;
- acționarea în instanță, de către conducerea entităților, a persoanelor răspunzătoare, pentru recuperarea unor prejudicii, procesele parcurgând diversele stadii ale parcursului în instanță, până la soluționare;
- recuperarea greoaie/dificilă a prejudiciilor, ca urmare a acțiunilor în instanță, dar și a legislației privind cuantumul reținerilor din veniturile salariale (1/3 din veniturile lunare).

schimbări frecvente ale structurii administrației publice centrale:

- modificări frecvente ale structurii administrației publice centrale (reorganizări, înființări de noi instituții, comasări, absorbții etc.), care influențează programul de control/audit și fac dificilă valorificarea constatărilor.

cauze aflate în sfera de competență și răspundere a entității:

- conducerile entităților nu întotdeauna dispun măsuri de stabilire a întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora de la persoanele răspunzătoare, fiind sesizate organele de urmărire penală;
- entitățile nu fac demersuri în vederea inițierii de propuneri de emitere a unor hotărâri de Guvern, pentru actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului. La unele entități, care nu au inițiativă legislativă, realizarea măsurilor este dependentă de acțiunea entității ierarhic superioare, cu drept de inițiativă legislativă;
- fluctuație mare de personal, atât la nivelul managementului, cât și a personalului de specialitate, îndeosebi la nivelul compartimentelor funcționale din structura organizatorică a unor entități (financiar-contabil, audit intern ș.a.), care face ca modul de implementare să fie, de cele mai multe ori, formal sau parțial;
- solicitarea unor termene noi de ducere la îndeplinire, având în vedere complexitatea unor activități și necesitatea obținerii unor avize de la alte entități;
- nu sunt implementate măsuri dispuse pentru unități fără personalitate juridică, cu sediul în afara țării.

cauze specifice activității de privatizare:

- nefinalizarea, de către societățile comerciale privatizate, a procesului de obținere a certificatelor de proprietate pentru terenurile aflate în administrare la momentul privatizării, iar pe cale de consecință, nemajorarea capitalului social cu valoarea acestora și netransmiterea, către entitatea cu atribuții în domeniul privatizării, a pachetului de acțiuni corespunzător;
- existența unor divergențe între entitatea cu atribuții în domeniul privatizării și cumpărătorii acțiunilor societăților comerciale privatizate cu privire la modul de aplicare a unor clauze;
- neclarificarea situației reale a unor active de bază (rețele de distribuție și stații de reglare) înscrise în contractele de privatizare a unor societăți de distribuție a gazelor naturale;
- nefinalizarea unor litigii între entitatea cu atribuții în domeniul privatizării și cumpărătorii unor acțiuni la societăți comerciale, aflate pe rolul instanțelor din țară sau internaționale;
- desfășurarea greoaie a măsurilor de inventariere/clarificare a situației unor drepturi de creanță și urmărire a recuperării lor, situație influențată de:
 - modul de desfășurare a executărilor silite, precum și a litigiilor de insolvență/faliment;
 - în urma clarificării situației unor drepturi de creanță, când se constată pierderea lor ca urmare a prescrierii, conducerea entității aprobă scăderea acestora din evidență, dar nu dispune măsuri pentru stabilirea persoanelor răspunzătoare pentru pierderea acestor drepturi și recuperarea prejudiciilor;
 - favorizarea prescrierii dreptului la acțiune în recuperarea prejudiciului ca urmare a modului de acțiune al conducerii entității care, în unele cazuri, a sesizat organele de urmărire penală, fără să întreprindă și măsuri pe linie civilă, iar în alte cazuri s-a constatat că nu s-a îndreptat în instanță împotriva tuturor persoanelor răspunzătoare în cazul luării unor măsuri de recuperare a unor prejudicii;
 - în cazul pierderii definitive în instanță a unor drepturi de creanță, entitatea nu analizează cauzele pierderii acestora;
 - nepunerea de acord a evidenței contabile cu evidența operativă, în cazul AAAS, ca urmare a aprobării cu întârziere a operațiunilor de regularizare a diferențelor dintre valoarea de înregistrare în contabilitate și valoarea de tranzacționare a creanțelor.
- desfășurarea greoaie a operațiunilor de inventariere și reevaluare a patrimoniului public sau privat al statului, precum și a înregistrării în evidență a rezultatelor acestor operațiuni;
- nefinalizarea unor litigii între entitățile controlate și debitorii acestora.

În urma acțiunilor de Follow-up s-a constatat faptul că la nivelul unor entități auditate nu a existat o preocupare permanentă de eliminare/diminuare a efectului abaterilor consemnate în actele de control, astfel încât prejudiciile recuperate au proporții reduse. Au existat și situații în care reprezentanții entităților, în mod nejustificat, nu au dispus efectuarea unor acțiuni legitime,

necesare îndeplinirii obligației de a realiza o bună gestiune financiară prin asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public.

4. Concluziile Curții de Conturi privind cauzele și consecințele abaterilor și deficiențelor constatate

În rezumat, deficiențele și abaterile pe care le veți găsi citind Raportul public al Curții de Conturi pe anul 2015 sunt, în mare parte, aceleași, frecvența lor însă este diferită de la an la an, iar **principale cauze ale producerii lor sunt:**

 existența unor sisteme de control intern/managerial care nu și-au atins scopul pentru care au fost instituite, respectiv acela de a sprijini buna guvernare în sectorul public, încurajând un proces mai bun de luare a deciziilor în cunoștință de cauză, precum și utilizarea eficientă a resurselor, fiind astfel întărit mecanismul de răspundere pentru actul de gestiune a resurselor respective.

Buna guvernare înseamnă un control riguros, care exercită presiuni importante în vederea îmbunătățirii performanței sectorului public și a luptei împotriva corupției, precum și: respectarea legii; integritate; transparență; obiectivitate; tonul de la vârf, adică „fă ceea ce spui, și spune ceea ce faci”; asumarea răspunderii, care explică cum autoritatea este folosită pentru atingerea obiectivelor.

Toate părțile implicate în proces trebuie să răspundă pentru deciziile și acțiunile lor, în mod special pentru administrarea fondurilor publice și pentru toate aspectele legate de performanță. Pentru a se putea respecta această obligație, de răspundere pentru actul de gestiune, cei implicați trebuie să înțeleagă în mod clar aceste responsabilități și trebuie să aibă roluri clar definite.

Controlul intern nu reprezintă o situație la un moment dat, ci un proces ce se desfășoară în mod continuu. Cu toate acestea, orice evaluare cu privire la eficacitatea sa este făcută, din păcate, la un moment dat, cel mai adesea la sfârșit de an.

 fundamentarea nerealistă sau insuficientă a proiectelor de buget ale unor ordonatori principali de credite, motiv pentru care există încă multiple nereguli și disfuncționalități în ceea ce privește angajarea cheltuielilor publice și plata acestora; nerespectarea competențelor și responsabilităților ordonatorilor de credite în procesul bugetar.

 managementul inefficient și uneori incorect al fondurilor publice, care dovedește, cel mai adesea, că deciziile privind alocările de fonduri publice nu sunt fundamentate în funcție de priorități și în concordanță cu cadrul legal de referință sau cu scopul și atribuțiile entității, stabilite prin actul normativ de înființare, dar și necunoașterea dispozițiilor legale din domeniul finanțelor publice și al contabilității publice, iar, uneori, chiar nerespectarea acestor prevederi din cauza unor interpretări eronate date dispozițiilor respective.

 lipsa unui sistem bine definit de alocare a resurselor bugetare în funcție de rezultatele obținute, dar și lipsa unor instrumente eficiente pentru evaluarea performanței utilizării resurselor alocate.

Nu sunt stabilite priorități în aprobarea cheltuielilor publice și nu sunt analizate toate oportunitățile pentru efectuarea acestora, în vederea protejării resurselor publice de utilizare neadecvată și pentru asigurarea bunei gestiuni financiare.

 managementul defectuos și inefficient al cheltuielilor de funcționare și întreținere prin:

- nerespectarea prevederilor legale referitoare la efectuarea de cheltuieli de protocol, care nu se încadrează în baremurile legale;
- decontarea cheltuielilor efectuate fără prezentarea documentelor justificative privind transportul, cazarea, precum și alte cheltuieli, îndeosebi cele pentru formare profesională;
- efectuarea unor cheltuieli de deplasare pentru care au fost decontate tarife de cazare în unități, a căror clasificare era superioară celei reglementate de prevederile legale pentru decontarea acestora, în hoteluri și pensiuni clasificate la 4 stele;
- efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită) sau pe baza unor tarife neaprobată și neavizate;
- plata unor contracte de consultanță și asistență juridică cu cabinete de avocatură, în condițiile în care entitățile au organizate în structura proprie compartimente juridice ș.a.

 superficialitate în examinarea documentelor justificative, aferente operațiunilor și tranzacțiilor economice, cu consecințe asupra utilizării legale a fondurilor publice.

 lipsa coordonării și monitorizării, de către ordonatorul de credite ierarhic superior, a modului de utilizare a sumelor alocate prin buget, precum și a respectării cadrului legal general și specific, pe parcursul exercițiului financiar, în cazul unor structuri aflate în poziție de subordonare, coordonare sau sub autoritate.

 nerespectarea prevederilor legale privind achizițiile publice de servicii și lucrări de investiții, cu impact negativ asupra asigurării eficienței, economicității și eficacității achizițiilor efectuate.

 la efectuarea cheltuielilor de capital:

- nu sunt organizate sisteme de monitorizare a achizițiilor publice și nu sunt întocmite programe de investiții publice predictibile din punct de vedere al surselor de finanțare;
- nu se urmărește derularea lucrărilor de investiții în concordanță cu clauzele contractuale;
- nu se verifică respectarea prețurilor din devizul ofertă și se decontează lucrări înscrise în situațiile de plată fără a se efectua o verificare faptică a executării integrale a acestora;
- nu se verifică realitatea și legalitatea datelor înscrise în situațiile de lucrări primite spre decontare;
- nu se urmărește atingerea rezultatelor și obiectivelor generale și specifice ale proiectelor de investiții cu respectarea criteriilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

De altfel, cele mai multe abateri generatoare de prejudicii constatate cu ocazia acțiunilor Curții de Conturi au reliefat, printre altele:

- plata unor servicii neexecutate de antreprenori, dar facturate și plătite;
- acceptarea la plată a unor situații de lucrări care conțin cantități mai mari decât cele efectiv executate la anumite articole de cheltuieli sau a unor materiale care au prețuri cu mult peste prețul pieței;
- achiziționarea de materiale, date ulterior în custodie executanților, dar care nu s-au mai regăsit în lucrările executate ș.a.

Un alt aspect constatat de Curtea de Conturi este acela că în multe cazuri reprezentanții entităților verificate își însușesc abaterile constatate și se îndreaptă împotriva firmelor executante pentru recuperarea prejudiciului, însă, de cele mai multe ori, aceste firme intră în procedura de faliment și posibilitatea recuperării sumelor este foarte redusă.

 deficiențe majore în gestionarea patrimoniului entităților verificate, constituit din bunurile mobile și imobile care aparțin domeniului public și domeniului privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, precum și drepturile și obligațiile cu caracter patrimonial:

- **neinventarierea, în liste separate, a tuturor bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului;**
- **neefectuarea demersurilor pentru obținerea titlurilor de proprietate** asupra unor terenuri și clădiri și, implicit, neînscrisirea acestora în Cartea funciară;
- în cele mai multe cazuri s-a constatat că nu a fost efectuată inventarierea, respectiv reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege;
- în alte cazuri, inventarierea, așa cum a fost organizată și desfășurată, nu a acoperit toate elementele patrimoniale, disponibilitățile aflate în conturi la bănci și trezorerie, creanțele și obligațiile față de terți. Astfel, deși au emis deciziile de inventariere, ordonatorii de credite nu au urmărit modul de desfășurare a acestei activități de către comisiile de inventariere, respectiv dacă inventarierea se desfășoară faptic, prin numărare, măsurare, cântărire, dacă listele de inventariere sunt întocmite potrivit normelor, dacă se stabilesc rezultatele inventarierii și dacă aceste rezultate sunt analizate, clarificate și înregistrate în contabilitate, în condițiile legii.

Consecința acestor deficiențe o reprezintă prezentarea în situațiile financiare a unor elemente patrimoniale incerte, neconfirmate prin inventariere. Neefectuarea corespunzătoare a inventarierii poate conduce la diminuarea și deprecierea patrimoniului public și privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale.

 subevaluarea chirilor și redevențelor, neincluderea clauzelor cu privire la termenele de plată sau la aplicarea de penalități de întârziere pentru neplata sau plata cu întârziere a redevenței/chiriei datorate de concesionari/chiriași.

 existența unor carențe și inadvertențe ale cadrului legal și normativ specific, determinate fie de necorelarea unor dispoziții mai vechi cu cele nou apărute în domeniul în cauză, fie de formularea echivocă a legislației secundare (norme metodologice, instrucțiuni, ordine ale miniștrilor), dată în aplicarea legislației primare (legi, ordonanțe).

*

*

*

Curtea de Conturi a remarcat o tendință de creștere a cazurilor în care unele deficiențe sau erori identificate de echipele de audit au fost remediate în timpul acțiunilor de control/audit, precum și a numărului de entități ale căror situații financiare oferă o imagine reală și fidelă a operațiunilor economice efectuate, a poziției financiare și a performanței, iar administrarea patrimoniului public și privat al statului de către aceste entități este în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile stabilite prin lege.

Mesajul pe care Curtea de Conturi îl transmite prin prezentul Raport este acela că autoritățile publice nu trebuie să piardă nicodată din vedere importanța consolidării managementului financiar în România și subliniază că răspunderea pentru realizarea unui management corect și eficient, orientat spre rezultate și performanță, este și rămâne în sarcina directă a managerilor și personalului din instituțiile publice/companiile publice, adică a celor care gestionează fondurile publice și administrează patrimoniul public, cei care trebuie să corecteze erorile constatate, aplicând măsurile dispuse de Curtea de Conturi, dar care trebuie să și prevină producerea, în viitor, a unor erori și abateri.

Capitolul

1

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2015

Audit Financiar

Audit financiar

Secțiunea

1.1

Secțiunea

1.2

Secțiunea

1.3

Secțiunea

1.4

Secțiunea

1.5

Secțiunea

1.6

Secțiunea

1.7

Auditul financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015

Impactul financiar al abaterilor constatate ca urmare a desfășurării acțiunilor de audit financiar asupra conturilor anuale de execuție ale bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj și bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, pe anul 2015, prezentate în acest capitol, este redat în tabelul următor:

Explicații	u.m.	Audit financiar
Venituri suplimentare	milioane lei	68,28
	milioane euro*	15,21
Prejudicii	milioane lei	525,66
	milioane euro*	117,07

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2016 de 4,49.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2016.

Misiunea de audit financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat s-a desfășurat la Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de organ de specialitate al administrației publice centrale, care aplică strategia și Programul de guvernare în domeniul finanțelor publice.

Ministerul Finanțelor Publice (MFP) îndeplinește funcția de reglementare și sinteză, asigurând elaborarea cadrului normativ și instituțional necesar pentru realizarea obiectivelor strategice în domeniul finanțelor publice.

Având rolul de a menține în permanență un echilibru bugetar corespunzător, după cum se precizează în actul său normativ de organizare și funcționare, MFP elaborează, pe bază de metodologii proprii, proiectul bugetului de stat, al legii bugetului de stat și raportul asupra proiectului bugetului de stat, precum și proiectul Legii de rectificare a bugetului de stat, operând rectificările corespunzătoare.

MFP are ca atribuție analiza periodică a modului de realizare a prevederilor bugetare în corelare cu indicatorii macroeconomici, precum și modul de utilizare și/sau administrare a fondurilor și/sau a patrimoniului public la nivelul instituțiilor publice definite de *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările ulterioare (denumită în continuare *Legea nr. 500/2002*), prezentând Guvernului, spre dezbateri și aprobare, propuneri și/sau proiecte de acte normative care să conducă la îmbunătățirea procesului de programare și execuție bugetară.

Potrivit art. 35 alin. (1) din *Legea nr. 500/2002*, MFP este autoritatea care, pe baza proiectelor de buget ale ordonatorilor principali de credite și a bugetului propriu, întocmește proiectele legilor bugetare și proiectele bugetelor, pe care le depune la Guvern până la data de 30 septembrie a fiecărui an, pentru exercițiul bugetar următor.

Obiectivul general al auditului financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015 a fost obținerea asigurării că acesta a fost întocmit în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de MFP.

Analiza corectitudinii datelor și indicatorilor din contul general anual de execuție a bugetului de stat transmis de Ministerul Finanțelor Publice

Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015 întocmit de Ministerul Finanțelor Publice nu prezintă erori ale indicatorilor bugetari (Credite bugetare inițiale, Credite bugetare definitive, Încasări/Plăți efectuate) și nu necesită corecții.

Din verificările efectuate de Curtea de Conturi asupra conturilor de execuție bugetară ale ordonatorilor principali de credite au fost constatate unele erori care au necesitat efectuarea de modificări ale indicatorilor contului de execuție bugetară, corectate de MFP cu prilejul centralizării și definitivării Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015.

Contul general anual de execuție a bugetului de stat cuprinde la „*Venituri*”:

- prevederile bugetare inițiale;
- prevederile bugetare definitive;
- încasările efectiv realizate.

Informațiile privind prevederile inițiale se preiau din Legea bugetului de stat inițială, iar prevederile definitive se preiau din planul actualizat prin legile de rectificare ale bugetului de stat prin formularul „Modificarea indicatorilor financiari”, întocmit în baza unei hotărâri de guvern, ordonanțe, ordonanțe de urgență sau a unei legi.

Sumele încasate la bugetul de stat provin din conturile privind execuția de casă anuală a bugetului de stat transmise în mod centralizat, la nivelul întregii țări de către Serviciul sinteza execuției financiare prin Trezoreria Statului și elaborarea bugetului Trezoreriei Statului din cadrul Direcției generale trezorerie și contabilitate publică din Ministerul Finanțelor Publice.

Contul general anual de execuție a bugetului de stat cuprinde la „*Cheltuieli*”:

- creditele bugetare inițiale;
- creditele bugetare definitive;
- plăți efectuate.

Informațiile privind creditele bugetare inițiale, creditele bugetare definitive și plățile efectuate din bugetul de stat se preiau din situațiile financiare prezentate de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, precum și din situația contului privind execuția de casă a bugetului de stat, transmisă în mod centralizat, la nivelul fiecărui ordonator principal de credite.

Contul general anual de execuție a bugetului de stat conține la rubricile „*Venituri realizate*”, respectiv „*Cheltuieli efectuate*” valorile rezultate din execuția de casă a bugetului de stat (cunoscută și sub denumirea Execuția CASH a bugetului de stat) ce sunt preluate din evidența informatică a Trezoreriei Statului.

Obiectivul principal al misiunii de audit financiar îl reprezintă auditarea Contului general anual de execuție a bugetului de stat (execuția pe varianta CASH a bugetului de stat), însă verificările efectuate de echipa de audit financiar au vizat și indicatorii conținuți în situațiile financiare ale celor 55 de ordonatori principali de credite, centralizate la nivel național potrivit contabilității de angajamente - ACCRUAL (în evidența contabilă a ordonatorilor principali de credite sunt înregistrate toate drepturile de încasat, respectiv obligațiile de plată având ca sursă bugetul de stat, care diferă de indicatorii „*Venituri*”, respectiv „*Cheltuieli*”, cuprinși în conturile de execuție).

Din analiza indicatorilor cuprinși în anexele la situațiile financiare ale celor 55 de ordonatori principali de credite, întocmite potrivit contabilității pe bază de angajamente, au rezultat o serie de neconcordanțe sau abateri, care însă nu afectează realitatea datelor conținute în Contul general anual de execuție a bugetului de stat (care conține, așa cum am precizat anterior, doar indicatorii de venituri, respectiv cheltuieli realizate efectiv potrivit înregistrărilor din Trezoreria Statului).

Opinia de audit exprimată după efectuarea misiunilor de audit financiar

Echipa de audit a exprimat o **opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unor aspecte** asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat, în conformitate cu atribuțiile prevăzute la art. 26 din *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, și potrivit standardelor proprii de audit.

Opinia de audit a fost formulată avându-se în vedere abaterile constatate la Ministerul Finanțelor Publice, precum și la ceilalți ordonatori de credite și ținându-se cont de faptul că abaterile consemnate în Raportul de audit financiar nu au afectat semnificativ Contul general anual de execuție al bugetului de stat pe anul 2015.

Paragraful de evidențiere constă în faptul că valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate care afectează corectitudinea Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015, extrapolate la nivelul întregii populații auditate, constatate atât la entitatea auditată, cât și la ordonatorii principali se situează sub pragul de semnificație și au fost remediate operativ de către conducerile ordonatorilor principali în timpul misiunilor de audit.

Situațiile financiare luate în ansamblul lor au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a execuției bugetului de stat pe anul 2015.

ANALIZA EXECUȚIEI BUGETULUI DE STAT PE ANUL 2015

Execuția bugetului de stat pe anul 2015 – prezentare

În ceea ce privește execuția bugetară, în temeiul art. 56 și art. 57 din *Legea nr. 500/2002*, pe baza situațiilor financiare prezentate de ordonatorii principali de credite, a conturilor privind execuția de casă a bugetului de stat, prezentate de organele care, potrivit legii, au această sarcină și în urma verificării și analizării acestora, MFP a elaborat Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015, având ca anexe bugetele ordonatorilor principali de credite, inclusiv anexele la acestea, pe care le prezintă Guvernului, iar Guvernul inițiază și transmite Parlamentului proiectul Legii de aprobare a contului general anual de execuție a bugetului de stat, pentru dezbateră și aprobare.

Contul general anual de execuție a bugetului de stat a fost întocmit în structura bugetului aprobat prin *Legea nr. 186/2014 a bugetului de stat pe anul 2015*. Pe parcursul execuției bugetare au avut două rectificări bugetare, efectuate prin actele normative: *OG nr. 20 din 28 iulie 2015* și *OUG nr. 47 din 23 octombrie 2015 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2015*.

Contul general de execuție a bugetului de stat are ca anexe conturile anuale de execuție ale ordonatorilor principali de credite.

Analiza execuției bugetare pentru anul 2015

Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015 elaborat de Ministerul Finanțelor Publice se prezintă în structură astfel:

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/credite bugetare aprobate prin Legea nr. 186/2014	Prevederi/credite bugetare definitive	Încasări realizate/plăți efectuate	% Față de prevederi/credite definitive
Venituri	107.413,0	109.279,7	103.767,6	94,9
Cheltuieli	126.532,6	133.615,2	125.215,8	93,7
Deficit	(19.119,6)	(24.335,5)	(21.448,2)	(88,1)
% deficit în PIB*	(2,7)	(3,5)	(3,04)	

* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2015 este de 704.542 milioane lei

În urma analizei datelor privind execuția bugetului de stat la 31 decembrie 2015, s-au constatat următoarele:

- încasările realizate, în sumă de 103.767,6 milioane lei, sunt cu 5.512,1 milioane lei (5,1%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive;
- plățile efectuate, în sumă de 125.215,8 milioane lei, sunt cu 8.399,4 milioane lei (6,3%) sub nivelul creditelor bugetare definitive;
- deficitul bugetar, în sumă de 21.448,2 milioane lei, este cu 2.887,3 milioane lei (11,9%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive.

Potrivit prevederilor art. 28, lit. a) din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, modificată și completată, „... proiectele legilor bugetare anuale și ale bugetelor se elaborează de către Guvern, prin Ministerul Finanțelor Publice, pe baza prognozelor indicatorilor macroeconomici și sociali pentru anul bugetar pentru care se elaborează proiectul de buget, precum și pentru următorii 3 ani”.

Contul general anual de execuție a bugetului de stat, aprobat prin *Legea nr. 186/2014 a bugetului de stat pe anul 2015*, și rectificat succesiv prin *OG nr. 20/2015* și *OUG nr. 47/2015 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2015*, **conține execuția bugetară pe următoarele surse bugetare:**

1. Buget de stat;
2. Credite externe;
3. Fonduri externe nerambursabile;
4. Cheltuieli din venituri proprii.

Respectarea calendarului bugetar prevăzut de *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*

Au fost constatate **întârzieri în realizarea fazelor calendarului bugetar:**

- comunicarea *Scrisorii-cadru* de către Ministerul Finanțelor Publice către ordonatorii principali de credite. Ministerul Finanțelor Publice nu a transmis *Scrisoarea-cadru* în termenul prevăzut de *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*;
- aprobarea *Legii bugetului de stat* de către Parlament s-a realizat cu întârziere;
- depunerea cu întârziere a situațiilor financiare de către 25 de ordonatori principali de credite la Ministerul Finanțelor Publice.

Repartizarea creditelor bugetare pentru anul 2015 pe ordonatori principali de credite

Ordonatorii principali de credite cu cele mai mari alocări de credite bugetare au fost, în ordine descrescătoare, următorii:

- *Ministerul Muncii, Familiei Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice* – cu alocări totale de 36.716 milioane lei (29,02% din bugetul de stat);
- *Ministerul Finanțelor Publice - Acțiuni Generale* – cu alocări totale de 20.061 milioane lei (15,85% din bugetul de stat);
- *Ministerul Transporturilor* – cu alocări totale de 14.823 milioane lei (11,71% din bugetul de stat).

Ponderea mare a alocărilor de credite bugetare către *Ministerul Muncii, Familiei Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice* este justificată prin includerea în bugetul acestuia a *transferurilor bugetului de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat și către bugetul asigurărilor pentru șomaj*, precum și a asigurărilor sociale și a ajutoarelor sociale.

Ministerul Finanțelor Publice - Acțiuni Generale a mobilizat o pondere importantă a creditelor bugetare prin includerea creditelor bugetare necesare plății dobânzilor aferente datoriei publice interne și a dobânzilor aferente datoriei publice externe, a transferurilor interne ce includ alocările pentru Fondul Național de Preaderare, alocările pentru schemele de ajutor de stat și a contribuției României la bugetul Uniunii Europene. În bugetul acestui ordonator principal de credite sunt incluse și creditele bugetare necesare rambursării creditelor interne și externe în cadrul titlului de cheltuieli „Operațiuni financiare”.

În cazul *Ministerului Transporturilor*, ponderea cea mai mare a creditelor bugetare a fost destinată titlului de cheltuieli „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile”.

Prima rectificare bugetară a fost efectuată prin OG nr. 20/2015 și a prevăzut majorarea veniturilor bugetare cu suma de 210,3 milioane lei, majorarea cheltuielilor bugetare cu 1.700,1 milioane lei, rezultatul rectificării fiind majorarea deficitului bugetar cu suma de 1.489,8 milioane lei.

Prin cel de-al doilea act normativ de rectificare, respectiv prin OUG nr. 47/2015, veniturile bugetului de stat s-au diminuat cu 740,7 milioane lei, cheltuielile bugetare au fost majorate cu 2.985,4 milioane lei, iar deficitul s-a majorat cu 3.726 milioane lei.

Analiza acurateței programării necesarului de credite bugetare în anul 2015

Din analiza execuției, raportată atât la prevederile finale, cât și la prevederile inițiale, pentru fiecare ordonator principal al bugetului de stat se remarcă următorii ordonatori principali de credite ai bugetului de stat **pentru care s-au subestimat creditele bugetare** la momentul întocmirii proiectului de buget:

- *Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului* – prevederi inițiale de 18.634 mii lei/prevederi finale de 80.090 mii lei/plăți efective 76.761 mii lei (411,94% față de prevederile inițiale);
- *Ministerul Fondurilor Europene* – prevederi inițiale de 1.755.656 mii lei/prevederi finale de 4.641.221 mii lei/plăți efective 4.583.025 mii lei (261,04% față de prevederile inițiale);
- *Serviciul de Telecomunicații Speciale* – prevederi inițiale de 250.057 mii lei/prevederi finale de 435.834 mii lei/plăți efective 435.740 mii lei (174,26% față de prevederile inițiale);
- *Ministerul Public* – prevederi inițiale de 707.889 mii lei/prevederi finale de 1.032.288 mii lei/plăți efective 1.020.569 mii lei (144,17% față de prevederile inițiale);
- *Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat* – prevederi inițiale de 8.373 mii lei/prevederi finale de 11.643 mii lei/plăți efective 11.591 mii lei (138,44% față de prevederile inițiale);

Subevaluările necesarului de credite bugetare la momentul inițial al întocmirii proiectelor de buget ale ordonatorilor principali conduc ulterior, în cursul anului, la exercitarea unor presiuni pentru efectuarea de rectificări bugetare sau recurgerea la resursele Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

Supraestimări ale necesarului de credite bugetare se remarcă la următorii ordonatori principali de credite ai bugetului de stat:

- *Ministerul pentru Societatea Informațională* – prevederi inițiale de 492.821 mii lei/prevederi finale de 182.435 mii lei/plăți efective 108.687 mii lei (22,05% față de prevederile inițiale);
- *Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri* – prevederi inițiale de 679.711 mii lei/prevederi finale de 521.442 mii lei/plăți efective 389.437 mii lei (57,29% față de prevederile inițiale);
- *Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor* – prevederi inițiale de 2.738.106 mii lei/prevederi finale de 1.817.307 mii lei/plăți efective 1.643.623 mii lei (60,03% față de prevederile inițiale);
- *Ministerul Transporturilor* – prevederi inițiale de 14.823.212 mii lei/prevederi finale de 12.436.110 mii lei/plăți efective 10.117.459 mii lei (68,25% față de prevederile inițiale);
- *Secretariatul de Stat pentru Recunoașterea Meritelor Luptătorilor Împotriva Regimului Comunist Instaurat în România în perioada 1945-1989* – prevederi inițiale de 2.334 mii lei/prevederi finale de 2.056 mii lei/plăți efective 1.733 mii lei (74,24% față de prevederile inițiale);

Curtea de Conturi a recomandat un nivel de responsabilitate ridicat atât la nivelul ordonatorilor de credite, cât și la nivelul direcțiilor din cadrul Ministerului Finanțelor Publice implicate în elaborarea proiectului de buget al Ministerului Finanțelor Publice - Acțiuni Generale.

Veniturile bugetului de stat. Estimare și fundamentare

Pentru anul 2015, conform *Legii nr. 186/2014*, în bugetul de stat s-a stabilit la Venituri suma de 107.413 milioane lei. Veniturile bugetului de stat realizate în anul 2015 au fost în sumă de 103.767,6 milioane lei, cu 3.645,4 milioane lei (3,4%) mai mici decât veniturile prevăzute în *Legea bugetului de stat* pentru anul 2015.

Cauza principală a supraevaluării veniturilor bugetului de stat pe anul 2015 o constituie înscrierea unor valori prea optimiste în cazul veniturilor bugetare din *Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări*, care nu au fost confirmate de rambursări în contul FEN de la bugetul Uniunii Europene pe măsura programării inițiale.

Pe parcursul execuției bugetare, evoluția indicatorilor macroeconomici a determinat rectificarea veniturilor bugetului de stat pe anul 2015. Astfel, veniturile bugetului de stat au fost majorate prin cele 2 rectificări bugetare efectuate prin *OG nr. 20/2015* și *OUG nr. 47/2015* cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2015.

În structura veniturilor însă întâlnim abateri ale estimărilor inițiale semnificative, în ambele sensuri, respectiv supraestimări sau subestimări.

Supraestimări semnificative ale veniturilor bugetului de stat în etapa inițială de elaborare a bugetului de stat se întâlnesc la următoarele venituri:

- venituri din dobânzi (19,4% din încasările estimate);
- sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări (53% din încasările estimate);
- impozit pe construcții (67,7% din încasările estimate);
- alte impozite și taxe fiscale (76,1% din încasările estimate).

Subestimări semnificative ale veniturilor bugetului de stat în etapa inițială de elaborare a bugetului de stat se întâlnesc la următoarele venituri:

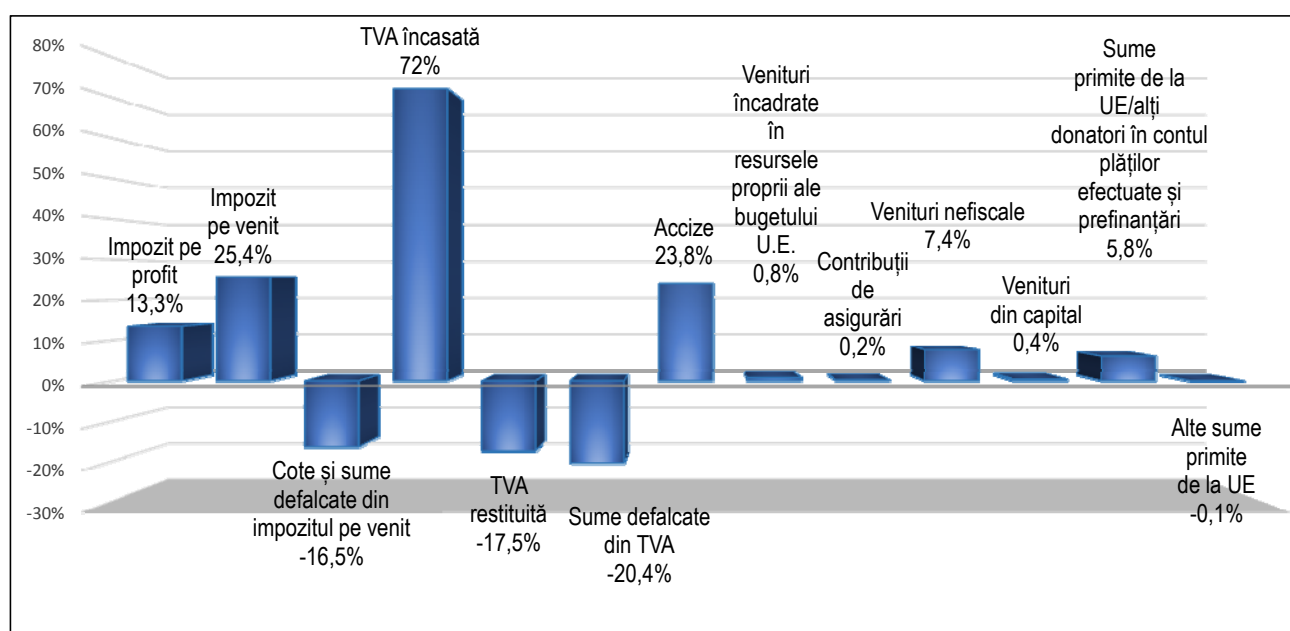
- diverse venituri (399,5% din încasările estimate);
- din operațiuni financiare (444,4% din încasările estimate);
- taxe pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități (180% din încasările estimate);
- venituri din capital (137,6% din încasările estimate).

Se constată că veniturile totale ale bugetului de stat au fost ușor supraestimate, valoarea totală a încasărilor de 103.767,6 milioane lei reprezentând 96,6% din prevederile inițiale.

Execuția veniturilor bugetului de stat

Veniturile bugetului de stat în anul 2015 însumează 103.767,6 milioane lei și reprezintă 14,7% din PIB. Comparativ cu anul 2014, veniturile realizate la bugetul de stat în anul 2015 prezintă o creștere de 9,8% (9.253,9 milioane lei).

Ponderea principalelor categorii de venituri ale bugetului de stat în totalul veniturilor bugetului de stat, în anul 2015, se prezintă în graficul alăturat:

Se constată că veniturile bugetului de stat cu cea mai mare pondere sunt cele din **TVA încasată** (72%), **impozitul pe venit** (25,4%) și **accize** (23,8%).

Analiza cheltuielilor bugetului de stat pe anul 2015

În **structură economică**, realizarea cheltuielilor bugetului de stat pe anul 2015, comparativ cu anul 2014, precum și ponderea acestora în totalul cheltuielilor și PIB sunt prezentate în tabelul următor:

- milioane lei -

	Plăți efectuate		Pondere în total cheltuieli %		Pondere în PIB %	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Total cheltuieli	115.615,9	125.215,8	100,0	100,0	17,3	17,8
- Cheltuieli de personal	21.239,7	21.002,8	18,4	16,8	3,2	3,0
- Bunuri și servicii	5.169,6	5.756,8	4,5	4,6	0,8	0,8
- Dobânzi	8.724,3	8.291,8	7,5	6,6	1,3	1,2
- Subvenții	4.015,3	3.929,6	3,5	3,1	0,6	0,5
- Transferuri între unități ale administrației publice	29.988,5	34.490,3	25,9	27,6	4,5	4,9
- Alte transferuri	11.443,6	10.538,8	9,9	8,4	1,7	1,5
- Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare	11.698,7	15.257,7	10,1	12,2	1,7	2,2
- Asistență socială	13.837,5	15.505,2	11,9	12,4	2,1	2,2
- Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020	31,9	495,4	-	0,4	-	0,1
- Alte cheltuieli	2.953,6	2.582,9	2,6	2,1	0,4	0,4
- Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	1.567,7	725,8	1,4	0,6	0,2	0,1
- Active nefinanciare	2.429,3	3.654,6	2,1	2,9	0,4	0,5
- Active financiare	420,7	901,0	0,4	0,7	0,1	0,1
- Împrumuturi	113,6	32,5	0,1	-	-	-
- Rambursări de credite	2.620,1	2.778,3	2,3	2,2	0,4	0,4
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	(638,2)	(727,7)	(0,6)	(0,6)	(0,1)	(0,1)

* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2014 este de 666.637,3 milioane lei, iar pentru anul 2015 este de 704.542 milioane lei.

Se constată creșteri semnificative ale volumului plăților efectuate la Transferurile între unități ale administrației publice (cu 1,7% din total cheltuieli), la Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (cu 2,1% din total cheltuieli) și la Asistență socială (cu 0,5% din total cheltuieli).

Reduceri importante au fost realizate la Cheltuieli de personal (cu 1,6% din total cheltuieli), la Alte transferuri (cu 1,5% din total cheltuieli) și la Dobânzi (0,9% din total cheltuieli).

Analiza cheltuielilor bugetului de stat în structură funcțională

În **structură funcțională**, realizarea cheltuielilor bugetului de stat pe anul 2015, comparativ cu anul 2014, precum și ponderea acestora în totalul cheltuielilor și PIB sunt prezentate în tabelul următor:

- milioane lei -

	Plăți efectuate		Pondere în total cheltuieli %		Pondere în PIB %	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
TOTAL CHELTUIELI, din care:	115.615,9	125.215,8	100,0	100,0	17,3	17,8
Partea I						
Servicii Publice Generale, din care:	43.767,7	48.154,5	37,9	38,5	6,6	6,8
Autorități publice și acțiuni externe	12.892,3	14.469,8	11,2	11,6	1,9	2,1
Tranzacții privind datoria publică și împrumuturi	10.977,9	10.782,9	9,5	8,6	1,6	1,5
Transferuri cu caracter general între diferite nivele ale administrației	16.571,3	19.577,3	14,3	15,6	2,5	2,8
Partea a II-a						
Apărare, ordine publică și siguranță națională	20.394,4	22.332,2	17,6	17,8	3,1	3,2
Apărare	5.668,4	6.725,7	4,9	5,4	0,9	1,0
Ordine publică și siguranță națională	14.726,0	15.606,5	12,7	12,4	2,2	2,2
Partea a III-a						
Cheltuieli social culturale	26.679,0	29.666,2	23,1	23,7	4,0	4,2
Învățământ	4.442,4	4.491,9	3,9	3,6	0,6	0,6
Sănătate	3.143,6	3.758,5	2,7	3,0	0,5	0,5
Cultură, recreere și religie	1.871,4	1.919,8	1,6	1,5	0,3	0,3
Asigurări și asistență socială	17.221,6	19.496,0	14,9	15,6	2,6	2,8

	Plăți efectuate		Pondere în total cheltuieli %		Pondere în PIB %	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Partea a IV-a						
Servicii și dezvoltare publică, locuințe, mediu și ape	5.722,3	7.056,4	4,9	5,6	0,8	1,0
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	3.731,1	4.532,3	3,2	3,6	0,5	0,6
Protecția mediului	1.991,2	2.524,1	1,7	2,0	0,3	0,4
Partea a V-a						
Acțiuni economice, din care:	19.052,5	18.006,5	16,5	14,4	2,8	2,6
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	5.678,5	6.000,3	4,9	4,8	0,9	0,9
Transporturi	11.102,4	9.621,5	9,6	7,7	1,7	1,4

* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2014 este de 666.637,3 milioane lei, iar pentru anul 2015 este de 704.542 milioane lei.

Se constată creșteri semnificative ale volumului plăților efectuate la *Transferurile cu caracter general între diferite nivele ale administrației* (cu 1,3% din total cheltuieli), la *Apărare* (cu 0,5% din total cheltuieli) și la *Asigurări și asistență socială* (cu 0,7% din total cheltuieli).

Reduceri importante au fost realizate la Transporturi (cu 1,9% din total cheltuieli).

Deficitul bugetului de stat la 31.12.2015 și finanțarea acestuia

Execuția bugetului de stat la data de 31 decembrie 2015 s-a încheiat cu un **deficit de 21.448,2 milioane lei**.

Analizând rezultatul execuției bugetului de stat la 31 decembrie 2015, comparativ cu 31 decembrie 2014 (când deficitul bugetar a fost de 21.102,2 milioane lei), se constată o creștere a deficitului bugetului de stat de 1,6%, în valoare absolută cu 346 milioane lei.

Deficitul bugetului de stat pe anul 2015, comparativ cu anul 2014, precum și ponderea acestuia în PIB sunt prezentate în tabelul următor:

INDICATORI	Realizat		Pondere în PIB	
	2014	2015	2014	2015
Deficit	(21.102,2)	(21.448,2)	(3,2)	(3,0)

- milioane lei -

*Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2014 este de 666.637,3 milioane lei, iar pentru anul 2015 este 704.542 milioane lei

Finanțarea deficitului bugetului de stat s-a asigurat în proporție de 97,4% din surse interne și 2,6% din surse externe.

În perioada 2013-2015, pentru finanțarea deficitului bugetului de stat s-au utilizat, ca surse interne, împrumuturi de stat contractate de pe piața internă, în sumă totală de 39.256,8 milioane lei, certificate de trezorerie emise pentru populație și nerăscumpărate la scadență și transformate în certificate de depozit, în sumă totală de 882,7 milioane lei, împrumuturi temporare din Contul curent general al Trezoreriei Statului în sumă totală de 80.477,3 milioane lei, venituri din privatizare în sumă totală de 27,3 milioane lei, iar ca surse de finanțare externă împrumuturi de stat contractate de pe piața externă în sumă totală de 3.152,7 milioane lei. Menționăm că auditarea Contului anual de execuție al datoriei publice se realizează de către Curtea de Conturi printr-o misiune de audit financiar distinctă.

Din analiza datelor se remarcă faptul că în perioada 2014-2015 finanțarea deficitului bugetar nu s-a realizat în proporție echilibrată din surse interne și externe.

Analiza deficitului bugetului general consolidat la data de 31.12.2015

Bugetul general consolidat reprezintă ansamblul bugetelor componente ale sistemului bugetar, agregate și consolidate pentru a forma un întreg, așa cum este definit în Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice.

Bugetul general consolidat elaborat oferă informații agregate despre finanțele publice structurilor de decizie (Guvern, MFP, BNR, Comisia Națională de Prognoză), precum și organismelor financiare internaționale (Comisia Europeană, Banca Mondială, FMI) și agențiilor de rating.

Curtea de Conturi a analizat modul de întocmire, corectitudinea surselor de date și modul de consolidare a tabelii privind bugetul general consolidat aferent anului 2015, care stă la baza calculului deficitului bugetului general consolidat pe anul 2015.

Așa cum este definit în Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, **consolidarea reprezintă** operațiunea de eliminare a transferurilor de sume dintre două bugete componente ale bugetului general consolidat, în vederea evitării dublei evidențieri a acestora.

În cadrul tabelii privind bugetul general consolidat, deficitul bugetului de stat este de 19.510,3 milioane lei, față de 21.448,2 milioane lei deficitul bugetului de stat din execuție.

Diferența dintre cele două valori, în sumă de 1.937,9 milioane lei, provine din ajustări efectuate în cadrul procedurii de consolidare a bugetului general, ca urmare a regulilor europene conform cărora sumele din fonduri UE nu trebuie să aibă impact pe deficit.

Din analiza componentelor fiecărei coloane a tabelii privind bugetul general consolidat (Dare de seamă privind BGC) și a constatărilor rezultate ca urmare a acțiunilor de audit financiar desfășurate de Curtea de Conturi la nivelul ordonatorilor de

credite și încheiate până la data prezentului raport de audit financiar, deficitul bugetar calculat pentru anul 2015 nu a fost afectat de erori semnificative de calcul. Pentru corectarea abaterilor constatate prin misiunile de audit sau de control au fost dispuse măsuri prin deciziile emise de structurile Curții de Conturi.

Notificarea deficitului și a datoriei publice guvernamentale

Prin Tratatul de la Maastricht, Tratatul de instituire al Uniunii Europene, semnat la data de 7 februarie 1992, la articolul 104, se prevede că: „Statele membre evită deficitul public excesiv.

Pentru a identifica erorile evidente, Comisia supraveghează evoluția situației bugetare și a nivelului datoriei publice în statele membre. Comisia examinează în special dacă disciplina bugetară a fost respectată, pe baza următoarelor două criterii:

1. dacă raportul între deficitul public planificat sau realizat și produsul intern brut depășește o valoare de referință, cu excepția cazului în care: raportul s-a diminuat în mod semnificativ și constant și atinge un nivel apropiat de valoarea de referință, sau dacă depășirea valorii de referință este excepțională și temporară și respectivul raport se menține aproape de valoarea de referință;
2. dacă raportul între datoria publică și produsul intern brut depășește o valoare de referință, cu excepția cazului în care acest raport se diminuează suficient și se apropie de valoarea de referință într-un ritm satisfăcător.”

Conform Protocolului privind procedura aplicabilă deficitelor excesive, anexă la Tratat, valorile de referință ale celor două criterii sunt:

- 3% pentru raportul dintre deficitul public prevăzut sau real și produsul intern brut la prețurile pieței;
- 60% pentru raportul dintre datoria publică și produsul intern brut la prețurile pieței.

Echipa de audit a Curții de Conturi a analizat datele transmise de MFP, cuprinse în notificarea către Eurostat aferentă anului 2015, ce a avut termen de raportare data de 1 aprilie 2016.

Din analiza documentelor care au stat la baza datelor consolidate la nivelul Ministerului Finanțelor Publice pentru realizarea transpunerii datelor privind deficitul conturilor publice la deficitul guvernamental al administrației publice centrale nu au rezultat deficiențe care să modifice rezultatul calculului Necesarului de finanțare al administrației publice centrale.

Din analiza tabelor de calcul elaborate de MFP pentru determinarea deficitului bugetar aferent anului 2015, calculat conform metodologiei ESA 2010, comunicate Institutului Național de Statistică în vederea efectuării analizelor și procedurilor statistice pentru întocmirea Notificării și transmiterii acesteia către Eurostat, s-a constatat că datele analizate oferă o asigurare rezonabilă privind absența unor erori semnificative.

Bilanțul contabil (centralizat) al instituțiilor publice. Respectarea legislației în vigoare privind închiderea conturilor contabile, întocmirea și depunerea situațiilor financiare la 31.12.2015

Bilanțul anual al instituțiilor publice este prezentat Guvernului pentru adoptare împreună cu Contul general anual de execuție a bugetului de stat. Ministerul Finanțelor Publice a elaborat Bilanțul instituțiilor publice la 31 decembrie 2015 pe baza situațiilor financiare anuale ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj, bugetului Fondului național unic de asigurări de sănătate, ale instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, precum și a situațiilor financiare centralizate privind execuția bugetelor locale pe ansamblul județelor și al municipiului București.

Sintetic, în evoluția sa pe perioada 2013-2015, situația bilanțului centralizat al instituțiilor publice se prezintă astfel:

- milioane lei -

Active	Sold la 31.12.2013	Sold la 31.12.2014	Sold la 31.12.2015	Evoluție 2014/2013 (%)	Evoluție 2015/2014 (%)
ACTIVE (subtotal 1 + subtotal 2)	892.165,90	944.368,78	1.020.223,2	5,85	8,03
A. ACTIVE NECURENTE (subtotal 1 = 1+2+3+4)	687.150,00	712.693,34	753.222,9	3,72	5,69
1. Active fixe corporale	634.328,70	654.453,26	693.152,6	3,17	5,91
2. Active fixe necorporale	1.950,20	2.239,55	2.352,6	14,84	5,05
3. Active financiare necurente	37.777,70	41.615,01	43.469,8	10,16	4,46
4. Creanțe necurente (sume ce urmează a fi încasate după o perioadă mai mare de 1 an)	13.093,40	14.385,53	14.247,9	9,87	-0,96
B. ACTIVE CURENTE (subtotal 2 = 1+2+3+4+5)	205.015,90	231.675,43	267.000,3	13,00	15,25
1. Stocuri	14.761,00	16.906,63	19.391,8	14,54	14,70
2. Creanțe curente	137.678,00	141.399,08	168.888,8	2,70	19,44
3. Investiții pe termen scurt	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Cheltuieli în avans	694,1	495,98	629,0	-28,54	26,82
5. Conturi la trezorerie, bănci și conturi de disponibilități ale Trezoreriei Centrale	51.882,60	72.873,74	78.090,7	40,46	7,16

Datorii	Sold la 31.12.2013	Sold la 31.12.2014	Sold la 31.12.2015	Evoluție 2014/2013 (%)	Evoluție 2015/2014 (%)
DATORII (subtotal 1 + subtotal 2)	359.273,60	399.192,13	428.166,2	11,11	7,26
DATORII NECURENTE (subtotal 1)	249.356,00	276.241,15	295.493,5	10,78	6,97
DATORII CURENTE (subtotal 2)	109.917,60	122.950,98	132.672,7	11,86	7,91

Active:

În anul 2015, comparativ cu anul 2014, se constată o creștere semnificativă cu 8,03% a totalului **activelor bilanțului centralizat**, determinată în principal de creșterea din reevaluare a activelor fixe corporale ale instituțiilor publice finanțate din bugetul de stat și din bugetul unităților administrativ-teritoriale.

Creanțele:

La 31.12.2015 soldul disponibilităților instituțiilor publice a înregistrat o creștere de 5.216,96 milioane lei față de anul precedent. Ritmul de creștere al soldului disponibilităților instituțiilor publice a scăzut în anul 2015 față de anul 2014, creșterea fiind cu numai 7,16% față de creșterea de 40,46% a aceluiași sold în anul 2014, comparativ cu anul 2013. În sume absolute, soldul disponibilităților instituțiilor publice a atins în anul 2015 nivelul de 78.090,7 milioane lei, cu 5.216,9 milioane lei mai mare decât soldul anului 2014.

Datorii:

Datoriile necurente au înregistrat o creștere semnificativă în perioada 2013-2015, datorată în principal împrumuturilor pe termen lung ale instituțiilor publice. Datoriile necurente au crescut cu 26.885,1 milioane lei în anul 2014 față de anul 2013 (creștere procentuală de 10,78%) și cu 19.252,3 milioane lei în anul 2015 față de 2014 (creștere procentuală de 6,97%).

Datorii curente: în ansamblu, datoriile curente au crescut în perioada 2013-2015. Astfel, în anul 2014 s-a înregistrat o creștere în ansamblu a datoriilor curente față de anul 2013 cu 13.033,4 milioane lei (creștere procentuală de 11,86%).

Anul 2015 a înregistrat o creștere în ansamblu a datoriilor curente față de anul 2014, cu 9.721,7 milioane lei (creștere procentuală de 7,91%). În structura datoriilor curente s-au înregistrat creșteri semnificative în anul 2015 față de anul 2014 pentru: datorii comerciale, avansuri și alte decontări cu o creștere de 3.239 milioane lei (11,18%); datorii din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget, alte datorii către alte organisme internaționale cu o creștere de 9.631,6 milioane lei (27,22%); alte drepturi cuvenite altor categorii de persoane (pensii, indemnizații de șomaj, burse) cu o creștere de 140,8 milioane lei (20,29%).

Capitaluri:

Capitalurile instituțiilor publice cuprind: fondurile, rezultatul patrimonial, rezultatul reportat, rezervele din reevaluare, fiind determinat ca diferență între „Total active” și „Total datorii”. La 31 decembrie 2015, soldul capitalurilor proprii ale instituțiilor publice este de 592.057 milioane lei, în creștere cu 47.640,1 milioane lei față de anul precedent (8,8%).

Fonduri, rezerve: soldul fondurilor și rezervelor instituțiilor publice la 31 decembrie 2015 a fost de 628.014 milioane lei, în creștere cu 33.073,8 milioane lei față de 31 decembrie 2014.

Rezultatul patrimonial este un rezultat economic care se determină în contabilitatea instituțiilor publice începând cu 1 ianuarie 2006 prin închiderea conturilor de venituri și finanțări și a conturilor de cheltuieli, indiferent dacă veniturile au fost încasate sau cheltuielile plătite. La finele anului 2015, Rezultatul patrimonial al exercițiului curent al instituțiilor publice prezenta un sold creditor (excedent) în sumă de 17.793,2 milioane lei, mai mare decât excedentul rezultatului patrimonial aferent anului 2014, care a fost de 6.756,3 milioane lei.

Rezultatul reportat exprimă rezultatul exercițiilor financiare anterioare. La 31 decembrie 2015, Rezultatul reportat prezenta un sold debitor de 53.750,2 milioane lei.

Analiza privind recuperarea sumelor ce se cuvin bugetului de stat din plățile efectuate în cadrul proiectelor cu finanțare de la Uniunea Europeană în cazul beneficiarilor publici (ordonatori de credite ai bugetului de stat)

În urma analizei datelor prezentate în Anexa nr. 19 „Situția plăților efectuate și a sumelor declarate pentru cota-parte aferentă cheltuielilor finanțate din fonduri externe nerambursabile postaderare” la situațiile financiare ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, prin centralizarea acestora s-a obținut următoarea situație a acestor sume:

Situția sumelor primite de la UE în contul plăților efectuate pentru proiecte finanțate din FEN la 31.12.2015 pentru perspectiva financiară 2007-2013, în cazul beneficiarilor publici - ordonatori de credite ai bugetului de stat:

- milioane lei -

Explicații	Suma
Total plăți efectuate în contul proiectelor finanțate din FEN	9.562,8
Plăți pentru cota FEN	6.377,2
Sume în curs de solicitare la rambursare aferente cheltuielilor efectuate în anul curent	3.790,7
Sume solicitate la rambursare aferentă cheltuielilor efectuate în anul curent	2.586,5
Sume solicitate la rambursare aferentă cheltuielilor efectuate în anul curent, aflate în curs de autorizare	1.158,9
Sume rambursate aferente cheltuielilor efectuate în anul curent	1.098,3
Sume neautorizate de AM aferente cheltuielilor efectuate în anul curent	293,8

Din această situație rezultă faptul că la data de 31.12.2015 suma nerambursată aferentă cheltuielilor efectuate în anul 2015 pentru programe și proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile se ridică la 5.278,9 milioane lei (82,78%) din totalul plăților efectuate în contul proiectelor finanțate din FEN, în cazul beneficiarilor publici - ordonatori de credite ai bugetului de stat. Ulterior, în anul 2016 această situație s-a ameliorat semnificativ, fiind încasată suma de 3.900 milioane lei în contul proiectelor finanțate din FEN.

Se constată, de asemenea, că a fost solicitată la plată de către ordonatorii de credite ai bugetului de stat suma de 2.586,5 milioane lei (40,56%) din totalul plăților efectuate în contul proiectelor finanțate din FEN.

La 31.12.2015 se afla în curs de solicitare de către ordonatorii de credite ai bugetului de stat suma de 3.790,7 milioane lei (59,44%) din totalul plăților efectuate în contul proiectelor finanțate din FEN.

La aceeași dată se aflau în curs de autorizare de către Autoritatea de Certificare și Plată: suma de 1.158,9 milioane lei, reprezentând 18,17% din totalul plăților efectuate în contul proiectelor finanțate din FEN pentru beneficiarii ordonatori de credite ai bugetului de stat, respectiv 44,81% din totalul sumelor solicitate la plată de către Autoritățile de Management către Autoritatea de Certificare și Plată.

Se constată, asemănător anilor anteriori, un nivel redus al reîntregirii bugetului de stat din care sunt efectuate plăți în contul programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile.

Pentru perspectiva financiară 2014-2020, situația se prezintă astfel:

- milioane lei -

Explicații	Suma
Total plăți efectuate în contul proiectelor finanțate din FEN	493,2
Plăți pentru cota FEN	416,5
Sume în curs de solicitare la rambursare aferente cheltuielilor efectuate în anul curent	416,5
Sume solicitate la rambursare aferentă cheltuielilor efectuate în anul curent	0
Sume solicitate la rambursare aferentă cheltuielilor efectuate în anul curent, aflate în curs de autorizare	0
Sume rambursate aferente cheltuielilor efectuate în anul curent	0
Sume neautorizate de AM aferente cheltuielilor efectuate în anul curent	0

Din această situație rezultă faptul că la data de 31.12.2015 nu s-a rambursat nimic din suma aferentă cheltuielilor efectuate în anul 2015 pentru programe și proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile aferente perspectivei financiare 2014-2020 efectuate din bugetul de stat. Aceste sume se află integral în curs de solicitare.

Se constată faptul că în ceea ce privește noua perspectivă financiară, procesul de rambursare a cheltuielilor efectuate din bugetul de stat în contul programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile se desfășoară la fel de lent ca și în vechea perspectivă financiară, respectiv 2007-2013.

În anul 2015, suma primită de la Uniunea Europeană/alți donatori în contul programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe a fost în valoare de 1.098,3 milioane lei, reprezentând doar 17,22% din sumele plătite din bugetul de stat pentru aceste proiecte și programe, respectiv 6.377,2 milioane lei, ceea ce reprezintă un grad foarte scăzut de recuperare a unor sume ce se cuvin de drept bugetului de stat.

Constatări rezultate din misiunea de audit financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat, efectuată la nivelul Ministerului Finanțelor Publice

 Nerespectarea prevederilor Legii nr. 500/2002, modificată și completată, cu privire la execuția de casă a bugetelor instituțiilor publice, în sensul că instituțiile publice, indiferent de forma de finanțare, dețineau în băncile comerciale un disponibil de 2.605.640,6 mii lei, care ar trebui să se regăsească în conturi ale Trezoreriei Statului.

Din verificarea situațiilor financiare centralizate ale instituțiilor publice și anexelor la acestea, la data de 31.12.2015 s-a constatat faptul că instituțiile publice finanțate de la bugetul de stat, finanțate din subvenții de la bugetul statului și din venituri proprii, instituțiile publice finanțate din venituri proprii, instituțiile publice autonome și activitățile de pe lângă instituții publice au disponibil și chiar depozite la bănci comerciale.

Disponibilul din băncile comerciale care nu se regăsește în Trezorerie este în sumă totală de 2.605.640,6 mii lei și este raportat în Anexa nr. 4 Situația fluxurilor de trezorerie, la situațiile financiare.

Situația contravine prevederilor Legii finanțelor publice, art. 70, care precizează:

(1) Instituțiile publice, indiferent de sistemul de finanțare și de subordonare, inclusiv activitățile de pe lângă unele instituții publice, finanțate integral din venituri proprii, efectuează operațiunile de încasări și plăți prin unitățile teritoriale ale Trezoreriei Statului, în a căror rază își au sediul și la care au deschise conturile de venituri, cheltuieli și disponibilități.

(2) Este interzis instituțiilor publice de a efectua operațiunile de mai sus prin băncile comerciale.

● Nerespectarea principiilor *Legii nr. 500/2002 (actualizată) privind finanțele publice*, respectiv: principiul universalității, principiul publicității și principiul unității, prin necuprinderea în Legea bugetului de stat a sumelor estimate ca prevederi bugetare, în cazul instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și a instituțiilor publice autonome și cuprinderea lor numai în execuția bugetului de stat.

Din verificarea situațiilor financiare la data de 31.12.2015, a Contului general anual de execuție a bugetului de stat, prezentate de către ordonatorii principali de credite la Ministerul Finanțelor Publice, pentru centralizare, în vederea întocmirii Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015 și a situațiilor financiare centralizate s-a constatat că nu există concordanță între prevederile legii bugetare anuale și Contul general anual de execuție a bugetului de stat, în sensul că prin *Legea nr. 186/2014 a bugetului de stat pe anul 2015* nu sunt autorizate toate veniturile și cheltuielile bugetare.

În legea bugetară anuală nu sunt cuprinse veniturile și cheltuielile instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, respectiv instituții publice din subordinea ordonatorilor principali de credite și instituții publice autonome.

● Nerespectarea prevederilor legale prin înregistrarea în evidența contabilă a Ministerului Finanțelor Publice/activitate proprie a unor cheltuieli fără a avea la bază documente justificative care să ateste faptul că lucrările au fost efectuate sau serviciile prestate, prin alocarea de la bugetul de stat, sub formă de transferuri, de credite bugetare, către Fondul Român de Dezvoltare Socială (FRDS).

În conformitate cu capitolul I, art. 1, alin. (1) din *Legea nr. 129/1998, cu modificările și completările ulterioare*, Fondul Român de Dezvoltare Socială este un organism de interes public, fără scop lucrativ, cu personalitate juridică și cu sediul în municipiul București, iar, potrivit alin. (2), Fondul își desfășoară activitatea sub autoritatea Guvernului, în condițiile prezentei legi.

În fapt, FRDS este un ONG care primește anual fonduri de la bugetul de stat atât pentru funcționarea lui, cât și pentru realizarea unor proiecte din fonduri externe nerambursabile. Situațiile financiare ale FRDS nu sunt transmise spre a fi centralizate la Ministerul Finanțelor Publice.

De la înființare și până în prezent, resursele de finanțare ale acestei entități, care nu este instituție publică și funcționează ca o fundație au fost: împrumuturi externe contractate și achitate de către statul român prin Ministerul Finanțelor Publice, alocații de la bugetul de stat și fonduri externe nerambursabile, prin bugetul Ministerului Finanțelor Publice.

Pentru exemplificare, potrivit raportului de audit intern ad-hoc privind „Evaluarea modului de alocare și transfer al fondurilor către Fondul Român de Dezvoltare Socială și derulate prin bugetul Ministerului Finanțelor Publice”, misiune de audit intern realizată în octombrie 2013, reiese că începând cu anul 2005 și până în anul 2013, Ministerul Finanțelor Publice a alocat către Fondul Român de Dezvoltare Socială, sub formă de rambursări de credite, plăți, dobânzi și comisioane la credite/transferuri curente, o sumă totală de 72.328,3 mii lei.

Fondul are ca scop contribuția la reducerea sărăciei, prin finanțarea de proiecte în comunitățile sărace beneficiare și pentru grupurile dezavantajate, creșterea capacităților manageriale locale, susținerea descentralizării administrative, creșterea capacității de organizare la nivel local.

MFP trebuie să asigure în bugetul propriu fondurile necesare FRDS pentru derularea programului și să le achite acestuia. Pentru a se putea efectua plata, conform prevederilor actelor normative, ordonatorul de credite/persoana delegată acordă viza „Bun de plată” pentru suma solicitată de către FRDS fără a avea posibilitatea verificării documentelor justificative, condiție impusă de *Legea nr. 82/1991 a contabilității*, precum și de *OMFP nr. 1792/2002* pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale.

Trebuie menționat faptul că fondurile publice pe care MFP le virează către FRDS ajung la promotorii de proiecte care, în majoritate, sunt instituții publice.

Practic, sumele virate de către MFP către FRDS se înregistrează pe cheltuielile ordonatorului principal de credite, urmând ca ele să fie cheltuite ulterior, de către FRDS.

● Deficiențe stabilite la nivelul Direcției Generale Ajutor de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

- Deficiențe cu privire la emiterea deciziilor de recuperare a ajutorului de stat de la societățile beneficiare de ajutor de minimis în baza *HG nr. 1164/2007*, prejudiciul estimat fiind de 13.497,4 mii lei.

Din datele prezentate de reprezentanții Ministerului Finanțelor Publice s-a constatat un grad foarte scăzut de recuperare a debitelor reprezentând ajutor de stat.

Astfel, din totalul sumelor rămase de recuperat la data de 31.12.2015, în valoare de 13.497,4 mii lei, a fost încasată suma de 6.014 lei. Diferența neîncasată reprezintă, în fapt, un prejudiciu la bugetul de stat, întrucât această sumă ar fi trebuit recuperată de la beneficiarii schemelor de minimis care nu și-au îndeplinit obligațiile asumate.

Suma totală de 13.497,4 mii lei (din care 10.421,9 mii lei creanța principală și 3.075,5 mii lei dobânda aferentă) reprezintă ajutor de stat nerecuperat de la un număr de 22 de societăți comerciale care au beneficiat de ajutor de minimis și care se aflau sub incidența procedurii de faliment în momentul emiterii *Deciziilor de recuperare* (titluri executorii).

În vederea recuperării debitelor, Direcția Generală Ajutor de Stat, în calitate de Unitate de implementare a schemei de minimis instituită în baza HG nr. 1164/2007, a emis în perioada 2010-2016 un număr de 22 de decizii de recuperare.

În îndeplinirea atribuțiilor de monitorizare a societăților beneficiare de ajutor de minimis, Direcția Generală Ajutor de Stat colaborează cu direcțiile generale regionale ale finanțelor publice județene și a municipiului București, în sensul că acestea transmit periodic Direcției Generale Ajutor de Stat, la solicitarea acestora, informații cu privire la societățile beneficiare de ajutor de stat și aflate în proceduri speciale (executare silită, insolvență, faliment etc.).

Din analiza cauzelor care au condus la decalaje mari de timp între data intrării în faliment și data emiterii deciziilor de recuperare s-a constatat că:

- deciziile de recuperare (titluri executorii) sunt emise de Direcția Generală Ajutor de Stat după o perioadă cuprinsă între 3 luni și 1 an de la data intrării în faliment a firmelor care au beneficiat de ajutor de stat;
- structurile din cadrul ANAF nu au transmis în timp util informațiile cu privire la societățile aflate în proceduri speciale, fapt care a întârziat considerabil emiterea *Deciziilor de recuperare*.
- Nu au fost înregistrate în evidența contabilă, în conturi de debitori, *Deciziile de recuperare* (titluri executorii) emise de Direcția Generală Ajutor de Stat.

Cele 22 de decizii de recuperare emise în perioada 2010-2016 de către Direcția Generală Ajutor de Stat, în valoare totală de 13.497,4 mii lei, nu au fost înregistrate în evidența contabilă a Ministerului Finanțelor Publice. Creanțele nu se regăsesc înregistrate nici în evidența contabilă a Agenției Naționale de Administrare Fiscală, respectiv în contul „*Creanțe ale bugetului de stat*”.

Suma de 13.497,4 mii lei (din care 10.421,9 mii lei creanța principală și 3.075,5 mii lei dobânda aferentă) reprezintă creanțe ale bugetului de stat de recuperat de la beneficiarii de ajutor de minimis și care nu au îndeplinit condițiile de acordare instituite prin HG nr. 1164/2007.

Deciziile emise de Direcția Generală Ajutor de Stat reprezintă titluri executorii, fiind transmise organelor fiscale din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, în vederea recuperării.

La nivelul ANAF, creanțele bugetului de stat de recuperat de la beneficiarii de ajutor de minimis sunt înregistrate și urmărite spre recuperare, printr-o evidență separată, fără a fi înregistrate în evidența contabilă.

Cauza neînregistrării în evidența contabilă a debitelor rezultate din decizii de recuperare este determinată de faptul că la nivelul MFP nu a existat, în perioada verificată, o procedură care să reglementeze înregistrarea în evidența contabilă a titlurilor executorii emise de către Ministerul Finanțelor Publice.

Audit financiar

Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale pe anul 2015, finanțate din bugetul de stat

Curtea de Conturi efectuează auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice pentru certificarea acurateței și veridicității datelor din conturile de execuție verificate. Prin programul de activitate al Curții de Conturi pe anul 2016 au fost programate și s-au efectuat misiuni de audit financiar la toți cei 55 de ordonatori principali de credite finanțate, în anul 2015, din bugetul de stat, precum și la unii ordonatori secundari și terțiari de credite ai acestora.

Misiunile de audit financiar asupra conturilor de execuție ale bugetelor instituțiilor și autorităților publice finanțate integral sau parțial de la bugetul de stat s-au concentrat pe:

- analizarea activității entităților verificate și identificarea deviațiilor de la aplicarea corectă a reglementărilor legale cu incidență directă asupra utilizării fondurilor publice;
- evaluarea modului în care managementul instituțiilor a adoptat măsuri de limitare a riscurilor, a disfuncțiilor și abaterilor constatate în acțiunile de audit financiar desfășurate în anii precedenți;
- examinarea modului în care măsurile corective, dispuse prin deciziile emise în urma acțiunilor de audit financiar desfășurate în anii precedenți, au fost implementate de entitățile verificate, astfel încât să garanteze o bună gestiune financiară sub toate aspectele semnificative;
- evaluarea mediului de control pentru a identifica în ce măsură sistemele de audit și control intern reprezintă un proces dinamic, flexibil, capabil să gestioneze riscurile și să se adapteze modificărilor legislative cu incidență directă asupra comportamentului financiar al instituțiilor publice auditate;
- evaluarea capacității controlului intern/managerial de a utiliza o bază de informații adecvată, credibilă, oportună, actuală și accesibilă, necesară adoptării unor decizii optime în vederea administrării corecte a patrimoniului public.

Măsurile dispuse prin deciziile emise de Curtea de Conturi au contribuit în timp la îmbunătățirea calității gestiunii economico-financiare a unor entități verificate, în sensul în care fie nu au mai fost constatate abateri de la legalitate, fie aspectele constatate în activitatea acestor instituții, prin natura și contextul lor, s-au încadrat într-un nivel de rezonabilitate acceptabil, situat sub pragul de semnificație stabilit în conformitate cu standardele de audit.

În cazul unor instituții și autorități, în ultimii ani, situațiile financiare au înregistrat, în mod progresiv, o acuratețe îmbunătățită, ca urmare a măsurilor dispuse prin decizii de Curtea de Conturi și a recomandărilor formulate, concomitent cu disponibilitatea acestor autorități de a le pune în aplicare.

Acest context a determinat exprimarea unei **opinii nemodificate (fără rezerve)** pentru instituțiile și autoritățile publice ale căror situații financiare au fost reale și conforme cu legile și reglementările în vigoare, iar patrimoniul public și privat a fost corect gestionat de către conducătorii acestora, care au calitatea de ordonatori de credite. Pentru toate aceste entități au fost emise certificate de conformitate, în baza opiniei nemodificate exprimate de Curtea de Conturi. Entitățile care au primit certificat de conformitate ca urmare a prezentării situațiilor financiare fără denaturări semnificative, ai căror conducători au calitatea de **ordonatori principali de credite ai bugetului de stat**, sunt:

- **Administrația Prezidențială;**
- **Înalta Curte de Casație și Justiție;**
- **Consiliul Legislativ;**
- **Avocatul Poporului;**
- **Ministerul Public;**
- **Agencia Națională de Integritate;**

- *Serviciul Român de Informații;*
- *Serviciul de Informații Externe;*
- *Serviciul de Protecție și Pază;*
- *Serviciul de Telecomunicații Speciale;*
- *Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor;*
- *Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat;*
- *Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării;*
- *Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal;*
- *Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor;*
- *Academia Oamenilor de Știință din România.*

Au fost exprimate și *opinii cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte (opinie modificată)*, întrucât situațiile financiare au fost întocmite în conformitate cu cadrul general de raportare, prezentând însă unele denaturări care, analizate în mod individual și agregat, s-au aflat sub pragul de semnificație stabilit în conformitate cu standardele de audit ori au fost remediate în timpul misiunii de audit financiar.

Autoritățile și instituțiile publice ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, pentru care a fost emisă opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte, sunt:

- *Senatul României;*
- *Camera Deputaților;*
- *Consiliul Național al Audiovizualului;*
- *Ministerul Justiției;*
- *Ministerul Apărării Naționale;*
- *Ministerul Afacerilor Interne;*
- *Ministerul Finanțelor Publice (pentru Contul general anual de execuție a bugetului de stat și Contul general anual al datoriei publice);*
- *Academia Română;*
- *Agenția Națională de Presă AGERPRES;*
- *Societatea Română de Radiodifuziune;*
- *Autoritatea Electorală Permanentă;*
- *Consiliul Superior al Magistraturii;*
- *Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.*

Totuși, la unele dintre instituțiile/autoritățile publice auditate s-au constatat abateri de la cadrul de reglementare legală, nereguli în gestionarea patrimoniului sau nerespectarea principiilor de eficiență, economicitate și eficacitate, care au afectat acuratețea datelor din situațiile financiare, astfel încât opinia exprimată a fost ***opinie contrară***.

Principalele ***observații ale Curții de Conturi la ordonatorii de credite pentru care a fost emisă opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte și opinie contrară***, precum și cele mai importante recomandări formulate sunt prezentate sintetic, în continuare, pentru fiecare dintre acestea.

SENATUL ROMÂNIEI

Potrivit prevederilor Constituției, ***Senatul***, alături de *Camera Deputaților*, formează cele două Camere ale *Parlamentului*, organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării.

Senatul își aprobă bugetul propriu înaintea dezbaterii bugetului de stat și îl înaintează Guvernului în vederea includerii acestuia în bugetul de stat. În structura Senatului funcționează departamente, direcții generale, direcții, servicii și birouri, precum și *Centrul de organizare și promovare evenimente (COPE)*, finanțat din venituri proprii.

Organizarea și funcționarea serviciilor Senatului sunt prevăzute în regulamentul propriu aprobat prin hotărâre a Senatului.

Activitatea serviciilor Senatului este coordonată de secretarul general, care are calitatea de ordonator principal de credite și răspunde în fața Senatului și a Biroului permanent de modul în care își îndeplinește atribuțiile, în vederea asigurării bunei funcționări a serviciilor Senatului.

În subordinea Senatului României este organizat și funcționează **Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989 (IRRD)**, al cărui conducător are calitatea de ordonator terțiar de credite, finanțat din subvenții de la bugetul de stat și din venituri proprii.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	104.716	109.704	106.789	101,98	97,34
Autorități publice și acțiuni externe	104.716	109.704	106.789	101,98	97,34
Cheltuieli - buget de stat	104.166	109.154	106.432	102,18	97,51
Autorități publice și acțiuni externe	104.166	109.154	106.432	102,18	97,51
Total cheltuieli din venituri proprii	550	550	357	64,91	64,91
Autorități publice și acțiuni externe	550	550	357	64,91	64,91

Observațiile Curții de Conturi:

În anul 2015, prin aprobarea OUG nr. 86/2014 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, au fost stabilite drepturile salariale ale personalului din cadrul serviciilor funcționale ale Senatului, inclusiv ale secretarului general și secretarului general adjunct.

Nu s-a avut însă în vedere faptul că cele două funcții sunt de demnitate publică, a căror salarizare este reglementată de Legea nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, dar reprezintă și funcții publice parlamentare, a căror salarizare este reglementată de Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar.

Ulterior misiunii de audit financiar a intrat în vigoare OUG nr. 43/31.08.2016, în care, la art. V, se precizează: *În cuprinsul art. 17 alin. (2) din OUG nr. 86/2014 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, [...] prin sintagma „se stabilește la nivelul de salarizare maxim aflat în plată aferent funcțiilor din cadrul aparatului de lucru al Guvernului” se înțelege aplicarea aceleiași procent de creștere salarială pentru toate funcțiile, corespunzător nivelului maxim aflat în plată în cadrul aparatului de lucru al Guvernului, cu excepția funcțiilor de demnitate publică, inspector guvernamental, consilier pentru afaceri europene și manager public.*

În aceste condiții se impune stabilirea statutului funcțiilor de secretar general și secretar general adjunct, în contextul în care acestea se regăsesc și în categoria funcțiilor publice parlamentare conform Legii nr. 7/2006, dar și în categoria funcțiilor de demnitate publică numite, conform Legii nr. 284/2010, Senatul României acordând acestor funcții, până la data auditului, toate drepturile salariale aferente ambelor categorii.

Reprezentanții Senatului României au considerat că au aplicat în mod corect prevederile legale în vederea stabilirii nivelului de salarizare pentru funcțiile de secretar general și secretar general adjunct, contestând decizia emisă.

Pe lângă acest aspect au fost constatate și unele neconformități cu cadrul legal în legătură cu:

- aplicarea necorespunzătoare a principiului contabilității de angajamente la înregistrarea cheltuielilor cu diurna senatorilor, acordată pentru prezența la ședințele Senatului și pentru deplasarea în teritoriu, aferente lunilor noiembrie și decembrie 2015;
- nelichidarea unor datorii, în sumă de 92 mii lei, cum sunt: salarii neridicate, garanții de participare la licitații și garanții de bună execuție, care au depășit termenul legal de prescripție;
- actualizarea unor proceduri operaționale;
- efectuarea inventarierii patrimoniului fără a asigura deplina concordanță dintre evidența contabilă și listele de inventariere;
- nevalorificarea bunurilor casate în anul anterior.

Măsuri luate de entitate:

- corectarea înregistrărilor contabile privind modul de evidențiere a cheltuielilor cu diurna, asigurându-se respectarea principiului contabilității de angajamente;
- au fost lichidate datoriile, o parte a acestora fiind restituită creditorilor, iar altă parte fiind virată la bugetul de stat;
- au fost clarificate neconcordanțele constatate în cadrul procesului de inventariere a patrimoniului.

Recomandări:

- aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 17 alin. (2) din OUG nr. 86/2014, modificat prin art. III din Legea nr. 293/2015, clarificat după intrarea în vigoare a prevederilor art. V din OUG nr. 43/2016 și, totodată, stabilirea statutului legal al funcțiilor de secretar general și secretar general adjunct și a drepturilor salariale legal cuvenite;
- actualizarea și aplicarea procedurilor interne astfel încât să se asigure reflectarea reală și exactă în situațiile financiare a operațiunilor privind indemnizațiile de delegare ale personalului instituției;

- ☞ analiza elementelor de natura datoriilor cu ocazia inventarierii anuale a patrimoniului, precum și lichidarea datoriilor cu termenul legal de prescripție depășit;
- ☞ revizuirea procedurii de efectuare a inventarierii patrimoniului și a procedurii privind scoaterea din funcțiune a mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar al contului de execuție și al bilanțului contabil, încheiate pentru exercițiul bugetar 2015, a fost exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, având în vedere că, în ansamblul lor, situațiile financiare au fost întocmite cu respectarea cadrului general de raportare, iar deficiențele constatate nu au afectat în mod semnificativ realitatea și exactitatea acestora.

Pentru înlăturarea abaterilor, Curtea de Conturi a emis decizie pentru înlăturarea neregulilor din activitatea financiar-contabilă, la care Senatul României a depus contestație, admisă parțial, având în vedere modificările legislative apărute între timp.

Follow-up

Măsurile dispuse ca urmare a acțiunii de audit financiar desfășurate în anul 2015 au fost implementate integral, ceea ce a avut impact direct asupra îmbunătățirii activității entității, deoarece:

- s-au analizat elementele de natura creanțelor cu ocazia inventarierii anuale, în vederea lichidării acestora;
- s-a efectuat o analiză de specialitate în domeniul juridic, în ceea ce privește prescripția unui debit în sumă de 11 mii lei, care să permită stabilirea modalității de acțiune în vederea recuperării acestuia;
- a fost organizat un sistem de monitorizare a realizării programului de achiziții publice, astfel încât pe parcursul anului să poată fi urmărită respectarea principiului transparenței, prin utilizarea mijloacelor electronice pentru aplicarea procedurilor de atribuire și pentru realizarea achizițiilor directe.

La Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989, ordonator terțiar de credite din subordinea Senatului, în urma misiunii de audit financiar asupra situațiilor financiare întocmite pentru exercițiul bugetar al anului 2015, nu au fost constatate aspecte semnificative care, prin natură și conținut, să influențeze acuratețea datelor reflectate în situațiile financiare, fapt pentru care a fost exprimată **opinie nemodificată**, și a fost emis **certificat de conformitate**.

CAMERA DEPUTAȚILOR

Organizarea și funcționarea serviciilor **Camerei Deputaților** sunt stabilite prin regulament propriu, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 31/2006, republicată. În structura organizatorică a Camerei Deputaților sunt incluse departamente funcționale, care asigură desfășurarea, în condiții optime, a activității parlamentare.

Serviciile acestui for legislativ sunt conduse de secretarul general al Camerei Deputaților, ordonator principal de credite, care asigură condițiile organizatorice, materiale și asistența de specialitate pentru pregătirea și desfășurarea activității parlamentare, la sediul acesteia și în circumscripțiile electorale, funcționarea *Centrului Internațional de Conferințe*, precum și administrarea clădirii și a terenului aferent Palatului Parlamentului. În subordinea Camerei Deputaților funcționează ordonatorul terțiar de credite **Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO)**.

Camera Deputaților își aprobă bugetul propriu înaintea dezbaterii bugetului de stat și îl înaintează Guvernului în vederea includerii acestuia în bugetul de stat. Finanțarea cheltuielilor Camerei Deputaților se asigură de la bugetul de stat, instituția realizând și venituri proprii prin *Centrul Internațional de Conferințe*, structură în cadrul Camerei Deputaților.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	241.754	247.894	234.695	97,08	94,68
Autorități publice și acțiuni externe	241.554	247.744	234.632	97,13	94,71
Asigurări și asistență socială	200	150	63	31,50	42,00
Cheltuieli - buget de stat	224.045	230.185	225.286	100,55	97,87
Autorități publice și acțiuni externe	223.945	230.135	225.251	100,58	97,88
Asigurări și asistență socială	100	50	35	35,00	70,00
Total cheltuieli din venituri proprii	17.709	17.709	9.409	53,13	53,13
Autorități publice și acțiuni externe	17.609	17.609	9.381	53,27	53,27
Asigurări și asistență socială	100	100	28	28,00	28,00

Observațiile Curții de Conturi:

- în anul 2015, prin aprobarea OUG nr. 86/2014 *privind stabilirea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, au fost stabilite drepturile salariale ale personalului din cadrul serviciilor funcționale ale Camerei Deputaților, inclusiv ale secretarului general și secretarului general adjunct.

Nu s-a avut însă în vedere faptul că cele două funcții sunt de demnitate publică, a căror salarizare este reglementată de Legea nr. 284/2010 *privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice*, dar reprezintă și funcții publice parlamentare, a căror salarizare este reglementată de Legea nr. 7/2006 *privind statutul funcționarului public parlamentar*.

Ulterior misiunii de audit financiar a intrat în vigoare OUG nr. 43/31.08.2016, în care, la art. V, se precizează: *În cuprinsul art. 17 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 86/2014 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, [...] prin sintagma „se stabilește la nivelul de salarizare maxim aflat în plată aferent funcțiilor din cadrul aparatului de lucru al Guvernului” se înțelege aplicarea aceluiași procent de creștere salarială pentru toate funcțiile, corespunzător nivelului maxim aflat în plată în cadrul aparatului de lucru al Guvernului, cu excepția funcțiilor de demnitate publică, inspector guvernamental, consilier pentru afaceri europene și manager public.*

În aceste condiții, se impune stabilirea statutului funcțiilor de secretar general și secretar general adjunct, în contextul în care acestea se regăsesc și în categoria funcțiilor publice parlamentare conform Legii nr. 7/2006, dar și în categoria funcțiilor de demnitate publică numite, conform Legii nr. 284/2010, Camera Deputaților acordând acestor funcții, până la data auditului, toate drepturile salariale aferente ambelor categorii.

Reprezentanții Camerei Deputaților au considerat că au aplicat în mod corect prevederile legale în vederea stabilirii nivelului de salarizare pentru funcțiile de secretar general și secretar general adjunct, contestând decizia emisă.

Recomandare:

- Aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 17 alin. (2) din OUG nr. 86/2014, modificat prin art. III din Legea nr. 293/2015, clarificat după intrarea în vigoare a prevederilor art. V din OUG nr. 43/2016 și stabilirea statutului legal al funcțiilor de secretar general și secretar general adjunct și a drepturilor salariale legal cuvenite.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar al contului de execuție și al bilanțului contabil, încheiate pentru exercițiul bugetar 2015, a fost exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, având în vedere că, în ansamblul lor, situațiile financiare au fost întocmite cu respectarea cadrului general de raportare, iar deficiențele constatate nu au afectat în mod semnificativ realitatea și exactitatea acestora.

Pentru înlăturarea abaterilor, Curtea de Conturi a emis decizie pentru înlăturarea neregulilor din activitatea financiar-contabilă, la care Camera Deputaților a depus contestație, admisă parțial, având în vedere modificările legislative apărute între timp.

La Institutul Român pentru Drepturile Omului, ordonator terțiar de credite, finanțat din bugetul Camerei Deputaților

Observațiile Curții de Conturi:

- efectuarea unor plăți reprezentând contravaloarea taxelor locale, a amortizării și a cheltuielilor indirecte, incluse în chiria aferentă spațiului în care funcționează entitatea auditată, în lipsa unor documente care să certifice exactitatea sumelor datorate.

În anul 2015, IRDO a plătit, în mod eronat, o parte din contravaloarea costului închirierii (taxă teren, amortizare clădire și cheltuieli indirecte) pentru folosința temporară a spațiului atribuit de RA – APPS în vederea desfășurării activității IRDO, cost majorat prin includerea amortizării lunare a valorii reevaluate a imobilului proprietate privată a statului, fără ca acesta să dețină documentele justificative necesare;

- au fost încadrate eronat în clasificția economică cheltuielile de deplasare;
- au fost calculate eronat unele drepturi salariale;
- unele proceduri operaționale nu au fost elaborate, iar altele nu au fost revizuite.

Măsuri luate de entitate:

- entitatea a procedat la determinarea realității sumelor datorate drept chirie pentru spațiul ocupat și a recuperat suma de 79 mii lei, pe care a virat-o la bugetul de stat;
- au fost corectate drepturile salariale eronat stabilite;
- a fost elaborată *Procedura operațională privind Codul de conduită etică și deontologie profesională pentru personalul IRDO ediția I* și a fost actualizată *Procedura operațională privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu*.

Recomandare:

Elaborarea tuturor procedurilor operaționale pentru activitățile specifice, revizuirea celor existente în funcție de modificările apărute și aplicarea acestora pentru a asigura reflectarea reală și exactă a operațiunilor în bilanțul contabil și în contul de execuție bugetară.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar a fost exprimată o **opinie contrară**, motivată de efectele neregulilor constatate asupra situațiilor financiare, care, în ansamblul lor, nu prezintă fidel performanța financiară a IRDO la data de 31.12.2015 și celelalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată.

Având în vedere că toate deficiențele constatate au fost remediate în timpul acțiunii de audit financiar, auditorul public extern a apreciat că nu se impune emiterea unei decizii.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională din România, activitatea sa fiind reglementată în Constituția României și prin Legea nr. 47/1992 *privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale*, republicată.

Curtea Constituțională are în componență un număr de 9 judecători, numiți pentru un mandat de 9 ani. Secretarul general are calitate de ordonator principal de credite, își desfășoară activitatea sub conducerea președintelui Curții Constituționale și asigură pregătirea, organizarea și coordonarea activităților din cadrul Secretariatului General, ale cărui atribuții sunt stabilite prin *Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale*.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli - buget de stat	14.813	15.888	15.629	105,51	98,37
Autorități publice și acțiuni externe	14.813	15.888	15.629	105,51	98,37

Observațiile Curții de Conturi:

În anul 2015, Curtea Constituțională a procedat la majorarea salariilor de bază ale personalului contractual, prin similitudine cu personalul din aparatul Parlamentului, în baza prevederilor Legii nr. 124/2000 *privind structura personalului din cadrul Curții Constituționale*. Majorarea salariilor de bază s-a efectuat prin aplicarea prevederilor art. 17 alin. (2) din OUG nr. 86/2014, modificat prin art. III din Legea nr. 293/2015, conform căroră: „salarizarea personalului din cadrul Administrației Prezidențiale, serviciilor Parlamentului și aparatului de lucru al Guvernului se stabilește la nivelul de salarizare maxim aflat în plată aferent funcțiilor din cadrul aparatului de lucru al Guvernului”.

Curtea Constituțională a procedat în mod similar cu Senatul României și Camera Deputaților, stabilind salariile personalului contractual fără respectarea în totalitate a prevederilor legale menționate.

După încheierea raportului de audit financiar, prin care s-a formulat recomandarea ca entitatea să ia măsuri care să asigure aplicarea întocmai a art. 17 alin. (2) din OUG nr. 86/2014, prevederile acestui articol au fost clarificate prin dispozițiile art. V din OUG nr. 43/2016, astfel: „În cuprinsul art. 17 alin. (2) din OUG nr. 86/2014 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, [...] prin sintagma „se stabilește la nivelul de salarizare maxim aflat în plată aferent funcțiilor din cadrul aparatului de lucru al Guvernului” se înțelege aplicarea aceluiași procent de creștere salarială pentru toate funcțiile, corespunzător nivelului maxim aflat în plată în cadrul aparatului de lucru al Guvernului, cu excepția funcțiilor de demnitate publică, inspector guvernamental, consilier pentru afaceri europene și manager public”.

Reprezentanții Curții Constituționale au susținut legalitatea modului de stabilire a salariilor personalului contractual, dar, cu toate acestea, a comunicat Curții de Conturi că va lua în considerare recomandarea formulată, care s-a referit la aplicarea corectă a prevederilor art. 17 alin. (2) din OUG nr. 86/2014, modificat prin art. III din Legea nr. 293/2015, clarificat de art. V din OUG nr. 43/2016.

Curtea Constituțională și-a însușit recomandarea Curții de Conturi și se află în etapa de implementare.

Follow-up

Măsurile dispuse ca urmare a auditului financiar efectuat pentru exercițiul bugetar al anului 2014 au fost implementate cu excepția celei vizând finalizarea demersurilor pentru înscrierea imobilelor achiziționate din credite bugetare în domeniul public al statului, imobilele care intrau sub incidența măsurii reprezentând apartamente cu destinația de locuințe, achiziționate din credite bugetare.

Din cauza dificultăților întâlnite pe parcurs, referitoare la inițierea și avizarea proiectului de hotărâre de guvern, precum și a apariției unor noi elemente care impuneau clarificarea statutului juridic a două imobile (dacă sunt sau nu de utilitate publică),

Curtea Constituțională a solicitat în mod repetat prelungiri ale termenului de ducere la îndeplinire a măsurii dispuse, ultima decizie fixând ca termen data de 30.09.2016.

Recent, Curtea Constituțională a transmis Curții de Conturi un răspuns din care rezultă că, pe baza unor puncte de vedere emise de Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor Publice și Secretariatul General al Guvernului, s-a stabilit că Plenul Curții Constituționale are competența să decidă regimul juridic al celor două imobile și, ulterior, să se facă demersurile pentru includerea acestora fie în domeniul public, fie în domeniul privat al statului.

CONSILIUL CONCURENȚEI

Consiliul Concurenței este o autoritate administrativă autonomă care își exercită atribuțiile potrivit prevederilor Legii concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare. În calitate de autoritate națională de concurență, instituția pune în aplicare și asigură respectarea prevederilor naționale și comunitare în domeniul concurenței. În același timp, Consiliul Concurenței are rolul de autoritate națională de contact, în domeniul ajutorului de stat, între Comisia Europeană, pe de o parte, și instituțiile publice, furnizorii și beneficiarii de ajutor de stat, pe de altă parte.

În structura Consiliului Concurenței funcționează un secretariat general condus de un secretar general, iar în teritoriu funcționează 40 de inspectorate teritoriale coordonate de Direcția Teritorială.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli - buget de stat	53.242	53.594	52.623	98,84	98,19
Autorități publice și acțiuni externe	53.242	53.594	52.623	98,84	98,19

Observațiile Curții de Conturi:

În urma auditului financiar desfășurat la Consiliul Concurenței au fost constatate nereguli referitoare la modul de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor publice, precum și la calitatea gestiunii economico-financiare, și anume:

- efectuarea de cheltuieli pentru prestări de servicii ocazionate de organizarea unor seminarii/conferințe și acțiuni de promovare fără o fundamentare prealabilă a valorii serviciilor achiziționate, ceea ce a condus într-unul din cazuri la decontarea unor astfel de cheltuieli fără asigurarea corespondenței între serviciile facturate și cele contractate;
- nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente în evidențierea unor venituri și cheltuieli;
- neorganizarea evidenței analitice a veniturilor din taxele de autorizare a concentrărilor economice;
- gestionarea necorespunzătoare a patrimoniului, ca urmare a neinventarierei bunurilor aflate la terți și nerespectării conținutului listelor de inventariere;
- nu au fost înregistrate în categoria materialelor de natura obiectelor de inventar activele fixe amortizate integral care aparțin domeniului privat al statului sau proprietății private a instituției și care au valoare mai mică decât limita stabilită prin hotărâre a Guvernului, valoarea acesteia fiind de 306 mii lei;
- emiterea de documente de încasare (chitanțe) de către salariați fără atribuții în acest sens;
- plata contravalorii unor prestări de servicii, fără existența proceselor-verbale de recepție care confirmă realitatea serviciilor prestate.

Măsuri luate de entitate:

- corectarea modului de înregistrare a taxelor de autorizare a concentrărilor economice și organizarea evidenței analitice a acestora;
- întocmirea documentelor care atestă existența bunurilor aflate la terți;
- lansarea procesului de revizuire și actualizare a procedurii privind inventarierea bunurilor aflate în patrimoniul Consiliului Concurenței;
- desemnarea unei persoane în vederea delegării atribuțiilor casierului pe perioada absenței temporare a acestuia.

Recomandări:

- fundamentarea corectă a cheltuielilor necesare organizării seminariilor, conferințelor și revizuirea procedurii de estimare a valorii achizițiilor pentru astfel de servicii;
- reanalizarea documentelor prezentate de prestatorul serviciilor de organizare a seminariilor sau conferințelor în scopul asigurării corespondenței dintre serviciile contractate și cele facturate și corectarea erorilor și/sau, după caz, recuperarea contravalorii serviciilor decontate fără a fi contractate, de la persoanele responsabile;

- ☞ completarea procedurii privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor și aplicarea riguroasă a acesteia, astfel încât decontarea serviciilor achiziționate, inclusiv a celor reprezentând organizare de seminarii și conferințe, să aibă loc numai în condițiile asigurării realității dintre serviciile facturate comparativ cu cele contractate, pe baza documentelor justificative și exactitatea sumelor datorate;
- ☞ finalizarea procesului de revizuire a procedurii operaționale privind inventarierea patrimoniului.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar a fost exprimată o **opinie contrară**, motivată de efectele neregulilor constatate asupra situațiilor financiare, care, în ansamblul lor, nu prezintă fidel informațiile financiare la data de 31.12.2015.

Pentru înlăturarea neregulilor din activitatea financiar-contabilă urmează să fie emisă decizie.

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII

Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității (CNSAS) este autoritate publică finanțată integral de la bugetul de stat și aflată sub controlul Parlamentului.

CNSAS este organizat și funcționează potrivit prevederilor OUG nr. 24/2008 *privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității*, cu modificările și completările ulterioare și ale Regulamentului de organizare și funcționare a CNSAS. Este condus de un Colegiu compus din 11 membri, acesta constituindu-și aparatul propriu, alcătuit din funcționari publici și personal contractual.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli - buget de stat	11.926	13.676	13.515	113,32	98,82
Autorități publice și acțiuni externe	11.926	13.676	13.515	113,32	98,82

Observațiile Curții de Conturi:

- ☉ nu au fost înregistrate în categoria materialelor de natura obiectelor de inventar activele fixe amortizate integral care aparțin domeniului privat al statului sau proprietății private a instituției și care au valoare mai mică decât limita stabilită prin hotărâre a Guvernului, valoarea acesteia fiind de 419 mii lei;
- ☉ calculul eronat al unor drepturi de natură salarială, prin acordarea unor drepturi salariale necuvenite;
- ☉ efectuarea unor plăți reprezentând contravaloarea serviciilor de tipărire a publicației „Caietele CNSAS”, fără întocmirea documentelor justificative care să ateste realitatea serviciilor prestate (procese-verbale de recepție, note de recepție etc.), neexistând proceduri privind modul de elaborare, distribuire și valorificare a publicației;
- ☉ existența unor abateri care au făcut obiectul unor măsuri dispuse prin decizii în anii precedenți și care au caracter de continuitate, ca de exemplu:
 - nu au fost înregistrate în contabilitatea entității unele datorii și creanțe, rezultate din litigii pierdute/câștigate;
 - nu s-a actualizat valoarea imobilului în care își are sediul arhivei din Popești-Leordeni, supus procesului de reevaluare, în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
 - nu au fost clarificate unele sume înregistrate în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”;
 - nu s-a recuperat un debit în sumă de 162 mii lei, existent în evidențele contabile ale CNSAS încă din anul 2005, constituit pe seama unui operator economic. Între timp, debitul a fost diminuat la suma de 143 mii lei ca urmare a justificării unor cheltuieli. Ca urmare a Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin care s-a respins definitiv și irevocabil acțiunea formulată de CNSAS împotriva Deciziei Curții de Conturi, instituția s-a îndreptat în justiție împotriva foștilor angajați considerați răspunzători pentru prejudiciul produs, acțiunea fiind pe rolul instanțelor de judecată.

Măsuri luate de entitate:

- au fost recuperate drepturile salariale acordate în plus, identificate de echipa de audit pe eșantionul selectat;
- a fost înregistrată în evidența contabilă contravaloarea publicației „Caietele CNSAS”;
- prin Ordin al Președintelui Colegiului CNSAS au fost delegate atribuțiile de casier pe perioada în care acesta lipsește, indiferent de motiv.

Recomandări:

- ☞ înregistrarea ca obiecte de inventar a activelor fixe corporale amortizate integral și care au o valoare mai mică decât limita stabilită prin hotărâre a Guvernului, aparținând domeniului privat al statului sau proprietății private a instituției;
- ☞ întocmirea de către entitatea auditată a procedurii privind modul de întocmire, distribuire și valorificare, a publicației „Caietele CNSAS”.

Opinia de audit

Având în vedere erorile financiar-contabile constatate care afectează realitatea informațiilor din situațiile financiare la data de 31.12.2015 s-a exprimat **opinie contrară**.

Pentru înlăturarea neregulilor constatate a fost emisă decizie, măsurile fiind în curs de implementare.

Follow-up

Pentru măsura privind *Finalizarea demersurilor în vederea realizării recepției, pentru lucrarea de compartimentare spații interioare sediu central, executată în anul 2009, dispusă prin decizia emisă în anul 2014*, entitatea a întreprins unele demersuri până la data de 31.12.2015, cât și ulterior acestui termen, dar recepția lucrărilor de compartimentare spații interioare sediu central nu a fost finalizată, situație în care, a fost emisă o nouă decizie de prelungire a termenului.

Ca urmare a auditului financiar efectuat în anul 2015, au fost implementate măsuri concretizate în:

- atribuirea codurilor/numerelor de inventar, în mod individual, pentru identificarea tuturor bunurilor aflate în patrimoniu (mijloace fixe și obiecte de inventar), identificarea și reflectarea corectă a bunurilor din patrimoniu în documentele de inventariere și în evidența contabilă a instituției;
- s-a evaluat, prin compartimentul de audit intern, cu ocazia următoarei operațiuni de scoatere din funcțiune a mijloacelor fixe, de scoatere din uz a materialelor de natura obiectelor de inventar sau declasare a bunurilor materiale, precum și de valorificare a bunurilor scoase din folosință, modul de aplicare a procedurii specifice acestor activități;
- au fost înregistrate în contabilitatea entității datorile rezultate din procesele pierdute irevocabil în instanță, în conformitate cu legislația în vigoare și a fost stabilit circuitul documentelor, astfel încât să se evite pe viitor apariția unor erori.

Pentru unele măsuri, Curtea de Conturi a prorogat termenul de implementare a măsurilor dispuse, deoarece operațiunile se află în derulare. Aceste măsuri fac referire la:

- actualizarea valorilor bunurilor aflate în proprietatea publică a statului în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
- recuperarea prejudiciului de 179 mii lei, în termenul legal de prescripții prin stabilirea răspunderii juridice și evidențierea în contabilitate;
- recuperarea sumelor reprezentând minusuri la inventar și corectarea soldului contului „Decontări din operații în curs de clarificare”, unde sunt evidențiate în mod eronat.

Există însă și măsuri neimplementate de entitate cu privire la verificarea evidenței analitice a mijloacelor fixe aflate în patrimoniul entității, respectiv a duratei normale de funcționare, exprimată în ani și a clasificării pe grupe sau subgrupe, în conformitate cu *Catalogul privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe*, prevăzut de HG nr. 2139/2004, cu consecințe în calculul amortizării pentru cele din domeniul privat.

Pentru unele măsuri a fost prelungit termenul fixat inițial, deoarece măsurile vizând recuperarea prejudiciilor și înlăturarea neregulilor din activitatea financiar-contabilă au scos în evidență următoarele:

- au fost finalizate demersurile legale pentru actualizarea valorii de inventar a clădirii și terenului aferent CNSAS, în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
- efectuarea demersurilor pentru recuperarea prejudiciului în sumă de 179 mii lei, în termenul legal de prescripție, în deplină concordanță cu prevederile legale referitoare la stabilirea răspunderii juridice, precum și înregistrarea acestei sume în evidențele contabile, conform reglementărilor legale;
- actualizarea valorii bunurilor aflate în proprietatea publică a statului, ca urmare a procesului de reevaluare, în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, este în curs de derulare, fapt pentru care Curtea de Conturi a acordat un nou termen;
- recuperarea în termenul legal de prescripție a sumelor reprezentând minusuri de inventar, evidențiate și menținute în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”.

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI

Consiliul Național al Audiovizualului (CNA) este autoritate publică autonomă sub control parlamentar și garantul interesului public în domeniul comunicării audiovizuale, fiind în același timp autoritatea unică de reglementare în domeniul serviciilor media audiovizuale, în condițiile și cu respectarea prevederilor *Legii nr. 504/2002 – Legea audiovizualului*, republicată.

Controlul exercitat de Consiliu asupra conținutului serviciilor de programe oferite de furnizorii de servicii media audiovizuale și asupra ofertei de servicii de programe asigurate de distribuitorii de servicii se realizează, de regulă, periodic și ori de câte ori Consiliul consideră că este necesar sau primește o plângere cu privire la nerespectarea de către furnizor a prevederilor legale, a normelor de reglementare în domeniu ori a obligațiilor înscrise în licența audiovizuală.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	8.535	8.347	8.274	96,94	99,13
Autorități publice și acțiuni externe	8.535	8.347	8.274	96,94	99,13

Observațiile Curții de Conturi:

- nu a fost respectat principiul contabilității pe bază de angajamente, potrivit căruia efectele tranzacțiilor și ale altor evenimente sunt recunoscute atunci când tranzacțiile se produc, întrucât în contul de execuție încheiat la 31.12.2015, au fost evidențiate cheltuieli corespunzătoare facturilor aferente lunii decembrie 2014;
- s-au menținut nejustificat în categoria activelor fixe unele materiale de natura obiectelor de inventar, în valoare de 303 mii lei.

Opinia de audit

Echipa de audit a formulat o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către CNA la data de 31.12.2015, deoarece valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate se situează peste pragul de semnificație stabilit în etapa de planificare a misiunii de audit financiar, iar cea mai mare parte a neregulilor constatate a fost remediată în timpul misiunii de audit.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, s-a emis decizie, prin care s-au dispus mai multe măsuri pentru înlăturarea neregulilor constatate.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Secretariatul General al Guvernului (SGG) funcționează ca instituție publică cu personalitate juridică în subordinea prim-ministrului, având rolul de a asigura derularea operațiunilor tehnice aferente actului de guvernare, rezolvarea problemelor organizatorice, juridice, economice și tehnice ale activității Guvernului și ale prim-ministrului, reprezentarea Guvernului și a prim-ministrului în fața instanțelor judecătorești. Organizarea și funcționarea SGG sunt stabilite prin *HG nr. 405/2007, privind funcționarea SGG*, cu modificările și completările ulterioare.

Entitățile publice finanțate prin bugetul SGG sau aflate în coordonarea acestuia, în anul 2015, sunt următoarele:

Entități publice finanțate prin bugetul SGG

- Entități fără personalitate juridică, în cadrul aparatului de lucru al Guvernului:
 - Cancelaria prim-ministrului;
 - Aparatul propriu de lucru al viceprim-ministrului;
 - Corpul de Control al prim-ministrului;
 - Departamentul pentru Relații Interetnice, coordonat de secretarul general al Guvernului.
- Entități cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, ordonatori secundari de credite:
 - Agenția Națională pentru Cadastru și Publicitate Imobiliară;
 - Institutul Național de Statistică;
 - Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc.
- Entități cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, ordonatori terțiari de credite:

- Agenția Domeniilor Statului;
 - Agenția Națională Anti-Doping;
 - Agenția Națională pentru Resurse Minerale;
 - Agenția Națională pentru Romi;
 - Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice;
 - Centrul Național de Cultură a Romilor - ROMANO KHER;
 - Comisia Națională pentru Acreditarea Spitalelor;
 - Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare;
 - Departamentul pentru Relația cu Parlamentul;
 - Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc;
 - Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale;
 - Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat;
 - Secretariatul de Stat pentru Culte.
- Entități cu personalitate juridică, în coordonarea prim-ministrului, ordonatori terțiari de credite:
- Departamentul pentru Lupta Antifraudă;
 - Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”.

Entități publice aflate în coordonarea SGG în anul 2015, în legătură cu care acesta a exercitat drepturile și a îndeplinit obligațiile ce decurg din calitatea de acționar al statului:

- Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” - SA;
- Societatea Națională de Transport Gaze Naturale „Transgaz” - SA Mediaș;
- Regia Autonomă „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat” – sub autoritatea SGG;
- Regia Autonomă „Monitorul Oficial”.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	897.614	965.342	917.839	102,25	95,08
Autorități publice și acțiuni externe	394.285	319.615	291.168	73,85	91,10
Învățământ	2.555	2.165	2.158	84,46	99,68
Cultură, recreere și religie	474.050	597.143	591.260	124,73	99,01
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	14.701	30.126	20.352	138,44	67,56
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	12.023	16.293	12.901	107,30	79,18
Cheltuieli - buget de stat	886.662	943.492	907.230	102,32	96,16
Autorități publice și acțiuni externe	383.333	306.770	284.805	74,30	92,84
Învățământ	2.555	2.165	2.158	84,46	99,68
Cultură, recreere și religie	474.050	597.143	591.260	124,73	99,01
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	14.701	21.121	16.106	109,56	76,26
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	12.023	16.293	12.901	107,30	79,18
Fonduri externe nerambursabile	9.589	20.668	9.964	103,91	48,21
Autorități publice și acțiuni externe	9.589	11.663	5.718	59,63	49,03
Acțiuni generale economice comerciale și de muncă	0	9.005	4.246	0,00	47,15
Total cheltuieli din venituri proprii	1.363	1.182	645	47,32	54,57
Autorități publice și acțiuni externe	1.363	1.182	645	47,32	54,57

Observațiile Curții de Conturi:

- în bilanțul contabil întocmit la 31.12.2015 a fost reflectată valoarea unor obiecte de patrimoniu ca și obiecte de inventar care nu au fost evaluate la valoarea justă (tablouri și statuete);
- a fost transmis cu titlu gratuit către RAAPPS Sucursala Transport Bucureștii Noi (STBN) un număr de 29 de autoturisme, din patrimoniul Secretariatului General al Guvernului, doar în baza unor procese-verbale încheiate între cele două entități, prin reprezentanții legali ai acestora;

Potrivit prevederilor legale în vigoare pot fi transmise fără plată orice fel de bunuri aflate în stare de funcționare, indiferent de durata de folosință, dacă acestea nu mai sunt necesare instituției publice care le are în administrare, dar care pot fi folosite în continuare de altă instituție publică. Transmiterea, fără plată, de la o instituție publică la o altă instituție publică, se va face pe bază de proces-verbal de predare-preluare, aprobat de ordonatorul principal de credite al instituției publice care a solicitat să îi fie transmis bunul respectiv, precum și de ordonatorul de credite care îl are în administrare.

- s-au plătit drepturi salariale unui salariat peste nivelul de salarizare propriu al SGG, ca urmare a detașării din cadrul altei instituții publice. Deși conducerea SGG a susținut faptul că detașarea s-a realizat în interesul instituției în scopul dobândirii unor cunoștințe referitoare la gestionarea fondurilor europene, în opinia Curții de Conturi, argumentele SGG nu sunt temeinice, întrucât nu se poate dovedi acest interes în condițiile în care salariatul în cauză și-a desfășurat activitatea într-o altă entitate și numai într-o singură zi;

- s-au plătit drepturi salariale de natura indemnizațiilor pentru concediul de odihnă neefectuat, în condițiile în care salariații nu și-au încetat activitatea în cadrul instituției, aceasta fiind singura situație în care legea prevede plata.

Conducerea SGG a apreciat că s-au plătit legal indemnizațiile pentru concediul neefectuat, deoarece a existat încetarea contractului individual de muncă, însă în realitate nu s-a produs o încetare a raporturilor de muncă, întrucât, concomitent, s-a încheiat un alt contract de muncă. De fapt, a avut loc doar o modificare a contractului de muncă existent, ceea ce ar fi presupus amendarea clauzelor contractuale și nu încetarea efectivă a contractului;

- s-au plătit drepturi salariale peste nivelul prevăzut de art.17(2) din OUG nr. 86/2014, pentru unele funcții, depășind nivelul maxim de salarizare aflat în plată în cadrul aparatului de lucru al Guvernului. Referitor la această abatere, conducerea SGG a considerat că implementarea recomandării Curții de Conturi va genera o serie de litigii cu proprii salariați, generând cheltuieli de la bugetul de stat.

Ulterior misiunii de audit financiar a intrat în vigoare OUG nr. 43/2016, în care, la art. V, se precizează: *În cuprinsul art. 17 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 86/2014 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, [...] prin sintagma „se stabilește la nivelul de salarizare maxim aflat în plată, aferent funcțiilor din cadrul aparatului de lucru al Guvernului” se înțelege aplicarea aceluiași procent de creștere salarială pentru toate funcțiile, corespunzător nivelului maxim aflat în plată în cadrul aparatului de lucru al Guvernului, cu excepția funcțiilor de demnitate publică, inspector guvernamental, consilier pentru afaceri europene și manager public;*

- s-au acordat drepturi salariale care au creat inechități, astfel încât un salariat fără vechime în muncă să beneficieze de un salariu de bază ca și un salariat cu vechime de peste 20 de ani.

Conducerea SGG a precizat că personalul contractual din aparatul de lucru al Guvernului a fost salariat în anul 2009 conform Anexei I b. II. din OG nr. 10/2008, anexă care cuprinde funcții de execuție de specialitate. În anul 2010, conform Legii nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fondurile publice, personalul contractual existent a fost reîncadrat pe noile funcții de specialitate conform Anexei I/1, dar cu păstrarea drepturilor salariale de la nivelul lunii decembrie 2009, nivel ce nu putea fi depășit;

- în anul 2015, la nivelul Departamentului pentru Relații Interetnice din cadrul SGG nu a existat o monitorizare a modului de utilizare, în conformitate cu legislația aplicabilă, a fondurilor publice alocate asociațiilor minorităților naționale. Reprezentanții Departamentului pentru Relații Interetnice au precizat că monitorizarea se realizează prin sondaj și nu presupune verificarea tuturor documentelor justificative care stau la baza plăților efectuate din fonduri publice, întrucât DRI nu are capacitatea de a face o monitorizare efectivă a utilizării fondurilor publice alocate organizațiilor beneficiare și nici personal specializat.

Recomandări:

- ☞ inventarierea și evaluarea tuturor mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar aflate în patrimoniul instituției, în vederea reflectării la valoarea justă a acestora în situațiile financiare încheiate;
- ☞ emiterea unei proceduri operaționale care să reglementeze, conform legislației în vigoare, operațiunile privind:
 - cedarea folosinței bunurilor care fac parte din patrimoniul privat al instituției;
 - efectuarea operațiunilor specifice de valorificare a bunurilor scoase din funcțiune aparținând instituțiilor publice;
- ☞ clarificarea situației create prin transferul/detașarea personalului propriu la alte instituții publice, care a condus la efectuarea de plăți nelegale din fonduri publice, stabilirea întinderii prejudiciului, recuperarea acestuia, inclusiv a dobânzilor aferente, precum și virarea sumelor recuperate la bugetul statului;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului generat de compensarea în bani a concediilor neefectuate în condițiile în care raporturile de muncă nu au încetat în mod real, recuperarea acestuia, inclusiv a dobânzilor aferente, și virarea sumelor recuperate la bugetul statului;
- ☞ intrarea în legalitate în ceea ce privește stabilirea salarizării personalului la nivelul de salarizare maxim în plată, aferent funcțiilor de la nivelul aparatului de lucru al Guvernului, aprobate la data de 1.07.2015;

- ☞ stabilirea salarizării personalului contractual încadrat pe funcții de execuție de specialitate conform prevederilor legale; stabilirea întinderii prejudiciului creat bugetului de stat prin acordarea unui nivel de salarizare peste nivelul prevăzut de lege; recuperarea prejudiciului, inclusiv a dobânzilor aferente și virarea sumelor recuperate la bugetul statului;
- ☞ realizarea efectivă a monitorizării utilizării fondurilor alocate asociațiilor aparținând minorităților naționale de la bugetul de stat și dispunerea măsurilor care să conducă la intrarea în legalitate.

Opinia de audit

Situațiile financiare aferente anului 2015 nu au fost întocmite din toate punctele de vedere semnificative în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și nu prezintă o imagine reală și fidelă a poziției financiare și a performanței entității. Ținând cont de valoarea totală a abaterilor identificate, opinia de audit formulată față de situațiile financiare auditate este o **opinie contrară**.

A fost emisă decizie prin care s-au dispus măsuri, fiind contestate 7 dintre acestea. Comisia de soluționare a contestațiilor a dispus respingerea contestației formulate pentru un număr de 6 măsuri, fiind admisă contestația pentru o singură măsură.

Follow-up

În urma verificărilor efectuate asupra modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse pentru deficiențele constatate în cadrul auditului financiar aferent exercițiului bugetar 2014, a rezultat faptul că din cele 9 măsuri dispuse au fost implementate în totalitate 6 măsuri, restul de 3 măsuri fiind implementate parțial.

Cauzele neimplementării tuturor măsurilor dispuse au fost:

- în cazul măsurilor dispuse pentru stabilirea și recuperarea de prejudicii cauzate entității:
 - au fost contestate în instanță iar dosarele care formează aceste cauze aflându-se în diferite stadii de soluționare;
- în cazul măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile cauzate entității:
 - entitățile au solicitat prelungirea perioadei pentru ducerea la îndeplinire a măsurilor, motivat de complexitatea activităților care trebuiau desfășurate în vederea aducerii la îndeplinire a măsurilor.

Observațiile Curții de Conturi la entități aflate în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea SGG:

1. Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN) (ordonator terțiar de credite)

CNCAN este autoritatea națională competentă în domeniul nuclear, privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare.

CNCAN este responsabilă, ca autoritate de reglementare și control, pentru asigurarea unui nivel de securitate nucleară și radiologică corespunzător pentru protejarea populației, a personalului expus profesional, a pacienților și a mediului înconjurător de riscurile instalațiilor, materialelor și activităților din domeniul nuclear.

Observațiile Curții de Conturi:

- între evidența contabilă a entității și datele raportate la organele fiscale, au existat unele neconcordanțe ca urmare a neînregistrării unor obligații de plată reprezentând contribuțiile angajatorului față de bugetul asigurărilor sociale de stat, pentru care au fost calculate dobânzi și penalizări de întârziere;
- nu au fost respectate etapele legale privind casarea mijloacelor fixe și a bunurilor de natura obiectelor de inventar scoase din funcțiune și nici pentru cele care presupuneau transmiterea fără plată către alte instituții;
- nu au fost efectuate controale la toți operatorii economici supuși autorizării, iar autorizațiile pentru desfășurarea de activități în domeniul nuclear nu au fost emise la termen, în toate cazurile, așa cum prevede Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare.

Recomandări:

- ☞ asigurarea concordanței datelor din evidența pe plătitor a ANAF cu situația reală a obligațiilor datorate bugetelor publice;
- ☞ respectarea tuturor etapelor prevăzute de actele normative în vigoare referitoare la operațiunile specifice privind valorificarea bunurilor scoase din funcțiune;
- ☞ elaborarea de proceduri formalizate privind procesul de autorizare și control al activităților nucleare, inclusiv proceduri prin care să se asigure transmiterea informațiilor și corelarea activităților între direcțiile implicate în realizarea acestora, precum și perfecționarea sistemului IT pentru a asigura evidența lucrărilor privind emiterea autorizațiilor pentru desfășurarea de activități în domeniul nuclear.

Opinia de audit

Având în vedere faptul că abaterile referitoare la scoaterea din funcțiune a bunurilor și casarea acestora au influențat asupra datelor raportate în situațiile financiare, ținând cont de natura abaterilor și de contextul în care s-au produs acestea, s-a exprimat o **opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**.

Pentru implementarea măsurilor dispuse a fost emisă decizie.

2. Agenția Națională pentru Romi (ANR) (ordonator terțiar de credite)

ANR funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în structura Secretariatului General al Guvernului, fiind înființat în vederea asigurării cadrului legal necesar continuării aplicării strategiei guvernamentale pentru îmbunătățirea situației romilor, etnie minoritară care se confruntă cu unele probleme socio-economice, precum și pentru aplicarea reglementărilor europene în materie de minorități.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu a fost recuperată suma de 42 mii lei reprezentând contravaloarea unor sancțiuni dispuse prin procese-verbale de constatare a neregulilor de către Organismul intermediar POSDRU și achitate din credite bugetare, fără atragerea răspunderii persoanelor care au determinat producerea acestor prejudicii în vederea virării acestora la buget;
- nu s-au înregistrat și nu s-au raportat, în situațiile financiare ale ANR încheiate la data de 31.12.2015, unele obligații ale ANR stabilite ca urmare a proceselor-verbale de constatare a neregulilor, a notelor de debit și a titlurilor de creanță emise de organele cu atribuții de control în cadrul proiectelor cu finanțare nerambursabilă;
- s-au efectuat vărsăminte către bugetul consolidat, în sumă de 831 mii lei, în condițiile neconstituirii obligațiilor de plată prin depunerea *Declarației 112 privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate*, pentru persoanele angajate în proiectele cu finanțare nerambursabilă derulate de către ANR;
- au existat neregularități în procesul de inventariere generală a patrimoniului la data de 31.12.2015, și anume: nu au fost luate declarații de la gestionari și nu au fost solicitate explicații scrise de la persoanele care au răspunderea gestionării bunurilor; nu au fost prezentate liste distincte cu propunerile de casare și nu a fost stabilită natura lipsurilor, pierderilor, pagubelor și deprecierilor constatate, precum și natura plusurilor; nu au fost efectuate propuneri pentru regularizarea diferențelor dintre datele din contabilitate și cele factice, rezultate în urma inventarierii;
- s-au angajat, ordonanțat și plătit cheltuieli din creditele bugetare ale ANR pentru funcționarea unei alte instituții publice, Centrul Național de Cultură a Romilor Romano Kher, fără să se asigure, ulterior, reîntregirea creditelor bugetare;
- s-au efectuat cheltuieli nelegale, în sumă de 33 mii lei, în cadrul contractelor de furnizare de servicii de management și consultanță în achiziții publice, încheiate cu un operator economic;
- s-au efectuat cheltuieli nelegale, în sumă de 54 mii lei, pentru un contract de furnizare de servicii de inventariere, fără ca obiectul acestuia să fie realizat;
- nu s-a aplicat principiul economicității în utilizarea resurselor financiare alocate de la bugetul statului la contractarea și decontarea unor servicii de amenajare a arhivei, costul fiind la un nivel dublu față de cel practicat pe piață pentru servicii similare.

Recomandări:

- ☞ inițierea de măsuri care să conducă la:
 - înregistrarea și urmărirea recuperării sumelor avansate din credite bugetare pentru alte destinații decât cele utilizate în vederea desfășurării activității entității, stabilirea întinderii prejudiciului creat asupra bugetului de stat, recuperarea acestuia, inclusiv a dobânzilor aferente și virarea sumelor la bugetul de stat;
 - înregistrarea în contabilitate a tuturor operațiunilor economice desfășurate de către entitate;
- ☞ asigurarea concordanței datelor din evidența pe plătitor a ANAF cu situația reală a obligațiilor datorate bugetului de stat în contextul achitării unor drepturi de natură salarială și convenții civile plătite în cadrul proiectelor cu fonduri nerambursabile derulate de către ANR;
- ☞ dispunerea, de către conducerea entității, a unor măsuri asiguratorii care să conducă la:
 - efectuarea inventarierii patrimoniului în condiții de legalitate, în vederea concilierii situației factice cu situația scriptică a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii din cadrul ANR, precum și valorificarea rezultatelor inventarierii;
 - asigurarea bunei gestiuni a fondurilor publice ale ANR, prin recuperarea cheltuielilor efectuate de către entitate cu spațiul utilizat de Centrul Național de Cultură a Romilor Romano Kher;
 - recuperarea prejudiciului generat de încheierea/derularea contractelor de achiziție publică, respectiv a contractelor de furnizare de servicii de management și consultanță în achiziții publice și de furnizare servicii de inventariere, precum și a accesoriilor calculate și virarea acestora la bugetul de stat;
 - respectarea principiului bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice.

Opinia de audit

Situațiile financiare nu au fost întocmite din toate punctele de vedere semnificative în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și nu prezintă o imagine reală și fidelă a poziției financiare și performanței entității. Ținând cont de valoarea totală a abaterilor identificate, opinia de audit formulată față de situațiile financiare auditate este o **opinie contrară**.

A fost emisă decizie, contestată parțial de entitate. Contestația a fost respinsă de către Comisia de soluționare a contestațiilor, iar pentru anumite fapte au fost sesizate organele de urmărire penală.

3. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC) (ordonator terțiar de credite)

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC) este instituție publică și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea ministrului economiei, comerțului și mediului de afaceri. Finanțarea Autorității se realizează integral de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri.

Autoritatea coordonează și realizează strategia și politica Guvernului în domeniul protecției consumatorilor, acționează pentru prevenirea și combaterea practicilor care dăunează vieții, sănătății, securității și intereselor economice ale consumatorilor.

Observațiile Curții de Conturi:

La Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC):

- s-au menținut nejustificat, în evidența contabilă, pe o perioadă mai mare de 3 luni, sume aflate în curs de clarificare, fără aprobarea ordonatorului de credite;
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă unele active fixe primite cu titlu gratuit, în valoare de 71 mii lei; nu s-a efectuat scăderea din evidența contabilă a altor active fixe corporale scoase din funcțiune și casate, în valoare de 93 mii lei;
- nu au fost analizate soldurile conturilor contabile „Clienți” și „Alte datorii și creanțe cu bugetul”, astfel încât acestea să reflecte operațiunile patrimoniale ale instituției publice și să corespundă funcțiunii stabilite prin planul de conturi;
- s-au evidențiat și raportat în bilanțul contabil încheiat pentru anul 2015 provizioane în sumă de 92 mii lei, fără documente care să justifice îndeplinirea condițiilor obligatorii de constituire a provizioanelor pentru această sumă;
- nu s-au încasat venituri cuvenite bugetului de stat, reprezentând taxe de autorizare anuală, în sumă de 99 mii lei, ca urmare a neurmăririi autorizării anuale a persoanelor fizice și juridice care efectuează operațiuni cu metale și pietre prețioase;
- nu s-a recuperat de la persoanele responsabile suma de 12 mii lei, reprezentând cheltuieli de executare silită a ANPC pentru nepunerea în executare a sentințelor civile privind plata unor drepturi de natură salarială;
- s-au plătit nelegal cheltuieli pentru servicii de cazare în țară la unități hoteliere cu o clasificare mai mare de 3 stele;
- nu s-au respectat prevederile legale referitoare la organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, deoarece nu au fost inventariate activele fixe necorporale, nu s-a asigurat concordanța cu soldurile conturilor sintetice aferente și nu au fost stabilite rezultate finale ale inventarierii, în vederea valorificării acestora.

La nivelul entităților subordonate ANPC:

- s-au calculat și înregistrat în contabilitate cheltuieli cu amortizarea în valoare de 123 mii lei pentru 5 imobile din domeniul public al statului aflate în administrarea entității (CRPC Dolj);
- nu s-au reevaluat și/sau înregistrat în contabilitate elemente patrimoniale aflate în administrarea instituțiilor (CRPC: Galați, Iași, Cluj, Brașov, Timiș);
- s-au înregistrat în evidența contabilă bunuri din domeniul public și privat al entității fără a deține documente justificative în sumă de 397 mii lei; nu există corelație între conturile de active fixe și conturile de capitaluri (CRPC Galați);
- operațiunea de inventariere anuală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii nu s-a organizat și efectuat cu respectarea integrală a cadrului legal, iar rezultatele acesteia nu au fost corect valorificate (CRPC Iași, CRPC Cluj, CRPC Brașov);
- nu au fost luate măsuri de clarificare a sumei de 17 mii lei, evidențiată în soldul contului „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”, reprezentând plăți eronate sau nejustificate prin documente (CRPC Galați);
- nu s-au recuperat de la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate sumele plătite pentru concedii medicale (CRPC: Galați, Cluj și CNIEP „Larex”);
- nu s-a recuperat suma de 346 mii lei, reprezentând sancțiuni aplicate de instanțe și plătite de entitate în anii 2013-2014; amenzi aplicate de către comisari și supuse riscului de anulare în instanță și cheltuieli de judecată; cheltuieli de executare silită, restituirea de către entitate a contravalorii unor procese-verbale de contravenție anulate de instanță (CRPC Galați);
- s-au efectuat cheltuieli nelegale în sumă estimată la 49 mii lei, reprezentând cheltuieli de personal, cheltuieli nejustificate cu consumul de combustibili și cheltuieli reprezentând contravaloarea unor servicii de telefonie mobilă (CRPC Timiș);
- s-au atribuit contracte de achiziție publică fără a utiliza mijloacele electronice pentru aplicarea procedurilor de atribuire și pentru realizarea achizițiilor directe (CRPC Galați).

Recomandări:

La Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC):

- ☞ analiza permanentă a soldurilor conturilor astfel încât acestea să reflecte o imagine reală a situației patrimoniale raportate prin situațiile financiare; ținerea evidenței contabile conform tuturor reglementărilor legale în domeniul financiar-contabil;
- ☞ respectarea conținutului economic al operațiunilor în momentul înregistrării în contabilitate, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 1917/2005;
- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor autorizațiilor emise persoanelor fizice și juridice care desfășoară operațiuni cu metale și pietre prețioase, nevizate anual, în vederea stabilirii întinderii prejudiciului produs bugetului de stat ca urmare a neîncasării taxei de viză anuală, recuperarea acestora în condițiile legii și virarea lor la bugetul de stat, inclusiv a sumei estimate la 99 mii lei și a accesoriilor calculate în condițiile legii;
- ☞ inițierea de măsuri care să conducă la:
 - stabilirea și recuperarea sumelor reprezentând cheltuieli de executare silită, plătite nejustificat din creditele bugetare ale anului 2015, precum și a accesoriilor datorate și virarea acestora la bugetul de stat; recuperarea tuturor sumelor plătite nelegal din fonduri publice, inclusiv a accesoriilor aferente și virarea sumelor recuperate la bugetul de stat;
 - respectarea prevederilor legale la data constituirii provizioanelor la nivelul entității;
 - inventarierea tuturor elementelor patrimoniale și valorificarea rezultatelor inventarierii potrivit prevederilor OMFP nr. 2861/2009 și a Normelor metodologice privind întocmirea situațiilor financiare anuale, astfel încât datele înscrise în situațiile financiare să fie puse de acord cu situația reală a patrimoniului;
 - recuperarea sumelor achitate în condițiile nerespectării criteriilor de economicitate și eficiență în utilizarea fondurilor publice, inclusiv a accesoriilor aferente și virarea acestora la bugetul statului.

La nivelul entităților subordonate:

- ☞ respectarea prevederilor legale cu privire la amortizarea activelor corporale, extinderea verificării calculului amortizării pentru toate activele fixe, stabilirea diferențelor și corectarea evidențelor contabile potrivit legii;
- ☞ reevaluarea și înregistrarea în contabilitate a tuturor elementelor patrimoniale, astfel încât situațiile financiare să ofere o imagine reală și fidelă a poziției și performanței instituției;
- ☞ inventarierea tuturor elementelor patrimoniale și valorificarea rezultatelor inventarierii, potrivit OMFP nr. 2861/2009, astfel încât datele înscrise în situațiile financiare să fie puse de acord cu situația reală a patrimoniului;
- ☞ analiza permanentă a soldurilor conturilor, astfel încât acestea să reflecte o imagine reală a situației patrimoniale raportate prin situațiile financiare;
- ☞ inițierea de măsuri care să conducă la clarificarea și recuperarea sumelor aferente concediilor medicale achitate de angajator, de la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate;
- ☞ identificarea tuturor cazurilor în care au fost:
 - efectuate plăți din fonduri publice fără respectarea prevederilor legale, precum și recuperarea acestor sume, inclusiv accesoriile aferente și virarea sumelor recuperate la bugetul statului;
- ☞ inițierea de măsuri care să conducă la:
 - respectarea tuturor prevederilor legale în ceea ce privește atribuirea contractelor de achiziție publică la nivelul entității.

Opinia de audit

Situațiile financiare nu au fost întocmite din toate punctele de vedere semnificative în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și nu prezintă o imagine reală și fidelă a poziției financiare, a performanței entității.

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, opinia de audit formulată față de situațiile financiare auditate este o **opinie contrară**.

A fost emisă decizie prin care s-au dispus 12 măsuri. Pentru înlăturarea abaterilor de la entitățile subordonate ANPC, camelele de conturi județene au emis decizii, fiind contestată decizia emisă de Camera de Conturi Galați. Comisia de soluționare a contestației a dispus, în acest caz, respingerea contestației formulate.

4. Secretariatul de Stat pentru Culte (SSC)

Secretariatul de Stat pentru Culte (SSC) funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, în baza prevederilor HG nr. 44/2013 privind organizarea și funcționarea Secretariatului de Stat pentru Culte, cu modificările și completările ulterioare, având personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea prim-ministrului, prin Cancelaria Prim-ministrului, finanțat integral de la bugetul de stat prin bugetul Secretariatului General al Guvernului.

SSC are ca obiectiv general dezvoltarea parteneriatului dintre autoritățile administrației publice centrale și locale și cultele recunoscute de lege, în domeniul social, cultural și educațional, prin promovarea în beneficiul întregii societăți a relației de respect și cooperare între cultele religioase recunoscute de lege.

Observațiile Curții de Conturi:

În urma verificării modului de justificare, înregistrare și raportare a sprijinului financiar repartizat unităților de cult în cadrul Programului bugetar „*Lăcașuri de cult*”, pentru care au fost alocate fonduri publice în cuantum de 177.097 mii lei, au rezultat deficiențe generate de neconcordanțe și/sau neconformități cu reglementările legale care guvernează acest domeniu de activitate, astfel:

- nu s-a recuperat în termenul legal sprijinul financiar acordat unor unități de cult, în situația în care sumele alocate nu au fost justificate, conform cerințelor legale, măsurile de recuperare a acestui sprijin financiar fiind aplicate cu întârziere de către utilizatori; în unele cazuri, deconturile au fost întocmite necorespunzător, fără respectarea termenului legal și a cerințelor de formă și conținut prevăzute de reglementările legale;
- deconturile de cheltuieli depuse la SSC de către unitățile de cult pentru justificarea sprijinului financiar alocat nu au fost înregistrate cronologic și sistematic. Modalitatea de înregistrare extra bilanțieră a acestor operațiuni, în contul „*Alte valori în afara bilanțului*”, nu oferă informații în timp real privind sumele alocate de SSC unităților de cult și nejustificate, iar soldul contului nu reflectă întocmai valoarea obligațiilor financiare ale unităților de cult rămase de justificat la un moment dat;
- nu s-a înregistrat în evidența contabilă a SSC titlul executoriu reprezentând sprijin financiar în valoare de 65 mii lei, stabilit de instanța de judecată în sarcina unei unități de cult;
- se mențin neconcordanțe între datele/informațiile tehnice referitoare la terenuri și imobile înscrise în hotărâri de guvern la data intrării în administrarea SSC și cele înscrise în hotărâri de guvern la data ieșirii din administrarea SSC.

Măsurile luate de entitate:

- în anul 2015, conducerea SSC a aplicat măsurile din decizia emisă de Curtea de Conturi, prin care s-a dispus suspendarea acordării sprijinului financiar destinat salarizării unor categorii de persoane care nu îndeplineau cerințele legale în cadrul derulării Programului bugetar „*Sprijin financiar pentru salarizarea personalului de cult*”;
- SSC a inițiat unele demersuri și a întreprins acțiuni în vederea remedierii deficiențelor constatate în ceea ce privește inventarierea și evidența patrimoniului entității.

Recomandări:

- ☞ analiza deconturilor de cheltuieli transmise de unitățile de cult în vederea justificării sprijinului financiar alocat din bugetul SSC în anii 2014 și 2015, stabilirea sumelor nerestituite, nejustificate în termenul legal sau justificate fără respectarea cerințelor legale și aplicarea tuturor măsurilor de recuperare și virare la bugetul de stat a acestora. Se vor avea în vedere termenul legal de prescriere și obligațiile ce decurg din restituirea cu întârziere a unor sume cuvenite bugetului de stat;
- ☞ elaborarea și implementarea procedurilor operaționale privind recuperarea creanțelor bugetare de la unitățile de cult, inclusiv pe calea instanțelor de judecată;
- ☞ continuarea demersurilor de monitorizare a aplicării titlului executoriu, vizând recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumei de 65 mii lei, de la o unitate de cult beneficiară a sprijinului financiar.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar al contului de execuție și al bilanțului contabil, încheiate pentru exercițiului bugetar 2015 a fost exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unui aspect**. Paragraful de evidențiere semnifică faptul că neregulile constatate, analizate prin natură și context, constituie riscuri cu efect de denaturare a situațiilor financiare, cu toate că, în ansamblu, situațiile financiare au fost întocmite cu respectarea cadrului general de raportare.

Pentru înlăturarea neregulilor constatate a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 3 măsuri de înlăturare a abaterilor din activitatea financiar-contabilă. Entitatea auditată nu a formulat contestație la decizie.

Follow-up

În urma verificărilor efectuate în cadrul misiunilor de audit financiar aferente exercițiilor bugetare 2013 și 2014, au fost constatate deficiențe de natură financiar-contabilă pentru remedierea cărora au fost emise decizii. Implementarea măsurilor dispuse a avut impact asupra activității entității, deoarece:

- s-a suspendat aplicarea procedurii adoptate de SSC privind acordarea sprijinului financiar pentru salarizarea personalului din conducerea cultelor, altul decât cel încadrat pe funcții de demnitate publică, asimilat în mod incorect personalului clerical, până la stabilirea corectă a persoanelor care, potrivit legii, pot beneficia de această facilitate din partea statului;

- s-a suspendat aplicarea procedurii adoptate de SSC privind acordarea sprijinului financiar în cuantum de 80% din salariile de bază stabilite, potrivit legii, pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar de stat, pentru personalul clerical încadrat în unitățile de cult care nu intră în categoria unităților de cult cu venituri reduse și nu obțin venituri din închirierea, arendarea și concesiunea proprietăților;
- s-au continuat demersurile în vederea adoptării de către legislativ a amendamentelor propuse de SSC privind reglementarea acordării sprijinului salarial personalului din conducerea cultelor recunoscute și a unităților centrale de cult care își desfășoară activitatea în afara granițelor țării;
- s-au reanalizat documentele aferente derulării acțiunilor cu caracter intern și internațional realizate de cultele religioase din România în anul 2014, finanțate prin Programul „Lăcașuri de cult”; s-a elaborat și implementat procedura formalizată pe activitățile specifice evenimentelor interne și internaționale organizate de unitățile de cult și finanțate din bugetul SSC;
- s-a finalizat implementarea celor 9 standarde de control intern/managerial prezentate în raportul de control, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 946/2005, astfel încât managementul să poată constata în timp real abaterile de la legalitate și regularitate și să dispună măsurile preventive și corective ce se impun;
- s-a revizuit, completat și implementat procedura operațională internă specifică alocării și justificării fondurilor destinate cultelor religioase recunoscute în România.

Prin măsurile dispuse, Curtea de Conturi s-a asigurat că erorile/abaterile financiar-contabile identificate au fost conștientizate și asumate de managementul instituției, iar creșterea gradului de implicare a personalului SSC a condus la consolidarea controlului operativ instituțional în vederea limitării riscurilor financiar-contabile.

Procesul de revizuire a statelor de personal, verificarea veniturilor de natură salarială acordate fiecărei persoane din conducerea cultelor, altele decât cele încadrate pe funcții de demnitate publică, în raport cu legea și criteriile de eligibilitate ale cheltuielilor cu această destinație a avut ca efect responsabilizarea personalului de conducere și execuție din cadrul SSC, astfel încât aspectele constatate să fie monitorizate, controlate și corectate în timp real.

Identificarea neregulilor în derularea programelor de acordare a sprijinului financiar a mobilizat personalul SSC, în sensul că pe baza planurilor de acțiune întocmite, măsurile dispuse prin decizie au fost implementate în termenul stabilit.

Concluzionând, demersurile conducerii SSC în ceea ce privește aplicarea măsurilor din deciziile emise pentru înlăturarea neregulilor constatate au avut impact financiar pozitiv.

Măsuri parțial implementate de entitate:

- unele măsuri nu au putut fi implementate integral, deoarece presupun operațiuni mai ample, ca de exemplu: inventarierea elementelor patrimoniale de natura activelor (terenuri, clădiri, instalații etc.), efectuarea corecțiilor în evidența contabilă, tehnico-operativă și în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, astfel încât datele și informațiile raportate prin situațiile financiare referitoare la patrimoniul instituției să fie corecte, reale, exacte și, implicit, corelate între ele sub aspect tehnic și valoric.

La trei entități din subordinea SGG, respectiv **Institutul Național pentru Studiul Holocaustului din România „Elie Wiesel”, Departamentul pentru Relația cu Parlamentul și Departamentul pentru Luptă Antifraudă**, în urma examinării situațiilor financiare aferente exercițiului bugetar 2015 au fost emise **certificate de conformitate**, în considerarea faptului că situațiile financiare au fost întocmite cu respectarea cadrului de raportare financiară și nu conțin denaturări semnificative.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Ministerul Afacerilor Externe (MAE) este organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, cu personalitate juridică. MAE realizează politica externă a statului român, îndeplinind și sarcinile ce revin României în calitate de stat membru al Uniunii Europene și al Organizației Tratatului Atlanticului de Nord, din sfera sa de competență, și participă la promovarea intereselor economice ale României.

Organizarea și funcționarea MAE sunt stabilite prin HG nr. 8/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe, cu modificările și completările ulterioare.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	686.529	881.804	794.500	115,73	90,10
Autorități publice și acțiuni externe	633.790	822.018	739.661	116,70	89,98
Alte servicii publice generale	10.100	12.803	12.803	126,76	100,00
Învățământ	2.000	4.500	4.409	220,45	97,98
Cultură, recreere și religie	40.639	42.483	37.627	92,59	88,57
Cheltuieli - buget de stat	634.336	829.611	768.928	121,22	92,69
Autorități publice și acțiuni externe	581.597	769.825	714.089	122,78	92,76
Alte servicii publice generale	10.100	12.803	12.803	126,76	100,00
Învățământ	2.000	4.500	4.409	220,45	97,98
Cultură, recreere și religie	40.639	42.483	37.627	92,59	88,57
Fonduri externe nerambursabile	19.293	19.293	1.129	5,85	5,85
Autorități publice și acțiuni externe	19.293	19.293	1.129	5,85	5,85
Total cheltuieli din venituri proprii	32.900	32.900	24.443	74,29	74,29
Autorități publice și acțiuni externe	32.900	32.900	24.443	74,29	74,29

Observațiile Curții de Conturi:

- fundamentarea necorespunzătoare a bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2015 al MAE, la titlurile „Alte transferuri” și „Active nefinanciare”, cu suma estimată la 23.190 mii lei;
- pentru o parte din mijloacele fixe de natura echipamentelor, în valoare de 985 mii lei, s-a procedat, în mod nelegal, la calcularea și înregistrarea amortizării în contabilitate în condițiile în care acestea nu au fost utilizate pentru desfășurarea activității entității;
- s-a menținut nejustificat în evidența contabilă, pe o perioadă mai mare de 3 luni, sume aflate în curs de clarificare în valoare de 238 mii lei, fără aprobarea ordonatorului de credite;
- nu s-au actualizat datele înscrise în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* și în administrarea MAE, cu contravaloarea unor lucrări de modernizare efectuate în anul 2015 în suma de 131 mii lei;
- nu a fost întocmită documentația cadastrală și nu s-au înscris în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială toate imobilele aparținând domeniului public și privat al statului aflate în administrarea MAE;
- s-au decontat obiective de investiții în baza unor oferte și situații de lucrări care nu au fost întocmite în structura prevăzută de reglementările legale în vigoare;
- nu s-au analizat criteriile de eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice cu ocazia transferării sumei de 2.109 mii lei către o entitate aflată în coordonarea MAE, fără o fundamentare, pe bază de documente, care să justifice necesitatea sumelor alocate;
- nu s-au respectat, în totalitate, prevederile legale cu privire la modul de organizare și exercitare a controlului financiar preventiv propriu.

Măsurile luate de entitate:

- calcularea și înregistrarea amortizării pentru anii 2014 și 2015, în valoare de 19 mii lei și stornarea din cheltuielile cu amortizările a sumei aferente anului 2016;
- evidențierea în contul „Debitor” a sumei de 109 mii lei, reprezentând debite ce fac obiectul unor dosare aflate pe rolul instanțelor de judecată, diminuându-se astfel soldul contului „Decontări din operații în curs de clarificare” cu aceeași sumă;
- inițierea Proiectului de act normativ pentru actualizarea Anexei nr. 2 la HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* și transmiterea acestuia la Secretariatul General al Guvernului, în vederea aprobării.

Recomandări:

- fundamentarea bugetului în funcție de necesitățile reale și efectuarea de analize lunare asupra execuției bugetare, în vederea disponibilizării unor credite bugetare care nu mai sunt necesare;
- întocmirea documentației cadastrale și înscrierea în evidențele cadastrale a tuturor imobilelor aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în patrimoniul MAE;
- analiza permanentă a soldurilor conturilor, astfel încât acestea să reflecte corect conținutul economic al operațiunilor financiar-contabile;
- clarificarea situației și stabilirea cauzelor care au condus la efectuarea de plăți nejustificate din fonduri publice, recuperarea sumelor identificate ca fiind plătite în mod nejustificat, de la persoanele responsabile și virarea acestora la bugetul de stat;
- dispunerea de măsuri prin care să se asigure că în realizarea obiectivelor/lucrărilor de investiții sunt respectate prevederile HG nr. 28/2008 privind aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a

structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții și ale Ordinului ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor nr. 863/2008;

- ☞ efectuarea de către conducerea MAE a demersurilor necesare pentru organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale MAE în conformitate cu prevederile legislației în domeniu;
- ☞ dispunerea de măsuri pentru exercițiile financiare viitoare, privind respectarea principiilor de eficiență și eficacitate, în cazul efectuării de virări/transferuri de fonduri publice către entitățile aflate în subordine/coordonare;
- ☞ actualizarea și includerea în Cadrul specific al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu a tuturor operațiunilor care afectează fonduri publice și/sau patrimoniul public și respectarea prevederilor legale privind modul de organizare și exercitare a controlului financiar preventiv propriu.

Opinia de audit

Situațiile financiare nu au fost întocmite în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și nu prezintă o imagine reală și fidelă a poziției financiare și a performanței entității.

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, opinia de audit formulată față de situațiile financiare auditate este o **opinie contrară**.

Curtea de Conturi a emis o decizie prin care s-a dispus un număr de 11 măsuri, dintre care o măsură a fost contestată. Comisia de soluționare a contestațiilor a dispus respingerea contestației formulate.

Follow-up

În urma verificărilor efectuate asupra modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse pentru deficiențele constatate în cadrul auditului financiar aferent exercițiului bugetar 2014, a rezultat faptul că din cele 15 măsuri verificate au fost implementate complet 3 măsuri, iar implementate parțial 12 măsuri.

Cauzele neimplementării tuturor măsurilor dispuse au fost:

- ▶ în cazul măsurilor dispuse pentru stabilirea și recuperarea de prejudicii cauzate entității:
 - au fost contestate în instanță, iar dosarele care formează aceste cauze aflându-se în diferite stadii de soluționare;
 - a fost stabilită întinderea prejudiciilor, însă recuperarea acestora nu s-a realizat în totalitate, entitățile acționând în instanță persoanele responsabile pentru recuperarea acestora;
- ▶ în cazul măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile cauzate entității:
 - entitățile au solicitat prelungirea perioadei pentru ducerea la îndeplinire a măsurilor, motivată de complexitatea activităților care trebuiau desfășurate în vederea aducerii la îndeplinire a măsurilor;
 - luarea măsurilor și la nivelul unor structuri subordonate.

La Institutul European din România – ordonator terțiar de credite – situațiile financiare raportate pentru anul 2015 reflectă o imagine reală și fidelă a poziției financiare și a performanței instituției. Nu au fost constatate aspecte semnificative care, prin natură și context, să influențeze acuratețea datelor reflectate în situațiile financiare, fapt pentru care a fost exprimată **opinia nemodificată (fără rezerve)**, fiind emis **certificat de conformitate**.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) a fost înființat în anul 2012, în baza OUG nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative. Cadrul legal de organizare și funcționare a fost asigurat prin HG nr. 1/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP).

Potrivit art. 1 din HG nr. 1/2013, MDRAP realizează, după caz, împreună cu alte instituții publice de resort, politica guvernamentală în domenii de activitate precum: dezvoltarea regională, coeziune și dezvoltare teritorială, cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională, disciplina în construcții, amenajarea teritoriului, urbanism și arhitectură, gestiune și dezvoltare imobiliar-edilitară, lucrări publice, parcuri industriale, programarea, coordonarea, monitorizarea și controlul utilizării asistenței financiare nerambursabile acordate României de către Uniunea Europeană pentru programele sale de activitate.

Instituțiile publice și organele de specialitate ale administrației publice centrale din subordinea MDRAP sunt:

- Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP), ordonator secundar de credite;
- Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPPI), ordonator secundar de credite;
- Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC), ordonator terțiar de credite;
- Inspectoratul de Stat în Construcții (ISC), ordonator terțiar de credite.

Unitățile care funcționează *sub autoritatea MDRAP* sunt:

- Agenția Națională pentru Locuințe (ANL);
- Compania Națională de Investiții „CNI” - SA.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	5.005.620	6.117.008	5.137.304	102,63	83,98
Autorități publice și acțiuni externe	556.447	523.030	411.454	73,94	78,67
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	2.994.435	4.023.035	3.330.454	111,22	82,78
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	1.444.738	1.538.443	1.362.896	94,34	88,59
Cheltuieli din sume rămase neutilizate în anul anterior	10.000	32.500	32.500	325,00	100,00
Cheltuieli - buget de stat	4.745.586	5.811.830	4.992.826	105,21	85,91
Autorități publice și acțiuni externe	556.447	523.030	411.454	73,94	78,67
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	2.954.035	3.937.746	3.321.039	112,42	84,34
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	1.225.104	1.318.554	1.227.833	100,22	93,12
Cheltuieli din sume rămase neutilizate în anul anterior	10.000	32.500	32.500	325,00	100,00
Fonduri externe nerambursabile	219.634	219.889	135.063	61,49	61,42
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	219.634	219.889	135.063	61,49	61,42
Total cheltuieli din venituri proprii	40.400	85.289	9.415	23,30	11,04
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	40.400	85.289	9.415	23,30	11,04

Plățile efectuate din alocații de la bugetul de stat sunt în sumă de 4.992.826 mii lei și reprezintă principala sursă de finanțare a acestei instituții publice (97,1% din total fonduri publice).

Veniturile proprii au fost obținute în temeiul art. 43 alin. (5) din *Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții*, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Plățile efectuate s-au încadrat în limitele creditelor definitive, a angajamentelor bugetare și legale, neînregistrându-se depășiri ale acestora. În totalul plăților, o pondere importantă o dețin transferurile între unități ale administrației publice (56,2%) și proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (25,5%).

Observațiile Curții de Conturi:

- înregistrarea direct pe cheltuielă a unor plăți în sumă de 584 mii lei, ce reprezintă debite pentru care instanțele judecătorești s-au pronunțat definitiv și irevocabil fără analizarea cauzelor care le-au generat și fără stabilirea eventualelor răspunderi;
- monitorizarea deficitară a finanțării acordate UATM Mangalia pentru efectuarea unor cheltuieli de investiții necesare eficientizării sistemului centralizat de producere și distribuție a energiei termice, cu consecința majorării nejustificate a creditelor bugetare utilizate în exercițiul financiar supus auditării, prin decontarea unui număr de 13 centrale termice neregăsite pe teren, valoarea acestora fiind de 644 mii lei;
- verificarea necorespunzătoare a modului în care unele unități administrativ-teritoriale utilizează fondurile alocate pentru finanțarea construcției de locuințe sociale, fapt ce a condus la nerestituirea sumelor rămase neutilizate la data de 31.12.2015, în cazul eșantionului analizat valoarea abaterii fiind de 200 mii lei;
- neurmărirea respectării prevederilor legale referitoare la contribuția proprie a unităților administrativ-teritoriale care au beneficiat de cofinanțarea proiectelor depuse în cadrul programului de eficientizare a sistemului centralizat de producere și distribuție a energiei termice, cu consecința supradimensionării plăților efectuate din transferurile de la bugetul de stat, în cazul eșantionului analizat valoarea abaterii fiind de 12 mii lei.

Măsuri luate de entitate: recuperarea sumei de 200 mii lei, precum și a sumei de 12 mii lei, împreună cu accesorii (dobânzi și penalități).

Recomandări:

- ☞ identificarea tuturor sumelor plătite în anul 2015, reprezentând debite pentru care instanțele judecătorești s-au pronunțat definitiv și irevocabil, analizarea cauzelor și împrejurărilor care au condus la achitarea acestora, înregistrarea corespunzătoare în evidențele contabile, după conținutul și natura lor, stabilirea eventualelor responsabilități în generarea acestor cheltuieli și luarea, după caz, a măsurilor de recuperare, potrivit legii;
- ☞ stabilirea cu exactitate a sumei datorate de UATM Mangalia și întreprinderea tuturor demersurilor legale în vederea reintregirii creditelor bugetare;
- ☞ extinderea verificării asupra tuturor plăților efectuate în anul 2015 pentru:
 - finanțarea construcției de locuințe sociale și, în condițiile identificării unor situații similare, luarea măsurilor legale ce se impun;

- finanțarea proiectelor depuse în cadrul programului de eficientizare a sistemului centralizat de producere și distribuție a energiei termice și, în condițiile identificării unor situații similare, luarea măsurilor legale ce se impun.

Opinia de audit

Luând în considerare aspectele constatate, inclusiv la entitățile subordonate acesteia, reiese că denaturările individuale sau cumulate, sunt semnificative și generalizate, precum și faptul că valoarea totală a abaterilor depășește pragul de semnificație stabilit, echipa de audit a exprimat **opinie contrară**.

Pentru înlăturarea deficiențelor constatate s-a emis decizie, prin care s-au dispus concret măsuri pe care MDRAP trebuie să le ducă la îndeplinire.

Observațiile Curții de Conturi la entități aflate în subordinea MDRAP:

Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară

Agenția de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPI) a fost înființată în temeiul OUG nr. 41/2004, ca unică autoritate de stat în domeniul cartografiei, cadastrului și publicității imobiliare și este instituție a administrației publice centrale, cu personalitate juridică, aflată în subordinea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

În subordinea ANCPI funcționează 42 de birouri de cadastru și publicitate imobiliară (OCPI) și Centrul Național de Cartografie (CNC), instituții publice cu personalitate juridică, la nivel local funcționând birouri de cadastru și publicitate imobiliară (BCPI) și birouri de relații cu publicul (BRP).

Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară este finanțată din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat pentru finanțarea cheltuielilor de personal, altele decât cele aferente Programului național de cadastru și carte funciară, pentru cheltuielile curente și de capital ale ANCPI și ale unităților subordonate, precum și pentru cheltuielile aferente proiectelor finanțate din fonduri externe rambursabile și nerambursabile, în condițiile legii.

În acțiunea de audit financiar au fost cuprinse: *Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, Oficiul Județean de Cadastru și Publicitate Imobiliară București și Centrul Național de Cartografie.*

În cadrul acțiunii de audit financiar la *Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară* au fost verificate și 21 de birouri județene (OCPI Alba, Arad, Argeș, Bacău, Bihor, Brașov, Cluj, Constanța, Dâmbovița, Dolj, Galați, Hunedoara, Iași, Ilfov, Mureș, Neamț, Prahova, Sibiu, Suceava, Timiș și Vâlcea).

Observațiile Curții de Conturi:

- s-au constatat neconcordanțe între datele existente în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* publicate pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice și cele din contabilitate, înregistrate la data de 12.11.2015 (OCPI Constanța);
- referitor la organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimoniului, conform prevederilor legale, s-au constatat următoarele:
 - nu au fost înregistrate în evidența contabilă drepturile constatate de încasat, reprezentând contravaloarea sentințelor civile (OCPI Cluj);
 - nu s-a asigurat evidențierea în contabilitate și, implicit, în situațiile financiare anuale întocmite, a sumei de 7.877 mii, reprezentând cheltuieli ulterioare pentru îmbunătățirea performanțelor, față de parametri inițiali, pentru un soft (ANCPI);
 - nu s-au reflectat în contabilitate toate operațiunile economico-financiare privind imobilele proprietate publică a statului, nefiind înregistrat un proces-verbal de predare-primire a unui teren în suprafață de 367 mp și a unei construcții cu o suprafață de 314,50 mp, potrivit hotărârii judecătorești (OCPI Constanța);
 - nu s-a înregistrat în contabilitate, nu s-a raportat la 31.12.2015 și nu s-a clarificat suma de 293 mii lei, considerată de către ANAF ca datorată bugetului general consolidat, reprezentând contribuții CAS, șomaj, CASS, impozit pe veniturile din salarii, nerecunoscută însă ca obligație de plată de către entitatea auditată (OCPI București);
 - nu s-au înregistrat în conturi speciale la OCPI București bunuri reprezentând mijloace fixe și obiecte de inventar, în valoare de 143 mii lei, primite în custodie de la instituția superioară (ANCPI), precum și de la Centrul Național de Cartografie (CNC);
- nu s-au inventariat unele elemente patrimoniale, evidențiate în bilanțul contabil încheiat la finele anului 2015, respectiv soldurile conturilor „Investiții în curs de execuție”, „Clienți”, „Debitori” și „Creditori”, precum și a celorlalte conturi din clasa 4, referitoare la obligațiile de plată ale entității pentru salariile cuvenite angajaților în luna decembrie 2015; nu s-a recuperat și nu s-a stabilit natura minusului de inventar în sumă de 20 mii lei, constatat cu ocazia inventarierii anuale 2015 (OCPI Constanța; CNC);
- referitor la organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu prevederile legale s-au constatat următoarele:
 - înregistrarea în contabilitate a cheltuielilor cu primele de asigurare nu s-a efectuat conform prevederilor legale, ANCPI central și 21 de unități subordonate înregistrând eronat în evidența contabilă sume în valoare de 1.195 mii lei, reprezentând plăți efectuate pentru primele de asigurare RCA, CASCO și alte tipuri de asigurări;

- s-au menținut în categoria de mijloace fixe bunuri care nu îndeplinesc condițiile legale pentru a fi încadrate în această categorie, cu o valoare de intrare mai mică decât limita stabilită prin hotărâri ale Guvernului și amortizate integral, acestea fiind de natura obiectelor de inventar (ANCPI, OCPI: Alba, Arad, Argeș, Bacău, Bihor, Brașov, Călărași, Constanța, Dâmbovița, Galați, Hunedoara, Iași, Maramureș, Neamț, Prahova, Sibiu, Suceava, Timiș și Vâlcea);
- neconcordanțe între datele existente în evidența tehnico-operativă și cele din contabilitate constatate cu ocazia inventarierii anuale în 2015, datele înregistrate în balanța de verificare nefiind puse de acord cu situația reală a bunurilor existente în patrimoniul entității (OCPI Constanța);
- drepturile constatate de încasat, din Anexa nr. 5 la contul de execuție bugetară, nu corespund cu datele din balanța de verificare și bilanț. Entitatea auditată nu a raportat în contul de execuție bugetară, la „Drepturi constatate de încasat”, suma de 12.336 mii lei (ANCPI);
- raportarea eronată, în contul de execuție și contul de rezultat patrimonial încheiat de ANCPI la data de 31.12.2015, a veniturilor în sumă de 18.623 mii lei, înregistrate și raportate ca venituri ale Oficiilor de Cadastru și Publicitate Imobiliară din subordinea ANCPI, contrar monografiei transmise de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară.

Măsurile luate de entitate:

- Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară a solicitat Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice introducerea în bugetul de venituri și cheltuieli a alineatului „Prime de asigurare non-viață” și aprobarea de virare a creditelor de angajament și bugetare, cu această destinație;
- Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Constanța a înregistrat în evidența contabilă scoaterea din evidență a bunurilor conform Deciziei civile;
- Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Cluj a înregistrat în evidențele contabile debitul de recuperat în sumă de 137 mii lei și a demarat demersurile pentru încasarea sumei menționate.

Recomandări:

- ☞ corectarea evidenței contabile și înregistrarea în contabilitate în contul „Cheltuieli cu primele de asigurare” a sumelor achitate pentru primele de asigurare pentru anul 2016; actualizarea monografiei privind evidența contabilă a cheltuielilor cu primele de asigurare;
- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a entității și a unităților subordonate, ca obiecte de inventar, a mijloacelor fixe cu valoarea de intrare sub 2.500 lei, amortizate integral, precum și a celor neamortizate integral și recuperarea valorii rămase neamortizate a acestora, potrivit legii;
- ☞ efectuarea inventarierii patrimoniului entității pe anul 2016 cu remedierea tuturor deficiențelor constatate la nivel central și la nivelul unităților subordonate, consemnate în actul de control;
- ☞ extinderea controlului la entitățile din subordinea Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară pentru verificarea respectării prevederilor legale referitoare la organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii la inventarierea pe anul 2015 și luarea măsurilor pentru eliminarea deficiențelor constatate, după caz;
- ☞ verificarea concordanței datelor din evidența contabilă cu cele din evidența tehnico-operativă și luarea măsurilor pentru corelarea acestora, potrivit legii;
- ☞ verificarea concordanței datelor existente în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* cu cele din contabilitate și luarea măsurilor pentru corelarea acestora, potrivit legii;
- ☞ recuperarea în cadrul termenului legal de prescripție a creanțelor constatate nerecuperate;
- ☞ extinderea controlului la entitățile din subordinea Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară, în vederea verificării modului în care au fost înregistrate în evidența contabilă situația litigiilor din exercițiul financiar 2015 și remedierea deficiențelor constatate, după caz;
- ☞ raportarea drepturilor constatate de încasat în situațiile financiare pe anul 2015, în „Contul de execuție a bugetului instituției publice-venituri” de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară - administrație centrală, în conformitate cu prevederile legale; extinderea verificării modului în care au fost raportate drepturile constatate de încasat din exercițiul financiar 2015 și remedierea deficiențelor constatate, dacă este cazul, la toate entitățile din subordinea Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară;
- ☞ corelarea prevederilor din *Legea nr. 7/1996 a cadastrului și publicității imobiliare*, modificată și completată, cu reglementările contabile și amendarea corespunzătoare a monografiei contabile, astfel încât aceasta să reflecte realitatea operațiunilor economice și a fluxurilor de trezorerie în conturile de execuție și rezultatul patrimonial al entităților subordonate;
- ☞ recuperarea minusului de inventar, constatat cu ocazia inventarierii anuale pe anul 2015.

Opinia de audit

Din cauza efectelor denaturărilor prezentate, precum și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în

perioada auditată, situațiile financiare, în ansamblul lor, neprezentând fidel situația financiară a ANCPPI la 31.12.2015, a fost exprimată o **opinie contrară**.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate au fost emise decizii, atât la ANCPPI, cât și la unitățile subordonate, prin care au fost dispuse măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii, precum și pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile. Deciziile nu au fost contestate, fiind în curs de implementare.

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

Misiunea de audit financiar al Contului anual de execuție bugetară la **Ministerul Finanțelor Publice** (MFP) (activitate proprie) pentru anul 2015 s-a desfășurat pentru a obține o asigurare rezonabilă că situațiile financiare raportate la 31.12.2015 oferă o imagine reală și fidelă a poziției economice a entității auditate și nu prezintă erori materiale și neregularități.

Execuția bugetului ordonatorului principal de credite al MFP pentru exercițiul bugetar 2015 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	3.466.981	3.981.952	3.680.847	106,17	92,44
Autorități publice și acțiuni externe	2.407.909	2.433.991	2.320.873	96,39	95,35
Alte servicii publice generale	1.050.030	1.534.768	1.348.423	128,42	87,86
Alte acțiuni economice	9.042	13.193	11.551	127,75	87,55
Cheltuieli - buget de stat	3.456.135	3.969.911	3.678.087	106,42	92,65
Autorități publice și acțiuni externe	2.397.063	2.421.950	2.318.113	96,71	95,71
Alte servicii publice generale	1.050.030	1.534.768	1.348.423	128,42	87,86
Alte acțiuni economice	9.042	13.193	11.551	127,75	87,55
Fonduri externe nerambursabile	10.408	11.973	2.713	26,07	22,66
Autorități publice și acțiuni externe	10.408	11.973	2.713	26,07	22,66
Total cheltuieli din venituri proprii	438	68	47	10,73	69,12
Autorități publice și acțiuni externe	438	68	47	10,73	69,12

Observațiile Curții de Conturi:

În vederea încheierii unui contract de prestări servicii au fost întocmite și semnate angajamentul bugetar și propunerea de angajare a unei cheltuieli pentru suma de 474 mii lei, fără însă ca acestea să fie avizate de CFP delegat, deși valoarea angajată impunea această avizare. Mai mult, nici contractul de prestări servicii nu a fost avizat de CFP delegat, primind însă viza CFP propriu în contextul în care: achiziția nu era prevăzută în PAAP, nu a fost respectată legalitatea și regularitatea specifică procedurii de achiziție, metoda de achiziție nu a fost stabilită în concordanță cu prevederile legale.

Autoritatea contractantă nu a transmis în SEAP notificarea cu privire la achiziția directă a cărei valoare depășește echivalentul în lei al sumei de 5.000 euro fără TVA, în cel mult 10 zile de la data primirii documentului justificativ ce stă la baza achiziției realizate, contrar prevederilor art. 19¹ din *OUG nr. 34/2006*.

Singurul document în baza căruia de la nivelul MFP s-a apreciat că se justifică plata sumei de 474 mii lei a fost factura fiscală emisă de furnizor, deși aceasta a fost defalcată într-un deviz estimativ, pe tipuri de activități, fiecărei activități fiindu-i alocată o valoare.

Plata sumei facturate s-a efectuat în lipsa tuturor documentelor justificative care să certifice exactitatea sumelor de plată conform angajamentului legal încheiat, suma de 335 mii lei nefiind certificată prin documente justificative;

s-a menținut nejustificat în evidența contabilă a Ministerului Finanțelor Publice unele acțiuni deținute de statul român, iar cu ocazia inventarierii la data de 31.12.2015 nu s-au întocmit documente care să ateste deținerea acestora, în contul „*Titluri de participare*”. Astfel, din analiza Anexei nr. 31 la Situațiile financiare centralizate ale MFP s-a constatat menținerea în contabilitate de către ANAF a valorii acțiunilor la CN Loteria Română SA. Precizăm faptul că, anterior datei de 31.12.2015, prin apariția *OUG nr. 42/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul jocurilor de noroc* din 7 octombrie 2015, toate drepturile și obligațiile ce decurg din calitatea de acționar unic al statului român la CN Loteria Română SA au fost preluate de la Ministerul Finanțelor Publice de către Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc;

referitor la realitatea și exactitatea datelor din situațiile financiare, s-a constatat faptul că la data de 31.12.2015, Ministerul Finanțelor Publice avea înregistrată în plus suma de 58.396 mii lei ce reprezintă diferența între valoarea acțiunilor deținute efectiv de statul român prin Ministerul Finanțelor Publice și valoarea înregistrată în soldul contului „*Titluri de participare*”.

Drepturile și obligațiile ce decurg din calitatea de acționar al statului la filialele FNGCIMM SA – IFN (acțiuni în valoare de 15.785 mii lei) sunt exercitate de Ministerul Finanțelor Publice ulterior datei de 31.12.2015, respectiv prin apariția în Monitorul Oficial nr. 474 din 24.06.2016 a HG nr. 447/2016 privind modificarea și completarea HG nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice.

Opinia de audit

Curtea de Conturi a exprimat **opinie contrară**, întrucât s-a constatat că la nivelul Ministerului Finanțelor Publice denaturările, individuale și cumulate, sunt semnificative, iar modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli nu sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative pentru care a fost înființat MFP și nu respectă principiile legalității și regularității.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate Ministerului Finanțelor Publice:

Agencia Națională pentru Achiziții Publice (ANAP) este înființată în baza prevederilor OUG nr. 13/2015 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Achiziții Publice și este organizată și funcționează în baza prevederilor HG nr. 634/2015 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Achiziții Publice.

Agencia este organizată și funcționează ca instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Finanțelor Publice prin preluarea atribuțiilor, activității, a posturilor și a personalului de la Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP), de la Unitatea pentru coordonarea și verificarea achizițiilor publice din cadrul Ministerului Finanțelor Publice (UCVAP) și de la compartimentele de verificare a achizițiilor publice din cadrul direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice.

Principalele obiective ale ANAP sunt elaborarea, promovarea și implementarea politicii în domeniul achizițiilor publice, stabilirea și implementarea sistemului de verificare și control al aplicării unitare a dispozițiilor legale și procedurale în domeniul achizițiilor publice, precum și monitorizarea funcționării eficiente a sistemului de achiziții publice.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost inventariate și nu au fost înscrise în liste de inventar distincte toate bunurile primite în administrare, bunuri care aparțin domeniului public și privat al statului,
- achiziționarea de către ANAP a unor autoturisme fără respectarea procedurii interne privind achiziția directă, fără documente din care să rezulte faptul că a fost efectuată o analiză prealabilă a pieței specifice;
- în anul 2015, compartimentul de audit public intern al ANAP a funcționat, în cea mai mare parte a anului, cu un singur auditor public intern, fapt ce a determinat un mod deficitar de organizare și exercitare a activității de audit public intern.

Recomandări:

Conducerea ANAP va dispune măsurile legale care se impun în vederea:

- efectuării achizițiilor cu respectarea reglementărilor legale și a procedurilor interne;
- inventarierii imobilelor primite în administrare și a stabilirii valorii juste la momentul efectuării inventarierii a acestora, precum și a înregistrării eventualelor diferențe semnificative rezultate din reevaluare;
- ocupării funcțiilor prevăzute în statul de funcții, pentru compartimentului de audit public intern.

Opinia de audit

Concluzia generală a misiunii de audit financiar este aceea că, din cauza efectelor denaturărilor semnalate, situațiile financiare luate în ansamblul lor nu prezintă fidel poziția financiară a ANAP la data de 31 decembrie 2015 și celelalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada supusă auditului.

Față de aspectele constatate cu ocazia misiunii de audit la ANAP și de faptul că abaterile consemnate în Raportul de audit financiar denaturează semnificativ situațiile financiare pentru anul 2015, a fost exprimată o **opinie contrară**.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 3 măsuri, care nu au fost contestate de către entitate.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Ministerul Justiției (MJ) este parte componentă a autorității judecătorești, atribuțiile sale fiind prevăzute în Constituția României și în Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conform căreia Ministerul Justiției asigură buna organizare și administrare a justiției ca serviciu public.

În cadrul Ministerului Justiției funcționează următoarele entități:

- 15 curți de apel, ordonatori secundari de credite,
- 42 de tribunale, ordonatori terțiari de credite,
- tribunale pentru minori și familie, judecătoria – entități fără personalitate juridică,
- Administrația Națională a Penitenciarelor – ordonator secundar de credite, care are în subordine: penitenciare, spitale-penitenciar, penitenciare pentru minori și tineri, un penitenciar pentru femei, centre de reeducare, Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare Târgu Ocna, Baza de Aprovizionare, Gospodărire și Reparații, Complexul Flamingo - Eforie Sud, Centrul de Pregătire a Magistraților, Grefierilor și a Celuilalt Personal din Sistemul Justiției - Sovata,
- Autoritatea Națională pentru Cetățenie – ordonator terțiar de credite,
- Oficiul Național al Registrului Comerțului – ordonator terțiar de credite,
- Centrul Medical de Diagnostic și Tratament Ambulatoriu – ordonator terțiar de credite,
- Institutul Național de Expertize Criminalistice – ordonator terțiar de credite,
- Spitalul „Prof. Dr. C. Angelescu” – ordonator terțiar de credite,
- Direcția Națională de Probațiune – ordonator terțiar de credite.

Execuția bugetului Ministerului Justiției pe anul 2015 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	2.710.586	3.385.169	3.310.461	122,13	97,79
Alte servicii publice generale	41.700	41.300	40.981	98,28	99,23
Ordine publică și siguranță națională	2.664.248	3.340.917	3.266.614	122,61	97,78
Asigurări și asistență socială	4.638	2.952	2.866	61,79	97,09
Cheltuieli - buget de stat	2.694.613	3.345.972	3.300.905	122,50	98,65
Alte servicii publice generale	41.700	41.300	40.981	98,28	99,23
Ordine publică și siguranță națională	2.648.275	3.301.720	3.257.058	122,99	98,65
Asigurări și asistență socială	4.638	2.952	2.866	61,79	97,09
Fonduri externe nerambursabile	5.122	29.566	9.271	181,00	31,36
Ordine publică și siguranță națională	5.122	29.566	9.271	181,00	31,36
Total cheltuieli din venituri proprii	10.851	9.631	285	2,63	2,96
Ordine publică și siguranță națională	10.851	9.631	285	2,63	2,96

Principala sursă de finanțare a Ministerului Justiției este bugetul de stat, din care s-au efectuat plăți în procent de 99,71% din totalul surselor de finanțare.

Plățile totale efectuate în procent de 97,79% s-au încadrat în limitele creditelor definitive, a angajamentelor bugetare și legale, neînregistrându-se depășiri ale acestora. În totalul plăților o pondere importantă o dețin cheltuielile de personal.

Observațiile Curții de Conturi:

Cu ocazia desfășurării misiunii de audit financiar la Ministerul Justiției au fost verificate și plățile efectuate de 17 ordonatori terțiari de credite din subordinea acestuia, rezultând unele deficiențe la nivelul ordonatorului principal de credite, legate de neîndeplinirea în totalitate a atribuțiilor referitoare la:

- monitorizarea execuției procesului investițional la nivelul ordonatorilor secundari/terțiari;
- cuprinderea și aprobarea, prin fișele de post, a unor modalități concrete de efectuare a urmăririi și controlului investițiilor/lucrărilor de intervenție.

Drept consecință, la nivelul Tribunalului Călărași au fost constatate plăți nelegale în sumă de 91 mii lei, prin acceptarea la plată a unor prețuri mai mari decât cele oferite. În timpul misiunii de audit, suma de 91 mii lei a fost recuperată din contul de garanție de bună execuție, împreună cu penalitățile de întârziere în sumă de 9 mii lei.

Recomandări:

- dispunerea măsurilor care să asigure monitorizarea procesului investițional;
- urmărirea stadiilor fizice și valorice ale investițiilor sau lucrărilor de intervenții la nivelul ordonatorilor de credite din subordine, conform prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare.

Opinia de audit

Opinia de audit, exprimată ca urmare a efectuării misiunii de audit, având în vedere că valoarea cumulată a abaterilor s-a situat sub pragul de semnificație, a fost **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**.

Aspectele evidențiate s-au referit la deficiențele consemnate în actele de control încheiate ca urmare a misiunilor de audit desfășurate la unii ordonatori de credite din subordinea Ministerului Justiției.

Prin decizia emisă s-au dispus măsuri care să asigure înlăturarea deficiențelor constatate. Împotriva măsurilor dispuse prin decizie a fost formulată contestație, care la data prezentului raport se află în curs de soluționare.

Follow-up

Măsurile dispuse ca urmare a auditului efectuat în anul 2015 au fost implementate parțial, în cazul a două măsuri fiind acordată prelungirea termenului de implementare. Impactul măsurilor implementate a constat în îmbunătățirea activității compartimentului de audit public intern.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile finanțate din bugetul Ministerului Justiției, auditate în anul 2016:

Administrația Națională a Penitenciarelor

Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP) este o instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, organizată în baza HG nr. 1849/2004, în subordinea Ministerului Justiției.

ANP și unitățile subordonate fac parte din instituțiile publice de apărare, ordine publică și siguranță națională ale statului, având ca obiectiv principal apărarea ordinii publice și a siguranței naționale prin asigurarea pazei, escortării, supravegherii, aplicarea regimului de detenție și organizarea de activități de asistență socială și educație, destinate reinserției sociale a persoanelor private de libertate.

ANP, al cărei conducător are calitatea de ordonator secundar de credite, are în subordine 48 de ordonatori terțiari de credite, iar finanțarea se asigură din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat.

Din totalul veniturilor, subvenția reprezintă cca 93%, restul de 7% fiind venituri proprii, realizate din munca persoanelor condamnate la pedepse privative de libertate, conform prevederilor Legii nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, precum și din arendarea terenurilor agricole, valorificarea bunurilor, chirii, tarife, sponsorizări, în condițiile legii.

Observațiile Curții de Conturi:

La Administrația Națională a Penitenciarelor:

În legătură cu modul de utilizare a sumelor încasate de la Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM), în baza Legii nr. 374/2013, respectiv 10 milioane lei/an, pentru achiziționarea serviciilor destinate blocării și întreruperii radiocomunicațiilor în perimetrele unităților din sistemul penitenciar, s-a constatat că deși au trecut doi ani și jumătate de la apariția legii, Administrația Națională a Penitenciarelor nu a reușit să instaleze, să pună în funcțiune și să utilizeze sistemele destinate blocării și întreruperii comunicațiilor în unitățile penitenciare, aflându-se încă în faza de achiziționare a serviciilor în cauză.

Astfel, ANP a demarat două proceduri de achiziție a serviciilor menționate, dar cea demarată în anul 2014 a fost anulată, iar cea de-a doua este suspendată din cauza depunerii unei contestații privind raportul de reevaluare a ofertelor. La nivelul ANP nu au fost însă stabilite, prin decizie a directorului general, unitățile din subordine în care se vor instala în mod prioritar sistemele destinate blocării și întreruperii radiocomunicațiilor, conform prevederilor art. 7 alin. (1) din Lege.

În perioada 2012-2014, în temeiul unor precizări transmise de către Administrația Națională a Penitenciarelor entităților din subordine, acestea au înregistrat contravaloarea expertizelor tehnice în mod eronat ca și cheltuieli, în loc să majoreze valoarea activelor fixe, în condițiile în care cheltuielile pentru investiții se adaugă la valoarea mijlocului fix în cauză și se înregistrează în contul contabil „Investiții în curs”, conform proceselor-verbale de recepție.

Măsuri luate de entitate:

- entitatea a solicitat Ministerului Justiției sprijin în vederea identificării celor mai bune soluții pentru implementarea proiectului privind blocarea și întreruperea radiocomunicațiilor în perimetrele unităților din sistemul penitenciar, motivat de faptul că în prezent nu există certitudinea finalizării procedurii de achiziții, prin încheierea unui contract de servicii, iar implementarea sistemului de blocare a semnalului GSM în penitenciare rămâne o prioritate;
- entitatea a transmis Ministerului Justiției, spre avizare, forma revizuită a Îndrumarului - Clasificația indicatorilor privind finanțele publice, cu referire la înregistrarea expertizelor tehnice în evidența contabilă. De asemenea, au fost transmise entităților din subordine instrucțiuni privind încadrarea cheltuielilor cu expertizele tehnice efectuate pentru lucrările de natura investițiilor.

Recomandări:

continuarea demersurilor inițiate în vederea:

- realizării obiectivului privind blocarea și întreruperea radiocomunicațiilor în perimetrele unităților din sistemul penitenciar, asigurând astfel utilizarea cu eficacitate a fondurilor publice;
- verificării și corectării modului de înregistrare a cheltuielilor cu expertizele tehnice la nivelul entităților subordonate, astfel încât acestea să se regăsească, după caz, în valoarea obiectivelor de investiții.

La entitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor:

În anul 2016, Curtea de Conturi a efectuat acțiuni de verificare la un număr de 22 de ordonatori terțiari din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, care au vizat verificarea modului de utilizare a fondurilor bănești destinate achizițiilor publice de bunuri și servicii și efectuării cheltuielilor de capital.

Principalele deficiențe au constat în:

- plăți nelegale în sumă de 107 mii lei, constatate la penitenciarele: *București-Jilava, Mărgineni, Giurgiu, Târgșor, Poarta Albă și Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare Târgu Ocna*;
- neconstituirea sau neevidențierea, în mod corect, în evidența contabilă a garanției de bună de execuție, în sumă de 178 mii lei (*penitenciarele Giurgiu, Gherla, Drobeta Turnu-Severin*);
- nu a fost înregistrat în evidența contabilă un teren în suprafață de 13,25 ha, având o valoare de 82 mii lei (*Penitenciarul Gherla*);
- înregistrarea eronată în evidența contabilă a contravalorii unor lucrări de investiții finalizate, în sumă de 924 mii lei (*Penitenciarul Poarta Albă*);
- nu a fost majorată valoarea unor active fixe cu suma de 67 mii lei, reprezentând valoarea lucrărilor de modernizare pentru îmbunătățirea performanțelor sistemelor de iluminat și pentru reducerea cheltuielilor cu iluminatul (*Penitenciarul Mărgineni*);
- exercitarea eronată a dreptului de deducere a TVA pentru un imobil situat în incinta penitenciarului, ceea ce a condus la diminuarea obligației datorate bugetului general consolidat cu suma de 115 mii lei (*Penitenciarul de Femei Târgșor*);
- abateri cu privire la procedura de atribuire, încheiere și administrare a contractului de lucrări în cazul unui obiectiv de investiții, respectiv:
 - organizarea licitației fără asigurarea, în prealabil, a fondurilor necesare pentru primul an de execuție;
 - prezentarea într-o formă incompletă a graficului general de realizare a investiției și fără ca acesta să fi fost însușit, prin semnătură, de către proiectant;
 - atribuirea contractului de achiziție publică pe criteriul ofertei celei mai avantajoase, fără însă ca membrii comisiei de evaluare a ofertelor să solicite justificarea valorii devizului-ofertă, care era anormal de scăzută față de amploarea lucrărilor, ceea ce a condus la anularea avantajului competitiv și atribuirea contractului prin renunțarea la unele dotări în sumă de 421 mii lei și achiziționarea de către penitenciar a acestora, în valoare semnificativ mai mare, respectiv 517 mii lei (*Penitenciarul București-Jilava*).

Opinia de audit

Opinia exprimată de echipa de audit a fost **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**. Aspectele evidențiate s-au referit la deficiențele consemnate ca urmare a acțiunilor desfășurate atât la ANP, cât și la unii ordonatori de credite din subordine.

Prin decizia emisă la nivelul ANP au fost dispuse măsuri în vederea înlăturării neregulilor constatate. Împotriva măsurilor dispuse nu a fost formulată contestație.

Pentru unitățile subordonate, prin deciziile emise au fost dispuse măsuri pentru înlăturarea deficiențelor, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora. În două cazuri, împotriva măsurilor dispuse au fost formulate contestații, care au fost soluționate de către Comisia de soluționare a contestațiilor din cadrul Curții de Conturi.

Follow-up

Măsurile dispuse prin deciziile emise în anii anteriori nu au fost implementate în totalitate. Astfel, unele măsuri vizând exercițiul bugetar al anului 2012 se află în curs de soluționare în instanță, iar cele dispuse pentru înlăturarea neregulilor constatate pentru exercițiile bugetare ale anilor 2013 și 2014 se află în curs de implementare, entitatea solicitând, motivat, prelungiri ale termenelor.

La Centrul Medical de Diagnostic și Tratament Medical Ambulatoriu al Ministerului Justiției, entitate subordonată Ministerului Justiției, situațiile financiare raportate pentru anul 2015 reflectă o imagine reală și fidelă a poziției financiare și a performanței instituției. Nu au fost constatate aspecte semnificative care prin natură și context să influențeze acuratețea datelor reflectate în situațiile financiare, fapt pentru care a fost exprimată **opinia nemodificată (fără rezerve)**, fiind emis **certificat de conformitate**.

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

Ministerul Apărării Naționale (MApN) este instituție publică cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale, aflat în subordinea Guvernului, cu scopul de a desfășura activități în domeniul apărării naționale, potrivit prevederilor legii și strategiei de securitate națională, pentru garantarea suveranității, independenței și unității statului, integrității teritoriale a țării și democrației constituționale.

Ministerul Apărării Naționale răspunde în fața Parlamentului, a Guvernului și a Consiliului Suprem de Apărare a Țării pentru modul de aplicare a prevederilor Constituției, ale celorlalte acte normative în vigoare, ale hotărârilor Guvernului și ale Consiliului Suprem de Apărare a Țării, precum și ale tratatelor internaționale la care România este parte în domeniul său de activitate.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	7.357.291	8.766.431	7.809.979	106,15	89,09
Autorități publice și acțiuni externe	2.193	2.589	2.558	116,64	98,80
Alte servicii publice generale	2.925	2.622	2.454	83,90	93,59
Apărare	6.547.156	7.811.341	6.869.699	104,93	87,95
Ordine publică și siguranță națională	399.175	460.879	460.197	115,29	99,85
Învățământ	233.281	254.238	252.251	108,13	99,22
Sănătate	47.557	84.208	77.909	163,82	92,52
Cultură, recreere și religie	36.933	65.566	60.516	163,85	92,30
Asigurări și asistență socială	87.137	84.299	84.082	96,49	99,74
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	934	689	313	33,51	45,43
Cheltuieli – buget de stat	6.278.975	7.688.115	7.664.116	122,06	99,69
Autorități publice și acțiuni externe	2.193	2.589	2.558	116,64	98,80
Alte servicii publice generale	2.925	2.622	2.454	83,90	93,59
Apărare	5.475.066	6.740.660	6.725.720	122,84	99,78
Ordine publică și siguranță națională	399.160	460.864	460.197	115,29	99,86
Învățământ	233.120	254.056	252.248	108,21	99,29
Sănătate	45.925	82.576	77.841	169,50	94,27
Cultură, recreere și religie	33.449	60.449	59.016	176,44	97,63
Asigurări și asistență socială	87.137	84.299	84.082	96,49	99,74
Total cheltuieli din venituri proprii	1.078.316	1.078.316	145.863	13,53	13,53
Apărare	1.072.090	1.070.681	143.979	13,43	13,45
Ordine publică și siguranță națională	15	15		0,00	0,00
Învățământ	161	182	3	1,86	1,65
Sănătate	1.632	1.632	68	4,17	4,17
Cultură, recreere și religie	3.484	5.117	1.500	43,05	29,31
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	934	689	313	33,51	45,43

Observațiile Curții de Conturi la Ministerul Apărării Naționale:

- nu a fost respectat principiul contabilității de angajamente (independența exercițiului), unele cheltuieli cu bunuri și servicii, aferente lunilor septembrie-decembrie 2014, fiind înregistrate la momentul efectuării plății, respectiv în anul 2015 și nu în evidența contabilă corespunzătoare exercițiului bugetar 2014;
- s-au menținut creanțe, în valoare de 1.933 mii lei, în soldul contului „Debitori”, creanțe înregistrate în contabilitate în perioada 2002-2013, a căror perioadă de prescripție este depășită, fapt motivat de dificultățile în procurarea actelor necesare clarificării situației sumelor preluate de la diferite unități militare desființate.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MApN, auditate în anul 2016:

La Direcția Domenii și Infrastructuri s-a constatat:

- menținerea nejustificată în soldul contului „Active fixe corporale în curs de execuție”, la 31.12.2015, a unor sume reprezentând cheltuieli aferente unor lucrări de investiții finalizate și recepționate în anul 2014, în valoare de 3.061 mii lei, precum și cheltuieli aferente unor lucrări de investiții finalizate în anul 2014, dar care nu au fost recepționate, în valoare de 1.578 mii lei (Centrul de Domenii și Infrastructuri nr. 1 București);
- nu au fost virate la bugetul de stat sume prescrise, reprezentând garanție de bună execuție constituită în data de 26.11.2012;

- nu au fost respectate prevederile legale cu privire la trecerea în categoria materialelor de natura obiectelor de inventar a activelor fixe corporale care au o valoare mai mică decât limita stabilită prin hotărâre a Guvernului, amortizate integral;
- pentru unele active fixe din patrimoniul entității nu au fost finalizate demersurile în vederea actualizării *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
- nu s-a asigurat valorificarea, în termenul de 5 ani prevăzut de art. 55 din OMAN nr.120/2012, a unui studiu de fezabilitate și a documentației de proiectare aferentă, în valoare de 171 mii lei, situație în care, conform prevederii menționate, documentația respectivă se casează.

Recomandări:

Conducerea MAPN va dispune măsuri pentru:

- ✓ analizarea, la finele fiecărui exercițiu financiar, a garanțiilor de participare la licitație/garanțiilor de bună execuție, aflate în soldul contului „*Creditori*”, care fac obiectul prescripției extinctive, în scopul identificării garanțiilor prescrise și virarea acestora la bugetul de stat;
- ✓ finalizarea demersurilor în vederea actualizării *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
- ✓ identificarea cauzelor care au condus la nevalorificarea, în termen de 5 ani, a studiului de fezabilitate pentru reparații, a persoanelor vinovate și recuperarea prejudiciului în sumă de 171 mii lei.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar al contului de execuție și al bilanțului contabil, încheiată pentru exercițiul bugetar 2015, a fost exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unui aspect**. Paragraful de evidențiere semnifică faptul că, deși s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate atât la nivelul ordonatorului principal de credite, cât și la cel al entităților din subordine, care au influențat acuratețea situațiilor financiare întocmite de Ministerul Apărării Naționale pe anul 2015, valoarea cumulată a acestora s-a situat sub pragul de materialitate stabilit de echipa de auditori publici externi.

S-a emis decizie prin care vor fi dispuse măsurile pe care conducerea Ministerul Apărării Naționale trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate. Decizia nu a fost contestată, măsurile fiind în curs de implementare.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Ministerul Afacerilor Interne (MAI) este instituție publică cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale, care îndeplinește atribuții specifice în domeniul *ordinii, siguranței publice și securității naționale*.

MAI organizează, asigură și desfășoară relații de cooperare cu autoritățile specializate din alte state în domeniile sale de competență și prin atașați de afaceri interne sau ofițeri de legătură asigură reprezentarea instituției în raporturile cu autoritățile similare ale statelor cu care România întreține relații diplomatice sau cu organisme și organizații internaționale.

La solicitarea Președintelui României și cu aprobarea Parlamentului, MAI participă cu efective și tehnică din dotare la misiuni internaționale sau multinaționale umanitare și de menținere a păcii, în afara teritoriului național.

MAI răspunde în fața Guvernului, a Consiliului Suprem de Apărare a Țării și a Parlamentului de modul în care aplică prevederile Constituției, ale celorlalte acte normative, precum și ale tratatelor internaționale la care România este parte.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	8.829.361	10.012.064	9.293.156	105,25	92,82
Autorități publice și acțiuni externe	120.481	119.633	117.680	97,68	98,37
Ordine publică și siguranță națională	8.163.289	8.960.078	8.776.466	107,51	97,95
Învățământ	122.787	124.639	123.385	100,49	98,99
Cultură, recreere și religie	40.035	32.175	32.126	80,24	99,85
Asigurări și asistență socială	375.421	626.640	152.830	40,71	24,39
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	7.348	148.899	90.669	1233,93	60,89

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Cheltuieli - buget de stat	8.073.696	9.013.342	8.871.393	109,88	98,43
Autorități publice și acțiuni externe	119.938	118.797	117.027	97,57	98,51
Ordine publică și siguranță națională	7.714.136	8.517.580	8.437.046	109,37	99,05
Învățământ	121.987	123.839	123.010	100,84	99,33
Cultură, recreere și religie	40.035	32.175	32.126	80,24	99,85
Asigurări și asistență socială	70.252	72.052	71.515	101,80	99,25
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	7.348	148.899	90.669	1233,93	60,89
Fonduri externe nerambursabile	101.743	119.586	52.281	51,39	43,72
Autorități publice și acțiuni externe	543	836	653	120,26	78,11
Ordine publică și siguranță națională	100.400	117.950	51.253	51,05	43,45
Învățământ	800	800	375	46,88	46,88
Total cheltuieli din venituri proprii	653.922	879.136	369.482	56,50	42,03
Ordine publică și siguranță națională	348.753	324.548	288.167	82,63	88,79
Asigurări și asistență socială	305.169	554.588	81.315	26,65	14,66

Observațiile Curții de Conturi:

La Ministerul Afacerilor Interne:

- nu a fost efectuată reevaluarea activelor fixe corporale preluate de la *Centrul Cultural al MAI* în vederea determinării valorii juste a acestora și prezentării, în situațiile financiare, a unei imagini fidele a valorii activelor fixe corporale și necorporale aflate în patrimoniul instituției publice;
- nu s-au înregistrat, în conturile corespunzătoare, active fixe corporale, a căror valoare se situează sub pragul de 2,5 mii lei, stabilit prin lege pentru mijloace fixe, conform modificărilor aduse la *OMFP nr. 3471/2008 – Norme privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe corporale din patrimoniul instituțiilor publice*;
- active fixe corporale în curs de execuție au fost înregistrate în corespondență directă cu contul de finanțare de la buget, fără a se utiliza contul de furnizori de imobilizări;
- în contul de execuție, încheiat la finele anului 2015, nu s-au raportat angajamentele legale de plătit în sumă de 5.403 mii lei și creditele de angajament în sumă de 8.668 mii lei, aferente unor active nefinanciare;
- nu s-a urmărit actualizarea depozitului reprezentând garanția de bună execuție, aferentă unui contract de închiriere încheiat cu o societate comercială de telefonie;
- în anul 2015 au fost achiziționate echipamente de comunicații și tehnologia informației, precum și servicii de suport aferente (produse software), în valoare de 435 mii lei, în vederea upgrade-ului la o platformă de securitate existentă, în baza unui contract subsecvent încheiat cu o societate comercială, fără a se majora valoarea mijlocului fix existent;
- s-au achiziționat materiale, imprimate și tipărituri, în sumă de 52 mii lei, necesare organizării unui eveniment internațional de către MAI, fără a se asigura înregistrarea corespunzătoare a acestor bunuri. Totodată, structurile metalice achiziționate au fost distruse după 4 zile de la cumpărare, rezultând deșeuri, respectiv „bucăți de fier și de aluminiu nereutilizabile”, care nu au fost recepționate și înregistrate în contabilitate;
- nu au fost puse la dispoziția Asociației Veteranilor de Război fondurile repartizate de la bugetul de stat pentru organizarea activităților dedicate sărbătoririi Zilei Veteranilor de Război, procedându-se la achiziția, de către MAI, a unor materiale în valoare de 41 mii lei, fără respectarea prevederilor legale;
- s-au înregistrat, pe cheltuielile anului 2015, cheltuieli cu primele de asigurare pentru autovehicule, ce reprezintă servicii de asigurare aferente anului 2016;
- nu s-a înregistrat în evidența extrabilanțieră garanția de bună execuție, în valoare de 51 mii lei, aferentă unui contract subsecvent încheiat pentru livrarea de combustibil auto;
- achiziționarea unor servicii de protecție informatică antivirus și antimalware, pentru stații de lucru și pentru servere, în valoare de 129 mii lei, s-a realizat fără asigurarea unei bune gestiuni financiare, în sensul că prețul de achiziție a cuprins și valoarea serviciilor de instruire a angajaților MAI, prestate într-un număr redus de cazuri, dar fără ajustarea corespunzătoare a valorii acestor servicii.

Măsurile luate de entitate:

În timpul misiunii de audit, conducerea MAI a dispus următoarele măsuri:

- începând cu data de 1.05.2016 s-a înregistrat corect obligația de plată privind activele fixe corporale în curs de execuție, concomitent cu stingerea acestei obligații;
- au fost efectuate înregistrări contabile privind regularizarea rulajelor contului de furnizori;
- s-au evidențiat corect primele de asigurare și garanția de bună execuție în perioada la care se referă.

La entitățile subordonate MAI, auditate în anul 2016:

Spitalul de Urgență „Prof. Dr. Dimitrie Gerota”:

- au fost înregistrate eronat, în anul 2015 cheltuieli cu servicii medicale în sumă de 47 mii lei, prestate în anul 2014;
- au fost angajate și efectuate cheltuieli în baza unui contract de prestări servicii de consultanță (consultanță în afaceri și gestionare pentru planificare, organizare și reorganizare structurală, planificarea activităților și resurselor, planificarea, organizarea și execuția controlului intern/managerial, proiectarea procedurilor contabile și de control bugetar, planificarea și elaborarea politicilor privind managementul resurselor umane, elaborarea unor proceduri de reducere a costurilor), fără a exista baza legală pentru acestea și fără a fi respectate cerințele bunei gestiuni financiare, aceste activități regăsindu-se ca atribuții ale unor angajați, detaliate în Regulamentul de organizare și funcționare al Spitalului de Urgență „Prof. Dr. Dimitrie Gerota”;
- au fost efectuate plăți necuvenite, reprezentând servicii de consultanță în domeniul ingineriei și al construcțiilor, pe baza unor documente din care nu rezultă realitatea prestării serviciilor respective.

Recomandări:

Conducerea MAI va dispune măsuri pentru:

- reevaluarea activelor fixe corporale preluate de la Centrul Cultural, în vederea reflectării acestora la o valoare justă în evidențele contabile și în situațiile financiare;
- înregistrarea, conform prevederilor legale, a mijloacelor fixe neamortizate, a căror valoare se situează sub pragul de 2,5 mii lei stabilit prin modificările OMFP nr. 3.471/2008;
- asigurarea înregistrării în conturile în afara bilanțului a garanțiilor de participare la procedurile de achiziții publice, constituite de operatorii economici prin instrumente de garantare (scrisori de garanție bancară, polițe de asigurare);
- stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, inclusiv a majorărilor și penalităților aferente, având în vedere că decontarea *serviciilor de protecție informatică antivirus și antimalware pentru cele 4065 de stații de lucru și 99 de servere*, achiziționate în baza contractelor subsecvente la Acordul-cadru, s-a realizat la prețul întreg, în condițiile în care prestatorul nu a asigurat serviciile de instruire prevăzute în contract decât pentru un număr de 38 de angajați ai MAI;
- stabilirea unui eventual prejudiciu, a întinderii și recuperării acestuia, inclusiv a majorărilor și penalităților aferente, având în vedere că ordonatorul de credite care avea în evidență materialele, imprimările și tipăriturile nu a dispus distrugerea acestora;
- respectarea prevederilor legale privind punerea la dispoziție a fondurilor repartizate de la bugetul de stat structurilor asociative ale veteranilor de război;
- efectuarea unei cercetări administrative, în vederea stabilirii și recuperării eventualelor sume achitate în baza contractului încheiat de Spitalul de Urgență „Prof. Dr. Dimitrie Gerota” București cu persoanele fizice autorizate, nominalizate în raport, pentru care nu există dovada prestării efective a serviciilor respective, inclusiv a foloaselor nerealizate aferente.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar al contului de execuție și al bilanțului contabil, încheiate pentru exercițiul bugetar 2015, a fost exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unui aspect**. Paragraful de evidențiere semnifică faptul că, deși s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate, atât la nivelul ordonatorului principal de credite, și la cel al entităților din subordine, care au influențat acuratețea situațiilor financiare întocmite de Ministerul Afacerilor Interne pe anul 2015, valoarea cumulată a acestora s-a situat sub pragul de materialitate stabilit de echipa de auditori publici externi.

S-a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care conducerea Ministerului Afacerilor Interne trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate. În condițiile în care decizia nu a fost contestată, măsurile sunt în curs de implementare.

Follow-up

Prin implementarea de către conducerea MAI a măsurilor dispuse prin Decizia Curții de Conturi din anul 2015 s-a asigurat îmbunătățirea activității financiare prin crearea cadrului procedural pentru recuperarea diverselor cheltuieli, efectuate din fonduri publice și reducerea riscului ca anumite proiecte de operațiuni să nu respecte condițiile de realitate, regularitate și legalitate, reîntregirea creditelor bugetare cu suma de 972 mii, reprezentând prejudicii recuperate ca urmare a măsurilor dispuse.

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV) este organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, cu personalitate juridică, având rol de sinteză și de coordonare a aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile muncii, familiei și protecției sociale.

Instituțiile care funcționează în subordinea sau sub autoritatea MMFPSPV sunt următoarele:

În subordine:

- Inspecția Muncii (IM);
- opt organisme intermediare regionale pentru Programul operațional sectorial pentru dezvoltarea resurselor umane (Regiunea Nord-Est, Sud-Est, Sud-Muntenia, Sud-Vest Oltenia, Vest, Nord-Vest, Centru și București-Ilfov (OIRPOSDRU))
- Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (ANPIS);
- Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA);
- Departamentul pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați (DESEB).

Sub autoritate:

- Casa Națională de Pensii Publice (CNPP);
- Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM).

Misiunea de audit financiar a contului de execuție încheiat pe anul 2015 s-a desfășurat la minister și la următoarele entități:

- Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială;
- 17 agenții județene pentru plăți și inspecție socială;
- 7 organisme intermediare regionale pentru Programul operațional sectorial pentru dezvoltarea resurselor umane;
- 13 inspectorate teritoriale de muncă;
- Centrul de Monitorizare a Unităților cu Risc Profesional Crișcior.

Contul de execuție a bugetului MMFPSPV pe anul 2015 se prezintă, sintetic, astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	36.721.160	36.921.528	36.522.822	99,46	98,92
Transferuri cu caracter general între diferite nivele ale administrației	19.900.195	18.617.646	18.363.700	92,28	98,64
Asigurări și asistență socială	16.820.965	18.303.882	18.159.122	107,96	99,21
Cheltuieli - buget de stat	36.715.924	36.915.768	36.522.246	99,47	98,93
Transferuri cu caracter general între diferite nivele ale administrației	19.900.195	18.617.646	18.363.700	92,28	98,64
Asigurări și asistență socială	16.815.729	18.298.122	18.158.546	107,99	99,24
Fonduri externe nerambursabile	3.798	4.322	503	13,24	11,64
Asigurări și asistență socială	3.798	4.322	503	13,24	11,64
Total cheltuieli din venituri proprii	1.438	1.438	73	5,08	5,08
Asigurări și asistență socială	1.438	1.438	73	5,08	5,08

Observațiile Curții de Conturi:

La Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice:

- plata nelegală a sumei de 86 mii lei, reprezentând servicii duble de asistență tehnică acordate pentru aplicația informatică *Modul centralizare anexe pentru darea de seamă contabilă*, în sensul că unele dintre acestea au fost cuprinse atât în contractul de furnizare a aplicației informatice, cât și în contractul de prestări-servicii de asistență tehnică;
- neconcordanțe înregistrate la finele anului 2015 între valoarea bunurilor înregistrate în evidența contabilă și raportate în situațiile financiare centralizate ale ministerului și unităților aflate sub autoritatea sa și valoarea acestor bunuri din *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* gestionat de către Ministerul Finanțelor Publice;
- nu au fost realizate integral atribuțiile ministerului privind monitorizarea și controlul salarizării personalului bugetar, fapt ce a condus ca salarizarea personalului, chiar de la unele unități din subordinea ministerului cu rol de organisme intermediare, să

se realizeze prin ordine comune, ale unor ministere, contrar principiilor salarizării, care prevăd că drepturile salariale se stabilesc prin norme juridice de forță legii;

- s-au raportat eronat prin situațiile financiare anuale încheiate la finele anului 2015 la nivelul aparatului central al ministerului, creanțe și datorii, în sumă de 15.377 mii lei, provenind din proiecte cu finanțare nerambursabilă finalizate în anii anteriori, reprezentând operațiuni neînregistrate și sume neclarificate menținute în aceste conturi după finalizarea proiectelor, precum și menținerea nejustificată a unor garanții de participare la licitații, în sumă totală 24 mii lei, în afara termenului legal de prescripție;
- nu s-a organizat evidența sintetică și analitică pentru bunuri în sumă de 3.290 mii lei (active fixe corporale și necorporale), care provin din proiecte finanțate din fonduri nerambursabile finalizate, în care ministerul a avut calitatea de beneficiar;
- programul informatic SALARII, pentru care s-au plătit servicii de asistență tehnică în sumă estimată la 52 mii lei, nu a fost înregistrat în patrimoniul ministerului la finele anului 2015;
- a fost înregistrată eronat suma de 28 mii lei, nefiind inclusă în valoarea investiției în curs, reprezentând sistemul de monitorizare video și antiefracție al ministerului, nerecepționat până la data auditului, iar plățile efectuate pentru acest sistem atât cu analiza de risc, cât și cu proiectarea au fost înregistrate direct pe cheltuieli.

Măsurile luate de entitate:

- s-a virat la bugetul de stat suma de 21 mii lei, reprezentând garanții de participare la licitație prescrise la data auditului și s-au efectuat unele corecții în evidența financiar-contabilă în sumă de 51 mii lei;
- a fost inițiat un proiect de Hotărâre de Guvern, depus spre avizare la Ministerul Finanțelor Publice, pentru modificarea Anexei nr. 13 la HG nr. 1705/2006 *pentru aprobarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, în sensul actualizării valorilor de inventar ale unor imobile aflate în administrarea MMFPSPV pentru ANPIS;
- s-au corectat unele dintre înregistrările contabile efectuate eronat.

La entitățile subordonate MMFPSPV, auditate în anul 2016:

Agencia Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (ANPIS):

- au fost identificate plăți nelegale, pe tipuri de beneficii auditate, reprezentând:
 - indemnizația pentru creșterea copilului, acordată unor beneficiari care au realizat în anul 2015 și venituri imposibile peste limita legală, respectiv mai mari de 3 mii lei/an, în sumă estimată la 6.720 mii lei, la care se adaugă contribuțiile de asigurări sociale de sănătate aferente, în sumă de 370 mii lei;
 - ajutoare sociale pentru asigurarea venitului minim garantat (în valoare de 379 mii lei) și alocații pentru susținerea familiei (în valoare de 376 mii lei), acordate unor persoane care dețineau depozite bancare peste limita legală de 3 mii lei/an;
 - ajutoare sociale (586 mii lei), alocații pentru susținerea familiei (949 mii lei) și indemnizație pentru creșterea copilului (1.011 mii lei), acordate titularilor dreptului și/sau membrilor familiei beneficiare care au realizat concomitent și venituri din pensii/salarii peste limita legală;
 - indemnizația pentru creșterea copilului, în sumă de 1.123 mii lei, întrucât nu s-a suspendat dreptul aferent lunilor în care copiii titulari au împlinit vârsta de 12, 24, respectiv 36 de luni, iar drepturile aferente acestor luni trebuiau solicitate de către celălalt părinte;
 - stimulentele de inserție, în valoare estimată la 694 mii lei, acordate unor persoane care nu au făcut dovada începerii activității și, implicit, a obținerii de venituri supuse impozitării, condiție legală pentru acordarea acestui drept.

În timpul misiunii, ANPIS a verificat o parte din cazurile din eșanțon și a stabilit prejudicii în valoare de 110 mii lei, pentru care au fost emise decizii de debit;

- plățile restante efectuate de către o agenție teritorială nu au fost urmărite, fapt ce a condus la plata nelegală a indemnizației pentru creșterea copilului, în sumă de 33 mii lei, aferentă unei perioade anterioare nașterii copilului, la care se adaugă suma de 2 mii lei reprezentând contribuție de asigurări sociale de sănătate.

În timpul misiunii s-a emis decizie prin care s-a stabilit constituirea debitului și recuperarea sumei;

- neregulile cu privire la soldurile raportate prin situațiile financiare anuale centralizate, în contul „Debitori”, au constat în:
 - raportarea unor debite în sumă de 819 mii lei, pentru care dreptul entității de a solicita recuperarea s-a prescris;
 - menținerea nejustificată a unor debite în sumă de 174 mii lei, care au fost încasate/confirmate de preluare de către autoritățile fiscale.

În timpul misiunii s-au scăzut din evidența contabilă debitele încasate/preluate/confirmate de către autoritățile fiscale, în sumă de 85 mii lei;

- ANPIS nu și-a îndeplinit obligațiile de verificare a documentațiilor transmise de către o agenție teritorială, în sensul că a acceptat la decontare cheltuieli neaprobat la finanțare, reprezentând lucrări de investiții și dotări, în sumă de 126 mii lei, pentru care beneficiarul investiției nu a prezentat documente justificative din care să rezulte schimbarea destinației sumelor aprobate și, ulterior, decontate;

- au fost identificate neconcordanțe între sumele din conturile „Debitori” și „Creditori”, în sumă estimată la 6.195 mii lei, evidențiate în sistemul informatic SAFIR (evidența analitică) și datele aferente acestor conturi raportate prin situațiile financiare centralizate la finele anului 2015 (evidența sintetică), cu implicații directe în raportarea prin situațiile financiare anuale, a unor date neconforme cu realitatea economico-financiară și care pot conduce la formularea unor concluzii eronate la nivelul ordonatorului secundar de credite. De asemenea, entitatea a menținut în contul de disponibil o sumă mai mică cu 35 mii lei decât era necesar pentru plata creditorilor, afectând în acest mod fondurile bugetare aferente anului în care se vor efectua plățile pentru drepturile neridicate, deși acestea provin din perioade anterioare;
- nu s-a urmărit, de către unele agenții teritoriale, modul de recuperare a unor debite, în sumă estimată la 1.755 mii lei, constituite cu titlu de beneficii de asistență socială. Entitatea auditată a transmis direct către autoritățile fiscale, spre recuperare, debite pentru beneficiari care, la data transmiterii, se aflau în plată și puteau fi recuperate direct de către entitate din drepturile curente, pentru reîntregirea creditelor bugetare;
- deficiențe identificate cu privire la debite în sumă estimată la 2.054 mii lei, predate spre urmărire și recuperare către autoritățile fiscale și care constau în:
 - nu au fost monitorizate unele debite predate autorităților fiscale înainte de împlinirea termenului legal de 180 de zile în care acestea erau scutite de la plata accesoriilor;
 - nu au fost calculate și nici încasate unele dobânzi și penalități de întârziere, în condițiile în care debitele au fost transmise autorităților fiscale după termenul legal de 180 de zile de la emiterea deciziei de debit, termen după care se percepeau dobânzi;
- neregulile cu privire la drepturile neridicate constau în următoarele:
 - imobilizarea temporară a sumei de 613 mii lei, din cauza nevirării în termen la bugetul de stat a unor sume pentru care dreptul titularilor de a le solicita s-a prescris;
 - scăderea din evidența contabilă a sumei de 191 mii lei, reprezentând drepturi neridicate și prescrise, fără documente justificative din care să rezulte componența nominală a titularilor pentru care s-au virat sumele la bugetul de stat;
 - nu au fost corelate datele din evidența analitică (SAFIR), referitoare la viramentele asupra drepturilor neridicate prescrise, cu cele din evidența sintetică (financiar-contabilă).

Agențiile Județene pentru Plăți și Inspekție Socială (AJPIS):

- au fost identificate *plăți necuvenite*, pe tipuri de beneficii auditate, după cum urmează:
 - ajutoare sociale (VMG) și alocații pentru susținerea familiei, în sumă de 10.604 mii lei, datorate, în principal, nedeclarării de către beneficiari a unor venituri nete realizate, deținerii unor bunuri care atrag excluderea acordării acestor beneficii de asistență socială, neachitării impozitelor pentru bunurile deținute în proprietate și nedeclarării faptului că dețin conturi la bănci mai mari de 3 mii lei, care din punct de vedere legal conduc la excluderea acordării acestor drepturi, din care:
 - 6.362 mii lei, reprezentând ajutoare sociale (AJPIS Arad, Argeș, Bihor, Bistrița-Năsăud, Brăila, Buzău, Caraș-Severin, Călărași, Cluj, Covasna, Dâmbovița, Giurgiu, Iași, Maramureș, Olt, Prahova);
 - 4.242 mii lei, reprezentând alocații pentru susținerea familiei (AJPIS Arad, Argeș, Bihor, Bistrița-Năsăud, Brăila, Caraș-Severin, Călărași, Cluj, Covasna, Dâmbovița, Giurgiu, Iași, Maramureș, Olt, Prahova);
 - ajutoare sociale în sumă de 941 mii lei, acordate unor persoane beneficiare de ajutor social, apte de muncă și care nu au prezentat adeverințe de la agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă de unde să rezulte că sunt în căutarea unui loc de muncă și nu au refuzat un loc de muncă (AJPIS Arad, Olt);
 - indemnizații pentru creșterea copilului, inclusiv stimulentele de inserție lunar, în sumă de 2.008 mii lei, ca urmare a nedeclarării realizării altor venituri pe perioada încasării indemnizației pentru creșterea copilului, nerecalculării cuantumului indemnizației pentru creșterea copilului în funcție de veniturile efectiv realizate, potrivit deciziei de impunere finală, eliberată de autoritățile fiscale, precum și acordarea stimulentei lunare de inserție în condițiile în care nu s-a făcut dovada începerii activității și, implicit, a obținerii de venituri supuse impozitării, din care:
 - 1.604 mii lei, reprezentând indemnizații pentru creșterea copilului (AJPIS Arad, Argeș, Bacău, Bihor, Bistrița-Năsăud, Brăila, Buzău, Caraș-Severin, Călărași, Cluj, Covasna, Giurgiu, Iași, Maramureș, Olt, Prahova);
 - 404 mii lei, reprezentând stimulentele de inserție lunar (AJPIS Arad, Bistrița-Năsăud, Călărași, Cluj, Covasna, Dâmbovița, Maramureș);
 - alocații de stat pentru copii, în sumă de 307 mii lei, acordate reprezentanților legali ai unor copii exmatriculați, care au abandonat școala sau care au repetat anul școlar, întrucât inspectoratul școlar nu a transmis la timp documentele justificative pentru beneficiari care nu mai întruneau condițiile legale, precum și cele acordate unor minori, prin reprezentanții legali ai acestora care figurau ca fiind decedați, iar entitatea nu a suspendat plata alocației de stat pentru copii până la schimbarea reprezentatului legal al copilului (AJPIS Bihor, Buzău, Călărași, Cluj, Giurgiu, Iași, Maramureș);
 - ajutor de încălzire în sumă de 779 mii lei (ajutoare pentru încălzirea cu lemne, cu energie termică și gaze naturale),

pentru beneficiari care nu îndeplineau condițiile legale privitoare la stabilirea și plata acestor ajutoare, deoarece beneficiarii acestei forme de sprijin fie nu au declarat toate veniturile realizate, fie nu au declarat faptul că dețin conturi la bănci mai mari de 3 mii lei, elemente care conduc la excluderea acordării acestui drept (*AJPIS Argeș, Bistrița-Năsăud, Cluj, Iași, Maramureș, Olt, Prahova*);

- plăți necuvenite sub formă de contribuție de asigurări sociale de sănătate în sumă de 152 mii lei, aferentă drepturilor încasate necuvenit de beneficiarii de indemnizație pentru creșterea copilului și ajutor social pentru asigurarea venitului minim garantat (*AJPIS Maramureș, Prahova*);
- nu a fost urmărit modul de recuperare a unor debite din drepturile curente, întrucât debitele au fost predate în mod nejustificat către autoritățile fiscale spre urmărire și încasare, în condițiile în care beneficiarii acestor drepturi erau în plată și sumele trebuiau recuperate de către agențiile teritoriale din drepturile aflate în plată (*AJPIS Arad, Brăila, Dâmbovița*);
- debite neconfirmate și neurmărite în sumă de 43 mii lei, predate către unitățile administrativ-teritoriale în vederea recuperării, conform prevederilor legale (*AJPIS Caraș-Severin*);
- nu au fost calculate și încasate dobânzile și penalitățile de întârziere în sumă de 79 mii lei, aferente debitelor recuperate după depășirea termenului de 180 de zile de la emiterea deciziei de recuperare, perioadă după care se percep accesorii (*AJPIS Arad, Bacău, Bihor, Bistrița-Năsăud, Brăila, Buzău, Caraș-Severin, Cluj, Dâmbovița, Iași, Maramureș, Olt și Prahova*);
- menținerea nejustificată la finele anului 2015, în soldul contului „*Creditori*” a unor sume reprezentând drepturi neridicate ai căror titulari au decedat sau pentru care dreptul titularilor de a le solicita s-a prescris la data de 31.12.2015, sume care constituie venituri ale bugetului de stat (*AJPIS Bihor, Cluj, Maramureș și Prahova*);
- nu a fost asigurată concordanța dintre datele înregistrate în sistemul informatic SAFIR și datele înregistrate în evidența contabilă analitică a conturilor „*Debitori*” și „*Creditori*”, raportate către ANPIS prin situațiile financiare la finele anului 2015 (*AJPIS Arad, Bihor, Cluj, Caraș-Severin, Dâmbovița, Iași, Olt și Prahova*);
- înregistrarea eronată în evidența financiar-contabilă a drepturilor neridicate, restante, în sensul că plățile efectuate creditorilor nu au fost reflectate în contul „*Creditori*” (*AJPIS Giurgiu*);
- nu a fost actualizată procedura privind recuperarea debitelor, în condițiile modificării unor prevederi legale referitoare la executarea silită a debitelor reprezentând venitul minim garantat și necompletarea acestuia cu activitățile specifice calculării și urmăririi încasării accesoriiilor aferente debitelor recuperate (*AJPIS Bihor, Bistrița-Năsăud, Dâmbovița*);
- nu a fost elaborată o procedură pentru activitatea de acordare a beneficiilor de asistență socială sub forma ajutoarelor de urgență, prin care să se stabilească obiectivele, acțiunile și responsabilitățile desfășurării acestei activități (*AJPIS Dâmbovița*);
- nu a fost organizat corespunzător controlul intern, în sensul că nu s-a ținut cont de particularitățile cadrului legal de organizare și funcționare, nu a fost adaptat la dimensiunea, complexitatea, numărul de salariați și mediul specific entității, astfel încât acesta să fie viabil și nu a fost capabil să preîntâmpine apariția erorilor în activitățile desfășurate de aceasta și raportarea unor date nereale și neconforme prin situațiile financiare, cu privire la plățile efectuate reprezentând beneficii de asistență socială, precum și la obligațiile de plată către beneficiarii acestora (*AJPIS Prahova*).

Inspectoratele Teritoriale de Muncă (ITM):

- nu au fost cuprinse în valoarea totală a debitelor și accesoriiile aferente acestora (*ITM Bacău, Covasna, Dâmbovița*);
- nu au fost respectate prevederile legale privind modalitatea de comunicare a procesului verbal de contravenție și înștiințarea de plată, în sensul că trebuie să se înmâneze contravenientului, sub semnătură, la data întocmirii lui sau să se comunice prin poștă, cu aviz de primire sau prin afișare la domiciliul sau la sediul contravenientului (*ITM Călărași*);
- active fixe corporale menținute și raportate eronat prin situațiile financiare, în cazul în care acestea erau complet amortizate și aveau o valoare de intrare mai mică decât limita legală stabilită și, ca urmare, trebuiau trecute în categoria obiectelor de inventar (*ITM Arad, Dâmbovița*);
- înregistrări contabile eronate privind concediile medicale și indemnizații de asigurări sociale de sănătate suportate din FNUASS (*ITM Bacău, Covasna*);
- nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente, potrivit căruia cheltuielile se raportează la exercițiul bugetar la care se referă, indiferent de data plății acestora, astfel că unele dintre facturile de utilități au fost înregistrate în contabilitate în momentul plății (*ITM Bihor, Covasna*);
- debite menținute eronat în evidența contabilă, întrucât erau aferente unor societăți pentru care instanțele judecătorești au dispus închiderea procedurii de insolvență și radierea acestora (*ITM Arad*);
- nu au fost elaborate toate procedurile operaționale specifice activității entității auditate, iar unele dintre cele existente nu au fost actualizate (*ITM Argeș, Bihor, Călărași*);
- sistemul de control intern/managerial nu a fost organizat și exercitat în anul 2015 în conformitate cu noile prevederi legale ale Codului controlului intern/managerial (*ITM Arad, Cluj*);

- nu a fost respectată, de către unele inspectorate teritoriale de muncă, obligația legală de a include în activitatea de control verificarea angajatorilor cu peste 50 de salariați, care au obligația de a plăti o contribuție legală dacă nu angajează persoane cu handicap (*ITM Bihor, Dâmbovița*);
- nu au fost identificați toți angajatorii care nu au respectat prevederile legale privind completarea registrului general de evidență a salariaților (*ITM Dâmbovița*);
- nu a fost urmărit modul de implementare a măsurilor dispuse prin procesele-verbale de control, corelat cu termenele stabilite și nu a fost sancționată neîndeplinirea sau îndeplinirea parțială a măsurilor (*ITM Dâmbovița, Cluj*);
- nu a fost urmărită confirmarea preluării debitelor de către organele fiscale (*ITM Călărași*);
- nu au fost incluse în activitatea de control unele misiuni privind controlul asupra activităților cu caracter ocazional desfășurate de zilieri (*ITM Argeș*);
- nu s-au efectuat în ultimii 3 ani, conform prevederilor legale, unele misiuni având ca obiectiv evaluarea modului de întocmire, completare și valorificare a actelor de control, inclusiv a proceselor-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, precum și cele având ca obiectiv activitățile financiare sau cu implicații financiare desfășurate de entitatea publică, contrar prevederilor legale (*ITM Bihor*);
- nu a fost respectat cadrul legal privind activitatea de inventariere la *ITM Argeș, Bacău, Bihor, Călărași, Covasna*, astfel că:
 - procesul-verbal de inventariere nu este aprobat de către ordonatorul de credite;
 - nu a fost făcută inventarierea faptică la toate elementele de activ și pasiv care prezintă sold;
 - creanțele și obligațiile față de terți nu au fost supuse verificării și confirmării pe baza extraselor soldurilor debitoare și creditoare ale conturilor de creanțe și datorii potrivit extrasului de cont sau punctaj;
- nu a fost reevaluat un imobil care a făcut obiectul unui contract de vânzare-cumpărare autentificat (*ITM Bistrița-Năsăud*).

Organismele intermediare regionale pentru programul operațional sectorial pentru dezvoltarea resurselor umane (OIR):

- efectuarea de plăți sub formă de cheltuieli de judecată, fără ca entitatea să analizeze cauzele și împrejurările care au condus la emiterea unui act administrativ peste termenul legal (*OIR Timiș*);
- nu s-au efectuat toate demersurile legale pentru încasarea unor debite de la FNUASS pentru concedii și indemnizații, solicitate la plată de la CJAS Timiș, pentru unele sume intervenind prescripția dreptului la acțiune (*OIR Neamț*);
- menținerea și raportarea eronată, prin situațiile financiare, a unor active fixe corporale în situația în care acestea erau complet amortizate și aveau o valoare de intrare mai mică decât limita legală stabilită și trebuiau trecute în categoria obiectelor de inventar (*OIR Brăila*).

Recomandări:

La Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice:

Principalele recomandări formulate pentru eliminarea deficiențelor identificate au constat în:

- analizarea conținutului celor două contracte încheiate cu furnizorul aplicației informatice *Modul centralizare anexe pentru darea de seamă contabilă* în vederea identificării serviciilor duble cuprinse atât în contractul de furnizare a aplicației, cât și în cel de asistență tehnică, pentru care s-au efectuat plăți nelegale în anul 2015;
- identificarea și corectarea diferențelor privind bunurile aflate în domeniul public și privat al ministerului, existente între situațiile financiare centralizate ale ministerului și ale instituțiilor aflate sub autoritatea acestuia (ANOFM și CNPP) și *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, gestionat de către Ministerul Finanțelor Publice, inițierea proiectelor de acte normative de modificare a acestuia pentru a asigura corespondența datelor între cele două evidențe;
- transpunerea atribuțiilor legale privind controlul salarizării personalului plătit din fonduri publice în sarcina unei structuri din cadrul ministerului și stabilirea de responsabilități concrete în acest sens, pentru asigurarea respectării cadrului legal în domeniu. Colaborarea cu inițiatorul ordinului comun pentru efectuarea demersurilor necesare în vederea asigurării publicării acestuia în Monitorul Oficial, pentru a conferi ordinului emis calitatea de normă juridică de forță legii, deoarece prin acesta s-a stabilit salariul brut lunar de care beneficiază personalul din cadrul structurilor cu rol de organisme intermediare;
- inventarierea creanțelor și datoriilor raportate de către minister, pentru a asigura reflectarea corectă a datelor prin situațiile financiare anuale la nivelul aparatului central al ministerului pentru care nu există certitudinea realității soldurilor, precum și recuperarea sumelor care aparțin unor proiecte finalizate, la care ministerul a avut calitatea de beneficiar de la debitori/autorități de certificare/parteneri, în termenul legal de prescripție;
- organizarea evidenței analitice pentru toate bunurile deținute de către MMFPSPV și care fac parte din patrimoniul ministerului, inclusiv a celor care au făcut obiectul unor proiecte din fonduri nerambursabile, a căror perioadă de implementare s-a finalizat, precum și corelarea datelor din evidența sintetică cu cele din evidența analitică, pentru eliminarea diferențelor dintre cele două evidențe la finele exercițiului financiar;

- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor plăților efectuate pentru pachetul de programe informatice SALARII, în vederea determinării valorii și înregistrării acestuia în patrimoniul instituției ca activ fix necorporal, efectuarea corecțiilor care se impun în evidența financiar-contabilă, conform cu legislația în vigoare, ca urmare a înregistrării ca activ fix necorporal a cheltuielilor efectuate pentru pachetul de programe informatice SALARII;
- ☞ identificarea tuturor plăților aferente obiectivului de investiție „Sistem de supraveghere video” și efectuarea corecțiilor prevăzute de legislația în vigoare în evidența financiar-contabilă pentru a asigura reflectarea în active în curs de execuție până la finalizarea și punerea în funcțiune a acestuia.

La Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială:

Principalele recomandări formulate pentru eliminarea deficiențelor identificate au constatat în următoarele:

- ☞ stabilirea, pentru fiecare agenție teritorială în parte, a realității sumelor reflectate în contul „Debitori” și „Creditori”, recuperarea de la persoanele responsabile a eventualelor sume prescrise, neîncasate de la debitori, precum și virarea sumelor prescrise la bugetul de stat în termenul legal;
- ☞ analizarea debitelor înainte ca acestea să fie predate de agențiile teritoriale către autoritățile fiscale, pentru a evita predarea unor debite pentru titulari care la data stabilirii și, ulterior, a predării debitelor sunt încă în plată la nivelul agențiilor teritoriale; monitorizarea periodică a debitelor predate de către agențiile teritoriale la organele fiscale, astfel încât titularii care achită debitele în termenul legal de 180 de zile să beneficieze de scutire de la plata accesoriilor; verificarea calculării accesoriilor, de către agențiile teritoriale, pentru debitele predate autorităților fiscale și nerecuperate de la debitori, în termenul legal de 180 de zile de la emiterea deciziei de debit;
- ☞ verificarea respectării, de către agențiile teritoriale, a termenului legal de virare a sumelor prescrise la bugetul de stat, care provin din drepturile neridicate, reflectate în contul „Creditori”;
- ☞ analizarea legalității operațiunilor efectuate de către unele agenții teritoriale, prin care s-au scăzut din evidență sume din contul „Creditori” și au fost virate la bugetul de stat, fără documente justificative prevăzute de cadrul legal;
- ☞ corelarea modului de înregistrare în evidența financiar-contabilă (sintetică) și în sistemul informatic SAFIR (analitică), de către agențiile teritoriale, a drepturilor neridicate, pentru a asigura concordanța între cele două evidențe și virarea sumelor prescrise, la termenul legal, la bugetul de stat;
- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor beneficiarilor care au încasat necuvenit:
 - indemnizație lunară pentru creșterea copilului, drepturi restante de indemnizație lunară pentru creșterea copilului și/sau stimulent de inserție;
 - drepturi (venit minim garantat, alocația pentru susținerea familiei, indemnizație pentru creșterea copilului), în condițiile în care au realizat venituri peste limita legală.
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului, recuperarea acestuia, virarea la bugetul de stat a sumelor recuperate și înregistrarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor specifice, potrivit reglementărilor legale;
- ☞ recuperarea, în condițiile legii, a debitelor prescrise, pentru care dreptul entității de a solicita recuperarea sumelor de la debitori nu mai poate fi exercitat în termenul legal de prescripție și stabilirea persoanelor răspunzătoare de nerecuperarea acestora;
- ☞ analizarea situațiilor financiare întocmite de către agențiile teritoriale cu ocazia centralizării acestora, pentru identificarea debitelor încasate/preluate de către autoritățile fiscale, precum și a celor care se află la limita termenului legal de prescripție;
- ☞ completarea protocolului încheiat de către ANPIS cu ANAF, în vederea automatizării operațiunii de predare/confirmare a debitelor transmise, pentru a facilita urmărirea acestora de către agențiile teritoriale și raportarea prin situațiile financiare anuale a unor creanțe care corespund realității;
- ☞ controlul sumelor decontate de către ANPIS, prin entitățile din subordine, pentru cheltuielile de investiții și reparații capitale, astfel încât plățile efectuate beneficiarilor obiectivelor de investiții să aibă la bază documentele justificative prevăzute de cadrul legal;
- ☞ schimbarea destinației sumelor alocate pentru obiective de investiții se va realiza numai cu acordul ANPIS, respectiv agenția județeană pentru plăți și inspecție socială și prin încheierea de acte adiționale la contractele de finanțare în care să fie cuprinse modificările efectuate.

Opinia de audit

Având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate, cu impact asupra realității și conformității situațiilor financiare și asupra rezultatului patrimonial al anului 2015, Curtea de Conturi a formulat o **opinie contrară** asupra situațiilor financiare centralizate întocmite și raportate de *Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice* la data de 31.12.2015.

Conducerea entității nu a avut puncte divergente față de abaterile prezentate anterior. Pentru remedierea deficiențelor identificate a fost emisă decizie prin care s-a dispus ministerului un număr de 7 măsuri și ANPIS un număr de 10 măsuri, care nu au fost contestate de cele două entități.

Follow-up

Impactul pe care le-au avut măsurile dispuse prin decizii asupra activității entităților verificate se concretizează, în principal, în:

- *îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entităților, prin adoptarea următoarelor măsuri:*
 - fundamentarea veniturilor și cheltuielilor bugetare s-a realizat în strictă corespondență cu entitățile din subordine prevăzute de structura organizatorică (MMFPSPV);
 - efectuarea deschiderilor de credite bugetare s-a realizat numai pentru entitățile din subordinea ministerului care au calitatea de ordonatori de credite ierarhic inferiori și sunt cuprinși în actele normative de organizare și funcționare (MMFPSPV);
 - includerea în fișele de post ale salariilor din cadrul ANPIS, ca atribuții, a implementării măsurilor dispuse de către Curtea de Conturi (ANPIS);
 - elaborarea procedurii operaționale privind fundamentarea necesarului de credite bugetare lunare pentru efectuarea plăților pentru toate cele patru drepturi auditate, inclusiv alocația de stat pentru copii (ANPIS);
 - sistemul informatic SAFIR generează rapoarte pentru fiecare județ în parte, detaliat pe grupe statistice, iar monitorizarea drepturilor de beneficii de asistență socială în funcție de modalitatea de plată efectuată (cont bancar/mandat poștal) se realizează la nivelul ANPIS prin compartimentul de specialitate (ANPIS);
 - creșterea eficienței activității de inspecție socială, precum și eficientizarea activității de monitorizare a măsurilor dispuse și a sancțiunilor aplicate în urma misiunilor de inspecție, precum și instituirea unui mod de lucru unitar în activitatea desfășurată de către organele de inspecție socială, în vederea eficientizării activității de control (ANPIS);
 - încheierea de protocoale cu instituții publice, în vederea obținerii de baze de date necesare pentru depistarea unor beneficiari care au primit nelegal drepturi de asistență socială (ANPIS).
- *obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului etc. prin adoptarea unor măsuri care se concretizează în:*
 - recuperarea și virarea sumelor acordate nelegal, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice prin aplicarea corespunzătoare a prevederilor legale (ANPIS);
 - diminuarea sumelor alocate de la bugetul de stat cu titlu de subvenții (ANPIS).

MINISTERUL TINERETULUI ȘI SPORTULUI

Ministerul Tineretului și Sportului (MTS) funcționează în baza HG nr. 11/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Tineretului și Sportului, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, având rol de sinteză și de coordonare a aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile tineretului și sportului.

Ministerul are în subordine 117 entități, din care: 42 de direcții județene pentru sport și tineret (DJST); 48 de cluburi sportive; 15 case de cultură ale studenților; 9 complexuri sportive naționale; Institutul Național de Cercetare pentru Sport; Centrul Național de Formare și Perfecționare a Antrenorilor; Muzeul Sportului. Sub autoritatea ministerului funcționează 71 de entități, din care: 69 de federații sportive; Comitetul Olimpic și Sportiv Român; Comitetul Național Paralimpic.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	492.964	535.313	459.530	93,22	85,84
Învățământ	63.212	70.051	66.031	104,46	94,26
Cultură, recreere și religie	405.122	439.496	367.858	90,80	83,70
Asigurări și asistență socială	24.630	25.766	25.641	104,10	99,51
Cheltuieli - buget de stat	323.664	366.013	339.046	104,75	92,63
Învățământ	63.212	70.051	66.031	104,46	94,26
Cultură, recreere și religie	235.822	270.196	247.374	104,90	91,55
Asigurări și asistență socială	24.630	25.766	25.641	104,10	99,51
Total cheltuieli din venituri proprii	169.300	169.300	120.484	71,17	71,17
Cultură, recreere și religie	169.300	169.300	120.484	71,17	71,17

Observațiile Curții de Conturi:

- nu s-au înregistrat în evidența contabilă a MTS active fixe de natura clădirilor/construcțiilor și terenurilor atât din patrimoniul public, cât și din patrimoniul privat al statului; MTS nu s-a înscris în cartea funciară a statului român, ca proprietar tabular al unor imobile de natura clădirilor/construcțiilor și terenurilor;
- nu s-a clarificat situația unor investiții în curs, în sumă de 2.449 mii lei, conform soldului contului „Active fixe corporale în curs de execuție” la 31.12.2015, care reprezintă plăți aferente unor investiții începute în anii anteriori, nefinalizate și pentru care MTS nu a prezentat documente din care să rezulte data începerii lucrărilor, stadiul actual al acestora și nici măsurile dispuse în vederea recepționării și punerii în funcțiune;
- nu s-a urmărit și clarificat soldul contului „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”, în sumă de 23 mii lei, reprezentând: lipsă mijloace fixe și obiecte inventar, MTS ne prezentând documente din care să rezulte demersurile întreprinse în vederea stabilirii răspunderii pentru lipsurile constatate și recuperarea sumelor;
- MTS nu a emis proceduri și politici contabile specifice, existând riscul aplicării neunitare a prevederilor legale în domeniu;
- situațiile financiare centralizate privind execuția bugetului pe anul 2015 au fost depuse la Ministerul Finanțelor Publice, cu întârziere față de termenul legal;
- declarațiile aferente contribuțiilor sociale și impozitului pe venit, constituite pentru luna decembrie 2015 și depuse la organele fiscale, conțin neconcordanțe față de datele înscrise în centralizatorul statelor de salarii și fișele de cont aferente contribuțiilor bugetare;
- înregistrarea în contul „Debitori sub 1 an” a unor creanțe cu o vechime mai mare de un an, însumând 365 mii lei (287 mii lei – concedii medicale de recuperat de la Casa de Asigurări de Sănătate, pentru perioada 2008-2014 și 79 mii lei – sume de recuperat de la debitori, înregistrate în perioada 2006-2014);
- referitor la drepturile de creanță:
 - nu s-au efectuat demersuri pentru clarificarea și încasarea/recuperarea unor drepturi de creanță provenind din anii anteriori, fiind înregistrate în soldul contului „Debitori” la data de 31.12.2015, drepturi de creanță în sumă de 1.504 mii lei, provenind din perioada 1999-2011, pentru care există posibilitatea de a nu mai putea fi recuperate ca urmare a intervenției prescrierii;
 - nu au fost înregistrate în evidența contabilă și nu s-a urmărit încasarea unor creanțe în sumă 29.694 mii lei, care au făcut obiectul unor hotărâri definitive, pronunțate de instanțele judecătorești, reprezentând venituri cuvenite din activitatea organizatorilor de pronosticuri și pariuri sportive, constituirea dreptului de creanță fiind efectuată pe măsura încasării și nu de la data pronunțării hotărârii. La momentul auditului, suma de încasat/clarificat era de 9.013 mii lei;
 - MTS nu a întreprins, în termenul legal de prescripție, demersuri de recuperare a sumei de 673 mii lei, reprezentând creanță aferentă anului 2006, datorată de o societate comercială, fapt ce a avut ca efect respingerea de către instanță, ca prescrisă, a cererii formulate de MTS.

Măsurile luate de entitate:

Pentru înlăturarea deficiențelor privind declararea la organele fiscale a contribuțiilor sociale și a impozitului pe venit, constituite pentru luna decembrie 2015, în timpul auditului MTS a depus la MFP-ANAF o Declarație rectificativă.

Recomandări:

- ☞ inventarierea activelor fixe corporale atât din domeniul public, cât și din domeniul privat, aflate în administrarea MTS și valorificarea rezultatelor acestora în conformitate cu prevederile legale; reflectarea în evidența contabilă a rezultatelor inventarierii în conformitate cu prevederile *Legii contabilității nr. 82/1991*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și actualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* în conformitate cu prevederile *Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia*, actualizată;
- ☞ întreprinderea demersurilor legale, în conformitate cu prevederile *HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, cu modificările și completările ulterioare, pentru înscrierea MTS, în cartea funciară, ca proprietar tabular, în numele statului român;
- ☞ efectuarea inventarierii obiectivelor de investiții nefinalizate, precum și valorificarea rezultatelor acestora în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ elaborarea, de către MTS, a unor proceduri și politici contabile specifice activității;
- ☞ analizarea conținutului contului „Debitori sub 1 an” din punct de vedere al vechimii creanțelor înregistrate și încadrarea corectă a acestora, stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create prin pierderea dreptului de a solicita recuperarea creanțelor ca urmare a intervenției prescripției, precum și a persoanelor răspunzătoare și, în consecință, dispunerea măsurilor legale de recuperare a prejudiciilor;
- ☞ efectuarea unei analize a sumelor reprezentând lipsă mijloace fixe și obiecte de inventar, înscrise, la 31.12.2015, în soldul contului „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”, dispunerea măsurilor necesare recuperării acestora de la per-

soanele răspunzătoare, fie, în cazul prescrierii dreptului de a solicita recuperarea lor, stabilirea întinderii prejudiciului creat prin prescriere și dispunerea măsurilor legale de recuperare de la persoanele răspunzătoare de crearea lui;

- ☞ efectuarea înregistrării în evidența contabilă a MTS a drepturilor de creanță în conformitate cu prevederile *Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, și urmărirea încasării acestora;
- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a MTS, în contul „Decontări privind operațiuni în curs de clarificare”, până la stabilirea răspunderii, a valorii debitului prescris, pierdut în instanță, stabilirea întinderii prejudiciului produs MTS și a persoanelor răspunzătoare, precum și dispunerea măsurilor legale ce se impun pentru recuperarea prejudiciului.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MTS, auditate în anul 2016:

- 🌐 deficiențe privind modul de administrare și evidențiere a bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului:
 - nu s-au înregistrat în evidența contabilă bunuri aparținând domeniului public și privat al statului, în sumă de 1.592 mii lei (*DJST Arad și Caraș-Severin, Clubul Sportiv Olimpia București, Complexul Sportiv Bascov - Budeasa*);
 - darea în administrare a bunurilor din domeniul public s-a efectuat cu încălcarea dispozițiilor *Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia*, la *DJST Argeș*;
 - nu s-au evidențiat în contabilitatea extrabilanțieră terenuri din patrimoniul public aflat în administrare, în sumă estimată la 719 mii lei (*DJST Argeș și Dolj*);
 - transmiterea sau cedarea, cu titlu gratuit, a dreptului de proprietate sau folosință asupra unor bunuri din patrimoniul public sau privat al statului s-a efectuat fără respectarea prevederilor legale, la *DJST Mureș*;
 - *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* nu a fost întocmit/actualizat periodic la *DJST Mehedinți*;
 - nu s-au înregistrat în contabilitate rezultatele reevaluării patrimoniului, diferența neînregistrată fiind de 498 mii lei (*Complexul Sportiv Național „Nicolae Navasart” Snagov*);
 - nu au fost înregistrate în evidența contabilă sau au fost înregistrate eronat active în sumă de 23.162 mii lei (*DJST: Arad, Argeș, Caraș-Severin, Călărași, Dâmbovița, Dolj, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Neamț, precum și la Complexul Sportiv Național „Nicolae Navasart” Snagov, Clubul Sportiv Olimpia București, Muzeul Sportului*);
 - cheltuieli cu amortizarea, în sumă de 366 mii lei, au fost determinate și înregistrate eronat (*DJST Arad, Clubul Sportiv Olimpia București și Complexul Sportiv Bascov - Budeasa*);
 - inventarierea și reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale s-a efectuat necorespunzător, nefiind respectate în totalitate dispozițiile legale specifice și nu s-a asigurat integritatea tuturor bunurilor patrimoniale (*DJST: Arad, Argeș, Bacău, Caraș-Severin, Călărași, Dâmbovița, Dolj, Galați, Giurgiu, Gorj, Harghita, Mehedinți, Mureș, Neamț, Olt, Sibiu, Teleorman, Timiș, Vâlcea, precum și Clubul Sportiv Olimpia București, Muzeul Sportului, Complexul Sportiv Național „Nicolae Navasart” Snagov, Complexul Sportiv Național Poiana Brașov*);
- 🌐 deficiențe privind modul de organizare a evidenței financiar-contabile:
 - nu a fost organizată și condusă corespunzător prevederilor legale evidența contabilă a creditelor bugetare, a angajamentelor bugetare și legale (*DJST: Argeș, Călărași, Dâmbovița, Dolj, Giurgiu, Vâlcea*);
 - evidența analitică și tehnic-operativă a fost organizată și condusă necorespunzător (*DJST: Arad, Argeș, Dolj și Complexul Sportiv Național „Nicolae Navasart” Snagov*);
 - nu s-au evidențiat în contabilitatea extrabilanțieră garanții de bună execuție în sumă de 68 mii lei, la *DJST Maramureș*;
- 🌐 deficiențe privind modul de stabilire, înregistrare și virare a veniturilor cuvenite bugetului de stat și bugetelor locale:
 - nu au fost stabilite, înregistrate și virate venituri în sumă de 164 mii lei, cuvenite bugetului local, la *DJST Brăila*;
 - nu au fost respectate prevederile legale privind stabilirea, evidențierea și plata obligațiilor către alte bugete, la *DJST Galați*;
 - nu a fost calculată, înregistrată și virată la bugetul de stat cota de 50% din veniturile din chirii, precum și alte sume cuvenite acestuia, în sumă de 358 mii lei (*DJST: Arad, Bacău, Bistrița-Năsăud, Covasna, Maramureș, Mehedinți, Tulcea, precum și Complexul Sportiv Național Poiana Brașov*);
- 🌐 deficiențe privind stabilirea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor proprii:
 - au fost subevaluate, cu suma de 71 mii lei, venituri proprii înscrise în bugetul definitiv aprobat, la *DJST Dolj* și au fost înscrise în contul de execuție date eronate referitoare la venituri, în sumă de 112 mii lei, la *Casa de Cultură a Studenților București*;
 - nu au fost stabilite, evidențiate, urmărite și încasate venituri proprii în sumă de 285 mii lei (*DJST: Argeș, Brăila, Călărași, Covasna, Giurgiu, Harghita, Tulcea, Galați, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Vâlcea și Complexul Sportiv Bascov - Budeasa*);
- 🌐 deficiențe privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor:

- au fost efectuate plăți nelegale, de natura:
 - cheltuielilor de personal, în sumă totală de 70 mii lei (DJST: Argeș, Bacău, Brăila, Neamț);
 - cheltuielilor cu bunurile și serviciile, în valoare estimată la suma de 621 mii lei, din care în timpul auditului s-au recuperat 12 mii lei (DJST: Argeș, Bacău, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Brăila, Dâmbovița, Giurgiu, Gorj, Harghita, Mureș, Neamț, Sălaj, Tulcea, precum și la Complexul Sportiv Național „Nicolae Navasart” Snagov, Complexul Sportiv Bascov - Budeasa, Muzeul Sportului);
 - cheltuielilor de capital în sumă estimată la 4.241 mii lei, din care în timpul auditului s-au recuperat 132 mii lei (DJST: Argeș, Bacău, Botoșani, Buzău, Dâmbovița, Galați, Gorj, Olt, Teleorman, Tulcea, precum și Complexul Sportiv Național „Nicolae Navasart” Snagov, Complexul Sportiv Bascov - Budeasa);
 - cheltuielilor pentru acțiuni sportive și de tineret, în valoare totală de 122 mii lei (DJST: Bacău, Călărași, Neamț, Tulcea);
- deficiențe privind respectarea dispozițiilor legale referitoare la achizițiile publice:
 - nu au fost respectate dispozițiile legale referitoare la achizițiile publice (DJST: Bacău, Brăila, Gorj, Olt, Tulcea, precum și Complexul Sportiv Național „Nicolae Navasart” Snagov);
- deficiențe privind constituirea, urmărirea și lichidarea drepturilor de creanță și a datoriei:
 - în activul bilanțier s-au menținut nejustificat drepturi de creanță, estimate la suma de 249 mii lei (DJST: Argeș, Călărași, Dâmbovița, Mehedinți, precum și Complexul Sportiv Național „Nicolae Navasart” Snagov);
 - nu au fost respectate clauzele contractuale în ceea ce privește urmărirea unor creanțe în sumă de 129 mii lei, precum și calcularea penalităților și încasarea acestora în termenul de prescripție (DJST: Argeș, Bacău, Bistrița-Năsăud, Dâmbovița, Dolj, Gorj, Mureș, Sibiu);
 - în pasivul bilanțier au fost menținute nejustificat obligații în sumă de 317 mii lei (DJST: Botoșani, Vâlcea, Casa de Cultură a Studenților București, Complexul Sportiv Bascov - Budeasa);
- nu s-au constituit provizioane pentru diverse elemente patrimoniale, în sumă de 165 mii lei, la DJST Argeș;
- nu au fost respectate, de către entitățile auditate, principiile economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului (DJST: Argeș, Bacău, Bistrița-Năsăud, Brăila, Gorj, precum și Clubul Sportiv Olimpia București).

Recomandări:

- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a tuturor bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în administrarea MTS și a entităților subordonate, conform prevederilor legale;
- ☞ inventarierea și reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale și valorificarea rezultatelor acestor operațiuni în conformitate cu prevederile legale; reflectarea în evidența contabilă a rezultatelor acestor operațiuni în conformitate cu prevederile legale, precum și actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului în conformitate cu prevederile Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, actualizată;
- ☞ organizarea și conducerea evidenței financiar-contabile în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și ale OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, cu Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia;
- ☞ întreprinderea demersurilor legale în vederea stabilirii, evidențierii și virării, în cadrul termenului legal, a obligațiilor către bugetul de stat și bugetele locale;
- ☞ întreprinderea demersurilor legale în vederea stabilirii, evidențierii și urmăririi încasării veniturilor proprii;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciilor produse ca urmare a unor plăți nelegale și dispunerea de măsuri în vederea recuperării acestora;
- ☞ dispunerea de măsuri în vederea respectării prevederilor legale privind achizițiile publice;
- ☞ analizarea vechimii creanțelor înregistrate și stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create prin pierderea dreptului de a solicita recuperarea acestora ca urmare a intervenției prescripției, precum și dispunerea măsurilor legale de recuperare; analizarea vechimii datoriei și dispunerea măsurilor legale în consecință;
- ☞ luarea măsurilor necesare pentru respectarea principiilor de eficiență, eficacitate și economicitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului.

În urma acțiunilor de audit efectuate la un număr de 34 de entități aflate în subordinea MTS, pentru înlăturarea abaterilor constatate și recuperarea prejudiciilor au fost dispuse măsuri prin 34 de decizii, iar în trei cazuri, pentru fapte ce prezintă indicii de încălcare a legii penale, s-a propus sesizarea organelor de urmărire penală competente.

Opinia de audit

Având în vedere concluziile rezultate din misiunea de audit financiar, ținând cont și de abaterile constatate în anii precedenți, pentru care s-au dispus măsuri prin decizie, dar care nu au fost duse la îndeplinire, situațiile financiare pe anul 2015 ale Ministerului

Tineretului și Sportului nu oferă o imagine fidelă și reală sub toate aspectele semnificative a activelor, a poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial, astfel că auditorii publici externi au exprimat o **opinie contrară**.

Follow-up

Din verificarea modului de implementare a măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi a rezultat că, în cea mai mare parte, ducerea lor la îndeplinire nu este finalizată, acestea aflându-se în diverse stadii de implementare. Procesul de implementare a măsurilor este influențat, printre altele, de desfășurarea greoaie a operațiunilor de inventariere și reevaluare a patrimoniului public și privat al statului, precum și a înregistrării în evidență a rezultatelor acestor operațiuni; derularea anevoioasă a demersurilor MTS în vederea ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi, în ceea ce privește gestionarea bazelor sportive și de agrement.

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) este instituție publică cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, finanțat integral de la bugetul de stat, organizat și funcționând în temeiul Legii nr. 139/2014 și al prevederilor HG nr. 1185/2014, cu modificările și completările ulterioare.

MADR este autoritatea publică centrală responsabilă cu aplicarea strategiei și programului de guvernare, cu rol în elaborarea și implementarea strategiilor naționale sectoriale în domeniile agriculturii și producției alimentare, dezvoltării rurale, îmbunătățirilor funciare, precum și în domeniile conexe: fitosanitar, cercetare științifică de specialitate, conservarea și managementul durabil al solurilor și al resurselor genetice vegetale și animale, elaborând strategii și reglementări specifice în domeniile sale de activitate, în cadrul politicii Guvernului și în conformitate cu reglementările Uniunii Europene și cu principiile politicii agricole comune (PAC).

Misiunea de audit financiar a vizat activitatea *administrației centrale a MADR*, respectiv *contul de execuție pe anul 2015*, doi ordonatori secundari de credite (APIA și AFIR), 4 instituții Casa Agronomului (Ialomița, Mehedinți, Brăila și Cluj) și 39 de oficii de studii pedologice și agrochimice (OSPA) județene.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	23.692.977	25.183.572	14.991.316	63,27	59,53
Asigurări și asistență socială	20	0	0	0,00	0,00
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	8.000	2.985	2.168	27,10	72,63
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	23.643.562	25.139.192	14.961.293	63,28	59,51
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	41.395	41.395	27.855	67,29	67,29
Cheltuieli - buget de stat	5.143.140	5.833.735	5.476.618	106,48	93,88
Asigurări și asistență socială	20	0	0	0,00	0,00
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	8.000	2.985	2.168	27,10	72,63
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	5.093.725	5.789.355	5.446.595	106,93	94,08
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	41.395	41.395	27.855	67,29	67,29
Fonduri externe nerambursabile	18.530.185	19.330.185	9.514.698	51,35	49,22
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	18.530.185	19.330.185	9.514.698	51,35	49,22
Total cheltuieli din venituri proprii	19.652	19.652	0	0,00	0,00
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	19.652	19.652	0	0,00	0,00

Observațiile Curții de Conturi:

- situațiile financiare aferente exercițiului financiar al anului 2015, la nivelul ordonatorului principal de credite, au fost întocmite fără să conțină toate datele și informațiile aferente situațiilor financiare ale unităților din subordine;
- la nivelul aparatului propriu al ministerului s-a constatat faptul că operațiunea de inventariere a patrimoniului s-a efectuat parțial, în sensul că nu s-a încheiat procesul-verbal de inventariere a patrimoniului și, implicit, nu s-au valorificat rezultatele inventarierii pentru exercițiul financiar aferent anului 2015;
- s-a constatat o valorificare insuficientă a bunurilor (terenuri și clădiri) aflate în administrarea ministerului și a unor instituții publice din subordinea acestuia, precum și nerealizarea unor obligații legale de reorganizare a unităților de cercetare-dezvoltare din domeniul agriculturii și silviculturii;

- au fost emise, în mod nelegal, pentru personalul care își desfășoară activitatea în cadrul unor structuri interne ale ministerului, acte administrative individuale (ordine) pentru stabilirea retroactivă a unor drepturi salariale la nivelul de salarizare aferent funcțiilor din cadrul Ministerului Fondurilor Europene, contrar prevederilor legale în materie. Valoarea abaterii stabilite în timpul controlului este de 58 mii lei și reprezintă venituri salariale nete nelegale, acordate unui număr de 4 (patru) persoane încadrate la minister în funcții de conducere, în perioada 1.01.2015-9.04.2016;
- s-au acordat nelegal drepturi salariale pentru unele persoane, prin aplicarea eronată a majorării de 75% (nivel de salarizare aferent funcțiilor din cadrul Ministerului Fondurilor Europene), în loc de acordarea unui număr de 25 de clase de salarizare suplimentare.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MADR:

La structurile teritoriale din subordinea MADR au existat cazuri de nerespectare a unor prevederi legale, și anume:

- nu au fost întocmite note de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării investițiilor (OSPA Gorj) și nu au fost fundamentate veniturile proprii (OSPA: Arad, Călărași, Galați, Giurgiu, Harghita, Vâlcea);
 - la OSPA Constanța nu a fost rectificat bugetul de venituri și cheltuieli, deși se impunea acest lucru după primirea listei de investiții de la Direcția Agricolă Județeană;
 - s-au efectuat înregistrări contabile eronate, reprezentând:
 - bunuri care nu mai îndeplinesc condițiile legale pentru a fi încadrate ca mijloace fixe; contravaloarea studiilor pedologice; mijloace fixe care au fost achitate în rate; reflectarea în mod eronat sau neînregistrarea în contabilitate a tranzacțiilor referitoare la închiderea exercițiului financiar (OSPA: Arad, Bihor, Călărași, Gorj, Harghita și Vâlcea);
 - cheltuieli din anii precedenți, înregistrate și raportate în anul 2015 (Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale - AFIR);
 - nu s-au făcut înregistrări în evidența tehnic-operativă și financiar-contabilă în valoare totală de 2.210 mii lei, reprezentând venituri încasate, debite stabilite prin hotărâri ale instanțelor de judecată, venituri din studiile pedologice, achiziții de bunuri și servicii, ori înregistrarea în conturi în afara bilanțului a unor active de natura terenurilor și/sau construcții, primite spre administrare (OSPA: Argeș, Bacău, Galați, Gorj, Suceava, Vâlcea și Casa Agronomului Cluj);
 - valoarea veniturilor încasate, precum și valoarea cheltuielilor plătite, raportate prin conturile de execuție bugetară, nu corespund cu datele din evidența trezoreriei privind execuția de casă, pentru aceeași perioadă (Casa Agronomului Ialomița);
 - la OSPA Constanța s-a constatat că entitatea a încheiat execuția bugetară cu excedent, deși la data de 31.12.2015 entitatea avea datorii la bugetele publice, din contribuții salariale neachitate, datorii care provin și din anii anteriori;
 - nu a fost organizată și condusă evidența creditelor bugetare, angajamentelor bugetare și angajamentelor legale în conturile în afara bilanțului (OSPA Călărași);
 - nu au fost înregistrate, urmărite și încasate venituri în sumă de 154 mii lei, având ca principale cauze faptul că:
 - în contractele încheiate cu clienți nu au fost stabilite clauze cu privire la termenele scadente de plată a facturilor emise și a penalităților care pot rezulta în cazul neachitării la termen a obligațiilor de plată;
 - nu au fost încheiate contracte în condițiile în care au fost efectuate studii pedologice în baza unor comenzi ferme;
 - nu au fost încheiate acte adiționale în condițiile în care s-au efectuat analize suplimentare;
- Abaterile au fost identificate la OSPA: Constanța, Dâmbovița, Galați, Gorj, Mureș, Satu Mare, Suceava, Vaslui, Vâlcea, Casa Agronomului Mehedinți.
- au fost subdimensionate veniturile proprii ale unităților, ca urmare a faptului că:
 - tarifele nu au fost actualizate cu rata de inflație;
 - au fost utilizate, de către oficiile pedologice, tarife sub cele aprobate de către Direcția Agricolă Județeană;
 - valoarea contractului nu a fost stabilită prin aplicarea tarifului/ha, aceasta fiind determinată în funcție de numărul de probe realizate;
 - nu au fost achitate integral, de către Direcția Agricolă Județeană, contractele încheiate cu oficiul pedologic în condițiile în care lucrarea a fost prestată;
 - nu a fost actualizată valoarea de recepție a lucrării, în baza situației de plată conform prevederilor contractuale;
 - nu a fost facturată valoarea din contractele încheiate sau nu s-a facturat toată lucrarea prestată (OSPA Călărași);
 - la Casa Agronomului Mehedinți nu s-a urmărit încasarea creanței în sumă de 54 mii lei, prin neînscirarea la masa credală, în cadrul acțiunii de declarare a insolvenței debitorului, cu toate că instituția publică era în posesia unei sentințe civile, rămasă definitivă și executorie din 15.05.2012;
 - exploatarea, în mod nelegal, de către terțe persoane, a unei suprafețe de 50 ha teren agricol aparținând domeniului public al statului, administrat de Casa Agronomului Ialomița, diminuându-se astfel veniturile bugetului cu suma de 224 mii lei;

- nu a fost respectat termenul de depunere la trezorerie a veniturilor încasate, respectiv de încasare a avansurilor acordate personalului (OSPA *Dâmbovița și Hunedoara*) și nu au fost depuse toate sumele încasate la Trezoreria Statului, efectuându-se plăți direct din încasările realizate pentru diverși furnizori (OSPA: *Călărași, Giurgiu, Casa Agronomului Mehedinți*);
 - s-au constatat abateri de la prevederile legale referitoare la inventariere, astfel:
 - necuprinderea, în cadrul operațiunii de inventariere, a tuturor bunurilor patrimoniale (OSPA: *Alba, Argeș, Arad, Bihor, Călărași, Constanța, Gorj, Vâlcea*);
 - nu s-a procedat la inventarierea și înregistrarea în evidența contabilă, în liste distincte a unor mijloace fixe și obiecte de inventar, primite în folosință sau cu titlu gratuit (OSPA *Călărași*);
 - nu s-a stabilit natura pagubelor/deprecierilor constatate și nu s-au făcut propuneri privind modul de valorificare a bunurilor depreciate (OSPA *Timiș*), nu a fost întocmit/completat Registrul inventar (OSPA: *Călărași, Gorj*);
 - au fost constatate deficiențe în reevaluarea elementelor patrimoniale, constând în:
 - evidențierea în documentele tehnico-operative și financiar-contabile, cât și în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, a unor imobile aflate în administrare, la valori care nu reflectă valoarea justă a acestora (APIA și unitățile sale teritoriale dețin în administrare un număr însemnat de bunuri imobile, clădiri și terenuri, evidențiate cu valori cuprinse între 0 lei și 100 lei, deși acestea au valori de înregistrare mult mai mari);
 - neefectuarea reevaluării activelor fixe corporale de natura construcțiilor, a echipamentelor tehnologice, mobilier, aparatură birotică și a terenurilor aflate în patrimoniul instituțiilor publice (OSPA: *Arad, Dâmbovița, Giurgiu; AFIR București; Casa Agronomului Ialomița*);
 - neînscriserea în cartea funciară la OCPI lași a unui imobil aflat în administrarea *AFIR București*;
 - menținerea în administrare a unui număr însemnat de imobile care nu sunt utilizate, acestea nefiind necesare pentru organizarea și efectuarea activităților specifice din domeniului de activitate (APIA);
 - nu s-au recuperat de la FNUASS sumele reprezentând indemnizații pentru concedii medicale, plătite din fondurile instituțiilor verificate, care depășesc valoarea contribuției lunare (OSPA: *Gorj, Giurgiu și Vâlcea*);
 - înregistrarea unui prejudiciu în valoare de 48 mii lei, în patrimoniul Casei Agronomului Ialomița, prin restituirea unei construcții, invocând o sentință civilă emisă pentru refacerea dreptului de proprietate, dar care nu conține informații privind imobilul în cauză;
 - la APIA s-au efectuat plăți nejustificate, în valoare totală de 604 mii lei, din fondurile alocate de la bugetul de stat pentru plata primei de stat, acordate producătorilor agricoli în cadrul ajutoarelor naționale tranzitorii în sectorul zootehnic, specia bovine, prin nesesizarea și necorectarea unor erori de înregistrare, în cererile unice de plată, fiind declarate cantități de lapte mai mari decât cele reale, care au generat plata, de la bugetul de stat, a unor sume mai mari decât cele real datorate;
 - în privința cheltuielilor de personal s-au constatat următoarele:
 - salarii acordate nelegal, în sumă de 874 mii lei, pentru care au fost calculate foloase nerealizate în sumă de 32 mii lei;
 - au fost majorate nelegal cheltuielile de personal prin:
 - ocuparea unor posturi peste numărul de posturi aprobat prin OMADR și plata nelegală a cheltuielilor de personal aferente; acordarea unor sporuri: spor de conducere; tichete de masă; spor pentru condiții vătămătoare (10%) și de consemn la domiciliu (15%);
 - menținerea în plată a două indemnizații de conducere, pentru doi angajați, deși posturile de conducere au fost desființate în luna februarie a anului 2014;
 - stabilirea drepturilor salariale peste clasele de salarizare prevăzute în lege;
 - plata unor indemnizații aferente concediului de odihnă, peste cuantumul legal;
- Aceste abateri au fost identificate la OSPA: *Alba, Călărași, Giurgiu, Galați, Hunedoara, Satu Mare, Teleorman, Casa Agronomului Cluj, Casa Agronomului Mehedinți, Casa Agronomului Ialomița*.
- au fost acordate nelegal, în perioada concediilor de odihnă, tichete de masă (OSPA *Gorj*) și tichete cadou, cu ocazia sărbătorilor de Paște și de Crăciun (OSPA *Giurgiu*);
- referitor la cheltuielile cu bunuri și servicii, s-au constatat plăți nelegale în sumă de 106 mii lei, după cum urmează:
 - cheltuieli reprezentând servicii de asistență juridică, fără documente justificative privind realitatea și exactitatea cheltuielilor decontate (OSPA *Galați, Hunedoara*);
 - plăți nelegale, estimate la 38 mii lei, în baza unei convenții civile de prestări servicii, prin care conducătorul unității și-a acordat drepturi salariale în plus față de cele stabilite prin ordin al ministrului (*Casa Agronomului Ialomița*);
 - cheltuieli nejustificate, reprezentând consumul de carburant al mijloacelor de transport din parcul auto, utilizate pentru realizarea de deplasări care nu justifică necesitatea și scopul deplasării (*AFIR București*);

- plăți reprezentând combustibil de tip benzină, fără existența de documente justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate (*OSPA Hunedoara*);
- cheltuieli pentru servicii juridice externe, decontate fără aprobarea ordonatorului principal de credite (*OSPA: Suceava*);
- s-au efectuat cheltuieli de capital, în valoare de 310 mii lei (*APIA - Centrul județean Buzău*), pentru realizarea unor lucrări de consolidare, reparare și reutilizare a imobilului în care funcționează Centrul local APIA Mihăilești, afectat de un incendiu, fără a evidenția în contabilitate debitul de recuperat, cu toate că instituția a procedat la evaluarea pagubelor produse de incendiu și s-a constituit parte civilă în cadrul acțiunii de cercetare penală;
- din creditele alocate pentru bunuri și servicii s-a decontat contravaloarea unor bunuri de natura imobilizărilor corporale, ce trebuiau procurate și evidențiate drept cheltuieli de capital (*OSPA Suceava*);
- nu au fost respectate termenele de virare a contribuțiilor salariale datorate (*OSPA Constanța – 137 mii lei, OSPA Călărași – 48 mii lei*);
- nu au fost respectate prevederile referitoare la organizarea și desfășurarea achizițiilor publice (*OSPA: Bacău, Gorj*) și nu s-a întocmit planul anual al achizițiilor publice (*OSPA Giurgiu, Vâlcea*);
- la APIA, atât la nivelul aparatului central, cât și la nivelul centrelor județene din subordine, s-a constatat efectuarea unor achiziții publice de tehnică de calcul (calculatoare și laptopuri) în regim fracționat;
- nu s-au întreprins acțiuni legitime necesare recuperării unor sume de natură salarială, ca urmare a unor fapte de natură a atrage răspunderea civilă a funcționarilor publici, estimate la suma de 211 mii lei, la care se adaugă dobânzi și penalități (nefiind executate, cu celeritate, acte administrative nesuspendate și/sau neanulate de instanțele de judecată competente), acțiunile formulate de Agenție fiind declarate de instanțele de judecată competente ca inadmisibile, anterior și ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 124/2014 privind unele măsuri referitoare la veniturile de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice.

Recomandări:

- ☞ inventarierea și identificarea tuturor bunurilor imobile, de natura construcțiilor și terenurilor, aflate în administrarea ministerului și a structurilor din subordinea sa, care nu sunt exploatate/valorificate sau care nu sunt necesare pentru desfășurarea activităților specifice, prevăzute prin actele normative de organizare și funcționare și dispunerea de măsuri în vederea transferului către alte entități publice interesate sau a valorificării lor în conformitate cu dispozițiile legale în domeniu;
- ☞ dispunerea de măsuri în vederea realizării, cu celeritate, a obligațiilor legale de reorganizare a unităților de cercetare- dezvoltare din rețeaua ASAS;
- ☞ promovarea unei inițiative legislative cu privire la stabilirea regimului juridic și altor aspecte referitoare la clasificarea, inventarierea, raportarea, păstrarea și conservarea resurselor genetice de origine vegetală și animală;
- ☞ efectuarea inventarierii la MADR cu respectarea dispozițiilor legale și termenelor de finalizare a acțiunii, astfel încât rezultatele inventarierii să fie introduse în situațiile financiare întocmite la nivel central de MADR, pentru ca acestea să ofere o imagine clară din care să rezulte că sunt complete, reale și în conformitate cu legile și reglementările în vigoare;
- ☞ conducerea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale trebuie să stabilească, calculeze, să dispună măsuri de recuperare și să monitorizeze virarea sumelor la bugetul de stat, inclusiv a accesoriilor aferente (dobânzi și penalități de întârziere), pentru drepturile salariale plătite necuvenit, astfel:
 - stabilirea întinderii prejudiciului la personalul din cadrul structurilor care gestionează fonduri comunitare și care a beneficiat de drepturile salariale calculate și plătite nelegal, la nivelul funcțiilor din cadrul Ministerului Fondurilor Europene, începând cu data de 1.01.2015;
 - conducerea MADR trebuie să ia măsuri pentru ca entitatea Casa Agronomului Brăila să întocmească documente prevăzute de actele normative aferente fiecărui domeniu de activitate și să respecte dispozițiile din ordinul ministrului de finanțe referitoare la normele de închidere a exercițiului financiar.

Opinia de audit

La nivelul ordonatorului principal de credite s-a exprimat o **opinie contrară**, având în vedere constatările și opiniile exprimate ca urmare a misiunilor de audit desfășurate la nivelul instituțiilor din subordinea MADR și faptul că valoarea totală a abaterilor depășește pragul de materialitate.

Pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia și pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate, au fost emise decizii prin care au fost dispuse măsuri, transmise conducerii fiecărei structuri auditate.

Follow-up

Verificările specifice privind modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi au evidențiat faptul că, la nivelul conducerii ministerului, nu a existat o preocupare permanentă de eliminare/diminuare a efectului abaterilor constatate de Curtea de Conturi, gradul de implementare a măsurilor dispuse fiind foarte mic, iar prejudiciile fiind recuperate în proporții

nesemnificative (sub 2%). Mai mult, au existat situații în care reprezentanții ministerului, în mod nejustificat, nu au dispus efectuarea unor acțiuni legitime necesare îndeplinirii obligației de a realiza o bună gestiune financiară prin asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public.

Astfel, au fost identificate situații în care conducerea ministerului nu și-a executat obligația „de a acționa corectiv, prompt și responsabil ori de câte ori se constată încălcări ale legalității și regularității în efectuarea unor operațiuni sau în realizarea unor activități în mod neeconomic, ineficace sau ineficient”, contrar prevederilor alin. 5 al art. 4 alin. (2) din OG nr. 119/1999, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMAP) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, care se organizează și funcționează în subordinea Guvernului.

MMAP realizează politica națională în domeniile mediului, gospodăririi apelor și managementului silvic, îndeplinind rolul de autoritate de stat, de sinteză, coordonare și control în aceste domenii, direct sau prin organisme tehnice specializate, autorități sau instituții publice aflate în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea ministerului.

În subordinea/sub coordonarea/sub autoritatea MMAP funcționează:

→ Unități care funcționează în subordine:

- Instituții publice cu personalitate juridică finanțate integral din bugetul de stat:
 - Agenția Națională pentru Protecția Mediului;
 - Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării”;
 - Garda Națională de Mediu;
 - Gărzile forestiere (foste comisariate de regim silvic și cinegetic);
- Unități cu finanțare externă și de la bugetul de stat:
 - Unități de management al proiectului (UMP);
 - Unități de implementare a proiectului (UIP);

→ Unități care funcționează sub autoritate:

- Administrația Națională de Meteorologie;
- Regia Națională a Pădurilor - Romsilva;

→ Unități care funcționează în coordonare:

- Administrația Fondului pentru Mediu;
- Administrația Națională „Apele Române”.

La partea de cheltuieli, **contul anual de execuție bugetară pe anul 2015** prezintă următoarea structură:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	2.826.878	1.918.259	1.673.901	59,21	87,26
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	1.340.857	1.321.752	1.216.499	90,73	92,04
Protecția mediului	1.360.462	466.031	337.528	24,81	72,43
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	45.810	45.461	45.268	98,82	99,58
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	79.749	85.015	74.606	93,55	87,76
Cheltuieli - buget de stat	2.738.106	1.817.307	1.643.623	60,03	90,44
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	1.340.857	1.321.752	1.211.277	90,34	91,64
Protecția mediului	1.297.190	385.273	323.527	24,94	83,97
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	45.810	45.461	45.268	98,82	99,58
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	54.249	64.821	63.551	117,15	98,04
Fonduri externe nerambursabile	10.207	27.693	13.879	135,98	50,12
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	0	0	5.222	0,00	0,00
Protecția mediului	10.207	27.693	8.657	84,81	31,26
Total cheltuieli din venituri proprii	78.565	73.259	16.399	20,87	22,38
Protecția mediului	53.065	53.065	5.344	10,07	10,07
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	25.500	20.194	11.055	43,35	54,74

Observațiile Curții de Conturi:

La Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMAP):

- nu au fost înregistrate în evidența contabilă obligații datorate de MMAP, în sumă de 1.605 mii lei, reprezentând valoarea despăgubirilor/titlurilor de compensații, ca urmare a sentințelor civile definitive și irevocabile;
- în soldurile conturilor de la sfârșitul perioadei s-au găsit erori/nereguli financiar-contabile/operațiuni neclarificate până la data misiunii de audit, reprezentând sume cuvenite bugetului de stat, de peste 69 mii lei. În timpul acțiunii, suma de 69 mii lei a fost virată la bugetul de stat;
- nu a fost respectat principiul contabilității de angajamente bazat pe independența exercițiului, echipa de audit constatând înregistrări aferente altor perioade, în sumă de 889 mii lei;
- nu au fost întocmite și raportate toate situațiile financiare anuale impuse de normele în vigoare, respectiv „*Conturile de execuție a bugetului instituției Venituri - activitate proprie*” și „*Plăți restante*”;
- nu s-au finalizat procedurile legale de transfer al unor bunuri aparținând domeniului public al statului, deținute de MMAP și aflate în administrarea entităților din subordine/coordonare/sub autoritate. De asemenea, nu au fost efectuate operațiunile de evaluare/reevaluare în termenul prevăzut de lege pentru toate bunurile aparținând domeniului public al statului și nu s-au efectuat lucrările pentru înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară;
- ca urmare a verificării fondurilor publice alocate sub orice formă către entitățile din subordinea/coordonarea/sub autoritatea entității auditate, la Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării (ARBDD) s-au constatat următoarele:
 - erori/abateri în evidențele contabile și în situațiile financiare, în sumă totală de 21.901 mii lei, constând în:
 - investiții finanțate din fonduri publice, finalizate în perioada 2009-2015, în sumă de 10.415 mii lei, care nu au fost evidențiate în contabilitatea ARBDD ca fiind bunuri ce aparțin domeniului public al statului;
 - diferențe între evidența financiar-contabilă și evidența tehnico-operativă; sumă dublată/incorect înregistrată/fără documente justificative, sume neclarificate etc.;
 - fondurile alocate ARBDD din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului, în sumă de 1.862 mii lei, au fost utilizate fără respectarea integrală a condițiilor legale, astfel:
 - nu a fost elaborată și aprobată, conform prevederilor legale, documentația de avizare a lucrărilor de intervenții, în vederea aprobării indicatorilor tehnico-economici;
 - lucrările solicitate la plată de către ARBDD nu au fost verificate fizic de către minister;
 - perioada de execuție a lucrărilor nu a fost respectată;
 - ARBDD deține în administrare bunuri aparținând domeniului public al statului și patrimoniului propriu, constând în terenuri și lacuri neevaluate la valoarea justă, evidențiate contabil la valoarea de „1 leu” fiecare. Conform evaluărilor efectuate în anul 2012 și neoperate în contabilitate, valoarea acestora este de cca 2.542.174 mii lei.

Măsuri luate de entitate:

În timpul misiunii de audit:

- au fost înregistrate provizioane aferente perioadei 2014-2015, în sumă de 5.308 mii lei, pentru despăgubirile/titlurile de compensații, ca urmare a sentințelor civile definitive și irevocabile;
- RNP Romsilva a predat către MMAP 153 de bunuri, cu o valoare de inventar de 90.027 mii lei (drumuri forestiere, poduri, lucrări de corectare torenți, terenuri cu vegetație forestieră ș.a.).

La entitățile subordonate MMAP, auditate în anul 2016:

Cu ocazia controalelor efectuate de camerele de conturi la entitățile din subordinea MMAP (la gărzi forestiere), în actele de control încheiate au fost consemnate cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri și nereguli care reprezintă prejudicii în sumă de 114 mii lei, precum și abateri de la legalitate și regularitate cu impact asupra realității și acurateței situațiilor financiare. Dintre acestea menționăm:

- s-au evidențiat eronat în contabilitatea bilanțieră garanțiile de bună execuție, în sumă de 692 mii lei, din care la *Garda Forestieră Brașov – 411 mii lei* și la *Garda Forestieră Cluj-Napoca – 281 mii lei*;
- existența unor obiective de reconstrucție ecologică forestieră pe terenuri degradate, constituite în perimetre de ameliorare în anul 2006, pentru care s-au cheltuit 237 mii lei de către Garda Forestieră Oradea, dar în cazul cărora nu s-a mai urmărit finalizarea;
- nu s-a virat la bugetul de stat și la fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică, suma de 29 mii lei, recuperată din plăți nelegale de către Garda Forestieră Timișoara;
- a fost restituită o garanție de bună execuție, în sumă de 23 mii lei, de către Garda Forestieră Suceava, în condițiile în care aceasta trebuia reținută pentru executarea necorespunzătoare a lucrărilor;
- Garda Forestieră Suceava a achitat lucrări neefectuate, în sumă de 21 mii lei.

Recomandări:

- ☞ identificarea tuturor obligațiilor/drepturilor cu exigibilitate și valoare certă și înregistrarea acestora în conturile contabile adecvate, astfel încât situațiile financiare să reflecte totalitatea obligațiilor/drepturilor instituției la data întocmirii lor;
- ☞ respectarea principiului independenței exercițiului, potrivit căruia toate veniturile și toate cheltuielile se raportează la exercițiul la care se referă, fără a se ține seamă de data încasării veniturilor, respectiv data plății cheltuielilor;
- ☞ asigurarea privind raportarea anuală a tuturor datelor care privesc activitatea entității, în conformitate cu prevederile *Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice*, inclusiv prin depunerea, dacă este cazul, a formularelor „*Conturile de execuție a bugetului instituției Venituri - activitate proprie*” și „*Plăți restante*”;
- ☞ efectuarea tuturor demersurilor care se impun în vederea:
 - definitivării procedurilor legale de transfer către MMAP a tuturor bunurilor din domeniul public al statului din administrarea regiilor autonome/actualizarea valorii acestora și înregistrarea în evidența contabilă a ministerului;
 - efectuării operațiunilor de reevaluare, la termenul prevăzut de lege, a bunurilor din domeniul public al statului, înregistrarea rezultatului acestor operațiuni în contabilitatea entității;
 - evaluării tuturor bunurilor la valoarea justă și inițierea proiectelor de acte normative de actualizare a valorii de inventar a acestor bunuri pentru înregistrarea modificărilor în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
 - înregistrării tuturor bunurilor aparținând domeniului public al statului în Cartea funciară și în Registrul cadastral al imobilelor;
- ☞ pentru respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor alocate din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului/Fondul de rezervă bugetară se vor dispune următoarele măsuri:
 - extinderea controlului de către MMAP la ARBDD, urmărindu-se asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat, realizându-se astfel o bună gestiune financiară;
 - analiza situației lucrărilor pe teren, a monitorizării executării lucrărilor pentru fiecare obiectiv de investiții;
 - efectuarea demersurilor care se impun pentru reorganizarea/implementarea corespunzătoare a sistemului de control intern/managerial;
- ☞ luarea măsurilor necesare pentru a se asigura înregistrarea la valoarea justă în contabilitate și în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, de către ARBDD, a tuturor bunurilor din domeniul public al statului pe care această entitate le are în administrare.

Opinia de audit

Întrucât denaturările constatate sunt semnificative, opinia echipei de audit este că situațiile financiare nu oferă o imagine fidelă și reală a activelor, datoriilor, poziției financiare, performanței financiare, rezultatului patrimonial, precum și a patrimoniului avut în administrarea entității la data de 31.12.2015. Ca urmare atât a efectelor generate de abaterile constatate, cât și a nerezolvării deficiențelor constatate în timpul misiunii de audit a fost exprimată o **opinie contrară**.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, s-a emis o decizie prin care s-a dispus înlăturarea neregulilor constatate, stabilindu-se mai multe măsuri.

Follow-up

În ceea ce privește implementarea măsurilor dispuse prin decizii anterioare, menționăm că la MMAP a fost verificat modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise în anii 2014 și 2015.

Impactul produs asupra activității MMAP, ca urmare a implementării unora dintre măsuri, se concretizează în următoarele aspecte:

- au fost elaborate proceduri operaționale formalizate privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare precum și organizarea evidenței creditelor bugetare și a angajamentelor bugetare și legale conform prevederilor legale;
- prin reorganizarea comisariatelor de regim silvic și cinegetic în gărzi forestiere (Curtea de Conturi constatare că acestea nu sunt organizate în conformitate cu prevederile *OUG nr. 58/2012 privind modificarea unor acte normative din domeniul protecției mediului și pădurilor*) a fost întărită capacitatea instituțională a acestora de a controla regimul silvic și cinegetic;
- au fost aprobate de către Guvern, Strategia Națională și Planul Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România, care urmăresc reducerea riscurilor pentru sănătatea umană și mediu, refacerea calității factorilor de mediu și red dezvoltarea fostelor platforme industriale;
- au fost inventariate și înregistrate în contabilitate licențele primite cu titlu gratuit;
- prin luarea unor măsuri de aplicare a prevederilor legale referitoare la controlul intern managerial s-a eliminat riscul apariției unor nereguli în angajarea și plata cheltuielilor publice;
- prin preluarea din contabilitate a rulajelor conturilor contabile de cheltuieli, pe structura clasificăției bugetare s-a asigurat concordanța dintre evidența contabilă și situațiile financiare;
- valoarea contabilă a unei construcții a fost majorată în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* cu suma de 723 mii lei, la nivelul valorii reevaluate a acesteia;

- a fost organizată corespunzător evidența activității parcului auto în ceea ce privește întocmirea foilor de parcurs și urmărirea consumului de carburant.

MINISTERUL TRANSPORTURILOR

Ministerul Transporturilor (MT) este instituție publică cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, autoritatea publică centrală responsabilă cu implementarea politicilor de transport adoptate la nivelul Uniunii Europene.

Ministerul Transporturilor stabilește politica în domeniul transporturilor la nivel național, elaborează strategia și reglementările specifice de dezvoltare și de armonizare a activităților de transport în cadrul politicii generale a Guvernului și îndeplinește rolul de autoritate de stat în domeniul transporturilor și al infrastructurii de transport, fiind organizat și funcționând potrivit dispozițiilor HG nr. 21/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Misiunea de audit a vizat *situațiile financiare ale anului 2015* ale administrației centrale din minister și situațiile aparținând unui număr de 12 spitale din cele 15 spitale căi ferate din subordinea Ministerului Transporturilor: *Spitalul Clinic Căi Ferate București nr. 1 Witting București, Spitalul Clinic Căi Ferate București nr. 2 București, Spitalul Clinic Căi Ferate Oradea, Spitalul General Căi Ferate Brașov, Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj-Napoca, Spitalul Clinic Căi Ferate Craiova, Spitalul General Căi Ferate Galați, Spitalul Clinic Căi Ferate Iași, Spitalul General Căi Ferate Drobeta-Turnu Severin, Spitalul General Căi Ferate Ploiești, Spitalul Clinic Căi Ferate Sibiu și Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara.*

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	14.827.360	12.444.952	10.117.461	68,24	81,30
Alte servicii publice generale	11	3	3	27,27	100,00
Sănătate	1.510	17.194	15.453	1023,38	89,87
Cultură, recreere și religie	8.400	10.498	10.478	124,74	99,81
Asigurări și asistență socială	105.047	470.351	470.069	447,48	99,94
Transporturi	14.712.392	11.946.906	9.621.458	65,40	80,54
Cheltuieli - buget de stat	14.823.212	12.436.110	10.117.460	68,25	81,36
Alte servicii publice generale	11	3	3	27,27	100,00
Sănătate	1.510	17.194	15.453	1023,38	89,87
Cultură, recreere și religie	8.400	10.498	10.478	124,74	99,81
Asigurări și asistență socială	105.047	470.351	470.069	447,48	99,94
Transporturi	14.708.244	11.938.064	9.621.457	65,42	80,59
Fonduri externe nerambursabile	4.148	8.842	1	0,02	0,01
Transporturi	4.148	8.842	1	0,02	0,01

Observațiile Curții de Conturi:

La Ministerul Transporturilor:

- nu s-au restituit/regularizat subvențiile primite de la bugetul de stat pentru susținerea infrastructurii de transport pe apă, neutilizate și nejustificate de către operatori economici, companii naționale și societăți naționale, în anul 2015. Astfel, nu s-au restituit la bugetul de stat subvențiile pentru susținerea infrastructurii de transport pe apă, nejustificate și neutilizate de *Compania Națională Radiocomunicații Navale „RADIONAV” Constanța SA* până la închiderea anului 2015, în cuantum estimat de 70 mii lei și nu s-a depus la organul fiscal competent formularul privind subvențiile sau transferurile primite de la bugetul de stat, neregularizate și nerestituite în termenul legal;
- acordarea compensației de la bugetul de stat, în sumă de 126.949 mii lei, pentru transportul public feroviar de călători realizat în luna decembrie 2015 s-a efectuat nelegal, în condițiile în care până la finele anului 2015 nu au existat angajamente legale aprobate prin hotărâre de Guvern. Nu s-a respectat metodologia de acordare a subvenției ca diferență între tarife și costuri, potrivit căreia compensația pentru luna decembrie se stabilește prin diferența între numărul total de călători-km și tren-km (ce trebuie aprobat prin hotărâre de Guvern și constituie limită maximă a contractelor de servicii publice încheiate) și numărul de călători-km și tren-km pentru care s-a acordat compensația până în luna decembrie (ianuarie-noiembrie). Cu toate că MT susține valabilitatea, pentru anul 2015, a Contractului de servicii publice aprobat pentru perioada 2012-2015, nefiind condiționat expres de existența unui act adițional aferent anului 2015, echipa de auditori apreciază că, în lipsa indicatorilor cantitativi și calitativi și a valorilor compensației acordate pentru pachetul minim social, ce

- trebuiau stabiliți prin act adițional, contractul devine nul pentru acest an, iar acordarea compensației aferente lunii decembrie 2015 pentru serviciile de transport din cadrul pachetului minim social s-a efectuat fără temei legal;
- plata nelegală de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor, a facilităților acordate pentru transportul în comun cu metroul (46.580 mii lei), în condițiile în care nu a fost stabilită și aprobată, prin ordin al ministrului transporturilor, potrivit legii, valoarea unei călătorii simple, ca element de raportare pentru calculul contravalorii gratuităților acordate. Prin ordine ale ministrului transporturilor *privind aprobarea tarifelor la călătoria cu metroul* au fost aprobate doar tarife pentru cartela cu 2 călătorii, cartela cu 10 călătorii, precum și valoarea abonamentelor săptămânale, lunare și pentru o zi;
 - menținerea în contul de debitori a creanței în cuantum de 54 mii lei, creanță care nu mai poate fi recuperată, întrucât, conform deciziilor instanțelor de judecată, motivele invocate în căile de atac au fost străine de cauză și nu au fost aduse dovezi în vederea susținerii cauzei. Având în vedere caracterul executoriu al sentinței comerciale, s-a constatat că nu au fost întreprinse toate diligențele necesare pentru punerea în executare a acestei sentințe;
 - obligațiile aferente deconturilor justificative, pentru perioada octombrie-decembrie 2015, privind facilitățile și gratuitățile de transport acordate diferitelor categorii sociale (revoluționari, veterani, elevi și studenți, pensionari etc.), nu au fost recunoscute în exercițiul financiar 2015 la care se referă și nu au fost reflectate în evidența contabilă și în contul de execuție bugetară întocmit pentru anul 2015;
 - nu a fost înregistrată în evidența contabilă a MT valoarea investiției reprezentând construcția infrastructurii rutiere de acces la cel de-al doilea pod peste Dunăre, de la Calafat-Vidin, în cuantum estimat de 181.647 mii lei;
 - nu a fost efectuată inventarierea tuturor elementelor patrimoniale, la termenul prevăzut de lege, astfel:
 - nu s-au inventariat mijloacele fixe și obiectele de inventar aflate în patrimoniul Ministerului Transporturilor;
 - nu s-au inventariat soldurile conturilor înscrise în balanța de verificare întocmită pentru activitatea autorității de implementare a proiectelor ex-ISPA și preluate în balanța centralizată a ministerului în urma desființării Direcției Generale Managementul Fondurilor Externe;
 - contrar principiului prudenței, activele financiare prezentate de entitatea auditată în situațiile financiare, întocmite la data de 31.12.2015, au fost supraevaluate, acestea fiind prezentate în bilanț la valoarea contabilă, fără a se calcula și ajustările cumulate pentru pierderea de valoare (7.313.603 mii lei).

La entitățile subordonate MT:

- în ceea ce privește evidența financiar-contabilă s-au constatat următoarele:
 - neconcordanțe între datele cuprinse în evidența contabilă aferentă bunurilor administrate, datele cuprinse în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* și situația faptică a acestor bunuri, la data de 31.12.2015, precum și neclarități privind regimul juridic al unora dintre acestea (*Spitalul Clinic Căi Ferate Nr. 2 București*);
 - nu au fost înregistrate în contabilitate facturile pentru lucrările executate în anul 2013 la obiectivul de investiții „Extinderea și modernizarea secției ORL și Oftalmologie”, în sumă totală de 68 mii lei (*Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj-Napoca*);
 - nu s-au actualizat provizioanele constituite pentru sumele prevăzute prin hotărâri judecătorești definitive, având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială, stabilite în favoarea personalului (*Spitalul Clinic Căi Ferate Nr. 2 București*);
 - nu au fost respectate prevederile legale referitoare la constituirea și evidența financiar-contabilă a fondului de dezvoltare a spitalului (*Spitalul Clinic Căi Ferate Oradea, Spitalul Clinic Căi Ferate Drobeta-Turnu Severin, Spitalul Clinic Căi Ferate Nr. 1 Witting București, Spitalul Clinic Căi Ferate Nr. 2 București*);
 - nu s-au înregistrat facturi reprezentând penalități de întârziere pentru neplata la termen a chiriei și utilităților, aferente exercițiilor bugetare 2014-2015 (*Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 2 București*);
 - nu au fost reflectate corect în evidența contabilă obiectivul de investiții finalizat, reprezentând centrală termică ambulatoriu și rețele, precum și studiul de fezabilitate aferent, pentru care au fost întocmite procesele-verbale de recepție la terminarea lucrărilor și procesele-verbale de instalare și punere în funcțiune (*Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj-Napoca*);
 - nu s-au înregistrat în evidența contabilă și patrimoniul spitalului bunurile primite cu titlu gratuit (*Spitalul Clinic Căi Ferate Drobeta-Turnu Severin, Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj-Napoca*);
- referitor la angajamentele legale și bugetare s-a constatat:
 - în contul de execuție întocmit la 31.12.2015 nu a fost raportată corect suma totală a angajamentelor legale de plată, aceasta fiind de 99 mii lei, în condițiile în care totalul datorilor raportate de entitate, conform bilanțului contabil încheiat la finele anului, este în sumă de 545 mii lei (*Spitalul Clinic Căi Ferate Drobeta-Turnu Severin*);
 - nu au fost respectate prevederile legale privind evidența și raportarea angajamentelor bugetare pentru cheltuieli de personal, sumele evidențiate fiind sub nivelul creditelor bugetare aprobate, precum și a angajamentelor legale pentru cheltuieli cu bunuri și servicii, aferente angajamentelor legale individuale încheiate cu furnizorii, nefiind evidențiate sumele care nu au fost achitate până la finele anului (*Spitalul Clinic Căi Ferate Nr. 2 București*);
- lucrarea „Reabilitare curte interioară – montare pavele și borduri” a fost înregistrată eronat direct pe cheltuieli, drept reparație curentă (*Spitalul Clinic Căi Ferate Drobeta-Turnu Severin*);

- serviciile de asistență medicală spitalicească, realizate în anul 2015, depășesc serviciile contractate cu Casa de Asigurări de Sănătate, sumă ce nu a fost facturată distinct, contrar prevederilor legale (*Spitalul Clinic Căi Ferate Drobeta-Turnu Severin*);
- referitor la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită s-au constatat următoarele:
 - s-au achiziționat materiale sanitare și dezinfectanți, fără a fi aprobate credite bugetare cu această destinație (*Spitalul Clinic Căi Ferate Craiova*);
 - s-au solicitat și utilizat nejustificat sume primite de la bugetul de stat pentru finanțarea activității de asistență medicală și psihologică, aferente personalului din transporturi cu atribuții în siguranța circulației și a navigației (*Spitalul Clinic Căi Ferate Craiova*);
 - s-au efectuat plăți nelegale, reprezentând contribuția angajatorului la asigurări sociale, calculată și decontată la un nivel superior celui legal aplicabil, în cazul contractelor privind „Prestare servicii de pază și protecția bunurilor și persoanelor” (*Spitalul General Căi Ferate Brașov*);
 - s-au efectuat plăți nelegale, cu titlu de despăgubiri, fără a lua măsuri de stabilire a persoanelor vinovate (*Spitalul Clinic Căi Ferate Sibiu*);
 - documentele aferente unor servicii medicale, prezentate spre validare, nu au cuprins toate datele/informațiile cerute de normele metodologice elaborate de legislația în domeniu. Astfel, într-un număr de 23 de cazuri rămase nevalidate (21 de cazuri – invalidate de către Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Timiș și 2 cazuri – invalidate de către Școala Națională de Sănătate Publică București), nu au fost recuperate toate cheltuielile efectuate cu acestea (*Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara*);
 - au fost efectuate cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare (*Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj-Napoca, Spitalul Clinic Căi Ferate Drobeta-Turnu Severin, Spitalul Clinic Căi Ferate Sibiu, Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara*);
 - au fost efectuate plăți fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate (*Spitalul Clinic Căi Ferate Craiova*);
 - a fost înregistrat un decont de cheltuieli fără a exista documentele justificative (factura privind cazarea și transportul) (*Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara*);
 - s-au înregistrat plăți nelegale, reprezentând decontarea unor servicii medicale pentru funcții ce nu erau cuprinse în statul de funcții sau la bareme superioare celor aprobate (*Spitalul Clinic Căi Ferate Sibiu*);
- referitor la inventarierea patrimoniului:
 - la inventarierea anuală a patrimoniului s-a constatat propunerea la casare a unei truse de laparoscopie incomplete, valoarea elementelor componente identificate ca fiind lipsă constituind prejudiciu, estimat la suma de 80,7 mii lei (*Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara*);
 - nu s-au recuperat minusurile constatate cu ocazia inventarierii patrimoniului în anul 2015 (*Spitalul Clinic Căi Ferate Nr. 2 București*);
 - nu s-a întocmit/actualizat *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale*, nu a fost aprobat de către organele competente și nu s-a publicat în Monitorul Oficial (*Spitalul Clinic Căi Ferate Ploiești*);
- în ceea ce privește obligațiile către bugetele publice s-a constatat că:
 - nu s-au respectat prevederilor legale privind stabilirea și evidențierea obligațiilor către bugetul statului, aferent unor venituri din închirierea de spații aparținând domeniului public al statului, aflate în administrarea spitalului (*Spitalul Clinic Căi Ferate Nr. 2 București*);
 - nu s-au virat la bugetul de stat sumele pentru care s-a prescris dreptul creditorilor la recuperare (*Spitalul Clinic Căi Ferate Drobeta-Turnu Severin*);
 - nu s-au virat, integral sau în cote legale stabilite, veniturile obținute din închirierea bunurilor proprietate publică a statului (*Spitalul Clinic Căi Ferate Nr. 2 București*);
- din clădirea Ambulatoriul CF Grivița București, în suprafață totală utilă de 1.751,25 mp, în anul 2015 au fost exploatați prin închiriere către terți numai 146,87 mp (8,38%), restul spațiilor, în suprafața estimată de 1.604,38 mp, rămânând neutilizate, unele aflându-se în stare avansată de degradare (*Spitalul Clinic Căi Ferate Nr. 2 București*);
- s-a constatat un prejudiciu determinat de decontarea unor situații de lucrări, unde prețul materialelor a fost majorat nejustificat, precum și de plata unor servicii neprestate, de deratizare, dezinsecție, dezinsecție și de colectare, transport și eliminare finală (incinerare) deșeuri medicale (*Spitalul Clinic Căi Ferate Drobeta-Turnu Severin*).

Măsuri luate de entitate:

- în timpul acțiunii de audit, la solicitarea Ministerului Transporturilor, CN Radiocomunicații Navale „RADIONAV” Constanța SA a depus la MFP-ANAF declarația privind subvențiile sau transferurile primite de la bugetul de stat, neregularizate și nerestituite în termenul legal și a virat la bugetul statului suma de 42 mii lei;

- entitatea a înregistrat în evidența contabilă ajustările pentru pierderea de valoare aferente titlurilor de participare deținute de Ministerul Transporturilor în capitalul social al altor entități, în sumă de 7.313.603 mii lei;
- a fost elaborată și transmisă pe circuitul intern de avizare Procedura de sistem privind activitatea de achiziție de servicii juridice, de consultanță, de asistență și/sau de reprezentare.

Recomandări:

- ☞ restituirea la bugetul de stat a subvențiilor/transferurilor acordate în anul 2015 prin bugetul MT, neutilizate, nejustificate și nerestituite în termenul legal de către operatorii economici, precum și accesoriile aferente acestora, potrivit legii;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata compensațiilor pentru serviciile de transport, din cadrul pachetului minim social, în lipsa actelor adiționale de actualizare pe anul 2015 a contractelor de servicii publice încheiate cu operatorii de transport feroviar, recuperarea acestuia și virarea la bugetul de stat, potrivit legii;
- ☞ corectarea contului de execuție a bugetului ministerului pe anul 2015 cu influențele rezultate din obligațiile de plată aferente facilităților și gratuităților de transport datorate de la Capitolul „Asigurări și asistență socială”, aferente deconturilor primite în anul 2015 și neachitate până la sfârșitul anului și transmiterea acestuia la Ministerul Finanțelor Publice;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de decontarea nelegală către SC Metrorex SA, pe perioada legală de prescripție, a cuantumului gratuităților acordate pentru călătoria cu metroul beneficiarilor de facilități de transport, în contextul inexistenței reglementărilor legale privind aprobarea valorii unei călătorii simple cu metroul și virarea sumelor la bugetul statului, în condițiile legii;
- ☞ stabilirea valorii bunurilor recepționate și date în folosință, reprezentând infrastructura conexă la podul de la Calafat-Vidin, precum și înregistrarea în evidența contabilă a ministerului a bunurilor proprietate publică a statului, aferente componentei rutiere a podului;
- ☞ completarea procedurilor operaționale contabile cu prevederi referitoare la înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor aferente subvențiilor/transferurilor acordate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor;
- ☞ efectuarea inventarierii patrimoniului Ministerului Transporturilor pe anul 2016, cu remedierea tuturor deficiențelor constatate;
- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor debitorilor aflați în procedura insolvenței/falimentului, stabilirea întinderii prejudiciului determinat de nerecuperarea creanțelor pentru care entitatea nu s-a înscris la masa credală a debitorilor și recuperarea acestuia în condițiile legii;
- ☞ elaborarea și actualizarea procedurilor operaționale existente pentru toate activitățile desfășurate în cadrul entității.

Opinia de audit

La Ministerul Transporturilor, având în vedere natura abaterilor de la legalitate și regularitate, constatate la nivelul entității auditate și la nivelul instituțiilor publice subordonate, precum și valoarea totală a abaterilor identificate, echipa de audit a exprimat o **opinie contrară**.

La nivelul entităților auditate din subordinea MT, ca urmare a abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, au fost exprimate **9 opinii contrare și 3 opinii cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte** (*Spitalul General Căi Ferate Galați, Spitalul General Căi Ferate Brașov, Spitalul General Căi Ferate Ploiești*).

Au fost emise 2 certificate de conformitate: *la Spitalul General Căi Ferate Brașov și la Spitalul General Căi Ferate Ploiești.*

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate, constatate la nivelul ordonatorului principal de credite, pentru activitatea proprie, a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia potrivit legii și pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile. Ca urmare a contestării măsurilor dispuse, cât și a respingerii acestora de către *Comisia de soluționare a contestațiilor*, entitatea a deschis acțiune în instanță, procesul fiind pe rolul Curții de Apel București.

Follow-up

Din verificarea stadiului de implementare a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi în perioada 2012-2015, deși până în prezent, ca urmare a solicitării Ministerului Transporturilor și a întocmirii rapoartelor de follow-up, termenul de realizare a măsurilor dispuse prin decizii a fost prelungit cu perioade cuprinse între 1-3 ani, s-a constatat un grad extrem de redus de implementare al acestora.

Implementarea parțială/neimplementarea măsurilor este justificată de entitatea verificată prin dese schimbări ale conducerii acesteia, precum și de lipsa de personal a direcțiilor implicate în realizarea măsurilor dispuse de Curtea de Conturi.

Având în vedere gradul redus de implementare a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi, la nivelul Ministerului Transporturilor se constată în continuare abateri financiar-contabile și de administrare a patrimoniului public al statului, determinate, în cea mai mare parte, de nerespectarea disciplinei financiar-contabile și a legislației privind administrarea bunurilor din domeniul public al statului.

Subliniem faptul că s-a acordat o atenție sporită măsurilor pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperării acestora, care înregistrează un grad de realizare de 75%, dar s-au întârziat mult măsuri ce vizează restituirea la bugetul de stat a subvențiilor

și transferurilor (pentru transportul feroviar de călători, pentru întreținerea infrastructurii feroviare etc.), neutilizate până la închiderea anului bugetar, amendarea actelor normative pentru creșterea eficienței și transparenței utilizării fondurilor publice și măsurile ce vizează gestionarea și administrarea bunurilor din domeniul public al statului.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice (MENCS) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, care se organizează și funcționează în subordinea Guvernului. Are rol de sinteză și coordonare în aplicarea Strategiei și Programului de guvernare în domeniul educației, învățământului, cercetării științifice, tehnologiei, dezvoltării tehnologice și inovării.

MENCS conduce sistemul național de învățământ, cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, exercitându-și atribuțiile stabilite prin legi și prin alte acte normative din sfera sa de activitate și realizează, după caz, împreună cu ministerele de resort, politica guvernamentală în domeniile sale de activitate.

În subordinea/coordonarea/sub autoritatea MENCS funcționează:

→ În subordine:

- 42 de inspectorate școlare județene și al Municipiului București; în subordinea acestora funcționează unități conexe, unități pentru activitatea extrașcolară și cluburi sportive școlare;
- 18 instituții și unități cu atribuții în funcționarea învățământului și sportului școlar și universitar;
- 5 instituții și unități de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, dintre care Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică și Inovare are:
 - în subordine: trei instituții de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare;
 - în coordonare: 46 de institute de cercetare-dezvoltare;
 - sub autoritate: două unități de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare.

→ În coordonare:

- 48 de instituții de învățământ superior;
 - 29 de cluburi sportive studențești, subvenționate din bugetul MENCS, care pot funcționa în subordinea instituțiilor de învățământ superior de stat;
- o regie autonomă și două instituții publice.

La partea de cheltuieli, **Contul anual de execuție bugetară pe anul 2015 al acestui ordonator principal de credite** prezintă următoarea structură:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	9.133.831	10.174.793	8.351.557	91,44	82,08
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.476.747	1.676.502	1.613.741	109,28	96,26
Învățământ	7.610.509	8.444.042	6.683.812	87,82	79,15
Cultură, recreere și religie	43.075	49.439	49.194	114,21	99,50
Protecția mediului	3.500	4.810	4.810	137,43	100,00
Cheltuieli - buget de stat	5.620.445	5.888.776	5.639.276	100,34	95,76
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.474.687	1.635.233	1.602.415	108,66	97,99
Învățământ	4.099.183	4.199.294	3.982.857	97,16	94,85
Cultură, recreere și religie	43.075	49.439	49.194	114,21	99,50
Protecția mediului	3.500	4.810	4.810	137,43	100,00
Fonduri externe nerambursabile	178.400	225.546	32.847	18,41	14,56
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	400	4.932	3.056	764,00	61,96
Învățământ	178.000	220.614	29.791	16,73	13,50
Total cheltuieli din venituri proprii	3.334.986	4.060.471	2.679.434	80,34	65,99
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.660	36.337	8.270	498,19	22,76
Învățământ	3.333.326	4.024.134	2.671.164	80,14	66,38

Observațiile Curții de Conturi:

- în fundamentarea proiectului de buget propriu nu a fost respectată prevederea legală conform căreia, în situația în care gradul de realizare a veniturilor proprii programate în ultimii 2 ani anteriori anului curent este mai mic de 97% pe fiecare an, veniturile proprii pentru anul bugetar pentru care se elaborează proiectul de buget se stabilesc cel mult la nivelul realizărilor din anul precedent anului curent;
- la data de 31.12.2015 nu era înregistrată în contabilitatea ministerului o poprire asupra conturilor, în sumă de 5.302 mii lei, dispusă de Trezoreria Municipiului București;
- Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice a fost amendat, în trei rânduri, cu peste 5 mii lei pentru depunerea cu întârziere a situațiilor financiare consolidate la Ministerul Finanțelor Publice;
- nu toate universitățile au virat cota de 5% din sumele reprezentând taxe încasate de la cursanții străini. La 31.12.2015, suma datorată și nevirată de către universități în contul ministerului era de 1.724 mii euro (7.800 mii lei);
- valoarea bunurilor din patrimoniul public al statului înregistrată în evidențele contabile nu concordă cu valoarea înscrisă în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*. Suma totală a diferențelor între valoarea înscrisă în Inventar și cea evidențiată în contabilitate este de peste 420.615 mii lei;
- MENCS nu a întocmit *Inventarul centralizat al bunurilor imobile proprietate privată a statului și a drepturilor reale supuse inventarierii*, conform cerințelor *Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 668/2014*;
- Ministerul a suportat din bugetul propriu, în perioada 2013-martie 2016, cheltuieli în sumă de 2.904 mii lei, care nu se concretizează într-un serviciu, bun, lucrare etc., fiind de natura cheltuielilor de judecată, a cheltuielilor de executare și chiar cheltuieli reprezentând daune plătite absolvenților cărora, deși li s-a recunoscut dreptul de a-și continua studiile, nu li s-au emis actele de studii la finalizarea acestora;
- în cursul anului 2015, ministerul nu a întreprins demersurile legale pentru evaluarea universităților, necesară în finanțarea instituțională a acestora, în condițiile în care rezultatul evaluării efectuate în cursul anului 2011 nu a mai fost valabil începând cu anul universitar 2015-2016;
- la data de 31.12.2015, valoarea totală a debitelor nevirate ministerului de către managerii proiectelor finanțate din fonduri comunitare este de peste 555 mii lei (reprezentând drepturi salariale ale personalului care a fost nominalizat să lucreze în echipele de proiecte finanțate din fonduri comunitare nerambursabile postaderare), din care suma de 489 mii lei, aferentă anului 2011, nu era înregistrată în evidențele contabile ale ministerului.

Măsuri luate de entitate:

În timpul misiunii de audit:

- contravaloarea amenzilor a fost recuperată de la persoanele vinovate și a fost virată la bugetul de stat;
- s-au încasat 806 mii euro din suma datorată și nevirată de către universități (3.644 mii lei), reprezentând cota de 5% din taxele încasate de la cursanții străini;
- a fost aprobată *HG nr. 185/2016 privind modificarea Anexei nr. 8 la HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, prin care a fost actualizată valoarea de inventar a unor bunuri din domeniul public al statului, aflate în administrarea ministerului.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MENCS, auditate în anul 2016:

- mai multe instituții de învățământ superior au închiriat bunuri proprietate publică a statului, transmise prin hotărâri ale Guvernului în administrarea ministerului pentru folosința universităților, fără ca sumele rezultate din închiriere, cuvenite bugetului de stat, totalizând 290 mii lei, să se facă venit la acest buget;
- *Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca* a încheiat un contract de asociere în participațiune cu o societate comercială, având ca scop: „[...] realizarea de către asociat a unor investiții pentru imobilele Universității [...], exploatarea în interesul comun a acestor investiții”, deși:
 - Universitatea nu avea calitatea juridică de a încheia contracte de asociere în participațiune/contracte de închiriere/contracte de concesiune având ca obiect bunuri din domeniul public al statului (terenuri și clădiri), asupra cărora deține doar drept de folosință;
 - în contract nu au fost detaliate cu exactitate bunurile care constituie aport al Universității și, implicit, nici valoarea acestora;
 - unele imobile – clădiri, care reprezentau parte a aportului Universității, au fost demolate, respectivele bunuri fiind înscrise și în prezent în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
 - aportul asociatului nu este cert și nici determinabil;
 - contractul conține o serie de clauze abuzive, conform cărora respectiva societate comercială poate dobândi un drept de proprietate asupra unor construcții edificate în cadrul asocierii pe terenul proprietate publică a statului;

- referitor la clauzele contractuale care prevăd condițiile de reziliere, acestea sunt vădit în favoarea asociatului, care poate fi despăgubit fie cu dublul valorii investiției, fie cu valoarea pretențiilor solicitate în instanță.
- ca urmare a verificării modului în care s-a derulat implementarea, de către *Centrul Național de Evaluare și Examinare (CNEE)*, a patru proiecte finanțate din fonduri europene – POSDRU, s-a constatat că au fost respinse toate cererile de rambursare a prefinanțării, în sumă de 9.414 mii lei, din cauza deficiențelor constatate în implementarea proiectelor. Ca urmare, Organismul Intermediar pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane din cadrul Ministerului Educației Naționale (OI POSDRU MEN) a emis decizii de recuperare de la CNEE a contravalorii prefinanțării, decizii care reprezintă titluri de creanță.
- s-au mai constatat următoarele abateri și nereguli:
 - neevidențierea în contabilitatea *Inspectoratului Școlar Județean (ISJ) Prahova* a sumei de 8.136 mii lei (distribuită unităților școlare), primită de la minister pentru Programul „Bani de liceu”, precum și a sumei de 5.579 mii lei (distribuită unităților școlare), primită de la minister pentru „Bursa profesională”;
 - acordarea necuvenită a sprijinului financiar din Programul „Bani de liceu”, în sumă totală de 2.471 mii lei, din care: *ISJ Argeș* – 1.267 mii lei, *ISJ Bacău* – 416 mii lei, *ISJ Suceava* – 164 mii lei;
 - abateri cu privire la neîncasarea, neevidențierea în contabilitate și neadministrarea, de către unitățile de învățământ, a sumelor aferente Programului „Școală după Școală” (8.200 mii lei), situație întâlnită la unitățile școlare verificate din subordinea a 17 inspectorate școlare județene, dintre care enumerăm: *ISJ Brașov* – 4.025 mii lei, *ISJ Hunedoara* – 1.794 mii lei, *ISJ Bacău* – 1.094 mii lei;
 - acordarea necuvenită de burse profesionale, în sumă totală de 350 mii lei, din care: *ISJ Suceava* – 93 mii lei, *ISJ Sălaj* – 91 mii lei, *ISJ Gorj* – 65 mii lei;
 - abateri cu privire la administrarea și înregistrarea în contabilitatea unităților școlare a stocurilor de rechizite școlare ce se acordă elevilor (1.293 mii lei), din care: *ISJ Suceava* – 452 mii lei, *ISJ Bihor* – 230 mii lei, *ISJ Botoșani* – 124 mii lei;
 - acordarea necuvenită a sprijinului financiar din Programul Național de Protecție Socială „Euro 200” (282 mii lei), din care: *ISJ Argeș* – 100 mii lei, *ISJ Dolj* – 52 mii lei;
 - abateri privind decontarea abonamentelor și cheltuielilor de transport ale elevilor (372 mii lei), din care: *ISJ Suceava* – 142 mii lei, *ISJ Bacău* – 121 mii lei;
 - neînregistrarea în evidența financiar-contabilă și neraportarea prin situațiile financiare încheiate, a valorii terenurilor proprietate publică a statului, în valoare totală de 899.063 mii lei, deținute în administrare de *Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Mașini Agricole și Instalații destinate Agriculturii și Industriei Alimentare – INMA*;
 - înregistrarea, în perioada 2013-2015, a unor cheltuieli de amortizare supradimensionate cu valoarea de 851 mii lei, ca urmare a calculării și înregistrării de cheltuieli cu amortizarea pentru clădirile proprietate publică a statului, aflate în administrarea *INMA*;
 - neconstituirea, neînregistrarea ca obligație către bugetul statului și nevirarea pe această destinație a sumei de 1.359 mii lei, reprezentând cotă-parte datorată din sumele încasate drept chirie, în baza contractelor de închiriere a unor spații din incinta imobilelor *INMA*, bunuri proprietate publică a statului aflate în administrarea entității;
 - la *Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Turbomotoare Comoti (INCDT – COMOTI)* s-au constatat următoarele:
 - nestabilirea, neînregistrarea și neachitarea în cuantumul legal a impozitului pe profit datorat pentru anul 2014, ca urmare a stabilirii eronate a rezultatului fiscal, în sumă totală de 179 mii lei, la care se adaugă dobânzi și penalități de întârziere de 28 mii lei. În timpul misiunii de audit a fost virată la bugetul de stat suma de 179 mii lei;
 - nu a fost virat la bugetul local impozitul pe clădiri aferent imobilelor utilizate în scop economic, în sumă totală (inclusiv penalități) de 64 mii lei. Suma a fost virată la bugetul local în timpul misiunii de audit;
 - solicitarea și obținerea de către *INCDT – COMOTI*, din bugetul alocat proiectelor de cercetare de excelență, aplicativă și experimentală, a unor finanțări necuvenite în sumă de 569 mii lei (la care s-au calculat accesorii de 114 mii lei), prin aplicarea unui coeficient de cheltuieli indirecte mai mare decât cel real, ca urmare a luării în calcul a unor cheltuieli neeligibile în categoria respectivă de cheltuieli. În timpul auditului a fost restituită suma de 194 mii lei, diferența urmând a fi achitată ulterior;
 - solicitarea și obținerea de către *INCDT – COMOTI*, de la bugetul de stat, prin Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică și Inovare, a sumei de 1.225 mii lei, din cauza supradimensionării cheltuielilor de personal în devizul postcalcul față de cele real achitate și evidențiate în contabilitate, precum și prin aplicarea unui coeficient de cheltuieli indirecte stabilit la o bază de calcul mai mare decât cea reală, aferente contractului de finanțare pentru Proiectul „Nucleu”;
 - acordarea unor prime membrilor Consiliului de Administrație, prime care exced prevederile legale privind drepturile remunerării acestora, în sumă totală de 52 mii lei.

Recomandări:

- ☞ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri operaționale privind elaborarea proiectului de buget de venituri și cheltuieli, cu respectarea prevederilor legii finanțelor publice, aplicabilă inclusiv la entitățile din subordine/coordonare/sub autoritate;
- ☞ stabilirea sumelor care trebuiau încasate de la universități, reprezentând cota de 5% din încasările în valută ale acestora din taxele de la studenții și cursanții străini și luarea măsurilor necesare pentru încasarea integrală a acestora;
- ☞ în vederea reglementării situației bunurilor aparținând domeniului public al statului:
 - includerea în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* a tuturor bunurilor din domeniul public al statului care sunt în administrarea MENCS și a entităților din subordine/coordonare;
 - actualizarea valorilor de inventar pentru bunurile înregistrate în Anexa la HG nr. 1.705/2006, în conformitate cu înregistrările din evidența contabilă și cu reevaluarea efectuată conform normelor legale în vigoare;
 - efectuarea lucrărilor de cadastru și înscriere în Cartea Funciară, în conformitate cu legislația în vigoare;
 - elaborarea *Inventarului centralizat al bunurilor imobile proprietate privată a statului și a drepturilor reale supuse inventarierii* și transmiterea acestuia la Ministerul Finanțelor Publice;
- ☞ stabilirea întinderii unui eventual prejudiciu creat bugetului instituției ca urmare a litigiilor cu absolvenții cărora, deși li s-a recunoscut dreptul de a-și continua studiile, nu li s-au emis actele de studii la finalizarea acestora și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia;
- ☞ efectuarea demersurilor pentru crearea cadrului normativ necesar evaluării universităților în scopul clasificării și ierarhizării programelor de studii, în conformitate cu prevederile *Legii educației naționale nr. 1/2011* și alocarea către instituțiile de învățământ superior a fondurilor de la bugetul de stat în baza unor metodologii elaborate în concordanță cu prevederile legale;
- ☞ analiza tuturor contractelor încheiate cu terțe persoane (inclusiv de unitățile din subordine/coordonare), care au ca obiect punerea la dispoziția acestora din urmă, sub diverse forme, a unor bunuri proprietate publică a statului și virarea la bugetul statului a sumelor ce se cuvin conform prevederilor legale;
- ☞ MENCS, împreună cu USAMV Cluj-Napoca, vor reanaliza clauzele contractului de asociere în participațiune și vor lua toate măsurile legale care se impun, astfel încât gestionarea bunurilor proprietate publică a statului aduse ca aport în asociere să se realizeze în condiții de legalitate, regularitate, eficiență, eficacitate și economicitate. Totodată:
 - USAMV Cluj-Napoca va reevalua bunurile proprietate publică a statului (terenuri și construcții) aduse ca aport în contractul de asociere în participațiune, astfel încât să fie stabilită valoarea reală a aportului Universității;
 - MENCS va efectua toate demersurile necesare pentru actualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* cu noile valori ale bunurilor rezultate din evaluarea efectuată de USAMV Cluj-Napoca;
 - MENCS va dispune efectuarea unei misiuni de audit public intern/control asupra modului de încheiere și derulare a contractului de asociere în participațiune;
- ☞ având în vedere concluziile rezultate în urma verificării modului în care s-a derulat implementarea de către CNEE a celor 4 proiecte finanțate din fonduri europene – POSDRU, se impune stabilirea de către conducerea ministerului a întinderii prejudiciului provocat bugetului de stat, precum și dispunerea măsurilor de recuperare de la persoanele care se fac vinovate de efectuarea eventualelor cheltuieli nelegale, a prejudiciilor determinate de încălcarea reglementărilor legale.

Opinia de audit

Întrucât valoarea totală a abaterilor constatate depășește pragul de semnificație, opinia echipei de audit este că situațiile financiare nu oferă o imagine fidelă și reală a activelor, datoriilor, poziției financiare, performanței financiare, rezultatului patrimonial, precum și a patrimoniului avut în administrarea entității la data de 31.12.2015. Din cauza efectelor generate de abaterile constatate, cât și a nerezolvării deficiențelor constatate în timpul misiunii de audit, a fost exprimată o **opinie contrară**.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, s-a emis o decizie prin care s-a dispus înlăturarea neregulilor constatate, stabilindu-se mai multe măsuri în acest sens.

Follow-up

Impactul produs asupra activității MENCS ca urmare a implementării măsurilor dispuse:

- riscul efectuării din bugetul de stat a unor cheltuieli peste normele admise a fost redus;
- s-a obținut îmbunătățirea activității de control intern în urmărirea gestionării bugetelor de venituri și cheltuieli de către entitățile din sistemul MENCS;
- a fost organizată și efectuată inventarierea generală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii și au fost valorificate rezultatele acestei operațiuni conform normelor în vigoare, utilizându-se sistemul informațional cu cititor de coduri de bare pentru identificarea fiecărui obiect de evidență și având ca rezultat creșterea eficienței operațiunii de inventariere;
- s-a asigurat cadrul unei bune gestiuni financiare a fondurilor publice alocate pentru deplasările externe, întrucât au fost elaborate și aprobate reglementări interne aplicabile întregului personal al ministerului;
- a fost elaborată și aprobată o procedură operațională privind circuitul documentelor justificative, în care sunt menționate persoanele responsabile pentru întocmirea și gestionarea acestora și termenele maxime de predare la contabilitate;

- s-au raportat către Ministerul pentru Societatea Informațională date reale cu privire la modul de utilizare a licențelor primite prin contracte de comodat, având în vedere numărul echipamentelor de tehnică de calcul instalate, numărul de licențe existent și numărul de licențe necesar cu justificarea acestei necesități;
- s-au aprobat regulamentele de organizare și funcționare a institutelor naționale de cercetare-dezvoltare trecute în coordonarea sau sub autoritatea MENCS.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Ministerul Sănătății (MS) este organ de specialitate al administrației publice centrale cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și reprezintă autoritatea centrală în domeniul asistenței de sănătate publică.

Ministerul Sănătății elaborează politici, strategii și programe de acțiune în domeniul sănătății populației, evaluează și monitorizează starea de sănătate a populației, ia măsuri pentru îmbunătățirea acesteia și informează Guvernul referitor la indicatorii de sănătate, tendințele de evoluție și despre măsurile necesare pentru îmbunătățirea acestora, reglementând modul de organizare și funcționare a sistemului de sănătate.

De asemenea, monitorizează, controlează și evaluează activitatea instituțiilor sanitare și ia măsuri pentru îmbunătățirea calității asistenței medicale acordate populației; asigură, în colaborare cu instituțiile administrației publice centrale și locale, resursele umane, materiale și financiare necesare funcționării instituțiilor din sistemul public de sănătate; colaborează cu reprezentanții autorităților administrației publice centrale și locale, cu cei ai societății civile și cu mass-media în scopul educației pentru sănătate a populației și adoptării unui stil de viață sănătos; participă la limitarea efectelor apărute în urma dezastrelor, calamităților și epidemiilor în domeniul său de competență.

În anul 2015, MS a fost organizat și a funcționat în baza dispozițiilor *HG nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății*, cu modificările și completările ulterioare, precum și a Regulamentului de Organizare și Funcționare, aprobat de ministrul Sănătății prin *Ordinul nr. 774/2014*.

Bugetul Ministerului Sănătății pe anul 2015 a fost constituit din sumele provenite de la bugetul de stat, din veniturile proprii ale MS și din fonduri externe nerambursabile.

Contul de execuție bugetară, încheiat la data de 31.12.2015, la partea de cheltuieli se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	6.800.576	6.963.588	6.482.306	95,32	93,09
Transferuri cu caracter general între diferite niveluri ale administrației	1.335.965	1.213.633	1.213.633	90,84	100,00
Sănătate	4.736.555	5.066.899	4.595.415	97,02	90,69
Asigurări și asistență socială	726.000	681.000	672.778	92,67	98,79
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	2.056	2.056	480	23,35	23,35
Cheltuieli - buget de stat	5.536.112	5.638.481	5.482.119	99,02	97,23
Transferuri cu caracter general între diferite niveluri ale administrației	1.335.965	1.213.633	1.213.633	90,84	100,00
Sănătate	3.474.147	3.743.848	3.595.708	103,50	96,04
Asigurări și asistență socială	726.000	681.000	672.778	92,67	98,79
Fonduri externe nerambursabile	6.016	66.511	22.382	372,04	33,65
Sănătate	6.016	66.511	22.382	372,04	33,65
Total cheltuieli din venituri proprii	1.258.448	1.258.596	977.805	77,70	77,69
Sănătate	1.256.392	1.256.540	977.325	77,79	77,78
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	2.056	2.056	480	23,35	23,35

Creditele bugetare definitive aprobate pentru cheltuielile finanțate de la bugetul de stat pe anul 2015, în sumă de 5.638.481 mii lei au fost mai mari cu 102.369 mii lei decât creditele bugetare aprobate inițial, în sumă de 5.536.112 mii lei. Plățile efectuate au fost în sumă de 5.482.119 mii lei, ceea ce reprezintă 97,23% din totalul cheltuielilor.

Creditele bugetare definitive aprobate pentru cheltuieli finanțate din venituri proprii pe anul 2015, în sumă de 1.258.596 mii lei au fost mai mari cu 148 mii lei decât creditele bugetare aprobate inițial, în sumă de 1.258.448 mii lei.

Observațiile Curții de Conturi:

La Ministerul Sănătății:

- nu au fost respectate prevederile legale în vigoare cu privire la fundamentarea și utilizarea surselor bugetare, prin menținerea în buget a unor credite bugetare aprobate și neutilizate. Pentru creditele bugetare aprobate și neutilizate nu s-au luat măsuri de disponibilizare la bugetul de stat la termenele prevăzute de legislația în vigoare;
- nu au fost valorificate studii de fezabilitate, studii de fezabilitate, ghiduri arhitecturale, proiecte tehnice și servicii de expertiză, în valoare totală estimată la 114.838 mii lei, destinate construirii și dotării „la cheie” a 28 de spitale de urgență și reabilitării a 15 spitale județene de urgență;
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă și nu au fost inventariate studii de fezabilitate în sumă de 952 mii lei, precum și servicii de consultanță în sumă de 1.238 mii lei, achiziționate în anul 2009. Au fost plătite penalități de întârziere în sumă de 365 mii lei, datorate pentru neplata la termen a facturilor prestatorilor;
- nu s-a finalizat, nu a fost implementat și nu a fost pus în funcțiune, de către Ministerul Sănătății, un proiect de informatizare în valoare totală de 44.625 mii lei;
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă serviciile de acceptanță în valoare de 9.652 mii lei, aferente sistemului informatic de înaltă performanță;
- plata nejustificată a dobânzilor și cheltuielilor adiționale, a cheltuielilor arbitrare, precum și a cheltuielilor de executare silită în sumă de 4.131 mii lei, din cauza neachitării la termenul legal, de către Ministerul Sănătății, a unor servicii prestatorilor;
- nu au fost puse în funcțiune/date în exploatare și/sau nu au fost utilizate în scopul pentru care au fost achiziționate, aparatură medicală și dotări independente, în sumă de 55.542 mii lei, finanțate din credite bugetare și venituri proprii (accize) repartizate de Ministerul Sănătății, în anul 2015, unităților sanitare. Au fost decontate din sume alocate de la MS echipamente medicale achiziționate fără respectarea în totalitate a dispozițiilor legale cu privire la derularea achizițiilor publice;
- Serviciul de Medicină de Urgență din cadrul Ministerului Sănătății nu a monitorizat și nu a verificat, la nivelul unităților sanitare aflate în subordine, modul de derulare a programului acțiuni prioritare AP-ATI, ceea ce a condus, în unele cazuri, la finanțarea nelegală a unor cheltuieli cu medicamentele, în sumă estimată la 2.095 mii lei;
- Ministerul Sănătății nu a verificat în mod corespunzător, conform atribuțiilor sale de ordonator principal de credite, modul de aplicare de către unitățile din subordine (servicii de ambulanță județene) a prevederilor legale incidente privind înregistrarea bunurilor din patrimoniul public și privat în evidența contabilă și actualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
- au fost efectuate plăți nelegale, în sumă estimată la 327 mii lei, în cadrul unui contract de finanțare care a fost reziliat, din cauza nerespectării procedurilor de achiziție în vigoare;
- nu au fost respectate prevederile OMS nr. 75/2009 pentru aprobarea Normelor privind modul de calcul al prețurilor la medicamentele de uz uman, prin avizarea unor prețuri la medicamente mai mari decât cele calculate în baza prevederilor legale;
- în perioada 2013-2015, la nivelul unui număr de 13 unități sanitare din subordinea Ministerului Sănătății au fost achiziționate și plătite nejustificat servicii de analiză date clinice din spitale (unități sanitare cu paturi), în valoare estimată la 4.058 mii lei;
- Ministerul Sănătății nu a coordonat activități legate de reglementarea și punerea pe piață a produselor biocide și nu a întreprins toate măsurile necesare în vederea restituirii și recuperării contravalorii acestora de către unitățile sanitare din subordine, unde au fost constatate stocuri de produse biocide neconforme, ca urmare a acțiunilor de inspecție sanitară efectuate.

La entitățile subordonate Ministerului Sănătății, auditate în anul 2016:

- nu au fost respectate prevederile legale cu privire la modul de fundamentare a veniturilor proprii, în sensul fundamentării bugetului pe anul în curs cel mult la nivelul realizărilor din anul precedent (*DSP Gorj*);
- nu au fost cuprinse în bugetul de venituri și cheltuieli unele sponsorizări (*SAJ Neamț*);
- inclusiunea în bugetul de venituri și cheltuieli a unor obiective de investiții în sumă estimată la 540 mii lei, fără aprobarea documentației de avizare a lucrărilor de intervenții (*Institutul Național de Sănătate Publică*);
- nerealizarea unor venituri din contractele încheiate cu partenerii externi în sumă de 601 mii lei (*Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan”*);
- nu a fost calculată și nici înregistrată în contabilitate amortizarea activelor fixe de natura clădirilor (*SAJ Vâlcea, DSP Brașov*);
- majorarea nejustificată a cheltuielilor prin înregistrarea eronată pe cheltuielile entității a medicamentelor și materialelor sanitare aflate în stoc la data de 31.12.2015, în sumă estimată la 554 mii lei (*Institutul Clinic Fundeni, SAJ Constanța, SAJ Neamț, SAJ Olt, SAJ Sibiu, SAJ Sălaj*);
- nu a fost respectat principiul contabilității pe bază de angajamente și al independenței exercițiului financiar, prin raportarea eronată a unor cheltuieli în suma estimată la 98 mii lei (*SAJ Bistrița, SAJ Constanța*);

- evidențierea eronată în conturi de cheltuieli a unor lucrări care constituie reparații capitale sau investiții în curs, în sumă de 1.691 mii lei (SAJ Gorj, Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Pantelimon”, Spitalul Clinic Universitar de Urgență București);
- nu au fost înregistrate sau au fost înregistrate eronat în evidența contabilă, bunurile aparținând domeniului public și privat al statului sau unităților administrativ-teritoriale (SAJ Arad, Neamț, Mehedinți, Olt, Sălaj, DSP Teleorman, DSP Timiș);
- neînregistrarea în evidența contabilă, în perioada 2013-2015, a unor medicamente în valoare estimată la 1.087 mii lei, primite prin donație și sponsorizare (Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan”);
- deținerea de active necurente de natura mărcilor și a brevetelor, fără a fi înregistrate în patrimoniul entității (Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan”);
- menținerea nejustificată în contul „Clădiri” a sumei de 315 mii lei, reprezentând lucrări de reparații capitale la clădiri care aparțin unității administrativ-teritoriale (SAJ Vâlcea);
- nu a fost constituit la data de 31.12.2015, conform prevederilor legale, fondul de dezvoltare a spitalului (Institutul Regional de Gastroenterologie-Hepatologie „Prof. Dr. Octavian Fodor” Cluj-Napoca, Spitalul Clinic de Urgență Oftalmologice, Spitalul Clinic Județean de Urgență Craiova);
- nu au fost evidențiate debitele reprezentând cheltuielile efectuate de spital cu persoanele agresate sau accidentate de către alte persoane, precum și contravaloarea concediilor medicale nerecuperate de la Casele de Asigurări de Sănătate (Spitalul Clinic Județean de Urgență Craiova, Spitalul Clinic de Urgență Oftalmologice, Spitalul Clinic Universitar de Urgență București);
- deținerea de active fixe necorporale în curs de execuție, de natura proiectelor de cercetare finanțate din fonduri publice, fără a fi înregistrate în patrimoniul entității (Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Pantelimon”, Institutul Regional de Gastroenterologie-Hepatologie „Prof. Dr. Octavian Fodor” Cluj-Napoca, Spitalul Clinic Universitar de Urgență București, Institutul Clinic Fundeni, Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan”);
- nu a fost condusă evidența contabilă a decontărilor în curs de clarificare pentru creanțe ale instituției aflate în litigiu (Institutul Regional de Oncologie Iași);
- nemajorarea valorii activelor fixe existente în patrimoniu cu suma de 91.127 mii lei, reprezentând contravaloarea unor lucrări de investiții, pentru care s-au întocmit procese-verbale de recepție la terminarea lucrărilor (Institutul Regional de Gastroenterologie - Hepatologie „Prof. Dr. Octavian Fodor” Cluj-Napoca, Spitalul Clinic Universitar de Urgență București);
- nu au fost evidențiate în conturi în afara bilanțului scrisorile de garanție bancară (Spitalul Clinic Universitar de Urgență București);
- deținerea de terenuri, cu o valoare estimată la 21.931 mii lei, fără a fi înregistrate în patrimoniu (Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Pantelimon”);
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă și în cea tehnico-operativă, unele echipamente IT în sumă estimată de 100 mii lei (Institutul Clinic Fundeni);
- nu au fost efectuate punctajele reciproce între unități sanitare și Ministerul Sănătății, cu privire la bunurile primite prin transfer și amortizate integral, în valoare estimată la 16.444 mii lei (Spitalul Clinic Universitar de Urgență București);
- neimplementarea/nedezvoltarea sistemului de control intern/managerial, în conformitate cu prevederile legale (SAJ Arad, SAJ Bistrița, SAJ Brăila, SAJ Constanța, SAJ Gorj, SAJ Neamț, SAJ Vrancea, DSP Timiș, Institutul Clinic Fundeni, Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Pantelimon”, Institutul Regional de Gastroenterologie-Hepatologie „Prof. Dr. Octavian Fodor” Cluj-Napoca, Spitalul de Psihiatrie Gătaia, Spitalul Clinic Județean de Urgență Craiova, Institutul Național de Sănătate Publică);
- abateri de la legalitate și regularitate în exercitarea activității de audit public intern (SAJ Arad, SAJ Bistrița, SAJ Brăila, SAJ Neamț, SAJ Olt, Spitalul Clinic Județean de Urgență Craiova, Institutul Național de Sănătate Publică);
- nu au fost înregistrate în contabilitate veniturile pentru care unitatea s-a constituit parte civilă pentru recuperarea serviciilor medicale, reprezentând cheltuieli efective ocazionate de asistența medicală acordată persoanelor vătămăte și care trebuie recuperate de către furnizorul de servicii medicale (SAJ Gorj);
- nu au fost urmărite și nici încasate facturi emise către clienți, reprezentând diverse servicii medicale de urgență și transport sanitar (SAJ Bistrița, Gorj, Călărași, Vâlcea);
- nu au fost facturate, înregistrate în evidența contabilă și nu au fost raportate prin situațiile financiare încheiate la 31.12.2015, veniturile din servicii medicale spitalicești prestate, servicii care au fost validate/confirmate de către Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar București (Spitalul Clinic de Urgență Oftalmologice, Institutul Clinic Fundeni, Spitalul Clinic Universitar de Urgență București, Institutul Regional de Gastroenterologie-Hepatologie „Prof. Dr. Octavian Fodor” Cluj-Napoca, Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan”);
- nu s-au realizat unele venituri ale entității în sumă estimată la 128 mii lei, reprezentând chiriile aferente suprafețelor utilizate de terți, nu s-a recuperat contravaloarea utilităților consumate de aceștia și nu s-au calculat penalitățile pentru încasarea lor cu întârziere, precum și din derularea contractelor de asociere în participațiune (Institutul Clinic Fundeni);

- efectuarea unor cheltuieli neeligibile, în sumă de 78 mii lei, acceptate la decontare din bugetul statului, pentru finanțarea asistenței medicale desfășurate în cabinetele medicale din unitățile de învățământ (*DSP Brașov, DSP Prahova*);
- nu s-au urmărit și nu s-au luat măsuri de recuperare, de la bugetul statului, a sumei de 121 mii lei, reprezentând indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă, achitate personalului angajat, precum și a contravalorii cheltuielilor nelegale efectuate în UPU pentru tratamentul aplicat pacienților, în sumă de 1.012 mii lei (*DSP Buzău, DSP Prahova, DSP Satu Mare, DSP Suceava, DSP Timiș*);
- plăți nelegale reprezentând sporuri salariale în sumă de 964 mii lei, acordate personalului fără respectarea prevederilor legale în vigoare (*DSP Satu Mare, SAJ Brăila, SAJ Sibiu, Spitalul Clinic de Urgențe Oftalmologice*);
- plata nelegală în sumă de 68 mii lei, reprezentând contravaloarea unor lucrări care nu au fost realizate (*DSP Buzău, SAJ Sălaj*);
- plata nejustificată a unor cheltuieli cu reparații la autospeciale, efectuate în perioada de garanție, în sumă de 444 mii lei (*SAJ Bacău, SAJ Constanța, SAJ Sălaj*);
- nu s-au înregistrat în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară construcțiile ce aparțin domeniului public al statului, aflate în administrarea entităților (*DSP Satu Mare, DSP Teleorman*);
- inventarierea patrimoniului nu s-a realizat cu respectarea în totalitate a prevederilor legale (*DSP Brașov, DSP Cluj, DSP Prahova, DSP Timiș, SAJ Bistrița, SAJ Constanța, SAJ Neamț, SAJ Sălaj, SAJ Teleorman, SAJ Vâlcea, Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Pantelimon”, Spitalul Clinic Universitar de Urgență, Spitalul Clinic Județean de Urgență Craiova, Spitalul de Psihiatrie Gătaia, Spitalul Clinic de Urgențe Oftalmologice, Institutul Clinic Fundeni, Institutul Național de Sănătate Publică*);
- nu s-au luat măsurile prevăzute de lege privind reevaluarea activelor fixe (*SAJ Sălaj, SAJ Vâlcea*);
- cedarea, cu titlu gratuit, a dreptului de folosință a unor bunuri proprietate publică a statului, fără aprobarea ordonatorului principal de credite, nerealizându-se venituri bugetare în suma totală de 131 mii lei (*SAJ Sibiu*);
- nu s-a recuperat contravaloarea serviciilor medicale prestate unor persoane cărora le-au fost aduse prejudicii sau daune sănătății de către alte persoane, în sumă estimată la 47 mii lei (*Institutul Regional de Gastroenterologie-Hepatologie „Prof. Dr. Octavian Fodor” Cluj-Napoca*);
- nu s-au realizat și nici întreprins demersuri legale de urmărire și încasare a contravalorii serviciilor medicale de spitalizare care au fost neconfirmate din punct de vedere al datelor clinice și medicale de către SNSMPDSB și nedecontate de CAS (*Institutul Clinic Fundeni, Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Pantelimon”, Spitalul Clinic de Urgențe Oftalmologice*);
- plăți nejustificate în sumă de 129 mii lei, reprezentând materii prime și materiale nepuse în operă (*Institutul Regional de Gastroenterologie-Hepatologie „Prof. Dr. Octavian Fodor” Cluj-Napoca*);
- scoaterea din evidența contabilă a unor active fixe corporale, propuse la casare, în sumă estimată la 7.155 mii lei, fără ca aceste bunuri să fie casate efectiv; nefacturarea, neînregistrarea și neîncasarea veniturilor din valorificarea mijloacelor fixe casate (*Spitalul Clinic Universitar de Urgență București, Institutul Clinic Fundeni*);
- diminuarea patrimoniului public al unității administrativ-teritoriale, aflat în administrarea spitalului, ca urmare a scoaterii din gestiune a unor elemente patrimoniale în sumă estimată de 480 mii lei, fără întocmirea documentației necesare prevăzute de cadrul legal (*Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Pantelimon”*);
- nu s-au analizat în vederea recuperării creanțelor provenite din servicii facturate clienților, pentru care dreptul la acțiune pentru recuperare s-a prescris, în sumă estimată la 171 mii lei (*Institutul Clinic Fundeni, Institutul Național de Sănătate Publică*);
- în anul 2015 nu s-a virat la bugetul local suma estimată la 287 mii lei, reprezentând cota-parte din contravaloarea chirii încasate de la agenții economici care își desfășoară activitatea în clădirile din domeniul public al UAT, aflate în administrarea spitalului (*Spitalul Clinic Universitar de Urgență București, Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Pantelimon”*);
- nu s-au virat la bugetul statului unele venituri reprezentând garanții de participare la licitații și de bună execuție încasate, a căror restituire nu a fost solicitată de furnizori în termenul legal de prescripție, în sumă estimată la 104 mii lei (*Spitalul Clinic Universitar de Urgență București, Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu-Mureș, Spitalul Clinic de Urgențe Oftalmologice, Institutul Clinic Fundeni*);
- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata nelegală a sumei de 21 mii lei, reprezentând lucrări neexecutate la investiția privind furnizarea, instalarea și punerea în funcțiune a echipamentului de supraveghere video (*SAJ Brăila*);
- nu s-au urmărit sentințele judecătorești definitive și executorii în sumă estimată de 193 mii lei, reprezentând cheltuielile de spitalizare aferente victimelor accidentelor rutiere și agresiunilor fizice, care urmau a fi recuperate de la persoanele vinovate de producerea acestora, precum și restituirea acestora caselor de asigurări de sănătate (*Institutul Clinic Fundeni, Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Pantelimon”*);
- efectuarea de cheltuieli nejustificate cu medicamentele în sumă de 20 mii lei, prin înregistrarea unor consumuri în ambulatoriul de specialitate fără a fi evidențiate în documente justificative (*Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan”*);

- în perioada 2013-2015 au fost majorate nelegal cheltuielile entității cu suma estimată de 64 mii lei, reprezentând medicamente din donații, eliberate din farmacia cu circuit închis a institutului, fără a avea la bază documente justificative (*Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan”*);
- plata nelegală a drepturilor de personal în sumă estimată la 102 mii lei, prin acordarea unor sporuri la salariile de bază, contrar prevederilor legale în vigoare și compensarea în bani a unor concedii de odihnă neefectuate, pentru un număr de zile mai mare decât cel convenit (*Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan”*);
- plata nelegală în sumă estimată la 1.311 mii lei către o parte din salariați, în baza unor convenții civile/contracte cu timp parțial, fără respectarea legislației muncii, în condițiile în care aceste persoane desfășoară o parte din activități și în baza contractelor individuale de muncă (*Institutul Național de Sănătate Publică*);
- plăți nelegale aferente obiectivelor de investiții în sumă estimată la 125 mii lei, reprezentând lucrări de reparații capitale neexecutate și servicii de dirigenție de șantier neprestate (*Institutul Național de Sănătate Publică*);
- neurmărirea modului de îndeplinire, în totalitate, a obligațiilor contractuale ale furnizorului de echipamente medicale prin necalcularea și nesolicitarea penalităților contractuale, în sumă de 2.484 mii lei, datorate punerii în funcțiune cu întârziere a acestora, respectiv întârzieri de până la 500 de zile (*Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan”*);
- achiziția de dispozitive medicale în perioada 2013-2015, fără a fi respectate dispozițiile legale cu privire la derularea achizițiilor publice, în sensul supraestimării valorii produselor supuse achiziției, ceea ce a condus la cheltuieli nelegale în sumă estimată la 382 mii lei (*Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan”*);
- achiziționarea unor componente IT, precum și a unor servicii de reparații și întreținere echipamente IT, în baza unor documente care nu corespund realității (*Institutul Național de Sănătate Publică*);
- plata unor servicii de mentenanță, în sumă estimată la 18 mii lei, pentru unele aplicații informatice neutilizate de entitate sau nefuncționale (*Institutul Național de Sănătate Publică*).

Măsuri luate de entitate:

- *Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Pantelimon”:*
 - a înregistrat în evidențele contabile valoarea terenului, în sumă de 21.931 mii lei;
 - a înregistrat în evidența contabilă suma de 261 mii lei, reprezentând studiu de fezabilitate, audit energetic și dirigenție de șantier;
- *Institutul Clinic Fundeni:*
 - a luat măsuri de remediere parțială, în sensul înregistrării în evidența contabilă a stocului de reactivi neconsumat până la data de 31.12.2015, în sumă de 554 mii lei;
 - a virat la bugetul de stat suma de 155 mii lei, reprezentând garanții de participare la licitații și de bună execuție încasate;
 - a procedat la înregistrarea în patrimoniu a activelor fixe corporale și a materialelor de natura obiectelor de inventar, rezultate din achiziționarea în perioada 2014-2015 a unor echipamente IT și imprimante în sumă de 100 mii lei;
 - a înregistrat în evidența contabilă diferențele calculate și datorate de furnizorii de servicii, în sumă estimată de 89 mii lei;
- *Spitalul Clinic de Urgențe Oftalmologice* a procedat la înregistrarea în evidența contabilă a fondului de dezvoltare a spitalului.

Recomandări:

La nivelul Ministerului Sănătății:

- ☞ elaborarea bugetului corelat cu necesitățile reale de surse, fundamentate temeinic de către direcțiile/beneficiarii implicați din cadrul ministerului și de către structurile subordonate; asigurarea de către direcțiile de specialitate din cadrul ministerului a unei analize lunare a necesității menținerii unor credite bugetare și luarea măsurilor de a propune, la timp, Ministerului Finanțelor Publice anularea/retragerea unor credite bugetare neutilizate; monitorizarea lunară a cheltuielilor, analiza permanentă a execuției bugetare comparativ cu fondurile aprobate pentru eficientizarea utilizării fondurilor publice și identificarea în timp optim a posibilității disponibilizării unor credite bugetare din bugetul de stat în termenul legal; raportarea prin contul de execuție centralizat a unor date care să corespundă realității economico-financiare, respectiv a tuturor creditelor de angajament pentru acțiunile multianuale; urmărirea, de către persoanele cu atribuții din cadrul direcțiilor de specialitate, a procesului execuției bugetare pe tot parcursul exercițiului financiar, astfel încât să se asigure disponibilizarea la bugetul de stat, în termenul legal, a tuturor creditelor bugetare care nu se mai justifică a fi păstrate;
- ☞ înregistrarea în conturi corespunzătoare de imobilizări a documentațiilor tehnico-economice întocmite; inventarierea anuală a patrimoniului, în scopul identificării tuturor bunurilor deținute și reflectării realității economico-financiare care se raportează în situațiile financiare anuale; analizarea de către conducerea ministerului a posibilităților de valorificare a documentațiilor tehnico-economice întocmite;
- ☞ analizarea de către conducerea Ministerului Sănătății a:

- cauzelor și împrejurărilor, precum și stabilirea persoanelor cu atribuții care, prin acțiunea sau inacțiunea lor, au generat obligații suplimentare de plată ale ministerului și recuperarea conform prevederilor legale a acestora;
 - posibilităților privind finalizarea, implementarea și punerea în funcțiune a sistemului informatic de înaltă performanță; înregistrarea în evidența financiar-contabilă a Ministerului Sănătății a documentelor reprezentând servicii aferente sistemului informatic de înaltă performanță, respectiv acceptanța proiectului model master, achiziționate în anul 2009;
 - plăților, reprezentând dobânzi, cheltuieli adiționale, arbitrare și de executare silită, precum și stabilirea cauzelor; recuperarea în integralitate a plăților nelegale, precum și a cheltuielilor conexe acestora;
- ☞ Ministerul Sănătății (prin structurile de specialitate), în calitate de ordonator principal de credite și de coordonator al strategiilor și programelor de acțiune în domeniul sănătății populației va efectua o analiză periodică referitoare la respectarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice și cu privire la instalarea/punerea în funcțiune și modul de utilizare a aparaturii și echipamentelor medicale finanțate din bugetul Ministerului Sănătății și va dispune măsurile legale care se impun;
- ☞ referitor la programele de sănătate:
- monitorizarea și controlul, la nivelul unităților sanitare, a modului de derulare a finanțării cheltuielilor pentru programe de sănătate, potrivit prevederilor legale;
 - efectuarea deschiderilor de credite bugetare pentru plata cheltuielilor pentru programe de sănătate numai în baza documentelor justificative, potrivit legislației specifice în domeniu, verificate și avizate;
 - elaborarea și particularizarea unei proceduri operaționale de control intern/managerial care să conducă la urmărirea și verificarea sumelor ce urmează a fi decontate în cadrul programelor de sănătate;
- ☞ inițierea acțiunilor de control la unitățile sanitare care au beneficiat de fonduri din bugetul Ministerului Sănătății pentru derularea acțiunilor prioritare în vederea identificării de sume decontate nelegal din bugetul Ministerului Sănătății pentru finanțarea AP-ATI, recuperarea acestora în integralitate și virarea la bugetul de stat;
- ☞ în privința gestionării patrimoniului:
- actualizarea în timp util a tuturor modificărilor intervenite în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* aflat în administrare, precum și raportarea unor date care să corespundă realității;
 - extinderea verificărilor la serviciile de ambulanță județene cu privire la evidențierea imobilelor ce aparțin domeniului public al statului și al unităților administrativ-teritoriale;
 - întocmirea unei proceduri operaționale cu privire la această activitate;
 - luarea măsurilor necesare asigurării inventarierii întregului patrimoniu al Ministerului Sănătății în vederea stabilirii situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, creanțelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale entității, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu și întocmirii situațiilor financiare anuale potrivit prevederilor legale în vigoare, astfel încât acestea să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității pentru finele fiecărui exercițiu financiar;
- ☞ stabilirea cauzelor și împrejurărilor care au determinat plata nejustificată din creditele bugetare a unor sume care sunt aferente unor contracte în cadrul proiectului cu finanțare externă ce a fost reziliat de Ministerul Sănătății; extinderea verificărilor, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia în integralitate, virarea la buget a sumelor recuperate pe măsura încasării, precum și reîntregirea creditelor bugetare cu sumele plătite nejustificat prin imputarea pagubelor în sarcina celor vinovați conform prevederilor legale, după caz;
- ☞ stabilirea și avizarea prețurilor medicamentelor, cu excepția medicamentelor care se eliberează fără prescripție medicală, conform prevederilor OMS nr. 75/2009; actualizarea prețului medicamentelor din CANAMED (Catalogul național al prețurilor medicamentelor autorizate de punere pe piață în România) conform prevederilor legale; întreprinderea măsurilor necesare în vederea stabilirii sancțiunilor și a modalităților de aplicare a acestora pentru cazurile de nerespectare de către deținătorii de autorizație de punere pe piață a medicamentelor (APP) sau de reprezentanții acestora a prevederilor legale privind prețurile de vânzare aprobate;
- ☞ Ministerul Sănătății, în calitate de ordonator principal de credite, prin structurile de specialitate:
- va efectua o analiză referitoare la situația privind achiziționarea de către unitățile sanitare din subordine de servicii de prevalidare date clinice și/sau monitorizare/optimizare proces de codificare clinică și ICM și va dispune măsurile legale care se impun în vederea identificării persoanelor răspunzătoare de efectuarea de cheltuieli fără respectarea bunei gestiuni financiare, stabilirea întinderii prejudiciului, precum și recuperarea integrală a acestuia, în condițiile legii;
 - va întreprinde toate măsurile necesare în vederea verificării modului de respectare de către furnizori a tuturor prevederilor legale cu privire la comercializarea unor produse biocide/dezinfectanți avizate de minister; va efectua o analiză referitoare la situația privind achiziționarea de către unitățile sanitare din subordine de produse biocide neconforme și va dispune măsurile legale care se impun în vederea identificării persoanelor răspunzătoare de efectuarea de cheltuieli fără respectarea bunei gestiuni financiare, stabilirea întinderii prejudiciului, precum și recuperarea integrală a acestuia, în condițiile legii;
- ☞ luarea măsurilor necesare pentru implementarea/dezvoltarea sistemului de control intern/managerial, în conformitate cu prevederile legale; exercitarea activității de audit public intern potrivit legislației în vigoare.

La nivelul instituțiilor publice subordonate Ministerului Sănătății:

- ☞ fundamentarea, în condițiile legii, a veniturilor proprii, în funcție de realizările anilor precedenți;
- ☞ înregistrarea în contabilitate a contractelor de sponsorizare, precum și a fondului de dezvoltare a spitalului, conform prevederilor legale;
- ☞ calcularea și înregistrarea în contabilitate a amortizării activelor fixe corporale de natura clădirilor aflate în patrimoniul instituției;
- ☞ organizarea contabilității de gestiune pe centre de cost pentru medicamente și materiale sanitare eliberate microstațiilor aflate în subordine, precum și pentru cele stocate pe ambulanțe;
- ☞ respectarea principiilor contabilității de angajamente și a independenței exercițiilor financiare;
- ☞ identificarea, evaluarea și înregistrarea în evidența financiar-contabilă a tuturor activelor de natura lucrărilor de reparații capitale și amenajare la clădirile entității;
- ☞ înregistrarea, în condițiile legii, a:
 - bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului sau unităților administrativ-teritoriale;
 - contravalorii reparațiilor capitale efectuate la clădiri care nu aparțin entității;
 - debitelor provenite din cheltuielile efectuate de spital, cu persoanele agresate sau accidentate și contravaloarea concediilor medicale, nerecuperate de la casele de asigurări de sănătate;
 - activelor fixe necorporale în curs de execuție, de natura proiectelor de cercetare finanțate din fonduri publice, fără a fi înregistrate în patrimoniul spitalului;
 - a obiectivelor de investiții finalizate, pentru care au fost întocmite procesele-verbale de recepție la terminarea lucrărilor;
 - veniturilor pentru care unitatea s-a constituit parte civilă pentru recuperarea serviciilor medicale, reprezentând cheltuieli efective ocazionate de asistența medicală acordată și care trebuie recuperate de către furnizorul de servicii medicale;
- ☞ constituirea fondului de dezvoltare a spitalului din toate sursele legale aferente unităților sanitare;
- ☞ organizarea evidenței contabile a decontărilor în curs de clarificare pentru creanțele instituției aflate în litigiu; evidențierea în conturi în afara bilanțului a scrisorilor de garanție bancară; înregistrarea în patrimoniu a terenurilor deținute de entitate, conform prevederilor legale; înregistrarea în evidența contabilă și cea tehnico-operativă a tuturor mijloacelor fixe și obiectelor de inventar deținute de entitate;
- ☞ efectuarea punctajelor reciproce între Ministerul Sănătății și unitățile sanitare din subordine cu privire la bunurile primite prin transfer și amortizate integral;
- ☞ analizarea cauzelor privind debitorii rezultați ca urmare a vătămărilor corporale și luarea măsurilor în vederea recuperării acestor debite; aplicarea tuturor formelor legale de urmărire și încasare a facturilor emise către clienți;
- ☞ facturarea, înregistrarea în evidența contabilă și raportarea prin situațiile financiare a veniturilor din servicii medicale spitalicești prestate, validate/confirmate de către Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar București (SNSPMPDSB);
- ☞ realizarea veniturilor din chirii aferente suprafețelor reale utilizate de terți, recuperarea contravalorii utilităților consumate de aceștia și calcularea penalităților pentru încasarea lor cu întârziere, precum și realizarea veniturilor din derularea contractelor de participațiune;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului prin plata unor cheltuieli aferente asistenței medicale desfășurate în cabinetele medicale din unitățile de învățământ, încasarea la buget a sumelor nejustificate;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia în integralitate, potrivit legislației în vigoare, prejudiciu reprezentând:
 - plata nelegală a unor cheltuieli de personal;
 - plata nelegală a unor lucrări neexecutate;
 - plăți nejustificate pentru materii prime și materiale nepuse în operă;
 - contravaloarea pieselor de schimb și accesoriilor înlocuite și achitate în perioada de garanție;
- ☞ urmărirea și luarea măsurilor de recuperare la bugetul statului a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă achitate personalului angajat, precum și a contravalorii cheltuielilor efectuate în UPU pentru tratamentul aplicat pacienților care, ulterior, au fost internați într-o secție a spitalului;
- ☞ înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară a construcțiilor ce aparțin domeniului public al statului aflate în administrare; efectuarea inventarierii patrimoniului cu respectarea în totalitate a prevederilor legale;
- ☞ recuperarea serviciilor medicale prestate unor persoane cărora le-au fost aduse prejudicii sau daune sănătății de către alte persoane;
- ☞ analiza și întreprinderea demersurilor legale de urmărire și încasare a cheltuielilor efectuate de spital pentru servicii medicale de spitalizare care au fost neconfirmate din punct de vedere al datelor clinice și medicale de către SNSPMPDSB și nedecontate de CAS;

- ☞ analizarea și recuperarea creanțelor provenite din servicii facturate clienților, pentru care dreptul la acțiune pentru recuperarea acestora s-a prescris;
- ☞ virarea la bugetul local a cotei-părți din contravaloarea chiriilor încasate de la agenții economici care își desfășoară activitatea în clădirile din domeniul public al UAT și în administrarea spitalului;
- ☞ virarea la bugetul statului a veniturilor reprezentând garanții de participare la licitații, pentru care dreptul titularilor de a cere restituirea sumelor s-a prescris;
- ☞ urmărirea sentințelor judecătorești definitive și executorii privind cheltuielile de spitalizare aferente victimelor accidentelor rutiere și agresiunilor fizice, care urmau a fi recuperate de la persoanele vinovate de producerea acestora, precum și virarea sumei ce revine CAS din sumele recuperate de la persoanele vinovate de accidentele rutiere.

Opinia de audit

La nivelul Ministerului Sănătății a fost emisă **opinie contrară** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate la data de 31.12.2015, având în vedere valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate cu influență directă asupra situațiilor financiare, precum și natura și contextul acestora.

Ca urmare a misiunilor desfășurate la Ministerul Sănătății și la unitățile sanitare aflate în subordinea acestuia s-au emis decizii prin care s-au dispus măsuri care să conducă la îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entității, pentru obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, precum și pentru reducerea cheltuielilor.

Follow-up

Impactul măsurilor dispuse prin deciziile emise de Curtea de Conturi asupra activității entităților verificate se concretizează, în principal, în următoarele:

- *îmbunătățirea activității entităților verificate, din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, fiscale, al sistemului informațional, al resurselor umane*, prin adoptarea unor măsuri prin care să se asigure:
 - inventarierea faptică și scriptică conform prevederilor legale, rezultatele inventarierii fiind reflectate în situațiile financiare;
 - confirmarea soldurilor conturilor ce reflectă medicamentele, reactivii, vaccinurile etc., care au fost transferate la DSP pentru stabilirea realității și exactității stocurilor;
- *îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entităților prin adoptarea unor măsuri ce privesc elaborarea procedurilor operaționale privind circuitul documentelor financiar-contabile în cadrul entităților și a procedurii operaționale privind inventarierea patrimoniului, precum și aplicarea acestora proceduri;*
- *obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului etc.* prin adoptarea unor măsuri care se concretizează în:
 - asigurarea cadrului legislativ, instituțional și administrativ pentru:
 - monitorizarea activității privind respectarea destinației fondurilor alocate unităților sanitare care derulează Programe Naționale de Sănătate;
 - evidența mișcării patrimoniale a vaccinurilor achiziționate de Ministerul Sănătății; realitatea și exactitatea stocurilor de vaccin la nivelul DSP – județene pe surse de finanțare;
 - controlul prețurilor de achiziție ale vaccinurilor din cadrul Programului Național de Imunizare; asigurarea utilizării cu eficiență și economicitate a fondurilor alocate Programului Național de Imunizare prin includerea în proiectul de buget al programului atât a cheltuielilor de achiziții, cât și a cheltuielilor complementare.

MINISTERUL CULTURII

Ministerul Culturii (MC) funcționează în baza HG nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, cu modificările și completările ulterioare și a fost înființat prin reorganizarea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, care asigură aplicarea strategiei și politicilor în domeniul culturii.

În activitatea sa, Ministerul Culturii asigură respectarea și promovarea libertăților și drepturilor fundamentale, consacrate de Constituția României, precum și de tratatele și convențiile internaționale semnate și ratificate de România.

Prin bugetul Ministerului Culturii sunt finanțate organele de specialitate ale administrației publice centrale și instituțiile publice care funcționează în subordinea, sub autoritatea sau în coordonarea sa, respectiv:

→ în subordinea Ministerului Culturii:

- 43 de entități publice finanțate integral de la bugetul de stat (42 de direcții județene pentru cultură, respectiv a municipiului București și Oficiul Român pentru Drepturile de Autor);
- 43 de entități publice finanțate din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat (17 instituții de spectacole, 15 muzee, 3 centre de cultură, 7 alte instituții de cultură, Biblioteca Națională a României);
- 1 entitate publică finanțată integral din venituri proprii (ARTEXIM).

→ sub autoritatea Ministerului Culturii:

- 4 entități finanțate din venituri proprii (Compania Națională a Imprimeriilor „Coresi” SA, Regia Autonomă de Distribuție și Exploatare a Filmelor „RomâniaFilm”, Studioul Cinematografic „Sahia Film” SA, Studioul Cinematografic „Animafilm” SA).

La partea de cheltuieli, **Contul anual de execuție bugetară pe anul 2015** prezintă următoarea structură:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	579.893	611.219	523.891	90,34	85,71
Cultură, recreere și religie	579.893	611.219	523.891	90,34	85,71
Cheltuieli - buget de stat	570.893	585.664	515.832	90,36	88,08
Cultură, recreere și religie	570.893	585.664	515.832	90,36	88,08
Fonduri externe nerambursabile	0	3.326	2.931	0,00	88,12
Cultură, recreere și religie	0	3.326	2.931	0,00	88,12
Total cheltuieli din venituri proprii	9.000	22.229	5.128	56,98	23,07
Cultură, recreere și religie	9.000	22.229	5.128	56,98	23,07

Observațiile Curții de Conturi:

La Ministerul Culturii:

- nu a fost înregistrată în contabilitate obligația de plată a angajatorului la Fondul Național Unic al Asigurărilor Sociale de Sănătate (FNUASS), reprezentând contribuția pentru concedii și indemnizații, în sumă de 29 mii lei;
- situațiile financiare consolidate încheiate de Ministerul Culturii la 31 decembrie 2015 au fost denaturate cu suma de 927 mii lei, întrucât la alineatul bugetar „Contribuții pentru concedii și indemnizații” au fost raportate, pe coloana de plăți efectuate, atât sumele reprezentând contribuția angajatorului pentru concedii și indemnizații înregistrată în contabilitate, cât și indemnizațiile pentru concediile medicale plătite salariaților;
- nu a fost actualizată, cu valorile reevaluate (3.889.914 mii lei), Anexa nr. 6 la HG nr. 1.705/2006 pentru aprobarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, pentru bunurile aflate în administrarea Ministerului Culturii;
- nu au fost urmărite clauzele contractuale, ceea ce a determinat prejudicierea patrimoniului instituției cu contravaloarea bunurilor prevăzute expres într-un contract, dar nelivrate de prestator, respectiv aparate de telefonie mobilă care ar fi trebuit să fie primite cu titlu gratuit, iar pentru nerespectarea clauzelor contractuale Ministerul Culturii ar trebui să calculeze penalități în proporție de 0,15% pe zi din valoarea contractului, aferente numărului de zile până la îndeplinirea clauzelor contractuale prin livrarea bunurilor.

La entitățile subordonate MC, auditate în anul 2016:

În timpul misiunii de audit financiar efectuate la Ministerul Culturii, ordonator principal de credite, au fost supuse auditării și fondurile publice alocate unor ordonatori terțiari de credite aflați în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea acestuia, dar și alte elemente patrimoniale raportate în situațiile financiare.

Ca urmare a verificărilor efectuate au fost constatate abateri, astfel:

- nu a fost actualizată valoarea bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrarea Muzeului Național al Satului „Dimitrie Gusti” cu diferența de 393.109 mii lei, rezultată din reevaluarea bunurilor și înscrisă în situațiile financiare;
- nu a fost virată contribuția angajatorului pentru concedii și indemnizații, în sumă de 22 mii lei, contrar prevederilor legale în vigoare; Abaterile s-au constatat la Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”;
- s-au înregistrat eronat în conturi contabile de cheltuieli lucrări de investiții în curs de execuție, constând în: studii, teste, expertize, în sumă de 583 mii lei (Muzeul Național de Istorie a României);

La Filarmonica „George Enescu”:

- s-a înregistrat eronat în conturi contabile de active necorporale o lucrare de investiții în curs de execuție, constând într-un studiu, în sumă de 18 mii lei;
- bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2015 al Filarmonicii „George Enescu” nu a fost fundamentat corespunzător la titlul „Bunuri și servicii”, astfel încât să includă și alocații pentru cheltuieli cu asistența juridică, motiv pentru care, în anul 2015, aceste cheltuieli, în sumă de 161 mii lei, au fost plătite de la alt articol bugetar, respectiv „Alte cheltuieli cu bunuri și servicii”;

s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate, care au generat imobilizări de fonduri publice în sumă totală de 110 mii lei, prin plățile efectuate de Filarmonica „George Enescu” cu titlu de cauțiune pe numele salariaților care au solicitat înființarea poprii în dosarele de contestație la executare și cererea de suspendare provizorie a executării silite, din care pentru suma de 18 mii lei instanțele au emis sentințe în favoarea entității, respectiv dreptul de a recupera cauțiunile plătite. Însă suma de 18 mii lei nu a fost recuperată, întrucât societatea de avocatură nu a recuperat de la instanțe și nu a predat entității recipisele în original. La această sumă certă se adaugă accesorii în sumă de 4 mii lei. Celelalte dosare pentru care s-au plătit cauțiuni se află în curs de soluționare.

Recomandări:

- respectarea prevederilor legale, înregistrarea în contabilitate, constant, a obligației de plată a angajatorului la bugetele fondurilor speciale, efectuarea și raportarea plăților contribuției pentru concedii și indemnizații datorată de angajator și a indemnizațiilor pentru concedii medicale datorate salariaților de la alineatele bugetare corespunzătoare. De asemenea, ordonatorul principal de credite va elabora procedură operațională (monografie contabilă), care să cuprindă aspecte legate de înregistrarea obligațiilor de plată ale angajatorilor către bugetele fondurilor speciale, decontarea indemnizațiilor pentru concedii medicale și raportarea acestora, și va dispune diseminarea acestora către toate entitățile subordonate Ministerului Culturii, în vederea aplicării unitare a reglementărilor legale;
- actualizarea, cu celeritate, a valorii bunurilor aparținând domeniului public al statului, aflate în administrarea Ministerului Culturii și a entităților subordonate, sub coordonarea sau sub autoritatea sa, pentru ca *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* să ofere imaginea reală a patrimoniului;
- analizarea circumstanțelor care au determinat nelivrarea/neînregistrarea aparatelor de telefonie mobilă, iar în funcție de rezultatul acestei analize se va dispune fie corectarea erorilor, prin înregistrarea bunurilor în conturile contabile corespunzătoare, în cazul în care acestea au fost omise de la înregistrarea în evidența contabilă și tehnic-operativă, fie calcularea penalităților, conform prevederilor contractuale și recuperarea acestora de la prestatorul care nu și-a îndeplinit obligațiile contractuale;
- conducerea Filarmonicii „George Enescu” va acționa cu celeritate pentru recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumei certe de 18 mii lei. De asemenea, va solicita în scris cabinetului de avocatură situația tuturor dosarelor pe fiecare persoană și suma depusă drept cauțiune și va efectua confruntarea cu datele din evidența contabilă, astfel încât ambele părți să poată acționa pentru recuperarea sumelor și virarea acestora la bugetul de stat.

Opinia de audit

Din cauza efectelor denaturărilor semnalate, situațiile financiare în ansamblul lor nu prezintă fidel performanța financiară a Ministerului Culturii la 31 decembrie 2015 și celelalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată, motiv pentru care echipa de audit a formulat o **opinie contrară** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către Ministerul Culturii la data de 31.12.2015.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit a fost emisă decizie, prin care s-au dispus mai multe măsuri pentru înlăturarea neregulilor constatate.

Follow-up

În timpul acțiunii de audit financiar desfășurate în anul 2016 a fost verificat modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii emise în perioada 2012-2015 și s-a constatat că ponderea măsurilor nerealizate sau realizate parțial reprezintă 36% din totalul măsurilor dispuse, ceea ce a generat un impact negativ asupra activității desfășurate de minister. Situația s-a datorat în primul rând neimplicării conducerii în soluționarea cu celeritate a măsurilor dispuse prin decizii.

MINISTERUL COMUNICAȚIILOR ȘI PENTRU SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ

Ministerul Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională (MCSI) funcționează în baza HG nr. 548/2013, modificată prin HG nr. 1132/2013. În hotărârea de înființare ministerul este denumit *Ministerul pentru Societatea Informațională*, dar, ulterior, în baza art. 5 din OUG nr. 55/2015 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative, acesta își schimbă denumirea în **Ministerul Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională**.

Ministerul Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională este instituție publică cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, având rolul de a realiza politica Guvernului în domeniul comunicațiilor electronice, serviciilor poștale, tehnologiei informației și al serviciilor societății informaționale, precum și în domeniile societății bazate pe cunoaștere.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	493.178	182.792	108.837	22,07	59,54
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.840	1.640	1.511	82,12	92,13
Comunicații	491.338	181.152	107.326	21,84	59,25
Cheltuieli - buget de stat	492.821	182.435	108.687	22,05	59,58
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.840	1.640	1.511	82,12	92,13
Comunicații	490.981	180.795	107.176	21,83	59,28
Fonduri externe nerambursabile	357	357	150	42,02	42,02
Comunicații	357	357	150	42,02	42,02

Observațiile Curții de Conturi:

- referitor la proiectul *eAcademie pentru funcționarii publici*, s-au constatat că, în anul 2009, MCSI a propus și solicitat spre finanțare, din fonduri europene nerambursabile, proiectul *eAcademie pentru funcționarii publici*, beneficiind de resurse financiare alocate de la bugetul de stat în sumă de 5.900 mii lei, fără ca acest proiect să fie utilizat în scopul în care a fost aprobat și fără a beneficia, ulterior, de finanțarea nerambursabilă.

MCSI a solicitat aprobarea proiectului *eAcademie pentru funcționarii publici*, incluzând și organizarea de cursuri de perfecționare a funcționarilor publici, în condițiile în care actul normativ de înființare nu prevede dreptul legal de a organiza și desfășura astfel de cursuri, deci calitatea de furnizor de formare profesională pentru funcționarii publici, singura instituție publică abilitată prin lege să desfășoare astfel de activități fiind Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP), conform Legii nr.188/1999 *privind Statutul funcționarilor publici*, republicată, cu modificările și completările ulterioare și HG nr. 1.066/2008 *pentru aprobarea normelor privind formarea profesională a funcționarilor publici*.

În fapt, prin modul în care a solicitat finanțarea nerambursabilă, respectiv modul în care a prezentat desfășurarea activităților în cadrul proiectului, MCSI s-a angajat să deruleze activități de formare profesională a funcționarilor publici și nu doar să realizeze o platformă informatică pe care să o pună la dispoziția instituțiilor publice din România.

Mai mult, niciun funcționar public al unei alte instituții publice, cu excepția MCSI, nu a folosit platforma pentru a urma cursurile de instruire puse la dispoziție, fiind înregistrat doar un număr de 55 de utilizatori (din numărul total de 66.000 de utilizatori, funcționari publici din România, pe care a fost fundamentată platforma) din cadrul MCSI, care au urmat cursuri de instruire, în perioada octombrie 2011-2016 (data verificării efectuate de Curtea de Conturi).

La valoarea prejudiciului adus bugetului de stat, estimată la suma de 5.900 mii lei, se adaugă suma de 5.356 mii lei, reprezentând dobânzi și penalități de întârziere sau majorări de întârziere, după caz, aplicabile pentru veniturile bugetare.

Organismul Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale (OIPSI) a aprobat Cererea de finanțare, depusă de MCSI pentru proiectul *eAcademie pentru funcționarii publici*, în baza unei evaluări insuficiente (fiind aprobată achiziția a doar 275 de sesiuni de instruire, în condițiile în care valoarea achiziției acoperea 355 de sesiuni de instruire), cu consecința prejudicierii bugetului de stat cu suma de 861 mii lei (inclusiv TVA).

De la punerea în funcțiune, în anul 2011, a echipamentelor proiectului *eAcademie pentru funcționarii publici*, sistemul a fost menținut fără întrerupere în stare de funcționare, conectat la sursele de alimentare cu energie electrică, în condițiile în care nu a fost folosit și nu a produs efectele scontate (indicatorii de rezultat), cheltuiala cu energia electrică consumată fiind estimată la suma de 325 mii lei. Întrucât conducerea MCSI nu a dispus măsuri pentru protejarea fondurilor publice împotriva pierderilor, datorate risipei cu consumul de energie electrică pe durata funcționării echipamentelor proiectului, echipa de audit a estimat valoarea prejudiciului creat bugetului de stat la suma de 325 mii lei, reprezentând cheltuiala cu energia electrică.

- referitor la suportarea unor cheltuieli din bugetul ministerului pentru funcționarea *Agenciei pentru Agenda Digitală a României* au fost constatate următoarele:

- MCSI a suportat din bugetul de stat, în perioada februarie 2014-decembrie 2015, cheltuieli generate de funcționarea exclusivă a unei instituții finanțate integral din venituri proprii, aflată în subordinea sa – *Agencia pentru Agenda Digitală a României* (AADR), cu consecința prejudicierii bugetului de stat cu suma de 505 mii lei;
- MCSI nu a încheiat contract de închiriere cu instituția subordonată – AADR, finanțată integral din venituri proprii și, pe cale de consecință, nu a încasat venituri din chirii pentru spațiul dat în folosință acesteia, în imobilul proprietate privată a statului prin MCSI, cu consecința prejudicierii bugetului de stat cu suma de 1.393 mii lei, estimată de echipa de audit.

Recomandări:

- conducerea MCSI va dispune și va monitoriza efectuarea unei analize a proiectelor achiziționate/derulate de către MCSI, în perioada ianuarie 2008-iulie 2016, din punct de vedere al utilității și al utilizării acestora și va dispune măsurile care se impun, după caz;

- ☞ având în vedere suprapunerea proiectului *eAcademie pentru funcționarii publici* cu platforma Agenției Naționale a Funcționarilor Publici (ANFP), faptul că MCSI nu are atribuții legale de a organiza cursuri de formare profesională pentru funcționarii publici (calitatea de furnizor de formare profesională fiind o atribuție legală a ANFP), dar și gradul de realizare a indicatorilor de rezultat, conducerea MCSI va dispune măsurile legale pentru stabilirea întinderii prejudiciului și pentru recuperarea acestuia;
- ☞ analizarea cauzelor care au condus la o evaluare insuficientă, de către OIPSI, a proiectului *eAcademie pentru funcționarii publici* și dispunerea de măsuri pentru întărirea controlului intern, la nivelul OIPSI, în ceea ce privește evaluarea proiectelor în scopul eliminării, pe viitor, a unor asemenea abateri;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului adus bugetului de stat prin achiziția unui număr de 275 de sesiuni de instruire, la o valoare mai mare (suma de 3.089 mii lei, corespunzător unui număr de 355 de sesiuni, în loc de 2.393 mii lei) și recuperarea acestuia;
- ☞ identificarea și a altor echipamente deținute de MCSI și neutilizate, pentru stoparea risipei și pierderilor înregistrate la bugetul de stat cu consumul nejustificat de energie electrică de către aceste echipamente neutilizate;
- ☞ identificarea cauzelor care au condus la plata nelegală, în perioada februarie 2014-decembrie 2015, a sumei de 505 mii lei, reprezentând cheltuieli pentru funcționarea unei clădiri din sectorul 2, București, în condițiile în care niciun angajat al MCSI nu a desfășurat activitate în această clădire, fiind utilizată pentru desfășurarea activității Agenției pentru Agenda Digitală a României (AADR) – instituție finanțată integral din venituri proprii, precum și:
 - elaborarea și implementarea unui algoritm de determinare a spațiilor folosite de utilizatorii clădirii din sectorul 2, București (spații închiriate, spații comune etc.), concomitent cu întocmirea și implementarea unei proceduri pentru stabilirea cu exactitate a cheltuielilor cu gazele naturale, utilizate pentru încălzire și apă caldă, respectiv energie electrică, pentru fiecare dintre locatari, în funcție de anumiți parametri (ex.: putere instalată echipamente, număr persoane, suprafețe utile și/sau comune etc.) sau instalarea de echipamente de contorizare a consumurilor individuale pe utilizatori;
 - stabilirea întinderii prejudiciului creat bugetului de stat prin cheltuielile suportate pentru funcționarea AADR în cadrul imobilului din sectorul 2, București (dezinsecție, deratizare, întreținere și reparații comune, gaze pentru încălzire și apă caldă, respectiv energie electrică etc.) și recuperarea acestuia;
 - încheierea unui contract de închiriere cu AARD, pentru spațiul dat în folosință acesteia în imobilul proprietate privată a statului, situat în sectorul 2, București, precum și dispunerea de măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului creat prin nerealizarea de venituri din închirierea spațiilor și recuperarea acestuia.

Opinia de audit

Din cauza denaturărilor semnalate, care fac ca situațiile financiare, în ansamblul lor, să nu prezinte fidel performanța financiară a Ministerului Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională, la 31 decembrie 2015, precum și din cauza celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată, a fost emisă **opinie contrară**.

S-a emis decizie, prin care au fost dispuse măsurile pe care reprezentanții MCSI trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate și dispunerea măsurilor pentru recuperarea prejudiciilor, precum și pentru intrarea în legalitate, măsuri contestate de conducerea entității. Comisia de soluționare a contestațiilor a respins acțiunea, dar MCSI a formulat cererea de chemare în judecată, care face obiectul dosarului aflat pe rolul Curții de Apel București – Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, prin care a solicitat suspendarea și anularea măsurilor din decizia emisă de Curtea de Conturi, precum și a Încheierii Comisiei de soluționare a contestațiilor.

Pentru modul defectuos în care s-a realizat proiectul *eAcademie pentru funcționarii publici*, au fost sesizate organele de cercetare penală.

MINISTERUL ECONOMIEI, COMERȚULUI ȘI RELAȚIILOR CU MEDIUL DE AFACERI

Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri (MECRMA) s-a înființat în baza *OUG nr. 55/2015*, prin reorganizarea și preluarea activităților Ministerului Economiei, Comerțului și Turismului (MECT) care s-a desființat, și prin preluarea activității și a structurilor în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii și mediului de afaceri de la Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri.

Ministrul Economiei Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri este ordonator principal de credite și îndeplinește atribuțiile generale prevăzute la art. 53 alin. (1) din *Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor*, cu modificările și completările ulterioare.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	407.530	377.411	273.878	67,20	72,57
Autorități publice și acțiuni externe	125.987	115.312	106.282	84,36	92,17
Alte servicii publice generale	12	0	0	0,00	0,00
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	72.963	36.358	32.569	44,64	89,58
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	165.272	189.343	101.233	61,25	53,47
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	20.817	0	0	0,00	0,00
Alte acțiuni economice	22.479	36.398	33.794	150,34	92,85
Cheltuieli - buget de stat	326.801	296.682	270.505	82,77	91,18
Autorități publice și acțiuni externe	125.987	115.312	106.282	84,36	92,17
Alte servicii publice generale	12	0	0	0,00	0,00
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	72.963	36.358	32.569	44,64	89,58
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	84.543	108.614	97.860	115,75	90,10
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	20.817	0	0	0,00	0,00
Alte acțiuni economice	22.479	36.398	33.794	150,34	92,85
Total cheltuieli din venituri proprii	80.729	80.729	3.373	4,18	4,18
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	80.729	80.729	3.373	4,18	4,18

Potrivit execuției bugetare, din totalul creditelor bugetare definitive aprobate în sumă de 296.682 mii lei, s-au efectuat plăți în sumă de 270.505 mii lei, reprezentând un procent de realizare de 91,17%.

Observațiile Curții de Conturi:

- efectuarea de înregistrări în contabilitate fără respectarea principului contabilității pe baza de angajamente, respectiv neînregistrarea cheltuielilor efectuate de birourile de promovare comercială deschise în străinătate în momentul efectuării lor, fiind constatate diferențe între soldul din extrasele de cont la sfârșitul anului 2015 și soldul în valută la aceeași dată, evidențiat în contabilitate astfel: 4.718 mii euro, 5.154 mii dolari, precum și 43 mii lei;
- efectuarea de cheltuieli fără bază legală prin acordarea de ajutoare de minimis în sumă de 291 mii lei pentru entități care nu îndeplineau condițiile legale de participare la târguri internaționale cu finanțare de la bugetul de stat;
- efectuarea de plăți, în sumă de 80 mii lei, pentru taxa de înscriere în catalogul unei manifestări expoziționale a participanților la eveniment, fără ca prestatorul să-și fi îndeplinit această obligație asumată prin contract;
- utilizarea ineficientă a fondurilor bănești, în sumă estimată la 54 mii lei, pentru servicii de închiriere bunuri (mobilier și aparatură electrocasnică) pentru organizarea participării operatorilor economici la târguri internaționale, angajate la prețuri supraevaluate;
- nerespectarea prevederilor legale privind alocarea și decontarea de fonduri bănești pentru salariații din industria de apărare, respectiv:
 - efectuarea de plăți în sumă de 799 mii lei, fără a avea la bază documente justificative care să certifice utilizarea lor în scopul în care au fost acordate;
 - efectuarea de plăți în sumă de 42 mii lei, prin acceptarea la plată a deconturilor depuse, în care a fost înscris un număr mai mic de ore lucrătoare decât numărul de ore lucrătoare din luna respectivă.

Măsurile luate de entitate:

Au fost înregistrate pe cheltuieli operațiunile aferente documentelor justificative din anii anteriori, primite de la birourile de promovare comercial-economică din străinătate, astfel fiind înregistrate cheltuieli în sumă de 21.327 mii lei, din care 18.039 mii lei reprezintă cheltuieli de personal.

Recomandări:

- aducerea la zi a evidenței contabile prin înregistrarea tuturor cheltuielilor efectuate de birourile de promovare comercial-economică din străinătate, în momentul efectuării lor, astfel încât să se justifice plățile efectuate în contul acestora;
- extinderea verificărilor asupra:
 - documentelor în baza cărora au fost acordate ajutoare de minimis în anul 2015, în vederea identificării și a altor cazuri de entități participante la târguri internaționale, pentru care au fost efectuate cheltuieli din fonduri publice, în condițiile în care nu îndeplineau condițiile de eligibilitate, stabilirea și recuperarea întinderii prejudiciului;
 - contractelor de servicii pentru organizarea participării operatorilor economici la târguri internaționale, derulate în anul 2015, în vederea identificării și a altor cazuri de servicii decontate cu nerespectarea clauzelor din contractele încheiate, inclusiv în ceea ce privește taxa de înscriere a firmelor în catalogul târgului, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia;

- plăților efectuate în anul 2015 pentru închirierea de bunuri de către societățile organizatoare de târguri, în vederea identificării și a altor cazuri de bunuri închiriate la prețuri supraevaluate, a stabilirii și recuperării prejudiciului produs bugetului de stat ca urmare a plăților efectuate pentru cazurile constatate;
- modului de utilizare a fondurilor plătite, în anul 2015, în contul operatorilor economici din industria de apărare, în scopul reglementat de prevederile *OUG nr. 95/2002*, în ceea ce privește realitatea, regularitatea și legalitatea operațiunilor din deconturile prezentate la plată.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, opinia de audit formulată față de situațiile financiare întocmite pentru anul 2015 este o **opinie contrară**.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 8 măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate, dintre care conducerea Ministerului Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri a contestat 4 măsuri, iar Comisia de soluționare a contestației a respins integral contestația, prin Încheiere.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile finanțate din bugetul MECRMA, auditate în anul 2016:

La Centrul de Pregătire pentru Personalul din Industrie, Bușteni (CPPI Bușteni) – ordonator terțiar de credite

CPPI Bușteni a fost înființat prin *HG nr. 179/1990*, prin care s-a aprobat rețeaua centrelor de perfecționare a personalului din subordinea ministerelor și organelor centrale, care funcționează în directa subordonare a ministerelor sau organelor centrale tutelare, ca unități cu personalitate juridică, autofinanțate.

CPPI Bușteni este ordonator terțiar de credite și funcționează în subordinea Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, ca instituție publică cu finanțare din venituri proprii, în conformitate cu prevederile *HG nr. 957/2015*.

Potrivit execuției bugetare, din totalul creditelor bugetare definitive aprobate în sumă de 3.176 mii lei s-au efectuat plăți în sumă de 2.535 mii lei, reprezentând un grad de realizare de 79,8%.

Observațiile Curții de Conturi:

- entitatea a calculat, înregistrat și virat la bugetul local al UATO Bușteni (pentru spațiile în care s-au desfășurat activități economice), un impozit pe clădiri diminuat cu suma de 43 mii lei, din cauza necuprinderii în valoarea de inventar a construcțiilor a tuturor elementelor funcționale;
- au fost efectuate plăți fără bază legală, în sumă de 64 mii lei, prin contractarea și acceptarea la plată a unor servicii în domeniul resurselor umane, pentru care entitatea avea angajat personal de specialitate;
- au fost realizate venituri diminuate cu suma de 144 mii lei, prin închirierea, fără aprobarea ordonatorului de credite, a unor spații de cazare (camere cu 3 paturi) pe perioade de minimum un an, unor persoane fizice, încasându-se efectiv contravaloarea unui singur pat, în condițiile în care spațiile erau destinate prestării serviciilor aferente obiectului de activitate (organizare și realizare cursuri);
- inventarierea elementelor de natura activelor și a capitalurilor proprii s-a făcut în unele cazuri în mod formal, unele conturi fiind omise a se inventaria conform normelor legale, respectiv terenurile și clădirile aparținând domeniului public și privat al statului nu au fost inventariate faptic;
- activitatea de audit intern s-a desfășurat fără a se realiza o planificare bazată pe o analiză a activităților desfășurate la nivelul entității publice, care să cuprindă toate domeniile obligatoriu a fi auditate cel puțin o dată la 3 ani.

Măsuri luate de entitate:

- a fost virată la bugetul local al UATO Bușteni suma totală de 69 mii lei (43 mii lei – impozit suplimentar și 26 mii lei – majorări de întârziere).

Recomandări:

- depunerea declarației rectificative privind stabilirea impozitului pe clădiri, calcularea, înregistrarea și plata integrală a sumelor către bugetul local;
- organizarea și funcționarea auditului intern astfel încât să se asigure prevenirea și detectarea erorilor din activitatea entității, gestionarea corespunzătoare a patrimoniului, respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor;
- efectuarea inventarii elementelor patrimoniale, astfel încât situațiile financiare să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a altor informații, în condițiile legii, referitoare la activitatea desfășurată;
- stabilirea întinderii prejudiciului datorat bugetului de stat, reprezentând TVA, nefacturată și neîncasată, rezultată din aplicarea eronată asupra bazei de impozitare a cotei reduse față de cea standard, recuperarea și virarea pe destinațiile legale a sumelor stabilite.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, opinia de audit formulată față de situațiile financiare întocmite pentru anul 2015 este o **opinie contrară**.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, Camera de Conturi Prahova a emis decizie, prin care au fost dispuse 11 măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate, dintre care conducerea CPPI Bușteni a contestat 3 măsuri, iar Comisia de soluționare a contestației a respins integral contestația, prin Încheiere.

MINISTERUL ENERGIEI

Ministerul Energiei (ME) s-a înființat în baza art. 3 din OUG nr. 55/2015, prin reorganizarea Ministerului Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri, care s-a desființat, activitatea și structurile în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii și mediului de afaceri de la Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri au fost preluate potrivit art. 2 din OUG nr. 55/2015 de Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri.

Misiunea de audit financiar derulată la nivelul Ministerului Energiei (ME) s-a efectuat asupra Contului de execuție a bugetului de stat pe anul 2015, încheiat de Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri (MEIMMA).

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	1.132.139	974.820	389.437	34,40	39,95
Autorități publice și acțiuni externe	265.452	69.558	41.477	15,63	59,63
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	166.879	225.184	157.184	94,19	69,80
Combustibili și energie	602.309	611.329	122.028	20,26	19,96
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	44.527	1.777	1.776	3,99	99,94
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	52.972	66.972	66.972	126,43	100,00
Cheltuieli - buget de stat	679.711	521.442	389.437	57,29	74,68
Autorități publice și acțiuni externe	265.452	69.558	41.477	15,63	59,63
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	166.879	225.184	157.184	94,19	69,80
Combustibili și energie	149.881	157.951	122.028	81,42	77,26
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	44.527	1.777	1.776	3,99	99,94
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	52.972	66.972	66.972	126,43	100,00
Total cheltuieli din venituri proprii	452.428	453.378	0	0,00	0,00
Combustibili și energie	452.428	453.378	0	0,00	0,00

Pentru anul 2015, MEIMMA a avut aprobate credite bugetare definitive în sumă de 292.349 mii lei, din care a efectuat plăți în sumă de 243.154 mii lei, respectiv în proporție de 83,17%.

Observațiile Curții de Conturi:

- fundamentarea inițială a bugetului entității la Titlul II – „Bunuri și servicii”, aferente asigurării funcționării instituției, nu a avut la bază un Program anual de achiziții publice, prin care să se efectueze estimări ale nivelului cheltuielilor, fiind constatate articole de cheltuieli la care nu au fost estimate credite bugetare, precum și articole la care sumele estimate s-au dovedit a fi subdimensionate;
- nu s-au preluat de la Ministerul Economiei și nu s-au evidențiat în contabilitate bunurile aparținând domeniului public al statului (bunuri aparținând proprietății publice din domeniul energetic, precum și bunuri aflate în administrarea Petrotrans SA);
- nerecuperarea sumei de 226 mii lei plătită din fonduri de la bugetul de stat, reprezentând cheltuieli efectuate pe proiecte cofinanțate, respinse la rambursare, suma fiind considerată corecție financiară aferentă cererilor de rambursare;
- nu au fost solicitate și nu au fost recuperate dobânzi, în sumă de 16.022 mii lei, datorate pentru neplata la termen a dividendelor de către SC Hidroelectrică SA, pentru perioada cuprinsă între data ieșirii din insolvență (30.06.2013) și data reîntrării în insolvență (25.02.2014);

- efectuarea de plăți din credite bugetare, în sumă de 130 mii lei, pentru servicii de eșantionare a carburanților, efectuate în alte condiții decât cele stabilite prin contract, în sensul că eșantionarea nu s-a efectuat pentru numărul de stații de carburanți prevăzute în contract, iar prelevarea de probe nu s-a efectuat cu respectarea cantității stabilite prin Metodologia de eșantionare aprobată prin *Ordinul ministrului ECMA nr. 2.459/2012*;
- efectuarea de plăți din credite bugetare, în sumă de 35 mii lei, pentru remunerarea angajaților numiți în calitate de administratori speciali la societățile comerciale aflate în insolvență, la care ministerul este acționar majoritar, în condițiile în care, atribuțiile de administrator special stabilite prin contractul de mandat au fost incompatibile cu atribuțiile din fișele posturilor;
- nu au fost respectate prevederile legale privind justificarea subvențiilor acordate pentru acoperirea costului de producție a huilei produse de Societatea Națională Închideri Mine Valea Jiului SA (SNIMVJ SA), întrucât, în justificarea sumelor acordate, MEIMMA a acceptat deconturi prezentate de SNIMVJ SA, în care au fost înscrise cantități de ulei mult mai mari decât cele aprobate (2014) sau cantități diminuate față de cele livrate efectiv ca fiind corecții calitative (2015), fapt ce a condus la utilizarea nelegală a subvenției în sumă de 9.543 mii lei, acordate pentru anul 2014, respectiv de 1.556 mii lei, pentru anul 2015;
- nu s-au respectat prevederile legale privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, în sensul că, deși s-au plătit despăgubiri în sumă de 15.874 mii lei pentru exproprierea de bunuri pentru lucrări de utilitate publică și de interes național, județean și local și s-au emis acte administrative, nu au fost prezentate documente care să certifice exproprierea efectivă a bunurilor pentru care s-au acordat despăgubirile, respectiv efectuarea transferului dreptului de proprietate;
- nu s-a respectat principiul economicității privind utilizarea fondurilor publice, întrucât a fost plătită suma de 73 mii lei pentru servicii de consultanță, angajate prin două contracte cu obiecte similare;
- nu s-au respectat prevederile legale privind exercitarea calității de autoritate concedentă pentru serviciul public de distribuție a gazelor naturale, întrucât, în cazul contractelor de concesiune a serviciului de distribuție gaze naturale încheiate, în condițiile în care nu au fost respectate clauze contractuale de către operatorii concesiionari (în ceea ce privește volumul de investiții minime de realizat, constituirea garanției de buna execuție), ministerul nu a solicitat retragerea concesiunii și nici nu a calculat și solicitat penalități/daune interese, situație constatată în cazul a 13 contracte de concesiune;
- nerespectarea prevederilor legale cu privire la organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, respectiv:
 - nu a fost elaborată și implementată o procedură operațională privind efectuarea inventarierii patrimoniului;
 - nu există o situație centralizată la nivelul ministerului privind bunurile care aparțin altor entități, acestea nefiind evidențiate în afara bilanțului.

Recomandări:

- ☞ elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale privind: elaborarea proiectului bugetului de venituri și cheltuieli în concordanță cu prevederile *Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice* și ale Strategiei fiscale bugetare; elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale privind elaborarea Programului anual al achizițiilor publice;
- ☞ dispunerea măsurilor ce se impun pentru „*preluarea bunurilor în vederea exercitării funcției de administrare a proprietății publice din domeniul energetic, precum și evidențierea în contabilitate a bunurilor preluate*”;
- ☞ stabilirea cuantumului dobânzilor penalizatoare pentru neplata la termen a dividendelor de către SC Hidroelectrică SA, cuvenite bugetului de stat, pentru perioada 2013-2014, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii și virarea sumelor recuperate pe destinațiile legale;
- ☞ extinderea verificărilor asupra:
 - despăgubirilor acordate în anul 2015, în vederea identificării și a altor despăgubiri acordate, pentru care au fost emise acte administrative de expropriere, însă bunurile în cauză nu au fost preluate, iar pentru cazurile identificate se va proceda la reîntregirea patrimoniului cu aceste bunuri și la evidențierea lor în contabilitate;
 - cheltuielilor efectuate din fonduri de la bugetul de stat alocate în anul 2015, pe proiectele finanțate din fonduri externe, a cererilor de rambursare depuse pe fiecare contract de finanțare/proiect în parte, a înștiințărilor primite de la autoritățile în drept ca răspuns la cererile depuse, precum și a sumelor rambursate de autoritățile în drept, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli suportate din fonduri de la buget, care au fost respinse, stabilirea întinderii și recuperarea prejudiciului ca urmare a plăților efectuate pentru cheltuieli respinse la rambursare;
 - deconturilor prezentate de SNIMVJ SA, în justificarea subvențiilor primite în perioada 2014-2015, în care au fost înscrise cantități de ulei mult mai mari decât cele aprobate (2014) sau cantități diminuate față de cele livrate efectiv ca fiind corecții calitative (2015), în vederea stabilirii cuantumului subvențiilor care se cuvin bugetului de stat, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii;
 - contractelor de concesiune derulate în anul 2015, a celor încetate/reziliate, precum și a celor nefinalizate, în vederea identificării și a altor cazuri de contracte în care, deși nu s-au respectat clauzele stabilite prin contract (în ceea ce privește realizarea investiției minime, constituirea garanției de bună execuție etc.), nu s-a procedat la renunțarea

concesiunii, a notificării în acest sens și nici nu au fost calculate și solicitate penalități/daune interese, iar pentru cazurile identificate se va proceda conform clauzelor contractuale stabilite, în sensul notificării concesionarului, după caz, a renunțării la concesiunea acordată, calcularea de penalități/daune interese, stabilirea întinderii și recuperarea prejudiciului produs ca urmare a nerespectării clauzelor contractuale.

- ☞ identificarea contractelor de servicii derulate în anul 2015, din fonduri de la bugetul de stat, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli pentru servicii efectuate în alte condiții decât cele stabilite prin contract, iar pentru cazurile identificate se va proceda la stabilirea întinderii și la recuperarea prejudiciului produs prin plățile efectuate.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, opinia de audit formulată față de situațiile financiare auditate întocmite pentru anul 2015 este o **opinie contrară**.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie prin care au fost dispuse 16 măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate, dintre care conducerea Ministerului Energiei a contestat 15 măsuri, iar Comisia de soluționare a contestației a admis parțial un singur punct din cele contestate.

ACADEMIA ROMÂNĂ

Academia Română, ordonator principal de credite, este instituție de interes public național de cercetare în domeniile fundamentale ale științei și culturii, de calificare profesională superioară, cu personalitate juridică, de drept public și independentă în lucrările sale de orice natură.

Academia Română este organizată în secții de specialitate și are filiale la Cluj-Napoca, Iași și Timișoara, care sunt unități cu personalitate juridică, înființate prin hotărâre a Adunării Generale. Activitatea științifică a Academiei Române se realizează prin secțiile de specialitate, institute și centre de cercetare, precum și prin intermediul unor comitete naționale, comisii de specialitate și colective de lucru cu caracter consultativ.

Academia Română are în subordine: Biblioteca Academiei, Editura Academiei, Casa Oamenilor de Știință, Clubul Oamenilor de Știință, Revista „Academica”, Fundația „Patrimoniu”, Institutul Național de Cercetări Economice și 45 de ordonatori terțieri. Totodată, coordonează activitatea centrelor culturale din Italia (Accademia di Romania din Roma și Casa Romana din Veneția).

Sub supravegherea și controlul Academiei Române funcționează, potrivit statutelor și „actului de fundațiune”, Fundația testamentară a Familiei Menachem H. Elias. În subordonarea și administrarea Academiei Române funcționează Spitalul Universitar de Urgență „Elias”, unitate sanitară cu personalitate juridică și Centrul Medical de Diagnostic, Tratament Ambulatoriu și Medicină Preventivă (București) – CMDTAMP.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	422.467	446.834	391.786	92,74	87,68
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	398.228	387.321	337.992	84,87	87,26
Sănătate	19.681	54.901	50.438	256,28	91,87
Cultură, recreere și religie	3.738	3.792	2.550	68,22	67,25
Asigurări și asistență socială	820	820	806	98,29	98,29
Cheltuieli - buget de stat	331.913	351.528	334.386	100,75	95,12
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	309.495	293.836	281.264	90,88	95,72
Sănătate	19.681	54.901	50.438	256,28	91,87
Cultură, recreere și religie	1.917	1.971	1.878	97,97	95,28
Asigurări și asistență socială	820	820	806	98,29	98,29
Fonduri externe nerambursabile	71	4.823	2.969	4181,69	61,56
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	71	4.823	2.969	4181,69	61,56
Total cheltuieli din venituri proprii	90.483	90.483	54.431	60,16	60,16
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	88.662	88.662	53.759	60,63	60,63
Cultură, recreere și religie	1.821	1.821	672	36,90	36,90

Observațiile Curții de Conturi:

- active fixe corporale (bunuri culturale, dintre care unele clasate în Patrimoniul Cultural Național) sunt înregistrate în contabilitatea instituției la valori simbolice (1 leu, 0,8 lei etc.), întrucât nu a fost actualizată valoarea tuturor activelor fixe corporale existente/deținute în patrimoniu prin acțiunea de evaluare/reevaluare;
- situațiile financiare încheiate la 31.12.2015 nu reflectă și debitul rezultat din avarierea, în anul 2015, a unui autoturism, proprietate a Academiei Române. Avarierea autoturismului a fost consemnată ca urmare a operațiunii de inventariere efectuate pentru anul 2015, însă, contrar prevederilor legale, rezultatele operațiunii nu au fost înregistrate în contabilitate și nu s-au luat măsuri pentru recuperarea prejudiciului;
- există deficiențe în reflectarea corectă și exactă a situației actuale a bunurilor din domeniul public al statului, precum și a modificărilor intervenite în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* de la Ministerul Finanțelor Publice. Astfel, în Anexa la *HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, pentru Institutul de Virusologie „Ștefan S. Nicolau” este înscrisă doar clădirea, dar nu este înregistrat și terenul în suprafață de 16.915,94 mp, situat în Șoseaua Mihai Bravu. Totodată, s-a constatat că inventarul în cauză nu a mai fost actualizat, valoarea raportată în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, diferind foarte mult de cea actuală de piață, respectiv de cea rezultată în urma reevaluării care a fost evidențiată în contabilitate. De asemenea, s-a omis a se menționa, în extrasul de Carte funciară de informare, faptul că dreptul de proprietate asupra terenului în suprafață de 16.915,94 mp aparține statului român;
- s-au identificat necorelări între prevederile Statutului Academiei Române și prevederile legale care reglementează organizarea și funcționarea Clubului Oamenilor de Știință, cu privire la modul de subordonare din punct de vedere fiscal și administrativ, acestea afectând buna desfășurare a activității unității subordonate;
- nu au fost respectate principiile eficienței, eficacității și economicității în ceea ce privește activitatea desfășurată de Clubul Oamenilor de Știință, care, în vederea obținerii de venituri, derulează activități de închiriere de spații, prestare servicii de alimentație publică și servicii de cazare. Astfel, din verificarea modului de derulare a unora dintre aceste activități s-a constatat o insuficiență preocupare a managementului pentru modul de constituire și încasare a veniturilor proprii rezultate din activitățile desfășurate la nivelul Clubului Oamenilor de Știință.

Recomandări:

- ☞ efectuarea evaluării/reevaluării bunurilor din patrimoniul instituției cu regularitate, astfel încât valoarea contabilă a acestora să nu difere de cea care ar fi determinată folosind valoarea justă la data bilanțului, potrivit reglementărilor contabile aplicabile; evidențierea în contabilitate a rezultatelor acestei operațiuni și reflectarea realității prin situațiile financiare;
- ☞ înregistrarea în evidențele financiar-contabile a debitului rezultat din avarierea autoturismului, proprietate a Academiei Române și recuperarea acestuia în termenul de prescripție;
- ☞ efectuarea tuturor diligențelor, în calitate de ordonator principal de credite, pentru emiterea unui proiect de hotărâre de guvern, în vederea actualizării *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, cu valorile existente în contabilitatea instituției, cât și pentru înscrierea în *Inventarul centralizat al tuturor bunurilor ce aparțin domeniului public al statului* aflate în administrarea Academiei Române și administrarea/folosința ordonatorilor secundari/terțieri subordonați;
- ☞ rectificarea Cărții funciare, astfel încât să rezulte că proprietarul tabular al terenului în suprafață de 16.915,94 mp, situat în Șoseaua Mihai Bravu, este Statul Român, iar titular al dreptului de administrare este Academia Română;
- ☞ în vederea unei mai bune administrări a imobilului și a îndeplinirii scopului atribuit prin *HG nr. 347/1990 privind reînființarea Casei Oamenilor de Știință și restituirea către Academia Română a imobilului din București, Piața Cosmonauților nr. 9*, Clubul Oamenilor de Știință (COS) se recomandă să fie în subordinea Academiei Române, în coordonarea Direcției Patrimoniu, ca activitate finanțată din venituri proprii realizate de acesta, precum și din veniturile proprii ale Academiei Române, având în vedere că imobilul este un bun din domeniul public al statului și face parte din patrimoniul cultural național, protejat de lege. Din punct de vedere al raportării financiare, activitatea COS va fi reflectată în evidențele contabile ale Direcției Economice a Academiei Române;
- ☞ efectuarea unei misiuni de audit de către Biroul de audit intern din cadrul entității, prin care să se verifice și analizeze activitățile de închiriere de spații, prestare servicii de alimentație publică și servicii de cazare de către Clubul Oamenilor de Știință, în vederea luării de măsuri corespunzătoare care să asigure o reală fundamentare a surselor de venituri ale Clubului Oamenilor de Știință, în scopul eficientizării acestuia.

Opinia de audit

Cu excepția aspectelor constatate și detaliate mai sus, precum și deficiențelor privind sistemul de control intern/managerial, dar care nu au avut influențe semnificative, situațiile financiare luate în ansamblul lor au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare a Academiei Române la data de 31 decembrie 2015 și a celorlalte informații

referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată. În aceste condiții, echipa de audit formulează o **opinie modificată, cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**, întemeiată și pe faptul că valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate se situează sub pragul de semnificație stabilit în etapa de planificare a misiunii de audit financiar.

S-a emis decizie, prin care s-au dispus mai multe măsuri pentru înlăturarea neregulilor constatate.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA) este instituție publică cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale, fiind autoritate de reglementare și control în domeniul sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor.

Domeniul de activitate al ANSVSA constă în totalitatea acțiunilor și activităților sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor inițiate, desfășurate și finalizate, în vederea asigurării și garantării sănătății animalelor, sănătății publice, protecției animalelor, protecției mediului și a siguranței alimentelor.

ANSVSA este condusă de un președinte, cu rang de secretar de stat și de 2 vicepreședinți, cu rang de subsecretar de stat, numiți prin decizie a prim-ministrului, președintele autorității având calitatea de ordonator principal de credite.

Organizarea și funcționarea ANSVSA este reglementată de OG nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, cu modificările și completările ulterioare și de HG nr. 1415/2009 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și a unităților din subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	528.299	536.014	481.709	91,18	89,87
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	528.299	536.014	481.709	91,18	89,87
Cheltuieli - buget de stat	521.569	528.347	477.228	91,50	90,32
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	521.569	528.347	477.228	91,50	90,32
Fonduri externe nerambursabile	0	937	417	0	44,50
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	0	937	417	0	44,50
Total cheltuieli din venituri proprii	6.730	6.730	4.064	60,39	60,39
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	6.730	6.730	4.064	60,39	60,39

Observațiile Curții de Conturi:

La Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor:

- ANSVSA a înregistrat eronat în contul de execuție suma de 129 mii lei ca fiind sumă angajată legal și neplătită în anul 2015, în condițiile în care suma reprezintă transfer între unități;
- Ordinele președintelui ANSVSA nr. 1015 și nr. 1016/2015, în baza cărora a fost stabilită salarizarea personalului, au fost emise fără ca entitatea să clarifice modul de acordare a majorării salariale prevăzute la pct. III din Ordinele ministrului agriculturii, pe care entitatea trebuia să le aibă ca referință, în conformitate cu prevederile art. 1 alin. (8^a) din OUG nr. 83/2014, cu modificările și completările ulterioare;
- ANSVSA nu a calculat și solicitat unui agent economic daune interese pentru neîndeplinirea, în mod culpabil și repetat, a obligațiilor asumate prin contract, de a presta serviciile de întreținere și reparații ale autovehiculelor din dotarea entității publice, în conformitate cu prevederile caietului de sarcini;
- au fost efectuate cheltuieli nelegale pentru consumul de carburanți, în sumă 12 mii lei, prin utilizarea mijloacelor auto în alte scopuri decât cele pentru care au fost destinate;
- ANSVSA a procedat la achiziția directă de servicii de mentenanță a unor programe informatice, fără să estimeze prețul contractelor încheiate anual având la bază principiile de eficiență, economicitate și eficacitate a utilizării fondurilor publice, ceea ce a condus la stabilirea, de către furnizor, a unor prețuri în dezavantajul entității publice;

- începând din ianuarie 2015 și până la data auditului, ANSVSA a achitat contravaloarea unor servicii de mentenanță aferente perioadei 2014-2015, în sumă totală de 4.926 mii lei, fără să fie respectate în totalitate prevederile contractelor de mentenanță, cu privire la avizarea rapoartelor lunare și cu privire la efectuarea intervențiilor, numai la solicitarea achizitorului.

La entitățile finanțate din bugetul ANSVSA, auditate în anul 2016:

- referitor la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare:
 - s-a înregistrat eronat, în conturi de venituri, TVA colectată, iar în conturi de cheltuieli, TVA de plată, situație care a generat majorarea nejustificată a rulajelor acestor conturi cu suma totală de 202 mii lei, concomitent cu denaturarea conturilor de rezultate patrimoniale, întocmite în perioada 2013-2015 (DSVSA Alba);
 - sporurile pentru condiții vătămătoare periculoase, în valoare de 189 mii lei, au fost înregistrate eronat în evidența contabilă la articolul bugetar „Salarii de bază” în loc de articolul bugetar „Sporuri pentru condiții de muncă”, iar valoarea imobilului „clădire sediu administrativ”, în sumă de 2.100 mii lei, a fost înregistrată eronat în contul „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului”, în loc de contul „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului” (DSVSA Satu Mare);
 - înregistrarea eronată a unor obligații aferente cheltuielilor de capital, în sumă de 132 mii lei, în contul „Furnizori” în loc de contul „Furnizori din imobilizări” (DSVSA Vaslui);
 - au fost menținuți eronat în contul „Clienți incerti sau în litigiu” clienți pentru care nu mai există posibilități legale de recuperare (DSVSA: Vaslui, Suceava, Timiș și Tulcea);
 - nu a fost constituită și înregistrată în contabilitate, la finele exercițiului bugetar, valoarea provizioanelor pentru litigiile privind recuperarea unor debite (DSVSA: Cluj, Tulcea și Timiș);
 - a fost menținută nejustificat, în soldul contului „Fondul obiectelor de inventar”, suma de 418 mii lei, iar în soldul contului „Fond cu destinații speciale”, suma de 25 mii lei, valori care nu au corespondent în conturi de activ și care trebuiau diminuate odată cu casarea obiectelor de inventar sau cu utilizarea fondului cu destinații speciale (DSVSA Cluj);
 - angajamentele bugetare, angajamentele legale, plățile efectuate, angajamentele legale de plătit, cheltuielile efective evidențiate în contul de execuție, nu corespund cu datele din bilanța de verificare și bilanț (DSVSA Timiș);
 - înregistrarea eronată, ca active fixe, a unor bunuri de natura obiectelor de inventar (DSVSA: Bihor și Dâmbovița);
 - nu au fost respectate prevederile legale privind închiderea contului „Decontări între instituția superioară și instituțiile subordonate” prin contul „Rezultatul reportat”, pentru un mijloc fix primit de la ordonatorul principal de credite (DSVSA Gorj);
 - nu au fost evidențiate în contul „Disponibil pentru garanția constituită pentru bună execuție” garanții de bună execuție în sumă de 95 mii lei, reținute de la medicii veterinari concesionari (DSVSA Mehedinți).
- referitor la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, s-au constatat următoarele:
 - nu au fost calculate, facturate, înregistrate în contabilitate și încasate, penalitățile de întârziere aferente facturilor emise pentru prestările de servicii sanitar-veterinare, efectuate și neîncasate la datele scadente (DSVSA: Alba, Dolj, Gorj, Satu Mare, Vaslui, Suceava, Timiș, Cluj);
 - nu au fost calculate, înregistrate și urmărite, în vederea încasării, penalitățile datorate pentru neplata la termen a redevenței datorate de către medicii concesionari, pentru activitățile sanitar-veterinare de interes național concesionate (DSVSA Iași);
 - nu au fost luate măsuri de urmărire și încasare, în termenul de prescripție prevăzut de lege, a creanțelor instituției și nu au fost calculate, înregistrate în evidența contabilă și încasate, dobânzile sau penalitățile aferente sumelor câștigate în instanță prin sentințe judecătorești definitive și irevocabile (DSVSA Cluj);
- nu au fost respectate, în totalitate, prevederile legale aplicabile operațiunii de inventariere generală a patrimoniului instituției (DSVSA: Bihor, Gorj, Mehedinți, Hunedoara și Satu Mare) și nu s-a efectuat acțiunea de reevaluare a tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege (DSVSA Iași);
- au fost efectuate plăți nelegale, prin decontarea unor servicii neefectuate de medicii veterinari de circumscripții sau la tarife mai mari decât cele aprobate (DSVSA: Alba, Gorj, Vaslui și Suceava);
- au fost efectuate cheltuieli nelegale pentru consumul de carburanți, prin utilizarea mijloacelor auto în alte scopuri decât cel pentru care au fost destinate (DSVSA: Hunedoara, Satu Mare);
- au fost achiziționate doze de vaccin care nu au fost utilizate în termenul de valabilitate și au expirat, fapt care a generat pagubă în patrimoniul instituțiilor publice (DSVSA: Dolj, Mehedinți, Vaslui);
- au fost efectuate plăți pentru servicii de mentenanță în valoare de 56 mii lei, fără documente justificative (DSVSA Brașov);
- s-a constatat nerecuperarea sumelor reprezentând indemnizații pentru concedii medicale, achitate salariaților peste nivelul lunar al contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate datorate, pentru care entitățile nu au solicitat/încasat contravaloarea de la FNUASS, având drept consecință diminuarea alocațiilor bugetului de stat cu suma de 215 mii lei (DSVSA: Bihor, Gorj, Suceava și Vaslui);

- s-a produs diminuarea veniturilor bugetului local cu suma de 13 mii lei, de către DSVSA Alba, care nu a înregistrat și achitat impozitul pe clădiri;
- s-au diminuat obligațiile fiscale datorate bugetului de stat ca urmare a nerespectării termenului legal privind înregistrarea în scopuri de TVA, prin depășirea plafonului de scutire (DSVSA Bihor);
- nu a fost virată la bugetul de stat suma de 16 mii lei, recuperată din finanțările anilor precedenți, reprezentând prestații decontate necuvenit medicilor veterinari concesionari, precum și concedii medicale plătite de la bugetul de stat și recuperate de la Casa de Asigurări Sociale de Sănătate Cluj (DSVSA Cluj).

Recomandări:

- ☞ efectuarea demersurilor legale în vederea stabilirii și solicitării daunelor interese datorate pentru neîndeplinirea obligațiilor asumate prin contractele încheiate;
- ☞ luarea măsurilor legale pentru recuperarea prejudiciului creat bugetului de stat, ca urmare a efectuării consumului de combustibil fără documentele justificative aferente;
- ☞ estimarea prețului contractelor încheiate anual, având la bază principiile de eficiență, economicitate și eficacitate a utilizării fondurilor publice;
- ☞ urmărirea și respectarea, în totalitate, a clauzelor contractuale cu privire la recepția serviciilor de mentenanță a sistemelor informatice.

Opinia de audit

La nivelul ordonatorului principal de credite, echipa de audit a exprimat o **opinie contrară**, având în vedere constatările și opiniile exprimate ca urmare a misiunilor de audit desfășurate și la nivelul instituțiilor din subordinea ANSVSA, precum și faptul că valoarea totală a abaterilor depășește pragul de materialitate.

A fost emisă decizie pentru remedierea abaterilor constatate, contestată la nivelul Curții de Conturi, dar, ca urmare a respingerii acesteia de către Comisia de soluționare a contestațiilor, a fost formulată acțiune în instanță la Curtea de Apel București. Până la judecarea cauzei pe fond, instanța de judecată a suspendat punerea în executare a măsurilor dispuse, chiar și pe cele necontestate.

Follow-up

În cadrul misiunii de audit financiar la ANSVSA (sediul central) a fost verificat modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi în vederea remedierii abaterilor constatate ca urmare a unor misiuni de audit anterioare, constatându-se că implementarea măsurilor a condus la creșterea economicității, eficienței și economicității în utilizarea fondurilor publice, exemplificând în acest sens faptul că ANSVSA a recuperat, ca urmare a acționării în instanță a debitorului, suma de 2.314 mii lei, reprezentând penalități contractuale datorate de un agent economic.

SECRETARIATUL DE STAT PENTRU RECUNOAȘTEREA MERITELOR LUPTĂTORILOR ÎMPOTRIVA REGIMULUI COMUNIST INSTAURAT ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 1945-1989

Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989 este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, care asigură și coordonează, la nivel central, aplicarea reglementărilor legale în vigoare, referitoare la revoluționarii din decembrie 1989, la luptătorii în rezistența anticomunistă, respectiv la foștii deținuți politici, precum și la persoanele care și-au jertfit viața sau care au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov, din noiembrie 1987.

Organizarea, funcționarea, obiectivele și atribuțiile instituției sunt reglementate prin *HG nr. 563/2014 privind organizarea și funcționarea Secretariatului de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989* (instituție denumită, în continuare, Secretariatul de stat).

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli - buget de stat	2.334	2.056	1.733	74,25	84,29
Asigurări și asistență socială	2.334	2.056	1.733	74,25	84,29

Observațiile Curții de Conturi:

- nerespectarea reglementărilor legale privind reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiare în evidența contabilă, având ca efect denaturarea valorilor unor indicatori economici raportați prin situațiile financiare;
- deficiențe privind derularea Programului „Tipărirea și distribuirea biletelor de călătorie gratuită clasa I dus-întors CFR”, sub aspectul fundamentării necesarului de documente de transport, al evidenței tehnico-operative și contabile privind soldul/stocul acestor documente de transport, neregulile constatate având o legătură de cauzalitate cu modul deficitar de organizare a întregului sistem de evidență și inventariere;
- neactualizarea bazei de date referitoare la persoanele cărora li s-a acordat titlul de revoluționar, aceste informații constituind referință în dimensionarea resurselor financiare necesare Secretariatului de stat, precum și altor instituții publice prin bugetul cărora se acordă beneficiarilor drepturile prevăzute de *Legea nr. 341/2004* (ex.: Ministerul Transporturilor, Ministerul Muncii etc.);
- neconcordanțe între datele și informațiile reflectate în evidența contabilă și cele din evidența tehnico-operativă, în ceea ce privește documentele de transport CFR și cartelele de metrou, acordate cu titlu gratuit în temeiul prevederilor *Legii nr. 341/2004*;
- nerespectarea prevederilor legale în efectuarea inventarierii și reevaluării elementelor patrimoniale la finele exercițiului bugetar 2015;
- nerespectarea reglementărilor legale privind întocmirea, actualizarea, evidența și păstrarea dosarelor profesionale ale funcționarilor publici și ale personalului contractual angajat în cadrul Secretariatului de stat.

Recomandări:

- revizuirea și implementarea procedurii operaționale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, astfel încât evidența contabilă să reflecte situația reală a angajamentelor legale de plătit, raportate prin situațiile financiare;
- actualizarea bazei de date referitoare la revoluționarii din decembrie 1989, în conformitate cu atribuțiile stabilite Secretariatului de stat prin actele sale constitutive;
- organizarea evidenței tehnico-operative și contabile a biletelor CFR și a cartelelor Metrorex acordate gratuit beneficiarilor *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, astfel încât să reflecte situația reală și corectă a acestora; finalizarea și valorificarea inventarului biletelor de călătorie CFR și a cartelelor Metrorex aflate în gestiunea instituției, respectiv stabilirea persoanelor responsabile și recuperarea sumelor reprezentând debite rezultate din lipsurile constatate, aferente perioadei 2012-2015;
- stabilirea de către conducerea Secretariatului de stat, în colaborare cu Ministerul Transporturilor, Metrorex SA și SNT CFR, a valorii de imputare a minusurilor constatate în gestiunea biletelor CFR și a cartelelor Metrorex (în contextul în care costul călătoriilor CFR și cu metroul, precum și costul de tipărire al cartelor Metrorex sunt reflectate exclusiv în bugetul Ministerului Transportului);
- recuperarea și virarea la bugetul de stat a contravalorii documentelor de călătorie CFR dus-întors clasa I și cartele Metrorex, aferente perioadei 2012-2015, constatate lipsă în urma acțiunii de inventariere, pe baza costurilor convenite cu reprezentanții Ministerului Transportului;
- revizuirea procedurii operaționale privind activitatea de tipărire și distribuire a documentelor de călătorie CFR și Metrorex, prin stabilirea unor termene de întocmire și depunere a deconturilor documentelor de călătorie în sarcina inspectorilor implicați în activitatea de distribuire, astfel încât să se asigure reflectarea în evidența contabilă a respectivelor cheltuieli în anul la care acestea se referă;
- stabilirea situației reale a patrimoniului instituției prin efectuarea acțiunii de inventariere în conformitate cu reglementările legale în vigoare, valorificarea inventarierii, recuperarea prejudiciilor reprezentând lipsuri în gestiunea instituției, după caz, și înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acesteia;
- organizarea, dezvoltarea și implementarea unui sistem de control intern în conformitate cu cerințele prevederilor legale în vigoare, adecvat atât structurii organizatorice și funcționale a instituției, cât și reglementărilor legale ale domeniului.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar al contului de execuție și al bilanțului contabil, încheiate pentru exercițiului bugetar 2015, din care rezultă nereguli în activitatea financiar-contabilă, care au avut consecințe patrimoniale și care au afectat indicatorii economici raportați prin situațiile financiare, a fost exprimată o **opinie contrară**.

Pentru înlăturarea neregulilor constatate a fost emisă decizie prin care s-au dispus 4 măsuri de înlăturare a abaterilor din activitatea financiar-contabilă. Pentru înlăturarea neregulilor constatate în anul 2015, dar care au avut caracter de continuitate din anii anteriori, sunt valabile măsurile dispuse prin deciziile emise în anii precedenți pentru care s-au acordat prelungiri ale termenului de realizare. Conducerea Secretariatului de stat nu a contestat măsurile dispuse de Curtea de Conturi prin deciziile emise.

Follow-up

În urma verificărilor efectuate în cadrul misiunilor de audit financiar aferente exercițiilor bugetare 2013 și 2014, au fost constatate deficiențe de natură financiar-contabilă, pentru a căror remediere au fost emise decizii.

Ca urmare a acțiunii de verificare a modului de implementare a măsurilor dispuse s-au constatat următoarele:

Măsuri implementate de entitate:

- a fost implementată forma revizuită a procedurii operaționale privind fundamentarea proiectului de buget propriu, a propunerilor de rectificare bugetară și a virărilor de credite;
- au fost elaborate și se implementează:
 - procedura privind derularea Programului „*Trimiterea în tabere școlare a copiilor beneficiarilor Legii nr. 341/2004*”;
 - procedura internă privind derularea Programului „*Tipărirea certificatelor de revoluționar eliberate în baza prevederilor Legii nr. 341/2004*”;
 - procedura revizuită de distribuire a biletelor de călătorie și aplicarea măsurilor necesare, astfel încât documentele care stau la baza repartizării către beneficiari (convenție, acord, protocol) să conțină termeni, condiții și responsabilități de ambele părți, stabilite în conformitate cu prevederile Legii nr. 22/1968;
- s-au stabilit unele mecanisme de control și verificare a realității primirii biletelor de transport gratuit (pe calea ferată și cu metroul) de către beneficiarii *Legii nr. 341/2004*, pentru a se evita utilizarea acestora de către persoane neîndreptățite;
- s-a reanalizat și reconsiderat suma de 12 mii lei, reprezentând plăți de natura cheltuielilor de executare silită, generate de nepunerea în executare a sentințelor judecătorești irevocabile și definitive, pronunțate de instanțele de judecată.

Măsuri parțial implementate de entitate, aflate în derulare:

- continuarea demersurilor legale privind recuperarea prejudiciului estimat la suma de 439 mii lei, produs instituției în anul 2010, prin neaplicarea sentințelor civile definitive și irevocabile (acțiune aflată pe rolul instanței de judecată);
- stabilirea întinderii prejudiciului generat de nepunerea în aplicare, în anul 2013, a hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile pronunțate de instanțele de judecată;
- urmărirea rezultatelor anchetei efectuate de organele de cercetare penală în cazul persoanei care a ocupat funcția de director de cabinet și, în funcție de rezultatele cercetării penale, recuperarea prejudiciului estimat la suma de 30 mii lei, reprezentând drepturi salariale acordate necuvenit pe întreaga perioadă de desfășurare a activității acesteia în cadrul entității;
- finalizarea demersurilor inițiate în ceea ce privește obligația legală de stabilire a întinderii prejudiciului estimat la suma de 88 mii lei, produs prin achitarea integrală a serviciilor contractate de un operator economic, fără verificarea prealabilă a realității și exactității serviciilor efectiv realizate și utilizarea tuturor căilor legale de recuperare în termenul legal de prescripție;
- continuarea monitorizării procesului aflat pe rolul instanței de judecată și utilizarea tuturor căilor legale pentru apărarea intereselor instituției în ceea ce privește recuperarea și virarea la bugetul de stat a prejudiciului în sumă de 40 mii lei, reprezentând acordarea în mod necuvenit a biletelor de călătorie CFR participanților la acțiunea Școala de vară „*Revoluția Română din Decembrie 1989*”;
- organizarea evidenței proceselor aflate pe rolul instanțelor de judecată în care Secretariatul de stat este parte, monitorizarea proceselor și utilizarea tuturor căilor legale pentru apărarea intereselor instituției, în vederea evitării producerii de prejudicii;
- actualizarea bazei de date referitoare la revoluționarii din decembrie 1989, în conformitate cu atribuțiile stabilite Secretariatului de stat prin actele sale constitutive;
- fundamentarea corespunzătoare a numărului de bilete CFR și cartele Metrorex, precum și a fondurilor necesare finanțării cheltuielilor de tipărire a acestora, în concordanță cu numărul real al beneficiarilor acestui drept conferit de lege;
- elaborarea și aplicarea unei proceduri interne privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și a capitalurilor proprii. Reconstituirea operațiunilor care au stat la baza achiziției/distribuirii și acordării medaliilor, inclusiv inventarierea faptică a acestora, astfel încât rezultatele acestei analize să reflecte situația reală, probată cu documente justificative legal întocmite;
- analiza dosarelor profesionale ale funcționarilor publici și a dosarelor de personal ale angajaților contractuali și completarea acestora cu documentele prevăzute de reglementările legale în vigoare;
- organizarea, dezvoltarea și implementarea unui sistem de control intern, integrat la nivelul tuturor structurilor funcționale, în conformitate cu cerințele legale în vigoare și adecvat noii structuri organizatorice a instituției.

Măsuri neimplementate de entitate:

Măsurile neimplementate vizează, în principal, următoarele:

- elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale proprii privind: întocmirea și depunerea situațiilor financiare la încheierea exercițiului bugetar anual; competențe și responsabilități ce trebuie urmate în procesul de angajare, lichidare, ordonanțare și plata cheltuielilor instituțiilor publice, privind circuitul documentelor de plată a contravalorii serviciilor prestate de furnizorii de utilități și elaborarea monografiei contabile specifice acestor operațiuni financiar-contabile;

- valorificarea inventarului biletelor de călătorie CFR și a cartelelor Metrorex, aflate în gestiunea instituției, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor inventarierii în conformitate cu reglementările legale în vigoare și recuperarea sumelor reprezentând debite rezultate din lipsurile constatate, respectiv 7.336 de bilete CFR și 3.132 de cartele Metrorex, valabile pe anul 2014;
- stabilirea situației scriptice reale și exacte a biletelor CFR și a cartelelor Metrorex intrate în gestiunea entității, cu repartizarea pe ani, respectiv cu valabilitate în 2012, 2013 și 2014, pentru a se asigura comparabilitatea cu situația faptică rezultată în urma acțiunii de inventariere;
- organizarea evidenței „Certificatelor de revoluționar” și inventarierea acestor formulare cu regim special, astfel încât datele contabile să fie în concordanță cu datele din evidența tehnico-operativă și cu situația faptică stabilită în urma acțiunii de inventariere a acestor documente, în conformitate cu prevederile Legii nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare.

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE PRESĂ AGERPRES

Agencia de Presă AGERPRES este organizată și funcționează ca instituție publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică, independentă editorial, sub controlul Parlamentului, conform prevederilor Legii nr. 19/2003 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Presă AGERPRES, cu modificările și completările ulterioare.

Obiectivul principal al entității este producerea și furnizarea de știri și servicii multimedia (foto, grafice, audio) și documentare (monitorizare de presă și baza de date) pentru mass-media, companii private și instituții centrale și locale ale statului.

AGERPRES asigură culegerea, redactarea și difuzarea informațiilor și fotografiilor de presă pentru informarea în masă, în țară și în străinătate, a diferitelor categorii de beneficiari, fără discriminare și cu respectarea deplinei obiectivității, în cadrul general al asigurării dreptului la informare.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/credite bugetare inițiale	Prevederi/credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/credite inițiale	% față de prevederi/credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
TOTAL GENERAL	19.250	19.000	17.346	90,11	91,29
Cultură, recreere și religie	19.250	19.000	17.346	90,11	91,29
Cheltuieli - buget de stat	16.000	16.000	15.149	94,68	94,68
Cultură, recreere și religie	16.000	16.000	15.149	94,68	94,68
Total cheltuieli din venituri proprii	3.250	3.000	2.197	67,60	73,23
Cultură, recreere și religie	3.250	3.000	2.197	67,60	73,23

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost efectuate demersuri în vederea recuperării contravalorii unor obiecte de inventar și/sau mijloace fixe, care nu se mai aflau în gestiunea unității la data de 31.12.2015;
- nu au fost respectate principiile economicității, eficienței și eficacității utilizării fondurilor publice, întrucât:
 - s-au efectuat plăți în sumă de 31 mii lei (7 mii euro), aferente perioadei august 2014-februarie 2015, în condițiile în care scopul pentru care a fost încheiat contractul de închiriere al unei locuințe din Madrid încetase, respectiv mandatul corespondentului special din Regatul Spaniei a încetat la 30 iulie 2014. La această sumă s-a adăugat și cea de 7 mii lei (1,5 mii euro), reprezentând garanția constituită conform clauzei contractuale și reținută de proprietar, constatându-se că o parte din bunuri prezentau urme de uzură sau erau deteriorate, iar starea apartamentului era necorespunzătoare;
 - în perioada ianuarie 2015-martie 2016 s-au înregistrat depășiri ale valorilor facturilor de telefonie mobilă cu suma de 135 mii lei, în condițiile în care nu exista o procedură care să reglementeze modul de justificare al depășirii valorii abonamentului de servicii de telefonie mobilă de către fiecare angajat, având în vedere specificul entității și, implicit, modul de recuperare a contravalorii, în cazul depășirii valorii abonamentului aprobat.

Recomandări:

- recuperarea debitelor de la persoanele din vina cărora s-a produs pagubă în patrimoniul entității, reprezentând contravaloarea unor obiecte de inventar și/sau mijloace fixe care nu se mai aflau în gestiunea unității;
- efectuarea unei analize riguroase referitoare la oportunitatea și necesitatea repartizării abonamentelor de telefonie mobilă doar personalului care, în funcție de atribuțiile de serviciu, necesită utilizarea telefonului mobil în scopul desfășurării în bune condiții a activității în cadrul instituției, care să aibă ca efect reducerea numărului de abonați, astfel încât să fie diminuate cheltuielile, prin renegocierea contractului încheiat cu furnizorul de servicii de telefonie mobilă, care să asigure o mai bună administrare a fondurilor bugetare ale instituției; elaborarea unei proceduri și emiterea unui ordin de către ordonatorul

principal de credite care să cuprindă un număr limitat de minute alocat pentru fiecare abonat, în concordanță cu necesitățile atribuțiilor de serviciu și care să cuprindă și mențiunea referitoare la faptul că depășirea abonamentelor telefonice aprobate, se va recupera de la fiecare abonat, beneficiar de servicii de telefonie mobilă.

Opinia de audit

Echipa de audit a formulat o **opinie modificată, cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către Agenția Națională de presă AGERPRES la data de 31.12.2015, deoarece valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate se situează sub pragul de semnificație stabilit.

Opinia de audit exprimată se întemeiază pe faptul că au fost efectuate cheltuieli neeconomice pentru locuința de serviciu a corespondentului special la Madrid, în condițiile în care misiunea s-a încheiat, iar contractul de închiriere pentru respectiva locație a fost menținut. De asemenea, au fost efectuate plăți neeconomice și în cazul serviciilor de telefonie mobilă.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, s-a emis o decizie, prin care s-au dispus mai multe măsuri pentru înlăturarea neregulilor constatate.

INSTITUTUL CULTURAL ROMÂN

Institutul Cultural Român (ICR) funcționează ca autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, sub control parlamentar, conform prevederilor OUG nr. 27/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 356/2003 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului Cultural Român, aprobată cu modificări prin Legea nr. 55/2013.

Obiectivul principal al entității îl reprezintă promovarea culturii și civilizației naționale în țară și în afara ei. Creșterea vizibilității valorilor culturale românești în lume constituie scopul principal al activităților desfășurate de ICR.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli	28.200	31.500	27.659	98,08	87,81
Cultură, recreere și religie	28.200	31.500	27.659	98,08	87,81
Cheltuieli - buget de stat	28.200	31.000	27.659	98,08	89,22
Cultură, recreere și religie	28.200	31.000	27.659	98,08	89,22
Total cheltuieli din venituri proprii	0	500	0	0,00	0,00
Cultură, recreere și religie	0	500	0	0,00	0,00

Observațiile Curții de Conturi:

- referitor la exactitatea și realitatea situațiilor financiare s-au constatat mai multe deficiențe, dintre care menționăm:
 - nu s-a respectat principiul contabil al intangibilității, respectiv soldurile bilanțiere în sumă de 3.678 mii lei, evidențiate la 31.12.2014, nu au fost preluate ca solduri inițiale la 1.01.2015;
 - s-au menținut nejustificat în categoria activelor fixe unele bunuri de natura obiectelor de inventar, în valoare de 238 mii lei;
 - soldul conturilor analitice de clienți a fost majorat nejustificat, cu suma de 221 mii lei, ca urmare a unor înregistrări contabile neconforme;
 - menținerea nejustificată în conturile de datorii necurente, respectiv în contul „Furnizori peste un an”, a sumei de 9 mii lei reprezentând obligații prescrise;
- angajarea și ordonanțarea la plată, fără bază legală, a unor cheltuieli, în sumă de 18 mii lei, reprezentând cheltuieli pentru un proiect cultural care nu s-a desfășurat, precum și înregistrarea și menținerea acestor cheltuieli în evidența contabilă;
- ca urmare a neurmării și neîncasării unor debite prescrise s-a produs prejudicierea bugetului entității cu suma de 18 mii lei;
- deținerea de bunuri de natura activelor (sistem de supraveghere video), fără să fie înregistrate în evidența operativ-contabilă și fără a se cunoaște natura juridică a acestora;
- nu au fost preluate în mod corect din balanța de verificare în contul de execuție, cheltuieli în sumă de 166 mii lei, ca urmare a nerespectării reglementărilor privind înregistrarea cheltuielilor la articolele bugetare corespunzătoare, în funcție de natura acestora, în corespondență cu clasificarea economică a cheltuielilor;
- au fost efectuate plăți în sumă de 13 mii lei, fără a avea la bază documente justificative și cu încălcarea prevederilor OMFP nr. 1792/2002, pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale;

- s-a prejudiciat bugetul ICR cu suma de 33 mii lei, ca urmare a nejustificării avansurilor de trezorerie, acordate unor colaboratori externi și unor salariați;
- atât în anul 2015, cât și în anii precedenți, bunurile de natura activelor fixe corporale, aflate în patrimoniul instituției, nu au fost evaluate/reevaluate conform prevederilor legale, acestea fiind reflectate în patrimoniul entității la valori mult prea mici în comparație cu valoarea justă a acestora (ex.: pianul Lipatti, tablouri și alte bunuri).

Recomandări:

- ☞ identificarea cauzelor care au determinat preluarea eronată a soldurilor inițiale aferente anului 2015; preluarea automată, prin programul informatic, a soldurilor finale ca solduri inițiale în anul următor;
- ☞ inventarierea soldurilor conturilor la fiecare sfârșit de an, în vederea preluării corecte a acestora în situațiile financiare;
- ☞ elaborarea unei proceduri operaționale formalizate privind circuitul documentelor, care să cuprindă obligații și responsabilități în întocmirea și aprobarea acestora; elaborarea unei proceduri de lucru privind acordarea sub formă de avans a indemnizațiilor de concediu convenite salariaților și a modului de reținere a acestor avansuri;
- ☞ verificarea tuturor achizițiilor de bunuri de natura activelor fixe și a obiectelor de inventar și asigurarea înregistrării, în funcție de natura acestora;
- ☞ stabilirea cu exactitate a soldurilor conturilor de clienți și punerea de acord a contabilității sintetice cu cea analitică, precum și a soldurilor conturilor de furnizori, punerea de acord a contabilității sintetice cu cea analitică și întocmirea documentației necesare în vederea eliminării din situațiile financiare a furnizorilor prescriși;
- ☞ identificarea tuturor debitorilor și stabilirii vechimii sumelor datorate de către aceștia, în vederea recuperării în termenele legale;
- ☞ clarificarea situației juridice a sistemului de supraveghere video și înregistrarea acestuia în evidența operativ-contabilă a instituției în funcție de rezultatele investigației;
- ☞ recuperarea integrală a prejudiciului și a penalităților de întârziere, reprezentând avansuri de trezorerie nejustificate; verificarea tuturor avansurilor de trezorerie nejustificate, recuperarea acestora, inclusiv a penalităților aferente, precum și identificarea avansurilor acordate și prescrise în vederea recuperării acestora de la persoanele făcute răspunzătoare; elaborarea unei proceduri proprii privind acordarea avansurilor de trezorerie și justificarea acestora, cu respectarea prevederilor *Decretului nr. 209 din 5 iulie 1976 pentru aprobarea Regulamentului operațiunilor de casă*;
- ☞ efectuarea evaluării/reevaluării bunurilor din patrimoniul instituției, cu regularitate, astfel încât valoarea contabilă a acestora să nu difere de cea care ar fi determinată folosind valoarea justă la data bilanțului, potrivit reglementărilor contabile aplicabile;
- ☞ pentru evaluarea pianului Lipatti, a tablourilor și a celorlalte bunuri, entitatea va solicita Ministerului Culturii desemnarea unor evaluatori autorizați; evidențierea în contabilitate a rezultatelor evaluării și reflectarea acestora în situațiile financiare încheiate la 31.12.2016.

Opinia de audit

Echipa de audit a formulat o **opinie contrară** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate la data de 31.12.2015, întrucât au fost constatate denaturări semnificative ale situațiilor financiare, ținând cont, totodată, de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, dintre care unele cu influență directă asupra situațiilor financiare.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, s-a emis decizie, prin care s-au dispus mai multe măsuri pentru înlăturarea neregulilor constatate.

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE RADIODIFUZIUNE

Societatea Română de Radiodifuziune (SRR) a fost înființată în baza *Legii nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune*, ca serviciu public autonom, de interes național, independent editorial.

Pentru realizarea obiectului specific de activitate, în structura SRR funcționează: posturi naționale, regionale, locale și internaționale, redacții, Direcția Formații Muzicale și Agenția de presă RADOR, având ca obiect de activitate monitorizarea posturilor de știri care reflectă, cu preponderență, situația din România, precum și materialele cu relevanță din mass-media internațională, cu privire la problematica internă.

De asemenea, în structura SRR se regăsesc opt posturi regionale: Radio România București, Radio România Cluj, Radio România Constanța, Radio România Oltenia - Craiova, Radio România Iași, Radio România Reșița, Radio România Timișoara, Radio România Târgu-Mureș.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/credite bugetare inițiale	Prevederi/credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total Cheltuieli - buget de stat	192.948	195.848	195.709	101,43	99,93
Cultură, recreere și religie	192.948	195.848	195.709	101,43	99,93

Observațiile Curții de Conturi:

Nu au fost înregistrate în evidența contabilă suporturile DVD ale unor filmări realizate de un agent economic, pentru un număr de opt concerte, susținute de corurile și orchestrele Direcției Formații Muzicale, din stagiunea 2015, fiind reflectată doar prestarea serviciilor de filmare, nu și bunurile rezultate.

Recomandare:

☞ efectuarea unei analize asupra aspectelor consemnate și, pe baza rezultatelor acesteia, reflectarea în evidența contabilă a suporturilor DVD rezultate din filmarea concertelor susținute de corurile și orchestrele Direcției Formații Muzicale, potrivit prevederilor legale în vigoare.

Opinia de audit

Având în vedere că abaterea constatată s-a situat sub pragul de semnificație, dar nu a fost remediată în timpul auditului, echipa de audit a exprimat **opinie de audit cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**.

Reprezentanții entității nu au formulat obiecțiuni față de constatările înscrise în actele întocmite, dar nu au luat măsuri de remediere în timpul misiunii de audit, motiv pentru care, pentru înlăturarea abaterilor, a fost emisă decizie, necontestată de entitate.

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE TELEVIZIUNE

Societatea Română de Televiziune (SRTv) s-a înființat și funcționează în baza *Legii nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune*, republicată cu modificările și completările ulterioare, ca serviciu public autonom de interes național, independent editorial și își desfășoară activitatea sub controlul Parlamentului.

SRTv are în structura sa posturi/studiouri de televiziune, respectiv:

- patru posturi naționale de televiziune respectiv: TVR 1, TVR 2, TVR 3, TVR HD;
- un post în Republica Moldova: TVR Moldova;
- un post internațional: TVR Internațional;
- cinci studiouri teritoriale, fără personalitate juridică, în: Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, Craiova și Târgu-Mureș.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/credite bugetare inițiale	Prevederi/credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli - buget de stat	185.835	135.354	134.625	72,44	99,46
Cultură, recreere și religie	185.835	135.354	134.625	72,44	99,46

Observațiile Curții de Conturi:

- ☹ nu au fost respectate în totalitate prevederile legale privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, referitor la evidențierea corectă, în evidența contabilă și în Cartea funciară (CF), a unor imobile aparținând domeniului public al statului (sediul din sectorul 1, București, înregistrat în CF cu destinația „construcții de locuințe” și un imobil din județul Ilfov, neînregistrat);
- ☹ nu au fost respectate în totalitate prevederile stabilite prin Caietul de sarcini – anexă la Acordul-cadru încheiat pentru achiziția biletelor de avion, pentru deplasările externe efectuate de angajații televiziunii publice;
- ☹ conducerea SRTv a aprobat decontarea unor cheltuieli de cazare, cu depășirea plafonului prevăzut de lege, fără a prezenta și dovede cu înscrisuri, caracterul imperativ al acestei depășiri;
- ☹ fondurile alocate funcționării postului de televiziune TVR Chișinău s-au utilizat ineficient, prin angajarea de personal propriu pentru serviciile de service calculatoare, în condițiile în care un contract de prestări servicii ar fi fost mai economic;
- ☹ s-au achitat onorarii unui număr de patru cameramani – cesionari ai drepturilor de autor, în condițiile în care sunt și angajați ai Filialei SRTv Chișinău, iar atribuțiile din fișa postului, în calitate de salariați, coincid cu activitățile desfășurate pentru îndeplinirea obiectului contractelor de cesiune;

- conform contractului încheiat de Filiala SRTv Moldova SRL cu un agent economic, suportat din fonduri alocate de la bugetul de stat, entitatea beneficiază de echipamente necesare realizării producțiilor TV, în condițiile în care societatea de televiziune publică utilizează echipamentele destinate realizării programelor difuzate de TVR Chișinău și pentru alte emisiuni transmise de canalele TVR;
- achiziția unor licențe de film pentru TVR Chișinău, în cursul anului 2015, în condițiile în care peste 50% din angajamente nu s-au materializat în grila de programe a postului nici până la 30.04.2016, conducerea instituției susținând că vor fi utilizate în cursul anului 2016, respectiv – *în bugetul de stat alocat Departamentului TVR Internațional în anul 2016 nu există fonduri pentru achiziția de licențe de film*;
- nu au fost respectate în totalitate principiile economicității, eficacității și eficienței utilizării fondurilor publice în următoarele situații:
 - contracte pentru drepturi de autor și conexe încheiate cu terțe persoane, continuate prin încheierea de contracte individuale de muncă, în condițiile în care instituția are angajați pe funcții similare, cu pregătire specifică activității desfășurate;
 - cheltuielile bugetate și efectuate pentru desfășurarea activității Casei de Producție a SRTv nu sunt justificate de rezultatele reflectate în indicatorii ce măsoară audiența posturilor de televiziune, respectiv a emisiunilor difuzate de televiziunea publică;
 - supraevaluarea necesarului de alocații bugetare pentru deplasări în străinătate, pentru anul 2015, prin fundamentarea incorectă a numărului de deplasări suportate din alocația de la bugetul de stat, aprobată Departamentului TVR Internațional, în condițiile în care din totalul de 145 de ediții ale emisiunii „Lumea și noi”, pentru care trebuiau realizate deplasări în străinătate ale salariaților SRTv, 3 ediții nu au fost realizate, 77 de ediții au fost difuzate în anul 2016, până la momentul auditului financiar, iar 8 ediții sunt programate a fi difuzate ulterior, până la finele anului 2016;
- în legătură cu activitatea de vânzare a spațiului publicitar, efectuată în perioada 2009-2011 către SC Splendid Media SA, în calitate de comisionar, s-a constatat că SRTv a acceptat includerea unor clauze defavorabile acestuia, prin acte adiționale succesive, nu a exercitat clauzele contractuale sancționatorii, la care avea dreptul în condițiile nerealizării obiectivelor de etapă, a răspuns favorabil tergiversărilor și compromisului propuse de comisionar și a reziliat cu mare întârziere contractul, în condițiile în care obiectivele nu au fost îndeplinite, cu consecința prejudicierii SRTv cu suma de 24.858 mii lei;
- în urma contestării în instanță a deciziilor de concediere dispuse în anul 2013, SRTv a achitat despăgubiri persoanelor reintegrate, cu consecința prejudicierii SRTv cu suma de 9.978 mii lei, la care se adaugă dobânzile și penalitățile de întârziere sau majorările de întârziere, după caz, aplicabile pentru veniturile bugetare.

Măsurile luate de entitate:

- conducerea SRTv a efectuat demersurile necesare pentru corectarea erorilor și înregistrarea corectă în Cartea funciară a construcțiilor din domeniul public, aflate în administrarea SRTv;
- au fost calculate, facturate și încasate penalități de întârziere pentru contractele de închiriere a bunurilor proprietate publică a statului, aflate în administrarea SRTv.

Recomandări:

- ☞ corectarea înregistrării din Cartea funciară a județului Ilfov pentru imobilul situat în Jilava, aflat în proprietatea statului și administrarea SRTv;
- ☞ amendarea Procedurii operaționale „Deplasări externe”, în sensul completării acesteia cu prevederi referitoare la circuitul, întocmirea și aprobarea documentelor în baza cărora se efectuează deplasările externe;
- ☞ dispunerea de măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, referitor la deplasările în străinătate, inclusiv dobânzile și penalitățile de întârziere sau majorări de întârziere, după caz, aplicabile pentru veniturile bugetare, potrivit legii, de la persoanele vinovate;
- ☞ analiza riguroasă a activităților desfășurate în baza contractelor de cesiune a drepturilor de autor, în condițiile în care nu se justifică încheierea acestora, aceste activități fiind efectuate și plătite în baza contractelor individuale de muncă;
- ☞ efectuarea unei analize asupra modului de fundamentare și efectuare a cheltuielilor pentru realizarea emisiunilor difuzate de canalul TVR Moldova, suportate din fondurile alocate de la bugetul de stat, prin:
 - identificarea celor mai bune modalități de achiziție a serviciilor specifice activității jurnalistice, care să respecte principiile de eficiență și economicitate în utilizarea fondurilor publice, în concordanță cu criteriile de calitate ce se impun în domeniu;
 - reflectarea corectă a costurilor tuturor serviciilor de care beneficiază postul de televiziune din Chișinău, atât în situațiile economico-financiare ale SRTv, cât și în cele ale SRL Filiala Societății Române de Televiziune Chișinău (cheltuieli salariale, cheltuieli de transmisie prin satelit, cheltuieli cu preluarea programelor de către direcțiile de specialitate din TVR etc.);
 - identificarea celor mai convenabile modalități de contractare a serviciilor specifice activității jurnalistice, respectând, totodată, și criteriile de calitate ce se impun;
- ☞ efectuarea unei analize asupra modului în care se fundamentează necesarul de licențe de film, dar și asupra modului în care acestea sunt achiziționate, astfel încât plățile din fondurile publice să se facă la/în momentul/perioada în care urmează a se difuza filmul, respectiv în anul de difuzare sau în perioada de valabilitate a licenței;

- ☞ verificarea tuturor contractelor de achiziție derulate de SRTv în prezent pentru identificarea cazurilor în care nu sunt îndeplinite în totalitate clauzele stipulate și corectarea acestora. Stabilirea persoanelor ce se fac vinovate de derularea defecuoasă a contractelor de achiziție menționate și dispunerea măsurilor ce se impun;
- ☞ conducerea SRTv va efectua o analiză a tuturor structurilor din cadrul SRTv, din punct de vedere al necesarului de personal, al gradului de pregătire a acestuia, corespunzător postului pe care îl ocupă fiecare angajat și evoluției numărului acestora pe o perioadă de 5 ani, în strictă concordanță cu volumul de activitate al fiecărei structuri, în vederea stabilirii unor criterii și condiții clare, în funcție de care se vor face angajări de personal nou sau în funcție de care vor fi contractate servicii oferite de persoane din afara SRTv;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, inclusiv a dobânzilor și penalităților/majorărilor de întârziere, după caz, aplicabile veniturilor bugetare, potrivit legii, prejudiciu creat prin faptul că deplasările efectuate în scopul realizării de emisiuni difuzate de canalul TVR Internațional nu s-au materializat într-un interval de timp oportun;
- ☞ stabilirea întinderii și recuperarea prejudiciului determinat de modul defectuos de derulare a activității de vânzare a spațiului publicitar, în perioada 2009-2011, către un agent economic, în calitate de comisionar;
- ☞ conducerea SRTv va dispune măsurile ce se impun pentru verificarea tuturor plăților efectuate pentru acoperirea despăgubirilor câștigate de angajați în instanță, astfel încât cuantumul acestora să fie cel corect;
- ☞ stabilirea persoanelor ce se fac vinovate de concedierea unora dintre angajați, fără o evaluare obiectivă, ceea ce a determinat inițierea de litigii de către persoanele concediate, urmare căreia SRTv a fost pusă în situația de a plăti despăgubirile stabilite de instanță și de a-i reîncadra pe foștii salariați.

Opinia de audit

Având în vedere că valoarea cumulată a abaterilor constatate de auditorii publici externi depășește pragul de semnificație determinat, față de situațiile financiare încheiate la 31.12.2015, respectiv față de contul de execuție a bugetului de stat pe anul 2015, la Societatea Română de Televiziune s-a exprimat **opinie contrară**.

Pentru înlăturarea abaterilor consemnate în Procesul-verbal, anexă a Raportului de audit financiar, s-a emis decizie, prin care au fost dispuse măsurile pe care reprezentanții Societății Române de Televiziune trebuie să le ducă la îndeplinire, concomitent cu dispunerea măsurilor pentru stabilirea și recuperarea prejudiciilor, precum și pentru intrarea în legalitate.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) este garantul independenței justiției, atribuțiile sale fiind prevăzute în Constituția României, *Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și *Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară*, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În subordinea Consiliului Superior al Magistraturii funcționează următorii ordonatori terțiari de credite:

- Institutul Național al Magistraturii;
- Inspekția Judiciară;
- Școala Națională de Grefieri.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/credite bugetare inițiale	Prevederi/credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/credite inițiale	% față de prevederi/credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	90.467	113.464	105.752	116,90	93,20
Autorități publice și acțiuni externe	62.056	81.942	75.114	121,04	91,67
Învățământ	28.411	31.522	30.638	107,84	97,20
Cheltuieli – buget de stat	80.816	93.568	91.898	113,71	98,22
Autorități publice și acțiuni externe	52.405	62.065	61.260	116,90	98,70
Învățământ	28.411	31.503	30.638	107,84	97,25
Fonduri externe nerambursabile	3.498	13.743	10.292	294,23	74,89
Autorități publice și acțiuni externe	3.498	13.724	10.292	294,23	74,99
Învățământ	0	19	0	0	0,00
Total cheltuieli din venituri proprii	6.153	6.153	3.562	57,89	57,89
Autorități publice și acțiuni externe	6.153	6.153	3.562	57,89	57,89

Principala sursă de finanțare a Consiliului Superior al Magistraturii este bugetul de stat, din care s-au efectuat plăți în procent de 86,90% din totalul surselor de finanțare, în timp ce plățile efectuate din veniturile proprii au reprezentat doar 3,4%, iar cele din fonduri externe nerambursabile 9,7%.

Plățile totale efectuate s-au încadrat în limitele creditelor definitive, ale angajamentelor bugetare și legale, o pondere importantă fiind deținută de cheltuielile de personal (75,9%) și de bursele acordate auditorilor de justiție din cadrul Institutului Național al Magistraturii (10,5%).

În anul 2015, cheltuielile de personal au fost influențate, în sensul majorării acestora, de plata drepturilor salariale câștigate în instanță, respectiv de cea a tranșelor aferente anului 2016.

Observațiile Curții de Conturi:

- s-au efectuat plăți nelegale, în sumă de 9 mii lei, către furnizorul de service echipamente IT, în condițiile în care nu s-au executat toate lucrările și nu s-a efectuat verificarea documentelor care au stat la baza plății;
- nu au fost respectate întocmai prevederile legale referitoare la lichidarea, ordonanțarea și plata unor cheltuieli privind deplasările interne;

Astfel, unii angajați, care au efectuat deplasări în interesul serviciului în țară și care au beneficiat de cazare în structuri turistice, au solicitat spre decontare contravaloarea unor servicii de cazare cuprinse între 200 și 260 lei/noapte, în condițiile în care, din verificarea efectuată la data controlului pe site-ul unităților turistice, tarifele erau cuprinse între 70 și 90 lei.

Aceste neconcordanțe nu au fost depistate de controlul intern, care nu a verificat realitatea sumei datorate. Totodată, unele documente justificative nu au fost vizate pentru bun de plată, deși au fost vizate de controlul financiar preventiv propriu.

- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata unor cheltuieli aferente cursurilor de formare profesională cu nerespectarea principiului economicității în utilizarea fondurilor publice.

În anul 2015, Serviciul formare profesională și statistică judiciară a întocmit un program anual de formare profesională, însă a lăsat la aprecierea salariaților alegerea cursurilor de pregătire profesională.

Astfel, în baza *Cererilor-tip pentru participarea la programe de formare profesională a personalului din aparatul tehnico-administrativ al Consiliului Superior al Magistraturii* au fost solicitate de către salariați (cca 100 persoane), unor prestatori autorizați, servicii constând în cursuri de formare profesională și servicii hoteliere.

Oferta furnizorilor de formare profesională a inclus, pe lângă tariful de curs și cazarea asigurată la hoteluri în regim de 3 stele, și o sumă reprezentând contravaloarea meselor servite în regim all-inclusive sau pensiune completă pentru 2 persoane: de regulă, un cursant și un însoțitor, ceea ce a condus la gestionarea neeconomicoasă a banilor. Suma totală plătită în anul 2015 a fost de 313 mii lei. În toate cazurile documentele justificative au fost vizate pentru control financiar preventiv propriu, deși nu au fost vizate pentru *Bun de plată*.

Dacă compartimentul de specialitate s-ar fi preocupat de organizarea acestei activități, instituția ar fi economisit aproape 160 mii lei, sumă care a acoperit, de fapt, mesele de prânz, seară și alte facilități pentru cursanți și însoțitori.

Măsuri luate de entitate:

A fost recuperat de la prestatorul de servicii prejudiciul în suma de 9 mii lei, împreună cu accesoriile aferente.

Recomandări:

- ☞ elaborarea și aplicarea unor proceduri operaționale privind decontarea cheltuielilor de cazare și a celor legate de desfășurarea cursurilor de perfecționare, astfel încât să se asigure respectarea prevederilor legale referitoare la verificarea realității sumei datorate;
- ☞ acordarea vizei Bun de plată pe fiecare document justificativ;
- ☞ dispunerea unor măsuri care să asigure exercitarea controlului financiar preventiv propriu conform prevederilor legale, precum și efectuarea cheltuielilor în condiții de economicitate.

Opinia de audit

Opinia de audit, exprimată ca urmare a efectuării misiunii de audit, având în vedere că valoarea cumulată a abaterilor s-a situat sub pragul de semnificație, a fost **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**.

Prin decizia emisă s-au dispus măsuri care să asigure înlăturarea deficiențelor constatate. Împotriva măsurilor dispuse prin decizie nu a fost formulată contestație.

Follow-up

Măsurile dispuse prin deciziile emise în anii anteriori au fost implementate, cu excepția a trei măsuri, care se află în curs de soluționare în instanță. Măsurile dispuse în anul 2015 au fost implementate în totalitate.

Impactul măsurilor implementate a constat în îmbunătățirea activității instituției din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, precum și în ceea ce privește desfășurarea corespunzătoare a activității Compartimentului de audit public intern.

La Inspekția Judiciară – ordonator terțiar, în urma auditului financiar a fost exprimată **opinie nemodificată** (fără rezerve) și s-a emis **certificat de conformitate**.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) este instituție administrativă autonomă cu personalitate juridică și cu competență generală în materie electorală, având misiunea de a asigura organizarea și desfășurarea alegerilor și a referendumurilor, precum și finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, cu respectarea Constituției și a *Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente*.

AEP funcționează în scopul asigurării condițiilor logistice necesare aplicării întocmai a dispozițiilor legale privitoare la exercitarea dreptului de vot, precum și a condițiilor corespunzătoare pentru buna desfășurare a operațiunilor electorale. În anul 2015, aparatul propriu al AEP a fost organizat în compartimente de specialitate, structurate în aparat central și aparat teritorial, care cuprind: 8 filiale regionale și 34 de birouri județene fără personalitate juridică.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Cheltuieli - buget de stat	32.286	32.695	31.885	98,76	97,52
Autorități publice și acțiuni externe	25.736	25.933	25.123	97,62	96,88
Alte servicii publice generale	6.550	6.762	6.762	103,24	100,00

Observațiile Curții de Conturi:

- acordarea diurnei de 2%/zi din indemnizația/salariul de bază a/al persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică sau funcții publice corespunzătoare categoriei înalților funcționari publici, care nu au domiciliu și nici locuință proprietate personală în municipiul București, în perioada iulie-decembrie 2015, fără a exista o bază suficientă de susținere legală, respectiv fără ca această temă-cadru prevăzută în corpul *Legii nr. 208/2015* să fie reglementată corespunzător în Regulamentul de organizare și funcționare al instituției;
- recrutarea de personal prin transfer, în interesul serviciului (funcționari publici), de la alte instituții publice s-a realizat fără asigurarea unui cadru normativ intern care să stabilească condiții, criterii de asimilare, proceduri specifice acestui proces;
- nu au fost reîntregite creditele bugetare în sumă de 37 mii lei, aferente indemnizațiilor pentru incapacitate de muncă plătite angajaților, care depășesc nivelul contribuțiilor lunare datorate Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate;
- decontarea cheltuielilor privind serviciile de telefonie fixă, mobilă și internet fără adoptarea, prin reglementări interne, a unor baremuri lunare/limite maxime stabilite pentru utilizatori în scopul reducerii nivelului cheltuielilor din această categorie;
- nerespectarea prevederilor legale privind raportarea prin contul de execuție bugetară a unor angajamente legale de plată, în cuantum de 2.851 mii lei, neachitate în exercițiul bugetar 2015;
- adoptarea unei practici neunitare și neconforme cu reglementările legale referitoare la decontarea și înregistrarea unor operațiuni financiar-contabile, fără respectarea clasificăției bugetare și a principiilor privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor.

Măsurile luate de entitate:

- înregistrarea corectă a unor operațiuni economico-financiare în contul „Cheltuieli înregistrate în avans”, pe seama rezultatului reportat în contul „Rezultatul reportat”, reprezentând contravaloarea unor servicii de mentenanță corespunzătoare unei perioade viitoare, care, în mod eronat au fost înregistrate în conturile de cheltuieli aferente exercițiului bugetar 2015;
- reconsiderarea și înregistrarea corectă a unor operațiuni economico-financiare ca urmare a stabilirii eronate a obligațiilor fiscale aferente unor venituri de natură salarială;
- recuperarea și virarea la bugetul de stat a unor sume reprezentând indemnizații de deplasare și cheltuieli de transport, finanțate de Comisia Europeană.

Recomandări:

- suspendarea plății diurnei de 2%/zi din indemnizația sau salariul de bază al persoanelor din cadrul AEP, care ocupă funcții de demnitate publică sau funcții publice corespunzătoare categoriei înalților funcționari publici, care nu au domiciliu și nici

- locuință proprietate personală în municipiul București, până la armonizarea legislației secundare (ROF) cu legislația principală (*Legea nr. 208/2015*) și obținerea aprobării Birourilor permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului;
- ☞ revizuirea procedurii de sistem referitoare la activitatea Biroului resurse umane, în sensul completării acesteia cu criterii referitoare la selecția/recrutarea prin transfer a funcționarilor publici în vederea ocupării posturilor vacante;
 - ☞ continuarea demersurilor inițiate de AEP cu Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București în vederea recuperării și reîntregirii creditelor bugetare, cu sumele aferente indemnizațiilor pentru concedii medicale plătite în anii precedenți din fonduri aprobate instituției către FNUASS peste cuantumul datorat, ținând cont de termenele legale de prescripție;
 - ☞ efectuarea, prin Biroul de audit public intern al AEP, a unei misiuni de audit intern în vederea stabilirii și recuperării, după caz, a contravalorii costurilor suplimentare ale serviciilor de telefonie și internet față de valorile contractate de la operatorii economici; elaborarea și implementarea unei proceduri interne referitoare la modul de atribuire către angajați a dreptului de utilizare a serviciilor de telefonie și internet decontate de AEP și de recuperare a costurilor suplimentare care depășesc baremul stabilit;
 - ☞ implementarea procedurii operaționale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, precum și a procedurii operaționale privind organizarea și ținerea la zi a evidenței financiar-contabile.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar al contului de execuție și al bilanțului contabil încheiate pentru exercițiului bugetar 2015, din care rezultă abateri de natură financiar-contabilă, a fost exprimată o **opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**. Paragraful de evidențiere semnifică faptul că deficiențele constatate, analizate prin natură și context, constituie riscuri cu efect de denaturare a situațiilor financiare, cu toate că situațiile financiare, în ansamblu, au fost întocmite cu respectarea cadrului general de raportare.

Pentru înlăturarea neregulilor constatate a fost emisă decizie prin care s-au dispus 6 măsuri de înlăturare a deficiențelor din activitatea financiar-contabilă aferentă anului 2015. Conducerea AEP nu a formulat contestație la decizie.

Follow-up

Pentru remedierea deficiențelor de natură financiar-contabilă constatate în urma acțiunii de audit financiar aferente anului 2014 a fost emisă decizie. Verificarea modului de aplicare a deciziei a relevat că măsurile dispuse au fost implementate, având un impact pozitiv în sensul îmbunătățirii managementului achizițiilor publice, a documentației anexate dosarelor de achiziții de bunuri și servicii și a reducerii riscurilor specifice operațiunilor care preced atribuirea contractelor.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Consiliul Economic și Social (CES) este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului, în domeniile de specialitate stabilite prin Legea organică de înființare, organizare și funcționare.

Potrivit prevederilor *Legii nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social*, republicată, CES este instituție publică de interes național, tripartită, autonomă, cu personalitate juridică, constituită în scopul realizării dialogului tripartit la nivel național, dintre organizațiile patronale, organizațiile sindicale și reprezentanți ai asociațiilor și fundațiilor neguvernamentale, ai societății civile. Consiliul Economic și Social este consultat obligatoriu asupra proiectelor de acte normative inițiate de Guvern sau a propunerilor legislative ale deputaților ori senatorilor, iar rezultatul acestei consultări se concretizează în avize la proiectele de acte normative, conform prevederilor *Legii nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social*, republicată.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli - buget de stat	2.716	3.195	2.983	109,83	93,36
Autorități publice și acțiuni externe	2.716	3.195	2.983	109,83	93,36

Observațiile Curții de Conturi:

- ☛ nereguli privind derularea unor contracte de prestări servicii - mentenanță și administrare echipamente de tehnică de calcul, care au generat un prejudiciu estimat la suma de 12 mii lei;
- ☛ nerespectarea procedurii operaționale interne „privind planificarea activității zilnice de transport și completarea, verificarea foilor de parcurs”, în sensul că în unele cazuri, bonurile nefiscale eliberate de stațiile de alimentare cu carburanți, nominalizate în procedura operațională internă ca documente justificative care atestă cantitatea de carburant achiziționat (în baza BVCA – *bonuri de valoare pentru alimentări carburanți*) și data alimentării, nu au fost anexate la BVCA;

- întocmirea documentelor „*Foi zilnice de parcurs*”, fără completarea detaliată a specificațiilor referitoare la traseele parcurse și kilometri aferenți, rulați cu autovehiculele instituției, informațiile sumare, incomplete, creând dificultăți în stabilirea cu exactitate a consumului de carburanți, respectiv a cheltuielilor aferente;
- disfuncționalități generate de inadvertențe legislative, aspecte insuficient reglementate sau prevederi incluse în corpul legii, susceptibile de multiple interpretări, care au avut un impact negativ asupra realizării dialogului tripartit instituționalizat la nivel național (exemplu. art. 16.2 din Legea nr. 248/2013: „*Până la data constituirii noului plen al Consiliului Economic și Social, plenul anterior își continuă activitatea*” sau art. 23(2): „*Mandatul președintelui Consiliului Economic și Social este de 4 ani*” – prevedere care intră în contradicție cu art. 23(3) „*Mandatul președintelui Consiliului Economic și Social în funcție încetează la data constituirii noului plen [...]*”). Aceste inadvertențe legislative au fost corectate în anul 2016 prin adoptarea OUG nr. 30/2016;
- disfuncționalități vizând armonizarea legislației secundare cu legislația principală incidentă organizării și funcționării CES, respectiv a Regulamentului de organizare și funcționare al CES cu Legea nr. 248/2013 *privind organizarea și funcționarea CES*, cu modificările și completările ulterioare;
- motivarea absențelor unor membri ai Plenului CES de la ședințele desfășurate, pentru care aceștia sunt indemnizați, prin explicații care nu reflectă suficient de clar legătura de cauzalitate dintre acțiunea la care au participat și obiectul de activitate al CES.

Recomandări:

- stabilirea întinderii prejudiciului creat, estimat la nivelul sumei de 12 mii lei, prin achitarea în mod nelegal a facturilor emise de prestator, respectiv fără verificarea prealabilă a exactității și realității serviciilor IT efectiv prestate, fără recuperarea și virarea acestuia la bugetul de stat;
- recuperarea, în condițiile legii, ale temeiniciei cercetării administrative interne și ale rezultatelor verificării organelor de investigație, a sumei stabilite drept pagubă (prejudiciu) produsă în bugetul instituției, reprezentând cheltuieli aferente achiziției de carburant pentru transport auto;
- elaborarea unor reglementări interne referitoare la recepționarea serviciilor decontate de CES, cu stabilirea serviciilor, a cerințelor, domeniilor de autorizare și a responsabilității membrilor comisiei, având în vedere pregătirea, calificarea și specializarea fiecăruia;
- revizuirea (completarea, modificarea, actualizarea) ROF-ului și a Regulamentului intern al Secretariatului tehnic al CES, astfel încât să se asigure corelarea legislației secundare cu legislația principală specifică domeniului de activitate al CES;
- elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale care să definească clar noțiunea de „*activitate în interesul CES*” sau de „*întâlnire bipartită și tripartită*”, astfel încât să reflecte legătura de cauzalitate dintre acțiunile la care participă membrii plenului și obiectul de activitate al instituției.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar al contului de execuție și al bilanțului contabil încheiate de CES pentru exercițiului bugetar 2015 a fost exprimată o **opinie contrară**, în considerarea faptului că neregulile constatate în activitatea financiar-contabilă au fost cauzatoare de prejudicii nerecuperate până la finalizarea misiunii de audit, iar valorile indicatorilor economici raportați prin situațiile financiare au fost denaturate.

Pentru înlăturarea neregulilor constatate a fost emisă decizie prin care s-au dispus 6 măsuri de remediere a deficiențelor, iar reprezentanții CES nu au contestat măsurile dispuse prin decizie.

Follow-up

În urma misiunilor de audit financiar aferente exercițiilor bugetare 2013 și 2014, pentru remedierea deficiențelor constatate au fost emise decizii.

Ca urmare a verificărilor efectuate s-a constatat că măsurile dispuse prin deciziile emise în anii 2015 și 2016 au fost implementate integral de entitate.

AUTORITATEA PENTRU ADMINISTRAREA ACTIVELOR STATULUI

Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS) este o instituție de specialitate a administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea ministrului economiei, funcționând sub această denumire începând cu luna decembrie 2012, când, prin OUG nr. 96/2012 *privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative*, Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS) și-a schimbat denumirea în Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului.

În vederea îndeplinirii rolului său, AAAS desfășoară două activități de bază, respectiv:

- activitatea de valorificare a activelor statului;

- activitatea de privatizare și administrare a participațiilor statului.

Execuția bugetului finanțat de la bugetul de stat pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli - buget de stat	18.634	80.090	76.761	411,94	95,84
Autorități publice și acțiuni externe	18.634	80.090	76.761	411,94	95,84

Execuția bugetului aferent activităților de privatizare și valorificare a activelor statului, finanțat din venituri proprii pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli - bugetul finanțat din venituri proprii	162.000	162.000	23.311	14,39	14,39
Alte acțiuni economice	162.000	162.000	23.311	14,39	14,39

Observațiile Curții de Conturi:

- au fost efectuate cheltuieli de natura amenzilor contravenționale, în valoare totală de 7,3 mii lei, pentru care nu au fost dispuse măsuri în vederea recuperării de la persoanele răspunzătoare;
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă obligații de plată în sumă totală de 741 mii lei, stabilite în sarcina instituției prin sentințe judecătorești, în condițiile netransmiterii documentelor între direcțiile AAAS, respectiv a Direcției economice de către Direcția juridică.

Măsuri luate de entitate:

În timpul auditului a fost recuperată de la persoanele răspunzătoare suma de 7,3 mii lei, reprezentând valoarea amenzilor contravenționale achitate de instituție, și au fost înregistrate în evidența contabilă obligațiile de plată stabilite de instanță, în sumă totală de 741 mii lei.

Recomandări:

- înregistrarea în evidența contabilă a AAAS, în conformitate cu prevederile *Legii contabilității nr. 82/1991*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a tuturor obligațiilor stabilite în sarcina instituției prin hotărâri judecătorești, precum și a valorii drepturilor de creanță pierdute prin prescriere, până la clarificarea răspunderii pentru aceste pierderi.

Opinia de audit

Ținând cont de abaterile constatate în anii precedenți, pentru care s-au dispus măsuri prin decizie, dar care nu au fost duse la îndeplinire, în opinia auditorilor publici externi, situațiile financiare pe anul 2015 ale Autorității pentru Administrarea Activelor Statului nu oferă o imagine fidelă și reală sub toate aspectele semnificative a activelor, a poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial, astfel că auditorii publici externi au exprimat o **opinie contrară**.

Follow-up

Din verificarea modului de implementare a măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi a rezultat că, în cea mai mare parte, ducerea lor la îndeplinire nu este finalizată, acestea aflându-se în diverse stadii de implementare. Procesul de implementare a măsurilor este influențat, printre altele, de desfășurarea greoaie a clarificării situației unor drepturi de creanță și de urmărirea recuperării lor, în condițiile:

- existenței unui număr considerabil de creanțe cu vechime mare;
- modului greoi de desfășurare a executărilor silite, precum și a procedurilor de insolvență/faliment;
- nedisponerii de măsuri, de către conducerea instituției, pentru recuperarea, de la persoanele răspunzătoare, a prejudiciilor produse instituției prin pierderea drepturilor de creanță ca urmare a prescrierii.

Din aceste motive se perpetuează, de la un an la altul, următoarele deficiențe:

- neconcordanța între valoarea participațiilor AAAS la societățile comerciale din portofoliu, înregistrată în evidența contabilă și valoarea participațiilor înregistrate în evidența operativă;
- deficiențele privind urmărirea încasării drepturilor de creanță rezultate în urma acordării unor credite de restructurare;

- neregularizarea unor creanțe bancare, preluate în temeiul OG nr. 61/2000 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 39/1999 privind finalizarea procesului de restructurare a Băncii Române de Comerț Exterior BANCOREX SA și fuziunea prin absorbție a acestei bănci cu Banca Comercială Română SA, pentru care nu există titlu de creanță;
- menținerea în evidența AAAS a unor creanțe reprezentând obligații bugetare, datorate de debitori care au beneficiat de scutire la plată în baza unor acte normative speciale;
- deficiențe privind modul de evidențiere în patrimoniul AAAS a operațiunilor de scutire de la plata unor creanțe bugetare, acordate în baza unor acte normative pentru care s-au emis ordine comune încheiate de CNAS și instituțiile coordonatoare ale operatorilor economici;
- nefinalizarea/neexecutarea în termenul legal a procedurii de executare silită pentru recuperarea creanțelor bancare deținute la un număr însemnat de debitori;
- deficiențe privind înregistrarea și urmărirea recuperării creanțelor AAAS, rezultate din vânzarea de acțiuni; neurmărirea recuperării drepturilor de creanță reprezentând dividende;
- neprezentarea spre aprobare Consiliului de Supraveghere și Îndrumare (CSI) a propunerii privind regularizarea unor diferențe între valoarea înregistrată în contabilitate și valoarea tranzacționată a unor creanțe, ca urmare a procesului de valorificare a acestora (cesionarea creanțelor);
- menținerea unor bunuri din patrimoniul instituției în folosința altor entități, bunuri ce au fost transmise în baza unor contracte de comodat a căror durată a încetat, fără a se întreprinde toate demersurile legale necesare pentru recuperarea lor;
- necunoașterea situației exacte referitoare la înscrierea AAAS în tabloul definitiv al creditorilor la societățile pentru care instanța a decis intrarea în faliment și la societățile radiate din evidențele Registrului Comerțului, pentru recuperarea creanțelor bancare.

MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE

Ministerul Fondurilor Europene (MFE) este instituție publică cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Guvernului, înființat prin reorganizarea Ministerului Afacerilor Europene (MAEur), în conformitate cu prevederile alin. (1) art. 11 din OUG nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative, organizarea și funcționarea fiind reglementată prin HG nr. 43/2013, cu modificările și completările ulterioare.

MFE este responsabil pentru coordonarea pregătirii, dezvoltării, armonizării și funcționării cadrului legislativ, instituțional și procedural pentru gestionarea și controlul instrumentelor structurale 2007-2013 și a fondurilor europene structurale și de investiții 2014-2020, a instrumentelor de preaderare PHARE și ISPA, a instrumentului financiar provizoriu Facilitatea de tranziție, a Mecanismului financiar al Spațiului Economic European, pentru perioadele 2004-2009 și 2009-2014, a Programului de cooperare norvegian pentru creștere economică și dezvoltare durabilă 2004-2009, a Mecanismului financiar norvegian pentru perioada 2009-2014 și a mecanismelor financiare SEE și norvegian 2014-2019; coordonarea procesului de elaborare, negociere, modificare, monitorizare și evaluare a implementării Acordului de parteneriat 2014-2020 și a programelor finanțate prin fondurile europene structurale și de investiții 2014-2020 și prin mecanismele financiare SEE și norvegian 2014-2019.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	1.766.723	4.653.024	4.584.131	259,47	98,52
Autorități publice și acțiuni externe	1.765.233	2.457.152	2.388.259	135,29	97,20
Alte servicii publice generale	1.490	157	157	10,54	100,00
Cheltuieli - buget de stat	1.755.656	4.641.221	4.583.026	261,04	98,75
Autorități publice și acțiuni externe	1.754.166	2.445.349	2.387.154	136,08	97,62
Alte servicii publice generale	1.490	157	157	10,54	100,00
Protecția mediului	0	2.195.715	2.195.715	0,00	100,00
Fonduri externe nerambursabile	1.558	2.294	373	23,94	16,26
Autorități publice și acțiuni externe	1.558	2.294	373	23,94	16,26
Cheltuieli din venituri proprii	9.509	9.509	732	7,70	7,70
Autorități publice și acțiuni externe	9.509	9.509	732	7,70	7,70

Observațiile Curții de Conturi:

- nu s-a respectat termenul legal pentru transmiterea situațiilor financiare anuale, acestea fiind depuse și înregistrate la Ministerul Finanțelor Publice cu 11 zile calendaristice întârziere față de termenul legal;
- inventarierea patrimoniului MFE pentru anul 2015 s-a încheiat ulterior depunerii situațiilor financiare la MFP, în condițiile în care procesul de inventariere trebuia realizat și finalizat anterior întocmirii situațiilor financiare, în vederea atingerii scopului principal al inventarierii patrimoniului entității, respectiv acela de a stabili situația reală a tuturor elementelor de activ și de pasiv la finalul exercițiului financiar și de a reflecta aceasta în situațiile financiare anuale;
- datele înregistrate în conturile „Angajamente legale” și „Furnizori” nu sunt în concordanță cu cele înscrise în Contul de execuție întocmit la 31.12.2015;
- nu s-au evidențiat în contabilitatea extrabilanțieră activele fixe corporale luate cu chirie de la terți, fiind reflectate valoric în evidența contabilă extrabilanțieră doar suprafețele utilizate, nu și mobilierul închiriat odată cu acestea;
- nu s-au respectat prevederile legale cu privire la înregistrarea în evidența extrabilanțieră a bunurilor primite în custodie, bunurile (autoturisme) utilizate în baza unui contract de comodat fiind înregistrate cu valoarea de „1 leu”;
- funcționarea, fără forme legale, a unor automate de băuturi reci/calde și de produse alimentare, instalate în spațiile închiriate în clădirea din sectorul 1 București, în care funcționează MFE și pentru care se plătesc lunar chirie și utilități.

Măsurile luate de entitate:

- s-a procedat la evidențierea corectă a operațiunilor economice;
- conducerea entității a dispus efectuarea demersurilor necesare în vederea recuperării sumelor reprezentând chirie și utilități, aferente spațiilor ocupate de automatele de băuturi și produse alimentare.

Recomandări:

- identificarea cauzelor care au condus la:
 - depunerea cu întârziere a situațiilor financiare față de termenul stabilit de legislația în vigoare și dispunerea de măsuri pentru eliminarea acestora;
 - întârzieri în efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului, astfel încât rezultatele acestora să fie disponibile în timp util, în vederea reflectării lor în situațiile financiare și dispunerea de măsuri pentru eliminarea acestora;
 - înregistrarea unor neconcordanțe între datele înregistrate în conturile „Angajamente legale” și „Furnizori” cu cele înscrise în Contul de execuție întocmit la 31.12.2015 și dispunerea de măsuri prin care să se asigure eliminarea acestor cauze pe viitor;
- înregistrarea în evidența contabilă extrabilanțieră a tuturor bunurilor care constituie mobilierul luat cu chirie de la terți, în baza contractelor și a proceselor-verbale încheiate în acest scop;
- înregistrarea valorii autoturismelor primite în folosință, cu titlu gratuit și care fac obiectul contractelor de comodat, în contul „Active fixe și obiecte de inventar primite în folosință”;
- stabilirea condițiilor în care au fost amplasate cele 8 automate de băuturi calde/reci și de produse alimentare în spații închiriate de MFE și pentru care se plătește chirie lunar, dispunerea de măsuri de sancționare a personalului cu atribuții în domeniu, concomitent cu stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea de măsuri pentru recuperarea acestuia.

Opinia de audit

Ținând cont de abaterile identificate, echipa de audit a exprimat **opinie contrară**.

Pentru înlăturarea abaterilor constatate și intrarea în legalitate, precum și pentru recuperarea prejudiciilor s-a emis decizie prin care au fost dispuse măsuri, conducerea entității neformulând contestație față de măsurile dispuse.

Follow-up

Impactul efectiv al măsurilor duse la îndeplinire de entitate asupra activității acesteia a constat în:

- corectarea rezultatului reportat aferent anilor precedenți din situațiile financiare;
- respectarea cerințelor contabilității de angajamente și a principiului independenței exercițiului;
- situația contului „Cheltuieli înregistrate în avans” reflectă imaginea fidelă și reală a operațiunilor economice care vor afecta perioadele viitoare ale activității;
- eliminarea riscului de a exista operațiuni economice care nu ar fi în concordanță cu cadrul legal aplicabil, prin completarea procedurilor operaționale privind exercitarea controlului financiar preventiv propriu, aplicate de MFE;
- aplicarea corectă a reglementărilor din domeniul resurselor umane;
- efectuarea corecțiilor impuse de calcularea eronată a drepturilor salariale și a contribuțiilor aferente pentru un salariat;

- pregătirea și perfecționarea profesională a funcționarilor publici, precum și formarea profesională a personalului contractual, realizată cu respectarea procedurii menționate, este în concordanță cu necesitățile reale ale MFE;
- realizarea corelării obiective a activității funcționarului public/personalului contractual cu cerințele funcției ocupate, prin stabilirea tipurilor de indicatori de performanță și a metodologiei de calcul a gradului de îndeplinire a obiectivelor specifice fiecărui angajat (execuție sau conducere).

AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR

Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților (ANRP) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea prim-ministrului, prin Cancelaria acestuia și își desfășoară activitatea în baza HG nr. 572/2013. ANRP coordonează și monitorizează procesul de restituire a proprietăților preluate în mod abuziv în perioada regimului totalitar comunist. Misiunea ANRP este de a coordona procesul de restituire a proprietăților preluate în mod abuziv în perioada regimului totalitar comunist și de a acorda despăgubirile cuvenite persoanelor îndreptățite.

Execuția bugetară pe anul 2015 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli - buget de stat	21.891	16.144	-1.009	-4,61	-6,25
Autorități publice și acțiuni externe	21.891	16.144	15.291	69,85	94,72
Alte servicii publice generale	0	0	-16.300	0,00	0,00

Observațiile Curții de Conturi:

Sintetic, principalele aspecte constatate ca urmare a efectuării misiunii de audit financiar asupra „Contului anual de execuție a bugetului de stat la instituțiile publice” pentru anii 2014 și 2015, la ANRP sunt următoarele:

- în perioada 2014-2015, Compartimentul de audit public intern nu a realizat nicio misiune de audit intern, deși în structura organizatorică a ANRP este prevăzută organizarea și funcționarea Compartimentului audit public intern, cu atribuții de control intern, aflat în subordinea președintelui ANRP. Având în vedere faptul că activitatea Compartimentului de audit a fost inexistentă în perioada analizată, iar sistemul de control intern al entității nu a fost evaluat în ceea ce privește funcționalitatea sa, rezultă că obiectivul general al auditului public intern, respectiv controlul asupra activităților care să conducă la îmbunătățirea performanței existente, nu a fost îndeplinit;
- începând cu data de 4.02.2014 până la data auditului funcția publică de conducere vacantă de director al Direcției economice și plăți a fost exercitată cu caracter temporar, iar începând cu data de 2.11.2015, prin Decizia președintelui ANRP, coordonarea activității Direcției economice și plăți a fost atribuită, contrar prevederilor legale în vigoare, unei persoane care nu are studii superioare economice;
- la nivelul ANRP nu au fost înregistrate în contabilitatea instituției punctele acordate în baza prevederilor Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, în sumă totală de 1.427.163 mii lei;
- în anul 2014, ANRP a încheiat cu CN Poșta Română SA un Act adițional pentru servicii poștale și de curierat, prin care a fost majorată cu 97,59% valoarea contractului inițial, respectiv de la 167 mii lei la 330 mii lei.

Recomandări:

- ☞ conducerea ANRP va dispune măsuri pentru efectuarea înregistrării în contabilitate a tuturor drepturilor și obligațiilor patrimoniale, respectiv a tuturor sumelor reprezentând despăgubirile acordate prin puncte;
- ☞ conducerea ANRP va dispune măsuri legale în vederea:
 - elaborării, aprobării planului de audit intern (multianual și anual) și efectuării misiunilor de audit intern în scopul asigurării unei funcționări performante a entității și a furnizării de informații privind evaluarea atât a activităților desfășurate în cadrul ANRP pentru îndeplinirea obiectivelor sale, cât și a funcționării sistemului de control intern/managerial în ansamblul său, contribuind astfel la îmbunătățirea eficienței și eficacității acestuia;

- ocupării postului de director al Direcției economice și plăți, așa cum stabilesc prevederile legale în vigoare;
- estimării corecte a valorii contractelor de achiziție viitoare în scopul evitării creșterii semnificative a valorii acestora prin semnarea ulterioară de acte adiționale.

Măsuri luate de entitate:

În timpul misiunii de audit financiar, entitatea a avizat și aprobat următoarele:

- Raportul anual privind activitatea de audit public intern derulată în anul 2015 la nivelul ANRP, transmis către Unitatea Centrală de Armonizare a Auditului Public Intern (UCAAPI) din cadrul MFP și Curții de Conturi a României;
- Normele metodologice specifice privind exercitarea activității de audit public intern la nivelul ANRP, avizate de către UCAAPI și aprobate la data de 14.06.2016;
- Carta auditului intern la nivelul ANRP, avizată UCAAPI și aprobată la data de 14.06.2016;
- a fost desemnat coordonatorul Compartimentului de audit public intern prin Decizia din data de 15.06.2016;

La data efectuării misiunii de audit erau în procedură de avizare/aprobare următoarele documente:

- Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit public intern la nivelul ANRP;
- Procedura operațională privind elaborarea proiectului planului de audit public intern, ediția I, revizia 1;
- Procedura operațională privind organizarea și desfășurarea misiunilor de audit public intern, ediția I, revizia 1;
- Matricea riscurilor pentru misiunile de audit la nivelul anului 2016;
- Calendarul auditurilor pentru anul 2016.

Opinia de audit

Față de aspectele constatate în urma misiunii de audit financiar la ANRP pentru perioada 2014-2015 a fost exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 3 măsuri, dintre care 2 au fost contestate de către entitate. După analiza contestației depuse a fost emisă o Încheiere prin care a fost respinsă contestația formulată de entitate.

Audit financiar

Secțiunea

1.1

Secțiunea

1.2

Secțiunea

1.3

Secțiunea

1.4

Secțiunea

1.5

Secțiunea

1.6

Secțiunea

1.7

Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2015

CASA NAȚIONALĂ DE PENSII PUBLICE

Casa Națională de Pensii Publice este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale care administrează sistemul public de pensii și sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale și care acordă persoanelor asigurate pensii și alte prestații de asigurări sociale, aflată sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV).

Casa Națională de Pensii Publice administrează sistemul public de pensii, împreună cu casele de pensii sectoriale care se înființează, funcționează în subordinea Ministerului Apărării Naționale (MapN), a Ministerului Administrației și Internelor (MAI) și a Serviciului Român de Informații (SRI), și îndeplinește atribuțiile prevăzute de *Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice*, actualizată.

Casa Națională de Pensii Publice are în subordine 41 de case teritoriale de pensii, Casa de Pensii a Municipiului București și Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă (INEMRCM), care sunt servicii publice deconcentrate, învestite cu personalitate juridică. Totodată, CNPP este acționar unic al Societății Comerciale de Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă (SC TBRCM SA).

Misiunea de audit financiar al contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2015 s-a desfășurat la CNPP, la Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă și la un număr de 18 case teritoriale de pensii.

Conform datelor din contul de execuție centralizat întocmit de Casa Națională de Pensii Publice, execuția bugetului asigurărilor sociale de stat la data de 31.12.2015 cuprinde:

- veniturile și cheltuielile asigurărilor sociale de stat;
- veniturile și cheltuielile sistemului de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale.

Execuția veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2015, derulate prin CNPP, inclusiv prin cele trei case sectoriale (Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul Român de Informații), se prezintă astfel:

- milioane lei -

Nr. crt.	Denumire indicator	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi definitive	Drepturi constatate	Încasări realizate	Grad de realizare față de drepturi constatate	Stingeri pe alte căi decât încasări	Drepturi constatate de încasat	Execuție față de prevederi credite inițiale %	Execuție față de prevederi credite definitive %
0	1	2	3	4	5	6=5/4	7	8=4-5-7	9=5/2	10=5/3
I	TOTAL VENITURI, din care:	55.045	55.015	78.332	54.942	70,14	7.184	16.206	99,81	99,87
1.	Venituri curente, din care:	35.252	36.373	58.032	36.342	62,62	5.500	16.190	103,09	99,91
1.1.	Venituri contribuții de asigurări sociale datorate de angajatori, din care:	24.569	25.186	38.362	25.408	66,23	349	12.605	103,41	100,88
1.1.1.	- Contribuții de asigurări sociale de stat	24.259	24.871	37.704	25.086	66,53	343	12.275	103,41	100,86
1.1.2.	- Contribuții de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale	310	315	658	322	48,94	6	330	103,87	102,22

Nr. crt.	Denumire indicator	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi definitive	Drepturi constatate	Încasări realizate	Grad de realizare față de drepturi constatate	Stingeri pe alte căi decât încasări	Drepturi constatate de încasat	Execuție față de prevederi credite inițiale %	Execuție față de prevederi credite definitive %
0	1	2	3	4	5	6=5/4	7	8=4-5-7	9=5/2	10=5/3
1.2.	Venituri contribuții de asigurări sociale datorate de asigurați	10.576	11.080	19.151	10.834	56,57	5.069	3.248	102,44	97,78
1.3.	Venituri nefiscale	107	107	519	100	19,27	82	337	93,46	93,46
2.	Subvenții de la bugetul de stat	19.756	18.618	18.618	18.364	98,64	254	0	92,95	98,64
3.	Sume primite de la UE/alți donatori plăților efectuate și prefinanțări	37	24	26	1	3,85	11	14	2,70	4,17
4.	Sume în curs de distribuire	0	0	1.656	235	14,19	1.419	2	0,00	0,00

Din analiza datelor prezentate în tabelul anterior rezultă că s-au încasat venituri totale la bugetul asigurărilor sociale de stat, în sumă de 54.942 milioane lei (coloana 5 „Încasări realizate”), ceea ce reprezintă doar 70,14% din totalul veniturilor totale de încasat, în sumă de 78.332 milioane lei (coloana 4 „Drepturi constatate”), în scădere ușoară față de anul trecut, când încasările au fost de 71,65%.

Veniturile efectiv încasate în anul 2015 de către CNPP la bugetul asigurărilor sociale de stat au fost de numai 36.578 milioane lei (în scădere cu aproape 6% față de încasările efective din anul precedent), în condițiile în care din veniturile totale în sumă de 54.942 milioane lei se scade subvenția primită de la bugetul de stat, prin bugetul MMFPSPV, în sumă de 18.364 milioane lei.

Principala cauză a încasării unui volum redus al veniturilor la bugetul asigurărilor sociale de stat, gestionat de către CNPP, a fost *gradul scăzut de colectare a contribuțiilor de asigurări datorate, doar de 63%, întrucât veniturile care provin din aceste contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat au fost în sumă de 36.242 milioane lei, față de drepturile constatate care au fost în sumă de 57.513 milioane lei.*

Rezultă astfel că veniturile încasate în anul 2015, fără a lua în calcul subvenția, ar fi acoperit numai 66,86% din volumul plăților efectuate în anul 2015 cu sistemul public de pensii, care au fost în sumă de 54.705 milioane lei (coloana 6 „Plăți efectuate” din tabelul următor).

Execuția cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2015 derulate prin CNPP, inclusiv cele trei case sectoriale (Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul Român de Informații), se prezintă astfel:

- milioane lei -

Nr. crt.	Denumire indicator	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Angajamente legale de plătit	Cheltuieli efective	Execuție față de prevederi credite inițiale (%)	Execuție față de prevederi credite definitive (%)
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9=6/2	10=6/3
	CHELTUIELI TOTALE	54.833	54.801	54.712	54.705	54.705	0	54.744	99,77	99,82
1.	Asigurări și asistență socială	54.725	54.693	54.613	54.609	54.609	0	54.649	99,79	99,85
2.	Asigurări și asistență socială pentru accidente de muncă și boli profesionale	108	108	99	96	96	0	95	88,89	88,89

Plățile totale, în sumă de 54.705 milioane lei, raportate de către CNPP prin Contul de execuție bugetară la finele anului 2015, au cuprins:

- plățile aferente asiguraților din sistemul CNPP, în sumă de 49.807 milioane lei;
- plățile aferente asiguraților celor trei case sectoriale de pensii, în sumă de 4.898 milioane lei.

Din datele prezentate anterior privind cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2015 rezultă că atât creditele bugetare inițiale, cât și creditele bugetare definitive au avut un grad ridicat de utilizare pentru plăți, respectiv de 99,77% față de prevederile inițiale și mai puțin față de prevederile definitive, adică de 99,82%.

Observațiile Curții de Conturi la Casa Națională de Pensii Publice:

- au fost efectuate plăți nelegale în sumă de 1.388 mii lei, reprezentând pensii anticipate, anticipate parțial, de invaliditate gradul I, II și III, încasate de beneficiarii de drepturi din sistemul public de pensii, care au realizat concomitent și venituri din salarii, venituri din drepturi de autor sau drepturi conexe și venituri din desfășurarea activității în baza contractelor/convențiilor încheiate potrivit Codului civil;

- au fost efectuate plăți în sumă estimată la 964 mii lei, înregistrate eronat sau pentru care nu s-au prezentat documente justificative, valabile pentru sistemul informatic ORIZONT, care gestionează sistemul public de pensii;
- efectuarea unor cheltuieli în sumă estimată de 663 mii lei, reprezentând achiziționarea de studii de fezabilitate și proiecte tehnice de execuție la nivelul CNPP și a unor entități aflate în subordine, în vederea realizării ulterioare a unor obiective de investiții (sedii), obiective care nu s-au realizat;
- s-a plătit eronat din bugetul asigurărilor sociale de stat suma de 206 mii lei, reprezentând servicii de asistență tehnică și mentenanță pentru sistemul informatic integrat ORIZONT, deși priveau fondurile aferente sistemului de accidente de muncă și boli profesionale;
- plata nelegală a unor drepturi de pensii în sumă estimată de 191 mii lei, ulterior deceselor beneficiarilor, întrucât pentru acești beneficiari nu s-a încetat plata drepturilor de pensii începând cu luna următoare decesului, deși casele teritoriale de pensii au plătit ajutoare de deces, în unele cazuri în aceeași lună cu data decesului;
- nu s-au încasat unele creanțe la bugetul asigurărilor sociale de stat ca urmare a prescrierii unor debite în sumă estimată la 186 mii lei, întrucât nu s-au întreprins toate demersurile în vederea recuperării și executării silită a acestora;
- s-a raportat eronat, în situațiile financiare centralizate întocmite la finele anului 2015, suma de 185.064 mii lei, reprezentând contribuțiile la bugetul asigurărilor sociale de stat încasate în contul unic și nedistribuite, reflectate în plus în balanțele de verificare la conturile de datorii care, în fapt, nu se mai distribuie sub formă de venituri, iar aceste solduri nu coincid cu datele din contul de execuție bugetară;
- s-au raportat eronat, prin situațiile financiare centralizate la finele anului 2015, unele datorii în sumă totală de 877 mii lei, reprezentând drepturi de pensii neridicate, pentru care dreptul beneficiarilor de a solicita plata sumelor s-a prescris, constând în următoarele:
 - datorii nereale pe numele unor beneficiari, nesolicitate de către aceștia în termenul legal de prescripție de 3 ani;
 - necunoașterea datei constituirii unor drepturi neridicate/pensii neachitate, întrucât titularii acestor drepturi erau persoane decedate;
 - raportarea eronată a unor solduri negative ale conturilor de creditori prin neînregistrarea unor sume restituite.

Măsuri luate de entitate:

- s-au clarificat unele cazuri cuprinse în verificare, în sumă totală de 645 mii lei;
- din debitele prescrise s-a recuperat suma de 26 mii lei;
- au fost elaborate și aprobate planurile de conturi analitice prin ordine ale președintelui CNPP pe structura clasificăției bugetare, precum și monografiile contabile conținând principalele operațiuni specifice în domeniul asigurărilor sociale de stat;
- s-a virat la buget suma de 865 mii lei, reprezentând drepturi de pensii neridicate și prescrise și s-au efectuat unele corecții în evidența financiar-contabilă.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate CNPP auditate în anul 2016:

- au fost efectuate plăți nelegale în sumă de 1.262 mii lei, reprezentând pensii anticipate, anticipate parțial, de invaliditate gradul I, II și III, încasate de beneficiarii de drepturi din sistemul public de pensii, care au realizat concomitent și venituri din salarii, venituri din drepturi de autor sau drepturi conexe și venituri din desfășurarea activității în baza contractelor/convențiilor încheiate potrivit Codului civil (*CJP, Argeș, Bacău, Bistrița-Năsăud, Brașov, Brăila, Caraș-Severin, Harghita, Ialomița, Mehedinți, Suceava, Vrancea*);
- s-au raportat eronat, prin situațiile financiare centralizate la finele anului 2015, unele datorii în sumă totală de 354 mii lei, reprezentând drepturi de pensii neridicate, pentru care dreptul beneficiarilor de a solicita plata sumelor s-a prescris (*CJP Bistrița-Năsăud, Ialomița, Mehedinți*);
- efectuarea de plăți necuvenite în sumă de 317 mii lei, reprezentând indemnizații de însoțitor acordate unor beneficiari în condițiile în care aceștia au fost internați în centre de asistență socială sau în care au primit indemnizație lunară acordată de la bugetele locale, situații în care dreptul trebuia suspendat (*CJP Bacău, Brașov, Bistrița-Năsăud, Neamț, Satu Mare, Suceava*);
- neaplicarea tuturor procedurilor legale de executare silită a creanțelor bugetului asigurărilor sociale de stat, în sumă de 170 mii lei, în cadrul termenului de prescriere (*CJP Bacău, Suceava*);
- stabilirea eronată a drepturilor de pensie în sumă de 89 mii lei, prin majorarea fără temei legal a valorii punctajelor anuale pe baza cărora se calculează drepturile de pensii pentru persoanele încadrate în grupa a II-a de muncă, fiind utilizate punctajele mai mari, aferente grupei I de muncă și/sau reducerea eronată a vârstei standard de pensionare (*CJP Caraș-Severin*);
- nu s-a calculat, reținut și virat contribuția lunară de asigurări sociale de sănătate (5,5%) în sumă de 35 mii lei datorată pentru veniturile din pensii care depășesc limita legală de 740 lei supusă impozitului pe venit (*CJP Brăila, Harghita, Ialomița, Satu-Mare, Suceava*);

- au fost efectuate plăți nelegale în sumă estimată de 25 mii lei, reprezentând servicii de consultanță efectuate de un prestator care nu deținea toate autorizările necesare impuse de normele legale în vigoare, sporuri salariale acordate unor persoane care nu aveau acest drept, precum și investigații paraclinice plătite unui centru medical la prețuri mai mari decât cele practicate în cadrul laboratorului propriu al institutului (*Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă*);
- nu au fost reevaluate și înregistrate la valoarea justă unele elemente patrimoniale de natura activelor fixe corporale aflate în patrimoniu, conform prevederilor legale (*CJP Caraș-Severin, Dolj, Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă*);
- nu a fost supusă spre aprobare ordonatorului principal de credite (CNPP) actualizarea tarifelor încasate pentru investigațiile de laborator și expertiză medicală a capacității de muncă, rămase nemodificate din anul 2010, efectuate de către INEMRCM, fapt ce a condus la nerealizarea unor venituri în sumă de 93 mii lei (*Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă*);
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă venituri în sumă de 25 mii lei la data emiterii facturilor, fapt ce a denaturat veniturile raportate de entitate, precum și rezultatul patrimonial, înregistrarea în evidența financiar-contabilă pe venituri efectuându-se abia la momentul încasării lor și nu la data emiterii facturii (*Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă*);
- neconcordanțe în sumă de 364 mii lei între evidența contabilă analitică și cea sintetică, în cazul contului „Creditori” (*CJP Neamț*);
- neînregistrarea în conturile corespunzătoare de venituri a contribuțiilor de asigurări sociale în sumă de 219 mii lei, achitate în avans de persoanele asigurate pe bază de contract de asigurare (*CJP Harghita*);
- raportarea eronată a unor diferențe din reevaluare, în sumă de 200 mii lei, prin situațiile financiare încheiate la finele anului 2015, aferente activelor fixe amortizate integral, care nu mai sunt în patrimoniul Institutului, fiind scoase din funcțiune, transferate cu titlu gratuit sau vândute (*Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă*);
- nu au fost emise, la termen, deciziile de încetare a plăților în cazul copiilor beneficiari ai pensiilor de urmaș care au împlinit vârsta de 26 de ani și care nu se află în situația exceptată de lege, respectiv invaliditate de orice grad (*CJP Suceava*).

Recomandări pentru CNPP:

Principalele recomandări formulate pentru eliminarea deficiențelor prezentate anterior au vizat intrarea în legalitate, recuperarea prejudiciilor, virarea sumelor recuperate la buget pe măsura recuperării, atragerea de venituri la bugetul asigurărilor sociale de stat prin încasarea unor creanțe la acest buget, astfel:

- ☞ identificarea beneficiarilor de pensii anticipate, anticipate parțiale și pensii de invaliditate, care au realizat concomitent și venituri peste limita legală, stabilirea întinderii prejudiciului, recuperarea acestuia, evidențierea în contabilitate, virarea sumelor recuperate la buget și efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat, precum și extinderea verificărilor în vederea identificării situațiilor similare;
- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor plăților efectuate către furnizorul sistemului informatic ORIZONT cu titlu de active fixe necorporale, în vederea înregistrării acestora în patrimoniul instituției și efectuarea în evidența financiar-contabilă a corecțiilor care se impun, conform cu legislația aplicabilă;
Verificarea realității serviciilor prestate de către furnizorul sistemului informatic ORIZONT, reprezentând garanție echipamente, și efectuarea plăților către furnizor se va realiza numai pe baza documentelor justificative prevăzute de legislația în vigoare.
Desemnarea unui reprezentant pentru recepționarea echipamentelor înlocuite de către furnizor pentru a asigura justificarea realității plăților efectuate pentru sistemul informatic ORIZONT cu titlu de servicii de garanție echipamente.
- ☞ analiza sumelor menținute nejustificat în soldul contului „Active fixe corporale în curs de execuție la finele anului 2015” și corelarea acestora cu lista obiectivelor de investiții la nivelul ordonatorului principal de credite;
Introducerea în programul de investiții publice doar a acelor obiective/proiecte sau categorii de investiții noi a căror finanțare poate fi asigurată, conform documentațiilor tehnico-economice aprobate, în limitele de cheltuieli stabilite conform cadrului legal;
- ☞ identificarea beneficiarilor de indemnizații de însoțitor care au încasat acest drept în condițiile în care au fost internați sau au primit indemnizație lunară de la bugetele locale, stabilirea întinderii prejudiciului, recuperarea acestuia și evidențierea în contabilitate;
- ☞ determinarea plăților suportate în mod eronat din bugetul asigurărilor sociale de stat și care priveau fondul pentru accidente de muncă și boli profesionale, corelarea acestora cu realitatea, astfel încât fiecărui buget să îi fie alocate plățile aferente;
- ☞ identificarea cazurilor în care s-a efectuat plata unor drepturi de pensii acordate beneficiarilor ulterior datei decesului acestora, stabilirea întinderii prejudiciului, recuperarea acestuia, evidențierea în contabilitate, virarea sumelor recuperate la buget și efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat, precum și extinderea verificărilor în vederea identificării situațiilor similare;
- ☞ stabilirea situației exacte a debitorilor aflați în executare silită, coordonarea de către ordonatorul principal de credite a

modului de realizare a tuturor etapelor de executare silită, de către casele teritoriale de pensii aflate în subordinea sa, pentru a asigura încasarea debitelor la bugetul asigurărilor sociale de stat;

- ☞ stabilirea drepturilor de pensie conform cadrului legal și, după caz, calcularea, reținerea și virarea contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate pentru pensiile care depășesc limita legală;
 - ☞ dispunerea măsurilor pentru efectuarea reevaluării tuturor activelor fixe corporale aflate în administrarea entității, în conformitate cu prevederile legale în vigoare și înregistrarea în evidența contabilă a diferențelor din reevaluare rezultate în urma efectuării acestei operațiuni;
 - ☞ înaintarea de propuneri ordonatorului principal de credite, CNPP, pentru actualizarea tarifelor corelat cu costurile efective pentru investigațiile de laborator și expertiza medicală a capacității de muncă pentru a asigura încasarea unor sume cu titlu de venituri în concordanță cu costurile aferente acestora;
 - ☞ analiza periodică a datelor transmise de către unitățile subordonate în ceea ce privește stingerile pe alte căi decât încasarea și datele cu privire la contribuțiile încasate în contul unic, nedistribuite, cu ocazia centralizării acestora în situațiile financiare, în vederea aplicării unitare a prevederilor legale în acest sens și raportării corecte a acestor date prin situațiile financiare încheiate la finele exercițiului financiar;
 - ☞ analiza sumelor menținute nejustificat ca drepturi de pensii prescise în soldurile conturilor „Drepturi de personal neridicate” și „Creditori”, identificarea la timp și virarea tuturor drepturilor prescise pe destinațiile legale. Stabilirea realității datoriilor raportate în evidența financiar-contabilă sintetică și analitică prin contul de „Drepturi de pensii neridicate” și contul „Creditori”, reflectate și preluate în situațiile financiare anuale;
- Cuprinderea în activitățile de control exercitate de către CNPP la casele teritoriale de pensii și a sumelor raportate în contul de „Drepturi de pensii neridicate” și în contul „Creditori”, pentru identificarea situațiilor similare cu ocazia misiunii de audit.
- ☞ asigurarea concordanței între evidența contabilă analitică și cea sintetică privind contul „Creditori”, pentru a asigura reflectarea realității prin situațiile financiare anuale;
 - ☞ înregistrarea în contul de venituri a contribuțiilor de asigurări sociale încasate în avans de la persoanele care au încheiat contracte de asigurări sociale pentru a evita denaturarea datoriilor entității și pentru a asigura raportarea veniturilor în perioada la care acestea se referă.

Opinia de audit

Întrucât valoarea prejudiciilor se încadrează sub nivelul pragului de semnificație, opinia de audit pentru bugetul asigurărilor sociale de stat este **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, deoarece la nivelul Casei Naționale de Pensii Publice, în mod operativ, s-au efectuat demersuri în sensul corectării unora dintre erori și al recuperării unor prejudicii.

Pentru remedierea deficiențelor identificate a fost emisă decizie, prin care s-au dispus 8 măsuri, care nu au fost contestate de către conducerea CNPP.

Follow-up

- **îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entităților prin adoptarea unor măsuri concretizate în:**
 - raportarea prin conturile de execuție anuale întocmite pentru bugetul de stat numai a plăților de drepturi pentru care există bază legală de acordare a acestora din acest buget, fiind verificate din punct de vedere al legalității sursei de finanțare;
 - verificarea realității serviciilor prestate de către furnizorul de servicii de transport cu metroul și, implicit, a plăților din bugetul de stat, prin actualizarea aplicației informatice;
 - creșterea gradului mediu de ocupare a capacității în hotelurile sucursalelor SC TBRCM SA, la care CNPP este acționar unic față de anul precedent, precum și îmbunătățirea activității de atribuire a билетelor de tratament, fapt ce conduce la încasarea de sume suplimentare la bugetul de stat;
 - îmbunătățirea activității CNPP privind executarea silită a debitelor, prin emiterea unui ordin în care au fost stabilite categoriile de personal din cadrul caselor teritoriale de pensii care pot fi împuternicite să desfășoare activitate de executor bugetar a debitelor provenite din prestații de asigurări sociale;
- **obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului etc., prin adoptarea unor măsuri care se concretizează în:**
 - virarea la bugetul de stat a dividendelor aferente anilor 2012 și 2013, cuvenite CNPP, în calitate de acționar unic la SC TBRCM SA;
 - recuperarea parțială a unor drepturi acordate sub formă de pensii, precum și regularizarea cu bugetul general consolidat a sumelor plătite în plus cu titlu de contribuție la asigurările sociale de sănătate și impozit pe venit.

Audit financiar

Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor fondurilor speciale pe anul 2015

1.4.1. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2015

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) asigură coordonarea, îndrumarea și controlul activității unităților din subordine în scopul aplicării unitare a legislației în domeniul specific de activitate și al realizării atribuțiilor ce le revin acestora, potrivit legii. ANOFM este organizată și funcționează potrivit prevederilor *Legii nr. 202/2006 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și ale statutului acesteia aprobat prin HG nr. 1610/2006*.

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă îndeplinește atribuțiile prevăzute de lege, administrează și gestionează, împreună cu structurile teritoriale, bugetul asigurărilor pentru șomaj și funcționează sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.

ANOFM are în subordine, la nivel teritorial, următoarele unități cu personalitate juridică, cu rang terțiar de subordonare:

- agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene și a municipiului București (42 de unități);
- centrele regionale de formare profesională a adulților (8 unități);
- Centrul Național de Formare Profesională a Personalului Propriu Râșnov.

Misiunea de audit financiar a Contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2015 s-a desfășurat la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 16 agenții județene pentru ocuparea forței de muncă și la 8 centre regionale de formare profesională a adulților, ordonatori terțieri de credite din subordinea ANOFM.

Ministrul muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice a delegat președintelui ANOFM atribuțiile prevăzute de dispozițiile legale în vigoare pentru ordonatorul principal de credite al bugetului asigurărilor pentru șomaj.

În indicatori sintetici, veniturile din **Contul de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2015** se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicator	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi definitive	Drepturi con- statate	Încasări realizate	Grad de realizare față de drepturi constatate	Stingeri pe alte căi decât încasări	Drepturi consta- tate de încasat	Execuție față de prevederi/ credite inițiale %	Execuție față de prevederi/ credite definitive %
1	2	3	4	5	6=5/4	7	8 =4-5-7	9=5/2	10=5/3
Venituri totale, din care:	1.820	1.818	4.115	1.790	43,50	117	2.208	98,35	98,46
1. Contribuții de asigurări, din care:	1.555	1.697	3.786	1.693	44,72	27	2.066	108,87	99,76
a) contribuțiile angajatorilor, din care:	896	973	2.805	982	35,01	24	1.799	109,60	100,92
-contribuții de asigurări pentru șomaj	656	726	2.393	704	29,42	22	1.667	107,32	96,97
-contribuția la fondul de garantare	240	247	412	278	67,48	2	132	115,83	112,55
b) Contribuțiile asiguraților	659	724	981	711	72,48	3	267	107,89	98,20
1. Venituri nefiscale	11	11	152	5	3,29	30	117	45,45	45,45
3. Subvenții de la bugetul de stat	144	0	0	0	0,00	0	0	0,00	0,00
4. Sume primite de la UE în contul plăților efectuate	110	110	177	92	51,98	60	25	83,64	83,64

Gradul de realizare a veniturilor bugetului asigurărilor sociale pentru șomaj, față de prevederile definitive, a fost în anul 2015 de 98,46%, în timp ce la finele exercițiului financiar au rămas drepturi constatate de încasat în sumă de 2.208 milioane lei. Cea mai mare parte din această sumă o reprezintă contribuțiile de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori în sumă de 1.799 milioane lei (81,48%) și contribuțiile de asigurări pentru șomaj datorate de către asigurați, în sumă de 267 milioane lei (12,09%).

În totalul veniturilor încasate la bugetul asigurărilor pentru șomaj, raportate de către ANOFM, cea mai mare pondere o au contribuțiile de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori și angajați (94,58%), în sumă de 1.693 milioane lei.

Încasarea veniturilor totale la bugetul asigurărilor pentru șomaj a avut un grad de realizare de numai 43,50% (1.790 milioane lei/4.115 milioane lei), cauza principală fiind gradul scăzut de colectare a acestor venituri de către ANAF, reprezentat de contribuțiile de asigurări pentru șomaj datorate de către angajatori și asigurați. Astfel, din totalul contribuțiilor datorate la bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă de 3.786 milioane lei, în anul 2015 s-a încasat efectiv numai suma de 1.693 milioane lei, reprezentând doar 44,71% din nivelul contribuțiilor datorate. Dintre contribuțiile totale datorate bugetului asigurărilor pentru șomaj, cel mai scăzut grad de colectare l-au avut, ca și în anul precedent, contribuțiile de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori (doar de 35%).

Execuția cheltuielilor bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2015 se prezintă astfel:

- milioane lei-

Denumire indicator	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Angajamente legale de plătit	Cheltuieli efective	Execuție față de prevederi/credite inițiale (%)	Execuție față de prevederi/credite definitive (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9=6/2	10=6/3
Total cheltuieli, din care:	1.597	1.437	1.329	1.329	1.318	11	1.307	82,53	91,72
1. Asigurări și asistență socială	1.241	990	926	926	918	8	920	73,97	92,73
Asigurări pentru șomaj	1.077	841	791	791	785	6	780	72,89	93,34
Prevenirea excluderii sociale	30	10	8	8	8	0	8	26,67	80,00
Alte cheltuieli în domeniul asigurărilor și asistenței sociale	134	139	127	127	125	2	132	93,28	89,93
2. Acțiuni economice	292	368	339	339	338	1	327	115,75	91,85
3. Învățământ	42	43	37	37	35	2	35	83,33	81,40
4. Cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	22	36	27	27	27	0	25	122,73	75,00

Plățile din bugetul asigurărilor pentru șomaj au cuprins, în principal:

- plăți pentru asigurări și asistență socială, în sumă de 918 milioane lei (69,65%), constând în plăți pentru: asigurări pentru șomaj, prevenirea excluderii sociale, alte cheltuieli în domeniul asigurărilor și asistenței sociale;
- plăți pentru acțiuni generale economice, în sumă de 338 milioane lei (25,64%), fiind destinate pentru: măsuri active pentru combaterea șomajului, stimularea creării de locuri de muncă și alte acțiuni generale de muncă.

Observațiile Curții de Conturi la ANOFM:

- s-a menținut nejustificat, la finele anului 2015, suma de 55.056 mii lei, reprezentând „Împrumut din contul general al Trezoreriei Statului”, acordat în anul 2013 și neregularizarea acestuia cu excedentul înregistrat la bugetul asigurărilor pentru șomaj;
- la finele anului 2015 s-a menținut nejustificat suma de 4.070 mii lei în contul „Disponibil pentru sume de mandat și sume în depozit”, reprezentând contribuții primite din Elveția pentru lucrătorii români care au desfășurat activitate în acest stat și care nu au dreptul la prestații de șomaj în Elveția;
- s-a plătit nelegal suma de 1.375 mii lei, reprezentând indemnizații de șomaj și venituri de completare, încasate de beneficiarii de drepturi din bugetul asigurărilor pentru șomaj care au realizat concomitent și venituri peste limita legală (salarii, activități autorizate, pensii, venituri de completare, indemnizații pentru creșterea copilului);
Abateri similare în sumă de 1.329 mii lei s-au identificat și la AJOFM Bihor, Covasna, Dâmbovița, Galați, Gorj, Hunedoara, Maramureș, Neamț, Vaslui, Sibiu, Sălaj, Vâlcea.
- entitățile subordonate nu au fost coordonate de către compartimentele funcționale ale ANOFM, ceea ce a determinat efectuarea, în anul 2015, atât a unor plăți nelegale reprezentând servicii juridice de consultanță, de asistență și/sau de reprezentare a intereselor instituțiilor în fața instanțelor de judecată, în sumă estimată la 79 mii lei, cât și prescrierea unor debite în sumă de 23 mii lei, prin neparcurgerea tuturor etapelor de executare silită a debitelor;
Abateri similare în ceea ce privește neparcurgerea tuturor etapelor de executare silită a debitelor în sumă de 186 mii lei s-au identificat și de către camerele de conturi teritoriale la AJOFM Vaslui și la CRFPA Cluj, Călărași, Vâlcea.

• s-au raportat eronat în situațiile financiare încheiate la finele anului 2015 unele date cu privire la activele fixe corporale și nu s-a asigurat concordanța între evidența financiar-contabilă și *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* cu privire la aceste bunuri, constând în următoarele:

- calcularea, în mod eronat, a amortizării și pentru bunurile care aparțin domeniului public al statului;
- necuprinderea în valoarea activelor fixe a unor modificări generate de modernizări efectuate la construcții sau amenajări la terenuri;
- diferențe între *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* și valoarea de inventar a acestor bunuri înregistrată în evidența financiar-contabilă a unei agenții teritoriale;
- raportarea eronată a unui imobil ca proprietate privată a instituției, deși acesta aparține domeniului public al statului.

Măsuri luate de entitate:

- s-a transmis o adresă către Ministerul Finanțelor Publice, prin care s-a solicitat: „modificarea clasificăției indicatorilor privind finanțele publice, prin introducerea unei poziții distincte de venituri bugetare în clasificăția veniturilor bugetului asigurărilor pentru șomaj, poziție unde să fie evidențiate sumele rambursate de statul elvețian”;
- în cazul indemnizațiilor de șomaj și veniturilor de completare încasate de beneficiarii de drepturi din bugetul asigurărilor pentru șomaj s-au verificat unele cazuri cuprinse în eșantion, s-au emis 284 de decizii de debit în sumă de 346 mii lei, din care au fost recuperate debite în sumă de 73 mii lei;
- au fost efectuate corecțiile în evidența financiar-contabilă, unde s-au identificat deficiențele privind raportarea eronată a activelor fixe.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate ANOFM, auditate în anul 2016:

La Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă (AJOFM) și la Centrele Regionale de Formare Profesională a Adulților (CRFPA):

- nu s-au calculat, înregistrat, urmărit și încasat penalitățile și majorările de întârziere în sumă de 720 mii lei, aferente unor creanțe restante, neîncasate de la diverși debitori care au beneficiat necuvenit de sume de la bugetul asigurărilor pentru șomaj (AJOFM Gorj, CRFPA Călărași);
- au fost acordate necuvenit subvenții în sumă estimată la 202 mii lei unor angajatori pentru șomerii angajați, în condițiile în care aceștia beneficiau, în același timp, și de pensii anticipate, anticipate parțial sau la limită de vârstă (AJOFM Maramureș);
- efectuarea unor plăți nelegale în sumă de 124 mii lei, reprezentând indemnizații de șomaj acordate unor persoane care urmau o formă de învățământ, situații în care drepturile de șomaj trebuiau suspendate/încetate (AJOFM Dâmbovița, Gorj, Hunedoara, Maramureș, Neamț, Vaslui);
- efectuarea de plăți nelegale în sumă totală estimată la 96 mii lei ca urmare a:
 - supraestimării unor lucrări de reparații efectuate la un imobil aparținând unei agenții teritoriale;
 - efectuării de plăți peste valoarea contractului încheiat cu furnizorul lucrărilor;
 - neprestării unor servicii și neexecutării unor lucrări de către furnizor;Abaterile s-au constatat la AJOFM Olt și la CRFPA Mehedinți, Mureș, Vâlcea.
- nerespectarea de către unii angajatori a obligativității legale de a menține raporturi de muncă ale șomerilor timp de 18 luni, în condițiile în care angajatorii au beneficiat de subvenții de la bugetul asigurărilor pentru șomaj în sumă estimată de 53 mii lei, fapt ce a condus la efectuarea de plăți nelegale cu titlu de subvenție;
- acordarea de prime de mobilitate/instalare/încadrare în sumă de 11 mii lei unor angajați care au încasat aceste prime și care au încetat raporturile de muncă cu angajatorii înainte de împlinirea termenului legal de 12 luni, aspecte neverificate de către agențiile teritoriale (AJOFM Bihor, Sibiu, Vâlcea).

Recomandări pentru ANOFM:

Principalele recomandări formulate pentru eliminarea deficiențelor prezentate anterior au vizat intrarea în legalitate, recuperarea prejudiciilor, virarea sumelor recuperate la buget pe măsura recuperării, atragerea de venituri la bugetul asigurărilor pentru șomaj, astfel:

- ☞ urmărirea execuției bugetului asigurărilor pentru șomaj astfel încât la finele exercițiului financiar să se asigure respectarea prevederilor legale în vigoare privind regularizarea din excedentul realizat în anul curent a eventualelor deficite din anii precedenți, precum și acoperirea din excedentul anului 2015 a deficitului din anul 2013, pentru a se evita plata unor dobânzi Trezoreriei Statului pentru împrumuturi care trebuiau acoperite din excedent;
- ☞ identificarea beneficiarilor de indemnizații de șomaj care au realizat venituri peste limita legală, au încasat drepturi sub formă de pensii sau indemnizație pentru creșterea copilului contrar prevederilor legale, stabilirea întinderii prejudiciului și evidențierea în contabilitate, recuperarea plăților nelegale, virarea sumelor recuperate la buget, efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat;

- ☞ stabilirea persoanelor răspunzătoare pentru nerecuperarea, în termenul legal de prescripție, a unor debite, recuperarea sumelor, conform legislației în vigoare, virarea la buget a sumelor pe măsura recuperării, înregistrarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor specifice;
- ☞ monitorizarea de către ANOFM a modului de punere în aplicare, de către entitățile subordonate, a actelor administrative emise de ordonatorul principal de credite, recuperarea plăților nelegale pentru servicii juridice și de consultanță, conform cu legislația în vigoare, virarea la buget a sumelor pe măsura recuperării și înregistrarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor specifice;
- ☞ clarificarea și identificarea apartenenței sumelor încasate de la instituțiile competente europene, cu respectarea prevederilor legale și a Regulamentelor europene, precum și continuarea demersurilor către Ministerul Finanțelor Publice pentru asigurarea cadrului tehnic în vederea regularizării și virării acestor sume către bugetul general consolidat;
- ☞ clarificarea situației bunurilor din patrimoniul entităților teritoriale subordonate, constituite din imobile și terenurile aferente, corectarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor eronate aferente acestor bunuri, înregistrarea în conturi corespunzătoare situației juridice a acestor bunuri și asigurarea raportării în situațiile financiare centralizate la finele exercițiului financiar a unor date reale și exacte cu privire la activele fixe corporale compuse din terenuri și clădiri.

Opinia de audit

Întrucât valoarea prejudiciilor se încadrează sub nivelul pragului de semnificație, opinia de audit pentru bugetul asigurărilor pentru șomaj este **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, deoarece la nivelul ANOFM, în mod operativ, s-au efectuat demersuri în sensul corectării unora dintre erori și al recuperării unor prejudicii.

Follow-up

Impactul pe care l-au avut măsurile dispuse prin decizii asupra activității entităților verificate se concretizează în:

- transmiterea bunurilor din patrimoniul ANOFM în patrimoniul agențiilor pentru ocuparea forței de muncă județene și a municipiului București s-a realizat în baza ordinelor emise de către președintele ANOFM;
- cuprinderea în proiectul de buget pentru anul 2016 numai a obiectivelor de investiții de natura reparațiilor capitale pentru care documentațiile de avizare a lucrărilor de intervenții la construcțiile existente au fost aprobate de ordonatorul principal de credite;
- raportarea în contul de execuție bugetară a angajamentelor legale de plătit în concordanță cu datoriile entității raportate la finele anului, coroborat cu creditele bugetare aprobate. De asemenea, s-a organizat evidența creditelor bugetare aprobate, a angajamentelor bugetare și legale aferente bugetului asigurărilor pentru șomaj;
- elaborarea și aprobarea monografiei contabile și a planului de conturi detaliat, aplicat de către structurile teritoriale ale ANOFM;
- raportarea corectă prin situațiile financiare anuale a debitelor aferente unor societăți comerciale radiate, care nu mai pot fi recuperate de către agențiile teritoriale;
- raportarea în evidența financiar-contabilă a unor datorii care nu sunt prescrise la finele exercițiului financiar și corespund realității;
- modificarea și completarea actelor normative de organizare și funcționare ale ANOFM prin înființarea unui serviciu distinct la nivelul ANOFM, denumit Serviciul control și recuperare debite și introducerea în sarcina acestui serviciu a atribuției de monitorizare a activității de executare silită (HG nr. 810/2015 pentru modificarea și completarea Statutului Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, aprobat prin HG nr. 1610/2006);
- recuperarea și virarea la bugetele corespunzătoare a sumelor acordate nelegal.

1.4.2. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate pe anul 2015

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

Casa Națională de Asigurări de Sănătate este instituție publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică și funcționează pe baza statutului propriu, administrând și gestionând sistemul asigurărilor sociale de sănătate în vederea aplicării politicilor și programelor Guvernului în domeniul sanitar.

CNAS achiziționează prestații medicale prin intermediul contractelor încheiate între casele județene de asigurări de sănătate și furnizorii de servicii medicale. Listele serviciilor și produselor medicale, condițiile de contractare, tarifele, drepturile și obligațiile părților sunt stabilite unitar prin contractul-cadru și normele sale de aplicare, aprobate anual prin hotărâre a Guvernului, respectiv prin ordin comun al ministrului sănătății și președintelui CNAS.

Casa Națională de Asigurări de Sănătate are în subordine casele județene de asigurări de sănătate, Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București, precum și Casa Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești, care sunt instituții publice, cu personalitate juridică, cu bugete proprii.

Sistemul asigurărilor sociale de sănătate funcționează în baza *Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății*, cu modificările și completările ulterioare.

Veniturile din contul de execuție al bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, întocmit la data de 31.12.2015, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicator	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi bugetare definitive	Drepturi totale constatate	Încasări realizate	Grad de realizare față de drepturi constatate	Stingeri pe alte căi decât încasări	Drepturi constatate de încasat	Grad de realizare față de prevederile inițiale (%)	Grad de realizare față de prevederi definitive (%)
0	1	2	3	4	5=4/3	6	7=3-4-6	8=4/1	9=4/2
VENITURI TOTALE (I+II+III)	22.902	23.556	31.242	23.317	74,63	125	7.800	101,81	98,99
I. Venituri curente, din care:	20.267	21.276	28.948	21.087	72,84	124	7.737	104,05	99,11
1. Alte impozite și taxe generale pe bunuri și servicii	1.555	1.844	1.628	1.623	99,69	0	5	104,37	88,02
2. Contribuții de asigurări de sănătate	18.687	19.403	27.233	19.436	71,37	124	7.673	104,01	100,17
Contribuțiile angajatorilor	9.102	9.425	13.511	9.207	68,14	64	4.240	101,15	97,69
Contribuțiile asiguraților	9.585	9.978	13.722	10.229	74,54	60	3.433	106,72	102,52
3. Venituri nefiscale	25	29	87	28	32,18	0	59	112,00	96,55
II. Subvenții, din care:	2.461	2.252	2.294	2.230	97,21	1	63	90,61	99,02
1. Subvenții de la bugetul de stat	2.258	2.093	2.094	2.079	99,28	1	14	92,07	99,33
2. Subvenții de la alte administrații	203	159	200	151	75,50	0	49	74,38	94,97
III. Sume primite de la UE	174	28	0	0	0	0	0	0,00	0,00

Veniturile realizate în anul 2015 au fost în valoare de 23.317 milioane lei și reprezintă 98,98% față de prevederile definitiv aprobate. Media lunară a încasărilor în anul 2015 a fost de 1.943 milioane lei, însă gradul de realizare a veniturilor Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate este, în realitate, de doar 74,63% față de totalul drepturilor constatate în anul 2015.

Față de drepturile totale de creanță ale FNUASS în valoare de 31.242 milioane lei, veniturile încasate în anul 2015 au fost în valoare de 23.317 milioane lei, 125 milioane au fost încasate pe alte căi, ceea ce a rămas de încasat la data de 31.12.2015 fiind venituri în valoare de 7.800 milioane lei.

Subvențiile la FNUASS încasate în anul 2015, în sumă totală de 2.230 milioane lei, reprezintă 9,56% din totalul veniturilor realizate, din care:

- subvenții de la bugetul de stat, în sumă de 2.079 milioane lei, reprezentând contribuții de asigurări de sănătate pentru pensionari, șomeri, persoane care execută o pedeapsă privativă de libertate sau arest preventiv;
- subvenții de la alte administrații, în sumă de 151 milioane lei, reprezentând sume alocate din veniturile proprii ale Ministerului Sănătății.

Cheltuielile din contul de execuție al bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, întocmit la data de 31.12.2015, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumirea indicatorilor	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	Cheltuieli efective	Execuție bugetară față de credite inițiale	Execuție bugetară față de credite definitive
0	1	2	3	4	5=3/1	6=3/2
CHELTUIELI - TOTAL (A+B)	22.902	23.556	23.490	23.102	102,57	99,72
A. Sănătate	21.570	22.079	22.013	21.635	102,05	99,7
1. Cheltuieli curente	21.567	22.076	22.035	21.564	102,17	99,81
Cheltuieli de personal	154	169	167	169	108,44	98,82
Bunuri și servicii	21.203	21.901	21.867	21.394	103,13	99,84
Dobânzi	5	5	1	1	20	20
Proiecte cu fonduri UE	205	1	0	0	0,00	0,00
2. Cheltuieli de capital	3	3	2	71	66,67	66,67
3. Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	0	0	-24	0	-	-
B. Cheltuieli pentru asigurări și asistență socială	1.332	1.477	1.477	1.467	110,89	100

Creditele bugetare aprobate definitiv pentru anul 2015 au fost de 23.556 milioane lei, din care cea mai mare parte au fost alocate pentru capitolul „Sănătate”, respectiv 22.079 milioane lei, în procent de 93,73% din totalul acestora. Plățile efectuate au fost în sumă de 23.490 milioane lei, ceea ce reprezintă 99,72% din totalul creditelor definitiv aprobate.

Observațiile Curții de Conturi:

La nivelul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate:

- deținerea, în județul Brașov, a unor bunuri imobile (terenuri și construcții) în suprafață de 14.341,21 mp, fără ca acestea să fie evaluate și înregistrate în evidența contabilă;
- nu au fost inițiate demersurile legale în vederea notificării unor deținători ai autorizației de punere pe piață (DAPP) sau reprezentanți legali ai acestora, care aveau obligația plății contribuției CLAWBACK la valoarea consumului de medicamente aferentă acestora, în sumă de 130 mii lei, ca urmare a recalculării valorilor contestate de alți DAPP sau reprezentanți legali;
- CNAS nu a monitorizat modul de aplicare a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii în cadrul contractelor încheiate de casele de asigurări de sănătate cu furnizorii de produse farmaceutice, ceea ce a condus la decontarea, în anul 2015, a unor medicamente, în sumă estimată la 78 mii lei, fără respectarea prevederilor OMS nr. 75/2009 pentru aprobarea Normelor privind modul de calcul al prețurilor la medicamentele de uz uman;

- nu a fost monitorizat modul de aplicare a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii în cadrul contractelor încheiate de casele de asigurări de sănătate județene cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice. În timpul auditului a fost calculat un prejudiciu estimat la suma de 2.301 mii lei;

Din analiza datelor raportate prin Sistemul Informatic Unic Integrat (SIUI) de către 23 de Case de Asigurări de Sănătate Județene: Alba, Arad, Argeș, Bacău, Bihor, Bistrița-Năsăud, Brașov, Brăila, Buzău, Călărași, Cluj, Constanța, Gorj, Iași, Ilfov, Mureș, Olt, Prahova, Satu Mare, Suceava, Teleorman, Timiș, Vrancea, entități din subordinea Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, cu privire la modul de validare și decontare a prescripțiilor medicale, a serviciilor medicale clinice, paraclinice și a celor efectuate de medicii de familie, precum și a serviciilor medicale din spitalizarea continuă, s-au constatat validarea și decontarea nelegală a:

- serviciilor medicale raportate de ambulatoriile de specialitate, medicii de familie și a unor prescripții medicale emise pentru pacienții internați în aceeași perioadă în spitale în regim de spitalizare continuă, în sumă estimată la 469 mii lei;
 - unor prescripții medicale cu compensare de 90% din prețul de referință al medicamentelor, în cadrul programului social al Guvernului, în sumă estimată la 554 mii lei;
 - unor prescripții medicale cu compensare de 100% din prețul de referință al medicamentelor, pentru asigurați veterani, în condițiile în care persoanele respective nu dețineau legal această calitate, în sumă estimată la 331 mii lei;
 - unor medicamente înscrise în Sublista C, Secțiunea C1 – DCI-uri corespunzătoare medicamentelor de care beneficiază asigurații, în tratamentul ambulatoriu al unor grupe de boli în regim de compensare 100% din prețul de referință, cod „G25 - Boala cronică de rinichi-faza predializă”, fără respectarea protocolului terapeutic, în sumă estimată la 947 mii lei;
 - unor servicii, în sumă estimată de 1.690 mii lei, în cadrul contractelor încheiate de șase case de asigurări de sănătate județene cu furnizorii de servicii medicale.
- au fost decontate din FNUASS unele medicamente, în valoare estimată la 85.209 mii lei, la prețuri de referință/decontare stabilite în baza unor prețuri cu amănuntul maxime din Catalogul național al prețurilor medicamentelor autorizate de punere pe piață în România (CANAMED), care nu au fost actualizate în conformitate cu prevederile OMS nr. 75/2009 pentru aprobarea Normelor privind modul de calcul al prețurilor la medicamentele de uz uman.

La nivelul Caselor de Asigurări de Sănătate Județene:

- nu s-a înregistrat corect în evidența contabilă modul de decontare a sumelor solicitate de angajatori pentru concediile medicale suportate din FNUASS, care depășesc contribuția pentru concedii și indemnizații datorată de către aceștia, în sumă estimată la 1.067 mii lei (CAS: Botoșani, Covasna, Dolj, Maramureș);
- nu s-au înregistrat în evidența financiar-contabilă:
 - debitul în sumă estimată de 1.685 mii lei, reprezentând servicii decontate și neprestate de către un furnizor de servicii, pentru care casa de asigurări de sănătate s-a constituit parte civilă (CAS Sălaj);
 - în contul de debitori, la momentul producerii evenimentului, serviciile medicale spitalicești acordate persoanelor cărora le-au fost aduse prejudicii sau daune sănătății de către alte persoane în urma unor accidente rutiere și vătămări corporale, ori persoanelor care au suferit accidente de muncă, precum și contravaloarea sumelor rezultate ca urmare a desfășurării acțiunilor de control, în sumă estimată la 2.399 mii lei (CAS Giurgiu);
- neconcordanțe între datele transmise de ANAF și datele înscrise în evidențele contabile ale caselor de asigurări de sănătate județene, respectiv contribuțiile de asigurări de sănătate ale persoanelor care realizează venituri și din alte activități, în sumă estimată la 6.194 mii lei (CAS Neamț);

- nu au fost prezentate documentele din evidența fiscală care să ateste realitatea drepturilor constatate și au existat neconcordanțe între soldurile finale și încasările prin trezorerie. În timpul auditului au fost înregistrate în evidența contabilă creanțe în sumă estimată la 2.616 mii lei (CAS Botoșani);
- nu a fost finalizat procesul de transmitere către AJFP a dosarelor cu titlurile executorii în care sunt individualizate contribuțiile de asigurări de sănătate pentru perioada de până la data de 1 iulie 2012 și nu au fost transmise spre urmărire creanțele aferente acestor dosare, în sumă estimată la 7.803 mii lei (CAS: Botoșani, Giurgiu, Hunedoara, Tulcea);
- nu au fost înregistrate dobânzi și penalități de întârziere pentru debitele stabilite în anul 2015, în sumă estimată la 104 mii lei (CAS Vaslui);
- scoaterea din evidența contabilă, în mod eronat, a unor creanțe de încasat în valoare estimată de 624 mii lei, reprezentând contribuții sociale datorate de persoane fizice, stabilite și neachitate până la 30.06.2012, fără a se determina componența acestei sume (CAS Sibiu);
- validarea și decontarea furnizorilor de medicamente, cu sau fără contribuție personală, a unor medicamente peste valoarea prețului cu amănuntul maximal, prevăzut de OMS nr. 75/2009 pentru aprobarea Normelor privind modul de calcul al prețurilor la medicamentele de uz uman, în sumă de 129 mii lei (CAS: Covasna, Giurgiu, Mehedinți, Sibiu);
- nu au fost soluționate 700 de cereri în sumă de 2.177 mii lei, reprezentând sume solicitate de angajatori pentru concediile medicale suportate din FNUASS care depășesc contribuția lunară datorată de către aceștia (CAS Vâlcea);
- validarea și decontarea nelegală a:
 - unor prescripții medicale cu compensare de 90% din prețul de referință al medicamentelor pentru asigurații care beneficiază de pensii de până la 700 lei, dar care realizează venituri și din alte surse, în sumă estimată la 345 mii lei (CAS: Botoșani, Covasna, Dolj, Galați, Giurgiu, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Maramureș, Mehedinți, Sălaj, Vaslui, Vâlcea);
 - unor prescripții medicale în regim de compensare de 20%, 50%, 90% și 100% din prețul de referință al medicamentelor (respectiv de cea de veteran, persoană cu handicap, beneficiar de ajutor social, beneficiar de indemnizații de șomaj, revoluționar și altele), în valoare de 4.175 mii lei, unor persoane care nu dețineau legal calitatea de asigurat de natura celei pentru care au beneficiat de nivelul de compensare (CAS: București, Botoșani, Covasna, Dolj, Galați, Giurgiu, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Maramureș, Mehedinți, Neamț, Sălaj, Tulcea, Vaslui, Vâlcea);
 - serviciilor medicale și prescripțiilor medicale pentru pacienții internați în spitale în regim de spitalizare continuă, în sumă estimată la 500 mii lei (CAS: Botoșani, București, Caraș-Severin, Dolj, Galați, Harghita, Ialomița, Mehedinți, Neamț, Sălaj, Sibiu, Tulcea, Vaslui, Vâlcea);
 - medicamentelor eliberate pentru același asigurat, în mod repetat în aceeași lună, în sumă estimată la 264 mii lei (CAS: Botoșani, Galați, Mehedinți, Vaslui, Vâlcea);
- validarea și decontarea:
 - unor medicamente prescrise de către alți medici decât cei prevăzuți în protocoalele terapeutice, în sumă de 94 mii lei (CAS: Giurgiu, Harghita, Ialomița, Maramureș, Mehedinți, Sălaj, Sibiu, Vaslui, Vâlcea);
 - validarea și decontarea de servicii medicale și prescrierea de medicamente pe numele unor persoane decedate, în sumă totală de 156 mii lei (CAS: București, Caraș-Severin, Dolj, Harghita, Ialomița, Mehedinți, Neamț);
- plata unor daune morale și cheltuieli de executare silită în sumă estimată la 222 mii lei ca urmare a unei sentințe civile (CAS Galați);
- compartimentele de control din cadrul CASJ nu au realizat verificări cu privire la legalitatea prețurilor practicate de farmacii, referitoare la respectarea cotelor de adaos comercial prevăzut de art. 20 din OMS nr. 75/2009 (CAS Hunedoara);
- diminuarea veniturilor bugetului FNUASS cu suma de 164 mii lei, reprezentând drepturi salariale și contribuții de asigurări sociale datorate de angajator pentru diferențele de salarii stabilite în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile (CAS: Maramureș, Mehedinți, Neamț, Vaslui);
- plăți nelegale la cheltuieli cu bunuri și servicii, rezultate din decontarea unor situații de lucrări prin includerea în deviz a unor cantități mai mari decât cele executate, precum și cote de contribuții sociale datorate de angajator aplicate eronat, aferente lucrărilor de reparații clădiri (CAS Ialomița).

Recomandări:

La nivelul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate:

- ☞ întreprinderea demersurilor necesare în vederea punerii de acord a situației înscrise în extrasele de carte funciară cu situația faptică constatată în urma măsurătorilor de pe teren pentru imobilele în suprafață de 14.341,21 mp din județul Brașov; inventarierea anuală a patrimoniului în scopul identificării tuturor bunurilor deținute și al reflectării realității economico-financiare care se raportează în situațiile financiare anuale;

- ☞ identificarea DAPP cărora le aparține în fapt valoarea consumului ce a fost diminuată ca urmare a contestațiilor și retransmiterea noilor valori ale consumului de medicamente în vederea stabilirii, declarării și plății contribuției reale de către aceștia, astfel încât veniturile la bugetul FNUASS să nu fie diminuate; elaborarea unei proceduri operaționale privind modul de identificare a DAPP cărora le aparține în fapt valoarea consumului ce a fost diminuată ca urmare a contestațiilor;
- ☞ monitorizarea modului de aplicare de către CAS județene a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii în cadrul contractelor încheiate de către acestea cu:
 - furnizorii de produse farmaceutice astfel încât să se asigure extinderea verificărilor în termenul legal de prescripție și stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând cheltuieli cu bunuri și servicii decontate nelegal de către CAS județene ca urmare a validării unor prețuri la medicamente mai mari decât cele rezultate prin aplicarea reducerilor comerciale și a adaosului prevăzut de *OMS nr. 75/2009*; recuperarea acestor prejudicii având în vedere și prevederile art. 73[^]1 din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare; includerea în acțiunile de control a unui obiectiv privind verificarea respectării de către furnizorii de medicamente de care beneficiază asigurații în tratamentul ambulatoriu cu sau fără contribuție personală a cotelor de adaos comercial prevăzute de art. 20 din *OMS nr. 75/2009*;
 - furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice, astfel încât să se asigure: stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând cheltuieli cu bunuri și servicii decontate nelegal de către CAS județene ca urmare a validării de servicii și prescripții medicale fără respectarea prevederilor legale în vigoare; recuperarea acestor prejudicii având în vedere și prevederile art. 73[^]1 din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare;
 - furnizorii de servicii medicale, astfel încât să se asigure: extinderea verificărilor în termenul legal de prescripție și stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând cheltuieli cu servicii medicale validate și decontate de către CAS județene fără respectarea prevederilor legale în vigoare, respectiv în condițiile existenței unor neconcordanțe între datele raportate la Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar București și datele operate în foile de observație clinică generală (FOCG), întocmite la nivelul secțiilor spitalelor; recuperarea acestor prejudicii având în vedere și prevederile art. 73[^]1 din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare;
- ☞ efectuarea demersurilor în vederea stabilirii întinderii prejudiciului privind decontarea unor medicamente din FNUASS la prețuri maxime, neactualizate, precum și reîntregirea resurselor bugetului FNUASS cu sumele decontate nelegal.

La nivelul Caselor de Asigurări de Sănătate Județene:

- ☞ înregistrarea în evidența contabilă și urmărirea concediilor medicale solicitate de angajatori, în vederea decontării acestora;
- ☞ înregistrarea, urmărirea și recuperarea contravalorii serviciilor medicale prestate pacienților în urma accidentelor rutiere, agresiunii și vătămărilor corporale;
- ☞ înregistrarea în evidențele contabile a:
 - drepturilor constatate pentru care au fost emise decizii de impunere;
 - creanțelor datorate de persoanele fizice care obțin venituri, altele decât cele pentru care colectarea se face de către ANAF, aplicarea tuturor măsurilor de executare silită asupra debitorilor și urmărirea recuperării veniturilor la bugetul FNUASS;
 - debitelor stabilite și urmărirea acestora în vederea încadrării în termenul legal de prescripție;
- ☞ transmiterea către ANAF a tuturor dosarelor privind titlurile de creanță, la scadență, a contribuțiilor de asigurări de sănătate stabilite până în data de 30 iunie 2012 și neîncasate până la aceeași dată;
- ☞ analiza cauzelor privind scoaterea din evidența contabilă a creanțelor și recuperarea acestora;
- ☞ extinderea verificărilor în termenul legal de prescripție și stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând cheltuieli cu bunuri și servicii decontate nelegal de către CAS județene ca urmare a validării unor prețuri la medicamente mai mari decât cele rezultate ca urmare a aplicării reducerilor comerciale și a adaosului prevăzut de *Ordinul MS nr. 75/2009*;
- ☞ analiza cauzelor de nesoluționare a cererilor depuse de angajator în vederea recuperării concediilor medicale care depășesc contravaloarea lunară a acestora;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia în integralitate, prejudiciu produs entității prin validarea, acceptarea la plată și decontarea:
 - prescripțiilor medicale cu compensare de 90% din prețul de referință asiguraților care beneficiază de pensii de până la 700 lei, dar care realizează venituri și din alte surse;
 - medicamentelor în regim de compensare în cazul persoanelor care nu se încadrează în categoria persoanelor care beneficiază legal de decontarea compensatorie a medicamentelor, precum și recuperarea acestuia în integralitate;
 - medicamentelor prescrise de medicii de altă specialitate și recuperarea acestuia în integralitate;
 - medicamentelor prescrise pe numele unor pacienți decedați și recuperarea în integralitate a acestuia;

- validarea, acceptarea la plată și decontarea medicamentelor eliberate pentru același asigurat în mod repetat în aceeași lună și recuperarea acestuia în integralitate;
- ☞ analiza și verificarea serviciilor paraclinice, de asistență primară și a prescripțiilor medicale emise în anul 2015 pacienților care figurau ca fiind internați în spitalizare continuă sau de zi; stabilirea întinderii prejudiciului creat și recuperarea acestuia în integralitate;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând daunele morale și cheltuielile de executare silită, analizarea cauzelor care au produs acest prejudiciu, precum și recuperarea acestuia;
- ☞ direcțiile de control din cadrul caselor de asigurări de sănătate județene vor avea în vedere includerea în acțiunile de control a unui obiectiv privind verificarea respectării cotelor de adaos comercial prevăzute de art. 20 din OMS nr. 75/2009 la furnizorii de medicamente de care beneficiază asigurații în tratamentul ambulatoriu cu sau fără contribuție personală;
- ☞ extinderea verificării asupra întregii categorii de operațiuni, stabilirea prejudiciului produs entității prin acordarea unor indexări aplicate contrar prevederilor legale și recuperarea acestuia în integralitate;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului, reprezentând plăți nelegale efectuate pentru bunuri și servicii decontate în baza unor devize de cheltuieli supraevaluate, precum și recuperarea acestuia în integralitate.

Opinia de audit

Având în vedere, pe de o parte, trendul valoric descendent al abaterilor/prejudiciilor rezultate din auditurile financiare realizate în ultimii ani, precum și demersurile efectuate operativ atât la nivelul CNAS, cât și la nivelul caselor județene de asigurări de sănătate în sensul corectării sistematice a erorilor și recuperării în mare parte a prejudiciilor, iar, pe de altă parte faptul că valoarea prejudiciilor constatate se situează sub limita inferioară a pragului de materialitate, opinia generală a auditului pentru bugetul FNUASS este **opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Follow-up

Impactul avut de măsurile dispuse prin deciziile emise de Curtea de Conturi asupra activității entităților verificate se concretizează, în principal, în următoarele:

- *îmbunătățirea activității entității verificate, din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, fiscale, al sistemului informațional, al resurselor umane* prin adoptarea unor măsuri prin care să se asigure:
 - elaborarea procedurilor operaționale privind circuitul documentelor financiar-contabile în cadrul CNAS și a procedurii operaționale privind inventarierea patrimoniului, precum și aplicarea acestor proceduri;
 - reflectarea cu exactitate a valorii de inventar, respectiv a SIUI, care funcționează ca un tot unitar, ca un singur mijloc fix;
 - punerea de acord a datelor privind activele fixe din balanțele de verificare întocmite de CAS teritoriale, care se raportează în situațiile financiare centralizate întocmite de CNAS, cu *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*.

Auditul financiar asupra Contului general al datoriei publice a statului pe anul 2015

Auditul financiar s-a efectuat asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2015 elaborat de MFP ca anexă la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015, având următoarea structură:

- ✓ Contul general anual al datoriei publice guvernamentale directe la data de 31 decembrie 2015;
- ✓ Situația garanțiilor guvernamentale la data de 31 decembrie 2015;
- ✓ Contul datoriei publice locale directe la data de 31 decembrie 2015;
- ✓ Situația garanțiilor locale la data de 31 decembrie 2015.

Obiectivul general al auditului financiar este de a obține o asigurare rezonabilă conform căreia:

- *situațiile financiare auditate au fost întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de MFP;*
- *modul privind contractarea și gestionarea datoriei publice guvernamentale și situația garanțiilor guvernamentale sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative care reglementează domeniul datoriei publice și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.*

Din analiza datelor raportate de către MFP în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2015, datoria publică a României la data de 31.12.2015 a fost în valoare totală de 315.833,38 milioane lei (69.805,15 milioane euro), în creștere cu 6,82% față de anul 2014.

În timp ce datoria publică la data de 31.12.2015, raportată în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2015, conform prevederilor reglementărilor naționale, a fost în sumă de 315.833,38 milioane lei (69.805,15 milioane euro), datoria publică la aceeași dată, calculată potrivit metodologiei de calcul prevăzute de SEC 2010, a fost raportată Eurostat ca fiind în sumă de 273.895 milioane lei (echivalent 60.535,97 milioane euro).

Această diferență de raportare a datelor privind nivelul datoriei publice calculat pentru aceeași perioadă, în sumă de 41.938,38 milioane lei (13,28% din datoria publică la data de 31.12.2015, raportată conform metodologiei naționale) și provine în cea mai mare parte (85%) din neinclusiunea în nivelul datoriei publice raportate la Eurostat a instrumentului „Împrumuturi temporare din disponibilitățile contului general al Trezoreriei Statului” (cu un sold la data de 31.12.2015 în valoare de 35.519,15 milioane lei).

Indicatorul datoriei publice raportat la produsul intern brut în anul 2015, având un nivel de 44,3% (calculat în conformitate cu prevederile legislației naționale), deși a prezentat o creștere față de cel înregistrat la finele anului 2013, comparativ cu anul 2014 a înregistrat o ușoară scădere.

Din analiza efectuată pentru perioada 2013-2015, datoria publică în euro/locuitor a înregistrat la sfârșitul anului 2015 valoarea de 3.581,6 euro/locuitor, în creștere cu 20,2% față de nivelul de 2.980,6 euro/locuitor înregistrat în anul 2013.

Aceeași tendință ascendentă a înregistrat și indicatorul PIB /locuitor (în euro) în perioada 2013-2015, la sfârșitul anului 2015 având valoarea de 8.083,6 euro/locuitor, respectiv cu 13,6% mai mare față de nivelul de 7.113,5 euro/locuitor înregistrat în anul 2013.

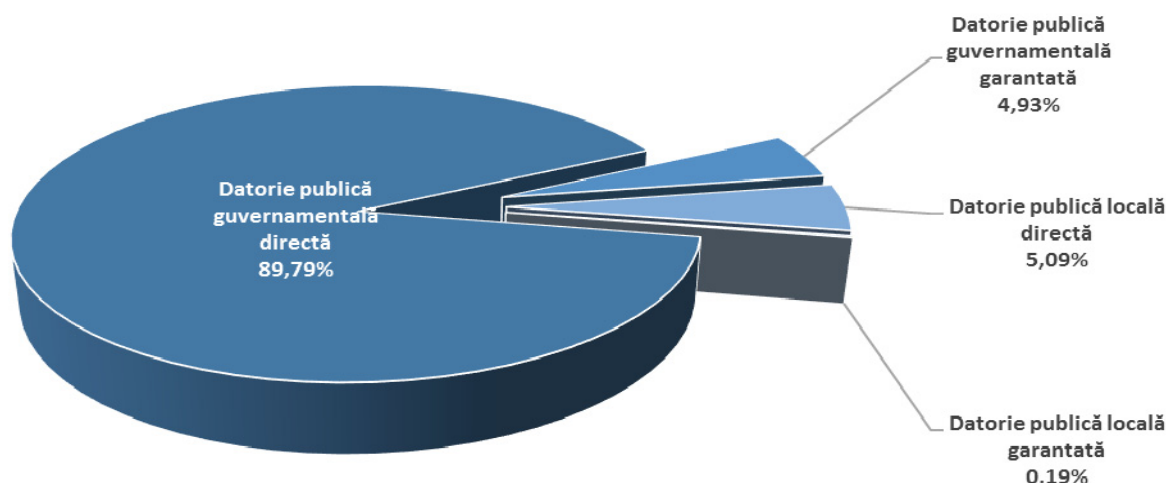
Se poate constata că nivelul indicatorului datoria publică/locuitor a prezentat o creștere mai accentuată decât cel al indicatorului PIB/locuitor, ceea ce indică un grad de suportabilitate mai ridicat pentru populație comparativ cu țările dezvoltate.

În anul 2015 față de anul 2013, serviciul datoriei publice în raport cu PIB a scăzut de la 10,9% la 8,9%, același trend fiind înregistrat și în raport cu totalul cheltuielilor bugetului general consolidat, acesta scăzând de la 31,8% la 26,1%.

Conform prevederilor legale în vigoare, datoria publică a României este structurată astfel:

- ✓ datoria publică guvernamentală, structurată la rândul său pe două componente, respectiv *datoria publică guvernamentală directă* și *datoria publică guvernamentală garantată*;
- ✓ datoria publică locală, structurată la rândul său pe două componente, respectiv *datoria publică locală directă* și *datoria publică locală garantată*.

Schematic, structura datoriei publice, așa cum este menționată mai sus și înregistrată la 31.12.2015, este prezentată în graficul următor:

Situația datoriei publice a României la data de 31.12.2015, raportată conform prevederilor OUG nr. 64/2007, cu modificările și completările ulterioare, se prezintă după cum urmează:

Nr. crt.	Datoria publică	Datoria publică la 31.12.2014 (mil. lei)	Datoria publică la 31.12.2015		Pondere (%)
			(mil. lei)	(mil. euro)	
0	1	2	3	4	5
1.	Datoria publică guvernamentală directă	265.448,50	283.579,54	62.676,44	89,79
2.	Datorie publică guvernamentală garantată	15.315,35	15.563,06	3.439,73	4,93
	Total datorie publică guvernamentală	280.763,85	299.142,60	66.116,17	94,72
3.	Datoria publică locală directă	14.360,35	16.084,74	3.555,03	5,09
4.	Datorie publică locală garantată	531,36	606,04	133,95	0,19
	Total datorie publică locală	14.891,71	16.690,78	3.688,98	5,28
	Total datorie publică	295.655,56	315.833,38	69.805,15	100,00

Din datele prezentate mai sus se observă că, în anul 2015, ponderea cea mai mare în datoria publică a României a deținut-o datoria publică guvernamentală directă (89,79%), urmată de cea a datoriei publice locale directe (5,09%), garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale (4,09%), alte garanții guvernamentale (0,84%) și datoria publică locală garantată cu o pondere de doar 0,19%.

În baza datelor raportate de către MFP în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2015, datoria publică a României la data de 31.12.2015 a fost de 315.833,38 milioane lei (69.805,15 milioane euro), în creștere cu 6,82% față de datoria publică a României înregistrată la data de 31.12.2014 (care a fost în valoare de 295.655,56 milioane lei, respectiv de 66.116,17 milioane euro), creștere determinată, în principal, de datoria angajată pentru:

1. acoperirea necesităților de finanțare a deficitului bugetar;
2. refinanțarea datoriei publice guvernamentale;
3. consolidarea rezervei financiare în valută la dispoziția Trezoreriei Statului.

Execuția bugetului de stat la data de 31 decembrie 2015 s-a încheiat cu un deficit de 21.448,2 milioane lei, în creștere cu 1,6% față de deficitul bugetar înregistrat la 31 decembrie 2014 (21.102,2 milioane lei), cu o creștere, în valori absolute, de 346 milioane lei.

La data de 31.12.2015, deficitul bugetar cumulat a înregistrat o valoare de 46.661,27 milioane lei (10.313,02 milioane euro), în creștere cu 15%, respectiv cu 6.090,24 milioane lei (1.261,24 milioane euro) față de valoarea de 40.571 milioane lei (9.051,78 milioane euro) înregistrată la finele anului 2014.

Se menționează că deficitul bugetar la 31.12.2015 a fost finanțat în cea mai mare parte (99,84%) din surse interne, respectiv din împrumuturi de stat de pe piața internă (23,13) și din împrumuturi temporare din Contul curent general al Trezoreriei Statului (76,71%). Astfel, față de anul 2014, în totalul surselor de finanțare a deficitului bugetar a scăzut ponderea împrumuturilor de stat de pe piața internă și externă și a crescut cea a împrumuturilor temporare din Contul curent general al Trezoreriei Statului, în anul 2015 nefiind utilizate pentru finanțarea deficitului bugetar veniturile din privatizare.

Aceeași situație s-a constatat și cu privire la asigurarea surselor pentru refinanțarea/rambursarea datoriei publice, în sensul că în cea mai mare parte au fost utilizate surse interne (58,14%), respectiv din împrumuturi de stat de pe piața internă (20,27%) și din împrumuturi temporare din Contul curent general al Trezoreriei Statului (37,86%).

Rezerva financiară în valută la dispoziția MFP, constituită începând cu anul 2010, pentru îmbunătățirea managementului datoriei publice și pentru evitarea presiunilor sezoniere, la data de 31.12.2015 reprezintă 3,11% din PIB, în timp ce deficitul bugetar reprezintă 3,01% din PIB. În anul 2015, MFP a consolidat rezerva financiară în valută, exclusiv din surse externe. Comparativ cu anul 2014, rezerva financiară în valută la dispoziția MFP a scăzut cu 12,08%, iar deficitul bugetar în anul 2015 a crescut cu 1,6%.

În concluzie, datoria publică a României este într-o creștere permanentă, în timp ce populația prezintă un trend descrescător, astfel nivelul indicatorului datoria publică/locuitor a prezentat o creștere mai accentuată decât cel al indicatorului PIB/locuitor, ceea ce indică un grad de suportabilitate mai ridicat pentru populație comparativ cu țările dezvoltate.

De asemenea, indicatorul datoriei publice, raportat la produsul intern brut al României în anul 2015, în conformitate cu prevederile legislației naționale, a avut un nivel de 44,3%, iar, potrivit metodologiei SEC 2010, a înregistrat un nivel de 38,4%, situându-se astfel sub pragul de 40% stabilit prin Tratatul de la Maastricht, și printre primele 5 state membre cu cea mai scăzută datorie publică în PIB din UE28.

În anul 2015, serviciul datoriei publice în raport cu PIB a scăzut, același trend fiind înregistrat și în raport cu totalul cheltuielilor bugetului general consolidat.

În concluzie, în perioada analizată, ca și în anii precedenți, datoria publică a României a crescut într-un ritm superior celui de creștere economică, în timp ce populația țării a fost în scădere permanentă.

Cu toate că din punct de vedere al ponderii datoriei publice și al deficitului în PIB România se situează sub limitele prevăzute prin Tratatul de la Maastricht și printre primele țări din Uniunea Europeană, în ceea ce privește nivelul de trai se constată un decalaj important față de statele membre ale UE, țara noastră poziționându-se pe penultimul loc.

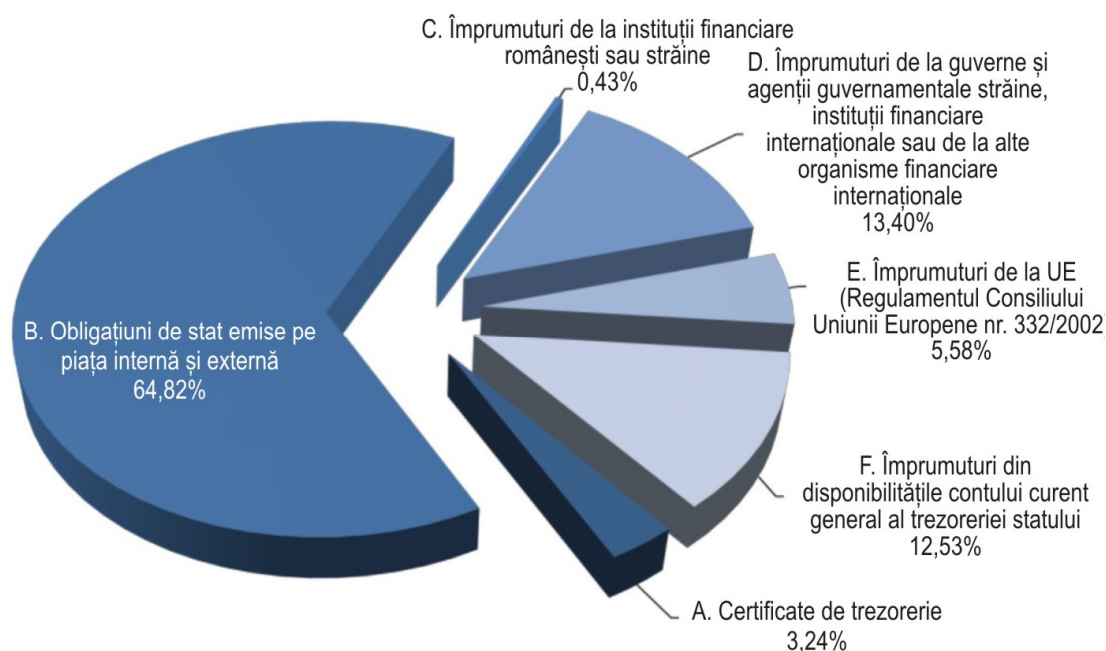
În sensul celor de mai sus este necesar ca politica economică a României să fie concentrată în scopul creșterii produsului intern brut - PIB, atât prin dezvoltarea sectorului industrial și sectorului agricol, cât și prin continuarea investițiilor în domeniul construcțiilor și al serviciilor.

Ca urmare a efectuării misiunii de audit financiar asupra Contului general al datoriei publice pe anul 2015 au rezultat următoarele aspecte principale:

I. Cu privire la datoria publică guvernamentală:

A. Datoria publică guvernamentală directă aferentă anului 2015

Structura datoriei publice guvernamentale directe la data de 31.12.2015 se prezintă astfel:

Din analiza structurii datoriei publice guvernamentale directe la data de 31.12.2015, pe tipuri de instrumente, se observă că:

- ✓ cea mai mare pondere, de 64,82%, o dețin obligațiunile de stat emise pe piața internă și externă, utilizate, în principal, pentru refinanțarea datoriei publice;
- ✓ împrumuturile de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale au avut o pondere de 13,4% (*MFP a contractat în anul 2015 două împrumuturi: Împrumutul în valoare de 300 milioane euro acordat României de către Banca Europeană de Investiții în vederea acoperirii contribuției bugetului de stat la Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) și Împrumutul în valoare de 200 milioane euro acordat României de către Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind învățământul secundar*);
- ✓ împrumuturile din disponibilitățile Contului curent general al Trezoreriei Statului au avut o pondere de 12,53%;
- ✓ împrumuturile de la UE au avut o pondere de 5,58%;
- ✓ certificatele de trezorerie emise pe piața internă au fost de 3,24%, iar împrumuturile de la instituțiile financiare românești sau străine de 0,43%.

Comparativ cu anul 2014, creșterea cea mai mare a volumului instrumentelor de datorie publică guvernamentală directă a fost reprezentată de împrumuturile din disponibilitățile Contului curent general al Trezoreriei Statului (42,54%) și de obligațiuni de stat emise pe piața internă și externă (8,09%). În același timp s-a constatat o scădere semnificativă a soldului împrumuturilor de la instituții financiare românești sau străine (-31,30%) și a celor de la UE (Regulamentul Consiliului Uniunii Europene nr. 332/2002) (-29,34%).

În ceea ce privește *Împrumutul în valoare de 300 milioane euro acordat României de către Banca Europeană de Investiții în vederea acoperirii contribuției bugetului de stat la Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR)*, din categoria „Împrumuturi de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale” se menționează că, deși MFP a contractat acest împrumut pentru asigurarea cofinanțării proiectelor finanțate din PNDR, în realitate acesta a fost utilizat pentru finanțarea deficitului bugetar și/sau pentru refinanțarea datoriei publice.

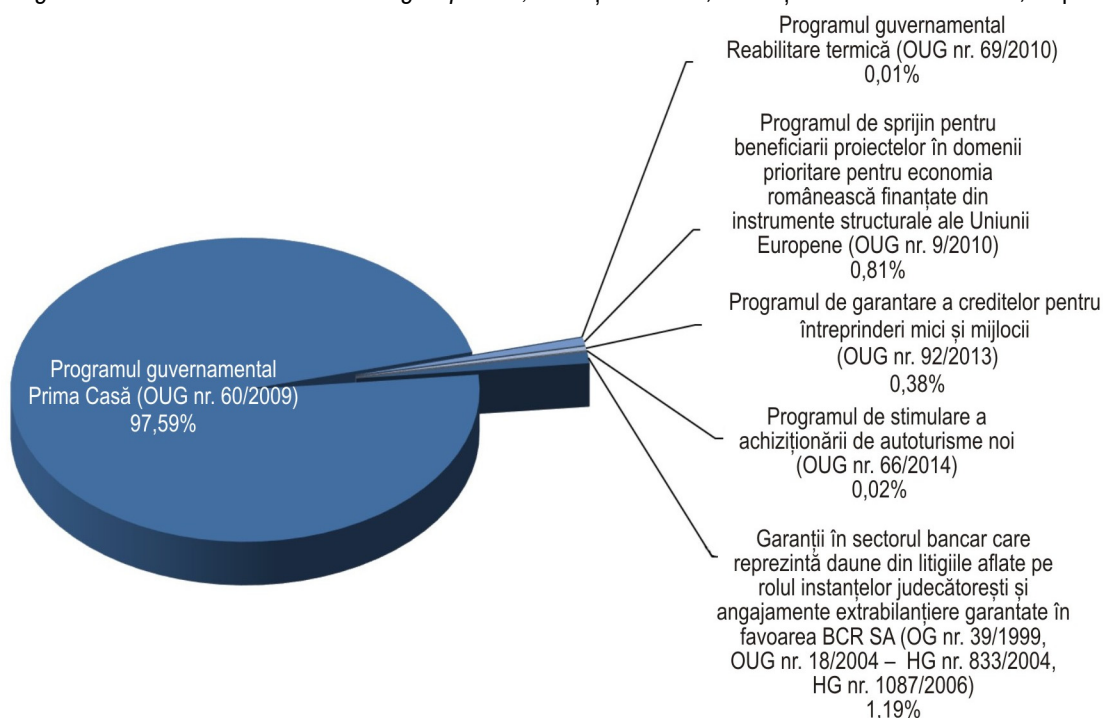
Deși legislația națională în domeniul datoriei publice permite acest lucru, politica de contractare a împrumuturilor de stat trebuie să fie orientată către efectuarea de cheltuieli productive, respectiv către realizarea de investiții în resurse umane, în infrastructură, în cercetare, în tehnologie și tehnică avansată și în alte activități benefice pe termen lung, care pot să asigure în viitor atât rambursarea obligațiilor statului și plata dobânzilor aferente, cât și dezvoltarea economiei în ansamblu.

Totodată, din totalul tragerilor efectuate în anul 2015 din împrumuturile acordate pentru finanțarea proiectelor un procent de numai 1% a fost destinat exclusiv pentru finanțarea proiectelor, restul de 99% fiind utilizat pentru refinanțarea datoriei publice și consolidarea rezervei financiare în valută.

B. Datoria publică guvernamentală garantată aferentă anului 2015

În „*Contul general anual al datoriei publice la data de 31.12.2015*”, MFP a raportat un sold al datoriei publice guvernamentale garantate în sumă de 15.563,1 milioane lei (3.439,7 milioane euro), cu o pondere de 4,93% în datoria publică a României, în următoarea structură:

1. *Garanțiile guvernamentale acordate în baza legilor peciale, în creștere cu 22,05% față de finele anului 2014, se prezintă astfel:*

Garanțiile acordate pentru creditele contractate pentru Programul guvernamental „Prima casă” au deținut ponderea cea mai mare (97,6%) în totalul garanțiilor guvernamentale acordate în baza legilor speciale. În cadrul acestui program, în anul 2015 a fost emis un număr de 35.080 de garanții în valoare de 2.960,41 milioane lei, iar MFP a achitat suma 7,27 milioane lei în contul unui număr de 96 de garanții executate în cadrul Programului „Prima Casă”.

2. *Alte garanții guvernamentale*, în sumă de 2.654,8 milioane lei (586,8 milioane euro).

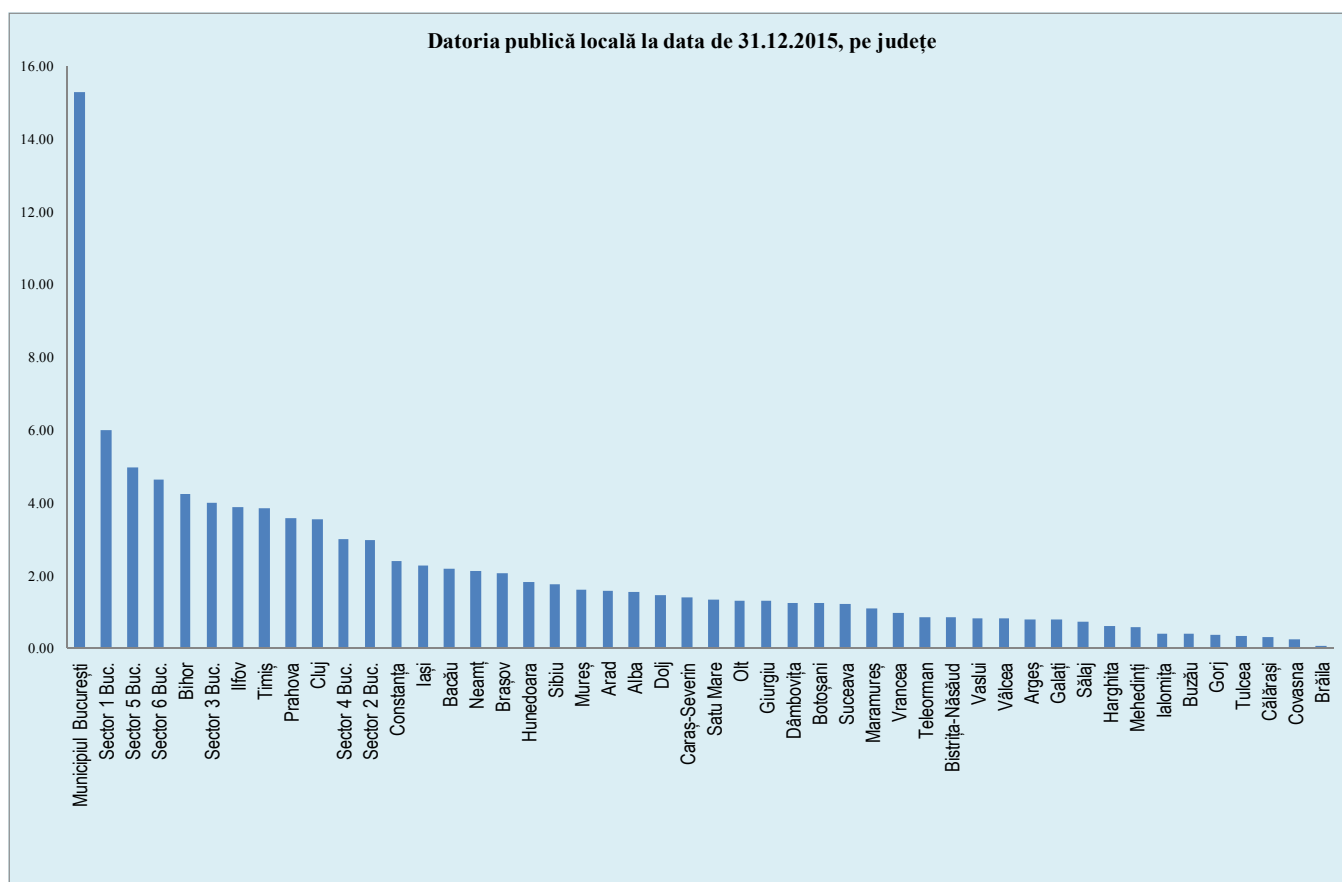
În anul 2015 nu au fost acordate garanții pentru finanțări rambursabile contractate de operatorii economici și pentru finanțări rambursabile contractate de autoritățile administrației publice locale.

II. Cu privire la datoria publică locală

Din analiza datoriei publice locale a României, înregistrată în anul 2015, structurată pe cele două componente ale sale, rezultă că aceasta a fost în sumă totală de 16.690,78 milioane lei (3.688,98 milioane euro) și cuprinde:

- **datoria publică locală directă**, în sumă de 16.084,74 milioane lei (3.555,03 milioane euro), în creștere cu 12% față de soldul anului precedent;
- **datoria publică locală garantată**, în sumă de 606,04 milioane lei (133,95 milioane euro), în creștere cu 14,05% față de soldul anului precedent.

Situația privind nivelul datoriei publice locale la data de 31.12.2015, pe județe, este prezentată în graficul de mai jos:

Observațiile Curții de Conturi:

Constatările rezultate din auditul efectuat asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2015 sunt următoarele:

- soldul datoriei publice locale la 31 decembrie 2015 a fost diminuat în mod eronat cu suma de 100,45 milioane lei (22,20 milioane euro), prin diminuarea soldului datoriei publice locale directe, valoarea corectă a acestuia fiind de 16.185,19 milioane lei;
- MFP nu corelează fondurile alocate de la bugetul de stat pentru realizarea proiectelor (la titlul 65 „Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă”) cu tragerile din împrumuturile contractate pentru finanțarea unor proiecte de investiții/necesități prioritare pentru economia românească;
- din cauza fundamentării necorespunzătoare de către CNADNR și a lipsei de analiză și monitorizare de către direcțiile de specialitate din cadrul MFP a bugetului Proiectului de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații, finanțat din împru-

mutul BEI II, valoarea acestuia a fost majorată nejustificat cu suma de 199,15 milioane lei (echivalent a 44,26 milioane euro) față de valoarea aprobată prin contractul de finanțare.

Consecința abaterilor constatate a condus la formularea unor recomandări, dintre care cea mai semnificativă a fost cea care a vizat *corectarea soldului datoriei publice locale la 31 decembrie 2015, diminuat în mod eronat cu suma de 100,45 milioane lei (22,20 milioane euro).*

Opinia de audit

Opinia de audit formulată în urma misiunii de audit financiar la Ministerul Finanțelor Publice, a acțiunilor de control efectuate la entitățile subîmprumutate, precum și la autoritățile administrativ-teritoriale este **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte.**

Paragraful semnifică faptul că abaterile consemnate în documentele întocmite nu afectează semnificativ Contul general anual al datoriei publice pe anul 2015.

A fost emisă o decizie în vederea înlăturării deficiențelor constatate, prin care au fost dispuse 4 măsuri, decizie care nu a fost contestată.

Audit financiar

Secțiunea

1.1

Secțiunea

1.2

Secțiunea

1.3

Secțiunea

1.4

Secțiunea

1.5

Secțiunea

1.6

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome pe anul 2015

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE) a fost înființată în baza art. 1 din OUG nr. 29/1998 și a funcționat până în luna octombrie 2012 în baza Regulamentului de organizare și funcționare, aprobat prin HG nr. 1428/2009 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a instituției.

Prin Legea nr. 160/2012 a fost aprobată, cu modificări și completări, OUG nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei, potrivit căreia ANRE are statut de autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar.

Finanțarea ANRE este asigurată integral din venituri proprii (tarife percepute pentru acordarea de licențe, autorizații și atestări, contribuții anuale percepute operatorilor economici reglementați din sectorul energiei electrice și termice și al gazelor naturale, precum și din fonduri acordate de organisme internaționale), instituția fiind independentă decizional, organizatoric și funcțional.

Contul de execuție a bugetului instituției publice – Venituri se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumirea indicatorilor	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi bugetare definitive	Drepturi constatate			Încasări realizate	Drepturi constatate de încasat
			Total, din care:	din anii precedenți	din anul curent		
0	1	2	3=4+5	4	5	6	8=3-6-7
VENITURI TOTALE:	72.050	72.050	84.771	9.890	74.881	70.405	14.366
Venituri fiscale	72.000	72.000	80.735	9.890	70.845	70.326	10.409
Venituri nefiscale	50	50	79	0	79	79	0
Venituri din anii precedenți	0	0	3.957	0	3.957	0	3.957

Analiza execuției în privința încasării veniturilor previzionate în sumă de 72.050 mii lei evidențiază un grad de încasare a veniturilor în anul 2015 de 97,72% prin încasări în sumă de 70.405 mii lei.

- mii lei -

Denumirea indicatorilor	Credite bugetare		Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Angajamente legale de plătit	Cheltuieli efective	Grad de execuție credite %
	inițial	definitiv						
0	1	2	3	4	5	6=4-5	7	8=5/2x100
TOTAL CHELTUIELI	87.528	87.528	67.071	67.071	62.693	4.378	63.002	71,63
A. CHELTUIELI CURENTE, din care:	74.562	74.562	66.107	66.107	61.729	4.378	61.160	82,79
- Cheltuieli de personal	63.834	63.834	60.450	60.450	56.259	4.191	55.938	88,13
- Bunuri și servicii	10.108	10.108	5.442	5.442	5.266	176	5.102	52,10
- Alte transferuri	214	214	211	211	200	11	116	93,46
- Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN)	406	406	4	4	4	0	4	0,99
B. Cheltuieli de capital	12.966	12.966	964	964	964	0	1.842	7,44

Potrivit execuției bugetare per ansamblu, în totalul cheltuielilor aprobate în sumă de 87.528 mii lei, plățile efectuate în exercițiul financiar al anului 2015, de 62.693 mii lei, reprezintă un procent de 71,63%, în creștere cu 1,52% față de cele efectuate în exercițiul financiar precedent.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost respectate prevederile legale privind fundamentarea Proiectului de buget pentru anul 2015, prin:
 - subdimensionarea prevederilor bugetare aferente veniturilor proprii față de nivelul drepturilor constatate de încasat;
 - supraevaluarea creditelor bugetare, în special pentru cheltuieli de capital, pentru care a fost aprobată Lista obiectivelor de investiții pe anul 2015, fără a avea la bază documentații tehnico-economice aprobate, privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente categoriilor de investiții incluse în această Listă, pentru care s-au alocat fonduri;
- nu a fost elaborat Programul anual al achizițiilor publice pentru toate contractele pe care autoritatea contractantă intenționa să le atribuie/încheie în decursul anului 2015 și nu s-a monitorizat Programul de achiziții publice;
- efectuarea de plăți, în sumă de 19 mii lei, pentru cheltuieli de cazare decontate membrilor Comitetului de reglementare peste limita legală, respectiv: în cazul a 3 membri, cheltuielile cu cazarea, decontate de ANRE, depășesc limita de 1.200 lei/lună, stabilită prin *HG nr. 69/2005*, prevăzută a fi decontată beneficiarilor de locuințe de serviciu pentru perioada când aceștia au locuit în alte spații închiriate în baza unor contracte de închiriere încheiate cu persoane fizice/firme;
- nerespectarea prevederilor legale privind angajarea, lichidarea și ordonanțarea cheltuielilor pentru servicii de formare profesională a salariaților ANRE, respectiv:
 - angajarea cheltuielilor pentru serviciile de formare profesională s-a efectuat în baza unor referate/cereri formulate în vederea participării la un program de perfecționare/cursuri, fără a fi supuse vizei de control financiar preventiv propriu;
 - lichidarea cheltuielilor privind serviciile de formare profesională/instruire/cursuri s-a efectuat prin aplicarea ștampilei pentru certificare în privința realității și legalității de către reprezentanții împuterniciți în acest scop, pe facturile emise de furnizori, care, în unele cazuri, cuprind în mod ocazional și TVA în valoare de 22 mii lei, în condițiile în care, potrivit art. 58 din *OG nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților*, furnizorii de formare profesională autorizați sunt scutiți de plata TVA pentru operațiunile de formare profesională;
- nerespectarea prevederilor legale privind:
 - inventarierea generală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, respectiv:
 - nu au fost inventariate în totalitate activele fixe necorporale;
 - inventarierea necorespunzătoare a creanțelor și datoriilor entității înregistrate în contabilitate;
 - modul de exercitare a controlului financiar preventiv propriu, respectiv:
 - nu a fost aplicată viza de control financiar preventiv propriu în cazul documentațiilor tehnice/notelor de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente categoriilor de investiții;
 - aplicarea vizei de control financiar preventiv propriu pe ordonanțele la plată, fără a fi vizate angajamentele de cheltuieli;
 - organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern, respectiv:
 - nu este elaborată o strategie la nivelul ANRE în care să fie atașate planuri strategice și anuale, pe principalele funcții instituționale, inclusiv funcția de control;
 - nu există un inventar al funcțiilor sensibile pe fiecare compartiment din cadrul ANRE și un plan pentru rotația personalului la un interval de 5 ani.

Recomandări:

- ☞ extinderea verificărilor asupra:
 - serviciilor de formare profesională efectuate în anul 2015 în vederea identificării și a altor cazuri de furnizori care deși în condițiile legii sunt scutiți de plata TVA, totuși au emis facturi cu TVA, iar ANRE a acceptat plata acestora, iar pentru cazurile identificate se va proceda la solicitarea efectuării de verificări de către ANAF;
 - cheltuielilor cu cazarea decontate în anul 2015, în vederea identificării și a altor cheltuieli de cazare angajate și decontate peste limita legală, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate, a înregistrării în contabilitate a sumelor stabilite, a recuperării acestora în condițiile legii (inclusiv a beneficiilor nerealizate) și a corectării rezultatelor contabile înregistrate;
- ☞ elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale privind fundamentarea și elaborarea Proiectului de buget de venituri și cheltuieli, în concordanță cu prevederile *Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice* și ale Strategiei fiscal-bugetare;
- ☞ respectarea prevederilor legale privind: organizarea și dezvoltarea sistemelor de control managerial; organizarea și exercitarea activității de control financiar preventiv propriu; organizarea și efectuarea inventarierii patrimoniului.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, opinia de audit formulată, față de situațiile financiare auditate, întocmite pentru anul 2015 este o **opinie contrară**.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunii de control, a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 8 măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și a măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate, dintre care conducerea ANRE a contestat 2 măsuri, iar Comisia de soluționare a contestației a respins integral contestația, prin Încheiere.

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF) este autoritate administrativă autonomă, de specialitate, cu personalitate juridică, independentă, autofinanțată, care își exercită atribuțiile prin preluarea și reorganizarea tuturor atribuțiilor și prerogativelor Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare (CNVM), Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor (CSA) și ale Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (CSSPP).

ASF exercită atribuții de autorizare, reglementare, supraveghere și control, contribuind la consolidarea unui cadru integrat de funcționare și supraveghere a piețelor, participanților și operațiunilor pe aceste piețe și are ca obiective:

- a) asigurarea stabilității, competitivității și a bunei funcționări a piețelor de instrumente financiare, promovarea încrederii în aceste piețe și în investițiile în instrumente financiare, precum și asigurarea protecției operatorilor și investitorilor împotriva practicilor neloiale, abuzive și frauduloase;
- b) promovarea stabilității activității de asigurare și apărarea drepturilor asiguraților;
- c) asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private și protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor.

Atribuțiile și prerogativele conferite ASF, inclusiv condițiile de exercitare a acestora, precum și măsurile și sancțiunile ce pot fi aplicate de ASF sunt cele din actele normative privind înființarea și funcționarea celor trei entități reorganizate.

Observațiile Curții de Conturi:

- deficiențe constatate în derularea operațiunii de predare-primire a patrimoniului Departamentului FGA din cadrul ASF, către FGA (entitate distinctă, constituită în baza Legii nr. 213/2015 privind Fondul de garantare a asiguraților):
 - nu s-au întocmit/depus situații financiare la data divizării/predării patrimoniului Departamentului FGA (31.08.2015) și nu s-a respectat principiul intangibilității privind întocmirea situațiilor financiare, constatându-se că soldul inițial, înscris în Anexa nr. 1 la Bilanțul întocmit pentru exercițiul financiar 2015, nu coincide cu soldul final înscris în Anexa nr. 1 la bilanțul întocmit pentru data de 31.12.2014;
 - nu s-a efectuat inventarierea tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale ASF la momentul predării patrimoniului Departamentului FGA către Fondul de Garantare a Asiguraților;
- deficiențe privind administrarea unor venituri:
 - ulterior aprobării Regulamentului nr. 16/2014 privind veniturile Autorității de Supraveghere Financiară, conform căruia, începând cu data de 1.01.2015, tariful de menținere și tariful perceput pentru publicarea în buletinul ASF nu mai reprezintă venituri pentru ASF, entitatea nu a procedat la restituirea, către creditori, a sumelor încasate eronat în anul 2015 (76 mii lei – tarif de menținere și 8 mii lei – tarif pentru publicare);
 - necalcularea și neîncasarea penalităților, în sumă estimată la 131 mii lei, aferente plății cu întârziere a cotelor corespunzătoare tranzacțiilor cu instrumente financiare și ofertelor publice, în cazul viramentelor BVB, reprezentând sume colectate de la participanții pe piața valorilor mobiliare care tranzacționează în cadrul sistemelor de tranzacționare supravegheate;
- nu au fost respectate prevederile legale privind întocmirea notelor explicative la situațiile financiare, referitor la menționarea unor informații privind trecerea unor imobile din administrarea ASF în administrarea altei entități, precum și la vânzarea unui apartament din patrimoniul ASF;
- deficiențe referitoare la efectuarea deplasărilor în străinătate de către personalul ASF, respectiv:
 - nu au fost recuperate de la Comisia Europeană unele cheltuieli de deplasare în străinătate, în sumă de 606 euro, potrivit procedurii Comisiei Europene, informațiilor cuprinse în invitațiile de participare, precum și prevederilor ordinului de deplasare;
 - nu s-au întocmit, în unele cazuri, rapoartele de deplasare cuprinzând analiza concluziilor și a propunerilor prezentate de către personal, la întoarcerea din deplasare.

- deficiențe privind efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, aflate în patrimoniul ASF:
 - nu au fost inventariate bunurile ce aparțin altor entități aflate în folosința ASF, respectiv bunurile închiriate de la Eximbank SA;
 - nu au fost inventariate toate bunurile de natura imobilizărilor necorporale, respectiv aplicațiile informatice dezvoltate de către proprii angajați, care nu sunt evaluate și evidențiate în contabilitate;
 - s-au constatat situații de incompatibilitate între calitatea de membru al Comisiei de inventariere și cea de responsabil cu gestiunea inventariată;
 - la lucrările de inventariere și la întocmirea documentelor aferente valorificării inventarierii nu au participat toți membrii Comisiei de inventariere;
- deciziile de sancționare, emise ca urmare a controalelor efectuate de către ASF, nu au fost comunicate operativ (ulterior aprobării) Direcției financiar-administrative, în vederea înregistrării în evidența contabilă a creanței aferente;
- nu a fost reglementat unitar, în cazul celor trei sectoare de activitate ale ASF, modul de transmitere către organele fiscale a deciziilor de sancționare emise ca urmare a controalelor efectuate de către ASF;
- lipsa unor criterii clare pentru acordarea ajutorului medical prevăzut de Contractul colectiv de muncă, nefiind precizate situațiile medicale deosebite în care acesta se acordă. În perioada 2014-2015, acordarea acestui tip de ajutor s-a efectuat în baza solicitării salariatului, iar după încheierea noului CCM, aferent perioadei 2015-2016, în baza aprobării Comisiei pentru Aplicarea și Monitorizarea CCM, având ca atribuții analiza fiecărui caz în parte și aprobarea acordării acestor ajutoare.

Măsurile luate de entitate:

- ASF a restituit creditorilor suma de 68 mii lei, reprezentând tarif de menținere și tarif perceput pentru publicare în buletinul ASF, încasate în mod eronat;
- ASF a solicitat BVB comunicarea informațiilor referitoare la participanții care au efectuat cu întârziere plățile cotelor datorate, urmând să calculeze și să-i notifice pe toți participanții care se află în această situație cu privire la plata penalităților și dobânzilor de întârziere, conform normelor legale în vigoare, fiind întocmit un număr de 31 de notificări.

Recomandări:

- aplicarea întocmai a prevederilor legale referitoare la respectarea principiului intangibilității privind întocmirea situațiilor financiare, depunerea situațiilor financiare, efectuarea inventarierii tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, după caz;
- extinderea verificărilor și identificarea tuturor sumelor încasate în mod necuvenit de către ASF; dispunerea tuturor măsurilor necesare pentru restituirea sumelor încasate în mod necuvenit;
- monitorizarea încasării veniturilor cuvenite ASF, în conformitate cu *Regulamentul privind veniturile ASF*, precum și pentru calcularea penalităților aferente plăților efectuate cu întârziere (a cotelor aferente tranzacțiilor cu instrumente financiare și ofertelor publice), înregistrarea acestora în evidența contabilă și urmărirea încasării lor;
- respectarea prevederilor:
 - OMFP nr. 1917/2005 în ceea ce privește întocmirea notelor explicative la situațiile financiare;
 - legale privitoare la efectuarea deplasărilor în străinătate, de către personalul ASF;
 - OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;
- reglementarea unitară a modului de monitorizare și transmitere către organele fiscale a deciziilor de sancționare, emise ca urmare a controalelor efectuate de către ASF;
- definirea clară a criteriilor pentru acordarea ajutorului medical, inclusiv prin precizarea situațiilor medicale deosebite în care acesta se acordă.

Opinia de audit

Având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate, precum și faptul că ASF nu a dus la îndeplinire toate măsurile dispuse prin deciziile emise, în perioada 2013-2015, de Curtea de Conturi, echipa de audit a considerat că situațiile financiare, în ansamblul lor, încheiate la data de 31.12.2015, precum și celelalte informații referitoare la activitatea desfășurată, în perioada auditată, nu prezintă fidel performanța financiară a ASF, exprimând o **opinie contrară**.

Opinia contrară exprimată este motivată de faptul că situațiile financiare, întocmite pentru anul 2015, sunt influențate de diferențe valorice semnificative, constatate în anii anteriori, care nu au fost regularizate, iar aceste diferențe au influențat și s-au propagat în bilanțul contabil al exercițiului financiar supus auditării.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pentru înlăturarea neregulilor în activitatea financiar-contabilă și fiscală controlată.

Follow-up

Implementarea măsurilor dispuse prin deciziile anterioare ale Curții de Conturi asupra activității ASF a avut ca impact:

- elaborarea unui sistem unitar de proceduri/monografii contabile, care a contribuit la îmbunătățirea activității ASF, atât din punct de vedere al evidenței contabile, cât și din punctul de vedere al creșterii eficienței deciziilor luate de management;
- înregistrarea cheltuielilor în evidența contabilă, în concordanță cu natura lor economică;
- adaptarea la cerințele legale a sistemului informatic al entității, aspect care conduce la îmbunătățirea activității derulate de ASF;
- îmbunătățirea activității de management al resurselor umane în ceea ce privește elaborarea Planului de formare profesională;
- demararea procedurilor de recuperare a creanțelor bugetare reprezentând fonduri de recuperat de la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate;
- inițierea acțiunilor pentru recuperarea unor debite restante, reprezentând venituri specifice ASF, neîncasate la timp;
- recuperarea unor creanțe reprezentând:
 - plăți nelegale efectuate de ASF, în sumă de 28 mii lei;
 - plăți nelegale, reprezentând primă de vacanță acordată contrar prevederilor propriului regulament de salarizare și compensații financiare, acordate după împlinirea termenului de prescripție a dreptului de a solicita această plată, în sumă de 60 mii lei;
 - prejudiciu în sumă de 24 mii lei, stabilit ca urmare a neaplicării măsurilor de reducere a cheltuielilor publice, prevăzute de *OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative*;
 - creanțe aferente clienților acționați în instanță, prin procedura somației de plată și pentru care instanța a admis somația în sumă de 282 mii lei.

Capitolul

2

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2015

Auditul Performanței

Conform *Legii de organizare și funcționare*, Curtea de Conturi efectuează auditul performanței utilizării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, efectuând o evaluare independentă asupra economicității, eficienței și eficacității cu care o entitate publică, un program, un proiect, un proces sau o activitate utilizează resursele publice alocate pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite.

Acest capitol este structurat pornind de la temele de audit al performanței abordate de Curtea de Conturi în anul 2016, în cadrul cărora sunt prezentate: entitățile auditate, obiectivele auditului, precum și principalele concluzii și recomandări formulate de echipele de audit.

Ulterior aprobării de către Plenul Curții de Conturi, rapoartele de audit al performanței au fost transmise Parlamentului și altor părți interesate, fiind publicate și pe site-ul instituției, www.curteadeconturi.ro – secțiunea *Publicații*.

În cadrul acestui capitol prezentăm sinteze ale rapoartelor următoarelor misiuni de audit al performanței, pe care cititorii raportului le pot găsi prezentate într-o manieră mult mai detaliată, pe site-ul Curții de Conturi:

- *Performanța activității Clubului Sportiv „Rapid” București în perioada 2010-2015;*
- *Performanța activității de inspecție și control rutier la Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier, în perioada 2011-2016;*
- *Auditul performanței privind utilizarea fondurilor destinate emiterii, tipăririi, punerii și retragerii din circulație, conservării și comercializării timbrelor și efectelor poștale, în perioada 2004-2014;*
- *Performanța acordării unor beneficii de asistență socială pentru prevenirea și combaterea sărăciei, susținerea copilului și a familiei în anul 2015 la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice;*
- *Auditul performanței privind concesionarea resurselor minerale ale țării pentru perioada 2011-2015;*
- *Eficacitatea procesului de informatizare a activității curente la Administrația Națională a Penitenciarelor.*

2.1. Performanța activității Clubului Sportiv „Rapid” București în perioada 2010-2015

Clubul Sportiv Rapid (CS Rapid) este instituție publică cu personalitate juridică, club polisportiv de drept public organizat ca structură sportivă în subordinea Ministerului Transporturilor (MT), funcționând în condițiile *Legii educației fizice și sportului nr. 69/2000*. Obiectul de activitate, stabilit prin Regulamentul de organizare și funcționare aprobat prin *OMT nr. 839/2010*, cuprinde următoarele: performanța, selecția, pregătirea și participarea la competiții interne și internaționale, promovarea uneia sau a mai multor discipline sportive și promovarea spiritului de fairplay, combaterea și prevenirea violenței și dopajului în activitatea proprie, administrarea bazei materiale sportive în condițiile legii și organizarea de competiții sportive în conformitate cu statutele și regulamentele federațiilor sportive naționale.

Numărul total de posturi prevăzut în organigrame și în statele de funcții aferente perioadei auditate a avut o evoluție descendentă, de la 93 de posturi aprobate, în anul 2010, la 87 de posturi aprobate, în 2015, iar salarizarea s-a făcut potrivit *Legii nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice*.

Principalele surse de finanțare sunt următoarele: subvenții de la bugetul de stat acordate prin MT, venituri din activități economice realizate în legătură directă cu scopul și obiectul de activitate, sume obținute din transferurile sportivilor, cotizații și contribuții bănești sau în natură ale simpatizanților, donații și sume sau bunuri primite prin sponsorizări, venituri obținute din reclamă și publicitate, venituri pentru care se datorează impozite pe spectacole, venituri obținute din valorificarea bunurilor aflate în patrimoniu, sume rămase din exercițiul financiar precedent, alte venituri.

Resursele financiare anuale totale, pe care CS Rapid le-a avut la dispoziție în perioada auditată, au fost cuprinse între un minim de 7.006 mii lei, în anul 2012, și un maxim de 10.854 mii lei, în anul 2015, iar cheltuielile anuale totale (plăți efectuate) au fost cuprinse între un minim de 7.006 mii lei, în anul 2012, și un maxim de 10.837 mii lei, în anul 2015.

Obiectivul general

Obiectivul principal al acțiunii de audit este evidențierea performanței cu care CS Rapid a planificat și derulat activitatea administrativă și sportivă, a elaborat, aprobat, implementat și monitorizat *Strategia de dezvoltare și modernizare* și a creat și aplicat un cadru procedural intern adecvat și eficace pentru atingerea Țintelor propuse și pentru realizarea obiectivelor stabilite.

Constatări și concluzii

Structura organizatorică prezintă o serie de „puncte slabe”, cauzate de necesitatea încadrării într-un anumit număr de posturi aprobat, compartimentele funcționale sunt insuficient structurate, individualizate și asigurate cu resurse umane pentru a putea susține, în mod real și eficace, funcționarea performantă a clubului, dezvoltarea și modernizarea acestuia, previzionarea strategică, respectarea legislației, formarea și consolidarea unei culturi organizaționale moderne ș.a., toate acestea fiind elemente indispensabile asigurării unitare a premiselor ridicării continue a performanței sportive la nivelul real al potențialului.

Structura organizatorică precară și numărul de posturi insuficient echilibrate și adaptate cerințelor de performanță ale clubului, precum și salarizarea neatractivă au reprezentat motive pentru care, de-a lungul timpului, la nivelul Clubului s-a optat

pentru externalizarea unor activități funcționale către terțe entități specializate, astfel: serviciile de curățenie (în perioada 2010-2013), situațiile de urgență/PSI (consultanță și asistență), asistență tehnică și service pentru sistemele de calcul, activitatea juridică (asistență juridică, consultanță, reprezentare în instanță ș.a.), securitatea și sănătatea în muncă (consultanță și asistență), servicii de pază și protecție ș.a.

La nivelul Clubului nu a fost redactată și aprobată o *Strategie de dezvoltare și modernizare*, obiectivele generale pe termen scurt, mediu și lung nefiind grupate și vizualizate în mod formalizat, inclusiv cele privind obiectivele sportive și metodele de realizare a lor, modernizările, investițiile, dotările, achizițiile, resursele umane, salarizarea ș.a. (modernizarea stadionului în vederea „EURO 2020”, modernizarea și punerea în funcțiune a bazinului pentru polo, modernizarea dotărilor din sălile de sport, utilizarea performantă a terenurilor ș.a.).

În ceea ce privește principalele venituri proprii ale clubului, respectiv:

- venituri din activități economice, realizate în legătură directă cu scopul și obiectul de activitate;
- cotizații și contribuții bănești sau în natură ale simpatizanților;
- donații și sume sau bunuri primite prin sponsorizări;
- venituri obținute din reclamă și publicitate;
- venituri obținute din valorificarea bunurilor aflate în patrimoniu ș.a.,

s-a constatat că nu există o imagine clară și integratoare asupra tuturor spațiilor potențial aducătoare de venituri, ca urmare a inexistenței unui plan general, schiță, diagramă, care să conțină toate elementele de configurare analitică a bazei sportive, astfel încât acestea să poată fi cunoscute, utilizate și monitorizate operativ, de către directorul clubului și de către experții sportivi, respectiv de către compartimentul administrativ și de către cel financiar, atât din punct de vedere sportiv, cât și ca sursă de venituri proprii.

Totodată, procedura pentru închirierea spațiilor, cu toate că reglementează în mod corespunzător numeroase aspecte specifice, nu este suficient de cuprinzătoare, analitică și clară pentru a cuprinde toate etapele de identificare și de analiză a spațiilor existente și a ofertelor primite, toate competențele de aprobare, criteriile de atribuire și condițiile contractuale minimale, modalitățile de monitorizare și de verificare continuă a derulării contractelor ș.a.

La nivelul unor compartimente funcționale nu au fost elaborate și aprobate proceduri interne, iar cele aprobate nu sunt suficient de cuprinzătoare, riguroase, detaliate și clare, nefiind aferente tuturor proceselor principale, operaționale și de sistem, existente și identificabile și pentru care compartimentele respective au rol de coordonator al proiectării și/sau perfecționării proceselor respective și/sau rol de coordonator al execuției acestora. Exemple: fundamentarea BVC, elaborarea și aprobarea Planului anual de investiții și de achiziții și a Planului anual de perfecționare profesională, derularea procedurilor de achiziții publice, monitorizarea și verificarea derulării contractelor economice, selecția și recrutarea personalului, fundamentarea și aprobarea tarifelor, utilizarea bazei sportive și a fiecărei componente a acesteia (sala de jocuri, sala de karate, sala de atletism, sala de dansuri ș.a.), închirierea stadionului pentru manifestații sportive și a spațiilor disponibile pentru activități sportive, economice, reclamă-publicitate, atragerea și gestionarea sponsorizărilor, accesul în complexul sportiv ș.a.

Recomandări:

- ☞ elaborarea și aprobarea *Strategiei de dezvoltare și modernizare pe termen scurt, mediu și lung* și a programelor de măsuri pentru aplicarea acesteia, efectuarea demersurilor pentru aprobarea strategiei prin ordin al ministrului Transporturilor;
- ☞ efectuarea demersurilor necesare în vederea revizuirii și îmbunătățirii ROF și a organigramei;
- ☞ efectuarea unei analize formalizate cu privire la activitățile externalizate, identificarea „punctelor slabe” și a consecințelor acestora și dispunerea măsurilor adecvate pentru creșterea performanței;
- ☞ creșterea nivelului veniturilor proprii realizate printr-o intensificare a interesului și a implicării personalului de conducere și de execuție în conștientizarea potențialului existent, în organizarea procedurală adecvată;
- ☞ identificarea principalelor procese operaționale și de sistem specifice/aplicabile fiecărui compartiment funcțional și elaborarea procedurilor interne aferente lor.

Raportul este publicat pe site-ul Curții de Conturi, www.curteadeconturi.ro, la secțiunea *Publicații, Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă, domeniul „Tineret și Sport”*.

2.2. Performanța activității de inspecție și control rutier la Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier, în perioada 2011-2016

Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier (ISCTR) a fost înființat în anul 2011 prin OG nr. 26/2011 privind înființarea ISCTR, aprobată prin Legea nr. 18/2012, și a început activitatea în data de 4.12.2011, prin preluarea activității de inspecție și de control desfășurată până la acea dată de către Autoritatea Rutieră Română (ARR), Regia Autonomă

„Registrul Auto Român” (RAR) și Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România (CNADNR), cu excepția controlului desfășurat de către aceasta din urmă în punctele de trecere a frontierei de stat.

Organizarea și funcționarea ISCTR este reglementată de *HG nr. 1088/2011 privind organizarea și funcționarea Inspectoratului de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier* și a ROF aprobat prin aceasta, ca instituție publică finanțată integral din venituri proprii, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Transporturilor.

Principalele atribuții ale ISCTR vizează:

- controlul respectării reglementărilor în vigoare privind: regimul drumurilor, masele și dimensiunile maxime admise/autorizate, achitarea tarifului de utilizare, precum și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, echiparea vehiculelor cu limitatoare de viteză și utilizarea acestora;
- controlul privind efectuarea transporturilor rutiere de mărfuri cu vehicule rutiere a căror masă totală maximă autorizată, inclusiv remorca sau semiremorca, depășește 3,5 tone și a transporturilor rutiere de persoane cu autovehicule care, prin construcție și echipare, au mai mult de nouă locuri pe scaune, inclusiv locul conducătorului auto;
- controlul tehnic în trafic al vehiculelor rutiere destinate transportului de mărfuri, precum și al autovehiculelor destinate transportului de persoane;
- controlul activității de pregătire a persoanelor în vederea obținerii permisului de conducere și al activității de pregătire și perfecționare profesională a personalului de specialitate, din domeniul transporturilor rutiere;
- controlul transportului rutier național și internațional de persoane, prin servicii regulate și servicii regulate speciale, al modului de utilizare a licențelor de traseu și a graficelor de circulație, precum și al vehiculelor utilizate, cu privire la dotarea acestora cu aparate de marcat electronice fiscale și cititoare de carduri.

Structura organizatorică

Structura organizatorică și numărul maxim de posturi au fost prevăzute în *HG nr. 1088/2011* (400 de posturi, dintre care 320 de posturi de inspector), în structura organizatorică centrală fiind prevăzute direcții și servicii/compartimente specializate, iar, la nivel teritorial, 8 inspectorate teritoriale fără personalitate juridică, conduse de către un inspector-șef teritorial.

Personalul ISCTR este alcătuit din inspectori, în calitate de personal de specialitate angajat cu contract individual de muncă, precum și din alte categorii de personal angajat cu contract individual de muncă, pentru celelalte compartimente necesare desfășurării activității.

Finanțarea activității ISCTR

Desfășurarea activității ISCTR a fost asigurată integral din venituri proprii, prin:

- virarea lunară, de către ARR în contul ISCTR, a unei contribuții în proporție de 60% (ulterior 20%) din cuantumul tarifelor încasate pentru serviciile specifice, prestate de către ARR către terți;
- virarea lunară, de către RAR în contul ISCTR, a unei contribuții în proporție de 20% (ulterior 5%) din cuantumul tarifelor încasate pentru serviciile specifice prestate de către RAR către terți;
- reținerea unei proporții de 30% din sumele încasate în urma sancțiunilor contravenționale, prin derogare de la prevederile art. 8 alin. (3) și (4) din *OG nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor*.

Resursele financiare anuale totale pe care ISCTR le-a avut la dispoziție în perioada auditată au fost cuprinse între un minim de 27.112 mii lei, realizat în anul 2013 (circa 32,76% din suma aprobată în BVC) și un maxim de 57.006 mii lei, realizat în anul 2015 (circa 109% față de suma aprobată în BVC), iar cheltuielile anuale totale (plăți efectuate), raportate prin BVC, au fost cuprinse între un minim de 154 mii lei, în anul 2011, și un maxim de 45.556 mii lei, în anul 2013.

Prin *Legea nr. 352/2015 pentru modificarea și completarea OG nr. 26/2011 privind înființarea ISCTR*, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2017, vor avea loc transformări radicale ale modului de finanțare a ISCTR, care se va face integral de la bugetul statului, ale statutului personalului de inspecție și control, care va fi cel de funcționari publici, precum și ale sistemului de salarizare, care va fi stabilit prin asimilare cu cel al Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Obiectivul general

Obiectivul general al acțiunii de audit este confirmarea/infirmarea faptului că ISCTR (centrala și cele 8 inspectorate teritoriale fără personalitate juridică) și, implicit, Ministerul Transporturilor, au înțeles țințele stabilite prin înființarea ISCTR, au realizat în mod real și eficace obiectivele și atribuțiile aferente și și-au asumat, în mod direct, responsabilitățile referitoare la inspecția și controlul respectării reglementărilor interne și internaționale în domeniul transporturilor rutiere.

Constatări și concluzii

Organizarea și funcționarea structurilor interne

Efectuarea, în timpul auditului, a unei analize SWOT (Strengths; Weaknesses; Opportunities; Threats – „puncte tari”, „puncte slabe”, „oportunități”, „amenințări”) asupra organizării și funcționării structurilor funcționale, de la nivelul sediului central

și al inspectoratelor de control teritoriale, a reliefat o serie de aspecte asupra cărora ar fi necesar să se aplice anumite revizui și măsuri, în vederea creșterii nivelului de performanță a activității.

Concluziile misiunii de audit al performanței sunt prezentate succint în continuare.

Structurile organizatorice interne nu sunt în mod necesar constituite, individualizate și asigurate cu resurse (organizaționale, umane, financiare ș.a.) pentru a putea susține activitatea specifică și pentru a obține performanță la nivelul potențialului real. Organizarea și desfășurarea activității ISCTR au fost influențate negativ de o serie de factori perturbatori, de regulă exteriori entității, generați de numărul insuficient de posturi, de lipsa de stabilitate și de predictibilitate a legislației de organizare și funcționare, de lipsa de colaborare instituțională a ARR, RAR și CNADNR, pe fondul îngăduinței și al implicării reduse a MT, atât în ceea ce privește asigurarea resurselor de finanțare pentru ISCTR, cât și a unor aspecte privind dotarea cu mijloacele materiale necesare desfășurării controlului în trafic ș.a.

Atât la nivelul conducerii inspectoratului, cât și la cel al inspectorilor și al personalului din activitățile suport s-a resimțit nivelul redus al colaborării, implicării și al susținerii eficace din partea direcțiilor de specialitate din MT, precum și din partea conducerii acestuia. Drept urmare, la nivelul personalului ISCTR s-a conturat ideea că părerea și voința operatorilor de transport este percepută ca fiind mai credibilă și mai cu greutate decât punctele de vedere ale ISCTR și decât demersurile acestuia pentru funcționarea eficace a controlului în domeniu.

În același timp, interesul și implicarea managementului de la toate nivelurile nu s-au manifestat, de regulă, în mod constant, evident și vizibil, în vederea perfecționării continue a activității și a identificării și aplicării măsurilor de creștere a performanței, astfel încât derularea activității a avut și o semnificativă componentă inertială, la minima rezistență și fără aspirații, tendințe și eforturi pentru depășirea tiparelor formalizate și pentru creșterea performanței.

Structura organizatorică are o serie de „puncte slabe” cauzate și de necesitatea încadrării într-un număr de posturi stabilit și aprobat fără o fundamentare reală și care nu reflectă necesarul obiectiv de personal, atât în ceea ce privește activitatea de inspecție și control, cât și activitatea suport pentru sediul central și pentru teritoriu. Actuala structură nu este suficient fundamentată și conturată, nu corespunde necesităților reale ale activității și nu este asigurată cu resursa umană adecvată, astfel încât să poată susține funcționarea performantă a ISCTR, dezvoltarea, modernizarea și informatizarea acestuia, previzionarea strategică, valorificarea măsurilor administrative dispuse și a proceselor-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, formarea și consolidarea unei culturi organizaționale moderne, respectarea legislației ș.a., toate acestea concurând, în mod unitar, la asigurarea premiselor creșterii performanței inspecției și controlului și, implicit, a siguranței rutiere.

Constituirea patrimoniului ISCTR

Constituirea patrimoniului ISCTR nu s-a făcut în conformitate cu reglementările legale în vigoare privind înființarea acestei entități, ca urmare a faptului că la nivelul RAR, CNADNR și ARR nu a existat voința necesară pentru respectarea și aplicarea acestor prevederi legale.

Constituirea parțială a patrimoniului ISCTR la înființare a avut un impact direct asupra performanței activității de inspecție și control în trafic atât din punct de vedere economic, întrucât ISCTR a fost nevoit să achiziționeze bunuri necesare desfășurării activității (platforme de cântărire), cât și din punct de vedere al întârzierii operaționalizării exercitării, în condiții optime, a atribuțiilor legale, ca urmare a duratei obiective a procedurilor de achiziții publice. Această situație a fost favorizată și de implicarea insuficientă a MT pentru impunerea respectării legii și pentru instaurarea și consolidarea unei colaborări instituționale între entitățile subordonate, colaborare indispensabilă creării și menținerii unui climat de legalitate și concurență corectă în domeniul transportului rutier.

Concluzii generale

La înființarea ISCTR, în anul 2011, s-a manifestat o voință reală din partea Guvernului și a Parlamentului, pentru aplicarea cerințelor europene de separare a activităților de reglementare/licențiere de activitățile de control și de concentrare a controlului la o singură entitate.

Ulterior însă, prin felul în care MT s-a implicat în monitorizarea și impunerea punerii în practică a prevederilor legislației de organizare și funcționare a ISCTR, s-a manifestat o anumită diminuare a interesului și a voinței factorului guvernamental pentru consolidarea controlului și a disciplinei în domeniul transportului rutier.

Legislația de înființare, organizare și funcționare a ISCTR a reglementat, în cea mai mare parte, aspectele principale ale activității acestuia și pârghiile pentru realizarea obiectivelor sale, dar, cu toate acestea, nu a reprezentat, în mod real și practic, o bază suficient de solidă pentru performanță, ca urmare a faptului că conținutul ei nu a fost suficient de adecvat, cuprinzător, coerent și armonizat cu legislația generală și specifică existentă, fie nu a fost asumată, respectată și aplicată în mod real, sincer și corect de către celelalte entități ale statului cu atribuții, competențe și responsabilități în domeniu (ARR, RAR, CNADNR și MT).

Totodată, o serie de factori exteriori entității, cum ar fi lipsa de predictibilitate și nesiguranța în asigurarea finanțării și în promovarea, susținerea și adoptarea de către factorul guvernamental a unor propuneri de îmbunătățire a cadrului legal, precum și apariția în anul 2013, la nici doi ani de la înființare, a spectrului modificării semnificative a organizării, funcționării și finanțării ISCTR (inițiativa parlamentară devenită *Legea nr. 352/2015*), cumulate cu discuțiile, dezbaterile și controversele intense care

au avut loc pe seama acestor modificări, au deturnat, într-o măsură semnificativă, implicarea și concentrarea conducerii executive a Inspectoratului de la aspecte de performanță legate de strategii cu privire la identificarea și aplicarea unor măsuri și metode moderne de perfecționare a activității generale și a structurilor organizatorice, consolidarea unei culturi organizaționale solide, autoperfecționare și crearea unui curent de opinie necesar generalizării conduitei etice ș.a.

Performanța activității ISCTR și eficacitatea controlului rutier, cu impact direct asupra gradului de siguranță a circulației rutiere, securității călătorilor și a participanților la trafic, protejării structurii drumurilor și menținerii unui cadru concurențial corect ș.a., sunt încă îngreunate și, uneori, blocate de o legislație secundară neunitară și nearmonizată, care continuă să-și producă efectele și ca urmare a interesului, voinței, implicării și fermității insuficiente ale factorului guvernamental în a declanșa și finaliza atât o evaluare a cadrului legislativ, general și specific, care reglementează domeniul transporturilor rutiere, cât și o acțiune coordonată și unitară de armonizare legislativă, de simplificare a legislației specifice și de imprimare a unui caracter unitar acesteia.

Aspectele legislative neunitare/nearmonizate dovedesc faptul că ISCTR și activitatea de control rutier nu sunt, încă, percepute și tratate de către factorul guvernamental, pe de o parte, la nivelul importanței pe care acestea ar trebui să o aibă într-un domeniu marcat de disfuncționalități, tensiuni, interese de grup și, nu în ultimul rând, de nemulțumirea aproape generală a cetățenilor și, pe de altă parte, la nivelul pe care îl impun regulamentele UE și bunele practici din țările cu tradiție.

Recomandări:

Referitoare la legislația de înființare și funcționare

- ☞ efectuarea demersurilor necesare, oficiale și formalizate către ministrul Transporturilor, în vederea obținerii sprijinului necesar implementării prevederilor art. 6 și art. 7 din *HG nr. 1088/2011 cu privire la realizarea sistemului informatic integrat*;
- ☞ declanșarea, de către ministrul Transporturilor, a unui control al corpului de control în legătură cu refuzul ARR și al RAR de a respecta prevederile legale și reglementările proprii de organizare și funcționare privind finanțarea ISCTR, inclusiv identificarea eventualelor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale;
- ☞ efectuarea demersurilor necesare în vederea aplicării prevederilor art. IV din *Legea nr. 352/2015* și modificarea și completarea de către ministrul Transporturilor a actelor normative din domeniul inspecției și controlului emise de către acesta în aplicarea *OG nr. 26/2011*;
- ☞ efectuarea, de către conducerea executivă a ISCTR, a demersurilor necesare pentru:
 - recuperarea restanțelor la contribuțiile datorate de către ARR și RAR, prin urmărirea și susținerea dosarelor aflate pe rolul instanțelor și/sau prin oricare alte metode legale;
 - modificarea și completarea *OG nr. 26/2011* cu prevederi derogatorii de la art. 32 (2) lit. b) din *OUG nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice*, astfel încât autovehiculele din dotarea ISCTR să poată fi dotate cu dispozitive de semnalizare luminoasă de culoare albastră;
 - eliminarea/diminuarea celorlalte disfuncționalități/inadverențe semnalate în corelație cu prevederile *Legii nr. 352/2015* și cu modalitatea de aplicare;
- ☞ efectuarea demersurilor necesare, către ministrul Transporturilor, în vederea informării Guvernului și fie inițierea, susținerea și aprobarea unui act normativ pentru modificarea și completarea *Legii nr. 352/2015* și eliminarea disfuncționalităților prezentate, fie declanșarea procedurilor legale de abrogare a legii.

Referitoare la organizarea și desfășurarea activității

- ☞ efectuarea demersurilor necesare în vederea:
 - cuprinderii în *OG nr. 26/2011* (respectiv *HG nr. 1088/2011*) a modalității de modificare și completare a ROF;
 - completării, aprobării și aplicării măsurilor pentru diminuarea „punctelor slabe” identificate în organizarea și funcționarea structurilor interne, enumerate în Raportul de audit;
 - declanșării unei acțiuni de control al corpului de control în legătură cu refuzul RAR și CNADNR de a respecta prevederile *OG nr. 26/2011* și ale protocoalelor/contractului de comodat privind constituirea patrimoniului ISCTR.

Referitoare la aspecte legislative neunitare/nearmonizate

- ☞ efectuarea demersurilor necesare în vederea:
 - inițierii, promovării și susținerii modificării și completării legislației cu propunerile de îmbunătățire a cadrului legislativ, cuprinse în Raportul de audit al performanței;
 - creării, prin ordin al ministrului, a unui cadru organizatoric formalizat, de tip „grup de lucru” sau „comisie”, care să aibă ca obiective principale atât evaluarea cadrului legislativ, general și specific, care reglementează domeniul transporturilor rutiere, cât și o acțiune coordonată și unitară de elaborare a propunerilor pentru armonizarea legislației specifice existente, pentru simplificarea acesteia și pentru imprimarea unui caracter unitar.

Raportul este publicat pe site-ul Curții de Conturi, www.curteadeconturi.ro, la secțiunea *Publicații, Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă, domeniul „Transporturi”*.

2.3. Auditul performanței privind utilizarea fondurilor destinate emiterii, tipăririi, punerii și retragerii din circulație, conservării și comercializării timbrelor și efectelor poștale, în perioada 2004-2014

Misiunea de audit al performanței s-a desfășurat la următoarele entități:

- CN „Poșta Română” SA;
- Fabrica de Timbre – Sucursală a CN „Poșta Română” SA;
- Muzeul Național Filatelic – Sucursală a CN „Poșta Română” SA până în anul 2013, în prezent Secție a Muzeului Național de Istorie a României;
- SC Romfilatelia SA;
- Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM).

Obiectivele principale urmărite în auditul performanței au fost:

- analiza activităților de emiterie, tipărire, punere și retragere în/din circulație, conservare și comercializare a timbrelor și a efectelor poștale, în perioada 2004-2014;
- eficiența, eficacitatea și economicitatea utilizării fondurilor destinate emiterii, tipăririi, punerii și retragerii în/din circulație, conservării și comercializării timbrelor și a efectelor poștale, în perioada 2004-2014.

Constatări și concluzii

Statul român, prin intermediul Ministerului Finanțelor Publice, nu a perceput un tarif și, în consecință, nu a realizat până la data raportului venituri din taxa de licențiere, aplicată monopolului de stat asupra emiterii și producerii de timbre. În condițiile în care aceste drepturi exclusive au fost exercitate de CN „Poșta Română” SA și de filiala sa SC Romfilatelia SA, fără ca acestora să le fi fost impus vreun tarif, valoarea timbrelor aflate în patrimoniul privat al CN „Poșta Română” SA, în perioada supusă monopolului de stat, a fost compensată cu bugetul de stat, prin stingerea unor obligații fiscale ale acesteia, în baza *Legii nr. 298/2013 privind stabilirea unor măsuri pentru protejarea patrimoniului Muzeului Național Filatelic*.

În majoritatea statelor membre ale Uniunii Poștale Universale, dreptul de emiterie a timbrelor și efectelor poștale este exercitat de operatorul de servicii poștale (administrația poștală națională), în restul statelor această operațiune fiind preluată de ministerul coordonator al acestui domeniu. România prezintă o situație diferită față de celelalte state întrucât dreptul de emiterie a timbrelor și efectelor poștale nu este exercitat de ministerul de resort sau direct de operatorul de servicii poștale, ci de o entitate distinctă, cu personalitate juridică, respectiv SC Romfilatelia SA, persoană juridică de interes public, înființată ca societate comercială, al cărei unic acționar este CN „Poșta Română” SA.

În fapt, SC Romfilatelia SA este interpusă între două activități ale CN „Poșta Română” SA, respectiv activitatea de tipărire a timbrelor și efectelor poștale și activitatea de comercializare a acestora, exercitând, astfel, rolul de intermediar între CN „Poșta Română” SA și o sucursală a acesteia, Sucursala Fabrica de Timbre.

La stabilirea Planurilor anuale de emisiuni filatelice trebuie avute în vedere atât necesitățile de timbre utilizate de CN „Poșta Română” SA pentru francarea serviciilor poștale, cât și îndeplinirea rolului timbrului poștal de „ambasador al istoriei, culturii și civilizației umane”, concomitent cu valorificarea acestuia pe piața bunurilor filatelice.

Pentru anii 2013 și 2014, cea mai mare parte a emisiunilor filatelice cuprinse în Planurile anuale nu a fost destinată doar asigurării necesarului de francare al operatorului poștal, ci a avut, în primul rând, un rol filatelic (reflectarea/promovarea unor evenimente culturale, istorice, sociale, sportive etc.) și a fost destinată comercializării de către SC Romfilatelia SA.

Veniturile realizate de Sucursala Fabrica de Timbre a CN „Poșta Română” SA din tipărirea timbrelor și efectelor poștale reprezintă doar 13,21% din totalul veniturilor. În perioada 2004-2011, Sucursala Fabrica de Timbre a încheiat exercițiile financiare anuale cu pierdere contabilă, ca urmare a dimensionării organizaționale deficitare, a utilizării unor tarife de manoperă la calculul costurilor de producție neactualizate cu nivelul drepturilor salariale, cu consecințe negative asupra calculației nivelului costurilor și stabilirii prețurilor de vânzare. Sucursala Fabrica de Timbre a perceput în sarcina administrației centrale a CN „Poșta Română” SA, pentru timbrele uzuale (destinate exclusiv utilizării de aceasta pentru francarea serviciilor poștale din sfera serviciului universal), o cotă de profit mai mare decât cea practică în relația cu clienții terți, inclusiv față de cota de profit practică pentru tipărirea tirajului de timbre tematice aferent SC Romfilatelia SA.

Principalul client al SC Romfilatelia SA este chiar acționarul său unic, respectiv CN „Poșta Română” SA, în calitate sa de administrație poștală națională. SC Romfilatelia SA a valorificat dreptul exclusiv de emiterie și comercializare a timbrelor cu destinație filatelică, fiind preocupată să identifice diverse nișe interesate de mărci filatelice și derivate ale acestora, care să asigure realizarea veniturilor proprii și menținerea unei activități profitabile pentru societate, în condițiile în care SC Romfilatelia SA este singura instituție desemnată să emită și să pună sau să retragă în/din circulație timbre și efecte poștale și să le comercializeze pe piața internă și externă. Conform datelor financiar-contabile, evoluția vânzărilor de mărfuri filatelice pe plan național a înregistrat, în perioada verificată, un ritm ascendent față de vânzările aferente domeniului poștal, iar veniturile

realizate de CN „Poșta Română” SA din vânzarea timbrelor poștale a cunoscut un trend descrescător, motivat, în primul rând, de volumul tot mai redus al serviciilor poștale taxate prin aplicarea timbrelor preplătite.

Pe parcursul anilor, operațiunile de predare-primire între diferite entități a Colecției Filatelice Naționale, respectiv de la Banca Națională la Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor, în anul 1990, precum și către Muzeul Național Filatelic, în anul 2004, s-au realizat scriptic și faptic fără o inventariere a timbrelor și efectelor poștale. În același fel s-a procedat și prin aplicarea, de către entitățile implicate, a *Legii nr. 298/2013*. Astfel, transferul Colecției Naționale Filatelice de la locația CN „Poșta Română” SA la locația Băncii Naționale a României nu s-a făcut în concordanță cu specificul domeniului, procedându-se la predarea-primirea scriptică și faptică a timbrelor, depozitate în 1.274 de cutii sigilate și nedesfăcute până în prezent, în loc să se procedeze mai întâi la inventarierea și expertizarea acestora, concomitent cu predarea-primirea treptată.

Având în vedere specificul domeniului și durata mare a procesului de inventariere, indiferent care ar fi fost durata procesului de inventariere și expertizare, timbrele trebuiau păstrate în condiții optime, care să le asigure integritatea și, implicit, cel puțin păstrarea valorii acestora sau chiar creșterea acesteia.

Situația contravine grav scopului pentru care a fost adoptată *Legea nr. 298/2013*, respectiv acela de protejare/asigurare a integrității Colecției Filatelice a României și de asigurare a condițiilor optime pentru conservarea și expertizarea, în vederea clasării în patrimoniul cultural național mobil, precum și pentru evaluarea, după caz, a bunurilor respective.

Valoarea contabilă a Colecției Filatelice Naționale, constituită după anul 1998 prin achiziții ale CN „Poșta Română” SA, apreciată la nivelul sumei de 49.856 mii lei, a fost utilizată pentru stingerea obligațiilor fiscale ale acesteia, considerându-se că timbrele și efectele poștale acumulate în această perioadă reprezintă proprietatea privată a Companiei. Însă această sumă cuprinde și valoarea de 38.693 mii lei, stabilită în anul 2011 de o comisie de evaluare a Muzeului Național Filatelic pentru acele timbre, matrite și alte bunuri filatelice emise/produse înainte de anul 1990, dar constatate drept „plusuri de inventar” de Comisia de inventariere a timbrelor românești.

Recomandări:

☞ autoritățile competente ale statului vor reanaliza cadrul legislativ și modul de organizare a activităților specifice fiecărei părți implicate în procesul de emiteri, tipărire, punere și retragere în/din circulație a timbrelor și efectelor poștale, precum și comercializarea acestora, în scopul identificării unor soluții care să conducă la desfășurarea activității cu economicitate, eficiență și eficacitate, fără să existe interferențe de natură să influențeze interesele părților implicate;

În perspectiva procesului de privatizare a CN „Poșta Română” SA trebuie avută în vedere necesitatea menținerii activității de emiteri, punere și retragere în/din circulație a timbrului poștal românesc sub autoritatea statului, asigurând, astfel, rolul acestuia de mijloc eficient și facil de promovare a istoriei, culturii și a altor valori naționale pe plan internațional.

În acest sens se va efectua o analiză în vederea identificării celei mai bune forme de organizare a entității care va avea ca atribuții emiteri și/sau producerea timbrelor și efectelor poștale, ținând cont de cele mai bune practici în domeniu, fără a fi urmărit un interes majoritar economic, de obținere de profit;

☞ vor fi efectuate demersuri pentru ca Ministerul Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională, în calitatea acestuia de organ al administrației publice centrale, care exercită atribuțiile legale de reglementare și control asupra activității SC Romfilatelia SA, să analizeze și să întreprindă măsurile necesare pentru clarificarea modalității de aplicare a prevederilor *Legii nr. 31/1996 privind regimul monopolului de stat*, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la licențierea de către Ministerul Finanțelor Publice, stabilirea condițiilor de producere și emiteri a timbrelor și efectelor poștale, de raportare și monitorizare, precum și eventualitatea încasării unor venituri la bugetul de stat din exploatarea acestui monopol;

☞ la întocmirea Planului anual filatelic vor fi luate măsurile necesare pentru obținerea unui echilibru între asigurarea necesarului de francare a administrației poștale naționale, capacitatea de achiziție a diferitelor categorii de clienți din cadrul domeniului filatelic și îndeplinirea rolului timbrului poștal de mijloc eficient și facil de promovare a valorilor naționale și de „ambasador al istoriei, culturii și civilizației umane”;

☞ efectuarea unei analize, de către CN „Poșta Română” SA, în vederea stabilirii cauzelor care au determinat pierderea contabilă în cazul Sucursalei Fabrica de Timbre și luarea de măsuri pentru eliminarea acestora;

☞ reanalizarea și modificarea prețului de vânzare al timbrelor uzuale, astfel încât acesta să fie stabilit în strictă concordanță cu nivelul consumurilor de materii prime, manoperă și a celorlalte componente ale costului de producție.

Astfel, CN „Poșta Română” SA va efectua o analiză în vederea identificării cauzelor pentru care Sucursala Fabrica de Timbre a perceput, în sarcina administrației centrale a CN „Poșta Română” SA, pentru timbrele uzuale (destinate exclusiv utilizării de aceasta pentru francarea serviciilor poștale din sfera serviciului universal) o cotă de profit mai mare decât cea practică în relația cu clienții terți, inclusiv față de cota de profit practică pentru tipărirea tirajului de timbre tematice aferent SC Romfilatelia SA și va dispune și implementa măsuri pentru eliminarea acestor cauze.

☞ reanalizarea sumei totale, prin care a realizat, în anul 2014, stingerea obligațiilor sale fiscale către bugetul de stat, în scopul clarificării componenței acesteia și stabilirii valorii contabile aferente doar „Colecției Filatelice constituite după anul 1998, prin achiziții ale Companiei Naționale „Poșta Română” SA, aflată în proprietatea privată a acesteia”, așa cum s-a regle-

mentat prin art. 2 alin. (2) din *Legea nr. 298/2013 privind stabilirea unor măsuri pentru protejarea patrimoniului Muzeului Național Filatelic*.

Ca urmare a acestei analize se va proceda la regularizarea, cu bugetul de stat, a sumelor rezultate după clarificarea valorii contabile respective;

☞ Muzeul Național de Istorie a României și Banca Națională a României vor lua măsuri urgente de protejare/asigurare a integrității bunurilor de importanță excepțională din Colecția Filatelică a României, având în vedere că, pe fondul unor neînțelegeri procedurale privind demararea operațiunilor de inventariere, aceste bunuri sunt supuse unui risc de degradare iremediabilă, din cauza modului în care, începând cu luna iulie 2014, sunt păstrate în aceleași cutii în care s-a realizat transportul de la Conservatorul de Timbre la Banca Națională a României.

De asemenea, vor fi efectuate demersurile necesare către autoritățile competente ale statului (Parlament, Guvern etc.) pentru identificarea soluțiilor de deblocare a acestei situații și de realizare a scopului pentru care a fost adoptată *Legea nr. 298/2013*, respectiv acela de protejare/asigurare a integrității Colecției Filatelice a României și de asigurare a condițiilor optime pentru conservarea și expertizarea acesteia în vederea clasării în patrimoniul cultural național mobil, precum și evaluarea bunurilor respective;

☞ efectuarea demersurilor necesare pe lângă autoritățile statului (Ministerul Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională, Guvern, Parlament) pentru amendarea cadrului legal care reglementează domeniul specific, cu posibilitatea ca fondurile rezultate din execuția bugetară anuală a activității desfășurate de SC Romfilatelia SA, persoană juridică de interes public, să fie utilizate pentru finanțarea unor obiective de interes public național, având în vedere că fondurile respective se obțin din exploatarea unui monopol al statului.

Ca urmare a constatărilor înscrise în Raportul de audit al performanței au fost transmise scrisori către Romfilatelia SA și CN „Poșta Română” SA, care conțin recomandările formulate.

Raportul este publicat pe site-ul Curții de Conturi, www.curteadeconturi.ro, la secțiunea *Publicații, Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă, domeniul „Managementul entităților publice”*.

2.4. Performanța acordării unor beneficii de asistență socială pentru prevenirea și combaterea sărăciei, susținerea copilului și a familiei, în anul 2015, la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

Prin auditul performanței efectuat, Curtea de Conturi a urmărit îmbunătățirea modului de fundamentare și utilizare a fondurilor acordate pentru patru categorii de beneficii de asistență socială, inclusiv o evaluare a administrării, supravegherii și controlului acestora, respectiv:

- *alocația de stat pentru copii;*
- *indemnizația pentru creșterea copilului și stimulentele lunar/de inserție;*
- *ajutorul social privind asigurarea venitului minim garantat;*
- *alocația pentru susținerea familiei.*

Misiunea de audit al performanței s-a desfășurat la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV) și la Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (ANPIS), ordonator secundar de credite în subordinea ministerului.

Cele patru beneficii de asistență socială au fost abordate și în cadrul misiunilor de audit financiar desfășurate la nivelul unor agenții județene pentru plăți și inspecție socială (având în vedere că drepturile de beneficii de asistență socială se acordă prin intermediul acestor entități), prin urmărirea obiectivelor specifice auditului performanței, concluziile formulate fiind preluate la ordonatorul ierarhic superior, ANPIS.

Scurtă prezentare a beneficiilor de asistență socială

Beneficiile de asistență socială reprezintă o formă de suplimentare sau de substituie a veniturilor individuale/familiale obținute din muncă, în vederea asigurării unui nivel de trai minimal, precum și o formă de sprijin în scopul promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții anumitor categorii de persoane, ale căror drepturi sociale sunt prevăzute expres de lege.

Plățile totale privind asistența socială, efectuate în anul 2015, au crescut de la 8.100 milioane lei, în anul 2014, la 9.958 milioane lei, în anul 2015, trendul crescător fiind influențat, în principal, de creșterea cuantumului unor beneficii de asistență socială și, în unele cazuri, de creșterea numărului de beneficiari.

Fondurile publice pentru susținerea sistemului de beneficii de asistență socială, acordate prin bugetul ministerului în anul 2015, în sumă de 9.958 milioane lei, au reprezentat 1,40% din produsul intern brut al României.

Beneficiile de asistență socială acordate în anul 2015, care au făcut obiectul misiunilor de audit (alocația de stat pentru copii, indemnizația pentru creșterea copilului și stimulentele lunar/de inserție, ajutorul social privind asigurarea venitului minim garantat, alocația pentru susținerea familiei), au presupus un efort bugetar de 6.563 milioane lei, cu o pondere de 0,92% în produsul intern brut.

În anul 2015, plățile efectuate pentru cele patru categorii de beneficii de asistență socială auditate și numărul mediu lunar de beneficiari se prezintă după cum urmează:

Nr. crt.	Beneficii de asistență socială	Anul 2015	
		Plăți efectuate - milioane lei -	Număr mediu lunar beneficiari
1.	Alocația de stat pentru copii	3.542	3.691.195
2.	Indemnizația pentru creșterea copilului și stimulentele lunar/de inserție, din care:	1.809	175.734
	<i>Indemnizația pentru creșterea copilului</i>	1.579	138.350
	<i>Stimulentele lunar/de inserție</i>	230	37.384
3.	Alocația pentru susținerea familiei	536	277.624
4.	Ajutorul social pentru asigurarea venitului minim garantat, inclusiv plățile pentru asigurările obligatorii pentru locuințe	676	245.545
	Total	6.563	4.390.098

MFPSPV gestionează, finanțează și asigură, prin ANPIS și prin agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, acordarea beneficiilor de asistență socială sub forma *alocației de stat pentru copii, a indemnizației pentru creșterea copilului (inclusiv a stimulentele lunar/de inserție), a alocației pentru susținerea familiei și a ajutorului social pentru asigurarea venitului minim garantat*, pentru numărul mediu lunar de 4.390.098 de beneficiari.

În anul 2015, plățile aferente celor patru drepturi auditate au deținut o pondere de circa 66% în totalul plăților efectuate pentru asigurări și asistență socială, ponderea cea mai ridicată fiind reprezentată de alocația de stat pentru copii (54%), urmată de indemnizația pentru creșterea copilului (28%).

Plata celor patru beneficii de asistență socială auditate a necesitat, în anul 2015, fonduri publice în sumă de 6.725 milioane lei, din care:

- ⇒ beneficii de asistență socială efectiv plătite 6.563 milioane lei;
- ⇒ taxe poștale, pentru transmiterea drepturilor auditate 37 milioane lei;
- ⇒ contribuții la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate (pentru plata venitului minim garantat și a indemnizației lunare pentru creșterea copilului) 125 milioane lei.

Obiectivele auditului

Obiectivul general a constat în stabilirea, de o manieră independentă, a principalelor fenomene din sistemul de beneficii de asistență socială, cu privire la modul de fundamentare și utilizare a fondurilor publice acordate pentru cele patru drepturi, inclusiv o evaluare a administrării, supravegherii și controlului acestora, precum și modul în care ANPIS și agențiile județene au acționat, în anul 2015, în vederea punerii în aplicare a obiectivelor stabilite.

Sfera de cuprindere a obiectivelor specifice a inclus, fără a se limita, următoarele:

- ⇒ evaluarea modului în care ministerul își îndeplinește rolul de entitate publică, cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a legislației în domeniul specific de activitate, precum și acela de monitorizare a beneficiilor de asistență socială;
- ⇒ evaluarea modului în care se fundamentează necesarul de resurse bugetare, pentru a asigura o repartizare echilibrată a acestora și eliminarea imobilizărilor de resurse bugetare aprobate și neutilizate, precum și reflectarea corectă prin situațiile financiare anuale a resurselor primite și a cheltuielilor efectuate pentru cele patru beneficii de asistență socială;
- ⇒ evaluarea caracterului corect și complet al informațiilor deținute în sistemul informatic SAFIR, precum și a capacității acestuia de a fi adaptat operativ pe măsura apariției unor noi acte normative;
- ⇒ evaluarea sistemelor de control intern, modul de funcționare a instrumentelor și mecanismelor de prevenire, detectare și descurajare a fraudei și corupției, inclusiv activitatea desfășurată de către organele de inspecție socială pentru a se asigura focalizarea beneficiilor de asistență socială către persoanele îndreptățite.

Principalele concluzii

- *Evaluarea modului în care MMFPSPV își îndeplinește rolul de entitate publică, cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a legislației în domeniul specific de activitate, precum și acela de monitorizare a beneficiilor de asistență socială*

MMFPSPV și-a îndeplinit, în mare parte, rolul și atribuțiile, în mod similar cu anii precedenți, chiar și pe fondul lipsei de personal, identificându-se, însă, și unele deficiențe care, sintetic, se prezintă astfel:

- procesul de elaborare și „revizuire a politicilor de sancțiuni, competențe de control și sistemul de sesizări”, ca parte din obiectivele asumate prin „Planul de acțiune pentru implementarea strategiei privind reforma în domeniul asistenței sociale”, este în curs de finalizare;

- atribuțiile Direcției Politici Sociale, direcție de specialitate în domeniul asistenței sociale din cadrul ministerului, au fost exercitate parțial pe fondul deficitului de personal, iar măsurile de eficientizare a activității de recuperare a sumelor acordate necuvenit fac obiectul unui proiect de act normativ;

- s-au reținut demersurile cu privire la consilierea/informarea beneficiarilor, referitoare la modificările legislative din domeniul asistenței sociale, însă, în continuare, se menține riscul pătrunderii în sistem a unor persoane neeligibile;

De asemenea, în ceea ce privește monitorizarea beneficiilor de asistență socială au fost constatate disfuncționalități cu privire la debitorii care provin din cele patru drepturi auditate, raportați în situațiile financiare anuale centralizate, care se prezintă după cum urmează:

- entitatea nu a urmărit toate debitele prescrise, astfel încât acestea să fie recuperate în termenul legal de prescripție, deși debitele se monitorizează lunar, prin situația transmisă de fiecare agenție teritorială Serviciului managementul calității, monitorizare și control intern din cadrul ANPIS, care are atribuții în acest sens;

- instrumentele de monitorizare a debitelor nu au identificat situațiile de predare în avans a debitelor (înainte de termenul legal de 180 de zile), sume ce puteau fi recuperate direct de la beneficiarii aflați în plată și fără perceperea de accesorii. Entitatea a optat pentru îngreunarea activității organelor fiscale, prin predarea acestor debite pentru care există riscul ca titularii să plătească și accesorii, întrucât debitorii nu au avut posibilitatea să se încadreze în termenul legal de scutire de la plata acestora;

- ANPIS nu deține informații complete privind sumele datorate de fiecare debitor în parte, întrucât datele privind debitorii, generate de aplicația SAFIR, nu coincid cu cele din evidența financiar-contabilă, având în vedere diferențele semnificative identificate la unele agenții teritoriale;

- s-a constatat o mai bună gestionare și corelare a plăților, raportate prin aplicația informatică SAFIR, cu cele din contul de execuție bugetară, decalajul între cele două evidențe (sintetică și analitică), fiind în scădere. Echipa de audit consideră că, luând în calcul numărul mare de beneficiari, se impune corelarea acestor plăți, având în vedere că datele din programul informatic SAFIR sunt utilizate pentru efectuarea plăților către beneficiari;

- pentru o focalizare mai bună a beneficiilor de asistență socială către persoanele îndreptățite s-au inițiat/modificat numeroase acte normative și s-a elaborat Proiectul de lege privind venitul minim de incluziune, inițiat de Guvern în luna aprilie 2016 și adoptat de către Parlament (*Legea nr. 196/31.10.2016 privind venitul minim de incluziune*, care va intra în vigoare la data de 1 februarie 2018);

- se impune elaborarea unui act normativ pentru simplificarea unor proceduri administrative pentru eficientizarea activităților de recuperare a debitelor, în situația în care costurile de recuperare depășesc valoarea debitului. Exemplificăm suma debitelor cu o valoare sub 40 de lei, de 93 mii lei (reprezentând 0,2% din total debite), raportată la cheltuielile minime estimate pentru recuperarea unui debit de 52 lei/debit, apreciind că neurmărirea debitelor sub 40 de lei poate conduce la economii la bugetul de stat în sumă de 169 mii lei.

➤ *Evaluarea modului în care se fundamentează necesarul de resurse bugetare pentru a asigura o repartizare echilibrată a acestora și eliminarea imobilizărilor de resurse bugetare aprobate și neutilizate, precum și reflectarea corectă prin situațiile financiare anuale a resurselor primite și a cheltuielilor efectuate pentru cele patru beneficii de asistență*

- necesarul de resurse bugetare a fost fundamentat corespunzător, sumele destinate plăților pentru drepturile auditate au fost utilizate aproape în totalitate pentru plăți, însă au fost constatate și unele deficiențe, după cum urmează:

- direcția de specialitate cu atribuții în domeniul asistenței sociale și-a exercitat parțial atribuțiile din cauza deficitului de personal, regăsindu-se, în continuare, deficiențele cu privire la creditorii constatate și în anii precedenți. Se remarcă că activitatea de virare la termenele legale către bugetul de stat a unor sume pentru care dreptul titularilor de a le solicita s-a prescris a cunoscut unele îmbunătățiri față de anul precedent;

- transpunerea în legea bugetară anuală a propunerilor primite de la ANPIS, de reducere a comisionului plătit pentru plata drepturilor în numerar, nu s-a pus în aplicare, deși sumele plătite pentru achitarea drepturilor auditate au înregistrat creșteri succesive de la un an la altul;

- taxele poștale privind plata acestor drepturi au rămas neschimbate (1%), cu toate că au existat propuneri de reducere, de la 1% la 0,9%, iar, în perioada analizată, unele dintre drepturile auditate s-au majorat ca urmare a modificărilor legislative;

- s-ar impune o reanalizare a cuantumului tranșelor prin care se transmit aceste beneficii de asistență socială către compania națională abilitată, corelat cu termenele de plată ale drepturilor auditate, întrucât există posibilitatea imobilizării temporare a unor sume;

- s-a constatat o mai bună monitorizare a plăților efectuate prin mandat poștal, pentru o parte din beneficiile auditate, însă se impune atragerea unui număr cât mai mare de beneficiari care să fie plătiți prin virament bancar, având în vedere atât

eforturile suplimentare, cât și riscurile potențiale existente în cazul plăților în numerar;

- se mențin diferențe între evidența analitică și cea sintetică a creditorilor, în mod similar cu anii precedenți, existând riscul efectuării unor plăți nelegale, cu consecințe în raportarea prin situațiile financiare anuale a unor datorii care nu corespund realității, entitatea organizând evidența analitică a creditorilor și manual, cu posibilitatea apariției unor erori, iar remedierea diferențelor față de sistemul informatic SAFIR este în curs de rezolvare.
- *Evaluarea caracterului corect și complet al informațiilor deținute în sistemul informatic SAFIR, precum și a capacității acestuia de a fi adaptat operativ pe măsura apariției unor noi acte normative*
- sistemul informatic SAFIR și-a îndeplinit parțial scopul pentru administrarea procesului de acordare a beneficiilor de asistență socială datorită, în principal, următoarelor deficiențe:
 - remedierea erorilor din sistemul informatic s-a efectuat, de către furnizor, cu mari întârzieri față de termenele stabilite în contract (într-un număr de zile de circa 6 ori mai mare față de prevederile din contract), o parte dintre erori nefiind remediate nici la data auditului, deși garanția contractului a expirat la finele anului 2015;
 - modificările legislative privind cele patru drepturi auditate au fost efectuate în cea mai mare parte de către reprezentanții entității și prin contractarea unor servicii externe plătite din fonduri publice;
 - unele dintre erori se perpetuează de mai mulți ani și nu au fost rezolvate nici de către furnizor și nici de către entitate, acestea îngreunând activitatea personalului entității prin ținerea de evidențe suplimentare, care au generat erori cu impact direct și asupra beneficiarilor celor patru drepturi auditate.
- *Evaluarea sistemelor de control intern, modul de funcționare a instrumentelor și mecanismelor de prevenire, detectare și descurajare a fraudei și corupției, inclusiv activitatea desfășurată de către organele de inspecție socială pentru a se asigura focalizarea beneficiilor de asistență socială către persoanele îndreptățite*
- în anul 2015 au fost organizate inspecții tematice pentru 3 beneficii de asistență socială (alocația de stat pentru copii, ajutor social și alocația pentru susținerea familiei), unde riscul de fraudă este mai redus, dar nu a fost realizată inspecție tematică privind acordarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului, unde riscul de fraudă este foarte mare, acțiunea nefiind cuprinsă în planul anual de control al Direcției Inspecție Socială din cadrul ANPIS;
- din analiza comparativă a rezultatelor controalelor realizate în anii 2014 și 2015, pentru cele trei beneficii de asistență socială, rezultă:
 - o scădere semnificativă a ponderii suspiciunilor confirmate în anul 2015, față de anul 2014, de circa 3 ori (de la 52%, în 2014, la 19%, în 2015);
 - o creștere considerabilă, de circa 18 ori, a numărului de dosare verificate în anul 2015, față de anul precedent (de la 9.802 în 2014, la 175.686 în 2015);
- activitatea desfășurată de către persoanele care efectuează controale interne este mai eficientă decât activitatea inspectorilor sociali (fără a lua în calcul și costurile suplimentare ale celor din urmă), debitele stabilite în urma verificărilor interne fiind mai mari cu 21% față de cele stabilite de către inspectorii sociali;
- încrucișarea bazelor de date se realizează la nivel central (ANPIS) cu ocazia controalelor/campaniilor, suspiciunile rezultate fiind transmise la agențiile teritoriale spre verificare. Riscul de fraudă apare în continuare după acordarea dreptului și ca urmare a faptului că titularii nu declară modificările intervenite în componența și veniturile familiei, iar unele dintre verificări s-au efectuat la interval mare de timp de la acordarea dreptului;
- persoanele beneficiare de venit minim garantat au fost menținute în plată timp îndelungat, întrucât nu au putut fi atrase să ocupe locurile de muncă vacante. În situația în care aceste persoane ar fi ocupat un loc de muncă vacant (4% din total, adică 8.014 persoane), potrivit pregătirii profesionale, se puteau realiza economii la bugetul de stat în sumă estimată de 23.590 mii lei și venituri suplimentare la bugetul general consolidat în sumă estimată de 53.662 mii lei;
- activitatea de audit intern nu este organizată în circa jumătate din agențiile teritoriale (respectiv 22), ceea ce nu asigură cadrul organizatoric și funcțional pentru realizarea acestei activități în condiții de legalitate, eficiență, eficacitate și economicitate;
- se remarcă o îmbunătățire a activității de control și o nouă abordare, în anul 2015, în sensul efectuării de verificări pentru anul în curs, fără ca acestea să aștepte controalele Curții de Conturi, care sunt ulterioare încheierii exercițiului financiar.

La finalizarea misiunilor de audit s-au analizat și debitele aferente anilor anteriori, iar din această analiză a rezultat că gradul de recuperare a debitelor este ridicat, fiind de 96% pentru debitele identificate în anul 2013, și de 81% pentru cele identificate în anul 2014, în creștere cu 3% față de sumele recuperate în anul precedent.

Eforturile susținute, depuse de conducerea entităților verificate, s-au materializat în recuperarea a jumătate dintre debitele identificate în anul 2015 (53%), iar în anul 2016, în mod similar anilor precedenți, acțiunile de recuperare a sumelor plătite necuvenit au continuat și ulterior finalizării misiunilor ce au avut loc la nivelul agențiilor teritoriale pentru plăți și inspecție socială.

De precizat că în sumele recuperate au fost luate în calcul și debitele transmise către autoritățile fiscale, care reprezintă aproximativ jumătate din sume.

Recomandări:

Pentru obiectivul *Evaluarea modului în care Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice își îndeplinește rolul de entitate publică, cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a legislației în domeniul specific de activitate, precum și acela de monitorizare a beneficiilor de asistență socială*, se recomandă:

- ☞ finalizarea demersurilor necesare adoptării cadrului legal privind politicile de sancțiuni în domeniul beneficiilor de asistență socială auditate și descurajării solicitanților care încasează necuvenit sume cu titlu de beneficii de asistență socială;
- ☞ verificarea și analizarea datelor privind debitorii cuprinși în situațiile financiare raportate la finele anului, de către ANPIS, pentru eficientizarea activității de recuperare a sumelor acordate necuvenit;
- ☞ reexaminarea legislației aplicabile, în sensul cuprinderii în aceasta a scutirii de la plată a unor debite situate sub 40 lei, având în vedere costurile mai mari estimate cu recuperarea acestora, în scopul utilizării eficiente a fondurilor publice de la bugetul de stat;
- ☞ monitorizarea debitelor transmise spre urmărire și încasare autorităților fiscale și neconfirmate de acestea, pentru a evita nepreluarea unor debite ca urmare a depășirii termenul legal de prescriere;
- ☞ transmiterea debitelor către organele fiscale, spre urmărire și încasare, se va efectua după analizarea debitorilor și numai dacă aceștia nu se mai află în plată sau dacă debitorul restituie sumele, în termenul legal, fiind scutit de la plata accesoriilor;
- ☞ analiza și corelarea datelor privind debitorii, introduse în aplicația SAFIR (analitică), cu cele din evidența financiar-contabilă (sintetică) pentru a asigura acuratețea datelor raportate în situațiile financiare anuale prin cele două evidențe;
- ☞ continuarea analizării și corelării datelor privind plățile raportate în aplicația SAFIR cu cele din contul de execuție bugetară întocmit la finele perioadei de raportare, pentru eliminarea riscului de efectuare a unor plăți nelegale.

Pentru obiectivul *Evaluarea modului în care se fundamentează necesarul de resurse bugetare pentru a asigura o repartizare echilibrată a acestora și eliminarea imobilizărilor în resurse bugetare aprobate și neutilizate, precum și reflectarea corectă prin situațiile financiare anuale a resurselor primite și a cheltuielilor efectuate pentru cele patru beneficii de asistență socială auditate* se recomandă:

- ☞ reanalizarea sumelor privind creditorii, raportate prin situațiile financiare la finele anului, astfel încât să se asigure virarea la termenele legale la bugetul de stat a sumelor pentru care dreptul titularilor de a le solicita s-a prescris;
- ☞ analiza posibilităților de reducere a comisionului plătit pentru plata drepturilor în numerar, cuprins în legislația bugetară anuală, având în vedere că sumele plătite pentru beneficiile auditate au înregistrat creșteri succesive de la un an la altul, comisioanele percepute de bănci pentru același volum al drepturilor sunt nesemnificative;
- ☞ reanalizarea numărului și quantumului tranșelor transmise pentru virarea drepturilor de asistență socială, corelat cu termenele de plată ale beneficiilor auditate, pentru evitarea imobilizării temporare a unor sume de la bugetul de stat;
- ☞ creșterea numărului de beneficiari care încasează drepturi prin virament bancar, pentru reducerea fraudelor în sistem și economisirea consumului de resurse umane și materiale alocate plăților efectuate în numerar, care prezintă în continuare risc ridicat de eroare și fraudă;
- ☞ analiza și corelarea datelor privind creditorii din aplicația SAFIR (analitică) cu cele din evidența financiar-contabilă (sintetică), pentru eliminarea diferențelor dintre cele două evidențe, în scopul identificării și eliminării imobilizărilor de sume prescrise.

Pentru obiectivul *Evaluarea caracterului corect și complet al informațiilor deținute în sistemul informatic SAFIR, precum și a capacității acestuia de a fi adaptat operativ pe măsura apariției unor noi acte normative*, se recomandă:

- ☞ implementarea la timp a modificărilor legislative, pentru a se obține asigurarea că sistemul informatic este actualizat, în mod operativ, în vederea respectării cadrului legal începând cu data intrării în vigoare a actelor normative;
- ☞ dezvoltarea/întărirea compartimentelor IT (pentru tehnologia informațiilor) astfel încât prin activitatea acestora să se asigure și serviciile de mentenanță ale sistemelor informatice deținute, pentru reducerea fondurilor publice alocate în acest scop;
- ☞ corectarea erorilor privind plățile, debitorii și creditorii aferente drepturilor auditate, pentru a asigura corespondența dintre datele existente în aplicația SAFIR cu cele raportate prin situațiile financiare anuale;
- ☞ actualizarea, în timp util, a sistemului informatic cu modificările legislative care intervin, pentru a evita efectuarea manuală a unui număr mare de operațiuni care pot genera erori în acordarea drepturilor de asistență socială;
- ☞ efectuarea demersurilor necesare și posibile către furnizorul sistemului informatic, pentru remedierea erorilor rămase nerezolvate de către acesta, în scopul eliminării deficiențelor, dintre care unele se perpetuează de mai mulți ani.

Pentru obiectivul *Evaluarea sistemelor de control intern, modul de funcționare a instrumentelor și mecanismelor de prevenire, detectare și descurajare a fraudei și corupției, inclusiv activitatea desfășurată de către organele de inspecție socială pentru a se asigura focalizarea beneficiilor de asistență socială către persoanele îndreptățite*, se recomandă:

- ☞ includerea în campaniile de control și a beneficiarilor de indemnizație lunară pentru creșterea copilului și de stimulent lunar/de inserție, întrucât acordarea acestor drepturi este în competența entității și există lunar date privind veniturile beneficiarilor acestui drept;
- ☞ dimensionarea personalului care efectuează activități de control: inspectori sociali și persoane care fac verificări interne de la nivelul agențiilor teritoriale, pentru eficientizarea activității de control, astfel încât costurile identificării unui debit să fie subunitar;
- ☞ intensificarea colaborării interinstituționale pentru ocuparea locurilor de muncă vacante, disponibile la nivel național, de către persoanele beneficiare de venit minim garantat, apte de muncă, economisind, astfel, fondurile publice;
- ☞ asigurarea cadrului organizatoric și funcțional pentru realizarea activității de audit intern și a efectuării de misiuni pentru identificarea persoanelor care au beneficiat necuvenit de sume de la bugetul de stat.

Ca urmare a concluziilor consemnate în rapoartele de audit al performanței au fost emise scrisori cu recomandări către conducerile entităților verificate, pentru remedierea disfuncționalităților rezultate în urma auditului, care nu au fost contestate.

Raportul este publicat pe site-ul Curții de Conturi, www.curteadeconturi.ro, la secțiunea *Publicații*, domeniul „Strategia Europa 2020”.

2.5. Auditul performanței privind concesionarea resurselor minerale ale țării pentru perioada 2011-2015

Agencia Națională pentru Resurse Minerale (ANRM) a fost înființată în anul 1993, în baza HG nr. 417 bis/1993, ca organ central de specialitate, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, iar în prezent funcționează în baza HG nr. 1419/2009, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea prim-ministrului, prin Cancelaria prim-ministrului, fiind autoritatea competentă abilitată să aplice dispozițiile Legii minelor nr. 85/2003 și ale Legii petrolului nr. 238/2004.

Obiectivul general

Obiectivul misiunii de audit al performanței l-a constituit examinarea independentă din punct de vedere al eficienței, eficacității și economicității a concesionării resurselor minerale, din perspectiva analizării impactului obținut față de impactul scontat și a identificării cauzelor care au condus la eventuale nerealizări.

Principalele constatări

Domeniul minier

S-a constatat că proiectul *Strategiei industriei miniere elaborate pentru perioada 2012-2035* se află, încă, în stadiu de propunere, fără a fi asumat și aprobat printr-o hotărâre de Guvern.

ANRM nu a urmărit actualizarea evidenței Fondului național de resurse/rezerve minerale (FNR/R) cu date și informații referitoare la resursele/rezervele minerale ce fac obiectul concesiunilor și nici nu a luat măsurile corespunzătoare pentru organizarea, păstrarea și protecția tuturor datelor care constituie Fondul geologic național, respectiv documentele au fost arhivate în regim de custodie la diverși agenți economici și în depozitele ANRM, o parte dintre acestea fiind organizate în spații improprii păstrării și depozitării unor astfel de documente, unele documente deteriorându-se ca urmare a umezelii excesive, fiind afectate de inundații.

De asemenea, nu a fost elaborat cadastrul extractiv și cartea minieră aferentă perimetrelor care formează obiectul concesiunilor miniere și nici nu există un Program național de cercetare sistematică a resurselor minerale, astfel că, la nivel național, nu există evaluări și analize legate de rezervele și resursele minerale, de perspective, de conexiuni cu necesitățile diverselor sectoare economice (din industrie, construcții, agricultură, transporturi, infrastructuri rutiere sau feroviare etc.).

Nu este organizată, la nivelul ANRM, evidența resurselor/rezervelor minerale ale țării și actualizarea permanentă a acesteia, astfel încât să fie posibilă întocmirea de situații centralizate la nivel național privind resursele/rezervele minerale ale țării. Situația rezervelor minerale neexploatare încă nu este cunoscută, astfel că nu se poate face o radiografie completă a bogățiilor de care țara noastră dispune.

Dintre cele 115 perimetre în care s-au desfășurat activități de prospecțiune în perioada 2011-2015, doar în 19 perimetre (aproximativ 17% din numărul total de perimetre) s-a continuat cercetarea în baza unei licențe de explorare acordate de către ANRM.

Din verificările efectuate s-a constatat ineficiența alocării fondurilor de la bugetul de stat pentru derularea Programului geologic național (27.361 mii lei), în sensul că în baza permiselor de prospecțiune s-au realizat lucrări care, deși și-au atins scopul (ca urmare a acestora s-a demonstrat existența unor acumulări de substanțe minerale), acestea nu au fost puse în valoare, întrucât atât ANRM, în calitate de beneficiar al acestor lucrări, cât și Ministerul Economiei, în calitate de titular al permiselor, nu au continuat cercetarea geologică prin explorare sau exploatare a acestora.

În ceea ce privește eficiența monitorizării din punct de vedere valoric al lucrărilor executate de titularii de licență, nu se cunoaște valoarea reală a cheltuielilor efectuate pentru lucrările de explorare.

S-a remarcat existența unui număr de 453 de licențe de exploatare (344 de licențe negociate și semnate de ANRM cu titularii licențelor de explorare încetate anterior anului 2011 și 109 licențe negociate și semnate de ANRM în perioada 2011-2015), neintrate în vigoare ca urmare a faptului că acestea nu au fost aprobate printr-o hotărâre a Guvernului, așa cum prevede art. 21 din *Legea minelor nr. 85/18.03.2003*. În totalul licențelor de exploatare aflate în derulare în perioada auditată (496 de licențe), ponderea o reprezintă licențele prin care au fost concesionate zăcămintele de roci utile (cca 64%), urmate de cele prin care au fost concesionate zăcămintele de ape minerale naturale, terapeutice, geotermale (cca 16%) și de cărbuni (cca 7%).

Având în vedere că majoritatea licențelor de exploatare neintrate în vigoare au fost acordate în perioada 1998-2000, se constată faptul că, timp de aproximativ 17 ani, titularii a 224 de licențe de exploatare acordate în baza vechii *Legi a minelor nr. 61/1998*, neaprobată până în prezent prin hotărâre a Guvernului, au desfășurat activități de exploatare doar pe baza avizelor la programele anuale de exploatare și/sau cercetare acordate de ANRM.

ANRM nu deține informații pentru toate cantitățile de nisip și pietriș exploatate din albiile minore ale râurilor și din cuvele lacurilor, respectiv nu a urmărit calcularea și virarea la bugetul de stat a redevenței miniere, datorate de agenții economici, având drept consecință diminuarea veniturilor cuvenite bugetului de stat cu suma estimată la valoarea de 993 mii lei.

În perioada 2011-2015, veniturile bugetului de stat au fost diminuate cu suma estimată de 68.463 mii lei, reprezentând diferență de redevență minieră, calculată în condițiile *Legii nr. 262/2009* și *OUG nr. 102/2013*, ca urmare a faptului că 19 titulari de licențe de exploatare au refuzat să semneze sau au semnat cu întârziere actele adiționale de modificare a cuantumului redevenței, la valoarea actualizată conform actelor normative mai sus menționate.

Domeniul petrolier

Ulterior aprobării *Strategiei energetice a României pentru perioada 2007-2020* au fost aprobate de către Parlamentul României două Programe de guvernare, primul aferent perioadei 2009-2012 (aprobat prin *Hotărârea Plenului Parlamentului nr. 39/2009*), al doilea aferent perioadei 2013-2016 (aprobat prin *Hotărârea Plenului Parlamentului nr. 45/2012*), prin acestea fiind stabilite direcții de acțiune în domeniul resurselor minerale, însă acestea nu au fost dezvoltate în cadrul unei strategii guvernamentale integrate privind resursele minerale, cu proiecte bine definite și cu stabilirea unor modalități de sprijin pentru realizarea acestora, cu termene și responsabilități clare pentru factorii responsabili.

S-a constatat că în *Inventarul bunurilor din domeniul public* nu au fost incluse toate zăcămintele confirmate, existând zăcămintele care nu au fost inventariate. Nu au fost luate toate măsurile pentru a se evita derularea de operațiuni petroliere pe terenuri pe care se află amplasamente cu situri arheologice, rezervații naturale sau perimetre de protecție hidrologică.

De asemenea, ANRM nu a urmărit realizarea lucrărilor prevăzute în Acordurile petroliere, nu a dispus măsuri privind rezilierea concesiunilor și nu a dispus recuperarea contravalorii lucrărilor stabilite prin Programele minimale de lucrări, ce nu au fost realizate în cadrul termenului de efectuare a fazelor de explorare.

În urma derulării Apelului public de ofertă – Runda X, s-a constatat faptul că, în lipsa unui Standard de cost pentru lucrările propuse de operatori, există diferențe între valoarea lucrărilor propuse în cadrul Programului minim de explorare, cu impact în acordarea unor punctaje mai mari în cadrul Apelului public de ofertă pentru concesionarea operațiunilor petroliere.

A mai fost constatat un grad redus de realizare a lucrărilor asumate de titulari, atât din punct de vedere valoric, cât și fizic, aceasta întrucât, pentru a obține un punctaj mare în cadrul Apelului public de ofertă, participanții la apel au tendința de a prezenta un volum de lucrări nerealist și nesustenabil, pentru ca, ulterior, să solicite ANRM prelungirea perioadei de realizare a lucrărilor, întrucât realizarea acestora fie nu a fost demarată, fie lucrările nu au fost realizate în perioada stabilită inițial.

ANRM nu a procedat la descalificarea unor participanți la apelul public de ofertă, în condițiile în care documentele prezentate de aceștia fie erau incomplete, fie nu îndeplineau condițiile legale privind perioada de utilizare.

S-au constatat întârzieri foarte mari de timp, care, în unele cazuri, au depășit 4-5 ani între momentul la care au fost încheiate Acordurile petroliere cu câștigătorii apelului public – Runda X (ianuarie-mai 2011) și momentul la care acestea au intrat în vigoare (octombrie 2011-octombrie 2015), acest fapt influențând, pe de o parte, derularea programelor de lucrări asumate de operatorii economici, iar, pe de altă parte, nivelul investițiilor realizate de acești operatori.

Deși la nivelul ANRM trebuiau emise instrucțiuni tehnice pentru stabilirea prețului de referință al petrolului, astfel de instrucțiuni nu au fost elaborate. S-a constatat derularea de operațiuni petroliere de transport prin sisteme de transport, cât și operațiuni petroliere efectuate prin terminalele petroliere, altele decât cele aflate în proprietatea publică a statului, pentru care nu au fost calculate și achitate redevențe petroliere.

Din zăcămintele din care a fost extras țiței în perioada auditată, cele mai multe (peste 85%) au producții mici, de sub 10.000 tone/trimestru, condiții în care cota de redevență aplicabilă este cea minimă, de 3,5% din valoarea producției. Prețurile de referință ale gazelor naturale extrase în România au fost stabilite incorect de către ANRM în perioada auditată și s-au situat sub prețurile de referință care ar fi rezultat în condițiile aplicării pct. II din Anexa la *Ordinul președintelui ANRM nr. 98/1998*, respectiv „ca echivalent valoric și al puterii calorifice pentru un coș de combustibili alternativi, cu cea mai frecventă utilizare în

România, cotați pe piața internațională”, cu consecințe în diminuarea cuantumului redevenței cuvenite bugetului de stat cu aproximativ 4,6 miliarde lei.

S-a constatat, pe de o parte, efectuarea unor tranzacții între companii afiliate, iar, pe de altă parte, efectuarea unor tranzacții cu gaze naturale la prețuri reglementate (peste cota stabilită conform *Ordinului președintelui ANRE nr. 24/2013* și *Ordinului președintelui ANRE nr. 161/2014*), acestea având influență directă asupra valorii redevenței petroliere cuvenite bugetului de stat.

Ulterior încheierii acordurilor petroliere nu au fost stabilite programe de perfecționare profesională și transfer de tehnologie, care să cuprindă activitățile concrete de realizat de către titularii de acorduri și de către ANRM, și nici sumele care urmau a fi utilizate anual de ANRM și de către titularul de acorduri petroliere.

La nivelul ANRM nu se cunoaște, cu exactitate, nivelul fondurilor care trebuiau a fi constituite pentru transferul de tehnologie și pregătire profesională, fiind constatate diferențe între sumele evidențiate de ANRM pentru această activitate și sumele înscrise în acordurile petroliere.

Recomandări:

Aferente domeniului minier

- ☞ dispunerea măsurilor necesare pentru gestionarea Fondului geologic național și actualizarea permanentă a acestuia cu toate datele și informațiile referitoare la resursele/rezervele minerale, completate și transmise de către concesionarii/administratorii de activități miniere, precum și urmărirea implementării măsurilor dispuse;
- ☞ dispunerea de măsuri pentru organizarea evidenței resurselor/rezervelor minerale ale țării și actualizarea permanentă a acesteia, astfel încât să fie posibilă întocmirea de situații centralizate la nivel național privind resursele/rezervele minerale ale țării, precum și urmărirea implementării măsurilor dispuse;
- ☞ avizarea programelor anuale de lucrări, după analizarea documentelor care justifică lucrările executate și valoarea acestora;
- ☞ organizarea unei evidențe centralizate a cheltuielilor aferente lucrărilor de prospecțiune/explorare, realizate în raport cu cele aprobate la acordarea permiselor/licențelor;
- ☞ monitorizarea lucrărilor executate de titularii de licență, astfel încât avizarea programelor anuale de lucrări de explorare să se realizeze în baza documentelor justificative care să reflecte valoarea reală a cheltuielilor efectuate de titularii de licențe pentru lucrările de explorare;
- ☞ extinderea verificărilor asupra activității desfășurate de operatorii economici care au exploatat nisip și pietriș din albiile minore ale râurilor și din cuvetele lacurilor, în perioada 2011-2015, corelarea cantităților raportate la ANRM cu cele raportate la Administrația Națională „Apele Române” (ANAR), stabilirea unor eventuale diferențe neraportate la ANRM, iar pentru cazurile identificate se recomandă recalcularea redevenței miniere în funcție de cantitățile reale extrase și aplicarea de măsuri sancționatorii, inclusiv sesizarea ANAF, instituție abilitată cu atribuții de control în colectarea veniturilor statului;
- ☞ extinderea verificărilor asupra titularilor de licențe/permise care au desfășurat activități miniere, în perioada 2011-2015, în vederea identificării titularilor care nu au calculat redevența minieră în condițiile legii și care implicit, nu au raportat la ANRM, stabilirea diferențelor de redevență minieră neraportate la ANRM și, implicit, nevirate la buget, iar pentru cazurile identificate, se recomandă aplicarea de măsuri sancționatorii, inclusiv sesizarea ANAF, instituție abilitată cu atribuții de control în colectarea veniturilor statului;
- ☞ identificarea tuturor titularilor de licențe miniere care au refuzat să semneze acte adiționale de actualizare a redevenței în condițiile prevăzute de legislația în vigoare și dispunerea de măsuri de intrare în legalitate, inclusiv de stabilire a diferențelor de redevență necalculată în condițiile legii și nevirată la buget, precum și de urmărire a virării sumelor stabilite la bugetul de stat, inclusiv sesizarea ANAF, instituție abilitată cu atribuții de control în colectarea veniturilor statului;
- ☞ dispunerea de măsuri pentru identificarea tuturor perimetrelor care formează obiectul concesiunilor miniere, stabilirea perimetrelor pentru care nu a fost elaborat Cadastrul extractiv și/sau Cartea minieră sau a cazurilor în care acestea nu conțin toate elementele prevăzute prin actele normative în vigoare, iar pentru cazurile identificate se recomandă întocmirea/actualizarea acestora în condițiile legii;
- ☞ dispunerea de măsuri pentru identificarea tuturor licențelor neintrate în vigoare (care nu au fost aprobate printr-o hotărâre a Guvernului), pentru care se recomandă inițierea propunerilor de aprobare prin hotărâre a Guvernului și urmărirea finalizării acestor propuneri în acte normative aprobate;
- ☞ intensificarea activității de control la titularii de permise/licențe miniere, în scopul reducerii la maximum a cazurilor de nerespectare a reglementărilor aplicabile. În acest sens se recomandă corelarea numărului de persoane din cadrul autorității care desfășoară activitatea de control cu numărul operatorilor economici care desfășoară activități în domeniul minier.

Aferente domeniului petrolier

- ☞ elaborarea unor proceduri de sistem la nivelul instituției, cu privire la identificarea tuturor măsurilor necesare pentru implementarea în timp real a programelor de guvernare adoptate și a strategiilor Guvernului în domeniul resurselor de petrol, conform actelor normative în baza cărora își desfășoară activitatea entitatea;

- ☞ dispunerea de măsuri pentru organizarea evidenței resurselor și rezervelor de petrol ale țării și actualizarea permanentă a acestora, astfel încât să fie posibilă întocmirea de situații centralizate la nivel național privind resursele/rezervele minerale ale țării;
- ☞ extinderea verificărilor asupra acordurilor petroliere derulate în perioada 2011-2015, în vederea identificării cazurilor în care acestea au fost încheiate prin acceptarea și stabilirea ofertelor câștigătoare care nu întruneau punctajul necesar pentru a fi acceptate la concursul public de ofertă, a cazurilor în care titularii de acorduri petroliere au continuat să extragă anual cantități importante de resurse, fără ca ANRM să fi emis avize de confirmare resurse/rezerve, a titularilor care nu au realizat programele minime de lucrări stabilite de ANRM; pentru cazurile identificate se recomandă analiza cauzelor și dispunerea de măsuri conform atribuțiilor și competențelor stabilite prin lege, inclusiv dispunerea de măsuri pentru recuperarea contravalorii lucrărilor stabilite prin Programele minime de lucrări ce nu au fost realizate în cadrul termenului de efectuare a fazelor de explorare, conform clauzelor prevăzute în cadrul acordurilor petroliere;
- ☞ elaborarea și implementarea unor proceduri operaționale la nivelul ANRM, privind asigurarea derulării tuturor operațiunilor petroliere în afara perimetrelor unde sunt amplasate monumente istorice, culturale, religioase, situri arheologice de interes deosebit, rezervații naturale, zone de protecție sanitară și perimetre de protecție hidrogeologică a surselor de alimentare cu apă;
- ☞ crearea unui cadru organizatoric adecvat, astfel încât să se asigure urmărirea realizării programelor minime de lucrări, iar în cadrul acestora, urmărirea modului de realizare a fiecărei faze de explorare, într-o perioadă cât mai scurtă de la împlinirea termenului asumat de titular prin acordul petrolier (30-60 de zile);
- ☞ extinderea verificărilor asupra modului de desfășurare a Apelului public de ofertă – Runda X, în vederea identificării cazurilor în care:
 - derularea apelului public de ofertă pentru concesionarea perimetrelor petroliere – Runda X s-a desfășurat în alte condiții decât cele stabilite prin Normele aprobate prin *Hotărârea Guvernului nr. 2075/2004*,
 - există diferențe de punctaje între cele acordate de membrii Comisiei de evaluare și negociere și punctajele menționate în Procesele-verbale de evaluare a ofertelor aprobate de președintele ANRM,
 - documentele depuse de ofertanți au fost incomplete, în sensul că nu îndeplineau condițiile legale privind perioada de utilizare,
 iar pentru cazurile identificate se recomandă analiza cauzelor și dispunerea de măsuri conform atribuțiilor și competențelor stabilite prin lege;
- ☞ inițierea de demersuri la nivel instituțional și la nivelul celorlalte instituții cu atribuții în avizarea și aprobarea proiectelor de acte normative de aprobare a acordurilor petroliere, astfel încât termenele pentru intrarea în vigoare a acordurilor petroliere încheiate cu câștigătorii apelului public de ofertă pentru concesiunea de operațiuni petroliere să fie reduse cât mai mult;
- ☞ emiterea de instrucțiuni tehnice pentru stabilirea prețului de referință al petrolului utilizat la determinarea redevenței petroliere cuvenite bugetului de stat, în condițiile legislației în vigoare;
- ☞ dispunerea de măsuri pentru analiza Ordinelor aplicate în perioada 2011-2015, în ceea ce privește stabilirea prețului de referință al gazelor naturale extrase în România, coroborat cu prevederile *Legii petrolului nr. 238/2004, art. 54*, inclusiv a legalității suspendării dispuse prin aceste ordine, iar, pentru cazurile în care prețul de referință a fost stabilit în alte condiții decât cele reglementate de *Legea petrolului*, se recomandă analiza cauzelor și dispunerea de măsuri conform atribuțiilor și competențelor stabilite prin lege;
- ☞ elaborarea unei metodologii pentru determinarea cotei procentuale din valoarea veniturilor brute realizate din operațiuni petroliere de transport prin sisteme de transport, altele decât Sistemul național de transport al petrolului, precum și din operațiunile petroliere efectuate prin terminalele petroliere, altele decât cele aflate în proprietatea publică a statului, urmând ca această cotă din veniturile realizate de operatorii economici care efectuează operațiuni de transport și operațiuni prin terminale petroliere să fie utilizată la calculul redevenței petroliere;
- ☞ reanalizarea modului de determinare a prețului de referință pentru gazele naturale extrase în România, astfel încât acesta să fie determinat cu respectarea legislației în vigoare, respectiv în baza unei metodologii/instrucțiuni (fundamentate prin studii de specialitate) privind stabilirea prețului de referință pentru gazele naturale extrase în România;
- ☞ extinderea verificărilor asupra redevenței petroliere calculate și raportate la ANRM în perioada 2011-2015, în vederea identificării cazurilor de redevență stabilită prin luarea în calcul a unui preț de referință pentru gazele naturale extrase în România, stabilit în alte condiții decât cele conform legislației în vigoare, iar pentru cazurile identificate se recomandă recalcularea nivelului redevențelor petroliere, stabilirea diferențelor datorate bugetului de stat, precum și întreprinderea de măsuri pentru virarea acestora la bugetul de stat, inclusiv sesizarea ANAF, instituție abilitată cu atribuții de control în colectarea veniturilor statului;
- ☞ elaborarea unor metodologii/instrucțiuni care să reglementeze modul în care titularii acordurilor petroliere își valorifică cantitățile proprii de petrol extrase, respectiv prețurile practicate de acești operatori, în vederea eliminării situațiilor în care, redevența datorată bugetului de stat depinde de anumite decizii ale managementului titularului de acord petrolier, respectiv compania, în vederea aplicării unei cote reduse de redevență, prin măsurile luate (vânzarea produselor către părțile afiliate la prețuri

preferențiale, vânzarea către anumiți parteneri la prețuri reduse față de prețul pieței), poate influența prețul de referință ce stă la baza determinării redevenței cuvenite bugetului de stat, fapt ce nu este în interesul statului român;

- ☞ elaborarea unei proceduri privind stabilirea Programului de transfer de tehnologie și perfecționare profesională, la nivelul fiecărui acord petrolier, care va cuprinde: activitățile concrete de realizat în cadrul programului; stabilirea nivelului fondurilor utilizate pentru realizarea fiecărei activități prevăzute în program atât de către ANRM, cât și de către titularii de acorduri petroliere; termenele de realizare a fiecărei activități cuprinse în program; indicatorii de rezultat ai programului; virarea la bugetul statului a sumelor neutilizate în cadrul programului, în cazul renunțării de către titular la acordul petrolier;
- ☞ dispunerea de măsuri pentru organizarea evidenței tehnico-operative a fondurilor constituite și utilizate la nivelul fiecărui acord petrolier, pentru programe de transfer de tehnologie și perfecționare profesională a personalului, inventarierea anuală a soldurilor aferente fondurilor neutilizate, punerea de acord a acestora cu datele evidențiate în contabilitate.

Raportul este publicat pe site-ul Curții de Conturi, www.curteadeconturi.ro, la secțiunea *Publicații, Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă*, domeniul „Managementul entităților publice”.

2.6. Eficacitatea procesului de informatizare a activității curente la Administrația Națională a Penitenciarelor

Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP) este serviciul public responsabil de aplicarea regimului de detenție și cu asigurarea intervenției recuperative, în condiții care garantează respectarea demnității umane, facilitând responsabilizarea și reintegrarea în societate a persoanelor private de libertate și contribuind la creșterea gradului de siguranță a comunității, la menținerea ordinii publice și a securității naționale.

Entitatea vizează dezvoltarea unui serviciu public pentru creșterea șanselor de reintegrare socială a deținuților prin dezvoltarea capacității acestora de a-și câștiga existența după liberare.

Obiectivul general a fost *evaluarea performanței implementării și utilizării sistemului informatic al ANP, a instrumentelor, tehnologiilor informatice și infrastructurii existente, a încadrării în obiectivele prevăzute atât în programele și strategiile proprii, cât și în cele ale sistemului judiciar.*

Obiectivul general și obiectivele specifice rezultă din cerințele *Strategiei de dezvoltare a sistemului judiciar*, aprobată prin HG nr. 1155/2014, obiective materializate în *Strategia de dezvoltare a sistemului penitenciar în perioada 2015-2020*. La elaborarea strategiilor a fost avută în vedere viziunea instituțiilor responsabile asupra obiectivelor care trebuie îndeplinite în vederea eficientizării sistemului judiciar și îmbunătățirii calității și accesului la actul de justiție.

Principalele constatări

- la nivelul ANP, sistemul informatic acoperă peste 80% din necesitățile activității curente ale entității, dar o serie de aplicații trebuie actualizate, altele rescrise, iar sistemul completat cu aplicații noi. Există cerințe suplimentare, neacoperite de aplicații, evidențiindu-se oportunitatea extinderii facilităților aplicațiilor existente sau realizarea unora noi care să gestioneze domenii neinformatizate;
- exceptând aplicația de evidență a persoanelor private de libertate, sistemul informatic al administrației penitenciare nu se constituie într-o soluție integrată, acesta fiind compus din implementări de aplicații insularizate, dedicate unor probleme punctuale. Există un grad relativ ridicat de fragmentare a sistemului informatic, lipsesc unele interfețe dintre aplicații, tranzacțiile sunt procesate în cadrul unor aplicații distincte, informațiile introduse în sistem sunt validate într-o manieră eterogenă, uneori manifestându-se disfuncționalități;
- dependența de IT este critică, indisponibilizarea sistemului IT putând bloca și compromite activitatea curentă, cu consecințe grave asupra imaginii și eficienței instituției. Personalul de specialitate IT este insuficient numeric și structural, supraîncărcat în raport cu volumul actual de muncă, raportat la numărul de echipamente și aplicații, în condițiile în care în perioada următoare se prefigurează o creștere continuă a activității specifice IT, iar concentrarea cunoștințelor IT la nivelul unui număr restrâns de personal a creat o dependență semnificativă de „persoane-cheie”;
- la nivelul ANP există elemente formale ale unei politici de securitate și, deși măsurile și acțiunile unei astfel de politici se aplică la nivelul întregului sistem penitenciar, în absența finalizării obiectivului similar din *Strategia de informatizare a sistemului judiciar*, încă nu este finalizată și implementată o politică formală în domeniul securității sistemului IT.

Recomandări:

- ☞ elaborarea *Strategiei IT proprii, pe termen mediu și lung*, ca parte componentă și în concordanță cu *Strategia de informatizare a sistemului judiciar*, corespunzător obiectivelor ANP;

- ☞ adoptarea unei metodologii de lucru care să asigure atât definirea cerințelor, cât și asumarea răspunderii în privința cererilor formulate de la nivelul compartimentelor funcționale, a planurilor de implementare și dezvoltare, inclusiv introducerea și respectarea unor clauze referitoare la calitatea serviciilor IT;
- ☞ stabilirea și urmărirea bugetului pentru IT, fundamentat pe norme clare de consum;
- ☞ actualizarea evidenței existente la nivelul ANP cu privire la numărul, tipul și starea echipamentelor, astfel încât aceasta să reflecte în orice moment starea infrastructurii hardware și de comunicații și capacitatea de reacție la sarcinile care îi revin;
- ☞ îmbunătățirea dimensiunii și structurii de personal în funcție de cerințele și complexitatea sistemului informatic;
- ☞ evaluarea stadiului și nivelului de instruire în domeniul IT, precum și a performanțelor utilizatorilor proprii în scopul proiectării și implementării unei politici de instruire unitară. Diversificarea tematicilor de instruire la nivel central și la cel al unităților penitenciare, cuprinderea în planul de instruire a tuturor utilizatorilor;
- ☞ elaborarea unui plan documentat în care să fie incluse teme de interes major, legate de activitatea specifică și care să stea la baza viitoarei pregătiri a personalului de specialitate IT;
- ☞ urgentarea elaborării și implementării pe toate palierele sistemului informatic a unei politici formale de securitate IT, în vederea diminuării gradului de vulnerabilitate a sistemului;
- ☞ crearea cadrului procedural pentru implementarea și utilizarea standardelor și procedurilor în conformitate cu standardele internaționale de securitate (ex. seria de standarde ISO 27000);
- ☞ elaborarea Planului de asigurare a continuității activității curente și a Planului de recuperare în caz de dezastru a sistemului informatic, implementarea și testarea periodică a acestora;
- ☞ introducerea unor indicatori de performanță a activității personalului IT și degrevarea acestuia de munca nespecifică specializării sale;
- ☞ actualizarea site-ului ANP, traducerea conținutului în cel puțin o limbă străină de circulație internațională;
- ☞ întreprinderea demersurilor necesare pentru demararea acțiunii de certificare pentru asigurarea conformității cu Standardul ISO 9001/2008, care să contribuie la asigurarea calității serviciilor informatice și a creșterii încrederii în utilizarea acestora.

Concluzia generală a misiunii de audit este că *sistemul informatic al ANP este funcțional și perfectibil, aplicațiile acoperă partea preponderentă a activității curente, rezolvă într-o bună măsură sarcinile specifice, se află în exploatare și, în același timp, în dezvoltare, contribuind în sens pozitiv la creșterea calității muncii, a pregătirii profesionale, la uniformizarea practicii privind evidența persoanelor private de libertate, la reducerea birocrăției și la îmbunătățirea calității serviciilor oferite utilizatorilor.*

Se poate aprecia că *sistemul informatic, prin complexitatea și particularitățile sale, va fi dificil de implementat în totalitatea sa fără o implicare și susținere adecvată la toate nivelurile, manageriale și decizionale, fără asigurarea volumului și structurii necesare de resurse, în principal bugetare, care să asigure succesul procesului de informatizare a ANP.*

Raportul este publicat pe site-ul Curții de Conturi, www.curteadeconturi.ro, la secțiunea *Publicații, Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă, domeniul „Informatică”*.

Capitolul

3

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2015

Audit de conformitate (control)

Pentru realizarea atribuțiilor pe care i le-au conferit *Constituția* și *Legea-cadru de organizare și funcționare*, Curtea de Conturi a organizat și desfășurat acțiuni de control tematic la autorități și instituții publice ale administrației publice centrale, precum și la unități subordonate sau aflate sub coordonarea sau sub autoritatea acestora.

Prin verificările efectuate s-au urmărit, în principal, următoarele teme: administrarea veniturilor bugetare, modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului; utilizarea și rambursarea creditelor externe; modul de acordare și utilizare a unor subvenții; lucrările de regenerare a pădurilor, prin împădurirea terenurilor degradate, reconstrucție ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor; privatizarea și altele, prezentate detaliat în acest capitol.

Acțiunile de control efectuate au identificat cazuri de nerespectare a legilor și reglementărilor în vigoare la data efectuării controalelor, constatându-se abateri financiar-contabile, unele având drept rezultat neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare sau producerea unor prejudicii.

Estimarea impactului financiar în urma desfășurării acțiunilor de control la entități din administrația publică centrală se prezintă astfel:

Explicații	u.m.	Control
Venituri suplimentare	milioane lei	1.079,20
	milioane euro*	240,36
Prejudicii	milioane lei	419,50
	milioane euro*	93,43

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2016 de **4,49**.

Sursa: Comisia Națională de Prognază – Prognza de toamnă, noiembrie 2016

Acest capitol este structurat pornind de la entitățile verificate, inclusiv cele subordonate sau aflate sub coordonare ori sub autoritatea acestora, pentru care sunt prezentate temele acțiunilor de control efectuate în anul 2016, iar, în cadrul acestora, observațiile Curții de Conturi, recomandările și măsurile dispuse pentru: corectarea erorilor, stabilirea întinderii prejudiciilor, recuperarea acestora, precum și virarea lor la bugetele cărora se cuvin, urmărirea în vederea încasării veniturilor suplimentare identificate.

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor Bugetului general consolidat

Agencia Națională de Administrare Fiscală

Acțiunile de control derulate în anul 2016 la Agenția Națională de Administrare Fiscală și la structurile subordonate acesteia, au constat în verificări la:

- *Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili, Direcția Generală a Vămiror, Direcția Generală Antifraudă Fiscală, Direcția Generală Coordonare Inspecție Fiscală, Direcția Control Prețuri de Transfer, Direcția Generală Control Venituri Persoane Fizice, Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor;*
- direcțiile generale regionale ale finanțelor publice și la administrațiile județene ale finanțelor publice, tema controlului la aceste structuri subordonate fiind verificarea atribuțiilor legale în activitatea de rambursare a TVA.

Observațiile Curții de Conturi:

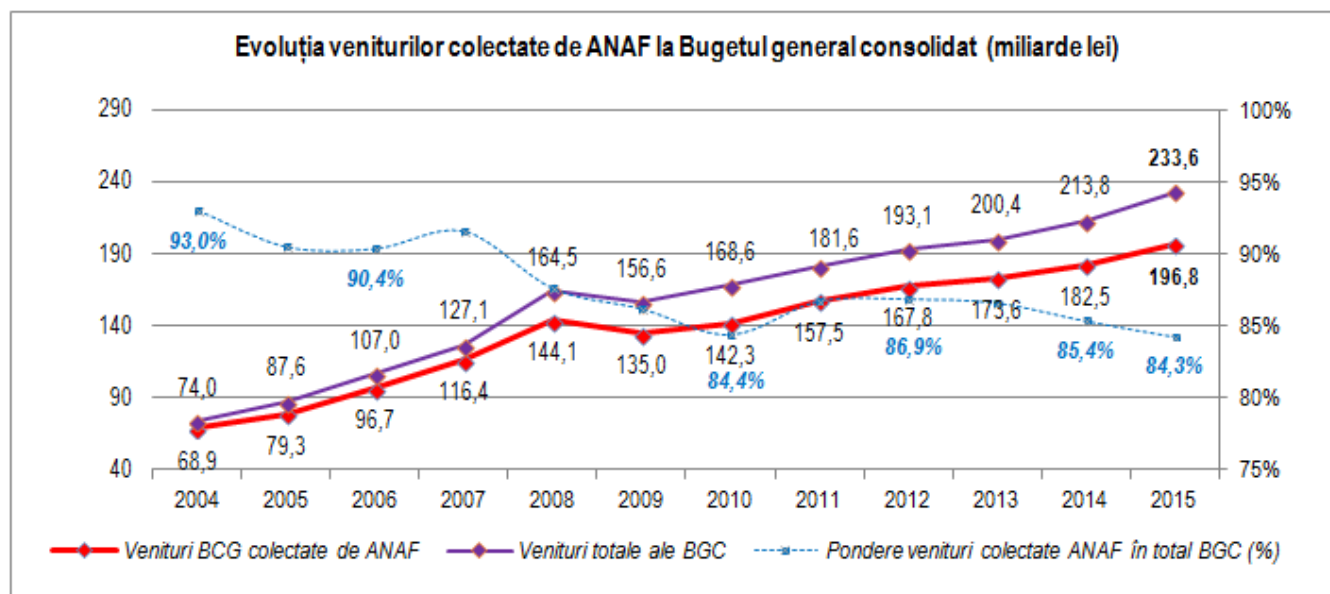
Analiza privind evoluția încasărilor ANAF la Bugetul general consolidat. Gradul de realizare a programului de încasări Veniturile colectate de ANAF în anul 2015

În anul 2015, ANAF a colectat venituri bugetare în valoare de 196.807,5 milioane lei, reprezentând 27,79% din PIB.

Din analiza comparativă a încasărilor ANAF din perioada 2004-2015, prezentate grafic mai jos, se poate observa că, în termeni nominali, veniturile colectate au înregistrat o evoluție ascendentă, determinată în mare măsură de creșterea economiei românești, cu o ușoară descreștere în perioada 2008-2009, pe fondul crizei economice din anul 2008 (încasările în sumă de 135.029,3 milioane lei din anul 2009 au fost cu aproximativ 6% mai mici decât cele din 2008).

Față de anul 2014, încasările realizate de ANAF în anul 2015, în sumă de 196.807,5 milioane lei, reprezintă o depășire cu 8% (în termeni nominali) a încasărilor din anul precedent, dar raportat la veniturile totale ale Bugetului general consolidat, se constată o scădere de la 85,4%, în anul 2014, la 84,3%, în anul 2015, nivelul cel mai înalt fiind în anul 2004, când au reprezentat 93%.

Creșterea nivelului veniturilor încasate de ANAF este insuficientă pentru a asigura României un nivel al veniturilor publice care să o plaseze la nivelul mediei europene, pentru realizarea acestui deziderat fiind nevoie de o îmbunătățire a nivelului colectării cu aproximativ 30% față de cel realizat în mod curent. În valori absolute, pentru atingerea mediei europene, indicatorul venituri bugetare colectate de ANAF în anul 2015 ar fi trebuit să se situeze la un nivel minim de 256 miliarde lei față de nivelul realizat de 196,8 miliarde lei.

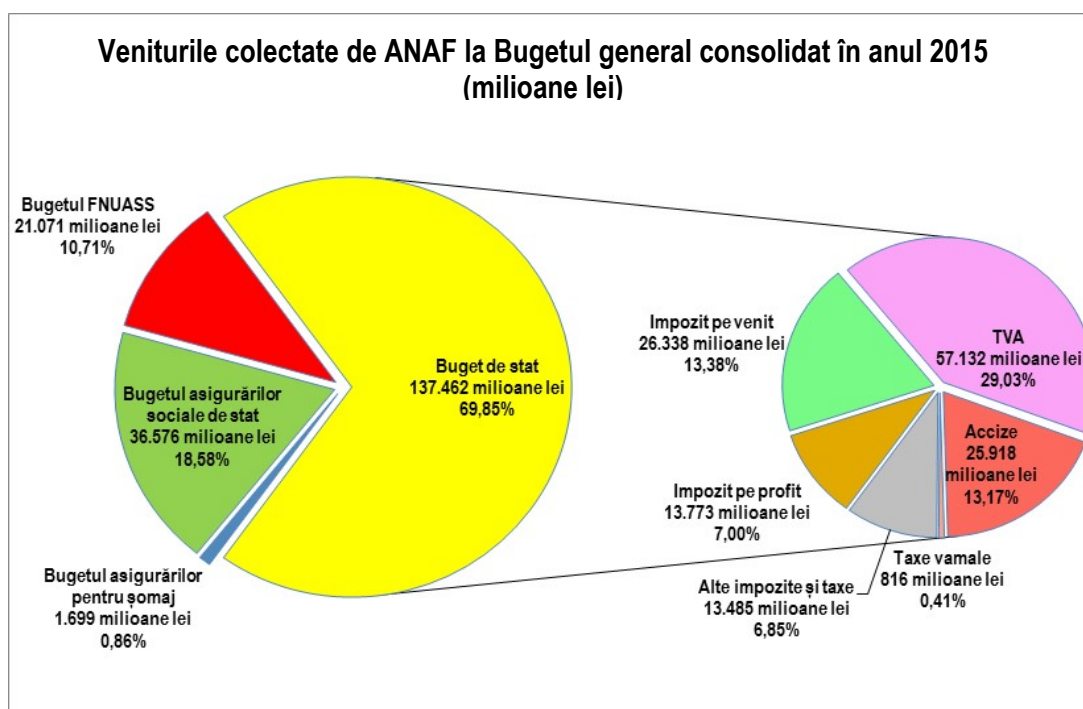

Analizând ponderea veniturilor colectate de ANAF în totalul veniturilor Bugetului general consolidat, față de anul 2004, când au reprezentat 93%, se constată o scădere permanentă până în anul 2010 (84,4%), urmată de o ușoară creștere în anul 2012 (86,9%), ultimii trei ani prezentând din nou o diminuare a ponderii la 85,4%, în anul 2014, respectiv la 84,3%, în anul 2015.

Denumire buget	Venituri realizate de ANAF			% Pondere in PIB		
	2013 milioane lei	2014 milioane lei	2015 milioane lei	2013	2014	2015
TOTAL	173.553	182.546	196.808	27,22	27,34	27,79
Bugetul de stat (inclusiv taxa pe viciu)	117.689	123.146	137.461	18,46	18,45	19,28
- Impozit pe profit	10.893	12.190	13.773	1,71	1,83	1,93
- Impozit pe venit (inclusiv rest impozit pe salarii)	22.514	23.442	26.338	3,53	3,51	3,69
- TVA	51.827	50.878	57.132	8,13	7,62	8,01
- Accize (inclusiv taxa pe viciu)	21.017	24.001	25.918	3,30	3,60	3,66
- Taxe vamale	620	643	816	0,10	0,10	0,12
- Rest venituri	10.818	11.992	13.485	1,70	1,80	1,90
Bugetul asigurărilor sociale de stat (inclusiv contul colector)	37.851	38.845	36.576	5,94	5,82	5,17
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	1.440	1.529	1.699	0,23	0,23	0,24
Bugetul Fondului național unic de asigurări de sănătate	16.574	19.027	21.071	2,60	2,85	2,98

Veniturile la bugetul de stat nu cuprind sume de la UE, iar veniturile la bugetul de asigurări sociale de stat nu cuprind subvențiile de la bugetul de stat și sumele primite de la UE.
PIB 2013 = 637,58 miliarde lei; PIB 2014 = 667,6 miliarde lei; PIB 2015 = 708,1 miliarde lei

Încasările realizate de ANAF reprezintă principala sursă de finanțare pentru cele mai importante bugete publice. În anul 2015, ANAF a colectat 84% din totalul veniturilor Bugetului general consolidat, situația pe tipuri de venituri fiscale fiind următoarea:

În anul 2015, ponderea cea mai mare în veniturile colectate de ANAF, respectiv 69,8%, o reprezintă veniturile bugetului de stat, de 137.461,3 milioane lei, cu 11,6% mai mari față de anul 2014. Contribuția cea mai importantă la formarea veniturilor bugetului de stat o aduce TVA, cu o pondere de 29% în total venituri colectate de ANAF, urmată de impozitul pe venit (13,4%), accize (13,2%), impozitul pe profit (7%). Față de încasările anului 2014, la toate tipurile de impozite/taxe/contribuții s-au înregistrat creșteri, excepție făcând bugetul asigurărilor sociale de stat, unde s-a înregistrat o scădere cu 5,8%. Această scădere a fost determinată de modificarea legislativă constând în reducerea contribuției datorate de angajator cu 5 p.p. (măsură aplicată începând cu 1.10.2014).

Gradul de realizare a programului de încasări venituri bugetare

În anul 2015, gradul de realizare a programului de încasări venituri bugetare la nivelul ANAF, determinat ca raport între venituri încasate, în sumă de 196.808 milioane lei, și programul de încasări, conform legilor bugetare rectificate (193.811 milioane lei), a fost de 101,5%.

Evoluția arieratelor bugetare în perioada 2013-2015

În activitatea de colectare a impozitelor și taxelor de către ANAF, arieratele reprezintă obligații fiscale datorate (debite principale și accesorii), exigibile și neplătite de contribuabili până la termenele prevăzute de lege.

În perioada 2013-2015, arieratele totale au înregistrat un trend crescător (atât cele înregistrate de persoanele juridice, cât și de persoanele fizice), de la 75.856,7 milioane lei în anul 2013 la 92.802,7 milioane lei în anul 2015, creșterea fiind de 22,33%.

La 31.12.2015, arieratele înregistrate de persoane juridice și fizice s-au ridicat la nivelul de 92.802,7 milioane lei, din care 3.338,1 milioane lei de la persoane fizice, iar restul de 89.464,6 milioane lei (96,4% din total) reprezintă arierate de la persoane juridice.

- milioane lei -

An	2013	2014	2015
Arierate recuperabile	17.200,00	19.573,00	22.840,80
Arierate nerecuperabile	58.656,70	62.132,90	69.961,90
Total	75.856,70	81.705,90	92.802,70

În structura arieratelor, ponderea cea mai mare o reprezintă arieratele nerecuperabile ale persoanelor juridice, reprezentând obligații fiscale neachitate de agenții economici aflați în una dintre următoarele situații:

- ✓ arierate pentru care a fost suspendată executarea silită dispusă de instanța judecătorească prin deschiderea procedurii insolvenței, prin instituirea administrării speciale sau suspendarea popririi, conform Codului de procedură fiscală;
- ✓ arierate pentru care s-a declarat starea de insolvabilitate, fără venituri sau bunuri urmăribile;
- ✓ arierate amânate la plată, în vederea scutirii.

Arieratele persoanelor juridice au o pondere reprezentativă în totalul arieratelor, acestea depășind 96% din totalul arieratelor, înregistrând de la an la an creșteri sistematice. Totodată, se poate menționa faptul că a crescut volumul arieratelor persoanelor fizice în total arierate, cu 455 milioane lei față de anul 2014.

Evoluția arieratelor totale în perioada 2013-2015 și ponderea arieratelor persoanelor juridice și fizice în total arierate este prezentată în tabelul de mai jos:

- milioane lei -

Categorii arierate	2013	2014	2015
Persoane juridice	73.308,7	78.822,3	89.464,6
Persoane fizice	2.548,0	2.883,6	3.338,1
Total arierate	75.856,7	81.705,9	92.802,7
Pondere persoane juridice în total arierate (%)	96,64	96,47	96,40
Pondere persoane fizice în total arierate (%)	3,36	3,53	3,60

Defalcăt pe bugete, situația arieratelor recuperabile ale persoanelor juridice la data de 31.12.2015 se prezintă astfel:

- milioane lei -

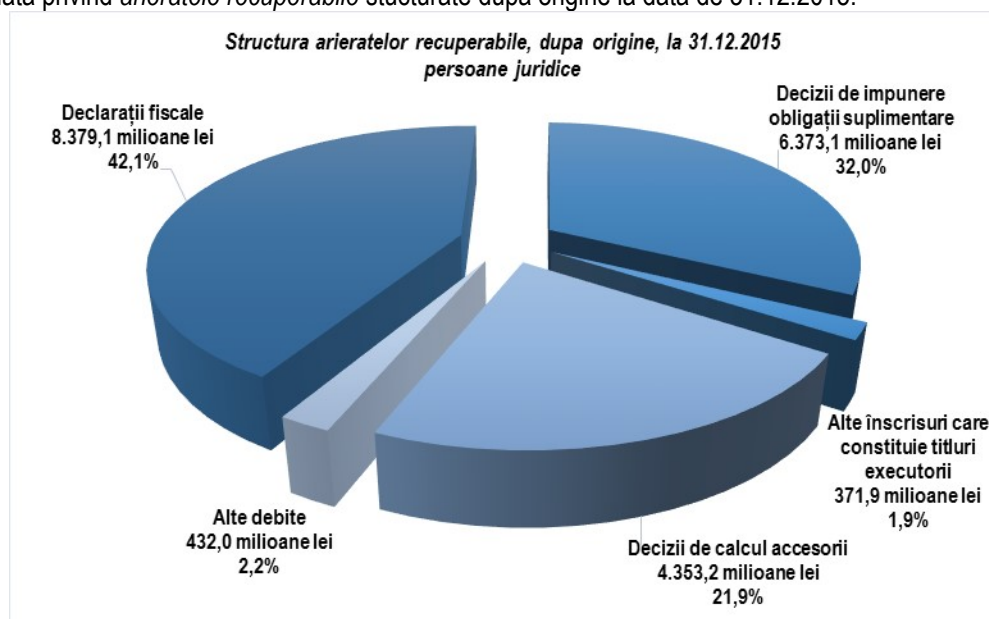
Tip buget	Arierate aflate în sold la 31.12.2015	Arierate înregistrate în cursul anului 2015	Total arierate rămase de recuperat
Bugete administrate de ANAF, din care:	10.024,2	9.917,5	19.941,7
Bugetul de stat	7.625,3	7.714,6	15.339,9
Bugetul asigurărilor sociale de stat	1.730,5	1.528,2	3.258,7
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	79,8	64,3	144,2
Bugetul Fondului național de sănătate	582,5	603,7	1.186,2
Bugetul Instituțiilor publice	6,0	6,7	12,7

Arieratele recuperabile ale persoanelor juridice, care reprezentau aproximativ 19,9 miliarde lei la 31.12.2015 (22,3% din totalul arieratelor persoanelor juridice) se pot clasifica astfel:

- *arierate certe*, aproximativ 13,1% dintre arieratele persoanelor juridice (11,7 miliarde lei, din totalul de 89,4 miliarde lei);
- *arierate incerte*, aproximativ 9,1% din totalul arieratelor persoanelor juridice (8,2 miliarde lei), reprezentând:
 - creanțele contribuabililor, pentru care organele fiscale au solicitat deschiderea procedurii de insolvență (până la deschiderea efectivă a acesteia) – aproximativ 1,3 miliarde lei – 1,5% din total arierate persoane juridice;
 - creanțele contribuabililor, stabilite prin *estimarea bazei de impunere de către organele de inspecție fiscală* – aproximativ 612 milioane lei, respectiv 0,6% din total arierate;
 - creanțele stabilite prin acte administrative fiscale, pentru care s-a formulat contestație – aproximativ 2,35 miliarde lei – 2,6% din total arierate persoane juridice;
 - creanțele agenților economici pe care organele fiscale i-au declarat contribuabili inactivi – aproximativ 3,7 miliarde lei – 4,1% din total arierate persoane juridice;
 - creanțele agenților economici, stabilite prin emiterea deciziilor de impunere din oficiu – aproximativ 136 milioane lei – 0,2% din total arierate persoane juridice.

Astfel, aproximativ 7% dintre arieratele recuperabile, înregistrate la 31.12.2015 (adică 1,29 miliarde lei), reprezentau obligații fiscale ale unor contribuabili ce urmau a intra în procedura insolvenței, iar alte 18,8% din totalul creanțelor recuperabile (3,75 miliarde lei) erau aferente unor contribuabili declarați inactivi.

Situația detaliată privind *arieratele recuperabile* stucturate după origine la data de 31.12.2015:

Analizând arieratele înregistrate la data de 31.12.2015, s-a constatat că marea majoritate reprezintă obligații fiscale înscrise în declarațiile fiscale depuse de contribuabili. Practic, 42,1% dintre arierate sunt declarate în mod voluntar de către agenții economici. În acest fel, neplata impozitelor și taxelor și acumularea unor arierate foarte mari devine o nouă formă de evaziune fiscală, în care contribuabilii își declară obligațiile fiscale (fără a intra sub incidența *Legii nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea evaziunii fiscale*), însă nu-și îndeplinesc propriu-zis obligația de a vărsa impozite și taxe la Bugetul general consolidat. De altfel, volumul foarte ridicat al arieratelor nerecuperabile (firme în insolvență/faliment) confirmă încă o dată această afirmație.

Nivelul ridicat al cuantumului accesorilor (aproximativ 22%) în totalul arieratelor recuperabile indică faptul că multe dintre obligațiile fiscale scadente și neachitate de agenții economici au o vechime mare.

Analiza comparativă a numărului de contribuabili

Conform evidențelor ANAF (informații preluate din Buletinul statistic fiscal pe trimestrul IV 2015), la 31.12.2015 existau înregistrați 1.915.948 de contribuabili, după cum urmează:

- persoane juridice – 1.322.201 contribuabili;
- persoane fizice autorizate – 593.747 de contribuabili.

În ceea ce privește categoriile de obligații fiscale plătite de contribuabilii activi persoane juridice (înregistrați la data de 31 decembrie 2015), în evidențele ANAF, conform vectorului fiscal, existau următoarele categorii de plătitori de impozite și taxe:

Categorii de plătitori conform vectorului fiscal	Total contribuabili activi persoane juridice	
	31.12.2014	31.12.2015
Impozit pe profit	220.043	223.659
Impozit pe salarii și venituri asimilate	426.305	497.481
Contribuții sociale (pensii, sănătate, șomaj)	474.330	497.784
Taxa pe valoarea adăugată	371.182	386.050
Accize	3.240	3.133
Impozit pe veniturile microîntreprinderilor	449.628	468.580
Impozit pe țigărele și gazele naturale	31	32
Redevențe miniere	1.610	1.605
Redevențe petroliere	55	54

* În categoria Contribuabililor activi intră și cei suspendați la ANAF prin regim derogatoriu și nu au fost incluși contribuabilii care și-au suspendat activitatea la Registrul Comerțului.

În anul 2015, față de anul 2014, se constată în special o creștere semnificativă, de 16,7%, a numărului de contribuabili înregistrați ca plătitori de impozit pe veniturile din salarii și contribuții sociale.

Creșteri moderate au fost înregistrate și în cazul contribuabililor înregistrați în scopuri de TVA, în cazul microîntreprinderilor (4-6%).

Activitatea de administrare a TVA și controlul rambursărilor TVA

Din datele furnizate de entitățile verificate, referitoare la inspecțiile fiscale efectuate la contribuabilii care au beneficiat de rambursări de TVA, soluționate cu control anticipat în cursul anului 2015, a rezultat că, din totalul TVA solicitată la rambursare, sumele respinse reprezintă, în cazul celor mai multe administrații județene ale finanțelor publice, procente cuprinse între 2% și 6%.

De altfel, subliniem faptul că în cazul a peste 95% dintre cererile de rambursare, soluționate favorabil ca urmare a unui control fiscal anticipat, rezultatele inspecției fiscale au fost minime, fie fără nici un fel de ajustare, fie cu sume respinse, dar cu valori sub 1000 lei.

Trebuie remarcat numărul mare de inspecții fiscale efectuate de ANAF pentru soluționarea cu control anticipat a deconturilor de TVA cu sold negativ, a TVA solicitate la rambursare, ca rezultat al aplicării prevederilor *OMFP nr. 263/2010* prin care s-a stabilit procedura de soluționare a deconturilor de TVA, precum și modalitatea de selecție a deconturilor de TVA, care urmează a fi soluționate cu control ulterior sau cu control anticipat. Această stare de fapt afectează semnificativ capacitatea structurilor de inspecție fiscală de a efectua inspecții fiscale, în mod preponderent, la contribuabilii cu risc fiscal ridicat.

Echipa de audit apreciază că este necesară o analiză la nivelul structurilor de specialitate din ANAF, asupra performanței analizei de risc realizate în cazul rambursărilor de TVA (acuratețea Standardului individual negativ - SIN), coroborată cu rezultatele concrete obținute în urma controalelor efectuate, în scopul creșterii eficienței alocării resurselor ANAF și îndeplinirii scopului primordial al inspecției fiscale, acela de identificare și combatere a evaziunii fiscale.

De altfel, efortul ANAF pentru soluționarea, cu control anticipat, a deconturilor de TVA cu sold negativ solicitat la rambursare, reprezintă 58% din totalul inspecțiilor fiscale efectuate în anul 2015, dar rezultatul reprezintă doar 8,24% din sumele suplimentare stabilite de inspecția fiscală.

În schimb, inspecțiile fiscale demarate ca urmare a analizei de risc și selectării pentru control a contribuabililor cu risc fiscal asociat ridicat, reprezintă doar un procent de 18,19% din totalul inspecțiilor fiscale, căruia îi corespunde un procent de 52,38% din totalul sumelor suplimentare stabilite.

Cele mai bune rezultate au fost înregistrate în cazul acelor acțiuni de inspecție fiscală efectuate având drept criteriu analiza de risc, dar și al celor programate ca având la bază alte criterii (informații și solicitări primite de la instituțiile cu atribuții în combaterea evaziunii fiscale).

Este necesară o revizuire a criteriilor de risc utilizate pentru calcularea Standardului individual negativ, întrucât prevederile OMFP nr. 263/2010 sunt perimate, fapt ce determină, în prezent, un număr mare de soluționări cu control anticipat ale deconturilor negative de TVA cu opțiune de rambursare, pentru care, în fapt, se constată că prezintă un risc fiscal asociat foarte mic.

Referitor la verificările efectuate de către echipa de control asupra documentelor și informațiilor puse la dispoziție de către Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili (DGAMC) au fost identificate următoarele:

- criteriile privind analiza de risc a deconturilor cu sume negative de TVA, cu opțiune de rambursare, au fost insuficiente și incomplete pentru buna gestionare a tuturor situațiilor de stabilire a gradului de risc asociat fiecărui decont cu sume negative de TVA cu opțiune de rambursare, depus de către marii contribuabili la DGAMC;
- nerespectarea, în unele cazuri, a prevederilor legale în ceea ce privește durata de efectuare a inspecției fiscale privind TVA, constatându-se depășiri semnificative ale duratei maxime admise de legislația în vigoare, pentru inspecția fiscală;
- la nivelul ANAF nu există o procedură de lucru prin care să se stabilească criteriile de selectare a documentelor și a operațiunilor semnificative verificate, care fac obiectul controlului prin sondaj și a gradului de reprezentativitate a eșantionului selectat.

Referitor la constatările rezultate din controalele efectuate, la nivelul structurilor teritoriale ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală, respectiv DGRFP/AJFP, asupra documentelor și informațiilor puse la dispoziție s-au identificat următoarele deficiențe:

- nesoluționarea deconturilor de TVA cu opțiune de rambursare în termenul prevăzut de lege, precum și nerespectarea, în unele cazuri, a termenului de 35 de zile calendaristice pentru efectuarea inspecției cu control anticipat a deconturilor cu sumă negativă de taxă, cu opțiune de rambursare (AJFP: Alba, Arad, Bihor, Caraș-Severin, Cluj, Dolj, Gorj, Ilfov, Mehedinți, Mureș, Prahova, Vâlcea);
- în unele cazuri nu au fost cuprinși în programul de control agenții economici care nu au raportat, prin *Declarația informativă 390* privind livrările/achizițiile intracomunitare de bunuri, tranzacțiile semnificative efectuate în mai multe perioade de raportare aferente anului 2015, fiind identificați în sistemul informatic ca urmare a declarării acestor operațiuni de către parteneri din Uniunea Europeană (AJFP: Alba, Bihor, Cluj, Iași, Sibiu, Suceava);
- necuprinderea în programul de control a unor contribuabili care au efectuat achiziții semnificative de la contribuabili inactivi sau radiați, conform informațiilor fiscale furnizate de *Declarația 394 „Declarația informativă privind livrările/prestările și achizițiile efectuate pe teritoriul național”* (DGRFP București și AJFP: Bihor, Cluj, Dolj, Gorj, Hunedoara, Ialomița, Iași, Sibiu, Mehedinți, Timiș);
- nu au fost luate măsuri de identificare a unor contribuabili care, deși au depășit plafonul de scutire a TVA, nu s-au înregistrat fiscal în scopuri de TVA la organele fiscale teritoriale și nu au fost supuși unor inspecții fiscale, respectiv:
 - nu s-au efectuat analize de risc pentru contribuabili (persoane fizice și juridice) care au realizat venituri totale peste plafonul de scutire la plata TVA;
 - nu s-au analizat și nu s-au verificat în cursul anului 2015, în unele cazuri, veniturile persoanelor fizice care au efectuat mai multe tranzacții imobiliare semnificative în scopuri comerciale și care au depășit plafonul legal de scutire a taxei pe valoarea adăugată. În aceste cazuri nu s-au transmis listele către organele de inspecție fiscală pentru includerea în programul de control (AJFP: Alba, Arad, Bihor, Cluj, Gorj, Iași, Mehedinți, Prahova, Timiș și Tulcea);
- neefectuarea de inspecții fiscale, în unele cazuri, la contribuabilii la care s-au înregistrat neconcordanțe semnificative, rezultate din declarațiile informative (AJFP: Bihor, Cluj, Gorj, Mehedinți, Neamț, Tulcea).

Alte categorii de abateri și nereguli privind activitatea de rambursare a TVA, constatate de auditorii publici externi ai Curții de Conturi în urma misiunilor realizate la structurile teritoriale ale ANAF:

- neidentificarea unor contribuabili aflați în administrarea organelor fiscale, care au declarat achiziții cu TVA de la alți contribuabili care nu au declarat livrările respective, diminuându-se astfel veniturile cuvenite Bugetului general consolidat al statului;
- neconcordanțe între declarațiile fiscale și declarațiile informative depuse de contribuabili, privind obligațiile la Bugetul general consolidat;
- organele fiscale nu i-au identificat și nu i-au notificat pe contribuabilii cărora li s-a anulat codul de TVA, dar care au efectuat în continuare tranzacții, în scopul depunerii declarațiilor de TVA aferente tranzacțiilor efectuate;
- nerefectarea integrală în evidența contabilă, în soldul contului de „Creditori”, a sumelor privind taxa pe valoare adăugată aprobată la rambursare, dar neachitată/compensată de entitate, până la finele anului;
- stabilirea eronată a TVA de rambursat sau a regimului taxei pe valoarea adăugată aplicabil operațiunilor imobiliare constând în vânzarea de locuințe, terenuri și construcții;
- diminuarea nejustificată a TVA de plată, prin scutirea de TVA aferentă livrărilor intracomunitare de către contribuabilii din

România către partenerii din Uniunea Europeană, în condițiile în care partenerii din Uniunea Europeană nu îndeplineau condițiile prevăzute de legislația în vigoare, respectiv nu au avut coduri valabile de înregistrare în scopuri de TVA în perioada în care s-au efectuat operațiunile;

- reflectarea în contabilitate, în anul 2015, a unor operațiuni privind rambursări de TVA inexistente;
- neurmărirea modului de stabilire a dreptului de impunere, în România, a veniturilor realizate de persoanele juridice nerezidente și neincluderea acestora în programul de control al activității de inspecție fiscală.

În ceea ce privește *Activitatea Direcției Generale Antifraudă Fiscală* s-a constatat că, la nivelul unor structuri subordonate (direcții regionale), sumele stabilite (prejudicii, amenzi, confiscări) în anul 2015 au înregistrat o diminuare semnificativă față de perioada decembrie 2013-decembrie 2014.

- *Activitatea Direcției Generale de Soluționare a Contestațiilor* s-a desfășurat în condițiile în care la nivelul diferitelor structuri din cadrul ANAF există interpretare diferită a prevederilor legale cu privire la exigibilitatea accizei, în cazul agenților economici care, fără să dețină autorizație de antrepozit fiscal, au efectuat operațiuni de import produse accizabile, dar care nu au achitat acciza la momentul importului. Mai mult, în cursul anului 2015 nu a fost respectat în toate cazurile termenul legal pentru soluționarea contestațiilor.

- *Activitatea Direcției Generale Control Venituri Persoane Fizice* s-a desfășurat în următoarele condiții:

- criteriile utilizate pentru analiza de risc, în ceea ce privește selectarea persoanelor fizice în vederea verificărilor, nu sunt suficiente pentru evaluarea și stabilirea gradului de risc fiscal asociat fiecărei persoane fizice cu venituri/averi mari;
- la nivelul *Direcției* nu a existat o procedură operațională pentru verificarea situației fiscale personale a persoanelor fizice supuse impozitului pe venit, reglementat de Titlul III din Codul fiscal, fapt ce a permis ca în cazul a patru rapoarte de verificare fiscală prealabilă documentară, încheiate de echipele de verificare în cursul anului 2014 și transmise spre avizarea și aprobarea conducerii direcției, să nu fie avizate și aprobate nici până la data controlului. Nici în procedura aprobată ulterior, la data de 3.06.2016, nu se specifică un termen în care se avizează și se aprobă, de către conducerea direcției, rapoartele întocmite de echipele de verificare fiscală;
- în ceea ce privește finalizarea verificărilor fiscale prealabile documentare și a verificărilor fiscale efectuate, acestea au fost îngreunate și de faptul că nu au fost identificate, în baza de date a ANAF, *Declarației 205 „Declarație informativă privind impozitul reținut la sursă și câștigurile/pierderile realizate, pe beneficiarii de venit”*, pentru anii 2010 și 2011, iar informațiile solicitate Direcției Generale Informații Fiscale au fost primite cu mare întârziere, în unele cazuri fiind incomplete.

- *Activitatea Direcției Generale a Vămilelor:*

- tergiversarea (întârzierea nejustificată) luării măsurilor necesare în ceea ce privește revocarea/anularea/suspendarea, după caz, a unor autorizații de antrepozit fiscal, de către Direcția Generală Management al Domeniilor Reglementate Specific din cadrul Ministerului Finanțelor Publice – în calitatea sa de direcție suport pentru Comisia pentru autorizarea operatorilor de produse supuse accizelor armonizate;
- neexercitarea, de către DGRFP București - Compartimentul juridic-vamă, a tuturor căilor de atac pentru îndreptarea unei hotărâri judecătorești, nedefinitive și favorabile unui agent economic importator. Astfel, DGRFP București a renunțat, fără motivații reale și obiective, la judecarea cererii de recurs împotriva unei sentințe civile pronunțate de Tribunalul București;
- deficiențe identificate în activitatea de eliberare a autorizațiilor de comisionari vamali de către angajați din cadrul Direcției Reglementări Vamale, în sensul că, nefiind instituită, la nivelul DGV, o formă de monitorizare ulterioară a activității comisionarilor vamali, unii operatori economici au primit autorizații sau au solicitat și obținut extinderea autorizației inițiale, deși săvârșiseră fapte sancționate contravențional de legislația vamală, încălcări grave sau repetate ale reglementărilor vamale sau fiscale;
- deficiențe identificate în activitatea de autorizare pentru utilizarea garanției globale și a dispensei de garanție din cadrul Direcției Reglementări Vamale din cadrul DGV, constatându-se faptul că, deși unii operatori economici care au solicitat autorizații pentru utilizarea garanției globale/dispensei de garanție au fost verificați în vederea determinării îndeplinirii de către aceștia de abateri grave și repetate, faptele contravenționale constatate, deși numeroase, nu au reprezentat motiv de neacordare a autorizației.

Cu privire la activitatea de supraveghere și control vamal din cadrul structurii centrale a DGV au fost constatate următoarele:

- deficiențe cu privire la raportarea, prin sistemul on-line OWNRES, a cazurilor de fraude și iregularități vamale;
- referitor la ducerea la îndeplinire, de către DGV (fost ANV), a unor notificări transmise de OLAF s-au constatat:
 - coordonarea defectuoasă a unor structuri teritoriale (DRV) – în cazul solicitării efectuării unor controale vamale ulterioare, cu riscul de depășire a termenului de prescriere a datoriei vamale;
 - identificarea unor interpretări diferite și neuniforme din partea structurilor teritoriale (DRV) ale legislației specifice în ceea ce privește documentele care stau la baza acțiunilor de control vamal ulterior;
- deficiențe identificate la nivelul activității de acordare a statutului de operator economic autorizat (AEO) din cadrul DSCV:
 - activitatea de audit AEO de la nivelul DGV se rezumă doar la o colectare de informații punctuale pe aspectele prevăzute

de legislația comunitară, fără însă ca abordarea auditului să se raporteze la o serie de aspecte din sfera analizei de risc;

- din cele 133 de certificate eliberate în intervalul 2009-2015, doar la un număr de 33 de operatori s-au efectuat verificări și nu a fost suspendat niciun certificat. Verificarea s-a efectuat doar o singură dată în intervalul scurs de la momentul acordării certificatului și nu cel puțin o dată pe an, așa cum era prevăzut de legislația în vigoare.

Cu privire la situația agenților economici care înregistrează debite față de autoritatea vamală:

- au fost menținute nejustificat, în soldul contului „Creanțe ale bugetului de stat”, sume reprezentând debite ale unor firme radiate de la Registrul Comerțului, drepturi vamale printre care se regăsesc atât taxe vamale, cât și taxe antidumping, care sunt incluse în categoria resurselor proprii tradiționale;
- referitor la publicarea listelor debitorilor care înregistrează drepturi vamale restante și cuantumul acestora s-a constatat că nu s-a putut identifica, la nivelul DGV, respectiv ANAF, lista publicată a debitorilor, care să cuprindă debitele stabilite la nivelul direcțiilor regionale vamale/birourilor vamale, la 31.12.2015;
- în legătură cu înscrierea faptelor în cazierul fiscal la nivelul DGV s-a constatat că organele competente să constate și să aplice sancțiuni, pentru faptele prevăzute la art. 4 din OG nr. 39/2015 privind Cazierul fiscal, fie nu au respectat, fie nu au făcut dovada respectării obligației de a înscrie în cazierul fiscal, în termen de 5 zile de la data rămânării definitive a actelor care sancționează astfel de fapte, fie nu au comunicat aceste acte, în copie, organului fiscal competent, în a cărui rază teritorială își are domiciliul fiscal contribuabilul sancționat.

Cu privire la unele aspecte de ordin procedural și funcțional în activitatea Direcției Generale a Vămilei

- s-au constatat atribuții și sarcini, prevăzute în ROF-DGV (regulament), supradimensionate în raport cu capacitatea de personal existentă la nivelul structurii vamale. Activitatea Serviciului Resurse Proprii Tradiționale și Coordonare Operativă Vamală din cadrul DGV nu se constituie ca serviciu suport al managementului DGV, respectiv nu au fost realizate acțiuni specifice de îndrumare metodologică, coordonare operativă și monitorizare, potrivit regulamentului;
- la nivelul DGV nu este întocmit și aprobat, de către directorul general al DGV, planul anual în baza căruia să poată fi realizate misiuni de coordonare operativă și monitorizare;
- nu sunt elaborate și aprobate norme metodologice proprii privind desfășurarea activității de coordonare operativă, îndrumare metodologică și monitorizare a activității vamale;
- nu s-au realizat misiuni de coordonare operativă și monitorizare, în consecință, nu s-a realizat raportul anual al activităților desfășurate;
- nu s-a asigurat raportarea operativă către managementul DGV a iregularităților și disfuncționalităților semnificative identificate, care ar putea produce prejudicii pe seama fondurilor publice sau genera blocaje ale activității vamale, ori a unor aspecte de natura penală;
- nu s-a evaluat cadrul legal și metodologic, organizarea și desfășurarea activităților și operațiunilor din sistemul vamal în vederea depistării deficiențelor și iregularităților, concomitent cu recomandarea măsurilor care se impun, aplicate de către conducerea Direcției Generale a Vămilei pentru eliminarea acestora;
- nu au fost elaborate analize, sinteze și rapoarte din dispoziția conducerii DGV în vederea creșterii eficienței și eficacității activității vamale.

Cu privire la activitatea Direcției Prețuri de Transfer și Soluții Fiscale s-a constatat că nu toate DGRFP din cadrul ANAF au cuprins inspecții fiscale privind controlul prețurilor de transfer în Programul de activitate pentru anul 2015, existând riscul ca pentru anumite operațiuni să se depășească termenul de prescripție a dreptului de a stabili obligațiile fiscale. Nu a fost identificată o preocupare a aparatului de inspecție fiscală pentru realizarea verificărilor asupra prețurilor de transfer în cazul contribuabililor care prezintă risc fiscal ridicat.

Alte aspecte:

- perpetuarea existenței unor neconcordanțe/necorelări semnificative între datele evidențiate și raportate de entitățile implicate (ANAF, CNPP, CNAS și ANOFM), în ceea ce privește contribuțiile sociale, cu toate că au existat numeroase runde de clarificare, între aceste instituții, precum și inițiative de reglementare prin ordine comune ale conducătorilor acestora, rămase însă la stadiul de deziderat;
- activitatea de control operativ și inopinat vamal și fiscal pentru produse accizabile se regăsește atât în atribuțiile Direcției Generale a Vămilei - DGV, cât și în cele ale Direcției Generale Antifraudă Fiscală - DGAF, nefiind clar delimitate competențele și atribuțiile. Acest fapt poate afecta eficiența rezultatelor pe acest segment de activitate.

Pentru valorificarea tuturor constatărilor, la nivelul ANAF și structurilor sale subordonate, Curtea de Conturi a emis decizii și a dispus măsuri pentru remedierea deficiențelor.

Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii SA - IFN (FNGC IMM SA-IFN), înființat în decembrie 2001, în baza HG nr. 1211/2001, este instituție financiară nebanară, persoană juridică română de drept privat, organizată ca societate comercială pe acțiuni, cu acționar unic statul român, reprezentat de Ministerul Finanțelor Publice (MFP).

Observațiile Curții de Conturi:

- din analiza modului de constituire a veniturilor salariale, după încetarea valabilității contractului colectiv de muncă, pentru perioada 1.04 -14.05.2015, au rezultat următoarele:
 - contravaloarea tichetelor de masă acordate a fost evidențiată în contabilitate, în conturile de creanțe și provizioane, fără respectarea prevederilor legale;
 - nerecuperarea contravalorii tichetelor de masă acordate, așa cum a fost stabilit prin deciziile Comitetului Executiv și ale Comitetului de Nominalizare și Remunerare din cadrul FNGC IMM SA-IFN;
 - acordarea de beneficii, respectiv asigurarea de servicii de asigurări și servicii medicale, pensie privată facultativă în limita a 200 euro/an, daruri acordate cu ocazia sărbătorilor de Paște angajaților Fondului, în condițiile în care nu exista contract colectiv de muncă în vigoare la acea dată și nici contractele individuale de muncă nu conțineau o prevedere expresă cu privire la acordarea acestora, făcând doar trimitere la prevederile Contractului colectiv de muncă în vigoare;
- efectuarea inventarierii elementelor de activ și de pasiv existente la nivelul FNGC IMM nu respectă în totalitate prevederile legale, adică:
 - bunurile aflate asupra angajaților la data inventarierii au fost inventariate și trecute în liste de inventariere distincte, dar nu toate persoanele care răspund de păstrarea lor au confirmat acest lucru prin semnarea respectivelor liste de inventariere;
 - pe ultima filă a listei de inventariere întocmite pentru inventarierea materialelor consumabile, gestionarul nu a menționat dacă toate bunurile din gestiune au fost inventariate și consemnate în listele de inventariere în prezența sa, precum și dacă are obiecții cu privire la modul de efectuare a inventarierii;
 - lista de inventariere întocmită pentru inventarierea capitalului social subscris și vărsat al FNGC IMM SA-IFN și pentru acțiunile deținute de FNGC IMM SA-IFN la Fondurile Locale de Garantare și la SC Small Finance IFN SA nu conține date referitoare la numărul părților deținute de FNGC IMM SA-IFN la fondurile locale și societățile menționate mai sus, valoarea unei acțiuni, procentul deținut, documentele care atestă deținerea acestor acțiuni/părți;
- neîncasarea de la clienți a contravalorii facturilor emise de FNGC IMM SA-IFN și neîncasate la data de 31.12.2015, ceea ce a condus la înregistrarea și menținerea de sume prescrise în contul „Creanțe restante”.

Recomandări:

Conducerea FNGC IMM va dispune măsuri legale în vederea:

- ☞ stabilirii sumelor acordate necuvenit și recuperarea acestora, precum și a beneficiilor nerealizate aferente, până la data încasării lor;
- ☞ efectuării operațiunilor contabile referitoare la înregistrarea creanțelor, a ajustărilor pentru depreciere și a stabilirii influențelor asupra rezultatului exercițiului financiar;
- ☞ stabilirii unei proceduri operaționale/instrucțiuni de lucru referitoare la actualizarea CIM în strânsă corelație cu prevederile Contractului colectiv de muncă, cu stabilirea în mod clar a persoanelor cu atribuții în informarea atât a personalului, cât și a Compartimentului salarizare, cu modificările aduse Contractului colectiv de muncă/Contractului individual de muncă și stadiul acestuia, precum și cu perioada de aplicare a clauzelor acestora;
- ☞ actualizării instrucțiunilor interne, în sensul: cuprinderii întregului flux de operațiuni privind încasarea și urmărirea tuturor comisioanelor de garantare; stabilirii în mod clar a structurilor/persoanelor implicate în acest proces, în vederea evitării fragmentărilor de comunicare și de neîncasare a comisioanelor datorate FNGC IMM;
- ☞ actualizării fișelor de post ale personalului, cu atribuții clare și specifice acestei activități;
- ☞ creării unei baze de date interoperabile care să permită, pentru această activitate, generarea de rapoarte pe tipuri de produse, vechimi și termene și care să prezinte situația reală a stadiului comisioanelor de garantare (în termen/în curs de facturare, încasat/neîncasat, în litigiu etc.);

☞ încasării creanțelor existente în soldul contului „Creanțe restante”, după efectuarea unei analize complete a cauzelor care au generat menținerea acestora în sold și demararea procedurilor de recuperare în cazul celor neachitate la termen, conform prevederilor legale;

☞ stabilirii situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale entității, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu, în vederea întocmirii situațiilor financiare anuale care trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității pentru respectivul exercițiu financiar, așa cum stabilesc prevederile legale.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 3 măsuri, dintre care 2 au fost contestate de către entitate. După analiza contestației depuse a fost emisă o Încheiere, prin care a fost admisă contestația formulată de entitate.

MINISTERUL TRANSPORTURILOR

Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

1. **Compania Națională de Transporturi Aeriene Române (SC TAROM SA)**
2. **Compania Națională Aeroporturi București SA**
3. **Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime” SA Constanța**
4. **Societăți comerciale aflate sub autoritatea Ministerului Transporturilor**
 - **Societatea Feroviară de Turism SFT CFR SA**
 - **Societatea de Administrare Active Feroviare SAAF SA**
 - **SC Informatica Feroviară SA**
 - **SC Tipografica Filaret SA**

1. **Compania Națională de Transporturi Aeriene Române TAROM SA**

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române (SC TAROM SA) a fost înființată prin OG nr. 45/1997, funcționează sub autoritatea Ministerului Transporturilor și are ca obiect principal de activitate executarea de transporturi aeriene interne și internaționale, de călători, de bagaje, de mărfuri și poștă, prin curse regulate și charter, precum și prestații legate de transportul aerian, respectiv comercializarea în regim duty-free, handling, catering, transport terestru în continuarea transportului aerian și alte activități stabilite prin statutul societății.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost respectate reglementările legale cu privire la reconstituirea activului net al societății, cel târziu până la încheierea exercițiului financiar ulterior celui în care au fost constatate pierderile sau, după caz, diminuarea capitalului propriu net al societății la mai puțin de jumătate din valoarea capitalului social subscris, respectiv cu suma de 19.820 mii lei, la data de 31.12.2013 și cu suma de 112.751 mii lei, la 31.12.2014, măsuri ce trebuiau hotărâte de organele de conducere ale entității, în condițiile în care, în ultimii 3 ani, s-a perpetuat diminuarea activului net, iar din analiza situațiilor financiare încheiate la data de 31.12.2013, respectiv la data de 31.12.2014 a rezultat că principiile contabile utilizate la întocmirea situațiilor financiare anuale nu au fost adecvate situației reale a entității;
- în ceea ce privește inventarierea patrimoniului s-au constatat următoarele:
 - nu au fost înregistrate în contabilitate, în termenul legal, rezultatele inventarierii și nu a fost recuperat prejudiciul în sumă de 12 mii lei, constatat cu ocazia inventarierii anuale 2014;
 - Procesul-verbal de inventariere nu cuprinde propuneri ale subcomisiilor de inventariere, privind modul de regularizare a diferențelor dintre datele contabile și cele factice pentru bunurile identificate în plus;
 - rezultatele inventarierii (diferențe în sumă totală de 372 mii lei) nu au fost consemnate în Procesul-verbal privind rezultatele inventarierii patrimoniului (imobilizări corporale și necorporale și stocuri) pe anul 2014, întocmit de Comisia centrală de inventariere a Companiei.

referitor la calitatea gestiunii economico-financiare și la modul de administrare a societății s-au constatat următoarele:

- au fost efectuate cheltuieli nelegale, ca urmare a stabilirii eronate a drepturilor salariale ale personalului, prin indexarea acestora cu rata anuală a inflației, pentru perioada ianuarie-septembrie 2015, în sumă de 1.988 mii lei, în neconcordanță cu acordurile salariale;
- membrii Consiliului de Administrație au fost revocați din funcție fără justă cauză, situație în care, prin Decizia civilă, irevocabilă și definitivă, pronunțată de Curtea de Apel București, instanța a decis plata sumei de 2.141 mii lei, reprezentând despăgubiri civile, care a condus la majorarea pierderilor Companiei TAROM în exercițiul financiar 2015;
- reprezentanții statului, numiți în Adunarea Generală a Acționarilor Companiei TAROM, nu au aprobat Planul de administrare revizuit al Consiliului de Administrație;
- politica și criteriile de remunerare a administratorilor și directorilor Companiei TAROM nu au fost făcute publice pe pagina de internet a societății;
- neevaluarea anuală a activității administratorilor/directorilor executivi de către autoritățile contractante;
- plata unor despăgubiri și cheltuieli de judecată estimate la 14.067 mii lei, stabilite de instanța de judecată în sarcina entității, din cauza neluării unor măsuri de asigurare a resurselor umane necesare derulării contractului de prestări servicii tehnice, pentru aeronave de tip Boeing 737 (încheiat pentru perioada 2004-2007), care a generat neonorarea la timp a lucrărilor contractate pentru anul 2006 și terminarea prematură a contractului de prestări servicii tehnice.

Recomandări:

☞ analiza, de către Adunarea Generală a Acționarilor, a:

- situației privind diminuarea activului net al societății la mai puțin de jumătate din valoarea capitalului subscris la data de 31.12.2013, respectiv 31.12.2014, identificarea cauzelor care au condus la această situație și luarea măsurilor ce se impun pentru reglarea valorii capitalului subscris vărsat, potrivit legii;
- influențelor asupra bugetului entității pe anul 2015, determinate de daunele interese și cheltuielile de judecată plătite membrilor Consiliului de Administrație în baza sentinței civile, și luarea măsurilor ce se impun, potrivit legii;
- Planului de administrare al Consiliului de Administrație, pentru perioada 2016-2019 și aprobarea acestuia, potrivit legii;

☞ amendarea manualului de politici contabile cu prevederi referitoare la principiul contabil al „continuității activității” în situația în care capitalul propriu net al societății, înregistrat la finele anului, s-a diminuat la mai puțin de jumătate din valoarea capitalului social subscris;

☞ completarea procedurilor proprii privind inventarierea anuală a patrimoniului entității cu prevederi referitoare la prezentarea propunerilor cuprinse în Procesul-verbal al comisiei centrale de inventariere conducerii societății în vederea aprobării acestora în termenul legal și la aprobarea și înregistrarea în contabilitate a rezultatelor inventarierii în termenul prevăzut de lege;

☞ evaluarea activității Consiliului de Administrație potrivit legii și publicarea pe pagina de internet a entității a politicii și a criteriilor de remunerare a administratorilor și directorilor, potrivit legii;

☞ elaborarea unei proceduri care să cuprindă măsurile pe care trebuie să le ia entitatea și clauzele minime obligatorii ce trebuie cuprinse în contractele de prestări de servicii;

☞ analiza eficienței serviciilor de asistență și reprezentare juridică, contractate de entitate după data intrării în vigoare a OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare;

☞ recuperarea prejudiciului constatat cu ocazia inventarierii anuale 2014;

☞ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de acordarea eronată a drepturilor salariale personalului, prin indexarea, fără temei legal, cu rata anuală a inflației, pentru perioada ianuarie-septembrie 2015, și recuperarea acestuia potrivit legii.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia potrivit legii, precum și pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile.

Societatea Comercială „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM” SA a contestat 6 dintre cele 14 măsuri dispuse prin decizie, dar Comisia de soluționare a contestațiilor a respins în totalitate contestația. Ulterior, Compania a atacat în instanță 3 măsuri din decizie și solicită prorogarea cu trei ani a termenelor de ducere la îndeplinire pe fiecare măsură, acțiunea fiind în curs de judecare.

Follow-up

Referitor la decizia Curții de Conturi emisă în anul 2014, entitatea a implementat 10 dintre cele 16 măsuri dispuse, 2 fiind atacate în instanță, acțiunea aflându-se, la data prezentului raport, în stadiul de recurs.

Măsurile implementate au condus la îmbunătățirea activității entității verificate din punct de vedere al evidenței financiar-contabile și a resurselor umane, precum și la responsabilizarea persoanelor cu atribuții în controlul financiar preventiv, dar se

constată, în continuare, reticență în implementarea tuturor măsurilor dispuse de Curtea de Conturi, prin solicitări repetate de prelungire a termenelor de realizare a măsurilor.

2. Compania Națională Aeroporturi București SA

Compania Națională Aeroporturi București SA a fost înființată în temeiul HG nr. 1208/2009, este persoană juridică română, societate comercială pe acțiuni, cu capital majoritar de stat, aflată sub autoritatea Ministerului Transporturilor, care este organizată și funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară.

Scopul Companiei îl constituie, în principal, efectuarea de prestații, servicii, lucrări de exploatare, întreținere, reparare, dezvoltare și modernizare a bunurilor din patrimoniul său, aflate în proprietate sau în concesiune, administrarea și operarea eficientă a celor două aeroporturi, respectiv Aeroportul Internațional București Băneasa - Aurel Vlaicu și Aeroportul Internațional Henri Coandă - București, în vederea asigurării condițiilor de siguranță și securitate pentru sosirea, plecarea și manevrarea la sol a aeronavelor în trafic național și/sau internațional, asigurarea serviciilor aeroportuare pentru tranzitul de persoane, mărfuri și poștă, precum și servicii de interes public național.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost înregistrate, în evidența contabilă a Companiei, veniturile reprezentând sume rezultate din sentințe judecătorești definitive și irevocabile, în cuantum de 214 mii lei, precum și impozitul pe profit aferent, în sumă de 34 mii lei;
- nu a fost majorat capitalul social al CN Aeroporturi București cu aportul în natură, reprezentat de terenurile care au aparținut fostei SN Aeroportul Internațional București Băneasa-Aurel Vlaicu SA, în suprafață de 1.379.229,28 mp. (2.897.154 mii lei);
- nu au fost asimilate veniturilor de natură salarială și nu au fost impozitate cheltuielile cu transportul personalului, la și de la locul de muncă, decontate de angajator peste limita unui abonament lunar pentru deplasarea salariaților între localitatea de domiciliu și localitatea desfășurării activității;
- existența unor terenuri, în suprafață totală de 115,8 ha, fără valoare de inventar, precum și neînscrierea unor bunuri finanțate din surse bugetare în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, în valoare de 8.049 mii lei;
- entitatea a acceptat plata retroactivă către un prestator a sumei de 521 mii lei fără TVA, reprezentând diferența între valoarea vechiului abonament și valoarea noului abonament, pentru serviciile prestate în perioada neacoperită de clauzele contractuale, la care se adaugă beneficiile nerealizate;
- principiile și practicile managementului entității nu au asigurat minimizarea costului resurselor alocate prin:
 - necuprinderea în contracte a unor clauze asiguratorii, care să permită modificarea tarifelor din contractele încheiate în funcție de actele normative care se aplică în domeniu;
 - nerenegocierea cuantumului abonamentului lunar de întreținere și amenajare spații verzi, după realizarea sistemului pentru irigarea spațiilor verzi.

Măsurile luate de entitate:

- a fost demarată acțiunea de actualizare a Manualului de politici contabile, urmând ca acesta să fie supus aprobării Consiliului de Administrație;
- a fost demarată acțiunea de întocmire a Raportului de majorare a capitalului social al CNAB cu valoarea terenurilor fostei SN Aeroportul Internațional București Băneasa - Aurel Vlaicu SA;
- a fost recuperată și virată la Bugetul general consolidat suma de 3.138 mii lei, reprezentând impozit pe veniturile salariale obținute de angajați ca urmare a decontării cheltuielilor cu transportul personalului, la și de la locul de muncă, precum și contribuțiile sociale obligatorii aferente avantajelor de natură salarială și accesorile, calculate pentru perioada 2014-2015.

Recomandări:

- ☞ calcularea, evidențierea și virarea impozitului pe profit și a majorărilor și penalităților de întârziere, datorate bugetului de stat, aferente veniturilor reprezentând sume rezultate din sentințe judecătorești definitive și irevocabile, care nu au fost recunoscute în evidența contabilă și virarea sumelor la bugetul de stat;
- ☞ elaborarea și aprobarea unor proceduri scrise și formalizate, privind modul de reflectare în evidența contabilă a sumelor stabilite în baza titlurilor executorii, în conformitate cu prevederile legale, particularizate, dezvoltate și actualizate în raport cu specificul entității;
- ☞ finalizarea demersurilor pentru majorarea capitalului social al CN Aeroporturi București cu valoarea terenurilor care au aparținut fostei SN Aeroportul Internațional București Băneasa - Aurel Vlaicu SA;
- ☞ înregistrarea și actualizarea valorii pentru toate bunurile proprietate publică a statului aflate în concesiunea Companiei în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, precum și încheierea în mod corespunzător a actelor adiționale la contractele de concesiune cu Ministerul Transporturilor;

- ☞ actualizarea Manualului de politici contabile, incluzând regulile și tratamentele contabile aplicabile, pornind de la întocmirea documentelor justificative și până la finalizarea situațiilor financiare;
- ☞ completarea procedurilor interne privind achizițiile publice cu precizări referitoare la prevederea de clauze contractuale clare și fără echivoc, în formularele de contract ce fac parte din documentațiile de atribuire și în contractele de achiziție publică;
- ☞ stabilirea întinderii cheltuielilor nejustificate reprezentând diferența dintre valoarea vechiului abonament și valoarea noului abonament și recuperarea acestuia, inclusiv a beneficiilor nerealizate, în condițiile legii;
- ☞ renegocierea abonamentului lunar ce reprezintă suma valorilor situațiilor de lucrări de arhitectură peisageră, ca urmare a eliminării unor servicii angajate inițial – privind udarea manuală a spațiilor verzi – prin realizarea sistemului automatizat de irigații;
- ☞ elaborarea și actualizarea procedurilor operaționale existente pentru toate activitățile desfășurate în cadrul Companiei.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii, a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri. Entitatea a contestat o măsură dintre cele 14 măsuri dispuse prin decizie, dar Comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația. Ulterior, entitatea a atacat în instanță aceeași măsură, acțiunea fiind în curs de judecare.

3. Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime” SA Constanța

Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime” SA Constanța este persoană juridică română, organizată ca societate pe acțiuni, prin reorganizarea Regiei Autonome Administrația Portului Constanța, în baza HG nr. 517/24.08.1998, autoritate portuară în porturile a căror infrastructură i-a fost concesionată de către Ministerul Transporturilor, în vederea administrării.

Observațiile Curții de Conturi:

- 🌐 în privința realizării veniturilor Companiei s-au constatat următoarele:
 - nu s-a stabilit și virat la bugetul de stat redevența în sumă de 6.709 mii lei, aferentă veniturilor obținute din exploatarea domeniului public al statului, în baza contractului de concesiune, respectiv veniturile din prestațiile de remorcaj și pilotaj la nave, obținute în perioada 2014-2015;
 - nu s-au stabilit, facturat și încasat venituri din prestații nave tehnice, în perioada ianuarie-septembrie 2014, rezultate din închirierea macaralei plutitoare de 100 tone și a remorcherului pentru manevră, proprietate a entității (3.676 mii lei);
 - nu s-a facturat și încasat tariful de 0,08 euro/mp, aprobat prin hotărâre a Consiliului de Administrație, începând cu data de 1.01.2015, pentru utilizarea domeniului portuar, valoarea veniturilor neîncasate fiind de 2.858 mii lei;
 - nu s-au încheiat contracte de închiriere pentru terenul în suprafață de 2.984.701,90 mp (77,75% din terenul portuar aflat în administrare, în suprafață totală de 3.839.155,75 mp, aparținând domeniului public al statului), pentru care au fost încheiate 67 de contracte de închiriere platforme și utilizare domeniu portuar (din perioada 2002-2004), în condițiile în care pentru întreaga suprafață de teren există contracte de închiriere platforme, încheiate cu un număr de 140 de operatori portuari, iar pentru utilizarea terenului, doar un număr de 73 de contracte de închiriere, aferente unei suprafețe totale de 854.453,85 mp (22,25% din suprafața totală), încheiate în perioada 2012-2016;
 - măsurile întreprinse de către personalul cu atribuții de urmărire și executare silită a creanțelor restante nu au fost eficiente atât prin faptul că debitele comerciale nu au fost urmărite îndeaproape, ceea ce a condus la intrarea în procedura de insolvență a operatorilor, caz în care recuperarea creanțelor este aproape nulă, cât și prin calitatea actelor procedurale de obținere a unui titlu executoriu și punerea în executare a acestora.
- 🌐 la atribuirea lucrării „Proiectare și execuție extindere spre sud a danei de gabare din Portul Constanța”, nu au fost respectate prevederile legale și cerințele privind capacitatea tehnică și profesională a unui ofertant, în sensul că membrii Comisiei de evaluare a ofertelor, care au analizat documentele de calificare ale ofertanților, nu au respins, în cadrul ședinței de deschidere, oferta cuprinzând formularul *Lista privind utilajele*, întocmită de un ofertant, incompletă și fără a dovedi capacitatea tehnică, direct sau prin susținător, respectiv deținerea utilajului principal, aspect ce a condus la favorizarea ofertantului;
- 🌐 au fost suplimentate, cu valori nejustificate de mari (694 mii lei) lucrările de investiții la obiectivele: „Modernizare clădire pavilion administrativ Poarta 6” și „Anvelopare și modernizare fațadă clădire administrativă rădăcina Mol 1S”;
- 🌐 nu au fost respectate principiile de eficiență, economicitate și eficacitate în efectuarea de cheltuieli privind activitatea de exploatare, în sensul că:
 - au fost contractate servicii externe (de evaluare a riscurilor de fraudă și corupție, evaziune fiscală, furt, conflict de interese, solicitarea rambursării de fonduri pe baza unor documente falsificate, spălarea banilor), fiind efectuate plăți către furnizori externi de servicii în sumă de 195 mii lei, în condițiile în care aceste servicii puteau fi realizate de către specialiști din cadrul entității;
 - s-au efectuat plăți reprezentând indemnizații acordate membrilor Comisiei de privatizare, în sumă totală de 885 mii lei, în condițiile eșuării acțiunii de privatizare;

- în perioada 2014-2016 s-au încheiat polițe de asigurare pentru răspunderea profesională a directorului general, a directorilor executivi și a 7 administratori, având drept temei prevederea din contractul de mandat, fiind efectuate plăți în sumă de 591 mii lei, în condițiile în care nu există justificări privind valoarea asigurată, pur formală și fără nicio fundamentare a cuantumului acesteia;
- în perioada 2006-2011 au fost contractate și plătite cheltuieli de proiectare și studii de fezabilitate, în număr de 13 și în valoare totală de 1.123 mii lei, nefinalizate prin lucrări de investiții, pe motiv că nu au fost identificate surse de finanțare pentru aceste lucrări sau fiind „în curs de promovare investiții din fonduri CEF (2016-2017)”;
- au fost efectuate cheltuieli de personal nelegale, prin plata de indemnizații pentru administratori în sumă de 102 mii lei, în condițiile neparticipării acestora la ședințe, în mod direct sau prin mandat;
- au fost angajate și plătite nelegal servicii juridice și servicii externe de consultanță și asistență juridică în achiziții în sumă de 294 mii lei, contrar prevederilor legale care interzic achiziționarea acestora și în condițiile în care aceste servicii puteau fi realizate de către personal cu pregătire de specialitate, existent în structura internă a Companiei;
- au fost efectuate cheltuieli nelegale în sumă de 316 mii lei, prin încheierea și plata primelor aferente unor polițe de asigurări de bunuri din domeniul public și privat al entității, fără a exista o obligație legală pentru toate categoriile de bunuri asigurate și fără o analiză a istoricului despăgubirilor din perioada anterioară;
- au fost contractate servicii de prevenire și stingerea incendiilor, fiind efectuate plăți în sumă de 26.196 mii lei, în lipsa unor documente justificative pentru prestarea acestor servicii la platforme și domeniul portuar;
- în condițiile în care durata unui contract de execuție lucrări de reparații a fost stabilită inițial la 3 ani, conducerea executivă și Consiliul de Administrație au aprobat prelungirea nelegală și actualizarea incorectă a valorii anuale a contractului prin majorarea valorii cu 875 mii lei/an (fără TVA), pentru o durată de încă 3 ani, motivat de extinderea externalizării, prin Secția de reparație nave din cadrul Sucursalei Nave Tehnice, coroborat cu suplimentarea numărului de persoane transferate la prestator, după care contractul a fost prelungit cu încă zece ani (durata totală fiind de 16 ani);
- au fost angajate și plătite nelegal cheltuieli în sumă de 2.573 mii lei, reprezentând reparații curente la un drum de acces în terminalul RO-RO Port Constanța Sud și în zona MOL I SUD, suprafață care face obiectul unor contracte de asociere/închiriere, ce prevăd clauze privind efectuarea reparațiilor curente de către chiriași, situație în care sumele trebuiau recuperate de la aceștia;
- nu au fost respectate prevederile legale și clauzele contractuale în derularea unui contract de lucrări, având drept consecință executarea unor lucrări necorespunzătoare din punct de vedere cantitativ și calitativ față de cerința achizitorului.

Recomandări:

- stabilirea veniturilor brute ale Companiei pentru perioada 2014-2015, în conformitate cu prevederile contractului de concesiune și ale reglementărilor contabile aplicabile, prin includerea în baza de calcul a tuturor veniturilor încasate din activitatea de pilotaj și remorcaj, înregistrarea și plata redevenței la bugetul de stat, inclusiv a majorărilor de întârziere la plată;
- recuperarea pagubei produse entității prin:
 - nefacturarea orelor de staționare a macaralei plutitoare și a remorcherului în perioada ianuarie-septembrie 2014, precum și prin accesoriile calculate până la data încasării efective a creanței;
 - recuperarea pagubei produse entității, prin nefacturarea prestațiilor realizate cu macaraua plutitoare de 100 tf și remorcherul de 300 CP, în perioada iunie-iulie 2014, precum și prin accesoriile calculate până la data încasării efective a creanței;
 - nerecuperarea diferenței de tarif de utilizare a domeniului portuar, de la 0,05 euro/mp/lună la 0,08 euro/mp/lună, de la cei 7 operatori portuari, pentru perioada 1.01.2015 până la zi;
- încheierea de contracte de închiriere cu toți operatorii portuari, la valori care să acopere și diferențele nefacturate din perioada 2012-2016;
- asigurarea cadrului legal necesar pentru achiziționarea de bunuri, servicii și lucrări în condiții de eficiență economică și socială;
- întocmirea de proceduri pentru fiecare activitate implicată în recuperarea creanțelor restante; urmărirea periodică a titlurilor executorii aflate la executorii judecătorești;
- realizarea unei expertize tehnice în vederea verificării modului de întocmire a proiectului tehnic, a modului de contractare a lucrărilor neconforme cu devizele de lucrări și execuția de lucrări contractate și stabilirea răspunderii proiectantului, în cazul existenței culpei acestuia; includerea în contracte a clauzei de constituire a garanției de bună execuție;
- informarea autorității în coordonarea căruia se află, respectiv Ministerul Transporturilor, cu privire la eficiența acțiunii de privatizare a pachetului de acțiuni al CN APM SA Constanța, cu privire la costurile realizate până la această dată cu această Comisie de pregătire și derulare a procesului de privatizare, precum și stabilirea modului de finanțare a Comisiei pentru perioada următoare, în temeiul adoptării HG nr. 939/2015;

- ☞ întocmirea unei proceduri operaționale care să stabilească condițiile legale pentru asigurarea de răspundere profesională, referitor la quantumul sumei asigurate și modul de executare a poliței, precum și circuitul documentelor și persoanele răspunzătoare; încheierea poliței de asigurare de răspundere profesională în condiții de eficiență, atât ca valoare, cât și cuprinderea de clauze favorabile asiguratului; punerea în executare a polițelor de asigurare pentru pagube produse Administrației;
- ☞ analizarea cauzelor care au condus la efectuarea de cheltuieli ineficiente cu studii și lucrări de proiectare, nefinalizate în lucrări de investiții și luarea măsurilor care se impun, de tragere la răspundere a persoanelor vinovate;
- ☞ stabilirea mărimii și întinderii prejudiciului, reprezentând:
 - indemnizații nelegale plătite administratorilor, precum și luarea măsurilor de recuperare a acestuia;
 - plata serviciilor juridice nelegale, recuperarea acestuia, inclusiv a foloaselor necuvenite pentru reîntregirea fondurilor Companiei;
 - plăți nelegale pentru asigurări de bunuri, precum și luarea măsurilor de recuperare a acestuia;
 - plata cheltuielilor pentru lucrările de reparații efectuate în perioada 2011-2016, la bunurile pentru care obligația legală a reparațiilor era în sarcina locatarului, recuperarea acestuia, inclusiv a foloaselor necuvenite pentru reîntregirea fondurilor Companiei;
 - stabilirea mărimii și întinderii prejudiciului cauzat de execuția neconformă a lucrărilor de înlocuire rame cu capace și aducerea la nivel a căminelor de scurgere și telecomunicații, printr-o expertiză care să stabilească realitatea lucrărilor, sub aspect cantitativ și calitativ, recuperarea acestuia, inclusiv a foloaselor necuvenite, pentru reîntregirea fondurilor Companiei.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, precum și pentru recuperarea prejudiciilor a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri, pe care conducerea entității trebuie să le ducă la îndeplinire.

4. Societăți comerciale aflate sub autoritatea Ministerului Transporturilor

Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și al legalității realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor s-a efectuat la următoarele societăți comerciale aflate sub autoritatea Ministerului Transporturilor:

- *Societatea Feroviară de Turism SFT CFR SA* – care desfășoară, în principal, următoarele activități:
 - efectuarea de transport feroviar de călători, cu specific de turism feroviar, utilizând un parc de material rulant afectat acestui scop, în condițiile legii;
 - achiziționarea de bunuri și active necesare dezvoltării activității feroviare de turism.
- *Societatea de Administrare Active Feroviare SAAF SA* – societate comercială pe acțiuni cu capital majoritar de stat, care are ca obiect de activitate:
 - administrarea excedentului de active – corporale și necorporale, preluate ca urmare a reorganizării Societății Naționale a Căilor Ferate Române;
 - achiziționarea de bunuri și active necesare dezvoltării și modernizării transportului feroviar, pe care le transferă societăților comerciale rezultate din reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române.
- *SC Informatica Feroviară SA* – al cărei domeniu de activitate îl reprezintă activitățile de servicii în tehnologia informației;
- *SC Tipografica Filaret SA* – al cărei scop este asigurarea produselor tipografice, necesare desfășurării activităților tuturor ramurilor de transport și, în special, al transportului feroviar de marfă și călători, în condiții de securizare, exploatare în condiții de eficiență a patrimoniului propriu.

Observațiile Curții de Conturi la societăți comerciale aflate sub autoritatea Ministerului Transporturilor:

La *Societatea Feroviară de Turism SFT CFR SA*:

- ☞ nu au fost înregistrate în evidența contabilă și nu au fost reflectate în situațiile financiare încheiate pentru anul 2015:
 - rezultatele operațiunii de inventariere generală a elementelor patrimoniale ale entității;
 - creanțe în valoare de 22.478 mii lei, la valoarea stabilită de instanțele judecătorești;
- ☞ cu ocazia inventarierii anuale nu a fost clarificată suma de 30 mii lei, menținută în contul „Decontări din operațiuni în curs de clarificare” mai mult decât termenul legal de trei luni, prevăzut de reglementările contabile;
- ☞ în contul „Provizioane pentru riscuri și cheltuieli” a fost menținută nejustificat suma de 400 mii lei, reprezentând provizioane constituite în anul 2012, pentru impozite locale neînregistrate în evidența contabilă. Abaterea a fost remediată în timpul controlului.

Recomandări:

- ☞ înregistrarea în contabilitate a diferențelor de creanțe și urmărirea încasării creanțelor (incluzând și cheltuielile de judecată);
- ☞ extinderea verificării asupra tuturor sentințelor civile rămase definitive și irevocabile și, în cazul identificării unor situații în care creanțele societății nu au fost înregistrate, evidențierea în contabilitate și urmărirea încasării acestora, potrivit legii;

- ☞ analizarea și clarificarea sumelor înscrise în soldul contului „Decontări din operațiuni în curs de clarificare” și înregistrarea în evidența contabilă a acestora potrivit conținutului lor economic, conform prevederilor legale în vigoare.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunii de control, a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pentru înlăturarea neregulilor în activitatea financiar-contabilă și fiscală. Decizia nu a fost contestată, termenul de implementare a măsurilor fiind sfârșitul lunii aprilie 2017.

La *Societatea de Administrare Active Feroviare SAAF SA*:

- 🌐 entitatea nu a întocmit și nu a transmis spre aprobare bugetele de venituri și cheltuieli pentru anii 2014 și 2015;
- 🌐 nu s-a efectuat inventarierea la 31.12.2015 a tuturor elementelor patrimoniale de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii și nu s-au valorificat rezultatele inventarierii.

Recomandări:

- ☞ întocmirea și transmiterea spre aprobare a bugetului de venituri și cheltuieli, conform prevederilor legale;
- ☞ organizarea și efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pentru înlăturarea neregulilor în activitatea financiar-contabilă și fiscală controlată. Decizia nu a fost contestată, termenul de implementare a măsurilor fiind sfârșitul anului 2016.

La *SC Informatica Feroviară SA*:

- 🌐 nu au fost calculate, înregistrate în evidența contabilă și nu s-a urmărit încasarea penalităților contractuale (312 mii lei);
- 🌐 au fost scoase din evidența contabilă mijloace fixe amortizate integral, fără a se asigura valorificarea, conform legii, a părților componente rezultate din dezmembrare;
- 🌐 în perioada 2011-2013 au fost angajate și efectuate cheltuieli în sumă de 13.852 mii lei, cu titlu de „Cheltuieli de dezvoltare” – imobilizări necorporale, reprezentând modificări/îmbunătățiri aduse unor aplicații informatice, a căror contravaloare a fost recuperată integral în perioada 2013-2015, prin includerea liniară a amortizării pe costuri, într-o perioadă de trei ani, în condițiile în care durata lor de utilizare este mai mare de trei ani, iar contractele în baza cărora s-au făcut modificările sunt în curs de derulare. În timpul acțiunii de control, societatea a calculat penalități de întârziere, a notificat entitatea și a emis factura în valoare de 312 mii lei.

Recomandări:

- ☞ înregistrarea creanțelor în contabilitate și efectuarea tuturor demersurilor legale în vederea încasării penalităților contractuale în sumă de 312 mii lei;
- ☞ valorificarea componentelor rezultate din dezmembrarea mijloacelor fixe amortizate integral și propuse pentru casare;
- ☞ analizarea tuturor cheltuielilor de dezvoltare, înregistrate de societate în contul de imobilizări necorporale „Cheltuieli de dezvoltare”, identificarea comenzilor/contractelor cărora le sunt aferente și corectarea repartizării contravalorii lor pe cheltuieli, prin intermediul amortizării în funcție de perioada utilizării sau derulării contractelor respective cu beneficiarii; recalcularea rezultatului fiscal pe anii 2013-2015, în funcție de cheltuielile cu amortizarea astfel corectate, stabilirea eventualelor obligații fiscale rezultate din corecțiile făcute, cuantificarea lor și virarea la bugetul statului a sumelor datorate, după caz.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pentru înlăturarea neregulilor în activitatea financiar-contabilă și fiscală controlată. Decizia nu a fost contestată, termenul de implementare a măsurilor fiind luna februarie 2017.

La *SC Tipografica Filaret SA*:

- 🌐 în anul 2014, în cazul vânzării unor imobile (clădiri și teren) nu s-au respectat prevederile legale privind stabilirea, evidențierea și plata obligațiilor către bugetele publice, nefiind înregistrate și achitate, în cuantumul legal, obligații în sumă de 239 mii lei, privind taxa pe valoarea adăugată, ca urmare a necalculării pro-ratei pentru determinarea TVA deductibile, în condițiile în care societatea a realizat și operațiuni scutite, fără drept de deducere;
- 🌐 în anul 2015 au fost angajate și efectuate cheltuieli mai mari cu 367 mii lei față de limitele maxim admise, raportat la gradul de realizare a veniturilor prin nerespectarea prevederilor bugetului de venituri și cheltuieli legal aprobat.

Măsuri luate de entitate: s-a calculat pro-rata pentru determinarea TVA deductibile pentru operațiunile scutite, fără drept de deducere, realizate în luna mai 2014 (vânzare clădiri și teren), obligația suplimentară de plată privind TVA fiind în sumă de 239 mii lei, înregistrată în contabilitate și virată la bugetul de stat; s-a întocmit și depus la organele fiscale competente decontul de TVA pentru luna ianuarie 2016.

Recomandări:

- ☞ calcularea, conform prevederilor legale, a cuantumului dobânzilor și a penalităților de întârziere datorate, aferente TVA în sumă de 239 mii lei, stabilită suplimentar și achitată în timpul controlului, înregistrarea obligației stabilite în contabilitate și virarea acesteia la bugetul de stat;

☞ analizarea cauzelor care au condus la angajarea resurselor entității și efectuarea de cheltuieli peste limitele maxim admise, raportate la gradul de realizare a veniturilor prevăzute în bugetul aprobat, contrar prevederilor legale și dispunerea măsurilor legale care se impun, având în vedere că prin depășirea nivelului cheltuielilor, inclusiv a cheltuielilor de natură salarială, s-au diminuat capitalurile proprii.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pentru înlăturarea neregulilor în activitatea financiar-contabilă și fiscală controlată. Decizia nu a fost contestată, termenul de implementare a măsurilor fiind 31.01.2017.

Controlul modului de acordare și utilizare a subvențiilor și a alocațiilor acordate de la bugetul de stat pentru transportul de călători cu metroul

SC Metrorex SA

SC Metrorex SA a fost înființată prin HG nr. 482/1999, este persoană juridică română, societate comercială pe acțiuni și are ca obiect de activitate transportul de persoane cu metroul, pe rețeaua de căi ferate subterane și supraterane.

Observațiile Curții de Conturi:

- ☞ nu s-a stabilit natura și nu s-a recuperat minusul de inventar constatată cu ocazia inventarierii anuale 2015, precum și prejudiciul cauzat societății ca urmare a închirierii unor autovehicule;
- ☞ în „Procesul-verbal de inventariere la data de 31.10.2015” au fost raportate, în mod eronat, stadiile de execuție a lucrărilor, la nivelul soldurilor contabile de la acea dată, deși la data desfășurării lucrărilor de inventariere anuală existau situații de lucrări facturate, în sumă de 370.146 mii lei;
- ☞ două obiective de investiție, respectiv „Adaptare semnalistică pe Racordul 1. Linia de Centură Nicolae Grigorescu, pe tronsonul Nicolae Grigorescu - Eroilor - Industriilor și în toate stațiile de corespondență” și „Magistrala 4. Racord 1. Nicolae Grigorescu 2 - Linia de Centură. Instalații electrice”, în sumă estimată la 19.655 mii lei, au fost recepționate ca lucrări terminate și date în folosință, dar nu au fost înregistrate ca mijloace fixe, potrivit reglementărilor contabile;
- ☞ în perioada 2008-2015, în contul contabil din afara bilanțului „Bunuri de natură publică necuprinse în contractul de concesiune ale societății” au fost menținute obiective de investiții finalizate (1.409.039 mii lei), recepționate și date în folosință, realizate cu surse asigurate de la bugetul de stat și care, potrivit legii, aparțin domeniului public al statului și care trebuiau înregistrate ca mijloace fixe în evidențele contabile ale societății;
- ☞ scoaterea, în mod eronat, din evidența contabilă a societății și menținerea în contul din afara bilanțului „Mijloace fixe cu valoare de obiect de inventar” a unui număr de 9 mijloace de transport, aflate în stare de funcționare;
- ☞ nu a fost amendat, prin acte adiționale, contractul de concesiune pentru concesiunea bunurilor de natura proprietății publice nou create prin investiții finalizate, realizate cu surse asigurate de la bugetul de stat și care, potrivit legii, aparțin domeniului public al statului;
- ☞ nu s-a înregistrat în evidența contabilă un contract de concesiune de bunuri proprietate publică, în sumă de 2.565.730 mii lei, încheiat cu Ministerul Transporturilor, în vederea realizării scopului și obiectului de activitate al societății;
- ☞ cheltuielile finanțate din subvenții de la bugetul de stat, reprezentând investiții aferente activelor ce aparțin patrimoniului public al statului, precum și veniturile aferente, în sumă de 1.058.302 mii lei, nu au fost evidențiate corespunzător și nu au fost raportate în evidența contabilă și situațiile financiare, întocmite de către entitate în exercițiile financiare 2014-2015.

Măsuri luate de entitate:

- s-a facturat și recuperat integral prejudiciul constatată, în sumă de 117 mii lei, reprezentând minus de inventar, ca urmare a închirierii unor autovehicule;
- referitor la situațiile de lucrări facturate, dar neevidențiate în „Procesul-verbal de inventariere la data de 31.10.2015”, s-a întocmit situația cu centralizatorul soldurilor scriptice/faprice pe conturi, detaliind suma constatată ca diferență, în baza situațiilor de lucrări facturate existente la data efectuării lucrărilor de inventariere anuale 2015.

Recomandări:

- ☞ inventarierea anuală, în anul 2016, a investițiilor în curs de execuție, prin inventarierea faptică a acestora, pe stadii fizice de execuție și consemnarea rezultatelor în procesele-verbale de inventariere anuale, în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ actualizarea monografiei contabile a societății cu privire la organizarea, evidența și raportarea cheltuielilor pentru investiții finanțate din subvenții, precum și a veniturilor aferente acestora în conformitate cu reglementările contabile în vigoare privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate;

- ☞ înregistrarea celor două obiective de investiții, recepționate ca lucrări terminate și date în folosință, în categoria imobilizărilor finalizate, care, potrivit legii, aparțin domeniului public al statului și urmează regimul juridic al acestora;
- ☞ elaborarea și aprobarea unei proceduri operaționale în vederea stabilirii unor termene maxime și a metodologiei de predare a obiectivelor de investiții recepționate ca lucrări terminate și date în folosință, în vederea recepționării și înregistrării ca mijloace fixe în evidențele contabile ale societății;
- ☞ înregistrarea contractului de concesiune în evidența contabilă a societății, în conformitate cu prevederile legale; actualizarea contractului de concesiune prin încheierea de acte adiționale, în vederea concesiunii bunurilor de natura proprietății publice nou create sau rezultate în urma dezvoltării și/sau modernizării celor existente cu surse asigurate de la bugetul de stat, în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ corectarea evidenței contabile și înregistrarea în contabilitate a cheltuielilor cu cedarea activelor, din anul 2016, care, potrivit legii, aparțin domeniului public al statului, precum și a veniturilor aferente acestora;
- ☞ actualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* anual, cu diferențele constatate cu ocazia inventarierilor anuale.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunii de control, a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 7 măsuri pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile.

Follow-up

Măsurile implementate au condus la:

- îmbunătățirea activității entității verificate, din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, prin elaborarea Manualului de politici contabile proprii;
- îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entității, prin elaborarea metodologiei de organizare și desfășurare a activităților, care concură la procesul de achiziții publice, incluzând circuitul informațional al documentelor, precum și atribuțiile, rolurile și responsabilitățile, corespunzător principalelor etape ale activității de achiziții;
- obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, prin analiza necesității și oportunității externalizării unor activități.

Controlul privind legalitatea utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau a creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare

Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA

Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA (CNADNR SA) funcționează în baza prevederilor OUG nr. 84/2003, este persoană juridică română, de interes strategic național sub autoritatea Ministerului Transporturilor. Instituția desfășoară, în principal, activități de interes public național în domeniul administrării drumurilor naționale și autostrăzilor, pe bază de gestiune economică și autonomie financiară.

Observațiile Curții de Conturi:

- ☛ principalele aspecte constatate cu privire la utilizarea fondurilor provenite din *Împrumutul BEI - 23.371 (BEI II) aprobat prin Legea nr. 218/2006 pentru finanțarea Proiectului de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații* se referă la faptul că bugetul Proiectului de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații, finanțat din împrumutul BEI II a fost majorat nejustificat cu suma de 199,15 milioane lei (echivalent a 44,26 milioane euro) față de valoarea aprobată a acestuia prin contractul de finanțare ratificat prin *Legea nr. 218/2006 pentru ratificarea Contractului de finanțare dintre România și Banca Europeană de Investiții privind Proiectul de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații*, cu modificările și completările ulterioare;

Recomandare: dispunerea măsurilor legale privind încadrarea valorii proiectului în suma aprobată prin contractul de finanțare.

- ☛ verificarea contractelor de lucrări „Refacere corp drum, refacere terasamente, consolidare maluri, refacere podețe DN2A km 141+500 - km 152+800” și „Consolidare sistem rutier reconstrucție pod, consolidare maluri, refacere podețe DN2A km 152+800 - km 162+500” a scos în evidență următoarele:
 - referitor la procedura de achiziție pentru atribuirea celor două contracte de lucrări s-a constatat că, în condițiile în care ofertele câștigătoare prezentau aspecte de neconformitate cu documentația de atribuire, comisiile de evaluare le-au declarat admisibile;
 - în ceea ce privește derularea celor două contracte de lucrări s-a constatat că:

- au fost decontate lucrări de „Amenajări drumuri laterale” în sumă de 0,02 milioane lei, lucrări care, potrivit expertizei, nu au fost executate conform detaliilor de execuție;
- au fost efectuate cheltuieli ineficiente și neeconomice în sumă totală de 14,38 milioane lei, reprezentând plata unor lucrări de suprastructură deja executate care s-au degradat și care urmează să fie refăcute.

Recomandări:

- ☞ analizarea cauzelor și împrejurărilor în care au fost atribuite cele două contracte de lucrări și luarea tuturor măsurilor legale care se impun în vederea intrării în legalitate;
- ☞ verificarea modului de derulare a celor două contracte de lucrări și luarea măsurilor care se impun în vederea intrării în legalitate, inclusiv recuperarea plăților nejustificate rezultate.

Alte abateri de la legalitate și regularitate:

- 📊 lipsa unei monografii contabile care să reglementeze înregistrarea operațiunilor derulate din fondurile destinate finanțării Proiectului de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații;
- 📁 arhivarea necorespunzătoare a documentelor privind gestionarea fondurilor provenite din Împrumutul BEI II - 23.371 destinat finanțării Proiectului de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații;
- 📅 în perioada 2006 și până la data controlului, Serviciul Audit nu a elaborat un raport final de audit public intern referitor la Proiectul de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații finanțat din fonduri BEI, în baza Contractului de finanțare 23.371/2006, în condițiile în care această misiune a fost prevăzută în planurile anuale pentru anul 2011, respectiv 2014. Sistemul de control intern organizat în cadrul CNADNR SA nu a funcționat corespunzător pe întreaga perioadă (2006-2016) de implementare a Proiectului de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații finanțat din fonduri BEI II - 23.371;
- 📊 din verificarea modului de implementare a recomandărilor stabilite în rapoartele de audit public intern întocmite în perioada 2009-2015 s-a constatat faptul că o pondere semnificativă de 45,28% dintre acestea nu au fost implementate de către conducerea CNADNR;
- 📊 gestionarea și utilizarea ineficientă a fondurilor provenite din Împrumutul BEI II - 23.371, precum și neasigurarea fondurilor de la bugetul de stat au avut drept consecință nefinalizarea obiectivelor Proiectului de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații, înregistrându-se o întârziere de peste 8 ani de la termenul de finalizare prevăzut inițial în contractul de finanțare.

Recomandări:

- ☞ elaborarea unei monografii contabile pentru Proiectul de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații finanțat din BEI II - 23.371, care să reglementeze înregistrarea operațiunilor efectuate din fondurile destinate finanțării proiectului;
- ☞ arhivarea corespunzătoare a documentelor privind gestionarea fondurilor provenite din Împrumutul BEI II - 23.371 destinat finanțării Proiectului de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații;
- ☞ efectuarea misiunii de audit cu tema Auditarea modului de implementare a proiectelor finanțate din BEI II - 23.371 – Proiectul „Eliminarea efectelor inundațiilor” și finalizarea acesteia prin întocmirea unui raport de audit intern;
- ☞ dispunerea măsurilor necesare în vederea realizării și finalizării integrale a obiectivelor proiectului finanțat din fondurile provenite din Împrumutul BEI - 23.371, cu încadrarea în termenii prevăzuți în contractul de finanțare.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 9 măsuri, 4 dintre acestea fiind contestate de către CNADNR. După analiza contestației depuse a fost emisă o Încheiere prin care a fost respinsă contestația formulată de entitate.

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Autoritatea Națională Fitosanitară

Autoritatea Națională Fitosanitară (ANF) funcționează conform HG nr. 43/2015, în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) și este finanțată din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat.

ANF exercită, în condițiile legii, atât funcția de control în domeniul fitosanitar, cât și pe cea de reprezentare, în numele MADR, pe plan intern și extern, în domeniul său de activitate și în limitele de competență stabilite de ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Atribuțiile și competențele specifice domeniului fitosanitar sunt realizate atât prin Direcția fitosanitară, care cuprinde și oficiile fitosanitare județene, cât și prin Laboratorul național fitosanitar, organizat la nivel de direcție.

Observațiile Curții de Conturi:

- ANF nu a respectat prevederile legale referitoare la inventarierea și evaluarea bunurilor imobile (terenuri și construcții), atribuite spre administrare, fapt care a condus la nereprezentarea unei imagini fidele a respectivelor elemente patrimoniale în situațiile financiare, întocmite pentru anul 2015;
- datele și informațiile prezentate în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* (actualizat la zi) nu sunt conforme cu realitatea, întrucât managementul ANF nu s-a prevalat de dreptul de a iniția proiecte de acte normative pentru modificarea *Inventarului centralizat*, în vederea punerii în acord cu situația de fapt;
- datele de individualizare ale unora dintre activele corporale (construcții și terenuri), înregistrate în evidența tehnico-operativă și în cea financiar-contabilă a ANF și cele consemnate în documentele justificative care au stat la baza respectivelor înregistrări sunt, pe de o parte, contradictorii (cele privind dimensionarea suprafețelor și regimul juridic), iar, pe de altă parte, neconforme cu realitatea (cele privind valoarea).

Astfel, în urma verificării documentelor anexate la protocoalele de predare-preluare, în cazul unor bunuri aflate în folosința oficiilor fitosanitare județene, respectiv a Laboratorului Central Fitosanitar (incluse în eșantionul analizat) au fost constatate deficiențe care vizează în principal:

- existența unor diferențe semnificative între suprafețele/datele înregistrate în evidența tehnico-operativă, pe baza informațiilor prezentate în documentele justificative anexate la protocoalele de predare-primire (măsurători cadastrale, extrase de carte funciară ș.a.) și cele evidențiate în Ordinul MADR-MF nr. 615/567/2015, respectiv cele evidențiate în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*. Totodată, s-a constatat preluarea unor bunuri imobile (terenuri) pentru care nu sunt precizate suprafețele și datele de identificare;
 - existența unor situații contradictorii în ceea ce-i privește pe titularii dreptului de proprietate asupra unor bunuri, preluate și evidențiate în patrimoniul ANF, respectiv asupra unor terenuri/construcții, evidențiate în Cartea funciară ca fiind în proprietatea unor unități administrativ-teritoriale/instituții publice, în timp ce în ordinul comun MADR-MF nr. 615/567/2015 și în *Inventarul centralizat* sunt evidențiate ca fiind în proprietatea publică a statului;
 - existența unor diferențe semnificative între valoarea contabilă și valoarea justă a unor bunuri preluate și evidențiate în patrimoniul ANF (terenuri și clădiri). Astfel, au fost situații în care unele bunuri nu au fost supuse procesului de reevaluare, precum și situații în care bunurile, deși reevaluate, prin aplicarea unor indici de actualizare, valorile rezultate sunt mult diminuate față de valoarea de piață de la momentul efectuării reevaluării respectivelor bunuri (*subevaluare*). De asemenea, s-a constatat preluarea unui bun imobil cu o valoare contabilă exagerat de disproporționată în raport cu utilitatea și valoarea de întreținere a respectivului bun (*supraevaluare*);
 - existența unor bunuri imobile preluate și evidențiate în patrimoniul ANF, respectiv înregistrate în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* cu o valoare de 0 lei (7 imobile) și de 1 leu (7 imobile);
- angajarea și decontarea unor cheltuieli suplimentare nejustificate, în valoare de 400 mii lei, aferente unor drepturi de natură salarială acordate contrar cadrului general privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, prin stabilirea eronată a salariilor de bază pentru un număr de 19 angajați (18 salariați și directorul general), la nivelul salariilor de bază aprobate prin anexa la OMADR nr. 639/2015, acordate personalului din cadrul structurilor care îndeplinesc, prin delegare, funcții de gestionare și implementare a asistenței financiare nerambursabile, din aparatul propriu al MADR.

Măsura luată de entitate:

Pentru suma de 400 mii lei au fost calculate accesorii în sumă totală de 25 mii lei, reprezentând dobânzi în valoare de 16 mii lei și penalități de întârziere de 9 mii lei.

Recomandări:

- inventarierea tuturor activelor corporale (terenuri și construcții) preluate în patrimoniul ANF, în vederea cunoașterii situației tehnice, economice și juridice pentru fiecare dintre acestea, respectiv actualizarea informațiilor cadastrale sau înscrierea în evidențele de cadastru și Carte funciară, după caz;
- valorificarea rezultatelor acțiunii de inventariere a bunurilor preluate în patrimoniul ANF, prin reflectarea datelor și informațiilor rezultate în evidențele tehnic-operative și financiar-contabile ale autorității;
- inițierea unui proiect de act normativ pentru modificarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, în conformitate cu datele și informațiile rezultate din inventarierea bunurilor preluate în patrimoniul ANF;
- recuperarea, pe toate căile legale, a sumei estimate de 400 mii lei, reprezentând drepturi salariale plătite necuvenit celor 19 salariați, în perioada iunie-decembrie 2015, stabilite la nivelul celor aprobate prin anexa la OMADR nr. 639/2015, precum și a accesoriiilor în sumă estimată de 25 mii lei, calculate până la data de 28.02.2016, actualizate la data plății efective a debitului;
- calcularea, recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumelor plătite nelegal începând cu data de 1.01.2016, inclusiv a accesoriiilor aferente, calculate până la momentul stingerii obligațiilor astfel stabilite.

Pentru remedierea abaterilor constatate a fost emisă decizie, împotriva căreia a fost formulată contestație. În urma soluționării contestației a fost întocmită Încheiere prin care s-a dispus respingerea contestației.

În prezent, entitatea a formulat acțiune în instanță împotriva Încheierii, ce se află pe rol la Curtea de Apel București.

Controlul privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului – administrarea terenurilor agricole, inclusiv a celor acoperite cu luciu de apă aparținând domeniului public și privat al statului

Agencia Națională pentru Pescuit și Acvacultură

Agencia Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA) denumită în continuare Agenție, este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat, care funcționează în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR).

Agencia Națională pentru Pescuit și Acvacultură exercită, în principal, funcția de elaborare și implementare a Strategiei naționale și a reglementărilor privind: conservarea și managementul resurselor acvatice vii existente în habitatele piscicole naturale, acvacultura, procesarea și organizarea pieței produselor pescărești, structurile de pescuit și acvacultură. Pentru exercitarea acestei funcții, ANPA are următoarele atribuții: de implementare a politicii comune în domeniul pescuitului; de administrare a resurselor acvatice vii din habitatele piscicole naturale, cu excepția celor din Rezervația Biosferei „Delta Dunării”, care sunt administrate de Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării”; de control și inspecție; de privatizare a societăților comerciale cu profil piscicol și a amenajărilor piscicole pe care le are în portofoliu; de concesionare a terenurilor pe care sunt amplasate amenajări piscicole, cu excepția celor de pe teritoriul Rezervației Biosferei „Delta Dunării”, precum și a altor terenuri aferente acestora din domeniul public al statului, în condițiile legii; de vânzare a terenurilor proprietate privată a statului pe care sunt construite amenajări piscicole, inclusiv a instalațiilor speciale amplasate pe uscat.

Observațiile Curții de Conturi:

- în derularea unui contract de asociere în participațiune pentru administrarea și exploatarea unei amenajări piscicole, încheiat de ANPA cu un agent economic, s-a constatat că, în condițiile în care nu au fost respectate clauzele contractuale, Agenția:
 - nu a calculat, facturat și încasat suma de 471 mii lei, reprezentând:
 - penalități contractuale în sumă de 445 mii lei;
 - contravaloare profit minim garantat în sumă de 26 mii lei.
 - nu a întreprins nicio măsură pentru clarificarea situației juridice a mijloacelor fixe aferente amenajării date în administrare, mijloace fixe înstrăinate prin vânzare de lichidatorul societății care le-a deținut anterior, deși ANPA le are înregistrate în evidența contabilă și pentru care are drept de proprietate.
- Agenția nu a urmărit îndeplinirea în totalitate, de către un concesionar, a clauzelor unui contract de concesiune, în sensul că:
 - nu a solicitat prezentarea poliței de asigurare anuală a culturilor/peștilor;
 - nu a calculat, facturat și încasat penalitățile contractuale;
 - nu a întreprins măsurile care se cuveneau pentru clarificarea suprafeței reale exploatate, respectiv pentru stabilirea contravalorii exploatării suprafeței totale de 1,3527 ha, rezultată ca diferență între suprafața pentru care ANPA a solicitat contravaloarea redevenței și suprafața pe care concesionarul a declarat că o are în exploatare în amenajarea piscicolă Lateș;
- nu s-a urmărit respectarea clauzelor unui contract încheiat, modificat și/sau completat ulterior cu 5 acte adiționale, nefiind calculată, facturată și încasată suma de 607 mii lei, ce reprezintă:
 - diferență redevență, datorată de concesionar pentru anii 2011 și 2012 (13 mii lei);
 - redevență aferentă anului 2013 - trimestrul IV (86 mii lei);
 - diferență penalități contractuale și accesorii datorate de concesionar (508 mii lei) și penalități pentru nerealizarea programului de investiții.
- Agenția nu a întreprins demersuri pentru clarificarea și pentru încasarea debitelor, în sumă estimată la 11.497 mii lei, debite preluate scriptic de la ADS în data de 31.03.2010 și înregistrate în evidența contabilă;
- ca urmare a încălcării unor prevederi legale și contractuale, ANPA nu a realizat veniturile din exploatarea terenurilor din domeniul public și privat al statului (în sumă de 137 mii lei), care fac obiectul unui contract de arendare, facturând contravaloarea arendei din contract arendașului, cu toate că avea cunoștință despre faptul că amenajările piscicole Trifești, Podoleni și Glodeni (care formau obiectul contractului) erau exploatate în fapt de către terțe persoane juridice. În fapt, ANPA

nu a recuperat contravaloarea exploatării celor trei amenajări nici de la beneficiarul contractului de arendă și nici de la persoanele care exploatau amenajările fără titlu;

- nu s-au calculat, facturat, înregistrat și încasat penalități contractuale, în valoare estimată la 14 mii lei, în baza unui contract de asociere în participațiune, încheiat cu un agent economic;
- Agenția nu s-a înscris în termenul legal la masa credală, în vederea recuperării debitului în sumă estimată la 302 mii lei, reprezentând contravaloare redevență și accesorii datorate de un agent economic aflat în administrare judiciară, deși fusese notificată în acest sens de administratorul judiciar;
- nu s-a analizat și nici nu au fost luate măsurile necesare pentru stabilirea modului de înregistrare și menținere în soldul contului unui client din județul Giurgiu a sumei de 297 mii lei, deși societatea fusese radiată din Registrul Comerțului încă din anul 2014, și nu s-a stabilit din culpa cui s-a produs paguba, reprezentând venituri ce trebuiau încasate și virate la bugetul de stat ca urmare a exploatării terenului în suprafață totală de 98 ha, aflat în administrarea sa și exploatarea agentului economic, în baza unui contract de asociere în participațiune;
- Agenția nu a luat măsuri de valorificare prin încheierea de contracte de concesiune a suprafeței totale de 61.447,1805 ha aflată în administrare, la finele anului 2012 existând 17.892,1321 ha (29%) neconcesionate, suprafața crescând ulterior, astfel încât la finele anului 2015 s-a înregistrat un grad de concesiune de doar 62% (23.833,7552 ha nevalorificate). În aceste condiții nu s-au realizat veniturile cuvenite bugetului de stat, constând în redevență ce trebuia încasată pentru exploatarea acestor terenuri, valoarea potențialelor venituri pe care ANPA le-ar fi realizat și virat la bugetul statului fiind estimată la minimum 1.794 mii lei și maximum 7.020 mii lei;
- Agenția nu a întreprins toate măsurile legale care se impuneau în vederea intrării în legalitate și aplicării prevederilor Protocolului de delegare a administrării resurselor acvatice vii, din habitatele piscicole naturale din apele de munte și organizării activității de practicare a pescuitului în scop recreativ/sportiv. Totodată, ANPA nu a facturat, înregistrat și încasat contravaloarea tarifului de folosință a fondului piscicol dat de RNP-Romsilva în folosință asociațiilor sportive care au avut contracte în vigoare și după preluarea habitatelor de către Agenție;
- acțiunea de inventariere generală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, a fost efectuată fără a se respecta în totalitate prevederile actelor normative de reglementare, iar rezultatele inventarierii nu au fost valorificate conform prevederilor legale, deși Subcomisia de inventariere a identificat lipsuri/minusuri la inventar, în sumă totală de 93 mii lei.

Măsuri luate de entitate:

- ANPA a calculat și facturat, în baza contractelor de asociere în participațiune:
 - suma totală de 471 mii lei, reprezentând penalități contractuale (445 mii lei) și contravaloare profit minim garantat (26 mii lei);
 - suma totală de 607 mii lei, reprezentând penalități contractuale (508 mii lei) și redevență (99 mii lei).

Recomandări:

- ☞ încasarea sumelor de:
 - 471 mii lei, reprezentând penalități contractuale și diferență contravaloare profit minim garantat calculat fără respectarea clauzelor contractului de asociere în participațiune încheiat; calculul, facturarea, înregistrarea în evidența contabilă și încasarea penalităților pentru plata cu întârziere a profitului minim garantat, în baza contractului de asociere;
 - 607 mii lei, reprezentând penalități contractuale și accesorii necalculate, penalități pentru nerealizarea programului de investiții la care concesionarul s-a obligat prin angajamentul investițional și redevență nefacturată;
- ☞ clarificarea situației juridice a mijloacelor fixe aferente amenajării care face obiectul contractului de concesiune încheiat, pe care ANPA le are înregistrate în evidența contabilă și pentru care are drept de proprietate, dar care au fost înstrăinate prin vânzare de lichidatorul societății care le-a deținut anterior;
- ☞ urmărirea îndeplinirii în totalitate, de către concesionar, a clauzelor contractuale, stabilirea suprafeței reale exploatate și a contravalorii exploatării, solicitarea dovezii de încheiere a poliței de asigurare anuale a culturilor/peștilor, calcularea, facturarea și încasarea penalităților contractuale;
- ☞ clarificarea și recuperarea, pe toate căile, a creanțelor preluate scriptic de la ADS și virarea acestora la bugetul de stat;
- ☞ recuperarea, prin orice mijloace legale și virarea la bugetul statului a sumei de 137 mii lei, reprezentând contravaloarea exploatării terenurilor care fac obiectul contractului de arendare, inclusiv a accesoriilor aferente;
- ☞ întreprinderea tuturor măsurilor legale care se impun în vederea recuperării debitului în sumă estimată de 302 mii lei, reprezentând contravaloare redevență și accesorii datorate, creanță pentru care entitatea nu s-a înscris în termenul legal la masa credală;
- ☞ stabilirea din culpa cui s-a produs paguba la bugetul de stat, în sumă de 297 mii lei, la care se adaugă accesorii aferente, reprezentând venituri pe care statul trebuia să le realizeze ca urmare a exploatării terenului aflat în administrarea sa de către un agent economic din județul Giurgiu;

- ☞ stabilirea componenței teritoriale și statutul juridic al suprafeței totale de 23.833,7552 ha teren și verificarea la fața locului a modului de exploatare a acestei suprafețe, pentru care Agenția nu a încheiat contracte de concesiune și pentru care nu a realizat veniturile cuvenite bugetului de stat. În eventualitatea în care se va constata că suprafața sus-menționată a fost utilizată în mod nelegal sau cu titlu gratuit, se vor iniția măsuri de recuperare a redevențelor de la persoanele care le-au utilizat sau de la persoanele care nu și-au îndeplinit sarcinile de serviciu prevăzute prin fișa postului și au generat această situație;
- ☞ înregistrarea și încasarea contravalorii tarifului de folosință stabilit prin contractele încheiate de RNP-Romsilva prin care aceasta a dat în folosință asociațiilor sportive fondul piscicol aferent habitatelor preluate de către Agenție, contracte în vigoare la data preluării;
- ☞ întreprinderea tuturor măsurilor legale care se impun în vederea intrării în legalitate și aplicării prevederilor Protocolului de delegare a administrării resurselor acvatice vii din habitatele piscicole naturale din apele de munte și organizării activității de practicare a pescuitului în scop recreativ/sportiv;
- ☞ inventarierea faptică a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale ANPA, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Pentru remedierea abaterilor constatate a fost emisă decizie, împotriva căreia a fost formulată contestație, care a fost soluționată prin emiterea Încheierii, prin care s-a dispus respingerea contestației. În prezent, entitatea a formulat acțiune în instanță împotriva Încheierii, ce se află pe rol la Curtea de Apel București.

Follow-up

În cadrul acțiunii de control efectuate la ANPA au fost verificate și cele 2 decizii emise de Curtea de Conturi în anul 2012, respectiv în anul 2013, constatându-se un grad de implementare destul de redus, multe măsuri fiind atacate în instanță.

Pentru două măsuri neimplementate și care vizau recuperarea de prejudicii a fost sesizat Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București.

Controlul privind legalitatea utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau a creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) funcționează în temeiul prevederilor HG nr. 725/2010, în subordinea Guvernului și este autoritate publică centrală responsabilă cu aplicarea strategiei și a programului de guvernare, cu rol în elaborarea și implementarea strategiilor naționale sectoriale în domeniile agriculturii și producției alimentare, dezvoltării rurale, îmbunătățirilor funciare, precum și în domeniile conexe: fitosanitar, cercetare științifică de specialitate, conservarea și managementul durabil al solurilor și al resurselor genetice vegetale și animale.

Observațiile Curții de Conturi:

Sintetic, principalele aspecte constatate cu privire la utilizarea fondurilor provenite din *Împrumutul BIRD 4758*, aprobat prin *Legea nr. 170/2005 privind finanțarea Proiectului pentru modernizarea sistemului de informare și cunoaștere în agricultură*, sunt următoarele:

În ceea ce privește modul de efectuare a plăților din sumele alocate pentru finanțarea Proiectului MAKIS s-a constatat că nu au fost respectate în totalitate prevederile legale, respectiv:

- ☛ efectuarea plăților s-a realizat pe baza facturilor anexate la ordinele de plată, vizate pentru control financiar preventiv, însoțite, în general, de referatele de necesitate aprobate de conducerea UMP (Unitatea de Management a Proiectului), dar din care nu reiese necesitatea și oportunitatea achiziționării, sursa de finanțare și nici produsele solicitate, aceste referate fiind formale, întocmite la modul general (ex.: cumpărarea de consumabile imprimantă, papetărie și produse curățenie sau cumpărarea de papetărie, rechize, consumabile, diverse articole de papetărie etc.);
- ☛ realitatea și oportunitatea cheltuielilor pentru o tranzacție sau acțiune nu a putut fi verificată prin examinarea dovezilor lucrărilor efectuate, a bunurilor livrate sau a serviciilor prestate într-o perioadă de timp, deoarece nu au fost prezentate documente în susținere (situația angajamentelor legale, detalierea furnizorilor pe fiecare proiect în parte și pe fiecare contract, detalierea imobilizărilor în curs de execuție pe fiecare proiect în parte și pe fiecare obiectiv, situația mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar pe fiecare proiect în parte);
- ☛ UMP a efectuat plăți care nu au avut la bază documente justificative, așa cum stabilesc prevederile legale.

Alte abateri identificate:

- au fost constatate deficiențe la predarea creanțelor, datoriilor și bunurilor achiziționate în cadrul proiectelor către MADR, la încetarea activității UMP;
- nu a fost respectat principiul specializării bugetare, în sensul că fondurile primite sub forma unor alocații bugetare anuale reprezentând cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă, nu au fost repartizate pentru fiecare proiect în parte, conform fiecărui plan de finanțare a proiectului, astfel încât cheltuielile efectuate să se încadreze în limitele creditelor bugetare, ale fondurilor disponibile și potrivit destinațiilor stabilite prin bugetul aprobat anual;
- evidența financiar-contabilă a gestionării fondurilor puse la dispoziție în vederea realizării Proiectului MAKIS sub forma unor alocații bugetare anuale, reprezentând cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă, nu a fost organizată potrivit prevederilor legale, în sensul că această evidență nu a fost realizată separat pe fiecare proiect, UMP derulând mai multe proiecte în perioada 2005-2013;
- în anul 2012 au fost solicitate deschideri de credite bugetare mai mari cu 2.820 mii lei față de valoarea plăților efectuate, operațiunile efectuându-se pe bază de facturi diferite față de cele solicitate la deschiderea de credite;
- entitatea verificată nu a organizat și condus registrele de contabilitate (Registrul-jurnal, Registrul-inventar și Cartea Mare);
- nu a fost efectuată recepția finală a lucrărilor de reabilitare și modernizare efectuate la institutele de cercetare-dezvoltare din subordinea MADR, lucrări ce au fost finanțate din costul împrumutului. Din cauza neparcurgerii acestei etape, valoarea acestor lucrări de investiții nu este înregistrată în evidența contabilă a entităților beneficiare;
- nu au fost respectate normele privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale entității;
- datele raportate către MFP, prin Situația execuției bugetare, sunt diferite față de datele înregistrate în balanțele de verificare întocmite de UMP.

Recomandări:

Conducerea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale va dispune măsuri legale în vederea:

- stabilirii exacte a întinderii prejudiciilor și recuperării acestora;
- efectuării unei analize din care să reiasă realitatea achiziționării bunurilor;
- efectuării unei analize privind realitatea și exactitatea prestării serviciilor și achiziționării bunurilor;
- recuperării creanțelor și plății datoriilor preluate de la fosta UMP. În cazul în care a intervenit prescrierea sumelor, vor fi luate măsurile legale împotriva persoanelor răspunzătoare de nerecuperarea debitelor prescrise, așa cum stabilesc prevederile legale în vigoare;
- actualizării bugetului proiectului, în sensul repartizării fondurilor primite sub forma unor alocații bugetare anuale reprezentând cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă pe fiecare proiect în parte, conform fiecărui Plan de finanțare a proiectului, atât din punct de vedere valoric, cât și din punct de vedere al categoriilor de cheltuieli (care pot/nu pot fi plătite din proiect) cuprinse în acesta;
- stabilirii situației reale și exacte a operațiunilor financiar-contabile efectuate în cadrul Proiectului MAKIS;
- constituirii comisiei/comisiilor pentru efectuarea și finalizarea recepției finale a lucrărilor de investiții la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Biologie și Nutriție Animală-IBNA Balotești, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Cartof și Sfeclă de Zahăr-INCDCSZ Brașov și la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Agricolă-INCDA Fundulea;
- inventarierii întregului patrimoniu al Unității de management al proiectului, care a fost preluat de MADR sau de alte entități;
- raportării către MFP a datelor exacte care să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a altor informații, în condițiile legii, referitoare la activitatea desfășurată.

Concluzia generală a fost aceea că obiectivul Proiectului MAKIS pentru care a fost contractat împrumutul nu a fost atins.

A fost emisă decizie prin care au fost dispuse 22 de măsuri, care nu au fost contestate.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Controlul legalității, economicității și eficacității utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat, destinate românilor de pretutindeni, în perioada 2012-2014

Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni

Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni (DPRRP) funcționează ca entitate fără personalitate juridică în cadrul Ministerului Afacerilor Externe, potrivit *OUG nr. 96/2012* și are ca scop sprijinirea românilor de pretutindeni.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost recuperate debite în sumă de 159 mii lei, reprezentând avansuri acordate pe contracte de finanțare, nejustificate până la finele anului în care au fost acordate și pentru care nu au fost calculate și, implicit, luate măsuri de recuperare a dobânzilor și penalităților aferente, în sumă totală de 48 mii lei;
- au fost efectuate plăți, în sumă estimată la 24 mii lei, pentru bunuri achiziționate (produse IT), care nu se regăsesc în patrimoniul entității și pentru care nu au fost prezentate documente (procese-verbale de predare-primire) care să certifice distribuirea lor, în scopul în care au fost achiziționate;
- au fost efectuate plăți în sumă de 13 mii lei, reprezentând contravaloarea unor bunuri/servicii pentru care beneficiarii contractelor de finanțare nu au făcut dovada faptului că au fost distribuite/executate în cadrul proiectelor derulate;
- efectuarea de cheltuieli ineficiente, în sumă totală de 1.552 mii lei, pentru diverse evenimente organizate în țară și străinătate, cheltuielile de masă/cazare/transport fiind decontate în baza ofertelor de preț primite de la diverși furnizori, fără a fi limitate prin normative proprii, care să conducă la utilizarea eficientă a fondurilor publice din care au fost plătite.

Măsura luată de entitate: referitor la acțiunile deschise în instanță, pentru recuperarea debitelor în sumă totală de 159 mii lei s-a procedat la demararea recalculării accesoriilor aferente acestor debite, în vederea completării dosarelor aflate pe rolul instanțelor de judecată.

Recomandări:

- extinderea verificărilor asupra tuturor avansurilor acordate în perioada 2012-2014, a deconturilor prezentate în justificare, în vederea identificării tuturor cazurilor de avansuri acordate și nejustificate în termenul legal, stabilirea cuantumului acestora, înregistrarea lor corectă în contabilitate și dispunerea de măsuri pentru recuperare și virare la bugetul statului, inclusiv accesoriile calculate până la data plății;
- extinderea verificărilor asupra achizițiilor de bunuri efectuate în perioada 2012-2014, în vederea identificării și a altor cazuri de natura celor constatate, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru cazurile constatate, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora, în condițiile legii;
- inițierea unui proiect de act normativ care să reglementeze baremuri de cheltuieli aferente serviciilor de masă, cazare și transport, în cadrul activităților desfășurate pentru atingerea scopului în care a fost înființată entitatea.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate, stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate, abateri constatate și care nu au fost remediate în timpul acțiunii de control, a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care Ministerului Afacerilor Externe - Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni trebuie să le ducă la îndeplinire.

Împotriva măsurilor dispuse, conducerea Ministerului Afacerilor Externe - Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni a formulat contestație, care a fost respinsă prin Încheiere, de Comisia de soluționare a contestațiilor.

Conducerea entității a formulat acțiune în instanță împotriva Încheierii, acțiunea constituind obiectul unui dosar aflat pe rolul Curții de Apel București.

1. **Societatea Comercială Oil Terminal SA Constanța**
2. **Societatea de Servicii Hidroenergetice Hidroserv SA (SSH Hidroserv SA) - Secția de Servicii și Reparații Hidroenergetice Porțile de Fier**
3. **Societatea Națională de Gaze Naturale Romgaz SA Medias**

1. Societatea Comercială Oil Terminal SA Constanța

Societatea Comercială Oil Terminal SA Constanța este persoană juridică română, cu capital majoritar de stat, de interes strategic, al cărei obiect de activitate constă în prestarea de servicii privind primirea, încărcarea, descărcarea țițeiului, produselor petroliere, petrochimice, chimice, precum și a altor produse finite sau materii prime lichide.

Capitalul social a fost în întregime subscris și integral vărsat de statul român, în prezent structura acționariatului fiind următoarea:

- Statul român, reprezentat de Ministerul Energiei, care deține 59,62% din valoarea capitalului social;
- SC Fondul „Proprietatea” SA, care deține 6,32%;
- persoane juridice, care dețin 16,59%;
- persoane fizice, care dețin 17,47%.

Observațiile Curții de Conturi:

- societatea nu a calculat impozit pe construcții (224 mii lei pentru un număr de 337 de active) și impozit pe clădiri (pentru un număr de 133 de active), datorate bugetelor locale, întrucât activele în cauză sunt evidențiate în contabilitate fără valoare, din cauza neevaluării acestora la valoare justă, în anul 2014;
- au fost angajate și decontate cheltuieli ineficiente, prin încheierea de polițe de asigurare pentru răspunderea profesională a directorului general, a directorilor executivi și a administratorilor, valoarea asigurată fiind pur formală, fără nicio fundamentare a cuantumului acesteia, în condițiile în care cadrul legal aplicabil impunea încheierea de astfel de polițe de asigurare numai pentru administratorii societății;
- angajarea și plata unor cheltuieli în sumă de 20 mii lei, nejustificate și neprevăzute de actele normative aplicabile. La anumite obiective de investiții aflate în derulare s-a constatat că ofertanții au pretins în mod necuvenit și entitatea a acceptat să plătească nejustificat, contravaloarea elementului de cheltuială denumit „cotă de aprovizionare” element de cost, calculat ca și procent (între 3% și 6%) aplicat la prețul total al materialelor puse în operă;
- au fost efectuate plăți nelegale, în sumă brută de 166 mii lei, prin acordarea unor indemnizații pentru administrator, în cazul neparticipării în mod direct la ședințele Consiliului de Administrație și pentru perioada până la încheierea contractelor de administrare, precum și prin plata concediului de odihnă neefectuat de directorul general.

Măsuri luate de entitate:

- s-a procedat la depunerea declarației rectificative atât pentru impozitul pe clădiri, cât și pentru impozitul pe construcții și s-au virat sumele cuvenite la bugetele locale;
- au fost dispuse măsuri operative pentru recuperarea plăților reprezentând „cotă de aprovizionare”, acestea fiind încasate până la finalizarea acțiunii;
- a fost anulată polița de asigurare încheiată pentru directorul general;
- a fost încheiat Angajamentul de plată cu directorul general al entității, prin care acesta se angajează la plata sumei încasate necuvenit.

Recomandări:

- clarificarea diferențelor din declararea clădirilor și construcțiilor pe perioada de prescripție, în vederea impunerii potrivit prevederilor Codului fiscal, respectiv calculul și plata accesoriilor datorate pentru plata cu întârziere a impozitelor la bugetul de stat și la bugetul local;

- ☞ întocmirea unei proceduri operaționale care să stabilească condițiile legale pentru asigurarea de răspundere profesională, referitor la persoane, cuantumul sumei asigurate și modul de executare a poliței;
- ☞ emiterea deciziei privind stabilirea mărimii și întinderii prejudiciului reprezentând cheltuieli aferente obiectivelor de investiții și lucrărilor de reparații, efectuate nejustificat și neprevăzute de actele normative aplicabile;
- ☞ stabilirea mărimii și întinderii prejudiciului, reprezentând indemnizații nelegale plătite la administratori și indemnizație nelegală de concediu neefectuat, precum și luarea măsurilor de recuperare a acestuia, respectiv efectuarea regularizărilor cu bugetul consolidat al statului pentru contribuțiile asigurat și angajator virate și nedatorate pe perioada de prescripție.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate, Curtea de Conturi a emis decizie, prin care au fost dispuse măsuri pe care conducerea SC Oil Terminal SA trebuie să le ducă la îndeplinire, dar care au fost contestate. Ulterior, Comisia de soluționare a contestațiilor a respins prin Încheiere contestația formulată, în prezent acțiunea fiind pe rolul Tribunalului Constanța.

2. Societatea de Servicii Hidroenergetice Hidroserv SA (SSH Hidroserv SA) - Secția de Servicii și Reparații Hidroenergetice Porțile de Fier

Secția de Servicii și Reparații Hidroenergetice Porțile de Fier – Drobeta-Turnu Severin a fost înființată prin Hotărârea AGEA nr. 1/2016, ca punct de lucru fără personalitate juridică a SSH Hidroserv SA, activitatea de bază constând în execuția de reparații și prestări de servicii pentru întreținerea hidroagregatelor ce produc energie electrică la hidrocentralele de la Porțile de Fier 1 și 2 și Târgu-Jiu, pe bază de contracte negociate cu SC Hidroelectrica SA.

Observațiile Curții de Conturi:

- ☞ inventarierea elementelor patrimoniale nu a fost efectuată în condițiile prevăzute de lege, nefiind inventariate 4 imobile, în valoare de 195 mii lei și echipamente aflate în custodie, în valoare de 408 mii lei, iar lipsurile constatate la inventar, în valoare de 13 mii lei, nu au fost înregistrate în evidența contabilă și nici nu au fost recuperate de la persoanele responsabile de producerea lor;
- ☞ nu au fost calculate, solicitate și recuperate penalități de întârziere în sumă de 223 mii lei, pentru neexecutarea la termen a unor lucrări, conform contractului, constatându-se întârzieri de peste 1.185 de zile;
- ☞ contribuția de asigurări sociale datorată de angajator, aferentă drepturilor salariale câștigate în instanță de personalul entității, nu a fost calculată și virată la buget în cota stabilită de actele normative în vigoare, ceea ce a condus la diminuarea veniturilor cuvenite bugetului cu suma de 19 mii lei;
- ☞ au fost efectuate plăți nejustificate în sumă de 255 mii lei, pentru bunuri care nu au fost proiectate la parametri solicitați;
- ☞ au fost efectuate plăți necuvenite în sumă de 18 mii lei, pentru servicii de proiectare, în condițiile în care proiectantul trebuia să refacă sau să completeze documentațiile întocmite care nu respectau tema de proiectare.

Recomandări:

- ☞ organizarea și urmărirea efectuării inventarierii generale a elementelor de activ și de pasiv deținute de entitate, în conformitate cu prevederile legale aplicabile;
- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de investiții, derulate în perioada 2013-2015, pentru a se stabili dacă lucrările contractate au fost executate la termenele prevăzute în contracte, calcularea de penalități contractuale, dacă este cazul, și dispunerea măsurilor legale pentru recuperarea acestora;
- ☞ extinderea verificărilor asupra drepturilor bănești plătite în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile/hotărâri judecătorești definitive și executorii, prin analiza cotelor de contribuții de asigurări sociale în vigoare în acea perioadă, precum și calcularea, înregistrarea, reținerea și virarea la bugetul consolidat al statului a sumelor corect calculate.

A fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care conducerea entității trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate, care au fost contestate de entitate. Comisia de soluționare a contestațiilor a respins prin Încheiere contestația formulată.

3. Societatea Națională de Gaze Naturale Romgaz SA Mediaș

Societatea Națională de Gaze Naturale Romgaz SA Mediaș (SNGN Romgaz SA) este persoană juridică română și funcționează în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare și cu statutul propriu aprobat prin HG nr. 575/2001.

În conformitate cu prevederile HG nr. 980/2015, exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de acționar al statului român la SNGN Romgaz SA se realizează, în anul 2016, de către Ministerul Energiei.

SNGN Romgaz SA are în componența sa 6 sedii secundare, cu statut de sucursală, fără personalitate juridică.

Observațiile Curții de Conturi:

SNGN Romgaz SA - Sediul central

- entitatea nu a repartizat, pe seama rezultatului financiar, valoarea unor ieșiri din evidență, reprezentând cheltuieli cu abandonarea unor lucrări de investiții, în sumă de 29.937 mii lei, aferente unor sonde de explorare pentru care nu s-au confirmat rezerve exploatabile și care au fost realizate din cota de dezvoltare;
- entitatea a livrat pe piața reglementată o cantitate de gaz, din producția internă, necesară pentru acoperirea consumului CPET (clienți casnici și producători de energie termică, numai pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice, destinată consumului populației), mai mare decât obligația legală cu 8.087.054,923 MWH, prețul de livrare fiind mai mic decât cel de pe piața liberă, ceea ce a condus la nerealizarea de venituri estimate la suma de 148.258 mii lei;
- au fost efectuate următoarele plăți nejustificate, în sumă de:
 - 353 mii lei, prin acceptarea la plată a contravalorii biletelor de avion, inclusă în costul total al biletelor de odihnă și tratament decontate salariaților;
 - 622 mii lei, prin contractarea și acceptarea la plată a unor servicii de consultanță și asistență juridică, în condițiile în care entitatea avea în structura organizatorică un serviciu juridic format, în medie, din nouă juriști;
 - 1.058 mii lei, prin acceptarea la plată a unor situații de lucrări pentru investiții, în care au fost cuprinse, în mod incorect, la articolele de deviz „utilaj” și „transport”, cote de cheltuieli directe aferente angajatorului, reprezentând contribuții de asigurări sociale, asigurări de sănătate, șomaj, fond garantare salarii, fond risc și accidente, fond persoane cu handicap și fond concedii și indemnizații;
 - 9.159 mii lei, către persoanele cu funcții de conducere reprezentând spor pentru lucru sistematic peste programul normal de lucru, fără ca acest timp să fie demonstrat prin documentele justificative.

La Sucursala de extracție Târgu Mureș

- au fost efectuate plăți nejustificate, în sumă de 55 mii lei, prin acceptarea la plată a contravalorii cheltuielilor cu organizarea de șantier, aferente unui obiectiv de investiții, în condițiile în care prin contractul de achiziție publică nu au fost prevăzute astfel de cheltuieli;
- au fost efectuate cheltuieli aferente unor lucrări realizate în regie proprie, în sumă totală de 146 mii lei, în condițiile în care obligația efectuării acestor lucrări revenea beneficiarului obiectivului de investiții.

Recomandări:

- identificarea cantităților de gaze naturale livrate pe piața reglementată peste cantitatea pe care entitatea avea obligația să o livreze, conform datelor comunicate de către Direcția Operator Piață Gaze Naturale, organizată în cadrul SNTGN „Transgaz” SA Mediaș, pentru fiecare client, stabilirea întinderii prejudiciului rezultat din diferența dintre prețul de vânzare, pe piața reglementată și cel de pe piața liberă, aferent cantității de gaz livrat în plus pe piața reglementată și recuperarea acestuia;
- stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând contravaloarea biletelor de avion, decontate nejustificat salariaților care au beneficiat de bilete de odihnă și tratament în stațiuni din afara țării și recuperarea acestuia, conform prevederilor legale;
- stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând plăți nelegale aferente contractelor de asistență juridică încheiate cu nerespectarea prevederilor legale și recuperarea acestuia conform prevederilor legale;
- identificarea plăților nejustificate, reprezentând sporul acordat pentru lucru sistematic peste programul normal de lucru, calcularea, stabilirea întinderii prejudiciului și încasarea acestuia.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate, constatate în timpul acțiunii de control derulate la nivel central, stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsuri, împotriva cărora entitatea a formulat Contestație, respinsă prin Încheiere de Comisia de soluționare a contestațiilor. În prezent, acțiunea formulată împotriva Încheierii pronunțate de Curtea de Conturi este pe rolul Tribunalului Sibiu.

1. **Societate Energetică Electrica SA**
2. **Societatea Electrica Furnizare SA**
3. **Societatea Filiala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Serv” SA**
4. **SC Filiala de Distribuție a Energiei Electrice „Electrica Distribuție Muntenia Nord ” SA**

Controlul modului de administrare a patrimoniului pentru distribuția și furnizarea energiei electrice s-a desfășurat la următoarele entități:

1. **Societatea Energetică Electrica SA** – societate pe acțiuni, persoană juridică română cu capital integral de stat, rezultată din reorganizarea Companiei Naționale de Electricitate SA, structura acționariatului fiind:
 - Statul Român, reprezentat de Ministerul Energiei, deține 48,78% din valoarea capitalului social;
 - persoane juridice, dețin 41,41% din valoarea capitalului social;
 - persoane fizice, dețin 9,81% din valoarea capitalului social.
2. **Societatea Electrica Furnizare SA** – societate pe acțiuni rezultată din reorganizarea și fuziunea celor 3 filiale de furnizare a energiei electrice, structura acționariatului fiind următoarea:
 - Societatea Electrica SA deține 77,99% din valoarea capitalului social;
 - Fondul Proprietatea SA deține 22,01% din valoarea capitalului social.
3. **Societatea Filiala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Serv” SA** – societate pe acțiuni care are ca obiect principal de activitate realizarea de lucrări de construcții, a proiectelor utilitare pentru electricitate și telecomunicații. Capitalul social a fost subscris în întregime și vărsat integral de Electrica SA, în calitate de unic acționar.
4. **Societatea Filiala de Distribuție a Energiei Electrice „Electrica Distribuție Muntenia Nord” SA Ploiești** – societate comercială pe acțiuni, filială a Societății Energetice „Electrica” SA, având ca obiect principal de activitate: distribuția energiei electrice, tranzitul de energie electrică prin rețele proprii, dispecerizarea energiei electrice prin operator de distribuție, modernizarea și re tehnologizarea instalațiilor energetice existente, extinderea automatizării, precum și cercetare-proiectare în domeniul său de activitate.

În prezent, structura acționariatului este următoarea:

- Societatea Electrica SA deține 78% din valoarea capitalului social;
- Fondul Proprietatea SA deține 22% din valoarea capitalului social.

Observațiile Curții de Conturi:

La Societatea Energetică Electrica SA:

- angajarea de fonduri bănești, în sumă estimată de 227.035 mii lei (fără TVA), pentru achiziția de bunuri (contoare, echipamente IT etc.), servicii de mentenanță și asistență tehnică aferente, în condițiile în care bunurile achiziționate, deși evidențiate în contabilitate, nu se regăsesc fizic în patrimoniu. Totodată, s-a constatat că achiziția unor echipamente IT s-a realizat în baza unor contracte de subcontractare, încheiate de furnizor la prețuri mult mai mici decât cele stabilite inițial în contractul încheiat cu SC Electrica SA, ceea ce a condus la efectuarea de plăți nejustificate în sumă de 793 mii lei;
- majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare, cu suma estimată la 273 mii lei (fără TVA), cu contravaloarea unor studii tehnice aferente unor activități desfășurate la nivelul filialelor societății;
- efectuarea de plăți, în sumă estimată la 36 mii lei, pentru cheltuieli fără bază legală, reprezentând chiria unui imobil utilizat de directorul general al societății;
- nu a fost majorat capitalul social cu contravaloarea a 4 terenuri, în suprafață 33.027 mp, pentru care societatea deține certificate de atestare a dreptului de proprietate.

Recomandări:

- extinderea verificărilor asupra:
 - contractelor de lucrări/servicii de elaborare de studii derulate, în vederea identificării și a altor cazuri și dispunerea de măsuri pentru recuperarea contravalorii stabilite în cazurile constatate;
 - cheltuielilor decontate directorului general în vederea identificării și a altor cazuri de avantaje decontate directorului general fără bază legală, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii;

☞ întreprinderea de măsuri în vederea majorării capitalului social cu contravaloarea terenurilor pentru care societatea deține certificate de atestare a dreptului de proprietate.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, stabilirea întinderii prejudiciului și pentru dispunerea măsurilor de recuperare a acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate, Curtea de Conturi urmează să emită decizie.

La Societatea Electrica Furnizare SA:

☞ deficiențe referitoare la efectuarea unor plăți, astfel:

- în sumă de 3.128 mii lei, aferente unor servicii de consultanță achiziționate pentru diverse activități, în condițiile în care, prin ROF, astfel de activități sunt prevăzute ca atribuții în sarcina compartimentelor funcționale ale societății (implicit în atribuțiile salariaților entității) și fără a avea la bază documente care să certifice prestarea acestor servicii la nivelul plăților efectuate;
- în sumă de 3.103 mii lei, pentru servicii de mandat (reprezentare a intereselor societății), fără a avea la bază documente care să certifice prestarea efectivă a activităților contractate și în condițiile în care entitatea este organizată și reprezentată prin management numit în condițiile legii;
- în sumă de 31 mii lei, pentru cheltuieli fără bază legală, reprezentând prime de asigurare achitate în baza poliței de asigurare pentru răspundere profesională a directorului general al entității, încheiată în mod nelegal.

Recomandări:

☞ extinderea verificărilor asupra:

- contractelor de servicii de consultanță și mandat (reprezentare), derulate în vederea stabilirii plăților nejustificate și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora;
- plăților efectuate pentru prime de asigurare, în vederea stabilirii plăților efectuate fără bază legală și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și pentru dispunerea măsurilor de recuperare a acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate, Curtea de Conturi urmează să emită decizie.

La Societatea Filiala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Serv” SA:

- ☞ nu a fost majorat capitalul social cu contravaloarea a 9 terenuri, pentru care societatea deține certificate de atestare a dreptului de proprietate și nu au fost evidențiate în contabilitate toate terenurilor primite de la SC Electrica SA, la înființare, ca aport în natură;
- ☞ au fost efectuate plăți nejustificate pentru servicii de întreținere culoar de siguranță a liniilor electrice aeriene, fiind decontate lucrări de doborâri manuale/mecanizate de arbori, în condițiile în care lucrările au constat doar în toaletarea arborilor (tăieri de crengi și modelare a copacilor);
- ☞ nu au fost respectate prevederile legale privind efectuarea inventarierii patrimoniului, nefiind inventariate distinct, în liste separate, mijloacele fixe închiriate, în categoria bunuri date/luate în folosință/administrare/custodie.

Recomandări:

- ☞ majorarea capitalului social cu contravaloarea terenurilor pentru care societatea deține certificate de atestare a dreptului de proprietate;
- ☞ extinderea verificărilor asupra contractelor de servicii de întreținere culoare de siguranță a liniilor electrice, derulate, în vederea stabilirii plăților nejustificate și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora;
- ☞ efectuarea inventarierii generale a patrimoniului entității, cu respectarea strictă a prevederilor legale.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și pentru dispunerea măsurilor de recuperare a acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate, Curtea de Conturi urmează să emită decizie.

La Societatea Filiala de Distribuție a Energiei Electrice „Electrica Distribuție Muntenia Nord” SA Ploiești:

- ☞ nu a fost majorat capitalul social cu contravaloarea terenurilor, în suprafață de 50.368 mp, pentru care societatea deține certificate de atestare a dreptului de proprietate și nu au fost evidențiate în contabilitate toate terenurile primite de la SC Electrica SA;
- ☞ au fost efectuate plăți în sumă de 20.350 mii lei, reprezentând servicii de consultanță achiziționate pentru activități ce se desfășoară în cadrul serviciilor/birourilor entității (în condițiile în care activitatea acestora nu a fost internalizată, iar structurile din cadrul entității funcționează cu personal de specialitate, încadrat cu atribuții corespunzătoare pentru desfășurarea activității), precum și pentru servicii de reprezentare a intereselor societății (mandat), decontate fără a avea la bază documente care să certifice prestarea acestor servicii;
- ☞ efectuarea de plăți nejustificate, în sumă totală de 748 mii lei, din care:

- 457 mii lei reprezintă servicii de întreținere culoare de siguranță a liniilor electrice aeriene, respectiv decontarea unor lucrări de doborâri manuale/mecanizate de arbori, în condițiile în care lucrările efectuate au constat doar în lucrări de toaletare a arborilor (tăieri de crengi și modelare a copacilor);
- 25 mii lei au fost achitați pentru servicii de mentenanță, fiind acceptat la plată un număr mai mare de ore de manoperă decât orele în care au fost realizate efectiv lucrările de reparații la instalațiile electrice;
- 266 mii lei reprezintă servicii de mentenanță licențe IT, decontate la prețuri diferite;
- nu au fost recuperate cheltuieli cu amortizarea, în sumă totală de 286 mii lei, aferente unui număr de 192 de echipamente, predate spre folosință temporară și gratuită (în baza unui contract de comodat) altor persoane juridice;
- nu au fost înregistrate venituri în sumă de 4.795 mii lei, reprezentând diferențe între tariful de racordare, perceput pentru lucrări de racordare la rețeaua de distribuție a energiei electrice și valoarea lucrărilor executate efectiv, veniturile fiind generate de prescrierea dreptului material la acțiune, neexercitat în termen față de persoanele fizice și juridice pentru care au fost executate lucrările;
- nu a fost virat impozit pe clădiri (construcții) în sumă de 10.517 mii lei (la care se adaugă majorări de întârziere de 7.361 mii lei, ce reprezintă diferența dintre valoarea impozitului pe clădiri, obținută prin aplicarea procentului minim reglementat, pentru clădirile care nu au fost reevaluate în ultimii 3 ani anteriori anului fiscal de referință, și valoarea impozitului pe clădiri, calculată și achitată de entitate, fiind astfel diminuate veniturile cuvenite bugetelor locale ale unităților administrativ teritoriale pe raza cărora își desfășoară activitatea sucursalele de distribuție a energiei electrice și care dețin în proprietate construcții (clădiri) supuse impozitării.

Recomandări:

- ☞ extinderea verificărilor asupra serviciilor de consultanță și mandat (reprezentare) derulate în vederea stabilirii plăților nejustificate și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora;
- ☞ extinderea verificărilor asupra contractelor de servicii de întreținere culoare de siguranță a liniilor electrice în vederea stabilirii plăților nejustificate și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora;
- ☞ extinderea verificărilor asupra lucrărilor de reparații la instalațiile electrice, decontate în perioada verificată, în vederea stabilirii plăților nejustificate și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora;
- ☞ stabilirea obligațiilor suplimentare cuvenite bugetelor locale ale unităților administrativ-teritoriale, înregistrarea în evidența contabilă a debitelor și achitarea acestora către bugetele locale.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și pentru dispunerea măsurilor de recuperare a acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate a fost emisă decizie.

MINISTERUL ECONOMIEI, COMERȚULUI ȘI RELAȚIILOR CU MEDIUL DE AFACERI

Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și efectuării cheltuielilor

1. **Compania Națională Loteria Română SA**
2. **Compania Națională a Cuprului, Aurului și Fierului Minvest SA Deva**
3. **Societatea Națională de Transport Gaze Naturale Transgaz SA Medias**

1. Compania Națională Loteria Română SA

Compania Națională Loteria Română SA (CNLR SA) este persoană juridică română, societate comercială pe acțiuni cu capital integral de stat, ce funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară. Efectuează activități de interes public cu scopul de a realiza cadrul organizat pentru desfășurarea de jocuri de noroc admise de lege și de a obține fonduri destinate finanțării unor obiective de interes național.

Drepturile și obligațiile decurgând din calitatea de acționar unic al statului român au fost exercitate de către Ministerul Finanțelor Publice în perioada 1.01.2015-7.10.2015 și de către Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc în perioada 7.10.2015-30.06.2016, conform prevederilor OUG nr. 42/2015. Începând cu data de 30.06.2016, exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de acționar unic al statului român la CNLR SA, se exercită de către Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri.

Obiectul principal de activitate constă în elaborarea, organizarea, administrarea și exploatarea jocurilor de noroc, executarea de produse loteristice, tipărituri și lucrări poligrafice, precum și alte activități stabilite prin statut.

Observațiile Curții de Conturi:

- a fost încheiat în mod nelegal un act adițional la contractul de mandat al directorului general, prin care a fost eliminat un criteriu de performanță important, ceea ce a condus la plata sumei de 32 mii lei brut, la care se adaugă cheltuielile de natură salarială suportate de către angajatorul CNLR SA;
- introducerea unei clauze de neconcurență pentru o parte din salariații CNLR SA, prin încheierea de acte adiționale la contracte individuale de muncă, în condițiile în care această clauză nu este prevăzută în Contractul colectiv de muncă al CNLR SA pentru anii 2014-2015, a creat condițiile înregistrării unor posibile cheltuieli nejustificate în sumă de 1.566 mii lei;
- nerespectarea deciziei Consiliului de Administrație privind semnarea contractului de mandat pentru funcția de director general al CNLR SA, ceea ce a generat plata unor beneficii de natură salarială în valoare de 8.458 lei, constând în tichete de masă, vouchere de vacanță etc.;
- prin gestionarea ineficientă a perioadelor în sistem „time sharing” deținute de către CNLR SA în 11 vile situate în complexul „Vila de Aur” din Poiana Brașov, a fost diminuat patrimoniul CNLR SA cu valoarea unui număr de 43 de perioade câștigate, dar pentru care câștigătorii nu și-au transferat dreptul de proprietate, precum și cu valoarea a 3 apartamente care nu sunt evaluate;
- derularea contractului de asociere în participațiune încheiat de CNLR SA în vederea implementării și a exploatării în comun a unui sistem de videoloterie (VLS) la cheie, a adus Compania în imposibilitatea atingerii indicatorilor de performanță stabiliți prin clauzele contractuale cu privire la:
 - instalarea și exploatarea cu succes, din punct de vedere tehnic și economic, a unui număr minim de terminale de videoloterie, până la data de 31.12.2014;
 - emiterea de către partenerul asocierii a unei garanții societare în favoarea CNLR SA, la data livrării și punerii în funcțiune a tuturor terminalelor de videoloterie, respectiv la data de 31.12.2014.

În anul 2015, CNLR a obținut cele mai mari venituri din sistemul de joc videoloterie, dar, în același timp, a înregistrat cel mai redus nivel al profitului brut dintre sistemele de joc ale Companiei.

- în ceea ce privește respectarea prevederilor referitoare la stabilirea contribuției pentru persoanele cu handicap neîncadrate de Companie, s-a constatat faptul că în lunile iulie, noiembrie și decembrie 2015 și pentru lunile februarie-august 2016, CNLR SA a stabilit în mod eronat numărul mediu de personal, element de calcul pentru determinarea fondului pentru persoane cu handicap neîncadrate. În perioada controlului, CNLR SA a plătit diferențe vărsăminte pentru persoanele cu handicap pentru anul 2015 și a depus declarații rectificative pentru lunile iulie, noiembrie și decembrie 2015, precum și pentru lunile februarie-august 2016;
- până la data de 31.12.2015, la nivelul CNLR SA au fost identificate 118 construcții neintabulate și 150 de terenuri, care prezintă probleme de natură juridică, respectiv: fără acte, respingeri intabulare, diverse acte, din care nu rezultă dreptul de proprietate etc.;
- în anul 2015, CNLR SA a efectuat cheltuieli neeconomice în valoare totală de 28.820 mii lei, ca urmare a:
 - existenței unui număr de 58 de spații și a unui număr de 5 terenuri, neutilizate de către CNLR SA, pentru care s-au efectuat cheltuieli de întreținere în valoare totală de 243 mii lei;
 - existenței unui număr de 19 autovehicule din parcul auto al Companiei, care nu sunt funcționale;
 - înregistrării de cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor aferente mijloacelor fixe neutilizate în anul 2015, în valoare totală de 24.635 mii lei;
 - înregistrării de cheltuieli cu impozitul pe profit aferent amortizării mijloacelor fixe neutilizate în anul 2015, în valoare de 3.942 mii lei.

Recomandări:

Conducerea CNLR SA va dispune luarea tuturor măsurilor legale care se impun în vederea:

- ☞ recuperării sumelor acordate nejustificat ca urmare a încheierii nelegale a actului adițional la contractul de mandat al directorului general;
- ☞ evitării generării de cheltuieli nelegale pentru Companie prin aplicarea clauzei de neconcurență;
- ☞ recuperării sumelor acordate suplimentar ca urmare a încheierii nelegale a actelor adiționale la Contractul individual de muncă;
- ☞ stabilirii valorii cheltuielilor suplimentare plătite de către CNLR SA ca urmare a acceptării unui mod eronat de calcul a cotelor de întreținere lunare aferente perioadelor/imobilelor neutilizate deținute în proprietate/administrare de către CNLR SA, în conformitate cu termenul de prescripție legal și de recuperare a acestora;
- ☞ stabilirii regimului juridic al perioadelor în sistem „time sharing” câștigate, dar pentru care câștigătorii nu și-au transferat dreptul de proprietate, evaluarea celor 3 apartamente, precum și înregistrarea acestora în evidențele CNLR SA;

- ☞ elaborării unor norme interne/metodologii/proceduri de lucru cu privire la modul de calcul al cotelor de întreținere aferente perioadelor/imobilele deținute în proprietate de către CNLR SA în Poiana Brașov și cu privire la modul de utilizare de către salariații CNLR SA a acestora;
 - ☞ exercitării tuturor drepturilor și obligațiilor conform condițiilor contractului de asociere în participațiune încheiat de CNLR SA în vederea implementării și a exploatarei în comun a unui sistem de videoloterie la cheie;
 - ☞ intabulării și stabilirii regimului juridic al tuturor imobilizărilor corporale (construcții și terenuri), aflate în proprietatea Companiei;
 - ☞ întocmirii proiectului pentru realizarea unui sistem informatic loteristic propriu, ținând cont de activitățile realizate și de cheltuielile efectuate de către CNLR SA;
 - ☞ eliminării cauzelor care generează cheltuieli neeconomice, astfel încât Compania să nu mai efectueze astfel de plăți.
- A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 10 măsuri.

2. Compania Națională a Cuprului, Aurului și Fierului Minvest SA Deva

Compania Națională a Cuprului Aurului și Fierului Minvest SA Deva (CN CAF Minvest SA Deva) este persoană juridică română, având forma juridică de societate comercială pe acțiuni, capitalul social fiind deținut integral de statul român, reprezentat de Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri.

Observațiile Curții de Conturi:

- 📍 au fost înregistrate în mod eronat în evidența contabilă eşantioanele minerologice care compun Colecția de exponate a Muzeului Aurului Brad, în valoare de 18.874 mii lei, în condițiile în care entitatea nu deține dreptul de proprietate asupra acestor bunuri;
- 📍 au fost efectuate plăți fără bază legală, în sumă de 42 mii lei, prin acceptarea decontării unor drepturi care exced cadrului legal, prin acordarea unor sporuri și a altor beneficii materiale directorului general;
- 📍 au fost efectuate plăți fără bază legală, în sumă de 193 mii lei, prin efectuarea de cheltuieli de natură salarială, respectiv plata dublă a zilelor de sărbători legale, pentru întreg personalul Companiei;
- 📍 în baza unor antecontracte de vânzare-cumpărare a unor suprafețe de teren, încheiate cu persoane fizice în anul 2008 și a unor acte adiționale încheiate în anul 2011, au fost acordate avansuri în numerar în sumă de 87 mii lei, fără a se fi urmărit cumpărarea efectivă a terenurilor sau recuperarea avansurilor;
- 📍 în componența contului „*Clienți incerti*” se regăsesc sume care fie nu au fost urmărite în vederea încasării (129 mii lei), fie nu au fost stabilite conform prevederilor contractuale, respectiv anularea eronată a unor facturi de utilități și necalcularea și nesolicitarea de penalități de întârziere.

Recomandări:

- ☞ stabilirea proprietății bunurilor aparținând Colecției de exponate – „Muzeul Aurului” Brad;
- ☞ efectuarea tuturor demersurilor necesare pentru încasarea sumelor înregistrate în contul „*Clienți incerti*”, înăuntrul termenului legal de prescripție, inclusiv deschiderea de acțiuni în instanță pentru recuperarea integrală a sumelor datorate de terți;
- ☞ stabilirea exactă a prejudiciului creat bugetului Companiei prin:
 - plata/acordarea nelegală a unor sporuri și a altor avantaje materiale directorului general și demararea procedurilor legale pentru recuperarea integrală a acestuia;
 - plata nelegală a zilelor declarate ca zile libere, fără existența unei prestări efective a muncii și demararea procedurilor legale pentru recuperarea integrală a acesteia;
 - acordarea de avansuri unor persoane fizice, înregistrarea în contabilitate a prejudiciului astfel determinat și demararea procedurilor legale pentru recuperarea integrală a acestuia.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 6 măsuri, pe care conducerea CN CAF Minvest SA Deva trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

3. Societatea Națională de Transport Gaze Naturale Transgaz SA Mediaș

Societatea Națională de Transport Gaze Naturale Transgaz SA (SNTGN Transgaz SA) s-a înființat în anul 2000, în baza HG nr. 334/2000 privind reorganizarea Societății Naționale de Gaze Naturale „Romgaz” SA, devenind operatorul tehnic al Sistemului Național de Transport al gazelor naturale și responsabil de funcționarea acestuia în condiții de siguranță, eficiență economică și protecție a mediului. Conform prevederilor HG nr. 957/2015, exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de acționar al statului român la SNTGN Transgaz SA Mediaș se realizează de către Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost luate măsuri pentru anularea provizioanelor constituite în valoare de 2.263 mii lei, aferente unor clienți pentru care a fost declarat falimentul și care au fost radiați din Registrul Comerțului;
- nu s-a urmărit înregistrarea veniturilor în sumă de 51.717 mii lei, reprezentând majorări de întârziere aferente unor dividende achitate cu întârziere și, prin aceasta, dividendele cuvenite statului au fost mai mici cu valoarea estimată la 19.665 mii lei;
- înregistrarea eronată pe cheltuieli a unor lucrări de reparații care, în fapt, reprezintă investiții efectuate la mijloace fixe, având consecință în diminuarea impozitului pe profit datorat bugetului de stat cu suma estimată de 570 mii lei și a dividendelor cuvenite statului român în sumă estimată de 1.138 mii lei;
- entitatea a beneficiat în mod necuvenit de folosința gratuită a unui bun din patrimoniul public al UATM Mediaș (respectiv terenul în suprafață totală de 19.101 mp, aferent Stadionului Municipal Mediaș), astfel fiind diminuate veniturile cuvenite bugetului local al UATM Mediaș cu suma estimată de 494 mii lei;
- au fost efectuate plăți nejustificate în sumă de 103 mii lei pentru închirierea unui spațiu cu destinația de birouri;
- nu s-a stabilit și înregistrat în evidența contabilă și nu s-a urmărit spre încasare suma de 334 mii lei, reprezentând contravaloarea serviciilor turistice decontate nejustificat salariaților de către entitate.

Măsuri luate de entitate:

- au fost efectuate înregistrările contabile privind recunoașterea, drept cheltuielă a creanței în valoare de 2.263 mii lei, aferentă unor clienți radiați din Registrul Comerțului, respectiv înregistrarea pe venituri a provizionului pentru deprecierea creanței;
- s-a înregistrat pe venituri suma de 51.717 mii lei, reprezentând majorări de întârziere aferente unor dividende achitate cu întârziere;
- au fost dispuse măsuri pentru recuperarea plăților efectuate nejustificat pentru închirierea unui spațiu cu destinația de birouri;
- s-a solicitat clarificarea, pe baza documentelor justificative, a sumelor reprezentând contravaloarea serviciilor turistice decontate nejustificat de către entitate salariaților.

Recomandări:

- identificarea tuturor debitorilor radiați din Registrul Comerțului pentru care au fost constituite provizioane și anularea acestora, conform prevederilor legale;
- repartizarea sumei de 51.717 mii lei reprezentând majorări de întârziere aferente unor dividende din perioada 2000-2003, pe seama rezultatului aferent exercițiului financiar 2016, în vederea distribuirii de dividende conform prevederilor legale;
- analizarea tuturor lucrărilor de reparații și reabilitare, identificarea eventualelor lucrări care sunt de natura investițiilor și înregistrarea corectă a acestora în contabilitate, calculând totodată influențele asupra impozitului pe profit și asupra profitului net de repartizat;
- identificarea plăților nejustificate aferente contractelor de locațiune/inchiriere încheiate cu deținătorii de imobile, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia conform prevederilor legale;
- stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând contravaloarea sumelor decontate nejustificat salariaților care au beneficiat de bilete de odihnă și tratament și recuperarea acestuia, conform prevederilor legale.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 6 măsuri, pe care conducerea entității trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Controlul modului de administrare a patrimoniului pentru activități de extracție a sării și de valorificare a produselor din sare

Societatea Națională a Sării SA

Societatea Națională a Sării SA (SN a Sării SA) a luat ființă în baza HG nr. 767/1997 ca societate pe acțiuni, este persoană juridică română, cu capital majoritar de stat, înființată prin reorganizarea Regiei Autonome a Sării București, care s-a desființat.

Capitalul social a fost în întregime subscris și integral vărsat de statul român, structura acționariatului fiind următoarea:

- Statul român, reprezentat de Ministerul Economiei, care deține 51% din valoarea capitalului social;
- SC Fondul „Proprietatea” SA, care deține 49% din valoarea capitalului social.

Observațiile Curții de Conturi:

La SN a Sării SA - Central

- nu au fost respectate prevederile legale privind întocmirea situațiilor financiare, respectiv bilanțul de deschidere pentru exercițiul financiar 2015 nu corespunde cu bilanțul de închidere al exercițiului financiar 2014, fiind constatate diferențe la grupele: imobilizări corporale, stocuri, creanțe și rezerve;
- nu au fost calculate și, implicit, recuperate dobânzile penalizatoare, în sumă estimată la 466 mii lei, datorate pentru plata cu întârziere a facturilor emise de către CNADNR, pentru furnizarea de sare de deszăpezire;
- nu au fost respectate prevederile legale privind vânzarea de produse din sare, obținute din exploatarea zăcămintelor, în sensul că, în perioada 2013-2015, nu au fost realizate venituri estimate la 7.854 mii lei, unele produse fiind vândute la prețuri situate sub costurile înregistrate, atât la export (5.343 mii lei), cât și la intern (2.511 mii lei);
- au fost decontate cheltuieli cu revizii tehnice și reparații la utilaje, efectuate în perioada de garanție, în sumă de 1.302 mii lei, în condițiile în care, prin contract, această cheltuială era în sarcina furnizorului;
- efectuarea de plăți, în sumă totală de 439 mii lei, pentru cheltuieli de investiții (proiecte/studii) care nu au fost puse în operă (unul dintre obiective a fost abandonat, iar cel de-al doilea obiectiv de investiții nu are la bază un studiu de eficiență economică);
- nu au fost respectate prevederile legale privind calcularea, evidențierea și virarea redevenței miniere datorate bugetului de stat, având drept consecință diminuarea veniturilor bugetului de stat cu suma estimată la 20.768 mii lei, la care se adaugă dobânzi și penalități în sumă totală de 16.891 mii lei, din cauza:
 - încadrării eronate în grupa de substanțe și a neraportării producției miniere în unitatea de măsură prevăzută de cadrul legal aplicabil;
 - nereactualizării modului de calcul al redevenței miniere, stabilit la încheierea celor 15 licențe de exploatare, cu noul mod de calcul al redevenței, reglementat prin dispozițiile normative care au modificat prevederile *Legii minelor nr. 85/2003*;
- au fost decontate cheltuieli fără bază legală, în sumă de 250 mii lei, fiind acceptate la plată accize aferente păcurii achiziționate și utilizate în scopuri tehnologice;
- s-a constituit și evidențiat eronat fondul necesar realizării dezvoltării și modernizării producției în sectorul extractiv al sării, prin aplicarea cotei de 6% la prețul cu ridicata al produselor livrate și nu la veniturile realizate, reflectate în balanțele de verificare, diferența în minus fiind de 99 mii lei;
- prin acceptarea la plată a unui număr de 6.408 ore de pază peste cele stabilite prin contractul încheiat cu prestatorul de servicii, s-a decontat nelegal suma estimată la 40 mii lei, pentru servicii de pază și protecție necontractate;
- au fost angajate și decontate cheltuieli cu servicii de consultanță (*economică și financiară, în domeniul resurselor umane, de expertiză contabilă extrajudiciară asupra măsurilor dispuse de Curtea de Conturi, exploatare și gestiune tehnică de calcul, consultanță privind constatările Curții de Conturi*), în valoare estimată de 829 mii lei, pentru activități care intrau în atribuțiile serviciilor/direcțiilor din cadrul SN a Sării SA;
- nu au fost respectate prevederile legale privind închirierea de bunuri aparținând altor persoane juridice, în perioada 2011-2014 fiind încheiate, fără aprobarea Consiliului de Administrație, contracte de închiriere a unui mijloc fix (autoturism), în baza cărora au fost efectuate plăți în sumă de 169 mii lei;
- până la data intrării în insolvență a SC Olchim SA nu au fost calculate și recuperate creanțe în sumă de 3.358 mii lei, reprezentând penalități de întârziere stabilite prin contractele de furnizare a produselor din sare;
- fără a avea la bază documente care să certifice prestarea de servicii, au fost efectuate plăți în sumă de 779 mii lei pentru servicii de consultanță în domeniul informatic;
- au fost subcontractate servicii de transport sare, atribuite prin contractele de furnizare sare pentru deszăpezire, încheiate cu CNADNR, în alte condiții decât cele convenite prin contracte și la prețuri mult mai mici decât prețul transportului stabilit prin contractele încheiate cu CNADNR, fapt ce a condus la încasarea, de la CNADNR, a unor sume necuvenite în valoare totală de 2.381 mii lei;
- în perioada 2013-2015, s-au efectuat achiziții prin încredințare directă sau cerere de ofertă și nu au fost utilizate mijloacele electronice, în cazul procedurilor de atribuire a achizițiilor a căror valoare depășește echivalentul în lei al sumei de 5 mii euro fără TVA, fără a fi respectată obligația legală de a utiliza mijloacele electronice, pentru cel puțin 40% din valoarea totală a achizițiilor publice finalizate în cursul anului;
- nu au fost respectate prevederile legale privind organizarea și efectuarea inventarierii patrimoniului SN a Sării SA, respectiv:
 - procesele-verbale de inventariere nu cuprind informațiile prevăzute de lege: *data începerii și terminării operațiunii de inventariere*, precum și *gestiunile inventariate*;
 - rezultatele inventarierii, consemnate în procesele-verbale încheiate la nivelul celor 7 sucursale ale SN a Sării SA, nu au fost aprobate de conducătorul unității.

Observațiile Curții de Conturi la sucursalele SN a Sării SA:

La Sucursala Salina Ocna Mureș s-au constatat următoarele:

- în perioada 2012-2015 nu au fost realizate venituri estimate la suma de 2.258 mii lei, prin vânzarea diferitelor produse de sare la prețuri situate sub costurile înregistrate, în baza contractelor încheiate cu diferiți agenți economici;
- nu s-au luat măsurile legale de încasare a veniturilor rezultate din vânzarea de deșeuri (fier, inox, transformatoare etc.) către un agent economic pentru care instanța, prin sentință comercială, a dat câștig de cauză Sucursalei Salina Ocna Mureș și a obligat debitoarea ca în termen de 20 de zile să achite suma de 257 mii lei și dobânda calculată la acea dată.

La Sucursala Salina Târgu Ocna s-au constatat următoarele abateri și deficiențe:

- au fost înregistrate eronat, pe cheltuieli, active necorporale (studii) în valoare totală de 127 mii lei;
- nu au fost respectate prevederile legale privind calcularea, evidențierea și virarea redevenței miniere datorate bugetului de stat, având consecință în diminuarea veniturilor bugetului de stat cu suma estimată la 1.950 mii lei;
- efectuarea de plăți nelegale pentru servicii de asistență medicală pentru salariații Sucursalei, prin înscrierea în facturi, în concordanță cu rapoartele medicale întocmite, a unui număr mai mare de zile prestate, precum și de examinări medicale neefectuate;
- acceptarea la plată a unor devize de lucrări în care au fost incluse elemente de cost care nu mai sunt prevăzute de legislația în vigoare, respectiv o cotă de cheltuieli generale de întreprindere, aplicată la valoarea cheltuielilor de producție;
- au fost efectuate plăți fără bază legală, prin acceptarea la plată a contravalorii unor servicii informatice, neconfirmate în toate cazurile de către toți utilizatorii modulelor informatice aflate în exploatarea entității;
- efectuarea de plăți nedatorate către diferiți transportatori, prin decontarea unor distanțe mai mari decât cele reale între anumite localități;
- efectuarea de plăți nelegale prin acceptarea la plată a unor situații de lucrări în care au fost incluse articole de deviz care nu au fost puse în operă.

La Sucursala Salina Cacica:

- nu s-au calculat, înregistrat și încasat penalități conform clauzelor contractuale, pentru încasarea cu întârziere a contravalorii produselor de sare livrate către diverși clienți;
- nu au fost înregistrate în contabilitate, urmărite și încasate veniturile reprezentând penalități de întârziere de 0,15% pe zi, conform prevederilor contractuale, pentru neplata la termen a chiriilor datorate pentru închirierea terenurilor din administrarea Sucursalei Salina Cacica.

La Sucursala Exploatarea Minieră Râmnicu Vâlcea:

- nu au fost actualizate redevențele miniere, prin neîncheierea cu ANRM a unor acte adiționale la licențele de exploatare aflate în derulare, fapt ce a condus la diminuarea veniturilor bugetului de stat cu suma estimată de 14.440 mii lei;
- nu au fost calculate, evidențiate și recuperate penalități de întârziere pentru facturile neachitate în termenul stabilit prin contractele încheiate cu diverși clienți;
- efectuarea de plăți peste valoarea contractată, pentru lucrări aferente proiectării și execuției unor lucrări de alimentare cu energie electrică a unor obiective de investiții;
- au fost acceptate oferte de execuție de lucrări, în valoare totală de 346 mii lei, care nu respectă structura prevăzută de dispozițiile *Ordinului ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor nr. 863/2008*;
- nu a fost înregistrată în contabilitate valoarea bunurilor produse și destinate sponsorizării, printr-un număr de 5 contracte de sponsorizare încheiate în perioada 2013-2015, având ca obiect asigurarea, cu titlu gratuit, a cantității de 23.100 tone calcar 0-40 mm, precum și contravaloarea altor sponsorizări acordate, în valoare estimată totală de 330 mii lei;
- s-au constatat cazuri de neconstituire a garanției de bună execuție, în valoare estimată la 27 mii lei, la unele obiective de investiții;
- înregistrarea pe costurile societății, în mod eronat, a componentei unui mijloc fix (freză), în valoare de 80 mii lei, în condițiile în care, cu această valoare trebuia majorată valoarea mijlocului fix la care a fost montată;
- nu au fost evidențiate în contabilitate stocurile de sare gemă brută, excavată la finele perioadelor de raportare, valoarea stocurilor neînregistrate la finele anului 2015 fiind de 1.428 mii lei;
- s-a constatat existența de stocuri de materiale, piese de schimb și ambalaje fără mișcare, în valoare de 266 mii lei, care nu au fost evidențiate distinct în *Procesul-verbal de inventariere al patrimoniului* și pentru care nu au fost făcute propuneri de reintegrare a lor în circuitul economic, de declasare sau casare a unor stocuri;

- cheltuielile totale anuale, înregistrate la unele produse din sare comercializate, au fost superioare cu suma de 723 mii lei valorii producției marfă, aceste produse fiind nerentabile în condițiile în care prețul de vânzare perceput nu a acoperit costurile înregistrate;
- au fost efectuate plăți nelegale în sumă de 88 mii lei pentru servicii de pază, prin acceptarea la plată a 9.432 de ore de pază și intervenție, suplimentar față de clauzele contractuale.

La Sucursala Salina Slănic Prahova:

- nu au fost întreprinse toate măsurile pentru încasarea penalităților stabilite conform clauzelor contractuale, în cazul a trei clienți, în sumă de 50 mii lei;
- au fost efectuate plăți nejustificate în sumă de 40 mii lei, prin acceptarea la plată a unor lucrări de frezare, efectuate pe o suprafață cu 2.000 mp mai mare decât cea stabilită prin contractul de execuție;
- au fost majorate nejustificat cheltuielile cu serviciile de transport personal, la și de la locul de muncă, cu suma totală de 154 mii lei, prin confirmarea la plată a unui număr de 824 de curse care nu au fost efectiv prestate pentru transportul personalului;
- efectuarea de plăți nelegale în sumă de 140 mii lei, la care se adaugă dobânzi în sumă de 32 mii lei, prin acceptarea la plată a manoperei pentru lucrări neexecutate și decontarea unor materiale la prețuri mai mari decât prețurile justificate cu facturi de la furnizor;
- au fost achiziționate servicii de reparații capitale pentru un strung, supraevaluate, estimate la suma de 52 mii lei, reprezentând totalul elementelor de cheltuieți ce nu au fost justificate, în condițiile în care atât valoarea de piață a unui strung de același tip, recondiționat, cât și valoarea unui strung nou, cu caracteristici tehnico-funcționale similare, sunt sub prețul plătit pentru reparația capitală;
- au fost efectuate plăți nelegale, astfel:
 - în sumă de 279 mii lei, la care se adaugă dobânzi de 25 mii lei prin acceptarea la plată a contravalorii manoperei și pentru cantități de material mai mari decât cantitățile reale executate;
 - în sumă de 52 mii lei, la care se adaugă dobânzi ca urmare a decontării unor echipamente tehnologice la prețuri de până la 3,5 ori mai mari decât prețurile de la furnizor;
- nu au fost inventariate corespunzător terenurile, iar pentru unele clădiri și construcții speciale nu au fost înscrise locația, date tehnice, suprafețe etc.; în cazul imobilizărilor corporale în curs de execuție nu s-a avut în vedere compararea volumului lucrărilor efectiv realizate, la data inventarierii, cu documentația (devize, proiecte etc.).

La Sucursala Salina Ocna Dej

- s-au constatat diferențe între producția consemnată în rapoartele de producție și evidența de gestiune a stocurilor;
- la încheierea exercițiilor financiare din perioada 2013-2015, valoarea stocurilor din evidența tehnico-operativă nu corespunde cu cea din evidența contabilă, fiind constatate diferențe în sumă totală de 418 mii lei;
- deși sucursala nu înregistrează stocuri de produse comercializate vrac, cu ocazia unei inspecții pe teren efectuate în timpul controlului, pe platforma din incinta entității s-a constatat existența unei cantități de 956 tone sare pentru deszăpezire, care nu era înregistrată în contabilitate;
- rapoartele de producție nu reflectă realitatea producției obținute, existând diferențe mari între cantitățile de sare bulgări, scoase din mină și cele raportate prin rapoartele de producție (15.464,74 t);
- cantități mari de sare, scoase din mină, nu sunt valorificate, nu sunt raportate ca exploatate și nu sunt înregistrate în evidența contabilă, înregistrarea producției fiind efectuată doar la nivelul cantităților vândute;
- în perioada 2013-2015, sucursala a vândut unele produse din sare în condiții dezavantajoase, prin aplicarea unui discount între 10% și 20%, în funcție de volumul valoric de livrări lunare, livrările de produse cu discount fiind efectuate către 3 societăți cu capital privat, cu un preț de vânzare mai mic decât costul de producție aferent perioadei în care s-a efectuat livrarea, veniturile nerealizate fiind estimate în sumă de 54 mii lei;
- pentru produsele din sare comercializate vrac, cantitățile facturate nu corespund cu cele din evidența tichetelor de cântar, constatându-se o diferență de 5.205,58 tone livrate și nefacturate, având drept consecință nerealizarea de venituri în sumă estimată de 870 mii lei;
- pentru deșeurile de fier vechi, recuperat în urma casării activelor fixe, cantitățile facturate către trei operatori economici nu corespund cu cele din evidența tichetelor de cântar, constatându-se o diferență de 43.450 Kg fier vechi nefacturată, al cărui echivalent reprezintă venituri nerealizate, în sumă estimată de 37 mii lei;
- au fost angajate și efectuate plăți în sumă estimată de 142 mii lei pentru servicii de întreținere electromecanică, în condițiile în care prestatorul nu și-a respectat obligațiile contractuale, în sensul că nu a făcut dovada respectării cerinței privind vechimea minimă în domeniul de activitate și cea referitoare la calificarea personalului, constatându-se faptul că societatea nu era

înregistrată la Inspectoratul Teritorial de Muncă cu angajați care prestează activități pentru care este necesară specializare în domeniul electromecanic;

- au fost angajate și efectuate plăți în sumă estimată la 450 mii lei (308 mii lei – pentru servicii de ambalare și servicii conexe și 142 mii lei – servicii de încărcare sare în vagoane și autocamioane), în condițiile în care prestatorul nu a făcut dovada că personalul pus la dispoziție este apt de muncă și are încheiat un contract de muncă legal; numărul de ore prestate și facturate a fost superior celor stabilite prin contract (8 ore/schimb/zi); durata contractului a fost prelungită nelegal, iar decontarea s-a efectuat și pentru servicii și/sau activități care nu au făcut obiectul contractului de prestări servicii;
- au fost efectuate plăți în sumă estimată de 37 mii lei, pentru lucrări de demolare în cantități mai mari decât cele rezultate din documentația tehnică care a stat la baza autorizării lucrării;
- a fost angajată și efectuată plata nejustificată a sumei de 42 mii lei, pentru realizarea unui obiectiv de investiții anterior aprobării executării lucrărilor în regie proprie;
- nu au fost calculate și solicitate penalități de întârziere, în sumă estimată de 21 mii lei, pentru neexecutarea la termen și conform clauzelor contractuale stabilite a unor lucrări de investiții.

Recomandări:

- extinderea verificărilor asupra vânzărilor de sare la export și la intern, în perioada 2013-2015, în baza contractelor/comenzilor de vânzare/ofertelor încheiate, în vederea identificării și a altor cazuri de vânzări de sare la export/intern, în alte condiții decât cele legale, stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a vânzării sării la export, la prețuri situate sub costurile înregistrate, înregistrarea în contabilitate a diferențelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii;
- analiza contractelor de achiziție utilaje, derulate în perioada 2013-2015, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli nelegale, acceptate la plată, respectiv cheltuieli efectuate pentru utilajele achiziționate (reparații/revizii efectuate în perioada de garanție) pentru care, deși, prin contract, furnizorul s-a obligat să le suporte, ele au fost suportate în mod nejustificat de societate), stabilirea și recuperarea prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru cazurile constatate;
- analiza contractelor de achiziție păcură, derulate în perioada 2013-2015, în vederea identificării și a altor cazuri de achiziții de păcură utilizată în scopuri tehnologice, pentru care nu se datorau accize, stabilirea și recuperarea prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru cazurile constatate;
- analiza contractelor de servicii de consultanță în alte domenii decât cel juridic (economic, financiar, resurse umane, audit, IT), a contractelor de expertiză privind actele încheiate de Curtea de Conturi, derulate în perioada 2013-2015, în vederea identificării și a altor cazuri de servicii achiziționate, pentru care salariații aveau atribuții stabilite prin ROF și prin fișa postului, de servicii care nu au la bază documente care să certifice prestarea efectivă a serviciilor acceptate la plată, de servicii neprestate/prestate parțial, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru cazurile constatate, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora (inclusiv a dobânzilor legale) în condițiile legii;
- extinderea verificărilor asupra creanțelor înregistrate în perioada 2013-2015, în raport cu contractele de vânzare-cumpărare care le-au generat, în vederea identificării și a altor cazuri de creanțe nesolicitate și nerecuperate, generate de clauze contractuale care, deși în derulare, nu au fost respectate, nu au fost calculate dobânzi penalizatoare stabilite prin contracte și, implicit, nu au fost recuperate în cadrul termenului legal de prescripție, stabilirea întinderii prejudiciului, ca urmare a nerecuperării penalităților contractuale în cadrul termenului legal de prescripție, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii;
- extinderea verificărilor asupra modului de calcul, de raportare și virare la bugetul de stat, a redevenței miniere în perioada 2013-2015, în vederea identificării și a altor cazuri pentru care fie nu s-a calculat redevența minieră în cuantumul prevăzut de legislația în vigoare, fie nu s-a calculat pentru toată cantitatea de sare extrasă, ca urmare a neinclunderii unor cantități în deconturile trimestriale. Pentru cazurile identificate se va proceda la recalcularea, în condițiile legislației în vigoare, a redevenței miniere datorate bugetului de stat, stabilirea diferențelor de redevență minieră datorată bugetului de stat, la care se adaugă accesorii calculate în condițiile legii până la data stingerii obligațiilor principale, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și virarea acestora la bugetul de stat;
- extinderea verificărilor asupra contractelor de prestări servicii de transport sare pentru CNADNR, derulate în perioada 2013-2015, în vederea identificării și a altor cazuri de servicii angajate și decontate prestatorilor de servicii în alte condiții decât cele stabilite în contractele încheiate, stabilirea cuantumului veniturilor încasate în plus de la CNADNR, ca urmare a facturării serviciilor de transport la un tarif mai mare decât cel real, respectiv la tariful contractat și nu la tariful real plătit prestatorilor de servicii, restituirea acestora către CNADNR, în vederea reîntregirii fondurilor din care au fost suportate și corectarea rezultatelor contabile înregistrate.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate în timpul acțiunii de control derulate la nivel central a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și pentru dispunerea măsurilor de recuperare a acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Împotriva unor măsuri dispuse prin decizie, conducerea SN a Sării SA a formulat contestație, respinsă prin Încheiere de Comisia de soluționare a contestațiilor. SN a Sării SA a formulat cerere de chemare în judecată pe rolul Curții de Apel București.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate în timpul acțiunilor de control derulate la nivel teritorial, camerele de conturi județene au emis decizii prin care au fost dispuse măsuri, unele fiind contestate.

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

1. Agenția Națională pentru Protecția Mediului
2. Garda Națională de Mediu

1. Agenția Națională pentru Protecția Mediului

Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM) este instituție publică cu personalitate juridică, finanțată de la bugetul de stat, în subordinea autorității publice centrale pentru protecția mediului, cu competențe în implementarea la nivel național a politicilor, strategiilor și a legislației în domeniul protecției mediului, fiind reorganizată și funcționând ca organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Ministerului Mediului Apelor și Pădurilor, în baza prevederilor *HG nr. 1000/2012 privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia*, cu modificările și completările ulterioare.

ANPM are în subordine 42 de agenții județene pentru protecția mediului, instituții publice cu personalitate juridică, finanțate integral de la bugetul de stat.

Observațiile Curții de Conturi:

- ca urmare a proiectării și funcționării neadecvate a programului informatic contabil utilizat, la centralizarea soldurilor conturilor analitice aferente imobilizărilor necorporale în curs de execuție a fost adăugat și soldul contului contabil „Avansuri acordate pentru imobilizări corporale”, în sumă de 21.895 mii lei;
- nu s-a evidențiat în contabilitate garanția de bună execuție în sumă de 7.072 mii lei, constituită pentru implementarea Sistemului Integrat de Mediu și nu s-a asigurat cuantumul și valabilitatea acesteia, pe toată durata contractului;
- plata sumei de 610 mii lei pentru servicii de suport tehnic, s-a efectuat în baza unor documente justificative incomplete și/sau neconforme cu prevederile legale și contractuale, astfel încât realitatea și exactitatea serviciilor prestate nu pot fi considerate certe;
- nu au fost întreprinse toate demersurile pentru clarificarea aspectelor juridice referitoare la transmiterea terenului în suprafață de 2.500 mp, situat în București, Splaiul Independenței nr. 294, din administrarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului - ICIM București în administrarea ANPM, pentru construirea sediului administrativ. S-au investit peste 607 mii lei pentru construcția sediului, dar investiția s-a abandonat încă din anul 2010, deoarece terenul este revendicat de un terț.

Recomandări:

- clarificarea aspectelor referitoare la funcționarea necorespunzătoare a sistemului informatic contabil și utilizarea unui program care să asigure conformitatea cu prevederile legale în vigoare;
- efectuarea demersurilor legale pentru constituirea, de către prestator, a garanției de bună execuție, în conformitate cu cerințele legale și ale documentației de atribuire, cu o perioadă de valabilitate care să acopere efectuarea acceptanței finale și care să asigure acoperirea eventualelor riscuri de nerecuperare a prejudiciilor cauzate de neîndeplinirea obligațiilor contractuale, precum și înregistrarea corespunzătoare a garanției în contabilitatea instituției;
- în vederea clarificării situației privind derularea contractului de servicii pentru implementarea Sistemului Integrat de Mediu se va dispune numirea unei comisii, în componența căreia să se regăsească și persoane competente în domeniul informatic, care, împreună cu Unitatea de Implementare Proiecte, să procedeze la reanalizarea:
 - modului de îndeplinire a obligațiilor contractuale de către prestator în vederea stabilirii serviciilor efectiv prestate;
 - documentelor justificative care stau la baza ordonanțelor de plată efectuate în baza unor documente justificative incomplete.

În funcție de rezultatele acestei analize, ordonatorul de credite va dispune măsurile legale care se impun, inclusiv recuperarea eventualelor sume decontate nejustificat;

- ☞ întreprinderea tuturor demersurilor necesare, inclusiv prin acțiuni în instanță, dacă este cazul, în vederea clarificării aspectelor juridice referitoare la transmiterea terenului în suprafață de 2.500 mp din administrarea *Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului - ICIM București* în administrarea ANPM, concomitent cu analiza posibilității de a utiliza documentația tehnică elaborată pentru acest obiectiv de investiții.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, s-a emis decizie, prin care s-au dispus măsuri de înlăturare a neregulilor constatate.

Follow-up

A fost verificat modul de ducere la îndeplinire a unei decizii emise în anul 2014, impactul implementării măsurilor constând în:

- reglementarea situației juridice a unor active cu statut neclar;
- îmbunătățirea activității entității verificate din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, prin stabilirea situației reale a unor elemente de natura activelor corporale.

2. Garda Națională de Mediu

Garda Națională de Mediu (GNM) este o instituție publică ce funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat, în subordinea autorității publice centrale pentru protecția mediului.

GNM este responsabilă de asigurarea controlului implementării profesionale, uniforme și integrate a politicii Guvernului de aplicare a legislației naționale, armonizată cu cea comunitară, în domeniul protecției mediului.

Aparatul central al GNM, denumit Comisariatul General, are în subordine 41 de comisariate județene, Comisariatul Municipiului București și Comisariatul Rezervației Biosferei „Delta Dunării”, organizate ca structuri fără personalitate juridică, la nivel de serviciu.

Observațiile Curții de Conturi:

- 🌐 nu a fost respectat principiul contabilității pe bază de angajamente și al independenței exercițiului bugetar, nefiind înregistrate în evidența contabilă, la momentul efectuării lor, cheltuieli cu serviciile prestate de terți în sumă totală de peste 185 mii lei, iar cheltuieli anticipate de peste 45 mii lei, aferente exercițiului financiar 2016, au fost înregistrate în contul anului 2015;
- 🌐 nu s-a înregistrat în evidența contabilă obligația de plată în sumă de 333 mii lei, reprezentând vărsămintele pentru persoanele cu handicap neangajate, aferente anilor 2014 și 2015;
- 🌐 din credite bugetare pentru cheltuieli de capital s-au achiziționat bunuri de natura obiectelor de inventar în valoare de peste 75 mii lei, înregistrate eronat în evidența contabilă ca mijloace fixe, calculându-se o amortizare în sumă de 50 mii lei;
- 🌐 materiale de natura obiectelor de inventar, în valoare de cca 1.412 mii lei, sunt menținute nejustificat în categoria activelor fixe;
- 🌐 conducerea GNM nu a stabilit persoanele responsabile și nu a întreprins măsurile necesare în vederea recuperării prejudiciului în sumă de 65 mii lei, reprezentând amendă aplicată de Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice;
- 🌐 nu au fost identificate și înregistrate corect toate bunurile din domeniul public al statului, 23 de terenuri aflate în administrare nefiind cuprinse distinct în evidența contabilă și în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, valoarea lor fiind inclusă în cea a clădirilor edificate pe aceste terenuri;
- 🌐 cu ocazia inventarierii anuale, la nivelul GNM au fost constatate lipsuri în valoare de 65 mii lei, reprezentând mijloace fixe și obiecte de inventar, care nu au fost recuperate fizic și valoric și a căror situație nu este clarificată.

Măsuri luate de entitate:

- în timpul controlului s-au efectuat regularizări conforme cu reglementările contabile, în toate cazurile de erori în înregistrările contabile.

Recomandări:

- ☞ înregistrarea corespunzătoare a activelor fixe corporale, conform reglementărilor contabile în vigoare;
- ☞ stabilirea răspunderii patrimoniale în sarcina persoanelor răspunzătoare de prejudiciul creat de 65 mii lei, ca urmare a plății amenzii aplicate de *Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice* și luarea măsurilor necesare în vederea recuperării acestuia;
- ☞ în vederea stabilirii suprafețelor reale de teren și a clădirilor aflate în administrare, precum și a valorilor aferente se vor întreprinde măsurile necesare pentru inventarierea, pe baza documentelor care atestă forma juridică, reevaluarea acestor

active și pentru înregistrarea rezultatelor în evidența contabilă. De asemenea, se vor actualiza valorile corespunzătoare din HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;

se vor dispune măsuri în vederea identificării persoanelor răspunzătoare pentru lipsurile din gestiuni, înregistrarea debitelor pe seama persoanelor identificate și recuperarea prejudiciului.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, s-a emis decizie, prin care s-a dispus înlăturarea neregulilor constatate.

Controlul lucrărilor de regenerare a pădurilor pentru îmbunătățirea calității mediului prin împădurirea terenurilor degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor

1. Regia Națională a Pădurilor-Romsilva
2. Administrația Fondului pentru Mediu

1. Regia Națională a Pădurilor-Romsilva

Regia Națională a Pădurilor-Romsilva (RNP-Romsilva) funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, exercitând și atribuții de serviciu public cu specific silvic și de autoritate hipică națională, în baza prevederilor HG nr. 229/2009 privind reorganizarea Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva și aprobarea regulamentului de organizare și funcționare.

RNP-Romsilva este regie autonomă de interes național, sub autoritatea statului, prin autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură. Are ca scop principal gestionarea durabilă și unitară a fondului forestier, proprietate publică a statului.

RNP-Romsilva are în structura sa 42 de unități fără personalitate juridică (direcțiile silvice județene) și 22 de unități cu personalitate juridică (21 de administrații de parcuri naturale sau naționale și Muzeul Cinegetic al Carpaților „Posada”).

În structura organizatorică a unităților din cadrul RNP-Romsilva pot funcționa, ca subunități:

- ocoale silvice, secții și alte subunități pentru exploatarea pădurilor și prelucrarea primară a lemnului, precum și pentru întreținerea și repararea drumurilor și căilor ferate forestiere;
- secții, stațiuni, laboratoare de cercetare științifică, ateliere de dezvoltare tehnologică, ocoale silvice experimentale, baze experimentale;
- pepiniere silvice; crescătorii de vânat; păstrării;
- secții de producție pentru împletituri din nuiile de răchită și centre pentru recoltarea, prelucrarea și valorificarea lemnului, a fructelor de pădure, a ciupercilor comestibile din flora spontană, a plantelor medicinale și a cărnii de vânat;
- magazine proprii de prezentare și desfacere a produselor specifice obiectului său de activitate;
- herghelii și depozite de armăsari, ferme de animale de blană, cluburi sportive, fabrici, ateliere, sucursale, cluburi hipice, baze hipice, centre de prezentare a cabalinelor, hipodromuri și alte subunități fără personalitate juridică, necesare realizării obiectului său de activitate, care funcționează ca puncte de lucru.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost efectuate lucrări de regenerare, conform prevederilor legale, pentru aproximativ 500.000 ha de teren (pădure) neadministrat forestier și unde, în mare parte, vegetația forestieră a fost îndepărtată;
- mai multe direcții silvice din zona de câmpie (Brăila, Dolj, Olt, Teleorman, Tulcea ș.a.) nu și-au realizat programele anuale de împădurire și nici lucrările de refacere a plantațiilor calamitate;
- nu au fost întreprinse toate demersurile referitoare la elaborarea și promovarea unor acte normative pentru:
 - clarificarea aspectelor juridice referitoare la transferul, din patrimoniul unui agent economic către RNP-Romsilva, a infrastructurii construite special pentru administrarea în regim silvic a pădurilor, formată din diguri, canale de colectare și scurgere a apelor, debarcadere, curți și cantoane silvice etc., existând permanent riscul nereușitei lucrărilor de regenerare a arboretelor aferente fondului forestier administrat de RNP-Romsilva;
 - realizarea, cu prioritate, a Sistemului național al perdelelor forestiere de protecție, în vederea prevenirii și diminuării consecințelor fenomenelor și calamităților naturale;
 - transferul, de la Administrația Domeniilor Statului către RNP-Romsilva, a unor terenuri degradate, în suprafață de 8.530 ha, în vederea ameliorării prin împădurire;

- fondul de conservare și regenerare a pădurii a fost înregistrat eronat în contul contabil „Venituri din subvenții de exploatare pentru alte cheltuieli de exploatare”, natura economică a fondului fiind corespunzătoare contului „Alte venituri din exploatare”;
- contribuția la Fondul pentru mediu, reprezentând 2% din veniturile realizate din vânzarea masei lemnoase și/sau a materialelor lemnoase, obținute de către administratorul/proprietarul pădurii, a fost calculată și virată la un nivel inferior celui legal, de către toate direcțiile silvice județene, diferență totală nevirată, pentru perioada 2011-2015, fiind estimată la suma de 1.697 mii lei.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate Regiei Naționale a Pădurilor-Romsilva, verificate în anul 2016:

Cu ocazia controalelor efectuate de camerele de conturi la direcțiile silvice județene, în actele de control încheiate au fost consemnate cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se venituri suplimentare, datorate la fondul de conservare și regenerare a pădurilor și la fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică, în sumă de 11.105 mii lei, cât și prejudicii, în sumă totală de 2.233 mii lei.

Menționăm, mai jos, câteva dintre acestea:

- nu s-au înregistrat în patrimoniu investițiile în curs de execuție și active puse în funcțiune, reprezentând suprafețe împădurite pe terenuri degradate, în sumă totală de 20.846 mii lei, finanțate din fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică (*Direcția Silvică Brăila*);
- nu s-au constituit și virat sumele datorate la Fondul de conservare și regenerare a pădurilor și la Fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică, în valoare totală de 2.570 mii lei (*Direcția Silvică Caraș-Severin*);
- nu s-au înregistrat în conturi extrabilanțiere de ordine și evidență, conform normelor și politicilor contabile elaborate de RNP Romsilva, active contingente în sumă de 7.529 mii lei (*Direcția Silvică Maramureș*);
- nu s-au înregistrat și nu s-a urmărit încasarea, de către organele competente, a prejudiciilor silvice în sumă de 1.279 mii lei, constatate de către ocoalele silvice aparținând *Direcției Silvice Gorj*;
- nu s-a constituit și alimentat, conform normelor în vigoare, fondul de conservare și regenerare a pădurilor, cu suma totală de 3.040 mii lei, de către direcțiile silvice: *Hunedoara, Argeș, Alba, Bacău, Suceava*;
- nu s-a urmărit încasarea chiriei, în sumă de 283 mii lei, datorată legal pentru ocuparea temporară a unor terenuri forestiere (*Direcția Silvică Buzău*);
- prin plata unor despăgubiri, în baza unor sentințe definitive și executorii care au constatat nelegalitatea deciziilor de desfacere a contractelor de muncă, s-a înregistrat un prejudiciu de 665 mii lei (*Direcția Silvică Maramureș*);
- utilizarea unor sume din fondul de conservare și regenerare a pădurilor, în alte scopuri decât cele prevăzute de lege, a generat prejudicii de 482 mii lei (*Direcția Silvică Hunedoara*);
- plata către prestatori a unor sume nedatorate, conform obligațiilor contractuale, a determinat prejudicii în sumă de 165 mii lei (*Direcția Silvică Suceava*);
- au fost decontate lucrări de organizare de șantier, în sumă de 149 mii lei, în lipsa unor documente justificative care să ateste efectuarea lucrărilor (*Direcția Silvică Constanța*).

Recomandări:

- ☞ având în vedere că în România există aproximativ 500.000 ha de pădure neadministrată forestier, se recomandă ca RNP Romsilva să întreprindă toate demersurile pentru:
 - identificarea, delimitarea și constituirea unor perimetre de regenerare a terenurilor parcurse cu tăieri unice sau definitive, pentru care nu au fost executate, în termen de cel mult două sezoane de vegetație, lucrări de reîmpădurire și de completare a regenerărilor naturale;
 - cuprinderea în bugetul de venituri și cheltuieli ale RNP-Romsilva a surselor de finanțare necesare executării lucrărilor de împădurire și de întreținere;
 - executarea, prin ocoalele silvice ale RNP-Romsilva, a lucrărilor de împădurire și de întreținere, până la închiderea stării de masiv;
 - promovarea încheierii contractelor de administrare a pădurilor prin oferirea unor beneficii clare și atractive proprietarilor de păduri;
 - recuperarea, prin executare silită, cu prioritate asupra terenului regenerat, a contravalorii lucrărilor de împădurire și de întreținere, acolo unde se impune.
- ☞ RNP-Romsilva, împreună cu autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură, va întreprinde toate demersurile în vederea elaborării și aprobării unui act normativ, cu privire la:
 - clarificarea aspectelor juridice referitoare la transferul din patrimoniul unui agent economic către RNP-Romsilva a infrastructurii construite special pentru administrarea în regim silvic a pădurilor și prevederea în bugetul de venituri și cheltuieli al RNP-Romsilva a surselor de finanțare necesare administrării infrastructurii;

- realizarea, cu prioritate, a Sistemului național al perdelelor forestiere de protecție.
- ☞ elaborarea și implementarea unor proceduri interne, care să conducă la identificarea operativă a unităților din subordine care nu respectă principiul contabilității de angajamente și politicile contabile adoptate de către RNP-Romsilva și dispunerea măsurilor pentru remedierea acestor deficiențe; modificarea politicilor contabile, astfel încât reflectarea în contabilitate a constituirii și utilizării fondului de conservare și regenerare al pădurilor să corespundă conținutului economic al operațiunilor;
- ☞ recalcularea contribuției de 2% din veniturile realizate din vânzarea masei lemnoase și/sau a materialelor lemnoase obținute de către administrator, respectiv proprietarul pădurii, începând cu anul 2011 (perioada prescripției fiscale), cu excepțiile prevăzute de lege și reglarea situației în raport cu Administrația Fondului pentru Mediu.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de control atât la nivel central, cât și la nivelul camerelor de conturi județene, s-au emis decizii prin care s-a dispus înlăturarea neregulilor constatate. Decizia emisă la nivel central nu a fost contestată, măsurile fiind în curs de implementare.

Follow-up:

Cu privire la impactul produs de ducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse în anul 2015, menționăm:

- bunurile din domeniul public al statului, înregistrate în patrimoniul RNP-Romsilva, s-au transferat în patrimoniul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, conform reglementărilor prevăzute de *OMFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate*;
- în cadrul notelor explicative la situațiile financiare anuale au fost prezentate toate informațiile referitoare la valoarea activelor/datoriilor contingente, rezultate din activități specifice, astfel ca situațiile financiare să ofere o imagine fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului financiar;
- se urmărește permanent virarea la bugetul statului a sumelor cuvenite acestui buget, reprezentând amenzi silvice, operațiuni din valorificări material lemnos din confiscări, infracțiuni silvice, taxe hoteliere (cabane) etc.;
- s-a stopat depășirea limitei maxime a cheltuielilor de natură salarială, aprobate prin bugetul de venituri și cheltuieli, constatată pentru anul 2013.

2. Administrația Fondului pentru Mediu

Administrația Fondului pentru Mediu (AFM) este instituție publică cu personalitate juridică, finanțată integral din venituri proprii, în coordonarea autorității publice centrale pentru protecția mediului, care răspunde de gestionarea Fondului pentru mediu, în temeiul prevederilor *OUG nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu*, aprobată prin *Legea nr. 105/2006*, cu modificările și completările ulterioare.

Finanțarea din Fondul pentru mediu se face cu respectarea legislației privind ajutorul de stat, administrarea fondului parcurgând toate procedurile, conform legislației naționale și comunitare în domeniu.

Începând cu anul 2008, din Fondul pentru mediu a fost finanțat și Programul de împădurire a terenurilor degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor.

Observațiile Curții de Conturi:

- ☛ elaborarea proiectului bugetului Fondului pentru mediu aferent anului 2015 s-a efectuat fără a se realiza o estimare anuală a performanțelor *Programului de îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor*, în care trebuiau precizate: acțiunile, costurile asociate, obiectivele urmărite, rezultatele obținute și estimate pentru anii următori, măsurate prin indicatori precisi;
- ☛ cu privire la modul de derulare a contractelor de finanțare a lucrărilor de împădurire s-a constatat că, pe parcursul execuției lucrărilor, s-a procedat la modificarea unor soluții tehnice și/sau indicatori tehnico-economici din cuprinsul studiilor de fezabilitate inițiale, fără ca, înaintea realizării lucrărilor, beneficiarul să solicite la AFM analiza oportunității finanțării și fără obținerea unui nou aviz tehnico-economic emis de Garda Forestieră sau de autoritatea centrală care răspunde de silvicultură, după caz;
- ☛ AFM nu a întreprins toate demersurile referitoare la înregistrarea sumei de 4.795 mii lei, reprezentând valoarea de recuperat de la beneficiarii proiectelor de împădurire, care nu și-au respectat obligațiile prevăzute în contractele de finanțare încheiate, reziliate de Comitetul director al AFM, astfel: *comuna Gherăseni, județul Buzău – 2.114 mii lei; Consiliul Județean Caraș-Severin – 1.067 mii lei; comuna Schela, județul Galați – 1.030 mii lei; Consiliul Județean Tulcea – 583 mii lei*;
- ☛ înregistrarea în contabilitate a unui credit de angajament și a unui angajament legal, în sumă de 3.126 mii lei, reprezentând valoarea de finanțare a împăduririi unui perimetru de ameliorare, s-a realizat în lipsa unui contract de finanțare semnat de cele două părți;
- ☛ în perioada 2014-2015, încasările la Fondul pentru mediu din contribuția de 2% din veniturile realizate din vânzarea masei lemnoase au depășit semnificativ plățile aferente implementării proiectelor din Programul de îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor, putând considera că

„pădurea” este mai mult furnizor de resurse financiare, decât beneficiar al programelor finanțate din acest fond. În acest context, deși *Legea nr. 100/2010 privind împădurirea terenurilor degradate*, cu modificările și completările ulterioare, prevede că „fondul anual de mediu” reprezintă una dintre sursele de finanțare pentru cumpărarea, de către RNP-Romsilva, de terenuri degradate în vederea împăduririi, totuși, la nivelul AFM nu a fost elaborat și aprobat un astfel de mecanism de finanțare. În plus, elaborarea și aprobarea ghidurilor de finanțare a Programului de îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor nu a avut în vedere prevederile *Legii nr. 100/2010*, fapt ce a afectat implementarea proiectelor de ameliorare prin împădurire a terenurilor degradate.

Recomandări:

- ☞ actualizarea procedurii operaționale aferente activităților de fundamentare a propunerilor pentru întocmirea proiectului bugetului de venituri și cheltuieli, astfel încât să se asigure respectarea conformității și regularității în ceea ce privește fundamentarea necesarului aferent realizării proiectelor din cadrul programelor finanțate din Fondul pentru mediu, precum și cuantificarea eficienței cheltuielilor publice, prin prisma eforturilor și a efectelor acestora;
- ☞ cu privire la modul de derulare a contractelor de finanțare a lucrărilor de împădurire, conducerea AFM va efectua următoarele demersuri:
 - extinderea verificărilor și identificarea tuturor situațiilor în care AFM a aprobat modificări de soluții tehnice și/sau indicatori tehnico-economici în cadrul proiectelor de împădurire, pentru a se solicita beneficiarilor avizul tehnico-economic al Gărzii Forestiere și/sau al autorității centrale care răspunde de silvicultură, după caz;
 - extinderea verificărilor și identificarea tuturor situațiilor în care au fost executate lucrări în baza unor soluții tehnice modificate, fără ca beneficiarii să solicite acordul prealabil al AFM, analiza și clarificarea aspectelor economico-juridice referitoare la eligibilitatea cheltuielilor aferente acestor lucrări, precum și dispunerea măsurilor care se impun în conformitate cu prevederile legale și contractuale, inclusiv recuperarea operativă a eventualelor sume achitate nejustificat;
 - elaborarea unei proceduri operaționale, la nivelul direcțiilor implicate, care să reglementeze modul de solicitare, de analiză și aprobare a modificării soluțiilor tehnice, de încheiere de acte adiționale în acest sens, precum și decontare a lucrărilor aferente acestora;
- ☞ analiza oportunității elaborării și aprobării unui mecanism de finanțare pentru cumpărarea, în numele statului, de către *Regia Națională a Pădurilor-Romsilva*, de la persoane fizice sau juridice, a terenurilor degradate, în vederea împăduririi.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit s-a emis decizie, prin care s-a dispus înlăturarea neregulilor constatate.

Follow-up

Cu privire la impactul produs de ducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse în anii 2014 și 2015 menționăm:

- au fost aprobate mai multe proceduri de lucru privind urmărirea derulării contractelor finanțate din Fondul pentru mediu, îmbunătățindu-se evidența analitică a obligațiilor fiscale (față de fondul de mediu) ale contractanților și a creanțelor AFM (față de contractanți);
- au fost recuperate plățile necuvenite, în sumă de peste 920 mii lei, făcute către un agent economic;
- a fost elaborată procedura operațională specifică privind inventarierea patrimoniului AFM;
- s-au stabilit indicatori de rezultate relevanți, care să asigure măsurarea performanțelor proiectelor finanțate în cadrul Programului privind creșterea producției de energie din surse regenerabile și a Programului privind instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire, precum și cuantificarea performanțelor fiecărui program în parte;
- s-a elaborat și aprobat „Procedura operațională privind circuitul documentelor comune la nivelul Direcției Economice și Direcției Implementare Proiecte”, care asigură respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente pentru toate operațiunile economico-financiare derulate la nivelul entității;
- s-a recuperat suma de 70 mii lei aferentă unor contracte reziliate.

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) asigură coordonarea, îndrumarea și controlul activității unităților din subordine, în scopul aplicării unitare a legislației în domeniul specific de activitate și al realizării atribuțiilor ce le revin acestora, potrivit legii.

ANOFM asigură aplicarea măsurilor pentru stimularea ocupării forței de muncă, ce se adresează atât persoanelor în căutarea unui loc de muncă, cât și angajatorilor, măsuri care urmăresc:

- creșterea șanselor de ocupare a persoanelor în căutarea unui loc de muncă;
- stimularea angajatorilor pentru încadrarea în muncă a șomerilor și crearea de noi locuri de muncă.

Acțiunea de control s-a desfășurat la ANOFM și la 13 agenții județene pentru ocuparea forței de muncă, ordonatori terțiari de credite din subordine.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu a fost organizată evidența analitică a unor creanțe și datorii, în sumă estimată la 13.731 mii lei, sumele deduse de către angajatori din contribuțiile datorate la bugetul asigurărilor pentru șomaj nefiind evidențiate corespunzător în fișele analitice, iar debitele de recuperat nefiind detaliate pe fiecare persoană juridică în parte;
- nu au fost urmărite și nu s-au recuperat unele debite în sumă estimată la 539 mii lei, pentru care compartimentele cu atribuții de la nivelul ANOFM și de la unele dintre agențiile teritoriale nu au efectuat toate demersurile în vederea recuperării efective. În aceste condiții, entitatea a pierdut dreptul de a cere restituirea sumei de 35 mii lei, debitul fiind prescris la data efectuării controlului. În timpul acțiunii de control, ANOFM a depus o cerere de repunere în termen, în vederea înscrierii la masa credală pentru recuperarea debitului în sumă de 35 mii lei;
- s-au acordat necuvenit, unor angajatori, subvenții din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă estimată de 107 mii lei, pentru persoane care figurau ca salariați la aceștia și, în același timp, beneficiau de pensii anticipate, anticipate parțiale sau la limită de vârstă;
- au fost efectuate plăți nelegale, cu titlu de subvenție, în sumă estimată la 75 mii lei, către unii angajatori care au beneficiat de subvenții de la bugetul asigurărilor pentru șomaj, dar care nu au respectat obligația legală de a menține, timp de 18 luni, raporturile de muncă ale șomerilor încadrați;
- activitatea agențiilor teritoriale privind aplicarea legislației în domeniul ocupării forței de muncă și activitatea de control, desfășurată la nivelul agențiilor teritoriale nu au fost coordonate corespunzător, fapt ce a condus la efectuarea de plăți nelegale, constând în acordarea de prime de încadrare/instalare/mobilitate, în sumă estimată la 42 mii lei;
- nereguli privind indicatorii raportați de către ANOFM, către minister, prin *Bilanțul de ocupare pentru anul 2015*, constând, în principal, în:
 - ineficiența utilizării resurselor financiare alocate, prin organizarea unor programe de formare profesională pentru meserii/ocupații pentru care nu sunt înregistrate locuri de muncă vacante;
 - gradul redus de ocupare a locurilor de muncă vacante de către șomerii care au urmat cursuri de formare profesională a condus la imobilizarea unor sume prin efectuarea de plăți cu această destinație, care nu și-au atins în totalitate scopul.

Observațiile Curții de Conturi la Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă (AJOFM):

- s-a plătit nelegal suma totală de 353 mii lei, reprezentând indemnizații de șomaj și venituri de completare, încasate de beneficiarii de drepturi din bugetul asigurărilor pentru șomaj care au realizat concomitent și venituri peste limita legală, care provin din salarii, activități autorizate, pensii, venituri de completare, indemnizații pentru creșterea copilului (AJOFM: Prahova, Dolj, Mureș și Giurgiu);
- s-au acordat necuvenit, unor angajatori, subvenții din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă estimată de 105 mii lei, pentru persoane care figurau ca salariați ai acestora și beneficiau, în același timp, de pensii anticipate, anticipate parțiale sau la limită de vârstă (AJOFM: Timiș, Hunedoara, Mureș și Vâlcea);
- au fost acordate subvenții sub formă de prime de încadrare/instalare/mobilitate, în sumă totală de 14 mii lei (AJOFM: Covasna, Hunedoara, Dâmbovița, Mureș și Vâlcea);

- nu au fost calculate, înregistrate, urmărite și încasate penalități și majorări de întârziere, în sumă de 311 mii lei, aferente unor creanțe restante, neîncasate de la diverși debitori care au beneficiat necuvenit de sume din bugetul asigurărilor pentru șomaj (AJOFM: *Constanța și Giurgiu*);
- s-au efectuat plăți nelegale în sumă totală de 22 mii lei, prin acordarea de indemnizații de șomaj unor persoane care urmau o formă de învățământ, situații în care drepturile de șomaj trebuiau suspendate/încetate (AJOFM: *Prahova, Dâmbovița și Mureș*);
- datorită neparcurgerii tuturor etapelor de executare silită a debitelor s-a prescris dreptul de recuperare a unor debite în sumă de 33 mii lei (AJOFM *Constanța*).

Recomandări:

Principalele recomandări formulate au vizat recuperarea prejudiciilor, intrarea în legalitate a activităților de control desfășurate de către compartimentele de specialitate, monitorizarea indicatorilor din Bilanțul de ocupare pentru a se asigura utilizarea cu eficiență a fondurilor destinate pentru stimularea creării locurilor de muncă. Detaliat, acestea sunt:

- organizarea evidenței analitice a conturilor de datorii și creanțe raportate prin situațiile financiare centralizate ale ANOFM, conform cu legislația în vigoare și asigurarea corespondenței acestora cu evidența sintetică la toate entitățile din subordine;
- corelarea indicatorilor raportați prin Programul de ocupare a forței de muncă, Planul național de formare profesională și Bilanțul de ocupare, precum și întreprinderea demersurilor legale pentru a se asigura:
 - creșterea numărului de persoane care ocupă un loc de muncă în meseria/ocupația pentru care acestea au absolvit cursuri de formare profesională;
 - corelarea ocupațiilor/meseriilor pentru care se organizează cursuri de formare profesională cu situația locurilor de muncă vacante pentru care s-au organizat aceste cursuri;
 - intensificarea controalelor efectuate privind locurile de muncă vacante declarate de către angajatori și verificarea corespondenței acestora cu cursurile de formare profesională de care beneficiază șomerii, pentru a evita alocarea de fonduri publice pentru ocupații/meserii care nu sunt solicitate de către angajatori;
 - raportarea sumelor alocate pe fiecare dintre măsurile destinate stimulării ocupării forței de muncă (măsurile active);
- identificarea cazurilor în care s-au efectuat plăți necuvenite, sub formă de primă de instalare/de încadrare, precum și subvenții pentru angajarea absolvenților instituțiilor de învățământ;
- identificarea cazurilor în care s-au efectuat plăți necuvenite, prin nerespectarea de către unii angajatori a obligativității legale de a menține raporturile de muncă ale șomerilor timp de 18 luni și nu numai în perioada în care se încasează efectiv subvenția, respectiv de 12 luni;
- analizarea situațiilor financiare întocmite de entitățile din subordine, cu privire la creanțele de încasat și monitorizarea activității desfășurate de către agențiile teritoriale privind recuperarea debitelor, inclusiv modul de aplicare a măsurilor asiguratorii; recuperarea, în condițiile legii, a debitelor prescrise, pentru care dreptul entității de a solicita recuperarea sumelor de la debitori nu mai poate fi exercitat în termenul legal de prescripție.

Pentru eliminarea deficiențelor identificate a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri care nu au fost contestate de către entitate.

Controlul privind legalitatea utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV) funcționează în baza HG nr. 344/2014, este organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului și realizează politicile naționale corelate cu cele la nivel european și internațional în domeniile: muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice, îndeplinind rolul de autoritate de stat, strategie și planificare, reglementare, sinteză, coordonare, monitorizare, inspecție și control.

Observațiile Curții de Conturi:

Sintetic, principalele aspecte constatate cu privire la utilizarea fondurilor provenite din Împrumutul BDCE/F/P - 1566 aprobat prin HG nr. 928/2007, pentru finanțarea „Proiectului privind dezvoltarea la nivel local de servicii comunitare de prevenire a separării copilului de familia sa, precum și instruirea personalului aferent” sunt următoarele:

- din decembrie 2015 și până la data acțiunii de control nu au fost asigurate resursele umane necesare implementării și monitorizării proiectelor finanțate din fonduri externe rambursabile derulate de MMFPSPV-UMP;

- nu au fost respectate prevederile planului de finanțare a Proiectului stabilit în Acordul de împrumut, respectiv procentul de finanțare pentru implementarea Proiectului din împrumut, contribuția României, a autorităților locale și a altor donatori;
- nu au fost respectate prevederile legale referitoare la modul de înregistrare în contabilitate a transferurilor între unități ale administrației publice;
- sume înregistrate eronat în evidența contabilă;
- au fost înregistrate întârzieri în tragerea sumelor din împrumut și întârzieri în utilizarea sumelor trase, respectiv în termen de 12 luni de la disponibilizare;
- bunurile achiziționate pentru dotarea *Centrelor de zi pentru copiii aflați în dificultate* și lucrările de construcții executate pentru construcția acestor Centre nu au fost reflectate corect în contabilitatea unor unități administrativ-teritoriale beneficiare de finanțare din fondurile alocate pentru implementarea Proiectului supus verificării.

Recomandări:

Conducerea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice va dispune măsuri legale în vederea:

- efectuării tuturor demersurilor necesare pentru stabilirea și desemnarea personalului de specialitate care să asigure implementarea și monitorizarea proiectelor aflate în derulare în cadrul UMP;
- respectării obligațiilor asumate în Acordul-cadru de împrumut și a procentelor de finanțare convenite prin acesta;
- corectării sumelor înregistrate eronat în evidența contabilă de către unitățile administrativ-teritoriale solicitante, ce au făcut obiectul verificării echipei de control;
- conducerea entității va dispune verificarea tuturor unităților administrativ-teritoriale care au solicitat sume la decontare în cadrul contractelor de finanțare și va lua măsurile ce se impun pentru respectarea, în toate cazurile, a condițiilor de legalitate prevăzute în legislația în vigoare referitoare la înregistrarea sumelor în evidența contabilă, având în vedere că verificarea înregistrărilor în evidența contabilă a contravalorii bunurilor furnizate, lucrărilor executate și serviciilor prestate a fost efectuată prin sondaj. La decontarea cheltuielilor efectuate în cadrul contractelor de finanțare vor fi solicitate documente din care să rezulte dovada înregistrării în contabilitate a lucrărilor de construcții și va fi verificată respectarea legalității acestor înregistrări în contabilitatea solicitantului.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 13 măsuri care nu au fost contestate.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Controlul privind fundamentarea și utilizarea fondurilor aferente Programului național de prevenire, supraveghere și control al tuberculozei, în perioada 2013-2015

Institutul de Pneumoftiziologie „Marius Nasta”

Institutul de Pneumoftiziologie „Marius Nasta” este unitate sanitară cu personalitate juridică, aflată în subordinea directă a Ministerului Sănătății și îndeplinește condițiile de autorizare sanitară, de funcționare și de competență prevăzute de *Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății*.

Obiectivul general al controlului îl constituie evaluarea modului de fundamentare și utilizare a fondurilor aferente Programului național de prevenire, supraveghere și control al tuberculozei (PNPSCT), în perioada 2013-2015, având următoarele obiective specifice:

- controlul modului de fundamentare a bugetului alocat derulării PNPSCT:
 - modul de estimare și fundamentare anuală a necesarului de fonduri pentru implementarea PNPSCT și înaintarea acestuia Agenției Naționale pentru Programe de Sănătate din cadrul Ministerului Sănătății;
 - modul de fundamentare a rectificărilor bugetare, după caz.
- analiza organizării și funcționării Unității de asistență tehnică și management (UATM) din cadrul Institutului de Pneumoftiziologie „Marius Nasta” (ROF, organigramă, stat funcții, fișe de post) și a repartizării sarcinilor pe categorii de activități și operațiuni;
- controlul utilizării fondurilor alocate derulării PNPSCT.

Observațiile Curții de Conturi:

- serviciile prestate de către persoane din cadrul UATM, în perioada 2013-2014, au fost decontate utilizând un tarif orar nelegal, ceea ce a condus la o plată nelegală, estimată la suma de 16 mii lei;
- Unitatea de asistență tehnică și management a Programului național de prevenire, supraveghere și control al tuberculozei din cadrul institutului nu a verificat corespunzător modul în care Institutul de Pneumoftiziologie „Marius Nasta” a întocmit cererile de finanțare a activității programului și documentele justificative aferente;
- fondurile alocate prin Programul național de prevenire, supraveghere și control al tuberculozei nu au fost utilizate cu respectarea principiului de asigurare a unei bune gestiuni financiare, unii reactivi fiind achiziționați în regim de urgență;
- operațiunile economice de tipul „Decontări între instituții subordonate” înregistrate în evidența contabilă, nu reflectă realitatea;
- nu au fost înregistrate sau au fost înregistrate eronat în patrimoniul institutului echipamente de laborator aflate în folosință gratuită, pentru care s-a calculat și înregistrat nejustificat amortizare.

Recomandări:

- elaborarea și particularizarea unor proceduri operaționale cu privire la:
 - întocmirea contractelor de prestări servicii, în conformitate cu prevederile legale, precum și întocmirea și verificarea situațiilor lunare de plată a serviciilor prestate în cadrul UATM;
 - urmărirea și verificarea sumelor ce urmează a fi decontate în cadrul programelor de sănătate; monitorizarea cererilor de finanțare în vederea asigurării concordanței între solicitările aferente și alocări de fonduri privind Programele Naționale de Sănătate; solicitarea de fonduri pentru plata cheltuielilor pentru programe de sănătate numai în baza documentelor justificative potrivit legislației specifice în domeniu, verificate și avizate;
 - modul în care trebuie fundamentate referatele de necesitate și derulate celelalte activități în legătură cu demararea și derularea unei proceduri de achiziție publică, pe tipuri de proceduri; fundamentarea corespunzătoare a valorii achizițiilor solicitate prin referatele de necesitate și prezentarea în documentațiile de atribuire a datelor rezultate din referatele primite, aprobate de persoanele responsabile; respectarea actelor normative în vigoare cu privire la alegerea și justificarea procedurii de achiziție publică;
- fundamentarea corespunzătoare a necesarului de reactivi achiziționați din PNPSCT, corelat cu aparatele deținute de laboratoare aflate în stare de funcționare, astfel încât să se asigure o bună gestiune financiară a fondurilor utilizate prin PNPSCT; monitorizarea laboratoarelor TB cu privire la utilizarea în termenul pentru care au fost solicitați și aprovizionați reactivii achiziționați prin program;
- solicitarea comunicării, la finele fiecărei luni, de către laboratoarele TB din țară, a consumului justificat de reactivi din luna încheiată și înregistrarea acestuia pe cheltuielile Institutului; elaborarea unei proceduri operaționale care să reglementeze „Decontările între instituțiile publice”;
- inventarierea tuturor bunurilor, de orice natură, primite de Institut în baza contractelor prin care se acordă folosință gratuită și înregistrarea acestora în evidența extracontabilă; elaborarea unei proceduri operaționale cu privire la înregistrarea acestor bunuri, inclusiv a celor primite în comodat.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

- Autoritatea Națională pentru Calificări**
- Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării**
- SC „Institutul de Cercetări în Transporturi INCERTRANS” SA**

1. Autoritatea Națională pentru Calificări

Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) este o instituție publică înființată în subordinea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, în temeiul *Legii educației naționale* nr. 1/2011 și a *HG nr. 556/2011 privind organizarea, structura și funcționarea Autorității Naționale pentru Calificări*, prin reorganizarea Consiliului Național al Calificărilor și Formării Profesionale a Adulților și a Unității Executivă a Consiliului Național al Calificărilor și Formării Profesionale a Adulților, instituții care s-au desființat.

În conformitate cu prevederile OG nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, cu modificările și completările ulterioare, în subordinea ANC funcționează, ca unități fără personalitate juridică, comisii de autorizare județene, respectiv Comisia de autorizare a municipiului București.

Observațiile Curții de Conturi:

- ANC nu și-a îndeplinit misiunea de asigurare a cadrului general pentru realizarea formării profesionale continue și dezvoltarea de calificări necesare susținerii unei resurse umane naționale competitive, capabile să funcționeze eficient în societatea actuală și într-o comunitate a cunoașterii, sarcină prevăzută prin HG nr. 556/2011, cu modificările și completările ulterioare, deoarece în actualul cadru normativ, ce reglementează organizarea și funcționarea ANC, se constată existența unor prevederi inadecvate, contradictorii sau neactualizate, referitor la: calitatea de ordonator secundar de credite a conducătorului entității, în condițiile în care nu are instituții publice subordonate; atribuția de avizare a înființării comitetelor sectoriale, cu acordul consiliului de administrație al ANC, structură care nu este evidențiată ca organ colectiv de conducere și nici nu este prevăzută în organigrama anexată la acest act normativ, precum și autorizarea furnizorilor de formare profesională, de către comisii de autorizare județene, respectiv a municipiului București, structuri fără personalitate juridică, despre care nu se face referire în actul normativ ce reglementează organizarea și funcționarea ANC;
- activitatea comisiilor de autorizare este finanțată fără a exista reglementări legale în acest domeniu, adaptate cadrului actual de educare și formare profesională, prevederile legale existente, unele contradictorii sau care nu mai sunt de actualitate, nefiind abrogate. Acestea prevăd ca finanțarea să se facă de instituțiile desființate prin înființarea ANC sau din bugetul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, de către direcțiile de muncă și securitate socială județene, respectiv a municipiului București;
- în perioada 2014-2015 au fost angajate cheltuieli din fonduri publice în sumă de 5.921 mii lei, în temeiul unui ordin al ministrului care excede normele legale și fără a exista prevederi bugetare aprobate în acest sens;
- deși nu există o reglementare legală pentru finanțarea, de către ANC, a secretariatelor tehnice ale comitetelor sectoriale, această instituție a finanțat comitetele sectoriale și în anii 2014 și 2015, cu suma de 1.640 mii lei, chiar dacă acestea nu au desfășurat activitatea de validare a standardelor ocupaționale;
- ANC nu și-a îndeplinit corespunzător atribuțiile cu privire la coordonarea, monitorizarea și controlul autorizării și procesului de autorizare a furnizorilor de formare profesională a adulților, în anul 2015 efectuându-se un singur control și numai în municipiul București, care a vizat un număr de 23 de furnizori, dintr-un total de 2.628 de furnizori autorizați în București și 9.365 în toată țara, în condițiile în care actele normative prevăd monitorizarea fiecărui furnizor, în cei patru ani pentru care a fost autorizat, prin cel puțin trei vizite de monitorizare;
- ANC nu a realizat unele activități prevăzute de legislația privind formarea profesională a adulților și cea privind educația națională, ca fiind atribuții ale acestei instituții, cum sunt:
 - evaluarea și acreditarea centrelor de evaluare a competențelor profesionale, a organismelor de evaluare;
 - certificarea evaluatorilor de evaluatori, a evaluatorilor de competențe și a evaluatorilor externi;
 - asigurarea realizării, gestionării și actualizării următoarelor registre: Registrul național al furnizorilor de formare profesională autorizați, Registrul național al furnizorilor de formare profesională neautorizați, Registrul național al furnizorilor de formare profesională transfrontalieri și Registrul național al evaluatorilor de competențe profesionale, evaluatorilor de evaluatori și evaluatorilor externi certificați;
 - elaborarea, actualizarea și gestionarea Registrului Național al Calificărilor Profesionale din România;
- pentru asigurarea finanțării comitetelor sectoriale, ANC a încheiat contracte de finanțare în valoare de 915 mii lei, fără a avea prevederi bugetare aprobate, încălcând astfel prevederile legale privind finanțele publice;
- ANC nu s-a preocupat de stabilirea și aprobarea, prin ordin al ministrului, de tarife percepute beneficiarilor, astfel că gradul de realizare a veniturilor, în raport cu prevederile bugetare, a fost de numai 1,29% în 2014, respectiv 5,46% în 2015;
- deși, conform reglementărilor legale, agențiile județene pentru prestații sociale au sarcina să pună la dispoziția comisiilor de autorizare spațiul de desfășurare a activității, fără să se prevadă perceperea unei chirii pentru asigurarea spațiilor respective și a dotărilor necesare, ANC a plătit o cotă-parte din chiriile aferente spațiului/spațiilor de arhivare/concesiune teren, în sumă de 27 mii lei, pentru agențiile din municipiul București și județele Bacău, Bihor și Sălaj;
- nu au fost încasate și virate la bugetul de stat taxele de autorizare de la persoanele juridice, în sumă de 2.799 mii lei;
- nu a fost respectat principiul contabilității pe bază de angajamente, bazat pe independența exercițiului financiar, ANC înregistrând și raportând în situațiile financiare cheltuieli de 21 mii lei, aparținând perioadei când s-au făcut plățile, nu celei pentru care s-au făcut plățile;
- s-a constatat existența unor stocuri fără mișcare, constituite din cinci pachete echipamente IT în valoare totală de 11.072 mii lei, iar alte echipamente IT în valoare de 27 mii lei nu au fost recuperate de la Federația Patronatelor din Comerț;

fundamentarea veniturilor în bugetul pentru anul 2015 nu s-a efectuat în funcție de gradul de realizare a veniturilor proprii, programate în bugetul instituției în ultimii doi ani (mai mic de 97%, în fiecare an), totalul veniturilor prevăzute fiind cu 10.930 mii lei mai mare decât cel ce trebuia stabilit, conform normelor.

Recomandări:

- ☞ efectuarea demersurilor legale ce se impun pentru promovarea și obținerea aprobării unor acte normative care:
 - să reglementeze în mod clar și în integralitate organizarea și funcționarea ANC, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, inclusiv cu cele ale Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice;
 - să abroge reglementările inadecvate în domeniul finanțării comisiilor de autorizare a furnizorilor de formare profesională și promovarea și obținerea aprobării unor reglementări normative care să stabilească în mod unitar și actualizat mecanismul de finanțare a comisiilor menționate;
 - să actualizeze cadrul legal cu privire la finanțarea comitetelor sectoriale, astfel încât finanțarea acestora de către Autoritatea Națională pentru Calificări, să se facă numai în temeiul și în conformitate cu prevederile normative aplicabile instituției;
- ☞ încheierea angajamentelor legale numai în limita creditelor de angajament aprobate prin buget pentru anul bugetar respectiv și respectarea normativelor legale în vigoare, referitoare la parcurgerea obligatorie a celor patru faze ale execuției bugetare;
- ☞ stabilirea măsurilor organizatorice corespunzătoare pentru desfășurarea activităților de monitorizare a furnizorilor de formare profesională, în conformitate cu prevederile normative și aplicarea întocmai a acestor măsuri;
- ☞ se vor propune spre aprobare Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice tarife pentru serviciile de asistență tehnică și/sau de specialitate ale ANC privind: verificarea, validarea și aprobarea standardelor ocupaționale; elaborarea și validarea calificărilor; evaluarea și acreditarea centrelor de evaluare a competențelor profesionale, a organismelor de evaluare; certificarea evaluatorilor de evaluatori, a evaluatorilor de competențe și a evaluatorilor externi;
- ☞ aplicarea prevederii legale cu privire la plata taxelor de autorizare, de către persoanele juridice, în contul Autorității Naționale pentru Calificări și virarea contravalorii acestora la bugetul de stat;
- ☞ analizarea tuturor deconturilor de cheltuieli efectuate cu direcțiile județene de muncă și securitate socială, respectiv a municipiului București (agențiile pentru plăți și inspecție socială județene, respectiv a municipiului București), pe ultimii trei ani, recuperarea cheltuielilor aferente chiriei decontate și virarea sumelor recuperate la bugetele din care au fost suportate;
- ☞ respectarea principiului independenței exercițiului financiar, potrivit căruia toate veniturile și toate cheltuielile se raportează la exercițiul financiar anual la care se referă, fără a ține seamă de data încasării veniturilor, respectiv data plății cheltuielilor;
- ☞ se vor efectua demersurile legale pentru recuperarea echipamentelor IT de la Federația Patronatelor din Comerț; se va analiza posibilitatea redistribuirii/valorificării seturilor de echipamente IT, netransmise comitetelor sectoriale și se vor dispune măsuri în consecință, inclusiv (dacă este cazul) promovarea unor hotărâri a Guvernului privind repartizarea echipamentelor;
- ☞ elaborarea și fundamentarea bugetului de venituri se va realiza având în vedere sursele reale de finanțare și cu respectarea cerințelor prevăzute de actele normative în vigoare la data elaborării.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, s-a emis o decizie prin care s-a dispus înlăturarea neregulilor constatate.

2. Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării

Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI) este instituție publică cu personalitate juridică, înființată în iulie 2010 prin comasarea, prin fuziune, a Unității Executive pentru Finanțarea Învățământului Superior și a Cercetării Științifice Universitare (UEFISCSU), Centrului Național de Management Programe (CNMP) și a Agenției Manageriale de Cercetare Științifică, Inovare și Transfer Tehnologic - Politehnica (AMCSIT – Politehnica). UEFISCDI este subordonată administrativ Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice (MENCS), iar funcțional Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Superior (CNFIS) și Consiliului Național al Cercetării Științifice (CNCS).

Misiunea UEFISCDI constă în asigurarea suportului administrativ și logistic al activității consiliilor consultative ale MENCS, cu atribuții în domeniul învățământului superior, cercetării științifice, dezvoltării și inovării, precum și în desfășurarea altor activități privind implementarea, în sistem descentralizat, a proiectelor și programelor MENCS și Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică și Inovare (ANCSI), cu privire la învățământul superior, cercetare, dezvoltare și inovare, cu respectarea prevederilor legale referitoare la conflictele de interese și la transparența administrativă, decizională și a informațiilor de interes public.

Observațiile Curții de Conturi:

- ☞ la fundamentarea veniturilor proprii aprobate prin bugetele de venituri și cheltuieli, UEFISCDI nu a luat în considerare nivelul realizărilor din anul precedent, în condițiile în care gradul de realizare a veniturilor proprii, în ultimii doi ani anteriori anului curent, era mai mic de 97% pe fiecare an. Totodată, a încadrat, raportat și utilizat eronat, ca venituri ale activității finanțate din

venituri proprii, veniturile realizate din conducerea programelor componente ale Planului Național pentru Cercetare-Dezvoltare și Inovare II (PNCDI II);

- nu s-a respectat calendarul competiției pentru subprogramul Proiecte de cercetare pentru stimularea constituirii de tinere echipe de cercetare independente – tip TE, competiția derulându-se fără a exista o aprobare a ministrului de modificare a ordinului inițial de lansare a competiției;
- s-au constatat situații în care contractorii au raportat costuri salariale al căror quantum lunar, pentru o persoană, aferent mai multor proiecte, depășește plafoanele prevăzute în *HG nr. 475/2007 privind aprobarea Planului național de cercetare-dezvoltare și inovare II, pentru perioada 2007-30 iunie 2014*. Numai pentru eșantionul analizat, prejudiciu aferent depășirii plafoanelor legale este de 42 mii lei;
- s-au încheiat contracte individuale de muncă pe perioadă determinată, cu încălcarea prevederilor Codului muncii și ale contractului de finanțare încheiat cu ANCSI pentru serviciile de conducere a programelor din cadrul PNCDI II, ceea ce a condus la plata nelegală a unei sume de 73 mii lei;
- în luna decembrie 2015 au fost acordate, în mod nelegal, unele drepturi salariale în sumă totală de 18 mii lei, prin aplicarea unui procent de creștere cu 15% față de luna noiembrie 2015, invocându-se eronat o prevedere legală inaplicabilă în acest caz;
- au fost încheiate contracte de colaborare cu persoane fizice, efectuându-se plăți de 2.194 mii lei, pentru derularea, în bune condiții, a contractului încheiat cu ANCSI, dar care trebuiau realizate de salariații prevăzuți în statul de personal aprobat de ordonatorul de credite și în Lista personalului anexă la contractul de finanțare sau de alte persoane, cu încadrarea în numărul de salariați aprobați prin statul de funcții;
- nu s-a calculat, reținut și virat, contribuția la asigurările sociale de sănătate în sumă de 131 mii lei, aferentă plăților făcute experților evaluatori români;
- nu s-a urmărit recuperarea cheltuielilor generate de participarea la proiecte cu finanțare europeană, în sumă de 22 mii lei.

Recomandări:

- revizuirea, aprobarea și implementarea *Procedurii operaționale privind elaborarea proiectului de buget de venituri și cheltuieli - cod PO 20*, cu respectarea prevederilor *Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare;
- respectarea dispozițiilor legale în derularea competițiilor din cadrul Planului național pentru cercetare-dezvoltare-inovare, stabilirea, prin *pachetul de informații*, a criteriilor de selecție a experților evaluatori și a unui calendar realist/realizabil al competiției, care să prevadă procesul de selectare și validare a experților evaluatori ca o activitate distinctă;
- reanalizarea contractelor individuale de muncă, pe perioadă determinată, din punct de vedere al timpului de muncă, astfel încât cumularea acestuia cu timpul de muncă prestat la funcția de bază (în baza contractului individual de muncă pe perioadă nedeterminată) să nu depășească limita impusă de legislația în vigoare;
- dimensionarea corectă a necesarului de personal pentru derularea în bune condiții a activităților specifice contractului de finanțare încheiat cu ANCSI, având ca obiect „conducere de Programe” și încheierea unor contracte de muncă cu respectarea prevederilor legale în materie (cu încadrarea în numărul de personal aprobat entității prin Statul de funcții), precum și încheierea de contracte de prestări servicii având ca sursă de finanțare tariful obținut din desfășurarea activităților de „conducere de Programe” din cadrul PNCDI II numai pentru serviciile prevăzute în *Normele metodologice privind stabilirea categoriilor de cheltuieli pentru activități de cercetare-dezvoltare și de stimulare a inovării, finanțate de la bugetul de stat*;
- luarea măsurilor organizatorice care se impun în vederea identificării tuturor situațiilor de depășire a plafoanelor stabilite prin *Anexa nr. 3 la HG nr. 475/2007*, cu modificările și completările ulterioare, calcularea și recuperarea sumelor achitate persoanelor în cauză peste aceste plafoane;
- calcularea, înregistrarea, recuperarea și virarea la bugetul din care au fost alocate a drepturilor salariale acordate necuvenit, decontate din veniturile încasate conform contractului de finanțare încheiat cu ANCSI, precum și prin aplicarea, în luna decembrie 2015, a unui procent de majorare cu 15% a salariilor acordate în baza *HG nr. 475/2007*;
- calcularea, înregistrarea, recuperarea și virarea la bugetul din care au fost alocate, a drepturilor salariale acordate necuvenit auditorului public intern, reprezentând sume primite în baza contractului individual de muncă, pe perioadă determinată, care prevede și sarcini incluse în fișa postului, aferentă contractului individual de muncă, pe perioadă nedeterminată;
- luarea măsurilor organizatorice necesare pentru stabilirea quantumului contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de sănătate, datorate asupra tuturor veniturilor din activități independente, plătite de către UEFISCDI începând cu anul 2011 (perioada prescripției fiscale) și virarea acestora la bugetul *Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate*.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, s-a emis decizie prin care s-a dispus înlăturarea neregulilor constatate.

3. SC „Institutul de Cercetări în Transporturi INCERTRANS” SA

SC „Institutul de Cercetări în Transporturi INCERTRANS” SA este o societate pe acțiuni cu capital majoritar de stat și funcționează sub autoritatea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, acționar majoritar care deține 64,505% din acțiuni.

Obiectul principal de activitate constă în activități de testări și analize tehnice, respectiv: servicii de testări fizice, chimice sau alte testări analitice pentru toate tipurile de materiale și produse, servicii de verificare și analiza compoziției și purității apei și aerului, măsurarea nivelului de radioactivitate; analiza poluării potențiale, servicii de verificare și analiză a elementelor de construcții, testări ale compoziției și impurității mineralelor, testarea caracteristicilor fizice și ale performanței materialelor, cum ar fi rezistența, tenacitatea, radioactivitatea etc., alte servicii de verificare tehnică și analiza calității, servicii de certificarea produselor, inclusiv a bunurilor de larg consum, navelor, aeronavelor, autovehiculelor, containerelor presurizate, instalațiilor nucleare etc.; testări periodice de siguranță a drumurilor și autovehiculelor, încercări și experimentări în transporturi, autorizări și avizări, diferite de cele atribuite expres altor autorități prin acte normative, training și alte activități.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost finalizate operațiunile de cadastru și de înscriere în Cartea Funciară, pentru toate bunurile imobile de natura clădirilor și terenurilor, aflate în patrimoniul entității;
- au fost acordate necuvenit drepturi salariale în sumă de 56 mii lei (incluzând salariul net, contribuții angajat și contribuții angajator) pentru o perioadă din anul 2014 în care directorul general nu a îndeplinit activități în cadrul institutului.

Recomandări:

- întocmirea documentației cadastrale și înscrierea în cărțile funciare teritoriale a clădirilor și terenurilor aflate în patrimoniul institutului;
- stabilirea întinderii prejudiciului produs entității prin plata necuvenită a drepturilor salariale unei persoane în perioada în care aceasta nu a îndeplinit activități în cadrul institutului și recuperarea acestuia, potrivit legii. Regularizarea cu bugetele publice a impozitelor și contribuțiilor plătite, aferente acestor drepturi salariale acordate necuvenit.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia potrivit legii, precum și pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Inspectoratul General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne

Inspectoratul General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne (IGAv) a fost înființat în baza OUG nr. 152/2008 pentru modificarea OUG nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Internelor și Reformei Administrative și pentru înființarea Fundației „Colegiul Național de Afaceri Interne”, ca structură de specialitate în subordinea Ministerului Internelor și Reformei Administrative (în prezent Ministerul Afacerilor Interne), cu personalitate juridică, prin reorganizarea Inspectoratului de Aviație.

IGAv a fost creat cu scopul de a asigura îndeplinirea misiunilor Ministerului Afacerilor Interne în supravegherea granițelor naționale și comune cu Uniunea Europeană și în prevenirea și combaterea criminalității organizate și transfrontaliere, în gestionarea situațiilor de urgență, salvării victimelor, precum și în realizarea unor operațiuni operative de înaltă specializare.

Observațiile Curții de Conturi:

- în valoarea de înregistrare în contabilitate a două elicoptere, proprietate publică, primite prin transfer fără plată de la Ministerul Sănătății, este cuprinsă eronat și valoarea unor materiale, cursuri pentru piloți, mijloace fixe și obiecte de inventar, în sumă totală de 6.937 mii lei;
- au fost efectuate plăți în sumă de 11.423 mii lei, pentru achiziția unor servicii de modernizare/reparații capitale la elicoptere, bunuri care sunt înregistrate în patrimoniul unor ordonatori terțieri de credite (unitățile speciale de aviație din București și Cluj);
- din analiza soldului contului „Furnizori” la 31.12.2015, în valoare totală de 206 mii lei, s-a constatat că suma de 93 mii lei reprezentând datorii către furnizorii de carburant și servicii medicale, nu a fost reflectată în coloana *Angajamente legale de plătit*, din Anexa nr. 7 la situațiile financiare;

- nu au fost finalizate demersuri pentru clarificarea statutului juridic al unor imobile (terenuri și clădiri) situate în Caransebeș, unde funcționează Unitatea Specială de Aviație Caransebeș.

Recomandări:

- efectuarea demersurilor pentru emiterea unor hotărâri de Guvern în vederea corectării valorii de inventar a elicopterelor primite prin transfer fără plată, de la Ministerul Sănătății;
- utilizarea creditelor bugetare numai în limita prevederilor și destinațiilor aprobate și pentru cheltuieli strict legate de activitatea proprie.

Pentru înlăturarea neregulilor constatate a fost emisă decizie, la care reprezentanții entității nu au formulat obiecțiuni și nu au depus Contestație față de măsurile dispuse.

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Comandamentul Logistic Întrunit

Comandamentul Logistic Întrunit (CLI) este structura de execuție a Statului Major General (SMG), destinată realizării sprijinului logistic, la nivel strategic și operativ, necesar forțelor naționale care desfășoară acțiuni militare, inclusiv în afara teritoriului statului român, managementului materialelor, pentru întreaga structură de forțe a Armatei, valorificării bunurilor materiale, echipamentelor, armamentului și muniției excedentare aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale (MApN), asigurării activităților de reprezentare și protocol la nivelul administrației publice centrale și al MApN și refacerii capacității de muncă a personalului Armatei României. CLI se subordonează șefului SMG și este coordonat de locțiitorul pentru resurse al șefului SMG.

Misiunea de bază a CLI constă în asigurarea sprijinului logistic de bază și a logisticii operaționale la nivel strategic, pentru Gruparea de forțe întrunite, categoriile de forțe ale armatei și structurile centrale ale MApN, pe timp de pace, în situații de criză și la război.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost înregistrate distinct în contabilitate stocurile/consumurile de alimente și sumele încasate din activitatea de hrănire prin popote, valoarea facturilor aferente fiind înregistrată direct în conturile de cheltuieli;
- nu au fost analizate periodic creanțele entității, până la data încheierii bilanțului, în vederea recuperării acestora;
- nu au fost justificate unele avansuri acordate personalului trimis în misiune permanentă în străinătate, în condițiile în care *Instrucțiunile privind susținerea activităților personalului din Ministerul Apărării trimis în misiune permanentă în străinătate*, aprobate prin ordin al ministrului apărării naționale, nu precizează în mod expres termenul în care trebuie să se facă justificarea avansului;
- au fost achiziționate diverse produse florale, fără a fi respectate prevederile legale în faza de lichidare a procesului de execuție bugetară, înregistrându-se depășiri ale valorii creditelor bugetare aprobate pentru acest scop și fără întocmirea tuturor documentelor justificative;
- nu a fost recuperată și virată la bugetul de stat suma de 247 mii USD, încasată în perioada 2010-2014 de CN ROMTEHNICA SA, în cadrul unui contract de comision aferent operațiunilor de valorificare, la extern, a bunurilor aflate în administrarea MApN (cu titlu de: „servicii”, „servicii de export”, „taxă pentru servicii ale armatei”, „taxă de servicii”, „taxă pentru servicii de export” și altele similare), sumă reținută de comisionar și care nu a fost comunicată și virată CLI, după deducerea cheltuielilor de valorificare aferente.

Recomandări:

- elaborarea unei monografii contabile pentru evidențierea în contabilitate a operațiunilor privind activitatea de hrănire prin popote, contra cost și a consumurilor de alimente pentru activitatea de protocol, cu respectarea prevederilor legale;
- recuperarea creanțelor reprezentând contravaloarea serviciilor de hrănire prestate, precum și a creanțelor din avansuri spre decontare, acordate personalului militar detașat la misiunile permanente din străinătate;
- modificarea și completarea *Instrucțiunilor* referitoare la personalul trimis în misiuni permanente în străinătate, prin specificarea perioadei în care trebuie justificate sumele acordate ca avans;

- ☞ analiza achizițiilor de produse florale din anul 2015 și recuperarea eventualelor sume decontate eronat, în situațiile în care se constată produse facturate, dar nelivate sau produse achiziționate fără aprobare, concomitent cu elaborarea unei proceduri interne privind decontarea produselor florale, care să prevadă modul de aprobare a achiziției, documentele justificative care se vor întocmi la momentul achiziției bunurilor respective și modul de înregistrare în contabilitate;
- ☞ recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumei de 247 mii USD (din care se deduc cheltuielile aferente), la care se adaugă dobânzile, penalitățile și majorările de întârziere prevăzute de Codul de procedură fiscală pentru creanțele bugetare, încasată de comisionar de la partenerii externi.

Pentru înlăturarea neregulilor constatate a fost emisă decizie, la care reprezentanții entității nu au formulat obiecțiuni și nu au depus contestație față de măsurile dispuse.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

1. **Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice**
2. **Agenția Națională pentru Locuințe**
3. **Inspectoratul de Stat în Construcții**

1. **Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice**

Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, ce funcționează în subordinea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) și are ca scop reglementarea și monitorizarea la nivel central a activităților din domeniul serviciilor comunitare de utilități publice aflate în atribuțiile sale, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

Activitatea ANRSC este finanțată integral de la bugetul de stat, prin bugetul MDRAP. Tarifele percepute pentru acordarea licențelor, cele pentru eliberarea autorizațiilor, contribuțiile operatorilor de servicii de utilități publice aflați în sfera sa de reglementare și orice alte sume încasate în condițiile legii se fac venit la bugetul de stat.

Observațiile Curții de Conturi:

- ☞ au fost întocmite situații financiare neconforme cu realitatea, întrucât:
 - au fost evidențiate eronat sumele reprezentând contribuții achitate de operatorii aflați în sfera de reglementare a ANRSC, în condițiile neîndeplinirii de către aceștia a obligației declarative;
 - există neconcordanțe între drepturile și obligațiile ANRSC, în ceea ce privește contribuțiile datorate/achitate de persoanele juridice care realizează venituri din desfășurarea de activități aflate în sfera sa de reglementare;
 - nu au fost identificați unii prestatori de servicii de utilitate publică care au realizat venituri din activități de dezinsecție, dezinsecție, deratizare, fără a deține licențe care să le confere acest drept, cu consecința nestabilirii, neevidențierii și neîncasării, în cuantumul și la termenul stabilit prin lege, a unor creanțe.

Recomandări:

- ☞ înregistrarea corespunzătoare a suprasolvirilor, astfel încât soldurile conturilor reprezentând creanțe neîncasate să fie corect evidențiate în contabilitatea ANRSC;
- ☞ analiza și clarificarea diferenței constatate între contribuțiile datorate/achitate de persoanele juridice care realizează venituri din desfășurarea de activități aflate în sfera de reglementare a ANRSC și obligația instituției de a vira aceste sume la bugetul de stat, astfel încât situațiile financiare să reflecte realitatea și exactitatea operațiunilor;
- ☞ stabilirea, evidențierea și urmărirea încasării contribuției datorate de contribuabilii identificați cu ocazia acțiunii de control, în condițiile realizării unor venituri din prestarea de servicii de dezinsecție/dezinsecție/deratizare cu nerespectarea dispozițiilor legale în materie (autorizare și/sau declarare).

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pe care Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice trebuie să le ducă la îndeplinire.

2. Agenția Națională pentru Locuințe

Agenția Națională pentru Locuințe (ANL) s-a înființat în baza *Legii nr. 152/1998 pentru dezvoltarea construcției de locuințe la nivel național* și își desfășoară activitatea sub autoritatea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, ca instituție de interes public cu personalitate juridică.

ANL derulează la nivel național patru programe principale de construcții de locuințe:

- Programul Locuințe prin credit ipotecar;
- Programul Locuințe pentru tineri, destinate închirierii;
- Renașterea satului românesc;
- Locuințe sociale pentru comunitățile de romi.

La aceste programe cu caracter permanent se adaugă și programe cu caracter temporar, de ajutorare a persoanelor afectate de inundații.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu a fost realizată o fundamentare riguroasă a necesarului de subvenții destinate promovării și dezvoltării construcțiilor de locuințe la nivel național, cu consecința imobilizării nejustificate a resurselor financiare publice;
- operațiunile economico-financiare nu au fost înregistrate pe baza principiilor contabilității de drepturi și obligații (de angajamente), cu consecința prezentării unor date eronate în situațiile financiare întocmite de entitate;
- plata nejustificată a sumei de 1.577 mii lei, reprezentând o amendă contravențională aplicată de ANRMAP, precum și despăgubiri determinate de punerea în executare a unor hotărâri dispuse de instanțele judecătorești, în condițiile în care în bugetele de venituri și cheltuieli, aprobate prin hotărâri de Guvern nu au fost prevăzute a se efectua astfel de cheltuieli, entitatea „omițând” să raporteze financiar, atât în contul de rezultat patrimonial, cât și în contul de execuție bugetară, aceste situații;
- nu au fost încasate, în cadrul termenului de prescripție, creanțe în sumă de 39 mii lei, contrar prevederilor legale în domeniu;
- încasarea nejustificată, din fondurile alocate de la bugetul de stat pentru finanțarea construcțiilor de locuințe, a unor venituri în sumă de 2.049 mii lei, ca urmare a aplicării eronate a cotei legale (3% – până la data de 30.07.2015, respectiv 5%, începând cu data de 31.07.2015) asupra totalului facturilor emise de prestatorii de servicii de construcții montaj, sume ce includ și TVA;
- la finele anilor 2013 și 2014 nu a fost virată către bugetul de stat suma totală de 67.790 mii lei, reprezentând excedent de fonduri publice, încasate ca urmare a vânzării de locuințe pentru tineri, în condițiile în care această derogare de la *Legea finanțelor publice* a fost reglementată abia în anul 2015. În timpul controlului, suma de 67.790 mii lei a fost virată în contul ordonatorului principal de credite.

Recomandări:

- fundamentarea cât mai corectă a cuantumului alocațiilor bugetare destinate finanțării programelor guvernamentale de construcții de locuințe, prin stabilirea necesarului de fonduri publice în concordanță cu posibilitățile reale de realizare a obiectivelor cuprinse în listele de investiții aprobate de ordonatorul principal de credite;
- organizarea și conducerea evidenței creditelor bugetare aprobate, a angajamentelor bugetare și a angajamentelor legale, astfel încât acestea să fie corect reflectate în situațiile financiare;
- identificarea cauzelor care au generat efectuarea unor cheltuieli nejustificate, în sumă de 1.577 mii lei, stabilirea persoanelor răspunzătoare și întreprinderea demersurilor legale în vederea reîntregirii fondurilor ANL;
- analiza, stabilirea și dispunerea de măsuri care să asigure recuperarea debitelor în sumă estimată de 39 mii lei, provenite atât din neîncasarea la termen a contravalorii cheltuielilor de întreținere și chirie a unor spații de locuit (apartamente), cât și a minusurilor constatate cu ocazia inventarierii anuale a patrimoniului;
- virarea în contul ordonatorului principal de credite a sumei de 2.049 mii lei, la care se adaugă dobânzi și penalități de întârziere, datorate potrivit legii, ca urmare a includerii nejustificate a TVA în baza de calcul a cotei convenite entității.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pe care Agenția Națională pentru Locuințe trebuie să le ducă la îndeplinire. Decizia nu a fost contestată, măsurile dispuse fiind în curs de implementare.

3. Inspectoratul de Stat în Construcții

Inspectoratul de Stat în Construcții (ISC) s-a înființat în baza *OG nr. 63/2001* și este o instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, organ tehnic specializat care exercită, potrivit legii, controlul de stat cu privire la respectarea disciplinei în urbanism și a regimului de autorizare a construcțiilor, precum și cu privire la aplicarea unitară a prevederilor legale în domeniul calității în construcții.

În cadrul ISC funcționează 8 inspectorate regionale în construcții, fără personalitate juridică, în subordinea cărora își desfășoară activitatea 41 de inspectorate județene în construcții. Activitatea entității se finanțează integral din venituri proprii.

Observațiile Curții de Conturi:

- a fost menținută nejustificat, în componența soldului contului „Debitori”, suma de 280 mii lei, reprezentând creanțe, pentru care entitatea a întreprins toate demersurile legale de recuperare, în condițiile în care debitorul a fost declarat insolubil;
- nu au fost înregistrate în evidențele contabile drepturile și obligațiile generate de regularizarea cotelor datorate de investitori/proprietari, ca urmare a faptului că valoarea finală a lucrărilor executate a fost diferită de valoarea lucrărilor autorizate;
- a fost supradimensionat rezultatul patrimonial al anului 2015, în condițiile neînregistrării diminuării veniturilor proprii ale ISC cu sumele înscrise în cererile de restituire depuse de către investitori/proprietari, ca urmare a faptului că valoarea finală a lucrărilor executate a fost diferită de valoarea lucrărilor autorizate.

Recomandări:

- ☞ scoaterea din evidența contabilă a creanței în sumă de 280 mii lei, potrivit prevederilor legale în vigoare; extinderea verificărilor asupra tuturor sumelor aflate în soldul contului „Debitori” și, în cazul identificării unor situații în care sentințele instanțelor de judecată atestă starea de faliment a debitorilor, scoaterea acestor sume din evidența contabilă, potrivit legii;
- ☞ înregistrarea tuturor debitelor/creanțelor rezultate din regularizarea cotelor datorate de investitori/proprietari, ca urmare a faptului că valoarea finală a lucrărilor executate a fost diferită de valoarea lucrărilor autorizate; revizuirea procedurii operaționale, astfel încât să fie respectat principiul contabilității de angajamente;
- ☞ stabilirea corectă a rezultatului patrimonial, astfel încât situațiile financiare să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de către ISC.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pe care Inspectoratul de Stat în Construcții trebuie să le ducă la îndeplinire. Decizia nu a fost contestată, măsurile fiind în curs de implementare.

AUTORITATEA PENTRU ADMINISTRAREA ACTIVELOR STATULUI

Control cu privire la îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale cuprinse în contractul de privatizare

Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului

Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS) este o instituție de specialitate a administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și sub coordonarea ministrului economiei, funcționând sub această denumire începând cu luna decembrie 2012, când prin *OUG nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative*, Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS) și-a schimbat denumirea în Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului.

În vederea îndeplinirii rolului său, AAAS desfășoară două activități de bază, respectiv:

- activitatea de valorificare a activelor statului;
- activitatea de privatizare și administrare a participațiilor statului.

Obiectivele controlului:

- verificarea modului în care autoritățile cu atribuții în domeniul privatizării au urmărit respectarea clauzelor stipulate prin contractele de vânzare-cumpărare acțiuni, referitoare la obligațiile asumate de cumpărător;
- verificarea măsurilor întreprinse de autoritățile cu atribuții în domeniul privatizării pentru apărarea intereselor statului, stadiul și modul de soluționare, după caz, a acestora;
- verificarea legalității și corectitudinii sumelor ce au fost transferate cu titlu gratuit societăților comerciale privatizate, în baza actelor normative specifice de reglementare;
- verificarea respectării de către autoritățile cu atribuții în domeniul privatizării a utilizării pe destinațiile prevăzute de lege a sumelor încasate din acțiunea de privatizare; corecta stabilire a obligațiilor către bugetul de stat și/sau bugetele locale și fondurile cu destinație specială, după caz, precum și plata la termenele legale ale acestora.

Observațiile Curții de Conturi:

În cazul privatizării SC Motorep SA:

Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 224/11.04.1996, încheiat între Fondul Proprietății de Stat (FPS) și Asociația Motorep Târgoviște - PAS (prima vânzare de acțiuni)

În data de 28.05.1997, în baza contractului sus-menționat și a Cererii de mențiuni nr. 1643/22.05.1997 a avut loc modificarea acționariatului societății, înscris la Oficiul Registrului Comerțului (ORC) Dâmbovița, prin înregistrarea Asociației Motorep Târgoviște - PAS ca acționar la SC Motorep SA.

Înregistrarea modificării acționariatului societății s-a produs deși Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 224/11.04.1996 era rezoluționat din data de 24.07.1996, în condițiile în care Asociația Motorep Târgoviște - PAS nu a plătit avansul convenit prin acest contract. Astfel, s-a constatat:

- reprezentantul FPS, fără a avea mandat legal, a aprobat, în ședința AGA a SC Motorep SA din data de 30.04.1997, schimbarea structurii acționariatului societății, în sensul micșorării participației FPS la capitalul social al acesteia, în condițiile introducerii ca acționar a Asociației Motorep Târgoviște - PAS, cu un procent de 40%, în situația în care Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 224/11.04.1996 era deja rezoluționat din data de 24.07.1996, fapt ce a avut ca efect diminuarea nelegală a participației FPS;
- în data de 9.05.1997 (ulterior ședinței AGA din data de 30.04.1997), FPS l-a mandatat pe reprezentantul său în AGA a SC Motorep SA, pentru aprobarea contractului de societate, modificarea statutului societății și alegerii noilor administratori în urma privatizării, fără să țină cont de faptul că, la data emiterii acestui „Mandat special”, Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 224/11.04.1996 era rezoluționat din data de 24.07.1996;
- FPS nu a acționat în instanță pentru constatarea nulității absolute a Hotărârii AGA nr. 14/30.04.1997 (prin care, în mod nelegal, a fost introdusă ca acționar, la SC Motorep SA, Asociația Motorep Târgoviște - PAS), fapt ce ar fi permis anularea tuturor actelor emise și încheiate în baza drepturilor rezultate din această hotărâre;
- FPS – Direcția Teritorială Dâmbovița nu a respectat prevederile legale privind termenul de introducere a recursului împotriva Încheierii din 28.05.1997, pronunțată de judecătorul delegat de Tribunalul Dâmbovița de pe lângă Oficiul Registrului Comerțului, prin care s-a dispus înscrierea ca acționar a Asociației Motorep Târgoviște - PAS cu un procent de 40% din capitalul social al S.C. Motorep S.A. (în baza Cererii de mențiuni nr.1643/22.05.1997), fapt ce a avut ca efect respingerea de către instanță, prin Decizia nr. 1227/04.11.1997, a recursului introdus tardiv;
- în urma demersurilor efectuate la ORC Dâmbovița, în decembrie 1997, prin Încheierea nr. 16/07.01.1998, pronunțată de judecătorul delegat de Tribunalul Dâmbovița pe lângă ORC Dâmbovița, instanța a admis cererea FPS, de radiere a mențiunii nr. 1643/22.05.1997. Împotriva Încheierii, SC Motorep SA a formulat recurs la Tribunalul Dâmbovița, care a fost respins prin decizia civilă pronunțată în 10 martie 1998;
- în baza deciziei civile, FPS București a fost reînscris la ORC Dâmbovița, în data de 9.06.1998, ca acționar la SC Motorep SA cu pachetul de 121.017 acțiuni, care s-a aflat, în mod nelegal, în posesia Asociației Motorep Târgoviște - PAS;
- cu toate că mențiunea făcută la ORC Dâmbovița, în baza Cererii de mențiuni nr. 1643/22.05.1997, a fost radiată prin Încheierea nr. 16/7.01.1998, aceasta a produs efecte între momentul înregistrării ei la ORC și momentul reînscriserii la ORC a FPS București ca acționar majoritar (9.06.1998), cu pachetul de acțiuni ce se aflase, nelegal, în posesia Asociației Motorep Târgoviște – PAS. Din punct de vedere legal ar fi fost corect ca FPS să solicite în instanță constatarea nulității absolute a Hotărârii AGA nr. 14/30.04.1997, prin care, în mod nelegal, s-a schimbat structura acționariatului, acțiune ce i-ar fi permis anularea tuturor actelor emise și încheiate în baza drepturilor rezultate din această hotărâre.

Faptul că FPS nu a acționat în instanță pentru anularea Hotărârii AGA nr. 14 din 30.04.1997 a influențat demersurile întreprinse de acesta pentru schimbarea conducerii SC Motorep SA, care a participat la emiterea acestei hotărâri, conducere recunoscută, de către instanța de judecată, ca legitimă în perioada în care Asociația Motorep Târgoviște - PAS a figurat ca acționar la SC Motorep SA.

- FPS nu a efectuat, în termenul legal, demersurile necesare înregistrării la ORC Dâmbovița a modificărilor intervenite în structura acționariatului, în baza Actului de cesiune nr. 183/2/13.08.1997, prin care SIF Oltenia a cedat către FPS București un număr de 62.673 de acțiuni nominative (în valoare totală de 157 mii lei, reprezentând 20,71% din capitalul social al SC Motorep SA).

Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. DB.22/5.05.1999, încheiat între FPS și Asociația PAS AGROMAS MOTOREP Ulmi (a doua vânzare de acțiuni):

- AAAS (prin predecesori) nu a urmărit încheierea/finalizarea procedurilor de recuperare a creanțelor în valoare de 1.237 mii lei, stabilite de instanță în sarcina cumpărătorului, ca urmare a neachitării ratelor stipulate prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni încheiat între FPS și Asociația PAS AGROMAS MOTOREP Ulmi. Aceste drepturi de creanță, actualizate la valoarea de 1.573 mii lei, au fost înregistrate în contabilitatea AAAS abia în anul 2016;
- APAPS (predecesorul AVAS) a pierdut pachetul de 274.452 de acțiuni, reprezentând 90,72% din capitalul social al SC Motorep SA, ca efect al nepunerii în aplicare a pactului comisoriu, în baza căruia Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni, din mai 1999, se desființa, conform prevederilor clauzei din contract (după data de 30.06.2001, data scadenței celei de a doua rate neplătite), în condițiile în care cumpărătorul nu a achitat la scadență două rate succesive.

Potrivit informațiilor furnizate de ORC Dâmbovița, judecătorul delegat al ORC Dâmbovița de pe lângă Tribunalul Dâmbovița a dispus diminuarea capitalului social al societății, de la 756 mii lei la 30 mii lei, ca urmare a reducerii valorii nominale a

acțiunii de la 2,5 lei la 0,1 lei. Abia în anul 2003, APAPS a notificat cumpărătorul despre pactul comisoriu, fără însă să se reînscris la ORC Dâmbovița ca acționar la SC Motorep SA, fapt ce a avut ca efect pierderea pachetului de 274.452 de acțiuni (estimat la acel moment la 30 mii lei).

La data de 17.12.2002, Tribunalul Dâmbovița a hotărât deschiderea procedurii reorganizării judiciare și a falimentului SC Motorep SA, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 64/1995 privind procedura reorganizării și lichidării judiciare*, cu modificările și completările ulterioare, iar prin Sentința nr. 139/13.09.2005, instanța a dispus închiderea procedurii falimentului și radierea societății de la ORC, acțiune ce a avut loc la data de 7.10.2005.

În cazul privatizării SC Oșana SA:

Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 290/22.04.1996, încheiat între FPS și SC Oașul SRL (devenită ulterior SC Euro Oașul SA):

- ca urmare a rezoluționării contractului sus-menționat, în baza unei sentințe civile pronunțate în iunie 2003 (devenită definitivă și irevocabilă în mai 2004), ca urmare a neachitării ratelor de către cumpărătorul SC Euro Oașul SA, FPS nu a efectuat, în termenul legal, demersurile necesare pentru reînscrisura la Oficiul Registrului Comerțului, ca acționar la SC Oșana SA. Reînscrisura AVAS la ORC, ca acționar al SC Oșana SA s-a făcut în iunie 2005, nefiind respectat termenul legal de 15 zile de la data emiterii sentinței civile, devenită irevocabilă.

În condițiile în care, prin sentința civilă pronunțată în anul 2003, SC Oșana SA a fost obligată la plata sumei 28 mii lei, cu titlu de daune interese, AVAS nu s-a înscris la masa credală a cumpărătorului SC Euro Oașul SA cu această creanță, fapt ce a avut ca efect pierderea acestui drept.

În anul 2009, AVAS a arhivat dosarul de executare, fără să analizeze condițiile în care s-a pierdut dreptul de creanță în sumă de 28 mii lei, neluând nicio măsură pentru recuperarea eventualului prejudiciu de la persoanele răspunzătoare pentru neurmărirea recuperării creanței. De menționat că acest drept de creanță nu a fost înregistrat în evidența contabilă a instituției. În timpul controlului, până la clarificarea răspunderii pentru pierderea creanței, suma de 28 mii lei a fost înregistrată în contabilitatea instituției.

- din analiza documentelor prezentate, aferente *Acțiunii în contencios administrativ (obligația de a face)*, introdusă de SC Oșana SA în anul 2013, înregistrată la Tribunalul Satu Mare, unde a fost chemată în garanție și AVAS, s-a constatat existența în dosar a contractelor prin care SC Oșana SA, după momentul privatizării, a vândut activele „*Atelier Confecții Metalice și Atelierul de Tâmplărie*”.

Din clauzele acestor contracte rezultă că sumele cuvenite SC Oșana SA, în contul activelor înstrăinate, nu au intrat în societate, luând altă destinație, aspect despre care instituția nu s-a sesizat.

Aspectul a fost reținut în condițiile în care, în anul 1996, valoare nominală a acțiunilor SC Oșana SA, vândute de FPS, a fost de 2,5 lei/acțiune, iar în anul 2005 (cu o întârziere de 2 ani de la data pronunțării sentinței prin care Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 290/1996 a fost rezoluționat), când AAAS a reintrat în posesia acestor acțiuni, valoarea nominală a lor era de doar 0,1 lei/acțiune.

În cazul privatizării SC UPRUC UTCH SA:

Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. BV9/10.10.2003, încheiat între APAPS și Bica Grigore (prima vânzare de acțiuni):

- APAPS nu a restituit sumele încasate necuvenit de la cumpărător, după data la care contractul de vânzare-cumpărare acțiuni s-a desființat ca urmare a aplicării pactului comisoriu pentru neplata ratelor scadente. Acest fapt a avut ca efect obligarea AVAS, de către instanță, prin *Hotărârea nr. 11741/2009*, la plata sumei de 165 mii lei, reprezentând dobânzi și actualizarea cu indicii de inflație a sumelor nerestituite cumpărătorului.

Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 5/17.02.2010 privind privatizarea SC UPRUC UTCH SA, încheiat între AVAS și SC Electric Comat SRL Brașov (a doua vânzare de acțiuni):

- în condițiile în care, contrar celor asumate prin contractul de privatizare, nici societatea privatizată și, ulterior, nici cumpărătorul nu au achitat vânzătorului obligațiile în valoare de 131 mii lei, AVAS a solicitat și a obținut în instanță obligarea cumpărătorului SC Electric Comat SRL Brașov la plata sumei de 31,7 mii euro, reprezentând penalități pentru neplata datoriilor societății privatizate.

Ca urmare a deschiderii procedurii de insolvență a cumpărătorului SC Electric Comat SRL Brașov, AAAS s-a înscris în Tabelul definitiv al obligațiilor debitorului cu suma totală de 271 mii lei, reprezentând obligațiile de plată ale societății privatizate și penalitățile aferente.

În cazul privatizării SC ELECTROPUTERE SA Craiova:

Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 67/30.10.2007, încheiat între AVAS și AL-ARRAB CONTRACTING COMPANY LIMITED

- ❏ cumpărătorul AL-ARRAB CONTRACTING COMPANY LIMITED nu a îndeplinit Planul de afaceri, așa cum acesta a fost asumat prin contractul sus-menționat, nerealizând întocmai angajamentele asumate prin oferta financiară și planul de afaceri, cu mențiunea că planul de afaceri putea fi modificat, în funcție de evoluția condițiilor de piață, prin încheierea unui act adițional.

Referitor la îndeplinirea obligațiilor privind salariații, cumpărătorul nu a atins ținta propusă (un număr de 3.353 de salariați, în cel de-al cincilea an investițional), la 31.12.2012 societatea având un număr de numai 1.021 de salariați, în condițiile în care, conform ofertei financiare, ofertantul s-a angajat să mențină în Societate, pe perioada derulării planului de afaceri (cinci ani), numărul de 2.635 de salariați, angajați cu contract de muncă pe durată nedeterminată (eventualele reduceri ale acestui număr de salariați urmând a se produce numai din cauze naturale sau ca urmare a încetării contractelor individuale de muncă, de drept prin acordul părților, demisia salariatului sau din motive imputabile salariatului).

De precizat că prin Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nu s-a prevăzut o clauză penalizatoare pentru nerespectarea obligației privind menținerea în societate a numărului de personal prevăzut în Planul de afaceri.

Referitor la îndeplinirea obligațiilor privind Planul de afaceri

Ca urmare a constatării de către AAAS, în urma verificărilor efectuate, a neîndeplinirii întocmai, de către Cumpărător, a Planului de afaceri, așa cum acesta a fost asumat prin Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni și prin oferta tehnică depusă la momentul privatizării, prin Hotărârea Consiliului de Supraveghere și Îndrumare nr. 1/27.01.2015 a fost aprobată acționarea în justiție a Cumpărătorului pentru obligația de a face. Cauza figurează la Tribunalul București ca fiind suspendată.

- ❏ cumpărătorul AL-ARRAB CONTRACTING COMPANY LIMITED nu a respectat termenul de realizare a investiției (13.11.2010), aferente *anului III investițional*, în sumă totală de 5 milioane euro, raportată ca realizată, AVAS nerecunoscând ca investiție o operațiune în valoare de 1.435 mii euro, ce reprezintă compensarea valorii unei părți din investiție cu dobânda datorată de către SC ELECTROPUTERE SA Craiova Cumpărătorului, ca urmare a unui împrumut acordat de acesta societății. Această operațiune nu se încadrează în sursele de finanțare pentru investiții, prevăzute de OG nr. 25/2002 privind unele măsuri pentru monitorizarea postprivatizare a contractelor de vânzare-cumpărare de acțiuni deținute de stat la societățile comerciale.

Pentru nerealizarea integrală, până la data scadentă (13.11.2010), a investițiilor angajate pentru *anul III investițional*, conform contractului, AAAS a calculat penalități în sumă de 287 mii euro, acționând Cumpărătorul în instanță, în anul 2013.

Prin Hotărârea pronunțată în anul 2015, Tribunalul București a admis acțiunea și a obligat Cumpărătorul la plata către Vanzător a sumei de 287 mii euro, în echivalent lei la cursul BNR din ziua plății, reprezentând despăgubiri.

Împotriva acestei hotărâri, Cumpărătorul a formulat apel. Din informațiile de pe site-ul instanței de judecată, rezultă că, la termenul de judecată din data de 10.02.2016, Curtea de Apel București, prin Hotărârea nr. 255/10.02.2016, a respins apelul ca nefondat, cu recurs în termen de 30 de zile de la comunicare.

În timpul controlului au fost înregistrate în evidența contabilă drepturi de creanță în valoare totală de 1.600 mii lei.

Recomandări:

- ☞ efectuarea de către AAAS a tuturor demersurilor legale necesare recuperării creanțelor cuvenite, stabilite de instanțe, de la Asociația PAS Agromas Motorep Ulmi Dâmbovița și de la SC Electric Comat SRL Brașov;
- ☞ efectuarea de către AAAS, în calitate de acționar la SC Oșana SA, a unei analize privind influența pe care au avut-o operațiunile efectuate în contul vânzărilor de active făcute de societate, asupra patrimoniului societății și a valorii nominale a acțiunilor ce i-au revenit instituției în urma rezoluției contractului de vânzare-cumpărare acțiuni prin Sentința civilă nr. 1425/LC/9.06.2003 și stabilirea de măsuri în consecință;
- ☞ continuarea, de către AAAS, a demersurilor legale inițiate în vederea realizării drepturilor ce se cuvin statului în condițiile nerespectării, de către cumpărătorul AL-ARRAB CONTRACTING COMPANY LIMITED, a obligațiilor asumate prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 67/30.10.2007;
- ☞ efectuarea de către AAAS, a unei analize și stabilirea, după caz, a prejudiciilor aduse instituției, în calitate de acționar pe care aceasta a deținut-o la SC Motorep SA, în condițiile schimbării nelegale a acționariatului societății, precum și a nereînscriserii/neînscriserii instituției în termenul legal, la Oficiul Registrului Comerțului, ca acționar la această societate; dispunerea de măsuri în vederea stabilirii persoanelor răspunzătoare și urmărirea recuperării eventualelor prejudicii produse;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului creat instituției ca urmare a neaplicării, în condițiile prevăzute în Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nr. DB22/5.05.1999, a pactului comisoriu, fapt ce a avut ca efect pierderea de către APAPS a pachetului de acțiuni reprezentând 90,72% din capitalul social al SC Motorep SA; stabilirea persoanelor răspunzătoare, precum și urmărirea recuperării prejudiciului creat instituției;
- ☞ efectuarea, de către AAAS, a unei analize și stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciului creat instituției prin neînscriserea acesteia la Oficiul Registrului Comerțului, în termenul legal, ca acționar la SC Oșana SA, în baza Sentinței civile nr. 1425/LC/9.06.2003, definitivă și irevocabilă; dispunerea de măsuri în vederea stabilirii persoanelor răspunzătoare și urmărirea recuperării eventualelor prejudicii;

- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului creat instituției prin pierderea drepturilor de creanță, în sumă de 28 mii lei, stabilite de instanță în sarcina Cumpărătorului (pentru neplata de către acesta a ratelor prevăzute în contractul de vânzare-cumpărare acțiuni), în condițiile neînscrinerii instituției la masa credală a SC Euro Oașul SA; stabilirea persoanelor răspunzătoare și urmărirea recuperării prejudiciului produs;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului creat instituției ca urmare a nerestituirii sumelor încasate necuvenit de la cumpărător după desființarea Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. BV9/10.10.2003, ca urmare a aplicării pactului comisoriu; stabilirea persoanelor răspunzătoare și urmărirea recuperării prejudiciului produs.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control (pentru înlăturarea abaterilor financiare constatate, estimate la 1.600 mii lei, precum și pentru luarea de măsuri în vederea recuperării prejudiciilor, estimate la 223 mii lei), Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire, fiind sesizate organele de urmărire penală. Împotriva deciziei, AAAS a formulat contestație, pe care Comisia de soluționare a contestațiilor a respins-o.

În cazul constatărilor privind SC Motorep SA, SC Oșana SA și SC UPRUC UTCH SA, AAAS a formulat obiecțiuni la constatări și contestație la decizie, care a fost respinsă de Comisia de soluționare a contestațiilor, aceasta aflându-se acum în instanță.

Follow-up

Cu privire la stadiul măsurilor dispuse anterior prin decizii, ca urmare a efectuării unor controale pe tema privatizării, conform competențelor Curții de Conturi, la Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului, la Agenția Domeniilor Statului, la Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie (actual Departamentul pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului), la Direcția Generală Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului în Energie din cadrul Ministerului Energiei (DGPAPSE) și la SC Electrica SA (la care, în acest moment, participațiile statului sunt administrate de Societatea de Administrare a Participațiilor în Energie SA SAPE) a rezultat că neimplementarea tuturor măsurilor s-a datorat, după caz:

- nefinalizării, de către societățile comerciale privatizate, a procesului de obținere a certificatelor de proprietate pentru terenurile aflate în administrare la momentul privatizării, având drept consecință nemajorarea capitalului social al societăților cu valoarea acestora și netransmiterea, către entitatea cu atribuții în domeniul privatizării, a pachetului de acțiuni aferent;
- existenței unor divergențe, între Direcția Generală Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului în Energie din cadrul Ministerului Energiei și cumpărătorul acțiunilor societății SC Petrom SA, cu privire la modul de stabilire a valorii terenurilor pentru care s-au obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate, cu a căror valoare urmează să se majoreze capitalul social al societății, acțiunile aferente urmând a fi transmise instituției cu atribuții în domeniul privatizării;
- existenței unor divergențe între Societatea de Administrare a Participațiilor în Energie SA și SC Electrica SA, cu privire la beneficiarul certificatelor de proprietate obținute pentru terenurile aflate în administrarea societăților de distribuție a energiei electrice, la momentul privatizării acestora;
- neclarificării situației unor active, denumite „Active de bază”, reprezentând rețele de distribuție și stații de reglare, înscrise în contractul de privatizare a SC Distrigaz Nord SA Târgu Mureș;
- nefinalizării efectuării demersurilor legale necesare clarificării, de către părți, a modului de îndeplinire a obligațiilor asumate prin clauza „Aspecte privind tarifele”, din contractul privind privatizarea SC Distrigaz Sud SA București și din contractul pentru privatizarea SC Distrigaz Nord SA Târgu Mureș, privind:
 - aplicarea, pentru prima perioadă de reglementare, a unei reduceri de 15% asupra tarifului de distribuție a gazelor naturale stabilit de Autoritatea de Reglementare (abatere identificată în cazul ambelor contracte de privatizare);
 - cedarea, în întregime, consumatorilor de la începutul celei de a doua perioade de reglementare, a creșterii eficienței economice realizate de societate în activitatea reglementată de distribuție a gazelor naturale în prima perioadă de reglementare, care depășește obiectivele de eficiență stabilite în acest sens de Autoritatea de Reglementare (abatere identificată în cazul contractului privind privatizarea SC Distrigaz Sud SA București);
- nefinalizării unor litigii între entitatea cu atribuții în domeniul privatizării și cumpărătorii unor acțiuni la societăți comerciale, litigii aflate pe rolul instanțelor din țară sau internaționale;
- emiterii de către AAAS a unor proceduri de monitorizare a clauzelor privind asigurarea protecției sociale, menținerea obiectului de activitate al societăților comerciale, protecția mediului, clauze pentru nerespectarea cărora în contractele de privatizare nu sunt prevăzute sancțiuni. Procedurile de monitorizare a clauzelor nu au fost implementate. În cazul obligațiilor de mediu, autoritatea invocă și inactivitatea instituțiilor competente pe care le-a sesizat;
- desfășurării greoaie a implementării măsurilor dispuse prin decizii, în urma verificării respectării clauzelor în cazul contractelor de privatizare a societăților de distribuție a energiei electrice, în condițiile preluării, conform legii, de la SC Electrica SA, de către SAPE, a contractelor de privatizare a acestor societăți, cu toate drepturile și obligațiile aferente;
- desfășurării greoaie a măsurilor de inventariere, de clarificare și urmărire a recuperării unor drepturi de creanță rezultate din derularea contractelor de privatizare, precum și din acordarea de-a lungul timpului, de către Fondul Proprietății de Stat, a unor credite pentru restructurare.

1. *Biblioteca Academiei Române*
2. *Institutul de Biologie și Patologie Celulară „Nicolae Simionescu”*
3. *Institutul de Matematică „Simion Stoilow”*
4. *Institutul de Virusologie „Ștefan S. Nicolau”*

1. Biblioteca Academiei Române

Biblioteca Academiei Române (BAR) este instituție publică cu personalitate juridică, cu statut de bibliotecă națională, în subordinea Academiei Române și finanțată integral de la bugetul de stat, prin bugetul acesteia, cu autonomie administrativă și profesională, în raport cu Academia Română.

Biblioteca Academiei Române este instituție de cultură investită cu misiunea de a achiziționa, organiza, prezerva, valorifica și promova patrimoniul național scris, tipărit în format electronic și în alte forme pe care le deține, care funcționează în baza prevederilor *Legii Bibliotecilor nr. 334/2002*, republicată.

Observațiile Curții de Conturi:

- s-au constatat deficiențe în activitatea de înregistrare în evidența contabilă, constând în înregistrarea eronată și menținerea nejustificată în conturi a:
 - unor bunuri în valoare de 36 mii lei, în contul „*Fondul activelor fixe necorporale*”, bunuri care nu sunt de această natură;
 - unei lucrări de investiții, reprezentând reparația capitală a unui ascensor aflat în administrare, precum și a unor materiale de natura obiectelor de inventar, în valoare de 37 mii lei, în categoria activelor fixe;
 - unor bunuri în valoare de 2.275 mii lei, în categoria activelor fixe aparținând patrimoniului cultural național mobil, bunuri care nu îndeplinesc condițiile legale pentru a fi încadrate în această categorie;
- nu s-a realizat clasarea și evidențierea analitică a bunurilor culturale deținute de BAR, care fac parte din patrimoniul cultural național mobil.

Recomandări:

- ☞ înregistrarea în conturile corespunzătoare a bunurilor de natura activelor fixe necorporale, precum și a lucrărilor de reparații și de investiții realizate de entitate, în conformitate cu prevederile legale aplicabile;
- ☞ corectarea abaterilor constatate și respectarea prevederilor legale referitoare la înregistrarea în contabilitate și evaluarea activelor fixe și a activelor circulante;
- ☞ realizarea inventarierii tuturor bunurilor culturale de natura obiectelor de inventar, în vederea stabilirii apartenenței la categoria de bunuri culturale comune – obiecte de inventar, sau la categoria colecții speciale – tezaur sau fond, și pentru transpunerea în evidența contabilă a acestor valori, în analitice distincte, pe categorii de bunuri (active fixe și obiecte de inventar), în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- ☞ stabilirea valorii totale a colecțiilor speciale, pe tipuri de bunuri, indiferent dacă aceste bunuri au fost înscrise sau nu în registrele de evidență, iar pe măsură ce bunuri din aceste colecții se vor clasa, se va actualiza și valoarea totală a colecției, pentru reflectarea corectă în evidența contabilă analitică a bunurilor aparținând patrimoniului cultural național mobil, constituite în colecțiile speciale; depunerea diligențelor necesare pe lângă Ministerul Culturii în vederea completării/modificării legislației cu privire la modul de evaluare/reevaluare a bunurilor culturale din colecțiile speciale.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri pentru înlăturarea neregulilor constatate. Decizia nu a fost contestată, măsurile fiind în curs de implementare.

2. Institutul de Biologie și Patologie Celulară „Nicolae Simionescu”

Institutul de Biologie și Patologie Celulară „Nicolae Simionescu” (IBPC) este ordonator terțiar de credite în subordinea Academiei Române, unitate de cercetare, de învățământ și de perfecționare în domeniul biologiei și patologiei celulare, înființat prin *Decretul nr. 152/1978 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului de biologie și patologie celulară*.

Institutul colaborează cu academii de științe, institute de cercetări, instituții de învățământ superior și alte unități interesate în cercetarea științifică și aplicarea rezultatelor din domeniul biologiei și patologiei celulare. De asemenea Institutul colaborează,

pe bază de convenții, cu instituții de specialitate din străinătate, cu organisme internaționale de profil, precum și cu personalități științifice de prestigiu, din domeniul biologiei și patologiei celulare.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost organizate, conform prevederilor legale, procedurile privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, precum și evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale. În cazul operațiunilor verificate pentru perioada 2014-2015 nu au fost întocmite documentele privind: angajamentul bugetar, propunerea de angajare a unei cheltuieli și ordonanțarea de plată, iar plățile sunt efectuate numai în baza bugetului de venituri și cheltuieli, a contractelor încheiate și/sau facturilor emise de furnizori;
- s-au constatat deficiențe cu privire la efectuarea inventarierii și a reevaluării tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege și înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acesteia.

Recomandări:

- ☞ actualizarea Procedurii operaționale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor din cadrul IBPC, difuzarea acesteia tuturor persoanelor din cadrul compartimentelor de specialitate care au competențe în angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, precum și monitorizarea cu strictețe a aplicării acesteia;
- ☞ valorificarea rezultatelor inventarierii pentru anul 2015 și înscrierea în notele explicative la situațiile financiare aferente trimestrului I 2016 a eventualelor neconcordanțe semnalate;
- ☞ organizarea, efectuarea și valorificarea rezultatelor inventarierii aferente anului 2016, cu respectarea reglementărilor legale și efectuarea reevaluării tuturor activelor fixe corporale aflate în patrimoniul Institutului.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri pentru înlăturarea neregulilor constatate. Decizia nu a fost contestată, măsurile fiind în curs de implementare.

3. Institutul de Matematică „Simion Stoilow”

Institutul de Matematică „Simion Stoilow” este instituție publică cu personalitate juridică, înființată în anul 1990 în baza HG nr. 255/8.03.1990 privind înființarea Institutului de Matematică în subordinea Academiei Române.

Institutul administrează fondurile primite de la bugetul de stat, prin Academia Română, în condițiile legii, precum și veniturile realizate din donații, contracte (cu finanțare bugetară sau/și extrabugetară) pentru lucrări suplimentare celor din programele de cercetare, precum și din alte activități extrabugetare sunt administrate autonom, conform aprobării Consiliului Științific, cu respectarea dispozițiilor legale.

Observațiile Curții de Conturi:

- activele de natura terenurilor și clădirilor nu s-au reflectat corespunzător în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, existând diferențe valorice mari între evidența contabilă a bunurilor de această natură și totalul din *Inventar*, nefiind efectuate demersuri pentru actualizarea valorii bunurilor, ulterior operațiunii de reevaluare;
- în anul 2013 nu a fost înregistrată în contul de „Furnizori” suma totală de 307 mii lei, reprezentând obligații aferente facturilor de utilități.

Recomandări:

- ☞ efectuarea diligențelor necesare, la nivelul ordonatorului principal de credite, pentru inițierea unui act normativ de modificare a valorii bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, astfel încât *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* să reflecte fidel realitatea patrimoniului IMAR, ulterior actualizării valorii imobilelor.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri pentru înlăturarea neregulilor constatate. Decizia nu a fost contestată, măsurile fiind în curs de implementare.

4. Institutul de Virusologie „Ștefan S. Nicolau”

Institutul de Virusologie „Ștefan S. Nicolau” (IVSSN) a fost înființat prin Hotărârea Adunării Generale a Academiei Române din 12 decembrie 1949, sub denumirea de Institutul de Inframicrobiologie al Academiei Române, în scopul promovării cercetării științifice în virusologie medicală și animală, unitate de cercetare științifică a Academiei Române, fiind considerat drept una dintre cele mai vechi instituții științifice din țara noastră, ce reprezintă principalul nucleu de cercetare în investigarea complexă a virusurilor implicate în patologia umană și în promovarea unor direcții fundamentale noi în cercetarea biologică și medicală.

IVSSN este instituție publică nonprofit, cu personalitate juridică, subordonată Secției de Științe Medicale a Academiei Române, cu autonomie științifică și economică, cu respectarea legislației în vigoare în domeniul cercetării-dezvoltării și al finanțelor publice.

Observațiile Curții de Conturi:

- entitatea nu a înregistrat în contul contabil corespunzător venituri provenite din transferuri voluntare – donații și sponsorizări;
- nu a fost respectat principiul contabilității pe bază de angajamente, prin neînregistrarea și nerecunoașterea, la momentul efectuării lor, a unor cheltuieli în sumă de 43 mii lei, reprezentând prestări servicii aferente anului 2015;
- nu au fost clasificate corect, la data intrării în gestiune, bunuri de natura obiectelor de inventar, acestea fiind înregistrate eronat ca mijloace fixe, pentru care s-a calculat amortizare;
- menținerea nejustificată, în categoria activelor fixe, a unor materiale de natura obiectelor de inventar, în valoare de 175 mii lei, contrar prevederilor legale;
- entitatea nu a evidențiat în patrimoniu, conform prevederilor legale, rezultatele activității de cercetare și nu a întocmit Registrul special de evidență a rezultatelor cercetării.

Recomandări:

- înregistrarea veniturilor din sponsorizările primite de entitate în conturi contabile corespunzătoare;
- identificarea tuturor cheltuielilor aferente anului 2015, reprezentând servicii facturate după închiderea anului financiar, dar înregistrate eronat pe seama exercițiului anului 2016, astfel încât să se asigure respectarea principiilor contabile care stau la baza evaluării elementelor patrimoniale în situațiile financiare anuale;
- identificarea tuturor bunurilor înregistrate în categoria activelor fixe corporale care, în funcție de valoare și durată de funcționare, fac parte din categoria bunurilor de natura obiectelor de inventar și reflectarea corectă a acestora în evidența contabilă;
- identificarea tuturor rezultatelor cercetării și înregistrarea acestora în Registrul special de evidență și în contabilitate, potrivit normelor legale în vigoare.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri pentru înlăturarea neregulilor constatate. Decizia nu a fost contestată, măsurile fiind implementate, conform comunicării institutului.

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE RADIODIFUZIUNE

Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Societatea Română de Radiodifuziune

Societatea Română de Radiodifuziune (SRR) a fost înființată în baza *Legii nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune*, ca serviciu public autonom de interes național independent editorial, în structura SRR funcționând: posturi naționale/regionale/locale/internaționale, redacții, Direcția Formații Muzicale și Agenția de presă RADOR, ce are ca obiect de activitate monitorizarea posturilor de știri care reflectă, cu preponderență, situația din România, precum și materialele cu relevanță din mass-media internațională, cu privire la problematica internă.

Observațiile Curții de Conturi:

- în perioada 2013-2015, SRR a încheiat cu membrii Consiliului de Administrație (CA), cu încălcarea prevederilor legale, contracte civile de prestări servicii prin care aceștia au fost remunerați, cu consecința prejudicierii bugetului SRR cu suma de 131 mii lei. S-a constatat că aceste activități, pentru care s-au încheiat contractele civile, s-au suprapus cu activitatea decizională a CA, respectiv cu activitatea membrilor Comitetului Director (CD) și/sau activitatea salariaților SRR (Centrul Cultural Media);
- în perioada 2013-2015, s-au încheiat contracte civile de prestări servicii cu membrii Comitetului Director al SRR, prin care aceștia au fost remunerați cu suma de 2.469 mii lei, în condițiile în care nu există prevederi legale în acest sens;
- ca urmare a încheierii unui contract de prestări servicii tip catering, unei societăți comerciale i s-a pus la dispoziție un spațiu din domeniul public al statului, în suprafață de 130 mp, fără a fi stabilită și încasată chiria/redevența aferentă conform legii, cu consecința prejudicierii bugetului de stat cu suma de 281 mii lei, estimată de echipa de control;
- între SRR și o firmă specializată în domeniul serviciilor alimentare prin intermediul automatelor de cafea și băuturi calde a fost încheiat Contractul de asociere în participațiune din anul 2009, prin care s-a pus la dispoziția societății comerciale un

spațiu din domeniul public al statului, fără a fi stabilită și încasată chiria/redevența aferentă conform legii, cu consecința prejudicierii bugetului de stat cu suma de 96 mii lei, estimată de echipa de control.

- societatea nu a declarat și nu a înregistrat, la Primăria Sectorului 1 - Direcția de impozite și taxe locale, toate construcțiile din patrimoniu, în vederea impozitării conform Codului fiscal, cu consecința prejudicierii bugetului local;
- în perioada 2013-2015, fără a avea această obligație, SRR a declarat și plătit, către bugetul local al sectorului 1 București, suma de 422 mii lei, cu titlu de impozit pe clădire, cu consecința majorării cheltuielilor societății, concomitent cu diminuarea profitului impozabil și, implicit, a impozitului pe profit datorat bugetului de stat;
- SRR nu a virat către bugetul de stat un procent de minimum 50% din profitul contabil rămas după deducerea impozitului pe profit, suma estimată de echipa de control fiind de 23.790 mii lei, pentru care au fost estimate dobânzi, penalități și majorări de întârziere, în sumă de 3.155 mii lei;
- în perioada 2013-2015, Societatea Română de Radiodifuziune nu a înregistrat în evidența contabilă toate veniturile realizate, respectiv taxa pentru serviciul public de radiodifuziune, în sumă de 15.904 mii lei, facturată de mandatarii săi în baza contractelor de mandat încheiate, având drept consecință denaturarea situațiilor financiare și a obligațiilor fiscale către bugetul de stat, în speță impozit pe profit, în sumă estimată de 2.544 mii lei, precum și dobânzi, penalități sau majorări de întârziere, după caz, în sumă de 985 mii lei;
- în lipsa unor prevederi legale care să stabilească nivelul maxim al comisionului pentru încasarea taxei radio, perceput de mandatar, SRR a achitat către aceștia niveluri diferite, pornind de la aproximativ 9% (7,5% plus TVA), plătit majorității mandatarilor, până la 16,8% (14% plus TVA), achitat în prezent unui mandatar, nivelul acestui comision crescând de la 14,26% (11,5% plus TVA) din anul 2007. Diferența în plus față de comisioanele achitate altor mandatar este justificată prin decontarea unor costuri suplimentare (cheltuieli poștale ș.a.), necuprinse în contractele încheiate. Aceste costuri suplimentare, incluse în comision, au condus la prejudicierea bugetului SRR cu suma de 2.112 mii lei, estimată de echipa de control;
- SRR a încheiat cu un agent economic un contract de exclusivitate pentru vânzarea spațiului publicitar, fără a se asigura că nivelul tarifelor practicate, pe tot circuitul comercial, de la deținător până la beneficiarul final al spoturilor/reclamelor publicitare (operatori economici interpuși între SRR și beneficiarul final), nu a făcut obiectul unor tranzacții cu valoare adăugată, având în vedere faptul că, în foarte mare măsură, contractele de vânzare a spațiului publicitar al SRR nu sunt încheiate direct cu beneficiarul final al reclamelor/spoturilor publicitare difuzate de SRR, ci cu alte agenții de media, fără a se cunoaște dacă acestea sunt sau nu reprezentanții beneficiarilor finali ai spațiului publicitar sau doar alte agenții intermediare.

Recomandări:

- ☞ conducerea SRR va dispune toate măsurile legale pentru a asigura:
 - înregistrarea în contabilitate a tuturor veniturilor aferente exercițiilor financiare precedente, calcularea și efectuarea plății impozitului pe profit aferent veniturilor neînregistrate în contabilitate, inclusiv a dobânzilor și penalităților de întârziere sau majorărilor de întârziere, după caz, aplicabile pentru veniturile bugetare;
 - modificarea cadrului legal aplicabil, în sensul limitării nivelului de comisionare a contractelor de mandat încheiate cu furnizorii de energie electrică;
 - existența transparenței tarifelor cu care se facturează spațiul publicitar al SRR, sub aspectul obținerii unei asigurări rezonabile că tarifele practicate în procesul de vânzare a spațiului publicitar, de la proprietarul acestuia (SRR) și până la beneficiarul final al spoturilor publicitare, nu fac obiectul unor operațiuni economice cu valoare adăugată;
 - respectarea prevederilor legale în încheierea contractelor de vânzare a spațiului publicitar al SRR, astfel încât acestea să fie încheiate direct cu beneficiarul reclamelor/spoturilor publicitare difuzate de SRR sau cu alte agenții de media – reprezentanți ai beneficiarilor finali ai spațiului publicitar;
- ☞ conducerea SRR va întreprinde măsurile legale pentru stabilirea întinderii prejudiciilor, recuperarea și virarea acestora la bugetul de stat, inclusiv a dobânzilor și penalităților de întârziere sau majorărilor de întârziere, după caz, aplicabile pentru veniturile bugetare potrivit legii.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsurile pe care reprezentanții SRR trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate și dispunerea măsurilor pentru recuperarea prejudiciilor, precum și pentru intrarea în legalitate.

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

Controlul privind utilizarea resurselor financiare pentru realizarea și implementarea cardului național de asigurări sociale de sănătate, în perioada 2012-2015

Casa Națională de Asigurări de Sănătate

Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS) este instituția publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică, care administrează și gestionează sistemul de asigurări sociale de sănătate în vederea aplicării politicilor și programelor Guvernului în domeniul sanitar.

Are ca principal obiect de activitate asigurarea funcționării unitare și coordonate a sistemului de asigurări sociale de sănătate din România, având în subordine casele de asigurări de sănătate județene, Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București, precum și Casa Asiguraților de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești.

Obiectivele urmărite în acțiunea de control constau în verificarea modului de organizare, administrare și implementare a platformei informatice privind sistemul național al acestui card, respectiv:

- controlul modului de fundamentare, de către CNAS, a bugetului alocat derulării, realizării și implementării sistemului cardului național de asigurări sociale de sănătate;
- controlul utilizării fondurilor alocate achiziționării, realizării și implementării soluției informatice a cardului național de asigurări sociale de sănătate;
- analiza organizării, administrării și implementării soluției informatice a cardului național de asigurări sociale de sănătate;
- analiza modului de efectuare, de către CNAS, a controlului la CJAS, în vederea realizării și implementării sistemului cardului național de asigurări sociale de sănătate.

Au fost verificate bazele de date la casele de asigurări de sănătate județene – CASJ (*exclusiv CASAOPSNAJ*), transmise de CNAS la Direcția Generală a Pașapoartelor - Centrul Național Unic de Personalizare a Pașapoartelor Electronice (CNUPPE), ce conțin asigurații eligibili, selecția fiind efectuată după codul numeric personal (CNP).

Observațiile Curții de Conturi:

- ❖ CNAS nu a respectat prevederile legale privind implementarea cardului național de asigurări sociale de sănătate, la termenele legale, ceea ce a condus la personalizarea, emiterea și distribuția cu întârziere a acestuia;
- ❖ în vederea personalizării și emiterii cardurilor naționale de sănătate, CNAS nu a transmis ritmic loturile la CNUPPE, existând și erori ale datelor, ceea ce a condus la:
 - întârzieri în emiterea cardurilor (original sau duplicat);
 - emiterea de carduri pentru persoane care decedaseră anterior transmiterii (un număr estimat de 55.590 de coduri de identificare a asiguraților – CID);
 - emiterea de carduri duble (un număr estimat de 149.989 de coduri de identificare a asiguraților – CID);
- ❖ plata nejustificată, în sumă estimată la 8.230 mii lei, către furnizorul soluției informatice a cardului național de asigurări sociale de sănătate, reprezentând achiziția echipamentului *Unitate de management* fără documente justificative legale, care să probeze transferul dreptului de proprietate al acestui echipament către CNAS, ca parte integrantă a sistemului informatic al cardului național de asigurări sociale de sănătate;
- ❖ nu au fost respectate prevederile legale în ceea ce privește proiectarea pe faze a investiției privind implementarea soluției informatice a cardului național de asigurări sociale de sănătate, în sensul neelaborării studiilor de fezabilitate și a proiectului tehnic precum și a detaliilor de execuție;
- ❖ CNAS nu a verificat, prin direcțiile de specialitate cu atribuții de control/audit, modul de utilizare a resurselor financiare alocate pentru realizarea și implementarea cardului național de asigurări sociale de sănătate.

Recomandări:

- ☞ analiza factorilor care au condus la nerespectarea, de către CNAS, a termenelor stabilite prin actele normative incidente, evaluarea consecințelor care decurg din acest fapt și luarea măsurilor care se impun în funcție de situația rezultată; respectarea termenelor stabilite conform prevederilor legale, astfel încât să se asigure eficientizarea utilizării resurselor bugetului FNUASS pe baza cardului național de asigurări de sănătate – instrument care dovedește calitatea de asigurat a persoanei, precum și în procesul de validare a serviciilor medicale/medicamentelor/dispozitivelor medicale, decontate din Fond;
- ☞ verificarea, de către CNAS, a loturilor generate, astfel încât să fie asigurată:

- corectitudinea datelor transmise către CNUPPE, în vederea personalizării și emiterii cardurilor naționale de asigurări sociale de sănătate;
 - generarea și transmiterea cu celeritate a loturilor către CNUPPE, în vederea personalizării și emiterii cardurilor duplicat, astfel încât asiguratul să intre în posesia cardului, potrivit prevederilor legale;
 - organizarea unei evidențe distincte a cardurilor duplicat pe fiecare prioritate în parte, astfel încât să poată fi cunoscută, în orice moment, situația reală între numărul cardurilor transmise de CASJ, în baza borderourilor, transmiterea loturilor la CNUPPE în vederea personalizării și recepția cardurilor;
 - analizarea situațiilor în care pentru același CNP (CID) au fost emise mai multe carduri și luarea măsurilor care se impun în funcție de rezultatul analizei, care să conducă la stoparea acestei situații în perioada următoare;
- ☞ respectarea prevederilor legale privind elaborarea documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a metodologiei de elaborare a devizului general, pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții; respectarea prevederilor legale privind aprobarea, în funcție de competență, a proiectelor de investiții; reîntregirea bugetului FNUASS cu sumele achitate nelegal aferente investiției privind implementarea soluției informatice a cardului național de asigurări sociale de sănătate, având în vedere și prevederile *Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice*;
- ☞ luarea măsurilor care se impun în vederea:
- distribuirii tuturor cardurilor emise de către CASJ, inclusiv CASAOPSNAJ, astfel încât asiguratul titular al cardului să intre cu celeritate în posesia acestuia, pentru a putea beneficia de toate drepturile legale conferite de deținerea acestui card;
 - planificării și efectuării, de către direcțiile de specialitate cu atribuții de control/audit din cadrul CNAS, a unor controale/misiuni de audit intern privind realizarea și implementarea cardului național de sănătate.

SOCIETĂȚI BANCARE ȘI DE ASIGURĂRI

Verificarea operațiunilor BNR ce intră în competența de control a Curții de Conturi

Banca Națională a României

Banca Națională a României (BNR) funcționează în baza prevederilor *Legii nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României* și este banca centrală a României, instituție publică independentă, având ca obiectiv fundamental asigurarea și menținerea stabilității prețurilor.

Principalele atribuții ale Băncii Naționale a României sunt:

- elaborarea și aplicarea politicii monetare și a politicii de curs de schimb;
- autorizarea, reglementarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, promovarea și monitorizarea bunei funcționări a sistemelor de plăți pentru asigurarea stabilității financiare;
- emiterea bancnotelor și a monedelor, ca mijloace legale de plată pe teritoriul României;
- stabilirea regimului valutar și supravegherea respectării acestuia;
- administrarea rezervelor internaționale ale României.

Conform prevederilor art. 47 alin. (2) din *Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României*: „Operațiunile comerciale efectuate de Banca Națională a României, care se reflectă în bugetul de venituri și cheltuieli și în situațiile financiare anuale, sunt supuse controlului ulterior al Curții de Conturi”.

Observațiile Curții de Conturi:

- ☛ s-au constatat unele deficiențe privind modul de respectare a dispozițiilor legale referitoare la atribuirea contractelor de achiziții de bunuri și servicii, astfel:
 - transmiterea cu întârziere, către autoritatea competentă, a notificării cu privire la achizițiile directe, prin Sistemul Electronic al Achizițiilor Publice (SEAP), în cazul unui contract de prestări servicii, nefiind asigurată, în totalitate și la timp, transparența cerută de legiuitor pentru achizițiile directe derulate;
 - nerespectarea întocmai a prevederilor legale referitoare la obligația băncii de a solicita de la ofertant, în completarea declarației pe propria răspundere, depunerea unor documente edificatoare emise de autoritățile competente, referitoare

la obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetele componente ale bugetului general consolidat;

- a fost derulat un contract de achiziții de către o structură care nu avea competența de derulare a acestei achiziții;
- nu au fost respectate întocmai prevederile legale privind recepționarea lucrărilor de construcții, constatându-se că, în cazul unui contract de executare de lucrări, recepția s-a efectuat de către o comisie numită prin decizie internă a directorului direcției care avea competența de derulare a achiziției și nu prin ordin al Guvernatorului BNR, așa cum prevăd reglementările interne ale BNR;
- au fost identificate deficiențe privind constituirea și evidența garanțiilor de bună execuție aferente contractelor încheiate de bancă, astfel:
 - nu au fost constituite garanții de bună execuție, în cazul unui contract având ca obiect *"lucrări de reparații și igienizări"*, BNR nefiind astfel asigurată în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor furnizorului, din punct de vedere cantitativ, calitativ și al respectării perioadei convenite în contract;
 - nu au fost înregistrate în evidența contabilă unele garanții de bună execuție, aferente contractelor încheiate pentru executarea unor lucrări;
 - înregistrarea eronată a contravalorii unor lucrări de investiții, în valoare de 594 mii lei, în conturile de cheltuieli curente de reparații;
- în evidența contabilă s-a înregistrat incorect, ca mijloc fix distinct, valoarea investițiilor efectuate asupra unor clădiri (1.514 mii lei);
- s-au efectuat plăți reprezentând contravaloarea primelor trei etape ale unui contract având ca obiect realizarea unui film documentar artistic, pentru marcarea momentelor importante ale evoluției Băncii Naționale a României (cu termen de finalizare 31.03.2010), fiind prezentate ca documente justificative doar facturi fiscale, fără justificarea costurilor decontate pe fiecare etapă, în condițiile în care documentarul care făcea obiectul contractului nu a fost recepționat până la data controlului și nici nu a fost încheiat act adițional prin care termenul contractului să fie prelungit;
- s-a înregistrat în evidența contabilă modificarea valorii unui teren fără existența unui raport de evaluare, aspect ce nu a fost prezentat în notele explicative la situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2014.

Astfel, valoarea contabilă a unui teren, rezultată din Raportul de evaluare efectuat în conformitate cu legislația în vigoare și cu politica contabilă proprie, a fost modificată în evidența contabilă a băncii, la data de 31.03.2014, în baza unei *"Opinii asupra Raportului de evaluare Arenele BNR"*, aparținând unui expert evaluator independent, certificat ANEVAR, salariat al băncii, și nu în baza unui raport de evaluare adecvat, așa cum prevede legea.

Măsurile luate de entitate:

- transmiterea în SEAP a datelor aferente contractului de prestări servicii;
- constituirea garanțiilor de bună execuție aferente contractului menționat, garanția fiind valabilă până la expirarea perioadei de garanție a lucrărilor executate, respectiv până la recepția finală a lucrărilor;
- înregistrarea în evidența contabilă a garanțiilor identificate de echipa de control;
- regularizarea privind înregistrarea în evidența contabilă a lucrărilor de investiții, înregistrate în mod eronat în conturile de cheltuieli curente de reparații, precum și calculul amortizării aferente, în valoare de 594 mii lei;
- a fost emis Ordinul Guvernatorului BNR privind componența Comisiei de recepție, de evaluare și de clasificare a filmului documentar-artistic despre istoria BNR, ca fiind de natura mijlocului fix, comisie ce a recepționat cinci fișiere video, cu o durată cumulată de 104 minute, ce reprezintă filmările brute aferente celor trei etape executate până la data controlului. Totodată, s-a efectuat înregistrarea în evidența contabilă a acestui activ.

Recomandări:

- ☞ analiza aspectelor prezentate și dispunerea măsurilor necesare pentru derularea întregului proces de planificare, atribuire, realizare și recepționare a lucrărilor aferente contractelor de achiziție publică, cu respectarea integrală a *Regulamentului intern privind derularea activității de achiziții în Banca Națională a României*, precum și a tuturor prevederilor legale aplicabile;
- ☞ analiza modului de constituire și înregistrare în evidența contabilă a tuturor garanțiilor de bună execuție pentru contractele în derulare, precum și a celor aferente contractelor la care nu s-a efectuat încă recepția finală; elaborarea unui sistem unitar de proceduri de monitorizare a contractelor încheiate de bancă;
- ☞ identificarea tuturor situațiilor similare și efectuarea tuturor regularizărilor ce se impun privind înregistrarea în evidența contabilă a contravalorii lucrărilor efectuate ca investiții/cheltuieli, a celor privind calculul amortizării acestora, precum și regularizarea cotei de impozit pe venit, după caz;
- ☞ analiza modului de înregistrare în evidența contabilă a valorii aferente investițiilor efectuate asupra mijloacelor fixe și dispunerea tuturor măsurilor de respectare a prevederilor legale în vigoare;

- ☞ efectuarea reevaluării activelor fixe conform legii și înregistrarea rezultatelor acesteia în evidența contabilă, cu respectarea prevederilor legale; prezentarea eventualelor aspecte care constituie abateri de la politicile contabile ale băncii, în notele explicative la situațiile financiare;
- ☞ stabilirea întinderii eventualelor prejudicii create BNR și, după caz, dispunerea măsurilor legale de recuperare a acestora, în cazul nefinalizării contractului având ca obiect realizarea unui film documentar artistic pentru marcarea momentelor importante ale evoluției Băncii Naționale a României.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pentru înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă și fiscală controlată, precum și pentru stabilirea întinderii prejudiciului și luarea măsurilor pentru recuperarea acestuia.

Follow-up

Implementarea măsurilor dispuse prin deciziile anterioare ale Curții de Conturi asupra activității BNR a avut ca impact:

- întocmirea documentelor de recepție a bunurilor, produselor și serviciilor achiziționate de bancă, în conformitate cu prevederile legale;
- adaptarea la cerințele legale a sistemului de reglementări/proceduri interne de lucru, aspect care conduce la îmbunătățirea activității derulate de BNR;
- recuperarea unor drepturi ce se cuvin BNR, în condițiile în care aceasta a plătit către bugetul local sume nedatorate, cu titlu de taxă pe clădiri.

Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

RA Monetăria Statului

Regia Autonomă „Monetăria Statului” a fost înființată ca unitate de sine stătătoare începând cu data de 29.03.1991, în baza HG nr. 231/1991 privind înființarea Regiei Autonome „Monetăria Statului” și „Imprimeria Băncii Naționale a României” și funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, în subordinea Băncii Naționale a României.

Potrivit Regulamentului de Organizare și Funcționare, Regia Autonomă Monetăria Statului are, în principal, ca obiect de activitate, fabricarea de monede metalice pentru satisfacerea nevoilor țării, pentru vânzări la export în scop numismatic, de către Banca Națională a României, precum și de alte monede pentru alte țări.

Observațiile Curții de Conturi:

- ☛ s-au identificat deficiențe privind exactitatea și realitatea modului în care sunt reflectate operațiunile financiar-contabile în situațiile financiare, astfel:
 - reflectarea eronată a unei operațiuni financiar-contabile în situațiile financiare ale Regiei, întocmite la data de 31.12.2014, respectiv includerea eronată, în totalul indicatorului „Imobilizări financiare”, a sumei de 90 mii lei, reprezentând garanție de bună execuție, creanța având un termen de restituire mai mic de 12 luni (reprezentând o creanță comercială);
 - contabilizarea eronată a drepturilor salariale achitate personalului prin virament bancar (prin card), în sumă de 119 mii lei;
 - deficiențe privind modul de înregistrare în evidența contabilă a cheltuielilor de întreținere și reparații;
- ☛ nu au fost emise ordine de deplasare aferente unor deplasări efectuate în țară;
- ☛ referitor la îndeplinirea obligațiilor financiare către bugetul de stat, bugetele locale sau către alte fonduri, stabilite, conform legii, în sarcina Regiei, s-a constatat:
 - înregistrarea în evidența contabilă, în conturile de venituri, fără existența unui document justificativ, a sumelor înregistrate anterior ca obligații fiscale principale (reprezentând impozit pe profit) și accesorii (aferente impozitului pe profit și TVA), provenite din operațiunile derulate în perioada 2004-2010, pentru care Regia a formulat plângere penală împotriva fostului contabil șef.

În condițiile în care, pentru operațiunile derulate în perioada 2004-2010, există incertitudinea realității operațiunilor efectuate de către fostul contabil șef, la data de 31.12.2014 a fost înregistrată în evidența contabilă suma de 1.605 mii lei, reprezentând obligații fiscale principale, provenite din recalcularea impozitului pe profit aferent perioadei 2004-2008, precum și obligații fiscale accesorii (dobânzi și penalități de întârziere aferente impozitului pe profit și TVA, aferent perioadei 2004-2010). Ulterior, la data de 31.12.2015, Regia a procedat la scăderea din evidența contabilă a sumei de 1.605 mii lei și, concomitent, înregistrarea acestei sume în conturile de venituri.

De menționat că, în anexa la *Cererea de corectare erori materiale din formularul „Decont de TVA” aferent lunii decembrie 2014*”, transmisă la ANAF, Regia a solicitat aprobarea corectării decontului aferent lunii decembrie 2014, fără a specifica că această corecție se referă, în realitate, la perioada 2004-2010.

- nu s-a aplicat un tratament contabil unitar pentru modul de calcul al obligațiilor de plată accesorii, aferente unor operațiuni incerte, derulate în perioada 2004-2010, pentru care Regia a formulat plângere penală, în sensul că Regia a calculat și a înregistrat în evidența contabilă obligații de plată accesorii numai până la data de 31.05.2015, acestea nefiind calculate și pentru perioada 1.06.2015-31.12.2015 (dată la care Regia a procedat la scăderea din evidența contabilă a debitelor principale prescrise, prin înregistrarea acestora pe venituri), potrivit principiului de drept conform căruia „accesoriul urmează principalul”;
 - nu au fost corelate modificările intervenite în Decontul de TVA depus în luna decembrie 2014, în sumă de 484 mii lei, solicitate de Regie prin „*Cererea de corectare erori materiale din formularul Decont de taxa pe valoarea adăugată cod 300 aferent lunii decembrie 2014*”, transmisă către MFP-ANAF-DGAMC, cu datele din declarațiile informative privind livrările/prestările și achizițiile efectuate pe teritoriul național, jurnalul de cumpărări, decontul lunar de TVA, aferente perioadei pentru care s-a efectuat corecția, nedepunând declarații completate cu datele corecte;
 - nu s-a completat Registrul de evidență fiscală cu informațiile suplimentare înregistrate în evidența contabilă, în anul 2014, prin contul „*Rezultatul reportat provenit din corectarea erorilor contabile*”, privind corectarea unor cheltuieli aferente perioadei 2004-2010, în sumă de 2.746 mii lei;
- ☛ s-au identificat deficiențe privind modul de administrare a patrimoniului și a suportului logistic al entității, în sensul că:
- nu s-a reținut garanția de bună execuție, în cazul unui contract de lucrări încheiat de RA Monetăria Statului cu un furnizor;
 - nu au fost prezentate documente care să ateste efectuarea recepției unor bunuri/lucrări/servicii contractate;
 - la data încheierii lucrărilor de execuție a fost efectuată recepția finală, în condițiile în care trebuia întocmit Proces-verbal de recepție la terminarea lucrărilor, în acest fel Regia renunțând la perioada de garanție a lucrărilor executate.

Măsuri luate de entitate

Registrul de evidență fiscală a fost completat, în timpul controlului, doar cu elementele de identificare ale declarațiilor rectificative, și nu cu informațiile aferente înregistrate în evidența contabilă.

Recomandări:

- ☞ asigurarea exactității și realității modului în care sunt reflectate operațiunile derulate de Regie în evidența contabilă și în situațiile financiare; respectarea funcțiunii conturilor utilizate, precum și a naturii economice a operațiunilor evidențiate în contabilitate (inclusiv în balanța mijloacelor fixe);
- ☞ respectarea prevederilor Procedurii interne operaționale referitoare la deplasarea salariilor în interes de serviciu;
- ☞ analiza operațiunii prezentate și clarificarea modului de reglare, în evidența contabilă, a impozitului pe profit și a TVA aferente perioadelor menționate; identificarea, împreună cu MFP-ANAF, a soluției fiscale referitoare la modul de plată a acestor obligații;
- ☞ corelarea modificărilor intervenite în cuprinsul decontului de TVA, cu datele din declarațiile informative privind livrările/prestările și achizițiile efectuate pe teritoriul național, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- ☞ actualizarea Registrului de evidență fiscală cu informațiile cuprinse în declarațiile rectificative;
- ☞ respectarea tuturor clauzelor contractuale, precum și a prevederilor legale în ceea ce privește reținerea garanției de bună execuție, precum și efectuarea recepției bunurilor, lucrărilor și serviciilor contractate; elaborarea unor proceduri de monitorizare unitară a contractelor încheiate de Regie;
- ☞ respectarea prevederilor legale privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pentru înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă și fiscală controlată.

Follow-up

Implementarea măsurilor dispuse prin decizii ale Curții de Conturi asupra activității RA Monetăria Statului a avut ca impact:

- inițierea acțiunilor pentru recuperarea unor debite restante, reprezentând penalități aferente sumelor datorate de clienți, neîncasate la timp;
- îmbunătățirea activității de management al resurselor umane;
- demararea procedurilor de recuperare a unor creanțe, reprezentând fonduri de recuperat de la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, fiind recuperată suma de 143 mii lei, aspect care contribuie la majorarea rezultatului financiar al entității;
- continuarea demersurilor legale pentru recuperarea prejudiciilor constatate în anii anteriori.

Compania de Asigurări – Reasigurări EXIM România

Compania de Asigurări – Reasigurări EXIM România (denumită în continuare Compania sau CARE) este constituită ca entitate specializată în asigurarea riscurilor financiare atât pentru operațiunile de export, cât și pentru operațiunile comerciale interne. Autorizată în august 2010 și având ca obiect de activitate practicarea asigurărilor de credite și garanții, Compania și-a extins activitatea, începând cu anul 2011, prin obținerea autorizației de practicare a 8 clase de asigurări: asigurări de incendiu și calamități naturale, asigurări de daune la proprietăți, asigurări de răspunderi civile, asigurări de accidente, asigurări de bunuri în tranzit, asigurări de pierderi financiare, asigurări de mijloace de transport aerian și asigurări de răspundere civilă pentru mijloace de transport aerian.

Asigurările se adresează companiilor care desfășoară activități comerciale cu parteneri externi și interni în domeniul construcțiilor, producției de bunuri și industriale, transporturilor rutiere, navale, aeriene, prestărilor de servicii, exportatorilor și celor din industria IT.

Observațiile Curții de Conturi:

- deficiențe privind anularea unor polițe de asigurare valide și înregistrarea în evidența contabilă a operațiunii de anulare, astfel:
 - ca urmare a neîncasării primei de asigurare aferente anului 2014, pentru o poliță emisă în anul 2013 (prin intermediul unor brokeri de asigurări), în favoarea unui beneficiar din Italia, Consiliul de Supraveghere al Companiei a decis, în data de 27.03.2014, rezilierea poliței de asigurare, în evidența contabilă fiind înregistrată operațiunea de anulare a acesteia. În condițiile în care beneficiarul asigurării efectuase plata primei de asigurare către brokerul intermediar al asigurării, instanța a constatat valabilitatea poliței, care, la data controlului, nu era înregistrată în evidența contabilă a Companiei;
 - anularea (rezilierea) unei polițe de asigurare (*Polița de garantare privind buna execuție a contractului*, în sumă de 8.807 mii lei) emise pentru un asigurat, în favoarea Primăriei Municipiului București (beneficiar), în aceeași zi în care a fost emisă (16.05.2014), în condițiile în care *Certificatul de garantare*, aferent Poliței de garantare privind buna execuție, nu a fost returnat emitentului. Acest Certificat a fost utilizat de asigurat pentru garantarea bunei execuții a unui contract încheiat cu Primăria Municipiului București, fiind înregistrat la beneficiar în data de 19.05.2014, în condițiile în care polița aferentă era reziliată din data de 16.05.2014. Certificatul a fost returnat ulterior.
- înregistrarea în evidența contabilă a unor informații eronate privind primele de asigurare plătite de asigurați, unele dintre acestea prezentând la explicație numele unui angajat al Companiei, în condițiile în care extrasul de cont listat din aplicația informatică a băncii (pentru încasările prin virament), precum și registrul de casă (pentru încasările în numerar), detaliază toate elementele plății, inclusiv numele asiguratului sau al intermediarului;
- menținerea în contul „*Decontări în curs de clarificare din asigurare*” a unor sume clarificate, mai vechi de 3 luni, respectiv neluarea măsurilor de recuperare/plată, după caz, a acestora;
- utilizarea în evidența contabilă a unui cont aflat în afara cadrului legal de reglementare pentru activitatea de asigurare/reasigurare și nedeclararea existenței acestui cont în notele explicative la situațiile financiare;
- nerespectarea termenului legal de plată, către bugetul de stat, a impozitului datorat de nerezidenți (brokerul Inovazione Insurance Brokers) pentru veniturile impozabile obținute din România în anul 2013, impozitul fiind virat în luna octombrie 2014;
- raportarea eronată, către ANAF, a obligațiilor Companiei privind impozitul pe veniturile obținute din România de nerezidenți, acest impozit fiind declarat ca fiind aferent lunii septembrie 2014, în condițiile în care a fost calculat pentru operațiunile efectuate în anul 2013;
- nerespectarea termenului legal de plată, către bugetul de stat, a taxei pe valoarea adăugată, în condițiile în care TVA aferentă perioadei 1.04.2012-25.07.2014, în sumă de 1.100 mii lei, a fost în mod eronat evidențiată în contabilitatea Companiei și declarată la ANAF ca fiind aferentă lunii septembrie 2014;
- neînregistrarea entității în Registrul Operatorilor Intracomunitari, în scopuri de TVA, la termenul prevăzut de Codul fiscal și transmiterea eronată, către ANAF a informațiilor necesare pentru înregistrare, în condițiile în care Compania a achiziționat servicii taxabile din punct de vedere al TVA, pe teritoriul Italiei, începând din anul 2012, iar solicitarea transmisă către ANAF - Direcția de Administrare a Marilor Contribuabili este din data de 27.08.2014;
- necompletarea Registrului de evidență fiscală și nedeținerea Declarației rectificative privind impozitul pe profit pentru unele operațiuni contabile, în sumă totală de 861 mii lei, aferente perioadei 2012-2013, înregistrate în contul „*Rezultatul reportat provenit din corectarea erorilor contabile*”;

lipsa reglementărilor interne referitoare la unele activități desfășurate de Companie, astfel:

- procedura internă care reglementează activitatea de subscriere a polițelor de asigurare, desfășurată pe teritoriul Italiei până la data de 27.03.2014, nu include elemente care să detalieze modul de lucru în cazul subscrierilor efectuate pe teritoriul altor țări (documentele justificative necesare, necesitatea traducerii lor, momentul înregistrării tranzacțiilor în evidența contabilă, condițiile anulării unei polițe de asigurare subscrise etc.), în condițiile în care riscurile specifice activității derulate pe teritoriul unei țări străine sunt diferite față de cele existente pe piața românească de asigurări;
- modalitățile de anulare, în evidența contabilă, a polițelor de asigurare, nu sunt reglementate corespunzător, nefiind precizate situațiile și condițiile în care polițele subscrise se pot anula, aspect care poate conduce la incertitudini cu privire la legalitatea emiterii/anulării unor polițe de asigurare;
- activitatea de acordare a vizei „Bun de plată” nu este formalizată printr-o procedură/normă internă, nefiind stabilite cu claritate modul de acordare a acestei vize, persoanele răspunzătoare, documentele pe care se acordă etc.;
- procedurile privind politicile de investiții financiare pentru activitatea de asigurări generale nu sunt actualizate cu prevederile legislației specifice în vigoare.

Recomandări:

- ☞ analiza situațiilor prezentate și dispunerea măsurilor necesare, pentru:
 - corectarea declarațiilor fiscale depuse de Companie în perioada 2012-2014, conținând informații eronate și reglarea situației obligațiilor Companiei către bugetul statului, în condițiile legii;
 - completarea și actualizarea Registrului de evidență fiscală;
 - respectarea termenelor stabilite de lege pentru plata către bugetul de stat a tuturor obligațiilor Companiei.
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciilor create bugetului de stat prin nerespectarea termenului legal de plată a impozitului datorat de nerezidenți pentru veniturile impozabile obținute în România, precum și a TVA aferent serviciilor achiziționate pe teritoriul Italiei, taxabile în România, precum și dispunerea măsurilor legale de recuperare a prejudiciilor constatate, după caz;
- ☞ analiza, revizuirea, completarea și actualizarea tuturor reglementărilor interne privind activitățile derulate de Companie;
- ☞ utilizarea, în evidența contabilă a Companiei, a conturilor reglementate pentru activitatea de asigurare/reasigurare; declararea, în notele explicative la situațiile financiare, a oricăror informații privind modificările acestora;
- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a primelor de asigurare plătite de asigurați, în conformitate cu conținutul documentelor justificative care stau la baza acestora;
- ☞ dispunerea măsurilor necesare, pentru:
 - înregistrarea în evidența contabilă a valorii poliței de asigurare declarată validă de o instanță judecătorească, precum și a celor aflate în situații similare, după caz;
 - rezilierea polițelor de asigurare/garantare numai în condițiile existenței tuturor documentelor justificative necesare;
- ☞ analiza soldului contului „Decontări în curs de clarificare din asigurare” și înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor clarificate, în funcție de natura lor economică; luarea măsurilor de recuperare/plată, după caz a acestora;
- ☞ respectarea prevederilor Ordinului nr. 3129/2005 pentru aprobarea reglementărilor contabile conforme cu directivele europene specifice domeniului asigurărilor, în ceea ce privește reflectarea corectă a naturii economice a operațiunilor evidențiate în contabilitate.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pentru înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă și fiscală controlată, precum și pentru stabilirea întinderii prejudiciului și luarea măsurilor pentru recuperarea acestuia.

Follow-up

Implementarea măsurilor dispuse prin decizia anterioară, emisă de Curtea de Conturi, a avut ca impact asupra activității Companiei:

- adaptarea la cerințele legale a sistemului de reglementări/proceduri interne de lucru ale Companiei, respectiv îmbunătățirea activității derulate de Companie;
- corectarea declarațiilor fiscale conținând informații eronate, depuse de Companie în perioada 2012-2014, precum și reglarea situației obligațiilor Companiei către bugetul statului; completarea și actualizarea Registrului de evidență fiscală;
- virarea către bugetul de stat a dobânzilor și penalităților calculate pentru plata cu întârziere a TVA aferent perioadei 2012-2014 și a impozitului datorat de către nerezidenți pentru veniturile impozabile obținute din România;
- inițierea demersurilor pentru recuperarea prejudiciilor create prin nerespectarea termenului legal de plată a impozitului datorat de nerezidenți pentru veniturile impozabile obținute în România și a TVA aferent serviciilor achiziționate pe teritoriul Italiei, taxabile în România.

ALTE ENTITĂȚI

Controlul privind legalitatea utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare

Unitatea Administrativ-Teritorială Municipiul București

Primăria Municipiului București este organizată și funcționează în temeiul Legii nr. 215/2001 republicată și actualizată a administrației publice locale.

Ațiunea de control a vizat Contractul de credit BRD nr. 724/30.12.2013, pentru cofinanțarea obiectivelor de investiții aprobate prin Hotărârea Consiliului General al Municipiului București (HCGMB) în anul 2013, respectiv:

- Consolidare, restaurare și conservare Arcul de Triumf;
- Consolidare, restaurare și conservare Casa Cesianu;
- Consolidare, restaurare și conservare Observatorul Astronomic Vasile Urseanu;
- Reabilitare și conservare Muzeu Dr. Nicolae Minovici;
- Reabilitarea, modernizarea și echiparea ambulatoriului integrat al Spitalului Clinic de copii Dr. Victor Gomoiu;
- Reabilitarea, modernizarea și echiparea ambulatoriului integrat al Spitalului Clinic de Ortopedie Foișor;
- Amenajare circuit turistic pe lacurile Floreasca și Tei;
- Reabilitare infrastructură rutieră Piața Sudului.

Observațiile Curții de Conturi:

Sintetic, principalele aspecte constatate cu privire la utilizarea fondurilor provenite din Contractul de credit BRD nr. 724/30.12.2013, pentru cofinanțarea obiectivelor de investiții aprobate prin Hotărârea Consiliului General al Municipiului București (HCGMB) din anul 2013 sunt următoarele:

- în anul 2015, obiectivele de investiții ale proiectelor care fac obiectul Creditului BRD nr. 724/2013 au fost inventariate pe o listă care cuprinde toate investițiile în curs, indiferent de sursele de finanțare, în fapt fiind inventariat contul „Imobilizări corporale în curs”, fără respectarea prevederilor legale în domeniu;
- deși raportările către Ministerul Finanțelor Publice (MFP) au respectat formularistica cerințelor de raportare a datoriei publice, datorită specificității acestui tip de credit tip revolving, conținutul datelor raportate cu privire la situația rambursărilor ratelor de capital și a dobânzilor aferente este diferit de situația reală a creditului BRD;
- la nivelul entității nu au fost efectuate misiuni de audit intern privind modul de utilizare și rambursare a Creditului intern nr. 724/2013 și nici misiuni de audit intern asupra proiectelor care fac obiectul creditului BRD;
- la nivelul entității nu se acordă o atenție deosebită modului de implementare, în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate, a proiectelor, care are ca rezultat utilizarea necorespunzătoare a facilității reprezentate de acest credit de tip revolving, reflectat și în gradul scăzut al tragerilor efectuate din credit, precum și suma redusă a rambursărilor efectuate de AMPOR (Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional).

Recomandări:

Conducerea Primăriei Municipiului București va dispune măsuri legale în vederea:

- ☞ refacerii inventarierii imobilizărilor în curs, pe anul 2015;
- ☞ raportării datelor către MFP privind datoria publică locală directă în conformitate cu situația reală a creditului de tip revolving, după obținerea unui punct de vedere din partea MFP cu privire la modul de completare a datelor conținute de formularul „Situația privind finanțarea rambursabilă contractată direct fără garanția statului sau garantată de unitatea administrativ-teritorială”, având în vedere specificitatea creditului contractat de tip revolving;
- ☞ includerii în Planul de audit al entității a unor misiuni de audit intern referitoare la proiectele ce fac obiectul Creditului BRD nr. 724/2013;
- ☞ stabilirii în mod clar a atribuțiilor structurilor din PMB implicate în derularea creditului BRD și ale Unităților de Implementare a Proiectelor, care implementează proiectele ce fac obiectul creditului BRD și actualizării corespunzătoare a fișelor de post ale persoanelor din structurile respective;

elaborării unor proceduri operaționale pentru asigurarea atât a implementării în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate a creditului BRD și a proiectelor ce fac obiectul creditului, cât și a interconectării structurilor implicate în derularea creditului BRD și a Unităților de Implementare a Proiectelor.

A fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 4 măsuri, dintre care una a fost contestată de către UATM București. După analiza contestației depuse a fost emisă o Încheiere, prin care a fost admisă contestația formulată de entitate.

Controlul legalității contractării sau garantării, precum și a utilizării și rambursării finanțelor rambursabile la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Au fost efectuate acțiuni de control la un număr de 47 de unități administrativ-teritoriale (UAT) care au vizat modul de contractare, garantare, utilizare și rambursare a finanțelor rambursabile la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

Observațiile Curții de Conturi:

UAT Comuna Șugag, județul Alba nu a recuperat, în cadrul contractului de finanțare pentru acordarea ajutorului financiar nerambursabil în condițiile Programului Național pentru Dezvoltare Rurală din România, suma reprezentând contravaloarea comisionului de garantare plătit Fondului de Garantare pentru perioada de prelungire a scrisorii de garanție și a penalizării pentru prelungirea contractului.

Au fost majorate nejustificat cheltuielile de investiții prin acceptarea la plată și decontarea unor situații de lucrări supraevaluate, care conțin elemente de cheltuieli care nu au fost regăsite în teren, în cazul obiectivului de investiții „Îmbunătățirea infrastructurii fizice de bază și accesul la servicii publice pentru populația din comuna Șugag, județul Alba”.

UATC Șugag județul Alba nu a adoptat, în condițiile prevăzute de lege, o hotărâre prin care să decidă încheierea acordului de garantare în favoarea fondului de garantare, privind sumele aprobate anual prin bugetul de venituri și cheltuieli, în cadrul contractului de finanțare pentru acordarea ajutorului financiar nerambursabil.

din verificarea modului de stabilire a necesarului de lichidități pentru cofinanțarea obiectivului „Modernizare străzi în orașul Sântana, județul Arad”, la UATO Sântana, județul Arad au fost constatate deficiențe, în sensul că suma împrumutată este mai mare decât necesarul real de cofinanțare cu 288 mii lei, ca urmare a utilizării unor valori neactualizate în cazul a doi dintre indicatorii înscrși în devizul estimativ, ceea ce a generat plata unor dobânzi suplimentare. De asemenea, s-au mai constatat următoarele:

- soldul datoriei publice aferent împrumutului contractat pentru realizarea alimentării cu apă este eronat, ca urmare a înregistrării eronate în contabilitate a încasărilor privind redevența pentru bunurile concesionate de către entitate operatorului Compania de Apă Arad SA. Aceste încasări au fost înregistrate eronat ca și reîntregiri de credite, prin note contabile de stornare a înregistrărilor care reflectau plata ratei și dobânzii aferente împrumutului contractat și utilizat pentru finanțarea realizării respectivelor active;
- două dintre împrumuturile contractate de către autoritățile administrației publice locale au fost înregistrate eronat în contabilitate.

la UATM Bacău, județul Bacău s-a constatat decontarea unor facturi prescrise în sumă de 4.500 mii lei, reprezentând reparații efectuate la activele avute în exploatare prin contract de concesiune, active ce sunt bunuri de retur care la intrarea în faliment a societății trebuiau să devină libere de sarcini, conform contractului de concesiune și reglementărilor legale în vigoare. Mai mult decât atât, nu a fost utilizat fondul de întreținere, înlocuire și dezvoltare pentru stingerea datoriei publice locale, în ordinea priorităților stabilite de reglementările legale în vigoare.

Totodată, la UATM Bacău prin Hotărârea Consiliului Local Bacău s-a aprobat Contractul de cesiune a contractului de vânzare-cumpărare a gazelor naturale. În cadrul acestui contract, Municipiul Bacău are calitatea de „garant” pentru obligații de plată în sumă de 10.923 mii lei. Ulterior, datoriile către furnizorul de gaze naturale au fost achitate din bugetul UATM Bacău, inclusiv penalități în sumă de 422 mii lei, cu toate că societatea se afla în insolvență la data acordării garanțiilor.

UATM Bacău, a virat în contul de acreditiv deschis la CEC Bank suma de 345 mii lei, sumă ce a fost convertită în franci elvețieni și achitată către furnizor, cu toate că pentru această sumă, UAT Municipiul Bacău avea obligația de a declara, reține și vira la bugetul de stat impozitul pe veniturile nerezidenților în cuantum de 55 mii lei.

La obiectivul de investiții „Reabilitare infrastructură urbană zona I.L. Caragiale-Milcov intersecție strada Letea”, implementat la UATM Bacău, nu au fost calculate, evidențiate și pretinse penalități în sumă de 2.936 mii lei, aferente lucrărilor neexecutate.

Totodată, la UATM Bacău s-au constatat următoarele:

- s-au efectuat plăți în sumă de 5.923 mii lei, echivalentul a 1.615 mii USD, direct din acreditiv, fără a fi evidențiate în Trezoreria Bacău și în Contul anual de execuție;
 - Municipiul Bacău, deși deține 51% din totalul de acțiuni al Companiei Regionale de Apă, diferența de 49% din capitalul social subscris și vărsat al operatorului economic fiind deținută de către Consiliul Județean Bacău, a garantat cu veniturile proprii creditul bancar, aceste garanții trebuind a fi constituite de către ambii acționari, proporțional cu numărul de acțiuni deținute, așa cum prevăd reglementările legale în vigoare. Pentru acoperirea riscurilor financiare care decurg din garantarea împrumuturilor nu s-a constituit fond de risc.
- **UATM Oradea**, județul Bihor a acceptat la plată și decontare o sumă mai mare decât cea datorată, în vederea realizării obiectivului de investiții *Construire campus școlar pentru Colegiul Economic „Partenie Cosma” și Grup Școlar „Vasile Voiculescu”*.
Totodată, s-a constatat decontarea unor cantități de lucrări mai mari decât cele real executate la obiectivul de investiții *„Descongestionarea traficului și îmbunătățirea mobilității populației pe coridorul transfrontalier Oradea-Biharkeresztesz”*.
UATM Oradea a efectuat plăți nejustificate în sumă totală de 1.070 mii lei din creditele angajate pentru lucrările de investiții realizate la Obiectivul *„Complex wellness termal Nymphaea Oradea”*, Obiectivul *„Dezvoltarea unor habitate naturale din specii de arbori protejați și flora spontană pe dealul Ciuperca din municipiul Oradea”* și Obiectivul *„Reabilitare, modernizare și refacere scuaruri în Piața Unirii, municipiul Oradea”*.
În anul 2015, la UATM Oradea s-a constatat neînregistrarea în contabilitate a sumei de 4.961 mii lei, reprezentând valoarea garanțiilor de bună execuție ale executanților obiectivelor de investiții finanțate din fonduri rambursabile.
- la **UATC Dumitra**, județul Bistrița-Năsăud au fost achitate dobânzi bancare mai mari decât cele legal datorate, nivelul dobânzii nefiind revizuit la 3 luni, conform clauzelor contractuale;
- la **UATM Botoșani**, județul Botoșani s-a constatat utilizarea împrumutului în sumă de 1.628 mii lei, pentru plata unei corecții financiare determinate de nerespectarea dispozițiilor legale privind achizițiile publice, conflictul de interese și existența unor indicii de fraudă constatate de autoritățile competente, situație care a generat costuri suplimentare pentru finanțarea investiției neprevăzute de UATM Botoșani în bugetul proiectului și în legătură cu care nu au fost luate măsuri de recuperare. Valoarea abaterii reprezentând prejudiciul cert nestabilit de UATM Botoșani, pentru care nu s-au luat măsuri de recuperare este de 723 mii lei.
La UATM Botoșani, județul Botoșani s-a constatat raportarea eronată la finele anului 2015 a plăților efectuate către beneficiari, în sumă de 360 mii lei, din împrumutul contractat de la UniCredit Țiriac Bank SA și a datoriei publice a municipiului Botoșani, prin neînregistrarea în contabilitate, respectiv în bilanțul încheiat la 31.12.2015 a obligațiilor de plată în sumă de 5.463 mii lei, generate de contractele de finanțări rambursabile încheiate de municipiul Botoșani, aflate în derulare în perioada 2014-2015.
- la **UATC Vorona**, județul Botoșani s-au constatat următoarele abateri:
- înregistrarea eronată și necuprinderea în buget a ratelor scadente datorate, aferente împrumuturilor contractate;
 - angajarea unor cheltuieli de capital prin nerespectarea prevederilor privind achizițiile publice și contractarea de împrumuturi pentru finanțarea unor cheltuieli neeligibile, fără ca acestea să fie incluse în bugetul Proiectului. Încheierea unui nou angajament legal (contract de achiziție publică) cu același constructor, la același obiectiv de investiții, în condițiile în care entitatea avea deja un contract în derulare.
- din bugetul **UATC Trușești**, județul Botoșani au fost imobilizate în anul 2014, în contul deschis la CEC Bank, disponibilități în sumă de 39 mii lei, iar, la 31.12.2015, entitatea a înregistrat disponibilități în acest cont în sumă de 18 mii lei. În evidența contabilă nu au fost înregistrate Contractul de garantare încheiat cu FNGCIMM, contractul de ipotecă asupra creanțelor rezultate din veniturile bugetare ale autorității administrației publice locale înregistrat la CEC și contractul de ipotecă mobilă înregistrat la CEC;
- la **UATO Râșnov**, județul Brașov s-au constatat următoarele:
- nu s-a elaborat, aprobat și implementat o procedură care să reglementeze activitatea de contractare, garantare, utilizare și rambursare a împrumuturilor contractate;
 - nu s-a respectat principiul contabilității de angajamente în înregistrarea dobânzilor în sumă de 160 mii lei, aferente împrumuturilor contractate;
 - nu s-a efectuat reevaluarea în valută a împrumuturilor contractate de către entitate, nerambursate la sfârșitul anului, la cursul comunicat de Banca Națională a României, valabil pentru ultima zi a perioadei de raportare.
- la **UATM Sf. Gheorghe**, județul Covasna au fost constatate următoarele:
- majorarea nejustificată a costurilor cu suma de 835 mii lei, reprezentând manopera directă raportată la numărul efectiv de ore manoperă oferite și utilizate în vederea realizării obiectivului de investiții *„Dezvoltarea mediului de afaceri în Municipiul Sf. Gheorghe prin reabilitarea Sitului Industrial Poluat și crearea unei structuri de sprijinire a afacerilor”*;

- supraevaluarea cu suma de 249 mii lei a costurilor privind demolarea construcțiilor existente, prin includerea în situațiile de lucrări a transportului rutier al materialelor și semifabricatelor la o distanță de 25 de km, fără a deține documentele necesare justificării acestor cheltuieli.
- **UATM Petroșani**, județul Hunedoara a plătit nejustificat contribuția de asigurări sociale datorată de angajator asupra manoperei cuprinse în situațiile de lucrări de investiții la obiectivul „*Dezvoltarea domeniului schiabil în zona turistică Parâng*” – sub obiectivul Telescaun TS3, ca urmare a aplicării de către executant a unui procent eronat pentru calculul acestei contribuții.
UATM Petroșani nu a condus contabilitatea analitică a împrumuturilor contractate de UATM Petroșani pe fiecare contract de împrumut în parte.
- în anii 2013, 2014 și 2015, **UATC Șişești**, județul Maramureș nu a respectat principiul contabilității de angajamente la înregistrarea în evidența contabilă a dobânzilor aferente împrumuturilor și nici funcțiunea conturilor;
- la **UATC Vișeu de Jos**, județul Maramureș s-a constatat neînregistrarea în evidența contabilă sintetică și analitică a sumei de 2.784 mii lei, reprezentând valoarea împrumutului contractat cu CEC Bank SA-Sucursala Baia Mare, în sumă de 2,1 milioane lei, la care se adaugă valoarea dobânzilor și comisioanelor aferente în sumă de 0,7 milioane lei;
- **UATJ Mehedinți**, județul Mehedinți a efectuat plăți din bugetul local cu titlu rambursări de credite, dobânzi și comisioane bancare, mai mari decât obligațiile de plată rezultate din documentele bancare și din contractul de împrumut, cu suma de 509 mii lei;
- la **UATC Grădinile**, județul Olt au fost efectuate plăți nelegale pentru lucrări neexecutate în cantitatea facturată și plătită pentru obiectivul de investiții „*Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de drumurile agricole și de exploatare în comuna Grădinile*”;
- la **UATM Carei**, județul Satu Mare s-a constatat utilizarea împrumutului pentru plata unei corecții financiare în sumă de 152 mii lei, determinată de nerespectarea dispozițiilor legale privind achizițiile publice, situație care a generat costuri suplimentare pentru finanțarea investiției, neprevăzute de UATM Carei în bugetul proiectului și în legătură cu care nu au fost luate măsuri de recuperare.
La sfârșitul anului 2015, UATM Carei, județul Satu Mare nu a efectuat reevaluarea datoriilor în valută la cursul comunicat de BNR valabil pentru ultima zi a perioadei de raportare, pentru împrumuturile contractate și nerambursate.
- la **UATC Odorheu**, județul Satu Mare s-au constatat următoarele abateri:
 - lipsa evidenței pe conturi analitice a bunurilor de natura stocurilor, a obiectelor de inventar și a lucrărilor executate finanțate din împrumutul pe termen scurt contractat de la CEC, nefiind grupate pe locuri de depozitare, conform prevederilor legale;
 - înregistrarea eronată în evidența contabilă a mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar achiziționate și achitate, din tragerile efectuate din împrumutul pe termen scurt contractat de la CEC, în cadrul proiectului integrat;
 - nu s-a efectuat înregistrarea efectelor tranzacțiilor la momentul constatării obligațiilor, dobânzile fiind înregistrate doar în momentul plății prin cont de cheltuieli.
- la **UATM Sibiu**, județul Sibiu, referitor la împrumutul încheiat cu BERD având ca obiect „*Finanțarea reabilitării și îmbunătățirii străzilor în Municipiul Sibiu, precum și achiziții, implementare și supervizare în legătură cu proiectul*”, în cazul pachetului de străzi „Lazaret - Piața Cluj - Gara Mică Țiglar - Turnișor I” nu s-a înregistrat în contabilitate, la active fixe corporale, valoarea trasă din împrumut, estimată la suma de 266 mii lei, plătită furnizorului de lucrări.
- la **UATM Câmpulung Moldovenesc**, județul Suceava, au fost constatate următoarele:
 - înregistrarea în mod eronat în contabilitate a împrumutului extern contractat pentru obiectivul de investiții „*Utilități și mediu la standarde europene în județul Suceava*”;
 - neasigurarea condițiilor de rambursare la scadență a împrumutului a condus la plata de dobânzi penalizatoare în sumă de 1.015 mii lei;
 - angajarea și contractarea de împrumuturi peste limita legală de angajare și puterea de rambursare a entității verificate, ca urmare a neevidențierii la termen a împrumuturilor anterior angajate, pentru a se stabili limita corectă de îndatorare.
- **UATO Videle**, județul Teleorman a contractat lucrări în sumă de 4.261 mii lei, la care se adaugă TVA în sumă de 810 mii lei. Până la data controlului, UATO Videle a înregistrat obligații de plată mai mari cu suma de 24 mii lei decât suma totală de 4.802 mii lei (cu TVA), reprezentând totalul facturilor introduse la plată, acceptate și înregistrate de către beneficiar.
Din verificarea documentației tehnice, a ofertei financiare, a procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor, precum și din verificarea efectuată pe teren s-a constatat că valoarea estimată a lucrărilor recepționate, care nu au fost executate conform documentației tehnice, a fost în sumă de 2.358 mii lei din valoarea lucrărilor executate, vizată de dirigintele de șantier și însoțită de beneficiar la data de 31.12.2010 în sumă de 3.972 mii lei (fără TVA).
La UATO Videle, județul Teleorman, au mai fost constatate următoarele:

- a fost înregistrată eronat suma de 4.802 mii lei, reprezentând obligații către furnizorul „*Lucrărilor de modernizare drum Parisești și Coșoaia*”;
 - la sediul investitorului nu există cartea tehnică a construcției aferentă obiectivului „*Lucrări de modernizare drum Parisești și Coșoaia*”. Astfel, nu s-a putut verifica dacă lucrările ascunse au fost efectuate în conformitate cu prevederile din contract și din caietul de sarcini (proponerea tehnică).
- 🌐 la *UATM București, sector 6* s-a constatat plata nejustificată a dobânzilor de întârziere pentru neachitarea unei rate și a dobânzii aferente la termenul scadent prevăzut în anexa la actul adițional al convenției de împrumut încheiate cu Ministerul Finanțelor Publice, precum și în cazul unor contracte de credite încheiate cu instituții bancare;
- 🌐 referitor la contractarea, garantarea, utilizarea și rambursarea finanțărilor rambursabile la nivelul UAT-urilor au rezultat și următoarele aspecte comune:
- nu a fost organizată potrivit reglementărilor legale în vigoare înregistrarea datoriei publice locale înscrise în Registrul datoriei publice locale și în Registrul garanțiilor locale (*UATC Șugag, județul Alba, UATC Ditrău, județul Harghita, UATC Șişești, județul Maramureș, UATC Vișeu de Jos, județul Maramureș, UATC Dăneasa, județul Olt, UATO Odobești, județul Vrancea*);
 - nu a fost actualizată în prima decadă a fiecărui trimestru pentru trimestrul expirat, pagina de internet, cu documentele și informațiile prevăzute de reglementările legale (*UATC Trușești, județul Botoșani, UATC Ditrău, județul Harghita, UATC Căluș, județul Olt, UATC Dăneasa, județul Olt, UATC Dobrun, județul Olt, UATC Grădinile, județul Olt, UATC Șişești, județul Maramureș, UATM Carei, județul Satu Mare*);
 - valoarea garanțiilor acordate, în sumă totală de 16.164 mii lei, nu a fost înregistrată în contabilitate în conturile speciale din afara bilanțului (*UATC Vișeu de Jos, județul Maramureș, UATC Căluș, județul Olt, UATC Dobrun, județul Olt, UATC Grădinile, județul Olt*).

Au fost emise decizii, prin care au fost dispuse măsuri de corectare a abaterilor constatate, iar în cazul a 7 UAT-uri au fost efectuate și propuneri de sesizare a organelor de urmărire penală.

Capitolul

4

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2015

Acțiuni de audit desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Sfera de cuprindere a acțiunilor de verificare la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Curtea de Conturi exercită funcția de control și asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale prin intermediul structurilor teritoriale, respectiv camerele de conturi.

Acțiunile camerelor de conturi la nivelul unităților administrativ-teritoriale au ca sferă de cuprindere bugetele componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale, respectiv:

- bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor;
- bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii;
- bugetele împrumuturilor externe și interne contractate de autoritățile administrației publice locale;
- bugetul fondurilor externe nerambursabile.

Totodată, la nivel local, camerele de conturi au efectuat și acțiuni de control tematic care au vizat regiile autonome și societățile comerciale de interes local, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și concesionarea sau închirierea de bunuri care fac parte din proprietatea publică.

1. Execuția de ansamblu a bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale pe anul 2015

Sinteza veniturilor și cheltuielilor elementelor componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (BGCUT) pentru anul 2015, comparativ cu anii 2013 și 2014, este prezentată în tabelul de mai jos:

- milioane lei -

Nr. crt.	Bugete	2013	2014	2015	%	
					2015/2013	2015/2014
1.	Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor					
	- Venituri încasate	48.093	53.666	61.463	127,8	114,5
	- Plăți efectuate	47.380	52.101	59.048	124,6	113,3
	- Excedent/Deficit	713	1.565	2.415	338,7	154,3
2.	Bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii					
	- Venituri încasate	10.661	11.036	11.461	107,5	103,9
	- Plăți efectuate	10.549	10.872	11.330	107,4	104,2
	- Excedent/Deficit	112	164	131	117,0	79,9
3.	Bugetele împrumuturilor externe și interne					
	- Venituri încasate	-	-	-	-	-
	- Plăți efectuate	2.337	1.413	4.750	203,3	336,2
	- Excedent/Deficit	-2.337	-1.413	-4.750	203,3	336,2
4.	Bugetul fondurilor externe nerambursabile					
	- Venituri încasate	116	84	73	62,9	86,9
	- Plăți efectuate	129	64	49	38,0	76,6
	- Excedent/Deficit	-13	20	24	-	-
5.	Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (după operațiunile de ajustare și consolidare)					
	- Venituri încasate	56.941	62.371	71.713	125,9	115,0
	- Plăți efectuate	58.159	61.932	72.477	124,6	117,0
	- Excedent/Deficit	-1.218	439	-764	-	-

Datele sunt preluate din situațiile financiare consolidate furnizate de MFP și de pe site-ul MFP, secțiunea Execuții bugetare.

Veniturile și cheltuielile BGCUT în anul 2015 au continuat trendul ascendent, înregistrând la venituri o creștere cu 25,9% față de anul 2013 și cu 15% față de anul 2014, iar la cheltuieli cu 24,6%, respectiv 17% față de aceleași perioade de referință.

În anul 2015, BGCUT a înregistrat un deficit de 764 milioane lei, în condițiile în care în anul 2014 a avut un excedent de 439 milioane lei. Analizând componentele BGCUT, se observă că deficitul se datorează creșterii semnificative a cheltuielilor din împrumuturi, care practic s-au triplat față de anul 2014. Această creștere nu a putut fi atenuată de excedentele înregistrate de celelalte componente, cu toate că excedentul bugetelor locale a înregistrat o creștere de 154,3% față de anul anterior.

Referitor la cheltuielile din împrumuturi, în anul 2015 s-a înregistrat nivelul cel mai mare din ultimii cinci ani, respectiv 4,7 miliarde lei față de 1,4 miliarde lei în anul 2014 și în jur de 2,1-2,3 miliarde lei în anii 2012 și 2013. Această creștere a împrumuturilor a fost determinată, în primul rând, de necesitatea refinanțării împrumuturilor contractate în anii anteriori (2,2 miliarde lei) și pentru asigurarea cofinanțării proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile din perioada de programare 2007-2013 (1,5 miliarde lei).

Execuția bugetelor instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii au înregistrat o evoluție liniară, veniturile înregistrând o creștere de 103,9% față de anul 2014 și de 107,5% față de anul 2013, iar cheltuielile o creștere de 104,2% față de anul 2014 și de 107,4% față de anul 2013. Totodată, aceste bugete au înregistrat în anul 2015 un excedent de 131 milioane lei, mai mic față de excedentul de la finele anului 2014 care a fost de 164 milioane lei.

Evoluția bugetului fondurilor externe nerambursabile relevă o tendință de scădere a acestei componente pe perioada 2013-2015. Astfel, veniturile au scăzut cu 13,1%, iar cheltuielile cu 23,4% față de anul 2014, sumele reflectate în acest buget fiind aferente unor proiecte implementate cu finanțare din fonduri externe nerambursabile.

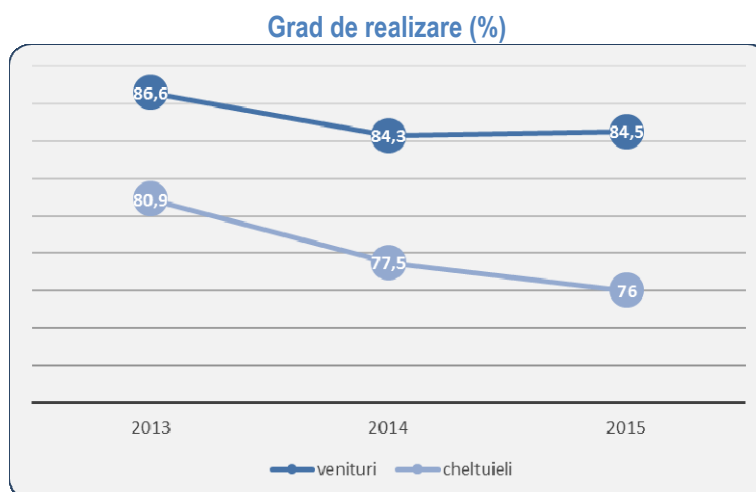
Un aspect pozitiv al execuției bugetare în anul 2015 este diminuarea arieratelor înregistrate de autoritățile administrației publice locale cu 39,6%, de la 120,7 milioane lei la finele anului 2014 la 72,9 milioane lei la finele anului 2015.

Evoluția sintetică a execuției veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale în anul 2015

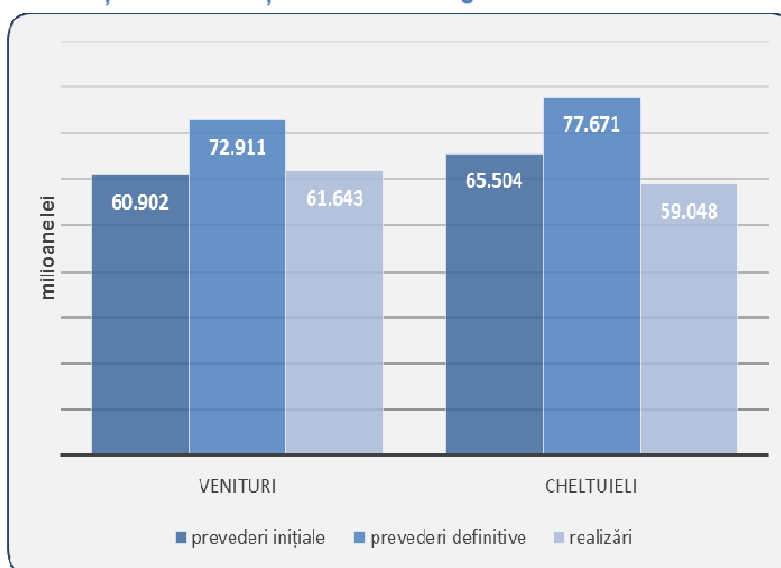
Cea mai importantă componentă a BGCUAL o reprezintă bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județelor. Evoluția acestora a fost constant crescătoare în ultimii ani, respectiv cu 27,8% față de anul 2013 și cu 14,5% față de anul 2014 la venituri. În același ritm au crescut și cheltuielile, cu 24,6% față de anul 2013 și cu 13,3% față de anul 2014.

De asemenea, și în valori nominale, creșterile au fost mai accentuate în anul 2015 față de anul anterior, în comparație cu creșterile din anul 2014 față de anul 2013. Astfel, veniturile au crescut cu 7.797 milioane lei, iar cheltuielile cu 6.947 milioane lei în anul 2015 față de anul 2014, în timp ce, în perioada anterioară, creșterile au fost de 5.573 milioane lei la venituri și 4.721 milioane lei la cheltuieli.

Un aspect care se remarcă și în anul 2015, așa cum a fost semnalat și în anii anteriori, este capacitatea încă neperformantă a autorităților administrației publice locale de a previziona bugetele locale, elocvent în acest sens fiind gradul de realizare a veniturilor și cheltuielilor, a cărei evoluție este prezentată în graficele de mai jos:

Evoluția veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale în anul 2015

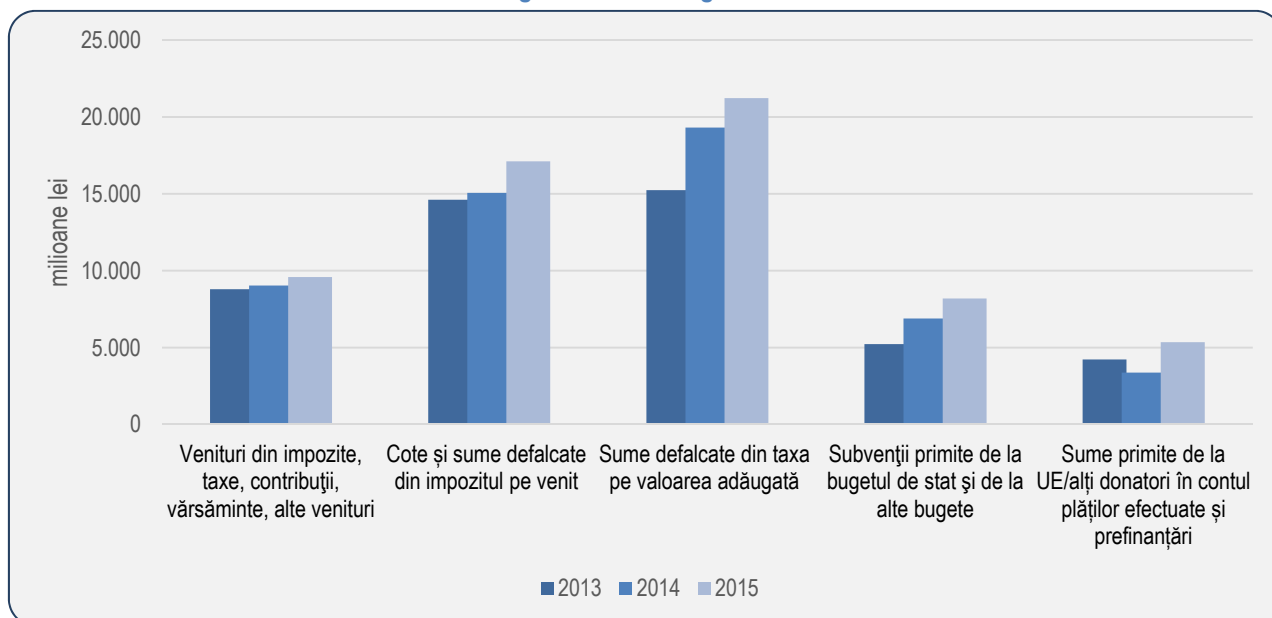

Astfel, în anul 2015 se înregistrează o situație similară cu cea din anul 2014, respectiv gradul de realizare a veniturilor este de 84,5% față de prevederile definitive, în timp ce cheltuielile au un grad de realizare de 76%. Acest lucru se datorează, în mare măsură, dependenței bugetelor locale de resursele alocate de la bugetul de stat sub forma sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată și a subvențiilor primite prin bugetele diverselor ministere.

Execuția veniturilor bugetelor locale

Evoluția sintetică a execuției veniturilor bugetelor locale în anul 2015, comparativ cu anii 2013 și 2014, este prezentată în graficul și tabelul următor:

Categorii venituri bugete locale

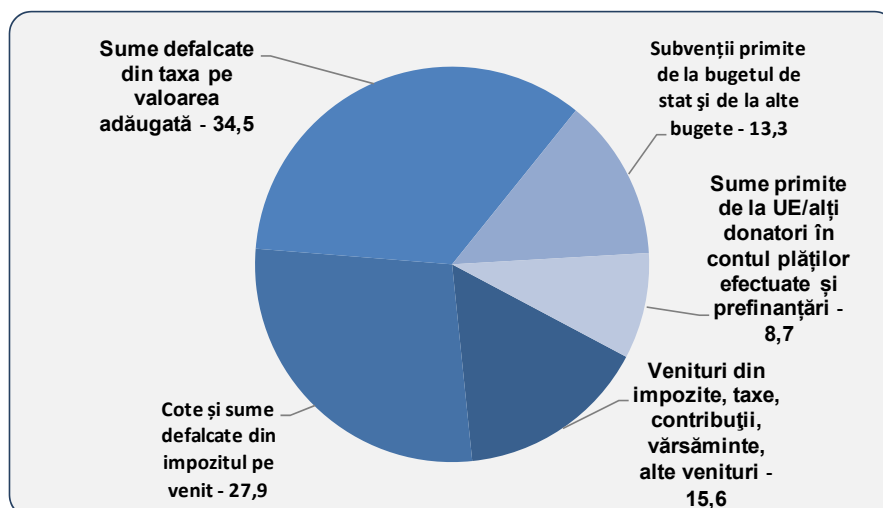
- milioane lei -

Nr. crt.	Categorii de venituri	2013	2014	2015	%	
					2015/2013	2015/2014
1.	Venituri din impozite, taxe, contribuții, vărsăminte, alte venituri	8.793	9.038	9.586	109,0	106,1
	% din total venituri	18,3	16,8	15,6		
2.	Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	14.613	15.064	17.113	117,1	113,6
	% din total venituri	30,4	28,1	27,9		
	Subtotal venituri proprii (1+2)	23.406	24.102	26.699	114,1	110,8
	% din total venituri	48,7	44,9	43,5		
3.	Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată	15.240	19.310	21.226	139,3	109,9
	% din total venituri	31,7	36,0	34,5		
4.	Subvenții primite de la bugetul de stat și de la alte bugete	5.219	6.888	8.193	157,0	118,9
	% din total venituri	10,8	12,8	13,3		
5.	Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări	4.227	3.366	5.345	126,4	158,8
	% din total venituri	8,8	6,3	8,7		
	TOTAL VENITURI (1+2+3+4+5)	48.092	53.666	61.463	127,8	114,5

Structura surselor de finanțare ale bugetelor locale relevă aceeași tendință, respectiv un procent de 43,5%, reprezentând venituri proprii (respectiv impozite, taxe, contribuții colectate de autoritățile locale (15,6%), cât și cote defalcate din impozitul pe venit rămase la nivelul unităților administrativ-teritoriale (27,9%)), diferența de 56,5% fiind reprezentată de sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată, repartizate pe anumite destinații (34,5%), subvențiile primite de la bugetul de stat (13,3%) și sumele primite de la UE (8,7%).

Din informațiile prezentate mai sus se observă că în anul 2015 toate categoriile de venituri au înregistrat creșteri față de anul anterior. Ponderea cea mai mare în totalul veniturilor bugetelor locale în anul 2015 o au sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată, respectiv 34,5%, deși, față de anul anterior, ponderea lor a scăzut cu 1,5 puncte procentuale. De asemenea, se remarcă scăderi ale ponderii în total venituri la venituri din impozite, taxe, contribuții, vărsăminte, alte venituri cu 1,2 puncte procentuale și la cote defalcate din impozitul pe venit cu 0,2 puncte procentuale. În schimb, au crescut ponderile la subvenții primite de la bugetul de stat cu 0,5 puncte procentuale și la sumele primite de la UE cu 2,4 puncte procentuale.

Ponderea în total venituri

Veniturile proprii, care se prevăd și se încasează prin bugetele locale, sunt formate din: impozite și taxe pe proprietate, impozitul pe profit de la regiile autonome și societățile comerciale de sub autoritatea consiliilor locale/județene, cote defalcate din impozitul pe venit, alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital, impozite și taxe generale pe bunuri și servicii, taxe pe servicii specifice: taxe pentru utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea activității, alte impozite și taxe fiscale, venituri din proprietate, venituri din dobânzi, venituri din prestări de servicii și alte activități, venituri din taxe administrative, eliberări de permise, amenzi, penalități și confiscări, diverse venituri din valorificarea unor bunuri.

Sumele primite de unitățile administrativ-teritoriale de la nivel central au ca principal obiectiv corectarea unor dezechilibre care intervin pe plan local atât vertical (nivelul impozitelor și taxelor locale nu acoperă cheltuielile necesare furnizării serviciilor publice), cât și orizontal, deoarece nu toate colectivitățile locale se descurcă la fel financiar, deși au obligația de a oferi servicii echivalente din punct de vedere calitativ și cantitativ.

Execuția cheltuielilor bugetelor locale

- milioane lei -

Nr. crt.	Categorii de cheltuieli	2013	2014	2015	%	
					2015/2013	2015/2014
1.	Cheltuieli de personal	13.572	15.922	16.893	124,5	106,1
	% din total cheltuieli	28,6	30,6	28,6		
2.	Bunuri și servicii	10.923	11.804	12.004	109,9	101,7
	% din total cheltuieli	23,0	22,6	20,3		
3.	Dobânzi	841	688	545	64,8	79,2
	% din total cheltuieli	1,8	1,3	0,9		
4.	Subvenții	1.828	2.077	2.088	114,2	100,5
	% din total cheltuieli	3,9	4,0	3,5		
5.	Transferuri	7.206	7.667	8.563	118,8	111,7
	% din total cheltuieli	15,2	14,7	14,5		
6.	Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	5.308	4.723	9.377	176,7	198,5
	% din total cheltuieli	11,2	9,1	15,9		
7.	Cheltuieli de capital	6.432	7.795	8.294	128,9	106,4
	% din total cheltuieli	13,6	15,0	14,0		
8.	Operațiuni financiare	1.271	1.425	1.284	101,0	90,1
	% din total cheltuieli	2,7	2,7	2,3		
	TOTAL CHELTUIELI (1+2+3+4+5+6+7+8)	47.381	52.101	59.048	124,6	113,3

Cheltuielile bugetelor locale au totalizat, în anul 2015, 59.048 milioane lei, în creștere cu 13,3% față de anul 2014 și cu 24,6% față de anul 2013.

În termeni nominali, creșterile cele mai importante sunt localizate la sumele alocate pentru proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, +4.654 milioane lei, cheltuieli de personal, +971 milioane lei, transferuri, +896 milioane lei (din care 574 milioane lei la asistență socială), cheltuieli de capital, +499 milioane lei.

Această structură a creșterii cheltuielilor față de anul precedent relevă o schimbare de optică în modul de prioritizare a cheltuielilor, și anume, faptul că, actualmente, prioritate la finanțare au proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile. De asemenea, evoluția pozitivă a cheltuielilor de capital este datorată, în mare măsură, sumelor primite prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, în cadrul Programului Național de Dezvoltare Locală.

Evoluția cheltuielilor de personal a fost influențată de creșterea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, majorarea drepturilor salariale pentru unele categorii de personal bugetar, precum și de plata unor obligații de natură salarială stabilite prin hotărâri judecătorești, dar și de reducerea cu 5 puncte procentuale a cotei de contribuții de asigurări sociale de stat datorate de angajator, în timp ce cheltuielile cu asistența socială au crescut ca urmare a creșterii cuantumului unor ajutoare sociale.

În ceea ce privește repartizarea fondurilor pe principalele domenii, cele mai mari ponderi au fost direcționate către capitolele învățământ (25,9%), transporturi (17,8%), asigurări și asistență socială (12,7%), autorități publice și acțiuni externe (9,7%).

Această distribuție a fondurilor reflectă, de fapt, sfera și competența de finanțare a autorităților administrației publice locale, respectiv a cheltuielilor de funcționare pentru serviciile publice din responsabilitatea autorităților locale, în funcție de standarde de cost per beneficiar/unitate de măsură, precum și finanțarea cheltuielilor de dezvoltare, inclusiv a celor aferente programelor sau proiectelor de investiții la nivel local, zonal sau județean.

2. Prezentarea rezultatelor acțiunilor de audit desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Obiectivele principale ale acțiunilor de audit desfășurate de camerele de conturi, în baza competențelor și atribuțiilor stabilite de lege, s-au concretizat, la nivel local, în verificarea formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale, precum și în verificarea administrării patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, cu respectarea principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

La nivelul unităților administrativ-teritoriale, potrivit Programului de activitate al Curții de Conturi pe anul 2016, a fost realizat un număr de **1.657 de acțiuni**, dintre care **1.318 acțiuni de audit financiar** asupra situațiilor financiare încheiate la finele anului 2015 (79,5%), **59 de acțiuni de audit al performanței**, corespunzătoare celor 23 de teme de audit al performanței incluse în Programul de activitate pe anul 2016 (3,6%) și **280 de acțiuni de audit de conformitate** (16,9%).

	TOTAL ACȚIUNI	din care:		
		Audit financiar	Audit de conformitate	Audit al performanței
Acțiuni desfășurate în anul 2016	1.657	1.318	280	59
% din total acțiuni	100	79,5	16,9	3,6

Ca urmare a acțiunilor de control/audit efectuate, au fost întocmite următoarele **acte de control/audit**:

- 1.304 rapoarte de audit,
- 253 de rapoarte de control,
- 58 de rapoarte de audit al performanței,
- 1.298 de procese-verbale de constatare,
- 1.948 de note de constatare,
- 134 de procese-verbale de constatare a contravențiilor, a încălcării obligațiilor și de aplicare a amenzii civile.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, în urma valorificării constatărilor din actele de control au fost emise **1.248 de decizii**, prin care au fost dispuse **13.600 de măsuri** pentru remedierea abaterilor și neregulilor constatate.

Acțiunile efectuate la ordonatorii de credite ai bugetelor locale, precum și la regiile autonome și societățile comerciale de interes local au reliefat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri și nereguli care au generat neîncasarea unor venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, prejudicii ori au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entităților verificate, cuantificate valoric astfel:

	u.m.	Audit financiar	Audit de conformitate	Total acțiuni
Venituri	milioane lei	303,18	71,60	374,78
	milioane euro*	67,52	15,95	83,47
Prejudicii	milioane lei	853,31	44,80	898,11
	milioane euro*	190,05	9,97	200,02
Abateri financiar-contabile	milioane lei	4.812,16	581,90	5.394,06
	milioane euro*	1.071,75	129,59	1.201,34

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2016 de **4,49**.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2016

3. Sinteză constatărilor și concluziilor acțiunilor de audit desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Prin verificările desfășurate la entitățile publice de interes local, Curtea de Conturi, prin camerele de conturi, a urmărit, conform prevederilor legale, următoarele **obiective**:

- ❖ elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetelor publice;
- ❖ exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare;

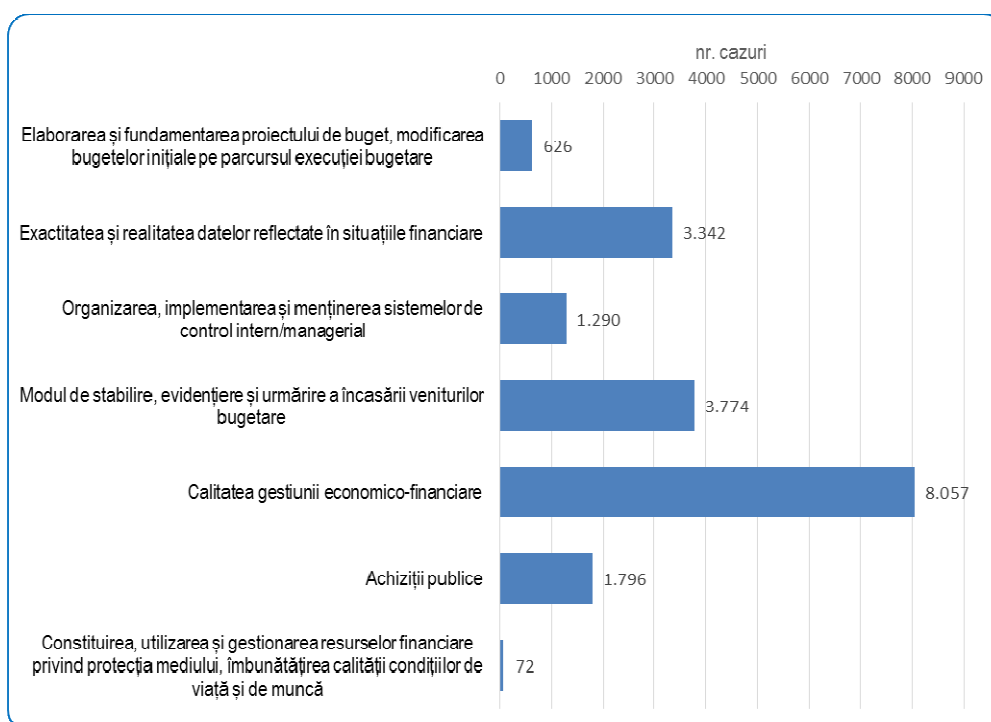
- ❖ modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora;
- ❖ evaluarea sistemelor de management și control intern/audit intern la entitățile verificate, a modului de implementare a acestora și legătura de cauzalitate între rezultatele acestei evaluări și deficiențele constatate de către Curtea de Conturi în activitatea entității respective;
- ❖ calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare ale entității verificate, cu accent pe:
 - efectuarea inventarierii și a evaluării tuturor elementelor patrimoniale, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor obținute în urma acestor operațiuni;
 - constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor entității;
 - legalitatea angajării, lichidării, ordonanțării și plății cheltuielilor din fonduri publice;
 - organizarea și desfășurarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică, încheierea și administrarea contractelor.

Obiectivele enunțate mai sus, urmărite în acțiunile de audit desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale de către camerele de conturi, au vizat examinarea responsabilității manageriale în utilizarea și administrarea fondurilor publice, respectarea disciplinei financiar-fiscale, eliminarea erorilor și neregularităților în scopul îmbunătățirii activității entităților verificate, dezvoltarea unor sisteme de control și audit intern de înaltă calitate și eficiență.

Cu ocazia verificărilor desfășurate, urmărind obiectivele de audit stabilite, a fost identificat un număr de 18.957 de cazuri de abateri, nereguli și/sau erori, care, sintetic, pe obiective, se prezintă astfel:

	Obiective	Număr cazuri	%	Valoarea abaterilor care au generat:		
				Venituri	Prejudicii	Nereguli
				- milioane lei -		
	Total	18.957	100,0	375	898	5.394
1.	Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget, modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	626	3,3			44
2.	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	3.342	17,6	19	3	4.654
3.	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	1.290	6,8		1	
4.	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare	3.774	19,9	251	13	50
5.	Calitatea gestiunii economico-financiare	8.057	42,5	97	747	431
6.	Achiziții publice	1.796	9,5	8	133	215
7.	Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	72	0,4		1	

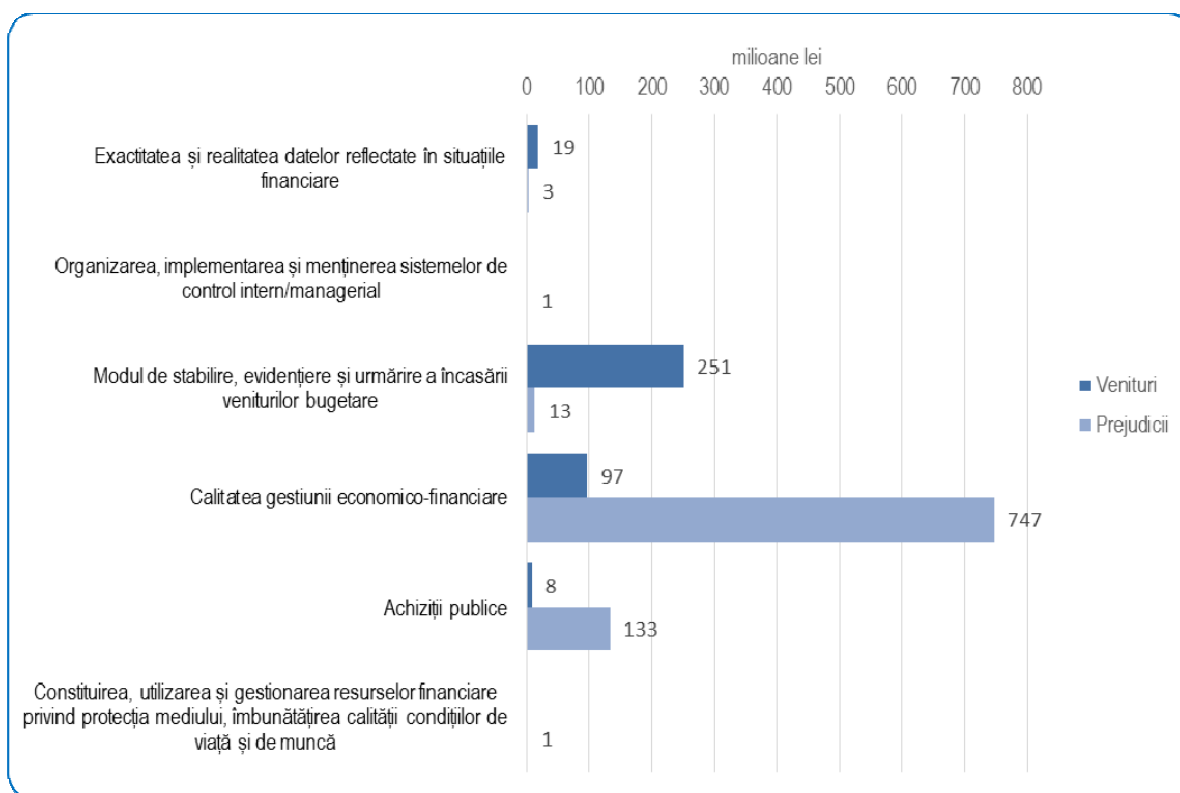
Frecvența abaterilor pe obiectivele auditului

După cum se poate observa din tabelul și graficul de mai sus, la obiectivul „Calitatea gestiunii economico-financiare” s-au înregistrat cele mai multe abateri (8.057 de cazuri), urmat de obiectivul „Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare” (3.774 de cazuri) și obiectivul „Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare” (3.342 de cazuri).

Cuantificate valoric, pe obiective, abaterile constatate au reliefat nestabilirea și neîncasarea unor venituri potențiale de 375 milioane lei, generarea unor prejudicii de 898 milioane lei, precum și erori de înregistrare în evidențele contabile, de patrimoniu sau fiscale, neînregistrarea și neevaluarea unor active, a căror valoare a fost estimată la 5.394 milioane lei.

Valoarea veniturilor și prejudiciilor generate de abaterile constatate pe obiective

Așa după cum relevă graficul de mai sus, abaterile generatoare de venituri suplimentare s-au înregistrat, în principal, la obiectivul „Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare” (251 milioane lei), iar abaterile care au determinat producerea de prejudicii sunt localizate, cu precădere, la obiectivul „Calitatea gestiunii economico-financiare” (747 milioane lei).

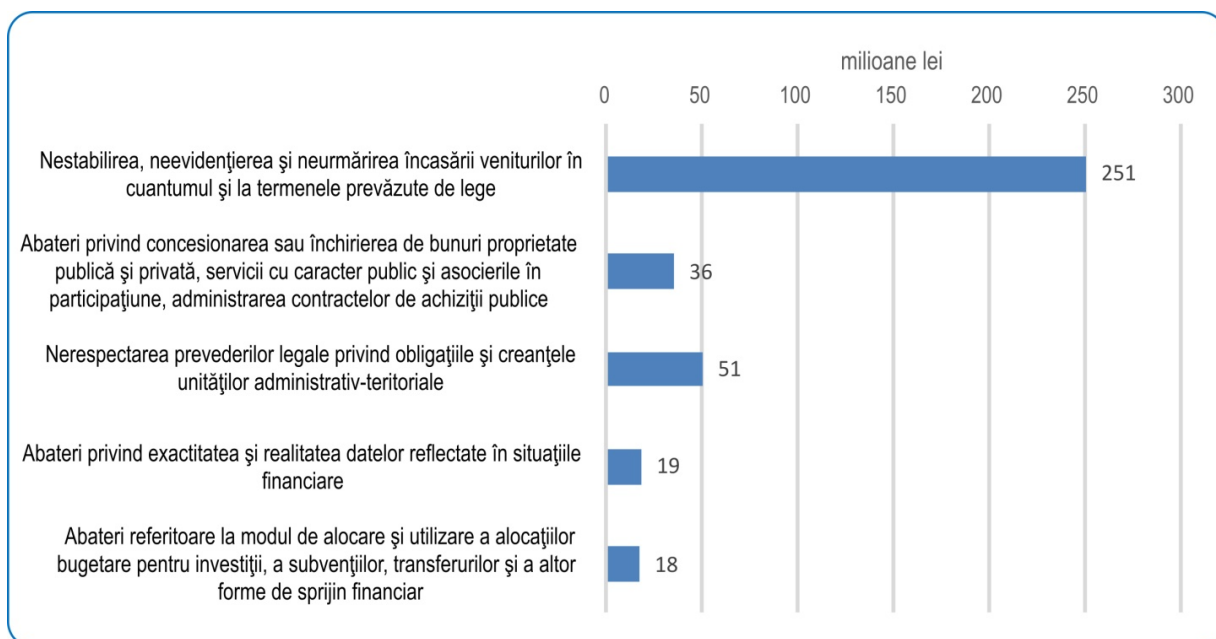
3.1. Abateri pe linia constatării și administrării veniturilor

Unul dintre obiectivele principale, urmărit în acțiunile de audit desfășurate de structurile teritoriale ale Curții de Conturi la nivelul unităților administrativ-teritoriale este modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora.

Abaterile de la legalitate și regularitate pe linia constatării și administrării veniturilor bugetare, sintetizate în tabelul de mai jos, au condus la nerealizarea unor venituri în sumă de 375 milioane lei.

	Categorii de abateri	Număr cazuri	%	Estimări (mil. lei)	%
	Venituri suplimentare	3.220	100,0	375	100,0
1.	Nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea încasării veniturilor în cuantumul și la termenele prevăzute de lege	2.525	78,4	251	66,9
2.	Abateri privind concesiunea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale, concesiunea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune, administrarea contractelor de achiziții publice	270	8,4	36	9,6
3.	Nerespectarea prevederilor legale privind obligațiile și creanțele unităților administrativ-teritoriale	270	8,4	51	13,6
4.	Abateri privind exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	47	1,4	19	5,1
5.	Abateri referitoare la modul de alocare și utilizare a alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor, transferurilor și a altor forme de sprijin financiar	108	3,4	18	4,8

Veniturile suplimentare pe categorii de abateri

Principalele constatări identificate cu ocazia acțiunilor de audit pot fi rezumate astfel:

- stabilirea eronată a impozitului pe clădiri ca urmare fie a neurmării de către compartimentele de specialitate ale primăriilor a gradului de realizare a lucrărilor pe perioada de valabilitate a autorizației de construire, fie ca urmare a nerespectării reglementărilor legale în cazul persoanelor fizice care dețin mai multe clădiri cu destinație de locuință;
- nestabilirea, neevidențierea și neîncasarea în cuantumul și la termenele prevăzute de lege a taxei pe teren pentru terenurile aparținând domeniului public sau privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, date în folosință (arendate) persoanelor fizice și juridice, în condițiile în care obligația plății taxei pe teren reprezintă sarcina fiscală a utilizatorilor finali;
- stabilirea și încasarea în cuantum mai mic decât cel legal datorat a impozitului pe teren, fie ca urmare a încadrării eronate a terenului supus impozitării pe zone și categorii de folosință, fie ca urmare a neaplicării prevederilor din Codul fiscal, potrivit cărora terenurile aparținând persoanelor juridice, încadrate în Registrul agricol la altă categorie de folosință decât cea de terenuri cu construcții, se impozitează la categoria curți-construcții, în condițiile în care respectivii contribuabili nu au ca obiect de activitate prevăzut în statut, agricultura și nu înregistrează în evidența contabilă venituri și cheltuieli din desfășurarea acestei activități;
- nestabilirea și neîncasarea taxei asupra mijloacelor de transport deținute în proprietate de persoanele fizice, în condițiile în care respectivele persoane au înmatriculat mijloacele de transport;
- nedeclararea în termenul prevăzut de lege a valorii reale a lucrărilor de construcție în cazul contribuabililor persoane juridice, astfel că taxa achitată pentru eliberarea autorizațiilor de construire, ce a fost stabilită la nivelul valorii declarate a lucrărilor de construcție, nu a fost regularizată;
- nu au fost stabilite, înregistrate și nu au fost urmărite în vederea încasării veniturile cuvenite bugetului local, reprezentând taxa hotelieră datorată de persoane juridice care desfășoară activități de cazare, în principal ca urmare a neîntreprinderii activităților de inspecție fiscală, care să permită identificarea tuturor structurilor de cazare, precum și a sumelor încasate de acestea;
- nu au fost stabilite, înregistrate și nu au fost urmărite în vederea încasării veniturilor cuvenite bugetului local din taxe pentru eliberarea/vizarea anuală a autorizațiilor pentru desfășurarea unor activități economice;
- neurmărirea încasării veniturilor din impozite și taxe în termenul legal de prescripție, ceea ce a condus la înregistrarea de pierderi patrimoniale în bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale verificate;
- necalcularea obligațiilor accesorii și necomunicarea acestora debitorilor potrivit procedurii instituite de Codul de procedură fiscală, deși în evidența fiscală există debite restante;
- acordarea nelegală de facilități fiscale la plata unor impozite și taxe locale, fără să existe aprobarea autorităților locale deliberative privind condițiile de acordare a acestora;
- neaplicarea măsurilor prevăzute de lege în vederea evidențierii, urmăririi și încasării veniturilor din chirii datorate pentru terenurile transmise în folosință pe durată nedeterminată, în vederea realizării de construcții.

Sintetizând abaterile constatate și consemnate în actele de audit cu privire la activitatea de stabilire, urmărire și încasare a veniturilor bugetare **se desprind următoarele aspecte:**

- ✚ Deși entitățile au organizat Compartimentul de impozite și taxe locale, s-a constatat că sistemul necesar desfășurării activității de administrare a impozitelor și taxelor locale nu este adecvat din punct de vedere al colectării veniturilor, întrucât:
 - nu există strategii pentru îmbunătățirea colectării impozitelor și taxelor locale;
 - nu se fac prognoze și simulări pe diverse tipuri de venituri locale;
 - nu se întocmesc rapoarte lunare de activitate în care să se înscrie aspectele pozitive și negative ale activității, deficiențele apărute etc.;
 - nu există un sistem de indicatori care să măsoare performanța colectării impozitelor și taxelor locale;
 - nu se fac analize în sensul încasării veniturilor proprii pentru a se elabora mecanisme de îmbunătățire a activității de colectare.
- ✚ Activitățile de previzionare și realizare a veniturilor, precum și cele de planificare a cheltuielilor în raport cu veniturile estimate nu se realizează pe baza unor indicatori de performanță, care să permită o cuantificare a gradului în care s-au îndeplinit activitățile respective.
- ✚ La aprobarea bugetelor anuale nu au fost întocmite documente privind fundamentarea veniturilor și cheltuielilor, cu stabilirea surselor de finanțare și a destinațiilor de utilizare, cu stabilirea analitică, în funcție de tipul și natura acestora (capitol, titlu, articol, stat de funcții, plan de achiziții, lista de investiții etc.). La baza sumelor prevăzute la partea de venituri nu s-a analizat numărul total de roluri (contribuabili), numărul și suprafețele bunurilor taxabile și impozitabile pe fiecare categorie în parte (impozit/taxa pe teren persoane fizice și juridice în intravilanul și extravilanul localității, impozitul/taxa pe clădiri persoane fizice și juridice, taxa pe mijloace de transport persoane fizice și juridice, amenzi pe categorii de vechimi etc.), iar la partea de cheltuieli nu au fost fundamentate și specificate analitic tipurile și categoriile de cheltuieli în strictă corelare cu posibilitățile reale de încasare a veniturilor și de realizare a investițiilor.
- ✚ Neinventarierea materiei impozabile, lipsa unor simulări pe diverse tipuri de venituri locale au determinat ca prognozele de venituri și planificarea cheltuielilor să se realizeze printr-o simplă raportare la anul bugetar anterior (încasări realizate).
- ✚ Chiar dacă există o bază de date cu persoanele fizice/juridice care dețin în proprietate imobile/terenuri, elementele nu sunt coroborate între Serviciul cadastru, urbanism, impozite și taxe locale și Serviciul contabilitate, sistemul informatic nu este integrat și nu se efectuează transferul datelor între compartimente cu privire la contribuabili.
- ✚ Consiliile locale s-au rezumat doar la emiterea hotărârilor de aprobare a impozitelor și taxelor locale anuale, fără a stabili un sistem de indicatori care să măsoare performanța colectării impozitelor și taxelor locale sau alte inițiative ale autorității administrației publice cu privire la administrarea impozitelor și taxelor locale.
- ✚ Managementul entităților nu a analizat și dezbătut, în ședințe de consiliu local sau în ședințe cu Serviciul impozite și taxe, punctele slabe ale activității de colectare a impozitelor și taxelor locale și nu a elaborat, la nivel de instituție, o strategie de promovare a serviciilor oferite contribuabililor referitoare la impozitele și taxele locale.
- ✚ Nu au fost aplicate în totalitate prevederile legale în procesul de executare silită a creanțelor fiscale, în sensul că organele de executare silită nu au procedat în toate cazurile la luarea tuturor măsurilor de executare prevăzute de lege. Astfel, s-a constatat că, în multe cazuri, măsurile de executare silită pentru colectarea creanțelor fiscale s-au oprit la stadiul de emitere somații și, sporadic, de popriri pe disponibilitățile bănești, fără a se mai continua procedura până la finalizarea ei, conform Codului de procedură fiscală. Neluarea sau întârzierea luării în mod operativ a tuturor măsurilor de executare silită a condus la situația în care contribuabili cu dificultăți financiare au intrat în stări speciale de administrare, iar obligațiile fiscale neachitate s-au prescris.
- ✚ Neîntreprinderea operativă a tuturor măsurilor de executare silită a determinat creșterea nivelului debitelor neîncasate la finele fiecărui exercițiu financiar, ceea ce semnifică lipsa de performanță și promptitudine a organelor de executare silită la momentul anterior intrării contribuabililor în situațiile menționate mai sus.
- ✚ Nu se organizează inspecții fiscale, așa cum prevede Codul de procedură fiscală, potrivit căruia inspecția fiscală se exercită de compartimentele de specialitate ale autorităților administrației publice locale, care sunt competente, potrivit legii, să administreze impozite, taxe, contribuții sau alte sume datorate Bugetului general consolidat.
- ✚ Aplicațiile informatice nu permit în totalitate administrarea eficientă a impozitelor și taxelor, respectiv nu este asigurată gestionarea informatizată a executării silite în vederea standardizării activității compartimentului cu atribuții de executare silită.
- ✚ Nu au fost suficient mediatizate informațiile referitoare la impozitele și taxele locale, în vederea creșterii gradului de conformare, ceea ce a condus la creșterea anuală a numărului de rău-platnici printr-un nivel scăzut al gradului de conformare voluntară la plată a contribuabililor persoane fizice și persoane juridice.

Pentru remedierea deficiențelor constatate, prin măsurile dispuse și recomandările formulate, structurile Curții de Conturi au apreciat că sunt necesare următoarele **reforme în domeniul constatării și administrării veniturilor**:

- a. Stabilirea obiectivelor generale și specifice privind activitatea de administrare a impozitelor și taxelor locale în vederea monitorizării eficacității acestei activități. Implementarea unor norme și proceduri operaționale, în care să fie în mod clar definite atribuțiile și responsabilitățile tuturor persoanelor implicate în activitatea de administrare a impozitelor și taxelor locale, atât la

nivel de execuție, cât și la nivel de conducere, prin care să fie strict reglementată activitatea pentru aplicarea și respectarea Codului de procedură fiscală, revizuirea fișelor posturilor și crearea unui sistem de indicatori bazat pe performanță.

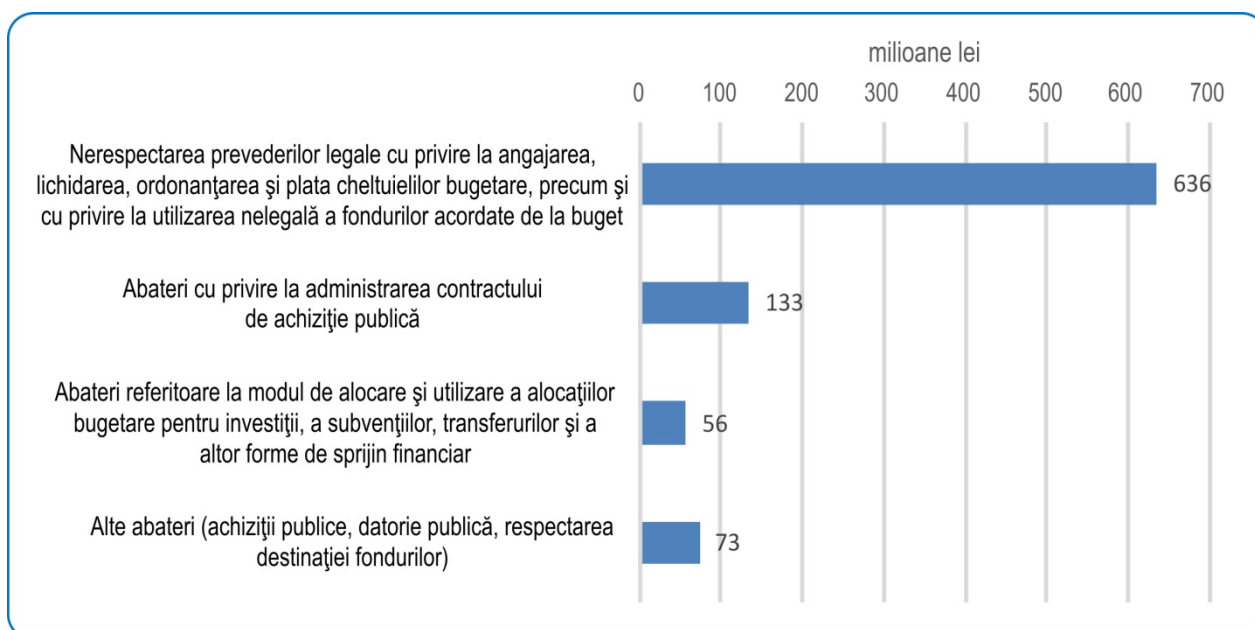
- b. Dispunerea măsurilor pentru elaborarea unor sisteme de control managerial în domeniul impozitelor și taxelor locale și financiar-contabil, diferențele constatate între evidența contabilă și evidența fiscală să fie înregistrate în contabilitate în baza documentelor justificative în susținere.
- c. Înființarea și conducerea Registrului de evidență a persoanelor cu drept de acces la dosarul fiscal și Registrul cu persoanele care consultă dosarul fiscal. Elaborarea unei proceduri de sistem, astfel încât toate documente care privesc relația cu un anumit contribuabil, să fie analizate și prelucrate în vederea completării dosarelor fiscale.
- d. Realizarea unui sistem informatic integrat de preluare a datelor și informațiilor între Compartimentul de registru agricol, Serviciul urbanism și serviciile cu atribuții în domeniul evidenței pe plătitor, control și colectare a impozitelor și taxelor locale, în vederea eliminării posibilităților ca un contribuabil care obține sau dobândește un bun să se sustragă de la plata obligațiilor fiscale.
- e. Realizarea unui flux informațional potrivit căruia o informație legată de un contribuabil aflat în evidența unității administrativ-teritoriale să poată fi accesată și de serviciile cu atribuții în domeniul administrării impozitelor și taxelor locale.
- f. Elaborarea unor proceduri de informare a contribuabililor, referitoare la impozitele și taxele locale și actualizarea informațiilor pe paginile de internet.
- g. Elaborarea unor strategii multianuale privind bugetul de venituri și cheltuieli în funcție de potențialul real de încasare a veniturilor bugetare și stabilirea priorităților în utilizarea fondurilor, pentru realizarea unei bune gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice, în strânsă legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute de actele de înființare ale entităților.

3.2. Abateri generatoare de prejudicii

Cele mai frecvente categorii de abateri și nereguli care au determinat producerea de **prejudicii**, prin cuantumul estimat al acestora, dar și prin faptul că, în ciuda faptului că sunt identificate de Curtea de Conturi an de an, continuă să se repete, s-au constatat într-un număr de 6.176 de cazuri și se referă, în principal, la:

	Categorii de abateri	Număr cazuri	%	Estimări (mil. lei)	%
	Prejudicii	6.176	100,0	898	100,0
1.	Nerespectarea prevederilor legale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, precum și utilizarea nelegală a fondurilor acordate de la buget	4.584	74,2	636	70,9
2.	Abateri cu privire la administrarea contractului de achiziție publică	1.137	18,4	133	14,8
3.	Abateri referitoare la modul de alocare și utilizare a alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor, transferurilor și a altor forme de sprijin financiar	136	2,2	56	6,2
4.	Alte abateri (achiziții publice, datorie publică, respectarea destinației fondurilor)	319	5,2	73	8,1

Prejudiciile pe categorii de abateri

Dintre acestea, cele mai relevante abateri generatoare de prejudicii atât din punct de vedere al frecvenței (4.584 de cazuri din totalul de 6.176 al constatărilor, ceea ce reprezintă 74,2% din total), cât și din punct de vedere al impactului asupra bugetului (prejudicii estimate de 636 milioane lei reprezentând 70,9% din volumul total al prejudiciilor constatate) **se referă la nerespectarea reglementărilor legale în angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, precum și la utilizarea nelegală a fondurilor acordate de la buget.**

Abaterile care au influențat calitatea gestiunii economico-financiare și care au condus la prejudicierea bugetelor unităților administrativ-teritoriale s-au datorat, în principal, următoarelor **cauze**:

- ✚ stabilirea inadecvată a atribuțiilor și responsabilităților compartimentelor funcționale, precum și ale personalului, acestea nefiind întotdeauna bine precizate prin regulamentele interne sau în fișa postului;
- ✚ lipsa de pregătire a personalului care asigură monitorizarea achizițiilor publice și urmărirea contractelor, inclusiv urmărirea contractelor de prestări servicii încheiate cu diriginții de șantier;
- ✚ interpretarea eronată a dispozițiilor legale privind salarizarea personalului din sectorul bugetar, stabilirea de către autoritățile publice locale deliberative sau executive, prin hotărâri, dispoziții sau prin contracte colective de muncă, a acordării unor sume de natură salarială, cu nerespectarea cadrului legal reglementat;
- ✚ modificarea nejustificată și cu încălcarea prevederilor legale a unor clauze prevăzute în contractele încheiate privind execuția lucrărilor, prestarea serviciilor sau achiziționarea unor bunuri – aspecte care au generat supraevaluarea cantităților sau prețurilor la care au fost decontate;
- ✚ nestabilirea oportunităților și priorităților în aprobarea și efectuarea cheltuielilor publice locale, în vederea protejării resurselor unităților administrativ-teritoriale de utilizare neadecvată, a asigurării bunei gestiuni a fondurilor publice și potrivit interesului comunităților locale;
- ✚ modul deficitar de însușire și aplicare a cadrului legislativ privind atribuirea contractelor de achiziție și/sau a celor de concesiune, atât la nivelul autorităților executive, cât și la cel al autorităților deliberative;
- ✚ neînstituirea de către entitățile publice a unor proceduri proprii privind inițierea, derularea și monitorizarea proceselor de achiziții publice, care să conțină atribuții și responsabilități concrete pentru personalul implicat în aceste activități, cu accent pe respectarea legalității și a principiilor de transparență, liberă concurență, tratament egal și eficiență a fondurilor publice;
- ✚ verificarea superficială a situațiilor de plată în ceea ce privește concordanța dintre cantitățile confirmate în caietele de sarcini, cantitățile din devizele oferite și cele real executate, precum și respectarea prețurilor din oferta financiară.

Pe categorii de cheltuieli, abaterile cauzatoare de prejudicii prezintă următoarea structură:

Categorii de cheltuieli	Estimări prejudicii (mil. lei)	% din total prejudicii
1. Cheltuieli de personal	121,8	13,6
2. Bunuri și servicii	516,7	57,5
3. Subvenții	22,5	2,5
4. Transferuri între unități ale administrației publice	28,8	3,2
5. Alte transferuri	10,9	1,2
6. Asistență socială	8,8	1,0
7. Alte cheltuieli	12,9	1,5
8. Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	0,4	0
9. Cheltuieli de capital	172,3	19,2
10. Dobânzi	0,3	0
11. Operațiuni financiare	2,7	0,3
Total prejudicii	898,1	100,0

- a. Prejudiciile regăsite la **cheltuieli de personal**, în sumă de 121,8 milioane lei, se datorează, în principal, plății unor drepturi bănești ca urmare a:
- acordării unor sporuri salariale neprevăzute de legislația specifică de salarizare a personalului plătit din fonduri publice sau peste cuantumul legal: spor de dispozitiv, spor pentru condiții vătămătoare, spor de fidelitate și loialitate, spor pentru atribuțiuni în domeniul urbanismului, stimulente, indemnizații de conducere sau de ședință;
 - stabilirii eronate a drepturilor salariale pentru membrii echipei, în cazul unor proiecte finanțate din fonduri europene, care în realitate nu s-au derulat sau în care membrii echipei nu au prestat activități specifice;
 - încadrării și salarizării unor persoane fără ca acestea să fi promovat concursul pentru ocuparea funcției publice respective;
 - acordării unor drepturi neprevăzute de lege (premii anuale, spor de complexitate);

- acordării unor drepturi prevăzute în contractele colective de muncă cu nerespectarea legii, reprezentând: contravaloarea unei mese calde zilnice; sume de reprezentare pentru asigurarea unei ținute decente; cheltuieli pentru refacerea stării de sănătate sau pentru examene medicale oftalmologice și dispozitive de corecție speciale;
 - acordării în avans a indemnizațiilor pentru concedii de odihnă, fără a fi regularizate ulterior;
 - compensării în bani a concediilor de odihnă contrar prevederilor legale în materie.
- b. Prejudiciile cele mai importante sunt localizate la **cheltuielile cu bunuri și servicii**, respectiv 516,7 milioane lei, fiind determinate de:
- efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație, respectiv bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită;
 - nerespectarea prevederilor legale referitoare la consumul de carburanți și efectuarea reparațiilor auto;
 - efectuarea de cheltuieli de protocol care nu se încadrează în baremurile stabilite de actele normative în vigoare;
 - plata din bugetul local a utilităților pentru spațiile închiriate, fără ca acestea să fie recuperate de la chiriași;
 - plata unor cheltuieli care nu aparțin unității și/sau a căror realitate și conformitate nu sunt atestate prin documente justificative legal întocmite (servicii de telefonie mobilă, servicii de asistență juridică, decontarea unor prestări de servicii pentru elaborarea/implementarea sistemului de control intern/managerial etc.);
 - plata unor cheltuieli de transport, hrană și cazare, care nu întrunesc condițiile prevăzute de legislația privind delegarea și detașarea în altă localitate;
 - plata unor onorarii de asistență juridică peste valoarea stabilită prin contractul de prestări servicii juridice;
 - decontarea unor servicii de audit public intern în sistem de cooperare, în condițiile în care acordurile încheiate nu îndeplinesc condițiile de conformitate și legalitate referitoare la exercitarea acestei activități prin cooperare, iar activitățile de audit public intern nu au fost prestate în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;
 - decontarea contravalorii accizelor pentru furnizarea de gaze naturale utilizate pentru încălzire la unitățile de învățământ în condițiile în care Codul fiscal prevede scutirea de la plata acestora;
 - efectuarea de cheltuieli privind prestarea serviciilor de publicare pe pagina de internet a unor informații de interes public, fără documente justificative, întocmite în conformitate cu dispozițiile legale, care să ateste prestarea serviciilor.
- c. Frecvența abaterilor înregistrate la categoria de cheltuieli **transferuri** este dată, în principal, de acordarea unor finanțări nerambursabile de către autoritățile administrației publice locale, cu nerespectarea prevederilor legale, respectiv:
- efectuarea de plăți nejustificate către asociații sportive – ca urmare a acceptării și aprobării unor deconturi justificative în care au fost incluse cheltuieli efectuate pentru alte destinații decât cele prevăzute în contractele de asociere încheiate;
 - acordarea de finanțări nerambursabile unor asociații și fundații, în condițiile în care acestea au desfășurat și realizat activități care au generat profit;
 - acordarea de finanțări nerambursabile de la bugetul local mai multor asociații sau fundații, care nu au prezentat documente justificative corespunzătoare;
 - acordarea de sume unor asociații și fundații de asistență socială, peste nivelul subvenției pe persoană asistată, aprobat prin hotărâri ale consiliilor locale;
 - nerestituirea sumelor utilizate în afara cadrului contractual, în cazul finanțărilor nerambursabile acordată unor asociații.
- d. Constatările la titlul de cheltuieli **subvenții** vizează neregulile consemnate cu privire la acordarea din bugetele locale a subvențiilor, cu nerespectarea prevederilor legale și a procedurilor de alocare a acestora, abaterile relevând:
- întocmirea eronată a deconturilor pentru justificarea subvențiilor cuvenite;
 - lipsa unor proceduri de acordare a subvențiilor fără existența unor indicatori fizici specifici activității de transport și fără criterii de nominalizare a beneficiarilor direcți ai gratuităților;
 - nerespectarea prevederilor legale referitoare la regularizarea subvențiilor neutilizate până la încheierea exercițiului bugetar;
 - nerestituirea la buget, la finele anului, a subvențiilor încasate necuvenit.
- e. La titlul **asistență socială**, abaterile consemnate au scos în evidență modul deficitar în care autoritățile locale gestionează plata unor sume din bugetele locale pentru activitatea de asistență și protecție socială, respectiv:
- acordarea nejustificată din bugetul local a unor ajutoare de urgență sau pentru care nu s-au depus documente justificative privind modul de utilizare a acestor ajutoare;
 - acordarea de ajutoare pentru încălzirea locuinței fără a se respecta condițiile legale, deoarece beneficiarii dețineau depozite bancare mai mari de 3000 lei sau au realizat venituri salariale peste plafonul legal.
- f. Abaterile consemnate la **cheltuieli de capital**, în sumă de 172,3 milioane lei, vizează aspectele deficitare privind activitatea de achiziții publice de servicii și lucrări de investiții, respectiv:

- *În etapa de derulare a procedurii de achiziție publică:* neîntocmirea sau întocmirea necorespunzătoare a programului de achiziții publice; lipsa notelor justificative privind alegerea procedurii de atribuire; divizarea achizițiilor cu același cod CPV în mai multe contracte, pentru evitarea organizării de proceduri de achiziție; estimarea necorespunzătoare sau neestimarea valorii contractului de achiziție publică; încheierea unor contracte fără asigurarea surselor de finanțare; nerespectarea criteriului de atribuire.
- *În etapa de derulare a contractelor de achiziții publice:* cheltuieli supraevaluate sau majorate nejustificat, privind lucrări de investiții decontate la prețuri mai mari decât cele cuprinse în oferta financiară adjudecată; includerea în situațiile de plată a unor cheltuieli care depășesc normele, cotele sau baremele prevăzute de lege; plăți nelegale pentru lucrări supradimensionate prin înscrierea unor cantități mai mari decât cele real executate, rezultate din măsurători; plăți pentru servicii/lucrări a căror valoare excede contractele și/sau ofertele declarate câștigătoare (cote de cheltuieli indirecte și prețuri unitare mai mari decât în devizul ofertă), cota de TVA inclusă în situațiile de plată de către persoane juridice neplătitoare de TVA; avansuri acordate, dar nejustificate până la finele exercițiului bugetar prin lucrări efectuate/servicii prestate/bunuri livrate; plata dublă a unor servicii de asistență tehnică pe perioada derulării lucrărilor de investiții; neaplicarea de către entitatea verificată a clauzelor contractuale referitoare la perceperea penalităților datorate de către executant ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor asumate prin contract.

Pentru înlăturarea cauzelor care au condus la săvârșirea neregulilor, la crearea prejudiciilor sau la ineficiența alocării unor fonduri, **prin măsurile dispuse și recomandările formulate**, structurile teritoriale ale Curții de Conturi au apreciat că entitățile verificate trebuie să:

- ❖ fundamenteze corect cheltuielile bugetare – în strictă corelare cu gradul previzionat de încasare a veniturilor bugetare – prin elaborarea de politici publice în fiecare domeniu, evaluarea impactului bugetar și asigurarea unei monitorizări constante a efectuării cheltuielilor pe parcursul execuției bugetare. În acest sens, se impune reanalizarea și îmbunătățirea activității de fundamentare a finanțării programelor/proiectelor, în concordanță cu atribuțiile legale ce revin autorităților administrației publice locale, cu prioritățile stabilite de acestea, în vederea funcționării lor în interesul colectivităților locale respective;
- ❖ cuprindă obiectivele de investiții și celelalte cheltuieli asimilate investițiilor, în programele de investiții anuale, anexe la buget, numai dacă, în prealabil, documentațiile tehnico-economice, respectiv notele de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor asimilate investițiilor au fost elaborate și aprobate potrivit dispozițiilor legale;
- ❖ detecteze slăbiciunile sistemului de management, care pot afecta integritatea entității și implementarea eficientă a deciziilor de politică bugetară;
- ❖ acorde o atenție deosebită acelor domenii de cheltuieli, pentru care s-au identificat nivele ridicate de riscuri și erori de management public;
- ❖ asigure respectarea întocmai a prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice în privința: planificării achizițiilor publice; inițierii și lansării procedurilor legale de achiziție; derulării și finalizării procedurilor de achiziție publică și administrării contractelor de achiziție publică; obținerii celei mai bune valori în angajarea fondurilor publice, întotdeauna considerate ca fiind insuficiente în raport cu necesitățile;
- ❖ asigure un control riguros al cheltuirii banului public și crearea condițiilor pentru utilizarea fondurilor publice în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate.

3.3. Abateri financiar-contabile care au afectat acuratețea situațiilor financiare

Abaterile clasificate ca abateri financiar-contabile, constatate într-un număr de 9.561 de cazuri, cu o valoare estimată de 5.394 milioane lei, provin, în principal, din erori de înregistrare în evidențele contabile, de patrimoniu sau fiscale, din neînregistrarea și neevaluarea unor active exprimate în unități convenționale, a căror corecție are ca efect reflectarea reală și exactă a unor operațiuni și bunuri patrimoniale în situațiile financiare anuale.

Majoritatea acestor abateri sunt legate de modul deficitar de: elaborare și fundamentare a bugetului de venituri și cheltuieli, de organizare și conducere a contabilității, de reflectare în situațiile financiare a operațiunilor economice, de organizare, efectuare și valorificare a activității de inventariere și reevaluare etc., astfel încât **producerea lor a avut un impact negativ în ceea ce privește:**

- exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare*, fiind consemnate nereguli în care bunurile imobile, clădiri și terenuri, care constituie domeniul public și privat al unităților administrativ-teritoriale nu au fost înregistrate în evidența contabilă și tehnic-operativă, iar conducerea entităților nu a luat măsuri pentru înscrierea dreptului de proprietate în Cartea funciară, fiind invocate costurile ridicate ale acestei operațiuni; neînregistrarea în contabilitate a provizioanelor pentru drepturile de natură salarială prevăzute în hotărârile judecătorești definitive și executorii; înregistrări contabile eronate, neconforme cu reglementările contabile în vigoare;
- inventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*, aspectele consemnate relevând că nu s-a efectuat inventarierea tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, posturile din bilanțul contabil

anual nu au fost corelate cu datele înregistrate în contabilitate, puse de acord cu situația reală a elementelor patrimoniale, stabilită pe baza inventarului, nu au fost evidențiate în mod distinct bunurile din domeniul public al statului date în administrare/concesionare/închiriere altor instituții publice, nu au fost evidențiate în liste separate bunurile aflate în patrimoniul entității și/sau cele aparținând altor unități;

- c. *desfășurarea corespunzătoare a procedurilor de achiziții publice*, reieșind că nu s-au constituit garanții de bună execuție pentru lucrările executate, nu au fost evidențiate în contul activelor fixe obiectivele de investiții finalizate, recepționate și date în folosință, nu au fost inventariate obiectivele de investiții în curs, pe stadii de execuție.
- d. *calitatea gestiunii economico-financiare*, consemnându-se că nu au fost respectate principiile de economicitate, eficacitate și eficiență în administrarea patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și condițiile de legalitate și regularitate în utilizarea fondurilor publice.

Cele mai frecvente categorii de abateri constatate sunt prezentate în tabelul următor:

	Categorii de abateri	Număr cazuri	%	Estimări (mii lei)	%
	Abateri financiar-contabile	9.561	100,0	5.394	100,0
1.	Abateri privind exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	2.396	25,0	1.747	32,4
2.	Abateri cu privire la administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, concesionarea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune	2.124	22,2	3.115	57,8
3.	Nerespectarea prevederilor legale în efectuarea cheltuielilor	1.929	20,2	87	1,6
4.	Abateri privind achizițiile publice	755	7,9	241	4,5
5.	Nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea încasării veniturilor în cuantumul și la termenele prevăzute de lege	1.251	13,1	59	1,0
6.	Alte abateri	1.106	11,6	145	2,7

Cauzele identificate cu ocazia acțiunilor de audit financiar, având ca efect denaturarea datelor și informațiilor cuprinse în situațiile financiare întocmite de entitățile verificate sunt:

- pregătirea profesională necorespunzătoare a personalului din compartimentele financiar-contabile ale unităților administrativ-teritoriale;
- necunoașterea prevederilor legale în domeniul financiar-contabil sau interpretarea eronată a unor prevederi legislative, lipsa cunoștințelor în domeniul informatic;
- lipsa unor proceduri de lucru formalizate în domeniul financiar-contabil, precum și neorganizarea la nivelul unităților administrativ-teritoriale a circuitului documentelor, care să asigure înregistrarea în contabilitate a tuturor operațiunilor patrimoniale sau a modificărilor acestora, pe bază de documente justificative, în conformitate cu prevederile legale;
- neorganizarea sau organizarea defectuoasă a controlului intern/ managerial, inclusiv a auditului public intern;
- neefectuarea la finele exercițiului bugetar a unor regularizări privind obligațiile angajate și neachitate, reflectate în evidența contabilă și lipsa unei analize a corelațiilor între datele cuprinse în posturile bilanțiere, și cele din balanțele contabile și contul de execuție al bugetului local.

O analiză pertinentă a abaterilor de la legalitate și regularitate, constatate în urma acțiunilor de audit desfășurate, precum și a cauzelor care au determinat producerea acestora indică necesitatea aplicării întocmai a reglementărilor legale ce definesc obiectivele și atribuțiile autorităților executive locale și ale aparatului de specialitate din subordinea acestora, în domeniile fundamentării, aprobării și executării bugetelor locale, organizării și conducerii contabilității operațiunilor patrimoniale, gestionării patrimoniului de interes public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

3.4. Principalele aspecte reținute cu ocazia controlului efectuat la regiile autonome și societățile comerciale de interes local

În baza atribuțiilor și competențelor prevăzute de lege, structurile Curții de Conturi au efectuat verificări și la agenți economici de interes local, urmărindu-se exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, îndeplinirea obligațiilor bugetare, administrarea contractelor de achiziție publică, gestionarea patrimoniului public și privat, întocmirea și fundamentarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe principii economice.

Verificările efectuate la operatorii economici de subordonare locală au scos în evidență următoarele deficiențe:

- a. *Cu privire la exactitatea și conformitatea bilanțurilor contabile*: neînregistrarea în evidența contabilă a unor elemente patrimoniale de natura activelor și datoriilor; nerespectarea reglementărilor legale privind operațiunile de încasări și plăți în numerar prin casierie; nerespectarea prevederilor legale referitoare la formularele financiar-contabile comune pe economie; neorganizarea evidenței contabile analitice a stocurilor; neconcordanțe între datele înregistrate în evidența tehnico-operativă și cele consemnate în evidența contabilă; calcularea eronată a amortizării activelor fixe din domeniul public.

- b. Referitor la situația și evoluția capitalului social:** modificarea cu întârziere a capitalului social; utilizarea cu titlu gratuit a unor bunuri aparținând domeniului public sau privat al unităților administrativ-teritoriale.
- c. În ceea ce privește calitatea gestiunii economico-financiare:** nesupunerea spre aprobare acțiunilor a bugetelor de venituri și cheltuieli; fundamentarea necorespunzătoare a indicatorilor înscrși în buget; nerespectarea dispozițiilor legale privind calculul profitului și plata dividendelor; nerespectarea dispozițiilor legale privind plata redevenței; nerealizarea integrală a veniturilor din desfășurarea de activități conform obiectului de activitate; neconstituirea fondului de dezvoltare; acordarea nelegală a unor drepturi de natură salarială personalului; majorarea eronată a salariilor fără respectarea restricțiilor bugetare; angajarea unor persoane în lipsa posturilor aprobate prin organigramă; nerespectarea prevederilor referitoare la achizițiile publice; neîntocmirea sau întocmirea necorespunzătoare a programului de achiziții publice pe anul 2014; estimarea necorespunzătoare a valorii contractului de achiziție publică; plăți pentru lucrări și servicii supraevaluate sau nerealizate; neconstituirea și nereținerea garanțiilor gestionare; prescrierea dreptului de a cere executarea silită a creanțelor bugetare; abateri de la respectarea principiilor economicității, eficacității și eficienței în administrarea patrimoniului public și privat.
- d. Cu privire la efectuarea inventarierii elementelor patrimoniale:** în unele cazuri, efectuarea inventarierii a avut un caracter formal, abaterile referindu-se la neîntocmirea corectă a documentelor inventarierii; neinventarierea tuturor elementelor de activ și pasiv; neîntocmirea listelor de inventariere separate, cu înscrierea tuturor elementelor prevăzute de actul normativ pentru bunurile din domeniul public al statului, domeniul privat al UAT-urilor, activele necorporale, activele fixe corporale, precum și activele închiriate/concesionate, bunurile aflate asupra angajaților la data inventarierii.

3.5. Cazurile de sesizare a organelor de urmărire penală

Potrivit prevederilor art. 33 alin. (4) din *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, în situațiile în care în rapoartele de audit se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale sunt sesizate organele în drept pentru asigurarea valorificării constatărilor.

Pe parcursul anului 2016 au fost sesizate organele de urmărire penală în **124 de cazuri**, ca urmare a consemnării în rapoartele de audit a:

- ◆ unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale;
- ◆ faptei de nerecuperare a prejudiciului, ca urmare a nedisponerii și neurmării de către conducerea entităților a măsurilor dispuse de camerele de conturi.

În **96 de sesizări**, faptele se referă, în principal, la nerespectarea dispozițiilor legale din domeniul contabilității, finanțelor publice locale, fiscal și al achizițiilor publice, cum ar fi:

- ✚ însușirea necuvenită a unor sume de bani ca urmare a nedepunerii în contul deschis la trezorerie a tuturor sumelor reprezentând venituri ale bugetului local, ca urmare a exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor de casier de către persoanele desemnate cu încasarea veniturilor și pe fondul lipsei exercitării oricăror forme de control asupra activității acestora;
- ✚ întocmirea cu bună știință de documente nereale și însușirea de bani/plata unor sume în folos personal din casieria instituției;
- ✚ angajarea de cheltuieli peste limita creditelor bugetare aprobate, fără prevederi bugetare și surse de finanțare necesare plății acestora în același exercițiu bugetar;
- ✚ efectuarea de cheltuieli bugetare fără existența documentelor justificative întocmite conform legii, care să confirme exactitatea lucrărilor contractate și să ateste exactitatea și realitatea sumelor achitate;
- ✚ plăți pentru lucrări supraevaluate, ca urmare a utilizării de prețuri mai mari decât cele din ofertă sau majorarea nejustificată, începând chiar cu ziua încheierii acordului-cadru, a valorii acestuia și efectuarea de plăți nejustificate, prin acceptarea la decontare a unor servicii de dezinsecție, dezinfecție, larvicidare și tratamente fitosanitare, prin încălcarea prevederilor contractuale;
- ✚ includerea în situațiile de lucrări și decontarea unor cantități de lucrări neefectuate la obiectivele de investiții sau care nu se regăsesc faptic pe teren;
- ✚ acceptarea de către Comisia de evaluare a ofertelor, în cadrul procedurii de achiziție pentru atribuirea unor contracte de reparații la străzi, a unei oferte neconforme ce conține, în cadrul propunerii financiare, prețuri care nu pot fi justificate, ceea ce a determinat efectuarea de plăți nelegale;
- ✚ efectuarea de plăți nelegale în condițiile în care nu au existat documente justificative legal întocmite, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor ca fiind datorate;
- ✚ efectuarea de plăți pentru executarea de lucrări, fără să existe aprobarea organului deliberativ, documentație tehnico-economică și proiect tehnic aprobate de consiliul local, fără respectarea prevederilor legale privind atribuirea contractelor de achiziție publică și recepția lucrărilor, fără să existe antemăsurători și măsurători din care să rezulte dimensiunile și amplasarea exactă a lucrărilor efectuate;
- ✚ angajarea de cheltuieli de capital în mod nelegal, prin majorarea prețului contractului, deși se cunoștea că o asemenea ajustare nu a fost prevăzută nici în documentația de atribuire, nici în contractul de achiziție publică;

- ✚ angajarea și derularea în condiții păguboase pentru bugetul local al unei unități administrativ-teritoriale a unor tranzacții de concesiune, vânzare și schimburi de terenuri și bunuri aparținând domeniului public al unui municipiu, cu încălcarea prevederilor legale;
- ✚ efectuarea de plăți din bugetul local sub formă de finanțări nerambursabile, cu încălcarea prevederilor legale, respectiv cu nerespectarea de către o asociație sportivă a destinației finanțării primite de la autoritatea publică locală;
- ✚ crearea de avantaje economice unui agent economic prin acceptarea de către entitate a unei oferte care nu respectă proiectul tehnic (caiet de sarcini) al lucrării;
- ✚ participarea nelegală a unei unități administrativ-teritoriale la înființarea unei societăți comerciale prin alocarea din patrimoniul public a unor bunuri, sume de bani, dar și a folosinței asupra unor terenuri, contrar prevederilor legale și fără ca, în schimb, comunitatea locală să beneficieze de activitatea societății înființate, nici prin intermediul dividendelor, nici prin serviciile prestate;
- ✚ plata unor ajutoare de urgență, fără documente justificative și pentru situații care nu intră în categoria celor expres și limitativ prevăzute de legislația specifică care reglementează acordarea acestui gen de ajutoare;
- ✚ efectuarea de plăți nelegale, reprezentând contravaloarea unei cantități de masă lemnoasă exploatată care nu a fost predată, nu a fost recepționată și înregistrată în evidența contabilă a entității și pentru care nu există nici documente legale care să justifice modul cum a fost utilizată/valorificată;
- ✚ obținerea de către conducătorul instituției a unor foloase materiale prin încheierea unor contracte de achiziție mijloace de transport;
- ✚ vânzarea de terenuri din domeniul privat al unei unități administrativ-teritoriale, unor rude de gradul I și afini ai ordonatorului de credite și a unei societăți comerciale la care acesta a îndeplinit calitatea de administrator;
- ✚ prelungirea nelegală a unor contracte de concesiune, favorizând un agent economic în raport cu alții care au același obiect de activitate și care prestează activități similare;
- ✚ nerespectarea prevederilor legale cu privire la contractarea și garantarea împrumuturilor (prin avalizarea biletelor la ordin) pentru realizarea și reabilitarea străzilor, respectiv modernizarea și extinderea sistemului de iluminat public, precum și cu privire la modul de derulare a contractului încheiat în acest scop;
- ✚ efectuarea de plăți nelegale pentru prestații de capturare și transport în adăposturi a câinilor fără stăpân, în baza unui acord-cadru și a contractelor subsecvente atribuite fără respectarea prevederilor legale, în favoarea unor persoane juridice de drept privat, altele decât asociații sau fundații care desfășoară activități în domeniul protecției animalelor; efectuarea plăților pe baza unor tarife supradimensionate, fără nicio fundamentare reală și fără ca acestea să fie aprobate de ordonatorul principal de credite;
- ✚ nerespectarea prevederilor legale în organizarea și delegarea gestiunii serviciului public de ecarsaj și efectuarea de plăți nejustificate pentru aceste servicii;
- ✚ înscrierea unor sume nereale în adresele transmise unității de trezorerie în vederea deblocării sumelor necesare pentru plata salariilor, precum și efectuarea de operațiuni specifice plății, respectiv prin utilizarea de înscrisuri care conțineau date false, în scopul sustragerii de la plata obligațiilor restante la bugetul general consolidat, pentru care era înființată poprire;
- ✚ întocmirea și semnarea de către membrii Comisiei de recepție a unor documente ce conțin informații nereale, respectiv prin întocmirea de către administratorii societăților comerciale cu care entitatea verificată a avut raporturi contractuale de facturi pentru lucrări ce nu au fost executate, documente ce au stat la baza plăților făcute de către entitatea verificată, respectiv prin folosirea înscrisului oficial cunoscând că este fals, în vederea producerii unei consecințe juridice;
- ✚ efectuarea unor plăți reprezentând servicii de transport care nu au avut la bază prestații reale, fiind efectuate prin emiterea unor facturi fictive de către prestator, precum și din contrafacerea semnăturii ordonatorului principal de credite pe documentele de plată, de către inspectorul cu atribuțiuni financiar-contabile, și fiscale, din cadrul primăriei, folosind înscrisul sub semnătură privată falsificată, în scopul producerii de consecințe juridice;
- ✚ angajarea entității auditate, prin semnarea de către aceasta a unui contract de credit – furnizor cu o societate comercială, în condițiile în care nu au existat credite bugetare și credite de angajament aprobate, contractul nu a fost supus spre aprobare consiliului local și comisiei de autorizare a împrumuturilor locale, constituită la nivelul Ministerului Finanțelor Publice, includerea în contract a unor clauze defavorabile entității auditate, ceea ce a facilitat efectuarea unor decontări abuzive și angajarea bugetului local timp de 15 ani în rambursarea creditului;
- ✚ eliberarea unor certificate de atestare fiscală false, menținerea în evidența contabilă ca și arierate a unor sume care fuseseră deja achitate, solicitarea nelegală din fondul de rezervă bugetară a unor sume care nu mai întruneau calitatea de arierate sau care fuseseră deja plătite în baza altor prevederi legale;
- ✚ conducerea defectuoasă a evidenței fiscale a veniturilor cuvenite bugetului local, prin anularea unor obligații de plată (debite, rămășițe și accesorii) pe baza unor documente care nu îndeplinesc condițiile legale pentru astfel de operațiuni sau anulări fictive în vederea eliberării certificatelor fiscale fără datorii pentru persoane fizice sau juridice;

neurmărirea și neîncasarea veniturilor din chirie, utilități și neconstituirea garanțiilor aferente de la societăți comerciale care ulterior acumulării debitelor restante s-au declarat în incapacitate de plată, insolvență sau faliment, astfel că acestea nu au mai putut fi recuperate.

Se poate constata că faptele pentru care s-a aprobat sesizarea organelor de urmărire penală denotă o gestionare păguboasă, uneori frauduloasă a fondurilor publice, aspecte ce au condus la situația producerii unor prejudicii semnificative pentru entitățile respective.

În baza prevederilor **art. 64 din Legea nr. 94/1992 republicată**, au fost sesizate organele de urmărire penală în **28 de cazuri pentru fapta de nerecuperare a prejudiciilor, ca urmare a nedispunerii și neurmării de către conducerea entităților a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi** și fără ca entitățile să aducă argumente temeinice în sprijinul omisiunii de îndeplinire a măsurilor din decizii și de recuperare a prejudiciilor.

Mai mult decât atât, au existat și situații în care nu au fost întreprinse demersuri pentru recuperarea prejudiciilor, deși instanțele judecătorești au respins definitiv și/sau irevocabil cererile entității de anulare a măsurilor dispuse prin deciziile Curții sau a soluțiilor pronunțate prin încheierile emise de comisiile de soluționare a contestațiilor.

Concluzii și recomandări:

În anul 2016, potrivit Programului anual de activitate al Curții de Conturi, camerele de conturi teritoriale au realizat acțiunile specifice de control/audit financiar la entitățile de la nivelul administrației publice locale urmărind modul de respectare a reglementărilor legale cu caracter economic, financiar, fiscal și contabil, în vederea identificării eventualelor abateri de la legalitate și regularitate în întocmirea situațiilor financiare, în administrarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, în gestionarea și utilizarea corectă și performantă a fondurilor publice, fiind evidențiate cazurile de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice alocate și cele de neconformitate cu cadrul legal și decizional specific.

Concluziile care s-au desprins în urma misiunilor de control/audit financiar derulate în anul 2016, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, pot fi sintetizate astfel:

- ✎ Se menține un management ineficient și uneori chiar incorect al fondurilor publice, deciziile luate la nivelul autorităților publice locale nefiind întotdeauna bazate pe interesele reale ale comunităților pe care le reprezintă. Se remarcă totodată aportul scăzut al consiliilor locale în înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate semnalate prin rapoartele de audit întocmite. Chiar dacă rapoartele și deciziile sunt transmise consiliilor locale, conținând măsurile de remediere/înlăturare a abaterilor și, ulterior, cazurile de neducere la îndeplinire a acestor măsuri sunt comunicate și consiliilor locale, acestea nu se implică în mod activ în soluționarea acestor situații.
- ✎ Multe dintre abateri se datorează necunoașterii sau interpretării eronate a reglementărilor legale atât la nivelul organelor deliberative, cât și al celor executive și al personalului angajat în cadrul unităților administrativ-teritoriale. Trebuie menționată în acest sens și legislația stufoasă, interpretabilă și în continuă schimbare pentru domeniile diverse gestionate la nivelul administrației publice locale.
- ✎ Lipsa motivației financiare împiedică angajarea unui personal foarte bine pregătit la nivelul acestor entități. Practic, se observă o discrepanță tot mai mare între cerințele din ce în ce mai complexe de la nivelul administrației locale, ca urmare a creșterii autonomiei locale, a evoluției societății în ansamblul ei, față de resursele materiale, umane, financiare și informaționale de care dispun aceste comunități.
- ✎ Deși *Legea finanțelor publice locale* stabilește responsabilitatea directă a ordonatorilor de credite în realizarea veniturilor bugetare, aceștia continuă să nu ia măsuri pentru organizarea corespunzătoare a activității de stabilire, urmărire și încasare a creanțelor cuvenite bugetului local, inclusiv prin măsurile de executare silită prevăzute de lege.
- ✎ Ca și consecință, ponderea veniturilor proprii în totalul resurselor bugetelor locale este încă foarte scăzută. În același timp se constată și lipsa resurselor umane, dar și cea a mijloacelor reale, logistice, de aplicare a tuturor modalităților de executare silită a sumelor restante la nivelul autorităților locale, mai ales a celor comunale, prin sechestrare pe bunuri mobile/imobile deținute de contribuabili. La acestea se adaugă și reținerea manifestată pentru aplicarea acestor măsuri extreme, în condițiile în care „executorii fiscali” fac parte din și trăiesc în aceste comunități.
- ✎ Satisfacerea unor necesități ale comunităților locale este strâns legată și de modul cum autoritățile publice locale alocă fondurile în această direcție, dar și de preocuparea acestora pentru cheltuirea banilor în condiții de eficiență, economicitate și eficacitate. Acțiunile derulate de camerele de conturi în anul 2016 au reținut numeroase cazuri în care fondurile publice au fost atribuite în condiții netransparente, fără o implicare a autorităților contractante în urmărirea derulării contractelor de achiziții publice, consecința fiind prejudicierea bugetelor locale, așa cum s-a arătat în cuprinsul acestui raport.
- ✎ Sistemul de control intern/managerial instituit într-o entitate publică reprezintă un element important al unei bune „governanțe”, fiind crucial în stabilirea unor obiective precise, a indicatorilor de performanță asociați acestora, în identificarea riscurilor din cadrul entității și limitarea acestora pentru protejarea valorilor și activelor. Cu toate acestea, în majoritatea

acțiunilor de audit s-au scos în evidență deficiențe semnificative în organizarea și implementarea unui sistem de control intern eficient și coerent, precum și legătura directă, de cauzalitate, între proiectarea necorespunzătoare/nefuncționarea controalelor și abaterile din activitatea economico-financiară constatate.

*

* *

Pentru acțiunile desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, Curtea de Conturi va publica pe pagina oficială *Rapoartele privind finanțele publice locale pe anul 2015*, întocmite la nivelul fiecărui județ și al municipiului București, cu prezentarea principalelor constatări și concluzii rezultate din verificarea conturilor de execuție bugetară pe anul 2015 la nivelul unităților administrativ-teritoriale verificate în anul 2016. Informațiile privind publicarea acestor rapoarte și modalitatea de accesare a acestora vor fi transmise tuturor autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale prin intermediul camerelor de conturi.

Capitolul

5

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2015

Evaluarea sistemului de control intern/managerial

Evaluarea sistemului de control intern/managerial în entitățile auditate

I. Introducere

Anul 2015 a adus cerințe noi în privința elaborării, implementării și raportării asupra eficacității sistemului de control intern managerial (SCIM) al entităților publice din România, ca urmare a elaborării *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 86/17.12.2014 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, actualizată. Conform acestui act normativ, responsabilitatea elaborării și implementării politicii în acest domeniu, respectiv coordonarea și supravegherea, prin activități de verificare și îndrumare metodologică, implementarea și dezvoltarea sistemelor de control intern managerial din cadrul entităților publice, este preluată de către Secretariatul General al Guvernului (SGG), prin Direcția de control intern managerial și relații interinstituționale (DCIMRI). În acest context a fost emisă *OSGG nr. 400/12.06.2015 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice*, care înlocuiește *OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial*, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial, republicat, cu modificările ulterioare, abrogat ulterior prin *OMFP nr. 808/08.07.2015*.

În plan internațional sunt în proces de actualizare standardele de control intern *INTOSAI GOV 9100-9199 Internal Control*, fiind în lucru un nou standard – *INTOSAI GOV 9160 Consolidarea bunei guvernante pentru patrimoniul public*, care arată orientarea tot mai puternică spre o dezvoltare sustenabilă a societăților și națiunilor, spre un management competent atât al resurselor unei țări, cât și al sarcinilor publice, într-o manieră corectă, transparentă, cu asumarea răspunderii, în mod echitabil și atent la nevoile oamenilor.

Actualizarea standardelor are în vedere noutățile aduse de Cadru de control intern COSO 2013, care aliniază un număr de 17 principii celor cinci elemente-cheie ale controlului intern managerial și pune un accent mai mare pe conceptele de guvernanță și pe riscul de fraudă.

SCIM sprijină buna guvernanță în sectorul public, încurajând un proces mai bun de luare a deciziilor în cunoștință de cauză, precum și utilizarea eficientă a resurselor, fiind, astfel, întărit mecanismul de răspundere pentru actul de gestiune a resurselor respective.

Buna guvernanță înseamnă un control riguros, care exercită presiuni importante în vederea îmbunătățirii performanței sectorului public și a luptei împotriva corupției, precum și:

- ⇒ respectarea legii;
- ⇒ integritate;
- ⇒ transparență;
- ⇒ obiectivitate;
- ⇒ să acționezi în interesul public;
- ⇒ tonul de la vârf: fă ceea ce spui și spune ceea ce faci;
- ⇒ asumarea răspunderii: explică cum autoritatea este folosită pentru atingerea obiectivelor.

În asigurarea obligației de răspundere pentru actul de gestiune, toate părțile implicate în proces răspund pentru deciziile și acțiunile lor, în mod special pentru administrarea fondurilor publice și pentru toate aspectele legate de performanță și se supun unui control extern adecvat. Pentru a se putea respecta această obligație, de răspundere pentru actul de gestiune, cei implicați trebuie să înțeleagă în mod clar aceste responsabilități și trebuie să aibă roluri clar definite. *OSGG nr. 400/2015* reiterează, de altfel, această răspundere: „controlul intern managerial este în responsabilitatea conducătorilor entităților publice, care au obligația proiectării, implementării și dezvoltării continue a acestuia. Încredințarea unor terți a realizării activităților privind implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial al entității publice presupune că, în această situație, conducătorul entității publice nu își îndeplinește propriile atribuții cu bune rezultate”.

Controlul intern nu reprezintă o situație la un moment dat, ci un proces ce se desfășoară în mod continuu. Cu toate acestea, orice evaluare cu privire la eficacitatea sa este făcută la un moment dat, cel mai adesea la sfârșit de an. Conform legislației actuale, nivelul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial este evaluat de managerii instituțiilor publice, care informează organul ierarhic superior printr-o situație centralizatoare semestrială/anuală.

Evaluarea stadiului implementării și dezvoltării SCIM al unei entități publice se realizează la nivelul tuturor compartimentelor din structura organizatorică, inclusiv a celor subordonate sau aflate sub coordonarea acestora, instituțiile publice cu funcția de ordonator principal de credite al bugetului de stat, al bugetului asigurărilor sociale de stat sau al bugetului oricărui fond special,

având obligația transmiterii *Situației centralizatoare privind stadiul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial*, la DCIMRI, din cadrul SGG.

De asemenea, anual, până la data de 20 februarie a anului următor, conducătorii entităților publice au obligația elaborării *Raportului asupra sistemului de control intern managerial la data de 31 decembrie 20..*, ce trebuie transmis la DCIMRI. Acest raport constituie forma oficială de asumare a responsabilității manageriale cu privire la sistemul de control intern managerial și este documentul prin care entitățile publice în care se exercită funcția de ordonator principal de credite al bugetului de stat, al bugetului asigurărilor sociale de stat sau al bugetului oricărui fond special, furnizează Secretariatului General al Guvernului informațiile necesare elaborării raportului prevăzut de lege, care se prezintă Guvernului.

Pentru monitorizarea, coordonarea și îndrumarea metodologică a implementării și dezvoltării SCIM, prin decizie a conducătorului entității se constituie o Comisie de monitorizare, care se ocupă de:

- elaborarea *Programului de dezvoltare a sistemului de control intern managerial*, denumit Program de dezvoltare, în care sunt cuprinse obiectivele, activitățile, acțiunile, responsabilitățile, termenele, precum și alte componente ale măsurilor de control luate de către conducerea entității;
- coordonarea procesului de actualizare a obiectivelor și a activităților la care se atașează indicatori de performanță sau de rezultat, pentru evaluarea acestora;
- analiza și prioritizarea riscurilor semnificative, care pot afecta atingerea obiectivelor generale ale funcționării entității publice, prin stabilirea limitelor de toleranță la risc, anual, aprobate de către conducerea entității, care sunt obligatorii și se transmit tuturor compartimentelor, pentru aplicare;
- analiza și avizarea procedurilor formalizate și transmiterea acestora, spre aprobare, conducătorului entității publice;
- analiza, în vederea aprobării, a informării privind monitorizarea performanțelor la nivelul entității, elaborată de către secretarul Comisiei de monitorizare, pe baza raportărilor anuale privind monitorizarea performanțelor anuale, de la nivelul compartimentelor;
- analiza, în vederea aprobării, a informării privind desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor, elaborată de către Echipa de gestionare a riscurilor, pe baza raportărilor anuale de la nivelul compartimentelor.

Pentru că un bun sistem de control intern implică și gestionarea riscurilor, conducătorul instituțiilor publice constituie, prin act de decizie internă, o structură cu atribuții în acest sens, denumită *Echipa de gestionare a riscurilor*. Pe baza deciziei managementului general se pot constitui echipe de gestionare a riscurilor și la nivelul direcțiilor generale/direcțiilor, care raportează Echipei de gestionare a riscurilor de la nivelul entității publice.

Documentația aferentă SCIM are la bază documente scrise ale entității, ce consemnează regulile interne (obiective, politici, procese etc.), precum și standarde și legi aplicabile domeniului.

Un rol important în implementarea SCIM îl are procesul de elaborare a procedurilor formalizate, respectiv a procedurilor de sistem și a procedurilor operaționale, necesare pentru detalierea proceselor și activităților derulate în cadrul entității și aducerea la cunoștință personalului acesteia, activitate coordonată de către Comisia de monitorizare.

Procedurile formalizate se elaborează pe procese sau activități și descriu totalitatea pașilor de urmat în succesiune logică, modalitățile de lucru și regulile de aplicare pentru realizarea activităților și acțiunilor, respectiv activitățile de control implementate, responsabilitățile și atribuțiile personalului de conducere și de execuție, din cadrul entității publice.

Procedurile au un rol esențial în documentarea SCIM. Forma procedurilor este stabilită de fiecare organizație, în funcție de specificul său, cu respectarea prevederilor OSGG nr. 400/2015. Redactarea procedurilor este recomandat a se face pe formular tipizat, cu elementele de identificare ale organizației pe prima pagină și cu dovada verificării și aprobării documentului ca formular oficial.

Scopul implementării și dezvoltării unui sistem de control intern constă în atingerea obiectivelor stabilite cu privire la eficacitatea și eficiența funcționării, la fiabilitatea informațiilor externe și interne, precum și la conformitatea cu legile, regulamentele și politicile interne.

Proiectarea, implementarea și dezvoltarea continuă a unui sistem de control intern viabil sunt posibile numai cu condiția ca sistemul să respecte următoarele cerințe:

- ⇒ să fie adaptat dimensiunii, complexității și mediului specific entității;
- ⇒ să vizeze toate nivelurile de conducere și toate activitățile/operațiunile;
- ⇒ să fie construit cu același „instrumentar” în toate entitățile publice;
- ⇒ să ofere asigurări rezonabile că obiectivele entității vor fi atinse;
- ⇒ costurile aplicării sistemului de control intern să fie inferioare beneficiilor rezultate din acesta;
- ⇒ să fie guvernat de regulile minimale de management cuprinse în standardele de control intern managerial.

Sistemul de control intern managerial al oricărei entități publice operează cu o diversitate de procedee, mijloace, acțiuni, dispoziții, care privesc toate aspectele legate de activitățile entității, fiind stabilite și implementate de conducerea entității pentru

a-i permite deținerea unui bun control asupra funcționării entității în ansamblul ei, precum și a fiecărei activități/operațiuni în parte. Instrumentarul de control intern managerial poate fi clasificat în șase grupe mari: obiective, mijloace, sistem informațional, organizare, proceduri, control.

Activitățile de control intern managerial fac parte integrantă din procesul de gestiune orientat spre realizarea obiectivelor stabilite și includ o gamă diversă de politici și proceduri privind: autorizarea și aprobarea, separarea atribuțiilor, accesul la resurse și documente, verificarea, reconcilierea, analiza performanței de funcționare, revizuirea operațiilor, proceselor și activităților, supravegherea.

OSGG nr. 400/2015 prezintă cinci componente ale controlului intern, deja bine cunoscute, existente atât în *Liniile directoare privind standardele de control intern INTOSAI GOV 9100*, cât și în modelul COSO 2013, și anume:

- mediul de control;
- performanțe și managementul riscului (evaluarea riscului – COSO 2013);
- activități de control;
- informarea și comunicarea;
- evaluare și audit (monitorizarea activităților – COSO 2013).

Ca și element de noutate, OSGG nr. 400/2015 prezintă 16 standarde de control intern, față de cele 25 prezentate de OMFP nr. 946/2005, standardele fiind regrupate și renumerotate (un standard nou putând include două sau mai multe standarde vechi), adăugându-se un standard nou *Standardul 14 – Raportarea financiară și contabilă*.

II. Scurtă prezentare a competențelor Curții de Conturi în acest domeniu

Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, la art. 42 precizează următoarele:

„(1) În îndeplinirea atribuțiilor pe care i le conferă legea, Curtea de Conturi mai are următoarele atribuții:

- a) să evalueze activitatea de control financiar propriu și de audit intern a persoanelor juridice controlate;
- b)
- c) să ceară și să utilizeze, pentru exercitarea funcțiilor sale de control și de audit, rapoartele celorlalte organisme cu atribuții de control financiar, fiscal, de audit intern și inspecție bancară;
- d)

(2) Persoanele juridice supuse controlului Curții de Conturi sunt obligate să transmită acesteia, până la sfârșitul trimestrului I pentru anul precedent, Raportul privind desfășurarea și realizarea programului de audit intern.

(3) Curtea de Conturi va dezvolta colaborarea cu structurile de audit intern de la nivelul persoanelor juridice, în vederea asigurării complementarității și a creșterii eficienței activității de audit.”

Având în vedere aceste precizări legislative, în activitățile specifice pe care le desfășoară la entitățile publice, prin structurile sale, Curtea de Conturi a României procedează la evaluarea sistemului de control intern și a activității de audit intern de la nivelul acestora.

Informațiile obținute ca urmare a evaluării controlului intern/managerial sunt utilizate de către auditorii publici externi ca probe de audit pentru stabilirea riscurilor existente în respectivele entități și pentru o analiză generală asupra modului în care au fost gestionate fondurile alocate.

În cadrul misiunilor de audit/control efectuate, auditorii publici externi au acordat o atenție deosebită evaluării sistemului de control intern managerial urmărind, în principal, conformitatea cu legislația în vigoare, fiabilitatea informațiilor financiare, eficacitatea operațiunilor, utilizarea eficientă a resurselor, prevenirea și controlul riscurilor care ar putea afecta atingerea obiectivelor entității, eficacitatea operațiunilor entității etc.

Evaluarea SCIM are la bază identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă a informațiilor, datorate fie fraudei, fie erorii, prin înțelegerea entității și a mediului său, precum și a controlului intern al entității.

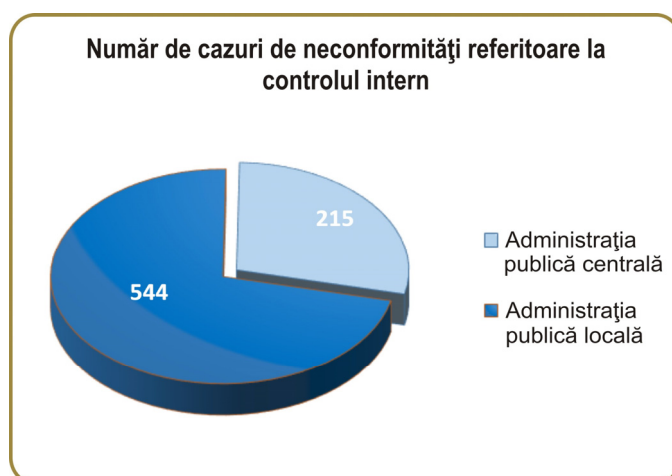
În evaluarea controlului intern se verifică existența de ghiduri și manuale de proceduri, modul în care aceste proceduri sunt aplicate și dacă au ca obiectiv realizarea unui control intern eficient, se analizează evoluția sistemului de control intern, ce măsuri dispuse anterior au fost duse la îndeplinire și în ce grad, sistemul de informare și comunicare existent în cadrul entității, auditarea și evaluarea, respectiv existența unui compartiment de audit intern care să evalueze sistemul de control intern, dacă există proceduri prin care se verifică efectuarea controalelor, identificarea abaterilor și modul de remediere a acestora.

III. Principalele constatări

În urma verificărilor efectuate de către Curtea de Conturi cu privire la respectarea prevederilor legale referitoare la sistemul de control intern managerial și exercitarea controlului financiar preventiv s-au evidențiat câteva aspecte semnificative, care reprezintă riscuri pentru entitățile din întregul sector public, dintre care menționăm:

- ▶ nu s-a reorganizat *Comisia de monitorizare*, conform *OSGG nr. 400/2015*, nu s-au stabilit atribuții pentru toți membrii Comisiei cu privire la sistemul de control intern/managerial, nefuncționarea efectivă a acestora prin neorganizarea ședințelor;
- ▶ nu au fost incluse în cadrul Programului de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial acțiuni de perfecționare profesională;
- ▶ nu s-au identificat și evaluat toate riscurile în legătură cu activitățile/operațiunile desfășurate, nu s-au elaborat proceduri privind managementul riscurilor și nici proceduri de luptă antifraudă;
- ▶ nu s-au elaborat și implementat proceduri de lucru pentru unele activități specifice desfășurate la nivelul entităților;
- ▶ nu au fost stabilite funcțiile sensibile din cadrul entității sau funcțiile considerate ca fiind expuse la corupție;
- ▶ implementarea parțială a standardelor de control intern;
- ▶ nu s-au stabilit indicatori de performanță în vederea realizării obiectivelor entității;
- ▶ elaborarea procedurilor în mod formal, fără ca acestea să fie implementate sau, uneori, chiar cunoscute de către angajați;
- ▶ exercitarea controlului financiar preventiv propriu (CFPP) s-a efectuat fără să fie reorganizat/exercitat potrivit noilor reglementări legale, respectiv *OMFP nr. 923/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv și a Codului specific de norme profesionale pentru persoanele care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu*;
- ▶ activitatea de CFPP s-a realizat deficitar, în sensul că nu au fost supuse acordării vizei de CFPP angajamentele legale și nici operațiunile generatoare de venituri;
- ▶ Registrul privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv nu este întocmit și completat la zi, nu cuprinde toate proiectele supuse vizei CFP;
- ▶ au fost aprobate, de către conducătorii entităților, unele proiecte de operațiuni pentru care nu s-a acordat viza de control financiar preventiv;
- ▶ controlul financiar preventiv s-a exercitat formal, fiind acordate vize pe proiecte de operațiuni care nu au respectat cerințele de legalitate, realitate și regularitate;
- ▶ acordarea vizei de control financiar preventiv propriu s-a efectuat de persoane cu atribuții privind aprobarea plății, fapt ce a condus la nerespectarea principiului separării atribuțiilor, contrar prevederilor *OG nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv*, republicată și actualizată.

În rapoartele de audit/control încheiate de auditorii publici externi pe parcursul anului 2016 (informații introduse în aplicația informatică) s-a consemnat un număr de 759 de cazuri de neconformități referitoare la diferite aspecte ale controlului intern, apreciind că organizarea și/sau implementarea controlului intern/managerial nu s-a efectuat, de către toate instituțiile publice, în conformitate cu prevederile legale.

Pe structuri, conform graficului anterior, 215 cazuri s-au constatat la nivelul administrației publice centrale și 544 de cazuri la nivelul administrației publice locale, ordonatorii de credite dintr-un număr însemnat de județe nedisponând toate măsurile necesare pentru elaborarea/implementarea unui sistem de control intern/managerial conform cu prevederile legale.

Cu toate acestea, cerințele legislative, precum și recomandările efectuate de auditorii publici externi, în anii precedenți, au avut un impact pozitiv asupra activității entităților, concretizat într-o mai bună înțelegere și implementare a sistemului de control intern managerial la nivelul unor entități verificate, printre măsurile luate regăsindu-se:

- ✎ constituirea și funcționarea comisiilor de monitorizare;
- ✎ stabilirea obiectivelor generale și specifice ale activității desfășurate;

- ✗ elaborarea Programului de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial, care cuprinde obiective, acțiuni, responsabilități, termene și alte măsuri necesare pentru elaborarea și/sau dezvoltarea acestui sistem (inclusiv cele referitoare la perfecționarea profesională);
- ✗ elaborarea, aprobarea și aducerea la cunoștință angajaților a Codului de conduită etică și profesională a personalului, prin înscrierea normelor corespunzătoare acestora în fișele posturilor și semnarea, de către angajați, pentru luare la cunoștință;
- ✗ elaborarea și aprobarea anuală a Planului anual de pregătire profesională, pentru toți angajații, adaptat la realizarea sarcinilor și atingerea obiectivelor entității;
- ✗ stabilirea indicatorilor de performanță pentru activitățile desfășurate în entitate, în vederea monitorizării eficienței și atingerii obiectivelor;
- ✗ identificarea riscurilor asociate activităților la nivelul compartimentelor funcționale, evaluarea sistematică a acestora și completarea Registrului riscurilor.

Dintre entitățile care au primit certificate de conformitate pentru anul 2015, cu sisteme de control intern managerial conforme, menționăm: *Ministerul Afacerilor Interne, Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, Institutul European din România, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Academia Națională de Informații Mihai Viteazu.*

În cadrul misiunilor/acțiunilor de audit/control, desfășurate în anul 2016 la nivelul administrației publice centrale și locale, s-a constatat că nivelul de încredere în sistemul de control intern al entităților verificate, stabilit de către auditorii publici externi, a fost, de regulă, mediu, majoritatea instituțiilor având SCIM implementat parțial, mai puține entități având sisteme conforme cu standardele cuprinse în Codul controlului intern/managerial, existând și instituții la care nu a fost organizat și implementat un sistem de control sau a fost organizat total nesatisfăcător.

Nivelul mediu de încredere în controlul intern managerial a fost acordat sistemelor apreciate ca parțial conforme cu standardele de control intern managerial, cele la care, deși organizat și implementat, s-au constatat abateri frecvente și repetate, datorate nefuncționării corespunzătoare a sistemului de control, dar pentru înlăturarea cărora sunt create instrumente, chiar dacă nu funcționează corespunzător, în toate cazurile.

Evaluarea sistemului de control intern managerial la nivelul administrației publice centrale

O parte din constatările referitoare la organizarea/implementarea sistemului de control intern managerial de către unele entități, instituții publice de nivel central, verificate de către Curtea de Conturi, sunt prezentate în continuare.

Ministerul Finanțelor Publice:

Sistemul de control intern/managerial, organizat la nivelul ministerului, a fost apreciat ca fiind parțial conform cu standardele cuprinse în Codul controlului intern/managerial, întrucât:

- ⇒ *secretarul general* a delegat competențele în ceea ce privește coordonarea activității Direcției de audit public intern (DAPI) din cadrul MFP, existând riscul de a nu se asigura, în toate cazurile, respectarea principiului separării atribuțiilor și responsabilităților, în conformitate cu prevederile Standardului 5 „Delegarea”.

Pentru eliminarea riscului de a nu se asigura, în toate cazurile, principiul separării atribuțiilor și responsabilităților în ceea ce privește coordonarea activității de audit public intern, ca parte componentă a sistemului de control intern/managerial, s-a făcut recomandarea ca activitatea de coordonare a DAPI să fie asigurată de către ministrul finanțelor publice;

- ⇒ la nivelul *Direcției Generale de Trezorerie și Datorie Publică*, până la data controlului nu a fost elaborat un Cod de conduită etică și profesională, aplicabil personalului de specialitate, apreciind că se aplică un cod de conduită profesională reglementat prin *Legea nr. 7/2004 privind Codul de conduită a funcționarilor publici*, dar care nu conține atribuții specifice în contractarea, administrarea și gestionarea datoriei publice.

În condițiile în care, la nivelul MFP, a fost elaborat un proiect de Cod de etică, aplicabil angajaților ministerului, aprobat prin *OMFP nr. 1684/2014*, Curtea de Conturi a subliniat faptul că prin reglementările menționate anterior se asigură doar un cadru general aplicabil tuturor funcționarilor publici, respectiv angajaților MFP, nedevelopând un set de proceduri și politici scrise, care să reglementeze modul de colaborare dintre managementul datoriei publice și personalul de specialitate din domeniul datoriei publice, precum și dintre aceștia și creditorii sau entități beneficiare ale împrumuturilor.

Ministerul Afacerilor Externe:

- ⇒ în anul 2015 nu a fost elaborat Programul de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial și nu a fost actualizată componența Comisiei cu atribuții privind monitorizarea, coordonarea și îndrumarea metodologică a implementării și/sau dezvoltării sistemului de control intern/managerial (aprobată prin *OMAE nr. 1820/2013*), comisie care nu a desfășurat activități de analiză a modului de realizare a obiectivelor stabilite. Situația a fost remediată în anul 2016, prin emiterea *Ordinului MAE nr. 311/2016* privind constituirea Comisiei de implementare a sistemului de control intern/managerial și aprobarea Procedurii referitoare la organizarea și funcționarea acestei comisii, în baza prevederilor *OSGG nr. 400/2015*;

- ⇒ din cele 16 standarde de control intern, prezentate în conținutul OSGG nr. 400/2015, a fost implementat integral un număr de 9 standarde, 6 au fost implementate parțial, dar nu a fost implementat Standardul 8 – Managementul riscului, sistemul de control intern/managerial al MAE la data de 31.12.2015 fiind autoevaluat ca *parțial conform*;
- ⇒ Regulamentul de organizare și funcționare a entității (ROF) nu a fost actualizat în totalitate din anul 2008, cu toate că au intervenit modificări ale organigramei și ale statului de funcții ale MAE, având drept consecință neactualizarea tuturor fișelor de post ale angajaților, astfel încât acestea să cuprindă atribuții și sarcini clare și precise, potrivit nivelului funcției deținute.

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice:

- ⇒ nu au fost elaborate proceduri pentru toate activitățile procedurabile inventariate (217 activități, la nivelul aparatului central, și 6.603, la nivelul entităților din subordinea MMFPSPV), fiind elaborate doar 6.350 de proceduri (155 de proceduri, la nivel central, și 6.195 de proceduri, la nivelul entităților subordonate);
- ⇒ nu a fost implementat Standardul 16 – Auditul intern, la nivelul a 5 entități subordonate, iar Standardul 9 – Proceduri a fost implementat parțial la nivelul a două entități subordonate.

Casa Națională de Pensii Publice:

- ⇒ CNPP și entitățile subordonate nu au implementat în totalitate standardele prevăzute de Codul controlului intern/managerial (de exemplu, Standardul 2 – Atribuții, funcții, sarcini nu a fost implementat de către 3 entități, Standardul 3 – Competența, performanța nu a fost implementat de către 3 entități, iar Standardul 9 – Proceduri a fost parțial implementat de către 6 entități și neimplementat de către o entitate);
- ⇒ CNPP și unitățile subordonate și-au inventariat activitățile procedurabile, rezultând un număr de 115 activități procedurabile la nivelul aparatului central și un număr de 7.929 de activități procedurabile la nivelul unităților subordonate CNPP, dar nu au fost elaborate proceduri pentru toate aceste activități;
- ⇒ din analiza gradului de conformitate a sistemului de control intern/managerial cu standardele de control intern/managerial, la 31.12.2015, a rezultat că un număr de 29 de entități au sisteme conforme, iar 15 entități au sisteme parțial conforme, existând structuri cu atribuții de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a sistemului de control intern/managerial, atât la nivelul aparatului propriu al CNPP, cât și la nivelul celor 43 de unități subordonate;
- ⇒ a fost elaborat un Program de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial și au fost stabilite 30 de obiective generale ale controlului intern (atât la nivelul CNPP, cât și la cel al CJP), dar nu a fost elaborat registrul riscurilor pentru 3 entități subordonate, numărul total al riscurilor înregistrate fiind de 15.977.

Agencia Națională pentru Plăți și Inspecție Socială:

- ⇒ controalele efectuate au fost inefficiente în identificarea persoanelor care au beneficiat necuvenit de sume de la bugetul de stat, iar unele dintre aceste controale s-au efectuat la interval mare de timp de la acordarea dreptului;
- ⇒ controlul intern a fost organizat necorespunzător, în sensul că nu a ținut cont de particularitățile cadrului legal de organizare și funcționare, nu a fost adaptat la dimensiunea, complexitatea, numărul de salariați și mediul specific entității, astfel încât acesta să fie viabil și nu a fost capabil să preîntâmpine apariția erorilor în activitățile desfășurate de aceasta și raportarea unor date nereale și neconforme cu privire la plățile reprezentând beneficii de asistență socială, precum și la obligațiile de plată către beneficiarii acestora;
- ⇒ nu s-a actualizat procedura privind recuperarea debitelor, în condițiile modificării unor prevederi legale referitoare la executarea silită a debitelor reprezentând venitul minim garantat și necompletarea acestuia cu activitățile specifice calculării și urmăririi încasării accesoriilor, aferente debitelor recuperate (*AJPIS Bihor, Bistrița-Năsăud, Dâmbovița*);
- ⇒ nu a fost elaborată o procedură pentru activitatea de acordare a beneficiilor de asistență socială sub forma ajutoarelor de urgență, prin care să se stabilească obiectivele, acțiunile și responsabilitățile desfășurării acestei activități (*AJPIS Dâmbovița*);
- ⇒ înainte de efectuarea plăților nu se verifică datele declarate de beneficiari, cel puțin cele din protocoalele încheiate, neexistând capacitatea de a preveni erorile/fraudele din cadrul celor patru tipuri de drepturi auditate;
- ⇒ sistemul informatic nu a susținut activitatea de control, fiind necesară procesarea manuală a unui volum mare de date care pot genera erori, ce trebuie analizate în mod operativ;
- ⇒ nu s-au realizat campanii de control pentru verificarea beneficiarilor de indemnizații lunare de creștere a copilului și stimulente lunar de inserție, care au cuantum lunar cel mai mare dintre cele patru drepturi auditate, cu toate că, în baza protocolului încheiat cu ANAF, sunt primite lunar date privind veniturile din salarii realizate de beneficiarii acestui drept;
- ⇒ activitatea inspecției sociale indică supraîncărcarea acestuia în unele agenții teritoriale, la nivel teritorial existând o disproporție între numărul de inspectori sociali, raportat la numărul de beneficiari și, implicit, un volum de muncă pentru verificarea suspensiunilor mult mai mare, în anumite agenții teritoriale, existând riscul nedepistării erorilor;
- ⇒ instrumentele principale de depistare a beneficiarilor neeligibili, folosite de entitate în anul 2015, nu au fost utilizate eficient și eficace, astfel încât să se asigure un consum minim de resurse pentru maximizarea rezultatelor;

- ⇒ în condițiile în care, în anul 2015, unul din zece copii nou-născuți nu a beneficiat de alocație de stat pentru copii, deși aveau acest drept prin lege, la nivelul Agenției nu au fost dispuse analize privind cauzele neacordării fondurilor alocate pentru plata beneficiilor sociale persoanelor îndreptățite să le primească efectiv.

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă:

La nivelul Agenției și al celor 51 de entități subordonate, sistemul de control intern/managerial a fost apreciat ca fiind parțial conform cu standardele cuprinse în Codul controlului intern/managerial, întrucât:

- ⇒ registrul riscurilor la nivelul entității, condus de secretarul Comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică, nu este actualizat anual;
- ⇒ procedurile operaționale, elaborate în proporție de 80% din totalul activităților procedurabile inventariate, nu sunt actualizate anual la unele inspectorate teritoriale de muncă (*ITM Bihor, Călărași, Argeș*);
- ⇒ din analiza rapoartelor asupra sistemelor de control intern/managerial, transmise de către ordonatorii terțari de credite subordonați, a rezultat că un număr de 44 de entități au sisteme conforme iar 7 entități au sisteme parțial conforme;
- ⇒ nu au fost identificate/raportate funcții sensibile atât la nivelul aparatului propriu, cât și la nivel teritorial;
- ⇒ sistemul de control intern/managerial nu a fost organizat și exercitat în conformitate cu noile prevederi ale Codului controlului intern/managerial, aprobat prin *OSGG nr. 400/2015*, la unele structuri (*ITM Arad, Cluj*).

Ministerul Sănătății:

Nu a existat întotdeauna o strânsă legătură între controalele interne și obiectivele entității, între activitatea desfășurată de entitate și raportarea financiară, în vederea asigurării conformității acestora cu prevederile legale și cu principiile de economicitate, eficiență și eficacitate, fiind identificate câteva deficiențe semnificative și anume:

- ⇒ la nivelul Ministerului Sănătății nu există elaborat un Cod etic propriu, care să conțină aspecte referitoare la respectarea principiilor și valorilor etice în cadrul entității (integritate, competență profesională, conduită profesională, obiectivitate, independență) și nu există o procedură prin care personalul să fie obligat să depună declarații privind cunoașterea și conformitatea cu principiile și valorile etice, în condițiile în care la nivelul MS, în anul 2015, au existat situații de încălcare a normelor de conduită etică și profesională, fiind constatate două cazuri de mită: un director și un secretar de stat;
- ⇒ nu este elaborată o procedură pentru gestionarea în mod corespunzător a situațiilor de conflict de interese, iar evaluările anuale ale performanțelor profesionale individuale nu prevăd aprecieri de natură etică;
- ⇒ fișele de post individuale, care definesc atribuțiile, funcțiile și responsabilitățile persoanelor, sunt parțial actualizate.

Casa Națională de Asigurări de Sănătate:

Sistemul de control intern/managerial organizat la nivelul entității a fost apreciat ca fiind parțial conform, întrucât:

- ⇒ standardul privind mediul de control intern al CNAS a fost implementat parțial în cazul a două direcții ale entității;
- ⇒ din analiza performanței și managementului riscului rezultă că există Registru al riscurilor pe fiecare direcție și o evaluare și monitorizare sistematică a riscurilor, dar a fost implementat parțial în cazul a două dintre direcțiile entității;
- ⇒ din analiza activităților de control realizate la nivelul entității și din monitorizarea acestora rezultă că au fost implementate parțial în cazul unei direcții și neimplementate în cazul a două direcții ale entității, nu sunt elaborate și aprobate unele proceduri operaționale, iar altele nu sunt actualizate (de ex. Managementul riscurilor);
- ⇒ din analiza activităților de evaluare și audit la nivelul entității s-a constatat că la nivelul direcțiilor există activități de control, precum și separarea atribuțiilor angajaților, dar:
- nu există procedură operațională privind analiza structurii și funcționării departamentelor, direcțiilor, serviciilor sau a birourilor;
 - nu a fost elaborată o procedură operațională de cercetare disciplinară prealabilă a angajaților, pentru cazurile în care se sesizează sau se înregistrează abateri disciplinare;
 - nu a fost elaborată o procedură operațională de protejare a avertizorilor de interes public.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale:

Sistemul de control intern/managerial, organizat la nivelul ministerului și al instituțiilor subordonate, poate fi apreciat ca fiind parțial conform, întrucât:

- ⇒ deși s-au constituit structuri cu atribuții de monitorizare a sistemului de control intern/managerial, la un număr de 162 de entități publice aflate în subordine/sub coordonare din numărul total de 167 (diferența de 5 entități fiind: Agenția Zonei Montane – în reorganizare și un număr de 4 Case ale Agronomului, instituții publice cu 1-2 angajați), un număr de 3 instituții nu au elaborat proceduri, un număr de 30 nu au elaborat indicatori asociați obiectivelor specifice, iar 16 nu au identificat, analizat și gestionat riscuri;
- ⇒ cu privire la gradul de conformitate a implementării standardelor de control intern managerial la nivelul ministerului, conform rezultatelor autoevaluării la 31.12.2015, există:

- 118 entități care au sisteme conforme;
 - 44 de entități cu sisteme parțial conforme (inclusiv administrația centrală a MADR);
 - 1 entitate care are sistem neconform.
- ⇒ la nivelul entităților din subordine s-au constatat deficiențe ce constau în neidentificarea funcțiilor sensibile la nivelul unității, neidentificarea riscurilor și neelaborarea de proceduri (OSPA: Arad, Bihor, Călărași, Constanța, Dâmbovița, Gorj, Mureș, Satu Mare, Timiș, Vâlcea și Casa Agronomului Mehedinți).

Ministerul Energiei:

Sistemul de control intern/managerial, organizat la nivelul ministerului, a fost apreciat ca fiind parțial conform, întrucât:

- ⇒ conducerea entității nu a elaborat cadrul de reglementare a controlului intern potrivit OSGG nr. 400/2015;
- ⇒ nu au fost elaborate strategii de control adecvate pentru atingerea obiectivelor specifice;
- ⇒ nu au fost elaborate proceduri operaționale pentru toate activitățile proprii;
- ⇒ nu au fost evaluate și nu au fost monitorizate riscurile;
- ⇒ nu au fost evaluate rezultatele activității de pregătire profesională;
- ⇒ nu au fost făcute propuneri menite să îmbunătățească parametrii de îndeplinire a activității angajaților și eficientizarea timpului de lucru.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor:

Sistemul de control intern/managerial organizat la nivelul entității a fost apreciat ca fiind parțial conform, în condițiile în care:

- ⇒ nu s-au elaborat unele proceduri formalizate pe activități, proceduri operaționale de lucru pe fluxuri, procese sau activități etc.;
- ⇒ nu au fost stabiliți indicatori de performanță pentru activitățile desfășurate în entitate, în vederea monitorizării eficacității și atingerii obiectivelor, la nivelul ordonatorului principal de credite și al instituțiilor publice aflate în subordine.

Ministerul Transporturilor:

La nivelul ministerului și al instituțiilor subordonate au fost constituite structuri cu atribuții de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a sistemului de control intern managerial, a fost elaborat și aprobat Programul privind dezvoltarea sistemului de control intern managerial, a fost întocmit și aprobat Registrul riscurilor, precum și Codul de conduită, care stabilește reguli de comportament etic în realizarea atribuțiilor de serviciu, aplicabil atât personalului de conducere, cât și celui de execuție, dar sistemul de control/management poate fi apreciat ca parțial conform cu standardele din domeniu, întrucât:

- ⇒ deși la nivelul unor entități subordonate au fost stabilite atribuțiile salariaților, definite în fișa postului și în Regulamentul de organizare și funcționare, a fost întocmit și aprobat Inventarul funcțiilor sensibile, pentru toate domeniile de activitate, nu au fost identificate și inventariate funcțiile considerate ca fiind în mod special expuse la fenomene de corupție;
- ⇒ obiectivele generale și obiectivele specifice, referitoare la performanța și managementul riscului la nivelul compartimentelor, nu răspund în totalitate cerințelor SMART;
- ⇒ la nivelul unor entități subordonate s-a constatat implementarea parțială a standardelor de control intern/managerial (*Spitalul Clinic Căi Ferate Nr. 1 Witting București*) sau nu a fost elaborată o procedură privind managementul riscurilor (*Spitalul Clinic Căi Ferate Craiova*).

Ministerul Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională:

Sistemul de control intern/managerial organizat la nivelul entității a fost apreciat ca fiind parțial conform, întrucât:

- ⇒ Programul de dezvoltare (implementare) a sistemului de control intern/managerial a fost elaborat și aprobat din 2014, dar, la data controlului, dintre cele 10 etape ale programului încă existau etape parțial implementate sau neimplementate, iar în anul 2015, ca urmare a schimbărilor generate de emiterea OSGG nr. 400/2015, nu s-a procedat la actualizarea Programului de dezvoltare a SCIM;
- ⇒ la nivelul ministerului au fost identificate și evaluate riscurile legate de desfășurarea activităților specifice și stabilite măsurile în vederea prevenirii și corecției posibilelor consecințe ale riscurilor identificate, însă acestea nu s-au materializat în Registrul riscurilor, acest document nefiind întocmit și actualizat la nivelul entității.

Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice:

Nu a existat o preocupare constantă în direcția elaborării și dezvoltării sistemului de control managerial, astfel că:

- ⇒ obiectivele generale și cele specifice instituției nu au fost clar determinate, managementul instituției nu a asociat obiectivele instituției cu atribuțiile fiecărei structuri în parte, respectiv cu activitățile necesare pentru atingerea acestora și, implicit, cu resursele de care dispune pentru a se asigura o utilizare eficientă și eficace a acestora, nefiind realizat un plan de management, o strategie a instituției pe termen mediu și lung;

- ⇒ obiectivele generale și obiectivele specifice ale ministerului, stabilite prin Planul Strategic, nu au fost actualizate în funcție de modificările intervenite în organigrama ministerului și de apariția noii legi a învățământului;
- ⇒ a fost elaborat Programul de dezvoltare a sistemului de control managerial intern, dar este necesară actualizarea acestuia, datorită reconfigurării Comisiei de monitorizare și îndrumare metodologică cu privire la sistemul de control managerial;
- ⇒ nu au fost elaborate în totalitate proceduri operaționale aferente activităților procedurale identificate la nivelul ordonatorului de credite, iar procedurile existente nu au fost actualizate periodic ca urmare a modificărilor legislative apărute ulterior întocmirii acestora;
- ⇒ nu există o monitorizare și o evaluare periodică a riscurilor ce le implică desfășurarea activității la nivelul ordonatorului principal de credite și al unităților din subordine, nefiind completat Registrul riscurilor și neexistând o procedură privind managementul riscurilor. Punctual, au fost stabilite riscuri specifice activităților derulate de structurile din cadrul ministerului, dar nu au fost identificate și modalitățile de diminuare a acestora;
- ⇒ nu au fost stabilite funcțiile sensibile la nivelul ordonatorului principal de credite;
- ⇒ deși a fost elaborat un Cod etic, la nivelul ordonatorului principal de credite nu au fost elaborate proceduri de raportare a încălcărilor acestuia;
- ⇒ din discuțiile purtate cu personalul de execuție din cadrul entității s-a constatat o reticență în ceea ce privește elaborarea procedurilor operaționale de lucru, acestea fiind elaborate, în majoritatea situațiilor, doar acolo unde echipele de auditori ale Curții de Conturi au considerat a fi necesare pentru diminuarea riscurilor.

Ministerul Culturii:

- ⇒ a fost elaborat un număr de 61 de proceduri (19 proceduri de sistem și 42 operaționale), reprezentând 64,89% din cele 94 de activități procedurale identificate la nivel central, la nivelul entităților subordonate fiind identificate 4.424 de activități procedurale, pentru care, până la finele anului 2015, au fost formalizate 3.465 de proceduri (78,32%);
- ⇒ din analiza rapoartelor asupra sistemelor de control intern/managerial, transmise ordonatorului principal de credite de către ordonatorii secundari și terțiari, rezultă că 5 entități au sisteme neconforme, un număr de 55 de entități au sisteme parțial conforme și doar 31 de entități au sisteme conforme;
- ⇒ deși structura organizatorică a Ministerului Culturii a suferit dese modificări, iar Organigrama și Regulamentul de organizare și funcționare au fost actualizate, reprezentanții instituției nu au operat modificări în Regulamentul de ordine interioară, ultima modificare fiind din anul 2007;
- ⇒ Registrul centralizat al riscurilor, elaborat la nivelul ministerului, este completat parțial, la finele anului 2015 fiind identificate și înregistrate 100 de riscuri asociate activităților, iar la nivelul entităților subordonate, doar 69 dintre acestea au identificat, evaluat și înregistrat riscuri, numărul total de riscuri identificate fiind de 4.111.

Ministerul Public:

Rezultatul autoevaluării sistemului de control intern/managerial constă în aprecierea că acest sistem este parțial conform la nivelul ordonatorului principal de credite, la ordonatorii de credite subordonați, auditați în anul 2015, existând un număr de 28 de entități care au sisteme conforme și 31 de entități cu sisteme parțial conforme, menționând:

- ⇒ sunt elaborate și aprobate 55 de proceduri operaționale, aferente celor 59 de activități procedurale identificate la nivelul ordonatorului principal de credite și 1.634 de proceduri elaborate și aprobate pentru cele 1.175 de activități procedurale, la nivelul entităților aflate în subordine;
- ⇒ nu există o evaluare sistematică și o monitorizare a riscurilor și nu a fost aprobată o procedură privind managementul riscurilor la nivelul ordonatorului principal de credite;
- ⇒ Registrul riscurilor este completat doar în cadrul Departamentului economico-financiar și administrativ din PICCJ;
- ⇒ nu au fost evaluate rezultatele activității de pregătire profesională pentru tot personalul;
- ⇒ nu există o procedură care să stabilească regimul circulației și arhivarea documentelor în cadrul entității, separat pentru fiecare an financiar, aflându-se în lucru actualizarea Nomenclatorului arhivistic existent;
- ⇒ nu există proceduri interne ce stabilesc accesul la informații de interes public;
- ⇒ nu există proceduri interne cu privire la înregistrarea, analizarea, verificarea, soluționarea și remiterea răspunsurilor la petiții;
- ⇒ nu există proceduri interne cu privire la înregistrarea, analizarea, verificarea, soluționarea și monitorizarea neregulilor/fraudelor și nu sunt implementate măsuri preventive;
- ⇒ nu există o procedură privind analiza structurii și funcționării departamentelor, direcțiilor, serviciilor sau a birourilor;
- ⇒ nu au fost făcute propuneri de măsuri menite să îmbunătățească parametrii de îndeplinire a activității angajaților și eficientizarea timpului de lucru;
- ⇒ Codul etic se află în curs de elaborare;

- ⇒ nu sunt instituite proceduri pentru gestionarea în mod corespunzător a situațiilor de conflict de interese;
- ⇒ nu există o procedură de protejare a avertizorilor în interes public;
- ⇒ nu există o procedură de cercetare disciplinară prealabilă a angajaților pentru cazurile în care se sesizează sau se înregistrează abateri disciplinare;
- ⇒ au existat 9 situații de încălcare a normelor de conduită etică și profesională în cadrul entității, pentru care s-au aplicat 6 sancțiuni, 2 situații sunt în curs de soluționare, iar una a fost neîntemeiată.

Institutul Cultural Român:

Din analiza celor 5 componente ale controlului intern putem aprecia că SCIM este parțial conform cu standardele aprobate, constatându-se următoarele neconformități:

- ⇒ la nivelul entității există un Cod de conduită etică și profesională, reglementările acestuia fiind aduse la cunoștință angajaților atât prin informare, cât și prin postare pe pagina web a instituției, însă nu există o procedură de raportare a încălcării Codului etic;
- ⇒ nu în toate situațiile, în cazul semnalării unor neregularități, conducerea a întreprins cercetări adecvate, nefiind aplicat Standardul 1 – Etica și integritatea;
- ⇒ nu au fost stabilite criterii vizând cunoștințele, aptitudinile și competențele corespunzătoare funcțiilor de specialitate vacante, pentru personalul angajat prin detașare, entitatea neorganizând concurs/examen în acest sens, fiind încălcat Standardul 3 – Competența, performanța;
- ⇒ deși au fost desemnate persoanele cu gestionarea riscurilor la nivelul fiecărei structuri, nu au fost elaborate planuri pentru limitarea consecințelor apariției unor riscuri;
- ⇒ nu a fost aplicat în totalitate Standardul 9 – Proceduri, la nivelul Institutului fiind identificat și inventariat un număr de 102 activități procedurabile, pentru care s-a elaborat un număr de doar 61 de proceduri formalizate (59,8%), dar nu au fost procedurate activitățile și operațiunile economice care se desfășoară la nivelul Direcției generale economice;
- ⇒ la nivelul entității nu sunt elaborate proceduri în concordanță cu prevederile normative aplicabile domeniului financiar-contabil, iar cele existente nu sunt aplicate în mod corespunzător;
- ⇒ nu sunt supravegheate, supervizate și nu sunt instituite controale suficiente și adecvate pentru a asigura corectă aplicare a politicilor, normelor și procedurilor contabile, precum și a prevederilor normative aplicabile domeniului financiar-contabil, nefiind aplicat *Standardul 14 – Raportarea contabilă și financiară*.

Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei:

În anul 2015, la nivelul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE) a fost actualizat Registrul riscurilor, s-au revizuit 26 de proceduri dintre cele 72 de proceduri operaționale elaborate și aprobate și a fost actualizată componența Comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumarea implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial, dar nu se poate aprecia că sistemul de control intern/managerial este conform cu standardele aprobate, întrucât:

- ⇒ obiectivele generale ale ANRE, elaborate la nivelul compartimentelor funcționale, nu sunt transpuse într-un format adecvat pachetului de cerințe SMART;
- ⇒ nu a fost elaborată o strategie la nivelul ANRE, în care să fie atașate planuri strategice și anuale pe principalele funcții instituționale, inclusiv a controlului;
- ⇒ nu a fost întocmit un inventar al funcțiilor sensibile, pe fiecare compartiment din cadrul ANRE și niciun plan pentru rotația personalului, la un interval de 5 ani;
- ⇒ Standardul 10 – Supravegherea, *din OSGG nr. 400/2015*, a fost parțial implementat;
- ⇒ acțiunile de perfecționare profesională, atât pentru personalul de conducere, cât și pentru cel de execuție, nu au fost evidențiate distinct în Programul de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern/managerial al ANRE.

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor:

Programul de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial pentru anul 2015 nu a fost adaptat în conformitate cu modificările aduse de OSGG nr. 400/2015, întrucât:

- ⇒ Comisia de monitorizare constituită la nivelul instituției nu a funcționat în anul 2015;
- ⇒ Registrul de riscuri nu este elaborat la nivelul instituției;
- ⇒ nu sunt implementate standardele de control intern/managerial: 8 – Managementul riscurilor, 11 – Continuitatea activității, 14 – Raportarea contabilă și financiară, 15 – Evaluarea sistemului de control intern/managerial, iar Standardele 9 – Proceduri și 16 – Auditul intern sunt implementate parțial.

Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier:

La nivelul Inspectoratului, instituție publică sub coordonarea Ministerului Transporturilor, s-a apreciat că SCIM este parțial conform, întrucât:

- ⇒ Codul de conduită elaborat la nivelul entității nu prevede norme de conduită etică și profesională cu privire la conflictul de interese;
- ⇒ nu a fost elaborată, aprobată și implementată o procedură formalizată care să cuprindă aspecte semnificative cu privire la: modalitatea prin care se va realiza semnalarea de către angajați a unor neregularități, deficiențe sau probleme apărute în activitatea lor și/sau de a face propuneri de îmbunătățire a activității, definirea neregularităților/deficiențelor sau disfuncționalităților activității interne care trebuie semnalate, măsurile de stimulare a angajaților pentru semnalare și de protecție a celor care au semnalat nereguli/deficiențe/disfuncționalități ș.a., astfel încât asemenea semnalări să nu atragă un tratament inechitabil sau discriminatoriu față de cel care se conformează unei astfel de proceduri;
- ⇒ nu a fost întocmită o evidență scrisă a posturilor sensibile și a posturilor de răspundere și nu au fost identificate riscurile asociate acestor funcții;
- ⇒ nu au fost identificate și inventariate funcțiile considerate ca fiind în mod special expuse la corupție și nu au fost identificate și evaluate posibilele riscuri de corupție;
- ⇒ nu a fost elaborată o procedură internă de sistem cu privire la delegarea de competențe/atribuții și responsabilități, care să cuprindă aspecte cu privire la modalitatea de delegare, limitele de competență și responsabilitățile delegate, conducerea ISCTR apreciind că delegarea de competențe/atribuții și responsabilități nu-i este aplicabilă, întrucât competențele și atribuțiile sunt prevăzute în fișele de post;
- ⇒ în structura organizatorică nu a fost prevăzut un compartiment de arhivă, nu a fost desemnat personal care să gestioneze activitatea de arhivă și nu a fost elaborat Nomenclatorul arhivistice pentru documentele proprii și obținerea avizării acestuia, așa cum prevede *Legea Arhivelor Naționale nr. 16/1996*.

Disfuncționalități privind organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial s-au constatat și la entități precum: *Academia Română, Administrația Fondului pentru Mediu, Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, Agenția Națională pentru Locuințe, Agenția Națională pentru Romi, Comisia Națională pentru Controlul Activității Nucleare, Consiliul Economic și Social, Consiliul Legislativ, Consiliul Național pentru Studiul Arhivelor Securității, Direcția Generală Anticorupție, Institutul de matematică „Simon Stoilow”, Institutul de Virusologie „Ștefan S. Nicolau”, Institutul Român pentru Drepturile Omului, Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, Muzeul Național Cotroceni, Secretariatul de Stat pentru Recunoașterea Meritelor Luptătorilor Împotriva Regimului Comunist Instaurat în România în perioada 1945-1989, Societatea Română de Radiodifuziune, Societatea Română de Televiziune, Compania Națională „Aeroporturi București” SA, Societatea Comercială de Transport cu Metroul București „METROREX” SA, Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură.*

Evaluarea sistemului de control intern managerial la nivelul administrației publice locale

La nivelul entităților din administrația publică locală s-a constatat că nu este implementat în totalitate controlul intern managerial, nefiind elaborate și dezvoltate sisteme de control managerial care să cuprindă proceduri formalizate pe activități și care să includă obiectivele, acțiunile, responsabilitățile, termenele și sarcinile, pentru fiecare salariat al entității. Lipsa normelor proprii de control intern a determinat evaluarea, de către auditori, a unui risc de control ridicat și, implicit, extinderea procedurilor de audit efectuate, fiind evidențiate ca principale nereguli următoarele:

- ⇒ nu a fost constituită, prin dispoziție emisă de conducătorul entității, o comisie aflată în coordonarea acestuia, cu atribuții de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică pentru implementarea controlului intern sau, în entitățile în care era constituită, nu au fost actualizate componența comisiei, fișele posturilor membrilor comisiei, nu s-au organizat ședințe de lucru, nu s-au emis rapoarte, nu au fost analizate riscuri;
- ⇒ nu a fost elaborat Programul de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial, pe fiecare structură componentă din entități, care să cuprindă obiective, acțiuni, responsabilități și termene, nu au fost actualizate programele existente în conformitate cu *OSGG nr. 400/2015*;
- ⇒ nu a fost elaborat, aprobat și implementat un Cod etic/cod de conduită aplicabil managementului și angajaților, nu au fost dezvoltate și implementate politici și proceduri cu privire la integritate, valori etice, prevenirea și raportarea fraudelor, actelor de corupție, semnalarea neregularităților;
- ⇒ nu s-a procedat la actualizarea Regulamentului de organizare și funcționare și nu s-au stabilit/actualizat atribuțiile, responsabilitățile și limitele de competență ale funcționarilor publici și a personalului contractual angajat;
- ⇒ nu au fost elaborate toate procedurile operaționale de lucru pe activități sau au fost elaborate formal și nu s-au identificat instrumentele de control intern;
- ⇒ nu s-a întocmit Registrul riscurilor, nu s-au nominalizat persoanele responsabile pentru elaborarea și actualizarea acestuia, nu s-au analizat riscurile legate de desfășurarea activităților proprii entității, nu s-au elaborat planuri pentru limitarea consecințelor apariției acestor riscuri;

⇒ nu au fost asigurate, în toate cazurile, condițiile de funcționare eficientă a procedurilor operaționale în vederea protejării entității împotriva fraudelor, pierderilor, neregularităților și erorilor.

Concluzia generală care se desprinde din analiza modului de elaborare, implementare și funcționare a sistemului de control intern managerial este aceea că aceste activități nu și-au atins scopul pentru care au fost instituite, pentru evaluarea și îmbunătățirea eficienței și eficacității sistemului de conducere bazat pe gestiunea riscului, a controlului și a proceselor de administrare și nu a fost în măsură să ofere asigurări și consiliere conducerii, pentru o mai bună administrare a veniturilor, a cheltuielilor publice și administrării patrimoniului.

Una dintre problemele de actualitate, constatate la majoritatea entităților verificate, o reprezintă ineficiența utilizării fondurilor publice prin externalizarea serviciilor de elaborare a controlului intern/managerial în conformitate cu prevederile legale, în special elaborarea procedurilor de sistem și a procedurilor operaționale.

Astfel, procedurile elaborate de către furnizorii de servicii sunt foarte complexe, nu sunt adaptate la activitățile și structura organizatorică a entității, la fluxul informațiilor și circuitul documentelor din entitate, nefiind un instrument de lucru util, ceea ce conduce, în final, la imposibilitatea implementării acestora și, implicit, la cheltuirea fondurilor publice pentru plata acestor servicii în mod neeconomic și ineficient.

Consecința directă a neorganizării/nefuncționării sistemelor de management și control intern o reprezintă riscul crescut de utilizare a fondurilor publice cu eludarea legii. Acest fapt este demonstrat de frecvența și volumul abaterilor de la normele legale constatate la nivelul unităților administrativ-teritoriale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, ca surse generatoare de prejudicii și de risipă în fondurile publice, impactul valoric al abaterilor cauzatoare de prejudicii fiind încă destul de ridicat.

IV. Recomandări formulate de Curtea de Conturi

Pentru îmbunătățirea aplicării standardelor sistemului de control intern la entități publice, Curtea de Conturi a formulat o serie de recomandări, cele mai frecvente fiind prezentate în continuare, astfel:

pentru Standardul 1 – „Etica și integritatea”	➤ monitorizarea respectării normelor de conduită de către toți angajații; ➤ organizarea de activități de formare profesională privind Codul de etică și Strategia Națională Anticorupție pentru toți angajații; ➤ analiza periodică a indicatorilor de etică și integritate; ➤ luarea măsurilor de protejare a angajaților care semnalează neregularități;
pentru Standardul 2 – „Atribuții, funcții, sarcini”	➤ actualizarea fișelor de post și informarea angajaților cu privire la acestea, în concordanță cu misiunea instituției și cu prevederile Regulamentului de organizare și funcționare; ➤ evaluarea periodică a gradului în care sarcinile/atribuțiile asociate posturilor sunt stabilite în concordanță cu competențele decizionale necesare realizării acestora; ➤ identificarea funcțiilor sensibile și a funcțiilor considerate ca fiind expuse, în mod special, la corupție și stabilirea unei politici adecvate de gestionare a personalului care ocupă astfel de funcții;
pentru Standardul 3 – „Competența, performanța”	➤ identificarea nevoilor de perfecționare a pregătirii profesionale a personalului; ➤ elaborarea Planului de pregătire profesională a personalului, conform nevoilor identificate; ➤ revederea necesităților de pregătire profesională și stabilirea cerințelor de formare profesională în contextul evaluării anuale a angajaților, precum și urmărirea evoluției carierei acestora;
pentru Standardul 4 – „Structura organizatorică”	➤ efectuarea de analize la nivelul principalelor activități, în scopul identificării eventualelor disfuncționalități în fixarea sarcinilor de lucru individuale, prin fișele posturilor și în stabilirea atribuțiilor compartimentelor; ➤ asigurarea funcționării circuitelor și fluxurilor informaționale necesare supravegherii și realizării activităților proprii ale structurii organizatorice; ➤ analiza periodică a indicatorilor privind structura organizatorică; ➤ asigurarea delegării printr-un act de delegare conform;
pentru Standardul 5 – „Obiective”	➤ revizuirea obiectivelor specifice, ori de câte ori schimbările de legislație, de structură a personalului sau a altor elemente o impun, astfel încât să răspundă pachetului de cerințe SMART; ➤ stabilirea activităților individuale pentru fiecare angajat, care să conducă la atingerea obiectivelor specifice entității; ➤ actualizarea/reevaluarea obiectivelor ori de câte ori se constată modificarea ipotezelor/premiselor care au stat la baza fixării lor, ca urmare a transformării mediului intern și/sau extern;
pentru Standardul 6 – „Planificarea”	➤ elaborarea planurilor/programelor de activitate pentru toate obiectivele entității, identificarea și repartizarea optimă a resurselor, pornind de la stabilirea nevoilor pentru realizarea obiectivelor și organizarea proceselor de muncă în vederea desfășurării activităților planificate;
pentru Standardul 7 – „Monitorizarea performanțelor”	➤ monitorizarea și raportarea performanțelor la nivelul fiecărei structuri organizatorice, pe baza indicatorilor asociați obiectivelor specifice; ➤ efectuarea reevaluării relevanței indicatorilor asociați obiectivelor specifice, în vederea operării ajustărilor cuvenite; ➤ asigurarea elaborării anuale, de către conducătorii compartimentelor, a unui Raport de monitorizare a performanțelor, ce va fi transmis secretarului Comisiei de monitorizare în vederea întocmirii unei informări privind monitorizarea performanțelor la nivelul entității, ce va fi analizat și aprobat în Comisia de monitorizare;

pentru Standardul 8 – „Managementul riscului”	➤ identificarea și evaluarea principalelor riscuri proprii activităților din cadrul compartimentelor, asociate obiectivelor specifice ale acestora; ➤ stabilirea măsurilor de gestionare a riscurilor identificate și evaluate la nivelul activităților; ➤ monitorizarea implementării măsurilor de control, precum și a eficacității acestora; ➤ completarea/actualizarea Registrului riscurilor;
pentru Standardul 9 – „Proceduri”	➤ elaborarea/actualizarea și comunicarea noilor proceduri formalizate, ce trebuie elaborate și aplicate de întreg personalul entității publice, în conformitate cu prevederile Anexei nr. 2 la OSGG nr. 400/2015; ➤ monitorizarea aplicării procedurilor comunicate angajaților;
pentru Standardul 10 – „Supravegherea”	➤ perfecționarea, de către conducătorii compartimentelor, a măsurilor de supraveghere și supervizare a activităților care intră în responsabilitatea lor directă; ➤ urmărirea includerii în proceduri a unor mențiuni cu privire la supervizarea activităților care implică un grad ridicat de expunere la risc;
pentru Standardul 11 – „Continuitatea activității”	➤ inventarierea exhaustivă a situațiilor generatoare de întreruperi în derularea unor activități; ➤ stabilirea și aplicarea măsurilor adecvate pentru asigurarea continuității activității, în cazul apariției unor situații generatoare de întreruperi; ➤ întocmirea de planuri privind asigurarea continuității activității la nivelul domeniilor de activitate;
pentru Standardul 12 – „Informarea și comunicarea”	➤ stabilirea documentelor și a fluxurilor de date și informații care intră și ies din fiecare compartiment, a destinatarilor documentelor, a raportărilor către nivelurile ierarhic superioare și către alte instituții; ➤ dezvoltarea și întreținerea unor sisteme de colectare, stocare, prelucrare, actualizare și difuzare a datelor și informațiilor financiare și de conducere, precum și îmbunătățirea mijloacelor de informare între compartimente, precum și a birourilor teritoriale, unde e cazul; ➤ perfecționarea canalelor de comunicare, inclusiv prin mijloace IT, prin care conducătorii compartimentelor și personalul de execuție din cadrul compartimentelor să fie informați cu privire la proiectele de decizii sau inițiative, adoptate la nivelul altor compartimente, care le-ar putea afecta sarcinile și responsabilitățile, astfel încât circuitele informaționale să asigure o difuzare rapidă, fluentă, practică și oportună a informațiilor; ➤ asigurarea unei bune comunicări cu publicul, inclusiv în domeniul accesului la informații de interes public;
pentru Standardul 13 – „Gestionarea documentelor”	➤ monitorizarea accesului la resursele materiale, financiare și informaționale entităților, conform actelor administrative de reglementare în domeniu; ➤ analiza periodică a indicatorilor privind corespondența și arhivarea; ➤ crearea unui sistem de păstrare/arhivare exhaustiv și actualizat a documentelor, potrivit unor reguli și proceduri stabilite, în vederea asigurării conservării lor în bune condiții și pentru a fi accesibile personalului competent în a le utiliza;
pentru Standardul 14 – „Raportarea contabilă și financiară”	➤ actualizarea monografiei contabile proprii, în funcție de modificările din legislație, precum și a procedurilor operaționale interne, pentru a le pune de acord cu schimbările legislative și cu modificarea structurii organizatorice; ➤ respectarea strictă a parcurgerii succesive a fazelor procesului de execuție bugetară, în conformitate cu prevederile legale incidente, înregistrarea plăților și a cheltuielilor conform naturii, destinației și conținutului economic al acestora;
pentru Standardul 15 – „Evaluarea sistemului de control intern managerial”	➤ pregătirea și realizarea autoevaluării subsistemului de control intern/managerial la nivel de compartiment și la nivel de entitate; ➤ elaborarea anuală a unui raport asupra sistemului de control intern managerial, ca bază pentru un plan de acțiune care să conțină zonele vulnerabile identificate, instrumentele de control necesar a fi implementate, măsuri și direcții de acțiune, pentru creșterea capacității controlului intern managerial în realizarea obiectivelor entității;
pentru Standardul 16 – „Auditul intern”	➤ dispunerea măsurilor necesare pentru asigurarea funcției de audit intern, în vederea asigurării unei evaluări independente și obiective a sistemului de control intern managerial al entității publice; ➤ dimensionarea corespunzătoare a Compartimentului de audit public intern, pe baza volumului de activitate și a mărimii riscurilor asociate, astfel încât să asigure auditarea activităților cuprinse în sfera auditului public intern; ➤ dispunerea măsurilor necesare de către conducătorul entității publice, având în vedere recomandările din rapoartele de audit intern, în scopul eliminării punctelor slabe constatate de misiunile de auditare.

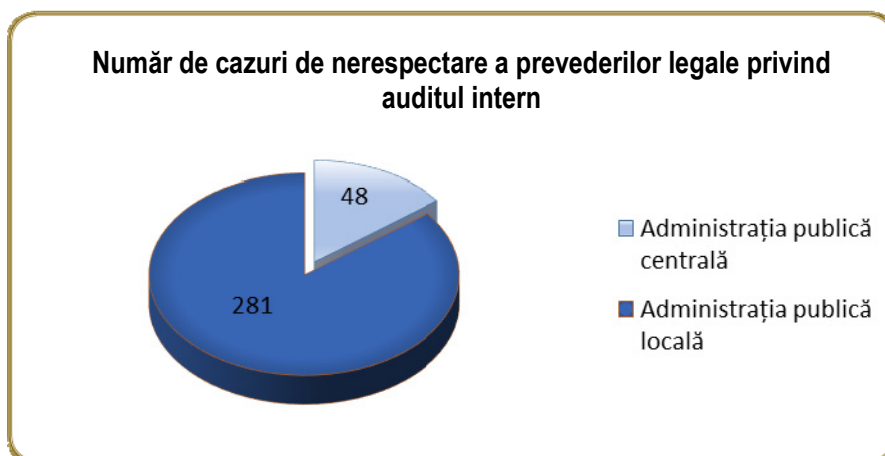
V. Constatări privind auditul public intern

Conform prevederilor legale, funcția de audit public intern nu participă la organizarea și exercitarea controlului intern, fiind o activitate funcțional independentă și obiectivă de asigurare și consiliere, care furnizează informații importante cu privire la funcționalitatea și eficacitatea controlului intern, managementul riscurilor și al proceselor de administrare, contribuind, prin recomandări, la îmbunătățirea activităților și atingerea obiectivelor entității publice.

Dacă la nivelul ministerelor și al autorităților administrației publice centrale este organizată activitatea de audit intern, chiar

dacă uneori funcționează necorespunzător, această activitate este încă neorganizată la nivelul unor unități subordonate ministerelor și autorităților administrative, unde nu s-au prevăzut compartimente de audit public intern în cadrul structurilor organizatorice sau numărul personalului este subdimensionat și nepregătit corespunzător.

Verificările efectuate, ce au vizat exercițiul financiar al anului 2015, au evidențiat 329 de abateri/neconformități privind auditul public intern, dintre care 48 aparțin entităților din administrația publică centrală, iar 281 aparțin entităților din administrația publică locală, cu următoarea reprezentare grafică:

Neorganizarea activității de audit intern reprezintă un punct slab al managementului unei entități, o cauză posibilă a acestei situații fiind și neaplicarea sancțiunilor pentru neexercitarea acestei funcții, faptă ce constituie contravenție, potrivit prevederilor art. 23 (a) din *Legea nr. 672/2002*, republicată, și sancționată, cu amendă între 3.000 și 5.000 de lei. Neaplicarea sancțiunilor este generată și de faptul că, la nivel național, ordonatorii principali de credite nu respectă obligația de a împuternici reprezentanți care să constate și să aplice sancțiuni pentru neorganizarea activității de audit intern, prevăzută de art. 24 din cadrul *Legii nr. 672/2002*, republicată.

Conform *Raportului anual privind activitatea de audit public intern, aferentă anului 2015*, emis de Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern (UCAAPI), sunt avute în vedere o serie de măsuri pentru a gestiona problema neorganizării auditului intern la nivelul administrației publice centrale, după cum urmează:

- pe termen scurt, se trimit scrisori către management, informând asupra nerespectării prevederilor legale și solicitându-se asigurarea conformării cu prevederile referitoare la auditul public intern;
- pe termen mediu, UCAAPI va iniția demersurile necesare pentru emiterea unui ordin al ministrului finanțelor publice, prin care să se desemneze reprezentanții ministerului care vor constata și vor aplica sancțiuni, conform legii. Ulterior, pentru aplicarea acestor prevederi, vor fi notificați toți ordonatorii de credite de la nivelul administrației publice centrale. Implementarea acestora va fi urmărită de către UCAAPI în cadrul misiunilor de evaluare periodice.

Constatări privind auditul public intern la administrația publică centrală

Printre principalele deficiențe constatate de auditorii publici externi ai Curții de Conturi cu privire la auditul intern enumerăm:

- ☒ nu s-a acordat importanța cuvenită activității de audit intern, conducerea unor entități neînșușindu-și constatările și recomandările formulate;
- ☒ organizarea necorespunzătoare a activității de audit public intern, prin subdimensionare față de complexitatea și volumul activităților auditate;
- ☒ nu au fost întocmite planuri anuale și multianuale de audit, care să prevadă activitățile/operațiunile patrimoniale desfășurate atât în activitatea proprie, cât și de către entitățile aflate în coordonare, care urmează a fi auditate cel puțin o dată la trei ani;
- ☒ selectarea temelor nu a fost fundamentată pe elemente și categorii specifice activităților entității;
- ☒ majoritatea măsurilor au avut ca obiect activitatea financiar-contabilă a entității;
- ☒ utilizarea auditorilor publici interni pentru alte activități, în afara activității de audit intern;
- ☒ Raportul anual de activitate nu a fost transmis către organul ierarhic superior/UCAAPI și Curtea de Conturi a României, în termenele legale sau deloc;
- ☒ nu au fost cuprinse în plan și auditate plățile asumate prin angajamente bugetare și legale, inclusiv cele din fonduri externe nerambursabile.

Pentru exemplificare și fără a reprezenta o clasificare în funcție de volumul și importanța neregulilor, în continuare prezentăm o parte dintre constatările Curții de Conturi, referitoare la funcția de audit intern la entitățile verificate:

Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților:

Deși în structura organizatorică este prevăzut Compartiment de audit public intern cu un post, în subordinea președintelui Autorității, în perioada 2014-2015, nu au fost efectuate misiuni de audit specifice entității, întrucât:

- ⇒ până în luna decembrie 2014 postul de auditor intern nu a fost ocupat;
- ⇒ începând cu 4.12.2014 a fost angajat un auditor intern, care și-a desfășurat activitatea până la data de 14.12.2015, dar care nu a desfășurat activități specifice compartimentului, fiind desemnat cu: efectuarea altor activități cu privire la implementarea controlului intern/managerial, colectarea informațiilor necesare pentru formularea unor răspunsuri către Guvernul României/SGG, Curtea de Conturi a României, Corpul de control al primului-ministru, ANRMAP, MFP-ANAF, Curtea Constituțională, MAI, ANI etc. În această perioadă, salariatul angajat pe post de auditor public intern nu a participat la cursuri de pregătire pentru auditorii fără experiență și, în consecință, a fost în imposibilitatea de a-și desfășura activitatea în condiții corespunzătoare.

Prin urmare, pentru anii 2014-2015 nu au fost elaborate norme proprii de audit/planuri de audit, nu s-au efectuat misiuni de audit și nu s-a evaluat gradul de implementare a sistemului de control intern/managerial în entitate.

Ținând cont de faptul că activitatea Compartimentului de audit a fost ca și inexistentă, iar sistemul de control intern al entității nu a fost evaluat în ceea ce privește funcționalitatea acestuia, rezultă că obiectivul general al auditului public intern, respectiv controlul asupra activităților care să conducă la îmbunătățirea performanței existente nu și-au atins scopul.

În timpul misiunii de audit financiar entitatea a întreprins măsuri, în sensul că au fost avizate și aprobate următoarele:

- ⇒ Raportul anual privind activitatea de audit public intern derulată în anul 2015 la nivelul ANRP, transmis către UCAAPI și Curtea de Conturi;
- ⇒ Normele metodologice specifice privind exercitarea activității de audit public intern la nivelul ANRP;
- ⇒ Carta auditului intern la nivelul ANRP;
- ⇒ a fost desemnat coordonatorul Compartimentului de audit public intern;
- ⇒ sunt în procedură de avizare/aprobare:
 - Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit public intern la nivelul ANRP;
 - Procedura operațională privind elaborarea proiectului planului de audit public intern;
 - Procedura operațională privind organizarea și desfășurarea misiunilor de audit public intern;
 - Matricea riscurilor pentru misiunile de audit la nivelul anului 2016;
 - Calendarul auditorilor pentru anul 2016.

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor:

Compartimentul de audit public intern a fost organizat în subordinea președintelui și a fost prevăzut cu un număr de două posturi de auditori publici interni. Din evaluările efectuate s-a constatat neexercitarea activității de audit public intern la ANPC, întrucât nu au fost prezentate documente privind planificarea, exercitarea și raportarea activității de audit intern în anul 2015, concluzionând că:

- ⇒ nu a fost elaborat Proiectul/Planul de audit public intern multianual și, implicit, nici Proiectul/Planul anual de audit public intern;
- ⇒ Compartimentul de audit public intern nu și-a desfășurat atribuțiile asupra activităților desfășurate în cadrul aparatului propriu al ANPC și nici asupra activităților entităților subordonate;
- ⇒ nu au fost elaborate rapoartele anuale privind activitatea de audit public intern și, pe cale de consecință, nu au fost transmise organelor abilitate, inclusiv Curții de Conturi.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor:

Din evaluările efectuate s-a constatat că în Planul de audit aprobat nu au fost cuprinse toate activitățile desfășurate de MMAP, inclusiv activitățile entităților subordonate, aflate în coordonarea sau sub autoritatea sa, Serviciul de audit public intern neauditând, cel puțin o dată la trei ani, următoarele:

- ⇒ activitățile financiare sau cu implicații financiare, desfășurate de entitatea publică din momentul constituirii angajamentelor, până la utilizarea fondurilor de către beneficiarii finali;
- ⇒ alocarea creditelor bugetare și plățile asumate prin angajamente bugetare și legale, inclusiv din fondurile comunitare;
- ⇒ administrarea patrimoniului, precum și vânzarea, gajarea, concesiunea sau închirierea de bunuri din domeniul privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale;
- ⇒ concesiunea sau închirierea de bunuri din domeniul public al statului;
- ⇒ constituirea veniturilor publice, respectiv modul de autorizare și stabilire a titlurilor de creanță, precum și a facilităților acordate la încasarea acestora;

⇒ sistemul contabil și fiabilitatea acestuia, precum și sistemele informatice.

În anul 2015, Serviciul de audit public intern din cadrul MMAP nu a fost supus evaluării de către UCAAPI.

Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice:

- ⇒ la nivelul ministerului nu s-au luat toate măsurile legale pentru organizarea de structuri de audit public intern la toate entitățile din subordine;
- ⇒ activitatea de audit public intern se desfășoară, la nivelul MENCS și al entităților din subordinea sa, în baza unor Norme metodologice care nu mai sunt de actualitate, emise în baza unor acte normative abrogate;
- ⇒ gradul de ocupare a posturilor, în cazul entităților unde a fost organizată o structură de audit intern, este de 76%, la nivelul entităților subordonate, și de 42%, la nivelul ministerului;
- ⇒ Compartimentul de audit, în actuala organizare, nu oferă o asigurare rezonabilă privind realizarea obiectivelor și a atribuțiilor pe care le are. Astfel, structura de audit nu poate constitui un sprijin pentru managementul de top în evaluarea riscurilor la care se supune activitatea entității și nu contribuie semnificativ la îmbunătățirea sistemului de control intern/managerial;
- ⇒ la nivelul entității nu s-au efectuat toate demersurile legale pentru constituirea unui Comitet de audit intern pentru a asigura creșterea eficienței activității de audit public intern.

Pe lângă măsurile ce vizau înlăturarea deficiențelor constatate, auditorii publici externi au recomandat includerea în Planurile de audit a unor misiuni referitoare la continuarea verificării aspectelor constatate de Curtea de Conturi la ordonatorul principal de credite și de către camerele de conturi teritoriale, la ordonatorii secundari și terțiari din subordine/coordonare.

Compania de Asigurări-Reasigurări EXIM ROMÂNIA:

- ⇒ s-a raportat eronat, către Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF), modul de îndeplinire a Planului de audit, respectiv raportarea realizării unei misiuni de audit nerealizate;
- ⇒ planul de audit, aferent anului 2014, a fost modificat fără aprobarea Consiliului de Supraveghere al Companiei;
- ⇒ existența unor neconcordanțe între tema unei misiuni de audit și obiectivele ei, constatându-se că misiunea de audit cu tema „Auditarea procesului de subscriere” nu a avut ca obiectiv verificarea operațiunilor specifice procesului de subscriere, ci a celor aferente întregii activități a Companiei. Drept consecință, procesul de subscriere a polițelor de asigurare a fost considerat a fi fost auditat, în condițiile în care, în fapt, au fost abordate alte obiective de control.

Constatări privind auditul public intern la administrația publică locală

La nivelul administrației publice locale, conform *Raportului anual privind activitatea de audit public intern aferentă anului 2015*, emis de către Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern (UCAAPI), din totalul de 3.453 de ordonatori principali de credite, care au avut obligația de a raporta referitor la organizarea și derularea activității de audit public intern, doar un număr de numai 1.510 ordonatori au comunicat Raportul anual privind activitatea de audit public intern, rezultând un grad redus de implementare a funcției de audit intern, respectiv 43,73% din total.

Din cei 1.510 ordonatori principali de credite care au raportat, 1.206 au înființat auditul public intern în sistem asociativ și doar 304 entități au organizat compartimente proprii de audit public intern.

La nivelul ordonatorilor de credite care au înființat auditul public intern prin compartimente proprii de audit public intern, gradul de organizare a auditului intern este de 74,35%, la nivelul celor 304 ordonatori principali de credite existând un număr total de 1.631 de unități subordonate care nu au organizat auditul intern sau pentru care ordonatorul principal nu a decis furnizarea funcției de audit public intern. Peste 95% dintre entitățile care nu au organizat audit public intern la nivelul administrației publice locale sunt din categoria orașelor și comunelor.

La nivelul unităților administrativ-teritoriale comunale, prin necuprinderea în organigramă și în statul de funcții, aprobate prin hotărâri ale consiliilor locale comunale, a unor posturi de auditor public intern, se constată în continuare că nu s-a creat cadrul organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern, neînțelegându-se rolul și necesitatea acestei activități în cadrul entităților publice, astfel că numeroase UATC-uri nu au compartiment de audit propriu (peste 150 de cazuri din entitățile auditate în anul 2016). Misiunile de audit public intern la entitățile administrației publice locale au fost în număr redus, nu au fost realizate în totalitate sau, deși programate, nu au fost efectuate.

O altă situație constatată în cursul verificărilor a fost existența Compartimentului de audit intern la nivelul UATC-urilor, prevăzut cu un post de auditor intern, dar acesta este vacant, consecința fiind aceeași: nedeșășurarea activității de audit intern, atât asupra activităților financiare proprii, a plăților asumate prin angajamente bugetare și legale și asupra administrării patrimoniului, cât și asupra activităților desfășurate de ordonatorii de credite subordonați. Cu toate că postul de auditor intern era vacant, nu s-au organizat concursuri la nivelul UATC-urilor în vederea ocupării acestuia de către o persoană calificată, situație întâlnită și în cazul unor unități administrativ-teritoriale orășenești și anume: *UATO Comănești, județul Bacău, UATO Roznov, județul Neamț, UATO Băile Govora, județul Vâlcea și UATO Ștefănești, județul Botoșani*.

O soluție la nivelul UATC-urilor a constat în asocierea, prin acord-cadru de cooperare, cu Asociația Comunelor din România – ACoR, dar se constată că această activitate se află într-o fază incipientă de implementare și, la momentul actual, nu este pe deplin funcțional, capabil să-și aducă o contribuție importantă în buna gestionare a fondurilor publice.

Din verificările efectuate s-a constatat că această activitate nu se desfășoară conform prevederilor legale, ci mai degrabă formal, neîntocmindu-se planuri anuale și multianuale de audit care să prevadă activitățile și operațiunile patrimoniale ce trebuie auditate cel puțin o dată la trei ani, conform dispozițiilor legale, multe dintre activitățile desfășurate la nivelul entităților nefiind neauditate. În multe cazuri se realizează o singură misiune de audit într-un an, insuficient pentru a urmări efectele financiare pe seama fondurilor publice și pentru respectarea principiilor, a regulilor procedurale și metodologice aplicabile.

De asemenea, ordonatorii subordonați UATC-urilor nu au fost supuși unei misiuni de audit care să vizeze angajamentele bugetare și legale din care derivă direct sau indirect obligații de plată, precum și plățile (pentru cheltuieli de personal, bunuri și servicii, capital etc.), asumate prin angajamente bugetare și legale.

Pentru recomandările cuprinse în rapoartele de audit emise de ACoR, auditorii publici externi au identificat situații când nu s-a procedat la verificarea asupra progreselor înregistrate în implementarea recomandărilor și nu s-a completat Fișa de urmărire a recomandărilor.

Astfel, ca o concluzie generală, se constată că drept urmare a încheierii acordului de cooperare la nivelul UATC-urilor, pentru organizarea și exercitarea activității de audit public intern, nu a fost îmbunătățit managementul entității auditate, prin activități de asigurare și activități de consiliere menite să adauge valoare și să îmbunătățească procesele guvernantei în entitatea publică și că auditul public intern nu s-a exercitat asupra tuturor activităților desfășurate (inclusiv asupra activităților entităților subordonate) și nu au fost vizibile beneficiile prin raportare la principiul economicității.

VI. Constatări privind controlul financiar preventiv

Controlul financiar propriu, ca și componentă a controlului intern managerial, se exercită asupra tuturor operațiunilor care afectează fondurile publice și/sau patrimoniul public și are următoarele obiective generale:

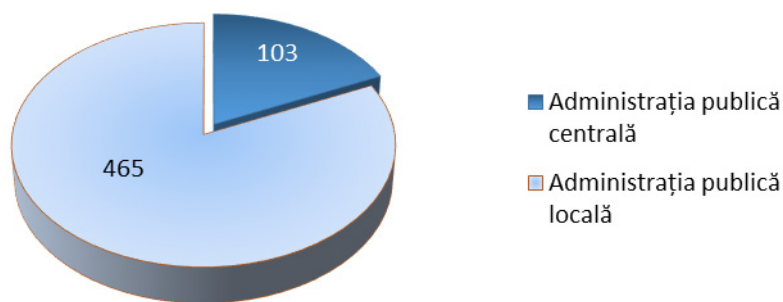
- realizarea, la un nivel corespunzător de calitate, a atribuțiilor instituțiilor publice, stabilite în concordanță cu propria lor misiune, în condiții de regularitate, eficacitate, economicitate și eficiență;
- protejarea fondurilor publice împotriva pierderilor datorate erorii, risipei, abuzului sau fraudei;
- respectarea legii, a reglementărilor și deciziilor conducerii;
- dezvoltarea și întreținerea unor sisteme de colectare, stocare, prelucrare, actualizare și difuzare a datelor și informațiilor financiare și de conducere, precum și a unor sisteme și proceduri de informare publică adecvată prin rapoarte periodice.

Cerințele specifice vizează:

- reflectarea, în documente scrise, a organizării controlului intern/manAGERIAL, a tuturor operațiunilor instituției și a tuturor evenimentelor semnificative, precum și înregistrarea și păstrarea, în mod adecvat, a documentelor, astfel încât acestea să fie disponibile cu promptitudine pentru a fi examinate de către cei în drept;
- înregistrarea de îndată și în mod corect a tuturor operațiunilor și evenimentelor semnificative;
- asigurarea aprobării și efectuării operațiunilor, exclusiv de către persoane special împuternicite în acest sens;
- separarea atribuțiilor privind efectuarea de operațiuni între persoane, astfel încât atribuțiile de aprobare, control și înregistrare să fie încredințate, într-o măsură adecvată, unor persoane diferite;
- asigurarea unei conduceri competente la toate nivelurile;
- accesarea resurselor și documentelor numai de către persoane îndreptățite și responsabile în legătură cu utilizarea și păstrarea lor.

Urmărind asigurarea îndeplinirii obiectivelor generale și menținerea, la un nivel considerat acceptabil, a riscurilor asociate structurilor, programelor, proiectelor sau operațiunilor, Curtea de Conturi a constatat un număr total de 568 de abateri de la cadrul legal ce reglementează controlul financiar preventiv, dintre care 103 abateri la administrația publică centrală și 465 la administrația publică locală, prezentate grafic astfel:

Număr de cazuri de nerespectare a prevederilor legale referitoare la controlul financiar

Constatări privind controlul financiar preventiv la administrația publică centrală

Pentru exemplificare, prezentăm în continuare observațiile Curții de Conturi referitoare la încălcarea prevederilor legale referitoare la controlul financiar preventiv, la următoarele entități publice:

Ministerul Transporturilor:

- ⇒ nu au fost supuse operațiunii de verificare, în vederea acordării vizei de control financiar preventiv propriu, actele adiționale la contractele încheiate de minister, întrucât cadrul specific al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu din „Normele metodologice specifice privind exercitarea controlului financiar preventiv propriu pentru operațiunile economico-financiare derulate în Ministerul Transporturilor” nu cuprinde ca operațiune supusă vizei de control financiar preventiv propriu și încheierea acestor documente.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR), unități subordonate:

- ⇒ nu s-a exercitat controlul financiar preventiv și asupra veniturilor realizate din prestările de servicii efectuate, nu există norme proprii privind exercitarea controlului financiar preventiv și nu au fost detaliate, prin liste de verificare, obiectivele verificării pentru fiecare proiect de operațiune supus controlului financiar preventiv (OSPA: Bacău, Călărași, Mureș, Vâlcea și AFIR);
- ⇒ persoana care exercită viza de CFP nu îndeplinește condițiile de studii pentru exercitarea controlului și este direct implicată în întocmirea documentelor care se prezintă la viza CFP (calcularea și înregistrarea salariilor, efectuarea de înregistrări contabile), încălcându-se, astfel, principiul separării atribuțiilor (OSPA Călărași).

Ministerul Afacerilor Externe:

- ⇒ nu au fost cuprinse în „Cadrul specific al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu” acordurile, memorandumurile de înțelegere, contractele care constituie, în fapt, angajamente legale în baza cărora se realizează transferuri de fonduri din bugetul pentru asistență pentru dezvoltare al MAE;
- ⇒ nu au fost cuprinse în „Cadrul general al proiectelor de operațiuni supuse controlului financiar preventiv delegat”, prevăzut în Procedura operațională „Organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv delegat” PO 25.01.2010, revizia 3, aprobată prin OMFP nr. 3932/2015, angajamente legale din care rezultă, direct sau indirect, obligații de plată de felul contractelor cu caracter de contracte de stat, inclusiv cele privind acordarea asistenței pentru dezvoltare, prin bugetul MAE;
- ⇒ în urma verificării angajamentelor legale, în baza cărora s-au efectuat transferurile de fonduri din bugetul de asistență pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe în anul 2015, s-a constatat că acestea au fost aprobate de ordonatorul de credite fără viza de control financiar preventiv și delegat.

SC Compania Națională de Transporturi Aeriene Române TAROM SA:

- ⇒ nu au fost prezentate la viza de control financiar preventiv propriu actele adiționale la contractele individuale de muncă, în baza cărora s-au acordat stimulente cu titlu de indemnizație executiv management, plătite în baza raportului lunar de activitate.

Compania Națională „Aeroporturi București” SA:

- ⇒ evaluarea persoanei care exercită CFPP s-a realizat fără acordul entității publice care a avizat numirea;
- ⇒ entitatea nu a cuprins, în cadrul general al proiectelor de operațiuni ce trebuie supuse CFPP, contractele de asociere în participațiune, iar persoana care exercită controlul financiar preventiv a fost implicată, prin sarcinile de serviciu, în efectuarea unor operațiuni supuse controlului financiar preventiv propriu;
- ⇒ nu au fost elaborate programe lunare și anuale de control financiar de gestiune;

- ⇒ programele de activitate trimestriale nu cuprind toate elementele prevăzute de reglementările privind controlul financiar de gestiune;
- ⇒ la elaborarea programelor de activitate nu s-au avut în vedere rezultatele analizei de risc cu privire la activitățile specifice și impactul financiar al acestora.

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor:

- ⇒ nu s-a revizuit ordinul președintelui ANPC privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu, emis în anul 2012, în vederea asigurării conformității cu prevederile *OMFP nr. 923/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv* și a *Codului specific de norme profesionale pentru persoanele care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu*;
- ⇒ nu s-au întocmit și depus la ordonatorul principal de credite rapoartele privind activitatea trimestrială de control financiar preventiv propriu;
- ⇒ nu s-au respectat prevederile legale în conducerea evidenței operațiunilor supuse vizei de control financiar preventiv propriu, prin Registrul privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv propriu.

Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei:

- ⇒ nu a fost exercitată viza de control financiar preventiv propriu în cazul documentațiilor tehnice/notelor de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente categoriilor de investiții incluse la poziția C «*Alte cheltuieli de investiții*», conform prevederilor *Legii finanțelor publice nr. 500/2002*;
- ⇒ întocmirea Propunerilor de angajare a unei cheltuieli, în limita creditelor bugetare sau în limita creditelor de angajament, nu se efectuează și nu se prezintă la viza de control financiar preventiv propriu înaintea proiectului de angajament legal sau la semnarea angajamentului legal, de cele mai multe ori fiind înregistrată și datată la momentul efectuării plății;
- ⇒ nu au fost parcurse listele de verificare a obiectivelor verificării, pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entității publice, constatându-se aplicarea vizei de control financiar preventiv propriu pe ordonanțările la plată, fără a fi vizate angajamentele de cheltuieli.

Constatări privind controlul financiar preventiv la administrația publică locală

La nivelul unităților administrativ-teritoriale, în special cele comunale, au fost constatate o serie de deficiențe, dintre care enumerăm:

- ⇒ organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu nu s-a realizat potrivit noilor prevederi legale în materie, respectiv *OMFP nr. 923/2014*;
- ⇒ la unele entități, nefiind stabilit cadrul organizatoric, circuitul documentelor și actele justificative ce urmează a fi vizate de controlul financiar preventiv anterior efectuării plăților, au fost efectuate plăți nelegale, fără documente justificative (situații de lucrări lipsă, situații de lucrări neconfirmate, lucrări nerecepționate, lipsa notelor de intrare-recepție a bunurilor achiziționate și a bonurilor de consum, decontarea unor servicii în baza unor facturi în copie);
- ⇒ nu există un registru privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv, nu există liste de verificare pentru operațiunile supuse CFPP, nu sunt întocmite rapoarte privind activitatea de control financiar preventiv;
- ⇒ conducătorii entităților nu au desemnat persoana responsabilă cu efectuarea CFPP, nu au fost stabilite proiectele de operațiuni supuse CFPP, nu s-au stabilit limite de competență pentru exercitarea CFPP;
- ⇒ documentele prezentate la viza de control financiar preventiv nu au fost înscrise în Registrul privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv, formatul registrului nu este în concordanță cu prevederile legale aferente *OMFP nr. 923/2014* și *OMFP nr. 1139/2015*;
- ⇒ o parte dintre cheltuieli au fost angajate fără ca angajamentele legale, referitoare la acestea, să aibă viza de control financiar preventiv;
- ⇒ au existat cazuri de exercitare formală a controlului financiar preventiv, prin acordarea de vize pe proiecte de operațiuni care nu au respectat cerințele de legalitate, realitate și regularitate;
- ⇒ una dintre cauzele principale ale organizării și exercitării deficitare a controlului financiar preventiv este lipsa personalului de specialitate și slaba calificare a acestuia, ceea ce a generat nerespectarea prevederilor legale în ceea ce privește separarea atribuțiilor de control de cele de efectuare a plăților sau de conducere a contabilității;
- ⇒ nu au fost detaliate, prin liste de verificare, obiectivele verificării pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entității publice și nu au fost întocmite rapoartele trimestriale cu privire la activitatea de control financiar preventiv propriu;
- ⇒ nu s-a efectuat evaluarea activității persoanelor care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu de către conducătorul entității publice, prin acordarea de calificative.

VII. Concluzii generale

În urma evaluării sistemelor de control și audit intern și a probelor de audit obținute de auditorii publici externi, în marea majoritate a instituțiilor auditate, dar mai ales în administrația publică locală s-a concluzionat că sistemele de control și audit intern nu funcționează la parametri doriți, activitățile de audit intern, la nivelul unor instituții publice sunt, în general, formale, ineficiente sau insuficient de riguroase, nu acoperă domenii semnificative, iar conducătorii acestora nu sunt interesați să valorifice aceste activități și, drept urmare, riscurile de control au fost evaluate ca fiind medii sau ridicate.

Ca linii generale vizând sistemul de control intern s-au desprins:

- ✗ lipsa de viziune și dificultăți în alinierea la schimbările cerute de OSGG nr. 400/2015;
- ✗ menținerea unei guvernante corporative eficiente și a unui cadru de conformitate care să conducă la respectarea cerințelor legislative și de reglementare continuă să reprezinte o provocare pentru majoritatea instituțiilor;
- ✗ insuficienta pregătire a resursei umane în domeniul SCIM, necuprinderea acțiunilor de perfecționare profesională în Programul de dezvoltare, formarea personalului fiind deficitară;
- ✗ Programul de dezvoltare a SCIM, elaborat la nivelul entităților, nu acoperă toate aspectele privind activitățile care se desfășoară în cadrul acestora;
- ✗ neutilizarea reglementărilor interne și a procedurilor de control intern conduce, adesea, la administrarea fondurilor publice în mod neeconomic, ineficient și lipsit de eficacitate;
- ✗ la nivelul ordonatorului principal nu este organizat un sistem de monitorizare pe verticală a modului de implementare a sistemului de control intern managerial la nivelul entităților aflate în subordine/sub coordonare.

În sistemul administrației publice locale, în special la unitățile administrativ-teritoriale ale comunelor, numărul posturilor, uneori insuficient, precum și pregătirea profesională a personalului, deseori deficitară, nu permit asigurarea verificării sistematice a operațiunilor, din punct de vedere al respectării tuturor prevederilor legale care le sunt aplicabile, în vigoare la data efectuării lor.

Abaterile constatate în urma acțiunilor efectuate au scos în evidență faptul că, de cele mai multe ori, acestea se datorează disfuncționalităților existente în organizarea și exercitarea controlului și auditului intern, care nu funcționează la un nivel care să asigure realizarea veniturilor bugetare și gestionarea fondurilor publice, în condiții de legalitate, regularitate și maximă eficiență.

Organizarea și exercitarea, în mod deficitar, a controlului financiar preventiv, de către instituțiile publice, are, printre cauze, insuficienta implicare a conducerii entităților, elaborarea procedurilor în mod formalizat, fără aplicarea lor în practică, lipsa personalului de specialitate, cu consecințe în ceea ce privește separarea atribuțiilor de control preventiv de acelea de conducere a evidenței contabile sau de participare la executarea operațiunilor economico-financiare în cauză.

Ca urmare a constatărilor rezultate în urma verificărilor efectuate, Curtea de Conturi recomandă:

- ☞ realizarea unui sistem de control intern care să urmărească controlul factorilor perturbatori, al riscurilor care pot afecta îndeplinirea obiectivelor și luarea măsurilor necesare pentru asigurarea îndeplinirii acestora;
- ☞ asumarea implementării SCIM de către conducere și o mai atentă implicare a acesteia;
- ☞ aplicarea Codului controlului intern managerial prin implementarea în totalitate a standardelor și asigurarea respectării lor în practică;
- ☞ utilizarea și valorificarea funcției de audit intern;
- ☞ abordarea unui management complex, care să includă managementul strategic, managementul performanței și managementul riscurilor.

Capitolul

6

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2015

Auditul public extern desfășurat de Autoritatea de Audit

Introducere

Gestionarea fondurilor europene nerambursabile alocate de Uniunea Europeană statelor membre se realizează în conformitate cu principiul gestiunii partajate, ceea ce înseamnă că statele membre și Comisia Europeană răspund împreună de gestiunea și controlul programelor, în funcție de atribuțiile specifice prevăzute în Regulamentul financiar și regulamentele aplicabile fondurilor. Pe de o parte, statele membre asigură configurarea și funcționarea propriilor sisteme de management și control în conformitate cu normele specifice fondurilor îndeplinind sarcinile de gestiune, control și audit, iar pe de altă parte Comisia Europeană se asigură că sistemele de gestiune și control instituite de statele membre respectă cerințele aplicabile și că acestea funcționează în mod eficace pe durata implementării programelor.

În acest context, a fost constituită la nivel național Autoritatea de Audit ca singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern în conformitate cu legislația europeană și națională asupra fondurilor nerambursabile acordate de Uniunea Europeană României.

Autoritatea de Audit a fost stabilită în cadrul Curții de Conturi a României, fiind independentă din punct de vedere operațional față de aceasta.

Prin poziționarea Autorității de Audit în cadrul Curții de Conturi a României - Instituția Supremă de Audit, a cărei independență este statuată și garantată de art. 140 din Constituția României, s-a asigurat o totală independență față de instituțiile naționale implicate în gestionarea asistenței financiare nerambursabile alocate României și aflate în subordinea Guvernului.

Rolul și obligațiile Autorității de Audit

Rolul Autorității de Audit este de a efectua audit public extern în conformitate cu standardele internaționale de audit și de a furniza anual Comisiei Europene o opinie de audit asupra modului de gestionare a asistenței financiare nerambursabile acordate României de către Uniunea Europeană. Prin această opinie anuală de audit se oferă o asigurare rezonabilă cu privire la:

- funcționarea sistemelor de management și control, legalitatea și regularitatea operațiunilor;
- integralitatea, acuratețea și veridicitatea informațiilor prezentate în conturile agențiilor de plăți, în cazul fondurilor destinate agriculturii.

Obligațiile de audit care revin Autorității de Audit sunt prevăzute în regulamentele europene specifice fiecărei categorii de fond auditat și fiecărei perioade de programare și în Legea nr. 94/1992 republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Opinia de audit este formată pe baza rezultatelor tuturor activităților de audit și a unei evaluări a caracterului generalizat al erorii prin compararea acestuia cu pragul de semnificație stabilit în planificarea auditului și al cărui nivel acceptat de către Comisia Europeană este de 2% din valoarea cheltuielilor declarate. Dincolo de acest prag, rata de eroare este considerată semnificativă.

Totodată, prin rapoartele sale de audit, entitățile auditate sunt informate și li se solicită să ia măsurile corespunzătoare, astfel încât toate abaterile semnalate să fie corectate/înlăturate într-un termen cât mai scurt și să se prevină repetarea lor în viitor.

Recomandările formulate pentru corectarea neregulilor sunt menite să conducă la îmbunătățirea mediului de control intern și creșterea disciplinei financiare la nivelul celor care au responsabilitatea gestionării asistenței financiare, precum și a beneficiarilor de fonduri atât din sistemul public, cât și din sistemul privat. Toate acestea contribuie pe termen lung la o reducere durabilă a erorilor în cheltuirea fondurilor puse la dispoziție de Uniunea Europeană și îmbunătățirea performanței generale a sistemului național de management și control.

*

*

*

Pentru anul 2015, Autoritatea de Audit din cadrul Curții de Conturi a României a derulat 45 de acțiuni de audit în vederea îndeplinirii obligațiilor sale, în conformitate cu programul de activitate aprobat de conducerea Autorității de Audit și în conformitate cu strategiile de audit aprobate de Comisia Europeană. În procesul de programare al acțiunilor de audit s-a ținut cont de solicitările specifice ale Comisiei Europene formulate în cadrul perioadei de raportare, fiind stabilite misiuni noi sau obiective suplimentare în cadrul unor misiuni de audit de sistem sau de operațiuni.

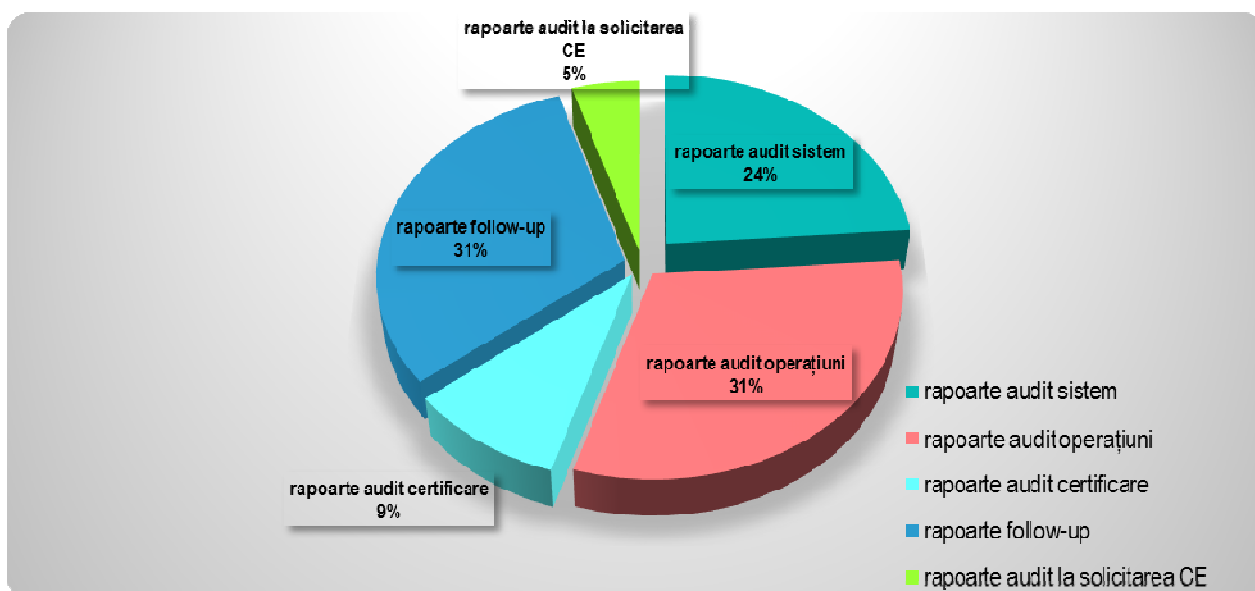
Acțiunile de audit derulate de Autoritatea de Audit au vizat:

- obținerea unei asigurări rezonabile că sistemele de management și control funcționează eficace;
- obținerea unei asigurări rezonabile că tranzacțiile care stau la baza declarațiilor transmise Comisiei Europene sunt legale și regulamentare, asigurare obținută ca urmare a verificărilor bazate pe un eșantion reprezentativ al cheltuielilor declarate în cazul celor 7 Programe Operaționale finanțate din Fondurile Structurale și de Coeziune, al Programelor de Cooperare Teritorială Europeană și Vecinătate, Programului General Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii, Programului Operațional pentru Pescuit;
- evaluarea mecanismului de verificare ex-ante al achizițiilor publice la nivelul Autorității Naționale pentru Achiziții Publice (ANAP);
- obținerea unei asigurări rezonabile privind veridicitatea, integralitatea și exactitatea conturilor Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), care trebuie transmise Comisiei Europene, precum și buna funcționare a procedurilor de control intern;

- urmărirea modului de implementare, de către entitățile auditate, a recomandărilor formulate de către Autoritatea de Audit în cadrul misiunilor anterioare;
- două acțiuni suplimentare la cererea Comisiei Europene, respectiv o acțiune de audit la nivelul programului POS DRU și o acțiune de audit la nivelul programului POP.

În cadrul acestor acțiuni au fost auditate 1.084 de entități (publice și private) și au fost verificate 1.829 de cereri de rambursare/plată din fondurile europene și un număr de 1.178 de proceduri de achiziție. Valoarea totală a cheltuielilor auditate a fost de 4.549.448 mii lei, fiind identificate nereguli cu impact financiar în valoare de 107.677 mii lei.

Grafic, structura rapoartelor de audit încheiate de către Autoritatea de Audit în perioada de raportare, pentru perioada de programare 2007-2013, se prezintă astfel:

Grafic nr. 1 – Structura rapoartelor de audit încheiate de Autoritatea de Audit în perioada de raportare pe tipuri de misiuni

Așa cum rezultă din graficul prezentat mai sus, cele mai multe acțiuni de audit au vizat auditul operațiunilor, auditul de follow-up și auditul sistemelor de management și control.

În cadrul misiunilor de audit privind verificarea cheltuielilor certificate și declarate Comisiei Europene în anul 2015 pentru perioada de programare 2007-2013, Autoritatea de Audit a verificat cheltuieli în sumă totală de 4.352.260 mii lei, reprezentând 20,57% din totalul cheltuielilor certificate și declarate Comisiei Europene în anul 2015, în sumă de 21.160.263 mii lei.

- mii lei -

Nr. crt.	Program/Fond	Cheltuieli certificate și declarate CE din care a fost extras eșantionul	Cheltuieli auditate	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
					Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
0	1	2	3	4=5+6	5	6
1.	Instrumente structurale	12.560.444	3.603.266	44.788	18.127	26.661
2.	Agricultură și Pescuit	8.188.020	533.664	58.374	2.113	56.261
3.	Cooperare Teritorială Europeană	309.455	171.235	249	192	57
4.	Alte categorii de fonduri	102.344	44.095	332	332	0
TOTAL		21.160.263	4.352.260	103.743	20.764	82.979

Tabel nr. 1 – Cheltuielile declarate CE din care a fost extras eșantionul, cheltuielile auditate și impactul financiar stabilit în cheltuielile auditate¹

Așa cum se observă din tabelul anterior, din totalul cheltuielilor verificate de 4.352.260 mii lei, aferente perioadei de programare 2007-2013, au rezultat nereguli cu impact financiar în eșantionul auditat în valoare de 103.743 mii lei.

Principalele categorii de nereguli care au afectat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2015, au fost cele legate de abateri de la normele și dispozițiile privind eligibilitatea, specificate de regulamentele UE și/sau normele naționale, fiind cuantificate erori în sumă totală de 82.979 mii lei, în timp ce corecțiile financiare aplicate ca urmare a unor încălcări ale normelor în materie de achiziții, având un impact în cheltuielile auditate, au fost în sumă de 20.764 mii lei.

¹ Notă: Pentru conversia în lei a valorii cheltuielilor exprimate în euro și pentru neregulile cu impact financiar aferente, prezentate mai sus, în cazul programelor operaționale de cooperare teritorială și al altor categorii de fonduri a fost utilizat cursul inforeuro din luna decembrie 2015: 1 euro = 4,4467 lei.

Valoarea finală a neregulilor cu impact financiar este stabilită de către autoritățile naționale responsabile, în urma întocmirii procesului-verbal de control/notei de constatare, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Pentru toate deficiențele identificate, Autoritatea de Audit a formulat recomandări în sensul corectării acestora, recuperării sumelor plătite necorespunzător, dar și în sensul prevenirii producerii unor nereguli similare pe viitor.

Totodată, recomandările au vizat și îmbunătățirea modului de lucru al entităților auditate în sensul creșterii eficienței acestora și consolidării mediului de control intern. Toate recomandările formulate sunt însoțite de termene limită de implementare și au fost comunicate entităților auditate în vederea implementării. Stadiul implementării acestora este monitorizat la nivelul Autorității de Audit, conform procedurilor de lucru aprobate.

Principalele constatări pe categorii de programe/fonduri, rezultate ca urmare a derulării acțiunilor de audit sunt prezentate în continuare, distinct, în funcție de perioada de programare din care au fost finanțate.

Facem mențiunea că exemplele prezentate au caracter ilustrativ, încercând să evidențieze tipurile de erori detectate de către auditori, fiind selectate cu prioritate cele care au avut un impact financiar semnificativ. Nominalizarea unor proiecte sau beneficiari în cadrul acestor exemple nu înseamnă în mod obligatoriu că situațiile prezentate caracterizează proiectele sau conduita generală a respectivului beneficiar sau că nu pot să se regăsească și la nivelul altor proiecte/beneficiari. Pe baza exemplelor furnizate, nu se pot formula concluzii cu privire la beneficiarii respectivelor proiecte, dincolo de sfera constatării respective.

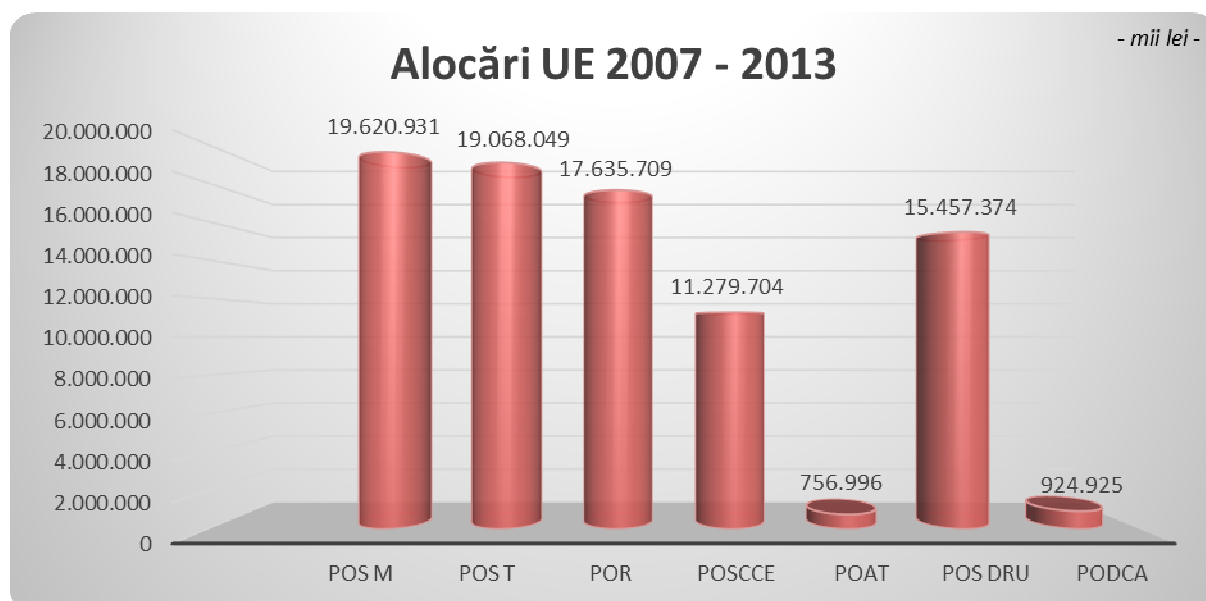
6.1. PROGRAME OPERAȚIONALE

finanțate prin *Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul de Coeziune, Fondul Social European*

În cadrul obiectivului „Convergență”, pentru perioada de programare 2007-2013, România beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Comisiei Europene în sumă totală de 19.057.658 mii euro (84.743.688 mii lei).

Din această alocare sunt finanțate un număr de 7 programe operaționale, respectiv:

- PO Regional (POR), finanțat din FEDR;
- POS Creșterea Competitivității Economice (POS CCE), finanțat din FEDR;
- PO Asistență Tehnică (POAT), finanțat din FEDR;
- POS Mediu (POS M), finanțat din FEDR și FC;
- POS Transport (POS T), finanțat din FEDR și FC;
- POS Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU), finanțat din FSE;
- PO Dezvoltarea Capacității Administrative (PO DCA), finanțat din FSE.

Grafic nr. 2 – Alocarea financiară a UE la nivelul programelor operaționale

A. Stadiul implementării Programelor Operaționale finanțate din fondurile structurale și de coeziune

Potrivit informațiilor publicate de Ministerul Fondurilor Europene (MFE), la data de 31.12.2015 stadiul implementării programelor operaționale se prezintă după cum urmează:

Nr. crt.	PROGRAM OPERAȚIONAL	ALOCĂRI UE 2007-2013 (CUMULAT)		CONTRACTE/DECIZII DE FINANȚARE CU BENEFICIARI			PLĂȚI INTERNE CĂTRE BENEFICIARI		PLĂȚI INTERMEDIARE DE LA CE	
				Total valoare proiecte (contribuție UE+Bug. stat + contribuție beneficiar + chelt. neeligibile)	Contribuția UE din total valoare proiecte	Grad contractare/ alocări UE	Total plăți UE	Contribuție UE/ alocarea UE 2007-2013	Sume rambursate de la CE	Sume rambursate de la CE/ alocarea UE 2007-2013
		mii euro	mii lei	mii lei	mii lei	%	mii lei	%	mii euro	%
0	1	2	3	4	5	6=5/3	7	8=7/3	9	10=9/2
1.	POS Mediu	4.412.470	19.620.931	36.582.272	22.883.991	116,63	13.896.597	70,83	2.555.947	57,93
2.	POS Transport	4.288.135	19.068.049	27.786.154	14.720.451	77,20	11.660.507	61,15	2.620.879	61,12
3.	PO Regional	3.966.022	17.635.709	32.884.518	20.505.354	116,27	12.991.961	73,67	2.534.847	63,91
4.	POS Creșterea Competitivității Economice	2.536.646	11.279.704	27.690.506	13.197.121	117,00	9.690.548	85,91	1.498.393	59,07
5.	PO Asistență Tehnică	170.238	756.996	1.038.989	824.720	108,95	555.772	73,52	123.801	72,72
6.	POS Dezvoltarea Resurselor Umane	3.476.145	15.457.374	24.633.973	20.497.506	132,61	13.395.898	86,66	1.712.351	49,26
7.	PO Dezvoltarea Capacității Administrative	208.002	924.925	1.295.646	1.090.248	117,87	785.770	84,95	170.562	82,00
TOTAL		19.057.658	84.743.688	151.912.058	93.719.391	110,59	62.977.053	74,31	11.216.780	58,86

Tabel nr. 2 - Stadiul implementării programelor operaționale la 31.12.2015²

Din datele de mai sus rezultă un grad de contractare a fondurilor structurale și de coeziune alocate din bugetul Uniunii Europene în perioada 2007-2013, pentru Politica de Coeziune - Obiectivul Convergență, de 110,59% raportat la fondurile alocate acestei perioade.

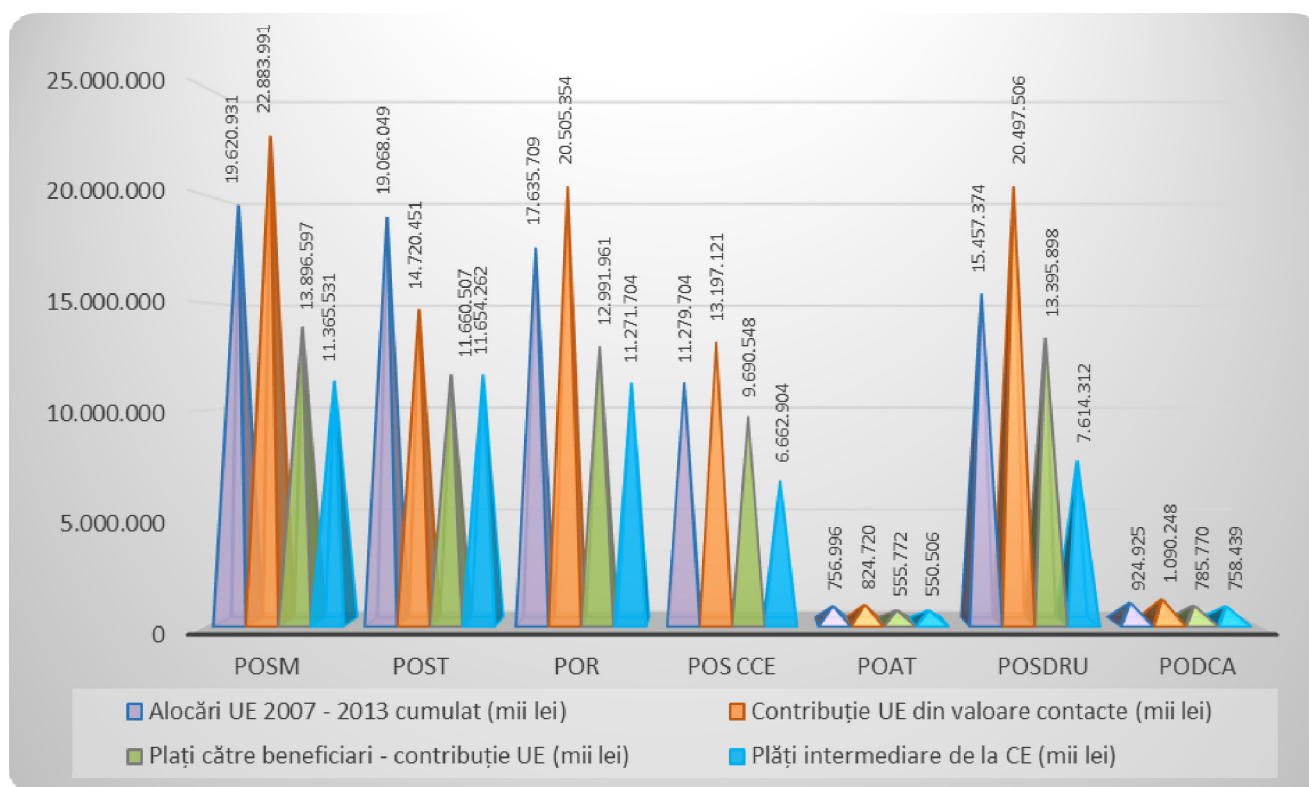
La nivelul programelor operaționale, cu excepția POS Transport, suma efectiv contractată până la 31.12.2015 este superioară alocării pentru perioada 2007-2013, diferența constituind o suprazervare în vederea asigurării absorbției totale a fondurilor prin crearea unui tampon ("buffer") financiar.

Astfel, la 31.12.2015, cel mai ridicat grad de contractare se înregistrează la nivelul programelor finanțate din Fondul Social European - POS DRU, unde gradul de contractare era de 132,61% și la nivelul PO DCA de 117,87%.

Referitor la plățile efectuate către beneficiarii fondurilor structurale și de coeziune, la 31.12.2015 s-a înregistrat un nivel al plăților de 74,31% din totalul alocărilor pentru perioada de programare 2007-2013. Cel mai ridicat nivel al plăților raportat la alocarea disponibilă de la Uniunea Europeană se înregistrează în cazul POSDRU – cu 86,66%, urmat de POS CCE cu 85,91%. Cel mai mic nivel al plăților la sfârșitul anului 2015 se înregistra în cazul POST cu 61,15%.

Referitor la sumele efectiv rambursate de către Comisia Europeană pentru cheltuielile realizate în cadrul programelor operaționale, acestea erau în valoare de 49.877.658 mii lei, respectiv 11.216.780 mii euro, reprezentând 58,86% raportat la totalul alocărilor bugetare aferente perioadei de programare 2007-2013.

² Sursa: Ministerul Fondurilor Europene (MFE) curs inforeuro decembrie 2015 - 1 euro = 4,4467 lei

Grafic nr. 3 – Sumele rambursate de la CE, plățile către beneficiari, sumele contractate din finanțarea UE și alocările UE 2007-2013 la nivelul programelor operaționale

B. Auditul fondurilor structurale și de coeziune

Obligațiile Autorității de Audit rezultate din prevederile art. 62 din Regulamentul CE nr. 1083/2006 de stabilire a anumitor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune au vizat, în principal, realizarea de acțiuni de audit de sistem și acțiuni de audit de operațiuni desfășurate pe bază de eșantion reprezentativ din cheltuielile declarate, eșantion stabilit prin metode statistice, cu ajutorul unor aplicații informatice dedicate în acest sens.

Pentru stabilirea concluziilor privind funcționarea sistemelor de management și control formulate la nivel de program operațional s-a ținut cont și de rezultatul verificărilor efectuate atât la nivelul entităților comune din sistemul de management și control (ANAP, Autoritatea de Certificare și Plată), cât și la nivelul fiecărei autorități de management responsabilă de gestionarea programului operațional respectiv.

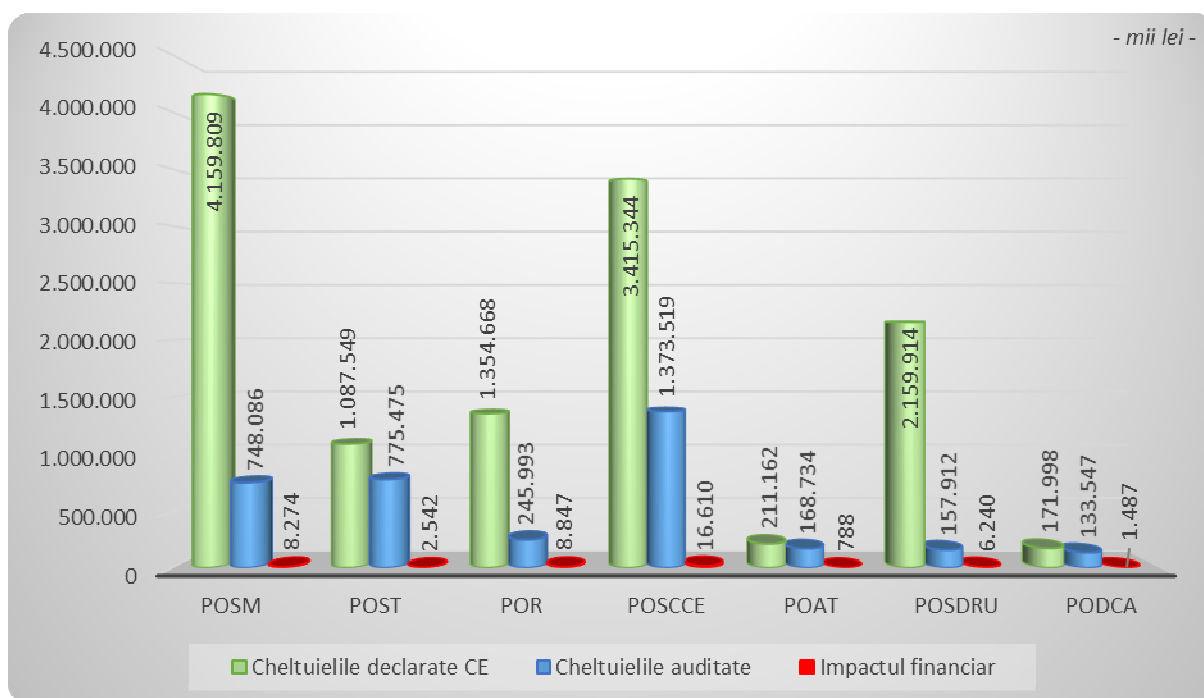
- mii lei -

Nr. crt.	Program Operațional	Cheltuieli certificate declarate CE în anul 2015 din care a fost extras eșantionul	Cheltuieli auditate Total	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
					Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
0.	1	2	3	4=5+6	5	6
1.	POS Mediu	4.159.809	748.086	8.274	7.698	576
2.	POS Transport	1.087.549	775.475	2.542	207	2.335
3.	PO Regional	1.354.668	245.993	8.847	5.997	2.850
4.	POS Creșterea Competitivității Economice	3.415.344	1.373.519	16.610	2.759	13.851
5.	PO Asistență Tehnică	211.162	168.734	788	0	788
6.	POS Dezvoltarea Resurselor Umane	2.159.914	157.912	6.240	322	5.918
7.	PO Dezvoltarea Capacității Administrative	171.998	133.547	1.487	1.144	343
TOTAL		12.560.444	3.603.266	44.788	18.127	26.661

Tabel nr. 3 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul celor 7 programe operaționale

Valoarea totală a neregulilor cu impact financiar în cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2015, cuprinse în verificări, cumulată la nivelul celor 7 programe operaționale finanțate din FEDR, FSE și FC a fost de 44.788 mii lei, reprezentând 1,24% din valoarea totală a cheltuielilor verificate și 0,36% din valoarea cheltuielilor declarate în anul 2015.

Grafic, totalul cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2015 la nivelul programelor operaționale cu finanțare din instrumente structurale, supuse auditului de operațiuni, comparativ cu cheltuielile auditate și impactul total, pe fiecare program operațional, se prezintă astfel:

Grafic nr. 4 – Cheltuielile declarate CE în anul 2015 supuse auditului, cheltuielile auditate și impactul financiar total al neregulilor în cheltuielile auditate, la nivelul celor 7 programe operaționale

Tipologia neregulilor detectate cu ocazia misiunilor de audit de operațiuni

Neregulile detectate în urma efectuării misiunilor de audit de operațiuni, se pot clasifica în două categorii majore:

1) Nerespectarea prevederilor legale/procedurale aplicabile achizițiilor efectuate de beneficiari

Pentru cheltuielile declarate în cadrul unui proiect Autoritatea de Audit se asigură că procedurile de achiziție, care stau la baza acestor cheltuieli, au fost derulate în conformitate cu prevederile legislației în materia achizițiilor. În acest sens, în cadrul unei misiuni de audit sunt verificate documentele existente la dosarul achiziției și în funcție de tipologia, gravitatea și numărul abaterilor constatate pentru fiecare procedură în parte, se recomandă Autorităților de Management aplicarea de corecții financiare în conformitate cu prevederile *OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, modificată și completată cu prevederile OUG nr. 47/2014 și HG nr. 519/2014, act normativ armonizat cu prevederile Deciziei Comisiei C(2013) 9527/19.12.2013.*

În urma verificărilor efectuate de către auditori la nivelul celor 7 programe operaționale, au fost aplicate corecții financiare pentru încălcarea normelor în materie de achiziții, în sumă totală de 18.127 mii lei, cu impact în cheltuielile declarate CE în anul 2015.

Valoarea cea mai mare a corecțiilor financiare cu impact în cheltuielile declarate, recomandate de către Autoritatea de Audit în urma misiunilor de audit de operațiuni derulate în perioada de raportare, s-a înregistrat la nivelul POS Mediu, unde au fost stabilite corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate în sumă de 7.698 mii lei.

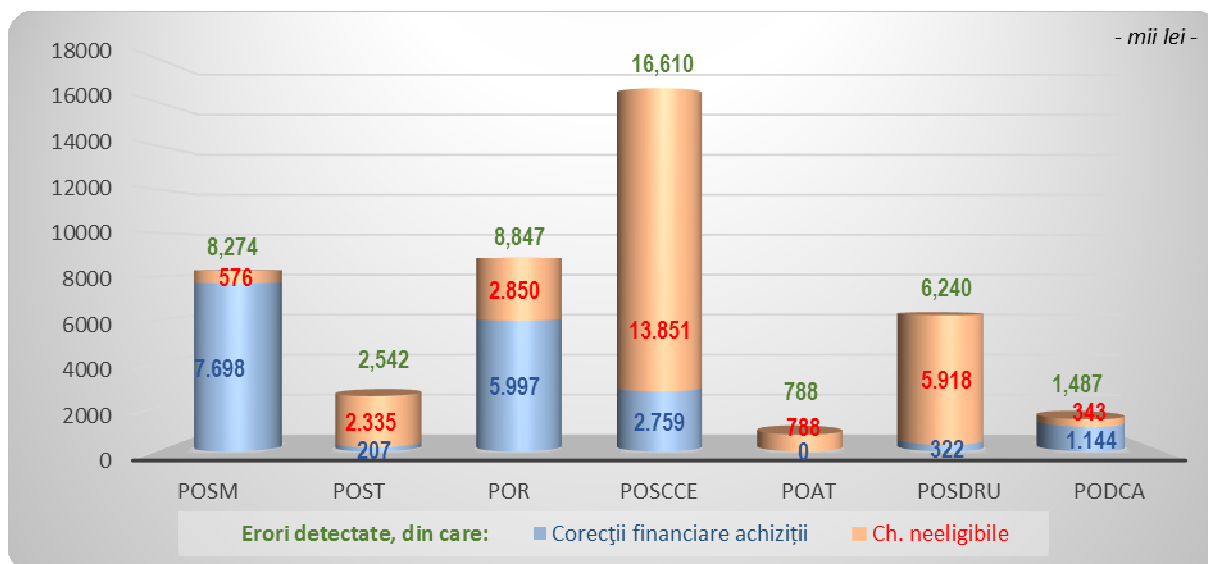
La nivelul POR au fost constatate nereguli în ceea ce privește derularea procedurilor de achiziții pentru care s-a recomandat aplicarea unor corecții financiare în sumă de 5.997 mii lei, iar în cazul POS CCE au fost aplicate corecții în sumă de 2.759 mii lei.

2) Nerespectarea cerințelor de eligibilitate a cheltuielilor solicitate la rambursare de către beneficiarii de fonduri

În urma verificărilor efectuate de către auditori la nivelul celor 7 programe operaționale, au fost detectate și nereguli datorate nerespectării cerințelor de eligibilitate a cheltuielilor pe diferite domenii, altele decât încălcarea normelor în materie de achiziții.

Suma totală a acestei categorii de nereguli, cumulată pentru cele 7 programe operaționale este de 26.661 mii lei. Valoarea cea mai mare a cheltuielilor neeligibile s-a înregistrat la nivelul POS CCE, în sumă de 13.851 mii lei, iar la nivelul POS DRU s-au constatat cheltuieli neeligibile în sumă de 5.918 mii lei.

Grafic, valoarea corecțiilor financiare, precum și valoarea cheltuielilor neeligibile cu impact în cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2015, supuse verificărilor de audit, pentru fiecare program operațional se prezintă astfel:

Grafic nr. 5 – Nereguli totale identificate în cheltuielile auditate, detaliat pe domeniul achizițiilor publice și pe alte domenii decât achizițiile publice

6.1.1. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL MEDIU

Finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectivul general al POS Mediu constă în îmbunătățirea standardelor de mediu și de viață ale populației vizând, în principal, respectarea acquis-ului comunitar de mediu. Astfel, POS Mediu urmărește reducerea decalajelor dintre infrastructurile de mediu din România și Uniunea Europeană, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ. Implementarea programului trebuie să se concretizeze în servicii publice mai eficiente și mai performante legate de furnizarea apei potabile, canalizării și încălzirii în sistem centralizat, cu luarea în considerare a principiului dezvoltării durabile și a principiului „poluatorul plătește”.

În cazul Programului Operațional Sectorial Mediu (POS Mediu), conform datelor furnizate de MFE la data de 31.12.2015, se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 116,63% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 70,83% din totalul alocărilor bugetare aferente perioadei 2007-2013, iar sumele primite de la CE până la 31.12.2015, raportate la alocările perioadei 2007-2013, reprezintă 57,93%.

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate în anul 2015 în sumă totală de 4.159.809 mii lei. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 99 de cereri de rambursare în valoare de 748.086 mii lei, ceea ce reprezintă 17,98% din cheltuielile declarate în anul 2015.

În urma verificărilor efectuate s-au constatat deficiențe cu impact financiar în sumă de 8.274 mii lei, cauzate de abateri de la prevederile legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de 7.698 mii lei și efectuarea, decontarea și certificarea unor cheltuieli neeligibile, în sumă de 576 mii lei. Valoarea totală a corecțiilor financiare aplicate la valoarea contractelor de achiziție publică la care au fost constatate abateri este de 27.499 mii lei.

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
				Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
POSM	4.159.809	748.086	8.274	7.698	576

Tabel nr. 4 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul POSM

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

În urma derulării misiunii de audit de sistem au fost constatate deficiențe atât la nivelul Autorității de Management (AM), cât și la nivelul Organismelor Intermediare (OI), principalele deficiențe fiind prezentate distinct mai jos.

La nivelul Autorității de Management, deficiențele constatate au vizat următoarele zone:

Capacitate administrativă

- Autoritatea de management pentru POS Mediu nu a asigurat actualizarea completă a informațiilor cuprinse în „Descrierea sistemului de management și control furnizată Comisiei, conform art. 71 alin. (1) din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006”, nefiind incluse modificările intervenite la nivelul tuturor instituțiilor din sistemul de management și control al programului operațional de mediu;
- la nivelul posturilor de conducere din cadrul AM POS Mediu s-a înregistrat o fluctuație semnificativă de personal;
- la nivelul AM s-a constatat, totodată, existența unui grad ridicat de încărcare cu sarcini a personalului implicând riscul ca activitățile de bază să fie afectate din punct de vedere calitativ sau să apară întârzieri semnificative în realizarea sarcinilor de lucru.

Evaluare și selecție

- În urma verificărilor efectuate s-a constatat că în cazul proiectului „*Investiții pentru exploatarea și întreținerea sistemelor de apă și canalizare la nivelul ariei de operare a Operatorului Regional SC Compania Aquaserv SA*” din județul Mureș, finanțarea a fost aprobată cu toate că proiectul nu respectă în totalitate criteriile stabilite în Ghidul solicitantului/Ghidul de evaluare a proiectelor majore, în sensul cuantificării și indicării resurselor financiare folosite pentru implementarea tuturor activităților propuse și lipsa unor dovezi, la dosarul proiectului, cu privire la faptul că aceste cheltuieli vor fi suportate din fondurile proprii ale beneficiarului.

Verificări de management

În vederea testării eficacității controalelor instituite de către AM pentru verificarea achizițiilor publice, au fost selectate o serie de proiecte asupra cărora s-au efectuat verificări în ceea ce privește derularea procesului de achiziții publice. Astfel:

- în cadrul proiectului „*Reabilitarea și modernizarea sistemelor de apă și canalizare în județul Prahova*”, beneficiar SC Hidro Prahova SA - proiect major, pentru contractul „*Extindere rețea de canalizare în orașele Câmpina, Bănești și Vălenii de Munte, județul Prahova*”, au fost identificate unele elemente de natură să indice faptul că procedura de atribuire a acestui contract ar fi putut să fie afectată de unele nereguli. Astfel, s-a constatat că oferta declarată câștigătoare este inacceptabilă și neconformă și dintre cele nouă oferte declarate inacceptabile sau neconforme analizate, trei au fost eliminate nejustificat. Pentru deficiențele consemnate s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare în sumă de 14.623 mii lei (25% din valoarea contractului). Elementele esențiale ale acestei constatări au fost comunicate Departamentului de Luptă Antifraudă;
- în cadrul proiectului „*Reconstrucția ecologică în polderul³ ZĂGHEN din rezervația biosferei transfrontaliere Delta Dunării, România/Ucraina*”, beneficiar Primăria Municipiului Tulcea, din verificarea procedurii de atribuire a contractului „*Reconstrucția ecologică în polderul Zăghen din rezervația Biosferei Transfrontaliere Delta Dunării România/Ucraina*” s-au constatat următoarele abateri de la prevederile legislației naționale și europene: includerea în cadrul documentației de atribuire a unor criterii discriminatorii prin neacceptarea unor utilaje și instalații similare, fiind astfel încălcate prevederile art. 178 alin. (2) și art. 179 alin. (2) din OUG nr. 34/2006, încălcarea principiului tratamentului egal, întrucât oferta declarată câștigătoare de către Autoritatea Contractantă nu a respectat în totalitate cerințele din caietul de sarcini fiind astfel nerespectate prevederile art. 36 alin. (2), lit. a) din HG nr. 925/2006 și modificarea duratei contractului de achiziție prevăzută în documentația de atribuire, prin reducerea acesteia în baza unui act adițional încheiat cu ofertantul câștigător, ceea ce a creat un avantaj firmei câștigătoare, în raport cu potențiali ofertanți. S-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 25% la valoarea contractului, valoarea corecției fiind de 10.873 mii lei, din care s-a dedus corecția de 2% aplicată deja de AM POS Mediu;
- în cadrul proiectului „*Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Tulcea*”, beneficiar Consiliul Județean Tulcea pentru contractul „*Lucrări de construire a depozitului conform de deșeuri Mihai Bravu*”, în valoare de 10.937 mii lei (fără TVA), s-a constatat că acesta a fost atribuit unei firme a cărei ofertă nu a îndeplinit unul dintre criteriile de calificare și selecție prevăzute în documentația de atribuire/anunțul de participare. Din verificările efectuate, a rezultat că oferta câștigătoare nu conținea toate documentele de calificare solicitate pentru demonstrarea îndeplinirii cerințelor referitoare la dovedirea experienței similare și anume: dovada executării în ultimii 5 ani a unui contract similar de lucrări, care să aibă ca obiect realizarea unui depozit conform de deșeuri, cu o capacitate de minimum 550.000 mc. S-a recomandat aplicarea unei corecții financiare în sumă de 547 mii lei (5% din valoarea contractului).

În vederea testării controalelor AM cu privire la modul de aplicare a prevederilor OG nr. 15/2013 pentru suportarea de la bugetul de stat a sumelor aferente corecțiilor financiare aplicate pentru abaterile de la conformitatea cu legislația din domeniul achizițiilor publice pentru Programul Operațional Sectorial Mediu 2007-2013, a fost analizată situația întocmită de AM cuprinzând solicitările transmise de beneficiarii POS Mediu. Din 9 cazuri soluționate în perioada analizată de AM cu decizie de încadrare în prevederile OG nr. 15/2013, au fost selectate pentru testare 4 solicitări. Spre exemplu, în urma verificării solicitării formulată în acest sens de Primăria Municipiului Bacău, în calitate de beneficiar al proiectului „*Retehnologizarea sistemului de*

³ Polderul reprezintă un teren inundabil în regim natural, recuperat prin lucrări de îndiguire și desecare

termoficare din municipiul Bacău în vederea conformării la normele de protecția mediului privind emisiile poluante în aer și pentru creșterea eficienței în alimentarea cu căldură urbană” s-a constatat că deși există o hotărâre definitivă a instanțelor de judecată prin care s-a stabilit că abaterile de la legislația în domeniul achizițiilor publice sunt din culpa beneficiarului, AM POS Mediu nu a întreprins măsuri pentru recuperarea sumelor datorate de acesta.

La nivelul Organismelor Intermediare POS Mediu, deficiențele constatate au vizat următoarele zone:

Capacitate administrativă

- existența unui grad ridicat de încărcare cu sarcini a personalului, implicând riscul ca activitățile de bază să fie afectate din punct de vedere calitativ sau să apară întârzieri semnificative în realizarea sarcinilor de lucru.

Verificări de management

- în cazul proiectului „*Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Dâmbovița*”, beneficiar SC Compania de Apă Târgoviște – Dâmbovița SA, auditorii au constatat că au fost decontate lucrări la rețelele de apă și canalizare în municipiul Târgoviște, care au fost executate necorespunzător, fără a se respecta prevederile contractuale. Aceste deficiențe nu au fost identificate de către controalele instituite la nivelul OI POS Mediu Pitești;
- în cazul proiectului „*Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Dolj*”, beneficiar SC Compania de Apă Oltenia SA, la nivelul contractului de lucrări „*Reabilitare și extindere rețele de apă și canalizare în Filiași – CL 5*”, auditorii au constatat că au fost decontate lucrări la rețeaua de canalizare, executate fără respectarea cerințelor impuse de proiectant și fără respectarea prevederilor contractuale. Aceste deficiențe nu au fost identificate de către controalele instituite la nivelul OI POS Mediu Craiova;
- verificările de management efectuate de către OI POS Mediu Cluj-Napoca nu au depistat deficiențele identificate de auditori, respectiv cheltuieli neeligibile reprezentând lucrări neconforme, executate la celula de depozitare a deșeurilor și decontarea unor lucrări certificate de către inginerul supervisor, deși acestea nu au respectat cerințele contractuale, aspecte identificate în cazul următoarelor proiecte:
 - proiectul „*Sistem de Management Integrat al deșeurilor în județul Cluj*”, beneficiar Consiliul Județean Cluj;
 - proiectul „*Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Maramureș*”, beneficiar SC VITAL SA Baia Mare, contractul de servicii „CS1_Asistență tehnică pentru managementul proiectului”.
- verificările de management efectuate de OI POS Mediu București nu au depistat deficiențele identificate de auditori în cazul proiectului „*Reabilitarea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în județul Ilfov*”, beneficiar SC Apă – Canal Ilfov SA, respectiv cheltuieli neeligibile aferente lucrărilor decontate din capitolul sume provizionate, fără respectarea prevederilor contractuale și fără a fi justificate în mod corespunzător.

B. Constatări din auditul de operațiuni

Verificările asupra procedurilor de achiziție derulate de entitățile auditate au condus la identificarea unor nereguli în derularea anumitor *proceduri de achiziție*, cu încălcarea prevederilor OUG nr. 34/2006 *privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii*, cu modificările și completările ulterioare, ca și a altor prevederi legale, a căror cazuistică poate fi sintetizată după cum urmează:

- utilizarea unor criterii de evaluare și selecție restrictive, disproporționate sau irelevante;
- modificarea informațiilor incluse în anunțul de participare, fără publicarea unei erate;
- utilizarea unor cerințe disproporționate și irelevante pentru demonstrarea experienței profesionale specifice;
- atribuirea contractului unor ofertanți a căror ofertă nu a îndeplinit integral criteriile de evaluare și selecție;
- crearea de obstacole în asigurarea unui cadru concurențial adecvat, prin neacordarea de timp suficient pentru întocmirea ofertelor;
- nerespectarea principiilor transparenței și/sau tratamentului egal și/sau nediscriminării.

În acest sens, exemplificăm:

- în cadrul proiectului „*Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Mureș*”, beneficiar SC Compania Aquaserv SA Târgu Mureș, în urma verificării procedurii de atribuire a contractului de lucrări „*Luduș – Construirea unei stații de epurare și Iernut – Reabilitarea stației de epurare*”, s-a constatat:
 - utilizarea unei cerințe restrictive privind forma de constituire a garanției de participare (să fie eliberată de o bancă cu sediul sau filială în România), ceea ce contravine prevederilor art. 2 din OUG nr. 34/2006;
 - caracterul restrictiv al modului în care s-a solicitat demonstrarea experienței similare ca Antreprenor și Proiectant, fără a se respecta prevederile art. 187 alin. (2) și alin. (3) din OUG nr. 34/2006;
 - caracterul irelevant/disproporționat al modului în care s-a solicitat demonstrarea experienței similare specifice pentru trei experți, fără a fi respectate dispozițiile art. 177 alin. (2) și ale art. 2 alin. (1) lit. a) din OUG nr. 34/2006.

S-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea contractului. Având în vedere că AM aplicase anterior o corecție de 5%, corecția suplimentară propusă de Autoritatea de Audit este de 20% din valoarea contractului, reprezentând suma de 6.861 mii lei. Impactul financiar al deficienței, aferent cheltuielilor incluse în eșantion, este de 1.941 mii lei.

- În cadrul proiectului „Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Bihor”, beneficiar Consiliul Județean Bihor, în urma verificării procedurii de atribuire a contractului de lucrări „Construire stații de transfer, stații de sortare și platformă de stocare temporară în cadrul proiectului Sistem de Management Integrat al Deșeurilor – județul Bihor”, s-a constatat că în perioada de depunere a ofertelor, ofertanții nu au dispus de timp suficient pentru întocmirea ofertelor, ceea ce a creat un obstacol în asigurarea unui cadru concurențial adecvat al procedurii de achiziție.

Au fost încălcate prevederile OUG nr. 34/2006, respectiv ale art. 72 alin. (1) lit. b) și alin. (2), precum și ale art. 92 alin. (2). S-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 5% din valoarea contractului, respectiv suma de 3.157 mii lei, din care impactul în cheltuielile declarate în anul 2015 a fost de 454 mii lei.

- În cadrul proiectului „Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Neamț”, beneficiar Compania Județeană Apa Serv SA Neamț, în urma verificării procedurii de atribuire a contractului de servicii „Asistență tehnică pentru supervizarea lucrărilor”, s-au constatat:

- încălcări ale prevederilor art. 2 din OUG nr. 34/2006, prin utilizarea unor criterii de evaluare și selecție restrictive și nerelevante, respectiv: impunerea unei cerințe privind accesul la anumite surse de finanțare, solicitarea îndeplinirii de către ofertanți pentru dovedirea experienței similare a unor niveluri atât valorice, cât și cantitative și care vizează contracte de execuție lucrări și nu de supervizare; obligația de a deține unele autorizări conform legislației românești, care să fie disponibile la data depunerii ofertei, fără a se menționa posibilitatea prezentării de documente echivalente; impunerea prezentării de certificate în conformitate cu Standardul ISO 27001;
- modificarea informațiilor incluse în anunțul de participare, fără publicarea unei erate.

S-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea contractului. Suma totală a corecției este de 3.540 mii lei, din care suma aferentă eșantionului auditat este de 345 mii lei.

- În cadrul proiectului „Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul municipiului Oradea pentru perioada 2009-2028 în scopul conformării la legislația de mediu și creșterea eficienței energetice”, beneficiar Municipiul Oradea, în urma verificării Contractului de servicii „Asistență tehnică pentru supervizarea lucrărilor” s-a constatat că oferta câștigătoare nu a îndeplinit cerința din documentația de atribuire/anunțul de participare, referitoare la experiența profesională a experților cheie.

Au fost încălcate prevederile HG nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, respectiv ale art. 34 alin. (1), art. 36 alin. (1) și art. 81.

S-a recomandat aplicarea unei corecții financiare în sumă de 140 mii lei (5% din valoarea contractului), din care impactul financiar aferent cheltuielilor declarate în anul 2015 a fost de 12 mii lei.

În ceea ce privește nerespectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor, exemplificăm:

- În cadrul proiectului „Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Harghita”, beneficiar Consiliul Județean Harghita, în urma verificărilor privind eligibilitatea cheltuielilor din contractul „Asistență tehnică pentru sprijin în managementul proiectului și supervizarea lucrărilor de construcții în cadrul proiectului Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Harghita”, s-au identificat:

- cheltuieli neeligibile în valoare de 263 mii lei, reprezentând plata tarifelor unor experți, fără a fi respectate condițiile prevăzute în caietul de sarcini, referitoare la disponibilitatea experților pentru desfășurarea activităților din contractul de prestări servicii, impactul asupra cheltuielilor cuprinse în eșantion fiind în sumă de 68 mii lei;
- cheltuieli neeligibile totale în sumă de 2.429 mii lei, din care 412 mii lei cu impact în cheltuielile declarate în anul 2015, reprezentând valoarea lucrărilor aferente obiectivului „Închidere depozit deșeuri neconform Bălan”, cauzate de faptul că, în procesul de evaluare a cererii de finanțare, nu au fost respectate normele legale și procedurale cu privire la asigurarea condițiilor de eligibilitate a proiectului, respectiv nu au fost îndeplinite cerințele referitoare la asigurarea disponibilității terenurilor aferente investițiilor din cadrul proiectului. Astfel, s-a constatat că Beneficiarul nu era proprietarul terenului aferent investiției, terenul nu aparținea nici autorității locale din cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară și nici nu era dat în administrare Consiliului Județean.

Recomandări în auditul de sistem

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de sistem, Autoritatea de Audit a recomandat AMPOS Mediu:

- actualizarea informațiilor cuprinse în „Descrierea sistemului de management și control furnizată Comisiei Europene conform art. 71 alin. (1) din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006”, inclusiv reglementarea procedurală a modului de realizare a acestei activități și încheierea/completarea de acorduri cu instituțiile din sistem, în acest sens;

- ☞ finalizarea demersurilor legale privind suplimentarea numărului de posturi necesare AM și OI POS Mediu, astfel încât să se evite întârzierea/blocarea activităților desfășurate;
- ☞ aprobarea planului de acțiune în vederea încheierii Programului Operațional, precum și implementarea acestuia;
- ☞ îmbunătățirea verificărilor de management în ceea ce privește achizițiile publice, verificarea tehnică, administrativă și la fața locului a cererilor de rambursare și aplicarea corecțiilor financiare pentru deficiențele identificate, cu respectarea mecanismului prevăzut de OUG nr. 66/2011.

Recomandări în auditul de operațiuni

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de operațiuni, Autoritatea de Audit a recomandat AM POS Mediu:

- ☞ excluderea de la finanțare a valorii totale a corecțiilor financiare aplicate și a sumelor constatate ca neeligibile;
- ☞ luarea măsurilor de stabilire și recuperare a debitelor, conform prevederilor OUG nr. 66/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru toate aceste constatări au fost stabilite termene de implementare.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii, a fost analizat punctul de vedere al acesteia, precum și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Raportul final de audit cuprinde constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurii de conciliere.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

La nivelul POSM, dintr-un total de 221 de recomandări formulate în urma misiunilor de audit desfășurate în perioada 2009-2014 și aflate în monitorizare, în urma verificărilor efectuate în cadrul misiunilor de follow-up, s-a constatat că 66 de recomandări au fost implementate, 149 de recomandări au fost implementate parțial și 6 recomandări sunt în continuare neimplementate.

Modul de implementare a recomandărilor parțial implementate și a celor neimplementate va fi verificat cu ocazia misiunii de audit la încheierea Programului.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În cazul a două proiecte au fost constatate indicii privind suspiciuni de fraudă, în ceea ce privește autenticitatea documentelor de calificare depuse de terțul susținător, respectiv suspiciuni cu privire la realitatea prezenței experților la locul de desfășurare a activităților facturate și decontate cu titlul de servicii de consultanță. Autoritatea de Audit a sesizat Departamentul pentru Lupta Antifraudă cu privire la aspectele constatate, în vederea investigării acestora.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia generală la nivelul sistemului de management și control al Programului Operațional Sectorial Mediu privind conformitatea cu cerințele cheie este că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2).

Concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și prezentate Comisiei Europene pentru POSM în anul 2015, în sumă de 4.159.809 mii lei, au fost corecte, iar tranzacțiile care au stat la baza acestora au fost legale, reale, conforme cu regulile de eligibilitate, cu excepția sumei totale de 8.274 mii lei.

În contextul încheierii programelor operaționale 2007-2013, conform reglementărilor europene, Autoritatea de Audit va calcula o singură rată de eroare pentru cheltuielile declarate CE în anul 2015 și anul 2016.

6.1.2. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL TRANSPORT

Finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectivul general al Programului Operațional Sectorial Transport (POS Transport) constă în promovarea unui sistem de transport durabil în România, care va facilita transportul în condiții de siguranță, rapid și eficient, pentru persoane și mărfuri cu nivel de servicii la standarde europene, la nivel național, european, între și în cadrul regiunilor din România.

În cazul POS Transport, conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2015, a fost constatat un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 77,20% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013.

Contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 61,15% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele rambursate de Comisia Europeană, raportat la alocările perioadei 2007-2013, reprezintă 61,12%.

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficace pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor, atunci când acestea survin.

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2015, în sumă de 1.087.549 mii lei, aferente proiectelor finanțate în cadrul POS Transport. Eșantionul auditat a cuprins 56 de cereri de rambursare, în valoare de 775.475

mii lei, reprezentând 71,30% din totalul cheltuielilor certificate în anul 2015. În urma verificărilor efectuate s-au constatat deficiențe cu impact financiar în sumă de 2.542 mii lei.

Principalele constatări se referă la abateri de la prevederile legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, care au condus la corecții financiare în sumă de 207 mii lei și la efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli neeligibile în sumă de 2.335 mii lei.

- mii lei-

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
				Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
POST	1.087.549	775.475	2.542	207	2.335

Tabel nr. 5 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul POST

A. Constatări din auditul de sistem

În urma derulării misiunii de audit de sistem au fost constatate unele deficiențe la nivelul Autorității de Management (AM), exemple relevante fiind prezentate mai jos:

Verificări de management

În unele situații, verificările de management ale AM POS Transport nu au identificat toate neregulile ce privesc achizițiile publice, precum:

- în cazul proiectului „Dezvoltarea și Modernizarea Aeroportului Internațional Iași – Extras din SF, în vederea executării parțiale a obiectivului Modernizare Modul I – etapa intermediară – Pista 2 400 m – extindere suplimentară platformă parcare aeronave și terminal pasageri”, beneficiar RA Aeroportul Iași, la atribuirea contractului de proiectare și execuție lucrări pentru extinderea suplimentară a platformei de parcare aeronave, prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, s-a constatat nerespectarea condițiilor prevăzute la art. 252 lit. b) din OUG nr. 34/2006, respectiv nu au fost demonstrate constrângerile de natură tehnică sau existența unor drepturi de exclusivitate. Corecția financiară propusă a se aplica este de 1.893 mii lei (25% din valoarea contractului suplimentar). Impactul financiar al corecției financiare asupra cheltuielilor declarate CE de către AM POST, în anul 2015 este de 1.117 mii lei;
- în cazul proiectului „Pod Rutier la km 0+540 al Canalului Dunăre Marea Neagră și lucrări aferente infrastructurii rutiere de acces în Portul Constanța”, beneficiar Compania Națională Administrația Porturilor Maritime SA Constanța, s-a constatat la nivelul contractului de lucrări „Bretea rutieră de conectare cu DN39”, atribuirea succesivă de lucrări suplimentare cu o valoare totală de 3.781 mii lei, aprobate prin ordine de variație, fără aplicarea unei proceduri competitive și fără respectarea condițiilor prevăzute de art. 252 lit. j) din OUG nr. 34/2006 și Directiva 2004/18/CE, respectiv fără a fi demonstrate condițiile de imprevizibilitate. A fost propusă aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea lucrărilor suplimentare, deci cu 20% mai mare decât cea aplicată deja de AM POST, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2015 privind aceste lucrări suplimentare, fiind de 338 mii lei;
- în cazul proiectului „Modernizare ecluze. Echipamente și instalații”, beneficiar CN ACN SA Constanța, ca urmare a verificării procedurii de atribuire a contractului „Consultanță pentru administrarea contractului de execuție, supervizarea și supravegherea execuției lucrărilor din cadrul proiectului „Modernizare ecluze. Echipamente și instalații”, au fost constatate unele nereguli în derularea procedurilor de achiziții publice, suplimentar față de cele identificate de AM POST, ca de exemplu:
 - utilizarea de cerințe restrictive de calificare a operatorilor economici în cadrul procedurii de atribuire a contractului referitoare la prezentarea de către aceștia, la data depunerii ofertelor, a unor autorizații și certificate speciale emise de instituții românești conform legislației naționale, fără mențiunea „echivalent”, fiind încălcate următoarele prevederi în materia achizițiilor publice: art. 177 și art. 178 din OUG nr. 34/2006, art. 23 din Instrucțiunea ANRMAP nr. 1 din 18 iunie 2013 emisă în aplicarea prevederilor art. 188 alin. (2) lit. d) și art. 188 alin. (3) lit. c) din OUG nr. 34/2006, art. 44, 46 și 48 și pct. 42 din *Preambul* din Directiva 2004/18/CE/31.03.2004;
 - utilizarea unor criterii de calificare nelegale în cadrul procedurii de atribuire prin solicitarea cerinței minime de calificare referitoare la prezentarea unui contract dus la bun sfârșit în ultimii 5 ani, deoarece îndeplinirea acestei cerințe nu demonstrează că operatorul economic a prestat serviciile aferente contractului în cauză în ultimii trei ani, fiind încălcate prevederile art. 188 alin. (2) lit. a) din OUG nr. 34/2006.

B. Constatări din auditul de operațiuni

Verificările realizate la nivelul POS Transport de către echipele de audit asupra procedurilor de achiziție derulate de entitățile auditate, au condus la identificarea unor nereguli la nivelul anumitor proceduri de achiziție, a căror cazuistică poate fi sintetizată după cum urmează:

- stabilirea unor cerințe de calificare care nu au legătură evidentă cu obiectul contractului;

- impunerea prin documentația de atribuire a unor cerințe de calificare restrictive și nelegale;
- neîndeplinirea de către oferta câștigătoare a cerințelor de calificare și selecție.

Pentru abaterile constatate în ceea ce privește nerespectarea *prevederilor legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice*, Autoritatea de Audit a recomandat aplicarea de corecții financiare la valoarea totală a contractelor în sumă de 302 mii lei, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2015 al acestor corecții fiind de 207 mii lei.

În continuare, prezentăm unele exemple de abateri constatate:

- în cazul proiectului „*Asistență juridică pentru beneficiarii POS-T*”, beneficiar MFE – Direcția Management Contracte, Investiții și Protocol, în derularea procedurii de atribuire a acordurilor cadru de servicii având ca obiect „*Asistență juridică pentru Beneficiarii POST*”, s-au constatat următoarele:

- nerespectarea principiilor nediscriminării și tratamentului egal prin:
 - solicitarea de către autoritatea contractantă a cerinței de calificare ca pragul valoric pentru experiența similară să fie dovedită prin valoarea litigiilor/disputelor pentru care au fost încheiate contractele de asistență juridică de către operatorii economici și nu prin valoarea contractelor de asistență juridică încheiate de aceștia, așa cum prevede art. 188 alin. (2) lit. a) din OUG nr. 34/2006;
 - stabilirea plafonului pentru experiența similară prin raportare la valoarea estimată a întregului acord cadru, pe toată durata lui și nu la valorile estimate ale fiecărui lot, după cum prevăd dispozițiile art. 10 alin. (2) din HG nr. 925/2006.
- în cadrul criteriului „capacitatea tehnică”, a fost impusă o cerință de calificare nelegală și nerelevantă, având caracter restrictiv, referitoare la solicitarea unui număr minim de contracte pentru dovedirea experienței similare.

Au fost încălcate prevederile art. 2 alin. (2) lit. a), b) și e) din OUG nr. 34/2006, respectiv principiile nediscriminării, tratamentului egal și proporționalității. Pentru aceste nereguli s-a propus aplicarea unei corecții financiare de 10% din valoarea celor două contracte subsecvente din Acordul-cadru de servicii - Lot 1, incluse în eșantionul auditat, reprezentând suma de 2.505 mii lei. Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2015 a fost de 195 mii lei.

- în cazul proiectului „*Lucrări de reabilitare pentru poduri, podețe și tuneluri de cale ferată – Sucursala Regională de Căi Ferate Timișoara*”, beneficiar CNCF CFR SA, au fost identificate nereguli în procedura de achiziție publică a contractului „*Consultanță în domeniul managementului execuției și pentru verificarea execuției lucrărilor de construcții și instalații aferentă Lucrărilor de reabilitare poduri, podețe și tuneluri de cale ferată SRCF Timișoara - lotul 3*”, privind stabilirea unei cerințe minime de calificare referitoare la capacitatea tehnică și/sau profesională, respectiv experiența specifică pentru expertul cheie Coordonator de echipă/șef echipă consultanță, care nu are legătură evidentă cu obiectul contractului.

Deoarece au fost încălcate prevederile art. 179 alin. (1) din OUG nr. 34/2006 și ale art. 1 alin. (1) din Ordinul nr. 509/2011 al ANRMAR privind formularea criteriilor de calificare și selecție, Autoritatea de Audit a propus pentru această abatere aplicarea unei corecții financiare de 5% din valoarea totală a contractului, respectiv suma de 31 mii lei. Impactul asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2015 a fost de 8 mii lei.

Referitor la modul de respectare a *condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor*, impactul financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2015, generat de nerespectarea criteriilor de eligibilitate, a fost de 2.335 mii lei. Dintre aspectele constatate, exemplificăm:

- în cazul proiectului „*Construcția variantei de ocolire Brașov*”, beneficiar CNADNR SA s-a constatat:
 - plata către Antreprenor a sumei totale de 2.891 mii lei provenind din erori de calcul ale avansurilor de materiale și lucrărilor de remediere decontate în cadrul contractului de lucrări „*Construcția variantei de ocolire a municipiului Brașov LOT 1: Tronson I, DN1-DN11-RELICITARE*”. Impactul financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2015 a fost de 2.203 mii lei;
 - plata sumei neeligibile de 86 mii lei reprezentând avans acordat pentru materiale neincluse în Anexa la ofertă, avans decontat în cadrul contractului „*Construcția variantei de ocolire a municipiului Brașov - LOT 2: Tronson II, DN11-DN13*”, fiind încălcată clauza 14.5 „*Echipamente și Materiale destinate lucrărilor*” din Condițiile generale FIDIC Cartea Galbenă. Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate atât în anul 2015, cât și în eșantion, a fost de 86 mii lei.

Recomandări în auditul de sistem

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de sistem, Autoritatea de Audit a recomandat AM POS Transport:

- actualizarea de către AM POST a „Descrierii sistemului de management și control al POS Transport”, având în vedere și prevederile OUG nr. 13/2015 și HG nr. 634/28.07.2015 privind înființarea, organizarea și funcționarea ANAP;
- implementarea planului de acțiune pentru derularea corespunzătoare a procesului de încheiere a Programului Operațional Transport;
- îmbunătățirea verificărilor de management în ceea ce privește achizițiile publice și eligibilitatea cheltuielilor solicitate la rambursare de beneficiari;
- implementarea măsurilor necesare în vederea păstrării și arhivării corespunzătoare a documentelor întocmite în procesele de selectare, contractare, verificări de management și plăți aferente tuturor proiectelor finanțate din programul operațional,

- în conformitate cu prevederile regulamentelor europene și a legislației naționale;
- urgentarea remedierii diferențelor între sumele raportate prin SFC 2007 și cheltuielile reflectate în SMIS;
- urgentarea de către AM POST a implementării recomandărilor formulate în misiunile de audit precedente.

Recomandări în auditul de operațiuni

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de operațiuni Autoritatea de Audit a recomandat AMPOS Transport:

- deducerea din cheltuielile declarate CE a contravalorii neregulilor identificate;
- urmărirea de către Autoritatea de Certificare și Plată, la momentul certificării cheltuielilor, a implementării recomandărilor de AM POS Transport.

Pentru toate aceste recomandări au fost stabilite termene de implementare.

Punctul de vedere al entității auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii a fost analizat punctul de vedere al acesteia, precum și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Raportul final de audit cuprinde constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurii de conciliere.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificarea modului de implementare de către AM POS Transport a recomandărilor formulate anterior și aflate în monitorizare, a rezultat faptul că din totalul de 106 recomandări formulate (28 de recomandări formulate în urma misiunilor de audit de sistem și 78 de recomandări formulate în urma misiunilor de audit de operațiuni), au fost implementate 36 de recomandări, în timp ce 70 de recomandări au rămas deschise.

Modul de implementare a recomandărilor rămase deschise va fi verificat cu ocazia misiunii de audit la încheierea Programului Operațional.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia generală la nivelul sistemului de management și control al Programului Operațional Sectorial Transport privind conformitatea cu cerințele cheie este că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2).

Concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și prezentate Comisiei Europene pentru POST în anul 2015, în sumă de 1.087.549 mii lei, au fost corecte, iar tranzacțiile care au stat la baza acestora au fost legale, reale, conforme cu regulile de eligibilitate, cu excepția sumei de 2.542 mii lei.

În contextul încheierii programelor operaționale 2007-2013, conform reglementărilor europene, Autoritatea de Audit va calcula o singură rată de eroare pentru cheltuielile declarate CE în anul 2015 și anul 2016.

6.1.3. PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectivul general al Programului Operațional Regional (POR) îl reprezintă sprijinirea unei dezvoltări economice, sociale, echilibrate teritorial și durabile a regiunilor României, corespunzător nevoilor lor și resurselor specifice, prin concentrarea asupra polilor urbani de creștere, îmbunătățirii condițiilor infrastructurii și ale mediului de afaceri, pentru a face din regiunile României, în special cele rămase în urmă, locuri mai atractive pentru a le locui, vizita, investi și munci.

În cazul Programului Operațional Regional (POR), conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2015 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 116,27% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 73,67% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE, raportate la alocările perioadei 2007-2013, reprezintă 63,91%.

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficace pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

Auditul de operațiuni a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei Europene în anul 2015, în sumă totală de 1.354.668 mii lei, sunt corecte, iar tranzacțiile care stau la baza acestora sunt corecte, legale și regulamentare. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins un număr de 119 cereri de rambursare, cu o valoare a cheltuielilor verificate de 245.993 mii lei, reprezentând 18,16 % din totalul cheltuielilor declarate în anul 2015. Impactul financiar total al neregulilor care a vizat cheltuielile verificate a fost în sumă totală de 8.847 mii lei, reprezentând decontarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 2.850 mii lei și abateri de la prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă 5.997 mii lei.

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
				Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
POR	1.354.668	245.993	8.847	5.997	2.850

Tabel nr. 6 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul POR

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

La nivelul **Autorității de Management și Organismelor Intermediare (Agențiile de Dezvoltare Regională)**, au fost constatate deficiențe în ceea ce privește:

Verificări de management

În urma testării eficacității controalelor instituite pentru autorizarea la plată a cheltuielilor efectuate de beneficiari, s-au constatat unele cazuri de deficiențe, cum ar fi:

- În cazul proiectului „*Campus școlar – calificare profesională în Oradea pentru mediul economic din Bihor*”, beneficiar UAT Municipiul Oradea, s-a constatat actualizarea eronată a valorii situațiilor de lucrări decontate, prin aplicarea unor indici de actualizare a prețului diferiți de cei menționați inițial în documentația de atribuire și contractul de lucrări, rezultând astfel cheltuieli neeligibile în sumă de 49 mii lei;
- În cazul proiectului „*Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Bihor*”, beneficiar UAT Județul Bihor, s-a constatat decontarea unor cheltuieli cu lucrări de reabilitare aferente unor spații care nu au legătură cu proiectul, fiind încălcate prevederile art. 1 alin. (4) lit. d) din HG nr. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale;
- În cazul proiectului „*Reabilitarea și reamenajarea cartierului „ORAȘUL NOU” din localitatea Balș, județul Olt*”, beneficiar UAT Oraș Balș, s-a constatat că lucrările nu au fost executate în totalitate conform planului general de situație, atașat proiectului tehnic. Acest fapt a fost stabilit ca urmare a verificării în teren a cantităților de lucrări real executate în cadrul obiectivului de investiție. De asemenea, în cadrul aceluiași proiect, beneficiarul a realizat o investiție în infrastructură (locuri de parcare) care a fost supusă unor taxe percepute utilizatorilor, aspect contrar prevederilor contractului de finanțare.

Activități de monitorizare

În ceea ce privește activitatea de monitorizare a stadiului implementării și atingerii indicatorilor pentru proiectele POR finalizate, s-a constatat că:

- În cazul proiectului „*Modernizare Calea Moinești*”, beneficiar UAT Municipiul Bacău, există o necorelare între valoarea indicatorului panouri fonoabsorbante asumată de beneficiar prin cererea de finanțare și situația existentă pe teren, nesemnaltă în rapoartele întocmite pe parcursul implementării proiectului;
- În cazul proiectului „*Modernizarea și reabilitarea rețelei de străzi urbane în orașul Topoloveni*”, beneficiar UAT Oraș Topoloveni, nu există documente care să probeze, la sfârșitul perioadei de implementare, îndeplinirea indicatorului privind creșterea cu 5% a traficului de marfă și pasageri pe drumurile reabilite, modernizate, construite.

Managementul Neregulilor

- În urma analizării suspiciunilor de neregulă clasate, respectiv a contestațiilor admise parțial/în totalitate de către Serviciul Soluționare Contestații Nereguli Fonduri Europene, Autoritatea de Audit a identificat 4 situații din cele 11 verificate, unde prin Notele de Neconformitate întocmite de AM POR, au fost stabilite în mod incorect corecțiile financiare aplicate contractelor verificate, respectiv în cadrul proiectelor „*Circuitul castrelor romane din județul Sălaj*”, beneficiar Parteneriatul încheiat între UAT Sălaj, UAT Buciumi și UAT Mirsid, „*Reabilitarea rețelei de străzi urbane, trotuare și iluminat public în Orașul Comănești, județul Bacău*”, beneficiar UAT Comănești, „*Reabilitarea spitalului județean Dr. Fogolyan Kristof - Sf. Gheorghe*”, beneficiar UAT Covasna, „*Accesibilitate în zona turistică Clăbucet Cioplea Predeal*”, beneficiar UAT Predeal.

Sisteme informatice

- În sistemul informatic SMIS nu sunt actualizate informațiile privind datele de finalizare ale proiectelor.

B. Constatări din auditul de operațiuni

În ceea ce privește aplicarea prevederilor legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice sau prevederilor și instrucțiunilor AM privind achizițiile, au fost constatate abateri pentru care au fost stabilite corecții financiare la valoarea contractelor în sumă totală de 63.871 mii lei, din care suma de 5.997 mii lei este aferentă cheltuielilor declarate în anul 2015, prin cererile de rambursare auditate.

Verificările asupra procedurilor de achiziție realizate de entitățile auditate au condus la identificarea unor nereguli în derularea unor proceduri de achiziție, ca urmare a încălcării prevederilor și normelor în vigoare privind achizițiile, a căror cazuistică poate fi sintetizată după cum urmează:

- divizarea unui contract de lucrări în două contracte mai mici, respectiv un contract de furnizare utilaje și un contract de lucrări pentru construcție imobil;
- utilizarea unor specificații tehnice care indică o anumită marcă de fabricație, fără să fie însoțite de mențiunea "sau echivalent";
- impunerea de cerințe restrictive la criteriile de calificare prin documentația de atribuire;
- încălcarea principiilor tratamentului egal și al transparenței;
- oferantul câștigător nu a făcut dovada îndeplinirii cerințelor minime de calificare;
- lucrări suplimentare decontate fără desfășurarea unei proceduri legale de achiziție și fără ca aceste lucrări să fie justificate de cauze imprevizibile sau situații de urgență.

În acest sens, exemplificăm:

- pentru proiectul „Construcție imobil cu regim de înălțime S+P+9E cu destinația centru regional pentru sprijinirea structurilor de afaceri-birouri și servicii, utilități, amenajare incintă și organizare șantier”, beneficiar SC INTEGRAL INVEST SRL, s-a constatat divizarea contractului de lucrări într-un contract de furnizare utilaje (valoarea estimată a contractului a fost de 3.768 mii lei) și un contract de lucrări pentru construcție imobil (valoare estimată a contractului a fost de 22.789 mii lei), fiind încălcate astfel prevederile art. 9 lit. c) și art. 29 din OUG nr. 34/2006. Quantumul corecției, stabilit cu aplicarea prevederilor Anexei la HG nr. 519/2014 privind stabilirea ratelor aferente reducerilor procentuale/corecțiilor financiare aplicabile pentru abaterile prevăzute în anexa la OUG nr. 66/2011 cu modificările și completările ulterioare este de 100% din valoarea contractului de lucrări pentru construcție imobil, respectiv suma de 22.600 mii lei, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2015, fiind în cuantum de 2.079 mii lei;
- pentru proiectul „Îmbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe - Bistrița 3”, beneficiar UAT Municipiul Bistrița, în cadrul contractului având ca obiect execuția lucrărilor de reabilitare a blocurilor de locuințe din Bistrița, s-a constatat faptul că autoritatea contractantă a restricționat accesul operatorilor economici la procedura de atribuire prin includerea în caietul de sarcini a unor cerințe excesive cu privire la sistemul de termoizolație, fiind încălcate prevederile art. 2 alin. (2) și art. 35 alin. (5) din OUG nr. 34/2006. A fost aplicată o corecție în sumă de 653 mii lei (5% din valoarea contractului), impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2015 fiind în cuantum de 177 mii lei;
- pentru proiectul „Consolidare clădire Colegiul Național Ion Maiorescu din Giurgiu”, beneficiar UAT Municipiul Giurgiu, în cadrul contractului având ca obiect execuția de lucrări, a fost restricționat accesul operatorilor economici la procedura de atribuire a contractului de lucrări prin definirea în caietul de sarcini a unor specificații tehnice care indică o anumită marcă de fabricație, fără să fie însoțite de mențiunea „sau echivalent”, fiind încălcate prevederile art. 38 alin. (1) și (2) din OUG nr. 34/2006. A fost aplicată o corecție financiară în sumă de 134 mii lei (5% din valoarea contractului), impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2015 fiind în cuantum de 116 mii lei;
- pentru proiectul „Reabilitarea Cetății de Scaun a Sucevei și a zonei de protecție a acesteia”, beneficiar Parteneriatul dintre UAT - Consiliul Județean Suceava și UAT - Municipiul Suceava, s-a constatat că în cadrul contractului având ca obiect execuția de lucrări, autoritatea contractantă a restricționat accesul operatorilor economici la procedura de atribuire prin definirea în caietul de sarcini a unor specificații tehnice care indică o anumită marcă de fabricație, fără să fie însoțite de mențiunea „și/sau echivalent”; autoritatea contractantă nu a inclus în anunțul de participare toate cerințele minime de calificare așa cum au fost descrise în Fișa de date a achiziției; de asemenea a restricționat accesul operatorilor economici prin impunerea în Fișa de date a achiziției a unor cerințe minime de calificare disproporționate în raport cu natura și complexitatea contractului de achiziție publică ce urma a fi atribuit și, totodată, pentru aceeași procedură de atribuire autoritatea contractantă nu a respectat principiul tratamentului egal și principiul eficienței utilizării fondurilor publice prin evaluarea unei oferte ca fiind inacceptabilă și neconformă. Au fost încălcate prevederile art. 2, art. 38, art. 177 alin. (1) și (2), art. 178 alin. (1) și (2), art. 179, art. 188 alin. (3) lit. c) din OUG nr. 34/2006, respectiv ale art. 8 și art. 11 din HG nr. 925/2006. A fost aplicată o corecție în sumă de 1.601 mii lei (5% din valoarea contractului), impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2015 fiind în cuantum de 86 mii lei.

Tot la nivelul acestui proiect, în cadrul contractului de management al proiectului, s-a constatat impunerea de cerințe restrictive la criteriile de calificare prin documentația de atribuire, încălcarea principiului tratamentului egal și al transparenței,

iar oferta declarată câștigătoare a procedurii nu îndeplinește una dintre cerințele de calificare, fiind încălcate prevederile art. 2, art. 178, alin. (1) și (2), art. 188 alin. (2), art. 179 și art. 200 din OUG nr. 34/2006, art. 8, art. 11, art. 34 alin. (1) și art. 36 alin. (1) din HG nr. 925/2006. A fost aplicată o corecție în sumă de 162 mii lei (25% din valoarea contractului), impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2015 fiind în cuantum de 3 mii lei.

- pentru proiectul cu titlul „*Crearea centrului logistic și de birouri ANDRETIS în comuna Oșorhei, județul Bihor*”, beneficiar SC ANDRETIS SRL, beneficiarul a utilizat în documentația de atribuire specificații tehnice discriminatorii prin stabilirea de norme tehnice prea specifice care a restrâns accesul ofertanților sau a avut ca efect crearea de obstacole nejustificate în ceea ce privește concurența, iar ofertantul câștigător nu a făcut dovada îndeplinirii cerințelor minime de calificare în cadrul procedurii de achiziție a contractului de execuție de lucrări, fiind astfel încălcate prevederile art. 2 alin. (1) lit. d) din HG nr. 759/2007, ale Anexei VI la Contractul de finanțare: Instrucțiuni privind atribuirea contractelor de lucrări, de furnizare și de servicii și instrucțiunile specifice ale AM POR și art. 5 alin. (2) respectiv art. 7, punctul A, alin. (25) din Contractul de finanțare. A fost aplicată o corecție în sumă de 673 mii lei (5% din valoarea contractului), impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2015 fiind în cuantum de 27 mii lei;
- pentru proiectul „*Creșterea calității vieții urbane prin amenajarea Parcului Public Central*”, beneficiar UAT Municipiul Baia Mare, în cadrul contractului de furnizare, a fost cuprinsă în documentația de atribuire, secțiunea caiete de sarcini și liste de cantități pe categorii de lucrări, mărci de materiale fără mențiunea „sau echivalent” fiind încălcate prevederile art. 38 din OUG nr. 34/2006. A fost aplicată o corecție de 558 mii lei (5% din valoarea contractului), impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2015 fiind în cuantum de 20 mii lei.

Referitor la modul de respectare a condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor, în cazul a 9 proiecte au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă totală 2.850 mii lei, din care se exemplifică:

- au fost constatate suspiciuni privind nerespectarea condițiilor de acordare a ajutorului de stat în cazul proiectelor:
 - „*Centrul pentru sport, agrement și SPA*”, beneficiar SC SIMPAROM IMP-EXP SRL, cu un impact financiar de 1.315 mii lei;
 - „*Achiziția de echipamente specializate în execuția lucrărilor de demolări în cadrul Eco Rural Construct SRL*”, beneficiar SC Eco Rural Construct SRL, cu un impact financiar de 866 mii lei;
 - „*Înființarea unei unități pentru finisarea tâmplăriei PVC prin laminare*”, beneficiar SC STABIL SRL cu un impact financiar de 337 mii lei.
- pentru proiectul „*Mediu de producție și dezvoltare SOFTWARE la PHOENIX IT SRL*” al cărui beneficiar era SC PHOENIX IT SRL, s-a solicitat taxa pe valoarea adăugată, deductibilă potrivit legii, rezultând o cheltuială neeligibilă aferentă TVA, în sumă de 169 mii lei;
- pentru proiectul „*Asigurarea unui proces educațional competitiv prin creare campus Colegiul Național Cuza Vodă Huși*”, al cărui beneficiar este Unitatea Administrativ Teritorială - Municipiul Huși, a fost identificată o cheltuială neeligibilă reprezentând contravaloarea asigurării pazei pe șantier, în valoare de 41 mii lei;
- pentru proiectul „*Reabilitarea și extinderea Grupului Școlar Gabor Aron*”, beneficiar UAT Orașul Târgu Secuiesc, a fost constatată o cheltuială neeligibilă, aferentă ajustării eronate a prețului contractului de lucrări din aplicarea indicelui prețurilor de cost în construcții, impactul financiar fiind în valoare de 12 mii lei;
- în cadrul proiectului „*Centrul Tehnologic, de Inovare și de Afaceri în Municipiul Satu Mare*”, beneficiar UAT Municipiul Satu Mare, a fost constatată o cheltuială neeligibilă reprezentând contravaloarea unui echipament cu o valoare de 10 mii lei, care a fost încadrat în buget în categoria cheltuielilor neeligibile, pe parcursul etapei de evaluare tehnică și financiară a proiectului și ulterior a fost considerat în mod eronat eligibil prin act adițional;
- pentru proiectul „*Reabilitarea, modernizarea și eficientizarea energetică a colegiului național Mihai Viteazul, Turda*”, beneficiar UAT Municipiul Turda a fost constatată o cheltuială neeligibilă, aferentă unor materiale didactice neeligibile în valoare de 5 mii lei;
- în cadrul proiectului „*Reabilitarea Cetății de Scaun a Sucevei și a zonei de protecție a acesteia*”, beneficiar Parteneriatul dintre Unitatea Administrativ Teritorială - Județul Suceava și Unitatea Administrativ Teritorială - Municipiul Suceava, a fost constatată o cheltuială neeligibilă, reprezentând un echipament tehnic și funcțional în sumă de 4 mii lei, care nu a fost identificat la locația investiției.

Recomandări în auditul de sistem

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de sistem, Autoritatea de Audit a recomandat AMPOR:

- aplicarea corecțiilor financiare pentru cazurile de încălcări ale legislației în materie de achiziții publice, cu respectarea mecanismului de recuperare prevăzut de OUG nr. 66/2011 *privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora*;
- luarea măsurilor necesare pentru corelarea situației existente în teren cu valoarea indicatorilor asumați de beneficiari prin cererea de finanțare și probarea îndeplinirii acestora cu documente corespunzătoare;

- ☞ realizarea unei expertize tehnice a investiției pentru stabilirea cheltuielilor decontate în mod eronat din POR, reprezentând lucrări aferente unor spații care nu au legătură cu proiectul „Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Bihor”, beneficiar UAT Județul Bihor și respectiv în cazul proiectului „Reabilitarea și reamenajarea cartierului „ORAȘUL NOU” din localitatea Balș, județul Olt”, beneficiar UAT Oraș Balș pentru cheltuielile aferente lucrărilor care nu au respectat soluția tehnică prevăzută în PT, precum și reanalizarea deficitului de finanțare, având în vedere că acest din urmă proiect nu a fost declarat inițial ca generator de venituri;
- ☞ deducerea de către AM din următoarea declarație de cheltuieli a sumelor neeligibile aferente cheltuielilor deja declarate CE, cu respectarea mecanismului de recuperare prevăzut de OUG nr. 66/2011;
- ☞ transmiterea unei solicitări de către AM către organismele intermediare referitoare la actualizarea datelor din SMIS, ținând cont de închiderea perioadei curente de programare.

Recomandări în auditul de operațiuni

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de operațiuni, Autoritatea de Audit a recomandat AM POR deducerea din următoarea declarație lunară de cheltuieli a contravalorii corecțiilor financiare/cheltuielilor neeligibile, cu respectarea mecanismului prevăzut de OUG nr. 66/2011, modificată și completată cu prevederile OUG nr. 47/2014 și HG nr. 519/2014.

De asemenea, Autoritatea de Certificare și Plată va urmări la certificare aplicarea corecțiilor financiare și respectarea de către AM POR a prevederilor OUG nr. 66/2011, modificată și completată cu prevederile OUG nr. 47/2014 și HG nr. 519/2014.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitățile auditate, iar în cadrul procedurii contradictorii au fost analizate punctul de vedere al acestora și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Raportul final de audit cuprinde constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurii de conciliere.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Ca urmare a misiunii de audit privind verificarea măsurilor luate de Autoritatea de Management și organismele intermediare pentru implementarea recomandărilor formulate în misiunile anterioare de audit de operațiuni și sistem efectuate pentru POR, a rezultat că dintr-un total de 177 de recomandări, 32 de recomandări au fost implementate (18%), 126 de recomandări sunt parțial implementate (71%) și 19 recomandări sunt neimplementate (11%).

La nivelul AM POR, dintr-un total de 22 de recomandări formulate în urma misiunilor de audit, 2 recomandări au fost implementate, 17 au fost parțial implementate, iar 3 nu au fost implementate.

La nivelul Organismelor Intermediare POR, dintr-un total de 155 de recomandări formulate în urma misiunilor de audit, 30 de recomandări au fost implementate, 109 au fost parțial implementate, iar 16 nu au fost implementate.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În urma verificărilor efectuate în cadrul auditului de operațiuni pentru Programul Operațional Regional, au fost identificate suspiciuni de fraudă în cazul a 8 proiecte. Obiectul acestor sesizări l-a constituit neîndeplinirea specificațiilor contractului, falsul în declarații, nedeclararea conflictelor de interese, practici de cooperare secretă. Alte două cazuri au avut ca obiect procedura de atribuire a contractului de lucrări, respectiv procedura de atribuire a contractului de execuție lucrări și lucrări neexecutate aferente aceluiași contract.

În alte două cazuri s-a constatat faptul că autoritatea contractantă a dublat finanțarea lucrărilor de reabilitare, respectiv existența unor neconcordanțe între materialele puse în operă și cele prevăzute prin proiectul tehnic.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia la nivelul sistemului de management și control instituit pentru Programul Operațional Regional conform cerințelor articolelor de la 58 la 62 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006 și ale Părții a III-a din Regulamentul Comisiei (CE) nr. 1828/2006 este că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2).

Concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și prezentate Comisiei Europene pentru POR în anul 2015, în sumă de 1.354.668 mii lei, au fost corecte, iar tranzacțiile care au stat la baza acestora au fost legale, reale, conforme cu regulile de eligibilitate, cu excepția sumei totale de 8.847 mii lei.

În contextul încheierii programelor operaționale 2007-2013, conform reglementărilor europene, Autoritatea de Audit va calcula o singură rată de eroare pentru cheltuielile declarate CE în anul 2015 și anul 2016.

Obiectiv suplimentar inclus în misiunea de audit la solicitarea Comisiei Europene – Auditul de sistem

Prin Scrisoarea ARES (2015)3223060 din 31.07.2015 și Scrisoarea ARES (2015) 4052822 din 01.10.2015, CE a solicitat AM POR reverificarea tuturor contractelor de lucrări lansate în SEAP după data de 01.10.2011.

Principalele măsuri solicitate de Comisia Europeană au vizat:

La nivelul AM:

- reverificarea tuturor contractelor de lucrări lansate în SEAP după 01.10.2011 (cu valoare estimată peste pragul de publicare în JOUE), pentru identificarea criteriilor discriminatorii cu privire la deținerea de autorizații/certificate naționale în etapa de depunere a ofertei;
- reverificarea tuturor actelor adiționale încheiate în baza art. 122 litera i) din OUG nr. 34/2006 „circumstanțe imprevizibile” încheiate după 01.10.2011.

Măsurile solicitate Autorității de Audit de către Comisia Europeană

Emiterea unei opinii de audit referitoare la gradul de adecvare al activității de reverificare realizate de către AMPOR.

➤ Acțiunile Autorității de Audit

Autoritatea de Audit a stabilit realizarea evaluării acestor reverificări ale AM POR ca obiectiv suplimentar de audit de sistem 2015, în scopul emiterii unei opinii.

În ceea ce privește verificările suplimentare efectuate în legătură cu identificarea criteriilor discriminatorii cu privire la deținerea de autorizații/certificate naționale în etapa de depunere a ofertei, facem mențiunea că Autoritatea de Audit a realizat evaluările în scopul obținerii unei asigurări rezonabile că reverificările Autorității de Management sunt de încredere, fiind identificate și corectate aspectele precizate prin Scrisorile mai sus menționate.

În Situația contractelor de lucrări lansate în SEAP după 01.10.2011, reverificate în urma misiunii CE 2015/RO/REGIO/C2/1505 (pentru identificare spețe similare RTE, ANRE, ISCIR, SSM, AFER) și a căror valoare este peste pragul de publicare în JOUE din verificarea unui eșantion de 86 de contracte, Autoritatea de Audit a identificat un număr de 9 contracte pentru care s-au recomandat corecții mai mari decât cele propuse de Autoritatea de Management, rezultând un procent de eroare de 0.36% din valoarea totală a contractelor reverificate de AM.

Referitor la reverificarea tuturor actelor adiționale încheiate în baza art. 122 litera i) „circumstanțe imprevizibile” încheiate după 01.10.2011, Autoritatea de Audit a stabilit un eșantion de 24 de acte adiționale, fără a identifica alte abateri suplimentare față de cele identificate și corectate de către AM POR.

➤ Concluzia Autorității de Audit

S-a putut concluziona că s-a obținut asigurarea rezonabilă că verificările Autorității de Management sunt de încredere, au fost identificate în mod corect și sancționate în consecință aspectele precizate prin scrisorile Comisiei Europene, solicitările acestea fiind implementate de AM POR.

6.1.4. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL – CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE

Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectivul general al Programului Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice (POS CCE) este creșterea productivității întreprinderilor românești, în conformitate cu principiile unei dezvoltări durabile și reducerea decalajelor față de productivitatea medie la nivelul UE.

În cazul POS CCE, conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2015 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 117 % raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 85,91% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE, raportate la alocările perioadei 2007-2013, reprezintă 59,07%.

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin. De asemenea, pentru a răspunde solicitării Comisiei Europene adresată prin scrisoarea ARES (2015) 4102676/5.10.2015, în cadrul misiunii auditului de sistem, Autoritatea de Audit și-a stabilit și un obiectiv suplimentar care a vizat verificarea tuturor celor 17 contracte de achiziție publică aferente Axei 4, care se regăsesc în Anexa 2 la scrisoarea Comisiei Europene, anterior menționată.

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2015. În anul 2015, pentru POS CCE au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 3.415.344 mii lei. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 159 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 1.373.519 mii lei, ceea ce reprezintă 40,22% din cheltuielile auditate în anul 2015. Totodată, la solicitarea Comisiei Europene, Autoritatea de Audit și-a stabilit și un obiectiv suplimentar care a vizat verificarea îndeplinirii condițiilor pentru ridicarea parțială a întreruperii plăților pe Axa 3, domeniul major de intervenție 3.2, pentru toate contractele lansate în SEAP după anul 2011, în cazul cărora nu s-au aplicat corecții forfetare de 25%, precum și verificarea contractelor care nu au mai făcut obiectul verificărilor anterioare ale Autorității de Audit aferente Anexei 4.

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunilor de audit derulate în perioada de raportare, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile auditate în anul 2015, în sumă de 16.610 mii lei. Principalele constatări au vizat atât abateri de la

prevederile legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, în sumă de 2.759 mii lei, cât și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile, în sumă de 13.851 mii lei.

- mii lei-

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
				Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
POSCCE	3.415.344	1.373.519	16.610	2.759	13.851

Tabel nr. 7 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul POS CCE

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

La nivelul Autorității de Management și Organismelor Intermediare, principalele deficiențe constatate au vizat:

Activitatea de monitorizare

- La nivelul AM POS CCE și OI POS CCE s-au constatat deficiențe în ceea ce privește monitorizarea proiectelor prin faptul că monitorizarea proiectelor s-a realizat în mod necorespunzător și nu au fost introduse în SMIS datele pentru toate proiectele cu privire la progresul proiectului și stadiul îndeplinirii indicatorilor.

Managementul neregulilor

- În ceea ce privește proiectele cu beneficiari aflați în procedura de insolvență, s-a constatat că nu au fost aplicate prevederile legale de către autoritățile responsabile cu gestionarea fondurilor europene, respectiv rezilierea contractului de finanțare și demararea activității de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare.

B. Constatări din auditul de operațiuni

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunilor de audit derulate în perioada de raportare, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile auditate în anul 2015 în sumă de 16.610 mii lei. Principalele constatări au vizat atât abateri de la prevederile legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice sau prevederile instrucțiunilor AM privind achizițiile, în sumă de 2.759 mii lei, cât și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile, în sumă de 13.851 mii lei. În ceea ce privește aplicarea prevederilor legislației în domeniul achizițiilor publice au fost constatate abateri pentru care au fost propuse corecții financiare la valoarea contractelor, în sumă totală de 4.163 mii lei, din care suma de 2.758 mii lei este aferentă cheltuielilor declarate în anul 2015, prin cererile de rambursare auditate.

Verificările realizate la nivelul POS CCE de către echipele de audit asupra procedurilor de achiziție derulate de entitățile auditate, au condus la identificarea unor nereguli la nivelul anumitor proceduri de achiziție, a căror cazuistică poate fi sintetizată după cum urmează:

- impunerea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție și a unor specificații tehnice discriminatorii;
- nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție publică;
- respingerea în mod nejustificat a unuia dintre ofertanții participanți la licitație, prin modificarea criteriilor de selecție;
- modificarea substanțială a contractului în raport cu anunțul de participare sau cu documentația de atribuire.

În ceea ce privește *tipologia abaterilor de la respectarea legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice*, exemplificăm:

- în cadrul proiectului „Dezvoltarea infrastructurii existente la INCDP-ICECHIM pentru creșterea competitivității activității de cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare în domeniul agro-bio-economiei”, beneficiar Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Chimie și Petrochimie, în urma verificării unei proceduri de achiziție, s-a constatat că au fost utilizate specificații tehnice restrictive, în sensul că a fost menționat în caietul de sarcini modelul de microscop electronic ce se dorea achiziționat. La baza fundamentării valorii estimate a stat oferta furnizată de un singur producător, devenit ulterior, ofertant câștigător. Prin introducerea unor caracteristici tehnice atât de exacte, beneficiarul a restrâns accesul altor producători la achiziție. La procedură a participat un singur operator economic, de unde rezultă că solicitarea unor specificații tehnice atât de restrictive a avut un impact semnificativ asupra mediului concurențial. Au fost încălcate prevederile art. 35 alin. (5) din OUG 34/2006 – „Specificațiile tehnice trebuie să permită oricărui ofertant accesul egal la procedura de atribuire și nu trebuie să aibă ca efect introducerea unor obstacole nejustificate de natură să restrângă concurența între operatorii economici”. Pentru abaterea constatată, a fost propusă aplicarea unei corecții financiare în valoare de 1.439 mii lei (reprezentând 25% din valoarea contractului), impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2015 fiind de 1.007 mii lei;
- în cadrul proiectului „Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de cercetare-dezvoltare în cadrul INCDPM”, beneficiar Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului, în urma verificării a două proceduri de atribuire având ca obiect achiziționarea și instalarea unor echipamente de specialitate, a fost constatată utilizarea unor specificații tehnice restrictive în

sensul că în caietul de sarcini au fost menționate modelele de instrumente ce se doreau achiziționate. La baza fundamentării valorii estimate a contractelor au stat ofertele furnizate de producătorii respectivi, deveniți ulterior, ofertanți câștigători. Au fost încălcate prevederile art. 35 alin. (5) din OUG 34/2006, enunțate mai sus. Pentru abaterile constatate, a fost recomandată aplicarea unor corecții financiare de 25% din valoarea totală a celor două contracte, respectiv o corecție în sumă de 705 mii lei și o corecție financiară în sumă de 102 mii lei, aceste sume reprezentând și impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2015;

- în cadrul proiectului „*Centru de excelență în medicina translațională*”, beneficiar Institutul Clinic Fundeni, la verificarea procedurii de atribuire a contractului de achiziție de lucrări s-a constatat utilizarea unor criterii de calificare și selecție nelegale și restrictive, insuficient detaliate și neclare, fără respectarea prevederilor articolului 178 alin. (2) din OUG nr. 34/2006, precum și respingerea în mod nejustificat a unuia dintre ofertanții participanți la licitație, prin modificarea criteriilor de selecție. Autoritatea Contractantă a solicitat îndeplinirea de către potențialii ofertanți a unor condiții privind prezentarea unor autorizații speciale și licențe emise de instituții românești, fără mențiunea „sau echivalent” (ANRE și IGP), precum și îndeplinirea unei cerințe de experiență în lucrări de construire, consolidare, supraetajare și/sau amenajare construcție existentă. Consecința aplicării acestor criterii de calificare și selecție restrictive, în special a celui privind demonstrarea experienței similare, a fost faptul că 5 din 7 ofertanți au fost declarați inacceptabili, iar în etapa finală unul din cei doi ofertanți acceptați a fost declarat neconform, comisia de evaluare considerând că reparația capitală nu este o lucrare de amenajare construcție existentă. Pentru abaterile constatate s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare în valoare de 390 mii lei (10% din valoarea contractului), impactul financiar asupra cheltuielilor declarate, cuprinse în eșantionul auditat fiind de 270 mii lei;

- în cadrul proiectului „*Modernizarea și dotarea Centrului de Cercetare Dezvoltare Tehnologii avansate în vederea dezvoltării de echipamente complexe destinate domeniului aerospațial/MODES*”, beneficiar Institutul Național de Cercetare Dezvoltare Turbomotoare COMOTI, s-a constatat în urma verificării unei proceduri de atribuire având ca obiect achiziția unei mașini de frezat, utilizarea unor specificații tehnice foarte specifice, fiind solicitate anumite dimensiuni, cerințe constructive și de manipulare, restrictive, de natură să limiteze concurența. Introducerea în caietul de sarcini a unor parametri tehnici (dimensiuni, lungimi de axe) atât de exacți, care conduc către un anumit echipament fabricat de un singur producător (fapt dovedit și prin participarea la procedură a unui singur ofertant și care prezenta cu exactitate în oferta tehnică specificațiile tehnice solicitate), restricționează accesul altor producători la procedura de achiziție. În cazul acestei proceduri nu a fost respectat art. 35 alin. (5) din OUG 34/2006. Pentru abaterea constatată, a fost propusă aplicarea unei corecții financiare în valoare de 354 mii lei (25% din valoarea contractului), impactul financiar în cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2015 fiind de 105 mii lei.

În ceea ce privește contractul de furnizare având ca obiect „mașină de rectificat în coordonate de tip centru de prelucrare CNC cu 5 axe comandate simultan”, procedura de achiziție a fost accelerată, deși motivele invocate de autoritatea contractantă în Nota justificativă privind accelerarea procedurii de „Negociere cu publicare prealabilă a unui anunț de participare” nu o impuneau. Pentru abaterea constatată, a fost recomandată aplicarea unei corecții financiare în valoare de 332 mii lei (10% din valoarea contractului), cu un impact financiar în cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2015 de 199 mii lei.

Referitor la modul de respectare a *condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor*, au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă totală de 13.852 mii lei, din care se exemplifică:

- în cadrul proiectului „*Dezvoltarea GEMIL GRUP prin investiții în centre de producție noi și de un ridicat nivel tehnologic*”, beneficiar SC GEMIL GRUP SRL, s-au constatat cheltuieli neeligibile în sumă de 9.080 mii lei, ca urmare a nerespectării criteriilor de eligibilitate referitoare la încadrarea beneficiarului în categoria IMM, menționate la art. 11 alin. (1) din Ordinul nr. 477/2008, în baza căruia s-a acordat ajutorul de stat;
- în cadrul proiectului „*Consolidarea sectorului productiv agregate minerale la SC Alexcor Trading SRL*”, beneficiar SC Alexcor Trading SRL, s-au constatat cheltuieli neeligibile în sumă de 1.699 mii lei rezultate din nerespectarea criteriilor de eligibilitate referitoare la încadrarea beneficiarului în categoria IMM, conform art. 11 alin. (1) din Ordinul nr. 477/2008, în baza căruia s-a acordat ajutorul de stat;
- în cadrul proiectului „*Dezvoltarea SC Amiras C&L Impex SRL prin achiziționarea de echipamente performante necesare realizării lucrărilor de construcții ale proiectelor utilitare pentru electricitate*”, beneficiar SC Amiras C&L Impex SRL, s-au constatat cheltuieli neeligibile în sumă de 911 mii lei, reprezentând diferența dintre intensitatea maximă a ajutorului de stat care s-a acordat în mod eronat pentru proiect, respectiv între valoarea ajutorului de stat acordat la data finanțării și cel convenit de fapt;
- în cadrul proiectului „*Centrul Român de Cercetare Bimoleculară Aplicată Bolilor Infecțioase CRCBABI*”, beneficiar Institutul Național de Boli Infecțioase Prof. Dr. Matei Balș, s-au constatat cheltuieli neeligibile în sumă de 700 mii lei reprezentând valoarea totală a citometrului cu un laser achiziționat, ca urmare a faptului că echipamentul achiziționat este diferit de echipamentul menționat în lista activelor corporale care vor fi achiziționate prin proiect, respectiv un citometru cu 3 lasere;
- în cadrul proiectului „*Achiziție de echipamente la SC LAVA KNITTING SRL*”, beneficiar SC LAVA KNITTING SRL, s-au constatat cheltuieli neeligibile de 418 mii lei, reprezentând diferența dintre intensitatea maximă a ajutorului de stat care s-a acordat în mod eronat pentru proiectul „Achiziție de echipamente la SC LAVA KNITTING SRL” și cel convenit de fapt;
- în cadrul proiectului „*Creșterea eficienței și a calității activității de producție în cadrul societății CRISCOSERV SRL*”, beneficiar SC CRISCOSERV SRL, s-au constatat cheltuieli neeligibile de 138 mii lei, reprezentând diferența dintre intensitatea

maximă a ajutorului de stat care s-a acordat în mod eronat pentru proiect, respectiv între valoarea ajutorului de stat acordat la data finanțării și cel convenit de fapt;

- în cadrul proiectului „Eficientizarea consumului energetic prin investiții în procesul de fabricație a ambalajelor din sticla în cadrul SC STIROM SA”, beneficiar SC STIROM SA, s-au constatat cheltuieli neeligibile ca urmare a decontării echipamentelor la un preț diferit de cel oferit inițial, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate cuprinse în eșantionul auditat fiind de 59 mii lei.

Recomandări în auditul de sistem

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de sistem, Autoritatea de Audit a recomandat AM POSCCE:

- ☞ luarea măsurilor necesare pentru a se asigura că datele cu privire la progresul proiectului și stadiul îndeplinirii indicatorilor sunt corect monitorizate și sunt introduse în SMIS pentru toate proiectele;
- ☞ aplicarea prevederilor OUG nr. 66/2011 *privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora* și instituirea unor măsuri asiguratorii privind recuperarea sumelor reprezentând contribuția publică în cadrul proiectelor afectate de nereguli;
- ☞ identificarea și evidențierea clară a tuturor proiectelor pentru care au fost transmise suspiciuni de fraudă către DLAF (inclusiv de către Autoritatea de Audit) și valorificarea corespunzătoare a rezultatelor investigațiilor cu respectarea mecanismului de recuperare prevăzut în OUG nr. 66/2011.

Recomandări în auditul de operațiuni

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de operațiuni, *Autoritatea de Audit a recomandat AM POSCCE verificarea eligibilității cheltuielilor din cadrul tuturor cererilor de rambursare aferente proiectelor pentru care s-au constatat abateri, stabilirea sumelor neeligibile, emiterea titlurilor de creanță și deducerea din următoarea Declarație lunară de cheltuieli a tuturor neregulilor cu impact financiar, cu respectarea mecanismului prevăzut de OUG nr. 66/2011, modificată și completată cu prevederile OUG nr. 47/2014 și HG nr. 519/2014. Pentru toate constatările incluse în raport au fost stabilite termene de implementare.*

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii a fost analizat punctul de vedere al acesteia, precum și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Raportul final de audit cuprinde constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurii de conciliere.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificarea modului de implementare de către Autoritatea de Management POS CCE și Organismele Intermediare POS CCE a recomandărilor formulate anterior, a rezultat faptul că din 377 de recomandări formulate și rămase în monitorizare, 138 de recomandări sunt implementate, 205 sunt parțial implementate și 34 de recomandări sunt neimplementate.

La nivelul AM, din totalul de 146 de recomandări rămase în monitorizare la nivelul Autorității de Audit, 44 sunt implementate, 85 sunt parțial implementate și 17 neimplementate.

Din cele 3 recomandări formulate la nivelul fostului OI IMM și transferate la AM/ADR, rămase în monitorizare una este implementată, iar 2 au fost implementate parțial.

La nivelul OI-urilor POS CCE, din totalul de 231 de recomandări rămase în monitorizarea Autorității de Audit, 94 sunt implementate, 120 sunt parțial implementate și 17 neimplementate.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În cazul Programului Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice, în urma verificărilor efectuate, în cazul a trei beneficiari au fost identificați indicatori de fraudă cu privire la posibila existență a unor conflicte de interese, emiterea unor facturi false, duble sau cu prețuri excesive, practici de cooperare secretă, precum și existența unei oferte neconforme prin modificarea caracteristicilor tehnice.

Autoritatea de Audit a sesizat Departamentul pentru Lupta Antifraudă cu privire la aspectele constatate, în vederea soluționării acestora.

Ca urmare a reverificărilor procedurilor de achiziție incluse în eșantionul suplimentar în cadrul misiunii de audit de sistem din semestrul 2 al anului 2015, conform solicitării Comisiei Europene, Autoritatea de Audit a sesizat DLAF în luna ianuarie 2016, ca urmare a detectării unor elemente care se constituie indicatori de fraudă în cazul a 6 proiecte. În cadrul acestor proiecte, deficiențele constatate au fost depunerea de oferte de curtoazie, abținerea de la participare și rotația ofertelor. De asemenea, în urma verificărilor efectuate în cadrul misiunii de audit de operațiuni efectuată în primul semestru al anului 2016, în cazul a trei beneficiari au fost identificați indicatori de fraudă cu privire la posibila existență a unor conflicte de interese, precum și plata unor lucrări care nu se regăsesc faptic la locul investiției. Autoritatea de Audit a sesizat în acest sens Departamentul pentru Lupta Antifraudă.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia la nivelul sistemului de management și control al POS CCE privind conformitatea cu cerințele cheie este că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2).

Concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și transmise Comisiei Europene pentru POS CCE în anul 2015, în sumă de 3.415.344 mii lei, au fost corecte, iar tranzacțiile care au stat la baza acestora au fost legale, reale, conforme cu regulile de eligibilitate și au fost înregistrate în contabilitate, cu excepția sumei de 16.610 mii lei.

În contextul încheierii programelor operaționale 2007-2013, conform reglementărilor europene, Autoritatea de Audit va calcula o singură rată de eroare pentru cheltuielile declarate CE în anul 2015 și anul 2016.

Obiectiv suplimentar inclus în misiunea de audit la solicitarea Comisiei Europene – Auditul de sistem

Ca urmare a scrisorii ARES (2015) 4102676/05.10.2015 transmisă de către Comisia Europeană autorităților române din cadrul sistemului de management și control, Autoritatea de Audit a inclus un obiectiv suplimentar în cadrul misiunii de audit de sistem desfășurat în semestrul II 2015, ce a vizat verificarea tuturor celor 17 contracte de achiziție publică aferente Axei 4, care se regăsesc în Anexa 2 la scrisoarea CE.

Prin scrisoarea menționată mai sus, Comisia Europeană a comunicat autorităților naționale:

- îndeplinirea condițiilor pentru ridicarea suspendării aplicate Axelor Prioritare 1 și 4 din cadrul POS CCE și, pe cale de consecință, reluarea plăților pentru cele două axe;
- măsurile adiționale necesare cu privire la Axa Prioritară 4, respectiv aplicarea corecțiilor financiare agreeate.

Astfel:

La nivelul AM:

- realizarea unei proceduri interne pentru stabilirea corecțiilor financiare;
- aplicarea imediată a corecțiilor financiare de către AM POS CCE, înainte de reluarea plăților, pe baza prevederilor OUG nr. 66/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- aplicarea progresivă a corecțiilor financiare pe parcursul certificării noilor cheltuieli.

La nivelul AC:

- obținerea de către Autoritatea de Certificare a asigurării faptului că toate corecțiile financiare sunt adecvat implementate;
- transmiterea împreună cu fiecare Declarație de Cheltuieli a unei declarații a Autorității de Certificare privind implementarea corecțiilor financiare, precum și a unei scrisori de confirmare privind deducerea din aplicația de plată a sumelor aferente corecțiilor financiare aplicate.

Măsuri solicitate Autorității de Audit de către Comisia Europeană

A fost solicitată reverificarea, din prisma cerințelor aferente achizițiilor publice, a celor 17 contracte aferente Axei 4, ce se regăsesc în Anexa 2 a scrisorii CE.

➤ Acțiuni realizate de către Autoritatea de Audit

În vederea testării modului în care AM POS CCE a făcut reverificările procedurilor de achiziție publică aferente Axei 4, Autoritatea de Audit a reefectuat verificările pentru procedurile incluse în eșantion.

Principalele constatări formulate ca urmare a realizării verificării suplimentare au fost:

- existența unor suspiciuni privind posibile fraude la atribuirea contractelor de lucrări în cadrul unor proiecte care aveau ca obiectiv eficientizarea consumului de energie electrică pentru mai multe comune din județul Constanța: Crucea, Deleni, Ion Corvin, Ghindărești, Adamclisi, Bărăganu;
- identificarea unor criterii restrictive în cadrul procedurii de achiziții de servicii pentru elaborarea documentației pe faze de proiectare pentru proiectul „Microhidrocentrală pe râul Moldova”, beneficiar Municipiul Roman. Autoritatea Contractantă a solicitat ca „Ofertantul trebuie să facă dovada că a prestat servicii în cadrul a minimum trei contracte de proiectare similare (în ultimii 3 ani) pentru lucrări de construire, reconstruire, reparații sau consolidare: microcentrale și hidrocentrale”, precum și prezentarea de către ofertanți a unui certificat privind respectarea standardului OHSAS 18001, privind managementul sănătății și securității operaționale. Pentru aceste abateri au fost aplicate corecții financiare de 25 mii lei.

Recomandările formulate cu privire la procedurile de achiziție reverificate au fost:

- ☞ suspendarea plăților în cadrul celor 6 proiecte din județul Constanța, la care există suspiciuni de fraudă, ca urmare a transmiterii dosarului spre investigație la DLAF;
- ☞ recuperarea de către AM POS CCE a sumelor reprezentând corecțiile financiare aplicate și deducerea acestora din următoarea Declarație lunară de cheltuieli, cu respectarea mecanismului prevăzut de OUG nr. 66/2011, modificată și completată cu prevederile OUG nr. 47/2014 și HG nr. 519/2014.

➤ Concluzii

Din activitatea de audit desfășurată, au rezultat o serie de deficiențe pentru remedierea cărora au fost formulate recomandări care să conducă la îmbunătățirea funcționării sistemului de management și control. Acesta a fost încadrat în categoria 2: „Funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”.

Obiectiv suplimentar inclus în misiunea de audit la solicitarea Comisiei Europene – Auditul de operațiuni

Autoritatea de Audit și-a stabilit un obiectiv suplimentar în cadrul misiunii de audit de operațiuni desfășurate în semestrul I 2016, pentru a răspunde solicitărilor CE adresate prin scrisorile ARES (2015) 4102676/05.10.2015 (verificarea contractelor aferente Axei 4 care nu au fost incluse în eșantioanele auditate anterior de către AA sau DG Regio), respectiv prin scrisoarea ARES (2015) 556900/3.12.2015 (urmărirea îndeplinirii condițiilor pentru ridicarea întreruperii plăților pe Axa 3.2. pentru toate contractele lansate în SEAP după anul 2011, în cazul cărora nu s-au aplicat corecții forfetare de 25%).

Prin scrisorile Comisiei Europene menționate mai sus, principalele măsuri solicitate de Comisia Europeană pentru reluarea completă a plăților la nivel axei 3.2. au vizat îndeplinirea următoarelor măsuri de către:

Autoritatea de Management

- aplicarea de către AM POS CCE a prevederilor OUG nr. 66/2011, cu modificările și completările ulterioare, pentru deducerea și recuperarea sumelor constatate neeligibile aferente cheltuielilor deja declarate CE;
- efectuarea de verificări de management integrale asupra contractelor de achiziție lansate în SEAP după anul 2011 pentru care nu s-au aplicat corecții forfetare de 25%, în vederea stabilirii eligibilității cheltuielilor din cererile de rambursare ulterioare, precum și aplicarea tuturor corecțiilor financiare necesare după caz.

Autoritatea de Certificare

- transmiterea de către Autoritatea de Certificare, împreună cu fiecare Declarație de Cheltuieli, a unei scrisori de confirmare a aplicării corecției forfetare de 25% pentru toate cheltuielile aferente contractelor de achiziție din DMI 3.2. lansate în SEAP după anul 2011 și verificate anterior de către AM POS CCE, precum și a faptului că toate cheltuielile incluse au fost supuse verificărilor integrale solicitate de către CE.

Măsuri solicitate Autorității de Audit de către Comisia Europeană

- verificarea contractelor care nu au mai făcut obiectul verificărilor anterioare ale Autorității de Audit aferente Axei 4, prin scrisoarea ARES (2015) 4102676/5.10.2015;
- urmărirea îndeplinirii condițiilor pentru ridicarea întreruperii plăților pe Axa 3, domeniul major de intervenție 3.2., pentru toate contractele lansate în SEAP după anul 2011, în cazul cărora nu s-au aplicat corecții forfetare de 25%.

➤ Acțiuni realizate de către Autoritatea de Audit

În ceea ce privește Axa 4, au fost verificate un număr de 18 contracte care nu au mai făcut obiectul misiunilor de audit anterioare ale Autorității de Audit.

Autoritatea de Audit a asigurat reperformarea verificărilor efectuate de către AM POS CCE pentru un număr de 116 contracte din cadrul Axei 3, DMI 3.2. Din verificările efectuate, AA a constatat deficiențe în cadrul a două proiecte, fiind aplicate corecții financiare de 4.163 mii lei.

➤ Concluzii

Din verificarea celor 116 proceduri de atribuire a contractelor publicate în SEAP după 2011, cuprinse în Axa 3, DMI 3.2, în valoare de 540.935 mii lei, a fost obținută o asigurare rezonabilă că s-au îndeplinit solicitările CE în vederea ridicării parțiale a întreruperii plăților pe Axa 3, domeniul major de intervenție 3.2.

Referitor la cele 18 proceduri de atribuire aferente contractelor din cadrul Axei 4, nu s-au constatat abateri de la normele legale privind achizițiile publice.

6.1.5 PROGRAMUL OPERAȚIONAL – ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectivul general al Programului Operațional Asistență Tehnică (POAT) este de a asigura sprijinul necesar procesului de coordonare și de a contribui la implementarea și absorbția eficace, eficientă și transparentă a instrumentelor structurale în România.

În cazul POAT, conform datelor publicate de MFE, la data de 31.12.2015 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 108,95% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 73,42% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE, raportate la alocările perioadei 2007-2013 reprezintă 72,72%.

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2015. În anul 2015, pentru POAT au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 211.162 mii lei. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 45 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 168.734 mii lei, ceea ce reprezintă 79,91% din cheltuielile declarate în anul 2015. În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunilor de audit derulate în perioada de raportare, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile auditate în anul 2015, în sumă de 788 mii lei, reprezentând cheltuieli neeligibile efectuate de beneficiari.

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
				Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
POAT	211.162	168.734	788	0	788

Tabel nr. 8 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul POAT

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

Urmare auditului de sistem pentru POAT nu au fost constatate nereguli.

B. Constatări din auditul de operațiuni

În urma verificărilor realizate la nivelul POAT asupra *procedurilor de achiziție derulate de entitățile auditate*, a fost identificată o neregulă în cadrul proiectului „Formare în domeniul antidiscriminării, egalității de gen și al drepturilor persoanelor cu dizabilități”, derulat de către beneficiarul Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin declararea unor cheltuieli neeligibile în sumă de 613 mii lei, reprezentând diferența între valoarea ofertei câștigătoare și cea necâștigătoare, ca urmare a nerespectării principiului eficienței fondurilor utilizate, respectiv a încălcării prevederilor art. 2 din OUG nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare, a utilizării unor criterii restrictive care nu sunt relevante raportat la obiectul contractului, precum și a unor erori în evaluarea ofertelor tehnice prin utilizarea criteriilor de calificare și selecție ca factori de evaluare.

În ceea ce privește *respectarea condițiilor de eligibilitate* conform prevederilor legislației naționale și europene, în urma efectuării verificărilor, s-au constatat nereguli în sumă de 174 mii lei la nivelul declarațiilor de cheltuieli transmise Comisiei Europene.

Spre exemplu, în cadrul proiectului „Sprijin pentru finanțarea parțială a cheltuielilor de personal efectuate de Ministerul Mediului și Pădurilor, în perioada 2012-2015”, au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă de 173 mii lei, rezultate din decontarea eronată din POAT a creșterii venitului brut urmare majorării salariale acordate în temeiul Legii nr. 490/2004 personalului care este delegat, detașat sau mutat temporar în altă structură decât cele prevăzute în HG nr. 595/2009 pentru aplicarea Legii nr. 490/2004, așa cum prevede Ordinul MEF nr. 2116/ 2007 privind aprobarea cheltuielilor eligibile pentru POAT, cu modificările și completările ulterioare.

Recomandări în auditul de operațiuni

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de operațiuni, Autoritatea de Audit a recomandat AM POAT:

- ☞ aplicarea prevederilor OUG nr. 66/2011, cu modificările și completările ulterioare, pentru deducerea și recuperarea sumelor constatate neeligibile aferente cheltuielilor deja declarate CE;
- ☞ verificarea eligibilității cheltuielilor din cererile de rambursare ulterioare.

ACP va urmări la certificare, aplicarea deducerii cheltuielilor neeligibile și respectarea de către AM a prevederilor OUG nr. 66/2011, precum și a HG nr. 875/2011.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii, a fost analizat punctul de vedere al acesteia, precum și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Raportul final de audit cuprinde constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurii de conciliere.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificarea modului de implementare de către AM a recomandărilor formulate ca urmare a misiunilor de audit anterioare, a rezultat că din cele 4 recomandări restante, trei recomandări sunt implementate și o recomandare este parțial implementată.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia la nivelul sistemului de management și control al Programului Operațional Asistență Tehnică cu privire la conformitatea cu cerințele cheie este că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2).

Pentru stabilirea concluziei a fost avut în vedere stadiul implementării recomandărilor formulate în misiunile anterioare și impactul lor asupra funcționării sistemului.

Concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și prezentate Comisiei Europene pentru POAT în anul 2015, în sumă de 211.162 mii lei, au fost corecte, iar tranzacțiile care au stat la baza acestora au fost legale, reale, conforme cu regulile de eligibilitate, cu excepția sumei totale de 788 mii lei.

În contextul încheierii programelor operaționale 2007-2013, conform reglementărilor europene, Autoritatea de Audit va calcula o singură rată de eroare pentru cheltuielile declarate CE în anul 2015 și anul 2016.

6.1.6. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL – DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE

Finanțat din Fondul Social European

Obiectivul general al Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POSDRU) este dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității, prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea de oportunități sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă.

În cazul POSDRU, conform datelor publicate de Ministerul Fondurilor Europene, la data de 31.12.2015 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 132,61% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, iar sumele totale rambursate de CE până la 31.12.2015 se ridicau la 49,26% din totalul alocărilor disponibile prin program.

Auditul operațiunilor a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei Europene în anul 2015, în sumă totală de 2.159.914 mii lei sunt corecte, iar tranzacțiile care stau la baza acestora sunt corecte, legale și regulamentare.

Eșantionul de proiecte auditat a cuprins un număr de 112 cereri de rambursare, cu o valoare a cheltuielilor declarate de 157.912 mii lei, reprezentând 7,31% din totalul cheltuielilor certificate în anul 2015.

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2015, în sumă totală de 6.240 mii lei. Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile, în sumă de 5.918 mii lei, și abateri de la prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă 322 mii lei.

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
				Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
POSDRU	2.159.914	157.912	6.240	322	5.918

Tabel nr. 9 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul POSDRU

Principalele constatări rezultate din auditul operațiunilor

În ceea ce privește respectarea de către beneficiarii de fonduri a prevederilor legislației aplicabile în domeniul achizițiilor publice sau prevederile instrucțiunilor AM privind achizițiile, au fost constatate abateri în cazul a 12 proiecte cuprinse în eșantion, pentru care s-a recomandat aplicarea de corecții financiare în sumă totală de 654 mii lei, din care suma de 322 mii lei este aferentă cheltuielilor declarate în anul 2015, prin cererile de rambursare auditate.

Abaterile de la respectarea legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice au vizat în principal aspecte precum:

- divizarea unor achiziții în scopul evitării derulării unor proceduri competitive;
- utilizarea unor criterii de calificare și selecție restrictive sau a unor specificații tehnice de natură să restricționeze participarea ofertanților;
- utilizarea unor factori de evaluare de natura criteriilor de calificare/selecție referitoare la capacitatea tehnică și/sau profesională a ofertanților;
- declararea câștigătoare a unor oferte neconforme;
- derularea unor achiziții fără asigurarea unui grad adecvat de publicitate sau tratament egal;
- încălcarea regulilor privind evitarea conflictului de interese.

Dintre acestea, exemplificăm:

🌐 În cadrul proiectului „RURAL EU-RO COMP - Competențe și Antreprenoriat la Standarde Europene în Mediul Rural”, beneficiar „Asociația Europa pentru Dezvoltare Umană”, s-a constatat că nu au fost respectate prevederile legale în domeniul achizițiilor la atribuirea a două contracte de servicii de formare profesională, în sensul că a fost restricționat mediul concurențial prin stabilirea unor criterii restrictive. Solicitarea demonstrării experienței generale și specifice pentru experți, atât ca număr minim de ani, cât și prin deținerea unei poziții similare, precum și impunerea sursei de finanțare (contracte finanțate din fonduri europene) sunt de natură a restricționa accesul participării operatorilor economici la procedura de achiziție. Au fost încălcate prevederile art. 2 alin. (1) din HG nr.759/2007, art. 35 alin. (5) și art. 2 alin. (2) din OUG nr. 34/2006. Pentru abaterile constatate, s-a propus aplicarea unor corecții financiare în sumă totală de 299 mii lei, (10 % din valoarea contractelor), din care 135 mii lei reprezintă impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în cererea de rambursare auditată;

🌐 În cadrul proiectului „Studii doctorale și postdoctorale Orizont 2020: promovarea interesului național prin excelență, competitivitate și responsabilitate în cercetarea științifică fundamentală și aplicată românească”, beneficiarul fiind Institutul de

Economie Mondială, în cazul atribuirii unor contracte de furnizare bunuri, nu a respectat prevederile legale în domeniul achizițiilor publice prin încălcarea principiului transparenței și neasigurarea unui grad adecvat de publicitate. Din verificarea efectuată asupra modului de derulare a procedurilor de atribuire a două contracte de achiziție publică, s-a constatat că beneficiarul, în calitate de autoritate contractantă, a achiziționat direct, pe parcursul implementării proiectului, bunuri care însumate depășesc pragul prevăzut de art. 19 din OUG nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare. În acest caz, nu au fost respectate prevederile art. 2 alin. (1), art. 23 și art. 25 alin. (1) din OUG nr. 34/2006, ale contractului de finanțare și ale art. 2 alin. (1) lit. c) și d) din HG nr. 759/2007. Pentru deficiența constatată a fost stabilită o corecție financiară de 25% la valoarea contractelor, din care suma de 34 mii lei reprezintă impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în cererea de rambursare auditată.

Referitor la modul de respectare a *condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor*, în cazul a 45 de proiecte, au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă totală 5.918 mii lei, din care se exemplifică:

- efectuarea unor cheltuieli de tip FEDR pentru achiziții de bunuri sau echipamente care nu au fost utilizate în cadrul proiectului sau care nu respectă principiul managementului financiar riguros;
- decontarea unor cheltuieli pentru care nu s-a obținut o asigurare rezonabilă privind eligibilitatea proiectului;
- decontarea unor cheltuieli neeligibile pentru cursuri de calificare care intră sub incidența regulilor ajutorului de stat;
- decontarea unor cheltuieli reprezentând contravaloarea premiilor acordate pentru inițiative de combatere a inegalității de gen, în condițiile în care acestea nu au respectat cerințele stabilite;
- în cazul unui număr de 21 de proiecte s-a constatat decontarea unor cheltuieli neeligibile în sumă de 3.930 mii lei, reprezentând:
 - contravaloarea salariilor acordate membrilor echipei de management/implementarea prin încălcarea prevederilor Ghidului Solicitantului-Condiții Generale și ale Cererii de finanțare cu privire la încadrarea experților în conformitate cu cerințele de experiență profesională specifică atribuțiilor din proiect;
 - cheltuieli de personal efectuate fără respectarea obligațiilor contractuale privind notificarea experților pe termen lung,
 - salarii acordate membrilor echipei de management/implementare fără un contract de muncă/contract de servicii sau fără a se respecta prevederile acestuia;
 - salarii acordate peste plafoanele de referință din Ghidul Solicitantului sau fără respectarea limitelor orare zilnice sau săptămânale.

Dintre aspectele constatate, se exemplifică:

- în cadrul proiectului „*Gestionarea eficientă a Resurselor în vederea îmbunătățirii calității serviciilor oferite persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă dar și de economisire a resurselor naturale*”, beneficiar Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) s-a constatat decontarea unor cheltuieli neeligibile în sumă de 1.411 mii lei, din care suma de 538 mii lei este aferentă cererii de rambursare auditate, reprezentând contravaloarea unor echipamente IT achiziționate în cadrul proiectului și cheltuieli de transport efectuate fără respectarea regulilor de eligibilitate și a principiului managementului financiar riguros, în special din punctul de vedere al economiei și al eficienței. Astfel, în acest caz, s-au constatat:
 - achiziționarea unor servere care nu au fost furnizate conform prevederilor contractuale, fiind identificate necorelări în ceea ce privește seriile HDD-urilor aferente celor două servere IBM achiziționate. Din verificările efectuate, s-a constatat că seriile de identificare ale serverelor înscrise în certificatul de garanție emis de furnizor nu corespund cu seriile identificate în cadrul vizitei pe teren;
 - achiziția de licențe Windows 7 Professional, pentru un număr de 48 de calculatoare, la prețuri mult superioare celor existente pe piață (preț unitar de 9 mii lei, conform înregistrărilor din contabilitatea proiectului, față de un preț mediu practicat pe piață conform informațiilor de pe internet de 1 mie lei);
 - achiziționarea a două echipamente Xerox WorkCentre 5875, pentru care nu se justifică necesitatea achiziționării lor pentru sediul central și a legăturii directe cu activitățile proiectului, în condițiile în care la sediul ANOFM nu se desfășoară activități pentru grupul țintă, cu implicarea persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă în străinătate (nu se depun dosare personale), conform obiectivelor proiectului. Pentru achiziția celor două copiatoare, în caietul de sarcini s-a prevăzut ca cerințe minime obligatorii „volum lunar maxim: minimum 300.000 pagini”. Din verificarea raportului privind contorizarea numărului de pagini rezultate din utilizarea echipamentelor s-a constatat un total de aproximativ 100.000 operațiuni/copiator, realizate de la data achiziționării acestora până la data misiunii de audit (aprox. 3 ani de la finalizarea proiectului). Au fost încălcate astfel prevederile art. 1 alin. (4) lit. d) din HG nr. 759/2007 și art. 34 alin. (2) din Reg. (CE) nr. 1083/2006;
 - decontarea unor cheltuieli cu transportul echipamentelor care nu respectă principiul unui management financiar riguros, în special din punctul de vedere al economiei și al eficienței, care au condus la dublarea valorii echipamentelor achiziționate. Au fost încălcate prevederile art. 4, art. 9A pct. 27 din contractul de finanțare, art. 3 alin. (1) din Ordinul MMFPS/MFP nr. 1117/2170/2010, art. 1 alin. (4) lit d), art. 2 alin. (1) din HG nr. 759/2007, pct. 3.1.3 din Ghidul solicitantului – Condiții generale

2009, art. 14 alin. 1, art. 34 alin. (2), art. 60 din Reg. (CE) nr. 1083/2006, art. 30 alin.1, art. 126 alin. 2 din Reg. (UE) nr. 966/2012.

- în cazul proiectului „*Centre autonome și moderne de pregătire prin implementarea unei organizări noi – CAMPION*”, beneficiar ANOFM, s-au solicitat la rambursarea cheltuielii neeligibile în sumă totală de 189 mii lei, reprezentând contravaloarea unor echipamente IT, respectiv 4 servere, pentru care nu s-a demonstrat utilizarea acestora în proiect și legătura cu activitățile acestuia. Astfel, s-a constatat că platformele virtuale pe care au fost instalate aplicațiile dezvoltate în cadrul proiectului auditat au fost mutate de pe cele 4 servere achiziționate în cadrul proiectului pe alte echipamente aflate în custodia Serviciului de Telecomunicații Speciale, astfel că pentru echipamentele IT achiziționate din banii proiectului nu s-a putut demonstra utilizarea și legătura directă a acestora cu activitățile proiectului. Nu au fost respectate prevederile art. 9 A pct. 22 din Contractul de finanțare, art. 30 alin. (1) și art. 126 din Reg. (UE) nr. 966/2012, art. 14 alin. (1), art. 34 alin. (2) și art. 60 din Reg. (CE) nr. 1083/2006, art. (1) alin. (4) lit. d) și art. (2) alin. (1) lit. c) și d) din HG nr. 759/2007;
- în cazul proiectului „*Construcția și implementarea unui program doctoral inovator interdisciplinar cu privire la problematica romilor*”, implementat de Școala Națională de Studii Politice și Administrative, s-a constatat solicitarea la rambursare a unor cheltuieli neeligibile în sumă de 128 mii lei, reprezentând contravaloarea unor echipamente de tip FEDR (multifuncțională laser color și pachet software pentru prelucrarea statistică a datelor), achiziționate fără a fi utilizate pentru realizarea activităților din proiect, acestea fiind recepționate în ultima zi de implementare a proiectului, dată la care activitățile proiectului erau finalizate. Au fost încălcate prevederile art. 4 din Contractul de finanțare, art. 1 alin. (4) lit. d) și art. 2 alin. (1) din HG nr. 759/2007, art. 34 alin. (2) și art. 60 din Reg. (CE) nr. 1083/2006, pct. 3.1.3. din Ghidul Solicitantului – Condiții Generale august 2010, art. 126 alin. (2) din Reg (UE) nr. 966/2012;
- în cazul proiectului „*Pro Juvenes - Parteneriat transnațional pentru o piață inclusivă a muncii pentru tineri*”, beneficiar Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, s-a constatat că au fost decontate cheltuieli pentru care nu s-a obținut o asigurare rezonabilă privind eligibilitatea proiectului. Astfel, nu au fost respectate condițiile de eligibilitate prevăzute în Documentul Cadru de Implementare și Ghidul Solicitantului Condiții Specifice aferent cererii de propuneri de proiecte nr. 171, domeniul major de intervenție 6.4. - „Inițiative transnaționale pentru o piață inclusivă a muncii”, cu privire la partenerii transnaționali. În conformitate cu prevederile Documentului cadru de implementare a POSDRU, specificul acestui domeniu major de intervenție este că potențialii beneficiari trebuie să aibă parteneri transnaționali din state membre UE. Din verificarea efectuată s-a constatat că proiectul a fost depus la finanțare fără a avea un acord de parteneriat semnat între beneficiarul unic și cel puțin un partener transnațional, neîndeplinind astfel una din condițiile de eligibilitate impuse de Ghidul Solicitantului. Deși una din condițiile minime obligatorii pentru a fi acceptat ca partener a fost ca aceștia „să fie consorții formate din organizații menționate în ghid și obligatoriu parteneri transnaționali – minimum doi parteneri transnaționali...”, acordul de parteneriat al proiectului s-a semnat doar cu 4 entități din România. Totodată, au fost constatate deficiențe și în ceea ce privește modul în care s-a asigurat respectarea obligației privind aplicarea unei proceduri transparente și nediscriminatorii privind alegerea partenerilor din sectorul privat de către beneficiarul entitate publică. Impactul financiar al deficiențelor constatate a fost stabilit la suma de 657 mii lei. Au fost încălcate prevederile cap. II.6.4 și pct. 4.8. din Cadrul de Implementare a POS DRU, pct. 2, pct. 4.1., pct. 4.3. și pct. 4.5. din Ghidul solicitantului - condiții specifice aferente cererii de proiecte nr. 171, versiunea 8, aprobată prin Ordinul MFE nr. 835/2014, art. 2 din HG nr. 759/2007, art. 24 din OUG nr. 64/2009 și art. 35 alin. (4)-(6) din HG nr. 218/2012;
- în cazul proiectului „*Munca pe primul loc*”, implementat de Asociația Șanse Egale pentru Fiecare, din analiza documentelor suport privind eligibilitatea partenerului transnațional din Olanda, nu a rezultat că acesta îndeplinește condițiile de eligibilitate prevăzute de reglementările aplicabile, întrucât nu face parte din categoriile de entități eligibile, prevăzute în ghidul aferent cererii de propuneri de proiecte. De asemenea, nu s-a demonstrat că acest partener a desfășurat activități relevante pentru domeniul proiectului ori că în obiectul său de activitate se află și activitățile din proiect pentru care are rol de partener. Totodată, s-a constatat că acest partener nu a respectat prevederile acordului de parteneriat și ale cererii de finanțare cu privire la modalitatea de realizare a activităților asumate, respectiv prin alocarea de resurse umane proprii, ci prin contractarea acestor activități în baza unui contract cu titlu oneros. Cheltuielile decontate pentru acest partener însumează 365 mii lei. Au fost încălcate prevederile Ghidului solicitantului aferent apelului 82/2009, pct. 4.3.1. din Condiții generale și pct. 3.1. din Condiții specifice, art. 6 din acordul de parteneriat, art. 2 alin. (1) lit. c) din HG nr. 759/2007, art. 5 alin. (1) din Ordinul MMFPS/MFP nr. 1117/2010, art. 24 din OUG nr. 64/2009 și art. 35 alin. (4)-(6) din HG nr. 218/2012, art. 172a alin. (1) lit. f) din Reg. (CE) nr. 2342/2002, art. 30 din Reg. (UE) nr. 966/2012;
- în cazul proiectului „*Flexibilitate pe piața muncii pentru industria alimentară prin formare profesională continuă (FLEXI-IA-FPC)*” implementat de Federația Națională a Sindicatelor din Industria Alimentară și de către partenerul acestuia, ROMPAN, au fost decontate cheltuieli neeligibile în sumă de 195 mii lei, reprezentând:
 - cheltuieli neeligibile în sumă de 145 mii lei efectuate pentru cursuri de calificare care intră sub incidența regulilor ajutorului de stat, determinate de faptul că finanțarea acordată pentru derularea cursurilor a determinat un avantaj economic nejustificat firmelor implicate, de natură a afecta, în mod excesiv, concurența de pe piață, și anume, grupul țintă face parte în proporție de 100% din firmele care găzduiesc cursurile, locațiile aparțin aceluiași angajator în toate regiunile, cu mici

excepții, (SC Vel Pitar SRL), experții pe termen scurt – formatori ai partenerului Rompan sunt angajați ai firmei care a găzduit cursurile (SC Vel Pitar SRL), fiind certificați ca formatori de către partenerul Rompan cu aproximativ o lună înainte de semnarea contractului, iar certificatele de calificare profesională au fost prezentate în copie, conform cu originalul, după finalizarea misiunii de audit pe teren, fiind emise la o zi de la finalizarea misiunii de audit și nu au o formă unitară. Totodată, s-a constatat efectuarea unor cheltuieli cu formarea profesională pentru persoane care aveau un nivel de calificare superior calificării obținute prin proiect;

- cheltuieli neeligibile în sumă de 50 mii lei, aferente unor servicii care nu respectă principiul managementului financiar riguros, în special din punct de vedere al economiei și al eficienței. Au fost decontate cheltuieli salariale inclusiv cheltuieli de altă natură privind activitatea de promovare a proiectului care nu a fost realizată cu respectarea prevederilor Ghidul Solicitantului. Rezultatele activității de promovare în cadrul proiectului nu s-au dovedit concludente pentru atragerea grupului țintă printr-o metodă transparentă, în sensul că pliantele, broșurile și site-ul proiectului nu au oferit detalii privind organizarea și desfășurarea cursurilor, data de începere, perioada, locația, documentele necesare înscrierii.

Au fost încălcate prevederile art. 4 din contractul de finanțare, art. 3.1.3. din Ghidul solicitantului – Condiții generale, art. 2 alin. (1)-(2) din HG nr. 759/2007, art. 38 alin. (1) și art. 39 din Reg. (UE) nr. 800/2008, art. 126 alin. (2) din Reg. (UE) nr. 966/2012, art. 3 alin. (1) din OMMFPS/MFP nr. 1117/2170/2010.

- în cazul proiectului „Femei active pentru integritate și responsabilitate”, implementat de beneficiarul Asociația Română pentru Transparență, s-a constatat că au fost decontate cheltuieli neeligibile în sumă de 108 mii lei, reprezentând contravaloarea premiilor acordate pentru un număr de 9 inițiative (proiecte) de combatere a inegalității de gen, în condițiile în care inițiativele premiate nu au respectat structura prevăzută la art. 7.1. din Regulamentul de concurs și condițiile eliminatorii prezentate în anexele 2 și 3 la respectivul regulament. Nu s-a asigurat respectarea prevederilor art. 1 alin. (4) lit. d) din HG nr. 759/2007, art. 4 din contractul de finanțare, secțiunea 3.1.3. din Condiții generale 2013, Reg. (UE) nr. 966/2012, art. 7.1. din regulamentul de concurs.

Recomandări

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de operațiuni, Autoritatea de Audit a recomandat AM POSDRU și OI Centrale și Regionale POSDRU:

- ☞ luarea măsurilor prevăzute de OUG nr. 66/2011 pentru aplicarea corecțiilor financiare și pentru cuantificarea, constatarea și recuperarea cheltuielilor neeligibile decontate, inclusiv a accesoriilor aferente acestora, precum și verificarea existenței unor situații similare celor identificate în cheltuielile declarate de beneficiari pe toată perioada de implementare a proiectelor;
- ☞ verificarea activităților desfășurate de experți în cadrul proiectelor și a justificării orelor prestate pe baza rapoartelor de activitate;
- ☞ verificarea și completarea dosarelor proiectelor cu documentele aferente, astfel încât să se asigure o pistă de audit adecvată și, după caz, deducerea cheltuielilor neeligibile individuale din cheltuielile declarate Autorității de Certificare și Plată în vederea retragerii acestora din cheltuielile declarate Comisiei Europene.

Punctul de vedere al entității auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii, a fost analizat punctul de vedere al acesteia, precum și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Raportul final de audit cuprinde constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurii de conciliere.

Misiune follow-up audit de operațiuni

Ca urmare a misiunilor de audit privind verificarea măsurilor luate de Autoritatea de Management și organismele intermediare centrale și regionale pentru implementarea recomandărilor formulate în misiunile anterioare de audit de operațiuni efectuate pentru POS DRU și a evaluării stadiului de implementare a acestora, a rezultat că din totalul celor 445 de recomandări formulate Autorității de Management și organismelor intermediare în auditurile de operațiuni precedente sau rămase deschise din misiunile anterioare de audit, s-a constatat că 133 de recomandări au fost implementate, 2 recomandări au fost închise, iar 310 de recomandări au rămas deschise, din care 218 recomandări au fost evaluate ca parțial implementate, iar 92 de recomandări nu au fost implementate.

Un număr mare de recomandări au rămas deschise la nivelul Autorității de Management (38 de recomandări) și al organismelor intermediare Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice (MECS) (111 recomandări) și Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT) (84 de recomandări). La nivelul celor 8 organisme intermediare regionale au rămas deschise un număr total de 69 de recomandări, din care un număr semnificativ la nivelul organismului intermediar regional Nord Est (39 de recomandări).

Pentru recomandările rămase deschise se impune:

- stabilirea de către Autoritatea de Management, care este responsabilă de gestiunea și implementarea programului operațional, a măsurilor necesare pentru implementarea integrală a recomandărilor rămase deschise;

- monitorizarea realizării acțiunilor respective atât la nivelul său, cât și la nivelul organismelor intermediare, astfel încât să se asigure funcționarea corespunzătoare a sistemului de management și control pentru prevenirea, detectarea și corectarea neregulilor.

Entitățile auditate au efectuat demersurile necesare pentru verificarea neregulilor semnalate prin rapoartele de audit precedente, fiind întocmite, potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011, titluri de creanță prin care au fost constatate cheltuieli neeligibile sau au fost aplicate corecții financiare pentru nerespectarea legislației naționale în domeniul achizițiilor publice. Totuși, în unele cazuri:

- măsurile luate nu au fost suficiente pentru implementarea integrală a recomandărilor, deoarece creanțele bugetare nu au fost recuperate;
- nu au fost finalizate investigațiile prin emiterea titlurilor de creanță pentru suspiciunile de neregulă întocmite, fiind înregistrate întârzieri semnificative față de termenul prevăzut de OUG nr. 66/2011;
- în cazul deficiențelor cu caracter sistematic:
 - verificările efectuate de entități nu au vizat toate cheltuielile declarate în cadrul proiectelor, care puteau fi afectate de nereguli similare;
 - nu au fost remediate deficiențele care au condus la limitări de arie a auditului ca urmare a neprezentării documentelor care să ateste evaluarea sau admiterea la finanțare a proiectelor;
 - nu au fost luate măsuri pentru verificarea proiectelor de ajutor de stat afectate de deficiențe cu caracter sistemic.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia rezultată din misiunile privind auditul operațiunilor a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și transmise Comisiei Europene pentru POSDRU în anul 2015, în sumă de 2.159.914 mii lei, au fost corecte, iar tranzacțiile care au stat la baza acestora au fost legale, reale, conforme cu regulile de eligibilitate, cu excepția sumei totale de 6.240 mii lei.

În contextul încheierii programelor operaționale 2007-2013, conform reglementărilor europene, Autoritatea de Audit va calcula o singură rată de eroare pentru cheltuielile declarate CE în anul 2015 și anul 2016.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În urma verificărilor efectuate în cadrul auditului de operațiuni pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane au fost identificate suspiciuni de fraudă în cadrul a 3 proiecte, pentru care Autoritatea de Audit a sesizat Departamentul pentru Lupta Antifraudă cu privire la aspectele constatate, în vederea investigării acestora.

Dintre acestea menționăm *decontarea în cadrul unui proiect a unor cheltuieli* pentru care nu au fost prezentate documente justificative sau acestea nu erau suficiente pentru a susține realitatea cheltuielilor și legătura cu activitățile proiectului, fiind identificate și posibile situații de conflict de interese. Dintre cheltuielile decontate, menționăm:

- cheltuieli cu închirierea și întreținerea unor spații care nu au fost prevăzute în lista locațiilor de implementare a proiectului;
- cheltuieli cu servicii de curățenie în baza unui contract ce nu a fost regăsit pe parcursul verificărilor și pentru care nu s-a demonstrat legătura cu activitățile, respectiv locațiile de implementare ale proiectului;
- cheltuieli fără respectarea principiului unui management financiar riguros pentru închirierea unui apartament cu destinația de sediu pentru unul din partenerii proiectului în quantum lunar, reprezentând echivalentul în lei a 7 mii euro – contravaloare chirie, o mie euro – contravaloare servicii întreținere și o mie euro – contravaloare servicii curățenie;
- cheltuieli pentru servicii de reparații și întreținere echipamente (echivalentul în lei a 3 mii euro lunar) pentru care nu a fost pus la dispoziție contractul în baza căruia au fost emise facturile și nici procesele verbale de recepție, astfel încât să se poată proba realitatea prestării acestor servicii, iar din documentele justificative prezentate nu se poate stabili ce echipamente au făcut obiectul intervențiilor;
- între personale care au calitatea de administratori ai firmelor prestatoare de servicii sunt persoane care figurează pe lista experților celor doi parteneri;
- pentru cheltuieli cu resurse umane efectuate de partenerii proiectului, nu au fost prezentate documente justificative pe baza cărora cheltuielile să poată fi identificate și auditate.

Având în vedere, pe de o parte, nerespectarea prevederilor legale și contractuale privind păstrarea și arhivarea documentelor aferente proiectului, inclusiv cele aferente partenerilor din proiect și a prevederilor art. 21 din OUG nr. 64/2009, și pe de altă parte faptul că deficiențele constatate în cadrul proiectului au un caracter sistemic la nivelul beneficiarului, în baza prevederilor art. 98 din Regulamentul CE nr. 1083/2006, se impune extinderea verificărilor de către Autoritatea de Management asupra tuturor cheltuielilor care pot fi afectate de nereguli în cadrul și altor cereri de rambursare transmise de către acest beneficiar.

Obiectiv suplimentar inclus în misiunea de audit la solicitarea Comisiei Europene – auditul operațiunilor

La solicitările Comisiei Europene cuprinse în adresele ARES(2014) 896608/24.03.2014 și ARES(2014) 545672/28.02.2014, Autoritatea de Audit a inclus în cadrul auditului operațiunilor un obiectiv suplimentar privind obținerea unei asigurări rezonabile

asupra calității verificărilor realizate de către ACP asupra altor categorii de cheltuieli decât cele aferente resursei umane, incluse în aplicația de plată nr. 43/29.12.2015, în sumă de 82.792 mii lei, transmisă CE pentru POS DRU în luna decembrie 2015 pentru cheltuielile aferente exercițiului financiar 2015, cu scopul de a stabili nivelul de încredere ce poate fi atribuit acestor verificări.

Măsurile solicitate Autorității de Audit de către Comisia Europeană

- reperformarea de către Autoritatea de Audit, pe bază de eșantion, a verificărilor suplimentare realizate de Autoritatea de Certificare și Plată pentru cheltuielile declarate CE prin aplicația de plată nr. 43/2015, în special cu privire la achiziții publice/achiziții derulate conform instrucțiunilor AM, cu privire la proiecte neeligibile, participanți neeligibili, cheltuieli de tip FEDR, subvenții și burse, alte tipuri de cheltuieli.

➤ Acțiunile Autorității de Audit

În cadrul misiunii de audit de operațiuni pentru verificarea cheltuielilor solicitate la rambursare Comisiei Europene în anul 2015, Autoritatea de Audit a verificat calitatea verificărilor efectuate de ACP, pe baza unui eșantion de 10 cereri de rambursare din totalul de 49 de cereri de rambursare verificate la nivelul ACP. Valoarea eșantionului verificat de către AA, în sumă de 38.327 mii lei, a reprezentat 52,98% din totalul cheltuielilor verificate de ACP, respectiv suma de 72.341 mii lei.

Din verificarea cererilor de rambursare cuprinse în eșantion, AA a constatat unele erori suplimentare (neidentificate de ACP) cu privire la alte categorii de cheltuieli decât cele aferente resursei umane.

➤ Concluzia Autorității de Audit

Având în vedere rezultatele misiunii de audit efectuate, s-a obținut o asigurare rezonabilă asupra calității verificărilor suplimentare realizate de către ACP pentru alte categorii de cheltuieli decât cele aferente resursei umane, incluse în aplicația de plată nr. 43 transmisă CE pentru POS DRU, în luna decembrie 2015, respectiv un nivel de încredere mediu ridicat, corespunzător, categoriei 2 „funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”.

Ca urmare a măsurilor puse în aplicare de Autoritatea de Management POSDRU și a scăderii ratei de eroare din ultimul audit de operațiuni al Autorității de Audit, Comisia Europeană a ridicat întreruperea plăților prin scrisoarea numărul ARES(2016)2830313/21.06.2016.

6.1.7. PROGRAMUL OPERAȚIONAL – DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE

Finanțat din Fondul Social European

Obiectivul general al Programului Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative (PODCA) este de a contribui la crearea unei administrații publice eficiente, în beneficiul socio-economic al societății românești.

În cazul PODCA, conform datelor publicate de Ministerul Fondurilor Europene, la data de 31.12.2015 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 117,87% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, iar sumele totale rambursate de CE până la 31.12.2015 se ridicau la 82% din totalul alocărilor disponibile prin program.

Audit operațiuni

Auditul de operațiuni a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei Europene în anul 2015, în sumă totală de 171.998 mii lei, sunt corecte, iar tranzacțiile care stau la baza acestora sunt legale și regulamentare. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins un număr de 52 de cereri de rambursare, cu o valoare a cheltuielilor de 133.547 mii lei, reprezentând 77,64 % din totalul cheltuielilor certificate în anul 2015.

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu un impact financiar total de 1.487 mii lei, reprezentând efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 343 mii lei și abateri de la prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor publice, în sumă de 1.144 mii lei.

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
				Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
PODCA	171.998	133.547	1.487	1.144	343

Tabel nr. 10– Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul PODCA

Constatări din auditul operațiunilor

În urma verificărilor efectuate, au fost constatate deficiențe determinate de nerespectarea de către beneficiarii proiectelor a prevederilor legale privind achizițiile publice sau a normelor aplicabile privind eligibilitatea cheltuielilor solicitate la rambursare.

În ceea ce privește *respectarea prevederilor legislației în domeniul achizițiilor publice*, în cazul a 9 proiecte, s-au constatat deficiențe pentru care s-a recomandat aplicarea de corecții financiare în valoare totală de 1.620 mii lei, din care suma de 1.144 mii lei este aferentă eșantionului auditat.

Deficiențele constatate au vizat:

- nerespectarea, în unele cazuri, a principiilor proporționalității sau tratamentului egal la atribuirea contractelor de servicii;
- utilizarea unor cerințe nerelevante pentru obiectul contractului sau care vizau o terță parte (producătorul);
- acceptarea unor oferte care nu îndeplineau toate criteriile de calificare sau cerințele din documentația de atribuire;
- respingerea incorectă a unor ofertanți;

dintre care se exemplifică:

- în cadrul proiectului „e-ANFP–Întărirea capacității instituționale a ANFP în vederea asigurării unui management performant al funcției publice și funcționarilor publici la nivelul administrației publice centrale și al serviciilor publice din subordinea/coordonarea autorităților publice centrale și locale prin implementarea de instrumente inovatoare”, beneficiar Agenția Națională a Funcționarilor Publici, în urma verificării procedurii de atribuire a unui contract de servicii, s-a constatat că:

- ofertantul câștigător nu a făcut dovada îndeplinirii cerinței privind prestarea de servicii similare, în forma în care aceasta a fost solicitată prin anunțul de participare;
- unul dintre echipamentele oferite nu îndeplinea toate specificațiile tehnice prevăzute la nivelul caietului de sarcini.

Au fost încălcate prevederile art. 36 din OUG nr. 34/2006 și ale art. 37 și art. 81 din HG nr. 925/2006. Pentru deficiența constatată s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare în sumă de 1.166 mii lei (10% din valoarea contractului), din care suma de 751 mii lei este aferentă cererii de rambursare auditate.

- în cadrul proiectului „Platformă pentru dezvoltare durabilă și integrată”, beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, în urma verificării procedurii de atribuire a unui contract de servicii, s-a constatat că în cadrul documentației de atribuire pentru servicii de consultanță pentru toți experții a fost utilizată o cerință de calificare restrictivă, în sensul că s-a solicitat ca experții consultanți să fie absolvenți ai unei instituții de învățământ superior recunoscută sau acreditată de statul român, fiind încălcate astfel prevederile art. 2 și art. 176 din OUG nr. 34/2006 și art. 8 din HG nr. 925/2006. Această cerință este restrictivă, deoarece permite accesul la procedura de licitație doar experților care au absolvit studiile unor instituții de învățământ din țară și îngreunează accesul celor care au absolvit studiile la instituții similare din străinătate. Pentru deficiența constatată s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 10% din valoarea contractului, reprezentând 124 mii lei, din care suma de 109 mii lei este aferentă cererii de rambursare auditate;

- în cadrul proiectului „Dezvoltarea capacității instituționale a MAI în domeniul gestionării dosarelor europene, al transpunerii și al aplicării acquis-ului comunitar”, beneficiar Ministerul Afacerilor Interne, în urma verificării procedurii de atribuire a unui contract de servicii, s-a constatat că în cadrul documentației de atribuire pentru servicii de formare și consultanță au fost incluse:

- ca și cerință minimă de calificare privind capacitatea tehnică și situația personală a operatorilor economici, prezentarea de către ofertanți a unor autorizații eliberate de Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților/Autoritatea Națională pentru Certificări, cel puțin în domeniul „Formare de Formatori”, criteriu considerat nerelevant pentru derularea procedurii, având în vedere faptul că prin Caietul de Sarcini nu s-a prevăzut derularea de cursuri de formare de formatori;
- cerințe minime privind pregătirea profesională și calificările experților formatori nominalizați în ofertă: „participarea în calitate de expert formator la cel puțin 1 proiect cu finanțare din fonduri europene de pre-aderare sau instrumente structurale” și „deținerea de competențe relevante privind managementul proiectelor”, cerințe restrictive deoarece în cazul unui proiect finanțat din fonduri europene nu este relevantă sursa de finanțare a sesiunilor de formare în raport cu tematicile sesiunilor de formare pentru care experții respectivi au avut rol de formator. De asemenea, cerința privind deținerea de competențe în managementul proiectului nu este relevantă pentru prestarea serviciilor de formare care au vizat domeniul afacerilor europene, respectiv tematici precum: familiarizarea cu instituțiile europene, înțelegerea procesului de decizie europeană, activitatea de transpunere și punere în aplicare a aquis-ului comunitar.

Având în vedere că serviciile aferente acestui contract se încadrează în anexa 2B la OUG nr. 34/2006, au fost încălcate prevederile art. 2, art.16 și art. 35 din OUG nr. 34/2006. Pentru deficiența constatată s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare în sumă de 81 mii lei (5% din valoarea contractului), din care suma de 57 mii lei este aferentă cererii de rambursare auditate.

Referitor la modul de respectare a condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor, s-a constatat că au fost solicitate la rambursare și validate cheltuieli în valoare totală de 343 mii lei, care nu respectă regulile și cerințele de eligibilitate din HG nr. 759/2007 sau regulamentele europene, dintre care se exemplifică:

- în cadrul proiectului „Eficientizarea procesului de monitorizare electronică a datelor privind activitățile și infrastructurii din domeniul cercetării și dezvoltării, prin implementarea de tehnologii moderne TIC, cu scopul de a deservi necesarul informațional al beneficiarilor”, beneficiar Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI), ca urmare a nerespectării principiului unui management financiar riguros, au rezultat cheltuieli neeligibile în sumă de 149 mii lei. Din analiza cheltuielilor solicitate la decontare în cererea de rambursare auditată, s-a constatat că au fost validate cheltuieli cu salariile persoanelor care au asigurat managementul de proiect din

partea partenerului, în cazul cărora activitățile desfășurate nu sunt justificate corespunzător, astfel încât să se demonstreze legătura cu activitățile proiectului, conform prevederilor HG nr. 759/2007. De altfel, rapoartele de activitate conțin numai atribuțiile experților din fișele de post și cererea de finanțare, nu și activitățile efectiv desfășurate și livrabilele aferente. Nu au fost respectate prevederile art. 14 alin. (1) și art. 60 din Reg. (CE) nr. 1083/2006, art. 126 alin. (2), art. 30 alin. (1) din Reg. (UE) nr. 966/2012, art. 1 alin. (4) lit. d), art. 2 alin. (1) lit. c) și d) din HG nr. 759/2007, art. 3.1.9. din Regulile pentru idei de proiecte 2010, art. 5 lit. d) din OUG nr. 66/2011;

- în cadrul proiectului „*Biblioteca online în cadrul MAE*”, beneficiar Ministerul Afacerilor Externe, au fost decontate cheltuieli neeligibile în sumă de 43 mii lei, reprezentând onorarii facturate pentru servicii prestate de experți, anterior datei la care s-a notificat implicarea acestora în executarea contractului, sau pentru un alt număr de zile decât cel rezultat din fișele de pontaj. Nu au fost respectate prevederile art. 1 alin. (4) litera d), art. 2 alin. (1) din HG nr. 759/2007, art. 1 lit. a) din Ordinul nr. 712/2009 privind aprobarea cheltuielilor eligibile în cadrul axelor prioritare 1, 2 și 3 ale Programului operațional "Dezvoltarea capacității administrative", art. 8 lit. a) alin. (7) din contractul de finanțare și art. 11.3 din contractul de prestări servicii;
- în cadrul proiectului „*Dezvoltarea capacității instituționale de furnizare a serviciilor publice de informare a cetățenilor români migranți*”, beneficiar Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, au fost decontate cheltuieli neeligibile în sumă de 24 mii lei, ca urmare a nerespectării ofertei financiare, anexă a contractului de prestări servicii de organizare de evenimente. Astfel, pentru organizarea unei vizite de studiu la Madrid, la care a participat un număr de 33 de persoane, beneficiarul a solicitat la rambursare suma de 232 mii lei, din care Autoritatea de Management a validat suma de 203 mii lei, deși suma maximă care putea fi facturată pentru acest eveniment era de 179 mii lei, conform ofertei financiare. Nu au fost respectate prevederile art. 1 alin. (4) litera d) din HG nr. 759/2007 și art. 8 lit. a) alin. (7) din contractul de finanțare;
- în unele cazuri, aplicațiile IT dezvoltate în cadrul proiectelor nu erau funcționale sau erau parțial operaționale, nefiind obținută o asigurare rezonabilă privind sustenabilitatea acestora. Spre exemplu:
 - în cazul proiectului „*Sisteme moderne de preluare, evaluare și informare privind tezele de doctorat și de gestionare a titlurilor universitare în cadrul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului*”, beneficiar Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, s-a urmărit implementarea unui sistem modern de preluare, evaluare și informare privind tezele de doctorat și de gestionare a titlurilor universitare. Pe parcursul misiunii de audit pe teren, din verificarea efectuată s-a constatat că aplicația respectivă era instalată, însă nu era funcțională. Beneficiarul nu a prezentat probe cu privire la introducerea datelor de către utilizatori, nefiind obținută o asigurare rezonabilă că aplicația IT finanțată în cadrul proiectului este utilizată în conformitate cu scopul pentru care a fost finanțată, conform cerințelor din cererea de finanțare;
 - în cazul proiectului „*Realizarea unui sistem de plată online a serviciilor oferite de ANCPI*” implementat de Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, în cadrul căruia a fost dezvoltat sistemul de plată online a serviciilor oferite de ANCPI, s-a constatat că acesta a fost pus la dispoziția cetățenilor doar până la data de 27.05.2015, dată la care a expirat contractul de prestări servicii de procesare a plăților electronice;
 - în cazul proiectului „*Modernizarea serviciilor publice de informare și relaționare cu cetățenii din cadrul Ministerului Muncii Familiei și Protecției Sociale*” implementat de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, în cadrul căruia s-a dezvoltat un portal informațional cu scopul de a contribui la creșterea calității serviciilor oferite cetățenilor și a transparenței administrative, s-a constatat că acesta era parțial operațional la momentul desfășurării misiunii de audit, neputând fi accesate modulele e-Petiție și cel dedicat Comunității de Practică.

S-a constatat că nu au fost respectate prevederile art. 2 alin. (3) din contractele de finanțare și secțiunea 2.9. *Sustenabilitate* din cadrul cererilor de finanțare, anexe la contractele de finanțare. Pentru aceste proiecte nu a fost stabilit un impact financiar, dar s-a recomandat Autorității de Management să verifice modul în care aplicațiile IT sunt utilizate în perioada de sustenabilitate și luarea măsurilor care se impun, după caz.

Recomandări

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de operațiuni, Autoritatea de Audit a recomandat AM PO DCA:

- ☞ dispunerea măsurilor prevăzute de OUG nr. 66/2011 în vederea aplicării corecțiilor financiare în cazul contractelor atribuite fără respectarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice, precum și pentru constatarea cheltuielilor neeligibile;
- ☞ recuperarea creanțelor și a accesoriilor aferente;
- ☞ deducerea sumelor neeligibile din cheltuielile ce vor fi declarate Comisiei Europene;
- ☞ verificarea eligibilității cheltuielilor decontate beneficiarilor în celelalte cereri de rambursare depuse în cadrul proiectelor, după caz.

Punctul de vedere al entității auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii, a fost analizat punctul de vedere al acesteia, precum și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Raportul final de audit cuprinde constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurii de conciliere.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și prezentate Comisiei Europene pentru PODCA în anul 2015, în sumă de 171.998 mii lei, au fost corecte, iar tranzacțiile care au stat la baza acestora au fost legale, reale, conforme cu regulile de eligibilitate, cu excepția sumei totale de 1.487 mii lei.

În contextul încheierii programelor operaționale 2007-2013, conform reglementărilor europene, Autoritatea de Audit va calcula o singură rată de eroare pentru cheltuielile declarate CE în anul 2015 și în anul 2016.

6.1.8. AUTORITATEA DE CERTIFICARE ȘI PLATĂ

La nivel național a fost instituită o singură Autoritate de Certificare și Plată (ACP) în cadrul Ministerului Finanțelor Publice pentru toate programele operaționale finanțate din fonduri structurale și de coeziune (POS Mediu, POS Transport, POR, POS CCE, POAT, POS DRU, PODCA). Aceasta asigură îndeplinirea următoarelor atribuții prevăzute în cadrul Regulamentului CE nr. 1083/2006:

- stabilirea și transmiterea către Comisia Europeană a declarațiilor certificate de cheltuieli și a cererilor de plată;
- certificarea faptului că declarația cheltuielilor este exactă, este efectuată pe baza unor sisteme de contabilitate fiabile și a unor documente justificative care pot fi verificate;
- cheltuielile declarate sunt conforme cu regulile comunitare și naționale aplicabile și au fost suportate pentru operațiunile selecționate pentru finanțare, în conformitate cu criteriile aplicabile programului și regulile comunitare și naționale aplicabile;
- luarea în considerare, în sensul certificării, a rezultatelor tuturor auditurilor efectuate de Autoritatea de Audit sau sub supravegherea acesteia;
- păstrarea unei contabilități computerizate a cheltuielilor declarate Comisiei, inclusiv a sumelor care trebuie recuperate și a sumelor retrase în urma anulării integrale sau parțiale a contribuției la o operațiune.

În cadrul acțiunilor de audit de sistem desfășurate la nivelul tuturor programelor operaționale, Autoritatea de Audit a efectuat verificări și la nivelul ACP în scopul obținerii unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control funcționează eficace pentru a preveni, detecta și corecta erorile și neregulile.

Ca urmare a acestor verificări, au fost identificate deficiențe ce vizează modul de remediere a deficiențelor identificate cu ocazia misiunilor de audit anterioare și neremediate/remediate parțial, precum:

- persistența diferențelor între sumele raportate prin intermediul SMIS CSNR și cele raportate prin SFC 2007 (POR, POST, POSM);
- excluderea unor proiecte din eșantionul de proiecte care au făcut obiectul verificărilor la fața locului (POR);
- efectuarea verificărilor în vederea asigurării că toate cheltuielile incluse în aplicațiile de plată către CE au fost decontate integral și în cele mai scurte termene către beneficiari (POAT);
- neimplementarea în integralitate a recomandărilor formulate în misiunile de audit precedente (POS Mediu, PO Transport, POR, POSCCE, POAT).

Punctul de vedere al entității auditate

Constatările și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii a fost analizat punctul de vedere al acesteia și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Recomandările care se regăsesc în raportul final de audit au fost însușite de către entitatea auditată.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia generală la nivelul sistemului de management și control al programelor operaționale POR, POS CCE, POAT, POST și POS Mediu privind conformitatea cu cerințele cheie este că „sistemul de management și control la nivelul ACP funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2), iar la nivelul PODCA este că „sistemul de management și control instituit la nivelul ACP funcționează bine” (categoria 1).

6.1.9. AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU ACHIZIȚII PUBLICE (ANAP)

Agencia Națională pentru Achiziții Publice este o instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Finanțelor Publice, înființată în temeiul OUG nr. 13/20.05.2015 *privind înființarea, organizarea și funcționarea ANAP*, prin preluarea atribuțiilor, activității, a posturilor și a personalului de la Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP), precum și de la Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice din cadrul Ministerului Finanțelor Publice (UCVAP/CVAP).

Principalele obiective ale ANAP sunt elaborarea, promovarea și implementarea politicii în domeniul achizițiilor publice, stabilirea și implementarea sistemului de verificare și control al aplicării unitare a dispozițiilor legale și procedurale în domeniul

achizițiilor publice, precum și monitorizarea funcționării eficiente a sistemului de achiziții publice. Activitatea ANAP este exercitată la nivel central și la nivel teritorial, prin 8 structuri regionale, fără personalitate juridică.

Prin HG nr. 398/27.05.2015, ANAP a fost desemnată să sprijine activitatea Autorităților de Management (AM) din cadrul Programelor Operaționale, în scopul de a se asigura că normele europene și naționale privind achizițiile publice au fost respectate în efectuarea cheltuielilor declarate de beneficiari.

La data efectuării misiunii de audit asupra atribuțiilor de verificare a achizițiilor publice care revin ANAP în cazul proiectelor finanțate din instrumente structurale, ANAP îndeplinea aceleași funcții exercitate anterior de ANRMAP și UCVAP/CVAP, în temeiul legislației aplicabile achizițiilor publice.

Misiunea de audit efectuată de Autoritatea de Audit a avut ca obiectiv general obținerea unei asigurări rezonabile asupra eficacității funcționării sistemului instituit la nivelul ANAP în vederea verificării ex-ante a procesului de achiziție publică. De asemenea, misiunea de audit a vizat și verificarea modului de implementare a recomandărilor formulate prin Rapoartele de audit anterioare.

Pentru îndeplinirea obiectivului auditului și stabilirea concluziei cu privire la funcționarea sistemului de management și control, au fost efectuate teste de control asupra unui eșantion reprezentativ de documentații de atribuire verificate de către ANAP, grupate pe programe operaționale.

Pe baza raționamentului profesional, a fost selectat un eșantion de 38 de proceduri situate peste pragurile valorice prevăzute la art. 55 din OUG nr. 34/2006, cuprinzând câte 10 elemente pentru fiecare tip de contract (lucrări, servicii, furnizare), alese în ordinea descrescătoare a valorilor estimate ale contractelor, după data la care au intervenit modificările legislative și organizatorice la nivelul ANRMAP/UCVAP, precum și 8 proceduri de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare.

Suplimentar, au fost selectate și 8 proceduri anulate, respectiv câte o procedură din cadrul fiecărui program operațional.

Principalele constatări

Ca urmare a verificărilor efectuate cu ocazia misiunii de audit, s-au constatat aspecte precum:

- la nivelul ANAP nu a fost actualizată descrierea de sistem corespunzător funcțiilor atribuite acestei instituții, pe care trebuie să le îndeplinească în procesul de verificare a achizițiilor publice;
- nu au fost încheiate protocoale de colaborare între autoritățile de management și ANAP în care să fie detaliate regulile privind colaborarea interinstituțională, în conformitate cu prevederile art. 31 din HG nr. 398/27.05.2015;
- au fost admise spre publicare în SEAP unele documentații de atribuire în condițiile în care autoritățile contractante nu au remediat toate neconformitățile care au constituit inițial motive de respingere (POS Mediu);
- în cazul unor documentații de atribuire au existat unele neconformități care nu au fost sesizate la nivelul instituției în procesul de verificare inițială sau în cel de validare și, în consecință, nu au fost formulate observații în acest sens (POS Mediu);
- observatorii instituției în cadrul unor comisii de evaluare, nu au asigurat în totalitate îndeplinirea funcției de verificare a conformității cu legislația în domeniul achizițiilor publice a procedurilor de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, inițiate de autoritățile contractante în temeiul art. 122 și 252 din OUG nr. 34/2006, altele decât cele prevăzute la art. 122 lit. i) și art. 252 lit. j) (POS Transport);
- nu s-a asigurat în totalitate o pistă de audit adecvată asupra procesului de verificare realizat de UCVAP, ca urmare a unor informații incomplete sau eronate din listele de verificare și din rapoartele de activitate completate de observatorii desemnați, precum și în ceea ce privește verificările privind conflictul de interese (POP);
- existența unor neconcordanțe între actele normative emise anterior de ANRMAP (Ordinul nr. 138/2012 și Instrucțiunea nr. 1/2013) care pot genera confuzii/erori în modalitatea de completare/verificare a fișelor de date privind criteriile de calificare și selecție (deficiență constatată în cadrul unei misiuni anterioare de audit).

Recomandări

Pentru deficiențele constatate au fost formulate recomandări și au fost stabilite termene de implementare ale acestora, care să conducă la îmbunătățirea funcționării mecanismului de verificare ex-ante a achizițiilor publice la nivelul ANAP.

Recomandările formulate de auditori au vizat remedierea deficiențelor semnalate în sensul:

- ☞ actualizării informațiilor cuprinse în „Descrierea sistemului de management și control” și transmiterea acestora către autoritățile de management;
- ☞ organizării demersurilor în vederea încheierii protocoalelor de colaborare cu autoritățile de management, în care să fie detaliate regulile privind colaborarea interinstituțională;
- ☞ respingerii documentațiilor de atribuire care nu sunt conforme cu legislația în domeniul achizițiilor publice, conform prevederilor art. 33[^]1 din OUG nr. 34/2006, astfel încât să fie aprobate spre publicare în SEAP doar documentațiile în cazul cărora au fost remediate toate neconformitățile identificate de ANAP;
- ☞ urmării respectării prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice și a procedurilor de lucru ale ANAP, astfel încât să fie identificate toate neconformitățile cu legislația în domeniul achizițiilor publice, în ceea ce privește verificările efectuate de către observatorii ANAP asupra procedurilor de atribuire la care sunt desemnați;

- ☞ documentării corespunzătoare a tuturor aspectelor importante identificate pe parcursul participării în calitate de observator în cadrul comisiilor de evaluare, astfel încât să se prezinte o imagine clară a modului în care s-a desfășurat respectiva procedură și să se asigure o pistă de audit adecvată;
- ☞ remedierii situației referitoare la identificarea unei neconcordanțe între actele normative emise de ANRMAP (Ordinul nr. 138/2012 și Instrucțiunea nr. 1/2013) în măsură să conducă la confuzii/erori în modalitatea de completare/verificare a fișelor de date privind criteriile de calificare și selecție;
- ☞ reglementării situațiilor în care se asigură verificările în cazul procedurilor de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, inițiate în temeiul altor articole decât cele prevăzute de art. 122 lit. i) și art. 252 lit. j) din OUG nr. 34/2006.

Punctul de vedere al entității auditate

Constatările și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii a fost analizat punctul de vedere al acesteia și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Raportul final de audit cuprinde constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurii de conciliere.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia generală a auditului este că mecanismul de verificare ex-ante a achizițiilor publice la nivelul ANAP funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

6.1.10. Acțiuni suplimentare de audit la solicitarea Comisiei Europene

Pentru cheltuielile declarate Comisiei Europene pentru exercițiul financiar 2015, Autoritatea de Audit a efectuat, la solicitarea Comisiei Europene, o acțiune de audit la nivelul programului POS DRU, în vederea stabilirii ratei de eroare reale, calculate pe baza unui eșantion statistic, pentru fiecare cerere de plată transmisă CE începând cu cererea de plată 40.

Aria de aplicabilitate a auditului, potrivit solicitării CE formulată prin scrisoarea ARES (2015) 3601985 din 1.09.2015, o reprezintă operațiunile pentru care, în anul 2015 (aplicațiile de plată nr. 40 și 41), au fost declarate către Comisia Europeană cheltuieli pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, aprobat prin Decizia Comisiei Europene nr. 5811 din 22 noiembrie 2007, finanțat din Fondul Social European.

Măsuri solicitate Autorității de Audit de către Comisia Europeană

Obținerea unei asigurări rezonabile că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei Europene în anul 2015 sunt corecte, iar tranzacțiile care stau la baza acestora sunt corecte, legale și regulamentare.

➤ Acțiunile Autorității de Audit

În cadrul misiunii de audit de operațiuni pentru verificarea cheltuielilor solicitate la rambursare Comisiei Europene în anul 2015, prin aplicațiile de plată 40 și 41, în cuantum de 1.146.229 mii lei (76.529 mii euro), Autoritatea de Audit a verificat un eșantion de 33 cereri de rambursare din totalul de 4.237 de cereri de rambursare în valoare de 43.356 mii lei (9.823 mii euro).

➤ Concluzia Autorității de Audit

Din verificările efectuate s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2015 prin cele două aplicații de plată, în sumă totală de 722 mii lei. Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile, în sumă de 705 mii lei, și abateri de la prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor în sumă 17 mii lei.

Rezultatele auditului eșantionului pilot selectat din aplicațiile de plată 40 și 41, auditat în anul 2015, au fost luate în calcul pentru emiterea concluziei și stabilirea ratei de eroare la nivelul cheltuielilor certificate prin aplicațiile de plată nr. 40, 41 și 44/2015, auditate în anul 2016.

6.2. Fonduri destinate agriculturii, dezvoltării rurale și pescuitului

În ceea ce privește agricultura, dezvoltarea rurală și pescuitul, atribuțiile Autorității de Audit vizează Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Garantare Agricolă și Fondul European pentru Pescuit. În perioada de referință, Autoritatea de Audit a finalizat 5 misiuni de audit vizând aceste fonduri, din care o misiune de audit de sistem, o misiune de audit la solicitarea Comisiei Europene, o misiune de audit de operațiuni, o misiune de audit de certificare pentru certificarea conturilor FEADR pentru anul 2015 și o misiune privind închiderea programului 2007-2013 FEADR. În cadrul acestor misiuni au fost verificate atât funcționarea sistemelor de management și control, cât și cheltuielile declarate în anul 2015 Comisiei Europene de către autoritățile române.

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
				Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
FEADR	8.131.748	483.681	54.562	1.982	52.580
FEP	56.272	49.983	3.812	131	3.681
Total	8.188.020	533.664	58.374	2.113	56.261

Tabel nr. 11 – Cheltuielile declarate CE din care a fost extras eșantionul, cheltuielile auditate și impactul financiar stabilit în cheltuielile auditate

6.2.1. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)

Măsurile finanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) sunt structurate în patru axe prioritare de intervenție, definite în concordanță cu nevoile României în domeniul agriculturii și al spațiului rural, după cum urmează:

- Axa I: Îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol și forestier
- Axa II: Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural
- Axa III: Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale
- Axa IV Leader: Implementarea strategiilor de dezvoltare locală, a proiectelor de cooperare, precum și funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului.

Stadiul implementării FEADR

Contribuția financiară a Uniunii Europene la Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, aprobat de către Comisia Europeană și finanțat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), este în valoare totală de 8.097.272 mii euro pentru întreaga perioadă de programare. Din această sumă totală, 7.995.578 mii euro reprezintă contribuția din FEADR, la care se adaugă suma de 101.694 mii euro, alocată suplimentar pentru România prin Planul European de Redresare Economică (PERE) de către Comisia Europeană, pentru a răspunde noilor provocări privind schimbările climatice, energia regenerabilă, managementul resurselor de apă, biodiversitatea, restructurarea sectorului lactate și infrastructura de internet în bandă largă.

Pe ani, aceste sume sunt repartizate după cum urmează:

- mii euro -

Anul	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Total Alocări FEADR	1.146.688	1.502.691	1.401.645	1.357.855	1.332.220	1.356.173	N/A	N/A	8.097.272
Total Rambursări FEADR	0	565.928	760.482	883.050	1.090.047	1.174.610	816.689	1.231.884	6.522.690

Tabel nr. 12 – Repartizarea pe ani a alocărilor FEADR⁴

La data de 31.12.2015, stadiul implementării FEADR, se prezintă după cum urmează:

- mii euro -

Nr. crt.	Axa/Măsura	Alocare CE 2007-2013	Suma angajată până la 31.12.2015	Plăți efectuate către beneficiari FEADR, cumulat de la începutul programului până la 31.12.2015	Din care plăți efectuate către beneficiari în perioada 01.01.2015-31.12.2015
1.	Axa I „Îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol și forestier”	2.552.277	2.448.790	2.162.118	366.558
2.	Axa II * „Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural”	2.744.984	2.535.571	2.619.290	201.667
3.	Axa III „Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”	2.000.640	1.873.839	1.635.633	206.740
4.	Axa IV „Leader”	364.875	395.784	333.643	207.542
5.	Măsura 511 „Asistență tehnică”	120.474	115.533	115.517	34.063
6.	Măsura 611* „Plăți complementare directe”	314.022	315.902	263.371	-48.353
	Total	8.097.272	7.685.419	7.129.572	968.217

Tabel nr. 13 – Stadiul implementării FEADR în România la 31.12.2015⁵

⁴ Sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale – Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 aprobat de CE (versiunea consolidată septembrie 2015 conform Deciziei C(2015)6781 din 29.09.2015 / Ref. ARES(2015)5453170 - 30/11/2015)

⁵ Sursa: Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR)

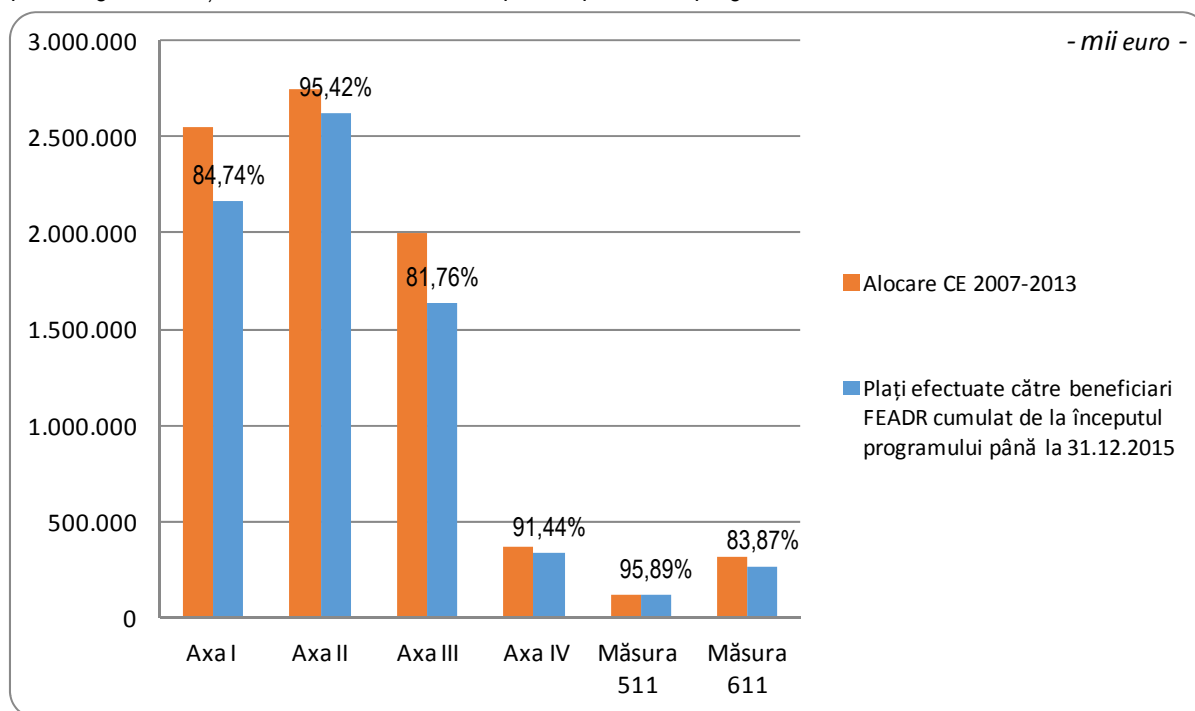
*În cazul beneficiarilor plătiți de Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură (APIA), finanțați din FEADR axa 2 și măsura 611, nu se încheie contracte, plățile efectuându-se anual pe baza cererilor de plată depuse de fermieri. Suma înscrisă în tabel reprezintă suma aferentă măsurii 221 „Prima împădurire a terenurilor agricole”.

Din valoarea totală de 8.097.272 mii euro alocată pentru măsurile acreditate din FEADR, suma de 5.038.267 mii euro reprezintă valoarea alocată pentru măsurile din axele I, III, IV și măsura 511, pentru care au fost încheiate contracte de finanțare în sumă totală de 4.833.946 mii euro, respectiv 95,94% din suma alocată.

Valoarea totală a plăților efectuate către beneficiarii de finanțare FEADR până la 31.12.2015 însumează 7.129.572 mii euro, reprezentând 88,05% din suma alocată României din FEADR pentru întreaga perioadă de programare.

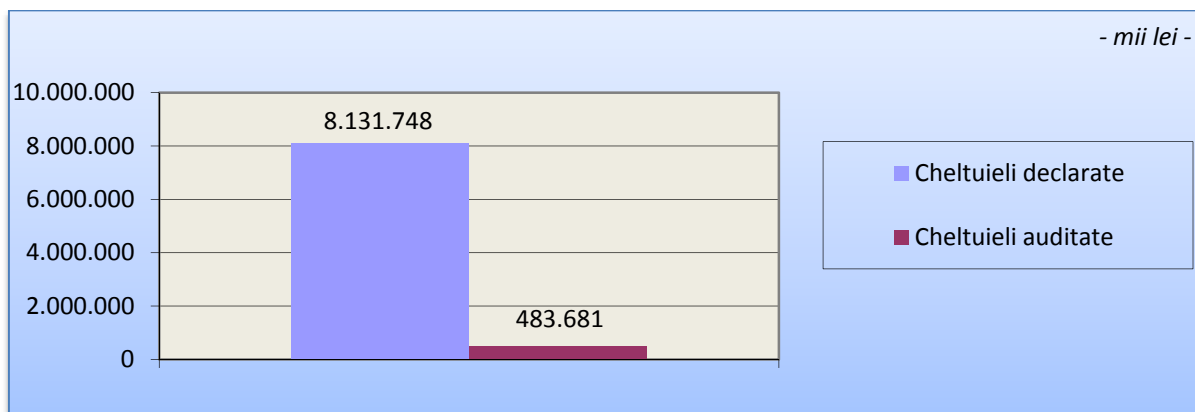
Până la data de 31.12.2015, valoarea sumelor încasate de la CE pentru FEADR a totalizat 7.084.265 mii euro, din care 6.522.690 mii euro reprezintă rambursări aferente declarațiilor de cheltuieli transmise Comisiei, iar suma de 561.575 mii euro reprezintă sume încasate din prefinanțare.

Prezentăm mai jos o diagramă a plăților efectuate către beneficiarii FEADR în perioada 2007-2015, comparativ cu sumele alocate prin Programul Național de Dezvoltare Rurală pe componentele programului:

Grafic nr. 6 – Diagrama plăților efectuate către beneficiarii FEADR comparativ cu alocarea CE în perioada 2007-2013 pe axe prioritare

Pentru cheltuielile efectuate în exercițiul financiar 2015, Autoritatea de Audit, în calitate de organism de certificare, a efectuat verificări la nivelul Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR), atât la sediul central, la cele 8 centre regionale, 8 oficii județene cât și la cele 24 de organisme delegate pentru schemele FEADR vizate de IACS⁶, precum și la nivelul a 111 beneficiari de fonduri. Din cheltuielile declarate în anul 2015, în valoare de 8.131.748 mii lei (reprezentând cheltuielile declarate CE în perioada 16.10.2014-31.12.2015), a fost extras un eșantion cuprinzând 511 elemente aferente unui număr de 505 dosare în valoare totală de 483.681 mii lei, reprezentând 5,95% din cheltuielile declarate⁷.

Grafic nr. 7 – Cheltuielile auditate din totalul cheltuielilor declarate în anul 2015 din FEADR

⁶ IACS (Integrated Administration and Control System) – Sistemul integrat de administrare și control

⁷ Echivalentul în lei a fost calculat folosind cursul inforeuro valabil în luna decembrie 2015, 1 euro = 4,4467 lei.

În urma misiunilor de audit au fost identificate unele deficiențe la nivelul sistemului de management și control, precum și unele nereguli/erori cu implicații financiare, cauzate de aplicarea în mod necorespunzător a prevederilor procedurale privind autorizarea și efectuarea plăților și nerespectarea criteriilor de eligibilitate a cheltuielilor declarate Comisiei Europene (CE).

Totodată, prin auditul desfășurat, au fost urmărite acțiunile întreprinse de entitățile supuse auditului, în vederea implementării recomandărilor emise de Organismul de Certificare pentru remedierea deficiențelor semnalate.

Valoarea totală a erorilor identificate la nivelul tranzacțiilor a fost în sumă de 54.562 mii lei, din care 1.982 mii lei reprezentând abateri de la prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor și 52.580 mii lei reprezentând cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile. Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2015, în sumă de 54.562 mii lei, este compus din 50.440 mii lei pentru tranzacțiile incluse în IACS și 4.122 mii lei pentru tranzacțiile neincluse în IACS.

Principalele constatări

Evaluarea mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul (CE) nr. 907/2014

Dintre principalele constatări rezultate în urma verificărilor desfășurate la nivelul AFIR și la organisme delegat menționăm:

➤ **„Ordonanțarea plăților – Controale la fața locului”**

Verificările de audit au pus în evidență, în unele cazuri, slăbiciuni ale sistemului de control intern al AFIR, din care exemplificăm:

Populația neinclusă în IACS

- la nivelul AFIR nu a fost respectat art. 25 alin. 3 lit. d) din Regulamentul (CE) nr. 65/2011 care prevede necesitatea de a selecta în mod aleatoriu între 20% și 25% dintre cheltuieli în ceea ce privește controalele la fața locului;
- în cazul unui beneficiar, controalele efectuate de experții AFIR nu au fost în totalitate cele solicitate de procedură, în sensul că nu a fost întocmită Fișa de verificare pe teren și Raportul de control pe teren, deși bifele experților din Fișa de verificare financiară a dosarului cererii de plată atestă că aceste verificări s-au efectuat;
- la nivelul AFIR, în ceea ce privește verificarea proiectelor de investiții, s-a constatat că nu sunt stabilite prevederi procedurale pentru verificarea calității lucrărilor ascunse, în vederea obținerii unei asigurări că situațiile de lucrări solicitate și decontate prin cererea de plată sunt efectuate în conformitate cu prevederile contractului de finanțare încheiat cu agenția.

Populația inclusă în IACS

- la nivelul APIA au fost constatate o serie de erori formale, care nu au generat impact financiar asupra cererilor de plată auditate, fiind identificate, în principal, încălcări ale termenelor procedurale în ceea ce privește comunicarea către agricultori, în termen de 3 luni de la data controalelor la fața locului, a neconformităților constatate de experții evaluatori ai APIA sau prelucrarea și validarea cu întârziere a datelor consemnate în rapoartele de control, în urma controalelor clasice pe teren (controale după teledetecție).

➤ **„Proceduri contabile”**

Verificările de audit au pus în evidență, în unele cazuri, deficiențe în ceea ce privește:

- manualul de procedură pentru colectarea datelor și întocmirea raportărilor către CE, în sensul că acesta nu este actualizat și nu prezintă modul în care se preiau datele din situațiile financiare și/sau operative ale agenției în raportările întocmite. De asemenea, s-a constatat că nu există o persoană desemnată pentru întocmirea raportărilor financiare solicitate de CE, care să realizeze totodată și reconcilierea evidențelor operative care stau la baza întocmirii declarațiilor de cheltuieli primite de la serviciul contabilitate cu cele ale serviciului plăți și ale serviciului recuperare debite (inclusiv pentru măsurile delegate);
- raportările financiare, în sensul că nu există o pistă de audit corespunzătoare în vederea susținerii sumelor incluse sau eliminate din declarațiile de cheltuieli trimestriale sau anuale.

➤ **„Resursele umane”**

Verificările efectuate asupra modului de respectare a cerințelor privind alocarea resurselor umane, au pus în evidență unele cazuri de supraîncărcare cu sarcini a personalului implicat în verificarea cererilor de proiecte de la nivelul Centrului Regional pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (CRFIR) 6 Satu Mare. Având în vedere că manualul de procedură pentru Autorizare plăți prevede posibilitatea ca pentru perioadele de vârf să se recurgă la experții din Oficiile Județene pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (OJFIR-uri), s-a ajuns ca această practică să fie permanentă, afectând în mod semnificativ activitatea OJFIR-urilor din regiunea 6.

➤ **„Delegarea”**

Verificările efectuate au pus în evidență, în unele cazuri, slăbiciuni ale sistemului de control intern, spre exemplu operațiunile desfășurate de către organismul delegat APIA în ceea ce privește contabilitatea, plata, constituirea și recuperarea debitelor sunt preluate de către AFIR fără a se efectua verificările/reconcilierile necesare care să garanteze

corectitudinea și completitudinea informațiilor furnizate. Totodată, din analiza acordurilor de delegare încheiate cu organismele delegate nu au fost identificate prevederi care să garanteze asumarea responsabilității de către AFIR în ceea ce privește gestionarea eficientă a fondurilor pentru măsurile delegate.

➤ **„Monitorizarea continuă prin activități de control intern”**

Verificările de audit au pus în evidență unele deficiențe cu privire la acțiunile de control la nivelul organismelor delegate, în sensul că în anul financiar 2015, nu au fost planificate și realizate de către Direcția de Control și Antifraudă verificări la organismele delegate APIA, Agenția Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA) și Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și Vânătoare (ITRSV).

Rezultatele testelor de detaliu asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale

Dintre constatările rezultate în urma auditului, menționăm:

Populația inclusă în IACS

- în cazul beneficiarului SC PRIMA NOVA SRL, s-a constatat faptul că au fost autorizate eronat la plată sume reprezentând sprijin pentru bunăstarea păsărilor, în condițiile în care din documentele justificative anexate la cererea de plată, nu reiese suprafața maximă a spațiilor de cazare pentru a confirma îndeplinirea cerințelor superioare de bunăstare. În acest caz, nu au fost respectate prevederile art. 40 alin. 2 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1698/2005 și ale manualelor de proceduri privind administrarea cererilor de ajutor și a deconturilor justificative și autorizarea la plată a cererilor. Impactul financiar stabilit a fost de 29 mii lei contribuție CE;
- în cazul beneficiarului SC AVICARVIL SRL, s-a constatat că pentru subpachetul 3b) – Îmbunătățirea condițiilor de bunăstare a păsărilor pe durata transportului, nu au fost respectate cerințele superioare de bunăstare a păsărilor aferente acestui subpachet (cm²/kg). Impactul financiar stabilit a fost de 20 mii lei contribuție CE;
- în cazul beneficiarului Consiliul Local Gighera, au fost constatate neconcordanțe între suprafața agricolă totală declarată de fermier în cererea de plată și suprafața relevantă de documentele depuse la dosar care dovedesc dreptul de folosință a terenului. Astfel, nu au fost respectate prevederile art. 7 alin. (1) litera f) din OUG nr. 125/2006, cu modificările și completările ulterioare, precum și cele ale Manualului de procedură privind administrarea cererilor unice de plată pe suprafață pentru anul 2014. Impactul financiar stabilit a fost de 7 mii lei contribuție CE;
- în cazul beneficiarului SC PARIMOL SRL, la refacerea controlului clasic pe teren în misiunea de audit, s-a constatat că pe suprafața de 1,60 ha, fermierul nu a îndeplinit criteriile generale și specifice de eligibilitate pentru Măsura 214 - Plăți de agromediu, Pachetul 1.2 – Practici agricole tradiționale, deoarece suprafața nu a fost utilizată în scopuri agricole, în sensul că nu au fost respectate condițiile GAEC 7 „Întreținerea pajiștilor permanente prin asigurarea unui nivel minim de pășunat de 0,3 UVM/ha și/sau prin cosirea lor cel puțin o dată pe an” și condițiile GAEC 10 „Evitarea instalării vegetației nedorite pe terenurile agricole, inclusiv pe terenurile care nu mai sunt folosite în scopul producției”. Impactul financiar stabilit a fost de 2 mii lei contribuție CE.

Populația neinclusă în IACS

- în cazul unui beneficiar persoană fizică autorizată, după rezilierea contractului de finanțare, AFIR a luat decizia reactivării acestuia în condițiile în care verificările pe teren au evidențiat că stadiul de implementare era de 0%. Impactul financiar stabilit a fost de 382 mii lei contribuție CE;
- în cazul beneficiarului Comuna Bârsău, s-a constatat faptul că au fost decontate din cota de cheltuieli diverse și neprevăzute – Capitolul 5.3 din Bugetul indicativ al proiectului, lucrări suplimentare de branșare electrică pentru rețeaua de alimentare cu apă și rețeaua de canalizare, cauzate de omisiuni/erori de proiectare. Impactul financiar stabilit a fost de 339 mii lei contribuție CE;
- în cazul beneficiarului SC UNIC BUSINESS PARTENER SRL au fost identificate unele aspecte referitoare la încălcarea criteriilor de eligibilitate din cauza faptului că beneficiarul a închiriat bunurile achiziționate prin proiect, activitate ce nu corespundea cu prevederile contractului de finanțare, întreaga proiecție a investiției, bazându-se pe activitatea de demolare/lucrări de pregătire teren și nu de închiriere. De asemenea, a existat suspiciunea că utilajele pentru care beneficiarul a obținut finanțare, au fost utilizate pentru execuția lucrărilor în cadrul altui contract de finanțare nerambursabilă ce avea ca obiectiv construcția unei pensiuni. Cheltuielile efectuate pentru această construcție, s-au asigurat, în parte, prin împrumuturi acordate de către reprezentantul legal al SC UNIC BUSINESS PARTENER SRL. Impactul financiar stabilit a fost de 306 mii lei contribuție CE;
- în cazul beneficiarului Organizația Utilizatorilor de Apă pentru Irigații „RIGASI” Însurăței Brăila, din verificarea procesului de atribuire a unui contract de lucrări, s-a constatat că autoritatea contractantă a restricționat accesul operatorilor economici la procedura de atribuire prin impunerea în fișa de date a achiziției a unor cerințe minime de calificare restrictive, respectiv impunerea deținerii autorizațiilor/certificatelor eliberate de autoritățile române (atestat ANRE, atestat ISCIR) la momentul depunerii ofertelor pentru licitație, acceptarea de calificări similare „echivalente” nefiind menționată. Pentru nerespectarea

reglementărilor în domeniul achizițiilor (art. 48 alin. 2 litera e) din Directiva 2004/18/CE, art. 178 alin. (2) din OUG nr. 34/2006 și art. 8 din HG nr. 925 din 19 iulie 2006, cu modificările și completările ulterioare), a fost stabilită o corecție financiară de 10% din valoarea contractului de lucrări. Impactul financiar stabilit a fost de 206 mii lei contribuție CE.

Tranzacții neoperaționale

Dintre deficiențele identificate, se exemplifică:

- În urma verificării cererii de plată pentru avans depusă de Comuna Gângiova, s-a constatat că avansul solicitat de beneficiar a fost acordat fără a fi îndeplinite condițiile prevăzute în contractul de finanțare, respectiv fără ca acesta să fi asigurat publicarea în SEAP a invitației/anunțului de participare pentru achiziția de lucrări. Impactul financiar stabilit a fost de 3.750 mii lei contribuție CE.

Recomandări

Pentru deficiențele identificate, principalele recomandări formulate de Autoritatea de Audit au vizat:

- monitorizarea activității de selectare a eșantioanelor de controale la fața locului, astfel încât să se asigure respectarea reprezentativității eșantionului extras aleatoriu cu cerințele regulamentelor europene și a procedurilor de lucru pentru aspectele constatate cu privire la ordonanțarea plăților „controale la fața locului”;
- analizarea deficiențelor prezentate și luarea măsurilor ce se impun pentru a asigura remedierea acestora, respectiv:
 - respectarea prevederilor procedurale pentru întocmirea fișei de verificare și a raportului de control pe teren;
 - respectarea termenelor procedurale pentru comunicarea către agricultori a rezultatelor controalelor la fața locului;
 - validarea la nivelul agenției a datelor consemnate în fișa de verificare și rapoartele de control pe teren;
 - completarea normelor procedurale cu privire la verificarea calității lucrărilor ascunse;
 - actualizarea procedurilor pentru actualizarea datelor și întocmirea raportărilor către CE.
- dispunerea de măsuri de instruire punctuală a personalului implicat, cu referire la deficiențele semnalate și intensificarea monitorizării executării sarcinilor procedurale;
- dimensionarea numărului de personal, astfel încât sarcinile de evaluare/implementare să fie realizate în condiții optime;
- revizuirea acordului cadru de delegare încheiat între AFIR și MMP-DGRSCDF, precum și completarea manualului de proceduri utilizat de personalul organismului delegat în verificările pe teren asupra măsurilor delegate;
- monitorizarea atribuțiilor delegate către APIA, ANSVSA și ITRSV prin planificarea unor acțiuni de control intern;
- menținerea unei piste de audit corespunzătoare pentru întocmirea raportărilor financiare;
- asigurarea efectuării unor verificări corespunzătoare de către Direcția de Control și Antifraudă, prin includerea în planurile de control a schemelor de ajutor FEADR finanțate în cadrul Axei II și a organismelor delegate;
- în cazul deficiențelor constatate ca urmare a efectuării testelor de detaliu asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale, s-a recomandat agenției să asigure gestionarea corectă a erorilor și clasificarea acestora conform prevederilor manualelor de proceduri, să ia măsurile necesare pentru realizarea corespunzătoare a controalelor prevăzute în manualele de proceduri proprii, să înregistreze și să recupereze debitele aferente sumelor plătite necuvenit.

Punctul de vedere al entităților auditate

Agenția de plată AFIR și Organismul Delegat APIA și-au însușit în cea mai mare parte aspectele prezentate de către Autoritatea de Audit. Astfel, au realizat propriile verificări, precum și demersuri în vederea remedierii deficiențelor constatate, demarând totodată procedura de constituire și recuperare a sumelor acordate necuvenit.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

În ceea ce privește recomandările formulate în cadrul rapoartelor aferente misiunilor de audit anterioare, dintr-un total de 174 de recomandări de importanță majoră și medie, 126 au fost implementate (72%), 39 urmează să fie implementate (22%) și 9 sunt închise (5%).

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În cazul a 5 beneficiari de finanțare FEADR, au fost identificate unele elemente generatoare de posibile fraude în ceea ce privește crearea de condiții artificiale de obținere a sprijinului, derularea procedurii de achiziție publică, prezentarea unor înscrisuri sub semnătură privată neconforme cu realitatea. Autoritatea de Audit a transmis aspectele identificate Departamentului pentru Lupta Antifraudă cu solicitarea de efectuare a verificărilor de specialitate.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

În urma activității desfășurate, Organismul de Certificare a emis, cu privire la conturile Agenției, un aviz cu rezerve – diferențe detectate și un aviz cu rezerve asupra declarației de asigurare a directorului general al agenției de plăți.

6.2.2. Fondul European pentru Pescuit (FEP)

Fondul European pentru Pescuit este instrumentul financiar al Uniunii Europene pentru sectorul pescuitului. Scopul FEP este acela de a sprijini sectorul pescuitului în atingerea obiectivelor stabilite prin reforma Politicii Comune de Pescuit (PCP).

Obiectivele generale ale Fondului European pentru Pescuit vizează:

- dezvoltarea competitivității și a durabilității sectorului piscicol primar;
- dezvoltarea pieței pentru produsele sectorului piscicol;
- susținerea dezvoltării durabile a zonelor pescărești și îmbunătățirea calității vieții în aceste zone;
- susținerea unei implementări adecvate a programului operațional în cadrul Politicii Comune pentru Pescuit.

Alocarea financiară a contribuției publice pe axe, în mii euro, este prezentată în tabelul de mai jos:

- mii euro -

Axa prioritară	Contribuție publică totală 2007-2013	Contribuție FEP	Contribuție națională
Axa 1 – Măsuri de adaptare a flotei de pescuit europene	2.543	1.907	636
Axa 2 – Acvacultura, pescuitul în apele interioare, procesarea și marketingul produselor obținute din pescuit și acvacultură	148.176	111.132	37.044
Axa 3 – Măsuri de interes comun	18.842	14.132	4.710
Axa 4 – Dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești	45.821	34.366	11.455
Axa 5 – Asistență tehnică	22.315	16.736	5.579
Total	237.697	178.273	59.424

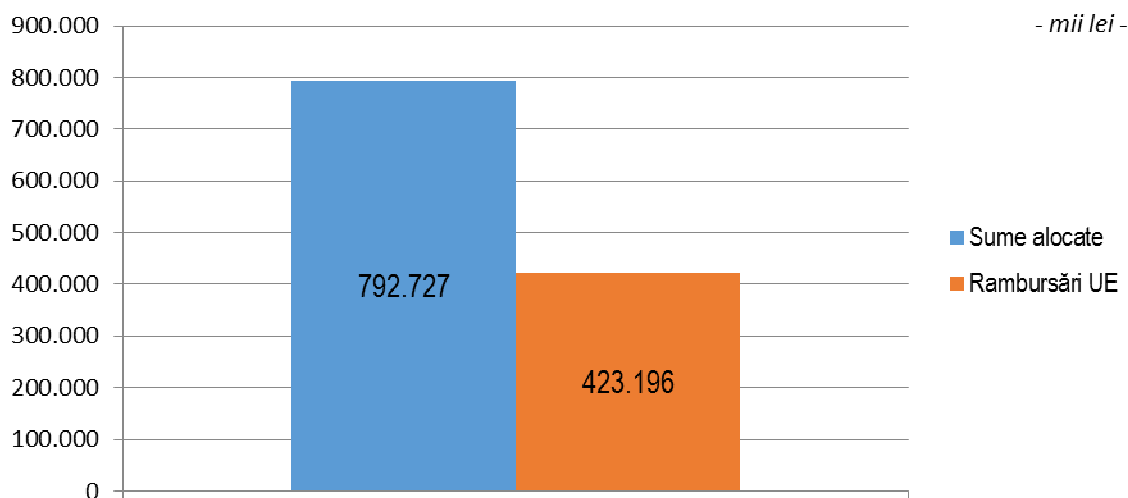
Tabel nr. 14 – Alocarea financiară pentru Programul Operațional pentru Pescuit⁸

Pentru perioada de programare 2007-2013, României i-a fost alocat prin Programul Operațional pentru Pescuit (POP) un buget de 237.697 mii euro din care 178.273 mii euro reprezintă contribuția FEP.

Stadiul implementării programului la data de 31.12.2015 este prezentat în tabelul de mai jos:

	ALOCĂRI UE 2007-2013 (CUMULAT)		CERERI DE FINANȚARE CONTRACTATE		PLĂȚI CĂTRE BENEFICIARI			RAMBURSĂRI UE
			Total valoare proiecte (UE + BS + Beneficiar)	Contribuție UE din valoarea totală a proiectelor	Total Plăți	FEP	Buget de stat	
	mii euro	mii lei*	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei
PO Pescuit	178.273	792.727	1.566.462	802.617	759.715	569.786	189.929	423.196

Tabel nr. 15 - Stadiul implementării POP la data de 31.12.2015⁹

Grafic nr. 8 – Cheltuielile rambursate din totalul sumelor alocate României în perioada 2007-2013

⁸ **Sursa:** Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Autoritatea de Management pentru Programul Operațional pentru Pescuit (AM POP)

⁹ **Sursa:** AMPOP *Cursul inforeuro decembrie 2015 (1 euro = 4,4467 lei)

În ceea ce privește auditarea Fondului European pentru Pescuit, în perioada de raportare au fost finalizate:

- 1 misiune de audit de sistem având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al Programului Operațional pentru Pescuit (POP) a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că, în cazul apariției acestora, sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea lor;
- 1 misiune de audit de operațiuni, care a avut ca obiectiv auditarea pe bază de eșantion reprezentativ a cheltuielilor declarate CE în anul 2015.

În plus, urmare scrisorii CE nr. ARES 811481/16.02.2016 prin care s-a solicitat AM și ACP luarea măsurilor necesare în vederea ridicării întreruperii termenului de plată pentru fondurile aferente FEP, Autoritatea de Audit a realizat în perioada 23.03-9.05.2016 o misiune de audit pentru evaluarea acțiunilor întreprinse de entitățile auditate, în vederea înlăturării/diminuării deficiențelor incluse în opinia de audit și a celor identificate în cadrul auditului de operațiuni, consemnate în Raportul Anual de Control pe 2015.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

La nivelul **Autorității de Management**, cu ocazia auditului de sistem au fost identificate următoarele deficiențe principale, prezentate grupat pe elementele cheie ale sistemului.

Definirea funcțiilor organismelor implicate în sistemul de management și control și alocarea funcțiilor în cadrul fiecărui organism

- ca urmare a verificărilor efectuate, în unele cazuri s-a constatat că unii dintre membrii comisiei de selecție a cererilor de finanțare sau experții implicați în evaluarea tehnico-economică a actelor adiționale la contractele de finanțare, au fost ulterior implicați în etapa de verificare de management asupra aceluiași proiect;
- nu a fost reglementată o procedură prin care să se impună semnarea de către membrii comisiei de selecție a proiectelor o declarație de evitare a conflictului de interese, imparțialitate și confidențialitate.

Proceduri adecvate pentru selectarea operațiunilor

- din analiza cadrului procedural și testarea modului de funcționare a controalelor efectuate în cadrul AM în ceea ce privește verificarea actelor adiționale la contractele de finanțare care implică modificări de soluție tehnică sau constructivă, s-a constatat că documentele solicitate prin procedură nu includ toate documentele prevăzute de Normele de aplicare a Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții (autorizația de construire sau dispoziția de șantier dată de proiectantul lucrărilor și verificată de către un verificator de proiecte atestat). De asemenea, pentru cazurile de modificare a soluției tehnice, nu sunt prevăzute verificări specifice pentru a se obține asigurarea că, urmare modificărilor, nu sunt afectate condițiile inițiale care au stat la baza selectării proiectului;
- ca urmare a verificărilor efectuate privind gestionarul schemei de garantare a creditelor (Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru IMM Instituție Financiară Nebancară – FNGCIMMIFN) în cadrul măsurii 2.4 Inginerie financiară, s-a constatat necorelarea clauzelor contractuale referitoare la modalitatea de restituire a garanțiilor aflate în sold la 31 decembrie 2015 cu prevederile legale în materie, fiind identificate totodată unele inadvertențe în ceea ce privește valoarea anuală a garanțiilor acordate și situația cererilor de plată a garanțiilor, consemnate prin Raportul anual de activitate aferent perioadei 1.01-30.09.2015, aprobat de AM.

Verificări adecvate de management

- ca urmare a testării modului de funcționare a controalelor efectuate în cadrul AM în ceea ce privește verificarea cererii de rambursare nr. 2 depusă de beneficiarul Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură în cadrul proiectului „Bursa de pește”, au fost constatate deficiențe cu privire la procedura de atribuire a unui contract de lucrări în ceea ce privește:
 - modalitatea de îndeplinire, pentru o parte din experții propuși în proiect, a criteriului de calificare Capacitatea profesională, solicitat în Fișa de date a achiziției;
 - declararea ofertei câștigătoare ca fiind admisibilă, în condițiile existenței unor diferențe între valorile unitare prevăzute în listele de cantități și propunerea financiară.

De asemenea, în cadrul proiectului, s-a constatat aprobarea, autorizarea la plată și decontarea cheltuielilor aferente managementului de proiect în cadrul unui contract de servicii de consultanță și management de proiect, fără o justificare corespunzătoare a acestora.

- ca urmare a analizării cadrului procedural stabilit la nivelul AM în ceea ce privește verificarea contractelor de achiziție publică, s-a constatat că:
 - nu au fost prevăzute controale specifice cu privire la actele adiționale încheiate de beneficiarii publici potrivit prevederilor OUG nr. 34/2006;
 - în cazul contractelor de consultanță derulate de beneficiarii publici având ca obiect elaborarea unor livrabile, nu sunt prevăzute verificări ale contractului în raport cu livrabilele rezultate (spre ex. plan de afaceri, memorii justificativ, studiu de fezabilitate).

- în cazul unor proceduri de achiziție derulate de beneficiarul SC Agrofarm Moldova SRL, avizate favorabil la nivelul compartimentului de specialitate al AM, s-au constatat deficiențe privind:
 - existența unei valori estimate a contractului de lucrări mai mică în nota de estimare față de cea publicată în anunțul de participare;
 - avizarea actului adițional la contractul de lucrări privind modificarea soluției tehnice prin introducerea unor lucrări suplimentare în condițiile în care la dosarul achiziției nu au fost regăsite devizele aferente acestor lucrări. Din analiza procedurii de lucru aplicabile verificării actelor adiționale, s-a constatat că este permisă modificarea contractului inițial, cu condiția ca aceasta să nu fie substanțială, fără definirea acestei noțiuni, ceea ce nu se corelează cu prevederile „Instrucțiunii de achiziții pentru beneficiarii privați”, care reglementează că nu se pot modifica, prin act adițional, elemente ale ofertei declarate câștigătoare;
 - în cadrul notei de estimare a valorii contractului pentru dirigenție de șantier a fost menționat și numele operatorului economic ce ulterior a fost declarat câștigător, iar valoarea estimată a fost identică cu valoarea contractată.
- în cazul proiectului „Înființare unitate de procesare pește”, beneficiar SC Magic Tic-Tac SRL, s-a constatat avizarea în mod eronat de către compartimentul de specialitate din cadrul AM a actului adițional prin intermediul căruia a fost modificat unul din factorii de evaluare stabiliți în documentația de atribuire (termenul de execuție);
- includerea în cadrul declarației lunare de cheltuieli către Autoritatea de Certificare și Plată a unor cheltuieli aferente unui proiect aflat în curs de reziliere a contractului de finanțare;
- ca urmare a verificărilor efectuate cu privire la cadrul procedural, precum și la exercitarea controalelor efectuate în scopul monitorizării ex-post a proiectelor finanțate din FEP, s-a constatat că nu au fost stabilite, la nivel procedural:
 - controale ale indicatorilor de rezultat în raport cu evidența financiar-contabilă a beneficiarilor;
 - reguli procedurale cu privire la măsurile ce se impun în cazul în care se constată nerealizarea indicatorilor de rezultat asumați prin cererea de finanțare;
 - verificări cu privire la înregistrarea în evidența contabilă a beneficiarilor a utilajelor/echipamentelor achiziționate în cadrul proiectelor.
- la nivelul AM nu au fost stabilite reguli procedurale cu privire la modul de raportare a rezultatelor aferente monitorizării proiectelor în perioada ex-post, ce urmează a fi cuprinse în raportul final de implementare elaborat în contextul închiderii perioadei de programare 2007-2013 și nu au fost instituite controale corespunzătoare, astfel încât să se asigure respectarea prevederilor art. 56 din Regulamentul (CE) nr. 1198/2006, art. 36 din OUG nr. 66/2011, precum și a prevederilor contractului de finanțare.

Sisteme de contabilitate, de monitorizare și raportare financiară de încredere în formă computerizată

- În ceea ce privește efectuarea controalelor de monitorizare pentru proiectele finalizate, s-a constatat că nu au fost introduse în sistemul informatic SIMPOP informațiile aferente indicatorilor realizați, prevăzute de procedura de lucru.

Acțiuni necesare preventive și corective atunci când sunt detectate erori sistemice urmare auditului

- În ceea ce privește cadrul procedural, activitatea de înregistrare și transmitere a suspiciunilor de nereguli, a debitelor recuperate, precum și raportarea neregulilor, au fost identificate deficiențe cu privire la:
 - prevederile manualului de procedură pentru control, antifraudă, nereguli și recuperare creanțe bugetare care nu au fost actualizate cu privire la structura și atribuțiile personalului Compartimentului Nereguli;
 - menționarea în cadrul procedurilor a termenelor de înregistrare și transmitere a sesizărilor de nereguli către organismele abilitate, persoanele responsabile etc., așa cum este prevăzut în OUG nr. 66/2011;
 - respectarea în toate situațiile a termenelor de înregistrare și transmitere către structurile de control, în scopul investigării, a constatărilor cu implicații financiare;
 - respectarea în toate situațiile a prevederilor procedurale privind transmiterea informațiilor lunare referitoare la situația debitelor recuperate în vederea stabilirii creanțelor bugetare aferente dobânzilor datorate, precum și evidențierea în mod necorespunzător a unor nereguli și debite în Registrele Neregulilor și Debitorilor;
 - respectarea în toate situațiile a prevederilor procedurale privind realizarea reconcilierilor registrului neregulilor/debitorilor la nivelul AM, Agenția de Plată și Autoritatea de Certificare și Plată, aferente anului 2015.

La nivelul **Autorității de Certificare și Plată** pentru Programul Operațional pentru Pescuit, principalele deficiențe grupate pe elementele cheie ale sistemului au fost:

Pista de audit corespunzătoare și sistem electronic computerizat

- Ca urmare a verificărilor efectuate cu privire la acuratețea informațiilor aferente cheltuielilor certificate și declarate Comisiei Europene în anul 2015, au fost constatate diferențe între sumele raportate CE prin intermediul sistemului informatic SFC 2007 și cele înregistrate în modulul de certificare din aplicația informatică SIMPOP.

Aranjamente satisfăcătoare pentru păstrarea unei evidențe a sumelor recuperabile și pentru recuperarea plăților nedatorate

- în anul 2015, nu s-a realizat nicio misiune de verificare la nivelul programului operațional pentru verificarea proceselor verbale de constatare/notelor de constatare raportate în trimestrul de referință ceea ce contravine prevederilor procedurii operaționale Managementul neregulilor;
- prevederile procedurale privind realizarea reconcilierilor registrului neregulilor/debitorilor la nivelul ACP și AM, aferente anului 2015, nu au fost respectate în toate situațiile, nefiind obținută asigurarea cu privire la înregistrarea și păstrarea în evidențe a unor date fiabile în ceea ce privește sumele ce urmează a fi recuperate.

Misiune de audit suplimentară de follow-up la solicitarea Comisiei Europene

În urma examinării constatărilor și concluziilor prezentate de Autoritatea de Audit în Raportul Anual de Control (RAC) pentru anul 2015 și având în vedere rata ridicată de eroare, Comisia Europeană nu a putut obține o asigurare rezonabilă cu privire la faptul că cheltuielile declarate în cadrul programului sunt lipsite de erori materiale, comunicând în data de 16.02.2016 întreruperea termenului de plată, în conformitate cu prevederile art. 89.1(a) din regulamentul (UE) nr. 1198/2006.

Principalele măsuri solicitate de Comisia Europeană pentru reluarea plăților au vizat:

La nivelul AM

- elaborarea unui plan de acțiune pentru remedierea slăbiciunilor din sistemul de management și control după analiza cauzelor care au generat aceste erori;
- includerea în acest plan a tuturor deficiențelor aferente elementelor cheie cuprinse de către Autoritatea de Audit în opinia aferentă RAC 2015;
- agrearea planului de acțiune cu Autoritatea de Audit.

La nivelul ACP

- înregistrarea de către Autoritatea de Certificare a cheltuielilor neeligibile din RAC 2015 în registrul debitorilor și confirmarea faptului că urmează să retragă suma aferentă corecției din următoarea aplicație de plată transmisă către CE.

Măsuri solicitate Autorității de Audit de către Comisia Europeană

- verificarea finalizării de către Autoritatea de Management a măsurilor cuprinse în Planul de acțiune;
- raportarea stadiului verificărilor întreprinse de Departamentul pentru Lupta Antifraudă cu privire la cazurile de suspiciuni de fraudă;
- verificarea acțiunilor întreprinse de către Autoritatea de Certificare și Plată cu privire la înregistrarea cheltuielilor neeligibile din RAC 2015 în registrul debitorilor și confirmarea către CE a faptului că urmează să retragă suma aferentă corecției din următoarea aplicație de plată transmisă către CE.

➤ Acțiunile realizate de către Autoritatea de Audit

- Autoritatea de Audit a examinat Planul de măsuri și manualele de procedură aflate la data auditului în curs de aprobare, evaluând situația în ceea ce privește cerințele cheie vizând proceduri adecvate pentru selectarea operațiunilor, verificări adecvate de management, sisteme de contabilitate, de monitorizare și raportare financiară de încredere în formă computerizată și acțiuni necesare preventive și corective atunci când sunt detectate erori sistematice ca urmare a auditului.
- Autoritatea de Audit a evaluat și măsurile de înlăturare a deficiențelor identificate în cadrul auditurilor de operațiuni și a comunicat stadiul verificărilor DLAF cu privire la un proiect de asistență tehnică.
- Autoritatea de Audit a evaluat măsurile întreprinse de către Autoritatea de Certificare și Plată prin verificarea registrului neregulilor/debitorilor și a adresei transmise către CE.

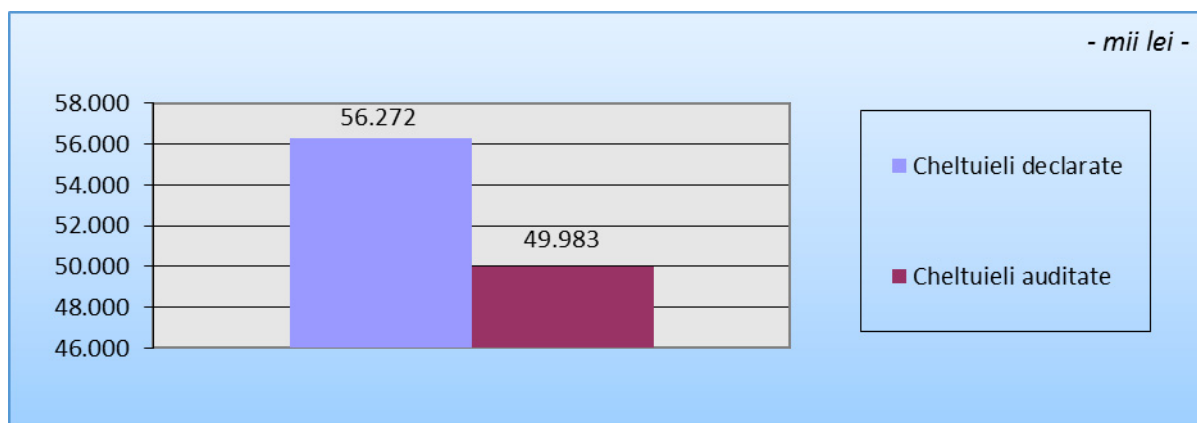
➤ Concluzii

Din activitatea de audit desfășurată s-a constatat că prin Planul de măsuri adoptat de către AM au fost identificate cauzele deficiențelor care au condus la întreruperea termenului de plată și au fost întreprinse acțiuni de remediere a acestora atât prin îmbunătățirea cadrului procedural aplicabil noii perioade de programare, cât și prin recuperarea sumelor decontate necuvenit.

În urma implementării măsurilor corective de către autoritățile naționale responsabile, pe baza opiniei de audit emisă de Autoritatea de Audit și pe baza propriei evaluări, Comisia Europeană a comunicat prin adresa ARES(2016)3331115/12.07.2016 reluarea procesării plăților intermediare.

B. Constatări din auditul de operațiuni

În perioada de referință, pentru Programul Operațional Pescuit au fost auditate cheltuieli declarate Comisiei Europene, în sumă totală de 56.272 mii lei. Eșantionul auditat a cuprins 151 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate Comisiei Europene de 49.983 mii lei, ceea ce reprezintă 88,82% din cheltuielile certificate pentru anul 2015. În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu un impact financiar în sumă de 3.812 mii lei. Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor, în sumă 131 mii lei, și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile, în sumă de 3.681 mii lei.

Grafic nr. 9 – Cheltuielile auditate din totalul cheltuielilor declarate CE în anul 2015 privind FEP

În ceea ce privește aplicarea prevederilor legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor, au fost constatate abateri pentru care Autoritatea de Audit a propus corecții financiare în valoare totală de 333 mii lei, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2015 al acestor corecții fiind de 131 mii lei. Dintre aceste abateri, se exemplifică:

- în cazul unui contract de lucrări din cadrul proiectului „*Construire Păstrăvărie*”, beneficiar SC ACVA CERNA SRL, s-a constatat nerespectarea prevederilor „*Instrucțiunilor privind procedura de achiziții aplicată beneficiarilor privați de proiecte finanțate prin POP 2007-2013*”, aplicabilă la data inițierii procedurii de achiziție, prin nepublicarea anunțului de participare într-un cotidian național și menționarea eronată în anunțul de participare a valorii estimate a contractului. A fost identificată totodată și o posibilă legătură între unul din membrii comisiei de evaluare și ofertantul declarat câștigător. De asemenea, din analiza documentelor din dosarul cererii de rambursare, s-a constatat că o parte din documentele aferente executării contractului de lucrări au fost întocmite de executant înainte de finalizarea procedurii de atribuire și semnarea contractului de achiziție. Pentru deficiențele identificate, în conformitate cu prevederile pct. 2.4 din Anexa la OUG nr. 66/2011, pentru nerespectarea în timpul evaluării a principiului tratamentului egal, s-a propus aplicarea unei corecții financiare de 10% din valoarea contractului, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2015 fiind în cuantum de 28 mii lei.

În ceea ce privește modul de respectare a condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor au fost constatate abateri, dintre care se menționează:

- în cazul proiectului „*Amenajare clădire existentă pentru facilități de agrement și pescuit în comuna Ciocănești județul Călărași*”, beneficiar UAT Ciocănești, s-a constatat faptul că proiectul a fost în mod eronat considerat eligibil pentru finanțare de către Grupul de Acțiune Locală pentru Pescuit Dunărea Călărășeană, în condițiile în care:
 - beneficiarul – autoritate publică locală – nu făcea parte din categoria beneficiarilor eligibili în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 1198/2006, art. 44 alin. 1(b), alin. 4 și art. 45;
 - proiectul nu îndeplinea criteriul general de eligibilitate privind dreptul de proprietate/folosință asupra clădirii/terenului, imobilul făcând obiectul finanțării, fiind transmis spre administrare către UAT Ciocănești prin HG nr. 1568/2007 cu o altă destinație (amenajarea unui centru de îngrijire a persoanelor în vârstă);
 - modalitatea de implementare a proiectului, descrisă incomplet în cererea de finanțare, nu clarifică în detaliu modul de desfășurare a activităților propuse prin proiect (activitate economică de turism) cu încadrarea în prevederile legale care guvernează activitatea beneficiarului (autoritate publică locală).

Prin urmare, valoarea întregii finanțări nerambursabile de 421 mii lei este neeligibilă, impactul financiar la nivelul cererii de rambursare auditate fiind de 194 mii lei.

- în cazul proiectului „*Crearea de facilități pentru turism piscicol – Lacul Măgura 2 – Fonduri POP 2007-2013*”, beneficiar Primăria Comunei Hotarele, în cadrul a 2 contracte de achiziție s-a constatat decontarea în mod eronat a unor cheltuieli neeligibile în valoare de 100 mii lei, reprezentând servicii de consultanță pentru întocmirea cererii de finanțare și servicii de întocmire studiu de fezabilitate, prin supraestimarea timpului de lucru din devizul financiar.

Astfel, în cazul unui contract s-a constatat că timpul legal dovedit cu documente justificative pentru realizarea serviciilor de consultanță a fost de 24 de ore și nu de 387 de ore cum nereal au fost incluse în devizul financiar, iar în cazul celui alt contract, timpul legal dovedit cu documente justificative a fost de 24 de ore în loc de 100 de ore. În această situație nu au fost respectate prevederile art. 3 din HG nr. 442/2009 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European pentru Pescuit prin POP 2007-2013, cu completările și modificările ulterioare. De asemenea, s-a constatat autorizarea la plată a unor cheltuieli neeligibile în sumă de 21 mii lei reprezentând cheltuieli elaborare proiect tehnic-obținerea autorizației de construire prin subcontractarea în totalitate a serviciilor, fiind încălcate prevederile art. 11 din HG nr. 442/2009, cu completările și modificările ulterioare.

- în cazul proiectului „Înființarea unei piețe de gross pentru pește în municipiul Giurgiu”, beneficiar Primăria Municipiului Giurgiu, s-a constatat autorizarea eronată la plată a unor cheltuieli în sumă de 90 mii lei, reprezentând valoarea unui contract de lucrări de rezistență infrastructură, executate în subantrepriză, contrar prevederilor art. 11 din HG nr. 442/2009, actualizată. De asemenea, s-a constatat că deși beneficiarul a obținut autorizațiile legale de funcționare iar investiția a fost recepționată, înregistrată în contabilitate și inclusă în domeniul public al Municipiului Giurgiu, la data vizitei în teren nu se desfășura activitate economică, nefiind astfel obținută asigurarea rezonabilă că investiția finanțată din POP contribuie la îndeplinirea obiectivelor proiectului din cererea de finanțare.
- în cazul proiectului „Modernizarea străzilor: Muncii, Frăției, Mioriței, Cooperatori și Recoltei din localitatea Beștepe, județul Tulcea”, beneficiar UAT Beștepe, s-a constatat autorizarea la plată și decontarea unor cheltuieli contractate, plătite și decontate de beneficiar pentru aceleași servicii de elaborare a analizei cost beneficiu (parte din studiul de fezabilitate) către 2 operatori economici diferiți, fiind întrunite astfel condițiile unei duble finanțări. Valoarea cheltuielilor neeligibile a fost de 46 mii lei. O situație similară a fost identificată și în cazul proiectului „Asfaltare străzi localitatea Mahmudia, comuna Mahmudia, județul Tulcea”, beneficiar UAT Mahmudia, fiind stabilite cheltuieli neeligibile în valoare de 3 mii lei.

Recomandări în auditul de sistem

Pentru remedierea deficiențelor constatate la nivelul *Autorității de Management*, au fost formulate următoarele recomandări principale:

- ☞ luarea măsurilor necesare în vederea asigurării unor controale suficiente și adecvate în etapa de monitorizare, astfel încât să se obțină asigurarea că proiectele îndeplinesc obiectivele stabilite în cererea de finanțare aprobată;
- ☞ instituirea unui cadru procedural adecvat și exercitarea unor controale corespunzătoare în etapa de verificare a actelor adiționale care implică modificări de soluție tehnică/constructivă, astfel încât să se asigure respectarea prevederilor legale în domeniu;
- ☞ stabilirea cadrului de reglementare a sumelor aferente garanțiilor acordate prin FNGC IMM SA IFN, în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ luarea măsurilor ce se impun în vederea completării cadrului procedural, precum și a efectuării unor controale de monitorizare suficiente și adecvate, astfel încât să se asigure îndeplinirea funcției de monitorizare ex-post conform art. 56 din Regulamentul (CE) nr. 1198/2006, art. 36 din OUG nr. 66/2011, precum și a prevederilor contractului de finanțare și clarificarea tuturor situațiilor în care au intervenit modificări ale parametrilor tehnico-economici stabiliți în cererea de finanțare;
- ☞ respectarea prevederilor procedurale privind introducerea în sistemul informatic SIMPOP a informațiilor privind realizarea indicatorilor, în scopul monitorizării ex-post.

Pentru remedierea deficiențelor constatate la nivelul *Autorității de Certificare și Plată* au fost formulate recomandări cu privire la:

- ☞ soluționarea diferențelor aferente aplicațiilor de plată înregistrate în SIMPOP, astfel încât să se asigure furnizarea unor informații de încredere cu privire la cheltuielile declarate CE în contextul închiderii perioadei de programare 2007-2013;
- ☞ luarea măsurilor necesare în vederea respectării prevederilor manualului de procedură referitoare la efectuarea de misiuni de verificare trimestriale la nivelul AM în vederea obținerii asigurării că titlurile de creanță sunt întocmite conform prevederilor HG nr. 875/2011;
- ☞ luarea măsurilor privind realizarea reconcilierilor registrului neregulilor/debitorilor la nivelul AM și ACP și corectarea diferențelor identificate în cadrul auditului cu privire la înregistrarea în Registrul Neregulilor/debitorilor de la nivelul ACP.

Recomandări în auditul de operațiuni

Pentru neregulile identificate în urma misiunii de audit de operațiuni, au fost formulate recomandări, în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii, a fost analizat punctul de vedere al acesteia, precum și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Raportul final de audit cuprinde constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurii de conciliere.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

În ceea ce privește recomandările formulate prin rapoartele de audit de operațiuni precedente, din 49 de recomandări AMPOP a luat măsuri de înlăturare a neregulilor atât prin recuperarea sumelor plătite necuvenit, cât și prin îmbunătățirea procedurilor de lucru și monitorizarea cu privire la îndeplinirea indicatorilor de rezultat, fiind implementate integral un număr de 16 recomandări iar 33 de recomandări sunt neimplementate/în curs de implementare.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

Pentru Programul Operațional pentru Pescuit, în urma verificărilor efectuate, au fost transmise trei sesizări către Departamentul de Luptă Antifraudă ca urmare a identificării unor elemente generatoare de suspiciuni de fraudă. Cazurile semnalate au vizat existența unor potențiale conflicte de interese, posibila manipulare a unei achiziții prin subcontractarea în totalitate a obiectului contractului, lipsa documentelor justificative care să probeze realitatea serviciilor prestate.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia generală la nivelul sistemului de management și control al Programului Operațional pentru Pescuit privind conformitatea cu cerințele cheie, este că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2).

Concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și prezentate Comisiei Europene pentru POP în anul 2015, în sumă de 56.272 mii lei, au fost corecte, iar tranzacțiile care au stat la baza acestora au fost legale, reale, conforme cu regulile de eligibilitate și au fost înregistrate în contabilitate, cu excepția sumei totale de 3.812 mii lei. Rata erorii va fi calculată conform reglementărilor europene care prevăd, în contextul încheierii programelor operaționale 2007-2013, ca Autoritatea de Audit să transmită o singură rată de eroare proiectată pentru întreaga perioadă 2015-2016.

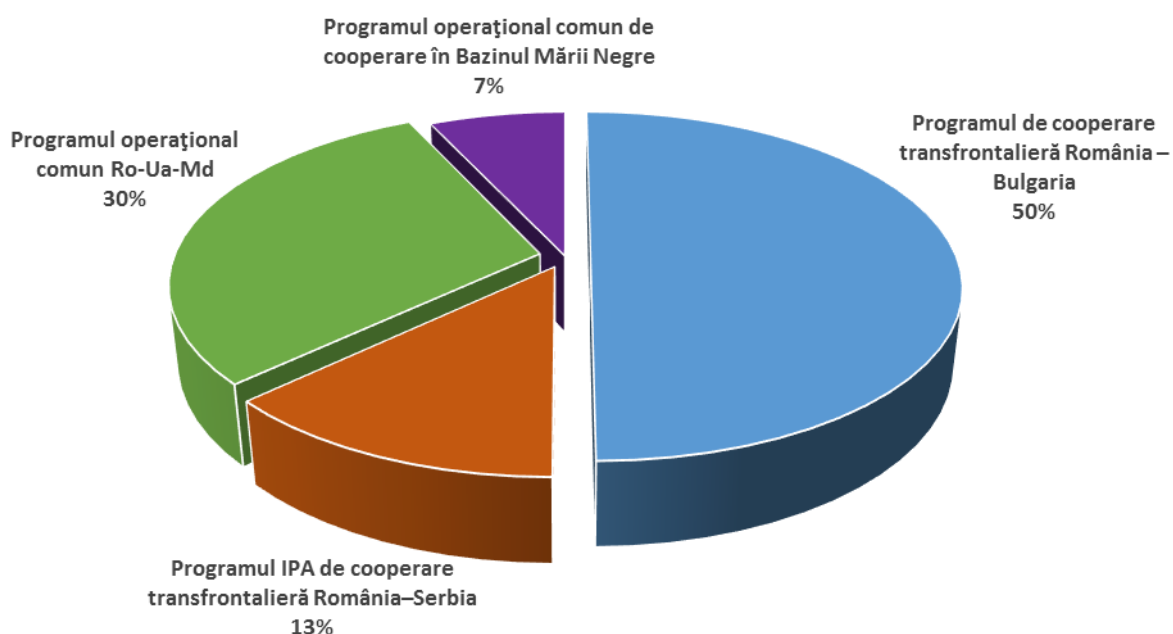
6.3. Programe de cooperare și vecinătate

Pentru dezvoltarea echilibrată a întregului teritoriu comunitar, prin încurajarea cooperării și schimbului de bune practici între toate regiunile Uniunii Europene, în cadrul Obiectivului Cooperare Teritorială Europeană, România asigură gestionarea asistenței financiare nerambursabile din partea Comisiei Europene, în sumă totală de 259.272 mii euro, pentru perioada de programare 2007-2013. De asemenea, pentru asigurarea dezvoltării cooperării între Uniunea Europeană și zona est-europeană, prin Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat, România gestionează suma de 154.837 mii euro, pentru perioada de programare 2007-2013.

Din suma totală de 414.109 mii euro sunt finanțate următoarele 4 programe, respectiv:

- Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria, finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională;
- Programul IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia, finanțat din Instrumentul de Asistență pentru Preaderare;
- Programul operațional comun România-Ucraina-Republica Moldova, finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat;
- Programul operațional comun de cooperare în Bazinul Mării Negre, finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat.

Mai jos este prezentată alocarea financiară, pentru perioada 2007-2013, în procente, la nivel de program:

Grafic nr. 10 – Alocarea financiară pentru programele de cooperare teritorială europeană în perioada de programare 2007-2013

Din graficul prezentat, rezultă că cea mai mare pondere din punct de vedere al alocării o are Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria cu 50% din total.

Stadiul implementării programelor de cooperare și vecinătate

Potrivit informațiilor furnizate de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, stadiul implementării programelor, la data de 31.12.2015, se prezintă după cum urmează:

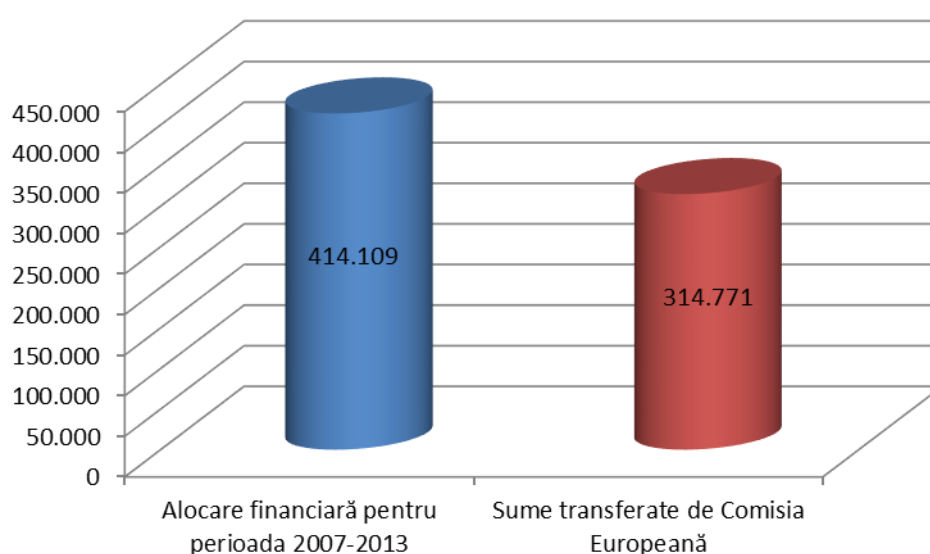
- mii euro -

PROGRAM	Alocare financiară pentru perioada 2007-2013	Sume contractate	Sume plătite către beneficiari	Sume rambursate de Comisia Europeană	Sume rambursate/sume alocate %
0	1	2	3	4	5 = 4 / 1
PCT România-Bulgaria	206.155	291.089	167.255	152.100	73,78%
PCT România-Serbia	53.117	54.462	35.644	34.492	64,94%
POC România-Ucraina-Republica Moldova	126.718	128.441	97.843	105.196	83,02%
POC Marea Neagră	28.119	26.859	21.966	22.983	81,73%
TOTAL	414.109	500.851	322.708	314.771	76,01%

Tabel nr. 16 – Stadiul implementării programelor de cooperare și vecinătate la data de 31.12.2015¹⁰

Din datele de mai sus rezultă un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2013 de 120,95% raportat la alocările aferente acestei perioade, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 76,01% din totalul alocărilor bugetare europene aferente aceleiași perioade.

- mii euro -

Grafic nr. 11 – Sumele transferate României de către Comisia Europeană în perioada 2007-2015

Principalele aspecte rezultate din auditul programelor de cooperare și vecinătate

În perioada de referință, Autoritatea de Audit a derulat 6 misiuni de audit, din care 2 misiuni de audit de sistem (PCT România-Bulgaria și PCT România-Serbia), 2 misiuni privind auditul operațiunilor (PCT România-Bulgaria și PCT România-Serbia) și 2 misiuni de audit de certificare (POC România-Ucraina-Republica Moldova și POC Bazinul Mării Negre). În cadrul acestor misiuni au fost verificate atât funcționarea sistemelor de management și control, cât și cheltuielile declarate în anul 2015 Comisiei Europene.

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli auditate Total	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
			Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
0	1	2=3+4	3	4
PCT România-Bulgaria	33.071	111	69	42
PCT România-Serbia	27.478	138	123	15
POC România-Ucraina-Republica Moldova	106.606	0	0	0
POC Marea Neagră	4.080	0	0	0
TOTAL	171.235	249	192	57

Tabel nr. 17 – Cheltuielile auditate și impactul financiar stabilit în cheltuielile auditate

¹⁰ Sursa: Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice

6.3.1. PROGRAMUL DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA-BULGARIA

Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectivul general al programului este acela de a reuni persoanele, comunitățile și economiile zonei transfrontaliere România-Bulgaria și de a sprijini crearea de către acestea a unei zone de cooperare care să valorizeze resursele și avantajele sale umane, naturale și ecologice, bazându-se pe o abordare durabilă.

La data de 31.12.2015, pentru Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria (PCT RO-BG) s-a constatat un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2013 de 141,20%, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 73,78% din totalul alocărilor aferente perioadei menționate.

În anul 2015, pentru acest program au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală 54.838 mii lei. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 35 de cereri de rambursare ale beneficiarilor, cu o valoare a cheltuielilor declarate de 33.071 mii lei, ceea ce reprezintă 60,31% din totalul cheltuielilor declarate în anul 2015.

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2015, în sumă de 111 mii lei.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, în sumă de 69 mii lei, și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 42 mii lei.¹¹

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

Din verificarea modului de implementare a măsurilor corective întreprinse de către entitățile auditate pentru implementarea recomandărilor formulate în rapoartele de audit emise de Autoritatea de Audit, s-a constatat că pista de audit aferentă neregulilor constatate nu este adecvată, deoarece nu permite monitorizarea facilă a progreselor realizate în procesul de recuperare a debitelor generate de nereguli.

B. Constatări din auditul de operațiuni

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2015, aferente proiectelor finanțate în cadrul PCT ROBG.

În ceea ce privește aplicarea prevederilor legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor, au fost constatate abateri pentru care Autoritatea de Audit a propus corecții financiare cu un impact financiar în cheltuielile declarate în anul 2015, în valoare de 69 mii lei. Dintre aceste abateri, se exemplifică:

🌐 În cazul proiectului „*Moștenirea arheologică submarină din partea de vest a Mării Negre*”, partener auditat Institutul de Oceanologie – BAS:

- în urma verificării procedurii deschise de achiziție, având ca obiect livrarea de echipamente video și fotografice submarine și echipament de scufundare, s-a constatat faptul că nu a fost organizată o ședință publică separată pentru deschiderea ofertelor de preț, autoritatea contractantă nepublicând un anunț despre data, ora și locul de deschidere a ofertelor de preț, în conformitate cu prevederile art. 69 lit. a) (3) din Legea achizițiilor publice. De asemenea, contractul de achiziție publică a fost semnat fără documentele prevăzute la art. 42 din Legea achizițiilor publice din Bulgaria. Impactul financiar asupra cheltuielilor auditate este de 17 mii lei, reprezentând o corecție financiară de 5% din valoarea contractului auditat.
- ca urmare a verificării procedurii deschise, având ca obiect închirierea unei bărci și a unui echipament pentru mini-submarin și a contractului încheiat în urma acestei proceduri de achiziție, s-a constatat stabilirea de către autoritatea contractantă a unei cerințe minime privind situația economică și financiară a ofertanților, în condițiile în care conform art. 50 (1) din Legea achizițiilor publice din Bulgaria, autoritatea contractantă poate solicita astfel de cerințe doar dacă obiectul achiziției necesită resurse financiare pentru asigurarea de materiale, consumabile, resurse pentru salarii, impozite aferente și asigurări. Pentru deficiențele identificate, s-a propus aplicarea unei corecții financiare de 5% din valoarea contractului, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2015 fiind în cuantum de 11 mii lei.

În ceea ce privește modul de respectare a condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor au fost constatate abateri, dintre care se menționează:

🌐 În cazul proiectului „*Centrul Transfrontalier de Oenologie și Viticultură - Terasale Dunării*”, partener auditat Stațiunea Experimentală pentru Cais și Agricultură Silistra, s-a constatat faptul că taxa pe valoarea adăugată a fost solicitată la rambursare în cadrul proiectului, fiind declarată în același timp autorității fiscale din Bulgaria ca sumă îndreptățită să fie rambursată. În acest caz au fost încălcate prevederile manualului privind implementarea proiectelor, impactul financiar fiind în valoare de 41 mii lei.

¹¹ Sumele au fost transformate în lei folosind cursul Inforeuro aferent lunii decembrie 2015 (4,4467 lei/euro).

Recomandări

În ceea ce privește *auditul de sistem*, pentru remedierea deficienței constatate la nivelul autorității de management, s-a recomandat ca pista de audit a unei nereguli să reflecte adecvat procesul de constatare a neregulii și recuperare a creanței bugetare prin arhivarea tuturor documentelor în cauză în copie, centralizat, AM urmând să elaboreze și o diagramă care să descrie fluxul de informații între diferitele compartimente implicate în managementul neregulii.

Pentru neregulile identificate în urma misiunii de *audit de operațiuni*, au fost formulate recomandări, în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii, a fost analizat punctul de vedere al acesteia, precum și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Raportul final de audit cuprinde constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurii de conciliere.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Dintre cele 71 de constatări și recomandări formulate în rapoartele precedente de audit și aflate în monitorizare, au fost implementate 45 de recomandări, 26 recomandări fiind în curs de implementare și 4 neimplementate.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia generală la nivelul sistemului de management și control al Programului de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria 2007-2013, privind conformitatea cu cerințele cheie a fost că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”(categoria 2).

Concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și prezentate Comisiei Europene pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră România – Bulgaria în anul 2015, în sumă de 54.838 mii lei, au fost corecte, iar tranzacțiile care au stat la baza acestora au fost legale, reale, conforme cu regulile de eligibilitate, cu excepția sumei totale de 111 mii lei.

În contextul încheierii programelor operaționale 2007-2013, conform reglementărilor europene, Autoritatea de Audit va calcula o singură rată de eroare pentru cheltuielile declarate CE în anul 2015 și anul 2016.

6.3.2. PROGRAMUL IPA DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA-REPUBLICA SERBIA

Finanțat din Instrumentul de Asistență pentru Preaderare

Obiectivul general al programului este acela de a utiliza proiectele transfrontaliere comune și acțiunile comune derulate de părțile interesate din România și Serbia ca bază pentru o dezvoltare socio-economică mai echilibrată și durabilă în zona de frontieră româno-sârbă.

La data de 31.12.2015, pentru Programul IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia (PCT RoSe), s-a constatat un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2013 de 102,53% raportat la alocările aferente acestei perioade, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 64,94% din totalul alocărilor bugetare europene aferente aceleiași perioade.

În anul 2015, pentru acest program, au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 42.029 mii lei. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 28 cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 27.478 mii lei, ceea ce reprezintă 65,38% din cheltuielile declarate în anul 2015.

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2015, în sumă de 138 mii lei.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, în sumă de 123 mii lei, și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 15 mii lei.¹²

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

În cadrul auditului de sistem, principalele deficiențe identificate au vizat întârzieri în implementarea unor proiecte, o pistă de audit necorespunzătoare a neregulilor, implementarea parțială a recomandărilor formulate anterior de Autoritatea de Audit.

Astfel:

- au fost constatate întârzieri semnificative în implementarea proiectului „Pod peste râul Nera de la Socol la Vrancev Gaj”, beneficiari fiind Municipality Crkva și Consiliul Local Caraș-Severin, progresul fizic înregistrat fiind de doar 10-20%, iar progresul financiar de 1,15%;

¹² Sumele au fost transformate în lei folosind cursul Inforeuro aferent lunii decembrie 2015 (4,4467 lei/euro).

- din verificarea modului de implementare a constatărilor și recomandărilor din misiunile de audit anterioare, s-a constatat că nu există o pistă de audit adecvată privind neregulile, în sensul că nu există o evidență clară a tuturor documentelor de la momentul identificării neregulii până la momentul soluționării acesteia la nivelul unui serviciu/departament din cadrul autorității de management.

B. Constatări din auditul de operațiuni

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2015, aferente proiectelor finanțate în cadrul PCT RoSe.

În ceea ce privește aplicarea prevederilor legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor, au fost constatate abateri pentru care Autoritatea de Audit a propus corecții financiare cu un impact financiar în cheltuielile declarate în anul 2015, în valoare de 123 mii lei. Dintre aceste abateri, se exemplifică:

- în cazul proiectului „*Introduction of modern transport technologies in logistic connections in Banat*”, beneficiar municipalitatea Vrsac, s-a constatat că autoritatea contractantă a lansat anunțul pentru licitația competitivă negociată în vederea atribuirii contractului de servicii de consultanță pentru elaborarea studiului de fezabilitate aferent centrului logistic și terminalului intermodal la Vrsac, stabilind criterii de selecție restrictive pentru expertul-cheie nr. 2 – expert financiar (doctorat în economie). Impactul financiar asupra cheltuielilor auditate este de 33 mii lei, reprezentând o corecție financiară de 5%.
- în cazul proiectului „*Rock-n-River-Creating a Youth Friendly Ambience Along the Tamis River*”, beneficiar Municipality Pancevo, s-a constatat faptul că ofertantul câștigător al unei proceduri de atribuire pentru un contract de furnizare și instalare a unei platforme-dig multifuncționale și a echipamentului adițional aferent, nu a îndeplinit în totalitate criteriile de calificare privind capacitatea tehnică și profesională. Impactul financiar al corecției aplicate în cheltuielile declarate este de 32 mii lei, reprezentând o corecție financiară de 25%.
- în cazul proiectului „*Joint development of Romanian-Serbian Bega Channel tourism potential capitalization Study and promotion of cross-border foreground investments*”, beneficiar Agenția de Dezvoltare Economică și Socială Timiș, s-a constatat că autoritatea contractantă a acordat contractul de expertiză turistică unei firme, în condițiile în care aceasta nu a îndeplinit criteriile de calificare privind experiența similară solicitată prin caietul de sarcini. Impactul financiar în cheltuielile declarate este 6 mii lei, reprezentând o corecție financiară de 5%.

În ceea ce privește modul de respectare a condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor au fost constatate abateri în valoare de 15 mii lei, dintre care se menționează:

- în cazul proiectului „*Introduction of modern transport technologies in logistic connections in Banat*”, beneficiar Municipality Vrsac, s-a constatat decontarea unor cheltuieli reprezentând servicii de transport efectuate în afara perioadei de implementare a contractului. Impactul financiar asupra cheltuielilor auditate este de 9 mii lei.

Recomandări

În ceea ce privește *auditul de sistem*, pentru remedierea deficiențelor constatate s-a recomandat ca autoritatea de management, împreună cu secretariatul tehnic comun să monitorizeze stadiul și execuția lucrărilor, precum și aducerea la îndeplinire a tuturor activităților din proiectele pentru care au fost identificate întârzieri în implementare, astfel încât acestea să fie implementate conform contractelor de finanțare. De asemenea, s-a recomandat stabilirea de către autoritatea de management a unei modalități prin care se va asigura o pistă de audit adecvată și clară privind stabilirea și recuperarea creanțelor aferente neregulilor la nivelul întregului program.

Pentru neregulile identificate în urma misiunii de *audit de operațiuni*, au fost formulate recomandări, în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii, a fost analizat punctul de vedere al acesteia, precum și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Raportul final de audit cuprinde constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurii de conciliere.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din cele 24 de recomandări formulate în rapoartele precedente de audit, au fost implementate 19 recomandări, 5 recomandări fiind în curs de implementare.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia generală la nivelul sistemului de management și control al Programului IPA de Cooperare Transfrontalieră România-Republica Serbia 2007-2013, privind conformitatea cu cerințele cheie a fost că „*sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri*” (categoria 2).

Concluzia auditului de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și prezentate Comisiei Europene pentru Programul IPA de Cooperare Transfrontalieră România-Republica Serbia în anul 2015, în sumă de 42.029 mii lei, au fost

corecte, iar tranzacțiile care au stat la baza acestora au fost legale, reale, conforme cu regulile de eligibilitate, cu excepția sumei de 138 mii lei.

În contextul încheierii programelor operaționale 2007-2013, conform reglementărilor europene, Autoritatea de Audit va calcula o singură rată de eroare pentru cheltuielile declarate CE în anul 2015 și anul 2016.

6.3.3. PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN ROMÂNIA-UCRAINA-REPUBLICA MOLDOVA

Finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat

Obiectivul general al programului este acela de a îmbunătăți situația economică, socială și cea a mediului înconjurător în aria programului, în contextul unor granițe sigure, prin intensificarea contactelor dintre partenerii de pe fiecare parte a graniței. Acest scop va fi urmărit în spiritul parteneriatului și cooperării care încurajează activitățile și contactele transfrontaliere și aduce îmbunătățiri tangibile infrastructurii.

Pentru Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova (POC RoUaMd), gradul de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2013 este de 101,36%, raportat la alocările aferente acestei perioade, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 83,02% din totalul alocărilor bugetare europene aferente aceleiași perioade.

În anul 2015, pentru acest program au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 186.093 mii lei. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins cheltuieli declarate în valoare de 106.606 mii lei, ceea ce reprezintă 57,29% din cheltuielile declarate în anul 2015. În perioada de raportare a fost derulată misiunea de certificare a cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2015, fără a rezulta constatări cu impact financiar.¹³

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Cu privire la implementarea recomandărilor de audit formulate în rapoartele anterioare de audit extern, s-a constatat faptul că din patru recomandări formulate, o recomandare a fost implementată.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Pe baza verificărilor efectuate, s-a obținut o asigurare rezonabilă că situațiile financiare pentru anul 2015 prezentate Comisiei Europene sunt corecte și prezintă cu fidelitate, în toate aspectele materiale, poziția financiară a Programului operațional comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013 și, în consecință, că tranzacțiile de la baza lor sunt legale și corecte.

6.3.4. PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN DE COOPERARE ÎN BAZINUL MĂRII NEGRE

Finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat

Obiectivul global al programului este de a sprijini o dezvoltare economică și socială mai puternică în regiunile din bazinul Mării Negre, bazată pe parteneriate regionale solide și strânsă cooperare. Acest obiectiv se bazează pe promovarea dezvoltării locale, valorile locale comune, promovarea egalității de șanse, îndeosebi reducerea discriminărilor între sexe și valorizarea contribuției femeilor la dezvoltarea economică și socială, îmbunătățirea sustenabilității activităților în domeniul mediului înconjurător, îndeosebi a acelora cu impact regional, precum și promovarea integrării culturale și a schimburilor reciproce între comunitățile din bazinul Mării Negre.

La data de 31.12.2015, pentru Programul operațional comun de cooperare în Bazinul Mării Negre (POC Marea Neagră), se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2013 de 95,52%, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 81,73% din totalul alocărilor bugetare europene aferente perioadei menționate.

În anul 2015, pentru acest program au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 26.495 mii lei (populația din care a fost extras eșantionul). Eșantionul de proiecte auditat a fost în valoare de 4.080 mii lei, ceea ce reprezintă 15,40% din cheltuielile declarate în anul 2015.¹⁴

În perioada de raportare a fost derulată misiunea de certificare a cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2015, fără a rezulta constatări cu impact financiar.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Cu privire la implementarea recomandărilor de audit formulate în rapoartele anterioare de audit extern, s-a constatat faptul că din două recomandări rămase în implementare la data raportului de audit, o recomandare a fost implementată.

¹³ Sumele au fost transformate în lei folosind cursul Inforeuro aferent lunii decembrie 2015 (4,4467 lei/euro).

¹⁴ Sumele au fost transformate în lei folosind cursul Inforeuro aferent lunii decembrie 2015 (4,4467 lei/euro).

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Pe baza verificărilor efectuate, s-a obținut o asigurare rezonabilă că situațiile financiare pentru anul 2015 prezentate Comisiei Europene sunt corecte și prezintă cu fidelitate, în toate aspectele materiale, poziția financiară a Programului Operațional Comun Bazinul Mării Negre 2007-2013 și, în consecință, că tranzacțiile de la baza lor sunt legale și corecte, cu excepția sumelor identificate ca neeligibile de serviciile de audit extern contractate și raportate de Autoritatea Comună de Management pentru Programul Operațional Comun Bazinul Mării Negre 2007-2013, în valoare de 796 mii lei, și incluse în Raportul anual de implementare.

6.4. ALTE FONDURI

Autoritatea de Audit desfășoară acțiuni de audit și la nivelul altor programe finanțate de către Uniunea Europeană, respectiv al Programului general „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii” (PG SOLID), Programele PHARE 2005-2006 și Facilitatea de Tranziție.

6.4.1. PROGRAMUL GENERAL „SOLIDARITATEA ȘI GESTIONAREA FLUXURILOR MIGRATORII” (PG SOLID)

Programul General „Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii” (PG SOLID) reprezintă mecanismul de întărire a libertății, securității și justiției și de aplicare a principiului solidarității între statele membre ale Uniunii Europene pentru perioada 2007-2013 și cuprinde Fondul european de integrare a resortisanților țărilor terțe, Fondul european pentru refugiați, Fondul european de returnare și Fondul pentru frontierele externe.

În vederea evaluării modului de funcționare a sistemului de management și control al PG SOLID, a fost derulată o misiune de audit de sistem, prin care s-a urmărit obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control aferent celor patru fonduri componente ale programului (programele anuale 2013) funcționează eficient pentru a preveni, detecta și corecta neregulile.

De asemenea, în primul semestru al anului 2016 s-a realizat o misiune de audit de operațiuni ce a vizat obținerea unei asigurări rezonabile că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei Europene pentru Fondul european pentru refugiați, Fondul european de returnare, Fondul european de integrare a resortisanților țărilor terțe și Fondul pentru frontierele externe, ca parte a Programului general „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii” (programele anuale 2013) sunt corecte și că tranzacțiile care stau la baza acestora sunt legale și regulamentare.

În perioada de referință, pentru acest program au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 102.344 mii lei. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 13 proiecte cu o valoare a cheltuielilor declarate de 44.095 mii lei, ceea ce reprezintă 43,09 % din totalul cheltuielilor declarate Comisiei Europene.

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe în sfera achizițiilor publice, cu impact financiar în cazul unui singur proiect, fiind propuse corecții financiare în sumă totală de 332 mii lei.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

În cadrul auditului de sistem ce a vizat funcționarea sistemului de management și control al PG SOLID s-au constatat, în principal deficiențe cu privire la:

Activitatea de monitorizare

Autoritatea Responsabilă din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nu a asigurat o monitorizare adecvată în cazul proiectului – „Mentenanța și modernizarea sistemului informativ SIRENE”, respectiv a contractului „Achiziționarea serviciilor informatice de mentenanță”, ceea ce a condus la neimplementarea obiectivelor proiectului care viza asigurarea unor servicii de mentenanță pentru aplicații IT deja achiziționate. Atât Autoritatea Responsabilă, cât și beneficiarul proiectului – Inspectoratul General al Poliției Române nu au monitorizat în mod corespunzător în perioada de implementare a proiectului menționat anterior, modalitatea de soluționare a cerințelor de actualizare și dezvoltare ale aplicației informatice în vederea integrării acestora cu sistemele informatice ale Poliției Române, așa cum s-au definit acestea ca urmare a auditului informatic ce a fost achiziționat în acest scop, în cadrul contractului de servicii.

B. Constatări din auditul de operațiuni

În cadrul auditului de operațiuni, deficiențele identificate au vizat procedurile de achiziții publice din cadrul proiectului „Lucrări de construire pentru sediul nou GRUP de Nave Mangalia”, beneficiar fiind Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

S-a constatat că pe parcursul executării lucrărilor de construcție, la clădirea care a făcut obiectul contractului, au apărut o serie de lucrări suplimentare, concretizate în renunțări și suplimentări ale cantităților de lucrări realizate față de cele estimate inițial de către autoritatea contractantă, în condițiile în care, în documentația de atribuire aferentă contractului de achiziție nu a fost inclusă o clauză de diverse și neprevăzute și/sau altă clauză de modificare a valorii contractului. Pentru abaterea constatată, s-a aplicat o corecție financiară de 25% la valoarea cantităților suplimentare nejustificate, în sumă de 332 mii lei.

Recomandări în auditul de sistem

Pentru deficiențele identificate, recomandările formulate de Autoritatea de Audit au vizat implementarea de măsuri urgente privind achiziționarea serviciilor de mentenanță a sistemului informatic și consolidarea capacității de monitorizare a proiectelor.

Recomandări în auditul de operațiuni

Pentru deficiența identificată, recomandarea formulată de Autoritatea de Audit a vizat aplicarea și deducerea corecțiilor financiare din cadrul declarației de cheltuieli transmisă Comisiei Europene, în conformitate cu prevederile OUG nr. 66/2011 *privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora*, modificată și completată cu prevederile OUG nr. 47/2014 și HG nr. 519/2014.

Punctul de vedere al entității auditate

Auditul de sistem

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii a fost analizat punctul de vedere al acesteia, precum și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Raportul final de audit cuprinde constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurii de conciliere.

Auditul de operațiuni

Autoritatea responsabilă a acceptat recomandarea și a decis, în vederea aplicării corecțiilor financiare conform recomandării Autorității de Audit, constituirea unei structuri dedicate activității de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare/corecțiilor financiare în conformitate cu prevederile OUG nr. 66/2011 *privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora*, modificată și completată cu prevederile OUG nr. 47/2014 și HG nr. 519/2014.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificarea modului de implementare a recomandărilor formulate ca urmare a misiunilor de audit anterioare, a rezultat faptul că toate recomandările formulate pentru PG SOLID au fost implementate.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În ceea ce privește Programul General Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii (PG SOLID), ca urmare a verificărilor efectuate, nu au fost sesizate cazuri de fraudă pentru Programele Anuale 2013.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia misiunii de audit de sistem a fost că sistemele de management și control stabilite de România pentru Fondul european de integrare a resortisanților țărilor terțe, Fondul european pentru refugiați, Fondul european de returnare și Fondul pentru frontierele externe ca parte a Programului General „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii” (programele anuale 2013) sunt instituite conform cerințelor stabilite prin legislația europeană și națională aplicabilă, fiind încadrate în categoria 2 – „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”.

Concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că, în urma verificărilor efectuate pentru programele anuale 2013, a fost obținută o asigurare rezonabilă că declarațiile de cheltuieli întocmite de către Autoritatea Responsabilă, aferente PA 2013, în sumă de 102.344 mii lei, au fost corecte, iar tranzacțiile care au stat la baza acestora au fost legale, reale, corect înregistrate în contabilitate, conforme cu regulile de eligibilitate, cu excepția sumei de 332 mii lei.

6.4.2. PROGRAMELE PHARE 2005, PHARE 2006 ȘI FACILITATEA DE TRANZIȚIE

În baza programului anual al acțiunilor de audit aprobat, a fost realizată o misiune de audit privind examinarea măsurilor luate pentru implementarea recomandărilor restante în cadrul programelor PHARE 2005 și PHARE 2006 la nivelul Agenției de Implementare din cadrul Ministerului Fondurilor Europene (preluată din cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice), precum și o evaluare a măsurilor luate de Agenția de Implementare din cadrul Ministerului Fondurilor Europene (fost Oficiul de Plăți și Contractare PHARE) pentru Facilitatea de tranziție.

Rezultatele evaluării stadiului de implementare la nivelul fiecărei entități sunt prezentate mai jos:

 la nivelul Agenției de Implementare Oficiul de Plăți și Contractare PHARE (în prezent Direcția Generală Mecanisme și Instrumente Financiare Nerambursabile din cadrul Ministerului Fondurilor Europene) s-a constatat că cele două recomandări rămase deschise urmare misiunii de follow-up precedente, sunt în continuare parțial implementate, deoarece entitatea auditată nu a luat măsuri corespunzătoare în vederea implementării integrale a recomandărilor formulate.

Recomandările rămase deschise la nivelul Agenției de implementare vizează următoarele aspecte:

- verificarea eligibilității cheltuielilor efectuate de beneficiar din cofinanțarea paralelă, iar în funcție de rezultat, refacerea corectă a raportării financiare către Comisia Europeană, precum și efectuarea verificărilor cu privire la realizarea obiectivelor prevăzute, iar dacă este cazul dispunerea măsurilor privind recuperarea cheltuielilor neeligibile, potrivit OUG nr. 66/2011, cu modificările și completările ulterioare;
 - verificarea la nivelul beneficiarului a documentelor justificative prezentate în vederea obținerii asigurării că sumele cheltuite din cofinanțarea paralelă în cadrul proiectului nu au mai fost decontate de beneficiari și în cadrul altor proiecte.
- **la nivelul Agenției de implementare PHARE din cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice** (în prezent, Direcția Generală Programe Capital Uman din cadrul Ministerului Fondurilor Europene) s-a constatat că din cele 12 recomandări rămase de implementat, o recomandare a fost implementată, 11 recomandări au fost evaluate ca fiind parțial implementate. În ceea ce privește recomandările formulate la nivelul Organismelor Intermediare Regionale, din totalul de șase recomandări rămase de implementat, două recomandări au fost implementate, iar patru recomandări au fost evaluate ca fiind parțial implementate.

Principalele recomandări rămase deschise la nivelul Agenției de Implementare, vizează următoarele aspecte:

- dispunerea măsurilor de recuperare a cheltuielilor neeligibile în valoare de 3.029 mii lei și a accesoriilor aferente, potrivit prevederilor legale, în cazul unui proiect la care au fost constatate modificări ale obiectivelor și rezultatelor prin acte adiționale la contract, fără aprobarea Comisiei Europene;
- dispunerea măsurilor de recuperare a debitelor potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011;
- efectuarea reconcilierii între înregistrările din Registrul de nereguli/Registrul debitorilor și cele contabile cu privire la debitele înregistrate și corectarea diferențelor constatate, în vederea asigurării corectitudinii datelor respective;
- identificarea tuturor debitelor neîncasate la termen și transmiterea titlurilor executorii organelor fiscale competente potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011, în vederea stingerii creanțelor bugetare rezultate din nereguli.

La nivelul Organismelor Intermediare Regionale, recomandările rămase deschise vizează aspecte precum reanalizarea eligibilității cheltuielilor cu salariile în cazul a trei proiecte, unde au fost efectuate cheltuieli fără a fi respectate prevederile punctului 2.1.4 din Ghidul Solicitantului, potrivit căruia încadrarea în nivelul de salarizare este cea practică în mod obișnuit de beneficiar.

6.5. Acțiuni de audit vizând programele și fondurile aferente perioadei de programare 2014-2020

Pentru perioada de programare 2014-2020, în România a fost stabilită o singură instituție națională responsabilă pentru efectuarea auditului asistenței financiare nerambursabile și anume Autoritatea de Audit din cadrul Curții de Conturi a României. Autoritatea de Audit este abilitată să îndeplinească funcția de autoritate de audit având atribuțiile prevăzute la art. 127 și 124 alin. 2 din Regulamentul UE 1303/2013, art. 25 și art. 21 alin. 3 din Regulamentul UE nr. 1299/2013, art. 28 și art. 25 alin. 2 din Regulamentul UE nr. 897/2014, art. 34 și art. 35 alin. 2 din Regulamentul UE nr. 223/2014. De asemenea, în ceea ce privește fondurile destinate agriculturii, Autoritatea de Audit din cadrul Curții de Conturi a României este abilitată să îndeplinească funcția de organism de certificare, având atribuțiile prevăzute la art.9 din Regulamentul UE nr.1306/2013.

Principala obligație care revine Autorității de Audit din cadrul Curții de Conturi a României potrivit prevederilor regulamentelor aplicabile fiecărui fond, este aceea de a furniza anual Comisiei Europene până la data de 15 februarie a fiecărui an care urmează unui exercițiu financiar încheiat, o opinie de audit emisă în conformitate cu prevederile standardelor de audit acceptate pe plan internațional.

Fondul European de Garantare Agricolă

În perioada de referință, Autoritatea de Audit, în calitate de Organism de Certificare, a derulat o misiune de audit de certificare și de urmărire a implementării recomandărilor pentru Fondul European de Garantare Agricolă.

Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA)

Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), derulat prin Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA), este reglementat prin Regulamentul CE nr. 1306/2013 și contribuie la îndeplinirea obiectivelor Politicii Agricole Comune a Uniunii Europene (PAC), finanțând, în contextul gestiunii partajate între statele membre și Uniune, următoarele cheltuieli efectuate conform legislației europene:

- (a) măsurile de reglementare sau sprijinire a piețelor agricole;
- (b) plățile directe către fermieri în cadrul PAC;
- (c) contribuția financiară a Uniunii la măsurile de informare și promovare a produselor agricole pe piața internă a Uniunii și în țările terțe, întreprinse de statele membre pe baza unor programe selectate de Comisie;
- (d) contribuția financiară a Uniunii la programul de încurajare a consumului de fructe și legume în școli și la măsurile privind bolile animalelor și pierderea încrederii consumatorilor.

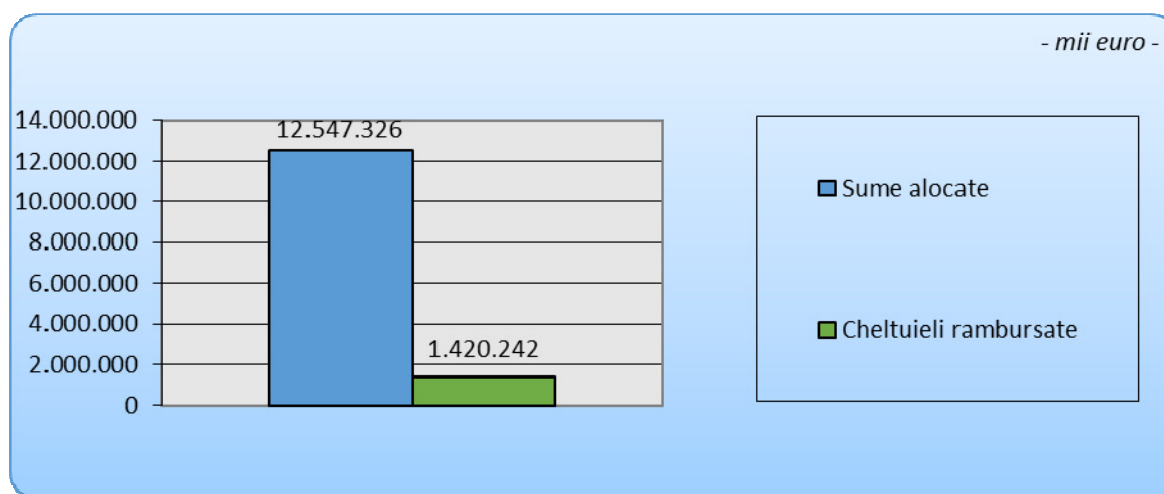
Stadiul implementării FEAGA la 31.12.2015:

- mii euro -

Alocări UE 2014-2020* cumulat contribuție CE	Sume rambursate de la CE până la 31.12.2015	Prefinanțare primită de la CE	% Sume rambursate/ alocări UE 2014-2020
12.547.326	1.420.242	0	11,32

Tabel nr. 18 – Stadiul implementării FEAGA la 31.12.2015¹⁵

Din datele prezentate mai sus rezultă că la 31.12.2015, alocările de la Comisia Europeană au fost de 12.547.326 mii euro, față de care au fost realizate rambursări de la Comisia Europeană în valoare de 1.420.242 mii euro, ceea ce reprezintă 11,32% din totalul alocărilor.

Grafic nr. 12 – Cheltuielile rambursate din totalul sumelor alocate României din FEAGA în perioada 2014-2020

În conformitate cu cerințele reglementărilor europene, pentru auditarea conturilor APIA aferente FEAGA 2015, Autoritatea de Audit, în calitate de Organism de Certificare, a derulat o misiune de audit de certificare și de urmărire a implementării recomandărilor.

În sfera de aplicare a auditului au intrat sistemele de management și control intern ale entităților implicate în implementarea FEAGA, precum și operațiunile derulate în cadrul fondului. Verificările au fost realizate la sediul central al Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA), la opt centre județene ale APIA, la sediile centrale și teritoriale ale Organismelor Delegate Oficiul Național al Viei și Produselor Vitivinicole, Agenția Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA), prestatorul de servicii SC Gauss SRL, precum și la nivelul a 156 de beneficiari de finanțare FEAGA.

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
				Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
FEAGA	6.496.036	197.442	3.934	14	3.920

Tabel nr. 19 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul FEAGA

Din cheltuielile declarate în anul 2015, în valoare de 6.496.036 mii lei, a fost extras un eșantion cuprinzând 453 de elemente aferente unui număr de 446 de dosare în valoare totală de 197.442 mii lei, reprezentând 3,04% din cheltuielile declarate. Valoarea totală a erorilor identificate la nivelul tranzacțiilor a fost în sumă de 3.934 mii lei, din care 14 mii lei reprezentând abateri de la prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor și 3.920 mii lei reprezentând cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile.

¹⁵ Sursa: Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură

* În coloana de alocări financiare s-a introdus și alocarea aferentă Campaniei 2014, acesta fiind an de tranziție către noua perioadă de programare și nu sunt cuprinse alocările pentru măsurile care nu au stabilit plafoane prin legislația europeană sau națională.

Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2015 este în sumă de 3.934 mii lei, din care 332 mii lei pentru tranzacțiile incluse în IACS și 3.602 mii lei pentru tranzacțiile neincluse în IACS.

Principalele constatări

Evaluarea mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul (CE) nr. 907/2014

Dintre principalele constatări rezultate în urma verificărilor desfășurate, menționăm:

➤ Ordonanțarea plăților – Controalele administrative

Verificările au pus în evidență, în unele cazuri, slăbiciuni ale controlului intern, cauzate de nerespectarea prevederilor procedurale sau reglementărilor naționale aplicabile la primirea și autorizarea cererilor, din care exemplificăm:

Populația inclusă în IACS

- în cazul unui fermier, funcționarii APIA nu au realizat în mod corespunzător controlul vizual și nu au documentat corespunzător acest control, în sensul că în Anexa nr. 2 la formularul tip al cererii de plată nu au fost înscrise datele privind suprafața contractată, parcelele și blocurile fizice de amplasare a terenului, numărul și data contractului semnat, iar datele înscrise în Tabelul 1 din Anexa 2 (lista cu proprietarii/deținătorii de animale care pășunează pe suprafața de pajiște declarată), nu au fost înregistrate corect în baza de date IACS;
- în cazul mai multor beneficiari s-au constatat erori precum:
 - efectuarea incompletă de către experții APIA a controlului administrativ vizual/formal sau verificarea necorespunzătoare a celui de al 2-lea control administrativ și al supracontrolului dosarului;
 - lipsa semnăturii titularului pe procesele-verbale de constatare a neconformităților pentru plăți necuvenite în campaniile precedente;
 - erori materiale pe documentele doveditoare atașate cererii de plată, nesesizate de verficator în procesul de control administrativ;
 - acceptarea utilizării de către fermieri a unor formate de documente diferite față de cele din manualul de proceduri;
 - omiterea aplicării ștampilei de înregistrare în APIA pe unele documente din dosarul cererii;
 - lipsa semnăturii funcționarului APIA pentru certificarea „conform cu originalul” pe tabelele centralizatoare ale contractelor de arendare anexate în dosarul cererii unice de plată pe suprafață în cazul beneficiarilor.

Populația neinclusă în IACS

- verificările efectuate au pus în evidență necesitatea corelării sau completării unor prevederi ale manualelor de proceduri cu cele din ghidul solicitantului și inspecțiilor la fața locului/verificări suplimentare efectuate pentru a spori asigurarea asupra autorizării corespunzătoare și eligibilității cererilor de plată finanțate prin FEAGA.

Acestea vizează:

- evitarea dublei finanțări a proiectelor;
- modalitatea de revizuire periodică a sarcinilor delegate, precum și prezentarea modului în care organismele delegate confirmă în mod explicit agenției de plăți că își îndeplinesc efectiv sarcinile, inclusiv descrierea mijloacelor utilizate;
- identificarea și gestionarea conceptelor de „create de condiții artificiale” și „forță majoră” pentru primirea de ajutor;
- verificarea corespunzătoare a investițiilor, având în vedere că acestea se limitează la examinarea existenței și corectitudinii documentelor de achiziție și de plată (facturi, ordine de plată și alte documente similare) și nu urmăresc și derularea procedurii de achiziție, în condițiile în care beneficiarii care intră sub incidența art. 9 din OUG nr. 34/2006 trebuie să aplice obligatoriu legislația națională în domeniul achizițiilor publice;
- specificațiile reglementate de art. 34 și 35 din Regulamentul (CE) nr. 907/2014, referitoare la cursul de schimb la care se realizează autorizarea cererii de plată.

➤ Ordonanțarea plăților – Controale la fața locului

Verificările au pus în evidență, în unele cazuri, slăbiciuni ale sistemului de control intern, din care exemplificăm:

Populația inclusă în IACS

- în unele cazuri, s-a constatat că datele colectate în urma controalelor pe teren efectuate de APIA, au fost prelucrate și validate cu depășirea termenului de 30 de zile de la finalizarea controlului, iar în unele cazuri, rapoartele de control la fața locului întocmite de inspectorii APIA, nu au fost aduse la cunoștința agricultorilor în termen de 3 luni de la data controlului, astfel încât aceștia să fie informați în legătură cu neregulile identificate. În aceste condiții, nu au fost respectate prevederile din Manualul de proceduri privind controlul clasic pe teren realizat în cadrul schemelor de plăți și măsurilor de sprijin, versiunea 1.8;
- în unele cazuri, nu a fost respectat principiul celor patru ochi la introducerea în sistemul informatic IACS a datelor din raportul de control pe teren, respectiv persoana care a asigurat supervizarea a făcut parte și din echipa de control la fața locului;
- nu în toate cazurile a fost întocmit un raport de control separat în care să se specifice modificările apărute la caracteristicile blocurilor fizice în vederea actualizării în timp util a LPIS (Sistemul de Identificare a Parcelelor Agricole), astfel încât noile informații să poată fi utilizate în anul agricol următor. Au fost încălcate prevederile capitolului 6.4 din Ghidul de control pe

teren pentru campania 2014, vers. 4.9.

➤ **Delegarea și conformitatea sistemului de control intern al ANSVSA cu criteriile de acreditare din Anexa I la Regulamentul delegat nr. 907/2014**

Verificările au pus în evidență unele slăbiciuni cauzate de nerespectarea prevederilor procedurale și ale Acordului de delegare, din care exemplificăm:

- la nivelul teritorial al ANSVSA nu se asigură respectarea principiului celor patru ochi în ceea ce privește corectitudinea și completitudinea datelor introduse din rapoartele de control pe teren în format hârtie în aplicația electronică. De asemenea, fișele de inspecții sunt înregistrate și salvate în aplicația electronică, fără a fi revizuite înainte de către o altă persoană cu funcție de conducere și cu atribuții în acest sens;
- responsabilitatea ANSVSA la nivel central de a monitoriza săptămânal eșantionul de control de ecocondiționalitate transmis de APIA nu a fost formalizată printr-o procedură de lucru care să cuprindă o listă de verificare privind elementele vizate și o pistă de audit;
- ANSVSA nu a transmis către APIA rapoarte de sinteză/rapoarte proprii de audit asupra controalelor efectuate, care să probeze activitatea desfășurată în calitate de organism delegat privind verificarea respectării de către agricultori a cerințelor legale în materie de gestionare, a bunelor condiții agricole și de mediu (GAEC) și a cerințelor minime și specifice pentru măsurile de agromediu;
- la nivelul fiecărui DSVSA județean și la nivelul central al ANSVSA nu există dotare tehnică și logistică suficientă pentru verificările delegate de APIA.

Rezultatele testelor de detaliu asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale realizate de APIA pentru exercițiul financiar al anului 2015

Dintre principalele constatări rezultate în urma verificărilor desfășurate menționăm:

Populația inclusă în IACS

- În cazul a opt fermieri, urmare verificărilor efectuate, s-a constatat că APIA a autorizat în mod eronat prin controlul administrativ în sistemul IACS, suprafețe de teren în condițiile în care fermierii nu au dovedit cu documente justificative corespunzătoare calitatea legală/dreptul de utilizator al acestor suprafețe sau nu dețineau dreptul de utilizare pentru întreaga suprafață declarată. Prin acest mod de lucru nu au fost respectate prevederile art. 7 din OUG nr. 125/2006, cu modificările și completările ulterioare, impactul financiar generat de această neregulă fiind de 177 mii lei.
- În cazul a opt fermieri, verificările documentare sau la fața locului efectuate au scos în evidență slăbiciuni în respectarea și aplicarea de către inspectorii APIA a prevederilor procedurale în procesul de autorizare a cererilor de plată, rezultând sume autorizate și plătite necuvenit în valoare de 77 mii lei ca urmare a unor deficiențe din care exemplificăm:
 - în cazul unui fermier nu au fost respectate bunele condiții agricole și de mediu (GAEC), iar anexa la declarația de suprafață a fost depusă și înregistrată în registratura electronică după data limită de depunere;
 - un fermier a declarat în cererea unică de plată o suprafață mai mică decât cea utilizată. Prin acest mod de lucru nu au fost respectate prevederile art. 7 alin. (1) din OUG nr. 125/2006, cu modificările și completările ulterioare;
 - rapoartele de control prin teledetecție și clarificare cu fermierul nu au fost completate corect, iar erorile care au apărut în urma controlului prin teledetecție nu au fost soluționate conform prevederilor procedurale în vigoare;
 - în cazul unui alt fermier, experții APIA au stabilit în mod eronat suprafața determinată pentru plată luând în considerare o parcelă neagricolă care potrivit documentelor justificative avea destinația „curți și clădiri”.
- În cazul a doi fermieri ale căror exploatații cu animale au fost selectate de APIA pentru controlul de ecocondiționalitate, au fost constatate o serie de nereguli privind respectarea cerințelor statutare de management – domeniul „Sănătatea publică, sănătatea animalelor și sănătatea plantelor”, respectiv:
 - animalele fermierilor nu erau identificate conform prevederilor legale;
 - unul dintre fermieri nu deținea toate documentele specifice emise și completate în timp util;
 - nu a existat corespondență între Registrul exploatației, Baza Națională de Date/Sistemul Național privind Identificarea și Înregistrarea Animalelor (SNIIA) și realitatea din teren.

Pentru că neregulile constatate au fost cauzate de neglijența fermierilor, unui fermier i-a fost aplicată o sancțiune de 5% din suma totală a plăților datorate de APIA, în cazul celui alt fermier nefiind necesară stabilirea impactului financiar deoarece acesta a fost sancționat în campanie de către APIA cu procentul maxim de 5%.

Pe baza raționamentului profesional, s-a considerat că nu se poate obține asigurarea că situația celor doi fermieri auditați este singulară, fiind solicitate clarificări conducerii APIA. În urma verificărilor ANSVSA eroarea identificată a fost în sumă de 69 mii lei¹⁶, fiind încadrată în categoria erorilor cunoscute.

¹⁶Transformarea în lei s-a făcut folosind cursul Inforeuro aferent lunii decembrie 2015 (4,4467 lei/euro).

Populația neinclusă în IACS

- Ca urmare a verificărilor administrative realizate asupra unei cereri de plată depusă de SC HORTIFRUCT SRL, s-a constatat faptul că metodologia de control la fața locului aplicată de APIA, respectiv participarea la procesul de retragere de pe piață a unor produse agricole organizat de beneficiar, nu a furnizat asigurarea rezonabilă asupra conformității și realității procesului de retragere. Prin acest mod de lucru nu au fost respectate prevederile Manualului de procedură privind ajutorul financiar excepțional de sprijinire a sectorului fructelor și legumelor și cele ale Instrucțiunilor Tehnice de Inspecții pentru Măsura privind ajutorul financiar excepțional de sprijinire a sectorului fructelor și legumelor, în vigoare la data efectuării operațiunilor de retragere. Impactul financiar stabilit a fost de 1.802 mii lei.
- În cazul a opt beneficiari care au depus cerere de plată în cadrul măsurii privind reconversia și restructurarea plantațiilor viticole, verificările administrative și la fața locului au pus în evidență faptul că APIA a autorizat și plătit în mod nejustificat suma de 1.647 mii lei, după cum urmează:
- contravaloarea unor lucrări privind plantarea unui număr de 1856 de butași de vie, în condițiile în care la dosarul cererii de plată nu au fost anexate procesele-verbale de recepție cantitativă și calitativă a lucrărilor declarate a fi efectuate;
 - contravaloarea unor cheltuieli care la data vizitei pe teren nu se regăseau în evidența contabilă a beneficiarului;
 - contravaloarea unor lucrări pentru o suprafață de un ha de teren arendat, plantat cu viță de vie, pentru care nu există acordul scris al proprietarului;
 - inexactități în măsurătorile efectuate de inspectorii APIA pentru o suprafață plantată în cadrul măsurii I „Proiectare, pregătire teren, plantare și instalare tutori”, comparativ cu suprafața declarată de beneficiar și aprobată la plată de către APIA;
 - erori aritmetice și insuficiente documente justificative înregistrate în evidența contabilă pentru a susține datele din centralizatorul costurilor, în cazul unui beneficiar al măsurii II „Instalare sistem de susținere pentru conducere și palisaj”;
 - lipsa unor documente justificative la dosarul unei cereri de plată care să ateste cheltuielile cuprinse în devizul de lucrări în legătură cu „cota aprovizionare materiale 10%” sau cu alte categorii de lucrări, așa cum se prevede prin art. 2.5.1. din OMADR nr. 73 din 5.04.2011 sau justificarea unei părți din cheltuieli cu factură pro-formă;
 - neconcordanța informațiilor înscrise în centralizatorul privind costurile efectuate și cele din procesul-verbal de recepție cantitativă și calitativă a lucrării de execuție în cazul unui beneficiar care a înscris contravaloarea unei cantități mai mari de tutori metalici decât cei instalați,
 - încheierea unui proces verbal de recepție finală de către inspectorii de la nivel județean, deși solicitantul nu a demonstrat cu documente (ordine de plată, chitanțe) achitarea facturilor înscrise în centralizatorul costurilor aferente măsurii I.
- Verificările administrative efectuate în cadrul cererii de plată depusă de SC AGRO NATURAL SOLUTIONS SRL, beneficiar de sprijin financiar acordat grupurilor de producători din sectorul legume-fructe, au pus în evidență o serie de nereguli ce au vizat nerespectarea de către beneficiar a structurii semestriale a valorii producției comercializate conform estimărilor din planul de recunoaștere, precum și faptul că APIA nu a reevaluat situația implementării măsurilor propuse prin planul de recunoaștere prin prisma noilor modificări și prin prisma valorii producției comercializate obținute de la noii membri ai grupului, iar MADR nu a efectuat niciun control privind respectarea criteriilor de recunoaștere. Prin acest mod de lucru, nu au fost respectate prevederile art. 43 alin. (1) și (2) și ale art. 62, alin. (4) din Ordinul MADR nr. 694/2008, cu modificările și completările ulterioare. Impactul financiar determinat în cazul acestui beneficiar a fost de 114 mii lei.
- În cazul unui beneficiar ce a depus o cerere de plată în cadrul schemei privind implementarea Programului de încurajare a consumului de fructe în școli, s-a constatat nerespectarea prevederilor legislației aplicabile procedurilor de achiziție publică pentru atribuirea contractului de furnizare și distribuire de mere elevilor. În speță, neregulile reținute vizează neconcordanțe constatate între prevederile caietului de sarcini și cele ale ofertei câștigătoare și includerea în documentația de atribuire a unor criterii de calificare restrictive.

Prin acest mod de lucru, beneficiarul nu a respectat prevederile OUG nr. 34/2006 și ale HG nr. 925/2006, cu completările și modificările ulterioare. Sistemul de management și control al APIA nu cuprinde verificarea procedurii de achiziție întrucât contractele de achiziție se încheie de către Consiliile județene cu furnizorii. Având în vedere cele de mai sus, coroborat cu faptul că procedura de achiziție desfășurată de beneficiar a avut un minim grad de competiție prin participarea la licitație a doi ofertanți, iar oferta cu prețul cel mai scăzut a fost declarată inadmisibilă, fără respectarea normelor legale în materie, s-a propus aplicarea unei corecții de 5% din valoarea sumelor decontate de APIA, impactul financiar fiind de 14 mii lei.

Tranzacții neoperaționale

Dintre deficiențele identificate, se exemplifică:

- Pentru sancțiunile multianuale constituite în anul 2011 și aferente campaniei 2011, s-a constatat că nu s-au efectuat și înregistrat în Anexa III la Regulamentul (UE) nr. 908/2014 prescrierile, deși acestea erau înregistrate în sistemul IACS. Nu au fost respectate astfel prevederile art. 19 par. 3) din Regulamentul 640/2014 al Comisiei. În consecință, nu s-a raportat suma negativă de 2.949 mii lei pe coloana de corecții a Anexei III. Această operațiune a influențat în mod corespunzător și soldul final al Anexei III;

- În cazul unui beneficiar, s-a constatat că sancțiunea multianuală aferentă cererii de sprijin depusă în campania 2007 pentru culturi energetice, nu a fost recuperată în anii următori constituirii, deși au fost efectuate plăți către beneficiar în aceeași perioadă. În consecință, a fost efectuată și înregistrată în Anexa III prescrierea sancțiunii multianuale în valoare de 10 mii lei.

Recomandări:

- ☞ În ceea ce privește evaluarea mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul CE nr. 907/2014, Organismul de Certificare a formulat recomandări punctuale pentru fiecare constatare pentru luarea măsurilor ce se impun în vederea remedierii deficiențelor constatate și, după caz, recuperarea sumelor neeligibile.
- ☞ În cazul deficiențelor constatate ca urmare a efectuării testelor de detaliu asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale realizate de APIA pentru exercițiul financiar al anului 2015, s-a recomandat agenției să asigure gestionarea corectă a erorilor și clasificarea acestora conform prevederilor manualelor de proceduri, să ia măsurile necesare pentru realizarea corespunzătoare a controalelor prevăzute în manualele de proceduri proprii, să înregistreze și să recupereze debitele aferente sumelor plătite necuvenit.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii, a fost analizat punctul de vedere al acesteia, precum și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Raportul final de audit cuprinde constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurii de conciliere.

În ceea ce privește evaluarea mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul CE nr. 907/2014, în general, cu unele excepții, reprezentanții APIA au agreeat recomandările Organismului de Certificare (OC), urmând ca odată cu efectuarea misiunilor de follow-up, OC să analizeze măsurile de îmbunătățire întreprinse la nivelul agenției.

Referitor la recomandările rezultate ca urmare a testelor de detaliu efectuate asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale, Agenția a analizat aspectele semnalate, în general însușindu-și în cea mai mare parte deficiențele prezentate de către Autoritatea de Audit și inițiază demersurile necesare în vederea remedierii acestora.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

În materie de acreditare, s-a observat că Agenția a luat unele măsuri pentru a asigura implementarea recomandărilor Organismului de Certificare. Astfel, pentru un număr total de 23 de recomandări formulate în cursul anului financiar 2014 și în anii precedenți, stadiul de implementare se prezintă astfel: dintr-un număr de 11 recomandări aferente anului financiar 2014, cinci sunt în curs de implementare și șase sunt neimplementate, iar din cele 12 recomandări aferente anilor precedenți un număr de 10 recomandări sunt în curs de implementare, iar două sunt neimplementate. Toate cele 23 de recomandări vor fi monitorizate în continuare.

În materie de conformitate, analiza efectuată a pus în evidență faptul că Agenția de plată a întreprins în general măsuri pentru recuperarea sumelor neeligibile. Astfel că, din numărul total de 61 de recomandări formulate în cursul anului financiar 2014 și din cele rămase din anii precedenți, Agenția a implementat un număr de 37 de recomandări, iar o recomandare a fost închisă. De asemenea, recomandările rămase neimplementate sau în curs de implementare, în număr de 23, vor fi monitorizate în continuare.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În cazul unui beneficiar, din analiza documentelor și informațiilor care atestă dreptul de utilizare a terenurilor, au fost identificate unele elemente generatoare de posibile fraude. La recomandarea Autorității de Audit, Centrul Județean APIA Călărași a transmis aspectele identificate Departamentului pentru Lupta Antifraudă, cu solicitarea de efectuare a verificărilor de specialitate.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Urmare auditului de certificare a conturilor FEAGA pentru exercițiul financiar al anului 2015, Organismul de Certificare a emis un certificat de audit în care a exprimat o opinie cu rezerve (erori detectate) pentru conturile APIA și un avis asupra declarației de asigurare a directorului general al agenției de plăți, care conține o opinie fără rezerve, cu paragraf de evidențiere.

Programul Național FAMI „Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare” și Programul Național FSI „Fondul pentru Securitate Internă”

În contextul noului Cadru Financiar Multianual 2014-2020 aferent domeniului Afaceri Interne, România gestionează: *Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare (FAMI)* și *Fondul pentru Securitatea Internă (FSI)*, acestea continuând în acest domeniu o parte din obiectivele vizate de fondurile perioadei de programare 2007-2013, respectiv, Programul General „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii” (PG SOLID).

Astfel, **Fondul pentru azil, migrație și integrare** este continuatorul Fondului european de returnare, Fondului european de integrare a resortisanților țărilor terțe și Fondului european pentru refugiați – implementate în cadrul perioadei de programare 2007-2013.

În ceea ce privește **Fondul pentru securitate internă**, acesta continuă obiectivele Fondului pentru frontiere externe aferent perioadei de programare 2007-2013, precum și implementarea de proiecte care vizează punerea în aplicare a strategiei de securitate internă.

Valoarea totală alocată României pentru aceste fonduri în perioada de programare 2014-2020 este de 148.793 mii euro (fonduri UE), din care: pentru FAMI – 50.311 mii euro, pentru FSI (frontiere) – 61.332 mii euro și pentru FSI (poliție) – 37.150 mii euro. Situația alocărilor financiare anuale din fondurile UE este prezentată mai jos:

- mii euro -

An financiar	FAMI	FSI-frontiere	FSI-poliție
2014	3.176	0	0
2015	3.328	14.321	8.377
2016	28.609	13.392	7.137
2017	3.417	9.920	6.033
2018	4.142	8.771	5.201
2019	3.448	8.918	5.201
2020	4.191	6.010	5.201
Total alocat	50.311	61.332	37.150

Tabel nr. 20 – Alocări FAMI și FSI pentru perioada 2014-2020

În cursul anului 2016, în ceea ce privește Programul Național FAMI „Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare” și Programul Național FSI „Fondul pentru Securitate Internă” s-a derulat misiunea de audit a sistemului de management și control stabilit pentru cele două fonduri, al cărei obiectiv a fost acela de a obține o asigurare rezonabilă că acesta funcționează eficient pentru a preveni și detecta erorile și neregulile și că, în cazul apariției acestora, sistemul acționează eficient în vederea corectării lor.

De asemenea, în semestrul II al anului 2016 s-a desfășurat o misiune de audit de follow-up, în cadrul căreia s-a urmărit modul de implementare a recomandărilor formulate în cadrul auditului de sistem, dar și a celor rezultate în urma derulării auditului de desemnare a autorităților responsabile cu implementarea celor două programe naționale, fiind reevaluate totodată și cerințele cheie pentru funcționarea SMC la nivelul celor două programe.

Principalele constatări

Constatări din auditul de sistem

La nivelul Autorității Responsabile – Direcția Fonduri Externe Nerambursabile din cadrul Ministerului Afacerilor Interne

- Separarea adecvată a funcțiilor și sisteme adecvate pentru raportare și monitorizare în cazul delegării de sarcini
 - documentele organizatorice ale Autorității Responsabile (ROF, organigramă, fișe de post) în vigoare la data acordării desemnării au fost actualizate ca urmare a modificării structurii organizatorice și a efectivelor Ministerului Afacerilor Interne, dar la data auditului fișele de post nu erau încă corelate cu noile modificări intervenite.
- Sisteme și proceduri pentru păstrarea unei piste de audit adecvate
 - din verificările efectuate s-a constatat că în unele cazuri nu se asigură o pistă de audit adecvată, în sensul că documentele aferente unui dosar de finanțare nu sunt aranjate cronologic, sunt greu accesibile, sau nu se regăsesc toate adresele invocate în anumite rapoarte.
- Sistem computerizat fiabil de colectare, înregistrare, stocare și transmitere a datelor financiare și a datelor despre indicatori, pentru monitorizare și raportare
 - la nivelul sistemului informatic al AR nu erau create toate modulele necesare, astfel încât informațiile furnizate să ofere o imagine completă a stadiilor de implementare a proiectelor și implicit a programelor naționale, nefiind posibilă nici agregarea datelor atunci când acest lucru este necesar în scopul evaluării, auditurilor, întocmirii cererilor de plăți, conturilor, rezumatelor anuale, rapoartelor anuale de punere în aplicare. Nu toți beneficiarii proiectelor de monopoli aveau create drepturile de acces în aplicație la data auditului.
 - referitor la securitatea sistemului informatic, nu sunt asigurate toate măsurile pentru asigurarea securității sistemului, în ceea ce privește schimbarea parolelor de acces întrucât, deși aplicația este configurată pentru a solicita schimbarea parolei de acces la prima sesiune de lucru, precum și periodic, la 90 de zile, aceasta nu împiedică utilizatorii în a alege aceeași parolă. Totodată, Registrul de intervenții al aplicației, nu conține configurările rezultate ca urmare a recomandărilor formulate în urma misiunii de audit.
- Proceduri pentru întocmirea declarației de gestiune și a rezumatului anual

- procedura privind declarația de gestiune nu realizează o descriere detaliată a etapelor parcurse în procesul de întocmire a documentelor necesare pentru transmiterea cererii de plată către Comisia Europeană.

La nivelul Autorității Delegate – Inspectoratul General pentru Imigrări din cadrul Ministerului Afacerilor Interne

- Separarea adecvată a funcțiilor și sisteme adecvate pentru raportare și monitorizare în cazul delegării de sarcini
 - Personalul care are în atribuții întocmirea planului de control planificat al achizițiilor și efectuarea verificării achizițiilor pentru proiectele de grant este insuficient și nu este asigurată respectarea principiului „celor patru ochi”. Acest aspect a avut repercusiuni asupra modului în care s-a realizat verificarea achizițiilor la fața locului pentru trimestrul al III-lea, respectiv de o singură persoană.
- Controale adecvate
 - În ceea ce privește selectarea proiectelor de verificat la fața locului, aceasta nu s-a realizat în conformitate cu metodologia din procedura de control, respectiv includerea în eșantion a proiectelor în ordinea descrescătoare a riscurilor rezultate în urma analizei de risc efectuate, fiind alese pentru verificare proiectele situate pe locurile trei și cinci, inferioare ca prioritate.

La nivelul Autorității Delegate Financiare – Direcția Generală Financiară din cadrul Ministerului Afacerilor Interne

- Separarea adecvată a funcțiilor și sisteme adecvate pentru raportare și monitorizare în cazul delegării de sarcini
 - Fișele de post se aflau în proces de revizuire, conform noii organizări a Ministerului Afacerilor Interne.
- Controale adecvate
 - procedura de selecție a băncii comerciale prin care se derulează operațiunile din sumele primite de la Comisia Europeană, nu era finalizată la data misiunii de audit, aspect care poate influența/îngreuna procesul de implementare a proiectelor de monopol aflate în derulare, având în vedere că nu pot fi efectuate plăți către beneficiarii cu care au fost deja încheiate proiectele de monopol și nu pot fi plătite eventualele cereri de transfer de fonduri către Autoritatea Delegată FAMI.
- Proceduri adecvate pentru întocmirea conturilor

Procedura de contabilitate de la nivelul Autorității Delegate Financiare nu descrie clar:

 - ce informații sunt incluse în conturile prezentate Comisiei Europene până la data de 15 februarie a exercițiului financiar următor potrivit art. 59 din Regulamentul CE nr. 966/2012, care este sursa acestor informații, cum va fi reflectată în conturi prefinanțarea primită de la Comisia Europeană și plățile efectuate din prefinanțarea primită, cum se va realiza verificarea integralității, a exactității și a veridicității conturilor, cum sunt reflectate în conturi sumele recuperate, de recuperat sau retrase etc.

Recomandări în auditul de sistem

Pentru deficiențele constatate la nivelul tuturor entităților auditate, au fost formulate recomandări și au fost stabilite termene de remediere care să conducă la îmbunătățirea funcționării sistemului de management și control al Programului Național FAMI „Azil, Migrație și Integrare”, precum și al Programului Național FSI „Fondul pentru Securitate Internă”.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii, a fost analizat punctul de vedere al acesteia, precum și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Raportul final de audit cuprinde constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurii de conciliere.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

În semestrul II al anului 2016 s-a desfășurat o misiune de audit de follow-up, în cadrul căreia s-a verificat modul de implementare de către entitățile auditate a recomandărilor formulate ca urmare a auditului de sistem și a auditului de desemnare, fiind reevaluate totodată și cerințele cheie pentru funcționarea SMC la nivelul celor două programe, rezultând faptul că, din 45 de recomandări formulate, aferente Programelor Naționale FAMI și FSI, un număr de 23 de recomandări sunt implementate și un număr de 22 de recomandări sunt în curs de implementare.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În ceea ce privește Programul Național FAMI „Azil, Migrație și Integrare”, precum și Programul Național FSI „Fondul pentru Securitate Internă”, urmare verificărilor efectuate, nu au fost sesizate cazuri de fraudă.

Concluziile Autorității de Audit privind evaluarea funcționării eficiente a sistemului de management și control privind Programul Național FAMI rezultate din auditul de sistem și follow-up sistem

În urma misiunii de audit de follow-up audit de sistem, pe baza rezultatelor verificărilor efectuate și a măsurilor de remediere luate de către entitățile auditate, au fost reevaluate cerințele cheie la nivelul fiecărei entități și s-au formulat concluziile cu privire la evaluarea funcționării eficiente a sistemului de management și control, astfel:

Concluzia generală la nivelul sistemului de management și control al Programului Național FAMI „Azil, Migrație și Integrare” cu privire la evaluarea funcționării eficiente a sistemului de management și control este că acesta „Funcționează. Sunt necesare unele îmbunătățiri”.

Concluzia generală la nivelul sistemului de management și control al Programului Național FSI „Fondul de Securitate Internă” cu privire la evaluarea funcționării eficiente a sistemului de management și control este că acesta „Funcționează. Sunt necesare unele îmbunătățiri”.

6.6. CONCLUZII

Exercițiul financiar 2015 – Considerații generale

Anul financiar 2015 a reprezentat un an cu impact major în ceea ce privește asistența financiară nerambursabilă acordată de Comisia Europeană României, fiind anul limită pentru eligibilitatea cheltuielilor efectuate în cadrul proiectelor a căror finanțare este asigurată din fondurile europene aferente perioadei de programare 2007-2013. Ulterior datei de 31.12.2015, beneficiarii de fonduri europene nu au mai putut efectua cheltuieli care să poată fi solicitate la rambursare Comisiei Europene. Orice cheltuială efectuată dincolo de data limită de 31.12.2015, din punct de vedere al Comisiei Europene, este considerată ca fiind o cheltuială neeligibilă, aceasta putând fi suportată din fondurile proprii ale beneficiarilor, respectiv bugetul național, după caz. Acest fapt creează premisele unei presiuni foarte mari atât pe beneficiarii de fonduri pentru finalizarea în timp a proiectelor începute, cât și pe autoritățile de management pentru creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene.

Presiunea absorbției și a datei limită de eligibilitate a cheltuielilor nu reprezintă derogări de la obligativitatea cheltuielilor solicitate la rambursare de a urma integral procedurile de verificare, proceduri care trebuie aplicate corespunzător la toate nivelurile, astfel încât cerințele de legalitate și regularitate să fie îndeplinite.

În acest context, ca și principiu general, exercițiul financiar 2015, are caracteristicile unui an cu un risc mai ridicat de efectuare a unor cheltuieli fără respectarea tuturor regulilor și normelor de eligibilitate aplicabile.

Având în vedere obligația de a respecta data limită de eligibilitate a cheltuielilor, majoritatea proiectelor verificate s-au aflat într-o fază finală, motiv pentru care multe nereguli cu impact financiar detectate de auditori, au vizat cu precădere abateri de la normele de eligibilitate a cheltuielilor, spre deosebire de alte exerciții financiare când cele mai multe nereguli proveneau din sfera achizițiilor publice.

Principalele deficiențe rezultate din auditul perioadei 2007-2013

Analiza generală

În urma verificărilor efectuate conform standardelor internaționale de audit, procedurilor și normelor interne de lucru, au fost obținute probe de audit suficiente și adecvate, pe baza cărora au fost fundamentate concluziile privind funcționarea sistemelor de management și control sau mediul de control intern în cazul agențiilor de plăți din cadrul programelor destinate agriculturii.

Totodată, în unele cazuri, obiectivul misiunilor de audit de sistem a fost completat, în contextul încheierii perioadei de programare 2007-2013, cu obiective suplimentare privind evaluarea gradului de pregătire a autorităților de management pentru derularea procesului de încheiere, sau de o serie de verificări efectuate la solicitarea expresă a Comisiei Europene.

În cea mai mare parte, tipologia neregulilor identificate atât în urma verificării sistemelor de management și control, cât și a cheltuielilor declarate, este similară cu cea rezultată din verificările anilor precedenți, fiind cunoscute atât de autorități, cât și de beneficiarii de fonduri. Prin urmare, anumite deficiențe ar fi putut fi evitate dacă atât beneficiarii de fonduri, cât și autoritățile responsabile, ar fi urmat o abordare prudentială și ar fi fost mai riguroase în efectuarea cheltuielilor și autorizarea plăților. Procedurile de control intern de la nivelul beneficiarilor și controalele de prim nivel ale OI și AM ar fi trebuit să asigure o mai mare eficacitate în detectarea cheltuielilor care nu respectă integral normele de legalitate și regularitate, astfel încât respectivele cheltuieli să fi fost reținute de la declarare Comisiei. Un alt aspect ce trebuie menționat, care ar fi sprijinit prevenția în reapariția unor erori deja cunoscute, ar fi fost implementarea integrală și la timp a recomandărilor formulate anterior de către Autoritatea de Audit, în special cele formulate cu ocazia auditurilor de sistem, precum și o analiză care să fie efectuată și avută în vedere la nivelul AM a tipologiei erorilor detectate de către AA și comunicate acestora prin intermediul rapoartelor de audit de operațiuni.

Neregulile specifice sistemelor de management și control

La nivelul sistemelor de management și control/mediului de control de la nivelul autorităților naționale responsabile au fost identificate o serie de zone/aspecte ce trebuie consolidate după cum urmează:

- capacitatea administrativă la nivelul anumitor autorități de management și organisme intermediare – îndeosebi în perspectiva intensificării eforturilor pe care aceste entități trebuie să le depună în contextul încheierii perioadei de programare 2007-2013 și suprapunerea cu realizarea demersurilor în vederea desemnării pentru perioada de programare 2014-2020;
- calitatea și numărul controalelor administrative și la fața locului efectuate de către entitățile cu atribuții în autorizarea plăților către beneficiari și declararea cheltuielilor către Comisia Europeană;
- capacitatea autorităților de management de monitorizare a stadiului implementării proiectelor și atingerii indicatorilor;
- managementul neregulilor, atât în ceea ce privește urmărirea stadiului proiectelor la care au fost semnalate suspiciuni de fraudă instituțiilor de investigații abilitate, cât și stabilirii corecte a cuantumului corecțiilor financiare aplicabile pentru tipurile de abateri de la legislația în materia achizițiilor publice, inclusiv menținerea unei piste de audit corespunzătoare în ceea ce privește neregulile identificate la nivelul programului operațional;
- monitorizarea activităților delegate – îndeosebi în cazul programelor ce vizează politica agricolă;
- introducerea datelor în sistemele informatice dedicate și asigurarea unei piste de audit adecvate.

Neregulile aferente cheltuielilor declarate în cadrul proiectelor/tranzacțiilor operaționale

Cu privire la neregulile cu impact financiar efectuate de beneficiarii de fonduri și autorizate la plată de către autorități, principalele abateri constatate au vizat:

- procesul de evaluare și selecție – încălcări, în unele cazuri, a normelor legale și procedurale cu privire la asigurarea condițiilor de eligibilitate pentru unele proiecte, încadrarea eronată a unor beneficiari în categoria beneficiarilor eligibili, sau a unor parteneri de proiect care nu erau eligibili pentru a beneficia de finanțare;
- decontarea unor cheltuieli pentru care nu au fost îndeplinite în totalitate cerințele privind eligibilitatea cheltuielilor solicitate la rambursare, ca de exemplu:
 - determinarea greșită sau supradecararea unor cheltuieli cu personalul – onorarii facturate pentru servicii prestate de experți anterior datei la care s-a notificat implicarea acestora în executarea contractului și pentru un alt număr de zile decât cel rezultat din fișele de pontaj, fără ca aceste cheltuieli să respecte prevederile cererii de finanțare, sau fără ca activitatea să fie realizată corespunzător de către experți;
 - achiziționarea unor echipamente sau bunuri la un preț diferit față de cel bugetat inițial, pentru bunuri care nu au fost utilizate în cadrul proiectului, sau care nu se regăseau la locul de implementare al proiectului, ori care nu au respectat principiul unui management financiar riguros;
 - nerespectarea condițiilor de acordare a ajutorului de stat sau a intensității acestuia;
 - efectuarea unor ajustări eronate a prețului contractului de lucrări ca urmare a aplicării incorecte a condițiilor de ajustare a prețului;
 - dezvoltarea unor aplicații IT care nu erau funcționale, erau parțial operaționale sau nu aveau asigurate servicii de mentenanță, nefiind obținută o asigurare rezonabilă privind sustenabilitatea acestora;
 - neconcordanțe între suprafața agricolă totală declarată de fermier în cererea de plată și suprafața relevantă de documentele depuse la dosar care dovedesc dreptul de folosință a terenului;
 - supradecararea suprafețelor agricole;
 - situații de rambursare a taxei pe valoarea adăugată, deși aceasta este deductibilă.

În sfera achizițiilor publice neregulile identificate au vizat abateri, precum:

- utilizarea de către beneficiari în procesul de achiziție a unor criterii de calificare restrictive, disproporționate sau irelevante în raport cu obiectul contractului, de natură să limiteze competiția;
- utilizarea unor specificații tehnice care indică o anumită marcă de fabricație, fără să fie însoțite de mențiunea „sau echivalent”;
- nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție publică;
- modificarea informațiilor incluse în anunțul de participare, fără publicarea unei erate;
- atribuirea contractului unor ofertanți a căror ofertă nu a îndeplinit integral criteriile de evaluare și selecție;
- crearea de obstacole în asigurarea unui cadru concurențial adecvat, prin neacordarea de timp suficient pentru întocmirea ofertelor;
- nerespectarea principiilor transparenței și/sau tratamentului egal și/sau nediscriminării;
- divizarea contractului în contracte mai mici ca valoare pentru a eluda aplicarea unei proceduri competitive;
- lucrări suplimentare decontate fără desfășurarea unei proceduri legale de achiziție și fără ca aceste lucrări să fie justificate de cauze imprevizibile sau situații de urgență;

- utilizarea unor factori de evaluare de natura criteriilor de calificare/selecție referitoare la capacitatea tehnică și/sau profesională a ofertanților;
- nerespectarea regulilor privind evitarea conflictului de interese.

Cazuri de suspiciuni de fraudă

În exercițiul financiar 2015 au fost semnalate Departamentului pentru Lupta Antifraudă un număr total de 31 de cazuri de suspiciuni de fraudă. Acestea au vizat aspecte legate de achizițiile efectuate de beneficiarii de fonduri, respectiv existența unor posibile conflicte de interese, prezentarea unor înscrisuri sub semnătură privată neconforme cu realitatea, suspiciuni cu privire la autenticitatea documentelor de calificare depuse de un terț susținător, depunerea de oferte de curtoazie de către unii participanți la procedură.

Totodată, suspiciunile de fraudă au vizat și legalitatea sumelor decontate beneficiarilor în sensul efectuării de plăți pentru cheltuieli pentru care nu au fost prezentate documente justificative sau acestea nu erau suficiente pentru a susține realitatea cheltuielilor și legătura cu activitățile proiectului, pentru lucrări sau bunuri care nu s-au regăsit faptic la locul investiției. De asemenea, au existat cazuri de suspiciune cu privire la crearea artificială a condițiilor pentru a răspunde criteriilor de eligibilitate în vederea obținerii sprijinului financiar al Uniunii Europene.

Considerente cu privire la perioada de programare 2014-2020

În perioada de programare 2014-2020, România beneficiază de fonduri financiare nerambursabile din partea Uniunii Europene în valoare de 44.644.307 mii euro prin intermediul Fondurilor Europene Structurale și de Investiții – FESI (Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime), Fondului European de Garantare Agricolă, fondurilor destinate cooperării teritoriale, Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru Securitate Internă și Fondului de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane.

În vederea utilizării corespunzătoare a acestor fonduri este necesar ca la nivelul statului membru să fie instituite sisteme de management și control conforme cu o serie de criterii de desemnare care sunt specificate în regulamentele/ghidurile europene.

Procesul de desemnare a autorităților care asigură gestionarea asistenței financiare în perioada 2014-2020 este responsabilitatea deplină a fiecărui stat membru care își acreditează instituțiile naționale pe măsură ce acestea respectă integral cerințele de desemnare.

Scopul procedurii de desemnare este de a se obține o garanție încă de la începutul perioadei de programare, că autoritățile de management și de certificare dispun de structura necesară și adecvată care să le permită să își îndeplinească atribuțiile care le revin prin regulamente.

Exercițiul financiar 2015 a reprezentat cel de-al doilea an pentru perioada de programare 2014-2020. Autoritatea de Audit a efectuat până la data de 31.12.2015 audit de desemnare pentru Programul Național FAMI „Azil, Migrație și Integrare”, precum și Programul Național FSI „Fondul pentru Securitate Internă”. În urma activităților întreprinse, s-a constatat că autoritățile desemnate pentru implementarea programelor menționate, satisfac criteriile de desemnare în legătură cu mediul de control intern, gestionarea riscurilor, activitățile de gestionare și control, precum și monitorizarea prevăzută în Anexa la Regulamentul Delegat (UE) nr. 1042/2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 514/2014.

CURTEA DE CONTURI
RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2015

ANEXE

SITUAȚIE
privind numărul de entități verificate în anul 2016
– detaliere pe categorii de entități verificate –

STRUCTURA CURȚII DE CONTURI	CATEGORII DE ENTITĂȚI VERIFICATE											
	OPC	OSC	OTC	CN	SN	RA	RA interes local	SC	SC interes local	Societăți bancare	Alte entități	Total
TOTAL APARAT CENTRAL	67	16	56	13	4	10	0	5	0	3	3	177
Camera de Conturi Alba	35	1	6		1	1	2		1		1	48
Camera de Conturi Arad	28	1	6			1			2		1	39
Camera de Conturi Argeș	43	2	33			1			7		1	87
Camera de Conturi Bacău	37	1	13		1	1			5		1	59
Camera de Conturi Bihor	35	1	18			1	1	1	8		1	66
Camera de Conturi Bistrița-Năsăud	31	1	6			1	5		1		1	46
Camera de Conturi Botoșani	32	1	4			1			1		1	40
Camera de Conturi Brăila	25	1	17			1			2		2	48
Camera de Conturi Brașov	23	2	19	1	1	1	4	1	8			60
Camera de Conturi București	7	10	81	3	2		1	4	6		7	121
Camera de Conturi Buzău	34	2	8			1			5		1	51
Camera de Conturi Călărași	24	1	8			1			3		1	38
Camera de Conturi Caraș-Severin	28	1	8			1			11		1	50
Camera de Conturi Cluj	29	1	26	1	3	1	1		2			64
Camera de Conturi Constanța	33	1	18	2	1	1	2	1	6		1	66
Camera de Conturi Covasna	22	2	11			1			3		1	40
Camera de Conturi Dâmbovița	30	1	10			1			3		3	48
Camera de Conturi Dolj	42	1	14	1	1	1	1		5		1	67
Camera de Conturi Galați	37	1	10		1	2			8			59
Camera de Conturi Giurgiu	23	1	9			1			6		1	41
Camera de Conturi Gorj	26	2	12			1			8		1	50
Camera de Conturi Harghita	27	1	5		1	1			10		1	46
Camera de Conturi Hunedoara	33	1	14	1		1			3		1	54
Camera de Conturi Ialomița	29	1	8			1			6		8	53
Camera de Conturi Iași	39	1	13		1	1	2		3			60
Camera de Conturi Ilfov	19	1	7					2	8		1	38
Camera de Conturi Maramureș	34	1	9			1	1		1		1	48
Camera de Conturi Mehedinți	28	1	14			1		1	5		1	51
Camera de Conturi Mureș	40	1	8		1	1			6		3	60
Camera de Conturi Neamț	29	1	8			1			3		1	43
Camera de Conturi Olt	49	1	6			1			2		1	60
Camera de Conturi Prahova	44	2	8		1	1		1	7			64
Camera de Conturi Sălaj	27	1	8			1			2		5	44
Camera de Conturi Satu Mare	27	2	4			1			2		1	37
Camera de Conturi Sibiu	26	1	7		2	1	3		11		1	52
Camera de Conturi Suceava	43	2	6		1	1	1		2		1	57
Camera de Conturi Teleorman	37	2	6			1			5		1	52
Camera de Conturi Timiș	37	2	17	1	1	1			9			68
Camera de Conturi Tulcea	25	1	6			1			6		3	42
Camera de Conturi Vâlcea	36	1	9		1	1			4		1	53
Camera de Conturi Vaslui	35	1	5			1			6		1	49
Camera de Conturi Vrancea	31	1	6			1			1		1	41
TOTAL CAMERE DE CONTURI	1.319	61	511	10	20	41	24	11	203	0	60	2.260
TOTAL GENERAL	1.386	77	567	23	24	51	24	16	203	3	63	2.437

SITUAȚIE
privind cuantificarea abaterilor constatate ca urmare a acțiunilor de verificare
desfășurate în anul 2016 și frecvența acestora
– detaliere pe bugete –

Nr. crt.	Buget	Obiective	Nr. cazuri	Venituri suplimentare	Plăți nelegale	Financiar-contabile
				mii lei	mii lei	mii lei
0	1	2	3	4	5	6
1.	Bugetul de stat		2.913	1.046.837	509.847	15.049.401
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	45	0	0	101.004	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	544	88.270	2.118	9.907.072	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	230	0	0	1.377	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	594	889.571	4.779	895.321	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	1.249	68.823	469.429	4.114.506	
	Achiziții publice	230	173	33.036	28.548	
	Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	1	0	0	0	
	Alte abateri	3	0	262	0	
	Abateri de la prevederile legale din domeniul privatizării	17	0	223	1.573	
2.	Bugetul asigurărilor sociale de stat		195	2.456	4.138	243.360
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	1	0	0	571	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	22	226	0	238.956	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	3	0	0	0	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	14	352	5	283	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	155	1.878	4.133	3.550	
	Achiziții publice	0	0	0	0	
3.	Bugete locale		17.666	285.139	866.990	5.028.027
3.1.	Bugete proprii ale județelor		558	24.411	62.035	638.142
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	7	0	0	1.052	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	104	26	105	548.278	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	29	0	0	0	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	46	11.293	267	14	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	294	12.714	48.319	82.328	
	Achiziții publice	78	378	13.344	6.470	
	Alte abateri		0	0	0	
3.2.	Bugete proprii ale municipiilor		1.356	69.346	491.327	2.077.075
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	23	0	0	4.558	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	251	90	421	1.906.620	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	31	0	0	0	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	264	51.739	2.396	7.243	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	618	17.173	460.001	116.058	
	Achiziții publice	166	344	28.509	42.350	
	Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	3	0	0	246	
3.3.	Bugete proprii ale orașelor		1.534	20.221	49.370	222.695
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	41	0	0	2.086	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	212	176	0	172.744	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	81	0	0	0	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	365	18.291	2.173	4.894	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	638	1.750	33.557	42.100	
	Achiziții publice	187	4	13.640	871	
	Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	10	0	0	0	

0	1	2	3	4	5	6
3.4. Bugete proprii ale comunelor		13.100	166.935	233.495	1.342.885	
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	499	19	0	28.440	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	2.251	10.909	1.142	1.140.935	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	886	0	603	467	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	2.882	143.811	6.766	18.331	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	5.266	11.508	149.861	138.007	
	Achiziții publice	1.260	512	73.987	16.648	
	Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	56	176	1.136	5	
	Alte abateri	0	0	0	0	
3.5. Bugete ale instituțiilor publice finanțate parțial din bugetele locale		740	3.228	15.440	172.819	
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	8	0	0	5.785	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	209	43	0	148.628	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	67	0	0	0	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	31	1.066	71	3.131	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	357	2.119	13.278	14.256	
	Achiziții publice	67	0	2.091	1.019	
	Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	1	0	0	0	
3.6. Bugete ale instituțiilor publice finanțate integral din bugetele locale		378	998	15.323	574.411	
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	0	0	0	0	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	98	0	0	416.118	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	31	0	0	0	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	20	942	0	13	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	203	56	8.810	25.836	
	Achiziții publice	26	0	6.513	132.444	
	Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	0	0	0	0	
4. Bugetul asigurărilor pentru șomaj		144	742	3.925	77.662	
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	0	0	0	0	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	16	0	23	77.201	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	8	0	0	0	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	15	720	46	122	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	101	22	3.818	339	
	Achiziții publice	4	0	38	0	
5. Bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate		181	2.086	108.101	42.427	
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	0	0	0	0	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	13	0	0	32.997	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	6	0	0	0	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	18	1.579	1.751	2.755	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	139	507	106.348	6.675	
	Achiziții publice	5	0	2	0	
6. Bugetul Trezoreriei Statului		4	832	0	3	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	1	0	0	0	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	2	832	0	0	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	1	0	0	3	
7. Bugetul împrumuturilor externe și interne		21	0	6.587	15.066	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	4	0	0	1.264	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	16	0	6.587	13.802	
	Achiziții publice	1	0	0	0	
8. Bugetul fondurilor externe nerambursabile		0	0	0	0	
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	0	0	0	0	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	0	0	0	0	

0	1	2	3	4	5	6
9. Bugete ale instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii			211	24.542	12.760	37.628
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	8	0	0	525	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	46	7.439	54	32.899	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	26	0	0	0	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	21	15.369	0	1.992	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	97	1.734	5.727	1.995	
	Achiziții publice	13	0	6.979	217	
10. Venituri proprii ale instituțiilor publice			405	35.373	29.933	650.714
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	13	0	0	82.103	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	109	41	119	496.412	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	40	0	0	0	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	34	33.665	209	1.806	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	162	1.667	27.628	63.672	
	Achiziții publice	45	0	1.977	6.649	
	Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	2	0	0	72	
11. Venituri și cheltuieli ale persoanelor juridice fără scop patrimonial			8	0	4	512
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	1	0	0	0	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	0	0	0	0	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	1	0	0	0	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	0	0	0	0	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	6	0	4	512	
	Achiziții publice	0	0	0	0	
12. Venituri și cheltuieli ale agenților economici			1.766	124.269	300.937	7.920.618
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	44	0	81	2.174	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	369	9.633	2.734	6.236.793	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	215	0	672	934	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	186	55.465	179.188	57.012	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	783	52.397	104.366	1.615.520	
	Achiziții publice	161	6.774	13.895	8.064	
	Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	8	0	1	121	
TOTAL GENERAL			23.514	1.522.276	1.843.222	29.065.418

CONSTATĂRI

privind imperfecțiuni ale cadrului legal

Nr. crt.	Inițiator/actul normativ de referință	Propuneri de modificare/completare	Motivare/comentariu
1.	LEGEA nr. 82/1991 a contabilității, republicată, cu modificările și completările ulterioare ART. 42 (4) Constatarea contravențiilor și aplicarea amenzilor se fac de persoanele cu atribuții de inspecție fiscală și control financiar, precum și de personalul altor direcții din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, stabilit prin ordin al ministrului finanțelor publice.	Alineatul (4) al art. 42 din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, se completează după cum urmează: (4) Constatarea contravențiilor și aplicarea amenzilor se fac de către Curtea de Conturi , de persoanele cu atribuții de inspecție fiscală și control financiar, precum și de personalul altor direcții din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, stabilit prin ordin al ministrului finanțelor publice.	Având în vedere atribuțiile Curții de Conturi, reglementate prin Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată cu modificările și completările ulterioare, privind auditarea situațiilor financiare, considerăm că se impune reglementarea prin act normativ a posibilității de sancționare, de către Curtea de Conturi, a faptelor a căror constatare intră în competența acesteia și constituie contravenție, potrivit Legii contabilității nr. 82 din 24 decembrie 1991.
2.	LEGEA nr. 69/2000 a educației fizice și sportului, cu modificările și completările ulterioare ART. 70 (2) Direcțiile pentru tineret și sport județene, respectiv a municipiului București, își asigură sursele pentru finanțarea activităților sportive de interes local din: (...) b) 30% din impozitele pe spectacolele sportive desfășurate pe teritoriul județului respectiv; (...).	După alineatul (2) al articolului 70 se introduce un nou alineat, alineatul (2 ¹), cu următorul cuprins: (2¹) Unitățile administrativ-teritoriale care încasează impozitul pe veniturile din spectacolele sportive au obligația virării cotei de 30% direcțiilor județene pentru sport și tineret.	Având în vedere că actuala reglementare nu prevede cine trebuie să vireze direcțiilor județene de sport și tineret cota-parte din impozitul pe spectacolele sportive, se impune completarea normei legale, direcțiile județene de sport și tineret având astfel posibilitatea ca, în caz de neexecutare voluntară a obligației legale, să se îndrepte împotriva unităților administrativ-teritoriale pentru încasarea cotei legale ce li se cuvine.
3.	LEGEA nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare ART. 80 (1) Angajatorii care încadrează în muncă, pe durată nedeterminată, absolvenți ai unor instituții de învățământ primesc lunar, pe o perioadă de 12 luni, pentru fiecare absolvent încadrat: (...). (2) Angajatorii care încadrează în muncă pe durată nedeterminată absolvenți din rândul persoanelor cu handicap primesc lunar, pentru fiecare absolvent, sumele prevăzute la alin. (1) pe o perioadă de 18 luni. (3) Nu beneficiază de prevederile alin. (1) și (2) angajatorii care au obligația, potrivit legii, de a încadra în muncă absolvenți ai instituțiilor de învățământ, pentru absolvenții din această categorie. ... ART. 85 (1) Angajatorii care încadrează în muncă, pe perioadă nedeterminată, șomeri în vârstă de peste 45 de ani sau șomeri care sunt părinți unici susținători ai familiilor monoparentale primesc lunar, pe o perioadă de 12 luni, pentru fiecare persoană angajată din aceste categorii, o sumă egală cu valoarea indicatorului social de referință în vigoare, cu obligația menținerii raporturilor de muncă sau de serviciu cel puțin 18 luni. (2) De facilitățile prevăzute la alin. (1), cu excepția scutirii de la plata contribuției la bugetul asigurărilor pentru șomaj, datorată de angajator pentru persoanele respective, beneficiază și angajatorii care, în raport cu numărul de angajați, și-au îndeplinit obligația, potrivit legii, de a încadra în muncă persoane cu handicap, precum și angajatorii care nu au această obligație legală, dacă încadrează în muncă pe durată nedeterminată persoane cu handicap și le mențin raporturile de muncă sau de serviciu cel puțin 2 ani.	După articolul 85 se introduce un nou articol, articolul 85 ¹ , cu următorul cuprins: ART. 85¹ - Angajatorii care beneficiază de subvenționarea locurilor de muncă, în condițiile art. 80 sau art. 85 alin. (1) și (2) și care încetează raporturile de muncă sau de serviciu ale persoanelor încadrate pe aceste locuri de muncă, din motivele prevăzute la art. 83 alin. (2) sau la solicitarea angajatului, anterior termenelor prevăzute de lege, nu mai pot beneficia de o nouă subvenție din bugetul asigurărilor pentru șomaj, pe o perioadă de 2 ani de la data încetării raporturilor de muncă sau de serviciu.	Modificarea și completarea normei legislative se impune în condițiile în care s-a constatat faptul că, în practică, prin subvenționarea locurilor de muncă, angajatorii urmăresc doar obținerea unor avantaje din partea statului, iar după obținerea acestor ajutoare, raporturile de muncă sau de serviciu încetează. Prin modul în care a fost elaborată, norma legală a fost interpretată abuziv de către angajatori, neatingându-și scopul preconizat, respectiv stimularea ocupării forței de muncă. Prin introducerea unei perioade de sancționare, ca urmare a propunerii de completare legislativă, se urmărește eliminarea situațiilor de întrerupere a raporturilor de muncă sau de serviciu anterior termenelor prevăzute de textul de lege (în condițiile în care angajarea trebuie făcută pe perioadă nedeterminată), prelungind, în fapt, cu cel puțin 2 ani durata contractelor de muncă, față de perioada subvenționată.

Nr. crt.	Inițiator/actul normativ de referință	Propuneri de modificare/completare	Motivare/comentariu
4.	LEGEA nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare ART. 61 Aprobarea împrumuturilor (1) Consiliile locale, județene și Consiliul General al Municipiului București, după caz, pot aproba contractarea sau garantarea de împrumuturi interne ori externe pe termen scurt, mediu și lung, pentru realizarea de investiții publice de interes local, precum și pentru refinanțarea datoriei publice locale.	La art. 61, după alineatul (1) se introduc trei noi alineate, alineatul (1 ¹), (1 ²) și (1 ³), cu următorul cuprins: (1¹) Entitățile menționate la alin. (1) pot contracta împrumuturi din vărsăminte din privatizare, înregistrate în contul curent general al Trezoreriei Statului, pentru plata lucrărilor executate la obiective de investiții cu finanțare de la Uniunea Europeană. (1²) Termenul de rambursare a ratelor este de maxim 5 zile de la data încasării sumelor de la Autoritatea de Management a Programului, în baza cererilor de rambursare depuse, conform contractelor încheiate. (1³) Pe perioada derulării împrumutului în condițiile prezentate la alin. (1¹) și alin. (1²) nu se percep dobânzi de întârziere.	Completarea legislativă se impune pentru eliminarea situațiilor în care unitățile administrativ-teritoriale sunt sancționate cu plata unor penalități de întârziere, aferente creditelor acordate din Trezoreria Statului, care se aplică între data depunerii cererilor de finanțare și data încasării sumelor de la Autoritatea de Management. Astfel se elimină o povară inutilă și care îngreunează modul de accesare a fondurilor nerambursabile, unitățile administrativ-teritoriale fiind stimulate să utilizeze sumele respective în scopul realizării unor obiective de interes public.
5.	LEGEA nr. 46/2008 privind Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare ART. 33 (4) Constituirea fondului de conservare și regenerare a pădurilor pentru resursele prevăzute la alin. (2) lit. f) se face la data valorificării acestora. Alimentarea fondului de conservare și regenerare a pădurilor se face la data la care resursele prevăzute la alin. (2) devin exigibile.	Alin. (4) al art. 33 se modifică și va avea următorul cuprins: (4) Constituirea fondului de conservare și regenerare a pădurilor pentru resursele prevăzute la alin. (2) lit. f) se face la data valorificării autorizării acestora. Alimentarea fondului de conservare și regenerare a pădurilor se face la data la care resursele prevăzute la alin. (2) devin exigibile. Nu se va autoriza spre exploatare o nouă partidă până când nu se va constitui și achita fondul de conservare și regenerare aferent partidei deja autorizate.	Această modificare legislativă se impune motivat de faptul că norma legală în vigoare nu își atinge scopul preconizat, respectiv, regenerarea zonelor pădurilor care au suferit exploatare silvice. În condițiile în care obligația de a constitui fondul de conservare, potrivit normei legale aflate în vigoare, se face la momentul valorificării, practic incert în condițiile în care cel care exploatează nu are interes să facă această dovadă, este imperios necesar să se modifice norma legislativă, iar autorizarea unei noi exploatare (partide) să nu se facă până nu se procedează la constituirea, dar și la achitarea sumelor cu titlu fond de conservare și regenerare. În acest fel, statul se asigură că are la dispoziție sumele necesare regenerării zonelor afectate de exploatare și se procedează la conservarea pe viitor a pădurilor.
6.	ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin Trezoreria Statului, republicată, cu modificările și completările ulterioare ART. 6 (1) Instituțiile publice, indiferent de sistemul de finanțare, au obligația să vireze sumele reprezentând contravaloarea bunurilor achiziționate, serviciilor prestate sau lucrărilor executate în conturile operatorilor economici beneficiari, deschise la unitățile Trezoreriei Statului în a căror rază aceștia sunt înregistrați fiscal. ... ART. 6¹ ... (5) În termen de 10 zile lucrătoare de la înștiințare, dar nu mai târziu de 20 decembrie, operatorul economic poate prezenta instituției publice un nou certificat de atestare fiscală din care să rezulte că acesta nu mai are obligații către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetele fondurilor speciale. (6) La expirarea termenului prevăzut la alin. (5), instituțiile publice au următoarele obligații: a) virează în contul operatorului economic prevăzut la art. 6 alin. (1) suma aferentă obligațiilor bugetare înscrise în certificatul de atestare fiscală;	Alineatul (6) litera a) al articolului 6 ¹ se modifică după cum urmează: a) virează în contul operatorului economic prevăzut la art. 6 alin. (1) care a cesionat suma aferentă obligațiilor bugetare înscrise în certificatul de atestare fiscală;	Modificarea este necesară pentru a nu lăsa loc de interpretare în ceea ce privește destinatarul sumei în situația în care acesta înregistrează obligații fiscale restante, aceasta urmând să fie virată în contul operatorului economic care a cesionat, și nu în contul cesionarului.
7.	ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin Trezoreria Statului, republicată, cu modificările și completările ulterioare ART. 14 (1) Următoarele fapte constituie contravenții și se sancționează după cum urmează:	ART. 14 alin. (1) se completează cu o nouă literă, lit. b ¹), având următorul cuprins: b¹) nesolicitarea eliberării certificatelor de atestare fiscală, de la organele fiscale competente, conform prevederilor art. 6¹ alin. (3) și alin. (5), cu amendă de la 2.000 lei la 5.000 lei.	Completarea este necesară pentru ca instituțiile publice care plătesc sume reprezentând contravaloarea bunurilor achiziționate, serviciilor prestate sau lucrărilor executate, datorate operatorilor economici care și-au cesionat drepturile de încasat, să se asigure că respectivi operatori economici nu au datorii la bugetul de stat, astfel

Nr. crt.	Inițiator/actul normativ de referință	Propuneri de modificare/completare	Motivare/comentariu
	... b) efectuarea de către instituțiile publice de încasări și plăți în alte conturi decât cele stabilite prin prezenta ordonanță de urgență, cu amendă de la 2.000 lei la 5.000 lei.		cum prevede art.6 ¹ alin. 3 din OUG nr.146/2002. În caz contrar, respectivele instituții vor fi sancționate contravențional. Modificarea se impune deoarece, în lipsa unei sancțiuni pentru lipsa certificatului fiscal, instituția publică va proceda la efectuarea de plăți către operatori economici care pot avea datorii fiscale, bugetul de stat fiind astfel prejudiciat.
8.	HOTĂRÂREA GUVERNULUI nr. 707/2006 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Codului vamal al României, cu modificările și completările ulterioare ANEXĂ Regulamentul de aplicare a Codului vamal al României ART. 653 (1) Constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 3.000 la 8.000 lei: a) sustragerea de la controlul vamal a oricărui bunuri sau mărfuri care ar trebui plasate sub un regim vamal. În acest caz, bunurile se confiscă; ... (2) În cazul în care contravenția prevăzută la alin. (1) lit. a) are ca obiect produse accizabile, contravenția se sancționează cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei, confiscarea bunurilor sustrate de la controlul vamal și reținerea mijlocului de transport folosit la săvârșirea contravenției până la plata amenzii.	La art. 653 alin (2) se introduce un nou alineat, alineatul (2 ¹), cu următorul cuprins: (2¹) În cazul în care amenda nu se achită în termen de 6 luni de la constatarea contravenției, se dispune confiscarea, de către organele vamale, a mijlocului de transport reținut conform dispozițiilor alin. (2).	Modificarea se impune întrucât în practică s-a constatat faptul că amenzile nu sunt achitate de către contravenienți, iar mijloacele de transport reținute nu pot fi valorificate. În condițiile în care textul de lege prevede faptul că bunurile pot fi confiscate, sumele aplicate ca și contravenții pot fi recuperate prin valorificarea bunurilor astfel confiscate. În acest fel, norma legală are finalitate și sunt eliminate situațiile în care organele vamale dețin astfel de bunuri reținute, dar pe care nu le valorifică sub nici o formă și, mai mult decât atât, trebuie să asigure și spațiu de depozitare, ceea ce implică cheltuieli suplimentare din bugetul de stat.
9.	HOTĂRÂRE nr. 1.447/2007 privind aprobarea Normelor financiare pentru activitatea sportivă, cu modificările și completările ulterioare ANEXĂ NORME financiare pentru activitatea sportivă ART. 2 (1) Prezentele norme se aplică de către autoritățile și instituțiile administrației publice centrale, inclusiv instituțiile din subordinea acestora, care gestionează fonduri publice pentru activitatea sportivă, precum și de către Comitetul Olimpic și Sportiv Român, de structurile sportive și alte entități sportive de drept privat care beneficiază de sume de la bugetul de stat pentru finanțarea programelor/proiectelor sportive ale acestora.	Alineatul (1) al articolului 2 din HG nr.1447/2007 privind aprobarea Normelor financiare pentru activitatea sportivă se completează, după cum urmează: (1) Prezentele norme se aplică de către autoritățile și instituțiile administrației publice centrale și locale , inclusiv instituțiile din subordinea acestora, care gestionează fonduri publice pentru activitatea sportivă, precum și de către Comitetul Olimpic și Sportiv Român, de structurile sportive și alte entități sportive de drept privat care beneficiază de sume de la bugetul de stat și bugetul local pentru finanțarea programelor/proiectelor sportive ale acestora.	Această modificare este necesară pentru utilizarea judicioasă a surselor bugetare, având în vedere că, pentru autoritățile administrației publice locale, instituțiile din subordinea acestora și alte entități sportive de drept privat, care beneficiază de sume de la bugetul local pentru finanțarea programelor/proiectelor sportive ale acestora, nu sunt aprobate norme care să reglementeze categoriile de cheltuieli specifice ce se pot efectua pentru realizarea activității sportive și, după caz, cuantumul acestora, participanții la acțiunile sportive, precum și alte aspecte financiare ale activității sportive. Astfel, HG nr. 1.447/2007, în actuala formă, aprobă norme care se aplică numai de către autoritățile și instituțiile administrației publice centrale, fiind utilă și oportună includerea și a autorităților publice locale care se implică în mod activ în promovarea activităților sportive pe plan local.
10.	HOTĂRÂRE nr. 1.447/2007 privind aprobarea Normelor financiare pentru activitatea sportivă, cu modificările și completările ulterioare ANEXĂ NORME financiare pentru activitatea sportivă ART. 18 Cheltuielile privind asigurările pentru accidente ale persoanelor, precum și pentru asigurarea materialelor și echipamentelor sportive, a mijloacelor de transport și a altor bunuri necesare realizării acțiunilor sportive pot fi efectuate astfel: ...	După alineatul (1) al articolului 18 se introduc două noi alineate, alineatul (2) și (3), cu următorul cuprins: (2) Sportivii legitimați care pe timpul participării în competiții sportive interne și internaționale oficiale au suferit accidente cu urmări ireversibile asupra sănătății și a capacității de muncă, pot beneficia la cerere, cu confirmarea federației sportive naționale și a comisiei de medicină sportivă și de medicină a muncii, de o indemnizație lunară de până la valoarea salariului minim pe economie. (3) Fondurile necesare pentru plata indemnizației prevăzută la alin. (2) se alocă de la bugetul de stat și se plătesc de către Ministerul Tineretului și Sportului.	Completarea textului de la art. 18 din HG nr. 1.447/2007 apreciem că este justificată, în condițiile în care ne aflăm în situația descrisă de textul propus, respectiv atunci când sportivii au suferit accidente ireversibile, care le afectează sănătatea și capacitatea de muncă. Textul propus este o normă reparatorie pentru sportivii care participă la competiții sportive interne și internaționale, fiind normal și echitabil să beneficieze din partea statului de un astfel de sprijin, din moment ce promovează imaginea României în competiții sportive interne și internaționale oficiale și reprezintă interesele naționale.
11.	HOTĂRÂRE nr. 72/2013 privind aprobarea normelor metodologice pentru determinarea costului standard per elev/preșcolar și stabilirea finanțării de bază a unităților de învățământ preuniversitar	Alineatul (1) al articolului 1 din HG nr. 72/2013 se completează după cum urmează: (1) Finanțarea de bază a unităților de învățământ preuniversitar de stat se asigură din	Considerăm că propunerea legislativă este oportună din rațiuni de corelare legislativă în domeniul finanțării unităților de învățământ preuniversitar.

Nr. crt.	Inițiator/actul normativ de referință	Propuneri de modificare/completare	Motivare/comentariu
	de stat, care se asigură din bugetul de stat, din sume defalcate din TVA prin bugetele locale, pe baza costului standard per elev/preșcolar, cu modificările și completările ulterioare ART. 1 (1) Finanțarea de bază a unităților de învățământ preuniversitar de stat se asigură din bugetul de stat, din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată, prin bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale de care aparțin unitățile de învățământ preuniversitar de stat, denumite în continuare unități de învățământ.	bugetul de stat, din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată, prin bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale de care aparțin unitățile de învățământ preuniversitar de stat, denumite în continuare unități de învățământ, în baza contractului de management administrativ-financiar, încheiat între directorul/directorul detașat în interesul învățământului și primarul unității administrativ-teritoriale în a cărei rază teritorială se află unitatea de învățământ, respectiv cu președintele consiliului județean, pentru unitățile de învățământ special.	
12.	HOTĂRÂRE nr. 903/2014 privind stabilirea nivelului minim al alocației zilnice de hrană pentru consumurile colective din instituțiile și unitățile publice și private de asistență socială destinate persoanelor adulte, persoanelor adulte cu dizabilități și persoanelor vârstnice ART. 1 (1) Nivelul minim al alocației zilnice de hrană pentru consumurile colective din instituțiile și unitățile publice de asistență socială destinate persoanelor adulte, persoanelor adulte cu dizabilități și persoanelor vârstnice se stabilește potrivit nivelurilor prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.	Alineatul (1) al articolului 1 se completează după cum urmează: (1) Nivelul minim al alocației zilnice de hrană pentru consumurile colective din instituțiile și unitățile publice de asistență socială, destinate persoanelor adulte, persoanelor adulte cu dizabilități și persoanelor vârstnice se stabilește actualizează anual pentru asigurarea respectării standardelor minime de calitate sau criteriilor prevăzute de lege, potrivit nivelurilor prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre. În situația în care rata inflației este negativă, cuantumul se menține la același nivel.	Considerăm oportun ca stabilirea nivelului real al alocației zilnice de hrană să se facă avându-se în vedere actualizarea în funcție de rata inflației pentru asigurarea respectării standardelor minime de calitate și criteriilor prevăzute de lege.

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

SINTEZA
RAPORTULUI PUBLIC
PE ANUL 2015

DECEMBRIE 2016

NOTĂ

Sinteza Raportului public pe anul 2015 a fost analizată și aprobată de Plenul Curții de Conturi.

Reproducerea textului este interzisă.

Utilizarea datelor și informațiilor în diferite lucrări **este permisă numai cu indicarea sursei.**

CURTEA DE CONTURI

Strada Lev Tolstoi nr. 22-24, sector 1,
București, cod 011948

Tel.: (+4) 021 3078731

Fax: (+4) 021 3078875

Website: www.curteadeconturi.ro

ROMÂNIA, București

Decembrie 2016

© Curtea de Conturi

ISSN 1842-9408 (versiune tipărită)

ISSN 2558-8176 (versiune online)

ISSN-L 1842-9408

CURTEA DE CONTURI

În temeiul prevederilor articolului 140 alineatul (2) din Constituția României, republicată, precum și ale articolelor 38 alineatul (1) și 58 litera m) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată

Curtea de Conturi a elaborat și aprobat **SINTEZA RAPORTULUI PUBLIC** **PE ANUL 2015**

Documentele întocmite cu ocazia misiunilor de audit financiar și audit al performanței și ale controalelor tematice, însoțite de anexele acestora, au fost depuse/transmise entităților verificate pentru a proceda conform „Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități”.

Membrii Curții de Conturi:

Nicolae VĂCĂROIU (președinte),
Elena Doina DASCĂLU și Cosmin Vasile NICULA (vicepreședinți),
Marta AURONA PELEA, Dan FÎRȚESCU, Ștefan PETE, Lucian NEGREA,
Ioan HURJUI, Miron NICA, Verginia VEDINAȘ, Petru LAKATOS, Nicu MARCU, Attila DEZSI,
Carmen Georgeta STĂNESCU, Ileana Manuela PIELEANU (consilieri de conturi),
Autoritatea de Audit: Ioan Aron POPA (președinte),
Gheorghe OANĂ și Ilie SÂRBU (vicepreședinți).

Cuprins

Introducere	Prezentare generală	7
Capitolul 1	Auditul financiar	17
Capitolul 2	Auditul performanței	71
Capitolul 3	Audit de conformitate (control)	83
Capitolul 4	Acțiuni de audit desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	107
Capitolul 5	Evaluarea sistemului de control intern/managerial	110
Capitolul 6	Auditul public extern asupra fondurilor comunitare nerambursabile efectuat de Autoritatea de Audit.....	112

Prezentare generală

Misiunea Curții de Conturi este aceea de a susține promovarea responsabilității, a corectitudinii și a celor mai bune practici în gestionarea performantă a resurselor publice, pentru consolidarea managementului financiar în România.

Activitatea de audit/control desfășurată de Curtea de Conturi are ca obiective: formarea și utilizarea corectă și eficace a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, evaluarea modului de implementare a bugetului aprobat, consolidarea bunei gestiuni financiare, executarea corespunzătoare a activităților administrative, precum și informarea autorităților publice și a publicului larg, prin întocmirea și furnizarea de rapoarte obiective.

Conform legii, încă de la înființare, Curtea de Conturi înaintează Parlamentului *Raportul public anual* și, prin camerele de conturi județene, unităților administrativ-teritoriale, rapoartele anuale referitoare la finanțele publice locale. Observațiile Curții de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor supuse controlului său, concluziile rezultate din controlul efectuat, precum și recomandările formulate și măsurile dispuse prin deciziile emise trebuie să fie punct de reper în materie de execuție a bugetului, contribuind, astfel, la îmbunătățirea managementului financiar și a modului de implementare a bugetului României.

Recomandările formulate de Curtea de Conturi și măsurile dispuse prin deciziile emise de aceasta pentru înlăturarea abaterilor de la prevederile legale și normative în vigoare, a neregulilor și deficiențelor identificate de auditorii publici externi, trebuie să constituie, pentru autoritățile și instituțiile publice ale administrației publice centrale și locale, instrumentele prin care să-și îmbunătățească activitatea de administrare a resurselor financiare ale sectorului public, să crească performanța utilizării acestora și să aducă un plus de valoare în ceea ce privește managementul financiar.

Într-un context mai larg trebuie subliniată importanța activității de raportare a Curții de Conturi, ca parte integrantă a bunei guvernante (creșterea răspunderii și transparenței în cheltuirea banilor publici), activitate care face parte din larga arie conceptuală a finanțelor publice, care cuprinde, pe lângă pregătirea bugetului național (politicile și calculele bugetare), aprobarea și execuția bugetară, trezoreria, managementul datoriei publice și fiscalitatea, achizițiile publice, contabilitatea consolidată, raportările financiare, controlul intern etc., precum și raportarea către legislativ despre modul în care au fost utilizate resursele publice.

Curtea de Conturi își desfășoară activitatea în mod autonom și efectuează trei tipuri de audit: auditul financiar, auditul performanței și auditul de conformitate (control tematic), prezentate pe larg în prezentul Raport.

Începând cu anul 2005, în structura Curții de Conturi este organizată și funcționează Autoritatea de Audit ca organism independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi și față de celelalte autorități responsabile cu gestionarea și implementarea fondurilor comunitare nerambursabile, fiind singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern, în conformitate cu legislația comunitară și națională asupra fondurilor comunitare prevăzute la art. 12 din Legea nr. 94/1992, republicată.

1. Activitatea de audit în cifre

1.1 Acțiuni realizate

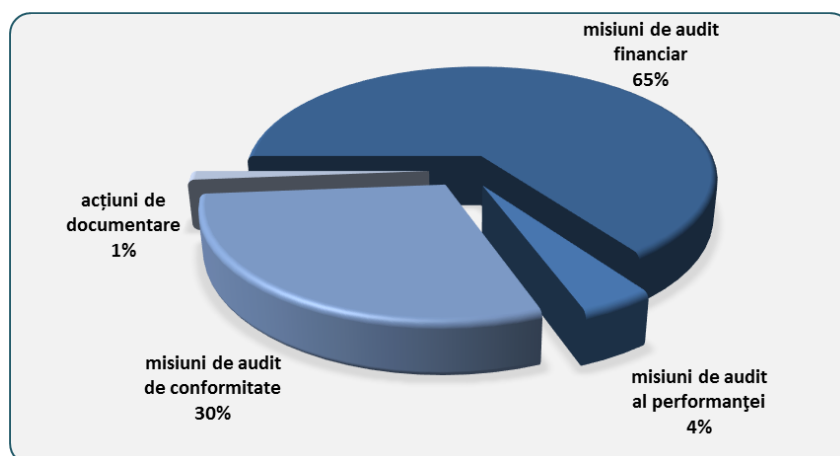
Potrivit Programului de activitate pe anul 2016, structurile Curții de Conturi, centrală și teritorială, au efectuat un număr total de **2.610** acțiuni de verificare, cuprinzând **1.699** de misiuni de audit financiar, **110** misiuni de audit al performanței, **768** de misiuni de audit de conformitate (control tematic) și **33** de acțiuni de documentare.

Referitor la auditul performanței, trebuie precizat că în anul 2016 Curtea de Conturi a abordat un număr de 40 de teme, pentru care a efectuat misiuni la 110 entități din domeniile abordate. Un număr de 17 teme de audit al performanței au vizat administrația publică centrală, iar alte 23 de teme au avut ca obiect domenii specifice administrației publice locale.

Totodată, în anul 2016 s-au efectuat **4.037** de acțiuni de urmărire a ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii, **148** de acțiuni de verificare a realității argumentelor invocate de conducerea entităților în susținerea solicitărilor de prelungire a termenelor stabilite în decizii și **57** de acțiuni de verificare a modului de implementare a recomandărilor formulate în auditul performanței.

Din datele de mai sus rezultă că misiunile de audit financiar reprezintă 65% din totalul acțiunilor efectuate în anul 2016, misiunile de audit de conformitate (control) 30%, iar misiunile de audit al performanței 4%. Cele 33 de acțiuni de documentare (1%) au fost efectuate fie în scopul obținerii unor informații relevante pentru includerea în programul pe anul 2017 a unor noi acțiuni, fie în vederea elaborării programului de activitate pe anul 2017, acțiuni care au necesitat atât resurse umane, cât și fond de timp.

Acțiuni realizate

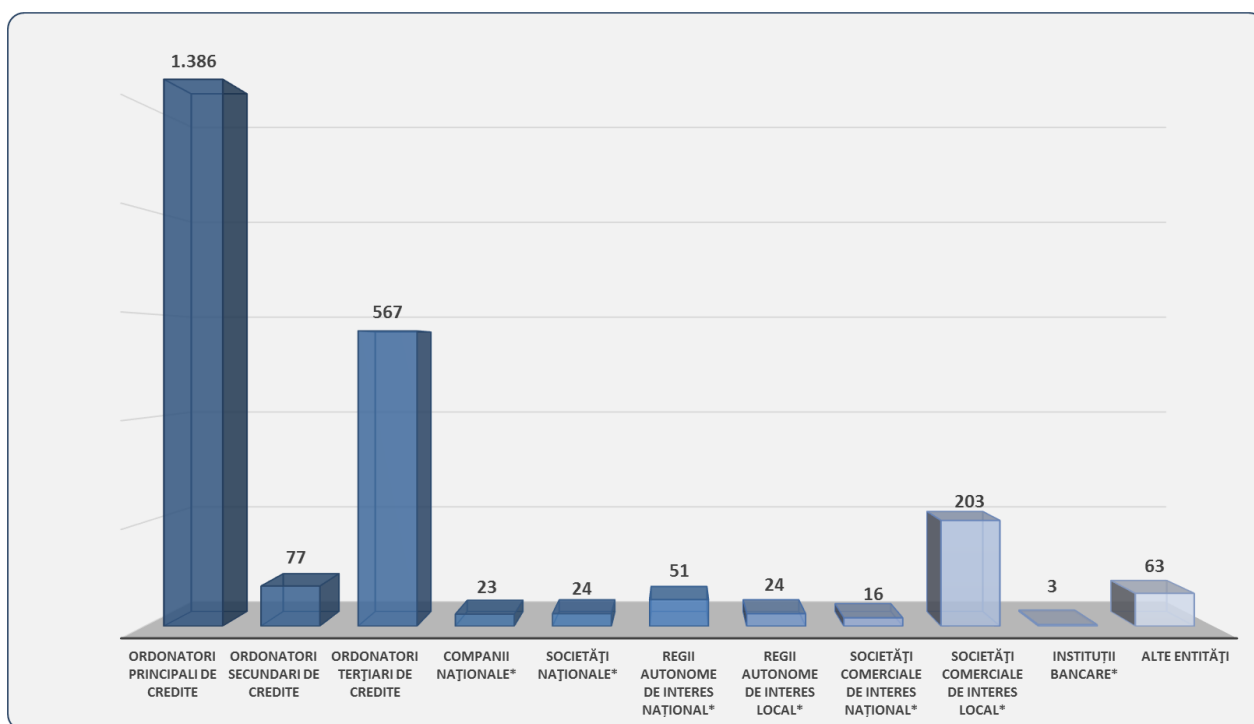

1.2 Entități verificate

Misiunile de audit financiar și acțiunile de control asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public pentru exercițiul financiar al anului 2015 s-au efectuat la un număr de **2.437** de entități. Acest număr a fost stabilit luând în calcul o singură dată fiecare entitate, indiferent de numărul și tipul de verificare care s-a efectuat la aceasta în anul 2016.

Numărul acțiunilor de audit și categoriile de entități supuse verificării în anul 2016 se prezintă grafic astfel:

Entități verificate

* Inclusive sucursalele și filialele acestora, după caz

Conform datelor prezentate mai sus, pe categorii de entități, verificările efectuate s-au desfășurat la 1.386 de ordonatori principali de credite, 77 de ordonatori secundari de credite, 567 de ordonatori terțari de credite, 219 societăți comerciale, inclusiv cele de interes local, 23 de companii naționale, 24 de societăți naționale, 75 de regii autonome, inclusiv cele de interes local, 3 instituții bancare, precum și 63 de alte entități (asociații, fundații ș.a.).

1.3 Impactul financiar al verificărilor efectuate

Misiunile de audit financiar și de conformitate, efectuate de Curtea de Conturi în anul 2016, au identificat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri care au condus fie la nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare, fie la producerea unor prejudicii ori denaturarea unor date și informații din situațiile financiare.

Evaluarea impactului financiar, pe tipuri de acțiuni de audit, este redată în tabelul următor:

Explicații	u.m.	Total	din care:	
			Audit financiar	Audit de conformitate
Venituri suplimentare	milioane lei	1.522,27	371,46	1.150,81
	milioane euro*	339,04	82,73	256,31
Prejudicii	milioane lei	1.843,22	1.378,97	464,25
	milioane euro*	410,52	307,12	103,40
Abateri financiar-contabile	milioane lei	29.065,42	19.154,91	9.910,51
	milioane euro*	6.473,37	4.266,13	2.207,24

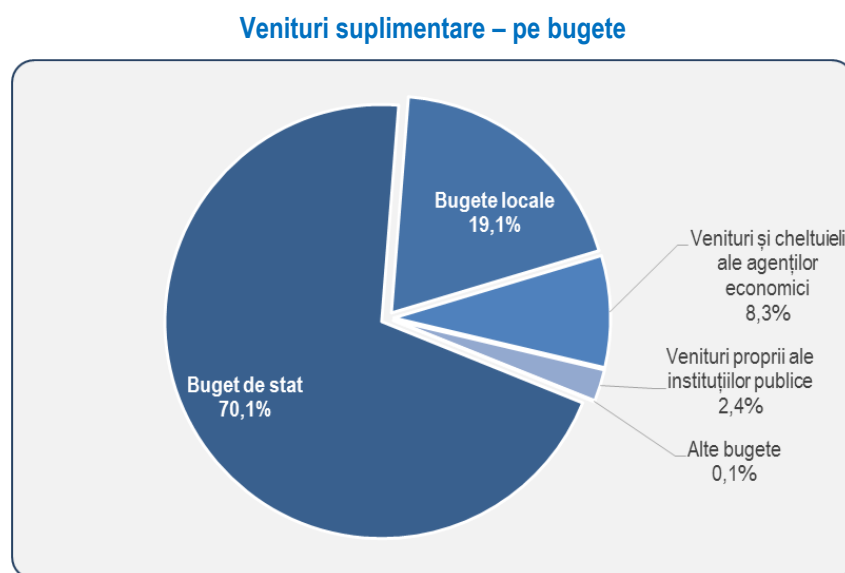
* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2016 de **4,49**.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2016

1.3.1. Abateri generatoare de venituri suplimentare

În ceea ce privește frecvența abaterilor constatate, de menționat este faptul că abaterile care au generat venituri suplimentare s-au produs într-un număr de 3.733 de cazuri.

Veniturile suplimentare estimate de Curtea de Conturi, repartizate pe bugetele cărora li se cuvin, sunt prezentate în graficul următor:

În totalul veniturilor suplimentare estimate, ponderea cea mai însemnată o deține bugetul de stat (70,1%), cu venituri reprezentând, în principal:

- obligații de plată ale contribuabililor persoane juridice și fizice, nestabilite sau stabilite incorect de către organul fiscal, unele nefiind declarate de contribuabili;
- existența unor neconcordanțe între:
 - declarațiile fiscale și declarațiile informative depuse de contribuabili privind obligațiile la bugetul general consolidat;
 - veniturile înregistrate în contabilitate și cele din evidența fiscală;
- venituri ce puteau fi stabilite de către organul fiscal printr-o mai bună administrare, utilizând toate instrumentele și procedurile pe care le are la dispoziție, respectiv:
 - analize de risc (ex. pentru contribuabili persoane fizice și juridice care au realizat venituri totale peste plafonul de scutire la plata taxei pe valoarea adăugată, dar nu s-au înregistrat în scopuri TVA);
 - identificarea neconcordanțelor din declarațiile fiscale care conțin indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat;
 - actualizarea obligațiilor fiscale restante, prin calcularea accesoriilor aferente;
 - stabilirea din oficiu a obligațiilor fiscale, în cazul nedepunerii declarațiilor fiscale;
 - includerea în programul de control și efectuarea de inspecții fiscale la contribuabilii activi care au efectuat achiziții de bunuri/servicii de la contribuabilii inactivi;
- nevirarea, integral sau în cote stabilite, a veniturilor din închirierea bunurilor proprietate publică a statului.

Bugetele unităților administrativ-teritoriale dețin 19,1% din totalul veniturilor suplimentare estimate și provin, în principal, din:

- neevidențierea, nestabilirea și neurmărirea încasării veniturilor din impozite și taxe locale;
- necalcularea și neînregistrarea în conturile de debitori a majorărilor de întârziere și a penalităților datorate ca urmare a neachitării la termenele legale a obligațiilor de plată privind impozitele și taxele locale;
- utilizarea unor cote eronate pentru stabilirea impozitelor locale, necalcularea din oficiu a obligațiilor de plată în cazul nerespectării termenelor de depunere a declarațiilor de impunere;
- acordarea nelegală de facilități fiscale la plata unor impozite și taxe locale, fără să existe aprobarea autorităților locale deliberative privind condițiile de acordare a acestora.

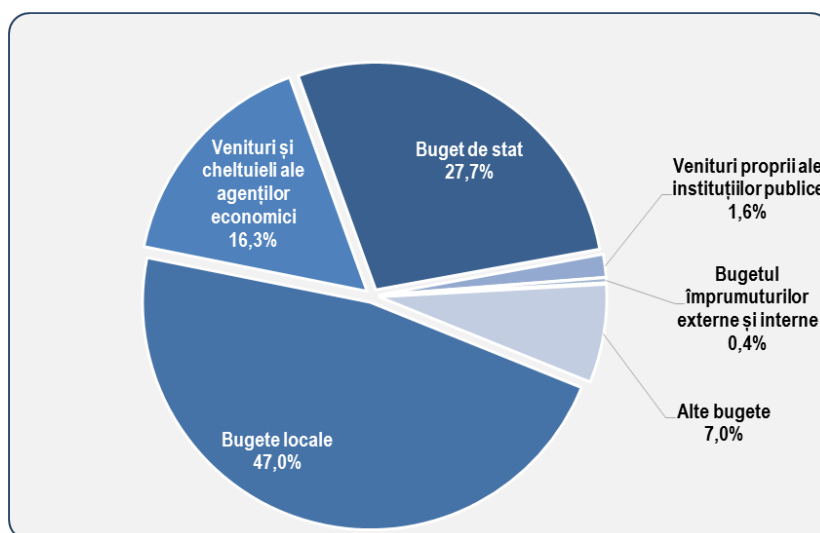
Și veniturile agenților economici cu capital de stat sau al unităților administrativ-teritoriale au fost afectate de abaterile și erorile constatate de Curtea de Conturi (8,3%), în principal prin modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii.

1.3.2. Abateri generatoare de prejudicii

Cele mai frecvente categorii de abateri și nereguli care au determinat producerea de **prejudicii**, prin cuantumul estimat al acestora, dar și prin perpetuarea lor de la un an la altul, s-au constatat în 7.440 de cazuri

Prejudiciile estimate de auditorii publici externi, repartizate pe bugetele care au fost afectate de abaterile de la legalitate se prezintă astfel:

Prejudicii – pe bugete

Cele mai mari prejudicii au fost aduse bugetelor unităților administrativ-teritoriale (47,0% din total), în principal prin:

- nerespectarea prevederilor legale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare;
- utilizarea nelegală a fondurilor acordate de la buget, prin modul defectuos de alocare și utilizare a creditelor bugetare pentru investiții, a subvențiilor, transferurilor și a altor forme de sprijin financiar, precum și abateri cu privire la administrarea contractelor de achiziție publică;
- abateri privind vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesionarea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale, concesionarea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune, administrarea, gestionarea și inventarierea patrimoniului public și privat.

Bugetului de stat, care deține 27,7% din totalul prejudiciilor estimate, i-au fost aduse prejudicii, în principal, prin:

- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare fără respectarea prevederilor legale;
- nerespectarea clauzelor contractuale stabilite prin contractul de achiziție publică referitoare la cantitatea și calitatea bunurilor livrate/lucrărilor executate/serviciilor prestate și/sau la termenele stabilite;
- abateri privind împrumuturile interne și externe contractate sau utilizate fără respectarea reglementărilor legale în domeniu;
- efectuarea de plăți pentru produse/lucrări/servicii, neexecutate/nerecepționate în cantitatea facturată și plătită;
- nerespectarea condițiilor legale de acordare a indemnizației pentru creșterea copilului și a ajutorului social;

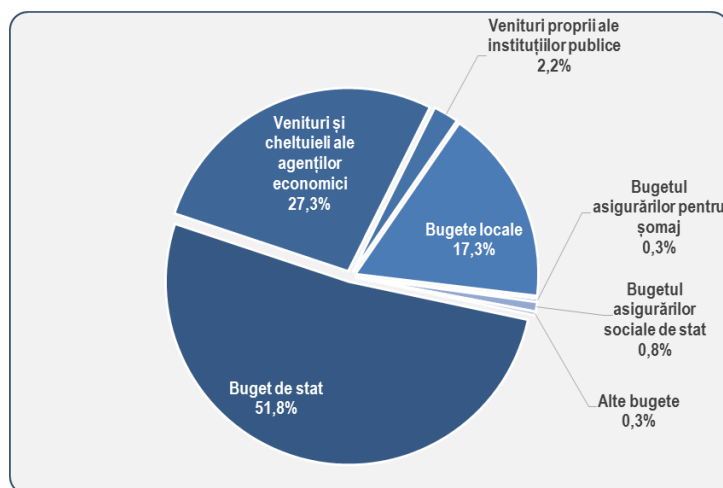
Următorul buget la care s-au constatat prejudicii este cel al agenților economici din sectorul public, cu capital de stat sau al UAT-urilor (16,3%), prejudicii produse, în principal, prin efectuarea unor cheltuieli de personal neprevăzute de lege, stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor și a altor drepturi acordate personalului, sau prin supraevaluarea nejustificată a unor cheltuieli.

1.3.3. Abateri financiar-contabile care au afectat acuratețea situațiilor financiare

Neregulile financiare identificate nu au generat venituri suplimentare și nici nu au determinat producerea de prejudicii în exercițiul bugetar verificat, dar, pe termen mediu și lung, dacă nu vor fi eliminate, aceste nereguli pot conduce la pierderi de patrimoniu, la lipsirea bugetelor publice de unele venituri importante și chiar la acte de corupție.

Repartizarea pe bugete a valorii estimate pentru abaterile financiar-contabile este prezentată în graficul următor:

Abateri financiar-contabile – pe bugete

În totalul valorilor estimate ale abaterilor financiar-contabile constatate de Curtea de Conturi, ponderea cea mai mare (51,8%) o deține bugetul de stat, cu valori corespunzătoare unor erori de înregistrare a unor operațiuni contabile, precum și diferențele la soldurile conturilor de creanțe și datorii pentru care nu s-a solicitat confirmarea realității lor.

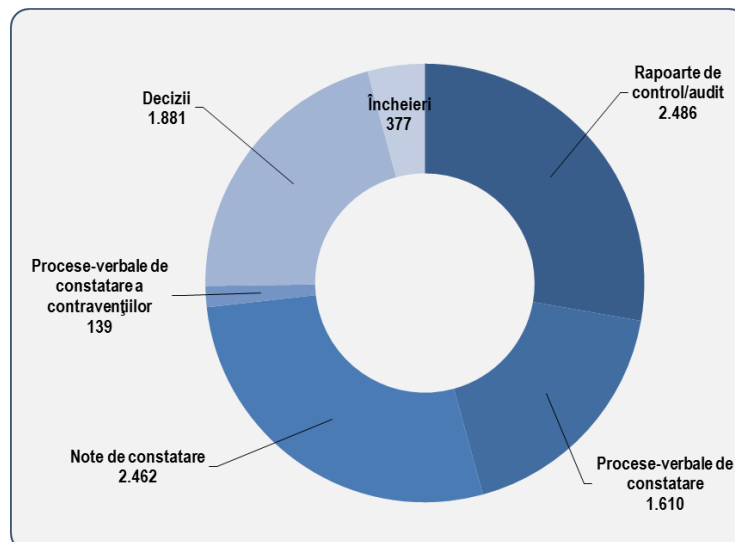
Și bugetele agenților economici din sectorul public au fost afectate de erori, a căror valoare estimată reprezintă 27,3% din totalul valorii abaterilor financiar-contabile, privind: modul de evidențiere și, implicit, urmărire a încasării veniturilor proprii (CN, SN, SC cu capital integral sau majoritar de stat sau al UAT); neintabularea unor bunuri constând în construcții și terenuri; neluarea măsurilor pentru păstrarea integrității unor elemente patrimoniale și evitarea degradării și deprecierei acestora.

La bugetele locale, valoarea abaterilor financiar-contabile reprezintă 17,3% din total și provine din: erori de înregistrare a unor elemente patrimoniale sau neînregistrarea unor active, creanțe, debite, drepturi și obligații; neconcordanțe între evidența contabilă și cea fiscală; neînregistrarea amortizării; neorganizarea, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, a circuitului documentelor, care să asigure înregistrarea în contabilitate a tuturor operațiunilor patrimoniale sau a modificărilor acestora, în conformitate cu prevederile legale, coroborată cu exercitarea formală a controlului financiar preventiv propriu asupra acestor operațiuni.

1.4 Actele întocmite în anul 2016 pentru verificarea execuției bugetare a anului 2015

Ca urmare a acțiunilor de control/audit efectuate au fost întocmite următoarele **acte de audit**: 2.486 de rapoarte de control/audit, 1.610 procese-verbale de constatare, 2.462 note de constatare, 139 de procese-verbale de constatare a contravențiilor, a încălcării obligațiilor și de aplicare a amenzii civile, 1.881 de decizii, 377 de încheieri.

Reprezentare grafică a acestora este redată mai jos:

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, **în urma valorificării actelor de control au fost emise 1.881 de decizii**, prin care au fost dispuse **17.126 de măsuri**, pe care entitățile verificate trebuie să le implementeze pentru înlăturarea deficiențelor și neregulilor constatate, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.

Împotriva măsurilor dispuse prin decizii, precum și a termenului stabilit pentru implementare, entitățile verificate pot depune contestații, care sunt examinate și soluționate, prin încheiere, de către Comisiile de soluționare a contestațiilor constituite la nivelul structurilor Curții de Conturi, iar împotriva încheierilor emise de comisii, entitățile verificate pot sesiza instanța de contencios administrativ competentă. În anul 2016, un număr de 2.627 măsuri au fost contestate, reprezentând 15,3% din totalul măsurilor dispuse prin deciziile emise.

1.5 Opinii de audit

Opinia de audit se exprimă la încheierea misiunilor de audit financiar asupra conturilor anuale de execuție a bugetelor auditate, după ce auditorii publici externi prezintă în rapoartele de audit constatările și concluziile și formulează recomandări cu privire la măsurile ce urmează a fi luate de conducerea entităților verificate.

Din totalul opiniilor exprimate, 4,8% sunt opinii nemodificate, 9,7% sunt opinii cu rezerve și 85,5% sunt opinii contrare, pentru situațiile în care nu au fost înregistrate corespunzător veniturile, cheltuielile, activele și pasivele și nu a fost prezentată corespunzător situația financiară la 31 decembrie 2015 sau operațiunile nu au fost conforme cu cadrul juridic sau reglementările specifice.

1.6 Statistica amenzilor contravenționale și domeniile în care au fost aplicate acestea

Pentru fapte prevăzute de lege ca fiind contravenții, a căror constatare și sancționare intră în competența Curții de Conturi în temeiul dispozițiilor Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, în anul 2016, pentru exercițiul financiar al anului 2015, au fost întocmite 139 de procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, conținând un număr de 156 de abateri sancționate. În cazul a șapte dintre aceste procese-verbale, abaterile constatate au fost sancționate doar cu avertisment. Cuantumul amenzilor contravenționale aplicate s-a ridicat la suma de 327 mii lei. Față de anul precedent, s-a înregistrat o creștere atât a numărului de procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor întocmite, cu aproape 8%, cât și a valorii totale a amenzilor aplicate, cu aproape 24%.

Principalele acte normative încălcate au fost: Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale (115 sancțiuni), Legea nr. 82/1991 a contabilității (18 sancțiuni), OG nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice (nouă sancțiuni), Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice (șapte sancțiuni), OUG nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin Trezoreria Statului (trei sancțiuni), OUG 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii (două sancțiuni), OUG nr. 54/2006 privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică (o sancțiune), OUG nr. 48/2005 pentru reglementarea unor măsuri privind numărul de posturi și cheltuielile de personal în sectorul bugetar (o sancțiune).

1.7 Sesizarea organelor de urmărire penală

Potrivit prevederilor din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în situațiile în care Curtea de Conturi constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale sesizează organele în drept pentru asigurarea valorificării constatării și informează entitatea verificată.

În anul 2016, pentru prejudiciile estimate în actele de audit și control aferente anului financiar 2015, Curtea de Conturi a formulat 158 de sesizări către organele de urmărire penală, din care 124 de sesizări la solicitarea camerelor de conturi.

Sesizarea organelor de urmărire penală s-a făcut pentru fapte pentru care s-a apreciat că există indicii de natură penală, care privesc, în principal, infracțiuni de corupție și asimilate faptelor de corupție, infracțiuni de serviciu, infracțiuni privind încălcarea legislației din domeniul finanțelor publice, achizițiilor publice, financiar-fiscale și contabile, precum și încălcarea unor obligații (angajamente investiționale) ale Cumpărătorilor, în cadrul procesului de privatizare.

2. Impactul implementării măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi

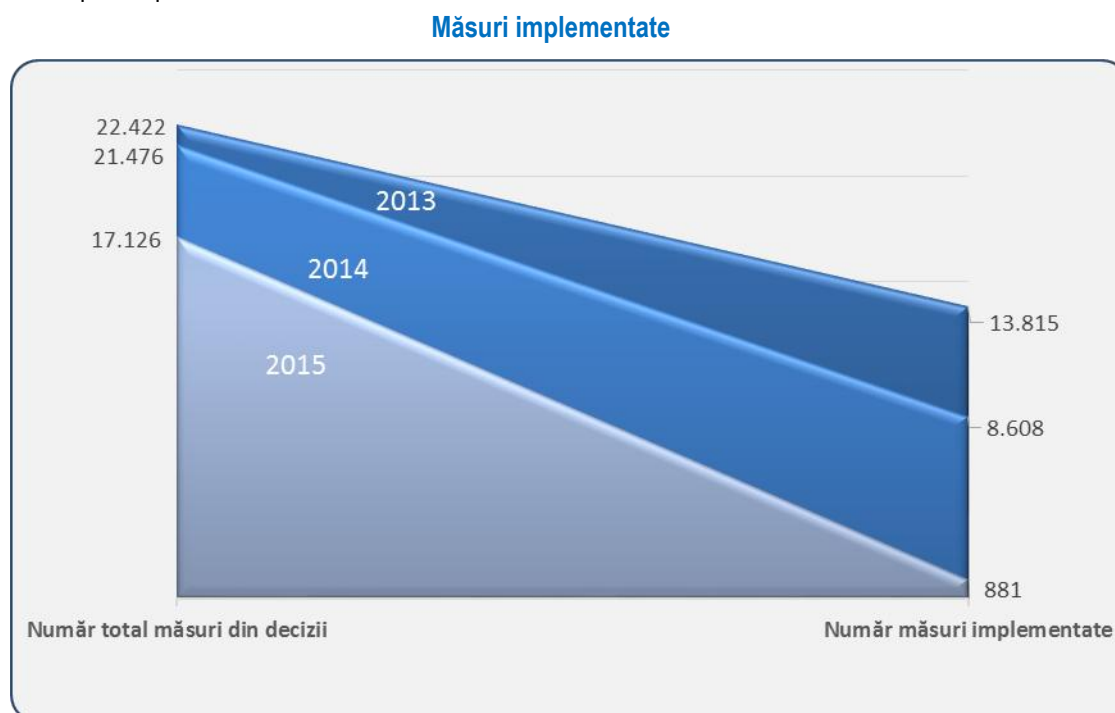
Măsurile care au fost aduse la îndeplinire de către entitățile publice au avut impact pozitiv asupra activității și managementului acestora, concretizat în obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului.

În aceste condiții, o mare parte a măsurilor dispuse în anul 2016 nu a fost încă implementată la data Raportului, având termene de implementare în perioada următoare.

Întrucât implementarea măsurilor dispuse prin decizii depinde de termenele stabilite de Curtea de Conturi, termene care în unele cazuri sunt prelungite de comun acord, din motive obiective, decalajul dintre momentul emiterii deciziei și implementarea măsurilor se poate întinde pe mai mulți ani, îndeosebi atunci când măsurile se referă la recuperarea unor prejudicii.

În același timp, potrivit legii și regulamentului propriu, entitățile verificate pot contesta unele măsuri dispuse de Curtea de Conturi, iar procedura contestării și soluționării în instanță este, de cele mai multe ori, de lungă durată.

Pentru a ilustra acest decalaj, prezentăm în graficul următor numărul de măsuri implementate, raportat la numărul de măsuri dispuse prin decizii pentru perioada 2013-2015.

După cum se observă, gradul de conformare a entităților în privința implementării măsurilor dispuse este destul de redus în anul în care se efectuează auditul, respectiv 5% pentru anul 2015, crește la 40% pentru anul 2014 și ajunge la 62% pentru anul 2013, astfel încât după aproximativ 4 ani gradul de implementare poate ajunge la un nivel acceptabil, în condițiile în care, luând în calcul procesul de contestare și soluționare a contestațiilor în instanță, precum și căderea în desuetudine a unora dintre măsuri prin trecerea timpului, procentul de implementare nu va fi niciodată 100%.

În ceea ce privește acțiunile de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii (*Follow-up*), ca urmare a acțiunilor de audit, s-a identificat un număr din ce în ce mai mare de cazuri în care *măsurile dispuse de Curtea de Conturi* pentru entitățile auditate *au avut un impact pozitiv*, astfel:

- ✓ au fost obținute rezultate economico-financiare mai bune, prin reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului, prin adoptarea unor măsuri care s-au concretizat în recuperarea și virarea sumelor acordate/cheltuite nelegal, reducerea cheltuielilor prin aplicarea corespunzătoare a prevederilor legale și diminuarea sumelor alocate de la bugetul de stat cu titlu de subvenții;
- ✓ s-a asigurat cadrul pentru o mai bună gestiune financiară a fondurilor publice alocate și utilizate de entitățile auditate, întrucât au fost elaborate și aprobate reglementări interne care au condus la creșterea eficienței și eficacității folosirii fondurilor publice și au contribuit la reflectarea situației reale a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu, prin situațiile financiare întocmite;
- ✓ a fost îmbunătățită activitatea de angajare, lichidare, ordonanțare și plată, dar și activitatea de acordare a vizei de control financiar preventiv propriu în unele entități publice auditate;
- ✓ s-a realizat o îmbunătățire evidentă a activității financiare, prin recuperarea unor sume și reîntregirea creditelor bugetare ale instituțiilor publice auditate;
- ✓ bunurile aflate în patrimoniul unor entități (mijloace fixe și obiecte de inventar) au fost identificate și reflectate corect în documentele de inventariere și în evidențele contabile;
- ✓ au fost organizate sisteme de monitorizare a realizării programelor de achiziții publice, astfel încât pe parcursul anului să poată fi urmărită respectarea principiului transparenței, prin utilizarea mijloacelor electronice pentru aplicarea procedurilor de atribuire și pentru realizarea achizițiilor directe și, de asemenea, reducerea riscurilor specifice operațiunilor care preced atribuirii contractelor;

- ✓ erorile/abaterile financiar-contabile identificate au fost conștientizate și asumate de managementul instituțiilor publice auditate, iar gradul de implicare al personalului de la nivelul fiecărei structuri funcționale a condus la consolidarea relațiilor instituționale și a controlului operativ la nivel instituțional, în vederea limitării riscurilor;
- ✓ realizarea corelării obiective a activității funcționarului public/personalului contractual cu cerințele funcției ocupate, prin stabilirea tipurilor de indicatori de performanță și a metodologiei de calcul a gradului de îndeplinire a obiectivelor specifice fiecărui angajat cu funcție de execuție sau de conducere;
- ✓ îmbunătățirea modului de raportare, prin situațiile financiare întocmite de unele entități, a poziției financiare a acestora.

Cu toate că o parte semnificativă a măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi au fost implementate, determinând un impact pozitiv asupra activității instituțiilor publice auditate, continuă să persiste măsuri care au fost implementate parțial sau care sunt neimplementate și care generează **un impact negativ** asupra activității entităților care contestă sau amână implementarea măsurilor dispuse de Curtea de Conturi.

Dintre abaterile constatate care se perpetuează, în unele cazuri, de la un an la altul, pentru care Curtea de Conturi a dispus măsurile prevăzute de lege, pot fi menționate:

- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare fără respectarea prevederilor legale;
- efectuarea de plăți fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate;
- nerespectarea prevederilor legale privind stabilirea, evidențierea și plata obligațiilor către bugetele publice;
- neefectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege;
- efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație;
- interpretarea eronată a dispozițiilor legale privind salarizarea personalului din sectorul bugetar, stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupă funcții de demnitate publică;
- efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului fără a respecta, în totalitate, prevederile legale din domeniu;
- aplicarea cu întârziere, de către conducerea entităților, a unor măsuri ce vizează restituirea la bugetul de stat a subvențiilor și transferurilor (ex. pentru transportul feroviar de călători, pentru întreținerea infrastructurii feroviare etc.), neutilizate până la închiderea anului bugetar, precum și a celor care se referă la inițierea proiectelor de acte normative pentru actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale.

În domeniul privatizării, din verificarea modului de implementare a măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi a rezultat că, în cea mai mare parte, ducerea lor la îndeplinire nu este finalizată, acestea aflându-se în diverse stadii de implementare, perpetuându-se, de la un an la altul, aceleași deficiențe, respectiv:

- neconcordanță între valoarea participațiilor Autorității pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS) la societățile comerciale din portofoliu, înregistrată în evidența contabilă și valoarea participațiilor înregistrată în evidența operativă;
- neurmărirea încasării drepturilor de creanță rezultate în urma acordării unor credite de restructurare;
- menținerea, în evidența AAAS, a unor creanțe reprezentând obligații bugetare, datorate de debitorii care au beneficiat de scutire la plată în baza unor acte normative speciale;
- evidențierea defectuoasă, în patrimoniul AAAS, a operațiunilor de scutire de la plata unor creanțe bugetare, acordate în baza unor acte normative pentru care s-au emis ordine comune încheiate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate și instituțiile coordonatoare ale operatorilor economici;
- nefinalizarea sau realizarea în termenul legal a procedurii de executare silită pentru recuperarea creanțelor bancare deținute la un număr însemnat de debitori;
- înregistrarea și urmărirea recuperării creanțelor AAAS, rezultate din vânzarea de acțiuni; neurmărirea recuperării drepturilor de creanță reprezentând dividende;
- menținerea unor bunuri din patrimoniul instituției în folosința altor entități, bunuri ce au fost transmise în baza unor contracte de comodat, a căror durată a încetat, fără a se întreprinde demersurile legale pentru recuperarea lor;
- necunoașterea situației exacte referitoare la înscrierea AAAS în tabloul definitiv al creditorilor la societățile pentru care instanța a decis intrarea în faliment și la societățile radiate din evidențele registrului comerțului, pentru recuperarea creanțelor bancare.

Impactul acestor abateri și erori asupra activității entităților verificate, în măsura în care nu sunt corectate la timp, sau se repetă an de an, se manifestă negativ, în mod agregat și pe termen mediu și lung, asupra formării și utilizării corecte și eficiente a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, iar amânarea/tergiversarea implementării măsurilor/recomandărilor Curții de Conturi de către autoritățile și instituțiile publice, precum și de către operatorii economici cu capital integral sau majoritar al statului sau al UAT-urilor nu face decât să amplifice acest impact negativ asupra calității managementului financiar.

Principalele **cauze** ale gradului insuficient de implementare a măsurilor dispuse prin decizii au fost identificate în următoarele zone:

- **ciclul destul de lung de soluționare a cauzelor de către instanțele de judecată;**
- **schimbări frecvente ale structurii administrației publice centrale și a personalului cu funcții de răspundere;**
- **interesul scăzut al responsabililor din cadrul entităților de a se conforma, concomitent cu minimizarea importanței măsurilor dispuse;**
- **cauze specifice activității de privatizare.**

În urma acțiunilor de Follow-up, s-a constatat faptul că la nivelul unor entități auditate nu a existat o preocupare permanentă de eliminare sau diminuare a efectului abaterilor consemnate în actele de control, astfel încât prejudiciile recuperate au proporții reduse.

3. Concluziile Curții de Conturi privind cauzele și consecințele abaterilor și deficiențelor constatate

În rezumat, deficiențele și abaterile pe care le veți găsi citind Raportul public al Curții de Conturi pe anul 2015 sunt, în mare parte, aceleași, frecvența lor însă este diferită de la an la an, iar **principale cauze ale producerii lor sunt:**

- **existența unor sisteme de control intern/managerial care nu și-au atins scopul pentru care au fost instituite,** respectiv acela de a sprijini buna guvernare în sectorul public, încurajând un proces mai bun de luare a deciziilor în cunoștință de cauză, precum și utilizarea eficientă a resurselor, fiind astfel întărit mecanismul de răspundere pentru actul de gestiune a resurselor respective.

Buna guvernare înseamnă un control riguros, care exercită presiuni importante în vederea îmbunătățirii performanței sectorului public și a luptei împotriva corupției, precum și: respectarea legii; integritate; transparență; obiectivitate; să acționezi în interesul public; tonul de la vârf, adică „fă ceea ce spui, și spune ceea ce faci”; asumarea răspunderii, care explică cum autoritatea este folosită pentru atingerea obiectivelor.

- **fundamentarea nerealistă sau insuficientă a proiectelor de buget** ale unor ordonatori principali de credite, motiv pentru care există încă multiple nereguli și disfuncționalități în ceea ce privește angajarea cheltuielilor publice și plata acestora; nerespectarea competențelor și responsabilităților ordonatorilor de credite în procesul bugetar.

- **managementul ineficient și uneori incorect al fondurilor publice,** care dovedește, cel mai adesea, că deciziile privind alocările de fonduri publice nu sunt fundamentate în funcție de priorități și în concordanță cu cadrul legal de referință sau cu scopul și atribuțiile entității, stabilite prin actul normativ de înființare, dar și necunoașterea dispozițiilor legale din domeniul finanțelor publice și al contabilității publice, iar, uneori, chiar nerespectarea acestor prevederi din cauza unor interpretări eronate date dispozițiilor respective.

- **lipsa unui sistem bine definit de alocare a resurselor bugetare** în funcție de rezultatele obținute, dar și lipsa unor instrumente eficiente pentru evaluarea performanței utilizării resurselor alocate.

Nu sunt stabilite priorități în aprobarea cheltuielilor publice și nu sunt analizate toate oportunitățile pentru efectuarea acestora, în vederea protejării resurselor publice de utilizare neadecvată și pentru asigurarea bunei gestiuni financiare.

- **managementul defectuos și ineficient al cheltuielilor de funcționare și întreținere** prin:

- nerespectarea prevederilor legale referitoare la efectuarea de cheltuieli de protocol, care nu se încadrează în baremurile legale;
- decontarea cheltuielilor efectuate fără prezentarea documentelor justificative privind transportul, cazarea, precum și alte cheltuieli, îndeosebi cele pentru formare profesională;
- efectuarea unor cheltuieli de deplasare pentru care au fost decontate tarife de cazare în unități, a căror clasificare era superioară celei reglementate de prevederile legale pentru decontarea acestora, în hoteluri și pensiuni clasificate la 4 stele;
- efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită) sau pe baza unor tarife neaprobată și neavizate;
- plata unor contracte de consultanță și asistență juridică cu cabinete de avocatură, în condițiile în care entitățile au organizat în structura proprie compartimente juridice ș.a.

- **superficialitate în examinarea documentelor justificative,** aferente operațiunilor și tranzacțiilor economice, cu consecințe asupra utilizării legale a fondurilor publice.

- **lipsa coordonării și monitorizării, de către ordonatorul de credite ierarhic superior, a modului de utilizare a sumelor alocate prin buget, precum și a respectării cadrului legal general și specific,** pe parcursul exercițiului financiar, în cazul unor structuri aflate în poziție de subordonare, coordonare sau sub autoritate.

 nerespectarea prevederilor legale privind achizițiile publice de servicii și lucrări de investiții, cu impact negativ asupra asigurării eficienței, economicității și eficacității achizițiilor efectuate.

 la efectuarea cheltuielilor de capital:

- nu sunt organizate sisteme de monitorizare a achizițiilor publice și nu sunt întocmite programe de investiții publice predictibile din punct de vedere al surselor de finanțare;
- nu se urmărește derularea lucrărilor de investiții în concordanță cu clauzele contractuale;
- nu se verifică respectarea prețurilor din devizul ofertă și se decontează lucrări înscrise în situațiile de plată fără a se efectua o verificare faptică a executării integrale a acestora;
- nu se verifică realitatea și legalitatea datelor înscrise în situațiile de lucrări primite spre decontare;
- nu se urmărește atingerea rezultatelor și obiectivelor generale și specifice ale proiectelor de investiții cu respectarea criteriilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

 deficiențe majore în gestionarea patrimoniului entităților verificate, constituit din bunurile mobile și imobile care aparțin domeniului public și domeniului privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, precum și drepturile și obligațiile cu caracter patrimonial:

- **neinventarierea, în liste separate, a tuturor bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului;**
- **neefectuarea demersurilor pentru obținerea titlurilor de proprietate** asupra unor terenuri și clădiri și, implicit, neînscrisirea acestora în Cartea funciară;
- în cele mai multe cazuri s-a constatat că nu a fost efectuată inventarierea, respectiv reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege;
- în alte cazuri, inventarierea, așa cum a fost organizată și desfășurată, nu a acoperit toate elementele patrimoniale, disponibilitățile aflate în conturi la bănci și trezorerie, creanțele și obligațiile față de terți. Astfel, deși au emis deciziile de inventariere, ordonatorii de credite nu au urmărit modul de desfășurare a acestei activități de către comisiile de inventariere, respectiv dacă inventarierea se desfășoară faptic, prin numărare, măsurare, cântărire, dacă listele de inventariere sunt întocmite potrivit normelor, dacă se stabilesc rezultatele inventarierii și dacă aceste rezultate sunt analizate, clarificate și înregistrate în contabilitate, în condițiile legii.

Consecința acestor deficiențe o reprezintă prezentarea în situațiile financiare a unor elemente patrimoniale incerte, neconfirmate prin inventariere. Neefectuarea corespunzătoare a inventarierii poate conduce la diminuarea și deprecierea patrimoniului public și privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale.

 subevaluarea chiriilor și redevențelor, neinclusiunea clauzelor cu privire la termenele de plată sau la aplicarea de penalități de întârziere pentru neplata sau plata cu întârziere a redevenței/chiriei datorate de concesionari/chiriași.

 existența unor carențe și inadvertențe ale cadrului legal și normativ specific, determinate fie de necorelarea unor dispoziții mai vechi cu cele nou apărute în domeniul în cauză, fie de formularea echivocă a legislației secundare (norme metodologice, instrucțiuni, ordine ale miniștrilor), dată în aplicarea legislației primare (legi, ordonanțe).

*

*

*

Curtea de Conturi a remarcat o tendință de creștere a cazurilor în care unele deficiențe sau erori identificate de echipele de audit au fost remediate în timpul și ca urmare a acțiunilor de control/audit, precum și a numărului de entități ale căror situații financiare oferă o imagine reală și fidelă a operațiunilor economice efectuate, a poziției financiare și a performanței, iar administrarea patrimoniului public și privat al statului de către aceste entități este în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile stabilite prin lege. Numărul acestora este în ușoară creștere față de anul anterior, ceea ce denotă faptul că procesul de învățare și cunoaștere profundă a legii și, implicit, evitarea repetării erorilor/abaterilor are un trend ușor crescător.

Mesajul pe care Curtea de Conturi îl transmite prin Raportul public pe anul 2015 este acela că autoritățile publice nu trebuie să piardă niciodată din vedere importanța consolidării managementului financiar în România și subliniază că răspunderea pentru realizarea unui management corect și eficient, orientat spre rezultate și performanță este și rămâne în sarcina directă a managerilor și personalului din instituțiile publice/companiile publice, adică a celor care gestionează fondurile publice și administrează patrimoniul public, cei care trebuie să corecteze erorile constatate, aplicând măsurile dispuse de Curtea de Conturi, dar care trebuie să și prevină producerea, în continuare, a unor erori și abateri.

Raportul public pe anul 2015 și prezenta Sinteză sunt postate pe pagina de internet www.curteadeconturi.ro

Auditul financiar

Impactul financiar al abaterilor constatate ca urmare a desfășurării acțiunilor de audit financiar asupra conturilor anuale de execuție ale bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj și bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, pe anul 2015, prezentate în acest capitol, este redat în tabelul următor:

Explicații	u.m.	Audit financiar
Venituri suplimentare	milioane lei	68,28
	milioane euro*	15,21
Prejudicii	milioane lei	525,66
	milioane euro*	117,07

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2016 de 4,49.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2016.

1.1. Auditul financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015

Misiunea de audit financiar asupra contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015 s-a desfășurat la Ministerul Finanțelor Publice (MFP), în calitate de organ de specialitate al administrației publice centrale, care aplică strategia și Programul de guvernare în domeniul finanțelor publice.

MFP are ca atribuție analiza periodică a modului de realizare a prevederilor bugetare în corelare cu indicatorii macroeconomici, precum și modul de utilizare și/sau administrare a fondurilor și/sau a patrimoniului public la nivelul instituțiilor publice, prezentând Guvernului, spre dezbateri și aprobare, propuneri și/sau proiecte de acte normative care să conducă la îmbunătățirea procesului de programare și execuție bugetară.

Obiectivul general al auditului financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015 a fost obținerea asigurării că acesta a fost întocmit în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de MFP.

Analiza execuției bugetului de stat pe anul 2015

Contul general anual de execuție a bugetului de stat a fost întocmit în structura bugetului aprobat prin Legea nr. 356/2013. Pe parcursul execuției bugetare au avut loc, în mod excepțional, trei rectificări bugetare, prin OG nr. 9/2014, OUG nr. 59/2014 și OUG nr. 74/2014 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2014.

Indicatorii sintetici ai Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015, elaborat de MFP se prezintă astfel:

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/Credite bugetare aprobate prin Legea nr. 186/2014	Prevederi/Credite bugetare definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% Față de Prevederi/ Credite definitive
Venituri	107.413,0	109.279,7	103.767,6	94,9
Cheltuieli	126.532,6	133.615,2	125.215,8	93,7
Deficit	(19.119,6)	(24.335,5)	(21.448,2)	(88,1)
% deficit în PIB*	(2,7)	(3,5)	(3,04)	

* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2015 este de 704.542,0 milioane lei

Analiza corectitudinii datelor și indicatorilor din contul general anual de execuție a bugetului de stat transmis de Ministerul Finanțelor Publice

Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015 întocmit de Ministerul Finanțelor Publice nu prezintă erori ale indicatorilor bugetari (Credite bugetare inițiale, Credite bugetare definitive, Încasări/Plăți efectuate) și nu necesită corecții.

Din verificările efectuate de Curtea de Conturi asupra conturilor de execuție bugetară ale ordonatorilor principali de credite au fost constatate unele erori care au necesitat efectuarea de modificări ale indicatorilor contului de execuție bugetară, corectate de MFP cu prilejul centralizării și definitivării contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015.

Contul general anual de execuție a bugetului de stat conține la rubricile „*Venituri realizate*”, respectiv „*Cheltuieli efectuate*” valorile rezultate din execuția de casă a bugetului de stat (cunoscută și sub denumirea Execuția CASH a bugetului de stat) ce sunt preluate din evidența informatică a trezoreriei statului.

Obiectivul principal al misiunii de audit financiar îl reprezintă auditarea Contului general anual de execuție a bugetului de stat (execuția pe varianta CASH a bugetului de stat), însă verificările efectuate de echipa de audit financiar au vizat și indicatorii conținuți în situațiile financiare ale celor 55 de ordonatori principali de credite, centralizate la nivel național potrivit contabilității de angajamente - ACCRUAL (în evidența contabilă a ordonatorilor principali de credite sunt înregistrate toate drepturile de încasat, respectiv obligațiile de plată având ca sursă bugetul de stat, care diferă de indicatorii „*Venituri*”, respectiv „*Cheltuieli*” cuprinși în conturile de execuție).

Din analiza indicatorilor cuprinși în anexele la situațiile financiare ale celor 55 de ordonatori principali de credite, întocmite potrivit contabilității pe bază de angajamente, au rezultat o serie de neconcordanțe sau abateri, care însă nu afectează realitatea datelor conținute în Contul general anual de execuție a bugetului de stat (care conține, așa cum am precizat anterior, doar indicatorii de venituri, respectiv cheltuieli realizate efectiv potrivit înregistrărilor din trezoreria statului).

Opinia de audit exprimată după efectuarea misiunilor de audit financiar

Echipa de audit a exprimat o **opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unor aspecte** asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat, în conformitate cu atribuțiile prevăzute la art. 26 din *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, și potrivit standardelor proprii de audit.

Opinia de audit a fost formulată avându-se în vedere abaterile constatate la Ministerul Finanțelor Publice, precum și la ceilalți ordonatori de credite și ținându-se cont de faptul că abaterile consemnate în Raportul de audit financiar nu au afectat semnificativ contul general anual de execuție al bugetului de stat pe anul 2015.

Paragraful de evidențiere constă în faptul că valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate care afectează corectitudinea Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015, extrapolate la nivelul întregii populații auditate, constatate atât la entitatea auditată, cât și la ordonatorii principali se situează sub pragul de semnificație și au fost remediate operativ de către conducerea ordonatorilor principali în timpul misiunilor de audit.

Situațiile financiare luate în ansamblul lor, au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a execuției bugetului de stat pe anul 2015.

Constatări rezultate din misiunea de audit financiar asupra contului general anual de execuție a bugetului de stat efectuată la nivelul Ministerului Finanțelor Publice

- Nerespectarea prevederilor *Legii nr. 500/2002*, modificată și completată, cu privire la execuția de casă a bugetelor instituțiilor publice, în sensul că instituțiile publice, indiferent de forma de finanțare, dețineau în băncile comerciale un disponibil de 2.605.640,6 mii lei, sub formă de disponibil și depozite.

Situația contravine prevederilor *Legii finanțelor publice*, potrivit căreia instituțiile publice, indiferent de sistemul de finanțare și de subordonare, inclusiv activitățile de pe lângă unele instituții publice, finanțate integral din venituri proprii, efectuează operațiunile de încasări și plăți prin unitățile teritoriale ale trezoreriei statului în a căror rază își au sediul și la care au deschise conturile de venituri, cheltuieli și disponibilități. *Legea finanțelor publice* interzice instituțiilor publice de a efectua operațiunile de mai sus prin băncile comerciale.

- Nerespectarea principiilor *Legii nr. 500/2002 (actualizată) privind finanțele publice*, respectiv: principiul universalității, principiul publicității și principiul unității, prin necuprinderea în *Legea bugetului de stat* a sumelor estimate ca prevederi bugetare, în cazul instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și a instituțiilor publice autonome și cuprinderea lor numai în execuția bugetului de stat.

Din verificarea situațiilor financiare la data de 31.12.2015, a contului general anual de execuție a bugetului de stat, prezentate de către ordonatorii principali de credite la Ministerul Finanțelor Publice, pentru centralizare, în vederea întocmirii contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2015 și a situațiilor financiare centralizate, s-a constatat că nu există concordanță între prevederile *legii bugetare anuale* și contul general anual de execuție a bugetului de stat, în sensul că prin *Legea nr. 186/2014 a bugetului de stat pe anul 2015* nu sunt autorizate toate veniturile și cheltuielile bugetare și anume veniturile și cheltuielile instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, din subordinea ordonatorilor principali de credite și instituții publice autonome.

- Nerespectarea prevederilor legale prin înregistrarea în evidența contabilă a Ministerului Finanțelor Publice (activitate proprie) a unor cheltuieli fără a avea la bază documente justificative care să ateste faptul că lucrările au fost efectuate sau serviciile prestate, prin alocarea de la bugetul de stat, sub formă de transferuri, de credite bugetare către Fondul Român de Dezvoltare Socială (FRDS).

Fondul are ca scop contribuția la reducerea sărăciei, prin finanțarea de proiecte în comunitățile sărace beneficiare și pentru grupurile dezavantajate, creșterea capacităților manageriale locale, susținerea descentralizării administrative, creșterea capacității de organizare la nivel local.

MFP trebuie să asigure în bugetul propriu fondurile necesare FRDS pentru derularea programului și să le achite acestuia. Pentru a se putea efectua plata, conform prevederilor actelor normative, ordonatorul de credite/persoana delegată acordă viza „Bun de plată” pentru suma solicitată de către FRDS fără a avea posibilitatea verificării documentelor justificative, condiție impusă de *Legea nr. 82/1991 a contabilității*, precum și de *OMFP nr. 1792/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale*.

Practic, sumele virate de către MFP către FRDS se înregistrează pe cheltuielile ordonatorului principal de credite, urmând ca ele să fie cheltuite ulterior, de către FRDS.

- Deficiențe stabilite la nivelul Direcției Generale Ajutor de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor Publice privind emiterea deciziilor de recuperare a ajutorului de stat de la societățile beneficiare de ajutor de minimis în baza *HG nr.1164/2007*, prejudiciul estimat fiind de 13.497,4 mii lei.

Din datele prezentate de reprezentanții Ministerului Finanțelor Publice s-a constatat un grad foarte scăzut de recuperare a debitelor reprezentând ajutor de stat.

Cauzele care au condus la decalaje mari de timp între data intrării în faliment și data emiterii deciziilor de recuperare, au constat în:

- emiterea de către Direcția Generală Ajutor de Stat a deciziilor de recuperare (titluri executorii) după o perioadă cuprinsă între 3 luni și 1 an de la data intrării în faliment a firmelor care au beneficiat de ajutor de stat.
- netransmiterea în timp util de către structurile din cadrul ANAF a informațiilor cu privire la societățile aflate în proceduri speciale, fapt care a întârziat considerabil emiterea Deciziilor de recuperare.

- Înregistrarea în evidența contabilă, în conturi de debitori, a Deciziilor de recuperare (titluri executorii) emise de Direcția Generală Ajutor de Stat.

Cele 22 decizii de recuperare emise în perioada 2010-2016 de către Direcția Generală Ajutor de Stat, în valoare totală de 13.497,4 mii lei, nu au fost înregistrate în evidența contabilă a Ministerului Finanțelor Publice. Creanțele nu se regăsesc înregistrate nici în evidența contabilă a Agenției Naționale de Administrare Fiscală, respectiv în contul „Creanțe ale bugetului de stat”.

Suma de 13.497,4 mii lei (din care 10.421,9 mii lei creanța principală și 3.075,5 mii lei dobânda aferentă) reprezintă creanțe ale bugetului de stat de recuperat de la beneficiarii de ajutor de minimis și care nu au îndeplinit condițiile de acordare instituite prin *HG nr. 1164/2007*.

Cauza neînregistrării în evidența contabilă a debitelor rezultate din decizii de recuperare constă în inexistența la nivelul MFP, în perioada verificată, a unei proceduri care să reglementeze înregistrarea în evidența contabilă a titlurilor executorii emise de către Ministerul Finanțelor Publice.

1.2. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale pe anul 2015, finanțate din bugetul de stat

Curtea de Conturi efectuează auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice pentru certificarea acurateței și veridicității datelor din conturile de execuție verificate. Prin programul de activitate a Curții de Conturi pe anul 2016 au fost programate și s-au efectuat misiuni de audit financiar la toți cei 55 de ordonatori principali de credite finanțați, în anul 2015, din bugetul de stat, precum și la unii ordonatori secundari și terțiari de credite ai acestora.

Misiunile de audit financiar asupra conturilor de execuție ale bugetelor instituțiilor și autorităților publice finanțate integral sau parțial de la bugetul de stat s-au concentrat pe:

- analizarea activității entităților verificate și identificarea deviațiilor de la aplicarea corectă a reglementărilor legale cu incidență directă asupra utilizării fondurilor publice;
- evaluarea modului în care managementul instituțiilor a adoptat măsuri de limitare a riscurilor, a disfuncțiilor și abaterilor constatate în acțiunile de audit financiar desfășurate în anii precedenți;
- examinarea modului în care măsurile corective, dispuse prin deciziile emise în urma acțiunilor de audit financiar desfășurate în anii precedenți, au fost implementate de entitățile verificate, astfel încât să garanteze o bună gestiune financiară sub toate aspectele semnificative;

- evaluarea mediului de control pentru a identifica în ce măsură sistemele de audit și control intern reprezintă un proces dinamic, flexibil, capabil să gestioneze riscurile și să se adapteze modificărilor legislative cu incidență directă asupra comportamentului financiar al instituțiilor publice auditate;
- evaluarea capacității controlului intern/managerial de a utiliza o bază de informații adecvată, credibilă, oportună, actuală și accesibilă, necesară adoptării unor decizii optime în vederea administrării corecte a patrimoniului public.

Măsurile dispuse prin deciziile emise de Curtea de Conturi au contribuit, în timp, la îmbunătățirea calității gestiunii economico-financiare a unor entități verificate, în sensul în care fie nu au mai fost constatate abateri de la legalitate, fie aspectele constatate în activitatea acestor instituții, prin natura și contextul lor, s-au încadrat într-un nivel de rezonabilitate acceptabil, situat sub pragul de semnificație stabilit în conformitate cu standardele de audit.

În cazul unor instituții și autorități, în ultimii ani, situațiile financiare au înregistrat, în mod progresiv, o acuratețe îmbunătățită, ca urmare a măsurilor dispuse prin decizii de Curtea de Conturi și a recomandărilor formulate, concomitent cu disponibilitatea acestor autorități de a le pune în aplicare.

Acest context a determinat exprimarea unei **opinii nemodificate (fără rezerve)** pentru instituțiile și autoritățile publice ale căror situații financiare au fost reale și conforme cu legile și reglementările în vigoare, iar patrimoniul public și privat a fost corect gestionat de către conducătorii acestora, care au calitatea de ordonatori de credite. Pentru toate aceste entități au fost emise certificate de conformitate, în baza opiniei nemodificate exprimate de Curtea de Conturi. Entitățile care au primit certificat de conformitate ca urmare a prezentării situațiilor financiare fără denaturări semnificative, ai căror conducători au calitatea de **ordonatori principali de credite ai bugetului de stat**, sunt: **Administrația Prezidențială, Înalta Curte de Casație și Justiție, Consiliul Legislativ, Avocatul Poporului, Ministerul Public, Agenția Națională de Integritate, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Serviciul de Telecomunicații Speciale, Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor, Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor, Academia Oamenilor de Știință din România.**

Au fost exprimate și **opinii cu rezerve (opinie modificată)**, întrucât situațiile financiare au fost întocmite în conformitate cu cadrul general de raportare, prezentând însă unele denaturări care, analizate în mod individual și agregat, s-au aflat sub pragul de semnificație stabilit în conformitate cu standardele de audit, ori au fost remediate în timpul misiunii de audit financiar.

Autoritățile și instituțiile publice ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, pentru care a fost emisă opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte sunt: Senatul României, Camera Deputaților, Consiliul Național al Audiovizualului, Ministerul Justiției, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Finanțelor Publice (pentru Contul general anual de execuție a bugetului de stat și Contul general anual al datoriei publice), Academia Română, Agenția Națională de Presă AGERPRES, Societatea Română de Radiodifuziune, Autoritatea Electorală Permanentă, Consiliul Superior al Magistraturii, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.

Totuși, la unele dintre instituțiile/autoritățile publice auditate s-au constatat abateri de la cadrul de reglementare legală, nereguli în gestionarea patrimoniului sau nerespectarea principiilor de eficiență, economicitate și eficacitate, care au afectat acuratețea datelor din situațiile financiare, astfel încât opinia exprimată a fost **opinie contrară**.

Principalele **observații ale Curții de Conturi la ordonatorii de credite pentru care a fost emisă opinie contrară**, precum și cele mai importante recomandări formulate sunt prezentate sintetic, în continuare, pentru fiecare dintre acestea.

CONSILIUL CONCURENȚEI

Observațiile Curții de Conturi:

În urma auditului financiar desfășurat la Consiliul Concurenței au fost constatate nereguli referitoare la modul de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor publice, precum și la calitatea gestiunii economico-financiare, și anume:

- efectuarea de cheltuieli pentru prestări de servicii ocazionate de organizarea unor seminarii/conferințe și acțiuni de promovare fără o fundamentare prealabilă a valorii serviciilor achiziționate, ceea ce a condus într-unul din cazuri, la decontarea unor astfel de cheltuieli fără asigurarea corespondenței între serviciile facturate și cele contractate;
- nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente în evidențierea unor venituri și cheltuieli;
- neorganizarea evidenței analitice a veniturilor din taxele de autorizare a concentrărilor economice;
- gestionarea necorespunzătoare a patrimoniului, ca urmare a neinventarierei bunurilor aflate la terți și nerespectării conținutului listelor de inventariere;
- nu au fost înregistrate în categoria materialelor de natura obiectelor de inventar activele fixe amortizate integral care aparțin domeniului privat al statului sau proprietății private a instituției și care au valoare mai mică decât limita stabilită prin hotărâre a Guvernului, valoarea acestora fiind de 306 mii lei;

- emiterea de documente de încasare (chitanțe) de către salariați fără atribuții în acest sens;
- plata contravalorii unor prestări de servicii, fără existența proceselor-verbale de recepție pentru confirmarea realității serviciilor prestate.

Recomandări:

- ☞ fundamentarea corectă a cheltuielilor necesare organizării seminariilor, conferințelor și revizuirea procedurii de estimare a valorii achizițiilor pentru astfel de servicii;
- ☞ reanalizarea documentelor prezentate de prestatorul serviciilor de organizare a seminariilor sau conferințelor în scopul asigurării corespondenței dintre serviciile contractate și cele facturate și corectarea erorilor și/sau, după caz, recuperarea contravalorii serviciilor decontate fără a fi contractate, de la persoanele responsabile;
- ☞ completarea procedurii privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor și aplicarea riguroasă a acesteia, astfel încât decontarea serviciilor achiziționate, inclusiv a celor reprezentând organizare de seminarii și conferințe, să aibă loc numai în condițiile asigurării realității dintre serviciile facturate comparativ cu cele contractate, pe baza documentelor justificative și exactitatea sumelor datorate;
- ☞ finalizarea procesului de revizuire a procedurii operaționale privind inventarierea patrimoniului.

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost înregistrate în categoria materialelor de natura obiectelor de inventar activele fixe amortizate integral care aparțin domeniului privat al statului sau proprietății private a instituției și care au valoare mai mică decât limita stabilită prin hotărâre a Guvernului, valoarea acestora fiind de 419 mii lei;
- calculul eronat al unor drepturi de natură salarială, prin acordarea unor drepturi salariale necuvenite;
- efectuarea unor plăți reprezentând contravaloarea serviciilor de tipărire a publicației „Caietele CNSAS”, fără întocmirea documentelor justificative care să ateste realitatea serviciilor prestate (proces-verbale de recepție, note de recepție etc.), neexistând proceduri privind modul de elaborare, distribuire și valorificare a publicației;
- existența unor abateri care au făcut obiectul unor măsuri dispuse prin decizii în anii precedenți și care au caracter de continuitate, ca de exemplu:
 - nu au fost înregistrate în contabilitatea entității unele datorii și creanțe, rezultate din litigii pierdute/câștigate;
 - nu s-a actualizat valoarea imobilului în care își are sediul arhiva din Popești Leordeni, supus procesului de reevaluare, în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
 - nu au fost clarificate unele sume înregistrate în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”;
 - nu s-a recuperat un debit în sumă de 162 mii lei, existent în evidențele contabile ale CNSAS încă din anul 2005, constituit pe seama unui operator economic.

Recomandări:

- ☞ înregistrarea ca obiecte de inventar a activelor fixe corporale amortizate integral și care au o valoare mai mică decât limita stabilită prin hotărâre a Guvernului, aparținând domeniului privat al statului sau proprietății private a instituției;
- ☞ întocmirea de către entitatea auditată a procedurii privind modul de întocmire, distribuire și valorificare, a publicației „Caietele CNSAS”.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Observațiile Curții de Conturi:

- în bilanțul contabil întocmit la 31.12.2015 a fost reflectată valoarea unor obiecte de patrimoniu ca și obiecte de inventar care nu au fost evaluate la valoarea justă (tablouri și statuete);
- a fost transmis cu titlu gratuit către RAAPPS Sucursala Transport Bucureștii Noi (STBN) un număr de 29 de autoturisme, din patrimoniul Secretariatului General al Guvernului, doar în baza unor procese-verbale încheiate între cele două entități, prin reprezentanții legali ai acestora, deși cadrul legal prevede că transmiterea, fără plată, de la o instituție publică la o altă instituție publică, pe bază de proces-verbal de predare-preluare, se face numai aprobat de ordonatorul principal de credite al instituției publice care a solicitat să îi fie transmis bunul respectiv, precum și de ordonatorul de credite care îl are în administrare;

- s-au plătit drepturi salariale de natura indemnizațiilor pentru concediul de odihnă neefectuat, în condițiile în care salariații nu și-au încetat activitatea în cadrul instituției, aceasta fiind singura situație în care legea prevede plata. De fapt, a avut loc doar o modificare a contractului de muncă existent, ceea ce ar fi presupus amendarea clauzelor contractuale și nu încetarea efectivă a contractului;
- s-au plătit drepturi salariale peste nivelul prevăzut de art.17(2) din *OUG nr. 86/2014*, pentru unele funcții, depășind nivelul maxim de salarizare aflat în plată în cadrul aparatului de lucru al Guvernului. Referitor la această abatere, conducerea SGG a apreciat că implementarea recomandării Curții de Conturi va genera o serie de litigii cu proprii salariați, generând cheltuieli de la bugetul de stat;
- s-au acordat drepturi salariale care au creat inechități, astfel încât un salariat fără vechime în muncă să beneficieze de un salariu de bază ca și un salariat cu vechime de peste 20 de ani;
- în anul 2015, la nivelul Departamentului pentru Relații Interetnice din cadrul SGG nu a existat o monitorizare a modului de utilizare, în conformitate cu legislația aplicabilă, a fondurilor publice alocate asociațiilor minorităților naționale. Reprezentanții Departamentului pentru Relații Interetnice au precizat că monitorizarea se realizează prin sondaj și nu presupune verificarea tuturor documentelor justificative care stau la baza plăților efectuate din fonduri publice, întrucât DRI nu are capacitatea de a face o monitorizare efectivă a utilizării fondurilor publice alocate organizațiilor beneficiare și nici personal specializat.

Recomandări:

- ☞ inventarierea și evaluarea tuturor mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar aflate în patrimoniul instituției, în vederea reflectării la valoarea justă a acestora în situațiile financiare încheiate;
- ☞ emiterea unei proceduri operaționale care să reglementeze, conform legislației în vigoare, operațiunile privind:
 - cedarea folosinței bunurilor care fac parte din patrimoniul privat al instituției;
 - efectuarea operațiunilor specifice de valorificare a bunurilor scoase din funcțiune aparținând instituțiilor publice;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului generat de compensarea în bani a concediilor neefectuate în condițiile în care raporturile de muncă nu au încetat în mod real, recuperarea acestuia, inclusiv a dobânzilor aferente, și virarea sumelor recuperate la bugetul statului;
- ☞ intrarea în legalitate în ceea ce privește stabilirea salarizării personalului la nivelul de salarizare maxim în plată, aferent funcțiilor de la nivelul aparatului de lucru al Guvernului aprobate la data de 1.07.2015;
- ☞ stabilirea salarizării personalului contractual încadrat pe funcții de execuție de specialitate conform prevederilor legale; stabilirea întinderii prejudiciului creat bugetului de stat prin acordarea unui nivel de salarizare peste nivelul prevăzut de lege; recuperarea prejudiciului, inclusiv a dobânzilor aferente și virarea sumelor recuperate la bugetul statului;
- ☞ monitorizarea utilizării fondurilor alocate asociațiilor aparținând minorităților naționale de la bugetul de stat, și dispunerea măsurilor care să conducă la intrarea în legalitate.

Observațiile Curții de Conturi la entități aflate în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea SGG:

1. Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN) (ordonator terțiar de credite)

Observațiile Curții de Conturi:

- între evidența contabilă a entității și datele raportate la organele fiscale, au existat unele neconcordanțe ca urmare a neînregistrării unor obligații de plată reprezentând contribuțiile angajatorului față de bugetul asigurărilor sociale de stat, pentru care au fost calculate dobânzi și penalizări de întârziere;
- nu au fost respectate etapele legale privind casarea mijloacelor fixe și a bunurilor de natura obiectelor de inventar scoase din funcțiune și nici pentru cele care presupuneau transmiterea fără plată către alte instituții;
- nu au fost efectuate controale la toți operatorii economici supuși autorizării, iar autorizațiile pentru desfășurarea de activități în domeniul nuclear nu au fost emise la termen, în toate cazurile, așa cum prevede Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare.

Recomandări:

- ☞ asigurarea concordanței datelor din evidența pe plătitor a ANAF cu situația reală a obligațiilor datorate bugetelor publice;
- ☞ respectarea tuturor etapelor prevăzute de actele normative în vigoare referitoare la operațiunile specifice privind valorificarea bunurilor scoase din funcțiune;
- ☞ elaborarea de proceduri formalizate privind procesul de autorizare și control al activităților nucleare, inclusiv proceduri prin care să se asigure transmiterea informațiilor și corelarea activităților între direcțiile implicate în realizarea acestora, precum și perfecționarea sistemului IT pentru a asigura evidența lucrărilor privind emiterea autorizațiilor pentru desfășurarea de activități în domeniul nuclear.

2. Agenția Națională pentru Romi (ANR) (ordonator terțiar de credite)

Observațiile Curții de Conturi:

- nu s-au înregistrat și nu s-au raportat, în situațiile financiare ale ANR încheiate la data de 31.12.2015, unele obligații ale ANR stabilite ca urmare a proceselor-verbale de constatare a neregulilor, a notelor de debit și a titlurilor de creanță emise de organele cu atribuții de control în cadrul proiectelor cu finanțare nerambursabilă;
- s-au efectuat vărsăminte către bugetul consolidat, în sumă de 831 mii lei, în condițiile neconstituirii obligațiilor de plată prin depunerea *Declarației 112 privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate*, pentru persoanele angajate în proiectele cu finanțare nerambursabilă derulate de către ANR;
- au existat neregularități în procesul de inventariere generală a patrimoniului la data de 31.12.2015, și anume: nu au fost luate declarații de la gestionari și nu au fost solicitate explicații scrise de la persoanele care au răspunderea gestionării bunurilor; nu au fost prezentate liste distincte cu propunerile de casare și nu a fost stabilită natura lipsurilor, pierderilor, pagubelor și deprecierilor constatate, precum și natura plusurilor; nu au fost efectuate propuneri pentru regularizarea diferențelor dintre datele din contabilitate și cele factice, rezultate în urma inventarierii;
- s-au angajat, ordonanțat și plătit cheltuieli din creditele bugetare ale ANR pentru funcționarea unei alte instituții publice, Centrul Național de Cultură a Romilor Romano Kher, fără să se asigure, ulterior, reîntregirea creditelor bugetare;
- s-au efectuat cheltuieli nelegale, în sumă de 87 mii lei, în cadrul contractelor de furnizare de servicii de management și consultanță în achiziții publice, încheiate cu un operator economic și a contractului de furnizare de servicii de inventariere, fără ca obiectul acestuia să fie realizat;
- nu s-a aplicat principiul economicității în utilizarea resurselor financiare alocate de la bugetul statului la contractarea și decontarea unor servicii de amenajare a arhivei, costul fiind la un nivel dublu față de cel practicat pe piață pentru servicii similare.

Recomandări:

- ☞ inițierea de măsuri care să conducă la:
 - înregistrarea și urmărirea recuperării sumelor avansate din credite bugetare pentru alte destinații decât cele utilizate în vederea desfășurării activității entității, stabilirea întinderii prejudiciului creat asupra bugetului de stat, recuperarea acestuia inclusiv a dobânzilor aferente și virarea sumelor la bugetul de stat;
 - înregistrarea în contabilitate a tuturor operațiunilor economice desfășurate de către entitate;
- ☞ asigurarea concordanței datelor din evidența pe plătitor a ANAF, cu situația reală a obligațiilor datorate bugetului de stat în contextul achitării unor drepturi de natură salarială și convenții civile plătite în cadrul proiectelor cu fonduri nerambursabile derulate de către ANR;
- ☞ dispunerea, de către conducerea entității, a unor măsuri asiguratorii care să conducă la:
 - efectuarea inventarierii patrimoniului în condiții de legalitate, în vederea concilierii situației factice cu situația scriptică a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii din cadrul ANR, precum și valorificarea rezultatelor inventarierii;
 - asigurarea bunei gestiuni a fondurilor publice ale ANR, prin recuperarea cheltuielilor efectuate de către entitate cu spațiul utilizat de Centrul Național de Cultură a Romilor Romano Kher;
 - recuperarea prejudiciului generat de încheierea/derularea contractelor de achiziție publică, respectiv a contractelor de furnizare de servicii de management și consultanță în achiziții publice și de furnizare servicii de inventariere, precum și a accesoriilor calculate și virarea acestora la bugetul de stat;
 - respectarea principiului bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice.

3. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC) (ordonator terțiar de credite)

Observațiile Curții de Conturi:

La Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC):

- s-au menținut nejustificat, în evidența contabilă, pe o perioadă mai mare de 3 luni, sume aflate în curs de clarificare, fără aprobarea ordonatorului de credite;
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă unele active fixe primite cu titlu gratuit, în valoare de 71 mii lei; nu s-a efectuat scăderea din evidența contabilă a altor active fixe corporale scoase din funcțiune și casate, în valoare de 93 mii lei;
- nu au fost analizate soldurile conturilor contabile „*Clienți*” și „*Alte datorii și creanțe cu bugetul*”, astfel încât acestea să reflecte operațiunile patrimoniale ale instituției publice și să corespundă funcțiunii stabilite prin planul de conturi;
- s-au evidențiat și raportat, în bilanțul contabil încheiat pentru anul 2015, provizioane în sumă de 92 mii lei, fără documente care să justifice îndeplinirea condițiilor obligatorii de constituire a provizioanelor pentru această sumă;

- nu s-au încasat venituri cuvenite bugetului de stat, reprezentând taxe de autorizare anuală, în sumă de 99 mii lei, ca urmare a neurmării autorizării anuale a persoanelor fizice și juridice care efectuează operațiuni cu metale și pietre prețioase;
- s-au plătit nelegal cheltuieli pentru servicii de cazare în țară la unități hoteliere cu o clasificare mai mare de 3 stele;
- nu s-au respectat prevederile legale referitoare la organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, deoarece nu au fost inventariate activele fixe necorporale, nu s-a asigurat concordanța cu soldurile conturilor sintetice aferente și nu au fost stabilite rezultate finale ale inventarierii, în vederea valorificării acestora.

La nivelul entităților subordonate ANPC:

- s-au calculat și înregistrat în contabilitate cheltuieli cu amortizarea în valoare de 123 mii lei pentru 5 imobile din domeniul public al statului aflate în administrarea entității;
- nu s-au reevaluat și/sau înregistrat în contabilitate elemente patrimoniale aflate în administrarea instituțiilor;
- s-au înregistrat în evidența contabilă bunuri din domeniul public și privat al entității fără a deține documente justificative în sumă de 397 mii lei; nu există corelație între conturile de active fixe și conturile de capitaluri;
- operațiunea de inventariere anuală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, nu s-a organizat și efectuat cu respectarea integrală a cadrului legal, iar rezultatele acestora nu au fost corect valorificate;
- nu s-au recuperat de la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate sumele plătite pentru concedii medicale;
- s-au efectuat cheltuieli nelegale în sumă de 49 mii lei, reprezentând cheltuieli de personal, cheltuieli nejustificate cu consumul de combustibili și cheltuieli reprezentând contravaloarea unor servicii de telefonie mobilă;
- s-au atribuit contracte de achiziție publică fără a utiliza mijloacele electronice pentru aplicarea procedurilor de atribuire și realizare a achizițiilor directe.

Recomandări:

- ☞ analiza permanentă a soldurilor conturilor astfel încât acestea să reflecte o imagine reală a situației patrimoniale raportate prin situațiile financiare; ținerea evidenței contabile conform tuturor reglementărilor legale în domeniul financiar-contabil;
- ☞ respectarea conținutului economic al operațiunilor în momentul înregistrării în contabilitate, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 1917/2005;
- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor autorizațiilor emise persoanelor fizice și juridice care desfășoară operațiuni cu metale și pietre prețioase, nevizate anual, în vederea stabilirii întinderii prejudiciului produs bugetului de stat ca urmare a neîncasării taxei de viză anuală, recuperarea acestora în condițiile legii și virarea lor la bugetul de stat, inclusiv a sumei estimate la 99 mii lei și a accesoriilor calculate în condițiile legii;
- ☞ respectarea prevederilor legale la data constituirii provizioanelor la nivelul entității;
- ☞ inventarierea tuturor elementelor patrimoniale și valorificarea rezultatelor inventarierii potrivit prevederilor OMFP nr. 2861/2009 și a Normelor metodologice privind întocmirea situațiilor financiare anuale, astfel încât datele înscrise în situațiile financiare să fie puse de acord cu situația reală a patrimoniului;
- ☞ respectarea prevederilor legale cu privire la amortizarea activelor corporale, extinderea verificării calculului amortizării pentru toate activele fixe, stabilirea diferențelor și corectarea evidențelor contabile potrivit legii;
- ☞ reevaluarea și înregistrarea în contabilitate a tuturor elementelor patrimoniale, astfel încât situațiile financiare să ofere o imagine reală și fidelă a poziției și performanței instituției;
- ☞ inițierea de măsuri care să conducă la clarificarea și recuperarea sumelor aferente concediilor medicale achitate de angajator, de la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate;
- ☞ identificarea tuturor cazurilor în care au fost efectuate plăți din fonduri publice fără respectarea prevederilor legale, precum și recuperarea acestor sume, inclusiv accesoriile aferente și virarea sumelor recuperate la bugetul statului;
- ☞ inițierea de măsuri care să conducă la respectarea tuturor prevederilor legale în ceea ce privește atribuirea contractelor de achiziție publică la nivelul entității.

4. Secretariatul de Stat pentru Culte (SSC)

Observațiile Curții de Conturi:

În urma verificării modului de justificare, înregistrare și raportare a sprijinului financiar repartizat unităților de cult în cadrul Programului bugetar „Lăcașuri de cult”, pentru care au fost alocate fonduri publice în cuantum de 177.097 mii lei, au rezultat deficiențe generate de neconcordanțe și/sau neconformități cu reglementările legale care guvernează acest domeniu de activitate, astfel:

- nu s-a recuperat în termenul legal sprijinul financiar acordat unor unități de cult, în situația în care sumele alocate nu au fost justificate, conform cerințelor legale, măsurile de recuperare a acestui sprijin financiar fiind aplicate cu întârziere de către utilizatori; în unele cazuri deconturile au fost întocmite necorespunzător, fără respectarea termenului legal și a cerințelor de formă și conținut prevăzute de reglementările legale;

- deconturile de cheltuieli depuse la SSC de către unitățile de cult pentru justificarea sprijinului financiar alocat nu au fost înregistrate cronologic și sistematic. Modalitatea de înregistrare extra bilanțieră a acestor operațiuni, în contul „*Alte valori în afara bilanțului*”, nu oferă informații în timp real privind sumele alocate de SSC unităților de cult și nejustificate, iar soldul contului nu reflectă întocmai valoarea obligațiilor financiare ale unităților de cult rămase de justificat la un moment dat;
- nu s-a înregistrat în evidența contabilă a SSC, titlul executoriu reprezentând sprijin financiar în valoare de 65 mii lei, stabilit de instanța de judecată în sarcina unei unități de cult;
- se mențin neconcordanțe între datele/informațiile tehnice referitoare la terenuri și imobile înscrise în hotărâri de guvern la data intrării în administrarea SSC și cele înscrise în hotărâri de guvern la data ieșirii din administrarea SSC.

Recomandări:

- analiza deconturilor de cheltuieli transmise de unitățile de cult în vederea justificării sprijinului financiar alocat din bugetul SSC în anii 2014 și 2015, stabilirea sumelor nerestituite, nejustificate în termenul legal sau justificate fără respectarea cerințelor legale și aplicarea tuturor măsurilor de recuperare și virare la bugetul de stat a acestora. Se vor avea în vedere termenul legal de prescriere și obligațiile ce decurg din restituirea cu întârziere a unor sume cuvenite bugetului de stat;
- elaborarea și implementarea procedurilor operaționale privind recuperarea creanțelor bugetare de la unitățile de cult, inclusiv pe calea instanțelor de judecată;
- continuarea demersurilor de monitorizare a aplicării titlului executoriu, vizând recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumei de 65 mii lei, de la o unitate de cult beneficiară a sprijinului financiar.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Observațiile Curții de Conturi:

- fundamentarea necorespunzătoare a bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2015 al MAE, la titlurile „*Alte transferuri*” și „*Active nefinanciare*”, cu suma estimată la 23.190 mii lei;
- pentru o parte din mijloacele fixe de natura echipamentelor, în valoare de 985 mii lei, s-a procedat, în mod nelegal, la calcularea și înregistrarea amortizării în contabilitate în condițiile în care acestea nu au fost utilizate pentru desfășurarea activității entității;
- s-a menținut nejustificat în evidența contabilă, pe o perioadă mai mare de 3 luni, sume aflate în curs de clarificare în valoare de 238 mii lei, fără aprobarea ordonatorului de credite;
- nu s-au actualizat datele înscrise în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* și în administrarea MAE, cu contravaloarea unor lucrări de modernizare efectuate în anul 2015 în sumă de 131 mii lei;
- nu a fost întocmită documentația cadastrală și nu s-au înscris în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială toate imobilele aparținând domeniului public și privat al statului aflate în administrarea MAE;
- s-au decontat obiective de investiții în baza unor oferte și situații de lucrări care nu au fost întocmite în structura prevăzută de reglementările legale în vigoare;
- nu s-au analizat criteriile de eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice cu ocazia transferării sumei de 2.109 mii lei către o entitate aflată în coordonarea MAE, fără o fundamentare, pe bază de documente, care să justifice necesitatea sumelor alocate;
- nu s-au respectat, în totalitate, prevederile legale cu privire la modul de organizare și exercitare a controlului financiar preventiv propriu.

Recomandări:

- fundamentarea bugetului în funcție de necesitățile reale și efectuarea de analize lunare asupra execuției bugetare, în vederea disponibilizării unor credite bugetare care nu mai sunt necesare;
- întocmirea documentației cadastrale și înscrierea în evidențele cadastrale a tuturor imobilelor aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în patrimoniul MAE;
- analiza permanentă a soldurilor conturilor, astfel încât acestea să reflecte corect conținutul economic al operațiunilor financiar-contabile;
- clarificarea situației și stabilirea cauzelor care au condus la efectuarea de plăți nejustificate din fonduri publice, recuperarea sumelor identificate ca fiind plătite în mod nejustificat, de la persoanele responsabile și virarea acestora la bugetul de stat;
- dispunerea de măsuri prin care să se asigure că în realizarea obiectivelor/lucrărilor de investiții sunt respectate prevederile HG nr. 28/2008 privind aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții și ale Ordinului ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor nr. 863/2008;

- ☞ efectuarea de către conducerea MAE a demersurilor necesare pentru organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale MAE în conformitate cu prevederile legislației în domeniu;
- ☞ dispunerea de măsuri pentru exercițiile financiare viitoare, privind respectarea principiilor de eficiență și eficacitate, în cazul efectuării de virări/transferuri de fonduri publice către entitățile aflate în subordine/coordonare;
- ☞ actualizarea și includerea în Cadrul specific al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu a tuturor operațiunilor care afectează fonduri publice și/sau patrimoniul public și respectarea prevederilor legale privind modul de organizare și exercitare a controlului financiar preventiv propriu.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Observațiile Curții de Conturi:

- înregistrarea direct pe cheltuială a unor plăți în sumă de 584 mii lei, ce reprezintă debite pentru care instanțele judecătorești s-au pronunțat definitiv și irevocabil fără analizarea cauzelor care le-au generat și fără stabilirea eventualelor răspunderi;
- monitorizarea deficitară a finanțării acordate UATM Mangalia pentru efectuarea unor cheltuieli de investiții necesare eficientizării sistemului centralizat de producere și distribuție a energiei termice, cu consecința majorării nejustificate a creditelor bugetare utilizate în exercițiul financiar supus auditării, prin decontarea unui număr de 13 centrale termice neregăsite pe teren, valoarea acestora fiind de 644 mii lei;
- verificarea necorespunzătoare a modului în care unele unități administrativ-teritoriale utilizează fondurile alocate pentru finanțarea construcției de locuințe sociale, fapt ce a condus la nerestituirea sumelor rămase neutilizate la data de 31.12.2015, în cazul eșantionului analizat valoarea abaterii fiind de 200 mii lei;
- neurmărirea respectării prevederilor legale referitoare la contribuția proprie a unităților administrativ-teritoriale care au beneficiat de cofinanțarea proiectelor depuse în cadrul programului de eficientizare a sistemului centralizat de producere și distribuție a energiei termice, cu consecința supradimensionării plăților efectuate din transferurile de la bugetul de stat, în cazul eșantionului analizat valoarea abaterii fiind de 12 mii lei.

Recomandări

- ☞ identificarea tuturor sumelor plătite în anul 2015, reprezentând debite pentru care instanțele judecătorești s-au pronunțat definitiv și irevocabil, analizarea cauzelor și împrejurărilor care au condus la achitarea acestora, înregistrarea corespunzătoare în evidențele contabile, după conținutul și natura lor, stabilirea eventualelor responsabilități în generarea acestor cheltuieli și luarea, după caz, a măsurilor de recuperare, potrivit legii;
- ☞ stabilirea cu exactitate a sumei datorate de UATM Mangalia și întreprinderea tuturor demersurilor legale în vederea reîntregirii creditelor bugetare;
- ☞ extinderea verificării asupra tuturor plăților efectuate în anul 2015 pentru:
 - finanțarea construcției de locuințe sociale și, în condițiile identificării unor situații similare, luarea măsurilor legale ce se impun;
 - finanțarea proiectelor depuse în cadrul programului de eficientizare a sistemului centralizat de producere și distribuție a energiei termice și, în condițiile identificării unor situații similare, luarea măsurilor legale ce se impun.

Observațiile Curții de Conturi la entități aflate în subordinea MDRAP:

Agencia Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară:

- s-au constatat neconcordanțe între datele existente în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* publicate pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice și cele din contabilitate, înregistrate la data de 12.11.2015 ;
- referitor la organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimoniului, conform prevederilor legale, s-au constatat următoarele:
 - nu au fost înregistrate în evidența contabilă drepturile constatate de încasat, prin sentințe civile;
 - nu s-a asigurat evidențierea în contabilitate și, implicit, în situațiile financiare anuale întocmite, a sumei de 7.877 mii, reprezentând cheltuieli ulterioare pentru îmbunătățirea performanțelor, față de parametri inițiali, pentru un soft;
 - nu s-au reflectat în contabilitate toate operațiunile economico-financiare privind imobilele proprietate publică a statului, nefiind înregistrat un proces-verbal de predare-primire a unui teren, în suprafață de 367 mp și a unei construcții, cu o suprafață de 314,50 mp, potrivit hotărârii judecătorești;
 - nu s-a înregistrat în contabilitate, nu s-a raportat la 31.12.2015 și nu s-a clarificat suma de 293 mii lei, considerată de către ANAF ca datorată bugetului general consolidat, reprezentând contribuții CAS, șomaj, CASS, impozit pe veniturile din salarii, nerecunoscută însă ca obligație de plată de către entitatea auditată;
 - nu s-au înregistrat în conturi speciale la OCPI București bunuri reprezentând mijloace fixe și obiecte de inventar, în valoare de 143 mii lei, primite în custodie de la instituția superioară (ANCPI), precum și de la Centrul Național de Cartografie;

- nu s-au inventariat unele elemente patrimoniale, evidențiate în bilanțul contabil încheiat la finele anului 2015, respectiv soldurile conturilor „Investiții în curs de execuție”, „Clienți”, „Debitori” și „Creditori”, precum și a celorlalte conturi din clasa 4 referitoare la obligațiile de plată ale entității pentru salariile cuvenite angajaților în luna decembrie 2015; nu s-a recuperat și nu s-a stabilit natura minusului de inventar în sumă de 20 mii lei, constatat cu ocazia inventarierii anuale 2015;
- referitor la organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu prevederile legale s-au constatat următoarele:
 - înregistrarea în contabilitate a cheltuielilor cu primele de asigurare nu s-a efectuat conform prevederilor legale, ANCPI central și 21 de unități subordonate înregistrând eronat în evidența contabilă sume în valoare de 1.195 mii lei, reprezentând plăți efectuate pentru primele de asigurare RCA, CASCO și alte tipuri de asigurări;
 - s-au menținut în categoria de mijloace fixe bunuri care nu îndeplinesc condițiile legale pentru a fi încadrate în această categorie, cu o valoare de intrare mai mică decât limita stabilită prin hotărâri ale Guvernului și amortizate integral, acestea fiind de natura obiectelor de inventar;
- neconcordanțe între datele existente în evidența tehnico-operativă și cele din contabilitate constatate cu ocazia inventarierii anuale în 2015, datele înregistrate în balanța de verificare nefiind puse de acord cu situația reală a bunurilor existente în patrimoniul entității;
- drepturile constatate de încasat, din Anexa nr. 5 la contul de execuție bugetară, nu corespund cu datele din balanța de verificare și bilanț. Entitatea auditată nu a raportat în contul de execuție bugetară la „Drepturi constatate de încasat”, suma de 12.336 mii lei;
- raportarea eronată, în contul de execuție și contul de rezultat patrimonial încheiat de ANCPI la data de 31.12.2015, a veniturilor în sumă de 18.623 mii lei, înregistrate și raportate ca venituri ale Oficiilor de Cadastru și Publicitate Imobiliară din subordinea ANCPI, contrar monografiei transmise de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară.

Recomandări:

- ☞ corectarea evidenței contabile și înregistrarea în contabilitate în contul „Cheltuieli cu primele de asigurare” a sumelor achitate pentru primele de asigurare pentru anul 2016; actualizarea monografiei privind evidența contabilă a cheltuielilor cu primele de asigurare;
- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a entității și a unităților subordonate, ca obiecte de inventar, a mijloacelor fixe cu valoarea de intrare sub 2.500 lei, amortizate integral, precum și a celor neamortizate integral și recuperarea valorii rămase neamortizate a acestora, potrivit legii;
- ☞ efectuarea inventarierii patrimoniului entității pe anul 2016 cu remedierea tuturor deficiențelor constatate la nivel central și la nivelul unităților subordonate, consemnate în actul de control;
- ☞ extinderea controlului la entitățile din subordinea Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară pentru verificarea respectării prevederilor legale referitoare la organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii la inventarierea pe anul 2015 și luarea măsurilor pentru eliminarea deficiențelor constatate, după caz;
- ☞ verificarea concordanței datelor din evidența contabilă cu cele din evidența tehnico-operativă și luarea măsurilor pentru corelarea acestora, potrivit legii;
- ☞ verificarea concordanței datelor existente în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* cu cele din contabilitate și luarea măsurilor pentru corelarea acestora, potrivit legii;
- ☞ recuperarea în cadrul termenului legal de prescripție a creanțelor constatate nerecuperate;
- ☞ extinderea controlului la entitățile din subordinea Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară, în vederea verificării modului în care au fost înregistrate în evidența contabilă situația litigiilor din exercițiul financiar 2015 și remedierea deficiențelor constatate, după caz;
- ☞ raportarea drepturilor constatate de încasat în situațiile financiare pe anul 2015, în „Contul de execuție a bugetului instituției publice-venituri” de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară - administrație centrală, în conformitate cu prevederile legale; extinderea verificării modului în care au fost raportate drepturile constatate de încasat din exercițiul financiar 2015 și remedierea deficiențelor constatate, dacă este cazul, la toate entitățile din subordinea Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară;
- ☞ corelarea prevederilor din *Legea nr. 7/1996 a cadastrului și publicității imobiliare*, modificată și completată, cu reglementările contabile și amendarea corespunzătoare a monografiei contabile, astfel încât aceasta să reflecte realitatea operațiunilor economice și a fluxurilor de trezorerie în conturile de execuție și rezultatul patrimonial al entităților subordonate;
- ☞ recuperarea minusului de inventar, constatat cu ocazia inventarierii anuale pe anul 2015.

Observațiile Curții de Conturi:

- în vederea încheierii unui contract de prestări servicii, au fost întocmite și semnate angajamentul bugetar și propunerea de angajare a unei cheltuieli pentru suma de 474 mii lei, fără însă ca acestea să fie avizate de CFP delegat, deși valoarea angajată impunea această avizare. Mai mult, nici contractul de prestări servicii nu a fost avizat de CFP delegat, primind însă viza CFP propriu în contextul în care: achiziția nu era prevăzută în PAAP, nu a fost respectată legalitatea și regularitatea specifică procedurii de achiziție, metoda de achiziție nu a fost stabilită în concordanță cu prevederile legale.

Singurul document în baza căruia de la nivelul MFP s-a apreciat că se justifică plata sumei de 474 mii lei a fost factura fiscală emisă de furnizor, deși aceasta a fost defalcată într-un deviz estimativ, pe tipuri de activități, fiecărei activități fiindu-i alocată o valoare.

Plata sumei facturate s-a efectuat în lipsa tuturor documentelor justificative care să certifice exactitatea sumelor de plată conform angajamentului legal încheiat, suma de 335 mii lei nefiind certificată prin documente justificative.

- s-au menținut nejustificat în evidența contabilă a Ministerului Finanțelor Publice unele acțiuni deținute de statul român, iar cu ocazia inventarierii la data de 31.12.2015 nu s-au întocmit documente care să ateste deținerea acestora, în contul „*Titluri de participare*”. Astfel, din analiza Anexei nr. 31 la Situațiile financiare centralizate ale MFP s-a constatat menținerea în contabilitate de către ANAF a valorii acțiunilor la CN Loteria Română SA, în condițiile în care, anterior datei de 31.12.2015, prin apariția OUG nr. 42/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul jocurilor de noroc din 7 octombrie 2015, toate drepturile și obligațiile ce decurg din calitatea de acționar unic al statului român la CN Loteria Română SA au fost preluate de la Ministerul Finanțelor Publice de către Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc.
- referitor la realitatea și exactitatea datelor din situațiile financiare s-a constatat faptul că la data de 31.12.2015, Ministerul Finanțelor Publice avea înregistrată în plus suma de 58.396 mii lei ce reprezintă diferența între valoarea acțiunilor deținute efectiv de statul român prin Ministerul Finanțelor Publice și valoarea înregistrată în soldul contului „*Titluri de participare*”. Drepturile și obligațiile ce decurg din calitatea de acționar al statului la filialele FNGCMM SA – IFN au fost evidențiate eronat, deoarece aceste drepturi (acțiuni în valoare de 15.785 mii lei) sunt exercitate de Ministerul Finanțelor Publice ulterior datei de 31.12.2015, respectiv prin apariția în Monitorul Oficial nr. 474 din 24.06.2016 a HG nr. 447/2016 privind modificarea și completarea HG nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate Ministerului Finanțelor Publice:

Agencia Națională pentru Achiziții Publice (ANAP)

- nu au fost inventariate și nu au fost înscrise în liste de inventar distincte toate bunurile primite în administrare, bunuri care aparțin domeniului public și privat al statului;
- achiziționarea de către ANAP a unor autoturisme fără respectarea procedurii interne privind achiziția directă, fără documente din care să rezulte faptul că a fost efectuată o analiză prealabilă a pieței specifice;
- în anul 2015, compartimentul de audit public intern al ANAP a funcționat, în cea mai mare parte a anului, cu un singur auditor public intern, fapt ce a determinat un mod deficitar de organizare și exercitare a activității de audit public intern.

Recomandări:

Conducerea ANAP va dispune măsurile legale care se impun în vederea:

- ☞ efectuării achizițiilor cu respectarea reglementărilor legale și a procedurilor interne;
- ☞ inventarierii imobilelor primite în administrare și a stabilirii valorii juste la momentul efectuării inventarierii a acestora, precum și a înregistrării eventualelor diferențe semnificative rezultate din reevaluare;
- ☞ ocupării funcțiilor prevăzute în statul de funcții, pentru compartimentului de audit public intern.

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE

Observațiile Curții de Conturi:

La Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice:

- plata nelegală a sumei de 86 mii lei, reprezentând servicii duble de asistență tehnică acordate pentru aplicația informatică *Modul centralizare anexe pentru darea de seamă contabilă*, în sensul că unele dintre acestea au fost cuprinse atât în contractul de furnizare a aplicației informatice, cât și în contractul de prestări-servicii de asistență tehnică;
- neconcordanțe înregistrate la finele anului 2015 între valoarea bunurilor înregistrate în evidența contabilă și raportate în situațiile financiare centralizate ale ministerului și valoarea acestor bunuri din *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* gestionat de către Ministerul Finanțelor Publice;

- nu au fost realizate integral atribuțiile ministerului privind monitorizarea și controlul salarizării personalului bugetar, fapt ce a condus ca salarizarea personalului, chiar de la unele unități din subordinea ministerului cu rol de organisme intermediare, să se realizeze prin ordine comune ale unor ministere, contrar principiilor salarizării, care prevăd că drepturile salariale se stabilesc prin norme juridice cu caracter de lege;
- s-au raportat eronat prin situațiile financiare anuale încheiate la finele anului 2015, creanțe și datorii, în sumă de 15.377 mii lei, provenind din proiecte cu finanțare nerambursabilă finalizate în anii anteriori, reprezentând sume neclarificate menținute în aceste conturi după finalizarea proiectelor, precum și menținerea nejustificată a unor garanții de participare la licitații, în sumă de 24 mii lei, în afara termenului legal de prescripție;
- nu s-a organizat evidența sintetică și analitică pentru bunuri în sumă de 3.290 mii lei (active fixe corporale și necorporale), care provin din proiecte finanțate din fonduri nerambursabile finalizate, în care ministerul a avut calitatea de beneficiar;
- programul informatic SALARII, pentru care s-au plătit servicii de asistență tehnică în sumă de 52 mii lei, nu a fost înregistrat în patrimoniul ministerului la finele anului 2015;
- a fost înregistrată eronat suma de 28 mii lei, nefiind inclusă în valoarea investiției în curs, reprezentând sistemul de monitorizare video și antifracție al ministerului, nerecepționat până la data auditului, iar plățile efectuate pentru acest sistem atât cu analiza de risc, cât și cu proiectarea au fost înregistrate direct pe cheltuieli.

La entitățile subordonate MMFPSPV, auditate în anul 2016:

Agencia Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (ANPIS):

- au fost identificate plăți nelegale, pe tipuri de beneficii auditate, reprezentând:
 - indemnizația pentru creșterea copilului, acordată unor beneficiari care au realizat în anul 2015 și venituri impozabile peste limita legală, respectiv mai mari de 3 mii lei/an, în sumă de 6.720 mii lei, la care se adaugă contribuțiile de asigurări sociale de sănătate aferente, în sumă de 370 mii lei;
 - ajutoare sociale pentru asigurarea venitului minim garantat (în valoare de 379 mii lei) și alocații pentru susținerea familiei (în valoare de 376 mii lei), acordate unor persoane care dețineau depozite bancare peste limita legală de 3 mii lei/an;
 - ajutoare sociale (586 mii lei), alocații pentru susținerea familiei (949 mii lei) și indemnizație pentru creșterea copilului (1.011 mii lei), acordate titularilor dreptului și/sau membrilor familiei beneficiare care au realizat concomitent și venituri din pensii/salarii peste limita legală;
 - indemnizația pentru creșterea copilului, în sumă de 1.123 mii lei, întrucât nu s-a suspendat dreptul aferent lunilor în care copiii titulari au împlinit vârsta de 12, 24, respectiv 36 de luni, iar drepturile aferente acestor luni trebuiau solicitate de către celălalt părinte;
 - stimulentele de inserție, în valoare de 694 mii lei, acordate unor persoane care nu au făcut dovada începerii activității și, implicit, a obținerii de venituri supuse impozitării, condiție legală pentru acordarea acestui drept.

În timpul misiunii, ANPIS a verificat o parte din cazurile semnalate de Curtea de Conturi și a stabilit prejudicii în valoare de 110 mii lei, pentru care au fost emise decizii de debitare;

- plățile restante efectuate de către o agenție teritorială nu au fost urmărite, fapt ce a condus la plata nelegală a indemnizației pentru creșterea copilului, în sumă de 33 mii lei, aferentă unei perioade anterioare nașterii copilului, la care se adaugă suma de 2 mii lei reprezentând contribuție de asigurări sociale de sănătate.

În timpul misiunii, s-a emis decizie prin care s-a stabilit constituirea debitului și recuperarea sumei;

- neregulile cu privire la soldurile raportate prin situațiile financiare anuale centralizate, în contul „Debitor”, au constat în:
 - raportarea unor debite în sumă de 819 mii lei, pentru care dreptul entității de a solicita recuperarea s-a prescris;
 - menținerea nejustificată a unor debite în sumă de 174 mii lei, care au fost confirmate de preluare de către autoritățile fiscale, în vederea urmăririi și încasării.

În timpul misiunii, s-au scăzut din evidența contabilă debitele preluate de către autoritățile fiscale, în sumă de 85 mii lei;

- ANPIS nu și-a îndeplinit obligațiile de verificare a documentațiilor transmise de către o agenție teritorială, în sensul că a acceptat la decontare cheltuieli neaprobat la finanțare, reprezentând lucrări de investiții și dotări, în sumă de 126 mii lei, pentru care beneficiarul investiției nu a prezentat documente justificative din care să rezulte schimbarea destinației sumelor aprobate și, ulterior, decontate;
- au fost identificate neconcordanțe între sumele din conturile „Debitor” și „Creditor”, în sumă de 6.195 mii lei, evidențiate în sistemul informatic SAFIR (evidența analitică) și datele aferente acestor conturi raportate prin situațiile financiare centralizate la finele anului 2015 (evidența sintetică), cu implicații directe în raportarea prin situațiile financiare anuale, a unor date neconforme cu realitatea economico-financiară și care pot conduce la formularea unor concluzii eronate la nivelul ordonatorului secundar de credite. De asemenea, entitatea a menținut în contul de disponibil o sumă mai mică cu 35 mii lei decât era necesar pentru plata creditorilor, afectând în acest mod fondurile bugetare aferente anului în care se vor efectua plățile pentru drepturile neridicate;

- nu s-a urmărit, de către unele agenții teritoriale, modul de recuperare a unor debite, în sumă de 1.755 mii lei, constituite cu titlu de beneficii de asistență socială. Entitatea auditată a transmis direct către autoritățile fiscale, spre recuperare, debite pentru beneficiari care, la data transmiterii, se aflau în plată și puteau fi recuperate direct din drepturile curente, pentru reîntregirea creditelor bugetare;
- deficiențe identificate cu privire la debite în sumă de 2.054 mii lei, predate spre urmărire și recuperare către autoritățile fiscale și care se referă la:
 - lipsa monitorizării unor debite predate autorităților fiscale înainte de împlinirea termenului legal de 180 zile în care acestea erau scutite de la plata accesoriilor;
 - necalcularea și neîncasarea unor dobânzi și penalități de întârziere, în condițiile în care debitele au fost transmise autorităților fiscale după termenul legal de 180 zile de la emiterea deciziei de debit, termen după care se percepeau dobânzi;
- neregulile cu privire la drepturile neridicate, constau în următoarele:
 - imobilizarea temporară a sumei de 613 mii lei, din cauza nevirării în termen la bugetul de stat a unor sume pentru care dreptul titularilor de a le solicita s-a prescrist;
 - scăderea din evidența contabilă a sumei de 191 mii lei, reprezentând drepturi neridicate și prescrise, fără documente justificative din care să rezulte componența nominală a titularilor pentru care s-au virat sumele la bugetul de stat;
 - nu au fost corelate datele din evidența analitică (SAFIR), referitoare la viramentele asupra drepturilor neridicate prescrise, cu cele din evidența sintetică (financiar-contabilă).

Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială (AJPIS):

- au fost identificate *plăți necuvenite*, pe tipuri de beneficii auditate, după cum urmează:
 - ajutoare sociale (VMG) și alocații pentru susținerea familiei, în sumă de 10.604 mii lei, datorate, în principal, nedeclarării de către beneficiari a unor venituri nete realizate, deținerii unor bunuri care atrag excluderea acordării acestor beneficii de asistență socială, neachitării impozitelor pentru bunurile deținute în proprietate și nedeclarării faptului că dețin conturi la bănci mai mari de 3 mii lei, care din punct de vedere legal conduc la excluderea acordării acestor drepturi, din care:
 - 6.362 mii lei, reprezentând ajutoare sociale;
 - 4.242 mii lei, reprezentând alocații pentru susținerea familiei;
 - ajutoare sociale în sumă de 941 mii lei, acordate unor persoane beneficiare de ajutor social, apte de muncă și care nu au prezentat adeverințe de la agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă de unde să rezulte că sunt în căutarea unui loc de muncă și nu au refuzat un loc de muncă;
 - indemnizații pentru creșterea copilului, inclusiv stimulentele de inserție lunar, în sumă de 2.008 mii lei, ca urmare a nedeclarării realizării altor venituri pe perioada încasării indemnizației pentru creșterea copilului, nerecalculării cuantumului indemnizației pentru creșterea copilului în funcție de veniturile efectiv realizate, potrivit deciziei de impunere finală, eliberată de autoritățile fiscale, precum și acordarea stimulentei lunare de inserție în condițiile în care nu s-a făcut dovada începerii activității și, implicit, a obținerii de venituri supuse impozitării, din care:
 - 1.604 mii lei, reprezentând indemnizații pentru creșterea copilului;
 - 404 mii lei, reprezentând stimulentele de inserție lunar;
 - alocații de stat pentru copii, în sumă de 307 mii lei, acordate reprezentanților legali ai unor copii exmatriculați, care au abandonat școala sau care au repetat anul școlar, întrucât inspectoratul școlar nu a transmis la timp documentele justificative pentru beneficiari care nu mai întruneau condițiile legale, precum și cele acordate unor minori, prin reprezentanții legali ai acestora care figurau ca fiind decedați, iar entitatea nu a suspendat plata alocației de stat pentru copii până la schimbarea reprezentatului legal al copilului;
 - ajutor de încălzire în sumă de 779 mii lei (ajutoare pentru încălzirea cu lemne, cu energie termică și gaze naturale), pentru beneficiari care nu îndeplineau condițiile legale privitoare la stabilirea și plata acestor ajutoare, deoarece beneficiarii acestei forme de sprijin fie nu au declarat toate veniturile realizate, fie nu au declarat faptul că dețin conturi la bănci mai mari de 3 mii lei, elemente care conduc la excluderea acordării acestui drept;
- plăți necuvenite sub formă de contribuție de asigurări sociale de sănătate în sumă de 152 mii lei, aferentă drepturilor încasate necuvenit de beneficiarii de indemnizație pentru creșterea copilului și ajutor social pentru asigurarea venitului minim garantat;
- nu a fost urmărit modul de recuperare a unor debite din drepturile curente, întrucât debitele au fost predate în mod nejustificat către autoritățile fiscale spre urmărire și încasare, în condițiile în care beneficiarii acestor drepturi erau în plată și sumele trebuiau recuperate de către agențiile teritoriale din drepturile aflate în plată;
- debite neconfirmate și neurmărite în sumă de 43 mii lei, predate către unitățile administrativ-teritoriale în vederea recuperării, conform prevederilor legale;

- nu au fost calculate și încasate dobânzile și penalitățile de întârziere în sumă de 79 mii lei, aferente debitelor recuperate după depășirea termenului de 180 de zile de la emiterea deciziei de recuperare, perioadă după care se percep accesorii;
- menținerea nejustificată la finele anului 2015, în soldul contului „Creditor” a unor sume reprezentând drepturi neridicate ai căror titulari au decedat sau pentru care dreptul titularilor de a le solicita s-a prescris la data de 31.12.2015, sume care constituie venituri ale bugetului de stat;
- nu a fost asigurată concordanța dintre datele înregistrate în sistemul informatic SAFIR și datele înregistrate în evidența contabilă analitică a conturilor „Debitor” și „Creditor”, raportate către ANPIS prin situațiile financiare la finele anului 2015;
- înregistrarea eronată în evidența financiar-contabilă a drepturilor neridicate, restante, în sensul că plățile efectuate creditorilor nu au fost reflectate în contul „Creditor”;
- nu a fost actualizată procedura privind recuperarea debitelor, în condițiile modificării unor prevederi legale referitoare la executarea silită a debitelor reprezentând venitul minim garantat și necompletarea acestuia cu activitățile specifice calculării și urmăririi încasării accesoriilor aferente debitelor recuperate;
- nu a fost elaborată o procedură pentru activitatea de acordare a beneficiilor de asistență socială sub forma ajutoarelor de urgență, prin care să se stabilească obiectivele, acțiunile și responsabilitățile desfășurării acestei activități;
- nu a fost organizat corespunzător controlul intern, în sensul că nu s-a ținut cont de particularitățile cadrului legal de organizare și funcționare, nu a fost adaptat la dimensiunea, complexitatea, numărul de salariați și mediul specific entității, astfel încât acesta să fie viabil și nu a fost capabil să preîntâmpine apariția erorilor în activitățile desfășurate de aceasta și raportarea unor date nereale și neconforme prin situațiile financiare, cu privire la plățile efectuate reprezentând beneficii de asistență socială, precum și la obligațiile de plată către beneficiarii acestora.

Inspectoratele Teritoriale de Muncă (ITM):

- nu au fost cuprinse în valoarea totală a debitelor și accesoriile aferente acestora;
- nu au fost respectate prevederile legale privind modalitatea de comunicare a procesului-verbal de contravenție și înștiințarea de plată, în sensul că trebuie să se înmâneze contravenientului, sub semnătură, la data întocmirii lui sau să se comunice prin poștă, cu aviz de primire sau prin afișare la domiciliul sau la sediul contravenientului;
- active fixe corporale menținute și raportate eronat prin situațiile financiare, în cazul în care acestea erau complet amortizate și aveau o valoare de intrare mai mică decât limita legală stabilită și, ca urmare, trebuiau trecute în categoria obiectelor de inventar;
- înregistrări contabile eronate privind concediile medicale și indemnizații de asigurări sociale de sănătate suportate din FNUASS;
- nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente, potrivit căruia cheltuielile se raportează la exercițiul bugetar la care se referă, indiferent de data plății acestora, astfel că unele dintre facturile de utilități au fost înregistrate în contabilitate în momentul plății;
- debite menținute eronat în evidența contabilă, întrucât erau aferente unor societăți pentru care instanțele judecătorești au dispus închiderea procedurii de insolvență și radierea acestora;
- nu au fost elaborate toate procedurile operaționale specifice activității entității auditate, iar unele dintre cele existente nu au fost actualizate;
- nu a fost respectată, de către unele inspectorate teritoriale de muncă, obligația legală de a include în activitatea de control verificarea angajatorilor cu peste 50 de salariați, care au obligația de a plăti o contribuție legală dacă nu angajează persoane cu handicap;
- nu au fost identificați toți angajatorii care nu au respectat prevederile legale privind completarea registrului general de evidență a salariaților;
- nu a fost urmărit modul de implementare a măsurilor dispuse prin procesele verbale de control, corelat cu termenele stabilite și nu a fost sancționată neîndeplinirea sau îndeplinirea parțială a măsurilor;
- nu a fost urmărită confirmarea preluării debitelor de către organele fiscale;
- nu au fost incluse în activitatea de control unele misiuni privind controlul asupra activităților cu caracter ocazional desfășurate de zilieri;
- nu s-au efectuat în ultimii 3 ani, conform prevederilor legale, unele misiuni având ca obiectiv evaluarea modului de întocmire, completare și valorificare a actelor de control, inclusiv a proceselor-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, precum și cele având ca obiectiv activitățile financiare sau cu implicații financiare desfășurate de entitatea publică, contrar prevederilor legale;
- nu a fost respectat cadrul legal privind activitatea de inventariere, astfel că:
 - procesul-verbal de inventariere nu este aprobat de către ordonatorul de credite;
 - nu a fost făcută inventarierea faptică la toate elementele de activ și pasiv care prezintă sold;

- creanțele și obligațiile față de terți nu au fost supuse verificării și confirmării pe baza extraselor soldurilor debitoare și creditoare ale conturilor de creanțe și datorii potrivit extrasului de cont sau punctaj;
- nu a fost reevaluat un imobil care a făcut obiectul unui contract de vânzare-cumpărare autentificat.

Organismele intermediare regionale pentru programul operațional sectorial pentru dezvoltarea resurselor umane (OIR):

- efectuarea de plăți sub formă de cheltuieli de judecată, fără ca entitatea să analizeze cauzele și împrejurările care au condus la emiterea unui act administrativ peste termenul legal;
- nu s-au efectuat toate demersurile legale pentru încasarea unor debite de la FNUASS pentru concedii și indemnizații, solicitate la plată de la CJAS Timiș, pentru unele sume intervenind prescripția dreptului la acțiune;
- menținerea și raportarea eronată, prin situațiile financiare, a unor active fixe corporale în situația în care acestea erau complet amortizate și aveau o valoare de intrare mai mică decât limita legală stabilită și trebuiau trecute în categoria obiectelor de inventar.

Recomandări:

La Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice:

Principalele recomandări formulate pentru eliminarea deficiențelor identificate au constat în:

- ☞ analiza conținutului celor două contracte încheiate cu furnizorul aplicației informatice *Modul centralizare anexe pentru darea de seamă contabilă* în vederea identificării serviciilor duble cuprinse atât în contractul de furnizare a aplicației, cât și în cel de asistență tehnică, pentru care s-au efectuat plăți nelegale în anul 2015;
- ☞ identificarea și corectarea diferențelor privind bunurile aflate în domeniul public și privat al ministerului, existente între situațiile financiare centralizate ale ministerului și ale instituțiilor aflate sub autoritatea acestuia (ANOFM și CNPP) și *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, gestionat de către Ministerul Finanțelor Publice, inițierea proiectelor de acte normative de modificare a acestuia pentru a asigura corespondența datelor între cele două evidențe;
- ☞ transpunerea atribuțiilor legale privind controlul salarizării personalului plătit din fonduri publice în sarcina unei structuri din cadrul ministerului și stabilirea de responsabilități concrete în acest sens, pentru asigurarea respectării cadrului legal în domeniu. Colaborarea cu inițiatorul ordinului comun, pentru efectuarea demersurilor necesare în vederea asigurării publicării acestuia în Monitorul Oficial, pentru a conferi ordinului emis calitatea de normă juridică de forță legii, deoarece prin acesta s-a stabilit salariul brut lunar de care beneficiază personalul din cadrul structurilor cu rol de organisme intermediare;
- ☞ inventarierea creanțelor și datoriilor raportate de către minister, pentru a asigura reflectarea corectă a datelor prin situațiile financiare anuale la nivelul aparatului central al ministerului pentru care nu există certitudinea realității soldurilor, precum și recuperarea sumelor care aparțin unor proiecte finalizate, la care ministerul a avut calitatea de beneficiar de la debitori/autorități de certificare/parteneri, în termenul legal de prescripție;
- ☞ organizarea evidenței analitice pentru toate bunurile deținute de către MMFPSPV și care fac parte din patrimoniul ministerului, inclusiv a celor care au făcut obiectul unor proiecte din fonduri nerambursabile, a căror perioadă de implementare s-a finalizat, precum și corelarea datelor din evidența sintetică cu cele din evidența analitică, pentru eliminarea diferențelor dintre cele două evidențe la finele exercițiului financiar;
- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor plăților efectuate pentru pachetul de programe informatice SALARII, în vederea determinării valorii și înregistrării acestuia în patrimoniul instituției ca activ fix necorporal, efectuarea corecțiilor care se impun în evidența financiar-contabilă, conform cu legislația în vigoare, ca urmare a înregistrării ca activ fix necorporal a cheltuielilor efectuate pentru pachetul de programe informatice SALARII;
- ☞ identificarea tuturor plăților aferente obiectivului de investiție „Sistem de supraveghere video” și efectuarea corecțiilor prevăzute de legislația în vigoare în evidența financiar-contabilă, pentru a asigura reflectarea în active în curs de execuție până la finalizarea și punerea în funcțiune a acestuia.

La Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială:

Principalele recomandări formulate pentru eliminarea deficiențelor identificate au constat în următoarele:

- ☞ stabilirea, pentru fiecare agenție teritorială în parte, a realității sumelor reflectate în contul „Debitor” și „Creditor”, recuperarea de la persoanele responsabile a eventualelor sume prescrise, neîncasate de la debitori, precum și virarea sumelor prescrise la bugetul de stat în termenul legal;
- ☞ analiza debitelor înainte ca acestea să fie predate de agențiile teritoriale către autoritățile fiscale, pentru a evita predarea unor debite pentru titulari care, la data stabilirii și, ulterior, a predării debitelor, sunt încă în plată la nivelul agențiilor teritoriale; monitorizarea periodică a debitelor predate de către agențiile teritoriale la organele fiscale, astfel încât titularii care achită debitele în termenul legal de 180 de zile să beneficieze de scutire de la plata accesoriilor; verificarea calculării accesoriilor, de către agențiile teritoriale, pentru debitele predate autorităților fiscale și nerecuperate de la debitori, în termenul legal de 180 de zile, de la emiterea deciziei de debit;

- ☞ verificarea respectării, de către agențiile teritoriale, a termenului legal de virare a sumelor prescrise la bugetul de stat, care provin din drepturile neridicate, reflectate în contul „Creditori”;
- ☞ analiza legalității operațiunilor efectuate de către unele agenții teritoriale, prin care s-au scăzut din evidență sume din contul „Creditori” și au fost virate la bugetul de stat, fără documente justificative prevăzute de cadrul legal;
- ☞ corelarea modului de înregistrare în evidența financiar-contabilă (sintetică) și în sistemul informatic SAFIR (analitică), de către agențiile teritoriale, a drepturilor neridicate, pentru a asigura concordanța între cele două evidențe și virarea sumelor prescrise, la termenul legal, la bugetul de stat;
- ☞ extinderea verificărilor, asupra tuturor beneficiarilor care au încasat necuvenit:
 - indemnizație lunară pentru creșterea copilului, drepturi restante de indemnizație lunară pentru creșterea copilului și/sau stimulent de inserție;
 - drepturi (venit minim garantat, alocația pentru susținerea familiei, indemnizație pentru creșterea copilului), în condițiile în care au realizat venituri peste limita legală;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului, recuperarea acestuia, virarea la bugetul de stat a sumelor recuperate și înregistrarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor specifice, potrivit reglementărilor legale;
- ☞ recuperarea, în condițiile legii, a debitelor prescrise pentru care dreptul entității de a solicita recuperarea sumelor de la debitori nu mai poate fi exercitat, în termenul legal de prescripție și stabilirea persoanelor răspunzătoare de nerecuperarea acestora;
- ☞ analiza situațiilor financiare întocmite de către agențiile teritoriale cu ocazia centralizării acestora, pentru identificarea debitelor încasate/preluate de către autoritățile fiscale, precum și a celor care se află la limita termenului legal de prescripție;
- ☞ completarea protocolului încheiat de către ANPIS cu ANAF, în vederea automatizării operațiunii de predare/confirmare a debitelor transmise, pentru a facilita urmărirea acestora, de către agențiile teritoriale și raportarea prin situațiile financiare anuale a unor creanțe care corespund realității;
- ☞ controlul sumelor decontate de către ANPIS, prin entitățile din subordine, pentru cheltuielile de investiții și reparații capitale, astfel încât plățile efectuate beneficiarilor obiectivelor de investiții să aibă la bază documentele justificative prevăzute de cadrul legal;
- ☞ schimbarea destinației sumelor alocate pentru obiective de investiții se va realiza numai cu acordul ANPIS, respectiv agenția județeană pentru plăți și inspecție socială și prin încheierea de acte adiționale la contractele de finanțare în care să fie cuprinse modificările efectuate.

MINISTERUL TINERETULUI ȘI SPORTULUI

Observațiile Curții de Conturi:

- 🌐 nu s-au înregistrat în evidența contabilă a MTS active fixe de natura clădirilor/construcțiilor și terenurilor atât din patrimoniul public, cât și din patrimoniul privat al statului; MTS nu s-a înscris în cartea funciară a statului român, ca proprietar tabular al unor imobile de natura clădirilor/construcțiilor și terenurilor;
- 🌐 nu s-a clarificat situația unor investiții în curs, în sumă de 2.449 mii lei conform soldului contului „Active fixe corporale în curs de execuție” la 31.12.2015, care reprezintă plăți aferente unor investiții începute în anii anteriori, nefinalizate și pentru care MTS nu a prezentat documente din care să rezulte data începerii lucrărilor, stadiul actual al acestora și nici măsurile dispuse în vederea recepționării și punerii în funcțiune;
- 🌐 nu s-a urmărit și clarificat soldul contului „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”, în sumă de 23 mii lei, reprezentând: lipsă mijloace fixe și obiecte inventar, MTS neprezentând documente din care să rezulte demersurile întreprinse în vederea stabilirii răspunderii pentru lipsurile constatate și recuperarea sumelor;
- 🌐 MTS nu a emis proceduri și politici contabile specifice, existând riscul aplicării neunitare a prevederilor legale în domeniu;
- 🌐 situațiile financiare centralizate privind execuția bugetului pe anul 2015 au fost depuse la Ministerul Finanțelor Publice cu întârziere față de termenul legal;
- 🌐 declarațiile aferente contribuțiilor sociale și impozitului pe venit, constituite pentru luna decembrie 2015 și depuse la organele fiscale, conțin neconcordanțe față de datele înscrise în centralizatorul statelor de salarii și fișele de cont aferente contribuțiilor bugetare;
- 🌐 înregistrarea în contul „Debitori sub 1 an” a unor creanțe cu o vechime mai mare de un an, însumând 365 mii lei (287 mii lei – concedii medicale de recuperat de la Casa de Asigurări de Sănătate, pentru perioada 2008-2014 și 79 mii lei – sume de recuperat de la debitori, înregistrate în perioada 2006-2014);
- 🌐 referitor la drepturile de creanță:

- nu s-au efectuat demersuri pentru clarificarea și încasarea/recuperarea unor drepturi de creanță provenind din anii anteriori, fiind înregistrate în soldul contului „Debitori” la data de 31.12.2015, drepturi de creanță în sumă de 1.504 mii lei, provenind din perioada 1999-2011, pentru care există posibilitatea de a nu mai putea fi recuperate, ca urmare a intervenției prescrierii;
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă și nu s-a urmărit încasarea unor creanțe în sumă 29.694 mii lei, care au făcut obiectul unor hotărâri definitive, pronunțate de instanțele judecătorești, reprezentând venituri cuvenite din activitatea organizatorilor de pronosticuri și pariuri sportive, constituirea dreptului de creanță fiind efectuată pe măsura încasării și nu de la data pronunțării hotărârii. La momentul auditului, suma de încasat/clarificat era de 9.013 mii lei;
- MTS nu a întreprins, în termenul legal de prescripție, demersuri de recuperare a sumei de 673 mii lei, reprezentând creanță aferentă anului 2006, datorată de o societate comercială, fapt ce a avut ca efect respingerea de către instanță, ca prescristă, a cererii formulate de MTS.

Recomandări:

- ☞ inventarierea activelor fixe corporale atât din domeniul public, cât și din domeniul privat, aflate în administrarea MTS și valorificarea rezultatelor acestora în conformitate cu prevederile legale; reflectarea în evidența contabilă a rezultatelor inventarierii în conformitate cu prevederile *Legii contabilității nr. 82/1991*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și actualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* în conformitate cu prevederile *Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia*, actualizată;
- ☞ întreprinderea demersurilor legale, în conformitate cu prevederile *HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, cu modificările și completările ulterioare, pentru înscrierea MTS, în cartea funciară, ca proprietar tabular, în numele statului român;
- ☞ efectuarea inventarierii obiectivelor de investiții nefinalizate, precum și valorificarea rezultatelor acestora în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ elaborarea, de către MTS, a unor proceduri și politici contabile specifice activității;
- ☞ analizarea conținutului contului „Debitori sub 1 an” din punct de vedere al vechimii creanțelor înregistrate și încadrarea corectă a acestora, stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create prin pierderea dreptului de a solicita recuperarea creanțelor ca urmare a intervenției prescripției, precum și a persoanelor răspunzătoare și, în consecință, dispunerea măsurilor legale de recuperare a prejudiciilor;
- ☞ efectuarea unei analize a sumelor reprezentând lipsă mijloace fixe și obiecte de inventar, înscrise, la 31.12.2015, în soldul contului „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”, dispunerea măsurilor necesare recuperării acestora de la persoanele răspunzătoare, fie, în cazul prescrierii dreptului de a solicita recuperarea lor, stabilirea întinderii prejudiciului creat prin prescriere și dispunerea măsurilor legale de recuperare de la persoanele răspunzătoare de crearea lui;
- ☞ efectuarea înregistrării în evidența contabilă a MTS a drepturilor de creanță în conformitate cu prevederile *Legii contabilității nr. 82/1991*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și urmărirea încasării acestora;
- ☞ stabilirea răspunderii pentru debitul prescrist, pierdut în instanță, materializat în prejudiciul produs MTS, a persoanelor responsabile, precum și dispunerea măsurilor legale ce se impun pentru recuperarea prejudiciului.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MTS, auditate în anul 2016:

- 🌐 deficiențe privind modul de administrare și evidențiere a bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului:
 - nu s-au înregistrat în evidența contabilă bunuri aparținând domeniului public și privat al statului, în sumă de 1.592 mii lei;
 - darea în administrare a bunurilor din domeniul public s-a efectuat cu încălcarea dispozițiilor *Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia*;
 - nu s-au evidențiat în contabilitatea extrabilanțieră terenuri din patrimoniul public aflate în administrare, în sumă de 719 mii lei;
 - transmiterea sau cedarea, cu titlu gratuit, a dreptului de proprietate sau folosință asupra unor bunuri din patrimoniul public sau privat al statului s-a efectuat fără respectarea prevederilor legale;
 - *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* nu a fost întocmit/actualizat periodic;
 - nu s-au înregistrat în contabilitate rezultatele reevaluării patrimoniului, diferența neînregistrată fiind de 498 mii lei;
 - nu au fost înregistrate în evidența contabilă sau au fost înregistrate eronat active în sumă de 23.162 mii lei;
 - cheltuieli cu amortizarea, în sumă de 366 mii lei, au fost determinate și înregistrate eronat;
 - inventarierea și reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale s-a efectuat necorespunzător, nefiind respectate în totalitate dispozițiile legale specifice și nu s-a asigurat integritatea tuturor bunurilor patrimoniale;
- 🌐 deficiențe privind modul de organizare a evidenței financiar-contabile:
 - nu a fost organizată și condusă corespunzător prevederilor legale evidența contabilă a creditelor bugetare, a angajamentelor bugetare și legale;

- evidența analitică și tehnico-operativă a fost organizată și condusă necorespunzător;
- nu s-au evidențiat în contabilitatea extrabilanțieră garanții de bună execuție în sumă de 68 mii lei;
- deficiențe privind modul de stabilire, înregistrare și virare a veniturilor cuvenite bugetului de stat și bugetelor locale:
 - nu au fost stabilite, înregistrate și virate venituri în sumă de 164 mii lei, cuvenite bugetului local;
 - nu au fost respectate prevederile legale privind stabilirea, evidențierea și plata obligațiilor către alte bugete;
 - nu au fost calculate, înregistrate și virate la bugetul de stat veniturile din chirii, precum și alte sume cuvenite acestuia, în sumă de 358 mii lei;
- deficiențe privind stabilirea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor proprii:
 - au fost subevaluate, cu suma de 71 mii lei, venituri proprii înscrise în bugetul definitiv aprobat, și au fost înscrise, în contul de execuție, date eronate referitoare la venituri;
 - nu au fost stabilite, evidențiate, urmărite și încasate venituri proprii în sumă de 285 mii lei;
- deficiențe privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor:
 - au fost efectuate plăți nelegale, de natura:
 - cheltuielilor de personal, în sumă de 70 mii lei;
 - cheltuielilor cu bunurile și serviciile, în valoare de 621 mii lei, din care în timpul auditului s-au recuperat 12 mii lei;
 - cheltuielilor de capital în sumă de 4.241 mii lei, din care în timpul auditului s-au recuperat 132 mii lei;
 - cheltuielilor pentru acțiuni sportive și de tineret, în valoare de 122 mii lei;
- deficiențe privind constituirea, urmărirea și lichidarea drepturilor de creanță și a datoriilor:
 - în activul bilanțier s-au menținut nejustificat drepturi de creanță, în sumă de 249 mii lei;
 - nu au fost respectate clauzele contractuale în ceea ce privește urmărirea unor creanțe în sumă de 129 mii lei, precum și calcularea penalităților și încasarea acestora în termenul de prescripție;
 - în pasivul bilanțier au fost menținute nejustificat obligații în sumă de 317 mii lei;
- nu s-au constituit provizioane pentru diverse elemente patrimoniale, în sumă de 165 mii lei, la DJST Argeș;
- nu au fost respectate, de către entitățile auditate, principiile economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului.

Recomandări:

- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a tuturor bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului aflate în administrarea MTS și a entităților subordonate, conform prevederilor legale;
- ☞ inventarierea și reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale și valorificarea rezultatelor acestor operațiuni în conformitate cu prevederile legale; reflectarea în evidența contabilă a rezultatelor acestor operațiuni în conformitate cu prevederile legale, precum și actualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* în conformitate cu prevederile *Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia*, actualizată;
- ☞ organizarea și conducerea evidenței financiar-contabile în conformitate cu prevederile *Legii contabilității nr. 82/1991*, republicată, și ale *OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice*, cu *Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia*;
- ☞ întreprinderea demersurilor legale în vederea stabilirii, evidențierii și virării, în cadrul termenului legal, a obligațiilor către bugetul de stat și bugetele locale;
- ☞ întreprinderea demersurilor legale în vederea stabilirii, evidențierii și urmăririi încasării veniturilor proprii;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciilor produse ca urmare a unor plăți nelegale și dispunerea de măsuri în vederea recuperării acestora;
- ☞ dispunerea de măsuri în vederea respectării prevederilor legale privind achizițiile publice;
- ☞ analiza vechimii creanțelor înregistrate și stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create prin pierderea dreptului de a solicita recuperarea acestora ca urmare a intervenției prescripției, precum și dispunerea măsurilor legale de recuperare; analiza vechimii datoriilor și dispunerea măsurilor legale în consecință;
- ☞ luarea măsurilor necesare pentru respectarea principiilor de eficiență, eficacitate și economicitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului.

În urma acțiunilor de audit efectuate la 34 de entități aflate în subordinea MTS, pentru înlăturarea abaterilor constatate și recuperarea prejudiciilor au fost dispuse măsuri prin 34 de decizii, iar în trei cazuri, pentru fapte ce prezintă indicii de încălcare a legii penale, s-a propus sesizarea organelor de urmărire penală competente.

Observațiile Curții de Conturi:

- situațiile financiare aferente exercițiului financiar al anului 2015, la nivelul ordonatorului principal de credite, au fost întocmite prin omiterea unor date și informații din situațiile financiare ale unităților din subordine;
- la nivelul aparatului propriu al ministerului s-a constatat faptul că operațiunea de inventariere a patrimoniului la 31.12.2015 nu s-a finalizat, deoarece nu s-a încheiat procesul-verbal de inventariere a patrimoniului și, implicit, nu s-au valorificat rezultatele inventarierii;
- s-a constatat o valorificare insuficientă a bunurilor (terenuri și clădiri) aflate în administrarea ministerului și a unor instituții publice din subordinea acestuia, precum și nerealizarea unor obligații legale de reorganizare a unităților de cercetare-dezvoltare din domeniul agriculturii și silviculturii;
- au fost emise, în mod nelegal, pentru personalul care își desfășoară activitatea în cadrul unor structuri interne ale ministerului, acte administrative individuale (ordine) pentru stabilirea retroactivă a unor drepturi salariale la nivelul de salarizare aferent funcțiilor din cadrul Ministerului Fondurilor Europene, contrar prevederilor legale în materie. Valoarea abaterii stabilite în timpul controlului este de 58 mii lei și reprezintă venituri salariale nete nelegale, acordate pentru 4 persoane încadrate la minister în funcții de conducere, în perioada 1.01.2015-9.04.2016;
- s-au acordat nelegal drepturi salariale pentru unele persoane, prin aplicarea eronată a majorării de 75% (nivel de salarizare aferent funcțiilor din cadrul Ministerului Fondurilor Europene), în loc de acordarea a 25 de clase de salarizare suplimentare.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MADR:

Misiunile de audit financiar s-au desfășurat la doi ordonatori secundari de credite (APIA și AFIR), 4 instituții „Casa Agromomului” (Ialomița, Mehedinți, Brăila și Cluj) și 39 de oficii de studii pedologice și agrochimice (OSPA) județene.

La structurile teritoriale din subordinea MADR au existat cazuri de nerespectare a unor prevederi legale, și anume:

- nu au fost întocmite note de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării investițiilor, iar în unele cazuri nu au fost fundamentate veniturile proprii;
- la OSPA Constanța nu a fost rectificat bugetul de venituri și cheltuieli, deși se impunea acest lucru după primirea listei de investiții de la Direcția Agricolă Județeană;
- s-au efectuat înregistrări contabile eronate, reprezentând:
 - bunuri care nu mai îndeplinesc condițiile legale pentru a fi încadrate ca mijloace fixe; contravaloarea studiilor pedologice; mijloace fixe care au fost achitate în rate; reflectarea în mod eronat sau neînregistrarea în contabilitate a tranzacțiilor referitoare la închiderea exercițiului financiar;
 - cheltuieli din anii precedenți, înregistrate și raportate în anul 2015;
- nu s-au făcut înregistrări în evidența tehnic-operativă și financiar-contabilă în valoare de 2.210 mii lei, reprezentând venituri încasate, debite stabilite prin hotărâri ale instanțelor de judecată, venituri din studiile pedologice, achiziții de bunuri și servicii, ori înregistrarea în conturi în afara bilanțului a unor active de natura terenurilor și/sau construcții, primite spre administrare;
- valoarea veniturilor încasate, precum și valoarea cheltuielilor plătite, raportate prin conturile de execuție bugetară, nu corespund cu datele din evidența trezoreriei privind execuția de casă, pentru aceeași perioadă;
- o entitate a încheiat execuția bugetară cu excedent, deși la data de 31.12.2015 avea datorii la bugetele publice, din contribuții salariale neachitate, datorii care provin și din anii anteriori;
- nu a fost organizată și condusă evidența creditelor bugetare, angajamentelor bugetare și angajamentelor legale în conturile în afara bilanțului;
- nu au fost înregistrate, urmărite și încasate venituri în sumă de 154 mii lei, deoarece:
 - în contractele încheiate cu clienți nu au fost stabilite clauze cu privire la termenele scadente de plată a facturilor emise și a penalităților care pot rezulta în cazul neachitării la termen a obligațiilor de plată;
 - nu au fost încheiate contracte în condițiile în care au fost efectuate studii pedologice în baza unor comenzi ferme;
 - nu au fost încheiate acte adiționale în condițiile în care s-au efectuat analize suplimentare;
- au fost subdimensionate veniturile proprii ale unităților, ca urmare a faptului că:
 - tarifele nu au fost actualizate cu rata de inflație;
 - au fost utilizate, de către oficiile pedologice, tarife sub cele aprobate de către Direcția Agricolă Județeană;
 - valoarea contractului nu a fost stabilită prin aplicarea tarifului/ha, aceasta fiind determinată în funcție de numărul de probe realizate;
 - nu au fost achitate integral, de către Direcția Agricolă Județeană, contractele încheiate cu oficiul pedologic în condițiile în

care lucrarea a fost prestată;

- nu a fost actualizată valoarea de recepție a lucrării, în baza situației de plată conform prevederilor contractuale;
 - nu a fost facturată valoarea din contractele încheiate sau nu s-a facturat toată lucrarea prestată;
- la *Casa Agronomului Mehedinți* nu s-a urmărit încasarea creanței în sumă de 54 mii lei, prin neînscirarea la masa credală, în cadrul acțiunii de declarare a insolvenței debitorului, cu toate că instituția publică era în posesia unei sentințe civile, rămasă definitivă și executorie din 15.05.2012;
- exploatarea, în mod nelegal, de către terțe persoane, a unei suprafețe de 50 ha teren agricol aparținând domeniului public al statului, administrat de *Casa Agronomului*, diminuându-se astfel veniturile bugetului cu suma de 224 mii lei;
- nu a fost respectat termenul de depunere la trezorerie a veniturilor încasate, respectiv de încasare a avansurilor acordate personalului și nu au fost depuse toate sumele încasate la Trezoreria Statului, efectuându-se plăți direct din încasările realizate pentru diverși furnizori;
- s-au constatat abateri de la prevederile legale referitoare la inventariere, astfel:
- necuprinderea, în cadrul operațiunii de inventariere, a tuturor bunurilor patrimoniale;
 - nu s-a procedat la inventarierea și înregistrarea în evidența contabilă, în liste distincte a unor mijloace fixe și obiecte de inventar, primite în folosință sau cu titlu gratuit;
 - nu s-a stabilit natura pagubelor/deprecierilor constatate și nu s-au făcut propuneri privind modul de valorificare a bunurilor depreciate; nu a fost întocmit/completat Registrul inventar;
- au fost constatate deficiențe în reevaluarea elementelor patrimoniale, constând în:
- evidențierea în documentele tehnico-operative și financiar-contabile, cât și în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, a unor imobile, aflate în administrare, la valori care nu reflectă valoarea justă a acestora (APIA și unitățile sale teritoriale dețin în administrare un număr însemnat de bunuri imobile, clădiri și terenuri, evidențiate cu valori cuprinse între 0 lei și 100 lei, deși acestea au valori de înregistrare mult mai mari);
 - neefectuarea reevaluării activelor fixe corporale de natura construcțiilor, a echipamentelor tehnologice, mobilier, aparatură birotică și a terenurilor aflate în patrimoniul instituțiilor publice;
 - menținerea în administrare a unui număr însemnat de imobile care nu sunt utilizate, acestea nefiind necesare pentru organizarea și efectuarea activităților specifice din domeniului de activitate;
- nu s-au recuperat de la FNUASS sumele reprezentând indemnizații pentru concedii medicale, plătite din fondurile instituțiilor verificate, care depășesc valoarea contribuției lunare;
- înregistrarea unui prejudiciu în valoare de 48 mii lei, în patrimoniul Casei Agronomului Ialomița, prin restituirea unei construcții, invocând o sentință civilă emisă pentru refacerea dreptului de proprietate, dar fără referire la imobilul în cauză;
- la APIA s-au efectuat plăți nejustificate, în valoare de 604 mii lei, din fondurile alocate de la bugetul de stat pentru plata primei de stat, acordate producătorilor agricoli în cadrul ajutoarelor naționale tranzitorii în sectorul zootehnic, specia bovine, prin nesesizarea și necorectarea unor erori de înregistrare în cererile unice de plată, fiind declarate cantități de lapte mai mari decât cele reale;
- în privința cheltuielilor de personal, s-au constatat următoarele:
- salarii acordate nelegal, în sumă de 874 mii lei, pentru care au fost calculate foloase nerealizate în sumă de 32 mii lei;
 - au fost majorate nelegal cheltuielile de personal, prin:
 - ocuparea unor posturi peste numărul de posturi aprobat prin OMADR și plata nelegală a cheltuielilor de personal aferente; acordarea unor sporuri: spor de conducere; tichete de masă; spor pentru condiții vătămătoare (10%) și de consemn la domiciliu (15%);
 - menținerea în plată a două indemnizații de conducere, pentru doi angajați, deși posturile de conducere au fost desființate în luna februarie a anului 2014;
 - stabilirea drepturilor salariale peste clasele de salarizare prevăzute în lege;
 - plata unor indemnizații aferente concediului de odihnă, peste cuantumul legal;
 - au fost acordate nelegal, în perioada concediilor de odihnă, tichete de masă;
- referitor la cheltuielile cu bunuri și servicii, s-au constatat plăți nelegale în sumă de 106 mii lei, după cum urmează:
- cheltuieli reprezentând servicii de asistență juridică, fără documente justificative privind realitatea și exactitatea cheltuielilor decontate;
 - plăți nelegale, estimate la 38 mii lei, în baza unei convenții civile de prestări servicii prin care conducătorul unității și-a acordat drepturi salariale în plus față de cele stabilite prin ordin al ministrului;

- cheltuieli nejustificate, reprezentând consumul de carburant al mijloacelor de transport din parcul auto, utilizate pentru realizarea de deplasări care nu justifică necesitatea și scopul deplasării;
- cheltuieli pentru servicii juridice externe, decontate fără aprobarea ordonatorului principal de credite.
- s-au efectuat cheltuieli de capital, în valoare de 310 mii lei, pentru realizarea unor lucrări de consolidare, reparare și reutilizare a imobilului în care funcționează Centrul local APIA, afectat de un incendiu, fără a evidenția în contabilitate debitul de recuperat, cu toate că instituția a procedat la evaluarea pagubelor produse de incendiu și s-a constituit parte civilă în cadrul acțiunii de cercetare penală;
- din creditele alocate pentru bunuri și servicii s-a decontat contravaloarea unor bunuri de natura imobilizărilor corporale, ce trebuiau procurate și evidențiate drept cheltuieli de capital;
- nu au fost respectate termenele de virare a contribuțiilor salariale datorate;
- nu au fost respectate prevederile referitoare la atribuirea contractelor de achiziții publice; nu s-a întocmit planul anual al achizițiilor publice;
- la APIA, atât la nivelul aparatului central, cât și la nivelul centrelor județene din subordine, s-a constatat efectuarea unor achiziții publice de tehnică de calcul (calculatoare și laptop-uri) în regim fracționat;
- nu s-au întreprins acțiuni legitime necesare recuperării unor sume de natură salarială, ca urmare a unor fapte de natură a atrage răspunderea civilă a funcționarilor publici, estimate la suma de 211 mii lei, la care se adaugă dobânzi și penalități, acțiunile formulate de Agenție fiind declarate de instanțele de judecată competente ca inadmisibile, anterior și ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 124/2014 privind unele măsuri referitoare la veniturile de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice.

Recomandări:

- ☞ inventarierea și identificarea tuturor bunurilor imobile, de natura construcțiilor și terenurilor, aflate în administrarea ministerului și a structurilor din subordinea sa, care nu sunt exploatate/valorificate sau nu sunt necesare pentru desfășurarea activităților specifice, prevăzute prin actele normative de organizare și funcționare și dispunerea de măsuri în vederea transferului către alte entități publice interesate sau a valorificării lor în conformitate cu dispozițiile legale în domeniu;
- ☞ dispunerea de măsuri în vederea realizării, cu celeritate, a obligațiilor legale de reorganizare a unităților de cercetare-dezvoltare din rețeaua ASAS;
- ☞ promovarea unei inițiative legislative cu privire la stabilirea regimului juridic și altor aspecte referitoare la clasificarea, inventarierea, raportarea, păstrarea și conservarea resurselor genetice de origine vegetală și animală;
- ☞ efectuarea inventarierii la MADR cu respectarea dispozițiilor legale și termenelor de finalizare a acțiunii, astfel încât rezultatele inventarierii să fie introduse în situațiile financiare întocmite la nivel central de MADR, pentru ca acestea să ofere o imagine clară din care să rezulte că sunt complete, reale și în conformitate cu legile și reglementările în vigoare;
- ☞ conducerea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale trebuie să stabilească, să calculeze, să dispună măsuri de recuperare și să monitorizeze virarea sumelor la bugetul de stat, inclusiv a accesoriilor aferente (dobânzi și penalități de întârziere), pentru drepturile salariale plătite necuvenit, precum și pentru celelalte prejudicii cuantificate;
- ☞ conducerea MADR trebuie să ia măsuri pentru ca entitatea Casa Agronomului Brăila să întocmească documente prevăzute de actele normative aferente fiecărui domeniu de activitate și să respecte dispozițiile din ordinul ministrului de finanțe referitoare la normele de închidere a exercițiului financiar.

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

Observațiile Curții de Conturi:

La Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMAP):

- nu au fost înregistrate în evidența contabilă obligații datorate de MMAP, în sumă de 1.605 mii lei, reprezentând valoarea despăgubirilor/titlurilor de compensații, ca urmare a sentințelor civile definitive și irevocabile;
- nu a fost respectat principiul contabilității de angajamente bazat pe independența exercițiului, echipa de audit constatând înregistrări aferente altor perioade, în sumă de 889 mii lei;
- nu au fost întocmite și raportate toate situațiile financiare anuale impuse de normele în vigoare, respectiv „Conturile de execuție a bugetului instituției Venituri - activitate proprie” și „Plăți restante”;
- nu s-au finalizat procedurile legale de transfer al unor bunuri aparținând domeniului public al statului, din administrarea regiilor autonome către MMAP. De asemenea, nu au fost efectuate operațiunile de evaluare/reevaluare în termenul prevăzut de lege pentru toate bunurile aparținând domeniului public al statului și nu s-au efectuat lucrările pentru înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară;

ca urmare a verificării fondurilor publice alocate către entitățile din subordinea/coordonarea/sub autoritatea entității auditate, la Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării (ARBDD) s-au constatat următoarele:

- erori/abateri în evidențele contabile și în situațiile financiare, în sumă de 21.901 mii lei, constând în:
 - investiții finanțate din fonduri publice, finalizate în perioada 2009-2015, în sumă de 10.415 mii lei, care nu au fost evidențiate în contabilitatea ARBDD ca fiind bunuri ce aparțin domeniului public al statului;
 - diferențe între evidența financiar-contabilă și evidența tehnico-operativă (sume dublate/incorct înregistrate/fără documente justificative, sume neclarificate etc.);
- fondurile alocate ARBDD din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului, în sumă de 1.862 mii lei, au fost utilizate fără respectarea integrală a condițiilor legale, astfel:
 - nu a fost elaborată și aprobată, conform prevederilor legale, documentația de avizare a lucrărilor de intervenții, în vederea aprobării indicatorilor tehnico-economici;
 - lucrările solicitate la plată de către ARBDD nu au fost verificate fizic de către minister;
 - perioada de execuție a lucrărilor nu a fost respectată.
- ARBDD deține în administrare bunuri aparținând domeniului public al statului și patrimoniului propriu, constând în terenuri și lacuri neevaluate la valoarea justă, evidențiate contabil la valoarea de 1 leu fiecare. Conform evaluărilor efectuate în anul 2012 și neoperate în contabilitate, valoarea acestora este de aproximativ 2.542.174 mii lei.

La entitățile subordonate MMAP, auditate în anul 2016:

Cu ocazia controalelor efectuate de camerele de conturi la entitățile din subordinea MMAP (la gârzi forestiere) în actele de control încheiate au fost consemnate cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri și nereguli care reprezintă prejudicii în sumă de 114 mii lei, precum și abateri de la legalitate și regularitate cu impact asupra realității și acurateței situațiilor financiare. Dintre acestea menționăm:

- s-au evidențiat eronat în contabilitatea bilanțieră garanțiile de bună execuție, în sumă de 692 mii lei, din care la *Garda Forestieră Brașov – 411 mii lei și la Garda Forestieră Cluj-Napoca – 281 mii lei*;
- existența unor obiective de reconstrucție ecologică forestieră pe terenuri degradate, constituite în perimetre de ameliorare în anul 2006, pentru care s-au cheltuit 237 mii lei de către Garda Forestieră Oradea, dar în cazul cărora nu s-a mai urmărit finalizarea;
- nu s-a virat la bugetul de stat și la fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică, suma de 29 mii lei, recuperată din plăți nelegale de către *Garda Forestieră Timișoara*;
- a fost restituită o garanție de bună execuție, în sumă de 23 mii lei de către *Garda Forestieră Suceava*, în condițiile în care aceasta trebuia reținută pentru executarea necorespunzătoare a lucrărilor;
- *Garda Forestieră Suceava* a achitat lucrări neefectuate, în sumă de 21 mii lei.

Recomandări:

- ☞ identificarea tuturor obligațiilor/drepturilor cu exigibilitate și valoare certă și înregistrarea acestora în conturile contabile adecvate, astfel încât situațiile financiare să reflecte totalitatea obligațiilor/drepturilor instituției la data întocmirii lor;
- ☞ respectarea principiului independenței exercițiului, potrivit căruia toate veniturile și toate cheltuielile se raportează la exercițiul la care se referă, fără a se ține seamă de data încasării veniturilor, respectiv data plății cheltuielilor;
- ☞ asigurarea privind raportarea anuală a tuturor datelor care privesc activitatea entității, în conformitate cu prevederile *Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice*, inclusiv prin depunerea, dacă este cazul, a formularelor „Conturile de execuție a bugetului instituției Venituri - activitate proprie” și „Plăți restante”;
- ☞ efectuarea tuturor demersurilor care se impun în vederea:
 - definitivării procedurilor legale de transfer către MMAP a tuturor bunurilor din domeniul public al statului din administrarea regiilor autonome/actualizarea valorii acestora și înregistrarea în evidența contabilă a ministerului;
 - efectuării operațiunilor de reevaluare, la termenul prevăzut de lege, a bunurilor din domeniul public al statului, înregistrarea rezultatului acestor operațiuni în contabilitatea entității;
 - evaluării tuturor bunurilor la valoarea justă și inițierea proiectelor de acte normative de actualizare a valorii de inventar a acestor bunuri pentru înregistrarea modificărilor în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
 - înregistrării tuturor bunurilor aparținând domeniului public al statului în Cartea funciară și în Registrul cadastral al imobilelor;
- ☞ pentru respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor alocate din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului/Fondul de rezervă bugetară, se vor dispune următoarele măsuri:
 - extinderea controlului de către MMAP la ARBDD, urmărindu-se asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat, realizându-se astfel o bună gestiune financiară;

- analiza situației lucrărilor pe teren, a monitorizării executării lucrărilor pentru fiecare obiectiv de investiții;
 - efectuarea demersurilor care se impun pentru reorganizarea/implementarea corespunzătoare a sistemului de control intern/managerial;
- ☞ luarea măsurilor necesare pentru a se asigura înregistrarea la valoarea justă în contabilitate și în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, de către ARBDD, a tuturor bunurilor din domeniul public al statului pe care această entitate le are în administrare.

MINISTERUL TRANSPORTURILOR

Observațiile Curții de Conturi

La Ministerul Transporturilor:

- nu s-au restituit/regularizat subvențiile primite de la bugetul de stat pentru susținerea infrastructurii de transport pe apă, neutilizate și nejustificate de către operatori economici, companii naționale și societăți naționale. Astfel, nu s-au restituit la bugetul de stat subvențiile pentru susținerea infrastructurii de transport pe apă, neutilizate de *Compania Națională Radiocomunicații Navale „RADIONAV” Constanța SA* până la închiderea anului 2015, în cuantum estimat de 70 mii lei și nu s-a depus la organul fiscal competent formularul privind subvențiile sau transferurile primite de la bugetul de stat, neregularizate și nerestituite în termenul legal;
- acordarea compensației de la bugetul de stat, în sumă de 126.949 mii lei, pentru transportul public feroviar de călători realizat în luna decembrie 2015 s-a efectuat nelegal, în condițiile în care, până la finele anului 2015, nu au existat angajamente legale aprobate prin hotărâre de Guvern. Nu s-a respectat metodologia de acordare a subvenției ca diferență între tarife și costuri, potrivit căreia compensația pentru luna decembrie se stabilește prin diferența între numărul total de călători-km și tren-km (ce trebuie aprobat prin hotărâre de Guvern și constituie limită maximă a contractelor de servicii publice încheiate) și numărul de călători-km și tren-km pentru care s-a acordat compensația până în luna decembrie (ianuarie-noiembrie). Cu toate că MT susține valabilitatea, pentru anul 2015, a Contractului de servicii publice aprobat pentru perioada 2012-2015, nefiind condiționat expres de existența unui act adițional aferent anului 2015, echipa de auditori apreciază că, în lipsa indicatorilor cantitativi și calitativi și a valorilor compensației acordate pentru pachetul minim social, ce trebuiau stabiliți prin act adițional, contractul devine nul, iar acordarea compensației aferente lunii decembrie 2015 pentru serviciile de transport din cadrul pachetului minim social, s-a efectuat fără temei legal;
- plata nelegală de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor, a facilităților acordate pentru transportul în comun cu metroul (46.580 mii lei), în condițiile în care nu a fost stabilită și aprobată, prin ordin al ministrului transporturilor, potrivit legii, valoarea unei călătorii simple, ca element de raportare pentru calculul contravalorii gratuităților acordate. Prin ordine ale ministrului transporturilor, *privind aprobarea tarifelor la călătoria cu metroul*, au fost aprobate doar tarife pentru cartela cu 2 călătorii, cartela cu 10 călătorii, precum și valoarea abonamentelor săptămânale, lunare și pentru o zi.
- menținerea, în contul de debitori, a creanței în cuantum de 54 mii lei, creanță care nu mai poate fi recuperată întrucât, conform deciziilor instanțelor de judecată, motivele invocate în căile de atac au fost străine de cauză și nu au fost aduse dovezi în vederea susținerii cauzei. Având în vedere caracterul executoriu al sentinței comerciale, s-a constatat că nu au fost întreprinse toate diligențele necesare pentru punerea în executare a acestei sentințe;
- obligațiile aferente deconturilor justificative, pentru perioada octombrie-decembrie 2015, privind facilitățile și gratuitățile de transport acordate diferitelor categorii sociale (revoluționari, veterani, elevi și studenți, pensionari etc.), nu au fost recunoscute în exercițiul financiar 2015, la care se referă și nu au fost reflectate în evidența contabilă și în contul de execuție bugetară, întocmit pentru anul 2015;
- nu a fost înregistrată în evidența contabilă a MT valoarea investiției reprezentând construcția infrastructurii rutiere de acces la cel de-al doilea pod peste Dunăre, de la Calafat-Vidin, în cuantum de 181.647 mii lei;
- nu a fost efectuată inventarierea tuturor elementelor patrimoniale, la termenul prevăzut de lege, astfel:
 - nu s-au inventariat mijloacele fixe și obiectele de inventar, aflate în patrimoniul Ministerului Transporturilor;
 - nu s-au inventariat soldurile conturilor înscrise în bilanța de verificare întocmită pentru activitatea autorității de implementare a proiectelor Ex-ISPA și preluate în bilanța centralizată a ministerului în urma desființării Direcției Generale Managementul Fondurilor Externe;
- contrar principiului prudenței, activele financiare prezentate de entitatea auditată în situațiile financiare, întocmite la data de 31.12.2015, au fost supraevaluate, acestea fiind prezentate în bilanț la valoarea contabilă, fără a se calcula și ajustările cumulate pentru pierderea de valoare (7.313.603 mii lei).

La entitățile subordonate MT, auditate în anul 2016 (12 Spitale Căi Ferate):

● În ceea ce privește evidența financiar-contabilă, s-au constatat următoarele:

- neconcordanțe între datele cuprinse în evidența contabilă aferentă bunurilor administrate, datele cuprinse în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* și situația faptică a acestor bunuri, la data de 31.12.2015, precum și neclarități privind regimul juridic al unora dintre acestea;
- nu au fost înregistrate în contabilitate facturile pentru lucrările executate în anul 2013 la un obiectiv de investiții privind extinderea și modernizarea secției ORL și Oftalmologie, în sumă de 68 mii lei;
- nu s-au actualizat provizioanele constituite pentru sumele prevăzute prin hotărâri judecătorești definitive, având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială, stabilite în favoarea personalului;
- nu au fost respectate prevederile legale referitoare la constituirea și evidența financiar-contabilă a fondului de dezvoltare a spitalului;
- nu s-au înregistrat facturi reprezentând penalități de întârziere pentru neplata la termen a chiriei și utilităților pentru spațiile închiriate aferente exercițiilor bugetare 2014-2015;
- nu au fost reflectate corect în evidența contabilă obiectivul de investiții finalizat, reprezentând centrală termică ambulatoriu și rețele, precum și studiul de fezabilitate aferent, pentru care au fost întocmite procesele-verbale de recepție la terminarea lucrărilor și procesele verbale de instalare și punere în funcțiune;
- nu s-au înregistrat în evidența contabilă și patrimoniul spitalului, bunurile primite cu titlu gratuit;

● referitor la angajamentele legale și bugetare, s-a constatat:

- în contul de execuție, întocmit la 31.12.2015, nu a fost raportată corect suma totală a angajamentelor legale de plată, aceasta fiind de 99 mii lei, în condițiile în care totalul datoriilor raportate de entitate, conform bilanțului contabil încheiat la finele anului, este în sumă de 545 mii lei;
- nu au fost respectate prevederile legale privind evidența și raportarea angajamentelor bugetare pentru cheltuieli de personal, sumele evidențiate fiind sub nivelul creditelor bugetare aprobate, precum și a angajamentelor legale pentru cheltuieli cu bunuri și servicii, nefiind evidențiate sumele care nu au fost achitate furnizorilor până la finele anului;

● lucrarea „*Reabilitare curte interioară - montare pavele și borduri*” a fost înregistrată eronat direct pe cheltuieli, drept reparație curentă;

● serviciile de asistență medicală spitalicească, realizate în anul 2015, depășesc serviciile contractate cu Casa de Asigurări de Sănătate, sumă ce nu a fost facturată distinct, contrar prevederilor legale;

● referitor la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită, s-au constatat următoarele:

- s-au achiziționat materiale sanitare și dezinfectanți, fără a fi aprobate credite bugetare cu această destinație;
- s-au solicitat și utilizat nejustificat sume primite de la bugetul de stat pentru finanțarea activității de asistență medicală și psihologică, aferente personalului din transporturi cu atribuții în siguranța circulației și a navigației;
- s-au efectuat plăți nelegale, reprezentând contribuția angajatorului la asigurări sociale, calculată și decontată la un nivel superior celui legal aplicabil, în cazul contractelor privind „Prestare servicii de pază și protecția bunurilor și persoanelor”;
- s-au efectuat plăți nelegale, cu titlu de despăgubiri, fără a lua măsuri de stabilire a persoanelor vinovate;
- documentele aferente unor servicii medicale, prezentate spre validare, nu au cuprins toate datele/informațiile cerute de normele metodologice elaborate de legislația în domeniu. Astfel, într-un număr de 23 de cazuri rămase nevalidate, nu au fost recuperate toate cheltuielile efectuate cu acestea;
- au fost efectuate cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare;
- au fost efectuate plăți fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate;
- a fost înregistrat un decont de cheltuieli pentru cazare și transport fără a exista factură;
- s-au înregistrat plăți pentru funcții ce nu erau cuprinse în statul de funcții sau la bareme superioare celor aprobate.

● referitor la inventarierea patrimoniului:

- la inventarierea anuală a patrimoniului s-a constatat propunerea la casare a unei truse de laparoscopie incomplete, valoarea elementelor componente identificate ca fiind lipsă constituind prejudiciu, în sumă de 80,7 mii lei;
- nu s-au recuperat minusurile constatate cu ocazia inventarierii patrimoniului în anul 2015;
- nu s-a întocmit/actualizat *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale*, nu a fost aprobat de către organele competente și nu s-a publicat în Monitorul Oficial;

- în ceea ce privește obligațiile către bugetele publice, s-a constatat că:
 - nu s-au virat la bugetul de stat sumele pentru care s-a prescris dreptul creditorilor la recuperare;
 - nu s-au virat, integral sau în cote legale stabilite, veniturile obținute din închirierea bunurilor proprietate publică a statului.
- din clădirea Ambulatoriul CF Grivița București, în suprafață totală utilă de 1.751,25 mp, în anul 2015 au fost exploatați prin închiriere către terți numai 146,87 mp (8,38%), restul spațiilor, în suprafața estimată de 1.604,38 mp, rămânând neutilizate, unele aflându-se în stare avansată de degradare;
- s-a constatat un prejudiciu determinat de decontarea unor situații de lucrări unde prețul materialelor a fost majorat nejustificat, precum și de plata unor servicii neprestate, de deratizare, dezinsecție, dezinsecție și de colectare, transport și eliminare finală (incinerare) deșeurilor medicale.

Recomandări:

- ☞ restituirea la bugetul de stat a subvențiilor/transferurilor acordate în anul 2015 prin bugetul MT, neutilizate, nejustificate și nerestituite în termenul legal de către operatorii economici, precum și accesoriile aferente acestora, potrivit legii;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata compensațiilor pentru serviciile de transport, din cadrul pachetului minim social, în lipsa actelor adiționale de actualizare pe anul 2015 a contractelor de servicii publice încheiate cu operatorii de transport feroviar, recuperarea acestuia și virarea la bugetul de stat, potrivit legii;
- ☞ corectarea contului de execuție a bugetului ministerului pe anul 2015 cu influențele rezultate din obligațiile de plată aferente facilităților și gratuităților de transport datorate de la Capitolul „Asigurări și asistență socială”, aferente deconturilor primite în anul 2015 și neachitate până la sfârșitul anului și transmiterea acestuia la Ministerul Finanțelor Publice;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de decontarea nelegală către SC Metrorex SA, pe perioada legală de prescripție, a cuantumului gratuităților acordate pentru călătoria cu metroul beneficiarilor de facilități de transport, în contextul inexistenței reglementărilor legale privind aprobarea valorii unei călătorii simple cu metroul și virarea sumelor la bugetul statului, în condițiile legii;
- ☞ stabilirea valorii bunurilor recepționate și date în folosință, reprezentând infrastructura conexă la podul de la Calafat-Vidin, precum și înregistrarea în evidența contabilă a ministerului a bunurilor proprietate publică a statului, aferente componentei rutiere a podului;
- ☞ completarea procedurilor operaționale contabile cu prevederi referitoare la înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor aferente subvențiilor/transferurilor acordate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor;
- ☞ efectuarea inventarierii patrimoniului Ministerului Transporturilor pe anul 2016, cu remedierea tuturor deficiențelor constatate;
- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor debitorilor aflați în procedura insolvenței/falimentului, stabilirea întinderii prejudiciului determinat de nerecuperarea creanțelor pentru care entitatea nu s-a înscris la masa credală a debitorilor și recuperarea acestuia în condițiile legii.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Observațiile Curții de Conturi:

- în fundamentarea proiectului de buget propriu nu a fost respectată prevederea legală conform căreia în situația în care gradul de realizare a veniturilor proprii programate în ultimii 2 ani anteriori anului curent este mai mic de 97% pe fiecare an, veniturile proprii pentru anul bugetar pentru care se elaborează proiectul de buget se stabilesc cel mult la nivelul realizărilor din anul precedent anului curent;
- la data de 31.12.2015 nu era înregistrată în contabilitatea ministerului o poprire asupra conturilor, în sumă de 5.302 mii lei, dispusă de Trezoreria Municipiului București;
- Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice a fost amendat cu peste 5 mii lei pentru depunerea cu întârziere a situațiilor financiare consolidate la Ministerul Finanțelor Publice pentru trei exerciții bugetare;
- nu toate universitățile au virat cota de 5% din sumele încasate de la cursanții străini sub formă de taxă. La 31.12.2015, suma datorată și nevirată de către universități în contul ministerului era de 1.724 mii euro (7.800 mii lei);
- valoarea bunurilor din patrimoniul public al statului înregistrată în evidențele contabile nu concordă cu valoarea înscrisă în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*. Suma totală a diferențelor între valoarea înscrisă în Inventar și cea evidențiată în contabilitate este de peste 420.615 mii lei;
- MENCS nu a întocmit *Inventarul centralizat al bunurilor imobile proprietate privată a statului și a drepturilor reale supuse inventarierii*, conform cerințelor *Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 668/2014*;
- Ministerul a suportat din bugetul propriu, în perioada 2013 – martie 2016, cheltuieli în sumă de 2.904 mii lei, care nu se concretizează într-un serviciu, bun, lucrare etc., fiind de natura cheltuielilor de judecată, a cheltuielilor de executare și chiar

cheltuieli reprezentând daune plătite absolvenților cărora, deși li s-a recunoscut dreptul de a-și continua studiile, nu li s-au emis actele de studii la finalizarea acestora;

- în cursul anului 2015, ministerul nu a întreprins demersurile legale pentru evaluarea universităților, necesară în finanțarea instituțională a acestora, în condițiile în care rezultatul evaluării efectuate în cursul anului 2011 nu a mai fost valabil începând cu anul universitar 2015-2016;
- la data de 31.12.2015, valoarea totală a debitelor nevitate ministerului de către managerii proiectelor finanțate din fonduri comunitare este de peste 555 mii lei (reprezentând drepturi salariale ale personalului care a fost nominalizat să lucreze în echipele de proiecte finanțate din fonduri comunitare nerambursabile postaderare), din care suma de 489 mii lei, aferentă anului 2011, nu era înregistrată în evidențele contabile ale ministerului.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MENCS, auditate în anul 2016 (42 inspectorate școlare județene):

- mai multe instituții de învățământ superior au închiriat bunuri proprietate publică a statului, transmise prin hotărâri ale Guvernului în administrarea ministerului pentru folosința universităților, fără ca sumele rezultate din închiriere, cuvenite bugetului de stat, totalizând 290 mii lei, să se facă venit la acest buget;
- *Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca* a încheiat un contract de asociere în participațiune cu o societate comercială, având ca scop: „[...] realizarea de către asociat a unor investiții pentru imobilele Universității [...], exploatarea în interesul comun a acestor investiții”, deși:
 - Universitatea nu avea calitatea juridică de a încheia contracte de asociere în participațiune/contracte de închiriere/contracte de concesiune având ca obiect bunuri din domeniul public al statului (terenuri și clădiri) asupra cărora deține doar drept de folosință;
 - în contract nu au fost detaliate cu exactitate bunurile care constituie aport al Universității și, implicit, nici valoarea acestora;
 - unele imobile – clădiri, care reprezentau parte a aportului Universității, au fost demolate, respectivele bunuri fiind înscrise și în prezent în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
 - aportul asociatului nu este cert și nici determinabil;
 - contractul conține o serie de clauze abuzive, conform cărora respectiva societate comercială poate dobândi un drept de proprietate asupra unor construcții edificate în cadrul asocierii pe terenul proprietate publică a statului;
 - referitor la clauzele contractuale care prevăd condițiile de reziliere, acestea sunt vădit în favoarea asociatului, care poate fi despăgubit fie cu dublul valorii investiției, fie cu valoarea pretențiilor solicitate în instanță.
- ca urmare a verificării modului în care s-a derulat implementarea, de către *Centrul Național de Evaluare și Examinare (CNEE)*, a patru proiecte finanțate din fonduri europene - POSDRU, s-a constatat că au fost respinse toate cererile de rambursare a prefinanțărilor, în sumă de 9.414 mii lei, din cauza deficiențelor constatate în implementarea proiectelor. Ca urmare, Organismul Intermediar pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane din cadrul Ministerului Educației Naționale (OI POSDRU MEN) a emis decizii de recuperare de la CNEE a contravalorii prefinanțării, decizii care reprezintă titluri de creanță.
- s-au mai constatat următoarele abateri și nereguli:
 - neevidențierea în contabilitatea *Inspectoratului Școlar Județean (ISJ Prahova)* a unei sume distribuite unităților școlare, primită de la minister pentru Programul „Bani de liceu”, precum și a altei sume, primită de la minister pentru „Bursa profesională”;
 - acordarea necuvenită a sprijinului financiar din Programul „Bani de liceu”, în sumă de 2.471 mii lei;
 - abateri cu privire la neîncasarea, neevidențierea în contabilitate și neadministrarea, de către unitățile de învățământ, a sumelor aferente Programului „Școală după Școală” (8.200 mii lei), situație întâlnită la unitățile școlare verificate din subordinea a 17 inspectorate școlare județene;
 - acordarea necuvenită de burse profesionale, în sumă de 350 mii lei;
 - abateri cu privire la administrarea și înregistrarea în contabilitatea unităților școlare a stocurilor de rechizite școlare ce se acordă elevilor (1.293 mii lei);
 - acordarea necuvenită a sprijinului financiar din Programul Național de Protecție Socială „Euro 200” (282 mii lei);
 - abateri privind decontarea abonamentelor și cheltuielilor de transport ale elevilor (372 mii lei);
 - neînregistrarea în evidența financiar-contabilă și neraportarea prin situațiile financiare încheiate, a valorii terenurilor proprietate publică a statului, în valoare de 899.063 mii lei, deținute în administrare de *Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Mașini Agricole și Instalații destinate Agriculturii și Industriei Alimentare – INMA*;
 - înregistrarea, în perioada 2013 – 2015, a unor cheltuieli de amortizare supradimensionate cu valoarea de 851 mii lei, ca urmare a calculării și înregistrării de cheltuieli cu amortizarea pentru clădirile proprietate publică a statului, aflate în administrarea *INMA*;

- neconstituirea, neînregistrarea ca obligație către bugetul statului și nevirarea pe această destinație a sumei de 1.359 mii lei, reprezentând cotă parte datorată din sumele încasate drept chirie, în baza contractelor de închiriere a unor spații din incinta imobilelor INMA, bunuri proprietate publică a statului aflate în administrarea entității;

La *Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Turbomotoare Comoti (INCDT – COMOTI)* s-au constatat următoarele:

- nestabilirea, neînregistrarea și neachitarea în cuantumul legal a impozitului pe profit datorat pentru anul 2014, ca urmare a stabilirii eronate a rezultatului fiscal, în sumă de 179 mii lei, la care se adaugă dobânzi și penalități de întârziere de 28 mii lei. În timpul misiunii de audit a fost virată la bugetul de stat suma de 179 mii lei;
- nu a fost virat la bugetul local impozitul pe clădiri aferent imobilelor utilizate în scop economic, în sumă (inclusiv penalități) de 64 mii lei. Suma a fost virată la bugetul local în timpul misiunii de audit;
- solicitarea și obținerea de către INCDT – COMOTI, din bugetul alocat proiectelor de cercetare de excelență, aplicativă și experimentală, a unor finanțări necuvenite în sumă de 569 mii lei (la care s-au calculat accesorii de 114 mii lei), prin aplicarea unui coeficient de cheltuieli indirecte mai mare decât cel real, ca urmare a luării în calcul a unor cheltuieli neeligibile în categoria respectivă de cheltuieli. În timpul auditului a fost restituită suma de 194 mii lei, diferența urmând a fi achitată ulterior;
- solicitarea și obținerea necuvenită de către INCDT – COMOTI, de la bugetul de stat, prin Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică și Inovare, a sumei de 1.225 mii lei, ca urmare a supradimensionării cheltuielilor de personal în devizul postcalcul, față de cele real achitate și evidențiate în contabilitate, precum și prin aplicarea unui coeficient de cheltuieli indirecte stabilit la o bază de calcul mai mare decât cea reală, cuprins în contractul de finanțare pentru Proiectul „Nucleu”;
- acordarea unor prime membrilor Consiliului de Administrație, prime care exced prevederile legale privind drepturile remunerării acestora, în sumă de 52 mii lei.

Recomandări:

- ☞ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri operaționale privind fundamentarea proiectului de buget de venituri și cheltuieli, cu respectarea prevederilor legii finanțelor publice, aplicabilă inclusiv la entitățile din subordine/în coordonare/sub autoritate;
- ☞ stabilirea sumelor care trebuiau încasate de la universități, reprezentând cota de 5% din încasările în valută ale acestora din taxele de la studenții și cursanții străini și luarea măsurilor necesare pentru încasarea integrală a acestora;
- ☞ în vederea reglementării situației bunurilor aparținând domeniului public al statului:
 - includerea în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului a tuturor bunurilor din domeniul public al statului care sunt în administrarea MENCS și a entităților din subordine/coordonare;
 - actualizarea valorilor de inventar pentru bunurile înregistrate în Anexa la *HG nr. 1.705/2006*, în conformitate cu înregistrările din evidența contabilă și cu reevaluarea efectuată conform normelor legale în vigoare;
 - efectuarea lucrărilor de cadastru și înscriere în Cartea Funciară, în conformitate cu legislația în vigoare;
 - elaborarea *Inventarului centralizat al bunurilor imobile proprietate privată a statului și a drepturilor reale supuse inventarierii* și transmiterea acestuia la Ministerul Finanțelor Publice;
- ☞ stabilirea întinderii unui eventual prejudiciu creat bugetului instituției ca urmare a litigiilor cu absolvenții cărora, deși li s-a recunoscut dreptul de a-și continua studiile, nu li s-au emis actele de studii la finalizarea acestora și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia de la persoanele responsabile;
- ☞ efectuarea demersurilor pentru crearea cadrului normativ necesar evaluării universităților în scopul clasificării și ierarhizării programelor de studii, în conformitate cu prevederile *Legii educației naționale nr. 1/2011* și alocarea către instituțiile de învățământ superior a fondurilor de la bugetul de stat în baza unor metodologii elaborate în concordanță cu prevederile legale;
- ☞ analizarea tuturor contractelor încheiate cu terțe persoane (inclusiv de unitățile din subordine/coordonare), care au ca obiect punerea la dispoziția acestora din urmă, sub diverse forme, a unor bunuri proprietate publică a statului și virarea la bugetul statului a sumelor ce se cuvin conform prevederilor legale;
- ☞ MENCS împreună cu USAMV Cluj-Napoca vor reanaliza clauzele contractului de asociere în participațiune și vor lua toate măsurile legale care se impun, astfel încât gestionarea bunurilor proprietate publică a statului aduse ca aport în asociere să se realizeze în condiții de legalitate, regularitate, eficiență, eficacitate și economicitate. Totodată:
 - USAMV Cluj-Napoca va reevalua bunurile proprietate publică a statului (terenuri și construcții) aduse drept contribuție în contractul de asociere în participațiune, astfel încât să fie stabilită valoarea reală a aportului Universității;
 - MENCS va efectua toate demersurile necesare pentru actualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* cu noile valori ale bunurilor rezultate din evaluarea efectuată de USAMV Cluj-Napoca;
 - MENCS va dispune efectuarea unei misiuni de audit public intern/control asupra modului de încheiere și derulare a contractului de asociere în participațiune;

- ☞ având în vedere concluziile rezultate în urma verificării modului în care s-au derulat de către CNEE cele 4 proiecte finanțate din fonduri europene - POSDRU, se impune stabilirea de către conducerea ministerului a prejudiciului provocat bugetului de stat, precum și dispunerea măsurilor de recuperare de la persoanele care se fac vinovate de implementarea defectuoasă a respectivelor proiecte.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Observațiile Curții de Conturi:

La Ministerul Sănătății:

- nu au fost respectate prevederile legale în vigoare cu privire la fundamentarea și utilizarea surselor bugetare, prin menținerea în buget a unor credite bugetare aprobate și neutilizate. Pentru creditele bugetare aprobate și neutilizate nu s-au luat măsuri de disponibilizare la bugetul de stat la termenele prevăzute de legislația în vigoare;
- nu au fost valorificate studii de fezabilitate, studii de fezabilitate, ghiduri arhitecturale, proiecte tehnice și servicii de expertiză, în valoare totală estimată la 114.838 mii lei, destinate construirii și dotării „la cheie” a 28 de spitale de urgență și reabilitării a 15 spitale județene de urgență;
- nu au fost inventariate și nu a fost înregistrată în evidența contabilă contravaloarea studiilor de fezabilitate în sumă de 952 mii lei, precum și a serviciilor de consultanță, în sumă de 1.238 mii lei, achiziționate în anul 2009. Au fost plătite penalități de întârziere în sumă de 365 mii lei, datorate pentru neplata la termen a facturilor prestatorilor;
- nu s-a finalizat, nu a fost implementat și nu a fost pus în funcțiune, de către Ministerul Sănătății, un proiect de informatizare, în valoare de 44.625 mii lei;
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă contravaloarea serviciilor de acceptanță în valoare de 9.652 mii lei, aferente sistemului informatic de înaltă performanță;
- plata nejustificată a dobânzilor și cheltuielilor adiționale, a cheltuielilor arbitrare, precum și a cheltuielilor de executare silită în sumă de 4.131 mii lei, din cauza neachitării la termenul legal, de către Ministerul Sănătății, furnizorilor;
- nu au fost puse în funcțiune/date în exploatare și/sau nu au fost utilizate în scopul pentru care au fost achiziționate, aparatură medicală și dotări independente, în sumă de 55.542 mii lei, finanțate din credite bugetare și venituri proprii (accize) repartizate de Ministerul Sănătății, în anul 2015, unităților sanitare. Au fost decontate din sume alocate de la MS, echipamente medicale achiziționate fără respectarea în totalitate a dispozițiilor legale cu privire la derularea achizițiilor publice;
- Serviciul de Medicină de Urgență din cadrul Ministerului Sănătății nu a monitorizat și nu a verificat, la nivelul unităților sanitare aflate în subordine, modul de derulare a programului „Acțiuni prioritare AP-AT1”, ceea ce a condus, în unele cazuri, la finanțarea nelegală a unor cheltuieli cu medicamentele, în sumă de 2.095 mii lei;
- Ministerul Sănătății nu a verificat în mod corespunzător, conform atribuțiilor sale de ordonator principal de credite, modul de aplicare de către unitățile din subordine (servicii de ambulanță județene) a prevederilor legale incidente privind înregistrarea bunurilor din patrimoniul public și privat în evidența contabilă și actualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
- au fost efectuate plăți nelegale, în sumă de 327 mii lei, în cadrul unui contract de finanțare care a fost reziliat, din cauza nerespectării procedurilor de achiziție în vigoare;
- nu au fost respectate prevederile OMS nr. 75/2009 pentru aprobarea Normelor privind modul de calcul al prețurilor la medicamentele de uz uman, prin avizarea unor prețuri la medicamente mai mari decât cele calculate în baza prevederilor legale;
- în perioada 2013-2015, la nivelul a 13 unități sanitare din subordinea Ministerului Sănătății, au fost achiziționate și plătite nejustificat, servicii de analiză date clinice din spitale (unități sanitare cu paturi), în valoare de 4.058 mii lei;
- Ministerul Sănătății nu a coordonat activități legate de reglementarea și punerea pe piață a produselor biocide și nu a întreprins toate măsurile necesare în vederea restituirii și recuperării contravalorii acestora de către unitățile sanitare din subordine unde au fost constatate stocuri de produse biocide neconforme, ca urmare a acțiunilor de inspecție sanitară efectuate.

La entitățile subordonate Ministerului Sănătății, auditate în anul 2016 (10 direcții județene de sănătate publică și 19 servicii de ambulanță județene):

- nu au fost respectate prevederile legale cu privire la modul de fundamentare a veniturilor proprii, în sensul fundamentării bugetului pe anul în curs cel mult la nivelul realizărilor din anul precedent;
- nu au fost cuprinse în bugetul de venituri și cheltuieli unele sponsorizări;
- includerea în bugetul de venituri și cheltuieli a unor obiective de investiții în sumă de 540 mii lei, fără aprobarea documentației de avizare a lucrărilor de intervenții;

- nerealizarea unor venituri din contractele încheiate cu partenerii externi în sumă de 601 mii lei;
- majorarea nejustificată a cheltuielilor, prin înregistrarea eronată pe cheltuielile entității a medicamentelor și materialelor sanitare aflate în stoc la data de 31.12.2015, în sumă de 554 mii lei;
- nu a fost respectat principiul contabilității pe bază de angajamente și al independenței exercițiului financiar, prin raportarea eronată a unor cheltuieli în sumă de 98 mii lei;
- evidențierea eronată în conturi de cheltuieli a unor lucrări care constituie reparații capitale sau investiții în curs, în sumă de 1.691 mii lei;
- nu au fost înregistrate sau au fost înregistrate eronat în evidența contabilă, bunurile aparținând domeniului public și privat al statului sau unităților administrativ-teritoriale;
- neînregistrarea în evidența contabilă, în perioada 2013 – 2015, a unor medicamente în valoare de 1.087 mii lei primite prin donație și sponsorizare;
- deținerea de active necurente de natura mărcilor și a brevetelor, fără a fi înregistrate în patrimoniul entității;
- menținerea nejustificată în contul „Clădiri” a sumei de 315 mii lei, reprezentând lucrări de reparații capitale la clădiri care aparțin unității administrativ-teritoriale;
- nu a fost constituit la data de 31.12.2015, conform prevederilor legale, fondul de dezvoltare a spitalului;
- nu au fost evidențiate debitele reprezentând cheltuielile efectuate de spital cu persoanele agresate sau accidentate de către alte persoane, precum și contravaloarea concediilor medicale nerecuperate de la Casele de Asigurări de Sănătate;
- deținerea de active fixe necorporale în curs de execuție, de natura proiectelor de cercetare finanțate din fonduri publice, fără a fi înregistrate în patrimoniul entității;
- nu a fost condusă evidența contabilă a decontărilor în curs de clarificare pentru creanțe ale instituției aflate în litigiu;
- nu s-a majorat valoarea activelor fixe existente în patrimoniu cu suma de 91.127 mii lei, reprezentând contravaloarea unor lucrări de investiții pentru care s-au întocmit procese-verbale de recepție la terminarea lucrărilor;
- nu au fost evidențiate în conturi în afara bilanțului, scrisorile de garanție bancară;
- deținerea de terenuri, cu o valoare de 21.931 mii lei, fără a fi înregistrate în patrimoniu;
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă și în cea tehnico-operativă, unele echipamente IT în sumă de 100 mii lei;
- nu au fost efectuate punctajele reciproce între unități sanitare și Ministerul Sănătății, cu privire la bunurile primite prin transfer și amortizate integral, în valoare de 16.444 mii lei;
- nu s-a implementat și dezvoltat sistemul de control intern/managerial, în conformitate cu prevederile legale;
- abateri de la legalitate și regularitate în exercitarea activității de audit public intern;
- nu au fost urmărite și nici încasate facturi emise către clienți, reprezentând diverse servicii medicale de urgență și transport sanitar;
- nu au fost facturate, înregistrate în evidența contabilă și nu au fost raportate prin situațiile financiare încheiate la 31.12.2015, veniturile din servicii medicale spitalicești prestate, servicii care au fost validate/confirmate de către Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar București (SNSPMPDSB);
- nu s-au realizat unele venituri ale entității în sumă de 128 mii lei, reprezentând chirii aferente suprafețelor utilizate de terți, nu s-a recuperat contravaloarea utilităților consumate de aceștia și nu s-au calculat penalitățile pentru încasarea lor cu întârziere, precum și din derularea contractelor de asociere în participațiune;
- s-au acceptat la decontare din bugetul statului, cheltuieli neeligibile, în sumă de 78 mii lei, pentru finanțarea asistenței medicale desfășurate în cabinetele medicale din unitățile de învățământ;
- nu s-au urmărit și nu s-au luat măsuri de recuperare, de la bugetul statului, a sumei de 121 mii lei, reprezentând indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă, achitate personalului angajat, precum și a contravalorii cheltuielilor nelegale efectuate în UPU pentru tratamentul aplicat pacienților, în sumă de 1.012 mii lei;
- plăți nelegale reprezentând sporuri salariale în sumă de 964 mii lei, acordate personalului fără respectarea prevederilor legale;
- plata nelegală în sumă de 68 mii lei, reprezentând contravaloarea unor lucrări care nu au fost realizate;
- plata nejustificată a unor cheltuieli cu reparații la autospeciale, efectuate în perioada de garanție, în sumă de 444 mii lei;
- nu s-au înregistrat în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară construcțiile ce aparțin domeniului public al statului aflate în administrarea entităților;
- inventarierea patrimoniului nu s-a realizat cu respectarea în totalitate a prevederilor legale;
- nu s-au luat măsurile prevăzute de lege privind reevaluarea activelor fixe;
- cedarea, cu titlu gratuit, a dreptului de folosință a unor bunuri proprietate publică a statului, fără aprobarea ordonatorului principal de credite, nerealizându-se venituri bugetare în sumă de 131 mii lei;

- nu s-au realizat și nici întreprins demersuri legale de urmărire și încasare a contravalorii serviciilor medicale de spitalizare care au fost neconfirmate din punct de vedere al datelor clinice și medicale de către SNSPMPDSB și nedecontate de CAS;
- plăți nejustificate în sumă de 129 mii lei, reprezentând materii prime și materiale nepuse în operă;
- scoaterea din evidența contabilă a unor active fixe corporale, propuse la casare, în sumă de 7.155 mii lei, fără ca aceste bunuri să fie casate efectiv; nefacturarea, neînregistrarea și neîncasarea veniturilor din valorificarea mijloacelor fixe casate;
- diminuarea patrimoniului public al unității administrativ-teritoriale, aflat în administrarea spitalului, ca urmare a scoaterii din gestiune a unor elemente patrimoniale în sumă de 480 mii lei, fără întocmirea documentației necesare prevăzute de cadrul legal;
- nu s-au analizat în vederea recuperării creanțelor provenite din servicii facturate clienților, pentru care dreptul la acțiune pentru recuperare s-a prescris, în sumă de 171 mii lei;
- în anul 2015 nu s-a virat la bugetul local suma estimată la 287 mii lei, reprezentând cota parte din contravaloarea chiriilor încasate de la agenții economici care își desfășoară activitatea în clădirile din domeniul public al UAT aflate în administrarea spitalului;
- nu s-au virat la bugetul statului unele venituri reprezentând garanții de participare la licitații și de bună execuție încasate, a căror restituire nu a fost solicitată de furnizori în termenul legal de prescripție, în sumă de 104 mii lei;
- nu s-au urmărit sentințele judecătorești definitive și executorii în sumă de 193 mii lei, reprezentând cheltuielile de spitalizare aferente victimelor accidentelor rutiere și agresiunilor fizice, care urmau a fi recuperate de la persoanele vinovate de producerea acestora, precum și restituirea acestora caselor de asigurări de sănătate;
- în perioada 2013-2015 au fost majorate nelegal cheltuielile entității cu suma estimată de 64 mii lei, reprezentând medicamente din donații, eliberate din farmacia cu circuit închis a institutului, fără a avea la bază documente justificative;
- plata nelegală a drepturilor de personal în sumă de 102 mii lei, prin acordarea unor sporuri la salariile de bază, contrar prevederilor legale în vigoare și compensarea în bani a unor concedii de odihnă neefectuate, pentru un număr de zile mai mare decât cel convenit;
- plata nelegală în sumă de 1.311 mii lei către o parte din salariați, în baza unor convenții civile/contracte cu timp parțial, fără respectarea legislației muncii, în condițiile în care aceste persoane desfășoară o parte din activități și în baza contractelor individuale de muncă;
- plăți nelegale aferente obiectivelor de investiții în sumă de 125 mii lei, reprezentând lucrări de reparații capitale neexecutate și servicii de dirigenție de șantier neprestate;
- neurmărirea modului de îndeplinire, în totalitate, a obligațiilor contractuale ale furnizorului de echipamente medicale prin necalcularea și nesolicitarea penalităților contractuale, în sumă de 2.484 mii lei, ca urmare a punerii în funcțiune cu întârziere a acestora, respectiv întârzieri de până la 500 zile;
- achiziția de dispozitive medicale în perioada 2013 - 2015, fără a fi respectate dispozițiile legale cu privire la derularea achizițiilor publice, în sensul supraestimării valorii produselor supuse achiziției, ceea ce a condus la cheltuieli nelegale în sumă de 382 mii lei;
- achiziționarea unor componente IT, precum și a unor servicii de reparații și întreținere echipamente IT, în baza unor documente care nu corespund realității;
- plata unor servicii de mentenanță în sumă de 18 mii lei, pentru unele aplicații informatice neutilizate de entitate sau nefuncționale.

Recomandări:

La nivelul Ministerului Sănătății:

- ☞ elaborarea bugetului corelat cu necesitățile reale de surse, fundamentate temeinic de către direcțiile/beneficiarii implicați din cadrul ministerului și de către structurile subordonate; asigurarea de către direcțiile de specialitate din cadrul ministerului a unei analize lunare a necesității menținerii unor credite bugetare și luarea măsurilor de a propune, la timp, Ministerului Finanțelor Publice anularea/retragerea unor credite bugetare neutilizate; monitorizarea lunară a cheltuielilor, analiza permanentă a execuției bugetare comparativ cu fondurile aprobate pentru eficientizarea utilizării fondurilor publice și identificarea în timp optim a posibilității disponibilizării unor credite bugetare din bugetul de stat în termenul legal; raportarea prin contul de execuție centralizat a unor date care să corespundă realității economico-financiare, respectiv a tuturor creditelor de angajament pentru acțiunile multianuale; urmărirea, de către persoanele cu atribuții din cadrul direcțiilor de specialitate, a procesului execuției bugetare pe tot parcursul exercițiului financiar, astfel încât să se asigure disponibilizarea la bugetul de stat, în termenul legal, a tuturor creditelor bugetare care nu se mai justifică a fi păstrate;
- ☞ înregistrarea în conturi corespunzătoare de imobilizări a documentațiilor tehnico-economice întocmite; inventarierea anuală a patrimoniului, în scopul identificării tuturor bunurilor deținute și reflectării realității economico-financiare care se raportează în situațiile financiare anuale; analizarea de către conducerea ministerului a posibilităților de valorificare a documentațiilor tehnico-economice întocmite;
- ☞ analizarea de către conducerea Ministerului Sănătății a:
 - cauzelor și împrejurărilor, precum și stabilirea persoanelor cu atribuții care prin acțiunea sau inacțiunea lor au generat

- obligații suplimentare de plată ale ministerului și recuperarea conform prevederilor legale a acestora;
- posibilităților privind finalizarea, implementarea și punerea în funcțiune a sistemului informatic de înaltă performanță; înregistrarea în evidența financiar-contabilă a Ministerului Sănătății a documentelor, reprezentând servicii aferente sistemului informatic de înaltă performanță respectiv acceptanța proiectului model master, achiziționate în anul 2009;
 - plăților, reprezentând dobânzi, cheltuieli adiționale, arbitrare și de executare silită, precum și stabilirea cauzelor; recuperarea în integralitate a plăților nelegale, precum și a cheltuielilor conexe acestora;
- ☞ Ministerul Sănătății (prin structurile de specialitate), în calitate de ordonator principal de credite și de coordonator al strategiilor și programelor de acțiune în domeniul sănătății populației, va efectua o analiză periodică referitoare la respectarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice și cu privire la instalarea/punerea în funcțiune și modul de utilizare a aparaturii și echipamentelor medicale finanțate din bugetul Ministerului Sănătății și va dispune măsurile legale care se impun;
- ☞ referitor la programele de sănătate:
- monitorizarea și controlul, la nivelul unităților sanitare, a modului de derulare a finanțării cheltuielilor pentru programe de sănătate potrivit prevederilor legale;
 - efectuarea deschiderilor de credite bugetare pentru plata cheltuielilor pentru programe de sănătate numai în baza documentelor justificative potrivit legislației specifice în domeniu, verificate și avizate;
 - elaborarea și particularizarea unei proceduri operaționale de control intern/managerial care să conducă la urmărirea și verificarea sumelor ce urmează a fi decontate în cadrul programelor de sănătate;
- ☞ inițierea acțiunilor de control la unitățile sanitare care au beneficiat de fonduri din bugetul Ministerului Sănătății pentru derularea acțiunilor prioritare în vederea identificării de sume decontate nelegal din bugetul Ministerului Sănătății pentru finanțarea AP-ATI, recuperarea acestora în integralitate și virarea la bugetul de stat;
- ☞ în privința gestionării patrimoniului:
- actualizarea în timp util a tuturor modificărilor intervenite în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* aflat în administrare, precum și raportarea unor date care să corespundă realității;
 - extinderea verificărilor la serviciile de ambulanță județene cu privire la evidențierea imobilelor ce aparțin domeniului public al statului și al unităților administrativ-teritoriale; întocmirea unei proceduri operaționale cu privire la această activitate;
 - luarea măsurilor necesare asigurării inventarierii întregului patrimoniu al Ministerului Sănătății în vederea stabilirii situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, creanțelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale entității, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu și întocmirii situațiilor financiare anuale potrivit prevederilor legale în vigoare astfel încât acestea să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității pentru finele fiecărui exercițiu financiar;
- ☞ stabilirea cauzelor și împrejurărilor care au determinat plata nejustificată din creditele bugetare a unor sume care sunt aferente unor contracte în cadrul proiectului cu finanțare externă ce a fost reziliat de Ministerul Sănătății; extinderea verificărilor, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia în integralitate, virarea la buget a sumelor recuperate pe măsura încasării, precum și reîntregirea creditelor bugetare cu sumele plătite nejustificat prin imputarea pagubelor în sarcina celor vinovați conform prevederilor legale, după caz;
- ☞ stabilirea și avizarea prețurilor medicamentelor, cu excepția medicamentelor care se eliberează fără prescripție medicală, conform prevederilor OMS nr. 75/2009; actualizarea prețului medicamentelor din CANAMED (Catalogul național al prețurilor medicamentelor autorizate de punere pe piață în România) conform prevederilor legale; întreprinderea măsurilor necesare în vederea stabilirii sancțiunilor și a modalităților de aplicare a acestora, pentru cazurile de nerespectare de către deținătorii de autorizație de punere pe piață a medicamentelor (APP) sau de reprezentanții acestora a prevederilor legale privind prețurile de vânzare aprobate;
- ☞ Ministerul Sănătății, în calitate de ordonator principal de credite, prin structurile de specialitate:
- va efectua o analiză referitoare la situația privind achiziționarea de către unitățile sanitare din subordine de servicii de prevalidare date clinice și/sau monitorizare/optimizare proces de codificare clinică și ICM și va dispune măsurile legale care se impun în vederea identificării persoanelor răspunzătoare de efectuarea de cheltuieli fără respectarea bunei gestiuni financiare, stabilirea întinderii prejudiciului, precum și recuperarea integrală a acestuia, în condițiile legii;
 - va întreprinde toate măsurile necesare în vederea verificării modului de respectare de către furnizori a tuturor prevederilor legale cu privire la comercializarea unor produse biocide/dezinfectanți avizate de minister; va efectua o analiză referitoare la situația privind achiziționarea de către unitățile sanitare din subordine de produse biocide neconforme și va dispune măsurile legale care se impun în vederea identificării persoanelor răspunzătoare de efectuarea de cheltuieli fără respectarea bunei gestiuni financiare, stabilirea întinderii prejudiciului, precum și recuperarea integrală a acestuia, în condițiile legii;
- ☞ luarea măsurilor necesare pentru implementarea/dezvoltarea sistemului de control intern/managerial, în conformitate cu prevederile legale; exercitarea activității de audit public intern potrivit legislației în vigoare.

La nivelul instituțiilor publice subordonate Ministerului Sănătății:

- ☞ fundamentarea, în condițiile legii, a veniturilor proprii, în funcție de realizările anilor precedenți;
- ☞ înregistrarea în contabilitate a contractelor de sponsorizare, precum și a fondului de dezvoltare a spitalului, conform prevederilor legale;
- ☞ organizarea contabilității de gestiune pe centre de cost pentru medicamente și materiale sanitare eliberate micro stațiilor aflate în subordine, precum și pentru cele stocate pe ambulanțe;
- ☞ respectarea principiilor contabilității de angajamente și a independenței exercițiilor financiare;
- ☞ identificarea, evaluarea și înregistrarea în evidența financiar-contabilă a tuturor activelor de natura lucrărilor de reparații capitale și amenajare la clădirile entității;
- ☞ înregistrarea, în condițiile legii, a:
 - bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului sau unităților administrativ-teritoriale;
 - contravalorii reparațiilor capitale efectuate la clădiri care nu aparțin entității;
 - debitelor provenite din cheltuielile efectuate de spital, cu persoanele agresate sau accidentate și contravaloarea concediilor medicale, nerecuperate de la casele de asigurări de sănătate;
 - activelor fixe necorporale în curs de execuție, de natura proiectelor de cercetare finanțate din fonduri publice, fără a fi înregistrate în patrimoniul spitalului;
 - a obiectivelor de investiții finalizate, pentru care au fost întocmite procesele verbale de recepție la terminarea lucrărilor;
 - veniturilor pentru care unitatea s-a constituit parte civilă pentru recuperarea serviciilor medicale, reprezentând cheltuieli efective ocazionate de asistența medicală acordată și care trebuie recuperate de către furnizorul de servicii medicale;
- ☞ constituirea fondului de dezvoltare a spitalului din toate sursele legale aferente unităților sanitare;
- ☞ organizarea evidenței contabile a creanțelor instituției, aflate în litigiu; evidențierea în conturi în afara bilanțului a scrisorilor de garanție bancară; înregistrarea în patrimoniu a terenurilor deținute de entitate, conform prevederilor legale; înregistrarea în evidența contabilă și cea tehnico-operativă a tuturor mijloacelor fixe și obiectelor de inventar deținute de entitate;
- ☞ efectuarea punctajelor reciproce între Ministerul Sănătății și unitățile sanitare din subordine cu privire la bunurile primite prin transfer și amortizate integral;
- ☞ analizarea cauzelor privind debitorii rezultați ca urmare a vătămarilor corporale și luarea măsurilor în vederea recuperării acestor debite; aplicarea tuturor formelor legale de urmărire și încasare a facturilor emise către clienți;
- ☞ facturarea, înregistrarea în evidența contabilă și raportarea prin situațiile financiare a veniturilor din servicii medicale spitalicești prestate, validate/confirmate de către Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar București (SNSPMPDSB);
- ☞ realizarea veniturilor din chirii aferente suprafețelor reale utilizate de terți, recuperarea contravalorii utilităților consumate de aceștia și calcularea penalităților pentru încasarea lor cu întârziere, precum și realizarea veniturilor din derularea contractelor de participațiune;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului prin plata unor cheltuieli aferente asistenței medicale desfășurate în cabinetele medicale din unitățile de învățământ, încasarea la buget a sumelor nejustificate;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia în integralitate, potrivit legislației în vigoare, reprezentând:
 - plata nelegală a unor cheltuieli de personal;
 - plata nelegală a unor lucrări neexecutate;
 - plăți nejustificate pentru materii prime și materiale nepuse în operă;
 - contravaloarea pieselor de schimb și accesoriilor înlocuite și achitate în perioada de garanție;
- ☞ urmărirea și luarea măsurilor de recuperare la bugetul statului a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă achitate personalului angajat, precum și a contravalorii cheltuielilor efectuate în UPU pentru tratamentul aplicat pacienților care, ulterior, au fost internați într-o secție a spitalului;
- ☞ înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară a construcțiilor ce aparțin domeniului public al statului aflate în administrare; efectuarea inventarierii patrimoniului cu respectarea în totalitate a prevederilor legale;
- ☞ analizarea și întreprinderea demersurilor legale de urmărire și încasare a cheltuielilor efectuate de spital pentru servicii medicale de spitalizare care au fost neconfirmate din punct de vedere al datelor clinice și medicale de către SNSPMPDSB și nedecontate de CAS;
- ☞ analizarea și recuperarea creanțelor provenite din servicii facturate clienților, pentru care dreptul la acțiune pentru recuperarea acestora s-a prescris;

- ☞ virarea la bugetul local a cotei părți din contravaloarea chiriilor încasate de la agenții economici care își desfășoară activitatea în clădirile din domeniul public al UAT și în administrarea spitalului;
- ☞ virarea la bugetul statului a veniturilor reprezentând garanții de participare la licitații pentru care dreptul titularilor de a cere restituirea sumelor s-a prescris;
- ☞ urmărirea sentințelor judecătorești definitive și executorii privind cheltuielile de spitalizare aferente victimelor accidentelor rutiere și agresiunilor fizice, care urmau a fi recuperate de la persoanele vinovate de producerea acestora, precum și virarea sumei ce revine CAS din sumele recuperate de la persoanele vinovate de accidente rutiere.

MINISTERUL CULTURII

Observațiile Curții de Conturi:

La Ministerul Culturii:

- nu a fost înregistrată în contabilitate obligația de plată a angajatorului la Fondul Național Unic al Asigurărilor Sociale de Sănătate (FNUASS), reprezentând contribuția pentru concedii și indemnizații, în sumă de 29 mii lei;
- situațiile financiare consolidate încheiate de Ministerul Culturii la 31 decembrie 2015 au fost denaturate cu suma de 927 mii lei, întrucât la alineatul bugetar „Contribuții pentru concedii și indemnizații” au fost raportate, pe coloana de plăți efectuate, atât sumele reprezentând contribuția angajatorului pentru concedii și indemnizații înregistrată în contabilitate, cât și indemnizațiile pentru concediile medicale plătite salariaților;
- nu a fost actualizată, cu valorile reevaluate (3.889.914 mii lei), Anexa nr. 6 la HG nr. 1.705/2006 pentru aprobarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, pentru bunurile aflate în administrarea Ministerului Culturii;
- nu au fost urmărite clauzele contractuale, ceea ce a determinat prejudicierea patrimoniului instituției cu contravaloarea bunurilor prevăzute expres într-un contract, dar nelivrate de prestator, respectiv aparate de telefonie mobilă care ar fi trebuit să fie primite cu titlu gratuit, iar pentru nerespectarea clauzelor contractuale Ministerul Culturii ar trebui să calculeze penalități în proporție de 0,15% pe zi din valoarea contractului, aferente numărului de zile până la îndeplinirea clauzelor contractuale prin livrarea bunurilor.

La entitățile subordonate MC, auditate în anul 2016:

În timpul misiunii de audit financiar efectuate la Ministerul Culturii, ordonator principal de credite, au fost supuse auditării și fondurile publice alocate unor ordonatori terțiari de credite aflați în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea acestuia, dar și alte elemente patrimoniale raportate în situațiile financiare.

Ca urmare a verificărilor efectuate, au fost constatate abateri, astfel:

- nu a fost actualizată valoarea bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrarea Muzeului Național al Satului „Dimitrie Gusti” cu diferența de 393.109 mii lei, rezultată din reevaluarea bunurilor și înscrisă în situațiile financiare;
- nu a fost virată contribuția angajatorului pentru concedii și indemnizații, în sumă de 22 mii lei, contrar prevederilor legale în vigoare. Abaterile s-au constatat la Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”.
- s-au înregistrat eronat în conturi contabile de cheltuieli, lucrări de investiții în curs de execuție, constând în: studii, teste, expertize, în sumă de 583 mii lei (Muzeul Național de Istorie a României);

La Filarmonica „George Enescu”:

- s-a înregistrat eronat în conturi contabile de active necorporale o lucrare de investiții în curs de execuție, constând într-un studiu, în sumă de 18 mii lei;
- bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2015 al Filarmonicii „George Enescu” nu a fost fundamentat corespunzător la titlul „Bunuri și servicii”, astfel încât să includă și alocații pentru cheltuieli cu asistența juridică, motiv pentru care, în anul 2015, aceste cheltuieli, în sumă de 161 mii lei, au fost plătite de la alt articol bugetar, respectiv „Alte cheltuieli cu bunuri și servicii”;
- s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate, care au generat imobilizări de fonduri publice în sumă de 110 mii lei, prin plățile efectuate de Filarmonica „George Enescu” cu titlu de cauțiune pe numele salariaților care au solicitat înființarea poprii în dosarele de contestație la executare și cererea de suspendare provizorie a executării silite, din care pentru suma de 18 mii lei instanțele au emis sentințe în favoarea entității, respectiv dreptul de a recupera cauțiunile plătite. Însă suma de 18 mii lei nu a fost recuperată, întrucât societatea de avocatură nu a recuperat de la instanțe și nu a predat entității recipisele în original. Celelalte dosare pentru care s-au plătit cauțiuni se află în curs de soluționare.

Recomandări:

- ☞ respectarea prevederilor legale, înregistrarea în contabilitate, constant, a obligației de plată a angajatorului la bugetele fondurilor speciale, efectuarea și raportarea plăților contribuției pentru concedii și indemnizații datorată de angajator și a indemnizațiilor pentru concedii medicale datorate salariaților de la alineatele bugetare corespunzătoare. De asemenea,

ordonatorul principal de credite va elabora procedură operațională (monografie contabilă), care să cuprindă aspecte legate de înregistrarea obligațiilor de plată ale angajatorilor către bugetele fondurilor speciale, decontarea indemnizațiilor pentru concedii medicale și raportarea acestora, și va dispune diseminarea acestora către toate entitățile subordonate Ministerului Culturii, în vederea aplicării unitare a reglementărilor legale;

- ☞ actualizarea, cu celeritate, a valorii bunurilor aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea Ministerului Culturii și a entităților subordonate, sub coordonarea sau sub autoritatea sa, pentru ca *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* să ofere imaginea reală a patrimoniului;
- ☞ analiza circumstanțelor care au determinat nelivrarea/neînregistrarea aparatelor de telefonie mobilă, iar în funcție de rezultatul acestei analize se va dispune fie corectarea erorilor, prin înregistrarea bunurilor în conturile contabile corespunzătoare, în cazul în care acestea au fost omise de la înregistrarea în evidența contabilă și tehnico-operativă, fie calcularea penalităților, conform prevederilor contractuale și recuperarea acestora de la prestatorul care nu și-a îndeplinit obligațiile contractuale;
- ☞ conducerea Filarmonicii „George Enescu” va acționa pentru recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumei de 18 mii lei. De asemenea, va solicita în scris cabinetului de avocatură situația tuturor dosarelor pe fiecare persoană și suma depusă drept cauciune și va efectua confruntarea cu datele din evidența contabilă, astfel încât ambele părți să poată acționa pentru recuperarea sumelor și virarea acestora la bugetul de stat.

MINISTERUL COMUNICAȚIILOR ȘI PENTRU SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ

Observațiile Curții de Conturi:

- referitor la proiectul *eAcademie pentru funcționarii publici*, s-au constatat că, în anul 2009, MCSI a propus și solicitat spre finanțare, din fonduri europene nerambursabile, proiectul *eAcademie pentru funcționarii publici*, beneficiind de resurse financiare alocate de la bugetul de stat în sumă de 5.900 mii lei, fără ca acest proiect să fie utilizat în scopul în care a fost aprobat și fără a beneficia, ulterior, de finanțarea nerambursabilă.

MCSI a solicitat aprobarea proiectului *eAcademie pentru funcționarii publici*, incluzând și organizarea de cursuri de perfecționare a funcționarilor publici, în condițiile în care actul normativ de înființare nu prevede dreptul legal de a organiza și desfășura astfel de cursuri, deci calitatea de furnizor de formare profesională pentru funcționarii publici, singura instituție publică abilitată prin lege să desfășoare astfel de activități fiind Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP), conform Legii nr.188/1999 *privind Statutul funcționarilor publici*, republicată, cu modificările și completările ulterioare și HG nr. 1.066/2008 *pentru aprobarea normelor privind formarea profesională a funcționarilor publici*.

În fapt, prin modul în care a solicitat finanțarea nerambursabilă, respectiv modul în care a prezentat desfășurarea activităților în cadrul proiectului, MCSI s-a angajat să deruleze activități de formare profesională a funcționarilor publici și nu doar să realizeze o platformă informatică pe care să o pună la dispoziția instituțiilor publice din România.

Mai mult, niciun funcționar public al unei alte instituții publice, cu excepția MCSI, nu a folosit platforma pentru a urma cursurile de instruire puse la dispoziție, fiind înregistrat doar un număr de 55 de utilizatori (din numărul total de 66.000 de utilizatori, funcționari publici din România, pe care a fost fundamentată platforma) din cadrul MCSI, care au urmat cursuri de instruire, în perioada octombrie 2011-2016 (data verificării efectuate de Curtea de Conturi).

La valoarea prejudiciului adus bugetului de stat, estimată la suma de 5.900 mii lei, se adaugă suma de 5.356 mii lei, reprezentând dobânzi și penalități de întârziere sau majorări de întârziere, după caz, aplicabile pentru veniturile bugetare.

Organismul Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale (OIPSI) a aprobat Cererea de finanțare, depusă de MCSI pentru proiectul *eAcademie pentru funcționarii publici*, în baza unei evaluări insuficiente (fiind aprobată achiziția a doar 275 de sesiuni de instruire, în condițiile în care valoarea achiziției acoperea 355 de sesiuni de instruire), cu consecința prejudicierii bugetului de stat cu suma de 861 mii lei (inclusiv TVA).

De la punerea în funcțiune, în anul 2011, a echipamentelor proiectului *eAcademie pentru funcționarii publici*, sistemul a fost menținut fără întrerupere în stare de funcționare, conectat la sursele de alimentare cu energie electrică, în condițiile în care nu a fost folosit și nu a produs efectele scontate (indicatorii de rezultat), cheltuiala cu energia electrică consumată fiind estimată la suma de 325 mii lei. Întrucât conducerea MCSI nu a dispus măsuri pentru protejarea fondurilor publice împotriva pierderilor, datorate risipei cu consumul de energie electrică pe durata funcționării echipamentelor proiectului, echipa de audit a estimat valoarea prejudiciului creat bugetului de stat la suma de 325 mii lei, reprezentând cheltuiala cu energia electrică.

- referitor la suportarea unor cheltuieli din bugetul ministerului pentru funcționarea *Agenției pentru Agenda Digitală a României*, au fost constatate următoarele:
 - MCSI a suportat din bugetul de stat, în perioada februarie 2014-decembrie 2015, cheltuieli generate de funcționarea exclusivă a unei instituții finanțate integral din venituri proprii, aflată în subordinea sa – *Agenția pentru Agenda Digitală a României* (AADR), cu consecința prejudicierii bugetului de stat cu suma de 505 mii lei;

- MCSI nu a încheiat contract de închiriere cu instituția subordonată – AADR, finanțată integral din venituri proprii și, pe cale de consecință, nu a încasat venituri din chirii în sumă de 1.393 mii lei, pentru spațiul dat în folosință acesteia în imobilul proprietate privată a statului.

Recomandări:

- ☞ conducerea MCSI va dispune și va monitoriza efectuarea unei analize a proiectelor achiziționate/derulate de către MCSI, în perioada ianuarie 2008-iulie 2016, din punct de vedere al utilității și al utilizării acestora și va dispune măsurile care se impun, după caz;
- ☞ având în vedere suprapunerea proiectului *eAcademie pentru funcționarii publici* cu platforma Agenției Naționale a Funcționarilor Publici (ANFP), faptul că MCSI nu are atribuții legale de a organiza cursuri de formare profesională pentru funcționarii publici (calitatea de furnizor de formare profesională fiind o atribuție legală a ANFP), dar și gradul de realizare a indicatorilor de rezultat, conducerea MCSI va dispune măsurile legale pentru stabilirea întinderii prejudiciului și pentru recuperarea acestuia;
- ☞ analizarea cauzelor care au condus la o evaluare insuficientă, de către OIPSI, a proiectului *eAcademie pentru funcționarii publici* și dispunerea de măsuri pentru întărirea controlului intern, la nivelul OIPSI, în ceea ce privește evaluarea proiectelor în scopul eliminării, pe viitor, a unor asemenea abateri;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului adus bugetului de stat prin achiziția a 275 de sesiuni de instruire, la o valoare mai mare (suma de 3.089 mii lei, corespunzător a 355 de sesiuni, în loc de 2.393 mii lei) și recuperarea acestuia;
- ☞ identificarea și a altor echipamente deținute de MCSI și neutilizate, pentru stoparea risipei și pierderilor înregistrate la bugetul de stat cu consumul nejustificat de energie electrică de către aceste echipamente neutilizate;
- ☞ identificarea cauzelor care au condus la plata nelegală, în perioada februarie 2014-decembrie 2015, a sumei de 505 mii lei, reprezentând cheltuieli pentru funcționarea unei clădiri din sectorul 2, București, în condițiile în care niciun angajat al MCSI nu a desfășurat activitate în această clădire, fiind utilizată pentru desfășurarea activității Agenției pentru Agenda Digitală a României (AADR) – instituție finanțată integral din venituri proprii, precum și:
 - elaborarea și implementarea unui algoritm de determinare a spațiilor folosite de utilizatorii clădirii din sectorul 2, București (spații închiriate, spații comune etc.), concomitent cu întocmirea și implementarea unei proceduri pentru stabilirea cu exactitate a cheltuielilor cu gazele naturale, utilizate pentru încălzire și apă caldă, respectiv energie electrică, pentru fiecare dintre locatari, în funcție de anumiți parametri (ex.: putere instalată echipamente, număr persoane, suprafețe utile și/sau comune etc.) sau instalarea de echipamente de contorizare a consumurilor individuale pe utilizatori;
 - stabilirea întinderii prejudiciului creat bugetului de stat prin cheltuielile suportate pentru funcționarea AADR în cadrul imobilului din sectorul 2, București (dezinsecție, deratizare, întreținere și reparații comune, gaze pentru încălzire și apă caldă, respectiv energie electrică etc.) și recuperarea acestuia;
 - încheierea unui contract de închiriere cu AADR, pentru spațiul dat în folosință acesteia în imobilul proprietate privată a statului, situat în sectorul 2, București, precum și dispunerea de măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului creat prin nerealizarea de venituri din închirierea spațiilor și recuperarea acestuia.

MINISTERUL ECONOMIEI, COMERȚULUI ȘI RELAȚIILOR CU MEDIUL DE AFACERI

Observațiile Curții de Conturi:

- efectuarea de înregistrări în contabilitate fără respectarea principului contabilității pe baza de angajamente, respectiv neînregistrarea cheltuielilor efectuate de birourile de promovare comercială deschise în străinătate în momentul efectuării lor, fiind constatate diferențe între soldul din extrasele de cont la sfârșitul anului 2015 și soldul în valută la aceeași dată, evidențiat în contabilitate astfel: 4.718 mii euro, 5.154 mii dolari, precum și 43 mii lei;
- efectuarea de cheltuieli fără bază legală prin acordarea de ajutoare de minimis în sumă de 291 mii lei, pentru entități care nu îndeplineau condițiile legale de participare la târguri internaționale cu finanțare de la bugetul de stat;
- efectuarea de plăți, în sumă de 80 mii lei, pentru taxa de înscriere în catalogul unei manifestări expoziționale a participanților la eveniment, fără ca prestatorul să-și fi îndeplinit această obligație asumată prin contract;
- utilizarea ineficientă a fondurilor bănești, în sumă de 54 mii lei, pentru servicii de închiriere bunuri (mobilier și aparatură electrocasnică) pentru organizarea participării operatorilor economici la târguri internaționale, angajate la prețuri supraevaluate;
- nerespectarea prevederilor legale privind alocarea și decontarea de fonduri bănești pentru salariații din industria de apărare, respectiv:
 - efectuarea de plăți în sumă de 799 mii lei, fără a avea la bază documente justificative care să certifice utilizarea lor în scopul în care au fost acordate;
 - efectuarea de plăți în sumă de 42 mii lei, prin acceptarea la plată a deconturilor depuse în care a fost înscris un număr mai mic de ore lucrătoare decât numărul de ore lucrătoare din luna respectivă.

Recomandări:

- aducerea la zi a evidenței contabile prin înregistrarea tuturor cheltuielilor efectuate de birourile de promovare comercial – economică din străinătate, în momentul efectuării lor, astfel încât să se justifice plățile efectuate în contul acestora;
- extinderea verificărilor asupra:
 - documentelor în baza cărora au fost acordate ajutoare de minimis în anul 2015, în vederea identificării și a altor cazuri de entități participante la târguri internaționale, pentru care au fost efectuate cheltuieli din fonduri publice, în condițiile în care nu îndeplineau condițiile de eligibilitate, stabilirea și recuperarea întinderii prejudiciului;
 - contractelor de servicii pentru organizarea participării operatorilor economici la târguri internaționale, derulate în anul 2015, în vederea identificării și a altor cazuri de servicii decontate cu nerespectarea clauzelor din contractele încheiate, inclusiv în ceea ce privește taxa de înscriere a firmelor în catalogul târgului, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia;
 - plăților efectuate în anul 2015 pentru închirierea de bunuri de către societățile organizatoare de târguri, în vederea identificării și a altor cazuri de bunuri închiriate la prețuri supraevaluate, a stabilirii și recuperării prejudiciului produs bugetului de stat ca urmare a plăților efectuate pentru cazurile constatate;
 - modului de utilizare a fondurilor plătite, în anul 2015, în contul operatorilor economici din industria de apărare, în scopul reglementat de prevederile OUG nr. 95/2002, în ceea ce privește realitatea, regularitatea și legalitatea operațiunilor din deconturile prezentate la plată.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile finanțate din bugetul MECRMA, auditate în anul 2016

La **Centrul de Pregătire pentru Personalul din Industrie, Bușteni (CPPI Bușteni)** – ordonator terțiar de credite

Observațiile Curții de Conturi:

- entitatea a calculat, înregistrat și virat la bugetul local al UATO Bușteni (pentru spațiile în care s-au desfășurat activități economice), un impozit pe clădiri diminuat cu suma de 43 mii lei, din cauza necuprinderii în valoarea de inventar a construcțiilor a tuturor elementelor funcționale;
- au fost efectuate plăți fără bază legală, în sumă de 64 mii lei, prin contractarea și acceptarea la plată a unor servicii în domeniul resurselor umane, pentru care entitatea avea angajat personal de specialitate;
- au fost realizate venituri diminuate cu suma de 144 mii lei, prin închirierea, fără aprobarea ordonatorului de credite, a unor spații de cazare (camere cu 3 paturi) pe perioade de minimum un an, unor persoane fizice, încasându-se efectiv contravaloarea unui singur pat, în condițiile în care spațiile erau destinate prestării serviciilor aferente obiectului de activitate (organizare și realizare cursuri);
- inventarierea elementelor de natura activelor și a capitalurilor proprii s-a făcut în unele cazuri în mod formal, unele conturi fiind omise a se inventaria conform normelor legale, respectiv terenurile și clădirile aparținând domeniului public și privat al statului nu au fost inventariate faptic;
- activitatea de audit intern s-a desfășurat fără a se realiza o planificare bazată pe o analiză a activităților desfășurate la nivelul entității publice, care să cuprindă toate domeniile obligatoriu a fi auditate cel puțin o dată la 3 ani.

Recomandări:

- depunerea declarației rectificative privind stabilirea impozitului pe clădiri, calcularea, înregistrarea și plata integrală a sumelor către bugetul local;
- organizarea și funcționarea auditului intern astfel încât să se asigure prevenirea și detectarea erorilor din activitatea entității, gestionarea corespunzătoare a patrimoniului, respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor;
- efectuarea inventarierii elementelor patrimoniale, astfel încât situațiile financiare să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a altor informații, în condițiile legii, referitoare la activitatea desfășurată.

MINISTERUL ENERGIEI

Observațiile Curții de Conturi:

- fundamentarea inițială a bugetului entității la Titlul II – „Bunuri și servicii”, aferente asigurării funcționării instituției, nu a avut la bază un Program anual de achiziții publice, prin care să se efectueze estimări ale nivelului cheltuielilor, fiind constatate articole de cheltuieli la care nu au fost estimate credite bugetare, precum și articole la care sumele estimate s-au dovedit a fi subdimensionate;
- nu s-au preluat de la Ministerul Economiei și nu s-au evidențiat în contabilitate bunurile aparținând domeniului public al statului (bunuri aparținând proprietății publice din domeniul energetic, precum și bunuri aflate în administrarea Petrotrans SA);

- nerecuperarea sumei de 226 mii lei plătită din fonduri de la bugetul de stat, reprezentând cheltuieli efectuate pe proiecte cofinanțate, respinse la rambursare, suma fiind considerată corecție financiară aferentă cererilor de rambursare;
- nu au fost solicitate și nu au fost recuperate dobânzi, în sumă de 16.022 mii lei, datorate pentru neplata la termen a dividendelor de către SC Hidroelectrică SA, pentru perioada cuprinsă între data ieșirii din insolvență (30.06.2013) și data reîntrării în insolvență (25.02.2014);
- efectuarea de plăți din credite bugetare, în sumă de 130 mii lei, pentru servicii de eșantionare a carburanților, efectuate în alte condiții decât cele stabilite prin contract, în sensul că eșantionarea nu s-a efectuat pentru numărul de stații de carburanți prevăzute în contract, iar prelevarea de probe nu s-a efectuat cu respectarea cantității stabilite prin Metodologia de eșantionare aprobată prin *Ordinul ministrului ECMA nr. 2.459/2012*;
- efectuarea de plăți din credite bugetare, în sumă de 35 mii lei, pentru remunerarea angajaților numiți în calitate de administratori speciali la societățile comerciale aflate în insolvență, la care ministerul este acționar majoritar, în condițiile în care, atribuțiile de administrator special stabilite prin contractul de mandat au fost incompatibile cu atribuțiile din fișele posturilor;
- nu au fost respectate prevederile legale privind justificarea subvențiilor acordate pentru acoperirea costului de producție a huilei produse de Societatea Națională Închideri Mine Valea Jiului SA (SNIMVJ SA), întrucât, în justificarea sumelor acordate, MEIMMA a acceptat deconturi prezentate de SNIMVJ SA, în care au fost înscrise cantități de ulei mult mai mari decât cele aprobate (2014) sau cantități diminuate față de cele livrate efectiv ca fiind corecții calitative (2015), fapt ce a condus la utilizarea nelegală a subvenției în sumă de 9.543 mii lei, acordate pentru anul 2014, respectiv de 1.556 mii lei, pentru anul 2015;
- nu s-au respectat prevederile legale privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, în sensul că, deși s-au plătit despăgubiri în sumă de 15.874 mii lei pentru exproprierea de bunuri pentru lucrări de utilitate publică și de interes național, județean și local și s-au emis acte administrative, nu au fost prezentate documente care să certifice exproprierea efectivă a bunurilor pentru care s-au acordat despăgubirile, respectiv efectuarea transferului dreptului de proprietate;
- nu s-a respectat principiul economicității privind utilizarea fondurilor publice, întrucât a fost plătită suma de 73 mii lei pentru servicii de consultanță, angajate prin două contracte cu obiecte similare;
- nu s-au respectat prevederile legale privind exercitarea calității de autoritate concedentă pentru serviciul public de distribuție a gazelor naturale, întrucât, în cazul contractelor de concesiune a serviciului de distribuție gaze naturale încheiate, în condițiile în care nu au fost respectate clauze contractuale de către operatorii concesiunari (în ceea ce privește volumul de investiții minime de realizat, constituirea garanției de buna execuție), ministerul nu a solicitat retragerea concesiunii și nici nu a calculat și solicitat penalități/daune interese, situație constatată în cazul a 13 contracte de concesiune;
- nerespectarea prevederilor legale cu privire la organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, respectiv:
 - nu a fost elaborată și implementată o procedură operațională privind efectuarea inventarierii patrimoniului;
 - nu există o situație centralizată la nivelul ministerului privind bunurile care aparțin altor entități, acestea nefiind evidențiate în afara bilanțului.

Recomandări:

- ☞ elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale privind: elaborarea proiectului bugetului de venituri și cheltuieli în concordanță cu prevederile *Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice* și ale Strategiei fiscale bugetare; elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale privind elaborarea Programului anual al achizițiilor publice;
- ☞ dispunerea măsurilor ce se impun pentru „preluarea bunurilor în vederea exercitării funcției de administrare a proprietății publice din domeniul energetic, precum și evidențierea în contabilitate a bunurilor preluate”;
- ☞ stabilirea cuantumului dobânzilor penalizatoare pentru neplata la termen a dividendelor de către SC Hidroelectrică SA, cuvenite bugetului de stat, pentru perioada 2013-2014, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii și virarea sumelor recuperate pe destinațiile legale;
- ☞ extinderea verificărilor asupra:
 - despăgubirilor acordate în anul 2015, în vederea identificării și a altor despăgubiri acordate, pentru care au fost emise acte administrative de expropriere, însă bunurile în cauză nu au fost preluate, iar pentru cazurile identificate se va proceda la reîntregirea patrimoniului cu aceste bunuri și la evidențierea lor în contabilitate;
 - cheltuielilor efectuate din fonduri de la bugetul de stat alocate în anul 2015, pe proiectele finanțate din fonduri externe, a cererilor de rambursare depuse pe fiecare contract de finanțare/proiect în parte, a înștiințărilor primite de la autoritățile în drept ca răspuns la cererile depuse, precum și a sumelor rambursate de autoritățile în drept, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli suportate din fonduri de la buget, care au fost respinse, stabilirea întinderii și recuperarea prejudiciului ca urmare a plăților efectuate pentru cheltuieli respinse la rambursare;
 - deconturilor prezentate de SNIMVJ SA, în justificarea subvențiilor primite în perioada 2014-2015, în care au fost înscrise cantități de ulei mult mai mari decât cele aprobate (2014) sau cantități diminuate față de cele livrate efectiv ca fiind

corecții calitative (2015), în vederea stabilirii cuantumului subvențiilor care se cuvin bugetului de stat, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii;

- contractelor de concesiune derulate în anul 2015, a celor încetate/reziliate, precum și a celor nefinalizate, în vederea identificării și a altor cazuri de contracte în care, deși nu s-au respectat clauzele stabilite prin contract (în ceea ce privește realizarea investiției minime, constituirea garanției de bună execuție etc.), nu s-a procedat la renunțarea concesiunii, a notificării în acest sens și nici nu au fost calculate și solicitate penalități/daune interese, iar pentru cazurile identificate se va proceda conform clauzelor contractuale stabilite, în sensul notificării concesionarului, după caz, a renunțării la concesiunea acordată, calcularea de penalități/daune interese, stabilirea întinderii și recuperarea prejudiciului produs ca urmare a nerespectării clauzelor contractuale.
- ☞ identificarea contractelor de servicii derulate în anul 2015, din fonduri de la bugetul de stat, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli pentru servicii efectuate în alte condiții decât cele stabilite prin contract, iar pentru cazurile identificate se va proceda la stabilirea întinderii și la recuperarea prejudiciului produs prin plățile efectuate.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

Observațiile Curții de Conturi:

La Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor:

- ANSVSA a înregistrat eronat în contul de execuție suma de 129 mii lei ca fiind sumă angajată legal și neplătită în anul 2015, în condițiile în care suma reprezintă transfer între unități;
- *Ordinele președintelui ANSVSA nr. 1015 și nr. 1016/2015*, în baza cărora a fost stabilită salarizarea personalului, au fost emise fără ca entitatea să clarifice modul de acordare a majorării salariale prevăzute la pct. III din Ordinele ministrului agriculturii, pe care entitatea trebuia să le aibă ca referință, în conformitate cu prevederile art. 1 alin. (8^a2) din *OUG nr. 83/2014*, cu modificările și completările ulterioare;
- ANSVSA a procedat la achiziția directă de servicii de mentenanță a unor programe informatice, fără să estimeze prețul contractelor încheiate anual având la bază principiile de eficiență, economicitate și eficacitate a utilizării fondurilor publice, ceea ce a condus la stabilirea, de către furnizor, a unor prețuri în dezavantajul entității publice;
- Începând din ianuarie 2015 și până la data auditului, ANSVSA a achitat contravaloarea unor servicii de mentenanță aferente perioadei 2014-2015, în sumă de 4.926 mii lei, fără să fie respectate în totalitate prevederile contractelor de mentenanță, cu privire la avizarea rapoartelor lunare și cu privire la efectuarea intervențiilor, numai la solicitarea achizitorului.

La entitățile finanțate din bugetul ANSVSA, auditate în anul 2016 (20 direcții sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor județene)

- referitor la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare:
 - s-a înregistrat eronat, în conturi de venituri, TVA colectată, iar în conturi de cheltuieli, TVA de plată, pentru activități economice specifice, situație care a generat majorarea nejustificată a rulajelor acestor conturi cu suma de 202 mii lei, concomitent cu denaturarea conturilor de rezultat patrimonial, întocmite în perioada 2013-2015;
 - sporurile pentru condiții vătămătoare periculoase, în valoare de 189 mii lei, au fost înregistrate eronat în evidența contabilă la articolul bugetar „Salarii de bază” în loc de articolul bugetar „Sporuri pentru condiții de muncă”, iar valoarea imobilului „clădire sediu administrativ”, în sumă de 2.100 mii lei, a fost înregistrată eronat în contul „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului”, în loc de contul „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului”;
 - au fost menținute eronat în contul „Clienți incerti sau în litigiu”, clienți pentru care nu mai există posibilități legale de recuperare;
 - nu a fost constituită și înregistrată în contabilitate, la finele exercițiului bugetar, valoarea provizioanelor pentru litigiile privind recuperarea unor debite;
 - a fost menținută nejustificat, în soldul contului „Fondul obiectelor de inventar”, suma de 418 mii lei, iar în soldul contului „Fond cu destinații speciale”, suma de 25 mii lei, valori care nu au corespund în conturi de activ și care trebuiau diminuate odată cu casarea obiectelor de inventar sau cu utilizarea fondului cu destinații speciale;
 - angajamentele bugetare, angajamentele legale, plățile efectuate, angajamentele legale de plătit, cheltuielile efective evidențiate în contul de execuție, nu corespund cu datele din bilanța de verificare și bilanț;
 - înregistrarea eronată, ca active fixe, a unor bunuri de natura obiectelor de inventar;
 - nu au fost respectate prevederile legale privind închiderea contului „Decontări între instituția superioară și instituțiile subordonate” prin contul „Rezultatul reportat”, pentru un mijloc fix primit de la ordonatorul principal de credite;

- nu au fost evidențiate, în contul „Disponibil pentru garanția constituită pentru bună execuție”, garanții de bună execuție în sumă de 95 mii lei, reținute de la medicii veterinari concesionari;
- referitor la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor, s-au constatat următoarele:
 - nu au fost calculate, facturate, înregistrate în contabilitate și încasate, penalitățile de întârziere aferente facturilor emise pentru prestările de servicii sanitar-veterinare, efectuate și neîncasate la datele scadente;
 - nu au fost calculate, înregistrate și urmărite, în vederea încasării, penalitățile datorate pentru neplata la termen a redevenței datorate de către medicii concesionari, pentru activitățile sanitar veterinare de interes național concesionate;
 - nu au fost luate măsuri de urmărire și încasare, în termenul de prescripție prevăzut de lege, a creanțelor instituției și nu au fost calculate, înregistrate în evidența contabilă și încasate, dobânzile sau penalitățile aferente sumelor câștigate în instanță prin sentințe judecătorești definitive și irevocabile;
- nu au fost respectate, în totalitate, prevederile legale aplicabile operațiunii de inventariere generală a patrimoniului instituției și nu s-a efectuat acțiunea de reevaluare a tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege;
- au fost efectuate plăți nelegale, prin decontarea unor servicii neefectuate de medicii veterinari de circumscripții sau la tarife mai mari decât cele aprobate;
- au fost efectuate cheltuieli nelegale pentru consumul de carburanți, prin utilizarea mijloacelor auto în alte scopuri decât cel pentru care au fost destinate;
- au fost achiziționate doze de vaccin care nu au fost utilizate în termenul de valabilitate și au expirat, fapt care a generat pagubă în patrimoniul instituțiilor publice;
- au fost efectuate plăți pentru servicii de mentenanță în valoare de 56 mii lei, fără documente justificative;
- s-a constatat nerecuperarea sumelor reprezentând indemnizații pentru concedii medicale, achitate salariaților peste nivelul lunar al contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate datorate, pentru care entitățile nu au solicitat/încasat contravaloarea de la FNUASS, având drept consecință diminuarea alocațiilor bugetului de stat cu suma de 215 mii lei;
- s-au diminuat obligațiile fiscale datorate bugetului de stat, ca urmare a nerespectării termenului legal privind înregistrarea în scopuri de TVA, prin depășirea plafonului de scutire.

Recomandări:

- ☞ efectuarea demersurilor legale în vederea stabilirii și solicitării daunelor interese datorate pentru neîndeplinirea obligațiilor asumate prin contractele încheiate;
- ☞ luarea măsurilor legale pentru recuperarea prejudiciului creat bugetului de stat, ca urmare a efectuării consumului de combustibil fără documentele justificative aferente;
- ☞ estimarea prețului contractelor încheiate anual, având la bază principiile de eficiență, economicitate și eficacitate a utilizării fondurilor publice;
- ☞ urmărirea și respectarea, în totalitate, a clauzelor contractuale cu privire la recepția serviciilor de mentenanță a sistemelor informatice;
- ☞ corectarea erorilor contabile.

SECRETARIATUL DE STAT PENTRU RECUNOAȘTEREA MERITELOR LUPĂTORILOR ÎMPOTRIVA REGIMULUI COMUNIST INSTAURAT ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 1945-1989

Observațiile Curții de Conturi:

- nerespectarea reglementărilor legale privind reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiare în evidența contabilă, având ca efect denaturarea valorilor unor indicatori economici raportați prin situațiile financiare;
- deficiențe privind derularea Programului „Tipărirea și distribuirea biletelor de călătorie gratuită cls. I dus - întors CFR”, sub aspectul fundamentării necesarului de documente de transport, al evidenței tehnico-operative și contabile privind soldul/stocul acestor documente de transport, neregulile constatate având o legătură de cauzalitate cu modul deficitar de organizare a întregului sistem de evidență și inventariere;
- neactualizarea bazei de date referitoare la persoanele cărora li s-a acordat titlul de revoluționar, aceste informații constituind referință în dimensionarea resurselor financiare necesare Secretariatului de stat, precum și altor instituții publice prin bugetul cărora se acordă beneficiarilor, drepturile prevăzute de Legea nr.341/2004 (ex. Ministerul Transporturilor, Ministerul Muncii etc.);
- neconcordanțe între datele și informațiile reflectate în evidența contabilă și cele din evidența tehnico-operativă, în ceea ce privește documentele de transport CFR și cartelele de metrou, acordate cu titlu gratuit în temeiul prevederilor Legii nr. 341/2004;

- nerespectarea prevederilor legale în efectuarea inventarierii și reevaluării elementelor patrimoniale la finele exercițiului bugetar 2015;
- nerespectarea reglementărilor legale privind întocmirea, actualizarea, evidența și păstrarea dosarelor profesionale ale funcționarilor publici și ale personalului contractual angajat în cadrul Secretariatului de stat.

Recomandări:

- revizuirea și implementarea procedurii operaționale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, astfel încât evidența contabilă să reflecte situația reală a angajamentelor legale de plătit, raportate prin situațiile financiare;
- actualizarea bazei de date referitoare la revoluționarii din decembrie 1989, în conformitate cu atribuțiile stabilite Secretariatului de stat prin actele sale constitutive;
- organizarea evidenței tehnico-operative și contabile a biletelor CFR și a cartelor Metrorex acordate gratuit beneficiarilor *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, astfel încât să reflecte situația reală și corectă a acestora; finalizarea și valorificarea inventarului biletelor de călătorie CFR și a cartelor Metrorex aflate în gestiunea instituției, respectiv stabilirea persoanelor responsabile și recuperarea sumelor reprezentând debite rezultate din lipsurile constatate aferente perioadei 2012-2015;
- stabilirea de către conducerea Secretariatului de stat, în colaborare cu Ministerul Transporturilor, Metrorex SA și SNT CFR, a valorii de imputare a minusurilor constatate în gestiunea biletelor CFR și a cartelor Metrorex (în contextul în care costul călătoriilor CFR și cu metroul, precum și costul de tipărire al cartelor Metrorex sunt reflectate exclusiv în bugetul Ministerului Transportului);
- recuperarea și virarea la bugetul de stat a contravalorii documentelor de călătorie CFR dus-întors clasa I și cartele Metrorex, aferente perioadei 2012-2015, constatate lipsă în urma acțiunii de inventariere, pe baza costurilor convenite cu reprezentanții Ministerului Transportului;
- revizuirea procedurii operaționale privind activitatea de tipărire și distribuire a documentelor de călătorie CFR și Metrorex, prin stabilirea unor termene de întocmire și depunere a deconturilor documentelor de călătorie în sarcina inspectorilor implicați în activitatea de distribuire, astfel încât să se asigure reflectarea în evidența contabilă a respectivelor cheltuieli în anul la care acestea se referă;
- stabilirea situației reale a patrimoniului instituției prin efectuarea acțiunii de inventariere în conformitate cu reglementările legale în vigoare, valorificarea inventarierii, recuperarea prejudiciilor reprezentând lipsuri în gestiunea instituției, după caz, și înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acesteia;
- organizarea, dezvoltarea și implementarea unui sistem de control intern în conformitate cu cerințele prevederilor legale în vigoare, adecvat atât structurii organizatorice și funcționale a instituției, cât și reglementărilor legale ale domeniului.

INSTITUTUL CULTURAL ROMÂN

Observațiile Curții de Conturi:

- referitor la exactitatea și realitatea situațiilor financiare s-au constatat mai multe deficiențe, dintre care menționăm:
 - nu s-a respectat principiul contabil al intangibilității, respectiv soldurile bilanțiere în sumă de 3.678 mii lei, evidențiate la 31.12.2014, nu au fost preluate ca solduri inițiale la 1.01.2015;
 - s-au menținut nejustificat în categoria activelor fixe unele bunuri de natura obiectelor de inventar, în valoare de 238 mii lei;
 - soldul conturilor analitice de clienți a fost majorat nejustificat, cu suma de 221 mii lei, ca urmare a unor înregistrări contabile neconforme;
 - menținerea nejustificată în conturile de datorii necurente, respectiv în contul „*Furnizori peste un an*”, a sumei de 9 mii lei reprezentând obligații prescise;
- ca urmare a neurmării și neîncasării unor debite prescise, s-a produs prejudicierea bugetului entității cu suma de 18 mii lei;
- deținerea de bunuri de natura activelor (sistem de supraveghere video), fără să fie înregistrate în evidența operativ-contabilă și fără a se cunoaște natura juridică a acestora;
- nu au fost preluate în mod corect din balanța de verificare în contul de execuție, cheltuieli în sumă de 166 mii lei, ca urmare a nerespectării reglementărilor privind înregistrarea cheltuielilor la articolele bugetare corespunzătoare, în funcție de natura acestora, în corespondență cu clasificarea economică a cheltuielilor;
- s-a prejudiciat bugetul ICR cu suma de 33 mii lei, ca urmare a nejustificării avansurilor de trezorerie, acordate unor colaboratori externi și unor salariați;
- atât în anul 2015, cât și în anii precedenți, bunurile de natura activelor fixe corporale, aflate în patrimoniul instituției, nu au fost evaluate/reevaluate conform prevederilor legale, acestea fiind reflectate în patrimoniul entității la valori mult prea mici în comparație cu valoarea justă a acestora (ex.: pianul Lipatti, tablouri și alte bunuri).

Recomandări:

- ☞ identificarea cauzelor care au determinat preluarea eronată a soldurilor inițiale aferente anului 2015; preluarea automată, prin programul informatic, a soldurilor finale ca solduri inițiale în anul următor;
- ☞ inventarierea soldurilor conturilor la fiecare sfârșit de an, în vederea preluării corecte a acestora în situațiile financiare;
- ☞ elaborarea unei proceduri operaționale formalizate privind circuitul documentelor, care să cuprindă obligații și responsabilități în întocmirea și aprobarea acestora;
- ☞ verificarea tuturor achizițiilor de bunuri de natura activelor fixe și a obiectelor de inventar și asigurarea înregistrării, în funcție de natura acestora;
- ☞ stabilirea cu exactitate a soldurilor conturilor de clienți și furnizori, punerea de acord a contabilității sintetice cu cea analitică și întocmirea documentației necesare în vederea eliminării din situațiile financiare a furnizorilor prescriși;
- ☞ identificarea tuturor debitorilor și stabilirii vechimii sumelor datorate de către aceștia, în vederea recuperării în termenele legale;
- ☞ clarificarea situației juridice a sistemului de supraveghere video și înregistrarea acestuia în evidența operativ-contabilă a instituției în funcție de rezultatele investigației;
- ☞ recuperarea integrală a prejudiciului și a penalităților de întârziere, reprezentând avansuri de trezorerie nejustificate; verificarea tuturor avansurilor de trezorerie nejustificate, recuperarea acestora, inclusiv a penalităților aferente, precum și identificarea avansurilor acordate și prescrise în vederea recuperării acestora de la persoanele făcute răspunzătoare; elaborarea unei proceduri proprii privind acordarea avansurilor de trezorerie și justificarea acestora, cu respectarea prevederilor *Decretului nr. 209 din 5 iulie 1976 pentru aprobarea Regulamentului operațiunilor de casă*;
- ☞ efectuarea evaluării/reevaluării bunurilor din patrimoniul instituției, cu regularitate, astfel încât valoarea contabilă a acestora să nu difere de cea care ar fi determinată folosind valoarea justă la data bilanțului, potrivit reglementărilor contabile aplicabile;
- ☞ pentru evaluarea pianului Lipatti, a tablourilor și a celorlalte bunuri de patrimoniu, entitatea va solicita Ministerului Culturii desemnarea unor evaluatori autorizați; evidențierea în contabilitate a rezultatelor evaluării și reflectarea acestora în situațiile financiare încheiate la 31.12.2016.

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE TELEVIZIUNE

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost respectate în totalitate prevederile legale privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, pentru reflectarea corectă în evidența contabilă și în Cartea funciară (CF), a unor imobile aparținând domeniului public al statului (sediul din sectorul 1, București, înregistrat în CF cu destinația „construcții de locuințe” și un imobil din județul Ilfov, neînregistrat);
- nu au fost respectate în totalitate prevederile stabilite prin Caietul de sarcini – anexă la Acordul-cadru încheiat pentru achiziția biletelor de avion pentru deplasările externe efectuate de angajații televiziunii publice;
- conducerea SRTv a aprobat decontarea unor cheltuieli de cazare, cu depășirea plafonului prevăzut de lege, fără a prezenta și dovedi, cu înscrisuri, caracterul imperativ al acestei depășiri;
- s-au achitat onorarii unui număr de patru cameramani – cesionari ai drepturilor de autor, în condițiile în care sunt și angajați ai Filialei SRTv Chișinău, iar atribuțiile din fișa postului, în calitate de salariați, coincid cu activitățile desfășurate pentru îndeplinirea obiectului contractelor de cesiune;
- achiziția unor licențe de film pentru TVR Chișinău, în cursul anului 2015, în condițiile în care peste 50% din angajamente nu s-au materializat în grila de programe a postului nici până la 30.04.2016. Conducerea instituției susține că vor fi utilizate în cursul anului 2016, deoarece *în bugetul de stat alocat Departamentului TVR Internațional în anul 2016 nu există fonduri pentru achiziția de licențe de film*;
- nu au fost respectate în totalitate principiile economicității, eficacității și eficienței utilizării fondurilor publice, în următoarele situații:
 - contracte pentru drepturi de autor și conexe încheiate cu terțe persoane, continuate prin încheierea de contracte individuale de muncă, în condițiile în care instituția are angajați pe funcții similare, cu pregătire specifică activității desfășurate;
 - supraevaluarea necesarului de alocații bugetare pentru deplasări în străinătate, pentru anul 2015, prin fundamentarea incorectă a numărului de deplasări suportate din alocația de la bugetul de stat, aprobată Departamentului TVR Internațional, în condițiile în care din totalul de 145 de ediții ale emisiunii „Lumea și noi”, pentru care trebuiau realizate deplasări în străinătate ale salariaților SRTv, 3 ediții nu au fost realizate, 77 de ediții au fost difuzate în anul 2016, până la momentul auditului financiar, iar 8 ediții sunt programate a fi difuzate ulterior, până la finele anului 2016;

- în legătură cu activitatea de vânzare a spațiului publicitar, efectuată în perioada 2009-2011 către SC Splendid Media SA, în calitate de comisionar, s-a constatat că SRTV a acceptat includerea unor clauze defavorabile acestuia, prin acte adiționale succesive, nu a exercitat clauzele contractuale sancționatorii, la care avea dreptul în condițiile nerealizării obiectivelor de etapă, a răspuns favorabil tergiversărilor și compromisului propuse de comisionar și a reziliat, cu mare întârziere, contractul, în condițiile în care obiectivele nu au fost îndeplinite, cu consecința prejudicierii SRTV cu suma de 24.858 mii lei;
- în urma contestării în instanță a deciziilor de concediere, dispuse în anul 2013, SRTV a achitat despăgubiri persoanelor reintegrate, cu consecința prejudicierii SRTV cu suma de 9.978 mii lei, la care se adaugă dobânzile și penalitățile de întârziere sau majorările de întârziere, după caz, aplicabile pentru veniturile bugetare.

Recomandări:

- corectarea înregistrării din Cartea funciară a județului Ilfov pentru imobilul situat în Jilava, aflat în proprietatea statului și administrarea SRTV;
- amendarea procedurii operaționale „Deplasări externe”, în sensul completării acesteia cu prevederi referitoare la circuitul, întocmirea și aprobarea documentelor în baza cărora se efectuează deplasările externe;
- dispunerea de măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, referitor la deplasările în străinătate, inclusiv dobânzile și penalitățile de întârziere sau majorări de întârziere, după caz, aplicabile pentru veniturile bugetare, potrivit legii, de la persoanele vinovate;
- analiza riguroasă a activităților desfășurate în baza contractelor de cesiune a drepturilor de autor, în condițiile în care nu se justifică încheierea acestora, aceste activități fiind efectuate și plătite în baza contractelor individuale de muncă;
- efectuarea unei analize asupra modului de fundamentare și efectuare a cheltuielilor pentru realizarea emisiunilor difuzate de canalul TVR Moldova, suportate din fondurile alocate de la bugetul de stat;
- efectuarea unei analize asupra modului în care se fundamentează necesarul de licențe de film, dar și asupra modului în care acestea sunt achiziționate, astfel încât plățile din fondurile publice să se facă la/în momentul/perioada în care urmează a se difuza filmul, respectiv în anul de difuzare sau în perioada de valabilitate a licenței;
- verificarea tuturor contractelor de achiziție derulate de SRTV în prezent, pentru identificarea cazurilor în care nu sunt îndeplinite în totalitate clauzele stipulate și corectarea acestora. Stabilirea persoanelor ce se fac vinovate de derularea defectuoasă a contractelor de achiziție menționate și dispunerea măsurilor ce se impun;
- conducerea SRTV va efectua o analiză a tuturor structurilor din cadrul SRTV, din punct de vedere al necesarului de personal, al gradului de pregătire a acestuia, corespunzător postului pe care îl ocupă fiecare angajat și evoluției numărului acestora pe o perioadă de 5 ani, în strictă concordanță cu volumul de activitate al fiecărei structuri, în vederea stabilirii unor criterii și condiții clare în funcție de care se vor face angajări de personal nou sau în funcție de care vor fi contractate servicii oferite de persoane din afara SRTV;
- stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, inclusiv a dobânzilor și penalităților/majorărilor de întârziere, după caz, aplicabile veniturilor bugetare potrivit legii, prejudiciu creat prin faptul că deplasările efectuate în scopul realizării de emisiuni difuzate de canalul TVR Internațional nu s-au materializat în intervalul de timp pentru care s-a asigurat finanțarea;
- stabilirea întinderii și recuperarea prejudiciului determinat de modul defectuos de derulare a activității de vânzare a spațiului publicitar, în perioada 2009-2011, către un agent economic, în calitate de comisionar;
- conducerea SRTV va dispune măsurile ce se impun pentru verificarea tuturor plăților efectuate pentru acoperirea despăgubirilor câștigate de angajați în instanță, astfel încât cuantumul acestora să fie cel corect;
- stabilirea persoanelor ce se fac vinovate de concedierea unora dintre angajați, fără o evaluare obiectivă, ceea ce a determinat inițierea de litigii de către persoanele concediate, urmare căreia SRTV a fost pusă în situația de a plăti despăgubirile stabilite de instanță și de a-i reîncadra pe foștii salariați.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Observațiile Curții de Conturi:

- nerespectarea procedurii operaționale interne „privind planificarea activității zilnice de transport și completarea, verificarea foilor de parcurs”, în sensul că în unele cazuri, bonurile nefiscale eliberate de stațiile de alimentare cu carburanți, nominalizate în procedura operațională internă ca documente justificative care atestă cantitatea de carburant achiziționat (în baza BVCA – *bonuri de valoare pentru alimentări carburanți*) și data alimentării, nu au fost anexate la BVCA;
- întocmirea documentelor „Foi zilnice de parcurs”, fără completarea detaliată a specificațiilor referitoare la traseele parcurse și kilometri aferenți, rulați cu autovehiculele instituției, informațiile sumare, incomplete, creând dificultăți în stabilirea cu exactitate a consumului de carburanți, respectiv a cheltuielilor aferente;

- disfuncționalități generate de inadvertențe legislative, aspecte insuficient reglementate sau prevederi incluse în corpul legii, susceptibile de multiple interpretări, care au avut un impact negativ asupra realizării dialogului tripartit instituționalizat la nivel național (exemplu. art. 16.2 din Legea nr. 248/2013: „Până la data constituirii noului plen al Consiliului Economic și Social, plenul anterior își continuă activitatea” sau art. 23(2): „Mandatul președintelui Consiliului Economic și Social este de 4 ani” – prevedere care intră în contradicție cu art. 23(3) „Mandatul președintelui Consiliului Economic și Social în funcție încetează la data constituirii noului plen [...]”). Aceste inadvertențe legislative au fost corectate în anul 2016 prin adoptarea OUG nr. 30/2016;
- disfuncționalități vizând armonizarea legislației secundare cu legislația principală incidentă organizării și funcționării CES, respectiv a Regulamentului de organizare și funcționare al CES cu Legea nr. 248/2013 *privind organizarea și funcționarea CES*, cu modificările și completările ulterioare;
- motivarea absențelor unor membri ai Plenului CES de la ședințele desfășurate, pentru care aceștia sunt indemnizați, prin explicații care nu reflectă suficient de clar legătura de cauzalitate dintre acțiunea la care au participat și obiectul de activitate al CES.

Recomandări:

- recuperarea, în condițiile legii, ale temeiniciei cercetării administrative interne și ale rezultatelor verificării organelor de investigație, a sumei stabilite drept pagubă (prejudiciu) produsă în bugetul instituției, reprezentând cheltuieli aferente achiziției de carburant pentru transport auto;
- elaborarea unor reglementări interne referitoare la recepționarea serviciilor decontate de CES, cu stabilirea serviciilor, a cerințelor, domeniilor de autorizare și a responsabilității membrilor comisiei, având în vedere pregătirea, calificarea și specializarea fiecăruia;
- revizuirea (completarea, modificarea, actualizarea) ROF-ului și a Regulamentului intern al Secretariatului tehnic al CES, astfel încât să se asigure corelarea legislației secundare cu legislația principală specifică domeniului de activitate al CES;
- elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale care să definească clar noțiunea de „activitate în interesul CES” sau de „întâlnire bipartită și tripartită”, astfel încât să reflecte legătura de cauzalitate dintre acțiunile la care participă membrii plenului și obiectul de activitate al instituției.

AUTORITATEA PENTRU ADMINISTRAREA ACTIVELOR STATULUI

Observațiile Curții de Conturi:

- au fost plătite amenzi contravenționale în valoare de 7,3 mii lei pentru care nu au fost dispuse măsuri în vederea recuperării de la persoanele răspunzătoare;
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă obligații de plată în sumă de 741 mii lei, stabilite în sarcina instituției prin sentințe judecătorești, în condițiile netransmiterii documentelor între direcțiile AAAS.

Recomandări:

- înregistrarea, în evidența contabilă a AAAS, în conformitate cu prevederile *Legii contabilității nr. 82/1991*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a tuturor obligațiilor stabilite în sarcina instituției prin hotărâri judecătorești, precum și a valorii drepturilor de creanță pierdute prin prescriere, și clarificarea răspunderii pentru aceste pierderi, precum și pentru cele cauzate de plata amenzilor contravenționale.

MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE

Observațiile Curții de Conturi:

- nu s-a respectat termenul legal pentru transmiterea situațiilor financiare anuale, acestea fiind depuse și înregistrate la Ministerul Finanțelor Publice cu 11 zile calendaristice întârziere față de termenul legal;
- inventarierea patrimoniului MFE pentru anul 2015 s-a încheiat ulterior depunerii situațiilor financiare la MFP, în condițiile în care procesul de inventariere trebuia realizat și finalizat anterior întocmirii situațiilor financiare, în vederea atingerii scopului principal al inventarierii patrimoniului entității, respectiv acela de a stabili situația reală a tuturor elementelor de activ și de pasiv la finalul exercițiului financiar și de a reflecta aceasta în situațiile financiare anuale;
- datele înregistrate în contul „Angajamente legale” și soldul contului „Furnizori” nu sunt în concordanță cu cele înscrise în Contul de execuție întocmit la 31.12.2015;
- nu s-au evidențiat în contabilitatea extrabilanțieră activele fixe corporale luate cu chirie de la terți, fiind reflectate valoric în evidența contabilă extrabilanțieră doar suprafețele utilizate, nu și mobilierul închiriat odată cu acestea;
- nu s-au respectat prevederile legale cu privire la înregistrarea în evidența extrabilanțieră a bunurilor primite în custodie, bunurile (autoturisme) utilizate în baza unui contract de comodat fiind înregistrate cu valoarea de „1 leu”;

- funcționarea, fără forme legale, a unor automate de băuturi reci/calde și de produse alimentare, instalate în spațiile închiriate în clădirea din sectorul 1 București, în care funcționează MFE și pentru care se plătesc lunar chirie și utilități.

Recomandări:

- identificarea cauzelor care au condus la:
 - depunerea cu întârziere a situațiilor financiare față de termenul stabilit de legislația în vigoare și dispunerea de măsuri pentru eliminarea acestora;
 - întârzieri în efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului, astfel încât rezultatele acesteia să fie disponibile în timp util, în vederea reflectării lor în situațiile financiare și dispunerea de măsuri pentru eliminarea acestora;
 - înregistrarea unor neconcordanțe între datele înregistrate în conturile contabile și cele înscrise în Contul de execuție întocmit la 31.12.2015 și dispunerea de măsuri prin care să se asigure eliminarea acestor cauze pe viitor;
- înregistrarea în evidența contabilă extrabilanțieră a tuturor bunurilor care constituie mobilierul luat cu chirie de la terți, în baza contractelor și a proceselor-verbale încheiate în acest scop;
- înregistrarea valorii reale a autoturismelor primite în folosință, cu titlu gratuit și care fac obiectul contractelor de comodat, în contul „Active fixe și obiecte de inventar primite în folosință”;
- stabilirea condițiilor în care au fost amplasate cele 8 automate de băuturi calde/reci și de produse alimentare în spații închiriate de MFE și pentru care se plătește chirie lunar, concomitent cu stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea de măsuri pentru recuperarea acestuia.

1.3. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2015

CASA NAȚIONALĂ DE PENSII PUBLICE

Observațiile Curții de Conturi la Casa Națională de Pensii Publice:

- au fost efectuate plăți nelegale în sumă de 2.650 mii lei, reprezentând pensii anticipate, anticipate parțial, de invaliditate gradul I, II și III, încasate de beneficiarii de drepturi din sistemul public de pensii, care au realizat concomitent și venituri din salarii, venituri din drepturi de autor sau drepturi conexe și venituri din desfășurarea activității în baza contractelor/convențiilor încheiate potrivit Codului civil;
- au fost efectuate plăți în sumă de 964 mii lei, înregistrate eronat sau pentru care nu s-au prezentat documente justificative, valabile pentru sistemul informatic ORIZONT, care gestionează sistemul public de pensii;
- efectuarea unor cheltuieli în sumă de 663 mii lei, reprezentând achiziționarea de studii de fezabilitate și proiecte tehnice de execuție la nivelul CNPP și a unor entități aflate în subordine, în vederea realizării ulterioare a unor obiective de investiții (sedii), obiective care nu s-au realizat;
- s-a plătit eronat din bugetul asigurărilor sociale de stat suma de 206 mii lei, reprezentând servicii de asistență tehnică și mentenanță pentru sistemul informatic integrat ORIZONT, deși sursa era reprezentată de fondurile aferente sistemului de accidente de muncă și boli profesionale;
- plata nelegală a unor drepturi de pensii în sumă de 191 mii lei, ulterior deceselor beneficiarilor, întrucât pentru acești beneficiari nu s-a încetat plata drepturilor începând cu luna următoare decesului, deși casele teritoriale de pensii au plătit ajutoare de deces, în unele cazuri în aceeași lună cu data decesului;
- nu s-au încasat unele creanțe la bugetul asigurărilor sociale de stat ca urmare a prescrierii unor debite în sumă de 186 mii lei, întrucât nu s-au întreprins toate demersurile în vederea recuperării și executării silite a acestora;
- s-a raportat eronat, în situațiile financiare centralizate întocmite la finele anului 2015, suma de 185.064 mii lei, reprezentând contribuțiile la bugetul asigurărilor sociale de stat încasate în contul unic și nedistribuite, reflectate în plus în balanțele de verificare la conturile de datorii care, în fapt, nu se mai distribuie sub formă de venituri, iar aceste solduri nu coincid cu datele din contul de execuție bugetară;
- s-au raportat, prin situațiile financiare centralizate la finele anului 2015, unele datorii în sumă de 1.231 mii lei, reprezentând drepturi de pensii neridicate pentru care dreptul beneficiarilor de a solicita plata sumelor s-a prescris.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate CNPP auditate în anul 2016 (18 case județene de pensii și Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperarea Capacității de Muncă):

- efectuarea de plăți necuvenite în sumă de 317 mii lei, reprezentând indemnizații de însoțitor acordate unor beneficiari în condițiile în care aceștia au fost internați în centre de asistență socială sau în care au primit indemnizație lunară acordată de la bugetele locale, situații în care dreptul trebuia suspendat;

- neaplicarea tuturor procedurilor legale de executare silită a creanțelor bugetului asigurărilor sociale de stat, în sumă de 170 mii lei, în cadrul termenului de prescriere;
- stabilirea eronată a drepturilor de pensie în sumă de 89 mii lei, prin majorarea fără temei legal a valorii punctajelor anuale pe baza cărora se calculează drepturile de pensii pentru persoanele încadrate în grupa a II-a de muncă, fiind utilizate punctajele mai mari aferente grupei I de muncă și/sau reducerea eronată a vârstei standard de pensionare;
- nu s-a calculat, reținut și virat contribuția lunară de asigurări sociale de sănătate (5,5%) în sumă de 35 mii lei datorată pentru veniturile din pensii care depășesc limita legală de 740 lei supusă impozitului pe venit;
- nu au fost reevaluate și înregistrate la valoarea justă unele elemente patrimoniale de natura activelor fixe corporale aflate în patrimoniu, conform prevederilor legale;
- nu a fost supusă spre aprobare ordonatorului principal de credite (CNPP) actualizarea tarifelor încasate pentru investigațiile de laborator și expertiză medicală a capacității de muncă rămase nemodificate din anul 2010, efectuate de către INEMRCM, fapt ce a condus la nerealizarea unor venituri în sumă de 93 mii lei;
- neconcordanțe în sumă de 364 mii lei între evidența contabilă analitică și cea sintetică, în cazul contului „Creditori”;
- neînregistrarea în conturile corespunzătoare de venituri, a contribuțiilor de asigurări sociale în sumă de 219 mii lei, achitate în avans de persoanele asigurate pe bază de contract de asigurare;
- raportarea eronată a unor diferențe din reevaluare, în sumă de 200 mii lei, prin situațiile financiare încheiate la finele anului 2015, aferente activelor fixe amortizate integral, care nu mai sunt în patrimoniul institutului, fiind scoase din funcțiune, transferate cu titlu gratuit sau vândute;
- nu au fost emise, la termen, deciziile de încetare a plăților în cazul copiilor beneficiari ai pensiilor de urmaș care au împlinit vârsta de 26 de ani și care nu se află în situația exceptată de lege, respectiv invaliditate de orice grad.

Recomandări pentru CNPP

Principalele recomandări formulate pentru eliminarea deficiențelor prezentate anterior au vizat intrarea în legalitate, recuperarea prejudiciilor, virarea sumelor recuperate la buget pe măsura recuperării, atragerea de venituri la bugetul asigurărilor sociale de stat, prin încasarea unor creanțe la acest buget, astfel:

- ☞ identificarea beneficiarilor de pensii anticipate, anticipate parțiale și pensii de invaliditate, care au realizat concomitent și venituri peste limita legală, stabilirea întinderii prejudiciului, recuperarea acestuia, evidențierea în contabilitate, virarea sumelor recuperate la buget și efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat, precum și extinderea verificărilor în vederea identificării situațiilor similare;
- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor plăților efectuate către furnizorul sistemului informatic ORIZONT cu titlu de active fixe necorporale, în vederea înregistrării acestora în patrimoniul instituției și efectuarea în evidența financiar-contabilă a corecțiilor care se impun, conform cu legislația aplicabilă;
- ☞ analiza sumelor menținute nejustificat în soldul contului *Active fixe corporale în curs de execuție la finele anului 2015* și corelarea acestora cu lista obiectivelor de investiții la nivelul ordonatorului principal de credite;

Introducerea în programul de investiții publice doar a acelor obiective/proiecte sau categorii de investiții noi a căror finanțare poate fi asigurată, conform documentațiilor tehnico-economice aprobate, în limitele de cheltuieli stabilite conform cadrului legal;

- ☞ identificarea beneficiarilor de indemnizații de însoțitor care au încasat acest drept în condițiile în care au fost internați sau au primit indemnizație lunară de la bugetele locale, stabilirea întinderii prejudiciului, recuperarea acestuia și evidențierea în contabilitate;
- ☞ determinarea plăților suportate în mod eronat din bugetul asigurărilor sociale de stat și care priveau fondul pentru accidente de muncă și boli profesionale, corelarea acestora cu realitatea, astfel încât fiecărui buget să îi fie alocate plățile aferente;
- ☞ identificarea cazurilor în care s-a efectuat plata unor drepturi de pensii acordate beneficiarilor ulterior datei decesului acestora, stabilirea întinderii prejudiciului, recuperarea acestuia, evidențierea în contabilitate, virarea sumelor recuperate la buget și efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat, precum și extinderea verificărilor în vederea identificării situațiilor similare;
- ☞ stabilirea situației exacte a debitorilor aflați în executare silită, coordonarea de către ordonatorul principal de credite a modului de realizare a tuturor etapelor de executare silită, de către casele teritoriale de pensii aflate în subordinea sa, pentru a asigura încasarea debitelor la bugetul asigurărilor sociale de stat;
- ☞ stabilirea drepturilor de pensie conform cadrului legal și, după caz, calcularea, reținerea și virarea contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate pentru pensiile care depășesc limita legală;
- ☞ dispunerea măsurilor pentru efectuarea reevaluării tuturor activelor fixe corporale aflate în administrarea entității, în conformitate cu prevederile legale în vigoare și înregistrarea în evidența contabilă a diferențelor din reevaluare rezultate în urma efectuării acestei operațiuni;

- ☞ înaintarea de propuneri ordonatorului principal de credite, CNPP, pentru actualizarea tarifelor corelat cu costurile efective pentru investigațiile de laborator și expertiza medicală a capacității de muncă, pentru a asigura încasarea unor sume cu titlu de venituri în concordanță cu costurile aferente acestora;
- ☞ analiza periodică a datelor transmise de către unitățile subordonate în ceea ce privește stingerile pe alte căi decât încasarea și datele cu privire la contribuțiile încasate în contul unic, nedistribuite, cu ocazia centralizării acestora în situațiile financiare, în vederea aplicării unitare a prevederilor legale în acest sens și raportării corecte a acestor date prin situațiile financiare încheiate la finele exercițiului financiar;
- ☞ analizarea sumelor menținute nejustificat ca drepturi de pensii prescrise în soldurile conturilor „Drepturi de pensii neridicate” și „Creditori”, identificarea la timp și virarea tuturor drepturilor prescrise pe destinațiile legale. Stabilirea realității datoriilor raportate în evidența financiar-contabilă sintetică și analitică prin contul de „Drepturi de pensii neridicate” și contul „Creditori”, reflectate și preluate în situațiile financiare anuale;
Cuprinderea în activitățile de control exercitate de către CNPP la casele teritoriale de pensii și a sumelor raportate în contul de „Drepturi de pensii neridicate” și în contul „Creditori”, pentru identificarea situațiilor similare cu ocazia misiunii de audit.
- ☞ asigurarea concordanței între evidența contabilă analitică și cea sintetică privind contul „Creditori”, pentru a asigura reflectarea realității prin situațiile financiare anuale;
- ☞ înregistrarea în contul de venituri a contribuțiilor de asigurări sociale încasate în avans de la persoanele care au încheiat contracte de asigurări sociale pentru a evita denaturarea datoriilor entității și pentru a asigura raportarea veniturilor în perioada la care acestea se referă.

1.4. Auditul financiar asupra conturilor de execuție ale bugetelor fondurilor speciale

1.4.1. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2015

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

Observațiile Curții de Conturi la ANOFM:

- s-a menținut nejustificat, la finele anului 2015, suma de 55.056 mii lei, reprezentând „Împrumut din contul general al Trezoreriei Statului”, acordat în anul 2013, care nu s-a regularizat cu excedentul înregistrat la bugetul asigurărilor pentru șomaj;
- la finele anului 2015 s-a menținut nejustificat suma de 4.070 mii lei în contul „Disponibil pentru sume de mandat și sume în depozit”, reprezentând contribuții primite din Elveția pentru lucrătorii români care au desfășurat activitate în acest stat și care nu au dreptul la prestații de șomaj în Elveția;
- s-a plătit nelegal suma de 1.375 mii lei, reprezentând indemnizații de șomaj și venituri de completare, încasate de beneficiarii de drepturi din bugetul asigurărilor pentru șomaj care au realizat concomitent și venituri peste limita legală (salarii, activități autorizate, pensii, venituri de completare, indemnizații pentru creșterea copilului);

Abateri similare în sumă de 1.329 mii lei s-au identificat și la 12 AJOFM;

- entitățile subordonate nu au fost coordonate de către compartimentele funcționale ale ANOFM, ceea ce a determinat efectuarea, în anul 2015, atât a unor plăți nelegale reprezentând servicii juridice de consultanță, de asistență și/sau de reprezentare a intereselor instituțiilor în fața instanțelor de judecată, în sumă de 79 mii lei, cât și prescrierea unor debite în sumă de 23 mii lei, prin neparcurgerea tuturor etapelor de executare silită a debitelor;

Abateri similare, în ceea ce privește neparcurgerea tuturor etapelor de executare silită a debitelor în sumă de 186 mii lei, s-au identificat și de către camerele de conturi teritoriale la AJOFM Vaslui și la 3 CRFPA.

- s-au raportat eronat în situațiile financiare încheiate la finele anului 2015 unele date cu privire la activele fixe corporale și nu s-a asigurat concordanța între evidența financiar-contabilă și *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* cu privire la aceste bunuri, constând în următoarele:
 - calcularea, în mod eronat, a amortizării și pentru bunurile care aparțin domeniului public al statului;
 - necuprinderea în valoarea activelor fixe a unor modificări generate de modernizări efectuate la construcții sau amenajări la terenuri;
 - diferențe între *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* și valoarea de inventar a acestor bunuri înregistrată în evidența financiar-contabilă a unei agenții teritoriale;
 - raportarea eronată a unui imobil, ca proprietate privată a instituției, deși acesta aparține domeniului public al statului.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate ANOFM, auditate în anul 2016:

La Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă (16 AJOFM) și la Centrele Regionale de Formare Profesională a Adulților (8 CRFPA)

- nu s-au calculat, înregistrat, urmărit și încasat penalitățile și majorările de întârziere în sumă de 720 mii lei, aferente unor creanțe restante, neîncasate de la diverși debitori care au beneficiat necuvenit de sume de la bugetul asigurărilor pentru șomaj;
- au fost acordate necuvenit subvenții în sumă de 202 mii lei, unor angajatori pentru șomerii angajați, în condițiile în care aceștia beneficiau, în același timp, și de pensii anticipate, anticipate parțial sau la limită de vârstă;
- s-au efectuat plăți nelegale în sumă de 124 mii lei, reprezentând indemnizații de șomaj acordate unor persoane care urmau o formă de învățământ, situații în care drepturile de șomaj trebuiau suspendate/încetate;
- s-au efectuat plăți nelegale în sumă de 96 mii lei, ca urmare a:
 - supraestimării unor lucrări de reparații efectuate la un imobil aparținând unei agenții teritoriale;
 - efectuării de plăți peste valoarea contractului încheiat cu furnizorul lucrărilor;
 - neprestării unor servicii și neexecutării unor lucrări de către furnizor.
- nu s-a respectat de către unii angajatori obligația legală de a menține raporturi de muncă ale șomerilor timp de 18 luni, în condițiile în care angajatorii au beneficiat de subvenții de la bugetul asigurărilor pentru șomaj, fapt ce a condus la efectuarea de plăți nelegale cu titlu de subvenție în sumă de 53 mii lei;
- acordarea de prime de mobilitate/instalare/încadrare în sumă de 11 mii lei unor angajați care au încetat raporturile de muncă cu angajatorii înainte de împlinirea termenului legal de 12 luni, aspecte neverificate de către agențiile teritoriale.

Recomandări pentru ANOFM

Principalele recomandări formulate pentru eliminarea deficiențelor prezentate anterior au vizat intrarea în legalitate, recuperarea prejudiciilor, virarea sumelor recuperate la buget pe măsura recuperării, atragerea de venituri la bugetul asigurărilor pentru șomaj, astfel:

- urmărirea execuției bugetului asigurărilor pentru șomaj astfel încât la finele exercițiului financiar să se asigure respectarea prevederilor legale în vigoare privind regularizarea din excedentul realizat în anul curent a eventualelor deficite din anii precedenți, precum și acoperirea din excedentul anului 2015 a deficitului din anul 2013, pentru a se evita plata unor dobânzi Trezoreriei Statului pentru împrumuturi care trebuiau acoperite din excedent;
- identificarea beneficiarilor de indemnizații de șomaj care au realizat venituri peste limita legală, au încasat drepturi sub formă de pensii sau indemnizație pentru creșterea copilului contrar prevederilor legale, stabilirea întinderii prejudiciului și evidențierea în contabilitate, recuperarea plăților nelegale, virarea sumelor recuperate la buget, efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat;
- stabilirea persoanelor răspunzătoare pentru nerecuperarea, în termenul legal de prescripție, a unor debite, recuperarea sumelor, conform legislației în vigoare, virarea la buget a sumelor pe măsura recuperării, înregistrarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor specifice;
- monitorizarea de către ANOFM a modului de punere în aplicare, de către entitățile subordonate, a actelor administrative emise de ordonatorul principal de credite, recuperarea plăților nelegale pentru servicii juridice și de consultanță, conform cu legislația în vigoare, virarea la buget a sumelor pe măsura recuperării și înregistrarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor specifice;
- clarificarea și identificarea apartenenței sumelor încasate de la instituțiile competente europene, cu respectarea prevederilor legale și a Regulamentelor europene, precum și continuarea demersurilor către Ministerul Finanțelor Publice pentru asigurarea cadrului tehnic în vederea regularizării și virării acestor sume către bugetul general consolidat;
- clarificarea situației bunurilor din patrimoniul entităților teritoriale subordonate constituite din imobile și terenurile aferente, corectarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor eronate aferente acestor bunuri, înregistrarea în conturi corespunzător situației juridice a acestor bunuri și asigurarea raportării în situațiile financiare centralizate la finele exercițiului financiar a unor date reale și exacte cu privire la activele fixe corporale compuse din terenuri și clădiri.

1.4.2. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2015

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

Observațiile Curții de Conturi:

La nivelul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate:

- deținerea, în județul Brașov, a unor bunuri imobile (terenuri și construcții) în suprafață de 14.341,21 mp, fără ca acestea să fie evaluate și înregistrate în evidența contabilă;

• nu au fost inițiate demersurile legale în vederea notificării unor deținători ai autorizației de punere pe piață (DAPP) sau reprezentanți legali ai acestora, care aveau obligația plății contribuției CLAWBACK la valoarea consumului de medicamente aferentă acestora, pentru suma de 130 mii lei, ca urmare a recalculării valorilor contestate de alți DAPP sau reprezentanți legali ai acestora;

• CNAS nu a monitorizat modul de aplicare a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii în cadrul contractelor încheiate de casele de asigurări de sănătate cu furnizorii de produse farmaceutice, ceea ce a condus la decontarea, în anul 2015, a unor medicamente, în sumă de 78 mii lei, fără respectarea prevederilor OMS nr. 75/2009 pentru aprobarea Normelor privind modul de calcul al prețurilor la medicamentele de uz uman;

• nu a fost monitorizat modul de aplicare a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii în cadrul contractelor încheiate de casele de asigurări de sănătate județene cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice. În timpul auditului a fost calculat un prejudiciu estimat la suma de 2.301 mii lei;

Din analiza datelor raportate prin Sistemul Informatic Unic Integrat (SIUI) de către un număr de 23 Case de Asigurări de Sănătate județene, entități din subordinea Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, cu privire la modul de validare și decontare a prescripțiilor medicale, a serviciilor medicale clinice, paraclinice și a celor efectuate de medicii de familie, precum și a serviciilor medicale din spitalizarea continuă, s-au constatat validarea și decontarea nelegală a:

- serviciilor medicale raportate de ambulatoriile de specialitate, medici de familie și a unor prescripții medicale emise pentru pacienții internați în aceeași perioadă în spitale în regim de spitalizare continuă, în sumă de 469 mii lei;
 - unor prescripții medicale cu compensare de 90% din prețul de referință al medicamentelor, în cadrul programului social al Guvernului, în sumă de 554 mii lei;
 - unor prescripții medicale cu compensare de 100% din prețul de referință al medicamentelor, pentru asigurați veterani, în condițiile în care persoanele respective nu dețineau legal această calitate, în sumă de 331 mii lei;
 - unor medicamente înscrise în Sublista C, Secțiunea C1 - DCI-uri corespunzătoare medicamentelor de care beneficiază asigurații, în tratamentul ambulatoriu al unor grupe de boli în regim de compensare 100% din prețul de referință, cod – „G25 – Boala cronică de rinichi - faza predializă”, fără respectarea protocolului terapeutic, în sumă de 947 mii lei;
 - unor servicii, în sumă de 1.690 mii lei, în cadrul contractelor încheiate de șase case de asigurări de sănătate județene cu furnizorii de servicii medicale.
- au fost decontate din FNUASS unele medicamente, în valoare de 85.209 mii lei, la prețuri de referință/decontare stabilite în baza unor prețuri cu amănuntul maximele din Catalogul național al prețurilor medicamentelor autorizate de punere pe piață în România (CANAMED), care nu au fost actualizate în conformitate cu prevederile OMS nr. 75/2009 pentru aprobarea Normelor privind modul de calcul al prețurilor la medicamentele de uz uman.

La nivelul Caselor de Asigurări de Sănătate Județene, auditate în anul 2016 (19 case județene de asigurări de sănătate):

• nu s-a înregistrat corect în evidența contabilă modul de decontare a sumelor solicitate de angajatori pentru concediile medicale suportate din FNUASS care depășesc contribuția pentru concedii și indemnizații datorată de către aceștia, în sumă de 1.067 mii lei;

• nu s-au înregistrat în evidența financiar-contabilă:

- debitul în sumă de 1.685 mii lei, reprezentând servicii decontate și neprestate de către un furnizor de servicii, pentru care casa de asigurări de sănătate s-a constituit parte civilă;
- în contul de debitori, la momentul producerii evenimentului, serviciile medicale spitalicești acordate persoanelor cărora le-au fost aduse prejudicii sau daune sănătății de către alte persoane în urma unor accidente rutiere și vătămări corporale, ori persoanelor care au suferit accidente de muncă, precum și contravaloarea sumelor rezultate ca urmare a desfășurării acțiunilor de control, în sumă de 2.399 mii lei;

• neconcordanțe între datele transmise de ANAF și datele înscrise în evidențele contabile ale caselor de asigurări de sănătate județene, respectiv contribuțiile de asigurări de sănătate ale persoanelor care realizează venituri și din alte activități, în sumă de 6.194 mii lei;

• nu au fost prezentate documentele din evidența fiscală care să ateste realitatea drepturilor constatate și au existat neconcordanțe între soldurile finale și încasările prin trezorerie;

• nu a fost finalizat procesul de transmitere către AJFP a dosarelor cu titlurile executorii în care sunt individualizate contribuțiile de asigurări de sănătate pentru perioada de până la data de 1 iulie 2012 și nu au fost transmise spre urmărire creanțele aferente acestor dosare, în sumă de 7.803 mii lei;

• nu au fost înregistrate dobânzi și penalități de întârziere pentru debitele stabilite în anul 2015, în sumă de 104 mii lei;

• scoaterea din evidența contabilă, în mod eronat, a unor creanțe de încasat în valoare de 624 mii lei, reprezentând contribuții sociale datorate de persoane fizice, stabilite și neachitate până la 30.06.2012, fără a se determina componența acestei sume;

- validarea și decontarea furnizorilor de medicamente cu sau fără contribuție personală, a unor medicamente peste valoarea prețului cu amănuntul maximal, prevăzut de *OMS nr.75/2009 pentru aprobarea Normelor privind modul de calcul al prețurilor la medicamentele de uz uman*, în sumă de 129 mii lei;
- nu au fost soluționate 700 cereri, în sumă de 2.177 mii lei, reprezentând sume solicitate de angajatori pentru concediile medicale suportate din FNUASS care depășesc contribuția lunară datorată de către aceștia;
- validarea și decontarea nelegală a:
 - unor prescripții medicale cu compensare de 90% din prețul de referință al medicamentelor pentru asigurații care beneficiază de pensii de până la 700 lei, dar care realizează venituri și din alte surse, în sumă de 345 mii lei;
 - unor prescripții medicale în regim de compensare 20%, 50%, 90% și 100% din prețul de referință al medicamentelor (respectiv de cea de veteran, persoană cu handicap, beneficiar de ajutor social, beneficiar de indemnizații de șomaj, revoluționar și altele), în valoare de 4.175 mii lei, unor persoane care nu dețineau legal calitatea de asigurat de natura celei pentru care au beneficiat de nivelul de compensare;
 - serviciilor medicale și prescripțiilor medicale pentru pacienții internați în spitale în regim de spitalizare continuă, în sumă de 500 mii lei;
 - medicamentelor eliberate pentru același asigurat, în mod repetat în aceeași lună, în sumă de 264 mii lei;
 - unor medicamente prescrise de către alți medici decât cei prevăzuți în protocoalele terapeutice, în sumă de 94 mii lei;
 - de servicii medicale și prescrierea de medicamente pe numele unor persoane decedate, în sumă de 156 mii lei;
- plata unor daune morale și cheltuieli de executare silită în sumă de 222 mii lei, ca urmare a unei sentințe civile;
- compartimentele de control din cadrul CASJ nu au realizat verificări cu privire la legalitatea prețurilor practicate de farmacii, privind respectarea cotelor de adaos comercial prevăzut de art. 20 din *OMS nr. 75/2009*;
- plăți nelegale la cheltuieli cu bunuri și servicii, rezultate din decontarea unor situații de lucrări prin includerea în deviz a unor cantități mai mari decât cele executate, precum și cote de contribuții sociale datorate de angajator aplicate eronat, aferente lucrărilor de reparații clădiri.

Recomandări

La nivelul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate:

- ☞ întreprinderea demersurilor necesare în vederea punerii de acord a situației înscrise în extrasele de carte funciară cu situația faptică constatată în urma măsurătorilor de pe teren pentru imobilele în suprafață de 14.341,21 mp județul Brașov; inventarierea anuală a patrimoniului, în scopul identificării tuturor bunurilor deținute și reflectării realității economico-financiare care se raportează în situațiile financiare anuale;
- ☞ identificarea DAPP cărora le aparține în fapt valoarea consumului ce a fost diminuată ca urmare a contestațiilor și retransmiterea noilor valori ale consumului de medicamente în vederea stabilirii, declarării și plății contribuției reale de către aceștia astfel încât veniturile la bugetul FNUASS să nu fie diminuate; elaborarea unei proceduri operaționale privind modul de identificare a DAPP cărora le aparține în fapt valoarea consumului ce a fost diminuată urmare contestațiilor;
- ☞ monitorizarea modului de aplicare de către CAS județene a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii în cadrul contractelor încheiate de către acestea cu:
 - furnizorii de produse farmaceutice, astfel încât să se asigure extinderea verificărilor în termenul legal de prescripție și stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând cheltuieli cu bunuri și servicii decontate nelegal de către CAS județene ca urmare a validării unor prețuri la medicamente mai mari decât cele rezultate prin aplicarea reducerilor comerciale și a adaosului prevăzut de *OMS nr. 75/2009*; recuperarea acestor prejudicii având în vedere și prevederile art.73[^]1 din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare; includerea în acțiunile de control a unui obiectiv privind verificarea respectării de către furnizorii de medicamente de care beneficiază asigurații în tratamentul ambulatoriu cu sau fără contribuție personală a cotelor de adaos comercial prevăzute de art. 20 din *OMS nr. 75/2009*;
 - furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice astfel încât să se asigure: stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând cheltuieli cu bunuri și servicii decontate nelegal de către CAS județene ca urmare a validării de servicii și prescripții medicale fără respectarea prevederilor legale în vigoare; recuperarea acestor prejudicii având în vedere și prevederile art.73[^]1 din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare;
 - furnizorii de servicii medicale astfel încât să se asigure: extinderea verificărilor în termenul legal de prescripție și stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând cheltuieli cu servicii medicale validate și decontate de către CAS județene fără respectarea prevederilor legale în vigoare, respectiv în condițiile existenței unor neconcordanțe între datele raportate la Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar București și datele operate în foile de observație clinică generală (FOCG) întocmite la nivelul secțiilor spitalelor; recuperarea acestor prejudicii având în vedere și prevederile art.73[^]1 din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare;

- ☞ efectuarea demersurilor în vederea stabilirii întinderii prejudiciului privind decontarea unor medicamente din FNUASS la prețuri maxime, neactualizate, precum și reîntregirea resurselor bugetului FNUASS cu sumele decontate nelegal.

La nivelul Caselor de Asigurări de Sănătate Județene:

- ☞ înregistrarea în evidența contabilă și urmărirea concediilor medicale solicitate de angajatori, în vederea decontării acestora;
- ☞ înregistrarea, urmărirea și recuperarea contravalorii serviciilor medicale prestate pacienților în urma accidentelor rutiere, agresiunii și vătămarilor corporale;
- ☞ înregistrarea în evidențele contabile a:
 - drepturilor constatate pentru care au fost emise decizii de impunere;
 - creanțelor datorate de persoanele fizice care obțin venituri, altele decât cele pentru care colectarea se face de către ANAF, aplicarea tuturor măsurilor de executare silită asupra debitorilor și urmărirea recuperării veniturilor la bugetul FNUASS;
 - debitelor stabilite și urmărirea acestora în vederea încadrării în termenul legal de prescripție;
- ☞ transmiterea către ANAF a tuturor dosarelor privind titlurile de creanță, la scadență, a contribuțiilor de asigurări de sănătate stabilite până în data de 30 iunie 2012 și neîncasate până la aceeași dată;
- ☞ analizarea cauzelor privind scoaterea din evidența contabilă a creanțelor și recuperarea acestora;
- ☞ extinderea verificărilor în termenul legal de prescripție și stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând cheltuieli cu bunuri și servicii decontate nelegal de către CAS județene ca urmare a validării unor prețuri la medicamente mai mari decât cele rezultate ca urmare a aplicării reducerilor comerciale și a adaosului prevăzut de *Ordinul MS nr. 75/2009*;
- ☞ analizarea cauzelor de nesoluționare a cererilor depuse de angajator în vederea recuperării concediilor medicale care depășesc contravaloarea lunară a acestora și reflectarea acestor obligații în evidența contabilă;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia în integralitate, prejudiciu produs entității prin validarea, acceptarea la plată și decontarea:
 - prescripțiilor medicale cu compensare de 90% din preț de referință al asiguraților care beneficiază de pensii de până la 700 lei, dar care realizează venituri și din alte surse;
 - medicamentelor în regim de compensare în cazul persoanelor care nu se încadrează în categoria persoanelor care beneficiază legal de decontarea compensatorie a medicamentelor, precum și recuperarea acestuia în integralitate;
 - medicamentelor prescrise de medicii de altă specialitate și recuperarea acestuia în integralitate;
 - medicamentelor prescrise pe numele unor pacienți decedați și recuperarea în integralitate a acestuia;
 - validarea, acceptarea la plată și decontarea medicamentelor eliberate pentru același asigurat în mod repetat în aceeași lună și recuperarea acestuia în integralitate;
- ☞ analiza și verificarea serviciilor paraclinice, de asistență primară și a prescripțiilor medicale emise în anul 2015 pacienților care figurau ca fiind internați în spitalizare continuă sau de zi; stabilirea întinderii prejudiciului creat și recuperarea acestuia în integralitate;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând daunele morale și cheltuielile de executare silită, analizarea cauzelor care au produs acest prejudiciu, precum și recuperarea acestuia;
- ☞ direcțiile de control din cadrul caselor de asigurări de sănătate județene vor avea în vedere includerea în acțiunile de control a unui obiectiv privind verificarea respectării cotelor de adaos comercial prevăzute de art. 20 din *OMS nr. 75/2009* la furnizorii de medicamente de care beneficiază asigurații în tratamentul ambulatoriu cu sau fără contribuție personală;
- ☞ extinderea verificării asupra întregii categorii de operațiuni, stabilirea prejudiciului produs entității prin acordarea unor indexări aplicate contrar prevederilor legale și recuperarea acestuia în integralitate;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului, reprezentând plăți nelegale efectuate pentru bunuri și servicii decontate în baza unor devize de cheltuieli supraevaluate, precum și recuperarea acestuia în integralitate.

1.5. Auditul financiar asupra contului general al datoriei publice a statului pe anul 2015

Observațiile Curții de Conturi:

Constatările rezultate din auditul efectuat asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2015 sunt următoarele:

- 🌐 soldul datoriei publice locale la 31 decembrie 2015 a fost diminuat în mod eronat cu suma de 100,45 milioane lei (22,20 milioane euro), prin diminuarea soldului datoriei publice locale directe, valoarea corectă a acestuia fiind de 16.185,19 milioane lei;
- 🌐 MFP nu corelează fondurile alocate de la bugetul de stat pentru realizarea proiectelor (la titlul „*Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă*”) cu tragerile din împrumuturile contractate pentru finanțarea unor proiecte de investiții/necesități prioritare pentru economia românească;

- din cauza fundamentării necorespunzătoare de către CNADNR și a lipsei de analiză și monitorizare de către direcțiile de specialitate din cadrul MFP a bugetului *Proiectului de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații, finanțat din împrumutul BEI II*, valoarea acestuia a fost majorată nejustificat cu suma de 199,15 milioane lei (echivalent a 44,26 milioane euro) față de valoarea aprobată prin contractul de finanțare.

Consecința abaterilor constatate a condus la formularea unor recomandări, dintre care cea mai semnificativă a fost cea care a vizat corectarea soldului datoriei publice locale la 31 decembrie 2015, diminuat în mod eronat cu suma de 100,45 milioane lei (22,20 milioane euro).

1.6. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome pe anul 2015

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost respectate prevederile legale privind fundamentarea Proiectului de buget pentru anul 2015, prin:
 - subdimensionarea prevederilor bugetare aferente veniturilor proprii față de nivelul drepturilor constatate de încasat;
 - supraevaluarea creditelor bugetare, în special pentru cheltuieli de capital, pentru care a fost aprobată Lista obiectivelor de investiții pe anul 2015, fără a avea la bază documentații tehnico-economice aprobate, privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente categoriilor de investiții incluse în această Listă, pentru care s-au alocat fonduri;
- nu a fost elaborat Programul anual al achizițiilor publice pentru toate contractele pe care autoritatea contractantă intenționa să le atribuie/încheie în decursul anului 2015, nu s-a monitorizat Programul de achiziții publice;
- nu s-au respectat prevederile legale privind angajarea, lichidarea și ordonanțarea cheltuielilor pentru servicii de formare profesională a salariaților ANRE, prin:
 - angajarea cheltuielilor pentru serviciile de formare profesională care s-au efectuat în baza unor referate/cereri formulate în vederea participării la un program de perfecționare/cursuri, fără a fi supuse vizei de control financiar preventiv propriu. Lichidarea cheltuielilor privind serviciile de formare profesională/instruire/cursuri s-a efectuat prin aplicarea ștampilei pentru certificare în privința realității și legalității de către reprezentanții împuterniciți în acest scop, pe facturile emise de furnizori, care, în unele cazuri, cuprind în mod ocazional și TVA în valoare de 22 mii lei, în condițiile în care, potrivit art. 58 din *OG nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților*, furnizorii de formare profesională autorizați sunt scutiți de plata TVA pentru operațiunile de formare profesională;
- nu s-au respectat prevederile legale privind:
 - inventarierea generală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, deoarece:
 - nu au fost inventariate în totalitate activele fixe necorporale;
 - s-au inventariat necorespunzător creanțele și datoriile entității înregistrate în contabilitate;
 - modul de exercitare a controlului financiar preventiv propriu, deoarece:
 - nu a fost aplicată viza de control financiar preventiv propriu în cazul documentațiilor tehnice/notelor de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente categoriilor de investiții;
 - s-a aplicat viza de control financiar preventiv propriu pe ordonanțările la plată, fără a fi vizate angajamentele de cheltuieli;
 - organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern, respectiv:
 - nu este elaborată o strategie la nivelul ANRE în care să fie atașate planuri strategice și anuale, pe principalele funcții instituționale, inclusiv funcția de control;
 - nu există un inventar al funcțiilor sensibile pe fiecare compartiment din cadrul ANRE și un plan pentru rotația personalului la un interval de 5 ani.

Recomandări:

- ☞ extinderea verificărilor asupra serviciilor de formare profesională efectuate în anul 2015 în vederea identificării și a altor cazuri de furnizori care, deși în condițiile legii sunt scutiți de plata TVA, totuși au emis facturi cu TVA, iar ANRE a acceptat plata acestora, iar pentru cazurile identificate se va proceda la solicitarea efectuării de verificări de către ANAF;
- ☞ elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale privind fundamentarea și elaborarea Proiectului de buget de venituri și cheltuieli, în concordanță cu prevederile *Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice* și ale Strategiei fiscal-bugetare;
- ☞ respectarea prevederilor legale privind: organizarea și dezvoltarea sistemelor de control managerial; organizarea și exercitarea activității de control financiar preventiv propriu; organizarea și efectuarea inventarierii patrimoniului.

Observațiile Curții de Conturi:

- deficiențe constatate în derularea operațiunii de predare-primire a patrimoniului Departamentului FGA din cadrul ASF, către FGA (entitate distinctă, constituită în baza *Legii nr. 213/2015 privind Fondul de garantare a asiguraților*):
 - nu s-au întocmit/depus situații financiare la data divizării/predării patrimoniului Departamentului FGA (31.08.2015) și nu s-a respectat principiul intangibilității privind întocmirea situațiilor financiare, constatându-se că soldul inițial, înscris în Anexa nr. 1 la Bilanțul întocmit pentru exercițiul financiar 2015, nu coincide cu soldul final înscris în Anexa nr. 1 la bilanțul întocmit pentru data de 31.12.2014;
 - nu s-a efectuat inventarierea tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale ASF la momentul predării patrimoniului Departamentului FGA către Fondul de Garantare a Asiguraților;
- deficiențe privind administrarea unor venituri:
 - ulterior aprobării Regulamentului nr. 16/2014 *privind veniturile Autorității de Supraveghere Financiară*, conform căruia, începând cu data de 1.01.2015, tariful de menținere și tariful perceput pentru publicarea în buletinul ASF nu mai reprezintă venituri pentru ASF, entitatea nu a procedat la restituirea, către creditori, a sumelor încasate eronat în anul 2015 (76 mii lei – tariful de menținere și 8 mii lei – tariful pentru publicare);
 - necalcularea și neîncasarea penalităților, în sumă de 131 mii lei, aferente plății cu întârziere a cotelor corespunzătoare tranzacțiilor cu instrumente financiare și ofertelor publice, în cazul viramentelor BVB, reprezentând sume colectate de la participanții pe piața valorilor mobiliare care tranzacționează în cadrul sistemelor de tranzacționare supravegheate;
- nu au fost respectate prevederile legale privind întocmirea notelor explicative la situațiile financiare, referitor la menționarea unor informații privind trecerea unor imobile din administrarea ASF în administrarea altei entități, precum și la vânzarea unui apartament din patrimoniul ASF;
- deficiențe referitoare la efectuarea deplasărilor în străinătate de către personalul ASF, respectiv:
 - nu au fost recuperate de la Comisia Europeană unele cheltuieli de deplasare în străinătate, în sumă de 606 euro, potrivit procedurii Comisiei Europene, informațiilor cuprinse în invitațiile de participare, precum și prevederilor ordinului de deplasare;
 - nu s-au întocmit, în unele cazuri, rapoartele de deplasare cuprinzând analiza concluziilor și a propunerilor prezentate de către personal, la întoarcerea din deplasare.
- deficiențe privind efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, aflate în patrimoniul ASF:
 - nu au fost inventariate bunurile ce aparțin altor entități aflate în folosința ASF, respectiv bunurile închiriate de la Eximbank SA;
 - nu au fost inventariate toate bunurile de natura imobilizărilor necorporale, respectiv aplicațiile informatice dezvoltate de către proprii angajați, care nu sunt evaluate și evidențiate în contabilitate;
 - s-au constatat situații de incompatibilitate între calitatea de membru al Comisiei de inventariere și cea de responsabil cu gestiunea inventariată;
 - la lucrările de inventariere și la întocmirea documentelor aferente valorificării inventarierii nu au participat toți membrii Comisiei de inventariere;
- deciziile de sancționare, emise ca urmare a controalelor efectuate de către ASF, nu au fost comunicate operativ (ulterior aprobării) Direcției financiar-administrative, în vederea înregistrării în evidența contabilă a creanței aferente;
- nu a fost reglementat unitar, în cazul celor trei sectoare de activitate ale ASF, modul de transmitere către organele fiscale a deciziilor de sancționare emise ca urmare a controalelor efectuate de către ASF;
- lipsa unor criterii clare pentru acordarea ajutorului medical prevăzut de Contractul colectiv de muncă, nefiind precizate situațiile medicale deosebite în care acesta se acordă. În perioada 2014-2015, acordarea acestui tip de ajutor s-a efectuat în baza solicitării salariatului, iar după încheierea noului CCM, pentru perioada 2015-2016, acesta se acordă în baza aprobării Comisiei pentru Aplicarea și Monitorizarea CCM, având ca atribuții analiza fiecărui caz în parte și aprobarea acordării acestor ajutoare.

Recomandări:

- ☞ aplicarea întocmai a prevederilor legale referitoare la respectarea principiului intangibilității privind întocmirea situațiilor financiare, depunerea situațiilor financiare, efectuarea inventarierii tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, după caz;
- ☞ extinderea verificărilor și identificarea tuturor sumelor încasate în mod necuvenit de către ASF; dispunerea tuturor măsurilor necesare pentru restituirea sumelor încasate în mod necuvenit;

- ☞ monitorizarea încasării veniturilor cuvenite ASF, în conformitate cu *Regulamentul privind veniturile ASF*, precum și pentru calcularea penalităților aferente plăților efectuate cu întârziere (a cotelor aferente tranzacțiilor cu instrumente financiare și ofertelor publice), înregistrarea acestora în evidența contabilă și urmărirea încasării lor;
- ☞ respectarea prevederilor:
 - OMFP nr. 1917/2005 în ceea ce privește întocmirea notelor explicative la situațiile financiare;
 - legale privitoare la efectuarea deplasărilor în străinătate, de către personalul ASF;
 - OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea *Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*;
- ☞ reglementarea unitară a modului de monitorizare și transmitere către organele fiscale a deciziilor de sancționare, emise ca urmare a controalelor efectuate de către ASF;
- ☞ definirea clară a criteriilor pentru acordarea ajutorului medical, inclusiv prin precizarea situațiilor medicale deosebite în care acesta se acordă.

Auditul performanței

Conform legii de organizare și funcționare, Curtea de Conturi efectuează auditul performanței utilizării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, efectuând o evaluare independentă asupra economicității, eficienței și eficacității cu care o entitate publică, un program, un proiect, un proces sau o activitate utilizează resursele publice alocate, pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite.

Acest capitol a fost structurat pornind de la temele de audit al performanței abordate de Curtea de Conturi în anul 2016, în cadrul cărora sunt prezentate: entitățile auditate, obiectivele auditului, precum și principalele concluzii și recomandări formulate de echipele de audit.

Ulterior aprobării, de către Plenul Curții de Conturi, rapoartele de audit al performanței au fost transmise Parlamentului și altor părți interesate, fiind publicate și pe site-ul instituției www.curteadeconturi.ro – secțiunea „Publicații”.

În cadrul acestui capitol prezentăm sinteze ale rapoartelor următoarelor misiuni de audit al performanței, pe care cititorii raportului le pot găsi prezentate într-o manieră mult mai detaliată, pe site-ul Curții de Conturi:

- *Performanța activității Clubului Sportiv „Rapid” București în perioada 2010-2015;*
- *Performanța activității de inspecție și control rutier la Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier, în perioada 2011-2016;*
- *Auditul performanței privind utilizarea fondurilor destinate emiterii, tipăririi, punerii și retragerii din circulație, conservării și comercializării timbrelor și efectelor poștale, în perioada 2004-2014;*
- *Performanța acordării unor beneficii de asistență socială pentru prevenirea și combaterea sărăciei, susținerea copilului și a familiei în anul 2015 la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice;*
- *Auditul performanței privind concesionarea resurselor minerale ale țării pentru perioada 2011-2015;*
- *Eficacitatea procesului de informatizare a activității curente la Administrația Națională a Penitenciarelor.*

2.1 Performanța activității Clubului Sportiv „Rapid” București în perioada 2010-2015

Clubul Sportiv Rapid (CS Rapid) este instituție publică cu personalitate juridică, club polisportiv de drept public organizat ca structură sportivă în subordinea Ministerului Transporturilor (MT), funcționând în condițiile *Legii educației fizice și sportului nr. 69/2000*. Obiectul de activitate, stabilit prin Regulamentul de Organizare și Funcționare aprobat prin *OMT nr. 839/2010*, cuprinde următoarele: performanța, selecția, pregătirea și participarea la competiții interne și internaționale, promovarea uneia sau mai multor discipline sportive și promovarea spiritului de fair play, combaterea și prevenirea violenței și dopajului în activitatea proprie, administrarea bazei materiale sportive în condițiile legii și organizarea de competiții sportive în conformitate cu statutele și regulamentele federațiilor sportive naționale.

Obiectivul general

Obiectivul principal al acțiunii de audit l-a reprezentat evidențierea modului în care CS Rapid a planificat și derulat activitatea administrativă și sportivă, a elaborat, aprobat, implementat și monitorizat *Strategia de dezvoltare și modernizare* și a creat și aplicat un cadru procedural intern adecvat și eficace pentru atingerea Țintelor propuse și pentru realizarea obiectivelor stabilite.

Constatări și concluzii

Structura organizatorică prezintă o serie de „puncte slabe”, cauzate de necesitatea încadrării într-un anumit număr de posturi aprobat, compartimentele funcționale sunt insuficient structurate, individualizate și asigurate cu resurse umane pentru a putea susține, în mod real și eficace, funcționarea performantă a clubului, dezvoltarea și modernizarea acestuia, previzionarea strategică, respectarea legislației, formarea și consolidarea unei culturi organizaționale moderne ș.a., toate acestea fiind elemente indispensabile asigurării unitare a premiselor ridicării continue a performanței sportive la nivelul real al potențialului.

Structura organizatorică precară și numărul de posturi insuficient echilibrate și adaptate cerințelor de performanță ale clubului, precum și salarizarea neatractivă au reprezentat motive pentru care, de-a lungul timpului, la nivelul clubului s-a optat pentru externalizarea unor activități funcționale către terțe entități specializate, precum: serviciile de curățenie (în perioada 2010-2013), situațiile de urgență/PSI (consultanță și asistență), asistență tehnică și service pentru sistemele de calcul, activitatea juridică (asistență juridică, consultanță, reprezentare în instanță ș.a.), securitatea și sănătatea în muncă (consultanță și asistență), servicii de pază și protecție.

La nivelul clubului nu a fost redactată și aprobată o *Strategie de dezvoltare și modernizare*, obiectivele generale pe termen scurt, mediu și lung nefiind grupate și vizualizate în mod formalizat, inclusiv cele privind obiectivele sportive și metodele de realizare a lor, modernizările, investițiile, dotările, achizițiile, resursele umane, salarizarea ș.a. (modernizarea stadionului în vederea „EURO 2020”, modernizarea și punerea în funcțiune a bazinului pentru polo, modernizarea dotărilor din sălile de sport, utilizarea performantă a terenurilor ș.a.).

Referitor la principalele venituri ale clubului (venituri din activități economice, realizate în legătură directă cu scopul și obiectul de activitate; cotizații și contribuții bănești sau în natură ale simpatizanților; donații și sume sau bunuri primite prin sponsorizări; venituri obținute din reclamă și publicitate; venituri obținute din valorificarea bunurilor aflate în patrimoniu ș.a.), s-a constatat că nu există o imagine clară și integratoare asupra tuturor spațiilor potențial aducătoare de venituri, ca urmare a inexistenței unui plan general, schiță, diagramă, care să conțină toate elementele de configurare analitică a bazei sportive, iar procedura pentru închirierea spațiilor, cu toate că reglementează numeroase aspecte specifice, nu este suficient de cuprinzătoare, analitică și clară pentru a cuprinde toate etapele de identificare și de analiză a spațiilor existente și a ofertelor primite, toate competențele de aprobare, criteriile de atribuire și condițiile contractuale minimale, modalitățile de monitorizare și de verificare continuă a derulării contractelor, ș.a.

La nivelul unor compartimente funcționale nu au fost elaborate și aprobate proceduri interne, iar cele aprobate nu sunt suficient de cuprinzătoare, riguroase, detaliate și clare, nefiind aferente tuturor proceselor principale, operaționale și de sistem, existente și identificabile și pentru care compartimentele respective au rol de coordonator al proiectării și/sau perfecționării proceselor respective și/sau rol de coordonator al execuției acestora. Exemple: fundamentarea BVC, elaborarea și aprobarea *Planului anual de investiții și de achiziții* și a *Planului anual de perfecționare profesională*, derularea procedurilor de achiziții publice, monitorizarea și verificarea derulării contractelor economice, selecția și recrutarea personalului, fundamentarea și aprobarea tarifelor, utilizarea bazei sportive și a fiecărei componente a acesteia (sala de jocuri, sala de karate, sala de atletism, sala de dansuri ș.a.), închirierea stadionului pentru manifestații sportive și a spațiilor disponibile pentru activități sportive, economice, reclamă-publicitate, atragerea și gestionarea sponsorizărilor, accesul în complexul sportiv ș.a.

Recomandări:

- ☞ elaborarea și aprobarea *Strategiei de dezvoltare și modernizare* pe termen scurt, mediu și lung și a programelor de măsuri pentru aplicarea acesteia, efectuarea demersurilor pentru aprobarea strategiei prin ordin al ministrului transporturilor;
- ☞ efectuarea demersurilor necesare în vederea revizuirii și îmbunătățirii ROF și a organigramei;
- ☞ efectuarea unei analize formalizate cu privire la activitățile externalizate, identificarea „punctelor slabe” și a consecințelor acestora și dispunerea măsurilor adecvate pentru creșterea performanței;
- ☞ creșterea nivelului veniturilor proprii realizate printr-o intensificare a interesului și a implicării personalului de conducere și de execuție în conștientizarea potențialului existent, în organizarea procedurală adecvată;
- ☞ identificarea principalelor procese operaționale și de sistem specifice/aplicabile fiecărui compartiment funcțional și elaborarea procedurilor interne aferente lor.

Raportul este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro la secțiunea *Publicații, Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă, domeniul „Tineret și Sport”*.

2.2 Performanța activității de inspecție și control rutier la Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier, în perioada 2011-2016

Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier (ISCTR) a fost înființat în anul 2011 prin OG nr. 26/2011 privind înființarea ISCTR, aprobată prin Legea nr. 18/2012, și a început activitatea în data de 4.12.2011, prin preluarea activității de inspecție și de control desfășurată până la acea dată de către Autoritatea Rutieră Română (ARR), Regia Autonomă „Registrul Auto Român” (RAR) și Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România (CNADNR), cu excepția controlului desfășurat de către aceasta din urmă în punctele de trecere a frontierei de stat.

Resursele financiare anuale totale pe care ISCTR le-a avut la dispoziție, în perioada auditată, au fost cuprinse între un minim de 27.112 mii lei, în anul 2013 (aproximativ 32,76% din suma aprobată în BVC) și un maxim de 57.006 mii lei, realizat în anul 2015 (aproximativ 109% din suma aprobată în BVC), iar cheltuielile anuale totale (plăți efectuate), raportate prin BVC, au fost cuprinse între un minim de 154 mii lei, în anul 2011 și un maxim de 45.556 mii lei, în anul 2013.

Prin *Legea nr. 352/2015 pentru modificarea și completarea OG nr. 26/2011 privind înființarea ISCTR*, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2017, au loc transformări radicale ale modului de finanțare a ISCTR (integral de la bugetul statului), ale statutului personalului de inspecție și control (funcționari publici), precum și ale sistemului de salarizare (stabilit prin asimilare cu cel al Agenției Naționale de Administrare Fiscală).

Obiectivul general al acțiunii de audit este confirmarea/infirmarea faptului că ISCTR (centrala și cele 8 inspectorate teritoriale fără personalitate juridică) și, implicit, Ministerul Transporturilor, au înțeles țintele stabilite prin înființarea ISCTR, au realizat în mod real și eficace obiectivele și atribuțiile aferente și și-au asumat, în mod direct, responsabilitățile referitoare la inspecția și controlul respectării reglementărilor interne și internaționale în domeniul transporturilor rutiere.

Constatări

Structurile organizatorice interne nu au fost constituite, individualizate și asigurate cu resursele organizaționale, umane, financiare ș.a., necesare pentru susținerea activității specifice și pentru a obține performanță la nivelul potențialului real, organizarea și desfășurarea activității ISCTR fiind influențate negativ de o serie de factori perturbatori, de regulă exteriori entității, generați de numărul insuficient de posturi, de lipsa de stabilitate și de predictibilitate a legislației de organizare și funcționare, de lipsa de colaborare instituțională a ARR, RAR și CNADNR, pe fondul îngăduinței și a implicării reduse a MT, atât în ceea ce privește asigurarea resurselor de finanțare pentru ISCTR, cât și a unor aspecte privind dotarea cu mijloacele materiale necesare desfășurării controlului în trafic ș.a.

În același timp, interesul și implicarea managementului de la toate nivelurile nu s-au manifestat, de regulă, în mod constant, evident și vizibil, în vederea perfecționării continue a activității și a identificării și aplicării măsurilor de creștere a performanței, astfel încât derularea activității a avut și o semnificativă componentă inertială, la minima rezistență și fără aspirații, tendințe și eforturi pentru depășirea tiparelor formalizate și pentru creșterea performanței.

Structura organizatorică a avut o serie de „puncte slabe”, cauzate și de necesitatea încadrării într-un număr de posturi stabilit și aprobat fără o fundamentare reală și care nu a reflectat necesarul obiectiv de personal, atât în ceea ce privește activitatea de inspecție și control, cât și activitatea suport pentru sediul central și pentru teritoriu. Actuala structură (la data întocmirii raportului de audit) nu este suficient fundamentată și conturată, nu corespunde necesităților reale ale activității și nu este asigurată cu resursa umană adecvată, astfel încât să poată susține funcționarea performantă a ISCTR, dezvoltarea, modernizarea și informatizarea acestuia, previzionarea strategică, valorificarea măsurilor administrative dispuse și a proceselor verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, formarea și consolidarea unei culturi organizaționale moderne, respectarea legislației ș.a., toate acestea concurând, în mod unitar, la asigurarea premiselor creșterii performanței inspecției și controlului și, implicit, a siguranței rutiere.

Constituirea patrimoniului ISCTR nu s-a făcut în conformitate cu reglementările legale în vigoare privind înființarea acestei entități, ca urmare a faptului că la nivelul RAR, CNADNR și ARR nu a existat voința necesară pentru respectarea și aplicarea acestor prevederi legale.

Constituirea parțială a patrimoniului ISCTR la înființare a avut un impact direct asupra performanței activității de inspecție și control în trafic, atât din punct de vedere economic, ISCTR fiind nevoit să achiziționeze bunuri necesare desfășurării activității (platforme de cântărire), cât și din punctul de vedere al întârzierii operaționalizării exercitării, în condiții optime, a atribuțiilor legale, ca urmare a duratei obiective a procedurilor de achiziții publice. Această situație a fost favorizată și de implicarea insuficientă a MT pentru impunerea respectării legii și pentru instaurarea și consolidarea unei colaborări instituționale între entitățile subordonate, colaborare indispensabilă creării și menținerii unui climat de legalitate și concurență corectă în domeniul transportului rutier.

Concluzii generale

Legislația de înființare, organizare și funcționare a ISCTR a reglementat, în cea mai mare parte, aspectele principale ale activității acestuia și pârghiile pentru realizarea obiectivelor sale dar, cu toate acestea, nu a reprezentat în mod real și practic o bază suficient de solidă pentru performanță, ca urmare a faptului că, fie conținutul ei nu a fost suficient de adecvat, cuprinzător, coerent și armonizat cu legislația generală și specifică existentă, fie nu a fost asumată, respectată și aplicată în mod real, sincer și corect de către celelalte entități ale statului cu atribuții, competențe și responsabilități în domeniu (ARR, RAR, CNADNR și MT).

Totodată, o serie de factori exteriori entității, cum ar fi lipsa de predictibilitate și nesiguranța în asigurarea finanțării și în promovarea, susținerea și adoptarea, de către factorul guvernamental, a unor propuneri de îmbunătățire a cadrului legal, precum și apariția în anul 2013, la nici doi ani de la înființare, a spectrului modificării semnificative a organizării, funcționării și finanțării ISCTR (inițiativa parlamentară devenită *Legea nr. 352/2015*), cumulate cu discuțiile, dezbaterile și controversele intense care au avut loc pe seama acestor modificări, au deturnat, într-o măsură semnificativă, implicarea și concentrarea conducerii executive a Inspectoratului de la aspecte de performanță, legate de strategii cu privire la identificarea și aplicarea unor măsuri și metode moderne de perfecționare a activității generale și a structurilor organizatorice, consolidarea unei culturi organizaționale solide, autoperfecționare și crearea unui curent de opinie necesar generalizării conduitei etice.

Performanța activității ISCTR și eficacitatea controlului rutier, cu impact direct asupra gradului de siguranță a circulației rutiere, securității călătorilor și a participanților la trafic, protejării structurii drumurilor și menținerii unui cadru concurențial corect ș.a., sunt încă îngreunate, și chiar blocate uneori, de o legislație secundară neunitară și nearmonizată, care continuă să-și producă efectele și ca urmare a interesului, voinței, implicării și fermității insuficiente ale factorului guvernamental în a declanșa

și finaliza atât o evaluare a cadrului legislativ, general și specific, cât și o acțiune coordonată și unitară de armonizare legislativă, de simplificare a legislației specifice și de imprimare a unui caracter unitar acesteia.

Aspectele legislative neunitare/nearmonizate dovedesc faptul că ISCTR și activitatea de control rutier nu sunt încă percepute și tratate, de către factorul guvernamental, la nivelul importanței pe care acestea ar trebui să o aibă într-un domeniu marcat de disfuncționalități, tensiuni, interese de grup, pe de o parte și, nu în ultimul rând, de nemulțumirea aproape generală a cetățenilor și, pe de altă parte, la nivelul pe care îl impun regulamentele UE și bunele practici din țările cu tradiție.

Recomandări:

- ☞ declanșarea, de către ministrul transporturilor, a unui control al corpului de control în legătură cu refuzul ARR și al RAR de a respecta prevederile legale și reglementările proprii de organizare și funcționare privind finanțarea ISCTR, inclusiv identificarea eventualelor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale;
- ☞ efectuarea demersurilor necesare în vederea aplicării prevederilor art. IV din *Legea nr. 352/2015* și modificarea și completarea de către ministrul transporturilor a actelor normative din domeniul inspecției și controlului emise de către acesta în aplicarea *OG nr. 26/2011*;
- ☞ efectuarea, de către conducerea executivă a ISCTR, a demersurilor necesare pentru:
 - recuperarea restanțelor la contribuțiile datorate de către ARR și RAR, prin urmărirea și susținerea dosarelor aflate pe rolul instanțelor și/sau prin oricare alte metode legale;
 - modificarea și completarea *OG nr. 26/2011* cu prevederi derogatorii de la art. 32 (2) lit. b din *OUG nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice*, astfel încât autovehiculele din dotarea ISCTR să poată fi dotate cu dispozitive de semnalizare luminoasă de culoare albastră;
 - eliminarea/diminuarea celorlalte disfuncționalități/inadvertențe semnalate, în corelație cu prevederile Legii nr. 352/2015 și cu modalitatea de aplicare;
- ☞ efectuarea demersurilor necesare, către ministrul transporturilor, în vederea informării Guvernului și, după caz, inițierea, susținerea și aprobarea unui act normativ pentru modificarea și completarea *Legii nr. 352/2015* și eliminarea disfuncționalităților prezentate, sau declanșarea procedurilor legale de abrogare a legii;
- ☞ efectuarea demersurilor necesare în vederea: completării, aprobării și aplicării măsurilor pentru diminuarea „punctelor slabe” identificate în organizarea și funcționarea structurilor interne, enumerate în raportul de audit; declanșării unei acțiuni de control al corpului de control în legătură cu refuzul RAR și CNADNR de a respecta prevederile *OG nr. 26/2011* și ale protocoalelor/contractului de comodat privind constituirea patrimoniului ISCTR.

Raportul este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro la secțiunea *Publicații, Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă, domeniul „Transporturi”*.

2.3 Auditul performanței privind utilizarea fondurilor destinate emiterii, tipăririi, punerii și retragerii din circulație, conservării și comercializării timbrilor și efectelor poștale, în perioada 2004-2014

Misiunea de audit al performanței s-a desfășurat la următoarele entități:

- CN „Poșta Română” SA;
- Fabrica de Timbre – Sucursală a CN „Poșta Română” SA;
- Muzeul Național Filatelic – Sucursală a CN „Poșta Română” SA până în anul 2013, în prezent sucursală a Muzeului Național de Istorie a României;
- SC Romfilatelia SA;
- Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM).

Obiectivul general

Obiectivul principal urmărit în auditul performanței a fost analiza activităților de emiterie, tipărire, punere și retragere în/din circulație, conservare și comercializare a timbrilor și a efectelor poștale, în perioada 2004-2014, din punct de vedere al eficienței, eficacității și economicității utilizării fondurilor destinate acestor activități.

Constatări și concluzii

Pentru activitatea/dreptul de emiterie și producere a timbrilor (monopol de stat), desfășurată de CN „Poșta Română” SA și de filiala sa SC Romfilatelia SA, statul român, prin intermediul Ministerului Finanțelor Publice, nu a perceput un tarif și, în consecință, nu a realizat, până la data raportului, venituri din taxa de licențiere. În aceste condiții, în baza *Legii nr. 298/2013 privind stabilirea unor măsuri pentru protejarea patrimoniului Muzeului Național Filatelic*, valoarea timbrilor aflate în patrimoniul privat al CN „Poșta Română” SA, în perioada supusă monopolului de stat, a fost compensată cu obligații fiscale ale companiei față de bugetul de stat.

În fapt, SC Romfilatelia SA este interpusă între două activități ale CN „Poșta Română” SA, respectiv activitatea de tipărire a timbrelor și efectelor poștale, realizată de Sucursala Fabrica de Timbre și activitatea de comercializare a acestora, atât pentru francarea serviciilor poștale, efectuate de Companie, cât și pentru îndeplinirea rolului timbrului poștal de „ambasador al istoriei, culturii și civilizației umane”, concomitent cu valorificarea acestuia pe piața bunurilor filatelice.

Cea mai mare parte a emisiunilor filatelice, cuprinse în Planurile anuale din perioada 2013-2014, a fost destinată, în primul rând, îndeplinirii rolului filatelic (reflectarea/promovarea unor evenimente culturale, istorice, sociale, sportive etc.), prin comercializarea de către SC Romfilatelia SA și în mai mică măsură asigurării necesarului de francare al operatorului poștal, veniturile realizate din tipărirea timbrelor și efectelor poștale, de către Sucursala Fabrica de Timbre a CN „Poșta Română” SA, reprezentând doar 13,21% din totalul veniturilor.

În perioada 2004-2011, Sucursala Fabrica de Timbre a încheiat exercițiile financiare anuale cu pierdere contabilă, ca urmare a dimensionării organizaționale deficitare, utilizării unor tarife de manoperă la calculul costurilor de producție neactualizate cu nivelul drepturilor salariale, cu consecințe negative asupra calculației nivelului costurilor și stabilirii prețurilor de vânzare. Sucursala Fabrica de Timbre a perceput în sarcina administrației centrale a CN „Poșta Română” SA, pentru timbrele uzuale (destinate exclusiv utilizării de aceasta pentru francarea serviciilor poștale din sfera serviciului universal), o cotă de profit mai mare decât cea practică în relația cu clienții terți, inclusiv față de cota de profit practică pentru tipărirea tirajului de timbre tematice aferent SC Romfilatelia SA.

SC Romfilatelia SA, singura instituție desemnată să emită, să pună sau să retragă în/din circulație timbre și efecte poștale și să le comercializeze pe piața internă și externă și al cărui principal client este chiar acționarul său unic - CN „Poșta Română” SA, în calitate sa de administrație poștală națională, a valorificat dreptul exclusiv de emiteri și comercializare a timbrelor cu destinație filatelică, fiind preocupată să identifice diverse nișe interesate de mărci filatelice și derivate ale acestora, care să asigure realizarea veniturilor proprii și menținerea unei activități profitabile pentru societate, în condițiile în care, conform datelor financiar-contabile, evoluția vânzărilor de mărfuri filatelice pe plan național a înregistrat, în perioada verificată, un ritm ascendent față de vânzările aferente domeniului poștal.

Față de scopul pentru care a fost elaborată și adoptată *Legea nr. 298/2013*, de protejare/asigurare a integrității Colecției Filatelice a României și de asigurare a condițiilor optime pentru conservarea și expertizarea, în vederea clasării în patrimoniul cultural național mobil, precum și pentru evaluarea, după caz, a bunurilor respective, atât anterior apariției Legii, cât și ulterior, operațiunile de predare-primire a Colecției Filatelice Naționale între diferite entități, respectiv de la Banca Națională la Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor (în anul 1990), către Muzeul Național Filatelic (în anul 2004), s-au realizat (scriptic și faptic) fără o inventariere a timbrelor și efectelor poștale. Transferul ulterior al Colecției Naționale Filatelice, de la locația CN „Poșta Română” SA la locația Băncii Naționale a României, nu s-a făcut în concordanță cu specificul domeniului, procedându-se doar la predarea-primirea scriptică și faptică a unor timbre depozitate în 1.274 cutii, sigilate și nedesfăcute până în prezent, fără a se realiza inițial inventarierea și expertizarea acestora, concomitent cu predarea-primirea treptată.

Având în vedere specificul domeniului și durata mare a procesului de inventariere, indiferent care ar fi fost durata procesului de inventariere și expertizare, timbrele trebuiau păstrate în condiții optime care să le asigure integritatea și, implicit, păstrarea cel puțin a valorii acestora sau chiar creșterea acesteia.

Valoarea contabilă a Colecției Filatelice Naționale, constituită după anul 1998 prin achiziții ale CN „Poșta Română” SA, apreciată la nivelul sumei de 49.856 mii lei, a fost utilizată pentru stingerea obligațiilor fiscale ale acesteia, considerându-se că timbrele și efectele poștale, acumulate în această perioadă, reprezintă proprietatea privată a Companiei. Însă această sumă cuprinde și valoarea de 38.693 mii lei, stabilită în anul 2011 de o comisie de evaluare a Muzeului Național Filatelic pentru acele timbre, matrite și alte bunuri filatelice emise/produse înainte de anul 1990, dar constatate drept „plusuri de inventar” de comisia de inventariere a timbrelor românești.

Recomandări:

- ☞ autoritățile competente ale statului vor reanaliza cadrul legislativ și modul de organizare al activităților specifice fiecărei părți implicate în procesul de emiteri, tipărire, punere și retragere în/din circulație a timbrelor și efectelor poștale, precum și comercializarea acestora, în scopul identificării unor soluții care să conducă la desfășurarea activității cu economicitate, eficiență și eficacitate, fără să existe interferențe de natură să influențeze interesele părților implicate.
- ☞ vor fi efectuate demersuri pentru ca Ministerul Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională, să analizeze și să întreprindă măsurile necesare pentru clarificarea modalității de aplicare a prevederilor *Legii nr. 31/1996 privind regimul monopolului de stat*, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la licențierea, de către Ministerul Finanțelor Publice, stabilirea condițiilor de producere și emiteri a timbrelor și efectelor poștale, de raportare și monitorizare, precum și eventualitatea încasării unor venituri la bugetul de stat din exploatarea acestui monopol;
- ☞ la întocmirea Planului anual filatelic vor fi luate măsurile necesare pentru obținerea unui echilibru între asigurarea necesarului de francare a administrației poștale naționale, capacitatea de achiziție a diferitelor categorii de clienți din cadrul domeniului filatelic și îndeplinirea rolului timbrului poștal de mijloc eficient și facil de promovare a valorilor naționale și de „ambasador al istoriei, culturii și civilizației umane”;

- ☞ efectuarea unei analize, de către CN „Poșta Română” SA, în vederea stabilirii cauzelor care au determinat pierdere contabilă, în cazul Sucursalei Fabrica de Timbre și luarea măsurilor necesare pentru eliminarea acestora;
- ☞ reanalizarea și modificarea prețului de vânzare al timbrelor uzuale, astfel încât acesta să fie stabilit în strictă concordanță cu nivelul consumurilor de materii prime, manoperă și a celorlalte componente ale costului de producție;
- ☞ Muzeul Național de Istorie a României și Banca Națională a României vor lua măsuri urgente de protejare/asigurare a integrității bunurilor de importanță excepțională din Colecția Filatelică a României, având în vedere că, pe fondul unor neînțelegeri procedurale privind demararea operațiunilor de inventariere, aceste bunuri sunt supuse unui risc de degradare iremediabilă, din cauza modului în care, începând cu luna iulie 2014, sunt păstrate în aceleași cutii în care s-a realizat transportul de la Conservatorul de Timbre la Banca Națională a României;
- ☞ efectuarea demersurilor necesare pe lângă autoritățile statului (Ministerul Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională, Guvern, Parlament), pentru amendarea cadrului legal care reglementează domeniul specific, cu posibilitatea ca fondurile rezultate din execuția bugetară anuală a activității desfășurate de SC Romfilatelia SA, persoană juridică de interes public, să fie utilizate pentru finanțarea unor obiective de interes public național, având în vedere că fondurile respective se obțin din exploatarea unui monopol al statului.

Ca urmare a constatărilor înscrise în Raportul de audit al performanței au fost transmise scrisori către Romfilatelia SA și CN „Poșta Română” SA, care conțin recomandările formulate.

Raportul este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro la secțiunea *Publicații, Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă*, domeniul „Managementul entităților publice”.

2.4 Performanța acordării unor beneficii de asistență socială pentru prevenirea și combaterea sărăciei, susținerea copilului și a familiei, în anul 2015, la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

Prin auditul performanței efectuat la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV) și la Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (ANPIS), ordonator secundar de credite în subordinea ministerului, Curtea de Conturi a urmărit îmbunătățirea modului de fundamentare și utilizare a fondurilor acordate pentru patru categorii de beneficii de asistență socială, inclusiv o evaluare a administrării, supravegherii și controlului acestora, respectiv:

- *alocația de stat pentru copii;*
- *indemnizația pentru creșterea copilului și stimulentele lunar/de inserție;*
- *ajutorul social privind asigurarea venitului minim garantat;*
- *alocația pentru susținerea familiei.*

Cele patru beneficii de asistență socială au fost abordate și în cadrul misiunilor de audit financiar desfășurate la nivelul unor agenții județene pentru plăți și inspecție socială (având în vedere că drepturile de beneficii de asistență socială se acordă prin intermediul acestor entități), prin urmărirea obiectivelor specifice auditului performanței, concluziile formulate fiind preluate la ordonatorul ierarhic superior, ANPIS.

Obiectivele auditului

Obiectivul general a constat în stabilirea, de o manieră independentă, a principalelor fenomene din sistemul de beneficii de asistență socială, cu privire la modul de fundamentare și utilizare a fondurilor publice acordate pentru cele patru drepturi, inclusiv o evaluare a administrării, supravegherii și controlului acestora, precum și modul în care ANPIS și agențiile județene au acționat, în anul 2015, în vederea punerii în aplicare a obiectivelor stabilite.

Principalele concluzii:

1. *Evaluarea modului în care MMFPSPV își îndeplinește rolul de entitate publică, cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a legislației în domeniul specific de activitate, precum și acela de monitorizare a beneficiilor de asistență socială*

MMFPSPV și-a îndeplinit, în mare parte, rolul și atribuțiile, în mod similar cu anii precedenți, chiar și pe fondul lipsei de personal, identificându-se, însă, și unele deficiențe care, sintetic, se prezintă astfel:

- 🌐 procesul de elaborare și „revizuire a politicilor de sancțiuni, competențe de control și sistemul de sesizări”, ca parte din obiectivele asumate prin „Planul de acțiune pentru implementarea Strategiei privind reforma în domeniul asistenței sociale”, este în curs de finalizare;
- 🌐 atribuțiile Direcției Politici Sociale, direcție de specialitate în domeniul asistenței sociale din cadrul ministerului, au fost exercitate parțial pe fondul deficitului de personal, iar măsurile de eficientizare a activității de recuperare a sumelor acordate necuvenit, fac obiectul unui proiect de act normativ;

- s-au reținut demersurile cu privire la consilierea/informarea beneficiarilor, referitoare la modificările legislative din domeniul asistenței sociale, însă, în continuare, se menține riscul pătrunderii în sistem a unor persoane neeligibile.
- 2. *Evaluarea modului în care se fundamentează necesarul de resurse bugetare pentru a asigura o repartizare echilibrată a acestora și eliminarea imobilizărilor de resurse bugetare aprobate și neutilizate, precum și reflectarea corectă prin situațiile financiare anuale a resurselor primite și a cheltuielilor efectuate pentru cele patru beneficii de asistență*
- necesarul de resurse bugetare a fost fundamentat corespunzător, sumele destinate plăților pentru drepturile auditate au fost utilizate aproape în totalitate pentru plăți, însă au fost constatate și unele deficiențe, după cum urmează:
 - transpunerea în legea bugetară anuală a propunerilor primite de la ANPIS, de reducere a comisionului plătit pentru plata drepturilor în numerar, nu s-a pus în aplicare, deși sumele plătite pentru achitarea drepturilor auditate au înregistrat creșteri succesive de la un an la altul;
 - taxele poștale privind plata acestor drepturi au rămas neschimbate (1%), cu toate că au existat propuneri de reducere, de la 1% la 0,9%, iar, în perioada analizată, unele dintre drepturile auditate s-au majorat ca urmare a modificărilor legislative;
 - s-a constatat o mai bună monitorizare a plăților efectuate prin mandat poștal, pentru o parte din beneficiile auditate, însă se impune atragerea unui număr cât mai mare de beneficiari care să fie plătiți prin virament bancar, având în vedere atât eforturile suplimentare, cât și riscurile potențiale existente în cazul plăților în numerar;
 - se mențin diferențe între evidența analitică și cea sintetică a creditorilor, în mod similar cu anii precedenți, existând riscul efectuării unor plăți nelegale, cu consecințe în raportarea prin situațiile financiare anuale a unor datorii care nu corespund realității, entitatea organizând evidența analitică a creditorilor și manual, cu posibilitatea apariției unor erori, iar remedierea diferențelor față de sistemul informatic SAFIR este în curs de rezolvare.
- 3. *Evaluarea caracterului corect și complet al informațiilor deținute în sistemul informatic SAFIR, precum și a capacității acestuia de a fi adaptat operativ pe măsura apariției unor noi acte normative.*
- sistemul informatic SAFIR și-a îndeplinit parțial scopul pentru administrarea procesului de acordare a beneficiilor de asistență socială datorită, în principal, următoarelor deficiențe:
 - remedierea erorilor din sistemul informatic s-a efectuat, de către furnizor, cu mari întârzieri față de termenele stabilite în contract (într-un număr de zile de aproximativ 6 ori mai mare față de prevederile din contract), o parte dintre erori nefiind remediate nici la data auditului, deși garanția contractului a expirat la finele anului 2015;
 - modificările legislative privind cele patru drepturi auditate au fost efectuate în cea mai mare parte de către reprezentanții entității și prin contractarea unor servicii externe plătite din fonduri publice;
 - unele dintre erori se perpetuează de mai mulți ani și nu au fost rezolvate nici de către furnizor și nici de către entitate, acestea îngreunând activitatea personalului entității prin ținerea de evidențe suplimentare, care au generat erori cu impact direct și asupra beneficiarilor celor patru drepturi auditate.
- 4. *Evaluarea sistemelor de control intern, modul de funcționare a instrumentelor și mecanismelor de prevenire, detectare și descurajare a fraudei și corupției, inclusiv activitatea desfășurată de către organele de inspecție socială pentru a se asigura focalizarea beneficiilor de asistență socială către persoanele îndreptățite*
- în anul 2015 au fost organizate inspecții tematice pentru 3 beneficii de asistență socială (alocația de stat pentru copii, ajutor social și alocația pentru susținerea familiei), unde riscul de fraudă este mai redus, dar nu a fost realizată inspecție tematică privind acordarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului, unde riscul de fraudă este foarte mare, acțiunea nefiind cuprinsă în planul anual de control al Direcției Inspecție Socială din cadrul ANPIS;
- activitatea desfășurată de către persoanele care efectuează controale interne este mai eficientă decât activitatea inspectorilor sociali (fără a lua în calcul și costurile suplimentare ale celor din urmă), debitele stabilite în urma verificărilor interne fiind mai mari cu 21% față de cele stabilite de către inspectorii sociali;
- încrucișarea bazelor de date se realizează la nivel central (ANPIS) cu ocazia controalelor/campaniilor, suspiciunile rezultate fiind transmise la agențiile teritoriale spre verificare. Riscul de fraudă apare în continuare după acordarea dreptului și ca urmare a faptului că titularii nu declară modificările intervenite în componența și veniturile familiei, iar unele dintre verificări s-au efectuat la interval mare de timp de la acordarea dreptului;
- persoanele beneficiare de venit minim garantat au fost menținute în plată timp îndelungat, întrucât nu au putut fi atrase să ocupe locurile de muncă vacante. În situația în care aceste persoane ar fi ocupat un loc de muncă vacant (4% din total, adică 8.014 persoane), potrivit pregătirii profesionale, se puteau realiza economii la bugetul de stat în sumă de 23.590 mii lei și venituri suplimentare la bugetul general consolidat în sumă de 53.662 mii lei;
- activitatea de audit intern nu este organizată în aproximativ jumătate din agențiile teritoriale (respectiv 22), ceea ce nu asigură cadrul organizatoric și funcțional pentru realizarea acestei activități în condiții de legalitate, eficiență, eficacitate și economicitate;

se remarcă o îmbunătățire a activității de control și o nouă abordare, în anul 2015, în sensul efectuării de verificări pentru anul în curs fără ca acestea să aștepte controalele Curții de Conturi, care sunt ulterioare încheierii exercițiului financiar.

La finalizarea misiunilor de audit s-au analizat și debitele aferente anilor anteriori, iar din această analiză a rezultat că gradul de recuperare a debitelor este ridicat, fiind de 96% pentru debitele identificate în anul 2013, și de 81% pentru cele identificate în anul 2014, în creștere cu 3% față de sumele recuperate anul precedent.

Eforturile susținute, depuse de conducerea entităților verificate, s-au materializat în recuperarea a jumătate dintre debitele identificate în anul 2015 (53%), iar în anul 2016, în mod similar anilor precedenți, acțiunile de recuperare a sumelor plătite necuvenit au continuat și ulterior finalizării misiunilor ce au avut loc la nivelul agențiilor teritoriale pentru plăți și inspecție socială.

De precizat că în sumele recuperate au fost luate în calcul și debitele transmise către autoritățile fiscale, care reprezintă aproximativ jumătate din sume.

Recomandări:

Pentru obiectivul *Evaluarea modului în care Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice își îndeplinește rolul de entitate publică, cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a legislației în domeniul specific de activitate, precum și acela de monitorizare a beneficiilor de asistență socială*, se recomandă:

- ☞ finalizarea demersurilor necesare adoptării cadrului legal privind politicile de sancțiuni în domeniul beneficiilor de asistență socială auditate și descurajării solicitanților care încasează necuvenit sume cu titlu de beneficii de asistență socială;
- ☞ verificarea și analizarea datelor privind debitorii cuprinși în situațiile financiare raportate la finele anului, de către ANPIS, pentru eficientizarea activității de recuperare a sumelor acordate necuvenit;
- ☞ reexaminarea legislației aplicabile, în sensul cuprinderii în aceasta a scutirii de la plată a unor debite situate sub 40 lei, având în vedere costurile mai mari estimate cu recuperarea acestora, în scopul utilizării eficiente a fondurilor publice de la bugetul de stat;
- ☞ monitorizarea debitelor transmise spre urmărire și încasare autorităților fiscale și neconfirmate de acestea, pentru a evita nepreluarea unor debite datorită depășirii termenului legal de prescriere;
- ☞ transmiterea debitelor către organele fiscale, spre urmărire și încasare, se va efectua după analizarea debitorilor și numai dacă aceștia nu se mai află în plată sau dacă debitorul restituie sumele, în termenul legal, fiind scutit de la plata accesoriilor;
- ☞ analiza și corelarea datelor privind debitorii introduse în aplicația SAFIR (analitică) cu cele din evidența financiar-contabilă (sintetică), pentru a asigura acuratețea datelor raportate în situațiile financiare anuale prin cele două evidențe;
- ☞ continuarea analizării și corelării datelor privind plățile raportate în aplicația SAFIR cu cele din contul de execuție bugetară întocmit la finele perioadei de raportare, pentru eliminarea riscului de efectuare a unor plăți nelegale.

Pentru obiectivul *Evaluarea modului în care se fundamentează necesarul de resurse bugetare pentru a asigura o repartizare echilibrată a acestora și eliminarea imobilizărilor în resurse bugetare aprobate și neutilizate, precum și reflectarea corectă prin situațiile financiare anuale a resurselor primite și a cheltuielilor efectuate pentru cele patru beneficii de asistență socială auditate* se recomandă:

- ☞ reanalizarea sumelor privind creditorii raportate prin situațiile financiare la finele anului, astfel încât să se asigure virarea la termenele legale la bugetul de stat a sumelor pentru care dreptul titularilor de a le solicita s-a prescris;
- ☞ analiza posibilităților de reducere a comisionului plătit pentru plata drepturilor în numerar cuprins în legislația bugetară anuală, având în vedere că sumele plătite pentru beneficiile auditate au înregistrat creșteri succesive de la un an la altul, comisioanele percepute de bănci pentru același volum al drepturilor sunt nesemnificative;
- ☞ reanalizarea numărului și cuantumului tranșelor transmise pentru virarea drepturilor de asistență socială, corelat cu termenele de plată ale beneficiilor auditate, pentru evitarea imobilizării temporare a unor sume de la bugetul de stat;
- ☞ creșterea numărului de beneficiari care încasează drepturi prin virament bancar, pentru reducerea fraudelor în sistem și economisirea consumului de resurse umane și materiale alocate plăților efectuate în numerar, care prezintă în continuare risc ridicat de eroare și fraudă;
- ☞ analiza și corelarea datelor privind creditorii din aplicația SAFIR (analitică) cu cele din evidența financiar-contabilă (sintetică), pentru eliminarea diferențelor dintre cele două evidențe, în scopul identificării și eliminării imobilizărilor de sume prescrise.

Pentru obiectivul *Evaluarea caracterului corect și complet al informațiilor deținute în sistemul informatic SAFIR, precum și a capacității acestuia de a fi adaptat operativ pe măsura apariției unor noi acte normative*, se recomandă:

- ☞ implementarea la timp a modificărilor legislative, pentru a se obține asigurarea că sistemul informatic este actualizat, în mod operativ, în vederea respectării cadrului legal începând cu data intrării în vigoare a actelor normative;
- ☞ dezvoltarea/întărirea compartimentelor IT (pentru tehnologia informațiilor) astfel încât, prin activitatea acestora să se asigure și serviciile de mentenanță ale sistemelor informatice deținute, pentru reducerea fondurilor publice alocate în acest scop;
- ☞ corectarea erorilor privind plățile, debitorii și creditorii aferente drepturilor auditate, pentru a asigura corespondența dintre datele existente în aplicația SAFIR cu cele raportate prin situațiile financiare anuale;

- ☞ actualizarea în timp util a sistemului informatic cu modificările legislative care intervin, pentru a evita efectuarea manuală a unui număr mare de operațiuni care pot genera erori în acordarea drepturilor de asistență socială;
- ☞ efectuarea demersurilor necesare și posibile către furnizorul sistemului informatic, pentru remedierea erorilor rămase nerezolvate de către acesta, în scopul eliminării deficiențelor, dintre care unele se perpetuează de mai mulți ani.

Pentru obiectivul *Evaluarea sistemelor de control intern, modul de funcționare a instrumentelor și mecanismelor de prevenire, detectare și descurajare a fraudei și corupției, inclusiv activitatea desfășurată de către organele de inspecție socială pentru a se asigura focalizarea beneficiilor de asistență socială către persoanele îndreptățite*, se recomandă:

- ☞ includerea în campaniile de control și a beneficiarilor de indemnizație lunară pentru creșterea copilului și de stimulent lunar/de inserție, întrucât acordarea acestor drepturi este în competența entității și există lunar date privind veniturile beneficiarilor acestui drept;
- ☞ dimensionarea personalului care efectuează activități de control: inspectori sociali și persoane care fac verificări interne de la nivelul agențiilor teritoriale, pentru eficientizarea activității de control, astfel încât costurile identificării unui debit să fie subunitar;
- ☞ intensificarea colaborării interinstituționale, pentru ocuparea locurilor de muncă vacante disponibile la nivel național de către persoanele beneficiare de venit minim garantat, apte de muncă, economisind, astfel, fondurile publice;
- ☞ asigurarea cadrului organizatoric și funcțional pentru realizarea activității de audit intern și efectuării de misiuni pentru identificarea persoanelor care au beneficiat necuvenit de sume de la bugetul de stat.

Ca urmare a concluziilor consemnate în rapoartele de audit al performanței, au fost emise scrisori cu recomandări către conducerile entităților verificate pentru remedierea disfuncționalităților rezultate în urma auditului, care nu au fost contestate.

Raportul este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro la secțiunea *Publicații*, domeniul „Strategia Europa 2020”.

2.5 Auditul performanței privind concesionarea resurselor minerale ale țării pentru perioada 2011-2015

Agencia Națională pentru Resurse Minerale (ANRM) a fost înființată în anul 1993, în baza HG nr. 417 bis/17.08.1993, ca organ central de specialitate, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, iar în prezent funcționează în baza HG nr. 1419/18.11.2009, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea prim-ministrului, prin Cancelaria Primului-Ministru, fiind autoritatea competentă abilitată să aplice dispozițiile Legii minelor nr. 85/2003 și ale Legii petrolului nr. 238/2004.

Obiectivul general al misiunii de audit al performanței l-a constituit examinarea independentă din punct de vedere al eficienței, eficacității și economicității concesionării resurselor minerale, din perspectiva analizării impactului obținut, față de impactul scontat și a identificării cauzelor care au condus la eventuale nerealizări.

Principalele constatări:

Domeniul minier

ANRM nu a urmărit actualizarea evidenței Fondului național de resurse/rezerve minerale (FNR/R) cu date și informații referitoare la resursele/rezervele minerale ce fac obiectul concesiunilor, și nici nu a luat măsurile corespunzătoare pentru organizarea, păstrarea și protecția tuturor datelor care constituie Fondul geologic național, respectiv documentele au fost arhivate în regim de custodie la diverși agenți economici și în depozitele ANRM, o parte dintre acestea fiind organizate în spații impropii păstrării și depozitării unor astfel de documente, unele documente deteriorându-se ca urmare a umezelii excesive, fiind afectate de inundații.

De asemenea, nu a fost elaborat cadastrul extractiv și cartea minieră aferentă perimetrelor care formează obiectul concesiunilor miniere și nici nu există un Program național de cercetare sistematică a resurselor minerale, astfel că, la nivel național, nu există evaluări și analize legate de rezervele și resursele minerale, de perspective, de conexiuni cu necesitățile diverselor sectoare economice (din industrie, construcții, agricultură, transporturi, infrastructuri rutiere sau feroviare etc.).

La nivelul ANRM nu este organizată evidența resurselor/rezervelor minerale ale țării și actualizarea permanentă a acestora și nu se poate face o radiografie completă a bogățiilor de care țara noastră dispune, astfel încât să fie posibilă întocmirea de situații centralizate, la nivel național, privind resursele/rezervele minerale ale țării, incluzând și situația rezervelor minerale neexploatate încă. Mai mult, pentru doar 19 perimetre (17% din numărul total de 115 perimetre în care s-au desfășurat activități de prospecțiune, în perioada 2011-2015), cercetarea s-a continuat în baza unei licențe de explorare acordate de către ANRM.

S-a remarcat existența a 453 licențe de exploatare (344 de licențe negociate și semnate de ANRM cu titularii licențelor de explorare încetate anterior anului 2011 și 109 licențe negociate și semnate de ANRM în perioada 2011-2015), neintrate în vigoare ca urmare a faptului că acestea nu au fost aprobate printr-o hotărâre a Guvernului, așa cum prevede art. 21 din *Legea minelor nr. 85/18.03.2003*. În totalul licențelor de exploatare aflate în derulare în perioada auditată (496 de licențe), ponderea o reprezintă licențele prin care au fost concesionate zăcămintele de roci utile (aproximativ 64%), urmate de cele prin care au fost concesionate zăcămintele de ape minerale naturale, terapeutice, geotermale (aproximativ 16%) și cărbuni (aproximativ 7%).

Având în vedere că majoritatea licențelor de exploatare neintrate în vigoare au fost acordate în perioada 1998-2000, se constată faptul că, timp de aproximativ 17 ani, titularii a 224 de licențe de exploatare acordate în baza vechii *Legi a minelor nr. 61/1998*, neaprobată până în prezent prin hotărâre a Guvernului, au desfășurat activități de exploatare doar pe baza avizelor la programele anuale de exploatare și/sau cercetare acordate de ANRM.

ANRM nu deține informații pentru toate cantitățile de nisip și pietriș exploatate din albiile minore ale râurilor și din cuvetele lacurilor, respectiv nu a urmărit calcularea și virarea la bugetul de stat a redevenței miniere, datorate de agenții economici, având drept consecință diminuarea veniturilor cuvenite bugetului de stat cu suma estimată la valoarea de 993 mii lei.

În perioada 2011-2015, veniturile bugetului de stat au fost diminuate cu suma de 68.463 mii lei, reprezentând diferență de redevență minieră, calculată în condițiile *Legii nr. 262/2009 și OUG nr. 102/2013*, ca urmare a faptului că 19 titulari de licențe de exploatare au refuzat să semneze sau au semnat cu întârziere actele adiționale de modificare a cuantumului redevenței, la valoarea actualizată conform actelor normative mai sus menționate.

Domeniul petrolier

S-a constatat că în inventarul bunurilor din domeniul public nu au fost incluse toate zăcămintele confirmate, existând zăcăminte care nu au fost inventariate. Nu au fost luate toate măsurile pentru a se evita derularea de operațiuni petroliere pe terenuri pe care se află amplasamente cu situri arheologice, rezervații naturale sau perimetre de protecție hidrologică.

S-a mai constatat un grad redus de realizare a lucrărilor asumate de titulari, atât din punct de vedere valoric, cât și fizic, întrucât participanții la apel au tendința de a prezenta un volum de lucrări nerealist și nesustenabil, pentru a obține un punctaj mare în cadrul Apelului public de ofertă, pentru ca, ulterior, să solicite ANRM prelungirea perioadei de realizare a lucrărilor, întrucât realizarea acestora fie nu a fost demarată, fie realizarea lucrărilor nu se poate încadra în perioada stabilită inițial.

ANRM nu a procedat la descalificarea unor participanți la apelul public de ofertă, în condițiile în care documentele prezentate de aceștia fie erau incomplete, fie nu îndeplineau condițiile legale privind perioada de utilizare.

Zăcămintele din care a fost extras țiței în perioada auditată, cea mai mare parte (peste 85%) au producții mici, de sub 10.000 tone/trim., condiții în care, cota de redevență aplicabilă este cea minimă de 3,5% din valoarea producției. Prețurile de referință al gazelor naturale extrase în România au fost stabilite incorect de către ANRM în perioada auditată și s-au situat sub prețurile de referință care ar fi rezultat în condițiile aplicării pct. II din Anexa la *Ordinul președintelui ANRM nr. 98/1998* respectiv „ca echivalent valoric și al puterii calorifice pentru un coș de combustibili alternativi, cu cea mai frecventă utilizare în România, cotați pe piața internațională”, cu consecințe în diminuarea cuantumului redevenței cuvenite bugetului de stat cu aproximativ 4,6 miliarde lei.

S-a constatat, pe de o parte, efectuarea unor tranzacții între companii afiliate, iar, pe de altă parte, efectuarea unor tranzacții cu gaze naturale la prețuri reglementate (peste cota stabilită conform *Ordinului președintelui ANRE nr. 24/2013 și Ordinului președintelui ANRE nr. 161/2014*), acestea având influență directă asupra valorii redevenței petroliere cuvenite bugetului de stat.

La nivelul ANRM nu se cunoaște, cu exactitate, nivelul fondurilor care trebuiau a fi constituite pentru transferul de tehnologie și pregătire profesională, fiind constatate diferențe între sumele evidențiate de ANRM pentru această activitate și sumele înscrise în acordurile petroliere.

Recomandări:

▪ *aferele domeniului minier*

☞ dispunerea măsurilor necesare pentru:

- gestionarea fondului geologic național și actualizarea permanentă a acestuia cu toate datele și informațiile referitoare la resursele/rezervele minerale, completate și transmise de către concesionarii/administratorii de activități miniere, precum și urmărirea implementării măsurilor dispuse;
- organizarea evidenței resurselor/rezervelor minerale ale țării și actualizarea permanentă a acesteia, astfel încât să fie posibilă întocmirea de situații centralizate la nivel național privind resursele/rezervele minerale ale țării, precum și urmărirea implementării măsurilor dispuse;

☞ avizarea programelor anuale de lucrări, după analiza documentelor care justifică lucrările executate și valoarea acestora;

☞ organizarea unei evidențe centralizate a cheltuielilor aferente lucrărilor de prospecțiuni/explorare realizate în raport cu cele aprobate la acordarea permiselor/licențelor;

☞ monitorizarea lucrărilor executate de titularii de licență, astfel încât avizarea programelor anuale de lucrări de explorare să se realizeze în baza documentelor justificative care să reflecte valoarea reală a cheltuielilor efectuate de titularii de licențe pentru lucrările de explorare;

☞ extinderea verificărilor asupra:

- activității desfășurate de operatorii economici care au exploatat nisip și pietriș din albiile minore ale râurilor și din cuvetele lacurilor, în perioada 2011-2015, corelarea cantităților raportate la ANRM cu cele raportate la Administrația Națională „Apele Române” (ANAR);

- titularilor de licențe/permise care au desfășurat activități miniere, în perioada 2011-2015, în vederea identificării titularilor care nu au calculat redevența minieră în condițiile legii și implicit nu au raportat la ANRM;
- ☞ identificarea tuturor titularilor de licențe miniere care au refuzat să semneze acte adiționale de actualizare a redevenței în condițiile prevăzute de legislația în vigoare și dispunerea de măsuri pentru a intra în legalitate;
- ☞ dispunerea de măsuri pentru identificarea tuturor perimetrelor care formează obiectul concesiunilor miniere, stabilirea perimetrelor pentru care nu a fost elaborat Cadastrul extractiv și/sau Cartea minieră, iar pentru cazurile identificate se recomandă întocmirea/actualizarea acestora în condițiile legii;
- *aferente domeniului petrolier*
- ☞ dispunerea de măsuri pentru organizarea evidenței resurselor și rezervelor de petrol ale țării și actualizarea permanentă a acesteia, astfel încât să fie posibilă întocmirea de situații centralizate la nivel național privind resursele/rezervele minerale ale țării;
- ☞ extinderea verificărilor asupra acordurilor petroliere derulate în perioada 2011-2015, în vederea identificării cazurilor în care acestea au fost încheiate prin acceptarea și stabilirea ofertelor câștigătoare care nu întruneau punctajul necesar pentru a fi acceptate la concursul public de ofertă, a cazurilor în care titulari de acorduri petroliere au continuat să extragă anual cantități importante de resurse, fără ca ANRM să fi emis avize de confirmare resurse/rezerve, a titularilor care nu au realizat programele minime de lucrări stabilite de ANRM, și, pentru cazurile identificate, se recomandă analiza cauzelor și dispunerea de măsuri conform atribuțiilor și competențelor stabilite prin lege, inclusiv dispunerea de măsuri pentru recuperarea contravalorii lucrărilor stabilite prin Programele minime de lucrări ce nu au fost realizate în cadrul termenului de efectuare a fazelor de explorare, conform clauzelor prevăzute în cadrul acordurilor petroliere;
- ☞ elaborarea și implementarea unor proceduri operaționale la nivelul ANRM privind asigurarea derulării tuturor operațiunilor petroliere în afara perimetrelor unde sunt amplasate monumente istorice, culturale, religioase, situri arheologice de interes deosebit, rezervații naturale, zone de protecție sanitară și perimetre de protecție hidrogeologică a surselor de alimentare cu apă;
- ☞ emiterea de instrucțiuni tehnice pentru stabilirea prețului de referință al petrolului utilizat la determinarea redevenței petroliere cuvenită bugetului de stat, în condițiile legislației în vigoare;
- ☞ dispunerea de măsuri pentru analiza Ordinelor aplicate în perioada 2011-2015, în ceea ce privește stabilirea prețului de referință al gazelor naturale extrase în România, coroborat cu prevederile *Legii petrolului nr. 238/07.06.2004, art. 54*, inclusiv a legalității suspendării dispuse prin aceste Ordine, iar pentru cazurile în care prețul de referință a fost stabilit în alte condiții decât cele reglementate de *Legea petrolului*, se recomandă analiza cauzelor și dispunerea de măsuri conform atribuțiilor și competențelor stabilite prin lege;
- ☞ reanalizarea modului de determinare a prețului de referință pentru gazele naturale extrase în România, astfel încât, acesta să fie determinat cu respectarea legislației în vigoare;
- ☞ extinderea verificărilor asupra redevenței petroliere calculate și raportate la ANRM în perioada 2011-2015;
- ☞ dispunerea de măsuri pentru organizarea evidenței tehnico-operative a fondurilor constituite și utilizate la nivelul fiecărui acord petrolier, pentru programe de transfer de tehnologie și perfecționare profesională a personalului, inventarierea anuală a soldurilor aferente fondurilor neutilizate, punerea de acord a acestora cu datele evidențiate în contabilitate.

Raportul este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro la secțiunea *Publicații, Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă*, domeniul „Managementul entităților publice”.

2.6 Eficacitatea procesului de informatizare a activității curente la Administrația Națională a Penitenciarelor

Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP) este serviciul public responsabil de aplicarea regimului de detenție și cu asigurarea intervenției recuperative, în condiții care garantează respectarea demnității umane, facilitând responsabilizarea și reintegrarea în societate a persoanelor private de libertate și contribuind la creșterea gradului de siguranță a comunității, la menținerea ordinii publice și a securității naționale.

Entitatea vizează dezvoltarea unui serviciu public pentru creșterea șanselor de reintegrare socială a deținuților, prin dezvoltarea capacității acestora de a-și câștiga existența după liberare.

Obiectivul general a fost evaluarea performanței implementării și utilizării sistemului informatic al ANP, a instrumentelor, tehnologiilor informatice și infrastructurii existente, a încadrării în obiectivele prevăzute atât în programele și strategiile proprii, cât și în cele ale sistemului judiciar.

Obiectivul general și obiectivele specifice rezultă din cerințele *Strategiei de dezvoltare a sistemului judiciar*, aprobată prin *HG nr. 1155/2014*, obiective materializate în *Strategia de dezvoltare a sistemului penitenciar* în perioada 2015-2020. La elaborarea strategiilor a fost avută în vedere viziunea instituțiilor responsabile asupra obiectivelor care trebuie îndeplinite în vederea eficientizării sistemului judiciar și îmbunătățirii calității și accesului la actul de justiție.

Principalele constatări:

La nivelul ANP, sistemul informatic acoperă peste 80% din necesitățile activității curente ale entității, dar o serie de aplicații trebuie actualizate, altele rescrise, iar sistemul completat cu aplicații noi. Există cerințe suplimentare, neacoperite de aplicații, evidențiindu-se oportunitatea extinderii facilităților aplicațiilor existente sau realizarea unora noi care să gestioneze domenii neinformtizate;

Exceptând aplicația de evidență a persoanelor private de libertate, sistemul informatic al administrației penitenciare nu se constituie într-o soluție integrată, acesta fiind compus din implementări de aplicații insularizate, dedicate unor probleme punctuale. Există un grad relativ ridicat de fragmentare al sistemului informatic, lipsesc unele interfețe dintre aplicații, tranzacțiile sunt procesate în cadrul unor aplicații distincte, informațiile introduse în sistem sunt validate într-o manieră eterogenă, uneori manifestându-se disfuncționalități;

Dependența de IT este critică, indisponibilizarea sistemului IT putând bloca și compromite activitatea curentă, cu consecințe grave asupra imaginii și eficienței instituției. Personalul de specialitate IT este insuficient numeric și structural, supraîncărcat în raport cu volumul actual de muncă, raportat la numărul de echipamente și aplicații, în condițiile în care, în perioada următoare, se prefigurează o creștere continuă a activității specifice IT, iar concentrarea cunoștințelor IT la nivelul unui număr restrâns de personal a creat o dependență semnificativă de „persoane cheie”;

La nivelul ANP există elemente formale ale unei politici de securitate și, deși măsurile și acțiunile unei astfel de politici se aplică la nivelul întregului sistem penitenciar, în absența finalizării obiectivului similar din strategia de informatizare a sistemului judiciar, încă nu este finalizată și implementată o politică formală în domeniul securității sistemului IT.

Recomandări:

- ☞ elaborarea Strategiei IT proprii, pe termen mediu și lung, ca parte componentă și în concordanță cu Strategia de informatizare a sistemului judiciar, corespunzător obiectivelor ANP; adoptarea unei metodologii de lucru care să asigure atât definirea cerințelor, cât și asumarea răspunderii în privința cererilor formulate de la nivelul compartimentelor funcționale, a planurilor de implementare și dezvoltare, inclusiv introducerea și respectarea unor clauze referitoare la calitatea serviciilor IT;
- ☞ actualizarea evidenței existente la nivelul ANP cu privire la numărul, tipul și starea echipamentelor, astfel încât aceasta să reflecte în orice moment starea infrastructurii hardware și de comunicații și capacitatea de reacție la sarcinile care îi revin;
- ☞ evaluarea stadiului și nivelului de instruire în domeniul IT, precum și a performanțelor utilizatorilor proprii în scopul proiectării și implementării unei politici de instruire unitară. Diversificarea tematicilor de instruire la nivel central și al unităților penitenciare, cuprinderea în planul de instruire a tuturor utilizatorilor;
- ☞ urgentarea elaborării și implementării pe toate palierele sistemului informatic a unei politici formale de securitate IT, în vederea diminuării gradului de vulnerabilitate a sistemului;
- ☞ crearea cadrului procedural pentru implementarea și utilizarea standardelor și procedurilor în conformitate cu standardele internaționale de securitate (ex. seria de standarde ISO 27000);
- ☞ elaborarea Planului de asigurare a continuității activității curente și a Planului de recuperare în caz de dezastru a sistemului informatic, implementarea și testarea periodică a acestora;
- ☞ întreprinderea demersurilor necesare pentru demararea acțiunii de certificare pentru asigurarea conformității cu Standardul ISO 9001/2008 care să contribuie la asigurarea calității serviciilor informatice și a creșterii încrederii în utilizarea acestora.

Concluzia generală a misiunii de audit este că *sistemul informatic al ANP este funcțional și perfectibil, aplicațiile acoperă partea preponderentă a activității curente, rezolvă într-o bună măsură sarcinile specifice, se află în exploatare și, în același timp, în dezvoltare, contribuind în sens pozitiv la creșterea calității muncii, a pregătirii profesionale, la uniformizarea practicii privind evidența persoanelor private de libertate, la reducerea birocrăției și îmbunătățirea calității serviciilor oferite utilizatorilor.*

Se poate aprecia că *sistemul informatic, prin complexitatea și particularitățile sale, va fi dificil de implementat în totalitatea sa fără o implicare și susținere adecvată la toate nivelurile, manageriale și decizionale, fără asigurarea volumului și structurii necesare de resurse, în principal bugetare, care să asigure succesul procesului de informatizare a ANP.*

Raportul este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro la secțiunea Publicații, Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă, domeniul „Informatică”.

Audit de conformitate (control)

Pentru realizarea atribuțiilor pe care i le-au conferit *Constituția* și *Legea-cadru de organizare și funcționare*, Curtea de Conturi a organizat și desfășurat acțiuni de control tematic la autorități și instituții publice ale administrației publice centrale, precum și la unități subordonate sau aflate sub coordonarea sau sub autoritatea acestora.

Prin verificările efectuate s-au urmărit, în principal, următoarele teme: administrarea veniturilor bugetare, modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului; utilizarea și rambursarea creditelor externe; modul de acordare și utilizare a unor subvenții; lucrările de regenerare a pădurilor, prin împădurirea terenurilor degradate, reconstrucție ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor; privatizarea și altele, prezentate detaliat în acest capitol.

Acțiunile de control efectuate au identificat cazuri de nerespectare a legilor și reglementărilor în vigoare la data efectuării controalelor, constatându-se abateri financiar-contabile, unele având drept rezultat neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare sau producerea unor prejudicii.

Estimarea impactului financiar în urma desfășurării acțiunilor de control la entități din administrația publică centrală se prezintă astfel:

Explicații	u.m.	Control
Venituri suplimentare	milioane lei	1.079,20
	milioane euro*	240,36
Prejudicii	milioane lei	419,50
	milioane euro*	93,43

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2016 de **4,49**.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2016

În acest capitol sunt prezentate temele acțiunilor de control efectuate în anul 2016, iar, în cadrul acestora, entitățile verificate la care s-au identificat abateri și erori, observațiile Curții de Conturi, recomandările și măsurile dispuse pentru: corectarea erorilor, stabilirea întinderii prejudiciilor, recuperarea acestora, precum și virarea lor la bugetele cărora se cuvin, urmărirea în vederea încasării veniturilor suplimentare identificate.

1. Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de Agenția Națională de Administrare Fiscală

Acțiunile de control derulate în anul 2016 la Agenția Națională de Administrare Fiscală și la structurile subordonate acesteia, au constat în verificări la:

- *Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili, Direcția Generală a Vănilor, Direcția Generală Antifraudă Fiscală, Direcția Generală Coordonarea Inspecției Fiscale, Direcția Control Prețuri de Transfer, Direcția Generală Control Venituri Persoane Fizice, Direcția Generală Soluționarea Contestațiilor;*
- direcțiile generale regionale ale finanțelor publice și la administrațiile județene ale finanțelor publice, tema controlului la aceste structuri subordonate fiind verificarea atribuțiilor legale în activitatea de rambursare a TVA.

Observațiile Curții de Conturi:

Creșterea nivelului veniturilor încasate de ANAF este insuficientă pentru a asigura României un nivel al veniturilor publice care să o plaseze la nivelul mediei europene, pentru realizarea acestui deziderat fiind nevoie de o îmbunătățire a nivelului colectării cu aproximativ 30% față de cel realizat în mod curent. În valori absolute, pentru atingerea mediei europene, indicatorul venituri bugetare colectate de ANAF, în anul 2015, ar fi trebuit să se situeze la un nivel minim de 256 miliarde lei față de nivelul realizat de 196,8 miliarde lei.

Analizând ponderea veniturilor colectate de ANAF în totalul veniturilor bugetului general consolidat, față de anul 2004, când au reprezentat 93%, se constată o scădere permanentă până în anul 2010 (84,4%), urmată de o ușoară creștere în anul 2012 (86,9%), ultimii trei ani reprezentând o diminuare a ponderii la 85,4% în anul 2014, respectiv 84,3% în anul 2015.

În anul 2015, ponderea cea mai mare în veniturile colectate de ANAF, respectiv 69,8% o reprezintă veniturile bugetului de stat, de 137.461,3 milioane lei, cu 11,6% mai mari față de anul 2014. Contribuția cea mai importantă la formarea veniturilor bugetului de stat o aduce TVA, cu o pondere de 29% în total venituri colectate de ANAF, urmată de impozitul pe venit (13,4%), accize (13,2%), impozitul pe profit (7%). Față de încasările anului 2014, la toate tipurile de impozite/taxe/contribuții s-au înregistrat creșteri, excepție făcând bugetul asigurărilor sociale de stat, unde s-a înregistrat o scădere cu 5,8%. Această scădere a fost determinată de modificarea legislativă constând în reducerea contribuției datorate de angajator cu 5 p.p. (măsură aplicată începând cu 1.10.2014).

Gradul de realizare a programului de încasări venituri bugetare

În anul 2015, gradul de realizare a programului de încasări venituri bugetare la nivelul ANAF, determinat ca raport între venituri încasate în sumă de 196.808 milioane lei și programul de încasări, conform legilor bugetare rectificate (193.811 milioane lei), a fost de 101,5%.

Evoluția arieratelor bugetare în perioada 2013-2015

La 31.12.2015, arierațele înregistrate de persoane juridice și fizice s-au ridicat la nivelul de 92.802,7 milioane lei, din care 3.338,1 milioane lei de la persoane fizice, iar restul de 89.464,6 milioane lei (96,4% din total) reprezintă arierațele de la persoane juridice.

În structura arieratelor, ponderea cea mai mare o reprezintă arierațele nerecuperabile ale persoanelor juridice, reprezentând obligații fiscale neachitate de agenții economici aflați în una din următoarele situații:

- ✓ arierațele pentru care a fost suspendată executarea silită dispusă de instanța judecătorească prin deschiderea procedurii insolvenței, prin instituirea administrării speciale sau suspendarea popririi, conform Codului de Procedură Fiscală;
- ✓ arierațele pentru care s-a declarat starea de insolvabilitate, fără venituri sau bunuri urmăribile;
- ✓ arierațele amânate la plată, în vederea scutirii.

Arierațele persoanelor juridice au o pondere reprezentativă în totalul arieratelor, acestea depășind 96% din totalul arieratelor, înregistrând de la an la an creșteri sistematice. Totodată, se poate menționa faptul că a crescut volumul arieratelor persoanelor fizice în total arierațele, cu 455 milioane lei față de anul 2014.

Aproximativ 7% dintre arierațele recuperabile, înregistrate la 31.12.2015 (adică 1,29 miliarde lei), reprezentau obligații fiscale ale unor contribuabili ce urmau a intra în procedura insolvenței, iar alte 18,8% din totalul creanțelor recuperabile (3,75 miliarde lei) erau aferente unor contribuabili declarați inactivi.

• *Activitatea de administrare a TVA și controlul rambursărilor TVA*

Din datele furnizate de entitățile verificate referitoare la inspecțiile fiscale efectuate la contribuabilii care au beneficiat de rambursări de TVA, soluționate cu control anticipat în cursul anului 2015, a rezultat că, din totalul TVA solicitată la rambursare, sumele respinse reprezintă, în cazul celor mai multe administrații județene ale finanțelor publice, procente cuprinse între 2% și 6%.

De altfel, subliniem faptul că, în cazul a peste 95% dintre cererile de rambursare, soluționate favorabil ca urmare a unui control fiscal anticipat, rezultatele inspecției fiscale au fost minime, fie fără nici un fel de ajustare, fie cu sume respinse, dar cu valori sub 1000 lei.

Trebuie remarcat numărul mare de inspecții fiscale efectuate de ANAF pentru soluționarea cu control anticipat a deconturilor de TVA cu sold negativ, a TVA solicitată la rambursare, ca rezultat al aplicării prevederilor OMFP nr. 263/2010, prin care s-a stabilit procedura de soluționare a deconturilor de TVA, precum și modalitatea de selecție a deconturilor de TVA, care urmează a fi soluționate cu control ulterior sau cu control anticipat. Această stare de fapt afectează semnificativ capacitatea structurilor de inspecție fiscală de a efectua inspecții fiscale, în mod preponderent, la contribuabilii cu risc fiscal ridicat.

Cele mai bune rezultate au fost înregistrate în cazul acelor acțiuni de inspecție fiscală efectuate având ca și criteriu analiza de risc, dar și a celor programate ca având la bază alte criterii (informații și solicitări primite de la instituțiile cu atribuții în combaterea evaziunii fiscale).

Referitor la verificările efectuate de către echipa de control asupra documentelor și informațiilor puse la dispoziție de către *Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili (DGAMC)*, au fost identificate următoarele:

- criteriile privind analiza de risc a deconturilor cu sume negative de TVA, cu opțiuni de rambursare, au fost insuficiente și incomplete pentru buna gestionare a tuturor situațiilor de stabilire a gradului de risc asociat fiecărui decont cu sume negative de TVA cu opțiuni de rambursare, deșus de către marii contribuabili la DGAMC;
- la nivelul ANAF nu există o procedură de lucru prin care să se stabilească criteriile de selecție a documentelor și a operațiunilor semnificative verificate, care fac obiectul controlului prin sondaj și a gradului de reprezentativitate a eșantionului selectat.

Referitor la constatările rezultate din controalele efectuate la nivelul structurilor teritoriale ale *Agenției Naționale de Administrare Fiscală*, respectiv DGRFP/AJFP, asupra documentelor și informațiilor puse la dispoziție, s-au identificat următoarele deficiențe:

- nesoluționarea deconturilor de TVA cu opțiune de rambursare în termenul prevăzut de lege, precum și nerespectarea, în unele cazuri, a termenului de 35 de zile calendaristice pentru efectuarea inspecției cu control anticipat a deconturilor cu suma negativă de taxă, cu opțiune de rambursare;
- necuprinderea, în programul de control, a unor contribuabili care au efectuat achiziții semnificative de la contribuabili inactivi sau radiați, conform informațiilor fiscale furnizate de Declarația 394 „Declarația informativă privind livrările/prestările și achizițiile efectuate pe teritoriul național”;
- nu au fost luate măsuri de identificare a unor contribuabili care, deși au depășit plafonul de scutire a TVA, nu s-au înregistrat fiscal în scopuri de TVA la organele fiscale teritoriale și nu au fost supuși unor inspecții fiscale.

În ceea ce privește *Activitatea Direcției Generale Antifraudă Fiscală*, s-a constatat că la nivelul unor structuri subordonate (direcții regionale), sumele stabilite (prejudicii, amenzi, confiscări) în anul 2015, au înregistrat o diminuare semnificativă față de perioada decembrie 2013-decembrie 2014.

- *Activitatea de Soluționare a Contestațiilor* s-a desfășurat în condițiile în care, la nivelul diferitelor structuri din cadrul ANAF, există interpretare diferită a prevederilor legale cu privire la exigibilitatea accizei, în cazul agenților economici care, fără să dețină autorizație de antrepozit fiscal, au efectuat operațiuni de import produse accizabile, dar nu au achitat acciza la momentul importului.

Mai mult, în cursul anului 2015, nu a fost respectat, în toate cazurile, termenul legal pentru soluționarea contestațiilor.

- *Activitatea Direcției Generale Control Venituri Persoane Fizice* s-a desfășurat în următoarele condiții:
- criteriile utilizate pentru analiza de risc, în ceea ce privește selectarea persoanelor fizice în vederea verificărilor, nu sunt suficiente pentru evaluarea și stabilirea gradului de risc fiscal asociat fiecărei persoane fizice cu venituri/averi mari;
- la nivelul *Direcției* nu a existat o procedură operațională pentru verificarea situației fiscale personale a persoanelor fizice supuse impozitului pe venit, reglementat de Titlul III din Codul fiscal, fapt ce a permis ca în cazul a patru rapoarte de verificare fiscală prealabilă documentară, încheiate de echipele de verificare în cursul anului 2014 și transmise spre avizarea și aprobarea conducerii direcției, să nu fie avizate și aprobate nici până în prezent. Nici în procedura aprobată ulterior, la data de 03.06.2016, nu se specifică un termen în care se avizează și se aprobă, de către conducerea direcției, rapoartele întocmite de echipele de verificare fiscală;
- *Activitatea Direcției Generale a Vămlor:*
- tergiversarea (întârzierea nejustificată) luării măsurilor necesare în ceea ce privește revocarea/anularea/suspendarea, după caz, a unor autorizații de antrepozit fiscal, de către Direcția Generală Management al Domeniilor Reglementate Specific din cadrul Ministerului Finanțelor Publice – în calitatea sa de direcție suport pentru Comisia pentru autorizarea operatorilor de produse supuse accizelor armonizate;
- neexercitarea, de către DGRFP București – Compartimentul juridic-vamă, a tuturor căilor de atac pentru îndreptarea unei hotărâri judecătorești, nedefinitive și favorabile unui agent economic importator. Astfel, DGRFP București a renunțat, fără motivații reale și obiective, la judecarea cererii de recurs împotriva unei sentințe civile pronunțată de Tribunalul București;
- deficiențe identificate în activitatea de eliberare a autorizațiilor de comisionari vamali, de către angajați din cadrul Direcției Reglementări Vamale, în sensul că nefiind instituită, la nivelul DGV, o formă de monitorizare ulterioară a activității comisionarilor vamali, unii operatori economici au primit autorizații sau au solicitat și obținut extinderea autorizației inițiale, deși săvârșiseră fapte sancționate contravențional de legislația vamală, încălcări grave sau repetate ale reglementărilor vamale sau fiscale;
- deficiențe identificate în activitatea de autorizare pentru utilizarea garanției globale și a dispensei de garanție din cadrul Direcției Reglementări Vamale din cadrul DGV, constatându-se faptul că, deși unii operatori economici care au solicitat autorizații pentru utilizarea garanției globale/dispensei de garanție au fost verificați în vederea determinării îndeplinirii de către aceștia de abateri grave și repetate, faptele contravenționale constatate, deși numeroase, nu au reprezentat motiv de neacordare a autorizației.

Cu privire la activitatea de supraveghere și control vamal din cadrul structurii centrale a DGV, au fost constatate următoarele:

- deficiențe cu privire la raportarea, prin sistemul on-line OWNRES, a cazurilor de fraude și iregularități vamale;
- referitor la ducerea la îndeplinire, de către DGV (fost ANV), a unor notificări transmise de OLAF:
 - coordonare defectuoasă a unor structuri teritoriale (DRV) - în cazul solicitării efectuării unor controale vamale ulterioare, cu riscul de depășire a termenului de prescriere a datoriei vamale;
 - identificarea unor interpretări diferite și neuniforme din partea structurilor teritoriale (DRV) ale legislației specifice în ceea ce privește documentele care stau la baza acțiunilor de control vamal ulterior.
- deficiențe identificate la nivelul activității de acordare a statutului de operator economic autorizat (AEO) din cadrul DSCV;

Cu privire la situația agenților economici care înregistrează debite față de autoritatea vamală:

- referitor la publicarea listelor debitorilor care înregistrează drepturi vamale restante și cuantumul acestora, s-a constatat că nu s-a putut identifica, la nivelul DGV, respectiv ANAF - lista publicată a debitorilor, care să cuprindă debitele stabilite la nivelul direcțiilor regionale vamale/birourilor vamale, la 31.12.2015;

- în legătură cu înscrierea faptelor în cazierul fiscal la nivelul DGV, s-a remarcat că organele competente să constate și să aplice sancțiuni, pentru faptele prevăzute la art. 4 din OG nr. 39/2015 privind cazierul fiscal, fie nu au respectat, fie nu au făcut dovada respectării obligației de a înscrie în cazierul fiscal, în termen de 5 zile de la data rămânării definitive a actelor care sancționează astfel de fapte, fie nu au comunicat aceste acte, în copie, organului fiscal competent, în a cărui rază teritorială își are domiciliul fiscal contribuabilul sancționat.

Cu privire la unele aspecte de ordin procedural și funcțional în activitatea Direcției Generale a Vămirilor

- la nivelul DGV nu este întocmit și aprobat, de către directorul general al DGV, planul anual în baza căruia să poată fi realizate misiuni de coordonare operativă și monitorizare; nu sunt elaborate și aprobate norme metodologice proprii privind desfășurarea activității de coordonare operativă, îndrumare metodologică și monitorizare a activității vamale;
- nu s-a asigurat raportarea operativă către managementul DGV a iregularităților și disfuncționalităților semnificative identificate, care ar putea produce prejudicii, pe seama fondurilor publice sau genera blocaje ale activității vamale, ori a unor aspecte de natura penală;
- *Activitatea Direcției Prețuri de Transfer și Soluții Fiscale:*
- nu toate DGRFP din cadrul ANAF au cuprins inspecții fiscale privind controlul Prețurilor de Transfer, în Programul de activitate pentru anul 2015, existând riscul ca pentru anumite operațiuni să se depășească termenul de prescripție a dreptului de a stabili obligațiile fiscale. Nu a fost identificată o preocupare a aparatului de inspecție fiscală pentru realizarea verificărilor asupra prețurilor de transfer în cazul contribuabililor care prezintă risc fiscal ridicat.

2. Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

În cadrul acestei teme au fost efectuate acțiuni de control la 32 de entități. Este cea mai extinsă temă, acțiunile desfășurându-se la un spectru mai larg de entități, fiind astfel vorba de instituții ale administrației publice centrale, companii naționale, regii autonome, societăți comerciale și instituții bancare.

Referitor la administrarea patrimoniului public și privat al statului, precum și la realizarea veniturilor și efectuarea cheltuielilor au fost constatate abateri de la prevederile legale referitoare la:

- ✓ veniturile cuvenite bugetelor publice și veniturile proprii ale entităților verificate;
- ✓ efectuarea plăților;
- ✓ administrarea patrimoniului și procesul de inventariere;
- ✓ achizițiile publice;
- ✓ utilizarea ineficientă a fondurilor bănești;
- ✓ alte abateri.

Sintetic, observațiile și recomandările/măsurile dispuse de Curtea de Conturi sunt prezentate în continuare, prezentarea lor detaliată regăsindu-se în Raportul public pe anul 2015.

Observațiile Curții de Conturi:

- **nu au fost respectate prevederile legale privind stabilirea, evidențierea și plata obligațiilor către bugetele publice, din care menționăm nevirarea la bugetul de stat a unor taxe, impozite, contribuții datorate de angajatori, precum și a unor redevențe din administrarea și exploatarea domeniului public al statului** (*Societatea Română de Radiodifuziune, Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior a Cercetării Dezvoltării și Inovării, CN Aeroporturi București SA, SC Tipografia Filaret SA, SNTGN Transgaz SA Mediaș, SC Institutul de Cercetări în Transporturi INCERTRANS SA, Secția de Servicii și Reparații Hidroenergetice Porțile de Fier, Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice, SC TAROM SA, Autoritatea Națională pentru Calificări, CN Loteria Română SA, SC Oil Terminal SA Constanța*);
- **au fost constatate abateri privind constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor prevăzute de actele normative prin care a fost înființată entitatea** (*Societatea Română de Radiodifuziune, Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior a Cercetării Dezvoltării și Inovării, Autoritatea Națională pentru Calificări, CN Loteria Română SA*);
- **efectuarea unor plăți nejustificate/nelegale:**
 - la anumite obiective de investiții aflate în derulare s-a constatat că ofertanții au pretins în mod necuvenit și entitatea a acceptat să plătească nejustificat contravaloarea elementului de cheltuială denumit „cotă de aprovizionare” element de cost, calculat ca și procent (între 3% și 6%) aplicat la prețul total al materialelor puse în operă (*Societatea Comercială Oil Terminal SA Constanța*);

- plăți nejustificate pentru bunuri care nu au fost proiectate la parametri solicitați (*Societatea de Servicii Hidroenergetice Hidroserv SA – Secția de Servicii și Reparații Hidroenergetice Porțile de Fier*)
- contractarea și acceptarea la plată a unor servicii de consultanță și asistență juridică, în condițiile în care entitatea avea în structura organizatorică un serviciu juridic; acceptarea la plată a unor situații de lucrări pentru investiții în care au fost cuprinse, în mod incorect, cote de cheltuieli directe aferente angajatorului, reprezentând contribuții de asigurări sociale, asigurări de sănătate, șomaj, fond garantare salarii, fond risc și accidente, fond persoane cu handicap și fond concedii și indemnizații; plăți către persoanele cu funcții de conducere, reprezentând spor pentru lucru sistematic peste programul normal de lucru, fără ca acest timp să fie demonstrat prin documentele justificative (*SNGN Romgaz SA - Sediul central*);
- acceptarea la plată a contravalorii cheltuielilor cu organizarea de șantier, aferente unui obiectiv de investiții, în condițiile în care prin contractul de achiziție publică nu au fost prevăzute astfel de cheltuieli (*Sucursala de extracție Târgu Mureș*);
- introducerea unei clauze de neconcurență pentru o parte din salariații CNLR SA, prin încheierea de acte adiționale la contracte individuale de muncă, în condițiile în care această clauză nu este prevăzută în Contractul Colectiv de Muncă al CNLR SA pentru anii 2014-2015, a creat condițiile înregistrării unor posibile cheltuieli nejustificate (*Compania Națională Loteria Română SA*);
- au fost efectuate plăți nelegale prin acordarea unor indemnizații pentru administrator, în cazul neparticipării în mod direct la ședințele Consiliului de Administrație și pentru perioada până la încheierea contractelor de administrare, precum și prin plata concediului de odihnă neefectuat de directorul general (*Societatea Comercială Oil Terminal SA Constanța*)
- au fost efectuate cheltuieli nelegale, ca urmare a stabilirii eronate a drepturilor salariale ale personalului, prin indexarea acestora cu rata anuală a inflației, în neconcordanță cu acordurile salariale (*Compania Națională de Transporturi Aeriene Române SC TAROM SA*);
- au fost efectuate cheltuieli de personal nelegale, prin plata de indemnizații pentru administratori, în condițiile neparticipării acestora la ședințe, în mod direct sau prin mandat (*Compania Națională Administrația Porturilor Maritime SA Constanța*);
- angajarea și decontarea unor cheltuieli suplimentare nejustificate, aferente unor drepturi de natură salarială acordate contrar cadrului general privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, prin stabilirea eronată a salariilor de bază pentru un număr de 19 angajați (18 salariați și directorul general), la nivelul salariilor de bază aprobate prin anexa la OMADR nr. 639/2015, acordate personalului din cadrul structurilor care îndeplinesc, prin delegare, funcții de gestionare și implementare a asistenței financiare nerambursabile, din aparatul propriu al MADR (*Autoritatea Națională Fitosanitară*);
- plăți nejustificate pentru închirierea unui spațiu cu destinația de birouri (*Societatea Națională de Transport Gaze Naturale Transgaz SA Medias*);
- efectuarea unei plăți reprezentând o amendă contravențională aplicată de ANRMAR, precum și despăgubiri datorate punerii în executare a unor hotărâri dispuse de instanțele judecătorești, în condițiile în care în bugetele de venituri și cheltuieli, aprobate prin hotărâri de Guvern nu au fost prevăzute a se efectua astfel de cheltuieli, entitatea „omîtînd” să raporteze financiar, atât în contul de rezultat patrimonial, cât și în contul de execuție bugetară, aceste situații (*Agencia Națională pentru Locuințe*);
- au fost efectuate cheltuieli nelegale prin încheierea și plata primelor aferente unor polițe de asigurări de bunuri din domeniul public și privat al entității, fără a exista o obligație legală pentru toate categoriile de bunuri asigurate și fără o analiză a istoricului despăgubirilor din perioada anterioară (*Compania Națională Administrația Porturilor Maritime SA Constanța*);

nu au existat documente justificative pentru efectuarea unor plăți:

- au fost contractate servicii de prevenire și stingere incendii, fiind efectuate plăți, în lipsa unor documente justificative pentru prestarea acestor servicii la platforme și domeniul portuar (*Compania Națională Administrația Porturilor Maritime SA Constanța*)
- plata pentru servicii de suport tehnic, s-a efectuat în baza unor documente justificative incomplete și/sau neconforme cu prevederile legale și contractuale, astfel încât realitatea și exactitatea serviciilor prestate nu pot fi considerate certe (*Agencia Națională pentru Protecția Mediului*);

deficiențe constatate la efectuarea inventarierii:

- nu au fost respectate în totalitate prevederile legale referitoare la efectuarea inventarierii (*FNGCMM, SC TAROM SA, Societatea de Administrare Active Feroviare SAAF SA, Autoritatea Națională Fitosanitară, Societatea de Servicii Hidroenergetice Hidroserv SA - Secția de Servicii și Reparații Hidroenergetice Porțile de Fier, Institutul de Biologie și Patologie Celulară „Nicolae Simionescu”*);
- neînscrierea unor bunuri finanțate din surse bugetare în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* (*Compania Națională Aeroporturi București SA, Garda Națională de Mediu*);
- activele de natura terenurilor și clădirilor nu s-au reflectat corespunzător în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* (*Institutul de Matematică „Simion Stoilow”*);

- existența unor terenuri fără valoare de inventar, precum și neînscrierea unor bunuri finanțate din surse bugetare în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului (Compania Națională Aeroporturi București SA)*;
- **nu au fost efectuate în totalitate operațiunile de cadastru și/sau de înscriere în cartea funciară a bunurilor imobile de natura clădirilor și terenurilor aflate în patrimoniu:**
 - au fost identificate 118 construcții neintabulate și 150 terenuri, care prezintă probleme de natură juridică, respectiv: fără acte, respingeri intabulare, diverse acte din care nu rezultă dreptul de proprietate (*CN Loteria Română SA*);
 - nu au fost finalizate operațiunile de cadastru și de înscriere în cartea funciară, pentru toate bunurile imobile de natura clădirilor și terenurilor, aflate în patrimoniul entității (*SC Institutul de Cercetări în Transporturi INCERTRANS SA*);
- **au fost constatate abateri privind organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu prevederile legale** (*Societatea Română de Radiodifuziune, Agenția Națională pentru Locuințe, Comandamentul Logistic Întrunit al MAPN, Agenția Națională pentru Protecția Mediului, Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice, Biblioteca Academiei Române, Inspectoratul de Stat în Construcții, RA Monetăria Statului, Compania de Asigurări-Reasigurări EXIM Romania, Inspectoratul de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne, Biblioteca Academiei Române, Institutul de Virusologie Ștefan S.Nicolau, SC TAROM SA, RA Monetăria Statului*);
- **nu a fost respectat principiul contabilității de angajamente, anumite cheltuieli nefiind înregistrate în evidența contabilă la momentul efectuării acestora** (*Autoritatea Națională Pentru Calificări, Biblioteca Academiei Române, Institutul de Virusologie Ștefan S.Nicolau, Garda Națională de Mediu, Agenția Națională pentru Locuințe*);
- **operațiunile financiar-contabile nu au fost reflectate în mod real și exact în bilanțurile contabile și în conturile anuale de execuție bugetară** (*Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior a Cercetării Dezvoltării și Inovării, CN a Cuprului, Aurului și Fierului Minvest SA Deva, SNTGN Transgaz Mediaș, Compania de Asigurări-Reasigurări EXIM România, Societatea Feroviară de Turism SFT CFR SA*);
- **au fost constatate abateri referitoare la înregistrarea veniturilor și cheltuielilor pe structura clasificăției bugetare** (*Biblioteca Academiei Române, Inspectoratul de Stat în Construcții*), precum și la concordanța datelor înregistrate în evidența tehnico-operativă cu cele din evidența financiar-contabilă și cu cele preluate în balanțele de verificare și înscrise în situațiile financiare (*FNGCIMM SA-IFN*);
- **abateri privind modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării unor venituri, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege:**
 - nu au fost încasate unele taxe de la persoane juridice, nefiind virate la bugetul de stat (*Autoritatea Națională pentru Calificări*);
 - nu au fost încasate unele venituri proprii ale unor companii naționale sau societăți comerciale (*RA Monetăria Statului, CN Administrația Porturilor Maritime SA Constanța, CN a Cuprului, Aurului și Fierului Minvest SA Deva, Compania de Asigurări-Reasigurări EXIM, SC Informatica Feroviară SA*);
- **nefundamentarea veniturilor proprii pentru anul curent cel mult la nivelul realizărilor din anul precedent**, în situația în care gradul de realizare a veniturilor proprii programate în bugete în ultimii 2 ani este mai mic de 97% pe fiecare an (*Autoritatea Națională pentru Calificări, Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior a Cercetării Dezvoltării și Inovării*);
- **nu au fost respectate prevederile legale referitoare la:** organizarea activității de audit public intern, controlul intern managerial și controlul financiar preventiv, aceste tipuri de abateri fiind întâlnite la majoritatea entităților verificate;
- **principiile și practicile managementului entității auditate nu au asigurat minimizarea costului resurselor alocate sau nu au fost respectate principiile de eficiență în utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului public și privat al statului** (*Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior a Cercetării Dezvoltării și Inovării, CN Administrația Porturilor Maritime SA Constanța, CN Aeroporturi București SA, Autoritatea Națională pentru Calificări, SC TAROM SA, SC Oil Terminal SA Constanța, SC Tipografia Filaret SA, Comandamentul Logistic Întrunit al MAPN, CN Loteria Română*).

Recomandări:

☞ **respectarea prevederilor legale privind:**

- stabilirea, evidențierea și plata obligațiilor către bugetele publice;
- constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor prevăzute de actele normative prin care a fost înființată entitatea;
- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare;
- efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului;
- organizarea și conducerea contabilității;
- administrarea patrimoniului;
- modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor;
- achizițiile publice.

- ☞ **stabilirea întinderii prejudiciilor, precum și recuperarea acestora, potrivit legii;**
- ☞ **urmărirea, în vederea încasării, a veniturilor suplimentare identificate;**
- ☞ **utilizarea eficientă a fondurilor bănești.**

3. Controlul privind legalitatea utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare

Controlul cu această temă s-a desfășurat la 4 entități beneficiare ale următoarelor împrumuturi:

1. Împrumutul BEI 23.371 (BEI II), aprobat prin Legea nr. 218/2006, pentru finanțarea „Proiectului de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații”, derulat la Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA;
2. Împrumutul BIRD 4758, aprobat prin Legea nr. 170/2005 finanțarea „Proiectului pentru modernizarea sistemului de informare și cunoaștere în agricultură”, derulat la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;
3. Împrumutul BDCE/F/P 1566, aprobat prin HG nr. 928/2007, pentru finanțarea „Proiectului privind dezvoltarea la nivel local de servicii comunitare de prevenire a separării copilului de familia sa, precum și instruirea personalului aferent”, derulat la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice;
4. Contractul de credit BRD nr. 724/30.12.2013, pentru cofinanțarea obiectivelor de investiții aprobate prin Hotărârea Consiliului general al Municipiului București (HCGMB) în anul 2013, la Primăria Municipiului București.

Observațiile Curții de Conturi:

1. La Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA

Împrumutul BEI 23.371 (BEI II), aprobat prin Legea nr. 218/2006, pentru finanțarea „Proiectului de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații”

- bugetul Proiectului de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații, finanțat din împrumutul BEI II a fost majorat nejustificat cu suma de 199,15 milioane lei (echivalent a 44,26 milioane euro) față de valoarea aprobată a acestuia prin contractul de finanțare, ratificat prin Legea nr. 218/2006 pentru ratificarea Contractului de finanțare dintre România și Banca Europeană de Investiții privind Proiectul de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații, cu modificările și completările ulterioare;
- verificarea contractelor de lucrări „Refacere corp drum, refacere terasamente, consolidare maluri, refacere podețe DN2A km 141+500-km 152+800” și „Consolidare sistem rutier reconstrucție pod, consolidare maluri, refacere podețe DN2A km 152+800 - km 162+500” a scos în evidență următoarele:
 - referitor la procedura de achiziție pentru atribuirea celor două contracte de lucrări, s-a constatat că, în condițiile în care ofertele câștigătoare prezentau aspecte de neconformitate cu documentația de atribuire, comisiile de evaluare le-au declarat admisibile;
 - în ceea ce privește derularea celor două contracte de lucrări, s-a constatat că: au fost decontate lucrări de „Amenajări drumuri laterale” care potrivit expertizei nu au fost executate conform detaliilor de execuție; au fost efectuate cheltuieli ineficiente și neeconomice în sumă de 14,38 milioane lei, reprezentând plata unor lucrări de suprastructură deja executate care s-au degradat și care urmează să fie refăcute;
 - lipsa unei monografii contabile care să reglementeze înregistrarea operațiunilor derulate din fondurile destinate finanțării Proiectului de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații;
 - gestionarea și utilizarea ineficientă a fondurilor provenite din Împrumutul BEI II - 23.371, precum și neasigurarea fondurilor de la bugetul de stat au avut drept consecință nefinalizarea obiectivelor Proiectului de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații, înregistrându-se o întârziere de peste 8 ani de la termenul de finalizare prevăzut inițial în contractul de finanțare.

Recomandări:

- ☞ analiza cauzelor și împrejurărilor în care au fost atribuite cele două contracte de lucrări și luarea tuturor măsurilor legale care se impun în vederea intrării în legalitate și verificarea modului de derulare a celor două contracte de lucrări;
- ☞ elaborarea unei monografii contabile pentru Proiectul de reconstrucție a drumurilor afectate de inundații finanțat din BEI II - 23.371, care să reglementeze înregistrarea operațiunilor efectuate din fondurile destinate finanțării proiectului;
- ☞ efectuarea misiunii de audit cu tema „Auditarea modului de implementare a proiectelor finanțate din BEI II - 23.371 – Proiect eliminarea efectelor inundațiilor” și finalizarea acesteia prin întocmirea unui raport de audit intern;
- ☞ dispunerea măsurilor necesare în vederea realizării și finalizării integrale a obiectivelor proiectului finanțat din fondurile provenite din împrumutul BEI 23.371, cu încadrarea în termenii prevăzuți în contractul de finanțare.

2. La Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Împrumutul BIRD 4758, aprobat prin Legea nr. 170/2005 finanțarea „Proiectului pentru modernizarea sistemului de informare și cunoaștere în agricultură”.

În ceea ce privește modul de efectuare a plăților din sumele alocate pentru finanțarea Proiectului MAKIS, s-a constatat că nu au fost respectate în totalitate prevederile legale, respectiv:

- efectuarea plăților s-a realizat pe baza facturilor anexate la ordinele de plată, vizate pentru control financiar preventiv, dar din care nu reiese necesitatea și oportunitatea achiziționării, sursa de finanțare și nici produsele solicitate, aceste referate fiind formale, întocmite la modul general;
- realitatea și oportunitatea cheltuielilor pentru o tranzacție sau acțiune nu a putut fi verificată prin examinarea dovezilor lucrărilor efectuate, bunurilor livrate sau serviciilor prestate într-o perioadă de timp, deoarece nu au fost prezentate documente în susținere;
- nu a fost respectat principiul specializării bugetare, în sensul că fondurile primite sub forma unor alocații bugetare anuale, reprezentând cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă nu au fost repartizate pentru fiecare Proiect în parte, conform fiecărui plan de finanțare a proiectului;
- evidența financiar-contabilă a gestionării fondurilor puse la dispoziție în vederea realizării Proiectului MAKIS nu a fost realizată separat pe fiecare proiect, UMP derulând mai multe proiecte în perioada 2005-2013;
- nu a fost efectuată recepția finală a lucrărilor de reabilitare și modernizare efectuate la institutele de cercetare-dezvoltare din subordinea MADR, lucrări ce au fost finanțate din costul împrumutului;
- datele raportate către MFP, prin „Situția execuției bugetare”, sunt diferite de datele înregistrate în balanțele de verificare întocmite de UMP.

Recomandări:

Conducerea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale va dispune măsuri legale în vederea:

- stabilirii exacte a întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora;
- efectuării unei analize din care să reiasă realitatea achiziționării bunurilor;
- recuperării creanțelor și plății datoriilor preluate de la fosta UMP. În cazul în care a intervenit prescrierea sumelor, vor fi luate măsurile legale împotriva persoanelor răspunzătoare de nerecuperarea debitelor prescrise, așa cum stabilesc prevederile legale în vigoare;
- actualizării bugetului proiectului, în sensul repartizării fondurilor primite sub forma unor alocații bugetare anuale, reprezentând cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă pe fiecare proiect în parte, conform fiecărui Plan de finanțare al Proiectului, atât din punct de vedere valoric, cât și din punct de vedere al categoriilor de cheltuieli (care pot/nu pot fi plătite din proiect) cuprinse în acesta;
- raportării către MFP a datelor exacte, care să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a altor informații, în condițiile legii, referitoare la activitatea desfășurată.

3. La Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

Împrumutul BDCE/F/P 1566, aprobat prin HG nr. 928/2007, pentru finanțarea „Proiectului privind dezvoltarea la nivel local de servicii comunitare de prevenire a separării copilului de familia sa, precum și instruirea personalului aferent”:

- nu au fost respectate prevederile planului de finanțare al Proiectului stabilit în Acordul de împrumut, respectiv procentul de finanțare pentru implementarea Proiectului din împrumut, contribuția României, a autorităților locale și a altor donatori;
- nu au fost respectate prevederile legale referitoare la modul de înregistrare în contabilitate a transferurilor între unități ale administrației publice;
- existența unor sume înregistrate eronat în evidența contabilă;
- au fost înregistrate întârzieri în tragerea sumelor din împrumut și întârzieri în utilizarea sumelor trase, respectiv în termen de 12 luni de la disponibilizare;
- bunurile achiziționate pentru dotarea Centrelor de zi pentru copiii aflați în dificultate și lucrările de construcții executate pentru construcția acestor Centre, nu au fost reflectate corect în contabilitatea unor unități administrativ-teritoriale beneficiare de finanțare din fondurile alocate pentru implementarea Proiectului supus verificării.

Recomandări:

Conducerea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice va dispune măsuri legale în vederea:

- respectării obligațiilor asumate în Acordul-cadru de împrumut și a procentelor de finanțare convenite prin acesta;
- corectării sumelor înregistrate eronat în evidența contabilă de către unitățile administrativ-teritoriale solicitante ce au făcut obiectul verificării echipei de control;

- ☞ verificarea tuturor unităților administrativ-teritoriale care au solicitat sume la decontare în cadrul contractelor de finanțare și luarea măsurilor ce se impun pentru respectarea condițiilor de legalitate prevăzute în legislația în vigoare.

4. La Primăria Municipiului București

Contractul de credit BRD nr. 724/30.12.2013, pentru cofinanțarea obiectivelor de investiții aprobate prin Hotărârea Consiliului general al Municipiului București (HCGMB) în anul 2013, respectiv: Consolidare, restaurare și conservare Arcul de Triumf; Consolidare, restaurare și conservare Casa Cesianu; Consolidare, restaurare și conservare Observatorul Astronomic Vasile Urseanu; Reabilitare și conservare Muzeu Dr. Nicolae Minovici; Reabilitarea, modernizarea și echiparea ambulatoriului integrat al Spitalului Clinic de copii Dr. Victor Gomoiu; Reabilitarea, modernizarea și echiparea ambulatoriului integrat al Spitalului Clinic de Ortopedie Foișor; Amenajare circuit turistic pe lacurile Floreasca și Tei; Reabilitare infrastructură rutieră Piața Sudului.

- în anul 2015 obiectivele de investiții ale Proiectelor care fac obiectul creditului BRD nr. 724/2013 au fost inventariate pe o listă care cuprinde toate investițiile în curs, indiferent de sursele de finanțare, în fapt fiind inventariat contul „Imobilizări corporale în curs”, fără respectarea prevederilor legale în domeniu;
- deși raportările către Ministerul Finanțelor Publice (MFP) au respectat formularistica cerințelor de raportare a datoriei publice, datorită specificității acestui tip de credit tip revolving, conținutul datelor raportate cu privire la situația rambursărilor ratelor de capital și a dobânzilor aferente este diferit de situația reală a creditului BRD;
- la nivelul entității nu au fost efectuate misiuni de audit intern privind modul de utilizare și rambursare a creditului intern nr. 724/2013 și nici misiuni de audit intern asupra proiectelor care fac obiectul creditului BRD;
- la nivelul entității nu se acordă o atenție deosebită modului de implementare, în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate, a Proiectelor, care are ca rezultat utilizarea necorespunzătoare a facilității reprezentate de acest credit de tip revolving, reflectat și în gradul scăzut al tragerilor efectuate din credit, precum și suma redusă a rambursărilor efectuate de AMPOR (Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional).

Recomandări:

Conducerea Primăriei Municipiului București va dispune măsuri legale în vederea:

- ☞ raportării datelor către MFP privind datoria publică locală directă în conformitate cu situația reală a creditului de tip revolving;
- ☞ stabilirii în mod clar a atribuțiilor structurilor din PMB implicate în derularea creditului BRD și a Unităților de Implementare a Proiectelor, care implementează proiectele ce fac obiectul creditului BRD și actualizarea corespunzătoare a fișelor de post ale persoanelor din structurile respective;
- ☞ elaborării unor proceduri operaționale pentru asigurarea atât a implementării în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate a creditului BRD și a proiectelor ce fac obiectul creditului, cât și asigurarea interconectării structurilor implicate în derularea creditului BRD și a Unităților de Implementare a Proiectelor.

4. Controlul modului de administrare a patrimoniului pentru distribuția și furnizarea energiei electrice

Controlul pe această temă s-a efectuat la următoarele entități din domeniul energetic:

1. *Societatea Energetică Electrica SA*
2. *Societatea Electrica Furnizare SA*
3. *Societatea Filiala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Serv” SA*
4. *Societatea Filiala de Distribuție a Energiei Electrice „Electrica Distribuție Muntenia Nord” SA Ploiești*

Observațiile Curții de Conturi:

4.1. La Societatea Energetică Electrica SA:

- angajarea de fonduri bănești, în sumă de 227.035 mii lei (fără TVA), pentru achiziția de bunuri (contoare, echipamente IT etc.), servicii de mentenanță și asistență tehnică aferente, în condițiile în care bunurile achiziționate, deși evidențiate în contabilitate, nu se regăsesc fizic în patrimoniu. Totodată, s-a constatat că achiziția unor echipamente IT s-a realizat în baza unor contracte de subcontractare, încheiate de furnizor la prețuri mult mai mici decât cele stabilite inițial în contractul încheiat cu SC Electrica SA, ceea ce a condus la efectuarea de plăți nejustificate în sumă de 793 mii lei;
- majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare, cu suma de 273 mii lei (fără TVA), cu contravaloarea unor studii tehnice aferente unor activități desfășurate la nivelul filialelor societății;
- efectuarea de plăți, în sumă de 36 mii lei, pentru cheltuieli fără bază legală, reprezentând chiria unui imobil, utilizat de directorul general al societății;
- nu a fost majorat capitalul social cu contravaloarea a 4 terenuri, în suprafață 33.027 mp, pentru care societatea deține certificate de atestare a dreptului de proprietate.

Recomandări:

- ☞ extinderea verificărilor asupra: contractelor de lucrări/servicii derulate, în vederea identificării și a altor cazuri și dispunerea de măsuri pentru recuperarea contravalorii stabilite în cazurile constatate; contractelor de servicii de elaborare de studii, derulate, în vederea identificării și a altor cazuri și dispunerea de măsuri pentru recuperarea contravalorii stabilite în cazurile constatate; cheltuielilor decontate directorului general în vederea identificării și a altor cazuri de avantaje decontate directorului general fără bază legală, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii;
- ☞ întreprinderea de măsuri în vederea majorării capitalului social cu contravaloarea terenurilor pentru care societatea deține Certificate de atestare a dreptului de proprietate.

4.2. La Societatea Electrica Furnizare SA:

- ☞ deficiențe referitoare la efectuarea unor plăți, astfel:
 - în sumă de 3.128 mii lei, aferente unor servicii de consultanță achiziționate pentru diverse activități, în condițiile în care, prin ROF, astfel de activități sunt prevăzute ca atribuții în sarcina compartimentelor funcționale ale societății (implicit în atribuțiile salariaților entității) și fără a avea la bază documente care să certifice prestarea acestor servicii la nivelul plăților efectuate;
 - în sumă de 3.103 mii lei, pentru servicii de mandat (reprezentare a intereselor societății), fără a avea la bază documente care să certifice prestarea efectivă a activităților contractate și în condițiile în care entitatea este organizată și reprezentată prin management numit în condițiile legii;
 - în sumă de 31 mii lei, pentru cheltuieli fără bază legală, reprezentând prime de asigurare achitate în baza poliței de asigurare pentru răspunderea profesională a directorului general al entității, încheiată în mod nelegal.

Recomandări:

- ☞ extinderea verificărilor asupra: contractelor de servicii de consultanță și mandat (reprezentare), derulate în vederea stabilirii plăților nejustificate și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora; plăților efectuate pentru prime de asigurare, în vederea stabilirii plăților efectuate fără bază legală și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora.

4.3. La Societatea Filiala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Serv” SA:

- ☞ nu a fost majorat capitalul social cu contravaloarea a 9 terenuri, pentru care societatea deține certificate de atestare a dreptului de proprietate și nu au fost evidențiate în contabilitate toate terenurile primite de la SC Electrica SA, la înființare, ca aport în natură;
- ☞ au fost efectuate plăți nejustificate pentru servicii de întreținere culoare de siguranță a liniilor electrice aeriene, fiind decontate lucrări de doborâri manuale/mecanizate de arbori, în condițiile în care lucrările au constat doar în toaletarea arborilor (tăieri de crengi și modelare a copacilor);
- ☞ nu au fost respectate prevederile legale privind efectuarea inventarierii patrimoniului, nefiind inventariate distinct, în liste separate, mijloacele fixe închiriate, în categoria bunuri date/luate în folosință/administrare/custodie.

Recomandări:

- ☞ majorarea capitalului social cu contravaloarea terenurilor pentru care societatea deține certificate de atestare a dreptului de proprietate;
- ☞ extinderea verificărilor asupra contractelor de servicii de întreținere culoare de siguranță a liniilor electrice, derulate, în vederea stabilirii plăților nejustificate și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora;
- ☞ efectuarea inventarierii generale a patrimoniului entității, cu respectarea strictă a prevederilor legale.

4.4. La Societatea Filiala de Distribuție a Energiei Electrice „Electrica Distribuție Muntenia Nord” SA Ploiești:

- ☞ nu a fost majorat capitalul social cu contravaloarea terenurilor, în suprafață de 50.368 mp, pentru care societatea deține certificate de atestare a dreptului de proprietate și nu au fost evidențiate în contabilitate toate terenurile primite de la SC Electrica SA;
- ☞ au fost efectuate plăți în sumă de 20.350 mii lei, reprezentând servicii de consultanță achiziționate pentru activități ce se desfășoară în cadrul serviciilor/birourilor entității (în condițiile în care activitatea acestora nu a fost internalizată, iar structurile din cadrul entității funcționează cu personal de specialitate, încadrat cu atribuții corespunzătoare pentru desfășurarea activității), precum și pentru servicii de reprezentare a intereselor societății (mandat), decontate fără a avea la bază documente care să certifice prestarea acestor servicii;
- ☞ efectuarea de plăți nejustificate, în sumă de 748 mii lei, din care 457 mii lei reprezintă servicii de întreținere culoare de siguranță a liniilor electrice aeriene și 266 mii lei servicii de mentenanță licențe IT, decontate la prețuri diferite;
- ☞ nu au fost recuperate cheltuieli cu amortizarea în sumă de 286 mii lei, aferentă unui număr de 192 echipamente, predate spre folosință temporară și gratuită (în baza unui contract de comodată) altor persoane juridice;

- nu au fost înregistrate venituri în sumă de 4.795 mii lei, reprezentând diferențe între tariful de racordare, perceput pentru lucrări de racordare la rețeaua de distribuție a energiei electrice și valoarea lucrărilor executate efectiv, veniturile fiind generate de prescrierea dreptului material la acțiune, neexercitat în termen față de persoanele fizice și juridice pentru care au fost executate lucrările;
- nu a fost virat impozit pe clădiri în sumă de 10.517 mii lei (la care se adaugă majorări de întârziere de 7.361 mii lei).

Recomandări:

- ☞ extinderea verificărilor asupra serviciilor de consultanță și mandat (reprezentare), derulate, în vederea stabilirii plăților nejustificate și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora, precum și asupra contractelor de servicii de întreținere culoare de siguranță a liniilor electrice, în vederea stabilirii plăților nejustificate și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora;
- ☞ extinderea verificărilor asupra lucrărilor de reparații la instalațiile electrice, decontate în perioada verificată, în vederea stabilirii plăților nejustificate și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora;
- ☞ stabilirea obligațiilor suplimentare cuvenite bugetelor locale ale unităților administrativ teritoriale, înregistrarea în evidența contabilă a debitorilor și achitarea acestora către bugetele locale.

5. Controlul modului de acordare și utilizare a subvențiilor și alocațiilor acordate de la bugetul de stat pentru transportul de călători cu metroul la SC Metrorex SA

Observațiile Curții de Conturi:

- în „Procesul-verbal de inventariere la data de 31.10.2015” au fost raportate, în mod eronat, stadiile de execuție a lucrărilor, la nivelul soldurilor contabile de la acea dată, deși la data desfășurării lucrărilor de inventariere anuală existau situații de lucrări facturate, în sumă de 370.146 mii lei;
- două obiective de investiție, respectiv „Adaptare semnalistică pe Racordul 1. Linia de Centură Nicolae Grigorescu, pe tronsonul Nicolae Grigorescu - Eroilor - Industriilor și în toate stațiile de corespondență” și „Magistrala 4. Racord 1. Nicolae Grigorescu 2 - Linia de Centură. Instalații electrice”, în sumă de 19.655 mii lei, au fost recepționate ca lucrări terminate și date în folosință, dar nu au fost înregistrate ca active fixe, potrivit reglementărilor contabile;
- în perioada 2008-2015, în contul contabil din afara bilanțului „Bunuri de natură publică necuprinse în contractul de concesiune ale societății” au fost menținute obiective de investiții finalizate (1.409.039 mii lei), recepționate și date în folosință, realizate cu surse asigurate de la bugetul de stat și care, potrivit legii, aparțin domeniului public al statului și care trebuiau înregistrate ca mijloace fixe în evidențele contabile ale societății;
- scoaterea, în mod eronat, din evidența contabilă a societății și menținerea în contul din afara bilanțului „Mijloace fixe cu valoare de obiect de inventar” a 9 mijloace de transport, aflate în stare de funcționare;
- nu a fost amendat, prin acte adiționale, contractul de concesiune pentru concesiunea bunurilor de natura proprietății publice nou create prin investiții finalizate, realizate cu surse asigurate de la bugetul de stat și care, potrivit legii, aparțin domeniului public al statului;
- nu s-a înregistrat în evidența contabilă un contract de concesiune de bunuri proprietate publică, în sumă de 2.565.730 mii lei, încheiat cu Ministerul Transporturilor, în vederea realizării scopului și obiectului de activitate al societății;
- cheltuielile finanțate din subvenții de la bugetul de stat, reprezentând investiții aferente activelor ce aparțin patrimoniului public al statului, precum și veniturile aferente, în sumă de 1.058.302 mii lei, nu au fost evidențiate corespunzător și nu au fost raportate în evidența contabilă și situațiile financiare, întocmite de către entitate în exercițiile financiare 2014-2015.

Recomandări:

- ☞ inventarierea anuală, în anul 2016, a investițiilor în curs de execuție, prin inventarierea faptică a acestora, pe stadii fizice de execuție și consemnarea rezultatelor în procesele-verbale de inventariere anuale, în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ actualizarea monografiei contabile a societății cu privire la organizarea, evidența și raportarea cheltuielilor pentru investiții finanțate din subvenții, precum și a veniturilor aferente acestora în conformitate cu reglementările contabile în vigoare privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate;
- ☞ înregistrarea celor două obiective de investiții, recepționate ca lucrări terminate și date în folosință, în categoria imobilizărilor finalizate, care, potrivit legii, aparțin domeniului public al statului și urmează regimul juridic al acestora;
- ☞ înregistrarea contractului de concesiune în evidența contabilă a societății în conformitate cu prevederile legale; actualizarea contractului de concesiune prin încheierea de acte adiționale, în vederea concesiunii bunurilor de natura proprietății publice nou create sau rezultate în urma dezvoltării și/sau modernizării celor existente cu surse asigurate de la bugetul de stat, în conformitate cu prevederile legale;

- ☞ corectarea evidenței contabile și înregistrarea în contabilitate a cheltuielilor cu cedarea activelor, din anul 2016, care, potrivit legii, aparțin domeniului public al statului, precum și a veniturilor aferente acestora; actualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* anual, cu diferențele constatate cu ocazia inventarierilor anuale.

6. Controlul privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului – administrarea terenurilor agricole, inclusiv a celor acoperite cu luciu de apă aparținând domeniului public și privat al statului

Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA) denumită în continuare Agenție, este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat, care funcționează în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR). Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură exercită, în principal, funcția de elaborare și implementare a Strategiei naționale și a reglementărilor privind: conservarea și managementul resurselor acvatice vii existente în habitatele piscicole naturale, acvacultura, procesarea și organizarea pieței produselor pescărești, structurile de pescuit și acvacultură.

Observațiile Curții de Conturi:

- în derularea unui contract de asociere în participațiune pentru administrarea și exploatarea unei amenajări piscicole, încheiat de ANPA cu un agent economic, s-a constatat că, în condițiile în care nu au fost aplicate clauzele contractuale, Agenția nu a calculat, facturat și încasat penalități contractuale și contravaloarea profitului minim garantat și nu a întreprins nicio măsură pentru clarificarea situației juridice a mijloacelor fixe aferente amenajării date în administrare. Astfel, au fost înstrăinate prin vânzare, de către lichidatorul societății care le-a deținut anterior, mijloace fixe, deși ANPA le are înregistrate în evidența contabilă, având drept de proprietate;
- Agenția nu a solicitat prezentarea poliței de asigurare anuală a culturilor/peștilor; nu a calculat, facturat și încasat penalitățile contractuale; nu a întreprins măsurile care se cuveneau pentru clarificarea suprafeței reale exploatate, inclusiv a celei de 1,3527 ha, rezultată ca diferență între suprafața pentru care ANPA a solicitat contravaloarea redevenței și suprafața pe care concesionarul a declarat că o are în exploatare în amenajarea piscicolă Lateș;
- nu s-a urmărit respectarea clauzelor unui contract încheiat, modificat și/sau completat ulterior cu 5 acte adiționale, nefiind calculată, facturată și încasată diferența de redevență, datorată de concesionar pentru anii 2011 și 2012;
- Agenția nu a întreprins demersuri pentru clarificarea și încasarea debitelor, în sumă de 11.497 mii lei, preluate scriptic de la ADS în data de 31.03.2010 și înregistrate în evidența contabilă;
- ANPA nu a realizat veniturile din exploatarea terenurilor din domeniul public și privat al statului, care fac obiectul unui contract de arendare, facturând contravaloarea arendei din contract arendașului, cu toate că avea cunoștință despre faptul că amenajările piscicole Trifești, Podoleni și Glodeni (care formau obiectul contractului) erau exploatate în fapt de către terțe persoane juridice. În fapt, ANPA nu a recuperat contravaloarea exploatarei celor trei amenajări nici de la titularul contractului de arendă și nici de la persoanele care exploatau amenajările fără titlu;
- Agenția nu s-a înscris în termenul legal la masa credală, în vederea recuperării debitului în sumă de 302 mii lei, reprezentând contravaloarea redevenței și accesoriilor datorate de un agent economic aflat în administrare judiciară, deși fusese notificată în acest sens de administratorul judiciar;
- nu s-a analizat și nici nu au fost luate măsurile necesare pentru stabilirea modului de înregistrare și menținere în soldul contului a unui client din județul Giurgiu cu suma de 297 mii lei, deși societatea fusese radiată din Registrul Comerțului încă din anul 2014;
- Agenția nu a luat măsuri de valorificare a suprafeței totale de 61.447,1805 ha aflată în administrare, la finele anului 2012 existând 17.892,1321 ha (29%) neconcesionate, suprafața crescând ulterior, astfel încât la finele anului 2015 s-a înregistrat un grad de concesionare de doar 62% (23.833,7552 ha nevalorificate);
- ANPA nu a facturat, înregistrat și încasat contravaloarea tarifului de folosință a fondului piscicol dat de RNP-Romsilva în folosință asociațiilor sportive care au avut contracte în vigoare și după preluarea habitatelor de către Agenție.

Recomandări:

- ☞ încasarea sumelor reprezentând:

- penalități contractuale și diferența din profitul minim garantat, calculul, facturarea și înregistrarea în evidența contabilă a creanței și încasarea penalităților pentru plata cu întârziere a profitului minim garantat, în baza contractului de asociere;
- penalități pentru nerealizarea programului de investiții la care concesionarul s-a obligat prin angajamentul investițional și redevență nefacturată;

- ☞ clarificarea situației juridice a mijloacelor fixe aferente amenajării care face obiectul contractului de concesiune încheiat, pe care ANPA le are înregistrate în evidența contabilă și pentru care are drept de proprietate, dar care au fost înstrăinate prin vânzare de lichidatorul societății care le-a deținut anterior; recuperarea prejudiciului creat;

- ☞ urmărirea îndeplinirii în totalitate, de către concesionar, a clauzelor contractuale, stabilirea suprafeței reale exploatate și a contravalorii exploatarei, solicitarea dovezii de încheiere a poliței de asigurare anuale a culturilor/peștilor, calcularea, facturarea și încasarea penalităților contractuale;
- ☞ clarificarea și recuperarea, pe toate căile, a creanțelor preluate scriptic de la ADS și virarea acestora la bugetul de stat;
- ☞ recuperarea, prin orice mijloace legale și virarea la bugetul statului a sumei reprezentând contravaloarea exploatarei terenurilor care fac obiectul contractului de arendare, inclusiv a accesoriilor aferente;
- ☞ recuperarea debitului reprezentând contravaloare redevență și accesorii datorate, creanță pentru care entitatea nu s-a înscris în termenul legal la masa credală, de la persoanele responsabile;
- ☞ stabilirea componenței teritoriale și statutul juridic al suprafeței totale de 23.833,7552 ha teren și verificarea la fața locului a modului de exploatare a acestei suprafețe, pentru care Agenția nu a încheiat contracte de concesiune și pentru care nu a realizat veniturile cuvenite bugetului de stat;
- ☞ înregistrarea și încasarea contravalorii tarifului de folosință stabilit prin contractele încheiate de RNP-Romsilva prin care aceasta a dat în folosință asociațiilor sportive fondul piscicol aferent habitatelor preluate de către Agenție, contracte în vigoare la data preluării.

7. Controlul legalității, economicității și eficacității utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat, destinate românilor de pretutindeni, în perioada 2012-2014

Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni (DPRRP) funcționează ca entitate fără personalitate juridică în cadrul Ministerului Afacerilor Externe, potrivit OUG nr. 96/2012 și are ca scop sprijinirea românilor de pretutindeni.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost recuperate debite reprezentând avansuri acordate pe contracte de finanțare, nejustificate până la finele anului, și pentru care nu au fost calculate și, implicit, luate măsuri de recuperare a dobânzilor și penalităților aferente;
- au fost efectuate plăți pentru bunuri achiziționate (produse IT) care nu se regăsesc în patrimoniul entității și pentru care nu au fost prezentate documente (procese-verbale de predare-primire) care să certifice distribuirea lor, în scopul în care au fost achiziționate;
- au fost efectuate plăți reprezentând contravaloarea unor bunuri/servicii pentru care beneficiarii contractelor de finanțare nu au făcut dovada faptului că au fost distribuite/executate în cadrul proiectelor derulate;
- efectuarea de cheltuieli ineficiente pentru diverse evenimente organizate în țară și străinătate, cheltuielile de masă/cazare/transport fiind decontate în baza ofertelor de preț primite de la diverși furnizori, fără a fi limitate prin normative proprii, care să conducă la utilizarea eficientă a fondurilor publice din care au fost plătite.

Recomandări:

- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor avansurilor acordate în perioada 2012-2014, a deconturilor prezentate în justificare, în vederea identificării tuturor cazurilor de avansuri acordate și nejustificate în termenul legal, stabilirea cuantumului acestora, înregistrarea lor corectă în contabilitate și dispunerea de măsuri pentru recuperare și virare la bugetul statului, inclusiv accesoriile calculate până la data plății;
- ☞ extinderea verificărilor asupra achizițiilor de bunuri efectuate în perioada 2012-2014, în vederea identificării și a altor cazuri de natura celor constatate, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru cazurile constatate, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora, în condițiile legii;
- ☞ inițierea unui proiect de act normativ care să reglementeze baremuri de cheltuieli aferente serviciilor de masă, cazare și transport, în cadrul activităților desfășurate pentru atingerea scopului în care a fost înființată entitatea.

8. Controlul modului de administrare a patrimoniului pentru activități de extracție a sării și de valorificare a produselor din sare

Societatea Națională a Sării SA (SN a Sării SA) a luat ființă în baza HG nr. 767/1997 ca societate pe acțiuni, este persoană juridică română, cu capital majoritar de stat, înființată prin reorganizarea Regiei Autonome a Sării București, care s-a desființat.

Observațiile Curții de Conturi:

La SN a Sării SA - Central

- nu au fost calculate și, implicit, recuperate dobânzile penalizatoare, în sumă de 466 mii lei, datorate pentru plata cu întârziere a facturilor emise către CNADNR, pentru furnizarea de sare de dezapezire;
- nu au fost realizate venituri estimate la 7.854 mii lei, unele produse fiind vândute la prețuri situate sub costurile înregistrate, atât la export (5.343 mii lei), cât și la intern (2.511 mii lei);

- au fost decontate cheltuieli cu revizii tehnice și reparații la utilaje, efectuate în perioada de garanție, în sumă de 1.302 mii lei, în condițiile în care, prin contract, această cheltuială era în sarcina furnizorului;
- au fost efectuate plăți, în sumă de 439 mii lei, pentru cheltuieli de investiții (proiecte/studii) care nu au fost puse în operă;
- nu au fost respectate prevederile legale privind calcularea, evidențierea și virarea redevenței miniere datorate bugetului de stat;
- au fost decontate cheltuieli fără bază legală, fiind acceptate la plată accize aferente păcurii achiziționate și utilizate în scopuri tehnologice;
- s-a constituit și evidențiat eronat fondul necesar realizării dezvoltării și modernizării producției în sectorul extractiv al sării, prin aplicarea cotei de 6% la prețul cu ridicata al produselor livrate și nu la veniturile realizate, reflectate în balanțele de verificare, diferența în minus fiind de 99 mii lei;
- până la data intrării în insolvență a SC Oltchim SA nu au fost calculate și recuperate creanțe în sumă de 3.358 mii lei, reprezentând penalități de întârziere stabilite prin contractele de furnizare a produselor din sare;
- fără a avea la bază documente care să certifice prestarea de servicii, au fost efectuate plăți în sumă de 779 mii lei pentru servicii de consultanță în domeniul informatic;
- au fost subcontractate servicii de transport sare, prevăzute în contractele de furnizare sare pentru deszăpezire încheiate cu CNADNR, în alte condiții decât cele convenite prin contracte și la prețuri mult mai mici decât prețul transportului stabilit prin contractele încheiate cu CNADNR, fapt ce a condus la încasarea, de la CNADNR, a unor sume mai mari decât cele plătite subcontractanților.

La sucursalele SN a Sării SA, auditate în anul 2016

Misiunea s-a desfășurat la *Salinele: Ocna Mureș, Tg. Ocna, Ocna Dej, Praid, Slănic, Cacica și Rm. Vâlcea*, unde s-au constatat următoarele:

- nu s-au luat măsurile legale de încasare a veniturilor rezultate din vânzarea de deșeuri (fier, inox, transformatoare etc.) către un agent economic pentru care instanța, prin sentință comercială, a dat câștig de cauză Sucursalei Salina Ocna Mureș și a obligat debitoarea ca în termen de 20 de zile să achite suma de 257 mii lei și dobânda calculată la acea dată;
- efectuarea de plăți nelegale pentru servicii de asistență medicală pentru salariații Sucursalei, prin înscrierea în facturi, în concordanță cu rapoartele medicale întocmite, a unui număr mai mare de zile prestate și de examinări medicale efectuate;
- efectuarea de plăți nelegale prin acceptarea la plată a unor situații de lucrări în care au fost incluse articole de deviz care nu au fost puse în operă;
- nu s-au calculat, înregistrat și încasat penalități conform clauzelor contractuale, pentru încasarea cu întârziere a contravalorii produselor de sare livrate către diverși clienți;
- nu au fost actualizate redevențele miniere, prin neîncheierea cu ANRM a unor acte adiționale la licențele de exploatare aflate în derulare, fapt ce a condus la diminuarea veniturilor bugetului de stat;
- efectuarea de plăți peste valoarea contractată, pentru lucrări aferente proiectării și execuției unor lucrări de alimentare cu energie electrică a unor obiective de investiții;
- nu au fost evidențiate în contabilitate stocurile de sare gemă brută, excavată la finele perioadelor de raportare, valoarea stocurilor neînregistrate la finele anului 2015 fiind de 1.428 mii lei;
- pe platforma din incinta unei entități s-a constatat existența unei cantități de 956 tone sare pentru deszăpezire, care nu era înregistrată în contabilitate;
- au fost efectuate plăți nejustificate, prin acceptarea la plată a unor lucrări de frezare, efectuate pe o suprafață cu 2.000 mp mai mare decât cea stabilită prin contractul de execuție;
- au fost efectuate plăți nelegale, prin acceptarea la plată a contravalorii manoperei și pentru cantități de material mai mari decât cantitățile reale executate, precum și prin decontarea unor echipamente tehnologice la prețuri de până la 3,5 ori mai mari decât prețurile de la furnizor;
- nu au fost inventariate corespunzător terenurile, iar pentru unele clădiri și construcții speciale nu au fost înscrise locația, date tehnice, suprafețe etc.; în cazul imobilizărilor corporale în curs de execuție nu s-a avut în vedere compararea volumului lucrărilor efectiv realizate, la data inventarierii, cu documentația (devize, proiecte etc.);
- cantități mari de sare, scoase din mină, nu sunt valorificate, nu sunt raportate ca exploatate și nu sunt înregistrate în evidența contabilă, înregistrarea producției fiind efectuată doar la nivelul cantităților vândute;
- în perioada 2013-2015, au fost vândute unele produse din sare în condiții dezavantajoase, prin aplicarea unui discount între 10% și 20%, în funcție de volumul valoric de livrări lunare;
- pentru produsele din sare comercializate vrac și pentru deșeurile de fier vechi, recuperat în urma casării activelor fixe, cantitățile facturate nu corespund cu cele din evidența tichetelor de cântar.

Recomandări:

- ☞ extinderea verificărilor asupra vânzărilor de sare la export și la intern, în perioada 2013-2015, în baza contractelor/co-menzilor de vânzare/ofertelor încheiate, în vederea identificării și a altor cazuri de vânzări de sare la export/intern, în alte condiții decât cele legale, stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a vânzării sării la export, la prețuri situate sub costurile înregistrate, înregistrarea în contabilitate a diferențelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii;
- ☞ analiza contractelor de achiziție utilaje, derulate în perioada 2013-2015, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli nelegale, acceptate la plată, respectiv cheltuieli efectuate pentru utilajele achiziționate, de achiziții de păcură utilizată în scopuri tehnologice, pentru care nu se datorau accize, stabilirea și recuperarea prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru cazurile constatate;
- ☞ analiza contractelor de servicii de consultanță în alte domenii decât cel juridic (economic, financiar, resurse umane, audit, IT), a contractelor de expertiză privind actele încheiate de Curtea de Conturi, derulate în perioada 2013-2015, în vederea identificării și a altor cazuri de servicii achiziționate, pentru care salariații aveau atribuții stabilite prin ROF și prin fișa postului, de servicii care nu au la bază documente care să certifice prestarea efectivă a serviciilor acceptate la plată, de servicii neprestate/prestate parțial, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru cazurile constatate, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora (inclusiv a dobânzilor legale) în condițiile legii;
- ☞ extinderea verificărilor asupra creanțelor înregistrate în perioada 2013-2015, în raport cu contractele de vânzare-cumpărare care le-au generat și a contractelor de prestări servicii de transport sare pentru CNADNR, derulate în perioada 2013-2015, în vederea identificării și a altor cazuri de servicii angajate și decontate prestatorilor de servicii în alte condiții decât cele stabilite în contractele încheiate, stabilirea cuantumului veniturilor încasate în plus de la CNADNR, ca urmare a facturării serviciilor de transport la un tarif mai mare decât cel real, respectiv la tariful contractat și nu la tariful real plătit prestatorilor de servicii, restituirea acestora către CNADNR, în vederea reîntregirii fondurilor din care au fost suportate și corectarea rezultatelor contabile înregistrate.

9. Controlul lucrărilor de regenerare a pădurilor pentru îmbunătățirea calității mediului prin împădurirea terenurilor degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor

1. Regia Națională a Pădurilor-Romsilva

Regia Națională a Pădurilor-Romsilva (RNP-Romsilva) este regie autonomă de interes național, sub autoritatea statului, prin autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură. Are ca scop principal gestionarea durabilă și unitară a fondului forestier, proprietate publică a statului.

Observațiile Curții de Conturi:

La Regia Națională a Pădurilor-Romsilva:

- nu au fost efectuate lucrări de regenerare, conform prevederilor legale, pentru aproximativ 500.000 ha de teren (pădure) neadministrat forestier și unde, în mare parte, vegetația forestieră a fost îndepărtată;
- mai multe direcții silvice din zona de câmpie (Brăila, Dolj, Olt, Teleorman, Tulcea ș.a.) nu și-au realizat programele anuale de împădurire și nici lucrările de refacere a plantațiilor calamitate;
- nu au fost întreprinse toate demersurile referitoare la elaborarea și promovarea unor acte normative pentru: clarificarea aspectelor juridice referitoare la transferul, din patrimoniul unui agent economic către RNP-Romsilva, a infrastructurii construite special pentru administrarea în regim silvic a pădurilor, formată din diguri, canale de colectare și scurgere a apelor, debarcadere, curți și cantoane silvice etc.; realizarea, cu prioritate, a Sistemului național al perdelelor forestiere de protecție, în vederea prevenirii și diminuării consecințelor fenomenelor și calamităților naturale; transferul, de la Administrația Domeniilor Statului către RNP-Romsilva, a unor terenuri degradate, în suprafață de 8.530 ha, în vederea ameliorării prin împădurire;
- fondul de conservare și regenerare a pădurii a fost înregistrat eronat în contul contabil „Venituri din subvenții de exploatare pentru alte cheltuieli de exploatare”, natura economică a fondului fiind corespunzătoare contului „Alte venituri din exploatare”;
- contribuția la Fondul pentru mediu, reprezentând 2% din veniturile realizate din vânzarea masei lemnoase și/sau a materialelor lemnoase, obținute de către administratorul/proprietarul pădurii, a fost calculată și virată la un nivel inferior celui legal, de către toate direcțiile silvice județene, diferență totală nevirată, pentru perioada 2011-2015, fiind estimată la suma de 1.697 mii lei.

La entitățile subordonate Regiei Naționale a Pădurilor-Romsilva, auditate în anul 2016:

Cu ocazia controalelor efectuate de camerele de conturi la direcțiile silvice județene, în actele de control încheiate au fost consemnate cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se venituri suplimentare, datorate la fondul de conservare și regenerare a pădurilor și la fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică, în sumă de 11.105 mii lei, cât și prejudicii, în sumă de 2.233 mii lei, generate de următoarele abateri:

- nu s-au înregistrat în patrimoniu investițiile în curs de execuție și active puse în funcțiune, reprezentând suprafețe împădurite pe terenuri degradate, în sumă de 20.846 mii lei, finanțate din fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică;
- nu s-au constituit și virat sumele datorate la Fondul de conservare și regenerare a pădurilor și la Fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică, în valoare totală de 2.570 mii lei;
- nu s-au înregistrat în conturi extrabilanțiere de ordine și evidență, active contingente în sumă de 7.529 mii lei;
- nu s-au înregistrat și nu s-a urmărit încasarea, de către organele competente, a prejudiciilor silvice în sumă de 1.279 mii lei, constatate de către ocoalele silvice aparținând *Direcției Silvice Gorj*;
- nu s-a constituit și alimentat, conform normelor în vigoare, fondul de conservare și regenerare a pădurilor, cu suma totală de 3.040 mii lei, de către unele direcții silvice;
- nu s-a urmărit încasarea chiriei, în sumă de 283 mii lei, datorată legal pentru ocuparea temporară a unor terenuri forestiere;
- prin plata unor despăgubiri, în baza unor sentințe definitive și executorii care au constatat nelegalitatea deciziilor de desfacere a contractelor de muncă, s-a înregistrat un prejudiciu de 665 mii lei la *Direcția Silvică Maramureș*;
- s-au utilizat sume din fondul de conservare și regenerare a pădurilor în alte scopuri decât cele prevăzute de lege, generând prejudicii de 482 mii lei;
- s-au plătit către prestatori sume nedatorate, în afara obligațiilor contractuale, determinând prejudicii în sumă de 165 mii lei.

Recomandări:

- ☞ având în vedere că în România există aproximativ 500.000 ha de pădure neadministrată forestier, se recomandă ca RNP Romsilva să întreprindă toate demersurile pentru: identificarea, delimitarea și constituirea unor perimetre de regenerare a terenurilor parcurse cu tăieri unice sau definitive, pentru care nu au fost executate, în termen de cel mult două sezoane de vegetație, lucrări de reîmpădurire și de completare a regenerărilor naturale; cuprinderea în bugetul de venituri și cheltuieli ale RNP-Romsilva a surselor de finanțare necesare executării lucrărilor de împădurire și de întreținere; executarea, prin ocoalele silvice ale RNP-Romsilva, a lucrărilor de împădurire și de întreținere, până la închiderea stării de masiv; recuperarea, prin executare silită, cu prioritate asupra terenului regenerat, a contravalorii lucrărilor de împădurire și de întreținere, acolo unde se impune.
- ☞ RNP-Romsilva, împreună cu autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură, va întreprinde toate demersurile în vederea elaborării și aprobării unui act normativ, cu privire la: clarificarea aspectelor juridice referitoare la transferul din patrimoniul unui agent economic către RNP-Romsilva a infrastructurii construite special pentru administrarea în regim silvic a pădurilor și prevederea în bugetul de venituri și cheltuieli al RNP-Romsilva a surselor de finanțare necesare administrării infrastructurii; realizarea, cu prioritate, a Sistemului național al perdelelor forestiere de protecție.
- ☞ recalcularea contribuției de 2% din veniturile realizate din vânzarea masei lemnoase și/sau a materialelor lemnoase obținute de către administrator, respectiv proprietarul pădurii, începând cu anul 2011 (perioada prescripției fiscale), cu excepțiile prevăzute de lege și reglarea situației în raport cu Administrația Fondului pentru Mediu.

La Administrația Fondului pentru Mediu

Administrația Fondului pentru Mediu (AFM) este instituție publică cu personalitate juridică, finanțată integral din venituri proprii, în coordonarea autorității publice centrale pentru protecția mediului, care răspunde de gestionarea Fondului pentru mediu. Finanțarea din Fondul pentru mediu se face cu respectarea legislației privind ajutorul de stat, administrarea fondului parcurgând toate procedurile, conform legislației naționale și comunitare în domeniu. Începând cu anul 2008, din Fondul pentru mediu a fost finanțat și Programul de împădurire a terenurilor degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor.

Observațiile Curții de Conturi:

- elaborarea proiectului bugetului Fondului pentru mediu aferent anului 2015 s-a efectuat fără a se realiza o estimare anuală a performanțelor *Programului de îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor*, în care trebuiau precizate: acțiunile, costurile asociate, obiectivele urmărite, rezultatele obținute și estimate pentru anii următori, măsurate prin indicatori preciși;
- cu privire la modul de derulare a contractelor de finanțare a lucrărilor de împădurire s-a constatat că, pe parcursul execuției lucrărilor, s-a procedat la modificarea unor soluții tehnice și/sau indicatori tehnico-economici din cuprinsul studiilor de fezabilitate inițiale, fără ca, înaintea realizării lucrărilor, beneficiarul să solicite la AFM analiza oportunității finanțării și fără obținerea unui nou aviz tehnico-economic emis de Garda Forestieră sau de autoritatea centrală care răspunde de silvicultură, după caz;
- AFM nu a întreprins toate demersurile referitoare la înregistrarea sumei de 4.795 mii lei, reprezentând valoarea de recuperat de la beneficiarii proiectelor de împădurire, care nu și-au respectat obligațiile prevăzute în contractele de finanțare încheiate, reziliate de Comitetul director al AFM;
- s-a înregistrat în contabilitate un credit de angajament și un angajament legal, în sumă de 3.126 mii lei, reprezentând valoarea finanțării pentru împădurirea unui perimetru de ameliorare, în lipsa unui contract de finanțare semnat de cele două părți.

Recomandări:

- ☞ actualizarea procedurii operaționale aferente activităților de fundamentare a propunerilor pentru întocmirea proiectului bugetului de venituri și cheltuieli, astfel încât să se asigure respectarea conformității și regularității în ceea ce privește fundamentarea necesarului aferent realizării proiectelor din cadrul programelor finanțate din Fondul pentru mediu;
- ☞ cu privire la modul de derulare a contractelor de finanțare a lucrărilor de împădurire, conducerea AFM va proceda la extinderea verificărilor și identificarea tuturor situațiilor în care:
 - AFM a aprobat modificări de soluții tehnice și/sau indicatori tehnico-economici în cadrul proiectelor de împădurire, pentru a se solicita beneficiarilor avizul tehnico-economic al Gărzii Forestiere și/sau al autorității centrale care răspunde de silvicultură, după caz;
 - au fost executate lucrări în baza unor soluții tehnice modificate, fără ca beneficiarii să solicite acordul prealabil al AFM, analiza și clarificarea aspectelor economico-juridice referitoare la eligibilitatea cheltuielilor aferente acestor lucrări, precum și dispunerea măsurilor care se impun în conformitate cu prevederile legale și contractuale, inclusiv recuperarea operativă a eventualelor sume achitate nejustificat;
- ☞ analiza oportunității elaborării și aprobării unui mecanism de finanțare pentru cumpărarea, în numele statului, de către Regia Națională a Pădurilor-Romsilva, de la persoane fizice sau juridice, a terenurilor degradate, în vederea împăduririi.

10. Controlul fondurilor publice destinate stimulării creării locurilor de muncă pe anul 2015

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) asigură coordonarea, îndrumarea și controlul activității unităților din subordine, în scopul aplicării unitare a legislației în domeniul specific de activitate și al realizării atribuțiilor ce le revin acestora, potrivit legii. ANOFM asigură aplicarea măsurilor pentru stimularea ocupării forței de muncă, ce se adresează atât persoanelor în căutarea unui loc de muncă, cât și angajatorilor, măsuri care urmăresc creșterea șanselor de ocupare a persoanelor în căutarea unui loc de muncă și stimularea angajatorilor pentru încadrarea în muncă a șomerilor și crearea de noi locuri de muncă. Acțiunea de control s-a desfășurat la ANOFM și la 13 agenții județene pentru ocuparea forței de muncă, ordonatori terțiari de credite din subordine.

Observațiile Curții de Conturi:

La Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă:

- nereguli privind indicatorii raportați de către ANOFM, către minister, prin *Bilanțul de ocupare pentru anul 2015*, constând, în principal, în: ineficiența utilizării resurselor financiare alocate, prin organizarea unor programe de formare profesională pentru meserii/ocupații pentru care nu sunt înregistrate locuri de muncă vacante; gradul redus de ocupare a locurilor de muncă vacante de către șomerii care au urmat cursuri de formare profesională a condus la imobilizarea unor sume prin efectuarea de plăți cu această destinație, care nu și-au atins în totalitate scopul;
- activitatea agențiilor teritoriale privind aplicarea legislației în domeniul ocupării forței de muncă și activitatea de control, desfășurată la nivelul agențiilor teritoriale nu au fost coordonate corespunzător, fapt ce a condus la efectuarea de plăți nelegale, constând în acordarea de prime de încadrare/instalare/mobilitate, în sumă de 42 mii lei;
- au fost efectuate plăți nelegale, cu titlu de subvenție, în sumă de 75 mii lei, către unii angajatori care au beneficiat de subvenții de la bugetul asigurărilor pentru șomaj, dar care nu au respectat obligația legală de a menține, timp de 18 luni, raporturile de muncă ale șomerilor încadrați;
- nu au fost urmărite și nu s-au recuperat unele debite în sumă de 539 mii lei, pentru care compartimentele cu atribuții de la nivelul ANOFM și de la unele dintre agențiile teritoriale nu au efectuat toate demersurile în vederea recuperării efective. În aceste condiții, entitatea a pierdut dreptul de a cere restituirea sumei de 35 mii lei, debitul fiind prescris la data efectuării controlului. În timpul acțiunii de control, ANOFM a depus o cerere de repunere în termen, în vederea înscrierii la masa credală pentru recuperarea debitului în sumă de 35 mii lei;
- nu a fost organizată evidența analitică a unor creanțe și datorii, în sumă de 13.731 mii lei, sumele deduse de către angajatori din contribuțiile datorate la bugetul asigurărilor pentru șomaj nefiind evidențiate corespunzător în fișele analitice, iar debitele de recuperat nefiind detaliate pe fiecare persoană juridică în parte;
- s-au acordat necuvenit, unor angajatori, subvenții din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă de 107 mii lei, pentru persoane care figurau ca salariați la aceștia și, în același timp, beneficiau de pensii anticipate, anticipate parțiale sau la limită de vârstă.

La Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă (13 AJOFM):

- s-au acordat necuvenit, unor angajatori, subvenții din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă de 105 mii lei, pentru persoane care figurau ca salariați ai acestora și beneficiau, în același timp, de pensii anticipate, anticipate parțiale sau la limită de vârstă;

- nu au fost calculate, înregistrate, urmărite și încasate penalități și majorări de întârziere, în sumă de 311 mii lei, aferente unor creanțe restante, neîncasate de la diverși debitori care au beneficiat necuvenit de sume din bugetul asigurărilor pentru șomaj;
- datorită neparcurgerii tuturor etapelor de executare silită a debitorilor, s-a prescris dreptul de recuperare;
- s-au efectuat plăți nelegale, prin acordarea de indemnizații de șomaj unor persoane care urmau o formă de învățământ, situații în care drepturile de șomaj trebuiau suspendate/încetate;
- s-a plătit nelegal suma de 353 mii lei, reprezentând indemnizații de șomaj și venituri de completare, încasate de beneficiarii de drepturi din bugetul asigurărilor pentru șomaj care au realizat concomitent și venituri peste limita legală, care provin din salarii, activități autorizate, pensii, venituri de completare, indemnizații pentru creșterea copilului.

Recomandări:

Principalele recomandări formulate au vizat recuperarea prejudiciilor, intrarea în legalitate a activităților de control desfășurate de către compartimentele de specialitate, monitorizarea indicatorilor din Bilanțul de ocupare pentru a se asigura utilizarea cu eficiență a fondurilor destinate pentru stimularea creării locurilor de muncă. Detaliat, acestea sunt:

- ☞ organizarea evidenței analitice a conturilor de datorii și creanțe raportate prin situațiile financiare centralizate ale ANOFM, conform cu legislația în vigoare și asigurarea corespondenței acestora cu evidența sintetică la toate entitățile din subordine;
- ☞ corelarea indicatorilor raportați prin Programul de ocupare a forței de muncă, Planul național de formare profesională și Bilanțul de ocupare;
- ☞ identificarea cazurilor în care s-au efectuat plăți necuvenite, sub formă de primă de instalare/de încadrare, precum și subvenții pentru angajarea absolvenților instituțiilor de învățământ;
- ☞ identificarea cazurilor în care s-au efectuat plăți necuvenite, prin nerespectarea de către unii angajatori a obligativității legale de a menține raporturile de muncă ale șomerilor timp de 18 luni și nu numai în perioada în care se încasează efectiv subvenția, respectiv de 12 luni;
- ☞ analiza situațiilor financiare întocmite de entitățile din subordine, cu privire la creanțele de încasat și monitorizarea activității desfășurate de către agențiile teritoriale privind recuperarea debitorilor, inclusiv modul de aplicare a măsurilor asiguratorii; recuperarea, în condițiile legii, a debitorilor prescriși, pentru care dreptul entității de a solicita recuperarea sumelor de la debitori nu mai poate fi exercitat în termenul legal de prescripție.

11. Controlul privind fundamentarea și utilizarea fondurilor aferente Programului național de prevenire, supraveghere și control al tuberculozei, în perioada 2013-2015

Institutul de Pneumoftiziologie „Marius Nasta” este unitate sanitară cu personalitate juridică, aflată în subordinea directă a Ministerului Sănătății și îndeplinește condițiile de autorizare sanitară, de funcționare și de competență prevăzute de *Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății*. Obiectivul general al controlului îl constituie evaluarea modului de fundamentare și utilizare a fondurilor aferente Programului național de prevenire, supraveghere și control al tuberculozei (PNPSCT), în perioada 2013-2015.

Observațiile Curții de Conturi:

- Unitatea de asistență tehnică și management a *Programului național de prevenire, supraveghere și control al tuberculozei* din cadrul institutului nu a verificat corespunzător modul în care Institutul de Pneumoftiziologie „Marius Nasta” a întocmit cererile de finanțare a activității programului și documentele justificative aferente;
- fondurile alocate prin Programul național de prevenire, supraveghere și control al tuberculozei nu au fost utilizate cu respectarea principiului de asigurare a unei bune gestiuni financiare, unii reactivi fiind achiziționați în regim de urgență;
- operațiunile economice de tipul „Decontări între instituții subordonate” înregistrate în evidența contabilă, nu reflectă realitatea;
- nu au fost înregistrate sau au fost înregistrate eronat în patrimoniul institutului echipamente de laborator aflate în folosință gratuită, pentru care s-a calculat și înregistrat nejustificat amortizare.

Recomandări:

- ☞ fundamentarea corespunzătoare a necesarului de reactivi achiziționați din PNPSCT, corelat cu aparatele deținute de laboratoare aflate în stare de funcționare, astfel încât să se asigure o bună gestiune financiară a fondurilor utilizate prin PNPSCT; monitorizarea laboratoarelor TB cu privire la utilizarea în termenul pentru care au fost solicitați și aprovizionați reactivii achiziționați prin program;
- ☞ solicitarea comunicării, la finele fiecărei luni, de către laboratoarele TB din țară, a consumului justificat de reactivi din luna încheiată și înregistrarea acestuia pe cheltuielile Institutului; elaborarea unei proceduri operaționale care să reglementeze „Decontările între instituțiile publice”;
- ☞ inventarierea tuturor bunurilor, de orice natură, primite de Institut în baza contractelor prin care se acordă folosință gratuită și înregistrarea acestora în evidența extracontabilă; elaborarea unei proceduri operaționale cu privire la înregistrarea acestor bunuri, inclusiv a celor primite în comodat.

12. Control cu privire la îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale cuprinse în contractul de privatizare

Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS) este o instituție de specialitate a administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și sub coordonarea ministrului economiei, funcționând sub această denumire începând cu luna decembrie 2012, când prin *OUG nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative*, Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS) și-a schimbat denumirea în Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului.

Observațiile Curții de Conturi:

În cazul privatizării SC Motorep SA:

Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 224/11.04.1996, încheiat între Fondul Proprietății de Stat (FPS) și Asociația Motorep Târgoviște - PAS (prima vânzare de acțiuni)

În data de 28.05.1997, în baza contractului sus-menționat și a Cererii de mențiuni nr. 1643/22.05.1997 a avut loc modificarea acționariatului societății, înscris la Oficiul Registrului Comerțului (ORC) Dâmbovița, prin înregistrarea Asociației Motorep Târgoviște - PAS ca acționar la SC Motorep SA.

Înregistrarea modificării acționariatului societății s-a produs, deși Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 224/11.04.1996 era rezoluționat din data de 24.07.1996, în condițiile în care Asociația Motorep Târgoviște - PAS nu a plătit avansul convenit prin acest contract.

Astfel, s-a constatat că FPS nu a acționat în instanță pentru constatarea nulității absolute a Hotărârii AGA nr. 14/30.04.1997 (prin care, în mod nelegal, a fost introdusă ca acționar, la SC Motorep SA, Asociația Motorep Târgoviște - PAS), fapt ce ar fi permis anularea tuturor actelor emise și încheiate în baza drepturilor rezultate din această hotărâre.

FPS – Direcția Teritorială Dâmbovița nu a respectat prevederile legale privind termenul de introducere a recursului împotriva Încheierii din 28.05.1997, prin care s-a dispus înscrierea ca acționar a Asociației Motorep Târgoviște - PAS cu un procent de 40% din capitalul social al SC Motorep SA, fapt ce a avut ca efect respingerea de către instanță a recursului introdus tardiv.

Faptul că FPS nu a acționat în instanță pentru anularea Hotărârii AGA nr. 14 din 30.04.1997 a influențat demersurile întreprinse de acesta pentru schimbarea conducerii SC Motorep SA, care a participat la emiterea acestei hotărâri, conducere recunoscută, de către instanța de judecată, ca legitimă în perioada în care Asociația Motorep Târgoviște - PAS a figurat ca acționar la SC Motorep SA.

FPS nu a efectuat, în termenul legal, demersurile necesare înregistrării la ORC Dâmbovița a modificărilor intervenite în structura acționariatului, în baza Actului de cesiune nr. 183/2/13.08.1997, prin care SIF Oltenia a cedat către FPS București un număr de 62.673 de acțiuni nominative (în valoare totală de 157 mii lei, reprezentând 20,71% din capitalul social al SC Motorep SA).

Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. DB.22/5.05.1999, încheiat între FPS și Asociația PAS AGROMAS MOTOREP Ulmi (a doua vânzare de acțiuni):

AAAS (prin predecesori) nu a urmărit încheierea/finalizarea procedurilor de recuperare a creanțelor în valoare de 1.237 mii lei, stabilite de instanță în sarcina cumpărătorului, ca urmare a neachitării ratelor stipulate prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni încheiat între FPS și Asociația PAS AGROMAS MOTOREP Ulmi. Aceste drepturi de creanță, actualizate la valoarea de 1.573 mii lei, au fost înregistrate în contabilitatea AAAS abia în anul 2016.

APAPS (predecesorul AVAS) a pierdut pachetul de 274.452 de acțiuni, reprezentând 90,72% din capitalul social al SC Motorep SA, ca efect al nepunerii în aplicare a pactului comisoriu, în baza căruia Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni, din mai 1999, se desființa, conform prevederilor clauzei din contract (după data de 30.06.2001, data scadenței celei de a doua rate neplătite), în condițiile în care cumpărătorul nu a achitat la scadență două rate succesive.

Potrivit informațiilor furnizate de ORC Dâmbovița, judecătorul delegat al ORC Dâmbovița de pe lângă Tribunalul Dâmbovița a dispus diminuarea capitalului social al societății, de la 756 mii lei la 30 mii lei, ca urmare a reducerii valorii nominale a acțiunii de la 2,5 lei la 0,1 lei. Abia în anul 2003, APAPS a notificat cumpărătorul despre pactul comisoriu, fără însă să se reînregistre la ORC Dâmbovița ca acționar la SC Motorep SA, fapt ce a avut ca efect pierderea pachetului de 274.452 de acțiuni (estimat la acel moment la 30 mii lei).

În cazul privatizării SC Oșana SA:

Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 290/22.04.1996, încheiat între FPS și SC Oașul SRL (devenită ulterior SC Euro Oașul SA):

Ca urmare a rezoluționării contractului sus-menționat, în baza unei sentințe civile pronunțate în iunie 2003 (devenită definitivă și irevocabilă în mai 2004), ca urmare a neachitării ratelor de către cumpărătorul SC Euro Oașul SA, FPS nu a efectuat, în termenul legal, demersurile necesare pentru reînscriserea la Oficiul Registrului Comerțului, ca acționar la SC Oșana SA. Reînscriserea AVAS la ORC, ca acționar al SC Oșana SA s-a făcut în iunie 2005, nefiind respectat termenul legal de 15 zile de la data emiterii sentinței civile, devenită irevocabilă.

În condițiile în care, prin sentința civilă pronunțată în anul 2003, SC Oșana SA a fost obligată la plata sumei de 28 mii lei, cu titlu de daune interese, AVAS nu s-a înscris la masa credală a cumpărătorului SC Euro Oașul SA cu această creanță, fapt ce a avut ca efect pierderea acestui drept. În anul 2009, AVAS a arhivat dosarul de executare, fără să analizeze condițiile în care s-a pierdut dreptul de creanță în sumă de 28 mii lei, neluând nicio măsură pentru recuperarea eventualului prejudiciu de la persoanele răspunzătoare pentru neurmărirea recuperării creanței. De menționat că acest drept de creanță nu a fost înregistrat în evidența contabilă a instituției. În timpul controlului, până la clarificarea răspunderii pentru pierderea creanței, suma de 28 mii lei a fost înregistrată în contabilitatea instituției.

Din analiza documentelor prezentate, aferente *Acțiunii în contencios administrativ (obligația de a face)*, introdusă de SC Oșana SA în anul 2013, înregistrată la Tribunalul Satu Mare, unde a fost chemată în garanție și AVAS, s-a constatat existența în dosar a contractelor prin care SC Oșana SA, după momentul privatizării, a vândut activele „*Atelier Confecții Metalice și Atelierul de Tâmplărie*”.

Din clauzele acestor contracte rezultă că sumele cuvenite SC Oșana SA, în contul activelor înstrăinate, nu au intrat în societate, luând altă destinație, aspect despre care instituția nu s-a sesizat.

Aspectul a fost reținut în condițiile în care, în anul 1996, valoare nominală a acțiunilor SC Oșana SA, vândute de FPS, a fost de 2,5 lei/acțiune, iar în anul 2005 când AAAS a reintrat în posesia acestor acțiuni, valoarea nominală a lor era de doar 0,1 lei/acțiune.

În cazul privatizării SC UPRUC UTCH SA:

Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. BV9/10.10.2003, încheiat între APAPS și Bica Grigore (prima vânzare de acțiuni)

APAPS nu a restituit sumele încasate necuvenit de la cumpărător, după data la care contractul de vânzare-cumpărare acțiuni s-a desființat ca urmare a aplicării pactului comisoriu pentru neplata ratelor scadente. Acest fapt a avut ca efect obligarea AVAS, de către instanță, prin *Hotărârea nr. 11741/2009*, la plata sumei de 165 mii lei, reprezentând dobânzi și actualizarea cu indicele de inflație a sumelor nerestituite cumpărătorului.

Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 5/17.02.2010 privind privatizarea SC UPRUC UTCH SA, încheiat între AVAS și SC Electric Comat SRL Brașov (a doua vânzare de acțiuni):

În condițiile în care, contrar celor asumate prin contractul de privatizare, nici societatea privatizată și, ulterior, nici cumpărătorul nu au achitat vânzătorului obligațiile în valoare de 131 mii lei, AVAS a solicitat și a obținut în instanță obligarea cumpărătorului SC Electric Comat SRL Brașov la plata sumei de 31,7 mii euro, reprezentând penalități pentru neplata datoriilor societății privatizate. Ca urmare a deschiderii procedurii de insolvență a cumpărătorului SC Electric Comat SRL Brașov, AAAS s-a înscris în Tabelul definitiv al obligațiilor debitorului cu suma de 271 mii lei, reprezentând obligațiile de plată ale societății privatizate și penalitățile aferente.

În cazul privatizării SC ELECTROPUTERE SA Craiova:

Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 67/30.10.2007, încheiat între AVAS și AL-ARRAB CONTRACTING COMPANY LIMITED

Cumpărătorul nu a îndeplinit Planul de afaceri, așa cum acesta a fost asumat prin contractul sus-menționat, nerealizând întocmai angajamentele asumate prin oferta financiară și planul de afaceri, cu mențiunea că planul de afaceri putea fi modificat, în funcție de evoluția condițiilor de piață, prin încheierea unui act adițional.

Referitor la îndeplinirea obligațiilor privind salariații, cumpărătorul nu a atins ținta propusă (3.353 de salariați, în cel de-al cincilea an investițional), la 31.12.2012 societatea având numai 1.021 de salariați, în condițiile în care, conform ofertei financiare, ofertantul s-a angajat să mențină în Societate, pe perioada derulării planului de afaceri (cinci ani), 2.635 de salariați, angajați cu contract de muncă pe durată nedeterminată (eventualele reduceri ale acestui număr de salariați urmând a se produce numai din cauze naturale sau ca urmare a încetării contractelor individuale de muncă, de drept prin acordul părților, demisia salariatului sau din motive imputabile salariatului).

Referitor la îndeplinirea obligațiilor privind Planul de afaceri

Cumpărătorul nu a respectat termenul de realizare a investiției (13.11.2010), aferente *anului III investițional*, în sumă de 5 milioane euro, raportată ca realizată, AVAS nerecunoscând ca investiție o operațiune în valoare de 1.435 mii euro, ce reprezintă compensarea valorii unei părți din investiție cu dobânda datorată de către SC ELECTROPUTERE SA Craiova Cumpărătorului, ca urmare a unui împrumut acordat de acesta societății.

Pentru nerealizarea integrală, până la data scadentă (13.11.2010), a investițiilor angajate pentru *anul III investițional*, conform contractului, AAAS a calculat penalități în sumă de 287 mii euro, acționând Cumpărătorul în instanță, în anul 2013.

Prin *Hotărârea* pronunțată în anul 2015, Tribunalul București a admis acțiunea și a obligat Cumpărătorul la plata către Vânzător a sumei de 287 mii euro, în echivalent lei la cursul BNR din ziua plății, reprezentând despăgubiri.

Recomandări:

- ☞ efectuarea de către AAAS a tuturor demersurilor legale necesare recuperării creanțelor cuvenite, stabilite de instanțe, de la Asociația PAS Agromas Motorep Ulmi Dâmbovița și de la SC Electric Comat SRL Brașov;
- ☞ efectuarea de către AAAS, în calitate de acționar la SC Oșana SA, a unei analize privind influența pe care au avut-o operațiunile efectuate în contul vânzărilor de active făcute de societate, asupra patrimoniului societății și a valorii nominale a acțiunilor ce i-au revenit instituției în urma rezoluției contractului de vânzare-cumpărare acțiuni prin Sentința civilă nr. 1425/LC/9.06.2003 și stabilirea de măsuri în consecință;
- ☞ continuarea, de către AAAS, a demersurilor legale inițiate în vederea realizării drepturilor ce se cuvin statului în condițiile nerespectării, de către Cumpărător, a obligațiilor asumate prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 67/30.10.2007;
- ☞ efectuarea de către AAAS, a unei analize și stabilirea, după caz, a prejudiciilor aduse instituției, în calitate de acționar pe care aceasta a deținut-o la SC Motorep SA, în condițiile schimbării nelegale a acționariatului societății, precum și a neînscriserii/neînscriserii instituției în termenul legal, la Oficiul Registrului Comerțului, ca acționar la această societate; dispunerea de măsuri în vederea stabilirii persoanelor răspunzătoare și urmărirea recuperării eventualelor prejudicii produse;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului creat instituției ca urmare a neaplicării, în condițiile prevăzute în Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nr. DB22/5.05.1999, a pactului comisoriu, fapt ce a avut ca efect pierderea de către APAPS a pachetului de acțiuni reprezentând 90,72% din capitalul social al SC Motorep SA; stabilirea persoanelor răspunzătoare, precum și urmărirea recuperării prejudiciului creat instituției;
- ☞ efectuarea, de către AAAS, a unei analize și stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciului creat instituției prin neînscriserea acesteia la Oficiul Registrului Comerțului, în termenul legal, ca acționar la SC Oșana SA, în baza Sentinței civile nr. 1425/LC/9.06.2003, definitivă și irevocabilă; dispunerea de măsuri în vederea stabilirii persoanelor răspunzătoare și urmărirea recuperării eventualelor prejudicii;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului creat instituției prin pierderea drepturilor de creanță, stabilite de instanță în sarcina Cumpărătorului, în condițiile neînscriserii instituției la masa credală a SC Euro Oașul SA; stabilirea persoanelor răspunzătoare și urmărirea recuperării prejudiciului produs.

13. Controlul privind utilizarea resurselor financiare pentru realizarea și implementarea cardului național de asigurări sociale de sănătate, în perioada 2012-2015

Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS) este instituția publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică, care administrează și gestionează sistemul de asigurări sociale de sănătate în vederea aplicării politicilor și programelor Guvernului în domeniul sanitar.

Au fost verificate bazele de date la casele de asigurări de sănătate județene – CASJ (*exclusiv CASAOPSNAJ*), transmise de CNAS la Direcția Generală a Pașapoartelor – Centrul Național Unic de Personalizare a Pașapoartelor Electronice (CNUPE), ce conțin asigurații eligibili, selecția fiind efectuată după codul numeric personal (CNP).

Observațiile Curții de Conturi:

- CNAS nu a respectat prevederile legale privind implementarea cardului național de asigurări sociale de sănătate, la termenele legale, ceea ce a condus la personalizarea, emiterea și distribuția cu întârziere a acestuia;
- în vederea personalizării și emiterii cardurilor naționale de sănătate, CNAS nu a transmis ritmic loturile la CNUPE, existând și erori ale datelor, ceea ce a condus la: întârzieri în emiterea cardurilor (original sau duplicat); emiterea de carduri pentru persoane care decedaseră anterior transmiterii (un număr estimat de 55.590 de coduri de identificare a asiguraților – CID); emiterea de carduri duble (un număr estimat de 149.989 de coduri de identificare a asiguraților – CID);
- plata nejustificată, în sumă de 8.230 mii lei, către furnizorul soluției informatice a cardului național de asigurări sociale de sănătate, reprezentând achiziția echipamentului *Unitate de management* fără documente justificative legale, care să probeze transferul dreptului de proprietate al acestui echipament către CNAS, ca parte integrantă a sistemului informatic al cardului național de asigurări sociale de sănătate;
- nu au fost respectate prevederile legale în ceea ce privește proiectarea pe faze a investiției privind implementarea soluției informatice a cardului național de asigurări sociale de sănătate, în sensul neelaborării studiilor de fezabilitate și fezabilitate, a proiectului tehnic precum și a detaliilor de execuție;
- CNAS nu a verificat, prin direcțiile de specialitate cu atribuții de control/audit, modul de utilizare a resurselor financiare alocate pentru realizarea și implementarea cardului național de asigurări sociale de sănătate.

Recomandări:

- ☞ analizarea factorilor care au condus la nerespectarea, de către CNAS, a termenelor stabilite prin actele normative incidente, evaluarea consecințelor care decurg din acest fapt și luarea măsurilor care se impun în funcție de situația rezultată; res-

pectarea termenelor stabilite conform prevederilor legale, astfel încât să se asigure eficientizarea utilizării resurselor bugetului FNUASS pe baza cardului național de asigurări de sănătate – instrument care dovedește calitatea de asigurat a persoanei, precum și în procesul de validare a serviciilor medicale/medicamentelor/dispozitivelor medicale, decontate din Fond;

☞ verificarea, de către CNAS, a loturilor generate, astfel încât să fie asigurată:

- corectitudinea datelor transmise către CNUPPE, în vederea personalizării și emiterii cardurilor naționale de asigurări sociale de sănătate;
- generarea și transmiterea cu celeritate a loturilor către CNUPPE, în vederea personalizării și emiterii cardurilor duplicat, astfel încât asiguratul să intre în posesia cardului, potrivit prevederilor legale;
- organizarea unei evidențe distincte a cardurilor duplicat pe fiecare prioritate în parte, astfel încât să poată fi cunoscută, în orice moment, situația reală între numărul cardurilor transmise de CASJ, în baza borderourilor, transmiterea loturilor la CNUPPE în vederea personalizării și recepția cardurilor;
- analizarea situațiilor în care pentru același CNP (CID) au fost emise mai multe carduri și luarea măsurilor care se impun în funcție de rezultatul analizei, care să conducă la stoparea acestei situații în perioada următoare;

☞ respectarea prevederilor legale privind elaborarea documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a metodologiei de elaborare a devizului general, pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții; respectarea prevederilor legale privind aprobarea, în funcție de competență, a proiectelor de investiții; reîntregirea bugetului FNUASS cu sumele achitate nelegal aferente investiției privind implementarea soluției informatice a cardului național de asigurări sociale de sănătate, având în vedere și prevederile *Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice*;

☞ luarea măsurilor care se impun în vederea:

- distribuirii tuturor cardurilor emise de către CASJ, inclusiv CASAOPSNAJ, astfel încât asiguratul titular al cardului să intre cu celeritate în posesia acestuia, pentru a putea beneficia de toate drepturile legale conferite de deținerea acestui card;
- planificării și efectuării, de către direcțiile de specialitate cu atribuții de control/audit din cadrul CNAS, a unor controale/misiuni de audit intern privind realizarea și implementarea cardului național de sănătate.

14. Verificarea operațiunilor BNR ce intră în competența de control a Curții de Conturi

Banca Națională a României (BNR) funcționează în baza prevederilor *Legii nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României* și este banca centrală a României, instituție publică independentă, având ca obiectiv fundamental asigurarea și menținerea stabilității prețurilor.

Conform prevederilor art. 47 alin. (2) din *Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României*: „Operațiunile comerciale efectuate de Banca Națională a României, care se reflectă în bugetul de venituri și cheltuieli și în situațiile financiare anuale, sunt supuse controlului ulterior al Curții de Conturi”.

Observațiile Curții de Conturi:

- s-au constatat unele deficiențe privind modul de respectare a dispozițiilor legale referitoare la atribuirea contractelor de achiziții de bunuri și servicii, astfel:
 - transmiterea cu întârziere, către autoritatea competentă, a notificării cu privire la achizițiile directe, prin Sistemul Electronic al Achizițiilor Publice (SEAP), în cazul unui contract de prestări servicii;
 - nerespectarea întocmai a prevederilor legale referitoare la obligația băncii de a solicita de la ofertant, depunerea unor documente referitoare la obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetele componente ale bugetului general consolidat;
- nu au fost respectate întocmai prevederile legale privind recepționarea lucrărilor de construcții, constatându-se că, în cazul unui contract de executare de lucrări, recepția s-a efectuat de către o comisie numită prin decizie internă a directorului direcției care avea competența de derulare a achiziției și nu prin ordin al Guvernatorului BNR, așa cum prevăd reglementările interne ale BNR;
- nu au fost constituite garanții de bună execuție, în cazul unui contract având ca obiect „*lucrări de reparații și igienizări*”, BNR nefiind astfel asigurată în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor furnizorului, din punct de vedere cantitativ, calitativ și al respectării perioadei convenite în contract; nu au fost înregistrate în evidența contabilă unele garanții de bună execuție, aferente contractelor încheiate pentru executarea unor lucrări;
- s-a înregistrat eronat contravaloarea unor lucrări de investiții, în valoare de 594 mii lei, în conturile de cheltuieli curente de reparații; înregistrarea incorectă, ca mijloc fix distinct, a valorii investițiilor efectuate asupra unor clădiri (1.514 mii lei);
- s-au efectuat plăți reprezentând contravaloarea primelor trei etape ale unui contract având ca obiect realizarea unui film documentar artistic, pentru marcarea momentelor importante ale evoluției Băncii Naționale a României fără justificarea costurilor decontate pe fiecare etapă, în condițiile în care documentarul care făcea obiectul contractului nu a fost recepționat până la data controlului și nici nu a fost încheiat act adițional prin care termenul contractului să fie prelungit;

- s-a înregistrat în evidența contabilă modificarea valorii unui teren fără existența unui raport de evaluare, aspect ce nu a fost prezentat în notele explicative la situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2014.

Recomandări:

- ☞ analiza aspectelor prezentate și dispunerea măsurilor necesare pentru derularea întregului proces de planificare, atribuire, realizare și recepționare a lucrărilor aferente contractelor de achiziție publică, cu respectarea integrală a *Regulamentului intern privind derularea activității de achiziții în Banca Națională a României*, precum și a tuturor prevederilor legale aplicabile;
- ☞ analiza modului de constituire și înregistrare în evidența contabilă a tuturor garanțiilor de bună execuție pentru contractele în derulare, precum și a celor aferente contractelor la care nu s-a efectuat încă recepția finală; elaborarea unui sistem unitar de proceduri de monitorizare a contractelor încheiate de bancă;
- ☞ identificarea tuturor situațiilor similare și efectuarea tuturor regularizărilor ce se impun privind înregistrarea în evidența contabilă a contravalorii lucrărilor efectuate ca investiții/cheltuieli, a celor privind calculul amortizării acestora, precum și regularizarea cotei de impozit pe venit, după caz;
- ☞ analiza modului de înregistrare în evidența contabilă a valorii aferente investițiilor efectuate asupra mijloacelor fixe și dispunerea tuturor măsurilor de respectare a prevederilor legale în vigoare;
- ☞ efectuarea reevaluării activelor fixe conform legii și înregistrarea rezultatelor acesteia în evidența contabilă, cu respectarea prevederilor legale; prezentarea eventualelor aspecte care constituie abateri de la politicile contabile ale băncii, în notele explicative la situațiile financiare;
- ☞ stabilirea întinderii eventualelor prejudicii create BNR și, după caz, dispunerea măsurilor legale de recuperare a acestora, în cazul nefinalizării contractului având ca obiect realizarea unui film documentar artistic pentru marcarea momentelor importante ale evoluției Băncii Naționale a României.

15. Controlul legalității contractării sau garantării, precum și a utilizării și rambursării finanțărilor rambursabile la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Au fost efectuate acțiuni de control la 47 de unități administrativ-teritoriale (UAT) care au vizat modul de *contractare, garantare, utilizare și rambursare a finanțărilor rambursabile la nivelul unităților administrativ-teritoriale*.

Observațiile Curții de Conturi:

- UAT Comuna Șugag, județul Alba:
 - nu a recuperat, în cadrul contractului de finanțare pentru acordarea ajutorului financiar nerambursabil în condițiile Programului Național pentru Dezvoltare Rurală din România, suma reprezentând contravaloarea comisionului de garantare plătit Fondului de Garantare pentru perioada de prelungire a scrisorii de garanție și a penalizării pentru prelungirea contractului;
 - au fost majorate nejustificat cheltuielile de investiții prin acceptarea la plată și decontarea unor situații de lucrări supraevaluate;
- UATO Sântana, județul Arad din verificarea modului de stabilire a necesarului de lichidități pentru cofinanțarea obiectivului „Modernizare străzi în orașul Sântana, județul Arad”, s-a constatat că suma împrumutată este mai mare decât necesarul real de cofinanțare cu 288 mii lei, ca urmare a utilizării unor valori neactualizate în cazul a doi dintre indicatorii înscrși în devizul estimativ, ceea ce a generat plata unor dobânzi suplimentare. De asemenea, s-au mai constatat erori de înregistrare în contabilitate a încasărilor privind redevența pentru bunurile concesionate de către entitate operatorului Compania de Apă Arad SA.;
- la UATM Bacău, județul Bacău s-a constatat:
 - decontarea unor facturi prescise în sumă de 4.500 mii lei, reprezentând reparații efectuate la activele avute în exploatare prin contract de concesiune, active ce sunt bunuri de retur care la intrarea în faliment a societății trebuiau să devină libere de sarcini, conform contractului de concesiune și reglementărilor legale în vigoare. Mai mult decât atât, nu a fost utilizat fondul de întreținere, înlocuire și dezvoltare pentru stingerea datoriei publice locale, în ordinea priorităților stabilite de reglementările legale în vigoare.
 - prin Hotărârea Consiliului Local Bacău s-a aprobat Contractul de cesiune a contractului de vânzare-cumpărare a gazelor naturale, în care Municipiul Bacău are calitatea de „garant” pentru obligații de plată în sumă de 10.923 mii lei. Ulterior, datoriile către furnizorul de gaze naturale au fost achitate din bugetul UATM Bacău, inclusiv penalități în sumă de 422 mii lei, cu toate că societatea se afla în insolvență la data acordării garanțiilor.
- UATM Oradea, județul Bihor:
 - a acceptat la plată și decontare o sumă mai mare decât cea datorată, în vederea realizării obiectivului de investiții *Construire campus școlar pentru Colegiul Economic „Partenie Cosma” și Grup Școlar „Vasile Voiculescu”*. Totodată, s-a constatat decontarea unor cantități de lucrări mai mari decât cele real executate la obiectivul de investiții *„Descongestionarea traficului și îmbunătățirea mobilității populației pe coridorul transfrontalier Oradea-Biharkeresztesz”*;

- a efectuat plăți nejustificate în sumă de 1.070 mii lei din creditele angajate pentru lucrările de investiții realizate la Obiectivul „Complex wellness termal Nymphaea Oradea”, Obiectivul „Dezvoltarea unor habitate naturale din specii de arbori protejați și flora spontană pe dealul Ciuperca din municipiul Oradea” și Obiectivul „Reabilitare, modernizare și refacere scuaruri în Piața Unirii, municipiul Oradea”.
- la UATC Dumitra, județul Bistrița-Năsăud au fost achitate dobânzi bancare mai mari decât cele legal datorate, nivelul dobânzii nefiind revizuit la 3 luni, conform clauzelor contractuale;
- la UATM Botoșani, județul Botoșani s-a constatat:
 - utilizarea împrumutului în sumă de 1.628 mii lei, pentru plata unei corecții financiare determinate de nerespectarea dispozițiilor legale privind achizițiile publice, conflictul de interese și existența unor indicii de fraudă constatate de autoritățile competente;
 - raportarea eronată la finele anului 2015 a plăților efectuate către beneficiari, în sumă de 360 mii lei, din împrumutul contractat de la UniCredit Țiriac Bank SA și a datoriei publice a municipiului Botoșani, prin neînregistrarea în contabilitate, respectiv în bilanțul încheiat la 31.12.2015 a obligațiilor de plată în sumă de 5.463 mii lei, generate de contractele de finanțări rambursabile încheiate de municipiul Botoșani, aflate în derulare în perioada 2014-2015.
- la UATM Sf. Gheorghe, județul Covasna au fost constatate următoarele:
 - majorarea nejustificată a costurilor cu suma de 835 mii lei, reprezentând manopera directă raportată la numărul efectiv de ore manoperă oferite și utilizate în vederea realizării obiectivului de investiții „Dezvoltarea mediului de afaceri în Municipiul Sf. Gheorghe prin reabilitarea Sitului Industrial Poluat și crearea unei structuri de sprijinire a afacerilor”;
 - supraevaluarea cu suma de 249 mii lei a costurilor privind demolarea construcțiilor existente, prin includerea în situațiile de lucrări a transportului rutier al materialelor și semifabricatelor la o distanță de 25 de km, fără a deține documentele necesare justificării acestor cheltuieli.
- la UATC Vișeu de Jos, județul Maramureș s-a constatat neînregistrarea în evidența contabilă sintetică și analitică a sumei de 2.784 mii lei, reprezentând valoarea împrumutului contractat cu CEC Bank SA-Sucursala Baia Mare, în sumă de 2,1 milioane lei, la care se adaugă valoarea dobânzilor și comisioanelor aferente în sumă de 0,7 milioane lei;
- UATJ Mehedinți, județul Mehedinți a efectuat plăți din bugetul local cu titlu rambursări de credite, dobânzi și comisioane bancare, mai mari decât obligațiile de plată rezultate din documentele bancare și din contractul de împrumut, cu suma de 509 mii lei;
- la UATC Grădinile, județul Olt au fost efectuate plăți nelegale pentru lucrări neexecutate în cantitatea facturată și plătită pentru obiectivul de investiții „Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de drumurile agricole și de exploatare în comuna Grădinile”;
- la UATM Carei, județul Satu Mare s-a constatat utilizarea împrumutului pentru plata unei corecții financiare în sumă de 152 mii lei, determinată de nerespectarea dispozițiilor legale privind achizițiile publice;
- la UATM Sibiu, județul Sibiu, referitor la împrumutul încheiat cu BERD având ca obiect „Finanțarea reabilitării și îmbunătățirii străzilor în Municipiul Sibiu, precum și achiziții, implementare și supervizare în legătură cu proiectul”, în cazul pachetului de străzi „Lazaret - Piața Cluj - Gara Mică Țiglar - Turnișor I” nu s-a înregistrat în contabilitate, la active fixe corporale, valoarea trasă din împrumut, estimată la suma de 266 mii lei, plătită furnizorului de lucrări;
- UATO Videle, județul Teleorman a înregistrat obligații de plată mai mari cu suma de 24 mii lei decât suma totală de 4.802 mii lei (cu TVA), reprezentând totalul facturilor introduse la plată, acceptate și înregistrate de către beneficiar. S-a constatat că valoarea estimată a lucrărilor recepționate, care nu au fost executate conform documentației tehnice, a fost în sumă de 2.358 mii lei din valoarea lucrărilor executate, vizată de dirigintele de șantier și însușită de beneficiar la data de 31.12.2010 în sumă de 3.972 mii lei (fără TVA);
- la UATM București, sector 6 s-a constatat plata nejustificată a dobânzilor de întârziere pentru neachitarea unei rate și a dobânzii aferente la termenul scadent prevăzut în anexa la actul adițional al convenției de împrumut încheiate cu Ministerul Finanțelor Publice, precum și în cazul unor contracte de credite încheiate cu instituții bancare.

Acțiuni de audit desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Curtea de Conturi exercită funcția de control și asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale prin intermediul structurilor teritoriale, respectiv camerele de conturi.

Acțiunile camerelor de conturi la nivelul unităților administrativ-teritoriale au ca sferă de cuprindere bugetele componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale, respectiv:

- bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor;
- bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii;
- bugetele împrumuturilor externe și interne contractate de autoritățile administrației publice locale;
- bugetul fondurilor externe nerambursabile.

Totodată, la nivel local, camerele de conturi au efectuat și acțiuni de control tematic care au vizat regiile autonome și societățile comerciale de interes local, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și concesionarea sau închirierea de bunuri care fac parte din proprietatea publică.

Veniturile și cheltuielile BGCUT în anul 2015 au continuat trendul ascendent, înregistrând la venituri o creștere cu 25,9% față de anul 2013 și cu 15% față de anul 2014, iar la cheltuieli cu 24,6%, respectiv 17% față de aceleași perioade de referință.

În anul 2015, BGCUT a înregistrat un deficit de 764 milioane lei, în condițiile în care în anul 2014 a avut un excedent de 439 milioane lei. Analizând componentele BGCUT, se observă că deficitul se datorează creșterii semnificative a cheltuielilor din împrumuturi, care practic s-au triplat față de anul 2014. Această creștere a împrumuturilor a fost determinată, în primul rând, de necesitatea refinanțării împrumuturilor contractate în anii anteriori (2,2 miliarde lei) și pentru asigurarea cofinanțării proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile din perioada de programare 2007-2013 (1,5 miliarde lei).

Execuția bugetelor instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii au înregistrat o evoluție liniară, veniturile înregistrând o creștere de 103,9% față de anul 2014 și de 107,5% față de anul 2013, iar cheltuielile o creștere de 104,2% față de anul 2014 și de 107,4% față de anul 2013. Totodată, aceste bugete au înregistrat în anul 2015 un excedent de 131 milioane lei, mai mic față de excedentul de la finele anului 2014 care a fost de 164 milioane lei.

Un aspect care se remarcă și în anul 2015, așa cum a fost semnalat și în anii anteriori, este capacitatea încă neperformantă a autorităților administrației publice locale de a previziona bugetele locale, elocvent în acest sens fiind gradul de realizare a veniturilor și cheltuielilor. Astfel, în anul 2015 se înregistrează o situație similară cu cea din anul 2014, respectiv gradul de realizare a veniturilor este de 84,5% față de prevederile definitive, în timp ce cheltuielile au un grad de realizare de 76%. Acest lucru se datorează, în mare măsură, dependenței bugetelor locale de resursele alocate de la bugetul de stat sub forma sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată și a subvențiilor primite prin bugetele diverselor ministere.

Ponderea cea mai mare în totalul veniturilor bugetelor locale în anul 2015 o au sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată, respectiv 34,5%, deși, față de anul anterior, ponderea lor a scăzut cu 1,5 puncte procentuale. De asemenea, se remarcă scăderi ale ponderii în total venituri la venituri din impozite, taxe, contribuții, vărsăminte, alte venituri cu 1,2 puncte procentuale și la cote defalcate din impozitul pe venit cu 0,2 puncte procentuale. În schimb, au crescut ponderile la subvenții primite de la bugetul de stat cu 0,5 puncte procentuale și la sumele primite de la UE cu 2,4 puncte procentuale.

Veniturile proprii, care se prevăd și se încasează prin bugetele locale, sunt formate din: impozite și taxe pe proprietate, impozitul pe profit de la regiile autonome și societățile comerciale de sub autoritatea consiliilor locale/județene, cote defalcate din impozitul pe venit, alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital, impozite și taxe generale pe bunuri și servicii, taxe pe servicii specifice: taxe pentru utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea activității, alte impozite și taxe fiscale, venituri din proprietate, venituri din dobânzi, venituri din prestări de servicii și alte activități, venituri din taxe administrative, eliberări de permise, amenzi, penalități și confiscări, diverse venituri din valorificarea unor bunuri.

Sumele primite de unitățile administrativ-teritoriale de la nivel central au ca principal obiectiv corectarea unor dezechilibre care intervin pe plan local atât vertical (nivelul impozitelor și taxelor locale nu acoperă cheltuielile necesare furnizării serviciilor publice), cât și orizontal, deoarece nu toate colectivitățile locale se descurcă la fel financiar, deși au obligația de a oferi servicii echivalente din punct de vedere calitativ și cantitativ.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, în urma valorificării constatărilor din actele de control au fost emise 1.248 de decizii, prin care au fost dispuse 13.600 de măsuri pentru remedierea abaterilor și neregulilor constatate.

Acțiunile efectuate la ordonatorii de credite ai bugetelor locale, precum și la regiile autonome și societățile comerciale de interes local au reliefat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri și nereguli care au generat neîncasarea unor venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, prejudicii ori au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entităților verificate, cuantificate valoric astfel:

	u.m.	Audit financiar	Audit de conformitate	Total acțiuni
Venituri	milioane lei	303,18	71,60	374,78
	milioane euro*	67,52	15,95	83,47
Prejudicii	milioane lei	853,31	44,80	898,11
	milioane euro*	190,05	9,97	200,02
Abateri financiar-contabile	milioane lei	4.812,16	581,90	5.394,06
	milioane euro*	1.071,75	129,59	1.201,34

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2016 de 4,49.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2016

Cu ocazia verificărilor desfășurate, urmărind obiectivele de audit stabilite, a fost identificat un număr de 18.957 de cazuri de abateri, nereguli și/sau erori.

La obiectivul „Calitatea gestiunii economico-financiare” s-au înregistrat cele mai multe abateri (8.057 de cazuri), urmat de obiectivul „Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare” (3.774 de cazuri) și obiectivul „Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare” (3.342 de cazuri).

Cuantificate valoric, pe obiective, abaterile constatate au reliefat nestabilirea și neîncasarea unor venituri potențiale de 375 milioane lei, generarea unor prejudicii de 898 milioane lei, precum și erori de înregistrare în evidențele contabile, de patrimoniu sau fiscale, neînregistrarea și neevaluarea unor active, a căror valoare a fost estimată la 5.394 milioane lei.

Așa după cum relevă graficul de mai sus, abaterile generatoare de venituri suplimentare s-au înregistrat, în principal, la obiectivul „Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare” (251 milioane lei), iar abaterile care au determinat producerea de prejudicii sunt localizate, cu precădere, la obiectivul „Calitatea gestiunii economico-financiare” (747 milioane lei).

Abaterile de la legalitate și regularitate constatate au condus la prejudicierea bugetelor entităților verificate cu suma de 898 milioane lei. Dintre acestea, cele mai relevante abateri generatoare de prejudicii atât din punct de vedere al frecvenței (4.584 de cazuri din totalul de 6.176 al constatărilor, ceea ce reprezintă 74,2% din total), cât și din punct de vedere al impactului asupra bugetului (prejudicii estimate de 636 milioane lei reprezentând 70,9% din volumul total al prejudiciilor constatate) se referă la nerespectarea reglementărilor legale în angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, precum și la utilizarea nelegală a fondurilor acordate de la buget.

În baza atribuțiilor și competențelor prevăzute de lege, structurile Curții de Conturi au efectuat verificări și la agenți economici de interes local, urmărindu-se exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, îndeplinirea obligațiilor bugetare, administrarea contractelor de achiziție publică, gestionarea patrimoniului public și privat, întocmirea și fundamentarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe principii economice.

Potrivit prevederilor art. 33 alin. (4) din *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, în situațiile în care în rapoartele de audit se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale sunt sesizate organele în drept pentru asigurarea valorificării constatărilor.

Pe parcursul anului 2016 au fost sesizate organele de urmărire penală în 124 de cazuri, ca urmare a consemnării în rapoartele de audit a unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale și a faptei de nerecuperare a prejudiciului, ca urmare a nedispunerii și neurmăririi de către conducerea entităților a măsurilor dispuse de camerele de conturi.

În baza prevederilor art. 64 din *Legea nr. 94/1992 republicată*, au fost sesizate organele de urmărire penală în 28 de cazuri pentru fapta de nerecuperare a prejudiciilor, ca urmare a nedispunerii și neurmăririi de către conducerea entităților a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi și fără ca entitățile să aducă argumente temeinice în sprijinul omisiunii de îndeplinire a măsurilor din decizii și de recuperare a prejudiciilor.

Concluzii și recomandări

În anul 2016, potrivit Programului anual de activitate al Curții de Conturi, camerele de conturi teritoriale au realizat acțiunile specifice de control/audit financiar la entitățile de la nivelul administrației publice locale urmărind modul de respectare a reglementărilor legale cu caracter economic, financiar, fiscal și contabil, în vederea identificării eventualelor abateri de la legalitate și regularitate în întocmirea situațiilor financiare, în administrarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, în gestionarea și utilizarea corectă și performantă a fondurilor publice, fiind evidențiate cazurile de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice alocate și cele de neconformitate cu cadrul legal și decizional specific. Concluziile care s-au desprins în urma misiunilor de control/audit financiar derulate în anul 2016, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, pot fi sintetizate astfel:

- se menține un management ineficient și uneori chiar incorect al fondurilor publice, deciziile luate la nivelul autorităților publice locale nefiind întotdeauna bazate pe interesele reale ale comunităților pe care le reprezintă. Se remarcă totodată aportul scăzut al consiliilor locale în înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate semnalate prin rapoartele de audit întocmite. Chiar dacă rapoartele și deciziile sunt transmise consiliilor locale, conținând măsurile de remediere/înlăturare a abaterilor și, ulterior, cazurile de neducere la îndeplinire a acestor măsuri sunt comunicate și consiliilor locale, acestea nu se implică în mod activ în soluționarea acestor situații;
- multe dintre abateri se datorează necunoașterii sau interpretării eronate a reglementărilor legale atât la nivelul organelor deliberative, cât și al celor executive și al personalului angajat în cadrul unităților administrativ-teritoriale. Trebuie menționată în acest sens și legislația stufoasă, interpretabilă și în continuă schimbare pentru domeniile diverse gestionate la nivelul administrației publice locale;
- lipsa motivației financiare împiedică angajarea unui personal foarte bine pregătit la nivelul acestor entități. Practic, se observă o discrepanță tot mai mare între cerințele din ce în ce mai complexe de la nivelul administrației locale, ca urmare a creșterii autonomiei locale, a evoluției societății în ansamblul ei, față de resursele materiale, umane, financiare și informaționale de care dispun aceste comunități;
- deși Legea finanțelor publice locale stabilește responsabilitatea directă a ordonatorilor de credite în realizarea veniturilor bugetare, aceștia continuă să nu ia măsuri pentru organizarea corespunzătoare a activității de stabilire, urmărire și încasare a creanțelor cuvenite bugetului local, inclusiv prin măsurile de executare silită prevăzute de lege;
- ca și consecință, ponderea veniturilor proprii în totalul resurselor bugetelor locale este încă foarte scăzută. În același timp se constată și lipsa resurselor umane, dar și cea a mijloacelor reale, logistice, de aplicare a tuturor modalităților de executare silită a sumelor restante la nivelul autorităților locale, mai ales a celor comunale, prin sechestre pe bunuri mobile/imobile deținute de contribuabili. La acestea se adaugă și reținerea manifestată pentru aplicarea acestor măsuri extreme, în condițiile în care „executorii fiscali” fac parte din și trăiesc în aceste comunități;
- satisfacerea unor necesități ale comunităților locale este strâns legată și de modul cum autoritățile publice locale alocă fondurile în această direcție, dar și de preocuparea acestora pentru cheltuirea banilor în condiții de eficiență, economicitate și eficacitate. Acțiunile derulate de camerele de conturi în anul 2016 au reținut numeroase cazuri în care fondurile publice au fost atribuite în condiții netransparente, fără o implicare a autorităților contractante în urmărirea derulării contractelor de achiziții publice, consecința fiind prejudicierea bugetelor locale, așa cum s-a arătat în cuprinsul acestui raport;
- sistemul de control intern/managerial instituit într-o entitate publică reprezintă un element important al unei bune „governanțe”, fiind crucial în stabilirea unor obiective precise, a indicatorilor de performanță asociați acestora, în identificarea riscurilor din cadrul entității și limitarea acestora pentru protejarea valorilor și activelor. Cu toate acestea, în majoritatea acțiunilor de audit s-au scos în evidență deficiențe semnificative în organizarea și implementarea unui sistem de control intern eficient și coerent, precum și legătura directă, de cauzalitate, între proiectarea necorespunzătoare/nefuncționarea controalelor și abaterile din activitatea economico-financiară constatate.

Pentru acțiunile desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, Curtea de Conturi va publica pe pagina oficială *Rapoartele privind finanțele publice locale pe anul 2015*, întocmite la nivelul fiecărui județ și al municipiului București, cu prezentarea principalelor constatări și concluzii rezultate din verificarea conturilor de execuție bugetară pe anul 2015 la nivelul unităților administrativ-teritoriale verificate în anul 2016. Informațiile privind publicarea acestor rapoarte și modalitatea de accesare a acestora vor fi transmise tuturor autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale prin intermediul camerelor de conturi.

Evaluarea sistemului de control intern/managerial

În cadrul verificărilor efectuate la entitățile publice în anul 2016, ce au vizat exercițiul financiar al anului 2015, Curtea de Conturi a României a procedat și la evaluarea sistemului de control intern și a activității de audit intern de la nivelul acestora.

Informațiile obținute ca urmare a evaluării controlului intern/managerial sunt utilizate de către auditorii publici externi ca probe de audit pentru stabilirea riscurilor existente în respectivele entități și pentru o analiză generală asupra modului în care au fost gestionate fondurile alocate.

Sunt urmărite, în principal, conformitatea cu legislația în vigoare, fiabilitatea informațiilor financiare, eficacitatea operațiunilor, utilizarea eficientă a resurselor, prevenirea și controlul riscurilor care ar putea afecta atingerea obiectivelor entității, eficacitatea operațiunilor entității etc. Evaluarea SCIM are la bază identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă a informațiilor, datorate fie fraudei, fie erorii, prin înțelegerea entității și a mediului său, precum și a controlului intern al entității.

În evaluarea controlului intern se verifică existența de ghiduri și manuale de proceduri, modul în care aceste proceduri sunt aplicate și dacă au ca obiectiv realizarea unui control intern eficient. Se analizează evoluția sistemului de control intern, sistemul de informare și comunicare existent în cadrul entității, auditarea și evaluarea, respectiv existența unui compartiment de audit intern care să evalueze sistemul de control intern, dacă există proceduri prin care se verifică aplicarea controalelor și se identifică abaterile precum și modul de remediere a acestora.

În urma verificărilor efectuate de către Curtea de Conturi cu privire la respectarea prevederilor legale referitoare la sistemul de control intern managerial și exercitarea controlului financiar preventiv s-au evidențiat câteva aspecte semnificative, care reprezintă riscuri pentru entitățile din întregul sector public, dintre care menționăm:

- ▶ nu s-a reorganizat *Comisia de monitorizare*, conform *OSGG nr. 400/2015*, nu s-au stabilit atribuții pentru toți membrii comisiei, cu privire la sistemul de control intern/managerial, nefuncționarea efectivă a acesteia prin neorganizarea ședințelor;
- ▶ nu s-au identificat și evaluat toate riscurile în legătură cu activitățile/operațiunile desfășurate, nu s-au elaborat proceduri privind managementul riscurilor și nici proceduri de luptă antifraudă, nu s-au elaborat și implementat proceduri de lucru pentru unele activități specifice desfășurate la nivelul entităților;
- ▶ nu au fost stabilite funcțiile sensibile din cadrul entității sau funcțiile considerate ca fiind expuse la corupție;
- ▶ s-a constatat implementarea parțială a standardelor de control intern, nu s-au stabilit indicatori de performanță în vederea realizării obiectivelor entității, elaborarea procedurilor s-a efectuat în mod formal, fără ca acestea să fie implementate sau uneori, chiar cunoscute de către angajați;
- ▶ exercitarea controlului financiar preventiv propriu (CFPP) s-a efectuat fără să fie reorganizat/exercitat potrivit noilor reglementări legale, respectiv *OMFP nr. 923/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv* și a *Codului specific de norme profesionale pentru persoanele care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu*;
- ▶ Registrul privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv nu este întocmit și completat la zi, nu cuprinde toate proiectele supuse vizei CFP;
- ▶ au fost aprobate, de către conducătorii entităților, unele proiecte de operațiuni pentru care nu s-a acordat viza de control financiar preventiv, iar, în unele cazuri, controlul financiar preventiv s-a exercitat formal, fiind acordate vize pe proiecte de operațiuni care nu au respectat cerințele de legalitate, realitate și regularitate;

Cu toate acestea, cerințele legislative, precum și recomandările efectuate de auditorii publici externi, în anii precedenți, au avut un impact pozitiv asupra activității entităților, concretizat în o mai bună înțelegere și implementare a sistemului de control intern managerial la nivelul unor entități verificate, printre măsurile luate regăsindu-se:

- ✎ constituirea și funcționarea comisiilor de monitorizare, stabilirea obiectivelor generale și specifice ale activității desfășurate;
- ✎ elaborarea Programului de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial, care cuprinde obiective, acțiuni, responsabilități, termene și alte măsuri necesare pentru elaborarea și/sau dezvoltarea acestui sistem (inclusiv cele referitoare la perfecționarea profesională);

- ✎ elaborarea, aprobarea și aducerea la cunoștința angajaților a Codului de conduită etică și profesională a personalului, prin înscrierea normelor corespunzătoare acestora în fișele posturilor și semnarea, de către angajați, pentru luare la cunoștință;
- ✎ elaborarea și aprobarea anuală a Planului anual de pregătire profesională, pentru toți angajații, adaptat la realizarea sarcinilor și atingerea obiectivelor entității;
- ✎ identificarea riscurilor asociate activităților la nivelul compartimentelor funcționale, evaluarea sistematică a acestora și completarea Registrului riscurilor.

Ca urmare a misiunilor/acțiunilor de audit/control desfășurate în anul 2016 la nivelul administrației publice centrale și locale, s-a constatat că nivelul de încredere în sistemul de control intern al entităților verificate, stabilit de către auditorii publici externi, a fost, de regulă, un nivel mediu, majoritatea instituțiilor având SCIM parțial implementat, mai puține entități având sisteme conforme cu standardele cuprinse în Codul controlului intern/managerial, au existat și instituții la care nu a fost organizat și implementat un sistem de control sau a fost organizat total nesatisfăcător.

Concluzia generală care se desprinde din analiza modului de elaborare, implementare și funcționare a sistemului de control intern managerial este aceea că aceste activități nu și-au atins scopul pentru care au fost instituite, pentru evaluarea și îmbunătățirea eficienței și eficacității sistemului de conducere bazat pe gestiunea riscului, a controlului și a proceselor de administrare și nu a fost în măsură să ofere asigurări și consiliere conducerii pentru o mai bună administrare a veniturilor, a cheltuielilor publice și administrării patrimoniului.

Una dintre problemele de actualitate, constatate la majoritatea entităților verificate, o reprezintă ineficiența utilizării fondurilor publice prin externalizarea serviciilor de elaborare a controlului intern/managerial în conformitate cu prevederile legale, în special elaborarea procedurilor de sistem și a procedurilor operaționale.

Astfel, procedurile elaborate de către furnizorii de servicii sunt foarte complexe, nu sunt adaptate la activitățile și structura organizatorică a entității, la fluxul informațiilor și circuitul documentelor din entitate, nefiind un instrument de lucru util, ceea ce conduce, în final, la imposibilitatea implementării acestora și, implicit, la cheltuirea fondurilor publice pentru plata acestor servicii în mod neeconomic și ineficient.

Consecința directă a neorganizării/nefuncționării sistemelor de management și control intern este utilizarea fondurilor publice cu eludarea legii. Acest fapt este demonstrat de frecvența și volumul abaterilor de la normele legale constatate la nivelul unităților administrativ-teritoriale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, ca surse generatoare de prejudicii și de risipă în fondurile publice, impactul valoric al abaterilor cauzatoare de prejudicii fiind, încă, destul de ridicat.

Concluzii generale

În urma evaluării sistemelor de control și audit intern și a probelor de audit obținute de auditorii publici externi, în marea majoritate a instituțiilor auditate, dar, mai ales, în administrația publică locală, s-a concluzionat că sistemele de control și audit intern nu funcționează la parametri doriți, activitățile de audit intern, la nivelul unor instituții publice sunt, în general, formale, ineficiente sau insuficient de riguroase, nu acoperă domenii semnificative, iar conducătorii acestora nu sunt interesați să valorifice aceste activități și, drept urmare, riscurile de control au fost evaluate ca fiind medii sau ridicate.

În sistemul administrației publice locale, în special la unitățile administrativ-teritoriale ale comunelor, numărul posturilor, uneori insuficient, precum și pregătirea profesională a personalului, deseori deficitară, nu permit asigurarea verificării sistematice a operațiunilor, din punct de vedere al respectării tuturor prevederilor legale care le sunt aplicabile, în vigoare la data efectuării lor.

Organizarea și exercitarea, în mod deficitar, a controlului financiar preventiv, de către instituțiile publice, are, printre cauze, insuficienta implicare a conducerii entităților, elaborarea procedurilor în mod formalizat, fără aplicarea lor în practică, lipsa personalului de specialitate, cu consecințe în ceea ce privește separarea atribuțiilor de control preventiv de acelea de conducere a evidenței contabile sau de participare la executarea operațiunilor economico-financiare în cauză.

Ca urmare a constatărilor rezultate în urma verificărilor efectuate, Curtea de Conturi recomandă:

- ☞ realizarea unui sistem de control intern care să urmărească controlul factorilor perturbatori, a riscurilor care pot afecta îndeplinirea obiectivelor și luarea măsurilor necesare pentru asigurarea îndeplinirii acestora;
- ☞ asumarea implementării SCIM de către conducere și o mai atentă implicare a acesteia;
- ☞ aplicarea Codului controlului intern managerial prin implementarea în totalitate a standardelor și asigurarea respectării lor în practică;
- ☞ utilizarea și valorificarea funcției de audit intern;
- ☞ abordarea unui management complex care să includă managementul strategic, managementul performanței și managementul riscurilor.

Auditul public extern asupra fondurilor comunitare nerambursabile efectuat de Autoritatea de Audit

Pentru anul 2015, Autoritatea de Audit din cadrul Curții de Conturi a României a derulat 45 de acțiuni de audit în vederea îndeplinirii obligațiilor sale, în conformitate cu programul de activitate aprobat de conducerea Autorității de Audit și în conformitate cu strategiile de audit aprobate de Comisia Europeană. În procesul de programare a acțiunilor de audit s-a ținut cont de solicitările specifice ale Comisiei Europene, formulate în cadrul perioadei de raportare, fiind stabilite misiuni noi sau obiective suplimentare în cadrul unor misiuni de audit de sistem sau de operațiuni.

În cadrul acțiunilor derulate pentru exercițiul financiar 2015, au fost auditate 1.084 de entități (publice și private) și au fost verificate 1.829 de cereri de rambursare/plată din fondurile europene și un număr de 1.178 de proceduri de achiziție. Valoarea totală a cheltuielilor auditate a fost în valoare de 4.549.448 mii lei, fiind identificate nereguli cu impact financiar în valoare de 107.677 mii lei.

PERIOADA DE PROGRAMARE 2007-2013

Pentru perioada de programare 2007-2013, au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în valoare de 21.160.263 mii lei, din care Autoritatea de Audit a verificat cheltuieli în sumă de 4.352.260 mii lei.

Principalele categorii de nereguli identificate au vizat abateri de la normele și dispozițiile privind eligibilitatea, fiind cuantificate erori în sumă totală de 82.979 mii lei, precum și încălcări ale normelor în materie de achiziții cu un impact în cheltuielile auditate, în sumă de 20.764 mii lei.

6.1. PROGRAME OPERAȚIONALE finanțate prin

Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul de Coeziune, Fondul Social European

În cadrul obiectivului „Convergență”, pentru perioada de programare 2007-2013, România beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Comisiei Europene, în sumă totală de 19.057.658 mii euro (84.743.688 mii lei), prin derularea a 7 programe operaționale, respectiv: PO Regional (POR), finanțat din FEDR; POS Creșterea Competitivității Economice (POS CCE), finanțat din FEDR; PO Asistență Tehnică (POAT), finanțat din FEDR; POS Mediu (POSM), finanțat din FEDR și FC; POS Transport (POST), finanțat din FEDR și FC; POS Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU), finanțat din FSE și PO Dezvoltarea Capacității Administrative (PO DCA), finanțat din FSE.

Principalele constatări și concluziile misiunilor de audit sunt prezentate sintetic în continuare, la nivel de program/fond. Pentru deficiențele constatate au fost formulate recomandări în vederea remedierii și au fost stabilite termene de implementare a acestora.

În contextul încheierii programelor operaționale 2007-2013, conform reglementărilor europene, Autoritatea de Audit va calcula o singură rată de eroare, pentru cheltuielile declarate CE în anul 2015 și în anul 2016.

6.1.1. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL MEDIU

Finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională

În urma derulării misiunii de audit de sistem au fost constatate deficiențe care au vizat, în unele cazuri, insuficiența capacității administrative raportate la gradul de încărcare cu sarcini; nerespectarea criteriilor stabilite în Ghidul solicitantului, în cadrul procesului de evaluare și selecție; nedetectarea anumitor abateri de la prevederile legislației achizițiilor publice, în cadrul verificărilor de management.

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Impact financiar total	Achiziții publice – impactul corecțiilor financiare în cheltuieli auditate	Alte domenii – impactul cheltuielilor neeligibile în cheltuieli auditate
POSM	4.159.809	748.086	8.274	7.698	576

Tabel nr. 1 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul POSM

În cadrul auditului de operațiuni au fost constatate abateri de la prevederile legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, pentru care s-au propus corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate, în sumă de 7.698 mii lei. Neregulile identificate au vizat unele situații în care: au fost utilizate criterii de evaluare și selecție restrictive; au fost operate modificări asupra informațiilor incluse în anunțul de participare, fără publicarea unei erate; s-a atribuit contractul unor ofertanți a căror ofertă nu a îndeplinit integral criteriile de evaluare și selecție; nu au fost respectate principiile transparenței și/sau tratamentului egal și/sau nediscriminării.

Au fost identificate și unele deficiențe privind respectarea regulilor de eligibilitate a cheltuielilor, cu impact în cheltuielile auditate în sumă de 576 mii lei, reprezentând, în principal, contravaloarea unor lucrări neconforme; încălcarea condițiilor prevăzute în caietul de sarcini; încălcarea cerințelor referitoare la asigurarea disponibilității terenurilor aferente investițiilor.

Concluzia generală, la nivelul sistemului de management și control al Programului Operațional Sectorial Mediu, a fost că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2), iar concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli, certificate și prezentate Comisiei Europene, au fost corecte, cu excepția sumei totale de 8.274 mii lei.

6.1.2. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL TRANSPORT

Finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională

În cadrul auditului de sistem, au fost identificate unele deficiențe la nivelul AM ce au vizat verificările de management care, în unele situații, nu au identificat toate neregulile ce privesc achizițiile publice.

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Impact financiar total	Achiziții publice – impactul corecțiilor financiare în cheltuieli auditate	Alte domenii – impactul cheltuielilor neeligibile în cheltuieli auditate
POST	1.087.549	775.475	2.542	207	2.335

Tabel nr. 2 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul POST

În cadrul auditului de operațiuni au fost constatate nereguli în domeniul achizițiilor publice, pentru care s-au propus corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate, în sumă de 207 mii lei. Neregulile au vizat aspecte precum: stabilirea unor cerințe de calificare care nu au legătură evidentă cu obiectul contractului; impunerea prin documentația de atribuire a unor cerințe de calificare restrictive și nelegale; neîndeplinirea de către oferta câștigătoare a cerințelor de calificare și selecție. Totodată, au fost constatate și cheltuieli neeligibile în sumă de 2.335 mii lei, reprezentând, spre exemplu, erori de calcul ale avansurilor de materiale; lucrări neexecutate sau cheltuieli pentru care nu au fost prezentate documente justificative.

Concluzia generală la nivelul sistemului de management și control al Programului Operațional Sectorial Transport a fost că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2), iar concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și prezentate Comisiei Europene au fost corecte cu excepția sumei de 2.542 mii lei.

6.1.3. PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

În cadrul auditului de sistem, principalele deficiențe identificate atât la nivelul Autorității de Management, cât și la nivelul Organismelor Intermediare au vizat calitatea activității de monitorizare a proiectelor, fiind detectate unele neconcordanțe ale informațiilor înscrise în rapoartele de monitorizare și realitatea din teren, lipsa documentelor care să ateste îndeplinirea unor obiective din contractele de finanțare sau a unor indicatori, decontarea unor cheltuieli care nu au legătură cu proiectul, lucrări neexecutate în totalitate conform planului general de situație, neactualizarea în sistemul informatic SMIS a informațiilor privind datele de finalizare ale proiectelor.

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Impact financiar total	Achiziții publice – impactul corecțiilor financiare în cheltuieli auditate	Alte domenii – impactul cheltuielilor neeligibile în cheltuieli auditate
POR	1.354.668	245.993	8.847	5.997	2.850

Tabel nr. 3 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul POR

În cadrul auditului de operațiuni, au fost constatate nereguli în domeniul achizițiilor publice pentru care s-au propus corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate în sumă de 5.997 mii lei. Tipologia neregulilor identificate a vizat: impunerea de cerințe restrictive; divizarea unui contract de lucrări în două contracte mai mici; utilizarea unor specificații tehnice care indică o anumită marcă de fabricație, fără să fie însoțite de mențiunea „sau echivalent”; încălcarea principiilor tratamentului egal și al transparenței; lucrări suplimentare decontate fără desfășurarea unei proceduri legale de achiziție și fără ca aceste lucrări să fie justificate de cauze imprevizibile sau situații de urgență. Referitor la respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor, au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă de 2.850 mii lei, din care exemplificăm: nerespectarea condițiilor de acordare a ajutorului de stat; ajustarea eronată a prețurilor contractelor de lucrări; achiziționarea de echipamente și materiale neeligibile sau care nu a fost identificate la locația investiției.

Concluzia generală la nivelul sistemului de management și control instituit pentru Programul Operațional Regional a fost că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2), iar concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și prezentate Comisiei Europene au fost corecte, cu excepția sumei totale de 8.847 mii lei.

6.1.4 PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE

Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

În cadrul auditului de sistem, la nivelul AM și OI, principalele deficiențe au vizat realizarea, în unele cazuri, în mod necorespunzător a monitorizării proiectelor, neintroducerea în SMIS a datelor cu privire la progresul proiectului și stadiul îndeplinirii indicatorilor pentru toate proiectele sau deficiențe cu privire la managementul neregulilor.

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Impact financiar total	Achiziții publice – impactul corecțiilor financiare în cheltuieli auditate	Alte domenii – impactul cheltuielilor neeligibile în cheltuieli auditate
POSCCE	3.415.344	1.373.519	16.610	2.759	13.851

Tabel nr. 4 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul POS CCE

În cadrul auditului de operațiuni au fost constatate nereguli în domeniul achizițiilor publice pentru care s-au propus corecții financiare cu impact financiar în cheltuielile auditate în sumă de 2.759 mii lei. Principalele abateri au vizat: impunerea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție și a unor specificații tehnice discriminatorii; nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența; respingerea nejustificată a unuia dintre ofertanți; modificarea substanțială a contractului în raport cu anunțul de participare sau cu documentația de atribuire. Referitor la respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor, au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă de 13.851 mii lei, reprezentând, de exemplu: nerespectarea criteriilor de eligibilitate referitoare la încadrarea beneficiarului în categoria IMM; nerespectarea legislației în domeniul ajutorului de stat; achiziționarea de echipamente diferite de cele menționate în lista activelor corporale ce trebuiau achiziționate prin proiect; decontarea echipamentelor la un preț diferit de cel oferit inițial.

Concluzia generală la nivelul sistemului de management și control al POS CCE a fost că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2), iar concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și transmise Comisiei Europene au fost corecte, cu excepția sumei de 16.610 mii lei.

6.1.5 PROGRAMUL OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

În cadrul auditului de sistem nu au fost constatate nereguli, iar în cadrul auditului de operațiuni au fost constatate deficiențe cu impact financiar în cheltuielile auditate de 788 mii lei, ce reprezintă cheltuieli neeligibile efectuate de beneficiari prin decontarea eronată din POAT a creșterii venitului brut, ca urmare a majorării salariale acordate personalului care este delegat, detașat sau mutat temporar în altă structură decât cele care puteau beneficia conform legii de aceste majorări salariale.

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Impact financiar total	Achiziții publice – impactul corecțiilor financiare în cheltuieli auditate	Alte domenii – impactul cheltuielilor neeligibile în cheltuieli auditate
POAT	211.162	168.734	788	0	788

Tabel nr. 5 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul POAT

Concluzia generală la nivelul sistemului de management și control a fost că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2), iar concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și prezentate Comisiei Europene au fost corecte, cu excepția sumei totale de 788 mii lei.

6.1.6 PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE

Finanțat din Fondul Social European

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Impact financiar total	Achiziții publice – impactul corecțiilor financiare în cheltuieli auditate	Alte domenii – impactul cheltuielilor neeligibile în cheltuieli auditate
POSDRU	2.159.914	157.912	6.240	322	5.918

Tabel nr. 6 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul POS DRU

În cadrul auditului de operațiuni, au fost constatate nereguli în domeniul achizițiilor pentru care s-au propus corecții financiare cu impact asupra cheltuielilor auditate în sumă de 322 mii lei. Principalele deficiențe au vizat: divizarea unor achiziții în scopul evitării derulării unor proceduri competitive; utilizarea unor criterii de calificare și selecție restrictive sau a unor specificații tehnice de natură să restricționeze participarea ofertanților; declararea câștigătoare a unor oferte neconforme; derularea unor achiziții fără asigurarea unui grad adecvat de publicitate sau tratament egal; încălcarea regulilor privind evitarea conflictului de interese.

Referitor la respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor, au fost constatate abateri în sumă de 5.918 mii lei, reprezentând, cu titlu de exemplu: efectuarea unor cheltuieli de tip FEDR pentru achiziții de bunuri sau echipamente care nu au fost utilizate în cadrul proiectului sau care nu respectă principiul managementului financiar riguros; decontarea unor cheltuieli neeligibile pentru cursuri de calificare care intră sub incidența regulilor ajutorului de stat; decontarea unor cheltuieli salariale acordate membrilor echipei de management/ implementare fără respectarea prevederilor aplicabile.

Concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și transmise Comisiei Europene sunt corecte, cu excepția sumei de 6.240 mii lei.

6.1.7 PROGRAMUL OPERAȚIONAL DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE

Finanțat din Fondul Social European

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Impact financiar total	Achiziții publice – impactul corecțiilor financiare în cheltuieli auditate	Alte domenii – impactul cheltuielilor neeligibile în cheltuieli auditate
PODCA	171.998	133.547	1.487	1.144	343

Tabel nr. 7 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul PO DCA

În cadrul auditului de operațiuni, au fost constatate nereguli în domeniul achizițiilor publice pentru care s-au propus corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate în sumă de 1.144 mii lei. Principalele deficiențe constatate au vizat: nerespectarea, în unele cazuri, a principiului proporționalității sau a principiului tratamentului egal la atribuirea contractelor de servicii; utilizarea unor cerințe nerelevante pentru obiectul contractului; acceptarea unor oferte care nu îndeplineau toate criteriile de calificare sau cerințele din documentația de atribuire; respingerea nejustificată a unor ofertanți.

Totodată, s-a constatat decontarea unor cheltuieli neeligibile în sumă de 343 mii lei, reprezentând, de exemplu, cheltuieli cu salariile decontate fără justificarea corespunzătoare a muncii prestate sau efectuate anterior datei de notificare a implicării experților în proiect, precum și plata unor aplicații IT care la momentul desfășurării misiunii de audit erau nefuncționale sau erau parțial operaționale.

Concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și prezentate Comisiei Europene au fost corecte, cu excepția sumei totale de 1.487 mii lei.

6.1.8 AUTORITATEA DE CERTIFICARE ȘI PLATĂ (ACP)

Autoritatea de Audit a efectuat verificări și la nivelul ACP în scopul obținerii unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control funcționează eficient pentru a preveni, detecta și corecta erorile și neregulile. Au fost identificate unele deficiențe ce vizează modul de implementare a recomandărilor formulate anterior ca, de exemplu, persistența unor diferențe între sumele raportate prin intermediul SMIS-CSNR și cele raportate prin SFC2007.

Concluzia auditului a fost că la nivelul POR, POS CCE, POAT, POST și POS Mediu „sistemul de management și control la nivelul ACP funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2), iar la nivelul PODCA „sistemul de management și control instituit la nivelul ACP funcționează bine” (categoria 1).

6.1.9 AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU ACHIZIȚII PUBLICE (ANAP)

Autoritatea de Audit a efectuat teste de control asupra unui eșantion reprezentativ de documentații de atribuire verificate de către ANAP, grupate pe programe operaționale.

Ca urmare a verificărilor s-au constatat aspecte precum: lipsa unor protocoale de colaborare între autoritățile de management și ANAP în care să fie detaliate, pentru o mai bună claritate, regulile privind colaborarea interinstituțională; admiterea spre publicare în SEAP a unor documentații de atribuire, în condițiile în care autoritățile contractante nu au remediat toate neconformitățile care au constituit inițial motive de respingere; nesesizarea unor neconformități existente în cazul unor proceduri de atribuire, acestea fiind validate de către ANAP; neasigurarea unei piste de audit corespunzătoare asupra procesului de verificare realizat de către observatorii instituției în cadrul unor comisii de evaluare; neimplementarea tuturor recomandărilor formulate în misiunile anterioare.

Concluzia generală a auditului a fost că mecanismul de verificare ex-ante a achizițiilor publice la nivelul ANAP funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri (categoria 2).

6.1.10 Acțiuni suplimentare de audit la solicitarea Comisiei Europene

În perioada de referință, CE a solicitat verificări suplimentare din partea Autorității de Audit ce au vizat mai multe programe operaționale pentru a obține o asigurare suplimentară sau pentru a ridica întreruperea plăților. Dintre acestea, o solicitare s-a concretizat în misiune de audit dedicată, iar pentru alte solicitări, Autoritatea de Audit și-a inclus obiective specifice în cadrul misiunilor sale de audit de operațiuni și audit de sistem.

Astfel, Autoritatea de Audit a efectuat, la solicitarea Comisiei Europene o acțiune de audit suplimentară, la nivelul POS DRU.

Din verificările efectuate la nivelul POS DRU, s-au constatat nereguli cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2015, în sumă totală de 722 mii lei. Principalele abateri au vizat efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 705 mii lei și abateri de la prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor în sumă 17 mii lei.

Așa cum a fost precizat mai sus, în cadrul misiunilor de audit de sistem și operațiuni de la nivelul POR, POSCCE și POSDRU au fost incluse obiective suplimentare la solicitarea Comisiei Europene.

În cazul POR, Comisia a solicitat AM reverificarea tuturor contractelor de lucrări peste pragul de publicare în JOUE, care au fost lansate în SEAP după 01.10.2011, în vederea identificării procedurilor care conțin criterii discriminatorii cu privire la obligativitatea prezentării/deținerii de către ofertanți a unor autorizații/certificate naționale în etapa de depunere a ofertei. În urma misiunilor de audit desfășurate, s-a obținut asigurarea rezonabilă că verificările Autorității de Management sunt de încredere, au fost identificate în mod corect și, acolo unde a fost cazul, au fost sancționate în consecință aspectele solicitate de Comisia Europeană.

În cazul POS CCE, Comisia Europeană a solicitat AM realizarea unei proceduri interne pentru stabilirea corecțiilor financiare și aplicarea imediată a corecțiilor agreeate, aplicarea progresivă a corecțiilor financiare pe parcursul declarării de noi cheltuieli. Totodată, Comisia Europeană a solicitat ACP obținerea asigurării faptului că toate corecțiile financiare sunt adecvat implementate, precum și transmiterea împreună cu fiecare Declarație de Cheltuieli, a unei declarații privind implementarea corecțiilor financiare și a unei scrisori de confirmare privind deducerea din aplicația de plată a sumelor aferente corecțiilor financiare aplicate. Din activitatea de audit desfășurată pentru obiectivul suplimentar în cadrul misiunii de audit de sistem, au rezultat o serie de deficiențe pentru remedierea cărora au fost formulate recomandări care să conducă la îmbunătățirea funcționării sistemului de management și control și încadrarea acestuia în categoria 2: „Funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”.

Cu ocazia misiunii de audit de operațiuni, au fost verificate suplimentar, la cererea Comisiei Europene, contractele de achiziție aferente Axei 3, domeniul major de intervenție 3.2., lansate în SEAP după anul 2011, pentru care nu s-au aplicat corecții forfetare de 25% și stabilirea eligibilității cheltuielilor aferente acestora. Din verificarea celor 116 proceduri de atribuire care corespundeau criteriilor, a fost obținută o asigurare rezonabilă că au fost îndeplinite solicitările CE.

O altă solicitare a Comisiei Europene a vizat contractele aferente Axei 4, care nu au fost verificate anterior de către Autoritatea de Audit, în vederea identificării eventualelor abateri de la normele legale privind achizițiile publice. În acest sens au fost verificate 18 proceduri de atribuire aferente contractelor din cadrul Axei 4, nefiind constatate abateri de la normele legale privind achizițiile publice.

Autoritatea de Audit a inclus în cadrul auditului operațiunilor de la nivelul POSDRU, un obiectiv suplimentar privind obținerea unei asigurări rezonabile asupra calității verificărilor realizate de către ACP asupra altor categorii de cheltuieli decât cele aferente resursei umane, incluse într-o aplicație de plată pentru cheltuieli aferente exercițiului financiar 2015, cu scopul de a stabili nivelul de încredere ce poate fi atribuit acestor verificări.

În urma activităților de audit s-a obținut o asigurare rezonabilă asupra calității verificărilor realizate de către ACP, respectiv un nivel de încredere mediu ridicat, corespunzător categoriei 2 „funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”. Ca urmare și a măsurilor puse în aplicare de Autoritatea de Management POSDRU și a scăderii ratei de eroare din ultimul audit de operațiuni al Autorității de Audit, Comisia Europeană a ridicat întreruperea plăților.

6.2. FONDURI DESTINATE AGRICULTURII, DEZVOLTĂRII RURALE ȘI PESCUITULUI

În ceea ce privește agricultura, dezvoltarea rurală și pescuitul, atribuțiile Autorității de Audit vizează auditarea cheltuielilor efectuate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Garantare Agricolă și Fondul European pentru Pescuit. Cu privire la exercițiul financiar 2015, Autoritatea de Audit a finalizat 5 misiuni de audit vizând aceste fonduri, din care 1 misiune de audit de sistem la nivelul POP, 1 misiune de audit suplimentară la solicitarea Comisiei Europene (la nivelul POP), 1 misiune de audit de operațiuni (la nivelul POP), o misiune de audit de certificare pentru certificarea conturilor FEADR pentru anul 2015 și o misiune privind închiderea programului 2007-2013 FEADR.

În cadrul acestor misiuni au fost verificate atât funcționarea sistemelor de management și control, cât și cheltuielile declarate în anul 2015 Comisiei Europene de către autoritățile române, a căror sinteză este prezentată mai jos:

- mii lei -

Finanțare	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Impact financiar total	Achiziții publice – impactul corecțiilor financiare în cheltuieli auditate	Alte domenii – impactul cheltuielilor neeligibile în cheltuieli auditate
FEADR	8.131.748	483.681	54.562	1.982	52.580
FEP	56.272	49.983	3.812	131	3.681
Total	8.188.020	533.664	58.374	2.113	56.261

Tabel nr. 8 – Cheltuielile declarate CE din care a fost extras eșantionul, cheltuielile auditate și impactul financiar stabilit în cheltuielile auditate

6.2.1 Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)

În urma misiunilor de audit, au fost identificate unele deficiențe la nivelul sistemului de management și control, precum și unele nereguli/erori cu implicații financiare, cauzate de aplicarea în mod necorespunzător a normelor privind autorizarea și efectuarea plăților, precum și nerespectarea criteriilor de eligibilitate a cheltuielilor declarate Comisiei Europene (CE). Totodată, prin auditul desfășurat, au fost urmărite acțiunile întreprinse de entitățile supuse auditului, în vederea implementării recomandărilor emise de Organismul de Certificare pentru remedierea deficiențelor semnalate.

În urma evaluării mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul (CE) nr. 907/2014 au fost identificate o serie de deficiențe, vizând în principal: modul de efectuare a controalelor la fața locului; aplicarea procedurilor contabile; respectarea cerințelor privind alocarea resurselor umane; activitatea de monitorizare continuă prin activități de control intern. În ceea ce privește tranzacțiile operaționale și neoperaționale, principalele deficiențe au vizat: neîndeplinirea în totalitate a cerințelor; neconcordanțe între suprafața agricolă totală declarată de fermier în cererea de plată și suprafața relevantă de documentele depuse la dosar; închirierea bunurilor achiziționate prin proiect fără ca această activitate să corespundă cu prevederile contractului de finanțare; restricționarea accesului operatorilor economici la procedura de atribuire prin impunerea în fișa de date a achiziției a unor cerințe minime de calificare restrictive; acordarea avansului solicitat de beneficiar fără a fi îndeplinite condițiile prevăzute în contractul de finanțare.

Valoarea totală a erorilor identificate la nivelul tranzacțiilor a fost în sumă de 54.562 mii lei, din care 1.982 mii lei, reprezentând abateri de la prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor și 52.580 mii lei reprezentând cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile. Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2015 în sumă totală de 54.562 mii lei este compus din 50.440 mii lei pentru tranzacțiile incluse în IACS și 4.122 mii lei pentru tranzacțiile neincluse în IACS.

În urma activității desfășurate, Organismul de Certificare a emis, cu privire la conturile Agenției, un aviz cu rezerve – diferențe detectate și un aviz cu rezerve asupra declarației de asigurare a directorului general al agenției de plăți.

6.2.2 Fondul European pentru Pescuit (FEP)

În ceea ce privește auditarea Fondului European pentru Pescuit, în perioada de raportare au fost finalizate două misiuni de audit, din care o misiune de audit de sistem și o misiune de audit de operațiuni. Ca urmare a solicitării Comisiei Europene, Autoritatea de Audit a realizat și o misiune de audit suplimentară pentru evaluarea acțiunilor întreprinse de autoritățile naționale în vederea înlăturării deficiențelor pe baza cărora a fost emisă opinia de audit, precum și a celor identificate în cadrul auditului de operațiuni și consemnate în Raportul Anual de Control pe 2015.

Cu ocazia auditului de sistem, la nivelul Autorității de Management (AM) principalele deficiențe identificate au vizat procedurile de selectare a operațiunilor, în sensul că documentele solicitate prin procedura de verificare a actelor adiționale la contractele de finanțare, care implică modificări de soluție tehnică sau constructivă, nu includ toate documentele prevăzute de Normele de aplicare a Legii nr. 50/1991, precum și verificările de management, respectiv, în cazul contractelor de consultanță derulate de beneficiarii publici având ca obiect elaborarea unor livrabile, nu sunt prevăzute verificări ale contractului în raport cu livrabilele rezultate sau la nivelul AM lipsesc regulile procedurale cu privire la modul de raportare a rezultatelor aferente monitorizării proiectelor în perioada ex-post ce urmează a fi cuprinse în raportul final de implementare.

La nivelul Autorității de Certificare și Plată (ACP), principalele deficiențe au vizat pista de audit și sistemul electronic computerizat, fiind identificate diferențe între sumele raportate CE prin intermediul SFC2007 și cele înregistrate în modulul de certificare din aplicația informatică SIMPOP, precum și modul de păstrare a unei evidențe a sumelor recuperabile și pentru recuperarea plăților nedatorate, în anul 2015, în sensul că nu a fost realizată nici o misiune de verificare la nivelul programului operațional a proceselor verbale de constatare/notelor de constatare raportate în trimestrul de referință.

În cadrul auditului de operațiuni, au fost constatate abateri în ceea ce privește aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, pentru care, Autoritatea de Audit a propus corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate în valoare de 131 mii lei, abaterile constatate vizând aspecte precum nerespectarea în timpul evaluării a principiului tratamentului egal și existența unor posibile conflicte de interese. Totodată, s-a constatat solicitarea la rambursare și validarea unor cheltuieli efectuate de către beneficiari, apreciate ca fiind neeligibile, în sumă de 3.681 mii lei, reprezentând, de exemplu: cheltuieli aferente unor servicii de consultanță pentru întocmirea cererii de finanțare și servicii de întocmire studiu de fezabilitate, pentru care, timpul de lucru efectuat de experți a fost supraestimat; cheltuieli contractate, plătite și decontate de beneficiar pentru aceleași servicii de elaborare a analizei cost-beneficiu, către 2 operatori economici diferiți; cheltuieli aferente unor lucrări de rezistență–infrastructură executate în subantrepriză, contrar prevederilor art. 11 din HG nr. 442/2009, actualizată.

Concluzia generală la nivelul sistemului de management și control al Programului Operațional pentru Pescuit a fost că “sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2), iar concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și prezentate Comisiei Europene au fost corecte, cu excepția sumei totale de 3.812 mii lei.

Din activitatea de audit desfășurată în cadrul misiunii de audit suplimentare realizată la solicitarea CE, s-a constatat că prin Planul de măsuri adoptat de către AM, au fost identificate cauzele deficiențelor care au condus la întreruperea termenului de plată și au fost întreprinse acțiuni de remediere a acestora, atât prin îmbunătățirea cadrului procedural aplicabil noii perioade de programare, cât și prin recuperarea sumelor decontate necuvenit. În urma implementării măsurilor corective de către autoritățile naționale responsabile, pe baza opiniei Autorității de Audit și pe baza propriei evaluări, Comisia Europeană a decis reluarea procesării plăților intermediare.

6.3. PROGRAME DE COOPERARE ȘI VECINĂTATE

Prin intermediul Obiectivului Cooperare Teritorială Europeană, România beneficiază de o sumă totală de 414.109 mii euro (aferentă perioadei de programare 2007-2013), fiind finanțate următoarele 4 programe: Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria, finanțat din FEDR; Programul IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia, finanțat din Instrumentul de Asistență pentru Preaderare; Programul operațional comun România-Ucraina-Republica Moldova, finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat; Programul operațional comun de cooperare în Bazinul Mării Negre, finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat.

În perioada de referință, Autoritatea de Audit a derulat 6 misiuni de audit, din care 2 misiuni de audit de sistem (PCT România-Bulgaria și PCT România-Serbia), 2 misiuni privind auditul operațiunilor (PCT România-Bulgaria și PCT România - Serbia) și 2 misiuni de audit de certificare (POC România -Ucraina -Republica Moldova și POC Bazinul Mării Negre). În cadrul acestor misiuni, au fost verificate atât funcționarea sistemelor de management și control, cât și cheltuielile declarate, în anul 2015, Comisiei Europene.

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli auditate Total	Impactul financiar total al neregulilor în cheltuielile auditate	Achiziții publice – Impactul corecțiilor financiare în cheltuielile auditate	Alte domenii – Impactul cheltuielilor neeligibile în cheltuielile auditate
0	1	2=3+4	3	4
PCT România-Bulgaria	33.071	111	69	42
PCT România-Serbia	27.478	138	123	15
POC România-Ucraina-Rep. Moldova	106.606	0	0	0
POC Marea Neagră	4.080	0	0	0
TOTAL	171.235	249	192	57

Tabel nr. 9 – Cheltuielile auditate și impactul financiar stabilit în cheltuielile auditate

6.3.1. PROGRAMUL DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA-BULGARIA

Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

În anul 2015, pentru acest program au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 54.838 mii lei, fiind auditate cheltuieli în sumă de 33.071 mii lei, ceea ce reprezintă 60,31% din totalul cheltuielilor declarate în anul 2015.

Principala deficiență identificată la nivelul sistemului de management și control în cadrul auditului de sistem a vizat pista de audit aferentă neregulilor, care nu permite monitorizarea facilă a progreselor realizate în procesul de recuperare a debitelor generate de nereguli.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate în urma auditului de operațiuni au vizat abateri de la prevederile legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, în sumă de 69 mii lei. Neregulile detectate au vizat deficiențe cu privire la cerințele de publicitate și transparență sau stabilirea unor cerințe restrictive de participare la procedură. Totodată, au fost detectate cheltuieli neeligibile în valoare totală de 42 mii lei, reprezentând taxa pe valoarea adăugată deductibilă, care a fost solicitată la rambursare.

Concluzia generală la nivelul sistemului de management și control al Programului de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria 2007-2013, a fost că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”(categoria 2).

Concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și prezentate Comisiei Europene au fost corecte, cu excepția sumei totale de 111 mii lei.

6.3.2. PROGRAMUL IPA DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA – REPUBLICA SERBIA

Finanțat din Instrumentul de Asistență pentru Preaderare

În anul 2015, pentru acest program, au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 42.029 mii lei, fiind auditate cheltuieli în sumă de 27.478 mii lei, ceea ce reprezintă 65,38% din cheltuielile declarate.

În cadrul auditului de sistem, principalele deficiențe identificate au vizat întârzieri în implementarea unor proiecte, o pistă de audit necorespunzătoare a neregulilor și implementarea parțială a recomandărilor formulate anterior de Autoritatea de Audit.

Principalele constatări rezultate în urma auditului de operațiuni au vizat abateri de la prevederile legislației europene și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de 123 mii lei, de exemplu situații în care s-au utilizat criterii de selecție restrictive sau unele cazuri în care ofertatul câștigător nu a îndeplinit integral criteriile de calificare. În ceea ce privește modul de respectare a condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor, au fost identificate nereguli în valoare de 15 mii lei, ca urmare a decontării unor cheltuieli efectuate în afara perioadei de implementare a contractului.

Concluzia generală la nivelul sistemului de management și control al Programului IPA de Cooperare Transfrontalieră România – Republica Serbia 2007-2013, a fost că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”(categoria 2). Concluzia auditului de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli certificate și prezentate Comisiei Europene au fost corecte, cu excepția sumei de 138 mii lei.

6.3.3. PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN ROMÂNIA – UCRAINA – REPUBLICA MOLDOVA

Finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat

În anul 2015, pentru acest program au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 186.093 mii lei, fiind auditate cheltuieli în valoare de 106.606 mii lei, ceea ce reprezintă 57,29% din cheltuielile declarate.

În perioada de raportare, a fost derulată misiunea de certificare a cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2015, fără a rezulta constatări cu impact financiar. Pe baza verificărilor efectuate, s-a obținut o asigurare rezonabilă că situațiile financiare pentru anul 2015, prezentate Comisiei Europene sunt corecte și prezintă cu fidelitate, în toate aspectele materiale, poziția financiară a Programului operațional comun România - Ucraina - Republica Moldova 2007-2013 și, în consecință, că tranzacțiile de la baza lor sunt legale și corecte.

6.3.4. PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN DE COOPERARE ÎN BAZINUL MĂRII NEGRE

Finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat

În anul 2015, pentru acest program au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 26.495 mii lei, fiind auditate cheltuieli în valoare de 4.080 mii lei, ceea ce reprezintă 15,40% din cheltuielile declarate în anul 2015.

În perioada de raportare a fost derulată misiunea de certificare a cheltuielilor, fără a rezulta constatări cu impact financiar. Pe baza verificărilor efectuate, s-a obținut o asigurare rezonabilă că situațiile financiare pentru anul 2015, prezentate Comisiei Europene, sunt corecte și prezintă cu fidelitate, în toate aspectele materiale, poziția financiară a Programului Operațional Comun Bazinul Mării Negre 2007-2013 și, în consecință, că tranzacțiile de la baza lor sunt legale și corecte, cu excepția sumelor identificate ca neeligibile de serviciile de audit extern contractate și raportate de Autoritatea Comună de Management, în valoare de 796 mii lei și incluse în Raportul anual de implementare.

6.4. ALTE FONDURI

Autoritatea de Audit a desfășurat acțiuni de audit și la nivelul altor programe finanțate de către Uniunea Europeană, respectiv Programul general „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii” (PG SOLID), programele PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție.

6.4.1. PROGRAMUL GENERAL ”SOLIDARITATEA ȘI GESTIONAREA FLUXURILOR MIGRATORII” (PG SOLID)

În perioada de referință, pentru acest program au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 102.344 mii lei, fiind auditate cheltuieli declarate în valoare de 44.095 mii lei, ceea ce reprezintă 43,09 % din totalul cheltuielilor declarate Comisiei Europene.

În cadrul auditului de sistem s-au constatat, în principal, deficiențe cu privire la activitatea de monitorizare a proiectelor.

Aspectele identificate cu ocazia auditului de operațiuni, au vizat modul de tratare a lucrărilor suplimentare apărute în cazul unui contract de execuție lucrări, nefiind respectate condițiile prevăzute inițial în documentația de atribuire. Pentru abaterea constatată, s-a aplicat o corecție financiară în sumă de 332 mii lei (25% din valoarea cantităților suplimentare nejustificate).

Concluzia misiunii de audit de sistem a fost că sistemele de management și control stabilite de România pentru Fondul european de integrare a resortisanților țărilor terțe, Fondul european pentru refugiați, Fondul european de returnare și Fondul pentru frontierele externe, ca parte a Programului General „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii” (programele anuale 2013) sunt instituite conform cerințelor stabilite prin legislația europeană și națională aplicabilă, fiind încadrate în categoria 2 - „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”.

Concluzia misiunii de audit de operațiuni a fost că declarațiile de cheltuieli întocmite de către Autoritatea Responsabilă, aferente programelor anuale 2013, au fost corecte, cu excepția sumei de 332 mii lei.

6.4.2. PROGRAMELE PHARE 2005, PHARE 2006 ȘI FACILITATEA DE TRANZIȚIE

În perioada de raportare a fost realizată o misiune de audit privind urmărirea stadiului de implementare a recomandărilor restante în cadrul programelor PHARE 2005 și PHARE 2006. Rezultatele evaluării stadiului de implementare la nivelul fiecărei entități sunt prezentate mai jos:

- ❖ la nivelul Agenției de Implementare Oficiul de Plăți și Contractare PHARE s-a constatat că nu au fost luate măsuri corespunzătoare în vederea implementării integrale a recomandărilor formulate anterior. Recomandările rămase deschise au vizat verificarea eligibilității cheltuielilor efectuate de beneficiar din cofinanțarea paralelă, iar în funcție de rezultat, refacerea corectă a raportării financiare către Comisia Europeană și dispunerea măsurilor privind recuperarea cheltuielilor neeligibile, acolo unde este cazul; obținerea unei asigurări că sumele cheltuite de beneficiari din cofinanțarea paralelă nu au mai fost decontate și în cadrul altor proiecte.
- ❖ la nivelul Agenției de implementare PHARE s-a constatat că există o serie de recomandări neimplementate care vizează luarea de măsuri de recuperare a cheltuielilor neeligibile și a accesoriilor aferente; asigurarea reconcilierii între înregistrările din Registrul de nereguli/Registrul debitorilor și cele contabile cu privire la debitele înregistrate și corectarea diferențelor constatate; identificarea tuturor debitelor neîncasate la termen și transmiterea titlurilor executorii organelor fiscale competente, în vederea stingerii creanțelor bugetare rezultate din nereguli.
- ❖ la nivelul Organismelor Intermediare Regionale, recomandările rămase deschise vizează aspecte precum reanalizarea eligibilității cheltuielilor cu salariile în cazul a 3 proiecte, unde au fost efectuate cheltuieli fără a fi respectate prevederile din Ghidul Solicitantului.

PERIOADA DE PROGRAMARE 2014-2020

FONDUL EUROPEAN DE GARANTARE AGRICOLĂ (FEGA)

În perioada de referință, Autoritatea de Audit, în calitate de Organism de Certificare, a derulat o misiune de audit de certificare și de urmărire a implementării recomandărilor pentru Fondul European de Garantare Agricolă.

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
				Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
FEGA	6.496.036	197.442	3.934	14	3.920

Tabel nr. 10 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul FEGA

În urma evaluării mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul (CE) nr. 907/2014, principalele deficiențe identificate au vizat modul de realizare a controalelor administrative, fiind identificate aspecte vizând erori materiale pe documentele doveditoare atașate cererii de plată, nesesizate de verificator în procesul de control administrativ sau acceptarea utilizării de către fermieri a unor formate de documente diferite față de cele din manualul de proceduri, precum și modul de realizare a controalelor la fața locului, constatându-se că, în unele cazuri, rapoartele de control la fața locului întocmite de inspectorii APIA, nu au fost aduse la cunoștința agricultorilor în termen de 3 luni de la data controlului, astfel încât aceștia să fie informați în legătură cu neregulile identificate. De asemenea, verificările au pus în evidență unele deficiențe în ceea ce privește delegarea și conformitatea sistemului de control intern al ANSVSA cu criteriile de acreditare din Anexa I la Regulamentul delegat nr. 907/2014.

În urma testelor de detaliu efectuate asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale, principalele deficiențe au vizat: autorizarea eronată la plată a unor suprafețe de teren, în condițiile în care fermierii nu au dovedit cu documente justificative corespunzătoare calitatea legală/dreptul de utilizator al acestor suprafețe; decontarea unor cheltuieli care, la data vizitei pe teren, nu se regăseau în evidența contabilă a beneficiarului; decontarea unor lucrări pentru suprafețe de teren arendat, la care nu există acordul scris al proprietarului; inexactități în măsurătorile efectuate de inspectorii APIA; lipsa unor documente justificative la dosarul unor cereri de plată. Impactul financiar al acestor nereguli a fost în sumă de 3.934 mii lei.

Ca urmare a auditului de certificare a conturilor FEGA pentru exercițiul financiar al anului 2015, Organismul de Certificare a emis un certificat de audit în care a exprimat o opinie cu rezerve (erori detectate) pentru conturile APIA și un aviz asupra declarației de asigurare a directorului general al agenției de plăți care conține o opinie fără rezerve, cu paragraf de evidențiere.

PROGRAMUL NAȚIONAL FAMI „FONDUL PENTRU AZIL, MIGRAȚIE ȘI INTEGRARE” ȘI PROGRAMUL NAȚIONAL FSI „FONDUL PENTRU SECURITATE INTERNĂ”

În ceea ce privește Programul Național FAMI „Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare” și Programul Național FSI „Fondul pentru Securitate Internă”, în perioada de raportare s-au derulat o misiune de audit a sistemului de management și control, stabilit pentru cele două fonduri și o misiune de audit de follow-up, în cadrul căreia s-a urmărit modul de implementare a recomandărilor formulate cu ocazia auditului de sistem și a recomandărilor rezultate în urma derulării auditului de desemnare, fiind reevaluate și cerințele cheie pentru funcționarea SMC la nivelul celor două programe.

Principalele deficiențe semnalate au vizat: asigurarea separării funcțiilor în cazul delegării de sarcini; asigurarea unei piste de audit adecvate; asigurarea unui sistem computerizat și fiabil de colectare, înregistrare, stocare și transmitere a datelor.

În urma derulării și misiunii de audit de urmărire a recomandărilor și evaluare a măsurilor întreprinse pentru remedierea deficiențelor semnalate cu ocazia misiunii de audit de sistem, concluzia generală la nivelul sistemului de management și control al Programului Național FAMI „Azil, Migrație și Integrare” a fost că acesta „Funcționează. Sunt necesare unele îmbunătățiri” (Categorie 2), iar concluzia generală la nivelul sistemului de management și control al Programului Național FSI „Fondul de Securitate Internă” a fost că acesta „Funcționează. Sunt necesare unele îmbunătățiri” (categoria 2).

CONCLUZII

Exercițiul financiar 2015 – Considerații generale

Anul financiar 2015 a reprezentat un an cu impact major în ceea ce privește asistența financiară nerambursabilă acordată de Comisia Europeană României, fiind anul limită pentru eligibilitatea cheltuielilor efectuate în cadrul proiectelor a căror finanțare este asigurată din fondurile europene aferente perioadei de programare 2007-2013. Ulterior datei de 31.12.2015, beneficiarii de fonduri europene nu au mai putut efectua cheltuieli care să poată fi solicitate la rambursare Comisiei Europene. Presiunea absorbției și a datei limită de eligibilitate a cheltuielilor nu reprezintă derogări de la obligativitatea respectării tuturor cerințelor de legalitate și regularitate.

Având în vedere obligația de a respecta data limită de eligibilitate a cheltuielilor, majoritatea proiectelor verificate s-au aflat într-o fază finală, motiv pentru care multe nereguli cu impact financiar detectate de auditori, au vizat cu precădere abateri de la normele de eligibilitate a cheltuielilor, spre deosebire de alte exerciții financiare când cele mai multe nereguli proveneau din sfera achizițiilor publice.

Principalele deficiențe rezultate din auditul perioadei 2007-2013

Analiza generală

În cea mai mare parte, tipologia neregulilor identificate este similară cu cea rezultată din verificările anilor precedenți, fiind cunoscute atât de autorități, cât și de beneficiarii de fonduri. Prin urmare, anumite deficiențe ar fi putut fi evitate dacă atât beneficiarii, cât și autoritățile ar fi urmat o abordare prudentială și ar fi fost mai riguroase în efectuarea cheltuielilor și autorizarea plăților.

Neregulile specifice sistemelor de management și control

La nivelul sistemelor de management și control/mediului de control de la nivelul autorităților naționale responsabile au fost identificate o serie de zone/aspecte ce trebuie consolidate cum ar fi, de exemplu, capacitatea administrativă a unor autorități de management și organisme intermediare, calitatea controalelor de prim nivel, monitorizarea proiectelor și a activităților delegate către alte organisme, managementul neregulilor.

Neregulile aferente cheltuielilor declarate în cadrul proiectelor/tranzacțiilor operaționale

Cu privire la neregulile cu impact financiar efectuate de beneficiarii de fonduri și autorizate la plată de către autorități, abaterile constatate au vizat, în principal, decontarea unor cheltuieli pentru care nu au fost îndeplinite în totalitate cerințele privind eligibilitatea, cum ar fi: determinarea corectă a cheltuielilor de personal, respectarea principiului unui management financiar riguros, a bugetului stabilit inițial pentru achiziționarea unor echipamente sau bunuri, respectarea intensității maxime a ajutorului de stat, respectarea tuturor cerințelor de eligibilitate pentru obținerea unei finanțări nerambursabile, asigurarea funcționalității proiectelor finanțate, asigurarea unei concordanțe între suprafețele agricole declarate în cererile de plată și suprafața agricolă din documentele care dovedesc dreptul de folosință a terenului.

În sfera achizițiilor publice neregulile identificate au vizat abateri similare cu cele din exercițiile financiare precedente, cum ar fi: utilizarea unor criterii de calificare restrictive, disproporționate sau irelevante în raport cu obiectul contractului, de natură să limiteze competiția; nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența; modificarea informațiilor incluse în anunțul de participare, fără publicarea unei erate; atribuirea contractului unor ofertanți a căror ofertă nu a îndeplinit integral criteriile de evaluare și selecție; divizarea contractului în contracte mai mici ca valoare pentru a eluda aplicarea unei proceduri competitive; lucrări suplimentare decontate fără desfășurarea unei proceduri legale de achiziție și fără ca aceste lucrări să fie justificate de cauze imprevizibile sau situații de urgență.

Cazuri de suspiciuni de fraudă

În exercițiul financiar 2015, au fost semnalate Departamentului pentru Luptă Antifraudă un număr total de 31 de cazuri de suspiciuni de fraudă care au vizat aspecte legate de achizițiile efectuate de beneficiarii de fonduri și legalitatea sumelor decontate beneficiarilor, cum ar fi, de exemplu, existența unor posibile conflicte de interese în procedura de achiziții, prezentarea unor înscrisuri sub semnătură privată neconforme cu realitatea, depunerea de oferte de curtoazie de către unii participanți la procedură, lipsa documentelor justificative pentru cheltuielile efectuate, unele suspiciuni cu privire la crearea artificială a condițiilor pentru a răspunde criteriilor de eligibilitate, în vederea obținerii sprijinului financiar al Uniunii Europene.

Considerente cu privire la perioada de programare 2014-2020

Procesul de desemnare a autorităților care asigură gestionarea asistenței financiare în perioada 2014-2020 este responsabilitatea deplină a fiecărui stat membru care își acreditează instituțiile naționale pe măsură ce acestea respectă integral cerințele de desemnare. Scopul procedurii de desemnare este de a se obține o garanție, încă de la începutul perioadei de programare că autoritățile de management și de certificare dispun de structura necesară și adecvată care să le permită să își îndeplinească atribuțiile care le revin prin regulamente.

În cadrul celui de-al doilea an aferent perioadei de programare 2014-2020, Autoritatea de Audit a efectuat, până la data de 31.12.2015, audit de desemnare pentru Programul Național FAMI „Azil, Migrație și Integrare”, precum și Programul Național FSI „Fondul pentru Securitate Internă”. În urma activităților întreprinse, s-a constatat că autoritățile desemnate pentru implementarea programelor menționate, satisfac criteriile de desemnare prevăzute în regulamentele specifice.

*

*

*

Rezultatele misiunilor de audit public extern și ale acțiunilor de control desfășurate
în anul 2016 pentru exercițiul bugetar al anului 2015 sunt prezentate detaliat în
Raportul public pe anul 2015, care poate fi accesat pe website-ul Curții de Conturi la adresa
www.curteadeconturi.ro